Cööpĕrīmentum, i, n. 2. *takaró*; eine Decke, Bedeckung.

Cööpĕrĭo, ui, tum, īre, 4. *befedni*; bedecken. 2) aliquem lapidibus cooperire, Cic. *megkövezni*; steinigen.

Cööpĕror, ātus sum, āri, Depon. 1. *segítni, együtt munkálódni*; mitwirken.

Cööpertōrĭum, ĭi, n. 2. *fedő*; ein Deckel. 2) *zsabrák*; die Pferdedecke. 3) *ágyterítő*; eine Bettdecke. Aug.

Cööpertus, a, um, *befedett, bétakarti* zugedeckt. 2) lapidibus; *megkövezteteti*; gesteinigt. 3) Cööpertus sceleribus nefariis, Cic. Sall. *elfajult gonosz ember*; ein Erzbösewicht.

Cööptātĭo, ōnis, f. 3. *választás*; die Erwählung, die Wahl. 2) *fiúvá fogadás*; die Aufnahme in eine Familie, Adoption.

Cööptatus, a, um, *választott, felvett*; erwählt, aufgenommen.

Cöopto, āvi, ātum, āre, 1. *választani, felvenni, p. o. hivatalba, társaságba*; wählen, erwählen, aufnehmen.

Cöörĭor, ortus sum, īrĭri, Dep. 4. v. gr. ut tempestas, bellum, risus; *támadni, lenni*; entstehen, sich erheben.

Cöortus, a, um, *támadott*; entstanden. Coortum mare; *a' hánykódó tenger*; das tobende und brausende Meer.

Cöortus, us, m. 4. *támadás*; die Entstehung.

Cŏos (Cōus), i, et Cos, et Co, f. 3. Insula in mari Aegaeo.

Cōpa, ae, f. 1. (copo), *kertsmárosné, markotányosné*; eine Gastwirthinn, eine Marketenderinn. 2) *kofa*; eine Fratschlerinn.

Copadĭa, ōrum, n. plur. *nyalánkságok*; Leckerbissen.

Cōpae, ārum, f. 1. pl. urbs Boeotiae.

Cōpāyvae, Bālsămum, seu copal Yvae oleum.

Cŏphāntus, i, m. 2. mons ignivomus Indiae orient.

Cŏphes, ae, m. 1. fluvius Indiae.

Cŏphĭnus, i, m. 2. *kosár, karabó*; ein Korb, Brodkorb.

Cōphōsis, is, f. 3. i. q. Surditas aurium; *siketség*; Taubheit.

Cōpĭa, ae, f. 1. *bóvség, bőség*; die Menge, der Vorrath, Ueberfluß. Copiis omnibus circumfluere, Cic. omnium rerum copia abundare, Cic. *mindennek bőviben lenni*; alles im Ueberfluß haben. 2) copiae, arum, plur. *eleség*; Lebensmittel, Proviant. 3) in plur. *hadi nép, had, sereg*; das Kriegsvolk. Copiae pedestres, *gyalogság*; das Fußvolk, Infanterie. 4) *hatalom, erő valamire*; die Macht, Gewalt. Dare vel facere alicui copiam existimandi aliquid, Terent. et Tac. *megengedni valakinek hogy itéletet hozzon valami felől*; einem erlauben etwas zu beurtheilen. Cunctandi copia non est, Plaut. *nints ideje a' késedelmezésnek*; es ist keine Zeit zu verlieren. 5) *épületre való eszközök*; Baumaterialien. 6) *bőség, a' gyümölcs termés istenasszonya*; die Göttinn der Früchte. Cornu Copiae; *a' bőség szaruja*; das Horn des Ueberflusses.

Cŏpĭāta, ae, m. 1. *sírásó*; ein Todtengräber.)(

Cŏpĭŏla, ae, f. 1. *kevés eleség*; kleiner Vorrath. 2) *seregetske*; wenig Truppen.

Cōpior, āri, 1. *a' szükséges dolgokat, eleséget hóven beszerezni*; sich reichlich versehen.

Cōpĭōse, Adv. *bóven, bőséggel*, bőséggel; in Menge, reichlich. 2) v. gr. loqui; *hosszasan*; weitläufig.

Cŏpĭōsĭtas, ātis, f. 3. *bőség, bővség*; die Menge.

Cōpĭōsus, a, um, *bő, bőv, megrakott, gazdag*; mit einer Menge, mit Vorräthen versehen, reichlich versehen, reich. 2) *bőbeszédű, hosszas*; wortreich, weitläufig. 3) *népes, p. o. város*; volkreich.

Cŏpis, ĭdis, f. 3. *rövid görbe kard*; ein gekrümmter Degen oder Säbel. Curt.

Cōpo, ōnis, m. i. q. caupo, Cic.

Cōpōna, ae, f. 1. i. q. Caupona.

Copŗĕa, ae, m. 1. *bolondoskodó*; ein Lustigmacher, Hofnarr.

Cōprĕus, ĕi, m. idem. Senec.

Cōprĭa, ae, et Coprianus, i, m. *bolondozó*; ein Possenreißer.

Cōpros, i, m. 2. *undokság, ganéj*; der Koth, das Mist.

Cops, Copis, c. *midennel bővelkedő, gazdag*; reich, mit allem versehen.

Copta, ae, f. 1. *lepény, pogácsa*; eine Art Kuchen.

Coptītes, ae, m. 1. Nom. propr. Regionis.

Digitized by Google

Cöptöplăcĕnta, ae, f. 1. *lepény*; Kuchen.

Coptus (Coptos), i, f. 2. urbs in Aegypto, hinc: Copticus, a, um.

Cöpŭla, ae, f. 1. *foglaló, egybekötő*; ein Band, die Verbindung. 2) *foglalószó*; das Bindewort.

Cöpŭlāte, Adv. *együtt, összekötve*; miteinander, verbunden.

Cöpŭlātĭo, ōnis, f. 3. *összekötés, összefoglalás*; Verknüpfung, Verbindung.

Cöpŭlātīve, Adv. *egyesítve*; verbindend.

Cöpŭlātīvus, a, um, *egyesítő, egybefoglaló*; verbindend.

Cöpŭlātor, ōris, m. 3. *kerítő*; Kuppler.

Cöpŭlātrix, īcis, f. 3. *kerítőasszony*; Verknüpferinn.

Cöpŭlātus, us, m. 4. id. qu. copulatio.

Cöpŭlo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. rem cum re, Cic. *egybefoglalni, egybekötni, egyesítni*; zusammen knüpfen oder fügen, verbinden, vereinigen. Voluntates copulare, Cic. *egy akaraton lenni*; sich vereinigen. Societatem cum aliquo copulare, Plin. *társaságba állani valakivel*; in Gesellschaft treten. Sermonem cum aliquo copulare, Plaut. *valakivel beszéllgetni*; mit einem reden. Desponsatos copulare; *a' jegyben lévőket összeadni*; *összeesketni*; die Verlobten copuliren.

Cŏqua, ae, f. 1. *szakátsné*; Köchinn.

Cŏquĭbĭlis, e, 3. *megfőzhető*; kochbar. 2) *megemészthető*; verdaulich.

Cŏquīna, ae, f. 1. *konyha*; die Küche. 2) idem quod Ars coquendi; *főzés mestersége*; die Kochkunst.

Cŏquīnārĭa, ae, f. 1. *főzés mesterség*; die Kochkunst.

Cŏquīnāris, e, Adj. *konyhabeli*; zu der Küche gehörig. Culter coquinaris; *konyhakés*; ein Küchenmesser.

Cŏquīnārĭus, a, um, *főző*; zum Kochen gehörig.

Cŏquīnātōrĭus, a, um, i. q. coquinarius.

Cŏquino, āre, 1. *főzni*; kochen.

Cŏquīnus, a, um, *főzést illető, konyhabéli*; das Kochen oder die Küche betreffend.

Cŏquo, coxi, coctum, coquĕre, 3. v. gr. cibos; *főzni*; kochen. Coquere aliquid ex butyro; i. e. cum butyro. Cels. 2) v. gr. panem, Ovid. Plin. *sütni*: backen. 3) cibum coquere, pro: concoquere; *megemészteni*; verdauen. 4) Met. *valamit főzni, forralni, valaminek a' végrehajtása felől titkolódva gondolkodni*; etwas heimlich vorhaben, darauf denken. 5) lateres coquere; *téglát égetni*; Ziegel brennen. Calcem coquere; *meszet égetni*; Kalk brennen. Aurum coquere; *aranyat olvasztani*; Gold schmelzen. 6) Cerevisiam coquere; *sert főzni*; Bier brauen. 7) Sol fructus coquit; *a' nap megérleli a' gyümöltsöt*; die Sonne macht die Früchte reif. 8) coquere iras, Sil. *mérget, boszszúságot forralni magában*; sich zu rächen suchen. Coquit me cura, Enn. *a' gond emészt v. epeszt*; die Sorge peinigt mich.

Cŏquus, (Cocus), i, m. 2. *szakáts*; der Koch.

Cor, dis, n. 3. *szív*; das Herz. 2) loco: animus; *szív, indúlat, érzés, kedv*; das Gemüth, die Seele, das Gefühl. Cordi, Plaut. *szívesen, igen örömest*; von Herzen, herzlich. 3) cor hominis; i. e. homo. Fortissima corda. Virg. 4) Met. *ész, elme*; der Verstand. Stupor cordis, Cic. *butaság*; Dummheit. 5) Cordi est mihi, (tibi, etc.) Cic. *szívemen fekszik*; it. *tetszik nekem*; es liegt mir am Herzen; it. es gefällt mir. Cordi habere, Gell. *kedvelleni, szívén hordozni*; gern haben, zu Herzen nehmen. 6) Cor meum! Plaut. *szívem, kintsem!* mein Herzchen!

Cora, ae, f. 1. *szemgolyóbis*; der Augapfel. 2) urbs in Latio.

Cŏracīnus, a, um, v. gr. color; *kollószínű*; rabenschwarz.

Cŏrăcōīdes, is, scil. Os, Processus scapulae rostriformis, Med. *hollóorrú lapotzkapúp*; Rabenschnabelbein am Schulterblatte.

Cŏrālītĭcus lapis, *fejér márvány*; ein weißer Marmorstein. Plin.

Cŏrallĭum, Cŏrallium, Cŏrallum, Cŭrallĭum, ĭi, n. 2. *kláriskorall, korall*; die Koralle, besonders die rothe. Ovid.

Cŏralli, ōrum, populus Moesiae inferioris.

Cŏrallis, ĭdis, f. 3. *drágakő neme*; ein gewisser Edelstein. Plin.

Cŏrallum, vide; Coralium,

Cŏram, Praep. cum Ablat. *előtt, szemei előtt*; vor, in Gegenwart,

Digitized by Google

vor Jemandes Augen. 2) Adv. *szemben, v. szembe, szemtől szembe*; it. *szóval, együtt*; in Gegenwart Jemandes, mündlich, perſönlich oder ſelbſt, beyſammen, vor Augen, gegenwärtig. Cetera coram agemus, Cic *a' többit majd együtt elvégezzük*; das übrige wollen wir perſönlich ausmachen. Coram laudare, Ter. *szembe dicsérni*; ins Geſicht loben. 3) *mindenek szemeláttára*; öffentlich.

Cŏrax, ăcis, m. 3. *holló*; der Rabe. 2) *falrontó erőmív*; eine Kriegsmaſchine, die Mauer einzureiſſen.

Cŏrăxi, ōrum, m. plur. populus ad mare nigrum.

Cŏrăxĭcus, i, m. 2. pars montis Tauri.

Corbĭcŭla, ae, f. 1. *kaska, kosárka*; ein Körbchen.

Corbis, is, c. 3. *kosár*; der Korb. Cic. Corbis pabulatoria; *abrakló kosár*; ein Futterkorb.

Corbĭta, ae, f. 1. *szállító kajó*; ein Laſtſchiff.

Cŏrbōna, ae, f. 1. *persely*; der Gotteskaſten. Cypr.

Corbŭla, ae, f. 1. *kaska, kosárka*; ein Körbchen.

Cŏrbălum, i, n. 2. idem quod Corbula.

Cŏrchŏron, i, n. 2. idem quod sequens.

Corchŏrus, i, m. 2. i. q. anagallis; *tikszem, tyúkszem, tyúkbegy*; das Gauchheil.

Corcŏdĭlus, loco: Crocodilus.

Corcŭlum, i, n. 2. *szívetske*; das Herzchen. Corculum meum! *szívetském, kintsem!* mein Herzchen.

Corcŭlus, a, um, id. qu. cordatus; *okos, ésszes*; klug, verſtändig.

Corcyra, ae, f. 1. insula ad Epirum, hodie: Corfu.

Cŏrda, ae, f. 1. *késön érő gabona*; Getreide, das ſpät reift. 2) idem quod Chorda.

Cordāte, Adv. *okosan*; klüglich. Plaut.

Cordātus, a, um, *értelmes, okos*; verſtändig, klug.

Cordax, ăcis, m. 3. *ugrós tántz*; ein gewiſſer luſtiger, flüchtiger Tanz. Petron.

Cŏrdēbīsus, i, m. 2. vel Cordovesus; *kordován*; Leder, welches Corduan genannt wird.

Cŏrdĭăcus, a, um, *szíverősítő*; herzſtärkend.)(

Cŏrdĭālis, e, Adj. *igenis nyiltszívű*; allzu offenherzig, aus Herzensgrunde, herzlich, von Herzen vertraulich. Voss. 2) Cordiale, is, n. 2. Subst. *szíverősítő orvosság*; herzſtärkendes Mittel. Medic.

Cŏrdĭālĭter, Adverb. idem quod: ex animo; *tiszta szívből, igen szívesen*; item: *igenis nyilt szívvel*; allzu offenherzig.)(

Cordĭcĭtus, Adv. *belsőképpen*; im Herzen. Sidon. 2) *szívesen, szívből*; herzlich, von Herzen.

Cŏrdĭlĭo, ōnis, m. 3. Nom. propr. Philosophi stoici.

Cordŏlium, ii, n. 2. *szívfájás*; das Herzweh. 2) *keserűség, bánat, szívfájdalom*; das Herzleid, die Bekümmerniß des Herzens. 3) *szerelemféltés*; die Eiferſucht.

Cordŭba, ae, f. 1. urbs Hispaniae, hodie Cordova. Hinc: Cordubensis, e, illuc pertinens. Cordubenses; incolae.

Cŏrdŭlus, i, m. 2. idem quod Cordylus.

Cordus, a, um, *lassú, késői*; langſam, ſpät. e. gr. foenum; *sarjú, sarjú széna*; das Grummet.

Corfiniënses, ium, m. plur. incolae urbis Corfinii in Italia.

Corfīnium, ii, n. 2. urbs Italiae, hinc: Corfiniensis, e, illuc pertinens.

Cŏrĭăcĕus, a, um, *bőr, bőrből való*; von oder aus Leder. (Corium.)

Cŏrĭăgĭnōsus, a, um, *kemény bőrű*; hartháutig.

Cŏrĭāgo, ĭnis, f. 3. (corium); *ökör hátán megtsomósodott v. gyüremlett kemény bőr, barombetegség*; die harte Haut der Ochſen auf dem Rücken, eine Viehkrankheit. 2) *kemény, v. vastagbőrűség*; die Hartháutigkeit.

Cŏrĭandrum, i, n. 2. *kóriándrom*; der Coriander.

Cŏrĭārĭus, ii, m. 2. *timár, varga*; ein Gärber. 2) *szíjgyártó*; ein Riemer.

Cŏrĭārĭus, a, um, *bőrkészítéshez, timársághoz való*; zum Gärben gehörig.

Cŏrĭcillum, i, n. 2. Dim. *szívetske*; das Herzchen.

Cŏrĭcus, i, m. 2. *hajlítóddrda neme*; gewiſſe Art von Wurfpfeilen.

Cŏrĭnĭum, ii, n. 2. urbs Dalmatiae. Dicitur et Corninium. 2) urbs Britanniae, hodie Glocester.

Cŏrĭnna, ae, f. 1. Nom. prop. mulieris doctae Thebanae. 2) Nomen

Digitized by Google

propr. aliarum Mulierum, 3) meretricis celebris.

Cŏrīnnus, i, m. 2. Nom. prop. poëtae ante Homerum.

Cŏrīnthĭa, ōrum, n. plur. vasa Corinthiaca splendida, a singul. Corinthium.

Cŏrinthĭăcus, a, um, *Korinthusi, Korinthusbeli, onnan, v. odavaló*; Corinthisch, von oder zu Corinth.

Cŏrīnthĭārĭus, ĭi, m. 2. *Korinthusi edények kedvellője*; ein Liebhaber der korinthischen Gefäße. 2) cognomen Augusti, qui vasis Corinthiacis maxime delectabatur.

Cŏrīnthĭēnsis, e, Adj. *Korinthusi, onnan való*; von Korinth.

Cŏrinthĭus, a, um, *Korinthusi, onnan, oda, v. mellé való*; in, aus, oder bey Korinth, Korinthisch. Aes Corinthium, i. e. nobilissimum ex auro, argento, et cupro mixtum metalli genus.

Cŏrinthus (os), i, f. 2. metropolis Achajae.

Cŏrĭo, āre, 1. *bémázolni, v. festeni*; übertünchen.

Cŏrĭŏlāni, ōrum, m. plur. incolae urbis Coriolorum.

Cŏrĭŏlānus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Cŏrĭŏli, ōrum, m. plur. urbs Latii.

Cŏrĭon, i, n. i. q. Chamaepitys; *kalintza*; Feldcypresse.

Cŏrĭŏsus, a, um, *bőrös, bőrrel bé vont, v. húzott*; mit Leder überzogen.

Cŏrĭppus, i, m. 2. Nom. propr. Viror.

Cŏris, is, f. 3. *linka*; Erdkiefer, ein Kraut. Dicitur et Hypericum.

Cŏrĭscus, i, m. 2. i. q. Coricus, genus telorum.

Cŏrĭum, ĭi, n. 2. e. gr. bubulum, piscium, Plin. *bőr*; die Haut, das Fell der Thiere. e. gr. perficere; *kikészíteni*; zubereiten. 2) *szíj*; der Riemen. 3) *fának a' héjja*; die Rinde eines Baumes. e. gr. castaneae, Plin. *gesztenye héjja*; die Castanienschale. 4) *fejéritő mész*; die Tünche.

Cŏrĭus, ĭi, m. 2. idem quod Corium.

Cŏrnēlĭa, ae, f. 1. Nom. propr. Feminae ap. Rom.

Cornēlĭānus, a, um, *Corneliustól v. -ról neveztetett*; Cornelisch, von einem Cornelius benannt.

Cornēlĭus, ĭi, m 2. Nom. propr. virorum.

Cŏrnēlius, a, um, lex; *Corneliusi rendelet*; von dem Cornelio herstammend.

Cŏrnĕŏla, ae, f. 1. Corneolus, vel Carneolus, i, m. 2. *kárniol, drágakő*; ein Carneol, ein Edelstein.

Corněŏlus, a, um, Dimin. *szaru, szaruból-való*; von Horn, hörnern.

Cornesco, ĕre, 3. *szaruvá, v. szaru keménységűvé lenni*; Horn werden, zu Horne werden.

Cornētum, i, n. 2. (cornus); *somfaerdő, somfás hely*; ein Ort voller Cornelkirschbäume.

Corněus, a, um, (cornu); *szaru, szaruból való*; aus Horn, hörnern. 2) *szaru nemű, kemény mint a' szaru*; hornartig, hart wie Horn. e. gr. fibra, Pers. *kemény szív, érzéketlenség*; hartes Herz, Gefühllosigkeit. 3) *szaruszínű*; hornfarbig. 4) (cornus); *somfa, somfából való*; vom Cornelkirschbaume.

Cornĭcen, ĭnis, m. 3. (cornu et cano); *kürtös, kürtölő*; ein Hornbläser. 2) cognomen Romanum.

Cornĭcor, āri, 1. (cornix); *károgni mint a' varjú*; schreyen, wie eine Krähe. 2) Trop. *magdban mormogni, dörmögni, v. mormolni*; in sich hinein murmeln. Nescio, quid tecum grave cornicaris inepte. Pers.

Cornĭcŭla, ae, f. 1. Dim. *varjútska*; eine kleine Krähe.

Cornĭcŭlans, tis, o. 3. *szarvas, a' minek szarva van*; gehörnt.

Cornĭcŭlānus, a, um, *Corniculumi, Corniculumból, oda, v. mellé való*; aus, in, bey Corniculum.

Cornĭcŭlārĭus, ĭi, m. 2. de corniculis nominatus. 2) officiales sive apparitores magistratuum.

Cornĭcŭlātus, a, um, *szarvas, szarval felékesített*; gehörnt.

Cornĭcŭlum, i, n. 2. Dim. *szarvatska*; ein Hörnchen. 1) galearum ornamenta, per belliduces militibus in signum fortitudinis data, quae cornuum speciem referebant. 3) urbs Latii.

Cornĭcŭlus, i, m. 2. officium cornicularii.

Cŏrnĭfĭcātus, a, um, *meghajtott, v. görbített, görbe*; gekrümmt, gebogen.

Cŏrnĭfĭcĭus, ĭi, m. 2. Nom. prop. poëtae celebris. 2) Aliorum virorum.

Cŏrnĭfōrmis, e, Adj. *szaru formájú*; hornförmig.

Digitized by Google

Cornifrons, ōntis, c. 3. *szarvas homloká*; mit Hörnern an der Stirn.

Cōrnĭgĕnus, a, um, ex genere cornicularium.

Cornĭger, a, um, *szarvas, szarvat hordó, nagy szarvú*; Hörner tragend, gehörnt. Hinc: cornigera, sc animalia; *szarvasmarha*; das Hornvieh. 2) Subst. *kos*; ein Widder. 3) cognomen Jovis.

Cōrnĭŏlus, i, m. 2. *fagyalfa*; Hartriegel, gewisses Kraut.

Cornĭpes, ĕdis, o. 3. *szaru lábú patkós*; Hornfüßig, mit einem Hufe versehen. 2) *ló*; ein Pferd.

Cornix, īcis, f. 3. *varjú*; die Krähe. Cornicum oculos configere, Cic. i. e. callidos ac prudentes, qui cavere possent ac deberent, fallere. 3) annulus, quo pulsantur fores.

Cornu, u, n. Cornus, us, m. 4. et Cornum, i, n. 2. *szarv, szaru*; das Horn. 2) *nyíl, kézív*; der Bogen. Curvare cornu, Ovid. *felhúzni a' nyilat*; den Bogen spannen. 3) *hold szarvai*; die Spitzen des Mondes. 4) cornua fluminum, Ovid. *folyóvíz ágai v. folydsai*; die Arme oder Ausflüsse der Flüsse. 5) e, gr. dextrum, Curt. laevum, sinistrum, Nep. *hadi sereg, v. ármádia szárnya*; der Flügel einer Armee. 6) *fő erősség a' szóbeli vetélkedésben*; ein Hauptbeweis in der Disputation. Experiamur, si possimmus cornua disputationis tuae commovere. Cic. 7) *árbotzfa hegye*; die Spitze der Segelstange. 8) *könyv sarka, v. kdta*; die Ecken oder Buckeln eines Buches. 9) *elefántfog*; die Elephantenzähne. 10) *kürt*; ein Horn, worauf man bläst. 11) Vulcanum in cornu concluaum gerit, Plaut. *égő gyertya van a' lámpdsdban*; er hat ein brennendes Licht in der Laterne. 12) cornua sibi sumere; *szarvat emelni, neki bátorodni, nyakaskodni*; trotzig, muthig werden. 13) cornu copiae; *bőség szarva*; das Horn des Überflusses. 14) *vége, v. tsúcsa a' földnek*; die Ecke, die Spitze des Landes. Asia altero cornu pergit ad Nilum, altero ad Tanaim. Mela. 15) *tunya, v. gyáva férj szarva*; eines Hahnreys Hörner. Cornua qui fecit, nec cornua ferre recusat. 16) *szaru, v. szaru gőrbeségű ivó edény*; ein Trinkgefäß entweder vom Horne, oder wie ein Horn gebogen. 17) *kalamáris*; ein Dintenfaß. 18) *kardmarkolat*; ein Degengefäß. 19) foenum in cornu habere; i. e. insanire, quia boves furentes hoc signo notabantur. 20) instrumentum pro infundendis medicamentis inserviens.

Cōrnŭārius, et Cornarius, ĭi, m. 2. *kürt tsinálo*; der Hörner zum blasen macht. 2) *szaru míves*; der im Horn arbeitet.

Cōrnŭātus, a, um, *szarvas, szarvval bíró*; gehörnt. 2) *meghajtott, görbitett*; gekrümmt, gebogen.

Cornucopiae, rectius; Cornu Copiae, vide: Cornu.

Cornum, i, n. 2. *som*; die Cornelkirsche. 2) *szarv, szaru*; das Horn, vide; Cornu.

Cornŭo, āre, 1. *görbíteni*; krümmen. e. gr. arcum; *kézivet fel vonni v. húzni, kifeszíteni*; den Bogen spannen.

Cōrnŭpēta, ae, c. 1. *ökrelős, ökrelődző*; stößig.

Cornus, i, f. 2. *somfa*; ein Cornelkirschbaum. 2) *hajtóddrda nyele*; der Schaft an einem Wurfspieße. Levis cornus armata ferro gracili. 3) *hajtóddrda*; der Wurfspieß. Cornus itala. Virg. 4) *szaru, szarv*; das Horn, vide; Cornu.

Cōrnūta, ae, f. 1. *hegyes orrú tsuka*; eine Art Fische, Hornfische genannt.

Cornūtus, a, um, (cornu), *a' minek szarva van, szarvas*; was Hörner hat, gehörnt. 2) e. gr. syllogismus, i. q. dilemma. 3) Subst. *tunya, v. gyáva férj*; ein Hahnrey.

Cŏrolla, ae, f. 1. (Dim. a corona) *koszorútska*; ein Kränzchen. 2) *bokréta*; die Blumenkrone. Botan.

Cŏrollārium, ii, n. 2. *virágkoszorúts-ka*; ein Kränzchen aus Blumen. 2) *uékony rez pléh korona*; eine Krone aus dünnem ehernem Bleche. 3) *szerzés, rdadás*; eine Zugabe. 4) *ajándék*; ein Geschenk. 5) i. q. consectarium.

Cŏrōna, ae, f. 1. e. gr. laurea, myrtea, oleaginea, populea, rosacea; *koszorú, korona*; ein Kranz, eine Krone. Coronae erant in varia distinctae genera, aliae paci, aliae bello militiaeque inserviebant. e. gr. civica, i. e. quam civis civi, a quo in bello servatus esset, dabat; mu-

Digitized by Google

ralis; vallaris; navalis; obsidionalis; etc. 2) urbem corona cingere, agredi, capere, Caes. Liv. *a' várost véletlenül megszállani, körül fogni, v. venni, bekeritni*; eine Stadt unvermuthet blockiren. 3) *nap, v. hold udvara*; ein Hof um die Sonne oder Mond. 4) in corona dicere, Cic. *összevegreglett nép közt beszélleni*; vor einem Haufen Volks, das rings um einen her ſteht, reden. 5) *dítsérő beszéd, v. versezet*; eine Lobrede oder Lobgedicht. 6) *körömhöz az állatok lábán*; der Umfang, wo die Klauen an den Thieren hervorwachſen. 7) *párkány a' falakon*; ein Geſims an den Wänden. 8) *pohár felső széle*; der oberſte Rand an den Bechern oder Gläſern. 9) e. gr. oculi; *az a' hely, a' hól minden szem böröstskék 's érzőinatskák össze v. együve mennek*; der Ort, wo alle Häutchen und Nerven im Auge zuſammenlaufen. 10) e. gr. terrae; *kereknádrafű. földiborostyán*; der Gundermann, Erdepheu. 11) *egy tsillagzat*; ein Geſtirn.

Cŏrōnaeus, a, um, *Coronei, Corone városból való*; von der Stadt Corone.

Cŏrōnāmen, ĭnis, n. 3. *koszorúzás, koszorú*; die Bekränzung, der Kranz.

Cŏrōnāmentum, i, n. 2. *koszorúhoz való fű, v. virág*; was zu Kränzen dient, Kranzpflanze. 2) *corona*; eine Krone.

Cŏrōnārium, ĭi, n. 2. *koronázás napján a' királynak adandó ajándék*; ein Geſchenk, das man einem Könige am Tage ſeiner Krönung macht.

Cŏrōnārius, a, um, *koszorúkhoz való, v. tartozó*; zum Kranze gehörig. 2) arteria coronaria; i. e. arteria cor cingens. 3) aurum coronarium, i. q. coronae triumphales, proprie autem aurum, quod loco harum coronarum Imperatoribus dari solebat. 4) e. gr. artifex, Subst. *koszorú fonó, koronaq tsinálló*; der Kränze oder Kronen macht. 5) *corona, v. koszorú áros, v. árúló*; ein Kranzhändler, Kronenhändler.

Cŏrōnātĭo, ōnis, f. 3. *koronázás*; die Krönung.

Cŏrōnātor, ōris, m. 3. *koronázó*; der Krönet.

Cŏrōnātus, a, um, *koronázott, koszorúzott, megkoronázott v. koszorúzott*; gekrönet, bekränzt. 2) Trop. *teli, tellyes*; voll. Crater vino coronatus; *tsordúltig töltött pohár*; ein bis an den oberſten Rand voll eingeſchenkter Becher. 3) Subst. *koronás pénz*; eine Münzſorte, eine Krone.

Cŏrōne, es, f. 1. Processus rostriformis maxillae inferioris. 2) urbs Achajae.

Cŏrōnēa, ae, f. 1. urbs Boeotiae.

Cŏrōnĕŏla, ae, f. 1. *őszirózsa*; eine Herbſtroſe.

Cŏrōneus, či, m. 2. rex Phocis, pater Coronidis in cornicem transmutatae.

Cŏrōnĭces, um, plur. *szét visszaverő bizonyos szegletek a' szobákban*; gewiſſe Winkel in Zimmern, welche die Reden wieder zurück prallend machen.

Cŏrōnĭdes, ae, m. 1. Aesculapius, Apollinis et Coronidis filius.

Cŏrōnĭger, a, um, *koronát hordó*; der eine Krone trägt.

Cŏrōnis, ĭdis, f. 3. *legfelsőbb része valamelly hegynek v. épületnek, tető, ormó, gomb, zászló, v. vitorla valamely házon*; die oberſte Spitze eines Berges oder Gebäudes, der Knopf oder Fahne auf einem Hauſe. 2) *koszorú kerekségű valami*; etwas rundes wie ein Kranz. 3) *vég, végzet, végzés, bérekesztés*; das Ende, der Beſchluß. Usque ad coronidem operi imponere; *végre hajtani, bévégezni a' munkát*; das Werk endigen. 4) mater Aesculapii. 5) dea apud sicyonianos. 6) *hajó hátúlsó része*; das Hintertheil des Schiffes.

Cŏrōno, āvi, ātum, āre, 1. *koronázni, megkoronázni, koszorúzni, meg, v. felkoszorúzni*; bekrönen, bekränzen, kränzen. 2) *bé v. körül keritni, körülvenni*; umgeben. Silva coronat aquas. Ovid.

Cŏrōnŏpus, i, 2. et podis, 3. m. *varjúlábfű*; Krähenfuß, ein Kraut, Plantago coronopus. L.

Cŏrōnŭla, ae, f. 1. i. q. Corolla.

Corpŏrālis, e, *testi, testhez való*; körperlich.

Corpŏrālĭtas, ātis, f. 3. *testiség*; die Körperlichkeit, das körperliche Weſen.

Corpŏrālĭter, Adv. *testiképen, érzékenyen*; körperlich.

Digitized by Google

Corpŏrasco, ĕre, 3. *testé lenni*; ein Körper werden.

Corpŏrātĭo, ōnis, f. 3. *testtermet*; die Leibesgestalt.

Corpŏrātūra, ae, f. 1. i. q. Corporatio.

Cōrpŏrātus, a, um, *testesitett*; mit einem Leibe versehen. 2) Subst. *tag, tagtárs, társ*; ein Mitglied, ein Zunftgenosse.

Corpŏrĕus, a, um, *testes, a' kinek teste van*; körperlich, mit einem Leibe versehen. 2) *húsbólvaló*; fleischern.

Cōrpŏrīcīda, ae, m. 1. *mészáros*; ein Metzger.

Corpŏro, āvi, ātum, āre, 1. *testel felruházni*; mit einem Körper versehen. 2) *testesitni*; zu einem Körper machen. Hinc: corporari; *testé lenni*; ein Körper werden.

Corpŏrōsus, a, um, i. q. corpulentus.

Corpŭlentĭa, ae, f. 1. *testesség, vastagsága, húsossága, kövérsége a' testnek*; die Dicke oder Fleischigkeit des Leibes.

Corpŭlentus, a, um, *jó testel biró, testes, húsos, kövér, vastag, vaskos*; wohl bey Leibe, fleischig, dick vom Leibe.

Corpus, ŏris, n. 3. *test*; der Leib. e. gr. mali habitus; *egészségtelen test*; ein ungesunder Leib. e. gr. quadratum; Cels. *rendes alkatású test, se nem igen kövér se nem igen sovány*; ein wohlgestalter Leib, nicht zu dick, und nicht zu mager. e. gr. cassum anima; Lucr. *hólttest*; ein todter Leichnam. 2) *hús*; das Fleisch. vires et corpus amisi. Cic. *meg soványodtam*; ich bin mager geworden. 3) e. gr. aquae, Lucr. lapidum; *mindenféle test*; ein jeder Körper. e. gr. arboris; Plin *faderék*; der Stamm des Baums. 4) *gyülekezet, község, társaság*; eine gemeine Gesellschaft. e. gr. civitatis; Liv. *polgárság*; die Bürgerschaft. 5) e. gr. architecturae; Vitr. juris Hungarici; *epitès mesterségéről irott könyv, magyar ország törvénykönyve*; ein Buch von der Baukunst, das ungarische Gesetzbuch. 6) e. gr. orationis; Cic. *a' beszédmaga*; die Rede an sich. 7) *halott*; die Leiche; deportatum et crematum. Svet.

Corpusculum, i, n. 2. Dim. *testetske*; ein Körperchen. 2) *esenkedő, szerelmeskedő kitétel*; ein Ausdruck zu liebkosen. Corpusculum meum! Plaut.

Corrādo, si, sum, ĕre, 3. *összevakarni, vakarni*; zusammen kratzen. 2) e. gr. pecuniam; Ter. *összve gyüjtni, szerezni, v. kaparni*; zusammenscharren, zusammen bringen. e. gr. decem minas alicunde. Ter.

Corrāgo, ĭnis, f. 2. idem quod Borrago, *borits*; ein Kraut, Ochsenzunge.

Corrāsus, a, um, *összevakart*; zusammengekratzt. 2) *összegyüjtött, szerzett, kuport*; zusammen gescharrt, zusammen gebracht.

Cōrrecte, Adv. *tisztán, hiba nélkül*; rein, ohne Fehler. 2) *jobbítva, megjobbítva*; verbessert.

Correctĭo, ōnis, f. 3. *jobbítás, megjobbítás*; die Verbesserung. 2) figura Rhetorica, qua jam semel dicta alias modificantur. 3) *dorgálás, fenyités, büntetés*; die Drohung, Züchtigung, Strafe.

Corrector, ōris, m. 3. *jobbító, megjobbító*; ein Verbesserer. 2) *fenyitő, büntető*; ein Bestrafer.

Correctūra, ae, f. 1. *jobbítás, megjobbítás*; die Ausbesserung.

Correctus, a, um, *megjobbított*; verbessert.

Corrĕcumbo, ĕre, 3. *együtt lefeküdni*; sich mit niederlegen.

Corregno, āre, 1. *együtt uralkodni*; mit regieren.

Cōrrĕlātīvus, a, um, *másra vitető*; was sich auf etwas anders bezieht.

Corrĕpo, psi, ptum, ĕre, 3. *tsúszni, mászni, oda tsúszni, v. mászni*; hinkriechen. 2) e. gr. occulte in navem. Cic. *lopódzni, bélopódzni, odalopódzni*; hinschleichen.

Correpte, Adv. *rövidítve, röviden, rövidedén*; abgekürzt, kurz.

Correptĭo, ōnis, f. 3. *megfogás, kapás, ragadás*; die Ergreifung. 2) *rövidités, megrövidités*; die Abkürzung. 3) *plrongatás, megfeddés, gyaldzás*; der Tadel, das Schelten.

Correptor, ōris, m. 3. *megfogó, megragadó*; der Ergreifer. 2) *fenyitő, gyaldzó*; der Tadler.

Correptus, a, um, *megfogott, kapott, ragadott*; erhascht, erwischt. 2) e. gr. amore; Ovid. *szerelemtől elfoglalt*; von Liebe eingenommen. 3) e. gr. voce magistri, Hor. *megdorgált, megfeddett, megbüntetett*; gestraft.

Corrĕsūpīno, āre, 1. *kanyatt fektetni*,

Digitized by Google

artzal felforditni; hinterwärts beugen.

Corresuscito, āre, 1. *felkölteni, serkenteni, v. támasztani*; aufrichten oder aufwecken.

Corrĕus, Conrĕus, i, m. 2. *bűnös, v. vétkestárs*; ein Mitſchuldiger.

Corrīdĕo, ēre, 2. *együtt nevetni, nevetni*; mitlachen. Omnia corridēnt concepta luce diei; Lucr. *minden örvend a' nap feljöttével*; bey dem Aufgange der Sonne freut ſich alles.

Corrigia, ae, f. 1. e. gr. calceamenti; *szíjj*; ein Riemen.

Corrĭgo, exi, ectum, ĕre, 3. *meg, v. kiegyenesitni*; gerade machen. e. gr. digitum; Cic. *az ujjat helyére kuzni*; den Finger einrenken. 2) e. gr. mendam; Cic. *megjobbitni, helyrehozni*; verbeſſern, e. gr. tarditatem cursu; Cic. *a' késedelmezést futással kipótolni, v. helyre hozni*; die Verſäumniß mit Laufen einbringen. e. gr. aliquem in frugem; Plaut. *megjámboritni*; einen fromm machen.

Corripĭo, ripŭi, eptum, ĕre, 3. *őszve fogni, v. szedni*; zuſammen nehmen. 2) *meg fogni, v. ragadni*; ergreifen. e. gr. se ad aliquem; Ter. *sietni valakihez*; zu einem eilen. e. gr. cursum; Liv. *futni, szaladni, hirtelenséggel elútazni, v. elmenni*; eilends laufen, geſchwind fortreiſſen. Corripuit se repente, Ter. *hirtelen, v. gyorsan odébb állot, v. elillantott*; er hat ſich eilends davon gemacht. 3) e. gr. pecuniam, Cic. sacram effigiem; Virg. *el ragadozni, v. rabolni*; an ſich reißen, rauben. Corripi morbo. Plin. jun. *megbetegedni, beteggé lenni*; von einer Krankheit befallen ſeyn. 4) e. gr. verbis aliquem; *gyalázni, megfeddeni, dorgálni*; ſchelten, tadeln. e. gr. peccata alicujus; Ovid. *valakit vétkéért megbüntetni*; eines Sünden ſtrafen. 5) e. gr. syllabam; *rőviditni*; kurz machen. 6) e. gr. impensas ludorum; Svet. *megkitsinyitni*; verringern. 7) e. gr. se somno; Virg. *álmából hirtelen felrezzenni*; ſchnell aus dem Schlafe auffahren.

Corrīvālis, (Conr.), i. q. rivalis.

Corrīvātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. aquae; Plin. *őszvefolyás, vízfolyások őszvevitele*; die Zuſammenleitung.

Corrīvātus, a, um, *őszvevitt, egy drokba vett, v. vízbe vitt*; zuſammengeleitet.

Corrīvo, āvi, ātum, āre, 1. i. e. in rivum colligere; e. gr. aquam, Tiberim, Plin. *őszve vinni, egy drokba venni*; zuſammen leiten.

Corrīvor, ātus sum, āri, 1. *folyásokat őszve vinni, v. venni*; in ein Waſſer zuſammen leiten.

Corrōbŏrāmentum, i, n. 2. *erősitő szer*; ein Stärkungsmittel.

Corrōbŏrātus, a, um, *erősittetett, megerősitett*; befeſtiget, geſtärket. 2) e. gr. aetas; Cic. *meglett idő*; das erwachſene Alter.

Corrobŏro, āvi, ātum, āre, 1. *erősitni, megerősitni*; ſtärken, befeſtigen, bekräftigen. 2) *nevelni nagyobbitni*, vermehren. Malum quotidie corroboratur. Cic.

Corrōdō, si, sum, ĕre, 3. e. gr. aliquid; Cic. *meg, v. őszverágni*; zernagen.

Corrŏgātus, a, um, *ki, v. megkért*; erbethen. 2) *őszve, v. egybegyüjtött*; eingeſammelt.

Corrŏgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. pecuniam; Caes. *őszve gyüjteni, v. köldúlni, kéregetni*; bittweiſe zuſammen bringen, oder auch bloß zuſammen bringen. e. gr. auditores; Quint. *nagy kéréssel gyüjteni halgatókat*; Zuhörer zuſammen betteln. 2) *őszve venni, v. fogni*; zuſammen nehmen.

Corrōsīvus, a, um, *étető, fel étető, v. maró*; ätzend, durchbeiſſend.

Corrōsus, a, um, *meg, v. őszverágott*; zernagt.

Corrōtūndātus, a, um, *gömbölyitett, kerekitett*; gekugelt.

Corrōtundo, āvi, ātum, āre, 1. *gömbölyitni, kerekitni*; rund machen. 2) e. gr. pecuniam; Petron. *őszve gyüjteni v. szerezni*; zuſammen bringen.

Corrūda, ae, f. 1. *vad spárga v. nyúlárnyék*; ein wilder Spargel.

Corrūgātus, a, um, e. gr. vetula; *ránczos, ránczos bőrü*; runzlicht.

Corrūgis, e, *ránczos, réteges*; Runzeln oder Falten habend.

Corrūgo, āvi, ātum, āre, (ruga) 1. e. gr. frontem; Plaut. *ránczolni, őszverdnczolni, ránczokba szedni*; zuſammen runzeln, runzelig machen. e. gr. nares; Hor. *orrát fintorgatni, v. fintorítni*; die Naſe rümpfen.

Digitized by Google

2) Pass. *hervadni, elhervadni*; welk werden. Oliva corrugatur. Colum.

Corrūgus, i, m. 2. *víz drok, v. tsatorna, folyó*; ein Canal, Waſſergraben.

Corrumpo, ŭpi, uptum, ĕre, 3. *el, v. összvetörni*; zerbrechen. 2) *elrontani*; verderben. 3) Trop. e. gr. animum et mores alicujus; Cic. *rosszra venni, v. vezetni, elrontani, eltsábitni*; zu etwas Böſes verleiten, verführen. e. gr. aliquem pecunia; Cic. *pénzel megvesztegetni*; mit Geld beſtechen. 4) *semmivé tenni*; vernichten. e. gr. literas; Cic. *meghamisitni*; verfälſchen. e. gr. virginem; Svet. *meg szeplősitni, v. rontani*; entehren. e. gr. fontes; *megmérgesitni*; vergiften. e. gr. opportunitates; Sallust. *az alkalmatosságot nem használni, elszalasztani, v. elmúlatni*; die Gelegenheit nicht nützen, verabſäumen. e. gr. diem; *haszontalan tölteni*; unnütze hinbringen. e. gr. maria; *a' tengert félelmessé tenni*; das Meer unſicher machen.

Corrŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. e. gr. divitias; Plaut. *rakásra halmazni, v. összvegyüjteni*; zuſammen häufen. 2) *le, be, v. összve dülni, szakadni, esni, rogyni, v. rohanni*; über den Haufen fallen, einfallen, zerfallen. Urbs tota corruit. Cic. 3) Act. e. gr. aliquem; Catull. *földhöz ütni, tsapni, v. dobni*; zu Boden werfen. 4) e. gr. in extremo actu; *hibázni, hibát tenni, v. ejteni*; irren, fehlen, einen Fehltritt thun. 5) *gyalázatba esni, v. jönni*; zu Schanden werden. 6) e. gr. risu; *tsak nem eldülni a' nevetésben, v. katzagdsban*; faſt vor Lachen umfallen.

Corrupte, Adv. *rosszúl, romolva, el, meg, v. összveromolva, vesztétül*; verdorben. 2) *helytelenül, hibásan*; unrichtig, fehlerhaft. Comp. corruptius, Superl. corruptissime.

Corruptēla, ae, f. 1. *elromlás*; die Verderbung. 2) *rothadás, el, meg, v. összverothadás*; die Fäulung. 3) *pusztitás, elpusztitás*; die Verwüſtung. 4) *meghamisitás*; die Verfälſchung. 5) *megvesztegetés*; die Beſtechung. 6) *eltsábitás*; die Verführung.

Corruptībilis, e, *romlandó, veszendő*; vergänglich, zerſtörlich.

Corruptībilĭtas, ātis, f. 3. *romlandóság, veszendőség*; die Zerſtörlichkeit, Vergänglichkeit.

Corruptĭo, ōnis, f. 3. *elromlás*; die Verderbung. 2) *eltsábitás*; die Verführung. 3) *megvesztegetés*; die Beſtechung.

Corruptīvus, a, um, *romlandó, veszendő*; zerſtörlich, vergänglich.

Corruptor, ōris, m. 3. *rontó, pusztitó*; ein Verderber, Verwüſter. 2) *kurválkodó, asszony rontó, v. beſtelenitő*; ein Hurer, Weiberſchänder. 3) *megvesztegető*; ein Beſtecher.

Corruptōrius, a, um, i. q. corruptibilis.

Corruptrix, īcis, f. 3. *rontó, pusztitó, tsábitó asszony*; eine Verderberinn, Verführerinn.

Corruptus, a, um, *megrontott*; verderbt. Equi macie corrupti; Caes. *sovány lovak*; magere Pferde. 2) e. gr. largitionibus; Sallust. *megvesztegetett*; beſtochen. 3) e. gr. virgo; *megrontott, megszeplősitett*; geſchändet. 4) *meghamisitott*; verfälſcht. 5) *eldjált*; der in Ohnmacht fällt. 6) *eltsábitott*; verführet. Comp. corruptior; Superl. corruptissimus Lactant.

Cors, vide: Chors.

Corsa, ae, f. 1. est tempus, pars capitis. 2) prima antepagmenti in ostiis fascia. Vitruv.

Corsĭca, ae, f. 1. insula Italiae.

Corsĭcānus, a, um, i. q. Corsus.

Corsĭcus, a, um, i. q. Corsus.

Corsōides, is, m. 3. *bizonyos kő neme*; ein gewiſſer Stein.

Corsus, a, um, *Korszikai, Korszikdba, onnan, v. mellőle való*; in, von oder bey Corſika, Corſiſch, Corſikaniſch. 2) Corsi; *Korszikaiak, Korszikai lakosok*; die Corſen, Corſikaner.

Cortex, ĭcis, c. 3. *héjj, kéreg*; eine Rinde. 2) e. gr. nucum, aurantiorum, glandis; *héjja, tokja mindenféle gyümöltsöknek*; die Schale aller Früchte. 3) e. gr. testudinis; *tekenősbéka teknője*; die Schale einer Schildkröte. 4) *különösen parafa, v. dugókérgü tserfa héjja*; beſonders die Rinde des Pantoffelbaums. Nare sine cortice; Hor. *magától, maga erejétől, minden segitség nélkül tenni valamit*; etwas aus freyer Hand ohne irgend eine Hülfe thun. 5) Cortex peruvianus; *khina*; die Chinarinde.

Cortĭcātus, a, um, *héjjas, kérges*, a'

minek héjja, v. kérge van; mit Rinden verſehen.

Cortĭcĕus, a, um, *héjj, kéreg, héjjból, kéregből való*; von Rinden.

Cortĭcōsus, a, um, *héjjas, kérges, héjjból, v. kéregből való, azzal tellyes*; voller Rinde.

Cortĭcŭla, ae, f. 1. *héjjatska, kérgetske*; kleine Rinde oder Schale.

Cortīna, ae, f. 1. *festők nagy üstje, öreg üst, vas fazék*; ein großer Färbekeſſel, ein Keſſel. 2) tripos sacerdotum Apollinis. 3) convexa et cava theatri capacitas. 4) *terítő, kárpit, fedező, firhang*; eine Decke, ein Vorhang. 5) *jövendőszózat, orákulum*; das Orakel. Nec te Phoebi cortina fefellit. Virg. 6) urbs in insula Creta.

Cortīnāle, is, n. 3. locus in villa, ubi cortinae habebantur, in quibus decoquitur aliquid. Colum.

Cōrtīnīpŏtens, ēntis, o. 3. *jövendőmonddshoz értő*; der weiſſagen kann. (Cortina Apollinis.)

Cortīnŭla, ae, f. 1. Dim. cortina parva.

Cortōna, ae, f. 1. urbs Etruriae.

Cŏrŭlus, i, i. q. Corylus.

Cōrus, i. q. Caurus.

Cŏruscāmen, ĭnis, n. 3. (corusco), *tündöklés, tsillám, fény*; das Glänzen, der Schimmer.

Cŏruscātĭo, ōnis, f. 3. (coruseo), *villámlás, tündöklés, fénylés, tsillámlás*; das Blitzen, Schimmern.

Cŏrusco, āvi, ātum, āre, 1. *rezegni, reszketni, reszketve mozogni*; zittern, ſich zitternd bewegen. 2) *hajtani, szórni, górni, forgatni, villogtatni*; ſchleudern, ſchwingen. 3) *villámlani, villogni, tsillogni, fényleni, tündökölni*; blitzen, ſchimmern, glänzen.

Cŏruscus, a, um, *rezgő, reszkető*; zitternd. 2) aure; Virg. *villámló, villogó, tsillogó, fénylő, tündöklő*; blitzend, ſchimmernd.

Corvīnus, a, um, e. gr. ovum, rostrum, nigredo; *holló, hollótól való*; von Raben, Raben gehörig, oder eigen. 2) Cognomen Romanum.

Corvus, i, m. 2. *holló*; ein Rabe. Corvos in cruce pascere. Hor. Prov. *akasztófán függni*; gehenkt werden. Mali corvi malum ovum. Prov. *nem messze esik az alma a' fájától*; der Apfel fällt nicht weit vom Stamme. Corvus albus; *ritkaság, ritka dolog*, v. *maddr*; ein ſeltſames Ding. 2) machinae genus, quo in navalibus proeliis utebantur. 3) stella in cauda angvis. 4) cognomen Romanum.

Cŏrybantes, ium, m. plur. sacerdotes Cybeles.

Cŏrybăntĭāsmus, i, m. 2. morbus, quem patiuntur, qui patentibus oculis dormiunt.

Cŏrybantĭcus, a, um, *ostoba*; recht unſinnig.

Cŏrybantĭus, a, um, ad sacerdotes Cybeles pertinens.

Cŏrybas, antis, m. 3. filius Jasonis et Cybeles. 2) pictor, Nicomachi discipulus.

Cŏrycaĕus, i, m. 2. *kém, kémlelő, spion, alattomos tzirkáló*; ein heimlicher Aufmerker, Kundſchafter, Spion, Verräther.

Cŏrycis, ĭdis, f. 3. nympha habitans in antro Corycio. Corycides, um, f. plur. nymphae. 2) musae.

Cŏrycĭus, a, um, e. gr. antrum, i. e. ad nympham Coryciam pertinens. 2) in. ex, v. de monte v. urbe Ciliciae: Corycus. e. gr. nimbus, Martial. i. e. crocum.

Cŏrycus Cŏrycos, v. Cŏrycum, i, 2. urbs et mons Ciliciae. 2) mons in insula Creta cum urbe ejusdem nominis.

Cŏrydălus, i, m. 2. *búbos patsirta*; eine Lerche, die eine Koppe hat, Haubelerche, Koplerche.

Cŏrydus, i, m. 2. idem quod Corydalus.

Corylĕtum, i. n, 2. *mogyorós berek*; ein Haſelgebüſch.

Cŏrylus, i, f. 2. *mogyoróſa*; eine Haſelſtaude. 2) *mogyoró*; eine Haſelnuß.

Cŏrymbĭfer, a, um, *bogyótermő*; Beerchen tragend.

Cŏrymbĭum (—on), i, n. 2. *asszonyi vendéghaj ékesség*; ein falſch gemachter Weiberputz von Haaren.

Cŏrymbus, i, m. 2. *borostyánbogyó*; die Traube des Epheu. 2) *asszonyi hajékesség*; ein Haarputz der Weiber. 3) *hajón lévő tzifraság*; ein Schiffzierrath.

Cŏrynĕta, ae, m. 1. Nom. propr. filii Vulcani.

Cŏryphaeus, i, m. 2. i. q. princeps, *fő, elökelő, főfő*; der Vornehmſte, das Haupt.

Digitized by Google

Cŏryphasĭa, ae, f. 1. cognomen Minervae.

Cŏrythus, i. f. 2. urbs Etruriae, i. q. Cortona. 2) conditor urbis Cortonae.

Cŏrytus (—os), i, m. 2. *tegez, nyiltok*; ein Köcher. 2) *nyíl*; der Pfeil.

Cŏryza, ae. f. 1. *nátha*; der Schnupfen.

Cos, cōtis, f. 3. *köszörűkő, fénkő*; ein Wetzstein. 2) *köszikla, köszirt*; ein Steinfelsen. 3) Trop. e. gr. fortitudinis; Cic. *vitézségre való ingerlés, v. késztetés*; die Anreitzung zur Tapferkeit.

Cos, insula, vide: Coos.

Cŏsa, (Cossa), ae, f. 1. urbs, a) Etruriae. b) Italiae inferioris.

Cōsăcci, ōrum, m. 2. plur. *kozdkok Ukrándiban*; die Kosaken in der russischen Ukraine.

Cosmēta, ae, c. 1. *díszesítő, ékesítő, piperézó*; ein Schmücker.

Cōsmētĭcus, a, um, ut: Cosmetica remedia, *kendőző, dbrázat festő szer, pirosító*; schön zu machen, Schminke.

Cōsmētrĭa, ae, f. 1. *díszesítő, v. ékesítő asszony*; eine Ziererinn. Regia cosmetria, *királyné fő-udvarmesterneje*; der Königinn oberste Hofmeisterinn.

Cōsmĭānum, i, n. 2. scil. Unguentum a Cosmo inventum.

Cosmĭānus, a, um, de Cosmo oriundus, v. nominatus.

Cosmĭcus (—os), a, um, *vildgi, világlakosa*; aus der Welt, Weltbürger, Weltbürgerinn.

Cosmographus, i, m. 2. *világleíró*; ein Weltbeschreiber.

Cosmus, i, m. 2. *dísz, ékesség*; die Zierde. 2) *világ*; die Welt. 3) Nom. propr. celebris unguentarii Romani. 4) *kendőző, dbrázatfestő, pirosító*; die Schminke. 5) servus Augusti.

Coss-, vide: Cosa.

Cossim, Adv. *guggolva*; niederhockend.

Cossis, is, m. 3. Cossus, i, m. 2. *termesz szú*; der Holzwurm.

Cossyra, Cōsyra, et Cōsūra, ae, f. 1. insula maris mediterranei inter Siciliam et Africam.

Costa, ae, f. 1. *óldaltsont, borda, óldalborda, óldal*; eine Rippe, eine Seite. Costae nothae; *rövid óldalbordák*; die kurzen Rippen. 2) costae navium; Caes. *hajó óldaldészkdi v. fáji*; die Seitenhölzer in den Schiffen. 3) e. gr. montis; *hegyóldal*; die Seite von einem Berge.

Costāmōmum, i, n. 2. *egy fűszeres növevény*; eine Gewürzpflanze.

Costātus, a, um, *vaskos, köptzős, nagy óldalbordájú*; untersetzt, mit groszen Rippen versehen.

Cotana, vide: Cottana.

Cōtāria, ae, f. 1. *köszörű, fén, v. kaszakő-bánya*; ein Wetzstein- oder Schleifsteinbruch.

Cothon, ōnis, m. 3. *ivóedény*; ein Trinkgeschirr. 2) portus artificialis. 3) insula Peloponnesi. 4) nomen viri.

Cōthurnātio, ōnis, f. 3. *pompás kiálás, p. o. a' nézőhelyre*; ein prächtiger Aufzug. 2) actio, v. reprae-entatio tragica.

Cōthurnātus, a, um, qui cothurnis indutus est. 2) i. q. tragicus.

Cōthurnus, i, m. 2. calceamentum venatorium et tragicum, subere altius elevato, ut personae heroum, quas in tragoediis inducebant, appareant grandiores; *magas sarkú v. szárú lábbeli*; hohe Schuhe. 2) excellens et sublime scribendi genus.

Cōtĭārĭus, i, m. 2. *köszörűs*; ein Schleifer.

Cōtĭcŭla, ae, f. 1. (Dim. a cos) *próbakő*; ein Probierstein. 2) *kómozsár*; ein steinerner Mörser.

Cotidie, Cotidianus etc., i. q. Quotidie etc.

Cōtĭnus, i, m. 2. *ber'seny*; das Brasilienholz. 2) *vadolajfa*; ein wilder Öhlbaum. 3) i. e. Rhus Cotinus L. *sárga szömörtze*; ein Färberbaum.

Cōtĭson, ōnis, et ōntis, m. 3. Rex Getarum et Dacorum. Sueton. Dicitur et Cotiso.

Cōtŏna, ōrum, n. 2. plur. *apró fige neme*, eine Gattung kleiner Feigen. Scribitur et Coctona, cottona, cotana, coctana, a Cotone, Urbe.

Cōtōnĕus, et Cōtōnĭus, a, um, loco: Cydonius, hinc: Cotoneum, i. e. malum; *birsalma*; eine Quitte. 2) *birsalmafa*; Quittenbaum.

Cōtta, ae, m. 1. Nom. propr. Virorum.

Cottăbus, i, m. 2. *tapsolás*; it. *kótagás*; ein klatschendes Getös, Klatsch.

Cōtŭla, Cotyla, ae, f. 1. *félpint, egy ittze*; eine Halbe. 2) Anthemis Cotula. L. *büdös móntika, ebkapor*; Hunddillen.

Cōtŭrnīcŭla, ae, f. 1. *fürjetske*; eine kleine Wachtel.

Digitized by Google

Coturnix, īcis, f. 3. *fürj*; die Wachtel.
Cōtus, i, m. 2. Nom. propr. regis Thraciae. 2) Nom. propr. aliorum Virorum.
Cōtyla, vide: Cotula.
Cōtylēdon, ōnis, f. 3. *köszöny, köldökfü*; das Nabelkraut, Frauennabel. 2) *magszék, székl*; Herzblättchen. Botan.
Cōtys, yos, m. id. qu. Cotus.
Cōtytto, us, f. Dea impudicitiae.
Cōus, a, um, vide: Coos.
Cōvīnārius, sc. miles, *szekeren hartzoló*; der zu Wagen ficht.
Cōvīnus, i, m. 2. *szekér neme*; eine Art Wagen.
Coxa, ae, f. 1. *tsipő*; die Hüfte. 2) *tsipőtsont*; das Hüftbein.
Cōxātio, ōnis, f. 3. *öszveszerkeztetés*; die Einrichtung, Zusammenfügung.
Coxendix, īcis, 3. *tsipő*; die Hüfte. 2) *tsipőtsont*; das Hüftbein.
Crabra, ae, f. 1. nomen fluvii parvi ad Romam.
Crabro, ōnis, m. 3. *darázs*; die Hornisse: irritare crabrones, Plaut. Prov. *a' darázs fészket megpiszkálni*; ins Wespennest stören, sich Verdruß zuziehen.
Cracca, ae, f. 1. Vicia Cracca; *kaszanyúg babó*; die Vogelwicke.
Crăcĕo, ŭi, ēre, 2. *kartsú lenni*; schlank vom Leibe seyn.
Crăgus (Crăgos), i, m. 2. mons Lyciae.
Crăma, ătis, n. 3. *elegyitett nedvesség*; gemischter Saft. 2) *vizes bor*; Wein, der mit Wasser gemischt worden ist. 3) *gyaldzással elegyitett ditséret*; Lob, mit Scheltworten vermischt.
Crambe, es, f. 3. *tátorjdn*; der Kohl; crambe repetita, Juvenal, Prov. *sokszor felmelegitett v. előhordott dolog*; wieder aufgewärmter Kohl: sprichwörtlich von öfterer Wiederhohlung einer Sache.
Crānāus, i, m. 2. Nom. propr. regis secundi Atheniensium.
Crānēum, ēi, e. schola Corinthiorum.
Crānium, ii, n. 2. *kaponya*; die Hirnschale, Hirnschädel. 2) *kád, tseber*; halbes Faß, Schrotfaß. Diogenes habitabat in cranio. Curt.
Crāpŭla, ae, f. 1. *mámor*; der Rausch. Edormi crapulam, Cic. *aludd ki a' mámort*; schlaf den Rausch aus. 2) *ittásság*; die Trunkenheit.
Crāpŭlātus, a, um, *ittas*; berauscht.
Crāpŭlēntus, a, um, *ittas*; der einen Rausch hat, berauscht.
Crāpŭlor, āri, 1. Depon. *tobzódni*; fressen und saufen, schlemmen, schwelgen.
Crāpŭlōsus, a, um, *részeges*; dem Trinken ergeben.
Cras, Adv. *hólnap*; morgen. Cic. 2) *hólnapra*; auf morgen. 3) *ezután*; künftig. Tibull.
Crāsis, is, f. 3. *a' nedv elegyedés az emberi testben*; die Vermischung der Säfte im menschlichen Körper. 2) Fig. Grammat. *két vocalisnak egy szótagba való olvasztása, p. o. e' helyett* oii, *lesz*: oi; die Zusammenziehung zweyer Vocale in eine Sylbe.
Crassāmen, ĭnis, n. 3. i. q. crassamentum, Colum.
Crassāmentum, i. n. 2. *a' sürüje, allya, v. üledékje valaminek, seprő*; das Dicke, das sich setzt, der Bodensatz. 2) *vastagság*; die Dicke.
Crassātus, a, um, *vastagitott*; dick gemacht.
Crasse, Adv. *vastagon*; it. *sürüen*; dick, dicht oder stark. 2) *durván*: grob, plump, ungeschickt. Hor. 3) *homályosan, setéten*; nicht recht hell, dunkel. Senec.
Crassesco, ĕre, 3. *megsürüdni, megvastagodni*; dicht oder dick werden, dick und stark werden. Plin. 2) *megkeményedni*; hart werden. 3) *megházni, megvastagodni*; dick und fett werden.
Crassĭānus, a, um, *Crassusi*; Crassisch.
Crassĭfĭco, āre, 1. *megvastagitni, megsürítni*; dick oder dicht machen. 2) *meghizlalni, kövérré és vastaggá tenni*; fett, dick und fett, oder wohl beleibt machen.
Crassĭpĕllis, is, c. *vastagbőrü*; der eine dicke Haut hat. 2) *bolond*; ein Thor.
Crassĭtas, ātis, f. 3. i. q. crassitudo.
Crassĭtĭes, ei, f. i. q. crassitudo.
Crassĭtūdo, ĭnis, f. 3. *vastagság*; it. *sürüség*; die Dicke, Dichtheit einer Sache. v. gr. parietum Caes. aëris, mellis, Cic. 2) *sürüje, allya valaminek, seprő, ülledék*; das Dicke, das sich setzt, Bodensatz.
Crassivēnius, a, um, *vastagerü*; dickaderig.
Crasso, āre, 1. *megvastagitni, megsürítni*; dick machen, dicht machen.

Digitized by Google

Crassus, a, um, v. gr. arbor; *vastag*; dick. 2) v. gr. aër, tenebrae; *sürü*, *vastag*; dicht, dick. 3) v. gr. ager; *kövér*; fett. 4) *élhetetlen, ügyetlen, otromba*; ungeschickt, plump. 5) *ostoba, buta*; dumm; it. *elbutító, ostobává tevő*; dumm machend. Boeotum in crasso jurares aëre natum. Hor. Crassa Minerva aliquid facere; Hor. *valamelly dolgot ostobául tenni*; in einer Sache ungeschickt oder dumm handeln.

Crassus, i, m. 2. Nom. familiae Romanae.

Crastĭnus, a, um, *hólnapi*, morgend. In crastinum diem differre; *hólnapra halasztani*; bis auf morgen verschieben. Crastina die, Plaut. *hólnap*; morgen. 2) loco: sequens, futurus; *jövendő*; zukünftig.

Crataegis, is, f. 3. *egy plánta*: *kosbor*; das Knabenkraut. Plin. 2) vide: Crataegus.

Crataegon, id. qu. Crataegus.

Crataegus, i, f. 2. *galagonya*; der Weißdorn, Hagedorn. Cr. torminalis; *barkóczа Galagonya*; der Elsebeerenbaum, die Elsenbeere. Cr. oxyacantha; *tsere galagonya*; der Hagedorn, das Mehlfäßchen.

Crataeis, idis, f. 3. mater Scyllae.

Crāter, ēris, m. 3. *nagy mély edény vólt a' régieknél, mellybe bort és vizet töltöttek öszve, 's azt abból poharakkal meregették*; der Crater, ein großes vertieftes Gefäß, worin die Alten den Wein mit Wasser vermischten, und daraus, nach unserer Art, in die Gläser schöpften, Mischgeschirr, Mischkessel. 2) *tálforma mély edény*; ein Becken. 3) *válú, vályú*; ein Wassertrog. 4) *a' tüzokkdó hegy töltsérforma torkolatja*; der Schlund eines brennenden Berges.

Crātēra, ae, f. i. q. crater. Cic.

Crāterītes, ae, m. 1. *egy drágakő*; ein Edelstein.

Crātērra, ae, f. 1. *tseber, veder*; ein Zuber, Wassereimer. Virg. Scribitur et Cratera, aut Craterra. Cic.

Crātērus, i, m. 2. Nom. propr. unius belliducum Alexandri M.

Crātes, is, f. 3. *tserény, rdts*; jedes geflochtene Werkzeug, Flechte, Hürde. 2) *rostély*; ein Gitter, Rost. 3) *borona*; eine Ege.

Crātēutērium, ii, n. 2. *vasmatska a' tüzhelyen*; ein Bratteisen, Bratbock.

Crāthis, idis, m. 3. fluvius Italiae inf.

Crātĭcĭus (—tiŭs), a, um, *font*; geflochten.

Crātĭcŭla, ae, f. 1. *kis rostély*; kleine Flechte, Rost.

Crātĭnus, i, m. 2. Nom. propr. comoediarum scriptoris.

Cratĭo, īre, 4. *borondálni*; egen.

Crātippus, i. philosophus peripateticus. Cic.

Crātis, is, f. 3. *tserény, rdts*; die Hürde, alles was geflochten ist. Cratis ferrea, *vas rostély*; ein Gitter, Rost. 2) *sövény, sövénykerítés*; ein geflochtener Zaun.

Crātĭtĭus, a, um, *sövény módra font*; von Hürden gemacht, Hürdenweise geflochten.

Craŭgos, i, m. 2. *harkály*; Specht, ein Vogel.

Crĕabĭlis, e. (creo), *teremthető*; was gemacht oder geschaffen werden kann.

Crĕagra, ae, f. 1. *abárlóvilla*; eine Fleischgabel.

Crĕāmen, ĭnis, n. 3. *teremtett állat*; das Geschöpf. 2) *teremtés*; die Schöpfung.

Crĕātĭo, ōnis, f. 3. *teremtés, alkatás*; die Erschaffung, Schöpfung. 3) *választás, tétel*; die Erwählung. Creatio Consulum; *Consulok választása, v. tétele*; die Erwählung der Consulen. 3) *nemzés*; die Zeugung.

Crĕātor, ōris, m. 3. *alkató, teremtő, szerző*; der Hervorbringer, Urheber, Stifter. 2) *nemző, atya*; Zeuger, Vater. 3) *kinevező, választó, tevő*; Ernenner, Erwähler, Macher.

Crĕātrix, īcis, f. 3. *szerző, indító*; t. i. *asszszony*; die Hervorbringerinn, Urheberinn. 2) *szülő, anya*; Gebärerinn, Mutter.

Crĕātūra, ae, f. 1. *teremtés, teremtmény, teremtett állat*; Geschöpf.

Crēber, bra, brum, *gyakori, gyakorta való*; häufig, oftmahlig, öfter. 2) *számos, sok*; zahlreich, viel Pulsus creber; Medic. *sebes érverés*; ein schneller Pulsschlag. 3) *sürü*; dicht. Sylva crebra, Lucret. 4) *szorgalmatos, valamiben szorgalmatosan eljáró*; emsig, häufig etwas thuend. In eo creber fuisti; Cic. Creber in studiis. 5) *bővelkedő, gazdag valamivel*; stark, oder reich worin. Comp. crebrior. Superl. cre-

Digitized by Google

berrimus. Adv. Crebro, vide inferius.

Crēbēsco, bŭi, bescĕre, 3. Inchoat. *növekedni, szaporodni*; zunehmen. Vide: Crebresco.

Crēbre, Adv. *gyakran, gyakorta*; häufig, oft; crebrius, Cic. creberrime, Cic.

Crēbresco, brŭi, brĕscĕre, 3. *növekedni, szaporodni, sokasodni*; häufig, stark werden, zunehmen. Virg. et Tacit. hinc: crebrescit, *nagyon kezdik beszélleni, nagyon terjed a' hire, hogy 's a' t.* es verbreitet sich ein Gerücht, es wird stark davon gesprochen.

Crēbrĭsŭrus, a, um, *karókkal, v. palánkokkal megerősitett*; mit vielen Pfählen oder Palliſaden befeſtiget.

Crēbrĭtas, ātis, f. 3. *gyakoriság, gyakori vólta valaminek*; Häufigkeit. 2) *sürüség*; die Dichte, Dichtheit.

Crēbrĭter, Adv. loco: Crebro, Vitruv.

Crēbro, Adv. et Abl. a Creber: *gyakran, gyakorta*; oft, häufig. Crebrius, creberrime.

Crēbro, āre, 1. *szaporitni, gyakran tenni*; häufig machen. 2) *sürítni*; dicht machen.

Crēdēntĭa, ae, f. 1. *kinálóasztal, pohárszékasztal*; der Credenztiſch, Vorſetztiſch, Schenktiſch. 2) *meghitelező levél v. irás*; das Beglaubigungsſchreiben, Creditiv, welches dem Abgeſandten mitgegeben wird.)(

Crēdēntĭārius, ii, m. 2. i q. Praegustator; *kóstoló*; ein Credenzer, der die Speiſen zuvor koſtet.)(

Crēdēntĭālis, e, Adj. Literae credentiales, idem quod Credentia.

Crēdĭbĭlis, e, *hihető*; glaublich.

Crēdĭbĭlĭter, Adv. *hihetőképen*; glaublich, auf glaubliche Art. Cic. credibilius, Quintil.

Crēdĭto, āre, 1. (Frequ. credo), *hinni*; glauben.

Crēdĭtor, ōris, m. 3. *hitelező, költsön adó*; der einem Geld geliehen, Gläubiger.

Crēdĭtrix, īcis, f. 3. *hitelező, t. i. asszony*; Gläubigerinn.

Crēdĭtum, i, n. 2. *hitelezett, v. költsönadott pénz, adósság*; vertrautes geliehenes Geld, eine Schuld. Cic. In creditum accipere pecuniam; *pénzt költsönözni, v. költsön venni*; Geld borgen.

Crēdĭtur, Impers. *azt hiszik, úgy gondolják*; man glaubt. Cic.

Crēdĭtus, a, um, *hitt*; geglaubt. 2) *költsön adott, hitelezett*; geliehen. 3) *rábízott*; anvertraut.

Crēdo, dĭdi, dĭtum, dĕre, 3. alicui, Cic. virtuti alicujus, Sallust. *hinni valakinek, bizodalmat kelyheztetni valakibe*; trauen, vertrauen, ein Zutrauen haben. 2) v. gr. se victori, Cic. alicui suam vitam, Ter. *rábízni, bízni kozzá v. benne*; vertrauen, anvertrauen, ſich auf etwas verlaſſen. Credere se pedibus, Sil. *a' lábaiba legtöbbet bízni*; ſich auf ſeine ſchnellen Füße verlaſſen. Credere se Neptuno; Ovid. *a' tengerre merni magát bízni*; ſich auf das Meer wagen. 3) v. gr. alicui pecuniam, Cic. *valakinek pénzt költsönözni, költsön adni*; Geld leihen, borgen. 4) aliquid, omnia, omnes res, Cic. *hinni, elhinni valamit*; glauben, für wahr halten.

Credo, Adv. *úgy gondolom, talán, hihetőképpen*; vermuthlich, glaube ich.

Creduam, Credŭim, loco: credam, Plaut.

Crēdŭlĭtas, ātis, f. 3. *könnyenhivés*; die Leichtgläubigkeit.

Crēdŭlus, a, um, *könnyenhivő*; leichtgläubig. Praebere se credulum Cic. *könnyen hinni*; leicht glauben 2) v. gr. fama credula; Tacit. *a' minek könnyen hitelt adnak*; dem leicht geglaubt wird. 3) *hihető*; glaublich, wahrſcheinlich. Curt.

Crema, urbs Italiae.

Crēmābĭlis, e, *elégethető*; verbrennbar.)(

Crēmāstĕres, um, m. g. plur. *szemérmtök tartó inak*; Nerven oder Adern, daran die Hoden hangen. Musculi cremasteres, i. e. testium suspensores. Anat. 2) *horog, mellyre valamit akasztanak*; ein Haken, woran etwas aufgehangen wird. 3) *kengyelszij*; Steigreifriemen am Sattel. 4) *kengyelvas*; der Steigbügel.)(

Crēmātĭo, ōnis, f. 3. *égetés, megégetés*; die Verbrennung.

Crēmātor, ōris, m. 3. *megégető, égető*; der Verbrenner

Crēmātus, a, um, *megégetett, égett*; verbrennt. 2) crematum vinum; *égett bor, pálynka*; gebrannter Wein.

Digitized by Google

Crēmbălum, i, n. 2. *doremb*; der Brummeisen.

Crēme, es, f. 3. urbs in Ponto.

Crēmentum, i, n. 2. id. qu. Incrementum; *nevekedés, növés, elömenetel*; der Wachsthum, die Zunahme.

Crēmĕra, ae, f. 1. fluvius Hetruriae ad quem 300 Fabiorum una die occubuere.

Crēmēsĭus, a, um, i. e. ex urbe Crema.

Crēmĭa, ōrum, n. 2. plur. *szijdts, forgdts, szilánk*; Reisholz, Schleifenspäne. 2) *fahéjj*; Cremia cinnamomi; Zimmetrinden.

Crēmĭālis, e, Adj. *gyújtani való, gyújtó*; zum Verbrennen oder zum Anzünden dienlich.)(

Cremĭum, ĭi, n. 2. *gyújtó szilánk, forgáts, tüzgerjesztő veszszö vagy más vékony dgatskdk*; Spähne, Kirbe, Schleißen, dürre Reiser zum Feueranzünden.

Crēmo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. corpus, Cic. *megégetni, elégetni*; verbrennen; in cinerem cremare; Plin. *hamuvá égetni*; zu Asche verbrennen.

Crēmona, ae, f. 1. urbs Italiae. Hinc: Cremonensis, e, Cremonenses, i. e. incolae.

Crēmor, ōris, m. 3. *vastag v. sürü kinyomott nedve vagy leve a' megfözött magoknak*; der ausgedruckte dicke Saft von gesottenen Kernen, Gerste ꝛc. Cremor hordei, Plaut. *árpa lév*; der Gerstenschleim.

Crēmūtĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. Viri.

Crena, ae, f. 1. *metszés, hasltás, tsipkézet, hasltók*; der Einschnitt, die Kerbe.

Crenatus, a, um, *tsipkés*; gekerbt. 2) *bémetszett, hasitott*; gespalten.

Crĕo, āvi, ātum, āre, 1. *teremteni*; erschaffen, schaffen. 2) *okozni, szerezni, tenni*; verursachen, machen, erregen, erwecken. Fastidium alicui creare. Cic. *boszszúságot tenni valakinek*; einem Verdruß verursachen. 3) v. gr. arbores; *ültetni*; pflanzen. 4) v. gr. consules, Cic. praetores, regem; Nep. *tenni, választani*; machen, wählen, erwählen. 5) *szülni, nemzeni*; zeugen, gebären. Fortes creantur fortibus, Hor. *vitézek szülik fel a' vitézeket*; Helden werden von Helden gezeuget. 6) *épitni*; bauen, reare Curbem. Hor.

Crĕŏbŭla, ae, f. 1. *vad fodorménta*; wilde Krauseminze.

Crĕŏdaēta, ae, m. 1. *mészáros, hentes*; ein Fleischhauer, Metzger, Fleischer.

Crĕon, tis, m. 3. Nom. pr. regum.

Crĕōntĭădes, ae, m. 1. Nom. pr. filii Herculis.

Crĕŏphĭlus, i, m. 2. Nom. propr. Viri.

Crĕpa, ae, f. 1. i. q. Capra.

Crĕpax, ācis, o. 3. *harsogó, ropogó*; schallend, rauschend, knarrend.

Crĕpēdo, ĭnis, f. 3. *repedés, hasadás*; ein Riß, Sprung, Spalt.

Crĕpĕrus, a, um, *bizonytalan, homályos*; ungewiß, dunkel, dämmerig.

Creperum noctis, Symm. *alkonyodás, szürkület*; die Dämmerung.

Crĕpi, ōrum, m. 2. plur. sacerdotes dei Panos, (Pan.)

Crĕpĭda, ae, f. 1. *paputs, saru*; eine Art Pantoffeln, Pantoffelschuh; ne sutor ultra crepidam. Plin. sc. jus dicet; *ne tovább varga a' kaptándl, az az ne avassa magát az ember ollyan dolog megitéléséhe, a' mihez nem tud*; der Schuster bleibe bey seinem Leisten, man muß über Dinge nicht urtheilen, die man nicht versteht.

Crĕpĭdārĭus, a, um, sc. sutor, *tzipellós varga*; ein Schuster, der Pantoffeln macht.

Crĕpĭdātus, a, um, *paputsos, tzipös*; Pantoffeln anhabend.

Crĕpĭdo, ĭnis, f. 3. *partöldal, partkáva*; der Rand, das hohe Ufer, wo das Wasser anschlägt. 2) *a' vizből kidlló köszirt, köszál*; der hervorragende Felsen. Virg. 3) *kidlló hely a' partnál; rév, révpart*; der Ort, wo die Schiffe im Hafen landen. 4) *kerités, pártázat*; die Einfassung. Crepido putei; *kútkáva*; die Einfassung des Brunnens. 5) *gát*; ein Damm. 6) *alap, talp*; der Grund.

Crĕpĭdŭla, ae, f. 1. *paputsotska, sarutska*; ein Pantöffelchen.

Crepidŭlum, i, n. 2. Tertull. *föékesség*; ein Kopfputz.

Crĕpĭtăcillum, i, n. 2. *kis keleptze, kis tsörgö*; eine Klapper.

Crĕpĭtăcŭlum, i, n. 2. *tsörgö, tsergettyü*, ein Schellen, Glöckchen. 2) *kelepize*; die Klapper, Kinderklapper.

Crĕpĭto, āre, 1. *tsörögni, zörögni*; ein Geräusch machen, klirren, pras-

Digitized by Google

ſeln. Dentibus crepitare, Plin. *fogait tsikorgatni*; mit den Zähnen knirſchen. Venter mihi crepitat, Plaut. *korog a' hasam*; der Bauch gurret mir. Aera crepitantia. Virg. *tsimbalmok*; Cymbeln.

Crepitŭlum, i, i. q. Crepidulum.

Crĕpĭtus, us, m. 4. *tsörgés, zörgés, ropogás*; das Geräuſch, Klappern, Raſſeln, Knaſtern, Geklirr. Forium crepitus; *az ajtók nyikorgása*; das Knarren der Thüre. Cr. ventris; *haskorgás, szelek*; Bauchwind, Blähungen. Crepitum reddere, Plin. *hasszelet botsátni*; einen Bauchwind gehen laſſen.

Crĕpo, ui, itum, āre, 1. *kangzani, szállani, zörögni, dörögni, tsörögni, tsörtetni, durranni, pattanni*; knallen, tönen, rauſchen. Fores crepuere; Ter. *nyikargott az ajtó*; die Thüre hat geknarret. Intestina crepant prae fame; Plaut. *a' has tsikorog, v. kevereg az éhség miatt*; der Bauch gurret vor Hunger. 2) *kérkedni, dicsekedni*; oft rühmen. Crepare antiquum genus; Luer. *szüntelen régi nemzetségével kérkedni*; ſich ſtets ſeines alten Geſchlechts rühmen. 3) *tsattanni, elrepedni*; platzen, zerſpringen. 4) *szidni, pirongatni, kissebbíteni, gyalázni*; ſchelten, ſchmähen. 5) *valamit szüntelen emlegetni*; etwas immer erwähnen. Sulcos et vineta crepat mera. Hor. *szüntelen bardáddról 's szőllő hegyekről beszél*; er redet von nichts als von Furchen und Weinbergen.

Crĕpŭlus, a, um, (crepo), *hangzó, tsikorgó, tsörgő, tsörtető*; ertönend, rauſchend.

Crĕpŭndia, ōrum, n. 2. plur. *tsergő, tsörgő, tsergető, gyermekjáték*; das Klapperwerk für Kinder, als ihr Spielzeug. 2) monumenta et signa, hoc est: literae, annuli, atque aliae res, quae cum infantibus exponi solebant, unde agnosci olim possent.

Crĕpuscŭlasco, ĕre, 3. (crepusculum), *reggel v. estve homályosan világosodni, pitymallani, reggelleni, alkonyodni*; dämmern, dämmerig werden.

Crĕpuscŭlum, i, n. 2. *napfeljövetel és alkonyoddsi homályos világosság, szürkület, esthajnal, vadlegelő, farkaikólte, pitymallat, alkonyodat*; die Dämmerung, Morgen- und Abenddämmerung.

Crĕs, Genit. Crētis, m. 3. ex insula Creta oriundus.

Crescentĭus, ae, f. 1 *növés, nevekedés*; der Wachsthum, das Zunehmen.

Crēscis, ĭdis, f. 3. Nymphae marinae nomen a fontibus dictae.

Cresco, crēvi, crētum, ĕre, 3. *nőni, nevekedni*; wachſen, zunehmen. 2) *nagyobbodni*: *sokasodni, szaporodni*; größer werden, ſich vermehren. Aes alienum illi crescit; Cic. *mind inkább belé keveredik az adósságba*; er kommt tiefer in die Schulden. e. gr. in multas opes, Liv. *nagyon meggazdagodni*; ſehr reich werden. Aqua crescit; *drad a' viz*; das Waſſer wächſt. 3) *hetsületre kapni, tekintetet szerezni*; Ehre und Anſehen erlangen.

Cressa, ae, f. 1. *krétai asszony, v. leány*; eine Cretenſerinn. 2) Ariadne. 3) Adj. *fejér*; weiß. Nota cressa; Hor. *fejér jel, v. jegy*; ein weißes Zeichen. 4) e. gr. pharetra. Virg. *krétai*; Cretiſch. e. gr. corona, i. e. corona Ariadnes. 5) portus Cariae.

Cressĭus (Cresius), a, um, e. gr. nemora, Virg. *Krétai, Krétából való*; Cretiſch, Cretenſiſch, e. gr. prodigia, Virg. i. e. taurus vastans Cretam.

Crēston, i, n. 2. Nom. propr. urbis.

Crēta, ae, Crete, es, f. 1. insula, in mari mediterraneo, hodie: Candia.

Crēta, ae, f. 1. *fejér mosóföld*; weiße Waſcherde. e. gr. fossilia; Varr. *tsapóföld, márga*; der Märgel. e. gr. Tasconia; Plin. *agyag*; der Thon. 2) *kréta*; die Kreide. Notare creta; Prov. *dicsérni, szerentsésnek tartani*; loben, etwas für glücklich halten. 3) e. gr. figularis; Plin. *fazekas föld, v. agyag*; der Töpferthon. 4) e. gr. marina; *tengeri kömény*; der Meerfenchel.

Crētācĕus, a, um, *kréta, krétából való*; von Kreide gemacht.

Crētaefŏdīna, ae, f. 1. idem quod Cretifodina.

Crētaeus, a, um, i. q. Cretensis.

Crētānus, a, um, i. q. Cretensis: Cretāni, insolae insulae Cretae.

Cretārĭus, a, um, *krétával bánó*; mit Kreide umgehend.

Crētātus, a, um, *krétás, krétával békent v. mázolt*; von Kreide weiß, mit Kreide überzogen. 2) *fejér*; weiß.

Digitized by Google

Crētensis, is, m. 3. *Krétai lakos*; ein Cretenser. 2) Adj. *Krétai, Krétából való, ott született*; von Creta, in Creta gebürtig.

Crētĕus, a, um, l. c. = Creta.

Crētĕus, ĕi, m. 2. filius Minois et Pasiphaës, rex Cretae.

Crētheus, ĕi, m. 2. filius Aeoli.

Crethmos, i. f. 3. *tengeri kömény*; ein Kraut, Meerfenchel. Crithmum maritimum L.

Crēthon, ōnis, m. 3. Nom. propr. principis Graeci, filii Dioclis.

Cretĭco, āre, 1. h. e. In crisin, ut vocant Medici, incidere.

Crētĭcus, a, um, e. gr. vinum; *Krétai, Krétából való*; Kretisch, Kretenfisch. 2) Creticus pes, i. q. Amphimacrus.

Crētĭfŏdīna, ae, f. 1. *krétagödör krétásgödör, a' mélyből krétát dnak*; eine Kreidengrube.

Crētĭo, ōnis, f. 3. (cerno), est certorum dierum spatium, intra quod deliberatur, utrum heredi expediat hereditatem adire, nec ne. 2) solemnitas in adeundis hereditatibus.

Crētis, ĭdis, f. 3. *Krétai asszony, v. leány*; eine Kreterinn, Kretenserinn.

Crētīzo, et Cretisso, āre, 1. *Krétai módon mívelni, tenni, v. tselekedni*; auf kretenfische Art handeln. 2) *hazudni*; mit Lügen umgehen.

Crētōsus, a, um, *krétás*; voll Kreide.

Crētŭla, ae, f. 1. Dim. *krétácska, darabka kréta*; ein Stückchen Kreide.

Crētūra, ae, f. 1. (cerno), id quod cribrando ejicitur; *polyva, rostaallya, hálladék*; das Ausgefiebte, Spreu. 2) *korpa, dertze*; grobes Mehl, Schrot.

Crētus, a, um, (cresco), *nött, megnött, nevekedett*; gewachsen. 2) e. gr. nobili sanguine; Ovid. *született*; geboren. 3) (cerno) *ki, v. meg rostált, v. szitált*; ausgefiebt.

Crēūsa, ae, f. 1. Aeneae conjux, filia Priami et Hecubae. 2) filia Erechthei regis Atheniensis. 3) Creontis, regis Corinthiorum filia, post repudiationem Medeae Jasoni nupta. 4) urbs Boeotiae ad sinum Corinthicum.

Cribello, āre, 1. i. q. cribrare.

Cribellum, i, n. 2. (Dim. a cribrum) *kis rosta, szita, v. általverő*; kleines Sieb, kleiner Durchschlag.

Cribrārĭus, a, um, *rostálást v. szitálást illető, ahoz tartozó*; das Sieben betreffend, zum Sieben gehörig. 2) *rostálni, v. szitálni való*; was man siebet.

Crībro, āvi, ātum, āre, 1. *rostálni, szitálni*; sieben.

Crībrum, i, n. 2. *rosta, szita, általverő*; ein Sieb, Durchschlag. Aquam cribro haurire, Prov. i. e. frustra laborare. 2) carnificium cribrum, homo, cujus pellis loris, flagris et virgis ita perforata est, ut cribri speciem exhibere videatur.

Crīcus, i, m. 2. gestamen brachii, quo Demosthenes, praesidio ultimorum casuum, dicitur venenum gestasse inclusum. Hinc: Cricus Demosthenis, Prov. i. e. res extrinsecus speciosa, sed intus servans perniciem.

Crīmen, ĭnis, n. 3. *gonosz tselekedet, gonoszszétt, gonoszság*: das Verbrechen. 2) *váddolás, bévádolás, vád*; eine Beschuldigung, Anklage, ein Vorwurf. 3) *gonoszság, bün, vétek, általjában minden hiba*; ein Laster, Fehler überhaupt. 4) *bünös, v. véthes ember*; ein lasterhafter Mensch. 5) *gyalázat*; eine Schande. 6) *szín, színes ok v. palást valamire*; der Vorwand zu etwas.

Crīmessus, Crīmissus, Crīmīsus, Crīnīsus, i, m. 2. fluvius Siciliae.

Crīmĭnālis, e, (crimen), e. gr. causa; *főbenjáró, haláltos*; peinlich, todeswürdig. e. gr. executio; *testibüntetés*; eine Leibesstrafe.

Crīmĭnālĭter, Adv. *főbenjáróan, halálosan, halálra*; peinlich.

Crīmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *váddolás, bévádolás*; die Beschuldigung.

Crīmĭnātor, ōris, m. 3. *váddoló, vádló, bévádoló*; ein Beschuldiger.

Crīmĭno, āre, 1. i. q. criminor.

Crīmĭnor, ātus sum, āri, 1. e. gr. aliquem apud aliquem, Cic. aliquem alicui, Ter. *váddolni, bévádolni*; beschuldigen. 2) *szidni, gyalázni*; schelten. *hamisan váddolni*; fälschlich beschuldigen.

Crīmĭnōse, Adv. e. gr. dicere, Cic. *váddolólag, váddoldsképen, váddképen, váddolván*; auf eine beschuldigende Art, beschuldigend, mit Beschuldigung. Comp. criminosius, Superl. criminosissime.

Crīmĭnōsus, a, um, e. gr. oratio; *váddoló*; beschuldigend. 2) *a' miért va-*

Digitized by Google

lakik bélehet vádolni; worüber man einen verklagen kann. Hoc criminandum est, Cic. *ez drt a' betsületének*; das dienet seiner Ehre zum Nachtheile. Comp. criminosior, Superl. criminosissimus. Liber criminosissimus; *régalmazólrds*; ein Pasquill.

Crīmissus, Crimisus, vide: Crimessus.

Crīmnum, i, n. 2. *tisztabúzaliszt, lisztláng, a' legjobb liszt*; das Weizenmehl, Grießmehl.

Crīna, ōrum, m. 2. plur. *hajkenőts, pomáde*; die Haarsalbe, Pomade.

Crīnāle, is, n. 3. *fökötő*; eine Haarhaube. 2) *hajtő*; eine Haarnadel.

Crīnālis, e, c. gr. acus; *haj, hajhoz való*; die Haare betreffend, dahin gehörig. 2) *hajforma, hajhoz hasonló*; den Haaren ähnlich.

Crīnīger, a, um, *hajas, a' kinek haja van, nagy v. hosszúhajú*; haaricht, lange Haare tragend.

Crīnīo, īvi, ītum, īre, 4. *meghajazni, hajjal felruházni*; behaaren; mit Haaren versehen.

Crīnis, is, m. fem. Plant. 3. *haj*; das Haar. Crinium praesegmina; *nyírett haj*; abgeschnittenes Haar. 2) capere crines; *használni az alkalmatosságot*; die Gelegenheit ergreifen. 3) *tekerthaj, tzaf*; ein Zopf. 4) *zöld, v. leveles ág, gally, lomb*; ein Laub am Baume. 5) *kötőlék nemo*; eine Art von Band. 6) *folyóvíz ága*; die Arme eines Flusses. Et ex ipso fluminali circulo septem crines fluminum procedunt. Aethic. de danubio.

Crīnīsus, i, m. 2. l. q. Crimessus.

Crīnītus, a, um, *hajas, szörös, borzas*; haaricht, rauch. 2) e. gr. stella, Svet. i. q. cometa. 3) caput crinitum angvibus. 4) e. gr. galea; *lófarkszőr bokrétás sisak*; ein Helm mit einem Busche von Pferdehaaren. 5) Subst. Nom. prop. viri eruditi.

Crīno, ōnis, m. 3. idem quod Crinon.

Crīnŏmĕnon, i, n. 2. status controversiae; *dolog, mellyen vetélkednek, vetélkedés tárgya*; der Punct, worüber eigentlich gestritten wird. 2) i. q. Quaestio.

Crīnon, i, n. 2. *tüzes liliom*; die Lilie, besonders die rothe. Lilium bulbiferum, Linn.

Crīnonĭa, ae, f. 1, l. q. Crina.

Crīsīmus, a, um, e. gr. dies; *elválasztó*; entscheidend, kritisch.

Crīsis, is, f. 3. *betegségfordúlás*; der Krankheitswechsel. 2) *vesződelem, pusztúlás, végső romlás*; der Untergang. 3) *nyomorúság*; das Elend. 4) *gondolkozás, értelem, értelembeli tehetség, ész*; das Nachsinnen, der Verstand. 5) *megitélés*; die Entscheidung.

Crīson, ōnis, m. 3. Nom. propr. cursoris celebris, qui et Himeraeus vocatur. Hinc Prov. Crisonem Himeraeum praecurrere.

Crispĭco, āre, 1. (crispo); *fodorítni, göndörítni*; kräuseln, kraus machen.

Crispīsulcans, tis, c. 3. c. gr. fulmen, Cic. *keresztülkasúljdró, keresztülvágó*; durchkreuzend. 2) *fodorító, göndörítő*; was sich kräuselt. 3) *ide'stova járó, repkedő, repesző*; flatternd, hin und her fahrend.

Crispĭtūdo, ĭnis, f. 3. *fordítás, forgás*; die Drehung. 2) *fodorítás, göndörítés*; die Kräuselung.

Crispo, āvi, ātum, āre, 1, c. gr. capillum, Plin. *fodorítni, göndörítni*; kraus machen, kräuseln. 2) Trop. e. gr. nasum; *valamire orrát fintorgatni*; die Nase über etwas rümpfen. 3) crispat aurora pelagus novo Phoebo, Val. Flacc. *a' tenger fénylik v. tündöklik a' reggeli naptól*; das Meer glänzet von der Morgensonne. 4) crispata cacumine buxus, Claud. *széltől ide 's tova hajtogatott puszpáng*; Bux vom Winde hin und her getrieben. 5) crispans hastilia manu, Virg. *lándzát, v. dárdát forgató*; der Spieße schwinget.

Crispŭlus, a, um, Dimin. *göndör, v. fodorított hajú*; kraus, gekräuselt.

Crispus, a, um, *göndör, fodorított hajú*; kraus, gekräuselt. 2) *rezgő*; zitternd. 3) cognomen, e. gr. Sal. Crisp.

Crissa, ae, f. 1. urbs Phocis.

Crisso, āre, 1. *vitzkándozni, hánykolódni*; zappeln. 2) *fardát szemtelenül v. fajtalanúl mozgatni, v. riszdni*; sich unzüchtig mit dem Hintern bewegen.

Crista, ae, f. 1. *taréj, búb, v. bokréta a' madár fején*; ein Kamm oder Strauß auf dem Kopfe des Vogels. 2) *bokréta, toll, forgó, a' sisak mellett*; ein Federbusch auf dem Helme. 3) tollere cristas, Prov. *elkényesedni, v. kevélyedni*; stolz werden. 4) *hegy, tető, vég, tsúcs,*

Digitized by Google

hegy leg felsőbb része; die Spitze, die äußerste Höhe des Berges. 5) cognomen Romanum.

Cristātus, a, um, *taréjas, búbos, bokrétás, tollas, forgós*; mit einem Kamm oder Federbusch versehen.

Cristŭla, ae, f. 1. Dim. *tarejatska, bokrétátska, tollatska, forgótska*; kleiner Kamm, Federbusch.

Crītae, m. plur. i. e. judices.

Crīthe, es, f. 1. *drpaszem, egy szem drpa*; ein Gerstenkorn. 2) *drpa, drpakelés a' szemen*; ein Gerstenkorn am Augenliede.

Crīthēis, is, f. 3. Nom. propr. matris Homeri.

Crīthŏlŏgĭa, ae, f. 1. *drpagyűjtés*; die Einsammlung der Gerste.

Crītĭce, es, f. 1. *megesmérettehetségvizsgálat, valamelly munkát v. írást megítélő*; *v. megrostáló mesterség*; die Kritik, die Kunst, den Werth einer Schrift zu beurtheilen.

Crītĭcus, i, m. 2. *megítélő, mesterségmivítélő, műítélő*; ein Richter, Kunstrichter. 2) Adj. *a' miből ítél az ember*; woraus man urtheilt. e. gr. dies; *betegség fordulás napja*; ein Wechseltag der Krankheit.

Crītŏlāus, i, m. 2. Philosophus Atheniensis, qui bona corporis animique in bilance ponderare solebat. Hinc Prov. ad Critolai libellam aliquid trutinare, est: rem diligenter considerare. 2) Nom. propr. aliorum virorum.

Crŏāta, ae, m. 1. *horvát*; ein Kroat.

Crŏātĭa, ae, f. 1. *Horvát ország*; die Landschaft Kroatien.

Crocallis, ĭdis, f. 3. *medgyszemű drágakő*; ein Edelstein, der eine Kirsche vorstellt.

Crocātĭo, ōnis, f. 3. pro Crocitatio.

Crŏcātus, a, um, *sárgás, sáfrányszínű*; safrangelb, gelblich.

Crŏcĕātus, a, um, i. q. Crocatus.

Crŏcĕus, a, um, e. gr. odores, Virg. *sáfrány, sáfrányból való*; von Safran. 2) *sáfránynemű*; safranartig. 3) *sáfrányszínű, sárgás, sárga, szőke, aranyszínű, vereses, rőt*; safranfarbig, gelblich, blond, goldfarbig, röthlich 4) *sáfrányozott, megsáfrányozott, sáfrányos*; gesaffert.

Crŏcĭas, ae, m. 1. *sáfrányszínű drágakő*, ein safranfarbiger Edelstein.

Crŏcĭdismus, i, m. 2. *tollfosztás*; das Flockenlesen.

Crŏcinum, i, n. 2. *sáfrányolajból készült kenőcs, sáfrányolajkenőcs*; ein Salbe aus Safranöhl.

Crŏcĭnus, a, um, i. q. croceus, e. gr. unguentum crocinum, v. tantum: crocinum.

Crocĭo, īre, i. q. Crocito.

Crŏcis, ĭdis, f. *egy növevény Plinius-nál*; ein gewisses Kraut.

Crŏcĭtātĭo, ōnis, f. 3. *varjúkárogás*; das Rabengeschrey. Legitur et Crocatio.

Crocĭto, āre, 1. *károgni, mint a' varjú*; schreyen, wie ein Rabe.

Crocĭtus, us, m. 4. i. q. Crocitatio.

Crŏcŏdĭlēa, ae, f. 1. *krokodillusganéj*; der Krokodillskoth.

Crŏcŏdĭlīnus, a, um, *krokodillus, krokodilusi, krokodilushoz tartozó*; Krokodilisch, zum Krokodill gehörig. 2) *álnok, kétszínű, állattomos*; falsch, verstellt. 3) *kötelődzködő, tsalfa*; betrüglich, sophistisch.

Crŏcŏdĭlĭon, i, n. 2. *tőpikkelyű tsikkülő*; eine Art Flockenblume. Centaurea crocodilium. Linn.

Crŏcŏdĭlus, i, m. 2. *krokodillus*; ein Krokodill.

Crŏcŏmagna, ātis, n. 3. *sáfránykenőcs szálladékja, v. üledékje*; der Bodensatz der Safransalbe.

Crŏcōta, ae, f. 1. *főaszszonyság ünnepi sáfrányszínű köntöse*; ein festliches Damenkleid von Safranfarbe.

Crŏcōtārius, ii, m. 2. *sárga ruha festő*; der die Damenkleider gold- oder orangenfärbig macht.

Crŏcotta, Crŏcōta, Cŏrŏcotta, Crŏcūta, ae, f. 1. monstrosum Aethiopiae animal ex leone et hyaena genitum.

Crŏcŏtŭla, ae, f. 1. i. q. crocota.

Crŏcōtus, a, um, *sáfrányszínű, sárgás*; safrangelb oder gelblich.

Crŏcum, i, n. Crŏcus, i, m. 2. *sáfrány*; der Safran. 2) *sáfrányszín*; die Safranfarbe. 3) juvenis in crocum transformatus.

Crocuta. vide: Crocotta.

Crŏcўllus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Crŏcŭsĕus, a, um, *Crézusi*; was des Crösus ist, von dem Crösus abstammend.

Croesus, i, m. 2. *Lydiának igen gazdag királya*; ein sehr reicher König in Lydien. 2) *gazdag ember*

Digitized by Google

helyett vétetik; ſtatt eines reichen Menſchen.

Crōlla, ae, f. 1. pro Corolla. Plaut.

Crommyn acris, ĭdis, f. 3. *Cyprus szigetében egy hegy foka a' tengerre*; ein Vorgebirge in Cyprus.

Cromna, ae, 1. urbs Paphlagoniae, hodie: Comana.

Crŏmyon, ōnis, 3. urbs Graeciae.

Crŏnĭa, ōrum, n. 2. plur. festa Saturnalia.

Crŏnĭum, ĭi, n. 2. pars maris Septentrionalis.

Crŏnĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. unius ex Centauris. Hist.

Crŏnus, i, m. 2. i. e. Saturnus.

Crōsmis, is, f. 3. *szálya*; Salbey.

Crŏtălistria, ae, f. 1. *tsörgővel v. tsergetyűvel muzsikáló, t. i. asszony*; Tanzklapperinn. Prop. 2) *kelepelő gólya, tzakó*; der Storch. Petron.

Crŏtălium, ĭi, n. 2. *tsörgős fülfüggő*; ein Ohrklapper, Ohrgehenk.

Crŏtălum, i, n. 2. *zörgetyű, tsörgetyű, kelep*; eine Klapper.

Crŏtăphus (—os), i, m. 2. *halánték, vakszem*; der Schlaf am Haupte. 2) *halantékfdjás*; der Schmerz an dem Schlafe.

Crŏto, Crŏton, ōnis, c. vel Crŏtōna, ae, f. urbs Italiae inferioris.

Crŏtōnĭātes, ae, m. 1. *Crótonbeli*; einer aus Croton. Cic. Crotoniatae; *Crótoni lakosok*; die Einwohner.

Crŏtōnĭensis, e, *Crótoni*; in, aus, bey Croton, dahin, gehörig, Crotoniſch.

Crŏtōpus, i, 2. Nom. propr. regis Argorum.

Crŏtos (Crŏtus), i, m. *nyilas, egy tsillagzat*; der Schütze, ein Geſtirn.

Crŭcĭābĭlis, e, *gyötrelmes*; marternd, jämmerlich.

Crŭcĭābĭlĭtas, ātis, f. 3. *gyötrelem, kín*; die Marter, Qual.

Crŭcĭābĭlĭter, Adv. *kínosan, gyötrelmesen*; mit Marter, auf martervolle Art.

Crŭcĭābundus, a, um, i. q. crucians.

Crŭcĭāmen, ĭnis, n. 3. *gyötrelem, kín*; Marter, Qual.

Crŭcĭāmentum, i, n. 2. idem.

Crŭcĭārĭus, a, um, (crux), *kínzó, gyötrelmes*; marternd.

Crŭcĭārius, ii, m. 2. *megfeszített, megfeszítetett*; ein Gekreuzigter. 2) *keresztrevaló, v. akasztófára való*; ein Schlingel, Galgenvogel. Petron. Tac. Cic.

Crŭcĭāta, ae, f. 1. scil. expeditio; *keresztes had*; der Kreuzzug.

Crŭcĭātor, ōris, m. 3. *kínzó*; der Peiniger.

Crŭcĭātus, us, m. 4. *kín, gyötrelem*; die Qual, Marter.

Crŭcĭbŭlum, i, n. 2. *tégely*; Schmelztiegel, Teſt.

Crŭcĭfer, i, m. 2. *keresztes, keresztkordó*; Kreuzträger.

Crŭcĭfĭgo, xi, xum, fĭgĕre, 3. *megfeszíteni, keresztre feszíteni*; ans Kreuz heften, kreuzigen.

Crŭcĭfixor, ōris, m. 3. *keresztre feszítő, megfeszítő*; der Kreuziger.

Crŭcĭfixus, i, n. 2. *feszület*; ein Crucifix, das Bildniß des Herrn Chriſtus am Kreuze.

Crŭcĭfixus, a, um, *feszített, megfeszítetett*; gekreuziget.

Crŭcĭger, ĕri, m. 2. *krajtzár*; Kreuzer, kleine Münze von vier Pfennigen. Dicitur et Cruciatus.

Crŭcĭo, āvi, ātum, āre, 1. (crux), *kínozni, gyötreni*; martern, peinigen. Dolore cruciari, Cic. *nagy fájdalmakat szenvedni*; heftige Schmerzen leiden. It. cruciari; *gyötrődni, kínlódni*; ſich martern, ſich ängſtigen.

Crŭcĭus, a, um, *kedvetlen, kínzó*; unangenehm, marternd.

Crŭdārĭus, a, um, v. gr. vena argenti, i. e. quae in summo reperitur. Plin.

Crūdēlis, e, (crudus), *kegyetlen*; grauſam, grimmig, unbarmherzig. 2) *megengesztelhetetlen, megkérlelhetetlen*; unerbittlich.

Crūdēlĭtas, ātis, f. 3. *kegyetlenség*; die Grauſamkeit.

Crūdēlĭter, Adv. *kegyetlenül*; auf grauſame Art, grauſam. Cic. crudelissime, Cic. ecquis crudelius amavit? Ovid.

Crūdesco, dui, scĕre, 3. *kiújúlni, megnyersülni, mint a' seb*; roh werden von Wunden, wenn ſie wieder aufbrechen. 2) Trop. *neki mérgesedni, neki tüzesedni*; ärger, heftiger werden.

Crūdĭtas, ātis, f. 3. *nememésztés*; die Unverdaulichkeit, die Schwachheit des Magens. 2) *gyomor megterheltse*; die Überladung des Magens.

3) *éretlenség, nyerseség*; die Unreife, z. B. des Obstes, das Rohe.

Crūdĭtātĭo, ōnis, f. 3. *nememésztheté*s; das Unvermögen zu verdauen.

Crūdĭto, āre, 1. *nememéssteni*; nicht verdauen.

Crūdus, a, um, (loco: cruidus); *nyers, fövetlen*; roh, ungekocht. 2) Cortex crudus, Juv. *zöld v. nyers héjjaval.* *aminek*; eine grüne Rinde. 2) *éretlen*; unreif Cruda poma. Cic. 3) *azon eleven, friss, új*; noch neu, frisch. Vulnus crudum; *eleven seb, új seb*; eine frische Wunde. 4) *meg nem emésztett*; unverdauet. 5) *nyers, nyakas, durva, p. o. ember*; hart, starr, roh, hartnäckig. 6) v. gr. cruda proelia, Svet. *véres, kegyetlen*; blutig, grausam. 7) *miveletlen, nyers, p. o. föld*; ungearbeitet, ungebaut. Crudum solum. Colum. 8) crudus later; *égetetlen tégla*; ein ungebrannter Ziegel. 9) crudus homo, Sen. *kegyetlen ember*; ein grausamer Mensch.

Crŭentātĭo, ōnis, f. 3. *bévérzés, befetskendezés vérrel*; die Blutigmachung, Besprengung mit Blute.

Crŭente, Adv. *véresen*; blutig. 2) *kegyetlenül*; grausam.

Crŭenter, loco: cruente.

Crŭento, āvi, ātum, āre, 1. *bévérzeni, vérrel befetskendezni*; mit Blute bespritzen, blutig machen. 2) *bémotskolni, megfertéztetni*; beflecken. Cruentari sceleribus, Cic. 3) *veresre festeni*; roth färben. Cruentat se luna. Svet.

Crŭentus, a, um, *véres*; blutig. 2) *kegyetlen*: grausam. Achilles cruentior bello. Ovid. 3) *szélvészes, kdborgós*; ungestümm, stürmisch. Coelum cruentum. Luer. *szélvészes idő*; stürmisches Wetter. 4) victoria cruenta, Sallust. *véres győzödelem*; ein Sieg der viel Blut gekostet hat. 5) *vérszinü*; blutroth. 6) *vérszomjúzó, kegyetlen*; blutgierig. Cruenta ira. Hor. Comp. cruentior. Superl. cruentissimus.

Crŭmēna (crumina), ae, f. 1. *erszény, pénzes zatskó*; ein Geldsäckchen, Geldbeutel. 2) *pénz*; das Geld. Horat.

Crŭmēnārĭus, ii, m. 2. *erszénytsindló*; ein Taschner, Taschenmacher, Säckler, Beutler.

Crŭmēnĭsĕcĭum, ii, n. 2. *szebelés, szivdnyság*; das Beutelabschneiden.

Crŭmēnŭla, ae, f. 1. Dimin. *erszényke*; ein kleines Beutelchen.

Crūmīna, ae, f. 1. i. q. Crumena. Plaut.

Crūnos, i, m. 2. portus Thraciae.

Crŭor, ōris, m. 3. *sebből folyó vér, aludt vér*; das Blut, das aus einer Wunde fließt und gerinnet. 2) *vérontás, gyilkosság, vérengezés*; das Blutvergießen, Morden. Horat. Ovid.

Crupellarii, *bajvivásra szánt rabszolgák v. martalékok voltak az Aeduso knál*; waren gewisse zum Fechten bestimmte Sclaven der Aeduer. Tacit.

Crŭpellārĭus, ii, m. 2. *pánczélos vagy vasas katona*; der einen ganzen Harnisch trägt, ein Kürassier. Tacit.

Crūrālis, e (crus) *lábszári*; das Schienbein betreffend, dahin gehörig.

Crūrĭcrĕpĭda, ae, m. 1. *békós, bilintsos*; der Fesseln an den Beinen hat. 2) *kinek a' szárai megveretnek*; dem die Schienbeine gepröügelt werden. 3) *sarus*; gestiefelt an Füßen.

Crūrĭfrăgĭum, ii, n. 2. *szár-törés*; ein Beinbruch. 2) *kerekentörés*; das Radebrechen, Rädern. Crurifragio plecti; *kereken megtöretni*; gerädert werden.

Crūrĭfrăgĭus, a, um, *kereken megtört*; dem die Schienbeine zerbrochen worden sind.

Crus, crūris, n. 3. *lábszár*; das Schienbein. Crura in orbem pandere, Petron. *lótsládú lenni, lótsládú módon járni*; mit krummen Beinen gehen. 2) Crura pontis, Catull. *a' híd lábai*; die Pfeiler der Brücke. 3) *a' fának alsó dereka*; der untere Stamm des Baumes. Crus vitis; *a' szálő tőke*; der Stock der Reben.

Cruscŭlum, i, n. 2. *szdratska*; ein Schenkelchen.

Crusma, ătis, n. 3. *kangzás, hangzat*; der Klang eines geschlagenen Instruments. Mart.

Crusta, ae, f. 1. *kérges héjj, héjj, kéreg*; eine Rinde, harte Schale, Schwarte. Crustae glaciales; *jég darabok*; Eisschollen. Virg. Crusta panis, Plin. *kenyér héjj*; Brodrinde. 2) *mészkérge a' falnak*; die

Tünche. 3) *var, a' seb vara*; der Grind auf einer Wunde. Vulnus crustam ducit v. inducit, Cels. *varasodik a' seb*; die Wunde wächst zu. 3) *akármelly héjj v. kéreg forma edény vagy azon a' rajtalévő rácsozatt vékony tzifrázat, p. o. az ezüst poharakon, a' pléhforma tzifrázatok*; dünne rindenartige Gefäße, und die besonders auf Silbergefäße angebrachte Verzierungen. 4) Crusta cancrorum; *rákhéjj*; Krebsschale. Crustae concharum, testudinum, etc. *a' tsigák és kagylók, házi, tekenői, 's a' t.* die Schalen der Muscheln, u. s. w.

Crustātus, a, um, *kérges*; dickrindig. 2) animalia crustata; *vastag héjjal, kemény boritékkal körülvett állatok, héjjas állatok*; Thiere mit harten Schilder oder Schalen. Portae crustatae ferro, Plin. *vaspléhvel boritott ajtók, kapuk*; Thieren mit Eisen beschlagen.

Crusto, āvi, ātum, āre, 1. *héjjalbéboritni, bévonni*; mit einer Schale oder Rinde überziehen. 2) *bévaraszlni*; mit Grinde überziehen, überwachsen.

Crustōsus, a, um, *kérges*; dickrindig.

Crustŭla, ae, f. 1. *kérgetske, héjjatska*; kleine Rinde, Schale. 2) *var*; der Grind.

Crustŭlārius, ii, m. 2. *ostyasütő, mézespogácsa sütő, bábos*; ein Oblatenbäcker, ein Pfefferkuchenbäcker.

Crustŭlāta, ae, f. 1. scil. Caro, *pástétom*; eine Pastete. Alias Artocreas.

Crustŭlum, i, n. 2. *apró sütemény, p. o. ostya, 's a' t.* allerhand kleines Backwerk, z. B. Oblaten ꝛc.

Crustum, i, n. 2. *egy darabka sütemény*; ein Stück Gebackenes; *kenyérhéjj*; die Brodrinde.

Crustŭmĕrĭa, ae, f. 1. urbs Italiae.

Crustŭmĭum, ii, n. 2. urbs Italiae. 2) fluvius ibidem.

Crux, crŭcis, f. 3. *kereszt*; das Kreuz. Aliquem in crucem tollere, vel agere, vel cruce adficere, Cic. cruci suffigere, Cic. in crucem suffigere, Justin. vel cruci adfigere, Tacit. figere crucibus, Plin. *keresztre feszitni, megfeszitni*; ans Kreuz heften, kreuzigen. 2) *gyötrelem, kin, kinszenvedés*; die Marter, Pein. 3) *akármelly baj, gonosz, szerentsétlenség*; das Übel, Unglück. Ter. quae te mala crux agitat? Plaut. *mi gonosz hdborgatt* welches Unglück, welcher Geyer plagt dich? Abi in malam crucem, Terent. *eredj, vigyen el a' tatár*; gehe zum Geyer, Henker. Constituere sibi ipsi crucem, Plaut. *magát gyötreni, magát bajba v. szerentsétlenségbe keverni*; sich selbst quälen; sich ein Unglück zuziehen.

Crya, ae, f. 1. promontorium Cariae.

Crypsis, is, f. 1. i. q. Occultatio; *eltitkolás, titokban tartás*; die Verbergung, Heimlichhaltung.

Crypta, ae, f. 1. *földalattvaló boltozat, rejtekhely*; ein unterirdischer oder verborgener Ort oder Gang. 2) *sirbólt, gyászbólt, kripta*; die Gruft, ein gewölbtes Grab.

Cryptātus, a, um, *bóltozott*; ausgewölbt.

Cryptĭcus, a, um, *földalatti, rejtett, elrejtett*; unterirdisch, verborgen.

Cryptogamia, i. e. classis illa plantarum secundum Systema sexuale Linnaei, quarum flores oculis nudis vix conspiciuntur; *lopvanószók*; geheimblühende.

Cryptŏsŏphīsta, ae, m. 1. *titkos sophista*; ein heimlicher Sophist.

Crystallīna, ōrum, n. 2. plur. *kristály edények*; Gefäße von Crystall.

Crystallīnum, i, n. 2. *kristály üveg*; Crystallenglas.

Crystallīnus, a, um, *kristály, kristálybólvaló*; crystallen, aus Crystall.

Crystallĭon, ii, *balkafű*; das Flöhkraut.

Crystallum, i, n. et Crystallus, i, f. 2. *kristály*; der Crystall, Bergcrystall.

Ctĕātus, i, m. 2. Nom. prop. belli ducis in oppugnatione Trojae.

Ctēnĭātrus, i, m. 2. idem quod Veterinarius; *lóorvos, baromorvos*; ein Pferdearzt, Vieharzt.

Ctēsĭas, ae, m. 1. Nom. propr. historiographi et medici principalis regis Artaxerxis. 2) Nom. propr. Oratoris Siculi, qui etiam dicitur Tisias.

Ctēsĭphon, ōntis, m. 1. Nom. propr. architecti celebris, qui templum Ephesinum Dianae exstruxit. 2) viri Athenaiensis. 3) urbis in Assyria.

Cŭba, ae, f. 1. insula in America. 2) *gyaloghintó*; eine Sänfte. 3) *ágy, nyaszolya*; ein Bett.

Cŭbans, tis, o. 3. *fekvő*; liegend.

Cŭbātĭo, ōnis, f. 3. *fekvés*; das Liegen.

Digitized by Google

Cŭbātor, ōris, m. 3. *fekvő*; der da liegt.

Cŭbātūra, ae, f. 1. *fekvés*; das Liegen. 2) cubatura, vel cubatus gallinarum; *ülés, kotlás*; das Brüten der Hühner.

Cŭbĭcŭla, ōrum, n. 2. plur. *négyszegletű térek vagy lapok*; viereckigte Felder oder Steine.

Cŭbĭcŭlāris, e, 3. *hálószobai, hálókamarához való, benne lévő*; das Zimmer oder Schlafzimmer betreffend, darin befindlich.

Cŭbĭcŭlārĭus, a, um, *szobabéli*; zur Kammer gehörig.

Cubicularius, ii, m. 2. *komornyik*; ein Kammerdiener. 2) *kamarás, kamardsúr*; ein Kammerherr.

Cŭbĭcŭlatus, a, um, *szobákra vagy kamardkra osztott*; mit Zimmern oder Kammern versehen, in Zimmer eingetheilt.

Cŭbĭcŭlum, i, n. 2. *szoba, kamara, főképen hálószoba*; eine Kammer, ein Zimmer, besonders ein Schlafzimmer. 2) *ágy, nyoszolya*; ein Bett. 3) *a' tsászárok üllőhelye volt a' néző játékszínekben*; der Sitz oder die Loge des Kaisers im Schauspiele.

Cubĭcus, a, um, *kotzkás*; kubisch, würflicht.

Cŭbīle, is, n. 3. *hálószoba, v. kamara*; ein Schlafzimmer oder Kammer. 2) *szoba, szobátska*; ein Zimmer, Zimmerchen. Cubile salutatorium; *audientziás szoba*; ein Audienzzimmer. 3) *az állatok barlangjok, fekvőhelyek, üllőhelyek, p. o. a' madaraknak*; die Höhle der Thiere, das Lager. 4) *madárfészek*; ein Vogelnest.

Cŭbĭtaĕus, a, um, Musculus cubitaeus, Anatom. *könyökinkús*; der Ellenbogenmuskel.

Cŭbĭtal, is, n. 3. (loco: cubitale), *könyöklővánkos*; Elbogenkissen, Armkissen. Horat.

Cŭbĭtālis, e, (cubitus, i), *könyökhöz tartozó*; zum Elbogen gehörig. 2) *egy réfnyi, röfnyi, singnyi*; eine Elle groß.

Cŭbĭtĭo, ōnis, f. 3. *fekvés*; das Liegen.

Cŭbĭtissim, Adv. Plaut. *fekvés*; liegend.

Cŭbĭto, āre, 1. *feküdni, heverni*; liegen, oft liegen.

Cŭbĭtor, ōris, m. 3. *fekvő*; der Lieger. 2) *heverő*; der gern liegt.

Cŭbĭtōrĭus, a, um, v. gr. vestimenta, Petron. *fekvéshez alkalmaztatott, fekvésre való*; zum liegen dienlich oder bequem.

Cŭbĭtūra, ae, f. 1. *fekvés, heverés*; das Liegen.

Cŭbĭtus, i, m. et Cŭbĭtum, i, n. 2. *könyök*; der Elbogen. 2) *könyökforma hajlás*; eine elbogenförmige Krümmung. 3) *réf, röf, sing*; das Ellenmaß, die Elle.

Cŭbĭtus, us, m. 4. *fekvés, heverés*; das Liegen. Cubitus supinus; *hanyatt fekvés*; das Liegen auf den Rücken. Cubitus pronus, Plin. *hasalds, hasonfekvés*; das Liegen auf dem Bauche. 2) *fekvőhely, ágy*; das Lager, die Lagerstatt, das Bette.

Cŭbo, ŭi, ĭtum, āre, 1. *feküdni*; liegen. Puerperio cubare, Plaut. *gyermekágyban lenni, gyermekágyat feküdni*; im Kindbette seyn. Cubitum ire, Cic. *feküdni menni, lefeküdni*; zu Bette gehen. 2) *feküdni, beteg lenni*; darnieder liegen, bettlägerig oder krank seyn.

Cubus, i, m. 2. *köb, hat egyenlő négyszegöldalú test, kotzka*; ein auf allen Seiten viereckigter Körper, ein Würfel. 2) *köbös szám*; kubische Zahl.

Cŭcŭba, ae, f. 1. *bagoly*; die Nachteule.

Cŭcŭbo, āvi, ātum, āre, 1. *huhogni, mint a' bagoly*; schreyen wie eine Nachteule.

Cucullatus, a, um, *kámzsás*; mit einer Reisekappe versehen. 2) *tsuklyás*; mit einer Kutte bekleidet.

Cŭcullus, i, m. 2. et Cuculla, ae, f. 1. *kámzsa, útazó és esőellenvaló tsalma*; ein Reisehut, eine Reisekappe. 2) *bardtkontös, tsuklya*; eine Mönchskutte. 3) *tútsra tekert papiros, p. o. borsnak, 'sa' t. tekerts*; eine Düte, z. B. Pfefferdüte.

Cŭcŭlus, i, m. 2. *kakuk*; Guckguck, Kuckuck.

Cŭcŭma, ae, f. 1. *serpenyő*; eine Pfanne. 2) *főzőlábatlan, főzőtégely*; die Kochpfanne, der Pfannentopf, Casserole, Castrol.

Cŭcŭmer, ĕris, m. 3. vide: Cucumis.

Cŭcŭmis, is, et ĕris, m. 3. *ugorka, uborka*: die Gurke.

Cŭcurbĭta, ae, f. 1, *tök*; die Kürbiß.

Digitized by Google

2) *köppöly*; der Schröpfkopf. 3) *lombik*; der Distillirkolben.

Cŭcurbĭtātĭo, ōnis, f. 3. *köppölyözés*; die Aufsetzung der Schröpfköpfe.

Cŭcurbĭtīnus, a, um, *tökformájú, töknemü*; kürbißförmig, kürbißartig.

Cŭcŭrbĭto, āre, 1. *köppölyözni*; schröpfen.)(

Cŭcurbĭtŭla, ae, f. 1. *köppöly*; der Schröpfkopf.

Cŭcŭ.rio (Cŭcurrio), īre, 4. *kukorékolni*; krähen.

Cucus, i, m. i. q. cuculus. Plaut.

Cūcūtium, ĭi, n. 2. *tsuklya, bardtköntös*; die Kutte, Hülle.

Cūdo, di, sum, cūdĕre, 3. *ütni, verni*; schlagen, klopfen. 2) *tsépelni*; dreschen. 3) *kalapátsal verni, kalapálni*; schmieden, hämmern. 4) *verni, verés által készitni, v. tsindálni*; schlagen, schlagend machen, oder prägen. Nummos, vel argentum cudere, Plaut. Terent. *pénzt verni*; Geld prägen. 5) *kigondolni, koholni*; ausfinden, ersinnen. Met. Tenebras alicui cudere, Plaut. *valakit rá akarni szedni*; einen zu hintergehen suchen. Isthaec in me cudetur faba, Terent. *ez az én rovásomra megy látom*; das werde ich ausbaden müssen.

Cŭicŭĭmŏdi, Cic. *akármi legyen is, akármit*; es sey wie es wolle. Ad me omnia quam diligentissime, cuicuimodi sint, scribas. Cic.

Cŭĭmŏdi, id. qu. cujusmodi.

Cūjas, ātis, o. 3. Pron. Interr. *hová való? mellyik országból, vdrosból, faluból való?* Von wannen? weß Landes, was für ein Landsmann? aus welcher Stadt, aus welchem Dorfe? u. s. w. Cujates philosophi estis? Val. *melyik felekezetbeli philosophusok vagytok?* von welcher philosophischen Secte seyd ihr?

Cūjātis? *honnan?* woher?

Cŭjavis, *akármelly*; eine jede. Cujavis oratio. Apul.

Cŭjus, a, um, *kié?* cujus pecus? Virg. *ki markál ezek? ki nydjja? ki juha? 's a' t* wessen ist das Vieh? wessen Heerde ist das? u. s. w.

Cujuscemodi, Indecl. loco: cujuscunque modi; *akármillyen, akármiképpü*; es sey beschaffen wie es wolle.

Cŭjuscunquĕmŏdi, melius: cujuscunque modi.

Cŭjusdammŏdi, melius: cujusdam modi.

Cŭjusmŏdi, vel potius: cujus modi? *minémü, mitsoddás? a' mitsoddas*; was für? von welcher Art? wie beschaffen? dergleichen. Loco: cujuscunque modi; *akármineműt*; was für immer.

Cŭjusmŏdicunque, loco: cujuscunque modi. Cic.

Cŭjusnam, Cujănam, Cujumnam, v. gr. vox, Plaut. *ugyan kié?* wessen denn?

Cŭjusquĕmŏdi, vel: cujusque modi, i. e. cujuscunque modi; *akármineműt*; von jeder Art.

Cŭjusvis, Cujăvis, Cujumvis: *akármelly*; ein jeder.

Culcĭta, ae, f. 1. *vánkos, párna*; der Polster, das Kissen. 2) *derékally*; ein Federbette. 3) *dunyha*; das Tuchet.

Culcĭtella, ae, f. 1. Demin. id. qu. culcita.

Culcĭtra, ae, id. qu. Culcita.

Culcĭtrarius, v. Culcitarius,; *vánkos készitő, ágybeli készitő*; ein Polstermacher.

Cūlĕŏla, ōrum, pl. n. 2. *zöld diókéjj, kopdnts*; grüne Nußschalen.

Cūlĕŏlus, i, m. 2. *szűtyő, zatskó*; ein kleines Säckchen.

Cūlest, idem quod Qualis, Quale est. Plaut.

Cūlĕum, ĕi, n. 2. idem quod sequens.

Cūlĕus (Cullĕus), i, m. et Culĕum, i, n. 2. *tömlő, börzsák*; ein lederner Sack oder Schlauch. 2) *húsz tsebernyi mérték*; ein Maß von 20 Eimern.

Cūlex, ĭcis, m. 3. *szúnyog*; die Mücke, Gelse, Schnacke.

Cūlĭcāre, is, n. 2. *ágyrelőző, szúnyogháló*; ein Vorhang um ein Bett.

Cūlĭcĭārius, ĭi, m. 2. cognomen Apollinis hoc nomine in Attica culti, quod infestos culices agris propulsaret.

Cūlĭcŭlus, i, m. 2. Dimin. *muslitza*; eine kleine Schnacke oder Mücke.

Culigna, ae, f. 1. *ivó pohár*; ein kleines Trinkgeschirr, Becher.

Cūlīna, ae, f. 1. *konyha*; die Küche.

Culinaria, ōrum, n. pl. *konyhaeszközök*; das Küchengeräthe.

Cūlīnārius, ĭi, m. 2. *kukta, szakátsinas*; Küchenbedienter.

Digitized by Google

Culinarius, a, um, *konyhabéli*; zur Küche gehörig.

Cŭlĭŏlum, i, n. 2. *dió zöld héjja vagy kopántsa*; die grüne Schale über den wälschen Nüssen.

Culleum, et Culleus, i. q. Culeus.

Culmen, ĭnis, n. 3. *tető, tsúcs, teteje valaminek*; der Gipfel, die Spitze eines jeden Dinges. 2) *háztető*; der Gipfel eines Hauses. 3) Trop. summum culmen sc. dignitatis, honoris, fortunae; *legfőbb póltza a' méltóságnak, tiszteletnek, szerentsének*; die höchste Stufe der Würde des Glücks.

Cŭlmĕus, ča, čum, *füszárból, v szalmából való, szalma*; von Halmen, von Stroh.

Cŭlmĭa, ae, f. 1. *Culm vdrosa Poroszszidban*; Culm, eine Stadt in Preussen.

Culminĭa (Culminĕa) olea, Colum.; *olajfa neme*; eine Art Öhlbäume.

Culmĭno, āre, 1. *tetézni, megtetézni*; aufbäufen. Mart. 2) Trop. *leginkább v. legfelljebb fényleni*; ganz oben glänzen.)(

Culminosus, a, um, *száras, füszáras*; was einen Halm oder Stengel hat.

Culmus, i, m. 2. *füszár, szalma, szalmaszál, gabona szár, tzék*; der Halm, z. B. des Getreides.

Culpa, ae, f. 1. *hiba*; das Versehen, der Fehler. Culpam committere, Cic. *hibázni, hibába esni*; fehlen, einen Fehler begehen. Culpam in aliquem conferre, Cic. vel transferre, Liv. *más nyakába hárítni v. keríteni a' hibát, mást okolni*; die Schuld auf einen andern schieben. 2) *vétség, hiba, vétok, bün*; die Schuld, das Verbrechen. Liberatio culpae, i. e. a culpa, Cic. Culpa mea, Cic. *az én vétkem miatt*; durch meine Schuld. Culpa penes te est, Terent. Culpa est in te; Cic. *te vagy vétkes, bünös, vagy hibás*; du bist Schuld. Aliquid culpae dare; *valamit okozni, valahol keresni a' hibát*; etwas beschuldigen, den Fehler in etwas suchen. Culpa arguere; *vádolni*; beschuldigen. 3) *büntetés*; die Strafe. Commereri culpam. Plaut.

Culpābĭlis, e, *vádolható, bünösnek, vétkesnek, vagy hibásnak tartható*; tadelnswerth, sträflich.

Culpātĭo, ōnis, f. 3. *vádolás*; Tadel.

Culpatus, a, um, *feddésre méltó, vaolható, hibás*; tadelnswerth, fehlerhaft.

Culpīto, āre, 1. *vádolgatni*; tadeln.

Culpo, āvi, ātum, āre, 1. *vádolni*; beschuldigen. 2) *helybe nem hagyni, betsmelni*; tadeln, mißbilligen.

Cŭlta, ōrum, n. 2. plur. *vetések*; die Saaten. Pingvia culta. Virg.

Culte, Adv. *ékesen*; zierlich, geputzt.

Cultĕllārius, ĭi, m. 2. *késtsinálló*; ein Messerschmidt.

Cultĕllātus, a, um, *éles, mint a' kés*; scharf, wie ein Messer. 2) *késformájú*; die Gestalt eines Messers habend.

Cultello, āre, 1. *elvágni*; zerschneiden.

Cultellus, i, m. 2. *késetske*; ein Messerchen oder Messer.

Culter, tri, m. 2. *kés*; das Messer. Culter tonsorius, Cic. *beretva*; das Scheermesser. e. gr. venatorius, Mart. *vadászkés*; ein Weidmesser, Hirschfänger. 2) *szántóvas*; ein Pflugeisen. 3) *metszőkés*; ein Winzer oder Weinmesser. 4) linquere aliquem sub cultro, Hor. i. e. aliquem in maximo periculo deserere. 5) *éles, keskeny, v. vékony óldala valaminek*; die scharfe und schmale Seite einer Sache. In cultrum, v. in cultro collocare, Vitr. *épen a' tetejébe tenni, legfelyül tenni*; gerad in die Höhe stellen.

Cultĭcŭla, ae, f. 1. *áldozathoz való pálca*; ein Stäbchen, das die Heiden zum Opfer gebraucht haben.

Cultĭo, ōnis, f. 3. (colo), v. gr. agri; *mivelés, földmivelés*; die Abwartung, Bearbeitung, der Ackerbau. 2) *tisztelet*; die Verehrung. Arnob.

Cultor, ōris, m. 3. (colo), v. gr. agri; *mivelő*; der Abwarter, Besorger, Pfleger. Agrorum cultor; *földmivelő, szántóvető*; der Landmann, Ackersmann. Cultor veritatis, Liv. *igasság szerető és ahoz ragaszkodó*; der sich der Wahrheit befleißiget. 2) v. gr. juvenum, Pers. *oktató, formáló, tanító*; der Unterrichter, Bilder. 3) v. gr. deorum, Hor. *tisztelő*; der Verehrer. Literarum bonarum cultor, Musarum cultor; *kedvelője a' szép tudományoknak*; ein Liebhaber der schönen Wissenschaften.

Cultrārius, ĭi, m. 2. *áldozatölő*; ein Opferschlächter. Svet. 2) *késtsinálló*, *késtsinálló*; ein Messerschmidt. Vel. Gl.

Digitized by Google

Cultrātus, a, um, *késformájú*; messerförmig.

Cultrix, īcis, f. 3. *mivelő, készítő, dolgozó, t. i. asszony*; eine Abwarterinn, Pflegerinn, Bearbeiterinn. 2) *lakója, lakosa, p. e. valamelly helynek*; die Einwohnerinn. Sus nemoris cultrix, Phaedr. 3) *tisztelője, kedvellője valaminek*; die Verehrerinn, Liebhaberinn.

Cultrum, i, n. 2. id. qu. Culter.

Cultum, i, n. 2. Claud. *mivelt föld*; ein gebautes Land.

Cultūra, ae, f. 1. *mivelés*; die Bearbeitung. Cultura agri, Cic. *földmivelés*; der Feldbau. Adhibere culturam, Cic. *mivelni*; bauen. 2) v. gr. morum, lingvae, etc. *tsinosítás, pallérozás, formálás, kiformálás*; die Bildung, die Ausbildung. 3) *tsinosodás, pallérozódás*; die Cultur, Bildung.)(4) *tisztelet, betsülés*; die Verehrung, Hochschätzung. Horat.

Cultus, a, um, *ékes, feldkesitett*; geziert. Cultus veste candida: Plin. 2) *mivelt, p. o. föld*; gebaut. 3) *tisztelt*; verehrt. Comp. cultior. Superl. cultissimus.

Cultus, us, m. 4. *mivelés*; die Bauung, Bearbeitung. Cultus agrorum; Plin. *földmivelés*; der Ackerbau. 2) *tsinosság, p. o. az öltözetben*; der Putz, z. B. in der Kleidung. 3) *gondviselés, velebánás*; die Pflege, Wartung. 4) v. gr. animi, literarum, corporis, Cic. ingenii; *kiformálás, tsinosítás, pallérozás*; die Bildung, Ausbildung. 5) *illendő rendtartás, tsinosság, p. o. az életben, ruházatban, lakásban*; eine anständige Lebensart, Nettigkeit in der Kleidung, Wohnung, u.s.w. 6) v. gr. deorum; *tisztelet*; die Verehrung, Hochachtung. Alicui cultum tribuere, Cic. *valakit tisztelni, valaki iránt tisztelettel viseltetni*; einem Verehrung oder Hochachtung erweisen.

Cultus, a, um, e. gr veste candida; Plin. *ékesített, feldkesitett*; geziert. 2) *mivelt, tsinált, készített, épitett*; gebauet. 3) *gyakorolt*; geübt. 4) *tisztelt, betsült*; geehrt. Comp. cultior; Superl. cultissimus.

Cŭlŭllus, i, m. 2. *tseréppohár, tsupor, bögre*; ein irdener Becher.

Cŭlus, i, m. 2. *ártol, far, hátulsó*; der Hintere.

Cum, Praepos., cum Abl. *-val, -vel, -al, -el*; mit, nebst, sammt. Cum laetitia vivere; Cic. *gyönyörűséggel élni*; mit Freuden leben. Cum ortu solis; *nap feljöttével*, v. *kéltével*; mit Aufgange der Sonne. Cum prima luce: Ter. *jókor reggel, hajnalban*; mit Anbruche des Tages. 2) cum catenis esse; Plaut. *láncon*, v. *fogva lenni*; in Banden liegen. 3) cum dicto; Apul. *tsakhamar, mindjárt*; bald. 4) esse cum imperio; Cic. *hadi sereget vezérelni*; das Commando über eine Armee führen. 5) esse cum telo; *fegyveresen lenni*; ein Gewehr bey sich haben. 6) bellum cum aliquo gerere; Sallust. *valaki ellen hadat folytatni*; Krieg wider einen führen. 7) cum eo, pro: hac conditione; *ezzel a' feltétellel*; mit dieser Bedingung. 8) cum cura curare; Plaut. *szorgalmatosan gondját viselni*; etwas fleißig besorgen. 9) v. gr. duo juvenes cum equis; Cic. *lóháton, lovon*; zu Pferde. 10) cum maximo detrimento vectigalium legem tollere; Cic. *a' jövedelem nagy kárdra, v. kárdvál*; zum großen Nachtheile der Einkünfte.

Cum, v. Quum, Adv. *mikor, midőn, miólta*; wenn, als, da, seitdem. Jam anni quinque sunt, cum accidit; Cic. *most öt esztendeje, mikor az történt*; es sind jetzt fünf Jahre, seitdem das geschehen ist.

Cum, Conj. *mert, mivel, mivel-hogy, minthogy*; weil. 2) *hogy*; daß. Praeclare facis, cum tenes memoria; Cic. *helyesen tselekszed, hogy megtartod emlékezetedben*; du thust wohl, daß du es im Gedächtnisse behältst. 3) *ha*; wenn. 4) *ámbár, noha, jóllehet, hasztinte*; obgleich. 5) *miólta*; seitdem. Multi anni sunt, cum ille in aere meo est; Cic. 6) *valamint, úgy szinte; mind-mind*, v. *nem tsak-hanem, részszerént*; sowohl, als; nicht nur, sondern auch, theils theils; cum pius cum dives est; Cic. *ő mind jámbor*, v. *kegyes, mind gazdag*; er ist beydes, fromm und reich.

Cūmae, ārum, f. 1. plur. Cūme Cymes, es, f. 1. urbs regionis Campaniae in Italia, de sybilla memorabilis.

Cūmaeus (Cymaeus), a, um, e. gr. sybilla; Virg. *Kúmai, Kumdha, onnan*, v. *mellé való*; in, aus, bey Cuma, dahin gehörig, Cumisch, Cu-

Digitized by Google

manisch. 2) *Kumai sybillát illető*; die Cumische Sybille betreffend. e. gr. anni; Ovid. *hosszú élet*; ein hohes Alter. e. gr. carmen; Virg. *sybilla jövendölése*; der Sybille Weissagung.

Cūmānia, ae, f. 1. major et minor, districtus privilegiati Hungariae, *Kúnság, Nagy- és Kis- Kúnság*; Cumanien, Groß- und Klein- Cumanien.

Cūmānus, a, um, i. q. Cumaus, vates Cumana; Lucan. i. e. sybilla Cumana.

Cūmātilis (Cym.), e, *égszín, tengerszín*; himmelblau oder meerfarbig.

Cumcunque, i. e. quandocunque.

Cŭmĕra, ae, f. 1. *búzás, v. életes kas, kosár, v. láda, élesláda, kombár, hambár, szuszék*; ein Korb, Faß, Kasten oder Gefäß, worin Getreide aufbewahrt wird.

Cūmĕrum, i, n. 2. est vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utensilia.

Cŭmes, ĭtis, c. 3. Obsol. pro comes.

Cŭmīnātum, i, n. 2. *köményes, v. köménymagosleves*; eine Kümmelbrühe.

Cūmīnātus, (Cymin.), a, um, *köményes, köménymagos*; mit Kümmel versehen, oder gewürzt.

Cūmīnisĕctor, ōris, m. 3. *árpahegyező, lentselapító*; ein Kümmelspalter. 2) *szűkmarkú, szobrák, szugori*; ein karger Mensch, Knicker, Geitzhals.

Cūmīnum, i, n. 2. *olaszkömény*; der Kümmel. e. gr. silvestre, pratense; *vad, v. mezei kömény*; ein Wiesenkümmel.

Cummaxime, *épen v. egyenesen itt, v. ott*; da eben, gerade da. 2) *különösen, kiváltképen*; besonders, vorzüglich.

Cummis, is, f. 3. *gummi, fatsipa*; das Gummi.

Cumprīme, Adv. *különösen, nevezetesen, kiváltképen*; vornehmlich, sonderlich.

Cumprīmis, Adv. i. q. Cumprime.

Cunque, i. q. quandoque.

Cŭmŭlāte, Adv. i. q. abundanter, *bőven, rakással, gazdagon, elegendően, kelletindlis jobban, igenbőv mértékben*; häufig, reichlich, sattsam, überflüßig. 2) plane cumulateque perfectus; Cic. *egészszen tökéletes*; ganz vollkommen. Comp. cumulatior; Superl. cumulatissime. Cumulatissime referre alicui gratiam, Cic. *tökéletes mértékben háládatos lenni valaki erdnt*; sich vollkommen dankbar gegen einen beweisen.

Cŭmŭlātim, i. q. cumulate, Plaut.

Cŭmŭlātĭo, ōnis, f. 3. *öszve, v. egybegyűjtés, rakásrakordás*; die Zusammenhäufung. 2) *ortza, v. posa felfúvás*; die Aufblasung der Backen.

Cŭmŭlātus, a, um, *öszve, egybe, v. rakásra gyűjtött, v. hordott*; aufgehäuft, überhäuft. 2) *tele töltött v. rakott, megtöltött, tellyes, tele*; angefüllt, voll. 3) cumulatior mensura; Cic. gloria; Liv. *nagy*; groß. Cum Gen. et Abl. Plaut. Comp. cumulatior; Superl. cumulatissimus.

Cŭmŭlo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. arenas, nivem; *öszve, egybe, rakásra, v. halmazra gyűjteni, v. hordani, v. rakni, felhalmazni*; häufen, zusammenhäufen. 2) *sokasítni, nagyítni, nagyobbitni, többitni*; mehren, vermehren, vergrößern. e. gr. aliquem beneficiis; Cic. *terhezni*; überschütten. e. gr. sibi invidiam; Liv. *sok gyűlölséget húzni, v. vonni magára*; sich viel Haß zuziehen. e. gr. aes alienum usuris; *az adósságot interessével nevelni*; durch Zinsen die Schulden häufen. Ira cumulari; Liv. *erősen megharagudni*; sehr zornig werden. 4) *végrehajtani, tökélletességre vinni, legmagasabb póltzra hágni, v. eljutni*; vollenden, den höchsten Grad erreichen. Quod cumulatum ex integritate corporis, et ex mentis ratione perfecta. Cic. Hoc est perfectae cumulataeque virtutis. Cic.

Cŭmŭlus, i, m. 2. *rakás, halom, halmaz, a' mi túl van a' rendes mértéken*; ein Haufen über das ordentliche Maß. 2) *bőség, bőv mérték*; der Überfluß. 3) Trop. e. gr. malorum maximus; Sen. *nagy szükség, v. nyomorúság*; ein großes Elend. e. gr. gaudii, Cic. *nagy öröm*; eine große Freude. 4) *póltlás, töldalék nagyítás*; der Beytrag, die Vergrößerung. 5) *beszéd vége, v. végzetje*; der Schluß einer Rede. Peroratio sequebatur, quam cumulum quidam, conclusionem alii vocant. Quinct.

Digitized by Google

Cūnābŭla, ōrum, n. 2. plur. *bölcső*; die Wiege. 2) a cunabulis; Plaut. *elsö gyermekségétöl fogva*; von Kindheit an. 3) e. gr. gentis; Virg. *kezdet, valaminek kezdete*; der Anfang eines Dinges. 4) *gyermekkor*; die Kindheit. A primis cunabulis. Cic. 5) cunabula avium; Plin. *madárfészkek*; die Vogelneſter.

Cūnae, ārum, f. 1. plur. *bölcső*; die Wiege. 2) *madárfészkek*; die Vogelneſter.

Cunctabundus, a, um, (cunctor) *késedelmes, lassú*; langſam, verzögernd.

Cunctāmen, ĭnis, n. 3. *késedelmesség, lassúság*; die Langſamkeit, Verweilung.

Cunctanter, Adv. *késedelmesen, lassan, lomhán, restül*; zaudernd, langſam, träg, langweilig, ſäumig. 2) *vigyázva, gondosan*; bedächtig, bedachtſam. Comp. cunctantius.

Cunctātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. ingrediendi; Liv. pro: in ingrediendo; *késedelmezés*; das Zaudern.

Cunctātor, ōris, m. 3. *lassú, késedelmes, v. késedelmező*; ein Zauderer, ein langſamer Menſch.

Cunctim, Adv. *együtt*; zuſammen.

Cunctipărens, tis, 3. i. e. parens cunctorum.

Cunctipŏtens, tis, o. 3. *mindenttehető*; alles vermögend.

Cuncto, āre, 1. i. q. Cunctor.

Cunctor, ātus sum, āri, 1. *késedelmezni, múlatni, lassú lenni*; langſam ſeyn, zaudern. 2) *lassan tenni valamit*; etwas langſam machen. e. gr. gressus; Val. Max. *lassan járni*; langſam gehen. 3) *gondolkozni, elmélkedni, vizsgálódni*; ſich beſinnen, bedenken. 4) *kérdezni, kérdezősködni*; fragen.

Cunctus, a, um, *mind, mindnyájan, együtt, öszveséggel*; alle, alle mit einander. e. gr. civitas; Cic. *az egész város*; die ganze Stadt. Cuncta terrarum: Hor. *minden a' mi a' földön van*; alles, was auf Erden iſt. e. gr. exercitus; Cic. *az egész hadi sereg*; die ganze Armee.

Cūnĕātim, Adv. *ék formán*; keilförmig. 2) *rakásonként, seregenként, egy rakástól a' másikhoz*; haufenweiſe, truppweiſe, von einem Haufen zu dem andern.

Cūnĕātĭo, ōnis, f. 3. *ékforma hegyesítés*; keilförmige Zuſpitzung.

Cuneatus, a, um, *hegyes, mint az ék*, ſpitzig, wie ein Keil. e. gr. ager; Colum. *hegyes végü szántó föld*; ein zugeſpitzter Acker. Comp. cuneatior. Forma scuti ad imum cuneatior erat; Liv. *a' pajzs alól hegyesebb volt*; der Schild war unten ſpitziger.

Cunela, i. q. Conila.

Cūnĕo, āvi, ātum, āre, 1. *ékel vernі valamibe, megékelni*; einen Keil einſchlagen, verkeilen. Si quid cuneandum sit in ligno. Plin. 2) *hasítni, elhasítni*; ſpalten. 3) *hegyezni, hegyesítni*; ſpitzen.

Cūnĕŏlus, i, m. 2. Dim. *ékecske*; ein Keilchen, kleiner Keil.

Cūnĕus, i, m. 2. *ék*; ein Keil. 2) *ék forma hadirend*; eine keilförmige Schlachtordnung. 3) *tömöttен álló rakás nép*; ein Haufen Volks, dicht in einander geſtellt. 4) *székek felolsztása a' theátromban*; eine Abtheilung der Sitze im Schauſpielhauſe. 5) *nézők a' theátromon*; die Zuſchauer der Schauſpiele. Ut cuneis notuit res omnibus. Phaedr. 6) *szegelet, szeglet, végzőkő az épületben*; ein Winkel, ein Schlußſtein. 7) figura triangularis, quae inter quadratas et quavis specie lateratas formas, quin orbiculares etiam alternatim sibi impositas, in pavimentis aut picturis parietum imponi ad ornatum et decorem solet.

Cūnīcŭlārius, e, (cuniculus), *tengerinyúl, tengeri nyúlból való*; von Kaninchen.

Cūnīcŭlārius, ĭi, m. 2. (cuniculus), *allyuk, v. minadsó*; ein Untergräber, Minirer. 2) Cunicularii, i, e. milites qui cuniculis suffossis improvisi emergunt, et hostilia munimenta invadunt.

Cūnīcŭlātim, i. e. in modum cuniculi.

Cūnīcŭlus, i, m. 2. *tengerinyúl*; ein Kaninchen. 2) *allyuk, mina*; eine Mine, oder ein Gang unter der Erde. Cuniculum excipere; Liv. *mina ellen más mint ásni*; eine Mine wider die andere machen. 3) *bányutsatorna*; ein Bergwerksſtollen. 4) Trop. cuniculis aliquem oppugnare; Cic. *valakit fortéllyal, v. fortélyosan megtámadni*; einen liſtig angreifen. 5) i. q. excusatio 6) *tó, árok, tsatorna*; ein Teich, Ca-

Digitized by Google

nal, Weiher. 7) e. gr. fornacis; Plin. *tsö*; eine Röhre.

Cünïla, i. q. Conila.

Cünïna, ae, f. 1. dea, quae cunis praeerat.

Cünïo, ire, 4. *elmotskolni, békevernì*; mit Koth beſudeln.

Cunnus, i, m. 2. pudendum muliebre. 2) *oktalan, v. ostoba szerelem*; eine unſinnige Liebe. Cunnus et ante Helenam belli teterrima caussa fuit. Hor.

Cunque (Cumque), particula pro: utcumque. 2) Mihi cunque vocanti; Hor. *akármikor hìvjam*; ich mag rufen wenn ich will.

Cünülae, ärum, plur. Dim. *böltsötske*; eine kleine Wiege.

Cüpa, ae, f. 1. *kád, nagy hordó, tonna*; eine Tonne, ein Faß. Cupae taeda et picis refertae; Caes. 2) *bor, v. boroshordo*; ein Weinfaß. 3) *éjjelieedény name*; eine Art von Nachtgeſchirren.

Cupedía, ae, f. 1. *nagy kivánása az ételnek, tsemegére vágyás*; die allzu große Begierde zum Eſſen; die Leckerſucht.

Cupedía, örum, n. Cupediae, arum, f. 3. plur. *tsemege, nyalánkság, kedvesétel*; ein Leckerbiſſen, delicate Speiſen.

Cupedïnärïus (Cupediärius) ïi, m. 2. *tsemege v. tzukrossütemény tsináló v. áros*; der Leckerbiſſen oder Zuckerwaare macht, oder damit handelt. 2) Adj. *nyalánksághoz, v. tsemegéhez való*; zu den Leckerbiſſen gehörig. e. gr. forum; Ter. *tsemegepiatz*; der Maſchmarkt.

Cüpëdo (Cuppëdo), ïnis, f. 3. i. q. cupido. 2) i. q. cupediae.

Cüpella, ae, f. 1. (Dim a cupa) *hordótska, tonndtska*; ein Fäßchen, Tönnchen.

Cupes, (Cuppes), edis, o. 3. *nyalánk, tsemegés, tsemege szeretö*; ein Leckermaul.

Cüpide, Adv. *kivánva, kivántsi módra, nagyon, erösen, hevesen, tüzesen*; begierig, heftig. 2) *részrehajolva*; partheyiſch. Nos agimus nihil cupide, eoque major est nostra auctoritas. Cic. Comp. cupidius. Superl. cupidissime.

Cüpïdïnëus, a, um, *Cupidói eredetü, Cupidói*; von Cupido herkommend. Sagittae cupidineae; Ovid. *szerelemnyilak*; die Liebespfeile. 2) *Cupidóhoz hasonló, az az szép*; dem Cupido ähnlich, d. i. ſchön.

Cüpïdïtas, ätis, f. 3. *kivánság, vágyódás*; die Begierde. Revertit cupiditas eibi; Cels. *megjön az ételkivánás, v. appetitus az ételhez*; die Luſt zum Eſſen ſtellt ſich ein. 2) *erös v. tüzes kivánság, v. vágyódás, indúlatoskodás*; eine heftige Begierde oder Leidenſchaft. 3) *részrehajlás*; die Partheylichkeit. Quorum virtuti fidem et auctoritatem in testimonio, cupiditatis atque inimicitiarum suspicio derogavit. Cic.

Cüpïdo, ïnis, f. 3. apud Hor. masc. 3. (cupio) *erös kivánság, vágyódás, vágyás*; eine heftige Begierde. Laudis arrecta cupido; Virg. Tac. *ditséretre vágyás*; die Begierde nach Lobe. Romulum cepit cupido urbis condendae Liv.

Cüpïdo, dïnis, m. 3. filius Martis et Veneris, deus amoris, *szerelem isten*; Gott der Liebe. 2) *szerelem, buja szerelem, testi gyönyörüség, bujaság*; die Liebe ſelbſt, die Wolluſt.

Cüpïdus, a, um, *kivánó, vágyó*; begierig. cum Gen. e. gr. pacis; Cic. Hor. *békességet óhajtó*; nach dem Frieden begierig. 2) *buja, bujaszerelmes, szerelmes*; geil, verliebt. 3) cupidissimus alicujus esse; Cic. *valaki erdnt különös jó hajlandósággal lenni, v. viseltetni*; einem ſehr gewogen ſeyn. 4) *fösvény*; geizig. 5) *részrehajló*; partheyiſch. Nemo suspicari debet me esse tam cupidum. Cic. Comp. cupidior. Vellei. Pat. Superl. cupidissimus.

Cüpïenter, Adv. *kivánva, óhajtva*; begierig.

Cüpïo, ïvi, et ii, ïtum, ëre, 3. (ire Obs. Lucr.) e. gr. nuptias; Ter. *kivánni, óhajtni*; begehren, verlangen, wünſchen. 2) *javát akarni*; wohl wollen. e. gr. omnia alicujus caussa; Cic. *valaki kedvéért mindent megtenni kivánni*; einem alles zu Gefallen thun wollen. e. gr. bene alicui; Idem: *valaki javára igyekezni, valakihez jó hajlandósággal viseltetni*; einem wohl wollen, günſtig ſeyn. 3) *szeretni, szerelmes lenni*; lieben, verliebt ſeyn. 4) *akarni*; wollen.

Digitized by Google

Cüpītor, ōris, m. 3. *kívánó*; ein Begehrter, Wünscher, Verlanger.

Cüpītus, a, um, *kívánt*; begehrt, verlangt, gewünscht. e. gr. dies; *óhajtott, várvánvárt nap*; der gewünschte Tag.

Cuppedo, Cuppes, vide: Cupedo, Cupes.

Cüpressētum, i, n. 2. (cupressus), *tziprusfás hely, tziprusfa erdő, v. kert*; ein mit Cypressen besetzter Ort, Cypressenwald, Cypressengarten.

Cüpressēus, a, um, *tziprusfa, tziprusfából való*; Cypressen, aus oder von Cypressen.

Cüpressifer, a, um, *tziprusfát termő*; Cypressen tragend. Ovid.

Cüpressinus, a, um, i. q. Cupresseus, e. gr. oleum; Plin. *tziprusfa olaj*; ein Cypressenöhl.

Cüpressus, i, et us, f. 2. et 4. *tziprusfa*; ein Cypressenbaum. e. gr. funesta; *halottasház eleibe tett tziprusfaág*; ein Cypressenzweig an einem Leichenhause. Cupresso similе: Prov. *szép de haszontalan*; schön, aber nichts nütze.

Cüprēus, a, um, e. gr. vas; *réz, rézből való*; kupfern. Plin. et Pallad.

Cüprīnus, a, um, (cuprum), i. q. Cupreus.

Cüprum, i, n. 2. *réz*; das Kupfer.

Cüpŭla, ae, f. 1. (Dim. a cupa); *pohár, ivópohár, kehely*; kleiner Becher, ein Kelch.

Cur, Adv. Interrog. *miért, mért, minek, mire?* warum? 2) i. q. propter quod. Hor. 3) *hogy*; daß. Miror cur me accuses. Cic.

Cūra, ae, f. 1. *gond*; die Sorge. 2) *előre való gondoskodás*; die Fürsorge, Vorsorge. 3) *tútorság*; die Vormundschaft. 4) *beteg körül való gondoskodás, dajkálkodás, betegápolgatás*; die Wartung, Pflegung der Kranken.

Cūrābĭlis, e, e. gr. vindicta, Juvenal. *a' mitől tartani, v. félni lehet*; was zu fürchten, zu besorgen ist.

Coralium, vide: Coralium.

Cūrāntĭa, ae, f. 1. idem quod Curatio.

Cūrāssĕre, idem quod Curaturum esse.

Cūrāte, Adv. *szorgalmatosan, szorgalommal*; sorgfältig. Curatius, Tacit. curatissime. Sallust.

Cūrātēla, ae, f. 1. *gondoskodás, árvák gondviselése*; die Sorge, Vormundschaft.

Cūrātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. valetudinis, Cic. *gondoskodás, ápolgatás, dajkálkodás*; die Pflegung, die Sorge. 2) e. gr. morborum, Cels. *gyógyúlás*; die Heilung. 3) *gondviselés, véghezvivés, eljárás valamiben*; die Verwaltung, Besorgung. 4) *vigyázás, szemmeltartás*; die Aufsicht.

Cūrātor, ōris, m. 3. e. gr. reipublicae, Gell. *gondviselő*; ein Verwalter. 2) *ápolgató, velebáno*: ein Pflegar, Wärter. e. gr. pavonum, Colum. *pávapásztor*; ein Pfauenwärter e. gr. corporum, ICt. *tzéhmester*; ein Zunft- oder Obermeister. 3) *árvák gondviselője*; ein Vormund 4) e. gr. operis; *épitésre felvigyázó*; ein Aufseher über einen Bau.

Cūrātōrĭa, ae, f. 1. officium curatoris.

Cūrātrix, īcis, f 3. *ápolgató, felvigyázó, gondviselő asszony*; eine Pflegerinn, Besorgerinn, Aufseherinn. Pandect.

Cūrātūra, ae, f. 1. *gondviselés, ápolgatás, dajkálkodás, felvigyázás*; die Besorgung, Wartung, Pflege.

Cūrātus, us, m. 4. *gondviselés, gondoskodás*; die Besorgung.

Cūrātus, a, um, *gondjátviselt*; besorget. 2) *rendelt, el, v. megrendelt*; bestellt. 3) *szorgalmatosan, ügyesen mivelt, tsinált, v. tett*; fleißig gemacht. e. gr. sermo, Plin. *jól kidolgozott beszéd*; eine wohl ausgearbeitete Rede. 4) *ápolgatott, dajkált*; gepflegt. 5) *hizlalt, hizott, kövér*; gemästet, wohl bey Leibe. Hoc si feceris, ita boves corpore curatiores erunt. Cato. Comp. curatior. Cato. Superl. curatissimus. Tac.

Cūrax, ācis, m. 3. *gondos, szorgalmatos*; fleißig, sorgsam.

Cūrcūlĭo, ōnis, m. 3. *'sú'sok, 'sí'sik*; ein Kornwurm. 2) *torok*; die Kehle. (alias Gurgulio.)

Curcŭlĭuncŭlus, i, m. 2. (Dim. a curculio); *'sú'sokotska, 'sí'seketske*; ein Kornwürmchen. 2) *haszontalan, semmitévő, semmi dologs* ein nichtswürdiges Ding.

Cūrcūma, ae, f. 1. *sárga, v. festő gyömbér*; die Gilbwurz, Gelbsuchtwurz. Alias. Crocus Indicus.

Cūrensis, e, *Curesi, Cureshől, v. oda való*; in oder aus Cures, dahin gehörig, Curisch.

Cūres, ĭum, f. plur. urbs Sabinorum.

Digitized by Google

Curetes, um, m. plur. incolae antiqui Candiae v. Cretae; secundum Varronem, inventores gladiorum. 2) sacerdotes Cybeles. 3) educatores Jovis. 4) incolae urbis Cures.

Cureticus, a, um, *Krétai*; Kretisch.

Cūrētis, ĭdis, f. 3. *Krétai*; Kretisch. e. gr. terra, Ovid. i. e. Creta.

Cūrĭa, ae, f. 1. locus Romae, ubi publicae curae gerebantur, i. e. sedes publici consilii; *tanátshdz*; ein Rathhaus. 2) *tanátsgyülés*; die Rathsversammlung. 3) una 30 Curiarum, in quas Romulus populum distribuit. 4) e. gr. Saliorum; locus ubi sacerdotes res divinas peragebant. 5) *udvar*; ein Hof.

Cūrĭālis, e, e. gr. flamen, ad Curias pertinens. 2) *fejdelmi udvart illető*; den Hof eines Fürsten betreffend. Curiales; *udvari emberek, udvariak*; die Hofleute.

Cūrĭālis, is, m. 3. qui ejusdem Curiae est. 2) senator municipii. 3) i. q. aulicus.

Cūrĭānus, a, um, e. gr. villa, Cic. ad Curium pertinens.

Curĭas, ātis, Plur. Curiates, pro: Curiatii.

Cūrĭātim, Adv. i. e. per curias; *tzéhenként*; zunftweise.

Cūrĭātus, a, um, in curias divisus. 2) ad comitias curiatas pertinens. Lex curiata; in qua omnes curiae consentiebant. 3) comitia curiata; conventus populi per curias.

Cūrĭo, ōnis, m. 3. *tzéhmester, társaság elöllöje*; ein Zunftmeister. 2) sacerdos curiae. 3) i. q. Praeco. 4) cognomen Romanum.

Curio, ōnis, o. Adj. e. gr. agnus, Plaut. *száraz, sovány*; dürr, mager. 2) *gondos*; sorgfältig.

Cūrĭo, āre, 1. in curias dividere.

Cūrĭōse, Adv. *gondosan*; mit Sorge, sorgfältig. Cels. curiosius, Cic. curiosissime, Colum.

Cūrĭōsĭtas, ātis, f. 3. *gondosság*; die Sorgfalt. 2) *tudnikivánás, újságkivánás, újságonkapás, újságvadászás*; die Wißbegierde, Neugierde.

Cūrĭōsŭlus, a, um, Dim. *újságonkapó, kivántsi*; etwas neugierig, vorwitzig.

Cūrĭōsus, a, um, e. gr. in aliqua re, alicujus rei, Cic. *nagyon, v. feletteszorgálmatos*; allzusorgfältig. 2) *újság kivánó, kivántsi*; neugierig, vorwitzig. e. gr. rerum alienarum, Svet. *kém, spion, titkos, v. alattomos drúló*; ein Spion, heimlicher Verräther. 3) *szárai, sovány*; dürr, mager. Comp. curiosior. Cic.

Cūris, is, f. 3. i. q. hasta, apud Sabinos.

Cūrītis, is, f. 3. cognomen Junonis.

Cūrĭus, ĭi, m. 2. consul Romanus. 2) *mértékletes ember*; ein mäßiger Mensch. 3) Adj. *gondul tellyes*; sorgenvoll.

Cūrmi, indeclin. *ser neme*; eine Art von Bier.

Cūro, āvi, ātum, āre, 1. *gondoskodni, gondolni valamivel*; sorgen. 2) *gondját viselni, dpolgatni, körülte v. utánna látni*, versorgen, pflegen, warten. 3) *szemmel tartani, vigyázni, felvigyázni, elöljáró lenni*; besorgen, vorstehen, die Aufsicht haben. e. gr. rem, Plaut. *gazdaságot, gazdálkoddst, v. gazdaság folytatását jól érteni*, azt jól vinni; der Haushaltung wohl vorstehen. 4) *gyógyítni, orvosolni*; heilen. Curari medicaminibus, Colum. *orvosi szerrel meggyógyitódni*; durch Arzney geheilet werden. 5) e. gr. literas ad aliquem, Cic. *rendelést tenni, valami dolog hozatása, v. vétele erdnt, rendelni valamit*; bestellen. 6) *gondoskodni valamiről*; sich bekümmern, auf etwas denken. Hoc ego curare non debui, Cic. *e' nem tartozott rám*; das ist mich nichts angegangen. 7) curari a multis, Plin. *sokaktól tiszteltetni, tiszteletbe v. betsületbe tartatni*; von vielen geehrt werden. 8) e. gr. alicui signa, Cic. *szerezni*; verschaffen. 9) *parantsolni a' hadban, vezérelni a' hadat*; befehlen im Kriege, commandiren. 10) e. gr. alicui prandium, Plaut. *készitni, tsinálni*; zurechte machen, bereiten. 11) *vigasztalni*; trösten.

Cūrŏtrŏphēum, ei, n. 2. *taldlt, v. árva gyermekek háza*; ein Findel- oder Waisenhaus. Legitur et Curotrophium.

Currax, ācis, o. Adj. *futós, szaladó, gyors*; schnell, schnellaufend, laufig. e. gr. equus, Plin. *versent, v. verset futó ló*; ein Pferd, das um die Wette läuft.

Currĭcŭlum, i, n. 2. (curro); *szaladds, futás*; das Laufen, der Lauf.

Digitized by Google

Fac unum curriculum. Plaut. 2) e. gr. equorum, Cic. cursus in circo. 3) *pálya, pályafutás*; die Laufbahn. 4) Trop. e. gr. vitae, sermonum, Cic. *rendelt*, v. *bizonyos idő*; die bestimmte Zeit. 5) *könnyű szekér, kotsi*, v. *hintó*; ein leichter Wagen.

Curro, cŭcurri, cursum, ĕre, 3. e. gr. cursum, stadium, Cic. *futni, szaladni*; laufen. 2) e. gr. subsidio; *segítségre lenni*, v. *jönni*; zu Hülfe kommen. 3) *folyni*; fließen. Amnes in equore currunt, Virg. *a' folyóvizek a' tengerbe folynak*; die Flüsse fließen ins Meer. 4) *által hatni*, v. *nyomúlni, keresztülhatni*; durchdringen. 5) *hajózni, hajókázni*; schiffen.

Currūca, ae, f. 1. *billegető, bárdzadbillegető*; eine Grasmücke. 2) *gyáva alamuszi férj*: ein Hahnrey.

Currūlis, vide: Curulis.

Currus, us, m. 4. *szekér, kotsi, hintó*; ein Wagen. Curru vehi, Sen. *kotsizni, szekerezni, szekéren menni*; auf einem Wagen fahren. Alipes currus, Val. Flacc. *sebes szekér, kotsi*, v. *hintó*; ein Wagen, auf welchem man schnell fährt. 2) *győzedelmiszekér*; ein Triumphwagen. 3) *ló*; ein Pferd. 4) *hajó*; ein Schiff.

Cursātĭo, ōnis, f. 3. idem quod Cursus.

Cursĭlĭtas, ātis, f. 3. *szaladni* v. *futniklvánás, futkosás*; die Laufbegierde

Cursim, Adv. *futva, futtában*; laufend, im Laufen. 2) *hirtelen, hamar, hamarkodva, gyorsan*; eilend, geschwind. 2) e. gr. attingere, Plaut. *röviden, rövideden, kevéssé, mellesleg*: kurz, mit wenigem, obenhin.

Cursĭo, ōnis, f. 3. *futás, szaladás*; das Laufen.

Cursĭtātĭo, ōnis, f. 3. *futkosás, futás, szaladgálás, szaladás*; das öftere Laufen, auch bloß das Laufen.

Cursĭto, āre, 1. *futkosni, szaladgálni, ide's tova futkosni*, v. *szaladgálni*; oft laufen, oft oder hin und her laufen.

Curso, āre, 1. *futkosni, szaladgálni*; laufen.

Cursor, ōris, m. 3. (curro), *futó, szaladó*; ein Läufer. e. gr. publicus, Nep. *kurir, sebes követ*, v. *posta*; ein Courier. 2) *versent*, v. *versetfutó a' nézőjátékokban*; ein Wettläufer in den Schauspielen. 3) *lokaj, szatlós*; ein Lackey. 4) *röviditő által sebes író*; einer der mit Abreviaturen geschwind schreiben kann.

Cursōrĭa, ae, f. 1. *sebes*, v. *postahajó*; Jachtschiff, Postschiff.

Cursŭālis, e, *futáshoz*, v. *szaladáshoz való*; zum Laufen gehörig. e. gr. rheda: *postaszekér*; ein Postwagen.

Cursūra, ae, f. 1. *futás, szaladás*; das Laufen.

Cursus, us, m. 4. (curro); *futás, szaladás*; der Lauf. Esse in cursu, Cic. *futni, szaladni*; laufen. 2) e. gr. avium, Apul. *repülés*; der Flug der Vögel. 3) e. gr. rerum, Ovid. *dolgok mivólta*, v. *menetele*; der Zustand, der Verlauf der Sachen 4) e. gr. studiorum; *előmenetel, folyamat a' tanúlásban*; der Fortgang im Studiren 5) cursu contendere, Ovid. *versent*, v. *versetfutni*; um die Wette laufen. 6) e. gr. publicus, ICt. *posta*; die Post. 7) *hajókázás, hajózás*; die Schifffahrt. Cur um dirigere. Nep.

Cūrtātus, a, um, (curto); *rövidített, kurtított, megkurtított, megrövidített*; verkürzt.

Curtĭus, ĭi, m. 2. nomen familiare Romanum. 2) Q. Curtius Rufus historiographus factorum Alexandri Magni.

Curto, āvi, ātum, āre, 1. *rövidítni, kurtítni*; kürzer machen, verkürzen. 2) e. gr. membrum; *megtsonkítni*; verstümmeln.

Curtus, a, um, *rövid, kurta, törpe, kitsiny*; kurz, klein. 2) *szük, fesztes, szoros, keskeny*; knapp, schmal. 3) *tsekély*; gering. Curta supellex, Pers. *tsekély gyűjtemény*; ein geringer Vorrath. e. gr. res, Hor. *szegénység, tsekély*, v. *vékony tehetség*; das geringe Vermögen, die Armuth. Curtae rei semper aliquid, abest, Hor. *a' szegénynek mindég van valamire szüksége*; armen Leuten mangelt allezeit etwas. 4) *nem tökélletes, tökélletlen, tsonka*; unvollkommen verstümmelt e. gr. sententia, Cic. *hiljános vélekedés*; eine unvollkommene Meinung. 5) e. gr. dolia, Lucr. *el, össze*, v. *széllyeltört*; zerbrochen

Cūrŭlis, e, pro currulis; *szekérhez*, v. *kotsihoz való*; zum Wagen gehörig. Equi curules, *szekér* v. *kotsibeli lovak*; Wagenpferde. 2) *szekérhez*, v. *kotsihoz hasonló*; dem Wagen ähnlich. 3) sellae curules; qui-

bus sedentes aediles curules et Consules Romani jura dicere solebant. Magistratus curulis, i. e. personae magistratuales.

Curvábilis, e, (curvo); *görbíthető, hajtható*; was ſich krümmen oder biegen läßt.

Curvámen, ĭnis, n. 3. (curvo) *görbülés, meghajlás, horgasodás*; die Krümmung.

Curvátio, ōnis, f. 3. (curvo); *görbítés, meghajtás, horgasítás*; die Krümmung. Colum.

Curvátūra, ae, f. 1. (curvo); *görbeség, meghajlás, horgasság*; die Krümmung.

Curvítas, ātis, f. 3. (curvus); *görbeség, meghajlás, horgasság*; die Krümmung.

Curvo, āvi, ātum, āre, 1. (curvus); *görbítni, hajtani, meghajtani, horgasítni*; krümmen, krumm machen.

Curvor, ōris, m. 3. (curvus); *görbeség, meghajlás, horgasság*; die Krümme.

Curvus, a, um, e. gr. falx, arator, Virg. *görbe, meghajlott*; krumm. 2) e. gr. senectus, Ovid. Tibull. *görbévé tevő*; krumm machend. 3) cognomen Romanum.

Cūsio, ōnis, f. 3. (cudo) e. gr. monetalis; *pénzverés*; das Schlagen, Prägen.

Cūsor, ōris, m. 3. (cudo); *pénzverő*; ein Schlager, Präger.

Cuspidátim, Adv. *hegyessen, hegyes formán, hegyesítve*; in Form einer Spitze, ſpitzig.

Cūspidátus, a, um, *hegyesített, meghegyezett*; geſpitzt, ſpitzig gemacht.

Cuspído, āvi, ātum, āre, 1. *hegyesíteni, meghegyezni*; zuſpitzen, ſpitzig machen.

Cuspis, ĭdis, f. 3. *hegye v. éle a' vasnak*; die Spitze am Eiſen. 2) *minden, a' minek hegye van*; alles was eine Spitze hat. Cuspis longa; *petsenye sütő, v. forgató nyárs*; ein Bratſpieß.

Custodéla, ae, f. 1. i. q. custodia.

Custódia, ae, f. 1. *őrizet, strá'sa*; die Wache. 2) *megőrzés, védelmezés*; die Verwahrung. 3) *tömlötz, foghdz*; das Gefängniß. Dare aliquem in custodiam, Cic. *valakit fogságra vetni*; einen ins Gefängniß legen. 4) *őrállóhely*; der Poſten, wo einer wachet. 5) *őrálló, strá'sáló katona*; der Schildwacht. 6) e. gr. corporis, Curt. *testőrző sereg, gárda*; die Leibgarde. 7) *fogoly, rab*; ein Gefangener. Custodiarum seriem recognoscere. Suet.

Cūstódiárium, ii, n. 2. *őrizet helye*; ein Ort der Verwahrung. 2) *strá'sahdz*; ein Wachthaus.

Custódio, ivi, ītum, īre, 4. *őrizni, strá'sálni*; bewahren, bewachen. 2) *figyelmezni valamire, rávigyázni*; acht haben. 3) *szemmel v. szem előtt tartani*; beobachten. Custodire se, Cic. *magát megójni, tartóztatni*; ſich hüten, enthalten. 4) e. gr. aliquem ab injuriis, Quint. *óltalmazni*; beſchützen. 5) e. gr. literis, Cic. *megtartani*; erhalten, aufbehalten. 6) e. gr. valles; *őrizet alatt tartani*; beſetzt halten. 7) e. gr. ordinem, Col. *megtartani*; beobachten. 8) e. gr. memoria, Cic. *megtartani ésszel*; etwas merken.

Custodíte, Adv. *vigyázva*; *meggondolva, őrizkedve*; behutſam, vorſichtig, bedachtſam. Comp. custoditius.

Custos, ōdis, c. 3. *őrző, őrizö, strázsa*; ein Hüter, Wächter. 2) e. gr. gregis, Virg. *pásztor*; ein Hirt. e. gr. ovium, Cic. *juhpásztor*; ein Schaafhirt. 3) e. gr. fructuum, Nep. *gyümölcs pásztor*; ein Wächter, der die Früchte im Felde bewacht. 4) e. gr. regiae gazae, Nep. *kirdlyi kintstármester*; ein königlicher Schatzmeiſter. 5) e. gr. salutis, regi datus, Curt. *királyi fő orvos*; ein königlicher Leibmedicus. 6) *tzéh, v. udvarmester*; ein Zunftmeiſter, Hofmeiſter. 7) *hajtó karika a' szőlőtőn*; eine Gerte am Weinſtocke. 8) *őrizet, őrzősereg*; die Beſatzung. 9) *kutya, eb*; ein Hund. 10) *spion, kém*; ein Spion, Ausſpäher. 11) *felvigyázó, gondviselő*; ein Aufſeher. Ad militiam euntibus dare custodes. Cic. 12) i. q. paedagogus. 13) custodes in comitiis; *voksolásra vigyázók*; die beym Votiren Acht gaben.

Cūticŭla, ae, f. 1. (Dim. a cutis); *bőr*; die Haut.

Cūtis, is, f. 3. *bőr, eleven bőr*; die Haut, das Fell. 2) e. gr. arboris, Plin. *héjj, kéreg*; die Rinde. e. gr. uvae, Idem. *szőlőszem héjja*; die Traubenhülſen. 3) e. gr. operis, Auson. *külseje v. külső része a' dolognak*; das Äußerſte von einem jeden Dinge. e. gr. terrae; *földszi-*

Digitized by Google

ne; die Oberfläche der Erde. 4) ego te intus et in cute novi, Pers. *testestől lelkestől esmerlek*; ich kenne dich auswendig und inwendig.

Cyămĕa, ae, 1. *babkó*; Bohnenstein.

Cyămos (us), i. q colocasia.

Cyăne, es, f. 1. fons penes Syracusas. 2) nympha in hunc fontem transformata.

Cyanĕa, ae, et Cyanee, es, f. 1. Nom. propr. nymphae, filiae fluvii Maeandri.

Cyănĕe, es, f. 1. mater Cauni et Byblidis.

Cyănĕus, a, um, i. q. caeruleus.

Cyănippus, i, m. 2. Nom. propr. patris Cyanes.

Cyănus (os), i, m. 2. *zafir, türkisz*; ein Saphir. e gr. mas; *kékszafir*; ein blauer Saphir. e. gr. femina; *fejér zafir, türkisz*; ein weißer Saphir, ein Türkis. 2) *kék búzavirág tsükáló*; blaue Kornblume. Centaurea Cyanus, L.

Cyăthisso, āre, 1. *bort tölteni*, v. *töltögetni, pohárnok lenni*; den Wein einschenken, Mundschenk seyn.

Cyăthus, i, m. 2. *kisivöedény*, v. *pohár*; ein kleines Trinkgeschirr, kleiner Becher. Ad cyathos stare, Suet. et Auson. *töltögetni, pohárnokoskodni*; einschenken. 2) fluvius Aetoliae.

Cyăxáres, is, m. 3. Nom. propr. regis Medorum.

Cyba, ae, f. 1. *terheshajó*; ein Lastschiff.

Cybēbe, es, i. q. Cybele.

Cybēle, es, f. Cybēla, ae, f. 1. dea, uxor Saturni. 2) mons Phrygiae Cybeles sacer.

Cybelēius, a, um, Cybelei, Cybeldhez *tartozó*, v. *való*, Cybelét *illető*; Cybelisch, die Cybele betreffend, ihr gehörig.

Cybēles, ae, f. 1. e. gr. pomum; *tsirbolymag*; eine Zirbelnuß.

Cybēus, a, um, e. gr. navis Cybea, v. saltim Cybea; *kereskedő hajó neme*; eine Art Kauffahrteyschiffe.

Cybistra, ōrum, plur. urbs Cappadociae.

Cybium, ii, n. 2. piscis genus. 2) i. q. cubus; *kotzkatest, köb*; ein Würfel.

Cycĕon, ōnis, m. 3. genus potionis ex multis liquoribus confectum.

Cychrămus, i. m. 2 avis, quae coturnicibus trans mare redeuntibus comitatum praestat.

Cyclădes, um, f. plur. insulae maris mediterranei circulari figura sitae.

Cyclămen, ĭnis, n. 3. *disznókenyér, türtsirom*; das Saubrot.

Cyclamīnos, i, f. Cyclamīnon, i. n. 2. *ligeti türtsirom*; eine Pflanze, Saubrot. (Cyclamen europeum L). Plin.

Cyclas, ădis, f. 3. vestis muliebris. 2) *útazóköntös, perköpönyeg*; ein Reiserock.

Cyclĭcus, a, um, *kerek, karikaforma*; zirkelförmig. Scriptores cyclici, Horat. qui mythos seu fabulas epicas fuse pertractabant.

Cyclōpĭus (Cyclopēus), a, um, *cyclopsi*; cyclopisch.

Cyclops, ōpis, m. 3. *cyclops, Vulkánus legénye*; ein Cyclop in des Vulkans Schmiedeesse.

Cyclus, i, m. 2. *karika, karikalinea*; ein Zirkel, ein Kreis. 2) circulus defixorum temporum. e. gr. lunaris; tempus 19 annorum. e. gr. solaris, tempus 28 annorum. e. gr. indictionis apud Romanos, tempus 15 annorum. 3) e. gr. epicus, i. e. corpus quoddam fabularum poëticarum epico carmine scriptum.

Cycnēius (Cygn.), a, um, *Cycnusi, Cycnust illető*; Cycnisch, den Cycnus betreffend. e. gr. Tempe, Ovid. i. e. in Boeotia non in Thessalia.

Cycnēus, a, um, e. gr. vox, Cic. *hattyú, hattyút illető, ahoz tartozó*; vom Schwan, ihn betreffend, ihm eigen oder gehörig.

Cycnus, Cygnus, i, m. 2. *hattyú*; ein Schwan. 2) nomen plurium personarum.

Cydărum, i, n. 2. genus navigii.

Cydippe, es, f. 1. virgo ab Acontio amata. 2) nympha marina.

Cydnus, i, m. 2. fluvius Ciliciae.

Cydon, ōnis, Cydōnĭa, ae, f. 1. urbs Cretae.

Cydon, ōnis, m. 3. incola urbis Cydonis.

Cydōnĕus, a, um, i. q. Cydonius.

Cydōnĭa, ae, f. 1. insula prope Lesbum.

Cydoniātes, ae, m. 1. in, v. e Cydonia. Cydoniatae, i. e. incolae.

Cydōnites, ae, c. 1. e. gr. vitis, e Cydonia; Cydonites (sc. vinum): *birsalmalév*; ein Quittenwein.

Cydōnĭus, a, um, in, v. e. Cydonia. Mala Cydonia, v. saltim Cydonia,

Digitized by Google

Prop. et Colum. *birsalma*; eine Quitte. Cydonia, scilicet arbor, v. malus; *birsalmafa*; ein Quittenbaum.

Cygnēus, et Cygneius, a, um, e. gr. vox, cantio, Cic. *hattyú, hattyúi*; vom Schwane.

Cygnus, vide: Cycnus.

Cylēno, us, f. 4. filia Atlantis, mater Nicteï.

Cylĭbānthus, i, m. 2. *boros, v. kávés kerek asztal*; ein runder Wein- oder Caffeh-Tisch. Legitur et Cilibantum.

Cylindrăcĕus, a, um, (cylindrus), *henger forma, gömbölyű*; walzenförmig.

Cylindrātus, a, um, i. q. Cylindraceus.

Cylindrus, i, m. 2. *henger*; eine Walze. 2) *minden a' mi kerekbe, v. könnyen hömpölygetődhetik, v. hengergetődhetik*; alles was rund, leicht zu wälzen ist.

Cylla, vide: Cilla.

Cyllăbārus, i. m. 2. filius Stheneli.

Cyllārus, i, m. 2. Unus ex Centauris. 2) Equus Pollucis.

Cyllēne, es, f. 1 mons Arcadiae, locus educationis Mercurii. 2) nutrix Mercurii. 3) urbs Elidis.

Cyllēnēus, a, um, ad montem Cyllene, v. ad Mercurium pertinens. Fides cyllenea, Hor. *lant*; die Leyer.

Cyllēnis, ĭdis, f. 3. i. e. Cylleneus, v. Mercurialis.

Cyllēnĭus, a, um, i. q. Cylleneus, e. gr. ignis; Virg. i. e. stella Mercurii. Hinc: Cyllenius, ipse Mercurius.

Cyllēnus, a, um, pro: Cyllenius.

Cylōnius, a, um, e. gr. scelus, Cic. i. e. interfectio sociorum Cylonis supplicum ad aram ab Atheniensibus facta.

Cyma, ae, f. 1. Cyma, ătis, n. 3. *gyenge sarjadzás. tsira, tsima*; ein junger zarter Sprosse, oder Keim. 2) *bogernyő*; eine Afterdolde. Botan.

Cymaeus, a, um, vide: Cumae. 2) Cymaei, incolae urbis Cyme.

Cymatĭlis, vide: Cumatilis.

Cymătĭum, -on, i, n. 2. *habotska, kulámotska*; eine kleine Welle. 2) *épitletbeli ékesség, párkány*; eine Zierrath in der Baukunst, Gesims.

Cymba, ae, f. 1 e. gr. Charontis; *tsónak, tsajka*; der Kahn, Nachen.

Cymbălĭcus, a, um, e. gr, vox; *tsimbalom, tzimbalomi, tzimbalomhang*; der Cymbelklang.

Cymbălīsso, āre, 1. *tzimbalmozni, tzimbalmot verni*; die Cymbel schlagen.

Cymbălista, ae, m. 1. *tzimbalmos*; der Cymbelschläger.

Cymbălīstes, ae, m. 1. i. q. Cymbalista.

Cămbălistra, ae, f. 1. *tzimbalmos, (asszszony, v. leány)*; eine Cymbelschlägerinn.

Cymbălum, —on, i, n. 2. *tzimbalom, mu'sikasszerszám*; eine Cymbel.

Cymbium, ĭi, n. 2. *tsónak forma tésze, v. ivó edény*; ein kahnförmiges Geschirr, z B. zum Trinken. 2) *kisteknő*; eine Mulde.

Cymbŭla, ae, f. 1. Dim. *tsónakotska, tsajkátska*; ein kleiner Kahn.

Cyme, es, f. 1. urbs Aeolidis in Asia. 2) i. q. Cumae.

Cymindis, is, f. 3. accipitris genus.

Cymīnīnus, a, um, *köménv, köményból készült, v. való*; aus Kümmel bereitet.

Cymīnum, i, n. 2. idem quod Cuminum, *köménv*; der Kümmel.

Cymŏdŏce, es, et Cymodocea, ae, f. 1. Nympha, Oceani et Thetyos Filia.

Cymōsus, a, um, (cyma), *sarjadzásul tellyes, tsimás*; voller Sprossen.

Cymothoe, es, f. 1. nympha, filia Nerei et Doridis.

Cyna, ae, f. 1. *pamuttermő fa Arábiában*; ein Baumwolle tragender Baum in Arabien.

Cynăcantha, ae, f. 1. *tsipke rózsa*; die Hundsrose. Rosa canina, Linn.

Cynaĕdus, i, m. 2. *szemtelen eb, v. kutya*; ein unverschämter Hund. 2) *goromba ember*; ein unhöflicher Mensch. 3) *kötelen tántzoló, kérkedő*; ein Seiltänzer, ein Marktschreyer. 4) i. q. puer sodomiticus.

Cynaegyrus, i, m. 2. Nom. propr. Viri Athenienses bellicosissimi.

Cynămolgi, ōrum, plur. populus Aethiopiae.

Cynămōlgus, i, m. 2. avis Arabica.

Cynanchum, i, n. 2. *tzinka, egy plánta*; der Hundswürger, eine Pflanze.

Cynānthrōpīa, ae, f. 1. Rabies canina, *megveszés, megdühödés*; die Raserey von eines tollen Hundes Bisse.

Cynara scolymus; *kerti ártitsóka*; die Artitschoke.

Digitized by Google

Cynĕas, ae, m. 1. Nom. propr. Virorum. Scribitur et Cineas.

Cynēgĕtĭcŏmānĭa, ae, f. 1. i. e. Insania venatoria.

Cynēgĕtĭcus, a, um, ad venationem pertinens. Cynegetica, ōrum. plur. i. e. liber Gratii de venatione.

Cynēthĕus, ĕi, m. 2. cognomen Jovis.

Cynĭce, Adv. i. e. more Cynicorum.

Cynĭci, ōrum, m. 2. plur. sectatores Diogenis et Aristhenis, quorum schola Cynosarges appellata, unde Cynici nomen accepere.

Cynĭcus, a, um, *kutya, kutya módon való*; hündisch. Spasmus cynicus; *kutyagör's, melly a' szájdt húzza össze az embernek*: der Hundskrampf, wenn einen der Mund verzogen wird. 2) ad sectam cynicam pertinens. 3) *szegény, nyomorúlt*; armselig, elend.

Cynips, phis, et Cyniphos, i, m. 2. fluvius Lybiae. 2) *eblégy, szúnyog*; eine Hundsmücke, Schnacke.

Cynŏcĕphălus, i, m. 2. *ebfejű, kutyafejű*; ein Hundskopf, einen Hundskopf habend. 2) *ebfejű majom*; der Hundskopf. Simia Inuus.

Cynŏctŏnum, i, n. 2. *ebtéjfű*; Wolfsmilch. Euphorbia.

Cynŏdōntes, um, m. 3. plur. *kutya, v. szemfogak*; Spitzzähne, Hundszähne. 2) homines, quibus gemini proceduntdentes.

Cynŏglōssa, ae, f. 3. et Cynoglossum, i, n. 2. *drnó*; Hundszunge, ein Kraut.

Cynoglossos, i, f. 2. idem.

Cynorrhŏda, ae, f. 1. Cynorrhŏdon, i, n. 2. *tsipkerózsa*; Hundsrose. Rosa canina, L. 2) *a' tűzlliom virága*; die Blume der rothen Lilie.

Cynŏsarges, is, m. 3. gymnasium Athenis extra moenia.

Cynosbătos, i, f. 2. *tsipkerózsa*; Hagerose. Rosa canina, L.

Cynŏssēma, ătis, n. 3. sepulcrum Hecubae. 2) promontorium Hellesponti. Lat. Canis Sepulcrum.

Cynŏsūra, ae, f. 1. sidus, ursa minor non procul a polo arctico; *kis medvetsillag, kis göntzölszekere*; der kleine Bär. 2) *vezér, v. szerentse tsillag*; ein Leitstern, Glückstern. 3) *segitség, vigasztalás*; die Hülfe, der Trost. Cynosurae, locus Peloponnesi.

Cynŏsūrus, a, um, *ki nem költött*; unausgebrütet. c. gr. ovum, Plin. *tolyás, mellynek kikültésével felhágy a' madár*; ein Ey das der Vogel auszubrüten aufhört.

Cynthĭa, ae, f. 1. cognomen Dianae.

Cynthĭus, ĭi, m. 2. cognomen Apollinis.

Cynthus (os), i, m. 2. mons Deli, Apollinis et Dianae locus natalis.

Cypărissa, ae, f. 1. Urbs Achaiae.

Cyparissae, ărum, f. 3. plur. urbs Messeniae in Peloponneso, hodie Arcadia, secundum Anville Castel Rampano. Sinus Cyparissus, hodie Golfo di Arcadia.

Cypărissĭas, ae, m. 1. *ebtéjű*; Wolfsmilch.

Cypărissifer, a, um, *tziprusfát termő*; was Cypressenbäume trägt.

Cypărissius, a, um, ex urbe Cyparissae, v. penes Cyparissam.

Cypărissus, i, f. 2. *tziprusfa*; die Cypresse. Cypressus semper virens, L.

Cypĕros Cypĭrus, i, c. Cypĕrum, i, n. 2. *palka*; das Cypergras, eine Art Binsen.

Cypra, ae, f. 1. i. q. Juno.

Cyprĕus, a, um, vide: Cupreus.

Cyprĭăcus, a, um, i. q. Cyprius.

Cyprĭănus, i, m. 2. Nom. propr. Episcopi Carthaginensis.

Cyprĭcus, a, um, i. q. Cyprius.

Cyprīnus, i, m. 2. *ponty*; der Karpfen, Karpe.

Cypris, is, ĭdis, f. 3. i. q. Venus.

Cyprĭus, a, um, *Cyprusi, Cyprusból, v. oda való*; Cyprisch, in oder aus Cypern, dahin gehörig.

Cyprus —os, i, f. 2. insula maris mediterranei penes Ciliciam ubi Venus maxime colebatur. 2) *tziprusfa*; der Cypernbaum.

Cypsĕlĭdes, ae, m. 1. progenies Cypseli.

Cypsĕlus, i, m. 2. tyrannus Corinthi. 2) *fetskefuja*; eine Art Schwalben.

Cyrĕnae, vide: Cyrene.

Cyrĕnaeus, a, um, i. q. Cyrenaicus.

Cyrĕnāĭcus, a, um, *Cyrenei, Cyrene vidrosát illető, oda való*; Cyrenaisch, die Stadt Cyrene betreffend, dahin gehörig. Cyrenaica, districtus Africae. Cyrenaici, philosophi, qui summum bonum in voluptate statuebant consistere, hujus sectae auctor et parens Aristippus fuit.

Cyrĕne, es, Cyrĕnae, arum, plur. f. urbs Africae. 2) Cyrene, nomen nymphae. Virg.

Digitized by Google

Cyrēnensis, e, i. q. Cyrenaicus.
Cyrēus, a, um, ab architecto Cyro originem habens.
Cyrillus, i, m 2. scriptor ecclesiasticus seculi 4. et episcopus Alexandriae.
Cyrinus, i, m. 2. Nom. propr. martyris.
Cyrnēa, ae, f. 1. *boroseddny, légely, tsobdny, korsó, kulats*; ein Lägel, eine Art von Weinfässern.
Cyrni, ōrum, plur. populus Indiae.
Cyrnos (Cyrnus), i, f. 2. i. e. Corsica Hinc: Cyrnēus, a, um, i. e. Corsicanus.
Cyrŏpaēdīa, ae, f. 1. liber Xenophontis de vita et educatione Cyri.
Cyrŏpŏlis, is, f. 3. Urbs Persiae. Hodie Schamachie.
Cyrre, es, f. 1. idem quod Cyrrestis.
Cyrrestis, is, f. 3. i. q. Minerva.
Cyrrhestĭca, ae, Cyrrhestĭce, es, f. 1. regio Syriae.
Cyrus, i, m. 2. rex primus Persiae. 2) architectus. 3) fluvius, qui in mare Caspium fluit. hodie: Kura.
Cyta, ae, Cytae, arum, f. 1. plur. urbs regionis Colchicae, Medeae patria. 2) Cytaeis, ĭdis, f. 3. i. q. Medea. 3) *szemfényvesztő (asszony, v. leány)*, eine Zauberinn.
Cythēra, ae, f. 1. et orum, n. plur. insula et urbs penes Moream, ubi Venus maxime colebatur. 2) Cythera vocatur ipsa Venus.
Cythĕrēa, ae, f. 1. et Cythereis, idis, f. 3. i. q. Venus.
Cythĕrēĭas, ădis, f. 3. *Vénust illető*; die Venus betreffend.
Cythĕrēis, ĭdis, f. 3. vide: Cytherea.
Cythĕrēĭus, a, um, *Cytherai, Cytherából, Cytherábu, v. mellőle való*; Cytherisch, in, aus, bey Cythera. e. gr. heros, i. q. Aeneas. e. gr. mensis, i. q. Aprilis.
Cythĕrēus, a, um, i. q. Cythereius, hinc: Cyithera, i. q. Venus.
Cythēris, ĭdis, f. 3. celebris mima, quam Antonius triumvir amabat.
Cythērĭus, a, um, *Cytherisi, Cytherishez tartozó*; Cytherisch, zu Cytheris gehörig.
Cythos, (Cythnus) i, f. 2. insula maris Aegaei, hodie: Thermia.
Cytĭnus, i, m. 2. *a' virágzó grándtfa bimbója és kehelyje*; die Knospe des blühenden Granatbaums, der Kelch dieser Blüthe.
Cytis, is, f. 3. *drágakő*; ein Edelstein.
Cytĭsus, i, c. Cytĭsum, i, n. 2. *zanót*; der Bohnenbaum, Geißklee, eine strauchartige Kleeart.
Cytŏnĭum, et Cydonium, ĭi, item Cotoneum, ei, n. 2. *birsalma*; eine Quitte.
Cytŏrus, i, m. 2. Nom. propr. unius filiorum Phryxi.
Cytŏrus, i, m. 2. mons Paphlagoniae, cum urbe ejusdem nominis.
Cyzicēnus, a, um, *Cyzicusi, Cyzicushól, oda, v. onnan való*; aus, in oder bey Cycius, dahin gehörig. Cyziceni; incolae.
Cyzicus (Cyzicos), i, f. Cyzicum, i, n. 2. urbs Mysiae.

D.

D. Signif. praenomen: Decimus. 2) pro numero sumta, significat 500. Nonnumquam transformatur in B. e. gr. Dis, pro Bis; in L. e. gr. Dacrymae, pro Lacrymae. Adjiciebatur D. et in fine vocum. e. gr. med, pro me, ted, pro te; pugnandod pro pugnando. Plaut.
Daae, vide: Daha.
Dăcĭa, ae, f. 1. omnis illa regio, quae hodie Moldavia, Valachia et Transilvania nominatur.
Dăcĭcus, a, um, *Dáciai*; Dacisch.
Dăcĭus, a, um, i. q. Dacus.
Dăcrymae, ārum, f. 3. plur. idem qu. Lacrymae.
Dactyli, vide: Dactylus.
Dactylĭcus, a, um, e. gr. numerus: Cic. i. q. ex dactylis constans.
Dăctylĭon, ĭi, n. 2. *gyűrű*; der Fingerring. 2) *gyűrű*; der Fingerhut.
Dactyliŏthēca, ae, f 1. *gyűrű tok, tartó, v. katulya*; ein Behältniß der Ringe, Ringkästchen. 2) *gyöngy gyűjtemény*; ein Vorrath von Gemmen. 3) *kesztyű*; ein Handschuh.
Dactylis, ĭdis, f. 3. *újnyi vastagságú venyige, v. szőlővessző*; Weinreben, einen Finger dick. 2) *újvastagság*; die Fingersdicke.

Digitized by Google

Dactyliothēca, ae, f. 1. idem quod Dactyliotheca.

Dactylus, et —os, i, m. 2. *uj*: ein Finger. 2) *varjúlábfű*; ein Krähenoder Rabenfuß. 3) pes versus trium syllabarum, quarum prima longa, duae posteriores breves sunt. 4) *égyiptomi szilvamag*; ein Dattelkern. 5) Dactyli, i. q. Sacerdotes Cybeles.

Dăcus, a, um, i. q. Dacicus.

Daedălĕus Daedălēus, a, um, *Dedalusi, Dedalust illető*; Dädalisch, den Dädalus betreffend. 2) *tertyedtvégű, p. o. levél*; breitgedrückt. Botan.

Daedălus, a, um, *mesterséges, találós*: kunstreich, künstlich, erfinderisch. 2) *mesterséggel készült, v. tsinált*; künstlich, mit Kunst gemacht.

Daedălus, i, m. 2. Nom. propr. summi artificis.

Daemŏgŏrgon, ōnis, m. 3. idem quod Natura.

Daemon, ōnis, m. 3. i. q. genius; *lélek*; ein Geist.

Daemŏnĭăcus, a, um, *rosszs lelkektől származó*; von bösen Geistern herrührend.

Daemŏnĭcŏla, ae, c. 1. daemones colens.

Daemŏnĭcus, a, um, i. q. daemoniacus.

Daemŏnĭon, -um, i, n. 2. *kis lélek*; ein kleiner Geist. 2) *lélek*; ein Geist. 3) *rosszs lélek*; ein böser Geist.

Dăha (Daa), ae, m. 1. Plur. Dahae (Daae), incolae Scythicae trans mare Caspium.

Dalmăta, ae, m. 1. *Dalmata*; ein Dalmatier.

Dalmătĭa, ae, f. 1. *Dalmátzia, Dalmátország*; Dalmatien.

Dălmătĭca, ae, f. 1. vestis episcoporum.

Dalmătĭcus, a, um, *Dalmátziai*; Dalmatisch. 2) dalmatica indutus.

Dăma, ae, f. m. 1. *dámvad*; ein Damhirsch. 2) *kőszáli zerge, v. szerna*; eine Gemse.

Damălio, ōnis, m. 3. *fiatal marha*; junges Rind.

Damaratus, vide: Demaratus.

Dămăscēna, ae, et Damascene, es, f. 1. regio circa Libanum.

Dămăscēnus, a, um, e. gr. pruna, Mart. uva; Plin. pannus; ex regione Damascenes.

Dămascus, i, f. 2. urbs Coelesyriae. Hinc: Damascēnus, a, um, *Damaskusi*; Damaskisch.

Dămăsĭchthon, ōnis, m. 3. unus septem filiorum Niobes.

Dămăsippus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Dămĭa, ae, f. 1. cognomen Cybeles.

Dămĭānus, i, m. 2. Nom. propr. Viri.

Dămĭum, ii, n. 2. sacrificium in honorem Cybeles seu Bonae Deae.

Dāmĭurgus, i, m. 2. i. q. Demiurgus.

Damnābĭlis, e, (damno), *kárhoztató, kárhoztatni, v. kárhozatra való*; verdammlich.

Damnābĭlĭter, Adv. *kárhozatosan, kárhoztató módon*; auf verdammliche Weise.

Dămnănĕus, ĕi, m. 2. unus ex Idaeis Dactylis, seu sacerdotibus Cybeles, infra montem Idam habitantibus.

Damnas, indecl. *valamire kárhoztatott, v. kötelezett*; verurtheilt zu etwas, schuldig etwas zu thun.

Damnātĭo, ōnis, f. 3. *kárhoztatás*; die Verurtheilung, Verdammung.

Damnātor, ōris, m, 3. *kárhoztató*; ein Verurtheiler, Verdammer.

Damnātōrĭus, a, um, *kárhoztató, kárhoztatást illető*; verurtheilend, Verurtheilung betreffend.

Dāmnātus, a, um, e. gr. morti, Lucr. ad ferrum; JCt. *kárhoztatott*; verurtheilt, verdammt. 2) *kötelezetett*; verpflichtet, verbunden. e. gr. voti; Nep. *fogadását bétölteni köteles*; einer, der sein Gelübde zu erfüllen verbunden ist. Comp. damnatior. Cic.

Damnĭfĭcus, a, um, *kártékony, káros, ártalmas*; Schaden machend, schädlich.

Damnĭgĕrŭlus, a, um, *kárt okozó, v. szerző*; Schaden bringend, Verlust verursachend.

Damno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem capitis, capite, Cic. *kárhoztatni*; verdammen, verurtheilen. e. gr. aliquem de aliqua re; Cic. *valakit valamelly dologért*; einen einer Sache wegen. Damnari in aliquid; Plin. *valamire kárhoztatódni*; zu etwas verdammt werden. Damnari ad bestias; Gell. *vad állatokkal való küszködésre kárhoztatódni*; zu einem Kampfe mit wilden Thieren verdammt werden. e. gr. aliquem multae; JCt. *pénzre büntetni*; einem zu einer Geldstrafe verdammen. 2) *megvetni, rossznak tartani*; verwerfen, nicht gut heißen. e. gr. alicujus fidem; Curt. va-

Digitized by Google

lakibe v. valakihez nem bízni; ein Mißtrauen auf einen ſetzen. 3) *kötelezni, leköteleznì*; verpflichten, verbinden. e. gr. aliquem voti, voto, Cic. *valakit kérése megadásával, fogadása megtartására kötelezni*; einen durch Gewährung ſeiner Bitte verbinden, ſein Gelübde zu halten.

Damnōse, Adv. e. gr. bibere; Hor. *károsan, kárával, ártalmasan*; ſchädlich, mit Schaden.

Damnōsus, a, um, *káros, ártalmas*; ſchädlich. 2) *hibás, sérelmes*; ſchadhaft. 3) *vesztegető, tékozló, pazérló*; verſchwenderiſch. 4) *általjában rossz ember*; überhaupt ein ſchlechter Menſch. Gerro iners, fraus, heluo, ganeo. damnosus. Ter. Comp. damnosior, Suet. Superl. damnosissimus. Plaut.

Damnum, i, n. 2. *kár, veszteség*; der Verluſt, Schaden, an etwas die Einbuße. e. gr dare; Ter. *kárt tenni, v. okozni*: Schaden verurſachen. e. gr. facere; Cic. *kárt vallani*: Schaden leiden. e. gr resarcire, restituere, *a' kárt helyre hozni*; den Schaden wieder erſetzen 2) *különösen javaiban esett kár, játékosság, pazérlás, 's a' t. által*; insbeſondere der Verluſt am Vermögen, durch Spielen, Verſchwenden, u. dgl. Damna aleatoria; Cic. *játékadósság*; Spielſchulden. 3) *pénzbeli büntetés*; eine Geldſtrafe.

Dămoĕtas, ae, m. 1. Nom. propr. Pastoris.

Dămon, ōnis, m. 3. Nom. propr. Virorum.

Dămŭla, ae, f. 1. Dim. *dámvadatska*; kleiner Damhirſch. 2) *kőszáli zergétske, v. szerndtska*; kleine Gemſe.

Dănăce, es, f. 1. nummus v. obolus, quem veteres mortuis dabant, ut Charonti solverent.

Dănăē, es, f. 1. Acrisii, Argivorum regis filia, Persei mater.

Dănăĕĭus, a, um, *Danaéi, Danaéhoz tartozó, Danaét illető*; Danaiſch, die Danae betreffend, dahin gehörig. e. gr. heros; Ovid. i. q. Perseus.

Dănăi, ōrum, m. plur. progenies Danai. 2) i. q. Graeci.

Dănăĭdae, ārum, plur. i. q. Graeci.

Dănăĭs, ĭdis, f. 3. filia Danai, plur. Danaides, i. q. 50 filiae Danai.

Dănăus, i, m. 2. filius Beli.

Dănăus, a, um, *Görög*; Griechiſch.

Dandări, ōrum, Dandarĭdae, arum, plur. populus Scythicus.

Dane, i. e. dasne, Plaut.

Dăni, ōrum, m. 2. plur. *Dánusok, Dánok*; die Dänen, Dännemärker.

Dănĭa, ae, f. 1. *Dánia, Dánország*; das Königreich Dännemark.

Danista, ae, m. 1. i. q. fenerator.

Dano, ĕre, 3. *adni*; geben.

Dănōsus, a, um, *adakozó, bőkezű*; freygebig.

Dănŭbĭus, i, m. 2. *duna, folyóvíz*; die Donau.

Dăpālis, e, e. gr. coena; Auson. *ékes, díszes, finom, kedves, v. kellemetes ízű*; niedlich, delicat.

Daphne, es, f. 1. *babérfa*; ein Lorbeerbaum. 2) Penei fluminis filia in laurum transformata. 3) Suburbium Antiochiae.

Daphnensis, e, i. q. e suburbio Daphne. Daphnenses, ium, plur. incolae.

Daphnĭa, ae, f. 1. *drágakő neme*; ein Edelſtein.

Daphnis, ĭdis, m. 3. juvenis formosus, filius Mercurii.

Daphnōides, is, f. 3. *farkas borostyán*; der Kellerhals, Seidelbaſt. Daphne Mezereum L.

Daphnon, ōnis, m. 3. *babérfa kert, v. erdő*; ein Lorbeerbaumgarten, Lorberwald, Lorberwäldchen.

Dăpifer, fĕri, m. 2. *étel hordó, v. feladó, táihordó*; ein Truchſeß, oder der das Eſſen aufträgt.

Dapīno, āre, 1. (daps), *finom, 's kedvesitt ételeket, v. étkeket készíltni*; niedliche und delicate Speiſen zurichten. e. gr. victum alicui; Plaut. *valakinek enni adni*; einem zu eſſen geben.

Daps, dapis, f. 3. cetum genus epularum. 2) *finom 's kedves ízű étel*; eine niedliche und delicate Speiſe. 3) *minden féle eledel*; jede Speiſe.

Dăpsa, ae, f. 1. id genus epularum, quod daps.

Dapsĭle, Dapsilĭter, Adv. *gazdagon, pompásan, úridsan, úri módon, mikor t. i. evésről van a' szó*; reichlich, herrlich, wenn von Speiſen die Rede iſt.

Dapsĭlis, e, *gazdag, pompás, úri*; reichlich, herrlich, prächtig.

Dapsĭlĭter, Adv. vide: Dapsile.

Dapsĭlus, a, um, i. q. dapsilis.

Dardănārĭus, ĭi, m. 2. *gabonadrot, ga-*

Digitized by Google

bondval kereskedő, élet drágító; ein Getreidhändler, Kornwucherer.

Dardānia, ae, f. 1, regio in regno Trojano. 2) i. q. Troja.

Dardānides, ae, m. 1. progenies Dardani, e. gr. Ilus, Aeneas. 2) i. q. Trojanus. 3) i. q. Romanus.

Dardānius, a, um, *Dardanusi eredetű, Trójai*; von Dardanus kommend, Trojanisch. 2) *Dardanus szemfényvesztőről neveztetett, szemfényvesztő*; vom Zauberer Dardanus herrührend, zauberisch. Artes Dardaniae, Colum. *szemfényvesztő mesterség*; die Zauberkunst.

Dardānus, i, m. 2. Jovis et Electrae filius, conditor Trojae. 2) magus.

Dardānus, a, um, *Trójai, Római*; trojanisch, römisch. 2) Dardani, populus Moesiae.

Dāres, ētis, m. 3. Nom. propr. Viri.

Dārīcus, i, m. 2. nummus Darii.

Dārīus, ii, m 2. Nom. propr. regum Persiae.

Dāsypus, ŏdis, c. 3. *pántzélos, vagy övesállat*; das Gürtelthier.

Dătārius, a, um, i. e. qui dari potest v. dandus.

Dătātim, Adv. i. e. dando.

Dătio, ōnis, f. 3 (do) *adás*; das Geben. 2) *addsra, v. elvevésre való jus*; das Recht zu geben oder wegzugeben.

Dătīsmus, i, m. 2. i. e. Barbarismus.

Dativus, i, sc. casus, *a' szó ejtegetésben a' harmadik ejtés*; die dritte Endung in der Abänderung.

Dătīvus, a, um, i. e. qui datur, e. gr. tutor.

Dăto, āre, 1. (Frequ. a do) *adni, adogatni*; geben, oft geben.

Dător, ōris, m. 3. *adó*; der Geber.

Dătum, i, n. 2. *a' mi valakinek adódik, ajándék, adomány*; was einem gegeben ist, ein Geschenk, eine Gabe. 2) *kiadás, költség*; die Ausgabe. Ratio dati et accepti; Cic. *kiadás és bevétel laistroma*; ein Verzeichniß der Ausgabe und Einnahme. 3) *feljegyzése a' helynek és időnek, a' hól 's a' mikor írodott valami*; die Verzeichnung des Orts und der Zeit, wo und wenn etwas geschrieben sey.

Dătūra, ae, f. 1. *tsudafa*; ein Rauchapfel.

Dătus, a, um, *adott*; gegeben.

Dătus, us, m. 4. i. q. Datio.

Daucum, —on, i, n. 2. i. q. Dausus Carota, *murok, murokrépa, sárgarépa*; die Möhre, Gelberübe.

Daulĭas, ădis, f. 3. *Daulisi, Daulisból való*; Daulisch, aus Daulis. Hinc: avis, Ovid. i. e. hirundo.

Daulis, ĭdis, f. 3. urbs et regio Phocidis. 2) i. q. Daulias.

Daulĭus, a, um, *Daulisi, Daulishoz tartozó*; Daulisch, zu Daulis gehörig.

Dauni, ōrum, plur. incolae Apuliae Dauniae.

Daūnĭa, ae, f. 1. regio Apuliae. Daunium, ii, n. 2. urbs Apuliae.

Daūnĭăcus, a, um, *Dauniai, Dauniából való*; von Daunia.

Daunus, i, m. 2. rex Apuliae. 2) fluvius Apuliae.

Dăvid, et Davīdes, is, m. 3. rex et propheta apud Hebraeos.

Dē, Praep. cum Abl. *től, töl, ról, röl*; von. 2) pro: A et Ex; e. gr. de integro; *újra*; von neuem; de industria; Cic. *szorgalmatosan*; mit Fleiß. 3) pro: Propter; *ért, miatt*; variis de caussis; Cic. *sok okokért*; wegen vieler Ursachen. 4) pro: Ad; de exemplo alterius aedificare; Plaut. *valakit követni az épitésben*; einem im Bauen nachfolgen. 5) de nocte; *éjjel*; bey Nacht. de die; *nappal*; bey Tage. De die coenare, Cic. 6) *után, utánna*; de prandio; Plaut. *ebéd után*; nach dem Mittagessen. 7) i. q. secundum. De consilio alicujus facere quid, Cic. 8) de cetero; *egyébaránt*; übrigens. de improviso; Cic. *véletlenül*; unversehens. 9) de tempore coenare; *jókor vacsorálni*; zeitig zu Abend essen.

Dĕa, ae, f. 1. *isten asszony*; eine Göttinn.

Dĕăcĭnātus, a, um, *magvaktól, v. kövektől megtisztított*; von Kernen und Steinen gesäubert.

Dĕăcĭno, āre, 1. (de et acinus), *magvaktól v. kövektől megtisztítni*; von den Kernen und Steinen reinigen.

Dĕăctĭo, ōnis, f. 3. idem quod Peractio.

Dĕălbātĭo, ōnis, f. 3. *fejérités*; die Weißmachung.

Dĕalbātor, ōris, m. 3. i. e. qui dealbat.

Dĕalbo, āvi, ātum, āre, 1. *fejéritni, bémázolni*; weiß machen, übertünchen. De eadem fidelia duos dealbare parietes; Cic. *egy munkával v. egy füst alatt két dolgot vinni*

Digitized by Google

véghez; mit einer Arbeit zwey Werke verrichten.

Dëambŭlácrum, i, n. 2, *sétálás*; ein Spaziergang. 2) *gyönyörködtető sétálás helye*; ein Ort, wo man sich mit Spazierengehen eine Ergötzung machen kann.

Dëambŭlátĭo, ōnis, f. 3. *sétálás, járkálás*; das Spazierengehen, der Spaziergang.

Dëambŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *sétálni, járkálni*; spazieren gehen, herum spazieren.

Dëámo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Ter. *igen szeretni*; sehr lieben. e. gr. munera, Plaut. *valamit kedvelleni, valamiben gyönyörködni*; Gefallen woran finden, lieb gewinnen, sich ergötzen an etwas.

Dëargento, āre, 1. e. gr. aliquem, Lucil. *pénzétől megfosztani, pénzbe megtsalni*; ums Geld bringen, ums Geld betriegen. 2) *megezüstözni*, v. *megezüstözni*; versilbern.

Dëarmo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. exercitum, Liv. *lefegyverkeztetni, fegyverétől megfosztani*; entwaffnen.

Dëartĭcŭlátĭo, ōnis, f. 3. *kifitsamitás*; die Verrenkung.

Dëartŭo, āre, 1. (artus) e. gr. aliquid; *öszve v. le darabolni, v. kontzolni*; zergliedern, Gliedweise zerlegen. 2) Trop. *rontani, elrontani*: ruiniren. e. gr. opes, Plaut. *apránként javainak kimenni a' hátán, v. elprédálni*; eines nach dem andern verthun.

Deasciatus, a, um, *gyalúlt, meggyalúlt*: gehobelt.

Dëascĭo, āre, 1. *gyalúlni, meggyalúlni, levágni*; abhobeln, abhauen.

Dëaster, stri, m. 2. *költött Isten*; ein erdichteter Gott. (Deus.)

Dëaurātor, ōris, m. 3. *aranyozó*; ein Vergolder.

Dëauro, āre, 1. *aranyozni, megaranyozni*; vergolden.

Dëbacchátĭo, ōnis, f. 3. *rajoskodás, lármázás, dombérozás*; das Schwärmen.

Dëbacchor, ātus sum, āri, 1. *lármázni mint a' részeg, dombérozni, rajoskodni*; lärmen, wie ein Trunkener, schwärmen. 2) *szidni, oktalanúl megtámadni*; schelten, unsinnig anfallen. e. gr. in aliquem, Cic. *zúgalmazni, motskolni*; einen sehr schmähen. 3) ignes debachantur, Hor. *dühösködik a' tűz*; das Feuer wüthet.

Dëbatŭo, ĕre, 3. *megverni, v. botozni*; abprügeln.

Dëbellátor, ōris, m. 3. *győző, győzedelmes*; ein Überwinder.

Dëbellátrix, īcis, f. 3. *győző, győzedelmes asszsony*; eine Überwinderinn.

Dëbellátus, a, um, *meggyőzött*; überwunden.

Dëbello, āvi, ātum, āre, 1. *elvégezni, v. végrehajtani a' hadat, v. háborút*: den Krieg endigen. Uno proelio debellatum est. Liv. 2) *elválasztó ütközetet tenni*; eine entscheidende Schlacht liefern. 3) *meggyőzni*; überwinden. e. gr. aliquem inopia, Curt. *éhség által meggyőzni*; einen durch Hunger überwinden, 4) *vivni, viaskodni, kartzolni*: fechten.

Dëbĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *adós lenni, tartozni*; schuldig seyn. Debeo tibi hanc fidem, Plin. *ezen hűséggel néked tartozom*; ich bin dir diese Treue schuldig. 2) *köszönni*; zu verdanken haben. Vitam tibi debere fatetur, Ovid. *megvallja, hogy néked köszöni életét*; er bekennet, daß er dir das Leben zu verdanken habe. Debetur, Impers. *illet*; es gebührt. Deo debetur laus, honor et gloria; *Istené egyedűl a' ditsőség*; Gott allein gebührt die Ehre.

Dëbĭbo, ēre, 3. *meg, v. kiinni*; austrinken.

Dëbĭlis, e, Adj. *hibás, tsonka, béna*; gebrechlich, gelähmt, verstümmelt, mangelhaft. 2) *elgyengült, gyenge, erőtlen*; entnervt, schwach, kraftlos. Sexus debilior, Claud. *asszsony nem*; das weibliche Geschlecht. Debiles nummi; *mértéket meg nem ütő pénz*; Geld, das nicht vollwichtig ist.

Dëbĭlĭtas, ātis, f. 3. e. gr. linguae, Cic. *bénaság, sántaság, fogyatkozás, hiba*; die Lähmung, Gebrechlichkeit. 2) e. gr. animi, Cic. *gyengeség, erőtlenség*; die Schwäche.

Dëbĭlĭtātĭo, ōnis, f. 3. *bénaság, sántítás, megtsonkítás*; die Lähmung, Verstümmelung. 2) *elgyengítés, gyengítés*; die Entnervung, Schwächung.

Dëbĭlĭtātus, a, um, *erőtlenített, elv. megerőtlenített, gyenge, erőtlen*.

tehetetlen; geſchwächt, kraftlos, unvermögend.

Dĕbĭlĭto, āvi, ātum, āre, 1. *sántdvá, u. béndvá tenni, megtsonkítni*; lähmen, verſtümmeln. 2) *meggyengítni, megerőtlenítni*; entnerven, ſchwächen. e. gr. audaciam alicujus, Cic. *valaki szemtelenségét tartóztatni*; eines Frechheit zurückhalten. Debilitari aegritudine, Idem. *betegség által eltikkasztódni*; durch Krankheit abgemattet werden. 3) Trop. *tsüggedt szívűvé tenni, eltsüggesztení*; kleinmüthig machen. 4) *tehetetlenné tenni, akaddlyoztatni, gátolni, megtartóztatni*; unthätig machen, hemmen, verhindern.

Dĕbĭtĭo, ōnis, f. 3. (debeo); *adósság, tartozás, adóslétel*; die Schuld, das Schuldigſeyn.

Dĕbĭtor, ōris, m. 3. *adós*; ein Schuldner.

Dĕbĭtrix, īcis, f. 3. *adós*, (*asszszony, v. leány*); eine Schuldnerinn.

Dĕbĭtum, i, n. 2. *adósság*; die Schuld. Debitum exigere, Sen. *adósságot bészedni*; Schuld einfordern. 2) debitum naturae reddere, Nep. *lefizetni a' természet adójdt, meghalni*; die Schuld der Natur bezahlen, ſterben.

Dĕbĭtus, a, um, *köteles*; ſchuldig. Debitam pecuniam solvere, Cic. *adósságát meg, v. lefizetni*; die Schuld bezahlen. Debitas gratias alicui referre, Cic. *tartozó köszönettel lenni*; den ſchuldigen Dank erweiſen. 2) *illendő*; gebührend. Debito longior ICt. *kelletinél hosszabb*; länger als ſichs gebührt.

Dĕblătĕro, āre, 1. *lotsogni, fetsegni, tsátsogni*; ſchwatzen plaudern.

Dĕbuccino, āre, 1. *trombitálni, sípolni*; trompeten, auf der Zinke blaſen.

Dĕcāchinno, āre, 1. i q. derideo.

Dĕcāchordus, a, um, *tizhúrú, tizhúros*; zehnſaitig.

Dĕcăcuminātĭo, ōnis, f. 3. *tetejé, v. hegye elszedés, megtsonkázás*; die Abköpfung, Beraubung der Spitze.

Dĕcăcūmino, āre, *tetejét, v. hegyét elszedni, megtsonkázni*; der Spitze berauben, abköpfen, abſpitzen.

Dĕcălco, āre, 1. *befejérlíni, bémázolni, bémeszelni*: weiſſen, übertünchen, mit Kalke überziehen.

Dĕcălĕfăcĭo, ĕre, 3. *hidegíteni, meghidegíteni*; kalt machen. 2) *melegíteni, megmelegíteni*; warm machen. Nam De in compositione mox auget mox minuit.

Dĕcălĕsco, călŭi, ĕsĕre, 3. *meghidegedni*; erkalten. 2) *megmelegedni*; warm werden.

Dĕcălĭcātum, i, n. 2. *meszelt fal*; mit Kalke übertünchte Wand.

Dĕcălŏgus, i, m. 2. *tíz parantsolat*; die zehn Gebothe.

Dĕcalvo, āre, 1. *megkopaszítni*; kahl machen.

Dĕcănātus, us, m. 4. officium Decani. 2) territorium Decani.

Dĕcăntātus, a, um, *elénekelt*; abgeſungen. 2) Trop. *megigézett*; bezaubert. 3) *esmeretes*; bekannt.

Dĕcanto, āvi, ātum, āre, 1. (canto); *elénekelni*; abſingen. 2) *ditsérni, magasztalni*; ſehr loben. 3) *gyakran elmondani előtte*; oft vorſagen. Iisdem de rebus semper, quasi dictata decantare, Cic. *valamit gakran emlegetni*; etwas oft wieder ſagen. Fabula decantata; *régi esmeretes mese*; eine alte bekannte Fabel. 4) *megigézni*; bezaubern. 5) *énekléstől v. előbeszéllestől megszűnni*; aufhören zu ſingen, oder herzuſagen. Sed jam decantaverunt fortasse. Cic.

Dĕcānus, i, m. 2. decem personarum praeses. 2) Decanus Collegii. 3) in Astrologia est decanus i. q. praeses decem partium signi.

Dĕcăpŏlis, is, f. 3. regio Palaestinae decem urbibus constans. Hinc: Decapolitanus, a, um, ad Decapolim pertinens.

Dĕcăprōti, ōrum, plur. i. q. decem primi.

Dĕcăpŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *el v. kiönteni, ki üriteni, v. üresíteni*; oder abſchütten, ausſchütten, ausleeren.

Dĕcărchus, i, m. 2. i. q. Decanus.

Dĕcarno, āre, 1. *húsát leszedni, vágni, nyúzni*; das Fleiſch ablöſen, abſchinden.

Dĕcas, ădis, f. 3. *tízszámból v. tíz darabból álló dolog*; ein Zehend, Anzahl von zehen, was zehen Stücke in ſich hält.

Dĕcastylus (os), i. c. 2. *tíz oszlopú, v. oszlopos*; zehnſäulig.

Dĕcătēlŏgus, i, m. 2. et

Dĕcătĕŭta, ae, m. 1. *tizedes, a' ki a' tizedet beszedi*; ein Zehenter, der die Zehenden einfordert.

Digitized by Google

Dēcaulesco, ĕre, 3. (caulis), *szárba indúlni*; in Stängel wachſen oder ſchießen, den Stamm oder Stängel ſetzen.

Dēcēdo, essi, essum, ĕre, 3. *elmenni*; weggehen. e. gr. de provincia, proprie de gubernatoribus dein etiam de privatis personis dicitur. e. gr. ex Gallia Romam. Cic. 2) e. gr. de suis bonis, Cic. *elesni, elállani*; abgehen, abweichen. 3) *kljjdval lenni, valaminek*; an etwas abgehen. Decedit hoc opibus. Liv. 4) dies decedens, Virg. *bútsúzó v. kanyatló nap, nap lemente*; der abſchiednehmende Tag, der Untergang der Sonne. 5) decedere vita, et absolute: decedere, Nep. *meghalni*; ſterben.

Dēcem, Adj. plur. Indecl. *tíz*; zehen, zehn. Decem primi, Cic. *a' tíz főbbek*; die oberſten Zehen.

Dēcember, bris, m. 3. *tizedik hónap Mártziuson kezdve, Karátsonhava*; der zehnte Monath von dem Märzmonathe an gerechnet, der Chriſtmonath.

Dēcembrālis, e, Adj. decembrales brumae, Mart. *legrövidebb nap*; der kürzeſte Tag.

Dēcembris, e, Adj. *Decemberben eső, v. Decemberhez tartozó*: im December, oder zu demſelben gehörig.

Dēcemjŭgis, e, *tíz lovas v. ökrös 's a' t. p. o. szekér, kotsi*; zehnſpännig.

Dēcemmaestris, e, *tízhónapi, v. tízhónapos*; zehnmonathlich.

Dēcemmŏdius, a, um, *tíz pintes, v. kupás*; zehn Maß enthaltend.

Dēcempēda, ae, f. 1. *mérőrúd, tízláhnyi mérőöl*; eine Meßruthe, Meßſtange, von zehn Fuß.

Dēcempēdātor, ōris, m. 3. *földmérő*; ein Feldmeſſer.

Dēcemplex, ĭcis, o. 3. *tízszeres, tíz, v. tízszer annyi, tízszerte több*; zehnfach, zehnmahl mehr.

Dēcemplĭcātus, a, um, *tízszeres*; zehnfach.

Dēcemprīmi, vide: Decem.

Dēcemrēmis, e, *tíz evedzős*; zehnruderig.

Dēcēmscālmus, a, um, *tíz evedzős*; mit zehn Rudern verſehen. (Decem et Scalmus.)

Dēcemvir, i, m. 2. unus Decemvirorum Romanorum.

Dēcemvīrālis, e, e. gr. collegium, Cic. leges, Liv. pecunia, Cic. *tíz Római fő személyektől való, azokat illető*: die zehn Männer betreffend.

Dēcemvīrātus, us, m. 4. *tíz fő személyek tisztsége*; die Würde und das Amt der zehn Männer.

Dēcēmvīri, ōrum, m. plur. Collegium decem virorum Romae, penes quos summa potestas et summum jus erat. Erant autem multiplices: e. gr. legibus scribendis, sacrorum, agris dividendis.

Dēcēndĭum, ĭi, n. 2. *tíznapi idő*; eine Zeit von zehn Tagen.

Dēcennālis, e. *tíz esztendős*; zehnjährig.

Dēcēnnia, ōrum, n. plur. *tíz esztendei uralkodás után tartott ünneplések*; Feyertage, die nach Verfließung einer zehnjährigen Regierung gehalten wurden.

Dēcennis, e. i. q. Decennalis.

Dēcennĭum, ĭi, n. 2. *tíz esztendei idő, tíz esztendő*; zehn Jahre.

Dēcens, tis, o, Adj. *illő, illendő, tisztességes*; geziemend, gebührend, anſtändig. 2) *szép, ékes, kellemetes*; ſchön, reizend. Comp. decentior, Superl. decentissimus.

Dēcenter, Adv. *illően, illendően, tisztességesen*; ſchicklich, geziemend, mit Anſtand, anſtändig. 2) *szépen, kellemetesen*; ſchön, reizend Comp. decentior, Superl. decentissime.

Dēcentĭa, ae, f. 1. *illendőség, illőviselet*; die Schicklichkeit, der Anſtand, Wohlſtand.

Dēcĕo, ui, ēre, 2. *illeni, illendő lenni*; ſich geziemen, ſich ſchicken. wohl anſtehen.

Dēceptio, ōnis, f. 3. (decipio), *tsalárdság*; der Betrug. 2) *megkárosodás*; die Bevortheilung.

Dēceptor, ōris, m. 3. *megtsaló, tsalárd*; ein Betrieger.

Dēceptōrĭus, a, um, *tsalárd*; betrüglich.

Dēceptrix, ĭcis, f. 1. *tsalárd, megtsaló (asszsony, v. leány)*, eine Betriegerinn, betriegeriſch.

Dēceptus, us, m. 4. i. q. deceptio.

Deceptus, a, um, *megtsalt*; betroger.

Dēcēris, e, *tíz evedzős*: zehnruderig. Deceris, sc. navis; *tíz evedzős hajó*; ein zehnruderiges Schiff.

Dēcermen, ĭnis, n. 3. (decerno), *letört ág*; ein abgebrochener Aſt. 2) decermina; *Istenek megengesztelésére*

Digitized by Google

való tisztúlás; eine Reinigung zu Versöhnung der Götter.

Decermina, sunt quae decerpuntur purgandi caussa.

Dēcerno, crēvi, cretum, ĕre, 3. (cerno), *megesmerni*; erkennen. 2) e. gr. stipendium alicui, Apul. *rendelni*; verordnen. 3) e. gr. de re aliqua; *itéletet tenni v. hozni, végezni*; ein Urtheil fällen, einen Schluß in einer Sache machen. 4) *viaskodni, vívni*; streiten. e. gr. acie, Nep. armis, ferro, Cic. *hadakozni, hadat folytatni*; Krieg führen. 5) decerno; *hiszem, azt, v. azzal tartom, abban a' vélekedésben vagyok*; ich glaube, ich bin der Meinung, ich halte dafür.

Dēcerpo, psi, ptum, ĕre, 3. e. gr. pomum arbore, florem, Ovid. *le szakítni, szakasztni, v. törni*; abbrechen, abpflücken. 2) Trop. e. gr. fructus ex re aliqua, Hor. *valamiből hasznot venni, v. húzni*; von etwas Nutzen haben. 3) e. gr. sibi aliquid ex alicujus laude, Cic. *valaki dicséretét magának tulajdonítni*; sich eines andern Lob anmaaßen. 4) *elvenni*; benehmen. Ne quid jocus de ista gravitate decerperet. Cic. i. e. minueret.

Dēcerptus, a, um, *leszakasztott, szakított, v. tört*; abgebrochen.

Dēcertātĭo, ōnis, f. 3. *viadal, viaskodás, veszekedés, tzivódás*; ein Streit, Kampf, Zank. 2) *mentés, mentegetés, mentség*; eine Entschuldigung.

Dēcērtātōrĭus, a, um, *tzivóddst, v. viaskoddst elválasztó*; den Streit entscheidend. Pugna decertatoria, Quint. *elválasztó ütközet*; eine entscheidende Schlacht.

Dēcērtātus, a, um, *meg vitt, v. vívott, megkartzolt*; gestritten. 2) *a'miért kartzolt, v. vívott valaki*; etwas, darum man gestritten hat. 3) *elvégzett*; vollbracht. Labores decertati. Claud.

Dēcerto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. cum aliquo de aliqua re, Cic. *vívni, viaskodni, tusakodni*; streiten, kämpfen. e. gr. inter se. Cic. *tzivakodni egymásközt*; unter einander streitig seyn.

Dēcērvīcātus, a, um, *fejevett, lenyakazott*; einer, dem der Hals abgeschnitten ist.

Dēcervīco, āre, 1. (cervix), *fejét venni, lenyakazni*; enthaupten.

Dēcessĭo, ōnis, f. 3. e. gr. de provincia, Cic. *elmenés*; das Weggehen. 2) *kilépés valamelly hivatalból*; die Abtretung von einem Amte. 3) *elmaradás, elhagyás, fogyatkozás, kisebbedés*; der Abgang, die Verminderung, der Mangel.

Dēcessor, ōris, m. 3. *hivatalából kilépő 's azt másnak adó*; einer der sein Amt abtritt, und einem andern übergibt.

Dēcessus, us, m. 4. i. q. Decessio. 2) *halál*; der Tod.

Dēcet, cuit, ēre, 2. Impers. cum Acc. non nunquam et cum Dat. *illik, helyes, illendő, szerentvaló, megegyező, -hez képest való*; es ziemt sich, es ist billig, es ist gemäß.

Dēciānus, a, um, *Deciusi, Deciustól, v. -ról neveztetett*; Decisch, vom Decius benannt.

Dēcīdo, di, sum, ĕre, 3. (caedo), e. gr. collum alicui, Plaut. *elvágni, le vágni, v. metszeni*; abhauen, abschneiden. 2) e. gr. quaestionem; *vizsgálni, nyomozni*; erörtern. 3) *eligazítni*; entscheiden. e. gr. caussam ventilatam, ICt. *végső itéletet hozni a' perbe*; über den geführten Proceß ein Endurtheil sprechen. 4) e. gr. cum aliquo, Plin. *megegyezni, egyességre lépni*; sich vergleichen, sich abfinden. 5) *ütni, verni, botozni*; schlagen, prügeln.

Dēcīdo, īdi, ĕre, 3. (cadō), e. gr. *leesni*; equo, ex equo, Caes. herabfallen. 2) e. gr. spe, de spe, a spe, Liv. Ter. *elveszteni reménységét, reménységében megtsalattatni*; die Hoffnung verlieren, in der Hoffnung betrogen werden. 3) Trop. res decidit in unum, Cic. *egyre szállott, v. maradt az egész dolog*; die Sache ist auf einen allein gefallen. 4) *meghalni*; sterben.

Dēcīdŭus, a, um, e. gr. cornua, Plin. *leeső, lehúlló*; abfällig.

Dēcĭes, Adv. *tizszer*; zehnmahl. 2) *igen sokszor*; sehr oft. Decies dixisse. Plaut.

Dēcĭmae, ārum, plur. *tized, valaminek tizedrésze*; der Zehente, der zehnte Theil von etwas.

Digitized by Google

Děcĭmālis, e, Adj. *tizedet fizető, v. adó*; was Zehenten gibt.

Děcĭmānus, Děcŭmānus, a, um, *igen nagy, legnagyobb*; sehr groß, der größte. e. gr porta, Caes. i. q. castrorum maxima porta. 2) ager decimanus, Cic. *olly szántóföld, mellytől tizedet kell adni*; ein Acker, der den Zehenten gibt. 3) *Decimustól, v. -ról nevezetett*; von Decimus benannt.

Děcĭmātĭo, ōnis, f. 3. *tized beszedése*; die Einsammlung des Zehnten. 2) *minden tizedik katona megölése a' seregnél*; die Hinrichtung des zehnten Manns bey einer Legion.

Děcĭmātor, ōris, m. 3. *tized beszedő*; einer der den Zehenten einnimmt.

Děcĭmātus, a, um, *megtizedelt, mellyből a' tized kivevődött*; gezehntet. 2) *kiválasztott, kiszemelt*; auserlesen.

Děcĭmo (Decumo), āvi, ātum, āre, 1. *tizedet vetni valamire, azt bévenni*; den Zehenten auf ein Ding schlagen, den Zehenten einziehen. 2) e. gr. legiones, Liv. *minden tizedik katonát megölni, megtizedelni a' sereget*; den zehnten Mann aus der Legion tödten.

Děcĭmŏdius, i. q. Decemmodius.

Děcĭmus (Decŭmus), a, um, *tizedik, tiz*; der Zehente. 2) *nagy*; groß. Unda decima. Ovid. 3) praenomen Romanum.

Děcĭnĕresco, ĕre, 3. *hamuvá lenni, v. vélni*; zu Asche werden.

Děcĭpĭo, ēpi, eptum, ĕre, 3. (capio), *megtsalni*; betrügen, hintergehen. 2) e. gr. alicujus expectationem, Cic. *hijjába váratni magát*; vergeblich auf sich warten lassen. e. gr. diem, Ovid. i. q. fallere; *hijjába tölteni a' napot*; den Tag unnütze zubringen. 3) *el, v. magára hagyni*; verlassen, einsam machen.

Děcĭpŭla, ae, f. 1. et Děcĭpŭlum, i, n. 2. (decipio), *keleptze, tsapta, tór*; womit oder worin man etwas fängt, Falle, Schlinge.

Děcircĭno, āre, 1. *letzirkalmozni*; abzirkeln.

Děcĭrēmis, is, f. 3. *tiz evezőjű, tizevezős*; ein Schiff mit zehn Reihen Rudern.

Děcīsĭo, ōnis, f. 3. (decido), *egyezés*; der Vergleich, Accord. 2) *kevesítés, összállítás*; die Verminderung. 3) *végzés, eligazítás*; der Beschluß, die Entscheidung.

Děcīsus, a, um, Partic. a Děcidor; *elvágott, elvagdalt, elmetszett*; abgehauen, abgeschnitten. 2) *elintézett, elvégzett*; entschieden.

Decius, ii, m. 2. nomen familiae Romanae.

Děclāmātĭo, ōnis, f. 3. *lármával való beszéllés*; das Schreyen, z. B. im Reden. 2) *gyakorlás a' beszédtartásban*; Übung im Reden, oder das Reden halten zur Übung. 3) *eleven beszéd tartás vagy előadás, pompabeszéd, órálás*; ein lebhafter mündlicher Vortrag, die Prunkrede.

Děclāmātĭuncŭla, ae, f. 1. *gyakorló rövid beszéd*; kleine Rede zur Übung.

Děclāmātor, ōris, m. 3. *a' beszédtartásban magát gyakorló*; der sich im Redenhalten übt.

Děclāmātōrĭus, a, um, *beszédtartásbéli*; die Redeübung betreffend.

Děclāmĭto, āre, 1. *gyakorlás végett beszédet tartani*: eine Rede zur Uebung halten, sich im Redehalten üben.

Děclāmo, āvi, ātum, āre, 1. *kiáltani, kiabálni, lármázni*; schreyen, lärmen. 2) *fennszóval gyakorlani magát a' beszédtartásban*; sich im Reden üben, um die Stimme auszuschreyen. Demosthenes ad fluctum declamare solebat, Cic. 3) v. gr. in vel contra aliquem, Cic. *beszédet tartani, órálni*; eine Rede halten, reden.

Děclārātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. amoris; *kijelentés, felfedezés*: die Anzeige, Entdeckung. 2) v. gr. verbi; *magyarázás, megmagyarázás*; die Erklärung, Auslegung. 3) v. gr. animi, Cic. *kimutatás, nyilatkoztatás, kinyilatkostatás*; die Erklärung, Äußerung.

Děclārātĭve, Adv. *nyilatkoztatásképen*; erklärungsweise.

Děclārātor, ōris, m 3. *kinyilatkoztató, kihirdető*; ein Bekanntmacher.

Děclāro, āvi, ātum, āre, 1. *nyilvánvalóvá tenni, megmutatni*; sichtbar machen, zeigen. 2) v. gr. benevolentiam suam alicui, Cic. *kimutatni, kinyilatkoztatni, bébizonyítni*; bekannt machen, darthun, zeigen, anzeigen, an den Tag legen, beweisen.

Digitized by Google

3) *közönségessé tenni, kihirdetni*; bekannt machen, öffentlich erklären, ausrufen. Consulem aliquem declarare. Cic. 4) *magyarázni*; erklären. 5) *kijelenteni, nyilván kimondani*; ausdrücklich erklären, aussprechen.

Declinātĭo, ōnis, f. 3. (declino), *elhajtás, elhajlitás*; das Wegbeugen, Wegneigen einer Sache von etwas. 2) *eltérés, p. o. az egyenes úttól*; die Abweichung vom geraden Wege. 3) Trop. *kitsapongás, p. o. a' beszédben*; Ausschweifung in der Rede. 4) *elhárítás, eltérítés*; die Vermeidung, Ablenkung. 5) v. gr. vocis; *változtatás, ejtegetés*; die Veränderung, Abänderung, das Declinieren. 6) v gr. mundi; *égtáj, éghajlat*; das Clima, die Himmelsgegend.

Dēclīnātōrĭus, a, um, *eltávozó, eltérő, elhajló, valamitől*; abweichend. 2) *elutasító, magától eligazító, elhárító*; ablehnend. ICt.

Declinatus, a, um, *eltávozott, elhajlott*; abgewichen. Declinata aetas, Quint. *a' hajlott kor*; das hohe Alter.

Declīnis, e, 3. *elhajló, elhajlott*; weggewandt, sich wegneigend.

Declīno, āvi, ātum, āre, 1. *eltéritni, elhajtani*; ablenken. 2) de via, Cic. *eltérni p. o. az úttól vagy az útból, eltávozni*; abweichen. 3) *kihajlani előtte, hajlás által elhárítni magától vagy elkerülni*; durch eine Beugung vermeiden, entgehen. Declinare ictum. Liv. 4) declinat in vesperam dies, Colum. *a' nap estendre hanyatlik*; der Tag neigt sich. Inflammatio declinat, Cels. *a' tüzesség aláhhagy, v. oszlik*; die Entzündung läßt nach. 5) declinare certamen; *az ütközetet kerülni, távoztatni*; die Schlacht ablenken. 6) i. e. nomen per casus variare; *ejtegetni a' szót*; das Wort durch Casus verändern, abändern.

Dēclīvis, e, 3. (de et clivus), *lejtős, ereszkedő, hajlott*; herabwärts gehend, abschüssig. Aetate declivis, Plin. *hajlott korú vagy idejű*; alt.

Dēclīvĭtas, ātis, f. 3. *lejtő, lejtősség, hajlottság*; die abhängige Lage, Abschüssigkeit.

Dēclīvo, āre, 1. *lejtőssé tenni*; abhängig machen.

Dēclīvus, a, um, *hajló, lejtős*; abhängig. Vide: Dēclivis.

Dēcoctĭo, ōnis, f. 3. *megfőzés*; die Abkochung. 2) *leforrázás*; die Absiedung. 3) *főttvíz*; das Decoct

Dēcoctor, ōris, m. 3. *főző, megfőző*; der Abkocher. 2) *pazérló, vesztegető*; der Verschwender, der Verprasser.

Dēcoctum, i, n. 2. *főttvíz*; das abgekochte Decoct. Decoctum lignorum; *öszvevagdalt fából készült főttvíz*; ein Holztrank.

Dēcoctūra, ae, f. 1. *főzés, megfőzés*; das Abkochen.

Dēcoctus, us, m. 4. *felforralás, megfőzés*; das Absieden, Abkochen 2) *befőzés*; das Einsieden.

Decoctus, a, um, *megfőzött*; gekocht, abgekocht, abgesotten. 2) *elpazérlott*; *elvesztegetett*; verschwendet. vox decocta, Cic. *emberes v. kiformált hang*; eine gebildete Stimme.

Dēcollātĭo, ōnis, f. 3. *fővétel, lenyakazás*; die Enthauptung. Ver. Gloss.

Dēcollo, āvi, ātum, āre, 1. *fejét venni, lenyakazni*; köpfen, enthaupten. 2) *hibázni, nem lenni*; fehlen, mangeln. 3) Met. *megtsalni*; betriegen. Spes decollat, Plaut.

Dēcŏlo, āre, 1. *letsepegni, leszivárogni*; abtropfeln.

Dēcŏlor, ōris, m. 3 *színetlen, színevesztett*; was seine Farbe verloren hat. 2) *rút színű*; unscheinbar, häßlich. 3) *otsmány, átálatos*; schändlich, häßlich.

Dēcŏlōrātĭo, ōnis, f. 3. *színetlenedés, színvesztés, színetlenités*; die Abfärbung, Entfärbung.

Dēcŏlōro, āvi, ātum, āre, 1. *színét elvenni, megszínetlenitni*; etwas seiner Farbe berauben, entfärben. 2) *elrútítni, a' színéből és formájából kivenni*; häßlich machen, entstellen. Famam alicujus decolorare; *valakinek jó hirét nevét gyanússágba hozni*; einen Unschuldigen anschwärzen.

Dēcŏlōrus, a, um, *színetlen, halavány*; entfärbt, blaß.

Dēcondo, ĕre, 3. *elrejteni, eldugni*; verbergen, verstecken.

Dēcontor, āri, Dep. 1. loco: decunctor; *késni, késedelmezni valamivel*; säumig seyn. 2) *gondolóra venni megvizsgálni valamit*; überlegen, bedenken.

Dēcŏqu», xi, ctum, ĕre, 3. *beſőzni, elfőzni*; einkochen, einſieden. Mustum ad tertias decoquere; *a' mustot egy harmadrészinyire elfőzni, v. beſőzni*; den Moſt bis auf den dritten Theil einſieden. 2) *főzni, megfőzni*; kochen, abkochen. Lentem in aqua marina decoquere. Plin. 3) *megolvasztani, őszveol vasztani*; einſchmelzen. 4) Met. v. gr. opes, bona sua; *elvesztegetni, ki menni a' hdtán, elpazérlani*, verthun, durchbringen, verſchlemmen. Decoquere creditoribus; *megbukni, nem fizethetni adósságait*; falliren, die Schulden nicht bezahlen können. 5) Consilium sceleris decoquere; *kifőzni a' gonoszságot*; eine böſe That berathſchlagen.

Dēcor, ōris, m. 3. *illendőség, tisztesség*; der Anſtand, Wohlſtand. 2) v. gr. honestatis, Cic. *dísz, dísznesség, ékesség*; die Zierde. 3) *szépség*; die Schönheit. Ovid.

Dēcŏrāmen, ĭnis, n. 3. *ékesség, dísz*; die Zierde.

Dēcŏre, Adv. *illendőséggel, szépen*; mit Anſtand, ſchön.

Dēcŏrĭo, āre, 1. *meghántani, héjjdt lehúzni*; abſchälen 2) *bőrét lehúzni*; die Haut abziehen, des Fells berauben.

Dēcŏris, e, i. qu. decorus.

Dēcŏriter, Adv. id. qu. decore.

Dēcŏro, āvi, ātum, āre, 1. (Decus) aliquem seu aliquid aliqua re, Cic. *ékesítni, felékesítni, díszesítni*; zieren, ſchmücken. 2) *díltsérni, magasztalni*; loben, verherrlichen.

Dēcŏrōsus, a, um, *ékes, dísznes, felékesített*; voll Zierde, ſchön.

Dēcortĭcātĭo, ōnis, f. 3. *meghántás, héjjának vagy kérgének lehúzása*; die Abſchälung der Rinde.

Dēcortĭco, āre, *meghántani, héjját v. kérgét lehúzni, lehántani*; der Rinde berauben, abſchälen. Plin.

Dēcŏrum, i, n. 2. *illendőség, tisztesség, emberség*; der Anſtand, Wohlſtand.

Dēcŏrus, a, um, *illendő, tisztességes*; wohl anſtändig, ſich geziemend. 2) *ékes, dísznes, szép*; geziert, geſchmückt, ſchön.

Dēcŏtes, um, f. plur. *régi igen elkopott ruhdk*; alte, abgetragene Kleider.

Dēcrēmentum, i, n. 2. *kissebbedés, aldbbszállás*; die Abnahme, Verminderung. 2) *kár, fogyatkozás*; der Schade, Abbruch.

Dēcrĕmo, āre, 1. *megégetni, elégetni*; verbrennen.

Dēcrĕpĭtus, a, um, *aggott vén, igen őreg, agg*; ſehr alt, abgelebt. Decrepita aetas, Cic. *vénség, őregség, megélemedett kor*; das hohe Alter.

Dēcrescentĭa, ae, f. 1. *fogyás, kissebbedés*; die Abnahme, Verminderung.

Dēcresco, ēvi, ētum, crescĕre, 3. *fogyni, kissebbedni*; abnehmen, kleiner oder weniger werden. Undae decrescunt; *apad a' víz, apadnak a' vizek*; das Waſſer fällt.

Dēcrētālis, e, 3. *végzést vagy parantsolatot magában foglaló*; ein Decret enthaltend. 2) *felső végzéssel nyert, v. helybehagyatott*; durch ein Decret bewilligt.

Dēcrētōrĭus, a, um, (decerno), *elrendelt*; entſcheidend, den Ausſchlag gebend. Decretorius dies; *életünk hatdra*; der beſtimmte Tag des Todes. 2) *meghatározott*; beſchloſſen.

Dēcretus, a, um, *elvégzett*; beſchloſſen. 2) *rendelt, elrendelt, meghatározott*; geordnet, beſtimmt.

Dēcŭbo, āre, 1. *az ágyon kivül valahova lefeküdni, lefeküdni*; außer dem Bette liegen.

Dēculco, āre, 1. (de et calco), *valamire rdhágni, valamit letapodni*; auf etwas treten, herabtreten, niedertreten. 2) *lerugni*; mit den Füßen herabſtoßen.

Dēculpātĭo, ōnis, f. 3. *motskolás, pirongatás*; die Scheltung.

Dēculpātus, a, um, *motskolt, pirongatott*; geſcholten, beſcholten. 2) *feddést érdemlő*; tadelnswerth.

Dēcŭmae, ārum, pl. *tized*; der Zehnte.

Dēcŭmānus, i, m. 2. i. q. decimanus; *tizedes*; ein Zehenter, der den Zehenten einnimmt. 2) *tizedelő, tizedet fizető vagy adó*; was den Zehenden gibt. Agri decumani. Cic.

Dēcumbo, cŭbŭi, cumbĕre, 3. *lefeküdni*; ſich niederlegen, z. B. ins Bett. 2) *asztalhoz v. mellé dűlni, heverédni, mint a' régiek, a' kik ledülve ettek*; ſich an den Tiſch lagern um zu eſſen. 3) *leesni, lerogyni, mint a' vivók ha általverettek vagy megszúrattak*; niederfallen, wie die Fechter, wenn ſie ſich erſtechen laſſen.

Digitized by Google

Děcŭmus, a, um, i. qu. Decimus.

Decunx, cis, o, 3. *húsz latnyi*; was zehn Unzen hat.

Děcuplātus, a, um, *tizszeres*; zehnfach.

Děcŭres, ĭum, m. plur. idem q. Decuriones.

Děcŭrĭa, ae, f. 3. (decem), *tized, tizből álló p. o. tsapat, 's a' t.* Anzahl von zehn Dingen oder Personen, Decurie, ein Zehent, eine Rotte.

Děcŭrĭālis, e, *tizedbéli*; zur Rotte oder Zunft gehörig.

Děcŭrĭātio, ōnis, f. 3. *tizedekre osztás*; die Abtheilung nach Decurien.

Děcŭrĭātus, a, um, *tizedekre felosztott*; in Decurien abgetheilt.

Děcŭrĭātus, us, m. 4. *tizedekre való felosztás*; Abtheilung in Decurien.

Děcŭrĭo, āvi, ātum, āre, 1. *tizedekre vagy tsapatokra felosztani*; in Decurien oder gewisse Classen abtheilen.

Děcŭrĭo, ōnis, m. 3. *tíz lovasból álló tsapatnak tisztje, p. o. kapitány*; ein Offizier der eine Decurie der Reiter commandirte. 2) 32 *lovas tsapatnak vagy egy Turmának tisztje, p. o. hadnagy vagy kapitány*; ein Hauptmann über eine Turme von 32 Reutern. 3) *tandtsbeli személy volt a' Rómaiaknál a' kisebb városokban*; ein Rathsherr in andern Städten außer Rom.

Děcŭrĭōnātus, us, m. 4. *Decurió hivatala*; Amt eines Decurio, z. B. Rathsherrn.

Děcurro, cŭcurri et curri, cursum, currĕre, 3. v. gr. a monte; *lefutni, leszaladni, lefeléfutni*; hinablaufen, herablaufen. Amnis monte decurrens, Horat. 2) v. gr. ad jus, Cic. *folyamodni, ragaszkodni*; seine Zuflucht nehmen. 3) *végezni, elvégezni, p. o. futását, élete pályáját*; vollbringen, vollenden. 4) *elószámlálni, szóval előadni, magyarázni*; erzählen, durchgehen, erklären. Decurrere pugnas versu, Stat. 5) *kiterjedni, kinyúlni, végződni valamin*; sich erstrecken, sich endigen. 6) decurrere in armis; *hadi gyakorlásokat tenni*; kriegerische Manövers machen, manövriren.

Děcursĭo, ōnis, f. 3. *lefutás, leszaladás*; das Herablaufen. 2) *hadigyakorlás*; das Manövriren, die Kriegsübung.

Děcursus, us, m. 4. *lefutás, leszaladás*; das Herablaufen. 2) *futás, út, pálya*; der Lauf, die Laufbahn. 3) *pályafutás*; das Laufen oder Fahren in der Laufbahn. 4) *hadigyakorlás*; die Kriegsübung. 5) *végzés, végrehajtás*; die Endigung, Vollendung.

Děcursus, a, um, *elfutott*; *elvégzett*; verlaufen, abgelaufen, vollbracht

Děcŭrtātus, a, um, *megkurtított, rövidített*; verkürzt. 2) *megtsonkított*; verstümmelt.

Děcurto, āvi, ātum, āre, 1. *megrövidítni, megkurtítni, elvágni, rövidre vágni*; abkürzen, verstümmeln, verschneiden.

Děcus, ŏris, n. 3. *dísz, ékesség*; die Zierde, der Schmuck. 2) *illendőség, tisztesség*; der Anstand, die Anständigkeit, der Wohlstand. 3) decora, plur. *jeles, dítséretes tettek*; rühmliche Thaten.

Děcussātim, Adv. *keresztbe, X formába*; in Form einer römischen Zehne, überzwerch, kreuzweise.

Děcussātio, ōnis, f. 3. *keresztbetevés*; die Stellung in Form eines X

Děcussio, ōnis, f. 3. (decutio), *lekés, leverés*; das Herabschlagen.

Děcussis, is, m 3. (decem et asses). *tizes pénz neme*; eine Münze, die zehn asses galt, und mit einer römischen Zehne bezeichnet war, Zehnkreuzer. 2) *tíz szám*; die Zahl zehn. 3) *a' Római tizes szám, vagy az X betű formája*; die Figur der römischen Zehne oder des Andreas-Kreuzes.

Děcusso, āvi, ātum, āre, 1. *keresztbe vagy X formába tenni*; überzwerch theilen oder etwas in die Gestalt einer römischen Zehne bringen.

Děcussus, a, um, *leütött, levert, p. o. a' fáról*; heruntergeschlagen.

Děcŭtĭo, ussi, ussum, cŭtĕre, 3. *leütni, leverni, p. o. gyümöltsöt a' fáról, lerázni*; herabschlagen, abschlagen, abschütteln. 2) Met. *letsapni, levágni*; abschlagen, abhauen. Decutit ense caput, Ovid. (de et quatio).

Dědamno, āre, *drtatlannak vagy büntelennek ítélni*; für unschuldig erklären, lossprechen.

Dědĕcĕo, ui, ēre, 2. *nem illeni, illetlen lenni*; nicht geziemen, übelanstehen sich nicht schicken.

Digitized by Google

Dedeset, cŭit, cēre, Impers. *nem illik*; es ziemt ſich nicht. 2) *nem válni betsületére*; Unehre machen.

Dědĕcor, ŏris, o. 3. *illetlen, rút*; übel anſtehend, häßlich.

Dědĕcŏrátio, ōnis, f. 3. *betstelenítés*; die Schändung, Verunehrung.

Dědĕcŏrátor, ōris, m. 3. *betstelenítő*; Schänder.

Dedecoratus, a, um, *betstelen, rút*; geſchändet, häßlich.

Dědĕcŏro, āvi, ātum, āre, 1. *betstelenítni, elrútítni*; ſchänden, verunehren, entehren, häßlich machen.

Dědĕcŏrōse, Adv. *betstelenűl, rútúl, gyalázatosan*; ſchändlich.

Dědĕcŏrus, a, um, *illetlen, gyalázatos*; Schande machend, ſchändlich.

Dědĕcŏrōsus, a, um, *betstelen, rút, gyaláztos*; ſchändlich.

Dědĕcus, ŏris, n. 3. *illetlenség, betstelenség, gyalázat*; was nicht wohl läßt, nicht wohl geziemt, Unehre, Schande, ſchändliche That. Dedecori esse, vel fieri, Cic. *gyalázatjára lenni, betstelenségére válni*; zur Schande gereichen.

Dēdĭcātio, ōnis, f. 3. v. gr. aedis, templi, Liv. *felszentelés*; Einweihung. 2) *szentelés, ajánlás, p. o. pártfogása alá valakinek*; die Zueignung, Widmung, Zuſchrift.

Dēdĭcātīvus, a, um, *ajánló*; zueignend. 2) *bizonyító, erősítő*; bejahend, verſichernd.

Dēdĭcātor, ōris, m. 3. (dedico), *felszentelő*; der Einweiher. 2) *kezdő, indító*; der Urheber, Stifter. Tert.

Dēdĭco, āvi, ātum, āre, 1. *mondani, állítni*; ſagen, behaupten. Lucr. 2) v. gr. aram, templum, Cic. librum alicui, Plin. *szentelni, ajánlani, p. o. valaki oltalmába, pártfogása alá*; weihen, einweihen, übergeben, zueignen. 3) v. gr. aliquem Deum, Cic. *istenek közé számlálni*; unter die Götter zählen, vergöttern.

Dēdignātio, ōnis, f. 3. *megvetés, méltatlannak tartás*; die Verachtung. 2) *bosszankodás*; der Unwille.

Dēdignor, ātus sum, āri, Dep. 1. *méltatlannak ítélni v. tartani*; unwürdig achten. 2) aliquem, Ovid. *megvetni*; verachten, verſchmähen.

Dēdisco, didĭci, discĕre, 3. v. gr. aliquid; *kitanulni valamiből*; verlernen. 2) *elfelejteni*; vergeſſen.

Dēdĭtĭo, ōnis, f. 3. *feladás, általadás*; die Ergebung oder Übergebung. Facere deditionem (oppidi), Sallust.

Dēdititius, a, um, *magát feladott vagy megadott, általadott*; der ſich in eines Gewalt übergeben, der ſich ergeben hat.

Dēditus, a, um, *magát valaminek nekiadott, neki szentelt*; ergeben. Dedita opera aliquid facere, Cic. *valamit minden kitelhető szorgalommal tenni*; etwas mit allem Fleiße thun.

Dēdo, dĭdi, ĭtum, dēdĕre, 3. *általadni, általengedni, adni*; hingeben, geben, übergeben, überlaſſen. Se totum alicui dedere, Cic. *egészen rábagyni v. ráblzni magát valakire*; ſich einem ganz und gar ergeben. Se literis v. ad literas dedere, Cic. *egészen a' tudományoknak adni magát*; ſich dem Studieren ergeben. Neci dedere, Virg. *megölni, tődten.* 2) loco: *dáre*; *adni*; geben. Dedere alicui aliquid negotii, Ter. 3) dedere se ex aedibus foras, Plaut. *kimenni a' házból*; ſich aus dem Hauſe hinaus begeben.

Dēdŏcĕo, ui, ctum, ēre, 2. *eltanítni valakit valamiről, elfelejtetni valakivel valamit, 's másra vagy másként tanítni*; machen, daß einer etwas verlernt, oder anders lernt. 2) *elszoktatni valamiről*; abgewöhnen.

Dēdŏlātus, a, um, *meggyalult*; abgehobelt.

Dēdŏlentia, ae, f. 1. *érzéketlenség a' fájdalom eránt*; die Schmerzloſigkeit.

Dēdŏlĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *fájdalmait végezni*; ſeinen Schmerz enden.

Dēdŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *kibárdolni, megfaragni*; behauen. 2) *kigyalulni, meggyalulni*; hobeln, glatt machen. 3) Met. v. gr. fustium ictibus dedolare, Plaut. *megverni*; abprügeln.

Dedomatus, a, um, *megszeliditett*; gezähmt.

Dedomo, ŭi, ĭtum, āre, 1. *megszelidítni*; zähmen.

Dēdūco, xi, ctum, dūcĕre, *lehozni, levonni*; herabführen, herabbringen, herabziehen. Vela deducere, Ovid. *a' vitorldkat leereszteni, szélnek eresztení*; die Segel aufſpannen.

Digitized by Google

Navem deducere v. gr. in mare, Caes. *a' tengerre indúlni*; ins Meer ſtechen. 2) filum deducere; *fonni, fonalat eresztení, nyujtani*; ſpinnen. 3) *elvinni, elvezetni valahonnan*; wegführen, wegbringen. 4) v. gr. aliquem de sententia; Cic. *elvonni, visszatartóztatni*; abziehen, zurückhalten. 5) v. gr. rationem; *kivonni, kivenni, p. o. egyik szdmot a' másikból*; abziehen, abrechnen. 6) v. gr. rivos, Virg. *eldrkolni, odavenni valahová*; ableiten. Nomen deducere, Ovid. *nevét onnan venni, v. származtatni*; den Nahmen ableiten, herleiten. 7) v. gr. alicui nummum, Cic. alicui cibum, Ter. *elvonni, elfogni tőle*; abziehen, entziehen. 8) v. gr. domum, Cic. nuptam; Plaut. *vezetni, vinni*; führen, bringen. 9) v. gr. aliquem ad misericordiam, ad cogitationem, Cic. in causam, Liv. *venni, v. rdvenni valamire, inditni*; jemanden zu etwas bewegen oder bringen. 10) in discrimen, in periculum, Cic. *juttatni, ejteni, p. o. veszedelembe*; in etwas bringen, ſtürzen. 11) v. gr. carmen, Ovid. *irni, készítni*; machen, verfertigen. 12) v. gr. rem, Caes. *halogatni, húzni halasztani, p. o. a' dolgot*; verzögern. 13) diem, Cic. *tölteni, eltölteni*; zubringen.

Dēductio, ōnis, f. 3. *levezetés, lehozás*; die Herabführung. 2) v. gr. aquae; Cic. *eldrkoldsa, vivése, v. vezete a' víznek valahova, vízbotdtás*; die Ableitung, Waſſerleitung. 3) *kivonás, elvonás, p. o. a' summából, a' szdmvetésben, 's a' t.* die Verminderung, Abzug im Rechnen. 4) *elkésérés, elvezetés*; die Begleitung. 3) *törvényes előadás, előterjesztés, megmutogatás, p. o. okok előhordsa által*; die Beweisführung, Deduction.

Dēductor, ōris, m. 3. *vezető, késérő*; der Begleiter.

Dēductōrius, a, um, *vezető, vivő*; abführend.

Dēductōrium, ii, n. 2. *tsatorna*; der Canal, Waſſergraben.

Dēductus, us, m. 4. *levonás, lehúzás*; Herabziehung. 2) aquarum; *vízárkolás*; die Ableitung.

Dēductus, a, um, *elvitt, elvezetett*; abgeführt, dahin geführt. 2) *lehajtott*; niedergebogen.

Dēerro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. itinere, de itinere, Quint. *eltévedni, eltévelyedni*; abirren, ſich verirren.

Dēfaecābilis, e, *könnyen megtisztdlhatd*; leicht zu reinigen.

Dēfaecātio, ōnis, f. 3. *megszűrés, megtisztdlds*; die Läuterung, Reinigung.

Dēfaecatus, a, um, *megtisztdlt, megszűrt*; gereinigt, geläutert. 2) vinum defaecatum; *levont v. tisztdlt bor*; abgezogener Wein. 3) defaecatus animus; *tiszta, vildgos elme*; ein heller Verſtand. 4) *vidám, elven*; fröhlich, lebhaft.

Dēfaeco, āvi, ātum, āre, 1. (de et faex), *meghiggasztani, seprejétől megtisztítni, megszűrni*; von den Hefen reinigen, läutern. 2) *megtisztdlni, megtisztítni, leülepíteni*; reinigen. 3) *vildgossá, tisztdvd tenni*; klar, deutlich machen. 4) *felviddmítni*; heiter oder fröhlich machen.

Dēfalco, āre, 1. *lekaszdlni, learatni, levdgni*; abmähen, abſchneiden. 2) *a' summából levonni, elhúzni*; von der Summe abziehen.

Dēfāmātus, a, um, *roszsz hirbe kevert*; verſchrien. 2) *betstelen, gyaldzatos*; ehrlos, ſchändlich.

Dēfāmo, āre, 1. *roszsz hirbe keverni, meggyaldzni*; um den guten Nahmen bringen, ehrlos machen.

Dēfāno, āre, 1. *megfertéztetni*; entheiligen.

Dēfārīno, āre, 1. *megőrleni, liszté őrleni*; zu Mehle machen, mahlen.

Dēfātīgātio, ōnis, f. 3. *megfdradds*; die Ermüdung.

Dēfātigatus, a, um, *elfdradt, fdradt*; ermüdet, müde.

Dēfātigo, āvi, ātum, āre, 1. *megfdrasztani, elfdrasztani*; müde machen, ermüden. Defatigari; *elfdradni*; müde werden.

Dēfecābilis, Defeco etc., i. q. Defaecabilis, etc.

Dēfectio, ōnis, f. 3. (deficio), *hanyatlds, fogyatkozds*; das Fehlen, der Mangel. 2) Defectio virium; Cic. *elerőtlenedés*; die Abnahme der Kräfte. Defectio animi; *eltsüggedés*; die Muthloſigkeit. it. *ájulás*; die Ohnmacht. 3) *elszakadds, elpdrtolds*; der Abfall, die Abtrünnigkeit.

Dēfectīvus, a, um, (deficio), *hijjános, fogyatkozdsos*; mangelhaft, unvollſtändig.

Digitized by Google

Dēfector, ōris, m. 3. *elpártolt*; der abgefallen iſt, ein Abtrünniger.

Dēfectus, us, m. 4. (deficio), *fogyatkozás, hijjánosság*; der Mangel 2) Defectus animi; l lin. *djúltság, djúlás*; die Ohnmacht. 3) *erótlenség, gyengeség*; die Schwäche. Defectus stomachi; Plin. 4) Defectus solis et lunae; *nap és holdbeli fogyatkozás*; die Sonn- und Mondfinſterniß. 5) *elpártolás*; der Abfall. Curt.

Dēfectus, a, um, *elhagyott*; verlaſſen. 2) libri defecti; *hijjános könyvek*; mangelhafte Bücher. 3) *erótelen*; kraftlos. Virg.

Dēfendo, di, sum, dĕre, 3. v. gr. vim, pericula, injuriam, Cic. *elhárítni, elfordítni, eltávoztatni*; abhalten, abwenden 2) *oltalmazni, védelmezni, őrizni, megőrízni*; vertheidigen, ſchützen, beſchützen. Vitam a telis vel contra tela defendere. Cic. 3) *szóval védelmezni*; behaupten, zu behaupten ſuchen. 4) v. gr. mortem alicujus; *megbosszúlni*; rächen.

Dēfĕnĕro, āre, 1. *adosságba adni v. verni*; in Schulden ſetzen, verſchulden.

Dēfensa, ae, f. 1. i. q. defensio.

Dēfensĭo, ōnis, f. 3. *oltalmazás védelmezés*; die Vertheidigung, das Vertheidigen. 2) *mentő beszéd vagy írás*; die Vertheidigung, i. e. Rede oder Schrift zur Vertheidigung. 3) *megbosszúlás*; die Rächung.

Dēfensĭto, āre, 1. *védelmezgetni*; vertheidigen

Dēfensĭo, āre, 1. *védelmezni, oltalmazni, megójni*; vertheidigen.

Dēfensor, ōris, m. 3. *megakadályoztató, elfordító*; der Abwender, Verhüter 2) *oltalmazó, védő, védelmező*; der Vertheidiger.

Dēfensōrĭus, a, um, *védelmezést illető*; die Vertheidigung betreffend.

Dēfensus, a, um, *megoltalmazott, meglartott*; vertheidigt, beſchützt, erhalten.

Dēfĕro, tŭli, lātum, ferre, 3. *lehozni*; herab tragen oder bringen. 2) *valahova vinni, oda vinni*; wohin bringen oder tragen. 3) *megvinni, bejelenteni, hirűl adni valakinek valamit*; anzeigen, berichten, bekannt machen. Quae audiero ad te deferam. Caes. 4) *bevádolni, elárulni, valakit*; anklagen, verrathen. Deferre nomen alicujus, Cic. Deferre aliquem furto, Cic. *valakit lopással vádolni, v. a' lopásért bevádolni*; einen des Diebſtahls wegen anklagen. 5) *rábízni, p. o. valakire valamelly hivatalt, általadni, neki adni, ajánlani, adni*; antragen, anbiethen, übertragen. Summam imperii ad aliquem deferre, Nep. Dormientibus beneficia non deferuntur. Cic. 6) deferre rem; *valamit a' piatzra feivinni eladás végett, árúlni*; etwas zu Markte tragen, zum Verkauf bringen, verkaufen. 7) deferri in undas; Virg. *a' vízbe bukni, esni*; ins Waſſer ſtürzen.

Dēfervēfăcĭo, ēci, actum, făcĕre, 3. *felforralni*; abkochen, abſieden, kochen laſſen.

Dēfervĕo, 2. i, q. defervesco.

Dēfervesco, bŭi, et vi, fervĕre, 2. *eleget főni, megfőni*; genug kochen, von den Speiſen, wenn ſie gehörig gekocht ſind. 2) *forrani vagy főni megszűnni, nem forrni többé*; aufhören zu kochen, verbrauſen, verwallen. 3) *hevességéből aláhhagyni, megszűnni heves lenni, mint p. o. a' harag, indúlatosság, 's a' t.* die Hitze und Heftigkeit verlieren.

Dēfessus, a, um, *fáradt, elfáradt, elbádjatt*; müde, matt, ermattet.

Dēfĕtīgo, i. q. Defatigo.

Dēfĕtiscentĭa, ae, f. 1. *fáradtság, elbádjadás*; die Ermüdung, Mattigkeit.

Dēfĕtiscŏr, defessus sum, defetisci, 3. *elerőtlenedni, elfáradni, elbádjadni*; die Kräfte verlieren, müde werden, ermüden.

Dēfĭcĭo, ēci, ectum, ĕre, 3. (facio) *elvégezni, végrehajtani*; zu Stande bringen, vollenden. Libri defecti, Cic. 2) *elöldani, p. o. a' szövőszékről, eltenni*; abmachen, z. B. vom Weberſtuhle, wegthun. e. gr. animum; Varr. *bátorságát elveszteni*; den Muth verlieren. 3) *elmenni, v. távozni*; ſich wegmachen, ſich entfernen. e. gr. vita, Cic. *meghalni*; ſterben. Hinc: e. gr. a republica; Cic. *elhagyni, elhajlani, elállani, elpártolni*; abfallen, abtrünnig werden. e. gr. aliquem; Cic. *el v. odahagyni*; verlaſſen. e. gr. alicui et aliquem; Cic. *nem lenni jelen, hijjának lenni*; fehlen. 4) *végződni, megszűnni*; ſich enden, aufhören.

Digitized by Google

Deficiente portica; Petron. *a' folyosó végén*; am Ende der Gallerie. 5) *elfáradzani, gyengülni*; ermüden, müde machen, ſchwächen. Deficiani animo; Cic. *bátorságát elveszteni*; den Muth verlieren. 6) *megkissebbítni, meghijjánosítni*; vermindern, mangelhaft machen. Hinc: Defectum, *hijjánosság, tsonkúlás*; ein Mangel, Gebrechen.

Dĕfīgo, xi, xum, ĕre, 3. *hozzá v. le szegezni, v. kötni, bé v. leverni, ütni, v. eresztení*; anheften, annageln, hineinſchlagen, einſenken. e. gr. arbores in hortis; *fát ültetni a' kertbe*; einen Baum in einen Garten ſetzen. e. gr. crucem; Cic. *akaszté fát állítni fel*; einen Galgen aufrichten e. gr. sicam in corpore; Idem. *tört ütni, v. szúrni a' testébe*; einen Dolch in den Leib ſtoßen. 2) *megerősítni*; befeſtigen, unbeweglich machen. 3) e. gr. oculos in aliquid; Cic. *függeszteni valamire*; unbeweglich wohin richten oder heften. e. gr. mentem in aliquid, in aliqua re; Idem. *gondolatit valamire fordítni*; ſeine Gedanken auf etwas richten. 4) *megigézni, megmerevíteni*; bezaubern, ſtarr machen. e. gr. diris deprecationibus; Plin. *megátkozni*; verfluchen. Stupor omnes rei admiratione defixit; Liv. *mindnyájan egészszen elfogódtak a' bámulás miatt*; ſie wurden ganz ſtarr vor Erſtaunen.

Dĕfindo, ĕre, pro findo.

Dĕfingo, nxi, ctum, gĕre, 3. *formálni, kiformálni, leábrázolni*; geſtalten, bilden, abbilden.

Dĕfīnīo, īvi, ītum, īre, 4 *határt szabni, v. rendelni*; begränzen. Mons aspectum nostrum definit; Cic. *a' hegy miatt nem látunk tovább*; der Berg macht, daß wir nicht weiter ſehen können. 2) e. gr. tempus; Caes. *meghatározni, kirendelni*; beſtimmen, feſtſetzen. 3) e. gr. legem alicui; Cic. *rendelni, szabni valaki élibe*; vorſchreiben 4) *erősen feltenni, v elvégezni*; feſt beſchließen. 5) *megmagyarázni, fejteni, v. világosítni*; erklären. 6) *elvégezni*; endigen. Hinc: *megölni*; tödten.

Dĕfīnīte, Adv. *meghatározva, nyilván*; ausdrücklich, deutlich, beſtimmt.

Dĕfīnītĭo, ōnis, f. 3. *meghatározás*; die Beſtimmung. 2) e. gr. judiciorum; Cic. *rendelés*; die Vorſchrift. 3) *magyarázás*; die Erklärung.

Dĕfīnītīve, Adv. *meghatározva*; beſtimmt.

Dĕfīnītīvus, a, um, *meghatározó*; beſtimmend. 2) *végző, bévégző*; endigend. Sententia judicis definitiva, JCt. *bírói végítélet*; des Richters Endurtheil.

Dĕfīnītor, ōris, m. 3. *meghatározó, rendelő*; der Beſtimmer, Verordner.

Dĕfīnītus, a, um, *meghatározott*; beſtimmt. 2) *megírt*; beſchrieben. 3) *körülírt, megmagyarázott*; umſchrieben. 4) *határral körülvett*; umgränzet. 5) *helyesen kimért*; genau abgemeſſen.

Dĕfĭo, ĕri, pro: deficior; *nem lenni, hijjának lenni*; fehlen.

Dĕfĭŏcŭlus, i, m. 2. (defit et oculus) *egyszemű*; einäugig. 2) *tsak felfelé látó*; überſichtig.

Dĕfixus, a, um, (defigo), *hozzá szegezett v. kötött*; angeheftet. 2) *bé ütött, v. vert*; hineingeſchlagen. 3) defixa humi mens; Cic. *földhöz ragadt elme, mellynek tsak a' földi dolgokra van gondja*; ein Gemüth, das nach irdiſchen Dingen trachtet. 4) defixis oculis intueri; Hor. *merően vígsdalni, v. nézni*; ſteif anſchauen. 5) defixa virtus altissimis radicibus; Cic. *mély gyökeret vert virtus*; die Tugend, die tiefe Wurzel geſchlagen hat. 6) defixa spes omnium in te; Cic. *mindenek benned vetik reménységjeket*; alle hoffen auf dich. 7) *bámúlástól, v. álmélkodástól elfogódott*; vor Erſtaunen ſtarr.

Dĕflăgrātĭo, ōnis, f. 3. *megégés*; die Verbrennung.

Dĕflāgrātus, a, um, *el, meg, v. leégett*; verbrannt, abgebrannt.

Dĕflăgro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. ictu fulminis; Cic. *megégni*; verbrennen. 2) *kevességét elveszteni, v. abba alábbhagyni*; ſeine Heftigkeit verlieren, nachlaſſen. Irae deflagrant; Liv. *tsilapodik haragja*; der Zorn wird beſänftigt. Seditio deflagrat; Tac. *tsendesedik a' zenebona*; der Aufruhr wird geſtillt. 3) Active: *elégetni*; verbrennen.

Dĕflammo, āre, 1. (flamma) *elaludni, megszűnni égni*; auslöſchen.

Dĕflecto, xi, xum, ĕre, 3. e. gr. lumi-

Digitized by Google

na (*szemeit*; die Augen) *elfordítni*; ablenken, abwenden. 2) e. gr. aliquo carinam; Ovid. *valamerre hajtani, téritni, v. igazgatni*; wohin beugen oder richten. 3) e. gr. ramum; Colum. *le hajtani, görbitni*. e. gr. de vi., ex itinere; Cic. Svet. *eltérni az útról*; vom Wege abweichen. 6) *betérni, megszállani*; einkehren, Herberge machen. 7) Trop. e. gr. se abi.a; *tsendesedni, a' hargatól szünni*; vom Zorne laſſen. 8) *másként rendelni, megváltoztatni*; anders einrichten, verändern. Deflectere rem ad verba; Cic. *a' dolgot a' szó szerént tsavarítni*: die Sache nach den Worten drehen. *n*) e. gr. sententiam; Cic. *vélekedését változtatni*; die Meinung ändern,

Dēflĕo, ēvi, ētum, ēre, 2. e. gr. aliquem: Plaut. mortem alicujus; Plin. jun. *megsiratni*; beweinen. 2) *könnyel áztatni*; mit Thränen benetzen.

Dēflĕtio, ōnis, f. 3. *megsiratás*; die Beweinung.

Dēflĕtus, a, um, *megsiratott*; beweinet.

Dēflexio, ōnis, f. 3. (deflecto), *hajtás, görbités*; der Bug, die Krümmung. 2) *külömbözés*; die Abweichung.

Dēflexus, us, m. 4. *lehajlás v. görbülés*; die Herabbeugung. 2) *eltérés*; der Abweg, die Abweichung.

Dēflexus, a, um, *elfordított*; abgewendet, 2) *meg hajtott v. görbített*; gebogen. 3) *elvett, v. téritett*; abgeleitet. Amnes in alium cursum contorti et deflexi; Cic. *másfelé vett folyók*; Flüſſe, die man anders wohin geleitet hat.

Dēflo, āvi, ātum, āre, 1. *elfúni*; abblaſen, wegblaſen. 2) *fúvás által tisztitani*; durchs Blaſen reinigen. 3) Trop. *megvetni*; verachten.

Dēflocçātus, a, um, *kopasz*; kahl. 2) *meggyengitett, erejétől megfoszstott, erejéből kivett*; ſeiner Kräfte beraubt, geſchwächt.

Dēflŏcco, āvi, ātum, āre, 1. proprie: *pejhet elfúni*; die Flocken abblaſen. 2) Trop. *gyengitni*; ſchwächen. 3) e. gr. alicui lumbos; Plaut. *valakit megkorbátsolni*; einen durchpeitſchen.

Dēflōrātio, ōnis, f. 3. *elvirágzás, virágját elhúllatás*; die Verblühung, 2) Trop. *szüzek megszeplősitése*; die Schändung der Jungfern.

Dēflōrātus, a, um, *elvirágozott, virágja elveszett*; dem die Blüthe abgenommen iſt. 2) virgo deflorata; *megszeplősitett szüz*; eine geſchändete Jungfrau.

Dēflōrĕo, ēre, 2. Dēflōresco, ui, ĕre, 3. (flos) *elvirágozni, virágját elhúllatni*; verblühen. 2) Trop. *eltünni, elenyészni*; ſich verlieren. Formae dignitas morbo aut vetustate deflorescit. Cic. 3) *gyengülni*; ſchwach werden. Animi deflorescunt cum corporibus. Liv.

Dēflōro, āvi, ātum, āre, 1. (flos) *virágját leszedni*; Blumen oder Blüthen abbrechen. 2) futurum gaudii fructum spes defloravit; Gell. *a' reménység minden jövendő örömünktől megfosztott*; die Hoffnung hat die Freude verringert. 3) e. gr. virginem; *megszeplősitni*; entehren.

Dēflŭo, xi, xum, ĕre, 3. e. gr. sudor a fronte; Cic. *lefolyni, v. futni*; ablaufen, abfließen. 2) Trop. *eltelni, múlni, v. enyészni*; vergehen, verfließen. Defluit aetas; Sallust. *eljár az idő*; die Zeit vergehet. 3) defluit capillus; Plin. *hull v. megy a' haja*; die Haare fallen aus. 4) e. gr. in terram; Liv. *földre esni*; auf die Erde fallen. 5) e. gr. luxu, et inertia; Colum. *tobzóddsba's henyélésbe tölteni minden idejét*; ſich der Schwelgerey und dem Müſſiggange ganz ergeben. 6) hoc defluit tibi ex animo; Prop. *azt elfelejted*; dieß fällt dir aus dem Gedächtniſſe. 7) *jönni, elöjönni*; kommen, herkommen. 8) *eredni, származni, eredetét v. nemzetségét lehozni*; abſtammen, ſein Geſchlecht herleiten. 9) *elmúlni, elvégződni*; vergehen, zu Ende gehen. Color defluit; Tibull. *elhagyja a' színét*; die Farbe verſchießt.

Dēflŭvium, ii, n. 2. *lefolyás*; das Herunterfließen, der Ablauf des Waſſers. 2) Trop. defluvia comarum capilli; Plin. *hajmenés*; das Ausfallen der Haare.

Dēflŭus, a, um, *lefolyó*; hinabfließend. 2) *ki, v. lehúlló*; ausfallend, abfällig. Capilli deflui; Plin. *ki, v. elhúlló v. elmenő haj*; Haare, die ausfallen.

Digitized by Google

Defluxio, ōnis, f. 3. *lefolyás*; das Herabfließen.

Defluxus, us, m. 4. i. q. defluxio, e. gr. nubium, *leszállás, v. leereszkedés*; die Herabkunft.

Defŏdio, ōdi, ossum, ĕre, 3. (fodio) e. gr. aliquid in terram, Liv. *el, v. bédsni, betemetni*; eingraben, vergraben. 2) e. gr. scrobem; Colum. *ásni*; graben. 3) *kidsni, kaparni, v. szúrni, széllyeldarabolni*; ausgraben, auskratzen, ausstechen, zerfleischen.

Defoenĕrātus, a, um, (foenus) *elzálogosított*; verpfändet. Plurimis creditoribus defoeneratus. Apul. *soknak adós*; der vielen schuldig ist.

Defoenero, i. q. Defenero.

Defŏre, Infin. i. q. defuturum esse; *kljjával lenni, nem lenni*; fehlen werden, mangeln werden.

Deformātio, ōnis, f. 3. (deformo) *dbrázolás, ledbrázolás*; die Bildung. Abbildung. 2) *elrútítás, formdjából kivevés*; die Verunstaltung. e. gr. corporis; Cic. *rút testdllás*; eine häßliche Leibesgestalt.

Deformātus, a, um, *rúttd, útdlatossd, otsmánnyd, v. undokká tett, elrúttított, formdjából kivett, v. vetkeztetett*; häßlich gemacht, entstellet, ungestaltet. 2) *meggyaldzott, megfertéztetett*; beschimpft, geschändet. 3) *jól alkatott*; wohl gebildet. 4) deformati parietes; Cic. *festett falak*; gemahlte Wände. 5) fructus deformati; Quint. *tellyes, megért gyümöltsök*; völlige Früchte.

Deformis, e, *formdtlan, rút, otsmdny, undok*; ungestaltet, häßlich. 2) Trop. deforme est; Cic. *rendetlenül 's ízlés nélkül való*; es kommt ganz ungereimt und ungeschmackt heraus. 3) e. gr. vita; *rendetlen, v. korhely élet*; ein lüderliches Leben. Comp. deformior, Cic. Superl. deformissimus, Gell.

Deformĭtas, ātis, f. 3. *formdtlansdg, rútság, otsmdnyság, éktelenség*; die Verunstaltung, Häßlichkeit. 2) e. gr. fugae, animi; Cic. *szégyen, gyaldzat*; die Schändlichkeit, Schande.

Deformĭter, Adv. *rútúl, formdtlanúl, éktelenül, otsmányúl, undokúl*; häßlich, unförmig. 2) *gyaldzatosan*; schändlich.

Deformo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem; *ledbrázolni, v. rajzolni*; entwerfen, bilden, abbilden. 2) *rútúl rajzolni, v. festeni le*; als häßlich abbilden, oder schildern. Hinc: *meg, v, elrútítni*; verunstalten.

Deformōsus, a, um, *rút, formdtlan, éktelen*; häßlich, ungestaltet.

Defossus, us, m. 4. *el v. bédsds, bétemetés*; die Eingrabung, Vergrabung.

Defossus, a, um, *el, v. bédsott, bétemetett*; eingegraben, vergraben.

Defractus, a, um, *le, v. eltört*; abgebrochen, zerbrochen.

Defraudātio, ōnis, f. 3. *karosodds, megfosztds, megtagadds*; die Bevortheilung, Entziehung.

Defraudātor, ōris, m. 3. *megtsaló, kdrosító, tsaldrd*; ein Betrüger, Bevortheiler.

Defraudātrix, īcis, f. 3. *megtsaló, tsaldrd, kdrosító (asszsony v. leány)*; eine Betrügerinn, Bevortheilerinn.

Defraudo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, spem alicujus; Liv. *megtsalni, megkdrosítni*; betrügen, bevortheilen, hintergehen. 2) *elkúzni, magától megvonni, p. o. az ételt*; abzwacken, sich selbst abbrechen, an seinem Maule absparen. e. gr. aliquem aliqua re; Cic. *megfosztani*; einem um etwas bringen.

Defrĕmo, ui, ĕre, 3. *megszűnni zörögni, v. lármázni, felhagyni a' zörgéssel v. lármával*; aufhören zu rauschen, zu lärmen. Impetus defremuit. Plin.

Defrenātus, a, um, (frenum) *zaboldtlan*; ungezäumt. 2) *megszolldthatetlen, vad*; unbändig.

Defricātus, a, um, *meg, v. levakart, sima, le, v. megdör'sölt*; abgekratzt. glatt, abgerieben. 2) *slkdllott, megsikdllott*; abgescheuert.

Defrīco, cui, catum, et ctum, āre, 1. e. gr. dentes sale; Colum *megdör'sölni, le v. megvakarni*; abreiben, abkratzen. 2) Trop. sale multo aliquem. Hor. *igen érzékenyen kigúnyolni valakit*; einen sehr empfindlich durchziehen. 3) *slkálni, megsikálni*; scheuern.

Defrictus, a, um, *megdör'sölt*; abgerieben.

Defrīgesco, ixi, ĕre, 3. *meghidegülni, megfázni*; erkalten, kalt werden.

Defringo, ēgi, actum, ĕre, 3. e. gr. ramum; Cic. *letörni*; abbrechen. 2)

Digitized by Google

e. gr. crura; Plaut. *el, v. öszvetörni*; zerbrechen.

Defrŭdo, i. q. Defraudo.

Defrŭgātĭo, ōnis, f. 3. *szántóföld elsoványltdsa, szirjából kivevése*; die Abnúzung der Äcker.

Defrŭgo, āre, 1. (fruges) e. gr. segetem, Plin. *terméstól p. o. gabonától, rozstól, 's a' t. megfosztani*; des Getreides berauben.

Defrŭor, defrui, 3. e. gr. voluptate; Plin. *élni valamivel, részesülni, v. részt venni valamiben*; genießen.

Defrusto, āre, 1. *el, v. széllyel darabolni*; zerstúckeln. 2) *darabonként kijelelni, v. jegyezni*; stúckweise auszeichnen.

Defrŭtārĭus, a, um, i. e. ad defrutum pertinens.

Defrŭto, āre, 1. v. gr. vinum; *sürűre béfózni*; einsieden lassen, daß es dicker Saft wird.

Defrŭtum, i, n. 2. *fózött must szirup*; dicker aus Most gekochter Saft.

Defŭat, loco: defit.

Dēfŭga, ae, m. 1. *elpártolt, elszökött, szökött*; ein Abtrúnniger, Überläufer.

Dēfŭgĭo, ūgi, ŭgĭtum, ĕre, 3. *elfutni, elszaladni előle, kerülni, elkerülni*; wegfliehen, fliehen, vor etwas fliehen, etwas zu entfliehen oder zu entgehen suchen, vermeiden. 2) *elpártolni*; abtrúnnig werden, abfallen.

Dēfŭgo, āre, i. q. fugo.

Dēfulgŭro, āre, 1. *levilldmlani*; herab blitzen.

Dēfunctĭo, ōnis, f. 3. (defungor), *eljárás valamiben, véghezvitel*; die Verrichtung. 2) *halál*; der Tod.

Dēfunctōrĭe, Adv. *imígyamúgy, restül, félszegesen*; leicht hin, nachlássig. Defunctorie in aliqua re versari, Ict.

Dēfunctōrĭus, a, um, *félszeges, imígy amúgy vagy könnyű munkával végzett, elhányt vetett, középszerű*; was nur leichthin gemacht wird, mittelmäßig.

Dēfunctus, us, m. 4. *halál*; der Tod.

Dēfunctus a, um, *a' ki valamit végehezvitt, végrehajtott*; der etwas vollbracht hat. Cic. 2) defunctus fato; Liv. *meghólt*; gestorben. Excitare defunctos, Quint. *a' hóltakat feltámasztani*; die Todten auferwecken.

Dēfundo, fūdi, fūsum, fundĕre, 3. *letölteni, leönteni, lefolyatni*; herab gießen, schütten, fließen lassen. 2) *tölteni, önteni, belétölteni, beléöntenivalamibe*; wohin gießen oder schütten, aus einem Gefäße ins andere gießen.

Dēfungor, ctus sum, fungi, Dep. 3. re, v. gr. proelio, honoribus, periculo, Cic. *végrehajtani valamit, elvégezni, készen lenni valamivel, kidllani valamit*; mit etwas fertig werden, völlig verrichten, überstehen, vollenden. 2) *megszünni*; aufhören. Defunctus vita, Virg. morte, Curt. *meghólt*: gestorben. 3) *eljárni valamiben, megtenni valamit*; verrichten, thun.

Dēfusto, āre, 1. *megverni*; abprügeln. Gloss.

Dēfūsus, a, um, (defundo) *letöltött*; abgegossen. 2) *beléöltött*; eingegossen.

Degĕner, ĕris, o. 3. *elfajált, elfajzott, elkortsosodott*; übelgerathen, aus der (edlern) Art schlagend oder geschlagen. 2) v. gr. adamas; *nem igazi, nem jófele*; unedel, unächt. 3) v. gr. canis; *rosszfajta*; schlechter Art. 4) *alávaló, alatsony, nemtelen*; unedel, schlecht, gering, niedrig.

Dēgĕnĕrātĭo, ōnis, f. 3. *elromlds, ellallyasodds*; die Verschlimmerung. Augustin.

Dēgĕnĕro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. ut homo; *elfajúlni, elkortsosodni, mint az ember, dllat*; aus der (edlern) Art schlagen, von Menschen, Thieren. 2) *elallyasodni, elfajzani, mint a' gyümölts*; aus der Art schlagen, ausarten, schlechter werden. 3) animos degenerare, Colum. *elrontani, megvesztegetni*; ausarten lassen, verschlimmern.

Dēgĕro, essi, estum, gĕrĕre, 3. *elvinni, valahová vinni*; wegtragen, wohin tragen.

Dēglăbro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. pomum, *meghdmozni*; schälen, abschälen. 2) *simdvd tenni, megsimitni, kisikálni*; glatt machen, glätten. 3) *megkoppasztani*; kahl machen, rupfen.

Dēglŭbo, psi, ptum, bĕre, 3. *héjját lehántani, lefosztani*; von der Schale befreyen, abschälen. 2) *meghámozni*; schälen. 3) *bőrét levonni*,

Digitized by Google

megnyúzni; das Fell abziehen, ſchinden.

Dĕglūtĭno, āre, 1. *a' mi öszve volt enyvezve elválasztani*; entleimen, von einander trennen.

Dĕglūtĭo, īvi, ītum, īre, 4. *lenyelni, elnyelni*; verſchlingen, hinunterſchlucken.

Dĕgo, dĕgi, dĕgĕre, 3. v. gr. aetatem, Cic. diem, vitam miseram, Cic. *élni, tölteni, t. i. idejét vagy életét*; leben, zubringen. Otia degere; Catull. *keverni*; müſſig ſeyn. 2) *lehúzni, levonni, p. o. bőrét*; herabziehen. Degere corium de tergore, Plaut. 3) *bánni, tselekedni*; handeln. Degere ex aequo cum aliquo. Plin.

Dĕgrădātĭo, ōnis, f. 3. *letétel, p. o. a' hivatalból*; die Abſetzung. Jct.

Dĕgrădo, āre, 1. *letenni a' hivatalból*; abſetzen, einen des Amtes entſetzen.

Dĕgrandĭno, āre, 1. v. gr. degrandinat, *jég esik*; es hagelt.

Degrassor, ātus sum, āri, Dep. 1. aliquem, *kémélletlenül bánni valakivel*; hart verfahren wider Jemanden.

Dĕgrāvo, āvi, ātum, āre, 1. aliquem, vel aliquid, Liv. Ovid. *lenyomni, terhére lenni*; herab drücken, läſtig ſeyn, beſchwerlich ſeyn.

Dĕgrĕdĭor, essus sum, dĕgrĕdi, Dep. 3. *leszállani, p. o. a' lóról*; abſteigen, z. B. vom Pferde. 2) *elmenni, eltávozni*; weggehen von etwas.

Dĕgressĭo, ōnis, f. 3. *leszállás, lemenés*; das Abſteigen, Herabgehen. 2) *elmenés, eltávozás*; das Weggehen, Abgehen.

Dĕgressus, us, m. 4. *eltávozás, elmenés*; das Weggehen.

Degressus, a, um, *lement, leszállott*; hinabgegangen.

Dĕgrunnĭo, īre, 4. i. qu. grunnio, *röfögni*; grunzen.

Dĕgŭlātor, ōris, m. 3. *tobzódó*; der Verfreſſer, Schlemmer.

Dĕgŭlo, āre, 1. *megenni inni, torkára visszategetni, eltobzódni*; verfreſſen, durch die Gurgel jagen.

Dĕgustātĭo, ōnis, f. 3. *kóstolás, megkóstolás*; das Koſten.

Dĕgusto, āvi, ātum, āre, 1. *kóstolni, megkóstolni*; koſten. 2) *megpróbálni*; verſuchen, forſchen, probieren.

Dĕhaurĭo, si, stum, īre, 4. *lemeritni, lemerni*; abſchöpfen, heraus ſchöpfen. 2) *lenyelni, elnyelni*; verſchlucken.

Dĕhinc, Adv. *ezután, ezentúl*; von nun an, künftig. 2) *azután, osztán*; hernach, hierauf. 3) *innen*; von hier.

Dĕhisco, ĕre, 3. *eltátódni, megnyílni, kitáródni, meghasadni*; ſich von einander thun, ſich öffnen, aufſpringen.

Dĕhŏnestāmentum, i, n. 2. *tsúfsdg*; was etwas verunſtaltet, Verunſtaltung. 2) *megmotskolás, megbetsteleníté*s; die Beſchimpfung.

Dĕhŏnestātĭo, ōnis, f. 3. *megszégyenités, betstelenités*; die Beſchimpfung.

Dĕhŏnesto, āre, 1. *megszégyenitni, betstelenitni, gyalázni*; verunehren, beſchimpfen.

Dĕhŏnestus, a, um, *betstelen, illetlen*; unanſtändig, unehrbar.

Dĕhŏnōro, āre, 1. *meggyalázni*; entehren.

Dĕhortātĭo, ōnis, f. 3. *elintés, lebeszélés, leverés, valamiről, ellenzés*; die Abrathung.

Dĕhortātōrĭus, a, um, *elintő, leverő valamiről*; abrathend.

Dĕhortor, ātus sum, āri, Dep. 1. aliquem, a re, Cic. *leverni, lebeszélni valamiről, ellenzeni valamit*; abmahnen, abrathen, widerrathen.

Dēĭānīra, ae, f. 1. Oenei, Aetoliae regis filia, Herculis uxor.

Dēĭcŏla, ae, c. 1. *istenfélő, istent tisztelő*; Verehrer Gottes, der Gott ehret.

Dēĭdămīa, ae, f. 1. filia Lycomedis regis Scyri, mater Pyrrhi.

Dēĭfĭcus, a, um, i. e. faciens deos.

Dēin, Adv. *azután, osztán*; hernach.

Dēĭnceps, Adv. *egymásután*; nach der Reihe, nach einander; duo deinceps reges, Liv. 2) *azután, ekkor*; hierauf, gleich nachher.

Dēinde, Adv. *ezután, azután, erre*; hernach, hierauf.

Dēinsŭper, i. q. desuper, Sallust.

Deintegro, Adv. *újra, újolag*; von neuem.

Dēintĕgro, āre, i. e. minuere, *kevesbíteni, kissebbíteni*; vermindern, verringern.

Dēĭpăra, ae, f. 1. (deus et pario), *istent szülő*; Gottesgebährerinn.

Dēĭphŏbe, es, f. 1. cognomen Sibillae Cumeae.

Dēĭphŏbus, i, m. 2. filius Priami.

Digitized by Google

Dēĭtas, ātis, f. 3. *istenség*; die Gottheit.

Dējecte, Adv. *alatsonyan*; niedrig; dejectius, Tertull.

Dējectĭo, ōnis, f. 3. *levetés, lehajlták*; die Herabwerfung, Niederwerfung. 2) Met. v. gr. dejectio gradus; *levetés, letétel, p. o. a' tisztségből*; die Degradirung, Absetzung. 3) dejectio animi; *eltsüggedés, elkedvetlenedés*; die Muthlosigkeit. 4) Scil. alvi; *hashajtás, hasmenés*; der Stuhlgang. Dejectionibus laborare; *hasmenéssel bajlódni*; den Durchfall haben.

Dējectĭuncŭla, ae, f. i. e. levis dejectio.

Dējecto, āre, i. q. dejicio.

Dējector, ōris, m. 3. *levető*; der Herabwerfer.

Dējectus, us, m. 4. *levetés, lehajlták*; das Herabwerfen, Herabstürzen. 2) v. gr. collis; *lejtősség, hajlósság*; die Abschüssigkeit eines Orts.

Dējectus, a, um, *levetett*; herabgeworfen. 2) *meggyőzött, levert*; überwunden. Nep. 3) oculi in terram dejecti; Virg. *földre szegezett szemek*; niedergeschlagene Augen. 4) *alatsony*; niedrig.

Dējĕrātĭo, ōnis, f. 3. *eskűvés*; die Betheurung.

Dējĕro, āvi, ātum, āre, (de et juro), *eskűdni, eskűvéssel állítni*; betheuern, schwören.

Dējĭcĭo, jēci, jectum, jĭcĕre, 3. (de et jacio), *levetni, v. taszítni*; herunterwerfen oder stürzen. e. gr. pontem in Tiberim, Cic. *a' hídról a' Tiberisbe buktatni*; von der Brücke in die Tiber werfen.. 2) e. gr. aliquem in forum, Cic. *húzni, v. kurtzolni*; herunter ziehen oder schleppen. 3) e. gr. avem, Virg. hominem, Caes. *le, v. elűni, elejteni, megölni*: erschießen, erlegen, tödten. e. gr. juvencum, Phaedr. *levágni*; schlachten. 4) e. gr. aliquem officio, de possessione, de gradu, Cic. *kitenni, ki, v. elűzni*; entsetzen, heraustreiben. 5) *leszakítni, szakasztani, v. tépni*; abreißen. e. gr. libellos, Cic. *a' kóstyavetyét jelentő tzéduldkat le tépni*; die Zettel, worinnen die Auction bekannt gemacht wird, abreißen. 6) *elvenni, távoztatni, háritni*; wegnehmen, entfernen. Vide quantum mali de humana conditione dejeceris, Cic. 7) e. gr. aliquem de sententia, Cic. *elvonni, leverni*; abbringen. 8) dejici, Cic. *kérését megtagadó vdlaszt venni*; eine abschlägige Antwort bekommen, wenn man um etwas anhält. 9) *meggyőzni, erőt venni valamin*; überwinden. Vitia ratione dejecta. 10) e. gr. oculos, Cic. *elforditni, szemeit*; die Augen abwenden. 11) e. gr. alvum, Cels. *szükségét végezni*; seine Nothdurft verrichten. 12) e. gr. spe; *reménységétől megfosztatni*; einem die Hoffnung benehmen.

Dējŭgis, e, *lefelé*; abwärts. Dejugo cursu, Auson. *lefutás, v. szaladás közben*; im Herablaufen.

Dējŭgo, āre, 1. (jugum) *kifogni, p. o. a' hámból, járomból*; ausspannen. 2) *elválasztani, szakasztani, v. szakitni*; absondern, trennen.

Dējungo, xi, ctum, ĕre, 3. (jungo) *elválasztani, egymástól elszakasztani*; absondern, von einander trennen. 2) e. gr. boves; *kifogni, kibotsátni, p. o. a' járomból*; abspannen.

Dejŭrĭum, ĭi, n. 2. *erős eskűvés*; ein theurer Schwur.

Dejŭro, āre, 1. *dllitni, fogadni, eskűdni, szentűl fogadni*; schwören, betheuern, hoch und theuer schwören. e. gr. per deos omnes, Plaut. *minden szentekre fogadni*; bey allen Göttern schwören.

Dejŭvo, āre, 1. *nem segitni, segitségre nem lenni*; nicht helfen.

Delăbor, psus sum, lābi, 3. (labor) e. gr. de loco, ex loco, Cic. coelo, Liv. *letúszni, v. esni, megsikamlani*; hinabschlüpfen, hinabfallen. 2) Trop. *jutni, kerülni, esni, akadni, taldlni*; wohin gerathen, verfallen. Delabitur in eas difficultates, Cic. *illyen szorongattatdsok közzé jut*; er kommt in diese Angst. e. gr. in morbum, Cic. *megbetegedni, betegségbe esni*; in eine Krankheit fallen, krank werden. e. gr. ab alio ad aliud, Cic. 3) *szármázni, eredni, lenni*; entstehen, entspringen. Delapsa sunt ab his plura genera, Cic. 4) *semmivé lenni, elpusztúlni*; zu Grunde gehen. e. gr. res ejus coeperunt, Cic. *rosszúl kezdenek folyni dolgai*; seine Sachen gehen schief. 5) *hibázni*; fehlen, sich vergehen.

Delăbōro, āre, pro: laboro.

Delăcĕro, āre, 1. *elszaggatni, szétlyel-*

Digitized by Google

darabolni; zerreiſſen, zerfleiſchen. 2) Trop. e. gr. opes, Plaut. *elpusztitni, eltékozolni*; verſchwenden.

Delăcrymātĭo, ōnis, f. 3. *siratás, könnyezés, megsiratás, v. könnyezés*; die Beweinung, Vergießung der Thränen.

Dēlăcrymatōrĭus, a, um, *könnyezésre való*; für die Thränen dienlich, dahin gehörig.

Delăcrymo, (Delăcrumo), āre, 1. *megsiratni, v. könnyezni*; beweinen, bethränen.

Delaevo, āre, vide: Delevo.

Delambo, ĕre, 3. *nyalni, megnyalni*; lecken, ablecken.

Delāmentor, āri, 1. *megsiratni*; beweinen.

Delăpido, āvi, ātum, āre, 1. *köveket elhányni, kövektől megtisztitni*; Steine ableſen, Steine wegräumen, von Steinen reinigen. e. gr. locum, Cato. *valamelly helyről a' köveket elhordani*; die Steine von einem Orte wegleſen.

Delapsus, us, m. 4. *leesés, v. jövés*; das Herabfallen, die Herabkunft; aqua non habens delapsum. Varr.

Delapsus, a, um, *leesett*; herunter gefallen. 2) Trop. delapsus in morbum; *betegségbe esett, megbetegedett*; in eine Krankheit verfallen. 3) coelo delapsus ab alto; *égből jött*; vom Himmel gekommen.

Delassābĭlis, e, (delasso), *elfárasztható*; was ſich ermüden läßt

Dēlāssātus, a, um, *el, v. megfárasztott*; ermüdet.

Delasso, āre, 1. *el, v. megfárasztani*; ermüden.

Delātĭo, ōnis, f. 3. (fero) *béadás, v. vádolás*; die Anklage, Angebung. 2) *drúlás, eldrúlás*; die Verrätherey. 3) e. gr. juramenti, JCt. *hit odaajándás*; die Zumuthung des Eides.

Delātor, ōris, m. 3. *bé, v. feladó, vádoló, bévádoló, drúló drúlkodó, rágalmazó*; ein Ankläger, Verläumder, heimlicher Angeber, oder Verräther.

Delātōrĭus, a, um, i. q. ad delatorem pertinens.

Delātūra, ae, f. 1. *drúlás*; die Verrätherey.

Delātus, a, um, *bé, v. feladott, bé, v. elvádolt*; angeklagt, angegeben. 2) *küldött*; geſchickt, geſendet. Divinitus ad nos delatus; Capitol. *Istentől küldött*; er iſt uns von Gott zugeſchickt. 3) e. gr. honor; *ajándlott*; angetragen.

Delăvo, āre, i. q. lavo.

Delebĭlis, e, (deleo), *le, v. eltörölhető*; was abzuwiſchen iſt, auslöſchlich.

Dēlectābilis, e, Adj. (delecto) *kellemetes, kedves, nyájas, mulattató, mulatságos, gyönyörködtető*; lieblich, beluſtigend, ergötzlich, angenehm; Tac. delectabilior, Apul.

Dēlectābĭlĭter, Adv. *kellemetesen, mulatságosan, gyönyörködtetve*; ergötzlich, angenehm.

Delectāmentum, i, n. 2. *gyönyörüség, gyönyörködés, mulatság*; die Freude, Luſt, Ergötzlichkeit, Ergötzung

Dēlectātĭo, ōnis, f. 3. i. q. Delectamentum.

Dēlectĭo, ōnis, f. 3. (deligere) *választás*; die Wahl.

Dēlecto, āvi, ātum, āre, 1. (lacio) *magdhoz tsalni, v. édesgetni*; an ſich locken. e. gr. se cum aliqua re, Nep. *gyönyörködni, gyönyörüségét találni*; ſich vergnügen, oder ergötzen. 2) e. gr. ibi oves, Cato. *tartani, tartóztatni*; zurückhalten, oder halten.

Dēlector, ōris, m. 3. (deligo) *katona fogadó, v. szedő*; ein Soldatenwerber. 2) *mustrát végrehajtó biztos, v. kommisszárius*; ein Muſtercommiſſarius.

Dēlectus, a, um, (deligor) *kiválasztott, v. válogatott*; auserkohren, auserleſen.

Dēlectus, us, m. 4. *választás, kiválasztás*; die Wahl, Auswahl, Erwählung. 2) *ifjú v. fijatal katonák ki válogatása, v. szemelése*; die Auswahl der jungen Mannſchaft. Delectum habere, Cic. *katonát szedni (verbudlni)*; eine Werbung halten. 3) *külömbség*; der Unterſchied.

Dēlēgātĭo, ōnis, f. 3. *elküldés*; die Abſendung, Verſendung. 2) *hozzádutasitás*; die Anweiſung.

Dēlēgātus, a, um. *elsibe szabott*; aufgelegt. 2) *hozzá útasitott*; angewieſen. e. gr. judex, JCt. *rendelt bíró*; ein abgeordneter Richter.

Dēlēgo, āvi, ātum, āre, 1. *küldeni valahová*; wohin ſchicken. 2) e. gr. rem ad senatum, Cic. *valahová igazitni, eligazitni*; wohin verweiſen. 3) *el, v. máshoz útasitni*; anweiſen an jemand. 4) e. gr. crimen alicui, Cic. *tulajdonitni*; zuſchreiben, beymeſ-

Digitized by Google

sen. 5) e. gr. officium alicui, Plin. *rábizni, kiszabni eleibe*; auftragen.

Dēlēnīficus, a, um, *enyhitő, megenyhitő*; lindernd. 2) Trop. *kiselkedő*; schmeichlerisch. Delenifica verba, Plaut. *nyájas, engesztelő beszéd*; süße Worte.

Dēlēnīmen, ĭnis, n. 3. i. q. Delenimentum.

Dēlēnīmentum, i, n. 2. *engesztelő eszköz, v. szer*; ein Besänftigungsmittel 2) *kiselkedés, tsirólgatás, esenkedés*; die Liebkosung, Schmeicheley.

Dēlēnĭo, īvi, ītum, īre, 4. (lenis), *engesztelni, megengesztelni, enyhitni*; besänftigen. 2) *megnyerni, elfoglalni, gyönyörködtetni*; gewinnen, einnehmen, ergötzen.

Dēlēnītĭo, ōnis, f. 3. *megnyerése, v, elfoglaldsa valakinek*; die Gewinnung oder Einnehmung einer Person.

Dēlēnītor, ōris, m. 3. *megnyerő, elfoglaló, magához édesgető*; der Einnehmer, Gewinner, oder Bezauberer einer Person.

Dēlĕo, ēvi, ētum, ēre, 2. *el, le, v. kitörölni, kiirtani, el, v. kipusztitni*; auslöschen, abwischen, austilgen, vertilgen. 2) e. gr. molestiam alicui, Cic. *valakit megengesztelni*; einem den Verdruß benehmen. 3) e. gr. memoriam alicujus rei, Cic. *valamelly dolog emlékezetét kiirtani*; das Gedächtniß einer Sache austilgen. 4) e. gr. ex animo, Liv. *elméjéből kivetni, elfelejteni*; aus dem Sinne schlagen, vergeſſen. 5) *keresztül vonni, v. húzni, p. o. az irást*; durchstreichen. 6) *elveszteni, elveszitni*; verlieren 7) *eltörleni, p. o. törvényt, szokdst*; abschaffen. 8) e. gr. ruinis et ignibus templa, Curt. *porrá tenni, földig lerontani*; abbrennen, einreißen, zerstören.

Dēlētĭlis, e, (deleo), *keresztülvonható, el, v. kitörölhető*; was man durchstreichen, auslöschen kann.

Dēlētĭo, ōnis, f. 3. *eltörlés, v. pusztitás semmivétevés, elrontás*; die Austilgung, Zerstörung

Dēlētus, us, m. 4. i. q. deletio.

Dēlētus, a, um, *kilrtott, v. törlött, keresztül vont, v húsott*; ausgetilget, durchgestrichen. 2) *elrontott, v. pusztitott*; zerstöret.

Delia, ae, f. 1. dea venationis, Diana. 2) nomen puellae.

Dēlĭăcus, a, um, *Délusi, Délusba, v. ból való*; Deliſch, in oder aus Delos, dahin gehörig.

Dēlĭbāmentum, i, n. 2. *bor áldozat*; die Opferung des Weins.

Dēlĭbātĭo, ōnis, f. 3. *megkevesitės, elvevés valamiből*; die Wegnehmung von etwas, Verminderung.

Dēlĭbātus, a, um, (delibo) *megkóstolt*; gekoſtet. 2) *megtört, hijja ejtett*; abgebrochen. 3) flos delibatus populi, Enn. ap. Cic. *kivdlasztott ember*: ein auserleſener Menſch. 4) *meglesleg, imigyamúgy próbált*; obenhin verſucht.

Dēlĭbĕrābundus, a, um, i. q. deliberans.

Dēlĭbĕrātĭo, ōnis, f. 3. (delibero) *tandtskozás*; die Berathſchlagung.

Dēlĭbĕrātīvus, a, um, *tandtskozásra való*; etwas, worüber man rathſchlägt. 2) *tandtskozásban megálló*; in Berathſchlagungen beſtehend.

Dēlĭbĕrātor, ōris, m. 3. *tandtskozó*; ein Rathſchläger.

Dēlĭbĕrātus, a, um, *tandtskozás által elvégzett*; berathſchlaget.

Dēlĭbĕro, āvi, ātum, āre, 1. de re aliqua, Cic. cum aliquo, Liv. *tandtskozni*; rathſchlagen, ſich berathſchlagen. 2) *meggondolni, v. fontolni*; bedenken, überlegen. Deliberandum est diu, quod statuendum est semel. Publ. Syr. 3) *elvégezni*; beſchließen. Cum animo statutum, ac deliberatum habere, Cic. *erősen meghatdrozni magdt*; feſt entſchloſſen ſeyn.

Dēlĭbo, āvi, ātum, āre, 1. *kóstolni, megkóstolni*; koſten. 2) Trop. e. gr. de gloria alicujus, Cic. *kitsinyitni, megkitsinyitni, kevesitni, megkevesitni, kissebbitni, aldzni*; vermindern, mindern. 3) *megpróbdlni*; verſuchen. 4) e. gr. flosculos, Cic. *le törni, v. szedni*: abbrechen, abpflücken. 5) *kevéssé illetni, érintetni*; leicht berühren e. gr. oscula, Sveton. *tsókolni*; küſſen. 6) *megtsonkitni, elformdtlanitni*; verſtümmeln, ungeſtaltet machen.

Dēlĭbrātus, a, um. *meghámozott, héjját, v. kérgét lehántott*; abgeſchält.

Dēlĭbro, āvi, ātum, āre, 1. (liber) *meghámozni, héjját, v. kérgét lehántani*; der Rinde berauben, abſchälen.

Dēlĭbro, āvi, ātum, āre, 1. (libra) *fon-*

Digitized by Google

tolni, mérni, meg fontolni, v. mérni; abwägen.

Dēlĭbŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. *meg kenni, v. nedvesíteni*; ſchmieren, benetzen.

Dēlĭcāte, Adv. *kénnyére, kényesen, kevélyen*; zärtlich, wollüſtig, delicat.

Dēlĭcātus, a, ūm, *kénnyére való, kényes*; zärtlich, wollüſtig. Adolescens delicatus; *kénnyére nevelt ifjú*; ein verzärtelter Jüngling. 2) *játszi, tréfás*; ſcherzhaft, ſchäckerhaft. 3) *kellemetes, gyönyörködtető*; angenehm, ergötzlich. 4) *kívánatos, kedves ízű*; köſtlich, appetitlich.

Dēlĭcĭæ, ārum, f. pl. 1. *gyönyörűség, gyönyörködés*; die Ergötzlichkeit, das Vergnügen. Delicia mea, Plaut. *én gyönyörűségem! örömöm!* du mein Vergnügen! meine Freude!

Dēlĭcĭæ, ārum, f. pl. 1. *gyönyörködés, gyönyörűség*; das Vergnügen. Deliciarum caussa, Cic. *gyönyörködésvégett*; zum Vergnügen. 2) *drágaságok, p. o. arany, ezüst, drága festések, 's a' t.* Koſtbarkeiten, z. B. Gold, Silber, Gemählde, ꝛc. 3) *kedvese, kedves kintse valaminek*; ein Liebling, eine Lieblingsſache. 4) *tréfa, enyelgés*; die Schäkerey, der Scherz, die Tändeley.

Dēlĭcĭō, ĕre, 3. (de et latio), *levonni*; herabziehen. 2) *gyönyörködtetni, édesgetni*; ergötzen, anlocken.

Dēlĭcĭŏlæ, ārum, i. qu. deliciae.

Dēlĭcĭŏlum, i, n. 2. i. qu. deliciae.

Dēlĭco, āre, i. q. dedico; *megmondani, jelenteni*; anzeigen, ſagen.

Dēlictor, ōris, m. 3. (delinquo); *bűnös, gonosztévő*; der Verbrecher.

Delictum, i, n. 2. *vétek, bűn, roszsztett, gonosztett*; ein Verſehen, Verbrechen. Delictum committere. Caes.

Delĭcŭlus, a, um, id. qu. Delicus.

Delĭcus, a, um, *elvdlasztott, már nem szopó*; abgeſetzt, nicht mehr ſaugend.

Dēlĭgo, āvi, ātum. āre, 1. *megkötni, hozzákötni valamihez*; binden, anbinden. 2) v. gr. vulnus; *békötni, p. o. a' sebet*; verbinden.

Dēlĭgo, ēgi, ectum, lĭgĕre, 3. *kikeresni, kivdlasztani*; ausleſen, wählen. Aliquem in consilium deligere, Cic. *valakitól tanátsot kérdeni*; einen zu Rathe ziehen. 2) v. gr. ex aedibus, Plaut. *kivetni, kitaszítni*; hinausſtoßen, hinausjagen. 3) *levonni, lehúzni*; herabziehen. 4) v. gr. rosam, Ovid. *leszakasztani*; abpflücken.

Dēlīmis, e, 3. *kajsza, finta*; ſchief, ſchräge.

Dēlīmĭto, āre, 1. *körülkeritni*; in Grenzen einſchließen.

Dēlīmo, āre, 1. *lereszelni*; abfeilen.

Dēlīnĕātĭo, ōnis, f. 3. *rajz, rajzolat*; Abriß, Entwurf.

Delīnĕo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. imaginem, Plin. *rajzolni, lerajzolni*; entwerfen, abreiſſen.

Delingo, nxi, nctum, lingĕre, 3. *nyalni, lenyalni*; lecken, ablecken.

Dēlīnīmen, **Delinimentum**, **Delinio** etc. vide: Delenimen, etc.

Dēlīno, ēvi, ĭtum, līnĕre, 3. *letörleni, letörölni*; abwiſchen. 2) *bémázolni*; beſchmieren.

Dēlinquentĭa, ae, f. 1. *gonosztett*; Verbrechen.

Dēlinquo, īqui, ictum, līnquĕre, 3. v gr. erga aliquem, in aliquem, Plaut. Ovid. *hibázni, hibát ejteni, hibát tenni*; fehlen, Fehler begehen, verſehen.

Dēlīquĕo, līcŭi, līquēre, 2. *elolvadni*; zerſchmelzen. 2) *oda lenni, elmállani*; vergehen.

Dēliquesco, cui, quescĕre, 3. *elolvadni*; zerſchmelzen. 2) *elágyúlni, elmállani*; zerweichen, mürbe werden.

Dēlīquĭæ, ārum, plur. f. 1. *tsatorna, víztsatorna*; die Rinne, Waſſerrinne.

Dēlīquĭo, ōnis, f. 3. id. qu. Deliquium.

Dēlīquĭum, ĭi, n. 2. (delinquo), *hijjá valaminek, fogyatkozás valamiben*; der Abbruch, Abgang, Mangel. 2) *hiba, hijánosság*; ein Fehler, ein Gebrechen. 3) deliquium solis; *napbeli fogyatkozás*; Sonnenfinſterniß. Deliquium animi; *djúlás*; die Ohnmacht. 4) *elolvadás*; das Schmelzen.

Dēlīquo, āre, 1. *letölteni, leszűrni, p. o. edénybe*; abgießen, abſeigen, läutern. 2) *megolvasztani*; ſchmelzen.

Dēlīquus, a, um, *kibázó, hijjános*; fehlend, mangelnd.

Dēlīrāmentum, i, n. 2. *esztelenség, bolondság*; wahnwitziges, albernes Zeug, Poſſen.

Dēlīrātĭo, ōnis, f. 3. *a' bardzdán kivül járás*; das Gehen außer der

Digitized by Google

Furche. 2) *esztelenkedés*; der Wahnwitz.

Dēlīrĭtas, ātis, f. i. q. deliratio.

Dēlīrĭum, ĭi, n. 2. *esztelenség, őrültség, megőrülés*; Wahnsinn, Verlierung des Verſtandes.

Dēlīro, āre, 1. *bardzádn kivül járni*; außer der Furche gehen. 2) *esztelenkedni, őrült lenni*; unſinnig, verſtandlos, albern ſeyn. 3) *az egyenes linedtól eltávozni*; von der geraden Linie abgehen.

Dēlīrus, a, um, *őrült, esztelen, bolond*; unſinnig, aberwitzig, wahnſinnig, albern, närriſch.

Dēlītĕo, ui, lītēre, 2. (de et lateo); *lappangani*; verborgen ſeyn.

Dēlītesco, ui, lītescĕre, 3. (de et latesco); *elrejteni magát, lappangani, elbújni*; ſich verbergen, verſtecken.

Dēlītigo, āre, 1. *veszekedni, tzivódni*; ſich zanken. Horat.

Dēlītor, ōris, m. 3. *letörlő*; ein Tilger.

Dēlītus, a, um, *letörlött*; abgewiſcht. 2) *bémázolt*; beſtrichen.

Dēlĭus, a, um, *Délusi, Délus szigetbeli*; Deliſch, in oder aus Delos, dahin gehörig.

Dēlos (us), i. f. 2. *Délus szigete, egy a' Cycládi szigetek közül, az Aegeumi tengeren*; eine der Cycladiſchen Inſeln, wo Latona den Apoll und die Diana gebar.

Delphi, ōrum, m. pl. urbs in Phocide, ad Parnassum montem ubi Apollinis oraculum erat. 2) incolae urbis hujus.

Delphĭce, Adv. i. e. more oraculi Delphici.

Delphĭcŏla, ae, c. 1. incola urbis Delphorum. 2) cognomen Apollinis.

Delphĭcus, a, um, *Delfibéli*; Delphiſch, in oder aus Delphi. 2) Delphicus, i. e. Apollo.

Delphin, īnis, 3. et Delphīnus, i, m. 2. *delfin*; der Delphin, eine Wallfiſchart. (Delphinus Delphis L.) 2) *egy tsillagzat*; ein Geſtirn.

Delphīnātus, us, m. 4. *Delfindt, Franziaországban egy tartomdny vagy Provincia*; die Provinz Dauphine oder Delphinat, in Frankreich. Geogr.

Delphīnis, is, m. 3. *delfin tsillagzat*; der Delphin, ein Geſtirn.

Delphīnium, ĭi, n. 2. *sarkvirág, szarkaláb*; der Ritterſporn.

Delphis, ĭdis, f. 3. sc. *sacerdos*; *a' Delfibeli Apolló papnéja*; die Prieſterinn des Delphiſchen Apollo. 2) i. q. Delphin.

Delphūsĭa, ae, f. 1. urbs Arcadiae.

Delta, ae, f. 1. *a' Görög D betű neve*; ein griechiſcher Buchſtabe in Geſtalt eines Dreyecks. 2) pars inferior Aegypti, quae insula est, et formam triangularem habet.

Deltŏīdes, scil. Musculus, musculus triangularis brachii superioris ad scapulam.

Deltoideus, a, um, v. gr. folium; *kétaldntsds, p. o. levél*; deltaförmig.

Deltŏton, i, n. *egy háromszegletet formáló tsillagzat*; Dreyeck, ein mitternächtiges Geſtirn.

Dēlŭbrum, i, n. 2. *bálványt vagy valamelly pogány isten képét fedező kápolna*; ein Götzentempel.

Dēluctātĭo, ōnis, f. 3. *küszdés, küszködés*; der Kampf.

Dēlucto, āre, et Deluctor, āri, Dep. 1. *küszdeni, küszködni, vívni*; kämpfen.

Dēlūdĭfĭco, āre, i. q. deludo, Plaut.

Dēlūdo, si, sum, lūdĕre, 3. aliquem; *rászedni, megszedni, megtréfálni*; anführen, täuſchen, betriegen, hintergehen. 2) *kitsúfolni*; verſpotten. 3) *megszűnni jdtszani*; aufhören zu ſpielen.

Dēlumbis, e, *tsipejére sdnta*; gelähmt an den Lenden, lendenlahm.

Dēlumbo, āvi, ātum, āre, 1. *tsipejét letörni, megsdntitni*; die Lenden entzwey ſchlagen, lähmen. 2) *elerőtlenitni*; entkräften.

Dēlŭo, ĕre, *kiöblitni, kimosni*; abſpühlen, abwaſchen.

Dēlus, i, vide: Dēlos.

Dēlūsĭo, ōnis, f. 3. *kitsúfolds*; die Verſpottung. 2) *rászedés, megtréfálds*; die Täuſchung, der Betrug.

Delustro, āre, i. q. lustro, Apul.

Dēlūsus, a, um, *kitsúfolt, rászedett*; verſpottet, betrogen.

Dēlŭto, āre, *bétapasztani, sárral bédnyni*; mit Lehm bewerfen oder überziehen.

Dēmădĕo, ŭi, ēre, 2. *igen nedves lenni*; ſehr naß ſeyn.

Dēmădesco (ui), ĕre, 3. *megnedvesedni*; feucht werden.

Digitized by Google

Dĕmăgis, Adv. *továbbá, azonkívül*; weiter, außerdem.

Dĕmăgōgus, i, m. 2. *a' ki a' köznép telyes bizodalmát megnyerte, 's azzal kénnyére bánik, mint a' régi Görög orátorok tettek*; der das gemeine Volk in seiner Gewalt hat; die Redner bey den Griechen.

Dĕmando, āvi, ātum, āre, 1. *elküldeni, valahova küldeni*; wegschicken, wohin schicken. 2) v. gr. pueros curae alicujus demandare, Liv. *rábízni, gondja alá adni, v. bízni*; anvertrauen.

Dĕmănĭco, āre, 1. *levetni a' ruhát*; die Kleider ausziehen.

Dĕmăno, āre, 1. *lefolyni*; herabfließen.

Demarātus (Damaratus), i, m. 2. pater Tarquinii Prisci. 2) rex Lacedaemoniorum.

Dĕmarchus, i, m. 2. *nép igazgatója volt*; war ein Regent des Volks.

Dĕmārgino, āre, 1. *szélét elvágni, körül vágni, v. nyírni*; den Rand abnehmen, beschneiden.

Demĕăcŭlum, i, n. 2. *föld alatt való út, v. menetel*; ein Gang unter der Erde.

Dĕmĕmĭnī, isse, e. gr. mortis; Mart. *elfelejteni*; vergeßen.

Dĕmens, tis, o. Adj. *esztelen, ostoba, bolond, balgatag*; des Verstandes nicht mächtig, dumm, albern. 2) *együgyű, gondolatlan*; einfältig, unbesonnen. Dementior, Cic. temeritas dementissima, Cic.

Dĕmensĭo, ōnis, f. 3. e. gr. quadrati, Cic. *meg, v. felmérés*; die Abmeßung.

Dĕmēnsum, i, n. 2. *szolgáknak kiszabott étel, ital, élelem*; abgemeßene Speise für die Knechte.

Dĕmensus, a, um, *meg, v. felmért*; gemeßen.

Dementer, Adv. *esztelenül, ostobául, bolondúl, balgatagúl, gondolatlanúl*; närrisch, albern, thöricht, unbesonnen. Superl. dementissime, Senec.

Dementĭa, ae, f. 1. *esztelenség, ostobaság, bolondság, balgatagság, gondolatlanság*; der Unsinn, die Albernheit, Dummheit, Thorheit, Unbesonnenheit.

Dementĭo, īre, 4. (demens), *megeszteleníteni, esztelenkedni, megeszelősödni*; ohne Verstand seyn.

Demento, āre, 1. i. q. dementio.

Dĕmĕo, āre, 1. *le, ald, v. elmenni*; herabgehen.

Dĕmĕrĕo, ŭi, ĭtum, ēre, 2. (mereo) e. gr. mercedem, grandem pecuniam, Plaut. *megérdemelni, megszolgálni*; verdienen. 2) *magát valaki előtt érdemessé tenni, érdemesíteni, magát valakinek lekötelezni*; sich um Jemand verdient machen, sich Jemanden verbindlich machen.

Dĕmĕrĕor, ēri, 2. *magát érdemessé tenni, v. érdemesíteni*; sich verdient machen. c. gr. aliquem beneficio, Liv. *valakit jótéteménnyel megnyerni, v. lekötelezni*; einen durch Wohlthaten gewinnen.

Dĕmergo, si, sum, ĕre, 3. *elsüllyeszteni, belémártani*; versenken, untertauchen. Demergi; *el, v lesüllyedni*; versinken. 2) Trop. *le, v. elnyomni*; niederdrücken, unterdrücken. Leges demersae, Cic.

Dĕmersĭo, ōnis, f. 3. *elsüllyesztés, belémártás*; die Untertauchung, Versenkung. 2) e. gr. urbium; *elsüllyedés*; die Versinkung.

Dĕmersus, us, m. 4. i. q demersio.

Dĕmersus, a, um, *elsüllyesztett, belémártott*; versenkt, untertaucht. 2) demersus aere alieno, Liv. *sokkal, v. fülig adós*; der tief in Schulden steckt. 3) demersus in terram, Cic. *földre nyomott*; auf die Erde gedrückt. 4) *elnyomott*; unterdrückt.

Dĕmessus, a, um, *lekaszált, v. aratált*; abgemähet. 2) *leszakasztott, v. szedett*; abgepflückt. 3) *levágott, v. metszett*; abgeschnitten.

Dĕmētĭor, mensus, et metītus sum, metīri, 4. *szorgalmatosan és pontosan ki, fel, v. megméri*; fleißig und genau aus oder abmeßen.

Dĕmētītus, a, um, *meg, ki, v. felmért*; gemeßen, abgemeßen. 2) Act. *a' ki mért*; einer, der gemeßen hat.

Dĕmēto, v. Dimēto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. locum castris, Liv. *erős határok közzé venni, békeríteni, meghatározni, kiméri*; durch feste Grenzen einschließen, bestimmen.

Dĕmēto, essui, essum, ĕre, 3. *levágni, metszeni, kaszálni, v. aratni*; abschneiden, abmähen. e. gr. favos, Colum. *méhet herélni, mézzét ki v. elvenni, v. szedni*; die Bienen schneiden, den Honig ausnehmen.

Dĕmētrĭus, ĭi, m. 2. nomen plurimorum regum, et colebrium virorum.

Digitized by Google

Praeprimis notus Demetrius Phalereus, philosophus et orator Atheniensis, discipulus Theophrasti.

Dēmigrātio, ōnis, f. g. *elköltözés*; das Wegziehen.

Dēmigro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. loco, de, a, v. ex loco; *elköltözni*; wegziehen. e. gr. de statu suo, Liv. *állapotját megváltoztatni*, v. *abból kimozdúlni*; seinen Stand verändern. 2) Trop. e. gr. ex vita, Cic. *elmenni* v. *költözni*, *meghálni*; weggehen, wegziehen, sterben.

Deminōro, āre, 1. i. q. deminuo.

Dēminuo, ūi, ūtum, ĕre, 3. *megkissebbíteni*, *kitsinyitni*, v. *kevesíteni*; verringern, mindern, schmälern. 2) e. gr. aliquid de bonis, Cic. *eladni*, *más kezére botsátni*; veräußern. Capite deminui, Cic. *az eddig volt jussokat 's hásznokat elveszteni*; die bisherigen Rechte und Vortheile verlieren.

Dēminūtio, ōnis, f. 3. *megkissebbítés*, *kissebbé tevés*, *megkitsinyités*; die Verkleinerung, Verringerung. 2) *eladás*, *más kezére botsátás*; die Verkaufung, Veräußerung. 3) e. gr. provinciae, Cic. *megfosztás*; die Entziehung.

Dēminūtīvus, a, um, *kitsinyítő*, *megkevesítő*; vermindernd.

Dēminūtus, a, um, *meghissebitett*; geschmälert.

Dēmīror, ātus sum, āri, 1. *igen tsuddálkozni*, *álmélkodni*; sich sehr verwundern. 2) i. q. nescio; *nem foghatom meg*, *kívánom tudni*; ich begreife es nicht, das bin ich begierig zu wissen.

Dēmisse, Adv. *magát lehajtva*, *alatsonyan*; sich herablassend, niedrig. 2) Trop. *szemérmesen*; bescheiden. 3) *tsüggedt szívvel*, *aláztosan*; kleinmüthig, demüthig. Comp. demissius.

Dēmissicius (—tius): a, um, *lefüggő*, *le*, v. *ald eresztett*, v. *botsátott*; herabgelassen oder hangend.

Dēmissio, ōnis, f. 3. *megalatsonyítás*, *alatsonnyítevés*, *leeresztés*, v. *botsátás*; die Erniedrigung, Herablassung. 2) *félénkség*, *bátortalanság*; die Zaghaftigkeit. 3) *aláztatosság*; die Demüthigkeit.

Dēmissus, a, um, (Demitto), *le* v. *ald botsátott*, v. *eresztett*, *lefüggő*; niedergelassen, herabhangend. 2) e. gr. orco, Hor. *a' hóltak országába tasztított*, *megölt*; in das Reich der Todten hinunter gestürzt, getödtet. 3) *tsüggedt szívü*, *aláztatos*; kleinmüthig, demüthig. Demissa voce loqui, Virg. *félénken beszéllni*; kleinmüthig reden. Demisso animo esse, Cic. *eltsüggedni*; kleinmüthig seyn. 4) *eredt*, *származott*; entsprungen. Genus demissum ab Aenea, Hor. Comp. demissior. Liv.

Dēmītigo, āre, 1. e. gr. aliquem, Cic. *megenyhíteni*, *engeszteltni*; lindern, besänftigen, versöhnen.

Dēmitto, īsi, issum, ĕre, 3. *le*, v. *ald eresztení*, v. *botsátni*; hinablassen. 2) e. gr. animum, Cic. *magát elhagyni*; den Muth sinken lassen. 3) e. gr. aliquid in pectus, Sallust. *szívére venni*; etwas zu Herzen fassen. 4) e. gr. se ad minora, Quint. *magát megalatsonyítni*; sich erniedrigen. 5) e. gr. coelo, Virg. *égből küldeni*; vom Himmel herabsenden. 6) e. gr. neci, Virg. *megölni*; tödten. 7) e. gr. gladium in ilia, Ovid. *a' kardot a' testibe szúrni*; den Degen in den Leib stoßen. 8) demittitur imber coelo, Virg. *eső esik*; es regnet. 9) e. gr. faciem rubore, Aur. Vict. *szégyenletibe szemeit földre szegezni*; die Augen vor Schaam niederschlagen. 10) e. gr. se, Plin. *kívánságinak zaboltlanúl neki ereszteni magát*; seinen Begierden den Zügel lassen.

Dēmiurgus, i, m. 2. persona magistratualis Lacedaemoniorum auctoritatem maximam habens.

Dēmo, msi, mtum, ĕre, 3. *elvenni*; hinwegnehmen. e. gr. barbam, Cic. *megborotválni*; den Bart abnehmen. e. gr. ungues, Plaut. *körmét elvágni*; die Nägel abschneiden. e. gr. cibo aliquid, de cibo, Cels. *szájától megvonni az eledelt*; sich an der Speise abbrechen; *megtagadni valakitől valamit*; versagen. e. gr. fidem fabulis, Tac. *a' meséknek nem hinni*, v. *nem adni hitelt*; den Fabeln nicht glauben. e. gr. curam et sollicitudinem, Liv. *eloszlatni*; benehmen. e. gr. aliquid laudi, Ovid. *dicséretéből valamit lehúzni*, v. *vonni*, *azt meghissebbíteni*; das Lob in etwas verringern.

Demŏcrătia, ae, f. 1. *közönép uralkodás*, v. *országlás*; die Regierung des gemeinen Volks.

Digitized by Google

Demŏcrătĭcus, a, um, *köznép uralkodáshoz, v. országláshoz tartozó*; zur Regierung des gemeinen Volks gehörig. 2) *köznép uralkodásra, v. országlásra hajlandó*; der Regierung des gemeinen Pöbels geneigt.

Dēmŏcrĭtēus, et Demŏcrĭtĭcus, a, um, *Democritusi*: democritisch. 2) *mindent, v. mindenen nevető*; der über alles lachet.

Dēmŏcrĭtus, i, m. 2. philosophus Abderites celebris, qui res humanas irrisisse fertur.

Dēmŏlēus, i, 2. et Demŏlĕon, ōntis, m. 3. Nom. propr. viri.

Demōlībor, pro Demoliar. Fut. ex Demolior. Plaut.

Dēmōlĭo, īre, i. q. sequens.

Dēmōlĭor, ītus sum, īri, 4. *elkülöni*; wegschaffen e. gr. de se culpam, Plaut. *a' vétket, v. hibát magáról elhárítni*; die Schuld von sich ablehnen. 2) e. gr. robora, Ovid. *lerontani, kivágni*; niederreißen, umhauen. 3) Trop. *semnivé tenni, el rontani, v. passzítni*; zu Grunde richten, zerstören. Jus destruere, atque demoliri. Cic. *megváltoztatni*; umkehren.

Dēmōlītio, ōnis, f. 3. *el, v. lerontás, elpusztítás*: die Verwüstung, Niederreissung.

Dēmōlītor, ōris, m. 3. *lerontó*; ein Niederreisser.

Dēmōnax, ăctis, m. 3. Nom. propr. philosophi.

Dēmonstrābĭlis, e (demonstro), *megmutatható, v. bizonyítható*; was sich beweisen läßt, beweislich.

Dēmonstrātio, ōnis, 3. f. *bejelentés*; die Anzeigung. 2) *bebizonyítás*; die Bescheinigung. 3) *megmutatás, mutogatás, v. bizonyítás*; der Beweis. 4) *előadás, oktatás, tanítás*; der Vortrag, die Unterweisung. 5) *ditsérő v. gyalázó beszéd, v. oratio neme*; eine Art Reden, da einer gelobt oder getadelt wird.

Dēmonstrātīvus, a, um, *bejelentő*; anzeigend. 2) *megmutató*; beweisend.

Dēmonstrātor, ōris, m. 3. *mutató, mutogató, megmutató*; der etwas zeigt, ein Zeiger.

Dēmonstrātus, a, um, *megmutatott, mutatott*; gezeigt. 2) *megbizonyított*; bewiesen.

Dēmonstro, āvi, ātum, āre, e. gr. aliquid digito, iter, Cic. *mutatni, megmutatni*; zeigen. 2) *el mondani, elbeszélleni, tudtára adni*; erzählen, berichten. 3) *bejelenteni*; anzeigen. 4) e. gr. rem aliquam alicui, Cic. *valami dolgot valakinek értésére adni*; einem eine Sache zu erkennen und zu verstehen geben. 5) *mondani, beszéllni, említeni*; sagen, erzählen, erwähnen. Apud Socraticum Aeschinem demonstrat Socrates, cum Xenophontis uxore, et cum ipso Xenophonte Aspasiam locutam. Cic.

Dēmŏphŏon, ōntis, m. 3. Thaesei et Phaedrae filius.

Dēmōrātor, ōris, m. 3. *késleltető, akadályoztató*; der einen hindert.

Dēmōrātus, a, um, *késleltetett, megakadályoztatott*; verhindert, der aufgehalten worden ist.

Dēmordĕo, ordi, orsum, ēre, 2. *harapni, marni, le harapni v. marni*; beißen, abbeißen.

Dēmōrĭor, ortuus sum, īri, 3. *meg, v. elhalni*; sterben, absterben. 2) e. gr. aliquem, Plaut. *szeretni, halálba szeretni*; lieben, sterblich lieben.

Dēmōror, ātus, sum, āri, e. gr. aliquem, Cic. *tartóztatni, akadályoztatni*; aufhalten. 2) *kalasztani, késedelmezni*; verziehen, sich säumen. 3) *várakozni*; warten.

Dēmorsico, āre, 1. *harapdálni, mardosni*; abbeißen. 2) *széllyelrágni*; zerbeißen.

Dēmorsus, a, um, (demordeo), *el v. megharapott*; abgebissen, gebissen. 2) *széllyelrágott*; zerbissen. 3) Trop. nec demorsos sapit ungves, Pers. *mellesleg, hirtelenében készült*; es ist obenhin in der Eile gemacht.

Demortŭus, a, um, (demorior), *meg, el v. kihólt*; abgestorben. 2) *elromlott*; verdorben. 3) Trop. a bores demortuae; *el, v. kiszáradt fák*; verdorrte Bäume. 4) vocabula demortua, Gell. *avúlt szók*; alte Wörter.

Dēmosthĕnes, is, m. 3. Atheniensis, oratorum Graecorum princeps, discipulus Platonis et Isocratis.

Dēmōtus, a, um, (demoveo), *el v. kimozdított*; verrückt. In insulas demoti sunt, Tac. *a' szigetekre számkivetődtek*; sie sind in die Insel verwiesen worden.

Dēmŏvĕo, övi, ōtum, ēre, 2. *el, v. kimozdítani, másvá tenni*; verrücken. 2) *elvinni, v. távoztatni*;

Digitized by Google

wegbringen, entfernen. v. gr. aliquem de sententia, Plaut. *vélekedéséről v. értelméről leverni*; einen von seiner Meinung abbringen. e. gr. aliquem gradu, Liv. *állapotjából kitenni*; einen seines Standes entsetzen. e. gr. oculos ab aliquo, Ter. *elforditni*; abwenden. Demoveri ex recto; *az egyenes útról eltéritódni*; von dem rechten Wege abwendig gemacht werden. 3) *elküldeni*; abschaffen. 4) *elkerülni, meg ójni*; vermeiden, verhüthen.

Demtĭo, ōnis, f. 3. *elvevés, elvétel*; das Wegnehmen.

Demtus, a, um, *elvett, levett*; hinweggenommen. 2) demtum arbore pomum, Ovid. *leszakasztott alma*; ein abgebrochener Apfel. Demtus metus, Ovid. *elosztalott félelem*; die benommene Furcht.

Dēmūgĭo, īre, 4. *lefelé bógni*; herabbrüllen.

Dēmulcĕo, ulsi, ulsum, ēre, 2. *tsirolgatni*; streicheln, mit der Hand caressiren.

Dēmum, Adv. *tsak, még tsak*; erst. Nunc demum venis? Terent. *Hát még tsak most jösz?* kommst du erst jetzt? 2) *ugyan*; denn. 3) *végre*; endlich.

Dēmurmŭro, āre, 1. *elő, vagy elmormogni*; herab oder hermurmeln.

Dēmussātus, a, um, *elhallgatott*; mit Stillschweigen übergegangen.

Dēmusso, āre, 1. *elnyelni, eltitkolni, elhallgatni, p. o. a' bosszantást*; verbeissen, verschmerzen, im Stillen ertragen.

Dēmūtābĭlis, e, *változó*; veränderlich.

Dēmūtātĭo, ōnis, f. 3. *változás*; die Veränderung.

Dēmūtātor, ōris, m. 3. *változtató*; Veränderer.

Dēmūtĭlo, āre, 1. v. gr. cacumina virgarum; *letetézni, megtsonkázni*; abköpfen, abstutzen, verstümmeln.

Dēmūto, āvi, ātum, āre, 1. *változtatni, megváltoztatni*; ändern, verändern. 2) *feltserélni*; verwechseln.

Dēnārĭsmus, i, m. 2. *dénárok szerént meghatározott adó a' szántóföldektől*; ein gewisser Zins von Äckern, nach Denarii gerechnet. JCt.

Dēnārĭus, a, um, sc. numerus; *tizes, p. o. szám*; zehn enthaltend.

Dēnārĭus, ĭi, m. 2. *ezüst pénz neme volt, melly eleinte* 10 *Assist tett, későbben pedig ezek kissebre veretvén* 16 *Assist ért*; eine silberne Münze, welche anfangs 10 Asses, alsdann aber, da die Asses kleiner wurden, 16 galt.

Dēnarro, āvi, ātum, āre, 1. aliquid, Terent. *elbeszéllni valamit*; erzählen.

Dēnascor, nātus sum, nasci, Dep. 3. *meghalni*; sterben. 2) *elromlani*; verderben.

Dēnāso, āre, 1. *orrától megfosztani*; entnasen, der Nase berauben.

Dēnăto, āre, 1. *leúszni*; hinabschwimmen.

Dendrachātes, ae, m. 1. *faákhát*; Baum-Achat.

Dendrītĭs, ĭdis, f. 3. *drágakő neme*; ein Edelgestein.

Dendrŏcĭssus, i, m. 2. *borostyánfa*; der Epheubaum.

Dendrŏfălcus, i, m. 2. *fái sólyom*; Baumfalke, Raubvogel.

Dendrŏides, *fanemű*; baumartig.

Dendrŏlĭthi, ōrum, m. pl. *kövévált fa*; versteinerte Bäume. Gloss.

Dendrŏlŏgĭa, ae, f. 1. *fákról való tudomány*; die Lehre von den Bäumen. Gloss.

Dēnĕgo, āvi, ātum, āre, 1. q. nego, 1. *tagadni*; läugnen. 2) alicui aliquid, Caes. *megtagadni valakitől valamit*; einem etwas abschlagen, versagen. 3) *mentegetni, vagy vonogatni magát*; sich weigern.

Dēni, ae, a (decem), *tíz, tizen*; zehen, je zehen. Bis deni; *húszan*; zwanzig.

Dēnĭcālis, e, *haldlt vagy halottat illető*; den Tod oder das Sterben, die Leiche betreffend.

Dēnĭgrātĭo, ōnis, f. 3. *feketítés, megfeketítés*; die Schwärzung. 2) *megszólás, fekete színekkel való lefestés, rágalmazás*; die Verläumdung.

Dēnĭgro, āre, 1. *megfeketíteni*; schwarz machen. 2) *megszóllani, leszóllani, rágalmazni*; verläumden.

Dēnique, Adv. *végre, utóljára*; endlich. 2) *tsak*; erst; tum denique; *tsak akkor, még tsak akkor*; dann erst. 3) *rövideden, egy szóval*; kurz, mit einem Worte. 4) *legfeljebb*; höchstens, Cic. 5) *legalább*; wenigstens, Caes.

Dēnōmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *nevezés, elnevezés*; die Benennung.

Dēnōmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *nevez-*

Digitized by Google

ni, nevet adni; nennen, einen Nahmen geben. 2) v. gr. aliquem consulem; *kinevezni, valamivé tenni*; ernennen. 3) *valamiről nevezni, elnevezni*; benennen.

Denormo, āre, 1. *egyenetlenné tenni*; ungerade machen.

Dĕnŏtātĭo, ōnis, f. 3. *megjelelés, megjegyzés, kijegyzés*; die Bezeichnung, Bemerkung.

Dĕnŏtātus, us, *m.* 4. i. q. denotatio.

Dĕnŏtātus, a, um, *megjelelt*, *megjegyzett*; bezeichnet.

Dĕnŏto, āvi, ātum, āre, 1. *megjelelni, megjegyezni*; bemerken, bezeichnen. 2) *észrevenni, megjegyezni*; wahrnehmen, bemerken. 3) v. gr. aliquem, Liv. *valakire tzélozni*; auf einen zielen.

Dens, tis, *m.* 3. *fog*; der Zahn; dens curvus; *agyar*; ein Hauer. dentes incisores, primores, vel tomici; *harapó fogak*; die vordern Zähne; dentes canini, serrati; die Spitz- oder Augenzähne; dentes molares; *alsó zápfogak*; die Stockzähne; dentes maxillares; *felsö zápfogak*; die Backenzähne. 2) Invido dente morderi, Hor. *irigységből rágal maztatni*; beneidet und verläumdet werden. 3) Dens Saturni, Virg. *sarló, kasza*; die Sichel, Senfe. 4) Dens aratri, vomeris, Colum. *a' szántóvas hegye*; die Spitze am Pflugeisen.

Densābilis, e, 2. *megsürítö*! dicht machend. 2) *süríthetö*; möglich dicht zu machen.

Densātĭo, ōnis, f. 3. *megsürítés*; das Dicht machen.

Dense, Adv. *sürüen*, *sürün*; dicht. Densius, Plin. densissime, Vitruv. 2) *gyakran, sokszor*; häufig, oft.

Densĕo, ui, ēre, 2. i. q. denso.

Densĭtas, ātis, f. 3. *sürüség*; die Dichte oder Dicke einer Sache.

Denso, āvi, ātum, āre, 1. *sürítni, megsürítni, sürüre tzsinálni*; dicht machen, verdichten. Lac densatur, Plin. *a' téj megsürüdik*; die Milch wird dicke.

Densus, a, um, *sürü*, *tömött*; dicht oder dick, ſtark, wenn es ſtatt dicht ſteht. Densior silva, Caes. densissimus imber, Virg. nox densissima, Plin. 2) v. gr. terra; *tömött, kemény*; feſt, hart. 3) *szapora, sok*; häufig, viel.

Dentāgra, ae, f. 1. *fogfdjás*; das Zahnweh.

Dentale, is, n. 3. *az a' fa, mellyben a' szántó vas áll*; das Holz, worin die Pflugſchar eingefaßt iſt.

Dentālĭum, ĭi, n. 2. *fogas kagyló*; zackige Meerſchnecken.

Dentāna, ae, f. 1. *foghúzo pelikán*; ein Inſtrument zum Zahnausreißen. Chirurg.

Dentārĭa, ae, f. 1. *fogasír, foganöttfü*; Zahnkraut.

Dentārĭus, a, um, *fogbéli*; zu den Zähnen gehörig.

Dentarpăga, ae, f. 1. *foghúzó pelikán*; Werkzeug zum Zahnausreiſſen.

Dentātus, a, um, *fogas*; mit Zähnen verſehen. 2) *agyarral kisikárlott*; mit einem Zahne geglättet. e. gr. charta, Cic. 3) vir dentatus, Plaut. *marakodó ember*; ein zänkiſcher Mann.

Dentex, ĭcis, m. 3. *fogas, halatoni hal*; der Zahnmaul. Salmo Dentex.

Dentĭcŭlātus, a, um, *fogas*; mit Zähnen oder Zähnchen verſehen.

Dentĭcŭlus, i, m. 2. *fogatska*; ein Zähnchen oder Zahn.

Dentĭdūcus, a, um, *foghúzó*; Zähne herausziehend.

Dentĭfrangĭbŭlus, a, um, *fogtörö*; Zähne ausbrechend.

Dentĭfrĭcĭum, i, n. 2. *fogtisztitó por, fogpor*; Zahnpulver.

Dentĭo, īre, *fogdnak jöni*; Zähne bekommen, zahnen.

Dentiscalpium, ĭi, n. 2. *fogvdjo, fogpiszkáló*; der Zahnſtocher.

Dentĭtĭo, ōnis, 3. f. *fogjövés*; das Zahnen der Kinder, i. e. wenn ſie Zähne bekommen.

Dentōsus, a, um, *fogas*; Zähne habend.

Dĕnŭbo, psi, ptum, bĕre, 3. *férjhezmenni*; heirathen (vom Frauenzimmer).

Dĕnūdo, āvi, ātum, āre, 1. *kitakarni*; entblößen. 2) *mezitelenen hagyni, az as*: *kirabolni, megfosztani*; entblößen, i. e. berauben. 3) *eldrúlni, kinyilatkoztatni*; entdecken, verrathen, offenbaren.

Dĕnŭmĕrātio, i. q. Dinumeratio.

Dĕnŭmĕro, āre, i. q. dinumero.

Dĕnuntĭātĭo, (Denunc.), ōnis, f. 3. *kirúladás, kihirdetés*; die Ankündigung, Bekanntmachung. 2) *fenyegetés*; die Drohung. Caes. 3) *pe-*

Digitized by Google

nasz. panasztétel; die Anklage. JCt. 4) *parantsolat*; der Befehl. Cic. 5) *ígéret*; das Verſprechen. Cic.

Dĕnuntĭo, (Denuncio), āvi, ātum, āre, 1. *hirűladni, hirdetni, nyilvánvalóvá tenni*; ankündigen, bekannt machen, kund thun. 2) Cum Accusat. *fenyegetni valamivel*; drohen. 3) *parantsolni valamit, rendeletet tenni valami eránt*; befehlen, Ordre geben. 4) *feltenni valakiről valamit*; einem etwas anſinnen, zumuthen.

Dĕnŭo, Adv. (loco: de novo), *újolag, újra*; von neuem.

Dĕo, us, f. 4. *Czéres, a' gabonának istenaszszonya*: die Ceres. Hino: **Dĕōis**, ĭdis, f. filia Cereris, i. e. Proserpina, Ovid. 2) **Dĕōĭus**, a, um, *Czéresi*; Cereriſch.

Dĕocco, āre, 1. *borondlni, elborondlni*; egen.

Dĕōnĕrātus, a, um, *terehtől megszabaditott, lerakott, kiürittett, p. o. hajó*; abgeladen, ausgeladen, ausgeleert, z. B. ein Schiff.

Dĕōnĕro, āvi, ātum, āre, 1. *megszabaditni, a' terehtől, lerakni a' terhat, kiürítni, p. o. a' hajót*; von der Laſt befreyen, abladen, entladen, ausleeren, ausladen.

Dĕŏpĕrĭo, īre, i. q. aperio.

Dĕopta, āre, 1. *kikeresni, választani*; ſich ausſuchen, wählen.

Dĕorsum, Adv. *le, v. alúlfelé*; niederwärts, abwärts.

Dĕorsus, Adv. i. q. deorsum.

Dĕoscŭlor, ātus sum, āri, 1. *tsókolni, tsókolgatni, igen v. erőszen tsókolni*; küſſen, ſehr küſſen. 2) e. gr. ingenium pueri, Gell. *szeretni, kedvellni, megszeretni, v. kedvellni*; einen ſehr lieb haben, liebgewinnen.

Dĕpăciscor (Dĕpĕc.) pactus (pectus) sum, isci, 3. i. q. paciscor, e. gr. cum hoste: Cic. *egyezésre, v. szövetségre lépni, megegyezni, szövetkezni valakivel*; einen Vertrag machen, accordiren. 2) e. gr. ad conditionem alterius; Cic. *valakinek mindenben kedvét telyesitni*; einem in allen willfahren. 3) depacisci cum aliquo partem suam; Cic. *valakivel a' maga részét is belé alkudni*; ſeinen Theil bey einem mit eindingen. 4) e. gr. morte; Ter. *életét belekötni*; ſein Leben daran ſetzen.

Dĕpactus, a, um, Particip. (paciscor), *egyezésre, v. szövetségre lépett*; der einen Vertrag gemacht hat 2) (pango) e. gr. in terram, Plin. *földbe ültetett, vetett, v. plántált*; ins Erdreich geſchlagen oder gepflanzt. 3) e. gr. vitae terminus; Lucr. *kimért életidő*; die beſtimmte Zeit zu leben.

Dĕpălātĭo, ōnis, f. 3. (palus) depalationes dierum; Vitr. *napnak, v. napalnak, v. tulajdonképen a' napóra árnyékának hosszabbodása, és rövidülése*; das Zunehmen und Abnehmen des Tages, oder eigentlich des Schattens der Sonnenuhren. 2) *meg. v. felkarózás, karóval erősités*; die Befeſtigung mit Pfählen.

Dĕpălātor, ōris, m. 3. *épitőmester, a' ki valamit karókkal kimér*; ein Baumeiſter, der etwas mit Pfählen abſtecket.

Dĕpalmo, āre, 1. e. gr. aliquem; Gell. (palma) *pofozni, pofon, v. artúlást ütni, v. verni*; mit der flachen Hand ſchlagen, Maulſchellen geben.

Dĕpălo, āre, 1. (palus) *karókkal megerősitni, bépalánkolni*; mit Pfählen befeſtigen, verpalliſadiren. 2) *karókkal kimérni*; mit Pfählen abſtecken.

Dĕpango, panxi, et pegi, pactum, ĕre, 3. *bé, v. le verni, v. eresztenì a' földbe*; einſchlagen, in die Erde ſenken. 2) *bé. v. elültetni, v. plántálni*; einſetzen, einpflanzen.

Dĕparco, ĕre, 3. *takaritni, megtakaritni*; ſparen.

Dĕpărcus, a, um, *fösvény, zsobrák, sugori, szükmarkú, takarékos*; geizig, karg.

Dĕpasco, āvi, astum, ĕre, 3. *ellegeltetni, legeltetéssel eltétetni*; abweiden, abbüten, abfreſſen. 2) Trop. e. gr. possessionem alienam; Cic. *elemészteni, elpusztitni, megkisebbitni*; verzehren, vermindern. Sepes apibus depasta. Virg. i. e. sepes, cujus flores depasti sunt ab apibus.

Dĕpascor, āstus sum, āsci, 3. i. q. depasco.

Dĕpastĭo, ōnis, f. 3. *ellegeltetés, étetés, v. evés*; die Abweidung, Abfreſſung.

Dĕpastus, a, um, Pass. *ellegeltetett, étetett, v. ett*; abgeweidet, abgefreſſen. 2) Activ. *a' mi elett valamit, elevő*; der abgeweidet hat.

Dĕpăvĭo, īre, i. q. pavio.

Digitized by Google

Dĕpaŭpĕro, āvi, ātum, āre, 1. (pauper) *elszegényitni*; arm machen.

Dĕpĕciscor, i, q. Depaciscor.

Dĕpectio, ōnis, f. 3. i. q. pactum.

Dĕpecto, xi, xum, ĕre, 3. e. gr. crines; Ovid *fürülni, v. fésülni*; kämmen. 2) Trop. *verni, páltzázni, botozni*; prügeln. Depexum aliquem reddere; Ter. *valakit erőssen megbotozni*; einen derb abprügeln. 3) *kitépni, lefosztani, levakarni*; ausrupfen, abstreifen, abkratzen. e. gr. frondinum canitiem; Plin. *a' fákról a' mohot letépni*; das Moos von den Bäumen abrupfen.

Dĕpector, ōris, m 3. (depaciscor) *alkudozó, közbenjáró*; ein Unterhändler.

Dĕpectus, a, um, (depaciscor) i. q. depactus.

Dĕpĕcŭlātor, ōris, m. 3. *közönséges kasszádnak v. kintstárnak meglópója*; einer, der die gemeine Casse bestohlen hat.

Dĕpĕcŭlo, āre, 1. i. q. depeculor.

Dĕpĕcŭlor, ātus, sum, āri, 1. (peculium) *közönséges kasszát v. kintstárt meglopni*; aus der gemeinen Casse etwas entwenden e. gr. fana; Cic. *templomokat kirabolni*; die Kirchen berauben. 2) Trop. e. gr. laudem alicujus; *valakit betsületétől megfosztani*; einen um sein Lob bringen.

Dĕpello, pŭli, pulsum, ĕre, 3. *letaszitni, v. vetni*; herabstoßen, herabwerfen. 2) e. gr. aliquem loco, de loco: Caes. *elüzni, kergetni, hajtani*; verstoßen, vertreiben, verjagen. 3) e. gr. aliquem in calamitatem; Cic. *nyomorúságra juttatni*; einen in Noth und Elend bringen. 4) e. gr. agnum a matre, a lacte; Varr. *el fogni, szoktatni, v. vdlasztani*; entwöhnen. 5) *eltávoztatni*; entfernen, verjagen. e. gr. malum ab aliquo; Cic. *elhárítni*; abwenden. e. gr. famem cibo; Cic. *éhségét csillapitni*; den Hunger stillen.

Dĕpendĕo, di, sum, ēre, 2. *le függni, v ligni*; herabhangen. 2) Trop. *függeni valamitől*; abhangen. Illorum salus a nostra salute dependet. 3) *származódni*; hergeleitet werden.

Dĕpendo, di, sum, ĕre, 3. (pendo) *meg mérni, v. fontolni, fontra vetni*; auf die Wage legen, abwägen. 2) e. gr. mercedem; Colum. *megfizetni, megadni*; bezahlen. e. gr. poenas; Cic. *megbüntetödni, elegettenni*; Strafe leiden, Genugthuung leisten. e. gr. caput; Lucan. *életét, v. fejét elveszteni*; das Leben verlieren. 3) *ráforditni*; daran wenden. e. gr. tempus amori; Lucan. *szerelmeskedésben tölteni az idöt*; die Zeit mit Buhlen zubringen.

Dĕpendŭlus, a, um, *le függö, v. lógó*; herab hangend.

Dĕpennātus, a, um, *szárnyas*; geflügelt.

Dĕpensus, a, um, *meg fizetett, v. adott*; bezahlt.

Dĕpĕrdĭtus, a, um, *elveszett, v. romlott*; verderbt, verloren. 2) amore alicujus deperdita mulier; Svet. *valakit halálba szeretö fejérszemély*; ein Frauenzimmer das in jemanden sterblich verliebt ist. 3) inopia deperditus; Phaedr. *elszegényedet*; verarmt.

Dĕperdo, dĭdi, dĭtum, ĕre, 3. e. gr. bona; Cic. colorem, Plin. usum linguae, Ovid. aliquid de existimatione; Cic. *elveszteni*; verlieren. 2) *semmivé tenni, elrontani*; zu Grunde richten, verderben.

Dĕpĕrĕo, īvi, et ĭi, ĭtum, īre, 4. *semmivé lenni, elveszni*; zu Grunde gehen, umkommen, verloren gehen. Decor lacrymis deperit; Ovid. *a' sirás kiveszi az embert a' formájából*; das Weinen macht ungestalt. Deperierunt naves; Caes. *elmerültek, v. süllyedtek a' hajók*; die Schiffe sind untergegangen. 2) e. gr. aliquam, Plaut. *hevesen, v. tüzesen szeretni*; heftig lieben.

Dĕpĕdīgo, ĭnis, f. 3. *bélpoklosság, fekély, rük, sennyedék, sönnyedék*; der Aussatz, die Krätze.

Dĕpĕto, ĕre, 3. i. q. peto, *kivánni, megkivánni*; fordern. 2) e. gr. aliquid ex vetere historia; Gell. *venni, v. költsönözni valakonnan*; hernehmen.

Dĕpexus, a, um, *megfésült*; gekämmt. 2) Trop. reddere aliquem depexum, Ter. *valakit erősen megbotolni*; einen derb abprügeln.

Dĕpictus, a, um, *lefestett*; abgemahlt.

Dĕpĭlis, e, *kopasz, szörtelen, tar*; kahl, ohne Haare.

Dĕpĭlo, āre, 1. *szörit kitépni*; der Haare berauben, rupfen.

Dĕpĭlo, āre, 1. *megfosztani, elpré-*

Digitized by Google

ddlni, v. purcáltni; berauben, plün-dern.

Dēpingo, nxi, ctum, ĕre, 3. *lefeſteni*; abmahlen. 1) e. gr. aliquid; Nep. *lerajzolni, v. írni*; entwerfen, ab-ſchildern, beſchreiben. 3) verbis rem aliquam, Cic. *elmondani, v. beszélni, megmagyarázni*; erzählen und erklären. 4) e. gr. aliquid cogitatione; Cic. *képzelni*; vorſtellen.

Dēplango, nxi, nctum, ĕre, 3. e. gr. domum, Ovid. v. familiam; *megsiratni, szánni*; betrauern, beweinen.

Dēpläno, āre, 1. *egyenesíteni*; eben machen.

Dēplanto, āre, 1. *tőviből, v. tővestől kiszaggatni, elrontani*; das Ge-pflanzte ausreißen, verderben. e. gr. ramum; Colum. *letörni*; abbrechen. 2) *ültetni, plántálni*; ſetzen, pflan-zen.

Dēplĕo, ēvi, ētum, ēre, 2. (plenus) e. gr. haustu fontes; Colum. *kimerni, v ürítni*; ausſchöpfen, ausleeren. 2) *megszabadítni, v. menteni*; be-freyen. e. gr. supervacuis vitam que-relis. Manil.

Dēplexus, a, um, *erősen lehúzott, v. megszorított*; feſtgefaßt.

Dēplorabundus, a, um, *sirató*; wei-nend.

Dēplōrātĭo, ōnis, f. 3. *megsiratás*; das Beweinen.

Dēplōrātus, a, um, *megsiratott*; be-weinet. 2) Trop. e. gr. respublica; Cic. *felfordúlt köztársaság*; die Re-publik, mit der es aus iſt. 3) de-ploratus a medicis; Plin. *nem bíznak hozzá az orvosok*; von den Ärz-ten aufgegeben. 4) e. gr. vulnus; Claud. *gyógyíthatatlan seb*; eine unheilbare Wunde. 5) e. gr. homo; JCt. *nyomorúlt, aldvaló ember*; ein elender und verächtlicher Menſch.

Dēplōro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. vi-tam, Cic. *megsiratni*; beweinen. 2) e. gr. de suis miseriis apud aliquem; Cic. *panaszolni, panaszt tenni*; kla-gen. 3) deplorant vites; Pallad. *levelnek metszéskor a' szőlőtőkék*; die Weinſtöcke laſſen Waſſer fließen, wenn ſie geſchnitten werden. 4) *el-veszettnek tartani valamit, felhagyni valamivel*; etwas für ver-loren halten, aufgeben.

Dēplūmis, e, *tollatlan, pihetlen, tsu-pasz, mezítelen*; ohne Federn.

Dēplūmo, āvi, ātum, āre, 1. *tollától-tépni, megmellyeszteni*; die Feder ausrupfen.

Dēplŭo, ui, utum, ĕre, 3. *esni mint az ető*; herabregnen.

Dēpŏlĭo, īvi, ītum, īre, 4. *simítni, tiszlítni, kitiszlítni*; glätten, aus-putzen. 2) *elkészítni*; verfertigen. 3) Trop. *erősen meg verni, v. hátalni*; derb ausklopfen. Virgis dor-sum depoliet meum. Plaut.

Dēpŏlītus, a, um, *kisimított, v. tiszt-ított*; ausgeputzt, glatt gemacht. 2) cote depolitum; Plin. *ki fent, v. kősörült*; geſchliffen. 3) *tökéllet-es*; vollkommen.

Dēpompātĭo, ōnis, f. 3. *betsületétől megfosztás, megbetstelenítés*; die Entehrung.

Dēpompo, āre, 1. *betsületétől meg-fosztani, meg betstelenítni*; ent-ehren.

Dēpondĕro, āre, 1. *lenyomni*; nie-derdrücken.

Dēpōnens, entis, o. e. gr. verbum, quod deposita significatione formae passivae, terminationem tantum ejus-dem retinuit.

Dēpōno, sui, sĭtum, ĕre, 3. *letenni, lerakni*; niederſetzen, niederlegen. 2) e. gr. de manibus, Cic. *ki, v. el-eresztení, v. botsátni*; fahren laſſen. 3) e. gr. aedificationem, Cic. *fel-hagyni vele*; aufhören etwas zu thun. e. gr. animam, Nep. *meghal-ni*; ſterben. 4) e. gr. aliquem vino; Plaut *terészegíteni, borral leitatni*; einen mit Weine niederſaufen. 5) e. gr. aliquid apud aliquem; JCt. *letenni, gondviselés alá bízni*; an-vertrauen, in Verwahrung geben. e. gr. tutis auribus aliquid; Hor. *olyannak mondani a' titkot a' ki hallgatni tud, a' kibe megdll a' szó*; einem ein Geheimniß ſicher anver-trauen. 6) e. gr. magistratum; Caes. *letenni hivatalát, v. tisztséget, v. arról lemondani*; von ſeinem Amte abdanken. 7) e. gr. de aliqua re; Virg. *valamibe felfogadni*; um etwas wetten. 8) *kétségbeesni*; verzwei-feln. 9) e. gr. aegrum; Cels. *haldl-nak adni, haldl fijdnak tartani, életéről lemondani*; einen verloren geben. 10) *lerdntani*; niederreißen. 11) e. gr. juramentum; CJt. *a' kitet letenni*; ein Eid ablegen. 12) *bizony-sdgot, v. bizonysdglevelet adni*; ein Zeugniß geben. 13) e. gr. sarcinam;

Digitized by Google

Pallad. *plántadgat ültetni*; ein Pflanzreis setzen. 14) *szülni*; gebären.

Dēpontānus, a, um, qui propter aetatem senectutem Romae de ponte dejiciebantur, hoc est, suffragio, quod de ponte fieri solebat, privabantur. e. gr. senex; *szolgálatra alkalmatlan vén ember*; ein Mann, der der öffentlichen Verrichtungen unfähig ist.

Dēpōnto, āre, 1. i. q. de ponte dejicere.

Dēpŏpŭlātĭo, ōnis, f. 3. (depopulor) *rontás, pusztítás, elpusztítás, dulás*: die Verheerung, Verwüstung. 1) *rablás, el, v. kirablás*; die Ausplünderung.

Dēpŏpŭlātor, ōris, m. 3. *rontó, pusztító, dúló*; ein Verheerer, Verwüster. 2) *rabló, tolvaj*; ein Räuber.

Dēpŏpŭlātus, a, um, *kirabolt*; ausgeplündert.

Dēpŏpŭlo, āre, 1. i. q. depopulor.

Dēpŏpŭlor, ātus sum, āri, 1. *rabolni, kirabolni*; plündern, ausplündern. 2) e. gr. agros; Cic. *elpusztítni, feldúlni*; verheeren, verwüsten. 3) depopulantur aves Cerealia dona; Ov. *a' madarak az életet, v. gabondt eszik*; die Vögel fressen das Getreide. 4) *semmivé tenni, elrontani*; zu Grunde richten.

Dēportātĭo, ōnis, f. 3. *el, v. másuvá vivés, szállítás, v. hordás*; die Wegführung, Wegtragung. 2) *örökös számkivetés*; eine ewige Landesverweisung.

Dēportātus, a, um, *elszállított, elvitt*; weggeführt. 2) *örökre számkivetett*; auf ewig verwiesen.

Dēporto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in locum, ad locum, navi aliquem; Caes. *el v. másuvá vinni, hordani, v. szállítni*; wegtragen, wegführen. 2) *el érni, v. jutni valamire*; davon tragen, erlangen. e. gr. famam belli confecti. Cic. 3) e. gr. exercitum; Idem. *haza szállítni a' kadat*; das Kriegsvolk wieder heimführen.

Dēposco, pŏpōsci, poscitum, ĕre, g. e. gr. aliquid ab aliquo; Cic. *elkérni, kívánni, erősen kívánni*; begehren, abfordern, mit Ernste begehren. 2) e. gr. aliquem ad mortem, Caes. ad supplicium; Caes. Liv. *halálra keresni*; zum Tode ausgeliefert verlangen. 3) e. gr. aliquem praemiis; Caes. *ösztönözni, tüzelni, bátorítni*; auffordern, ermuntern. 4) e. gr votis; Lucan. *kívánni, óhajtani*; wünschen. 5) *magára venni, v. vállalni*; auf sich nehmen.

Dēpōsĭtārĭus, ii, m. 2. i. e. deponens; *letevő, meghizó*; der etwas niederlegt, zur Verwahrung gibt. Pandect. *letétel gondviselője*; der ein Depositum in Empfang nimmt oder aufhebt. Pand.

Dēpōsĭtĭo, ōnis, f. 3. *letevés*, p. o. *gondviselése alá valakinek*; Niederlegung, z. B. zum Aufheben. Pandect. 2) *letevés, letétel*; die Niederlegung. 3) depositio testium; Ulp. *a' tanúk bévallása*; das Einsagen der Zeugen. 4) *letétel*, p. o. *a' hivatalból*; die Absetzung. 5) v. gr. aedificii; *lerontás*; die Einreißung. 6) *veszteség, elvesztés*; der Verlust.

Dēpōsĭtor, ōris, m. 3. *letevő, gondviselés alá bizó*; der Niederleger, z. B. zum Aufheben. Pandect. 2) *tágadó*; Läugner, Prudent. 3) *a' ki valamit letesz*. p. o. *hivatalt*; der etwas niederlegt, aufgibt.

Dēpōsĭtum, i, n. 2. *gondviselés alá letett jószág*; ein niedergelegtes und vertrautes Gut.

Dēpōsĭtus, a, um, *letett, meghizott, odaáldott*; niedergelegt, vertraut. 2) *letett*, p. o. *kevélység, hivatal*; abgelegt, abgesetzt. 3) *veszendőben lévő, veszésre hagyott*; mit dem es aus ist. 4) *letétetett*; abgesetzt.

Dēpostŭlātor, ōris, m. 3. *valamit meghivdnó, kihivdnó, erőszakos kérő*; ein Verlanger, Forderer.

Dēpostŭlo, āre, 1. *kivánni, erősen kérni, kikérni*; verlangen, sich ausbitten.

Dēp aedātĭo, ōnis, f. 3. *pusztítás, rablás*; die Beraubung, Plünderung.

Dēpraedātor, ōris, m. 3. *rabló, pusztító*; ein Plünderer.

Dēpraedor, āri, Dep. 1. *rablani, pusztítni*; plündern, verheeren.

Dēpraelior, i. q. Deproelior.

Dēpraesentĭarum, Adverb. *most*; jetzt. Petron.

Dēpransus, a, um, *evett, ebédelt*; gespeiset.

Dēprāvāte, Adv. *megfordítva, felfordítva, rosszúl, helytelenül*; verkehrt, unrichtig.

Dēprāvātĭo, ōnis, f. 3. *eltekerés, elfatsarás*; die Verkehrung, Verdrehung, z. B. in einen falschen Sinn. 2) *meghamisítás, elrontás*; die Verderbung, Verunstaltung. Deprava-

tio morum; *az erkölcsnek megvesztegetése*; die Verführung.

Dëpravo, āvi, ātum, āre, 1. *elfatsarni, eltekerni, elrútítni*; verdrehen, verunstalten, verhunzen. 2) Trop. *elrontani, megvesztegetni, meghamisítni*; verderben, verschlimmern.

Dëprĕcābilis, e, 3. *elengedhető*; was sich verbitten läßt.

Dëprĕcābundus, a, um, *kérő, könyörgő*; demüthig bittend.

Dëprĕcātĭo, ōnis, f. 3. *kérés, könyörgés*; die Bitte. Uti deprecatione, Cic. *kérni*; bitten. 2) *szószólás, esedezés másért*; die Fürbitte. 3) *megkövetés, engedelemkérés*; die Bitte um Verzeihung. 4) *magavonogatás*; die Weigerung. 5) *átkozódás, átok*; ein Fluch, ein böser Wunsch.

Dëprĕcātor, ōris, m. 3. rei, vel pro re, Cic. *szószóló, másért kérő*; ein Fürbitter. 2) *esedező, kérő*; der bittet.

Dëprĕcātōrĭus, a, um, *kérő, esedező, könyörgő*; bittend. Eccles.

Dëprĕcātrix, īcis, f. 3. *szószóló, v. kérő, t. i. asszony személy*; die Fürbitterinn.

Dëprĕcātus, a, um, *megkövetett*; abgebethen. 2) *könyörgött, másért szószólott*; der für einen gebethen hat.

Dëprĕcor, ātus sum, āri, Dep, 1. *igen kérni, könyörögni, esedezni*; sehr bitten. Aliquid ab aliquo deprecari, Cic. *valakitől valamit kérni, valamiért könyörögni valakinél*; einen um etwas bitten. 2) pro aliquo, Cic. *másért könyörögni, szószóló lenni*, bitten um Jemanden, eine Fürbitte einlegen, fürbitten. 3) *menteni*; entschuldigen. Sallust. 4) *engedelmet kérni valakitől, megkövetni valakit*; um Verzeihung bitten, abbitten. 5) *elkönyörögni, könyörgés vagy kérés által elforditni, elelenkedni*; verbitten, durch Bitten abwenden. 6) *átkozni, megátkozni*; verwünschen, verfluchen.

Dëprĕhendo vel **Dëprendo**, di, sum, dĕre, 3. *megfogni*; ergreifen, fangen. 2) *meglepni, rajtakapni, rajtaérni*; überraschen, ertappen, antreffen. Aliquem in furto deprehendere, Plaut. *valakit lopáson érni, vagy rajtakapni, rajtaérni a' lopáson*; einen über dem Diebstahle ertappen. 3) *észrevenni, felfedezni*; wahrnehmen, entdecken, bemerken. 4) deprehendi; *benne lenni, feltalálltatni benne*; enthalten seyn.

Dëprĕhensĭo, ōnis, f. 3. *megfogás*; die Ergreifung. 2) *rajtakapás, rajtaérés*; die Ertappung. 3) *észrevevés, felfedezés*; die Entdeckung, Wahrnehmung.

Dëprĕhensus (Deprensus), a, um, *megfogott*; ergriffen. 2) *rajtaért, rajtakapott*; ertappt, erwischt. 3) *tapasztalt, észrevett, felfedezett*; erfahren, erkannt, wahrgenommen.

Dëpresse, Adv. *mélyen*; tief. 2) *lenyomva*; niedergedrückt.

Dëpressĭo, ōnis, f. 3. (deprimo), *lenyomás*; die Niederdrückung, Herabdrückung, Vertiefung.

Dëpressus, a, um, *lenyomott*; hinabgedrückt. 2) *elnyomott*; unterdrückt. Depressa veritas. 3) v. gr. vox depressa; *mély hang*; eine starke, tiefe Stimme.

Dëprĕtĭātor, ōris, m. 3. *betsmelő, betsmérlő*; ein Herabwürdiger.

Dëprĕtĭo, āre, 1. *betsmelni, betsmérelni*; herabwürdigen, gering schätzen.

Dëprĭmo, essi, essum, ĕre, 3. *lenyomni*; niederdrücken. 2) v. gr. naves; *elmeritni, elsülyeszteni*; versenken. 3) v. gr. veritatem; *elnyomni*; unterdrücken. 4) *valahova taszitni*; wohin stecken oder stoßen. 5) v. gr. plantam; *ültetni, plántálni*; pflanzen, in die Erde setzen. 6) *mérsékelni, kevesbíteni*; mildern, vermindern. 7) *méjjre ledsni*; vertiefen, graben.

Deproelĭor, āri, 1. *kartzolni, vívni*; fechten, streiten.

Dëprōmo, msi, mtum, prōmĕre, 3. *előnyújtani, elővenni*: hervor langen, hervor nehmen. 2) *venni, kivenni, p. o. bálóle*; nehmen, herausnehmen. Depromere de libris aliquid. Cic. 3) Vinum depromere cellâ, Hor. *bort hozni fel a' pintzéből*; Wein aus dem Keller hohlen. 4) *előhozni, mondani*; hervorbringen, sagen.

Dëprōmtus, a, um, *elővétt*; hervorgenommen.

Dëprŏpĕro, āre, 1. *igen sietni*; sehr eilen. 2) *sietve készitni*; eilends verfertigen.

Depso, psui, pstum, depsĕre, 3, *da-*

Digitized by Google

gazdtani, gyúrni, p. o. tésztát; kneten, durcharbeiten.

Depstus, a, um, *dagasztott, gyúrt*; geknätet.

Dēpūdĕo, ui, ēre, 2. Impers. *nem szégyenleni, szemtelen lenni*; die Scham verlieren, sich nicht mehr schämen, oder sich nicht schämen. 2) *szégyenleni*; sich schämen.

Depūdesco, ĕre, 3. *szemtelen lenni*; schamlos werden.

Dēpūdĭco, āre, 1. *megszeplősítni, megejteni*; schwächen, schänden.

Dēpugnātĭo, ōnis, f. 3. *vívás, megvívás*; das Kämpfen.

Dēpugnator, ōris, m. 3. *vívó, bajvívó*; ein Fechter.

Depugno, āvi, ātum, āre, 1. *vívni, megvívni, küszködni*; kämpfen. 2) v. gr. depugnare proelium. Plaut. *végezni a' hartzot*; das Gefecht vollenden.

Dēpulsio, ōnis, f. 3. (depello), *elhajtás, elverés*; das Wegtreiben, Wegschaffen, Entfernen.

Dēpulso, āre, 1. *elverni, elhajtani, elűzni*, wegstoßen.

Dēpulsor, ōris, m. 3. *elhajtó, elűző*; Wegstoßer, Wegschaffer.

Dēpulsōrius, a, um, i. e. ad depellendum serviens, Ammian.

Dēpulsus, a, um, *elvert, elhajtott, elűzött*; vertrieben, verstoßen.

Depungo, xi, ctum, ĕre, 3. *leszúrni, egy pontot szúrni le*; stechen, herabstechen, daher einen Punct machen.

Dēpurgātīvus, a, um, *tisztító*; reinigend.

Dēpurgātus, a, um, *megtisztított*; gereinigt, gesäubert.

Dēpurgo, āvi, ātum, āre, 1. *tisztítni*; reinigen.

Dēpūro, āre, 1. *tisztítni, megtisztítni*; säubern, reinigen.

Dēpūtātĭo, ōnis, f. 3. *követség*; die Absendung, Gesandtschaft, Deputation, oder Verordnung zu einer Sache. JCt.

Dēpūtātum, i, n. 2. *kiszabott fizetésbéli udomány*; die Besoldung, der Unterhalt, der einem alljährlich an Gelde, Holze, Früchten und dergleichen, zu reichen verordnet ist. JCt.

Dēpūtātus, i, m. 2. *követ, küldött*; Gesandter, Deputirter, Abgefertigter, Abgeordneter. JCt. 2) Adj. *megkatározott, kiszabott, rendelt*; bestimmt, zuerkannt, angewiesen.

Dēpŭto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. umbras, i. e. ramos, Ovid. *elmetszeni, elvágni, levágni*; abschneiden, beschneiden. 2) deputare vineam, Cato: *megmetszeni a' szőlőt*; den Weinstock beschneiden. 3) *számba venni, felszámlálni, venni valamibe*; rechnen, überdenken. Operam alicujus parvi pretii deputare. Terent. 4) *vélni, tartani*; meynen, schätzen, achten. 5) *tulajdonítni, valakinek valamit*; zueignen. 6) *oda szánni, valamire határozni*; bestimmen zu etwas. Steriles vaccas aratro deputare. Pallad. 7) *követségbe küldeni*; absenden, abordnen. JCt.

Dēpygis, e, (de et pyga), i. e. macris clunibus, Horat.

Dēque, vide: Susque.

Dēquĕror, estus sum, quĕri, Dep. 3. v. gr. aliquid; *panaszolkodni valamin*; sich beklagen, oder klagen über etwas.

Dequestus, a, um, *panaszt tett, panaszolkodott*; der sich beklagt hat.

Dērādo, si, sum, ĕre, 3. *levakarni*; abschaben, abscharren. 2) *lenyírni, leborotválni*; abscheeren.

Dērāsus, a, um, *levakart*; abgeschabt, abgekratzt. 2) *lenyírt, leborotvált*; abgeschoren.

Dercētis, is, f. 3. et Dercēto, us, f. 4. dea Syriorum.

Dērēlictio, ōnis, f. 3. (derelinquo), *elhagyás*; die Verlassung. Cic. 2) *elmellőzés, elmúlatás*; die Hintansetzung, Vernachlässigung.

Dērēlictus, a, um, *elhagyott*; verlassen. Derelictus ab omni spe; Cic. *minden reménysége elenyészett, nints semmi reménysége*; von aller Hoffnung verlassen. Pro derelicto habere aliquid, Cic. *elveszettnek tartani valamit*; etwas für verloren halten.

Dērēlictus, ūs, m. 4. i. q. derelictio.

Dērēlinquo, liqui, lictum, linquĕre, 3. *elhagyni, odahagyni*; verlassen, fahren lassen. 2) Trop. *felhagyni s' nem gondolni valamivel, elmellőzni valamit*; hintansetzen, verlassen, vernachlässigen. 3) *hagyni maga után*; hinterlassen, zurücklassen. Cic.

Dērĕpente, Adv. *hirtelen, hirtelenséggel*; unversehens, plötzlich.

Digitized by Google

Dērēpentīno, Adv. i. q. Derepente.

Dērēpo, psi, ptum, ĕre, 3. *letsúszni*, *v. mászni*; herabkriechen, herabschleichen.

Dēreptus, a, um, (deripio), *le, v. el szakasztott, v. szakított, el, v. ki ragadt, v. ragadozott*; abgerissen, entrissen, beraubt.

Dērīdĕo, sī, sum, ēre, 2. e. gr. aliquem, v. aliquid, Cic. *meg, v. kinevetni, v. tsúfolni*; verlachen, auslachen, verspotten e. gr. alibi dentibus aliquem meritissime deridere, Plaut. *kahotával méltán kinevetni*; einen verdienter Weise überlaut auslachen. 2) *tréfálni, játszani*; scherzen, spielen.

Dērīdĭcŭlum, i, n. 2. *nevetség, ki tsúfolás, v. gúnyolás, tréfa*; die Verspottung, das Gespötte, die Höhnerey, der Scherz. Putare sibi aliquem pro deridiculo, et delectamento, Ter. *tsúfságnak 's nevetségnek tartani*; sein Gespötte an einen haben, einen Narren an einen haben.

Dērīdĭcŭlus, a, um, *nevetséges, nevetésre való, v. méltó*; lächerlich, auslachenswerth. Deridiculus est, quaqua incedit omnibus. Gell.

Dērīgĕo, i, q. Dirigeo.

Dērīgo, exi, ectum, ĕre, 3. (rego), *kiegyenesítni, egyenesen állítni*; gerade richten.

Dērĭpĭo, ipui, eptum, ĕre, 3. (rapio), *el v. levenni, szakasztani, v. szakítni*; abreißen, abnehmen. 2) e. gr. de manu, Cic. *ki v. elragadni, v. ragadozni*; rauben 3) e. gr. de alterius auctoritate, Cic. *kissebbíteni, kevesíteni*; vermindern.

Dērīsĭo, ōnis, f. 3. *ki, v. meg nevetés, v. tsúfolás*; die Verlachung, Verspottung.

Dērīsor, ōris, m. 3. *tsúfoló, gúnyoló*; ein Spötter. 2) *nevettető, tvapodár*; ein Lustigmacher, Schmarotzer. 3) *mimusi színjátszó*; ein mimischer Schauspieler.

Dērisōrĭus, a, um, *nevetséges, nevetésre való*; zum Gelächter dienend.

Dērīsus, a, um, *kinevetett, gúnyolt*; verlacht, verhöhnt.

Dērīsus, us, m. 4 *ki, v. megnevetés, kigúnyolás, megtsúfolás*: die Verlachung, das Auslachen, die Verspottung.

Dērīvātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. fluminis; *térítés*; die Ableitung. 2) e. gr. nominis, Quint. *származtatás*; die Abstammung.

Dērīvātus, a, um, *téritett, származtatott*; geleitet, abgeleitet.

Dērīvo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aquam ab aliquo; *téritni, eltéritni*; leiten, ableiten. 2) Trop. e. gr. suam culpam in aliquem, Cic. *másra háritni, v. kenni*; auf einen andern schieben. e. gr. iram alicujus in se, Ter. *magára venni*; auf sich laden. 4) *származtatni*; ableiten. 5) *el idegenítni, v. lopni, (eltökítni)*; entwenden.

Derŏdo, si, sum, ĕre, 3. *rágni, le, meg, össze, v. széllyelrágni*; abnagen, benagen, zernagen. A muribus derodi. Cic.

Dērŏgātĭo, ōnis, f. 3. *eltörlés, félbeszakasztás*; das Aufheben. 2) *hiljdnösség, kár*; der Abbruch, der Nachtheil.

Dērŏgātor, ōris, m. 3. *megvető, gyalázó, rágalmazó*; ein Verräther, Tadler, Verläumder.

Dērŏgātōrĭus, a, um, *kitsinyítő, kiszebbítő*; vermindernd.

Dērŏgĭto, āre, 1. *kérdezősködni*; fragen nach etwas.

Dērŏgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid de lege, Cic. *eltörleni, félbe szakasztani*; abschaffen, aufheben. 2) *megtagadni*; absprechen. e. gr. fidem alicui, Cic. *valakinek nem kinni*; einem nicht Glauben geben. 3) *kitsinyítni, kissebbíteni, kevesíteni*; vermindern, schmälern. e. gr. de fide testium, Cic. *a' tanúkat gyanúba hozni*; die Zeugen verdächtig machen. e. gr. gratiam alicui, Plin. *beszélenítni, v. kissebbíteni, valakit*; einen verunglimpfen.

Dērōsus, a, um, *meg, széllyel, v. összerdgott*; zernagt.

Dērumpo, ūpi, uptum, ĕre, 3. *el rontani, szakasztani, v. törni*; abreissen, abbrechen.

Dērūncīnātus, a, um, *elvágott*; abgeschnitten. 2) *meggyalúlt*; abgehobelt. 3) Trop. *gyötretett*; gepeinigt.

Dērūncino, āre, 1. *meggyalúlni*; abhobeln. 2) Trop. *megtsalni, meg, v. rászedni*; hintergehen.

Dērŭo, ŭi, ŭtum, ĕre, 3. *le szakítni, tasztítni, v. lökni*; herunter reißen, hinab stürzen. 2) e. gr. de laudibus

Digitized by Google

alicujus cumulum, Cic. *meghissebbíteni valaki ditséretét*; eines Lob sehr verringern. 3) *lecsmi*, *v. rohanni*; herab fallen.

Dērŭptus, a, um, (derumpo), *meredek*; jáh, steil. Rupes deruptae. Tac. Comp. deruptior. Liv.

Dēsăcro, āvi, ātum, āre, 1. *szentéltenni*, *ajdnlani*, *szentelni*, *felszentelni*; heiligen, weihen. 2) *istenként imádni*; vergöttern. 3) *megrontani*, *v. fertéztetni*; entheiligen.

Dēsaevio, ivi, ītum, īre, 4. *kegyetlenkedni*, *dühösködni*; wüthen, toben. 2) *dühösködni megszünni*; aufhören zu wüthen.

Dēsalto, āvi, ātum, āre, 1. *tántzolni*, *ugrálni*; tanzen, springen. 2) *megszünni a' tántzból*; zu tanzen aufhören.

Descendo, di, sum, ĕre, 3. (scando); *lemenni*, *szállni v. hágni*; hinab steigen. 2) e. gr. in aciem, Cic. *menni valahová*; wohin gehen. 3) e. gr. in alicujus conditionem, Cic. *megegyezni*; einwilligen. 4) e. gr. in se ipsum, Pers. *magába szállni*; in sich selbst gehen. 5) *hasonló lenni*; ähnlich seyn. Haec gemma ad Hyacinthum descendit. Plin. 6) *kikötni*, *a' partra*; anlanden. 7) descendit imbre Jupiter, Petron. *esik az essö*; es regnet. 8) e. gr. ad ultima, Caes. *mindent elkövetni*; das Äußerste wagen. 9) e. gr. ad omnia familiaritatis officia, Senec. *leereszkedni*; sich herablassen. 10) radices descendunt alte, Stat. *méllyen bémennek a' gyökerek*; die Wurzeln gehen tief. 11) theatrum descendit, Plin. *süllyed*, *leszáll*; sinkt sich.

Descensio, ōnis, f. 3. *lemenés*, *szállás*, *v. hágás*; die Absteigung. 2) *elpusztúlás*, *végveszedelem*; der Untergang. 3) *kikötés*, *és kiszállás a' hajóból*; die Anlandung und Aussteigung aus dem Schiffe.

Descensus, us, m. 4. *le menés*, *szállás*, *v. hágás*; das Herabsteigen.

Desciscо, īvi, ītum, ĕre, 3. (scisco) e. gr. ab aliquo, Cic. *eldllani*, *külömbözni*; abfallen. 2) e. gr. a consvetudine, a veritate, Cic. *elhagyni*, *elpártolni valamitől*; abgehen. 3) e. gr. a vita, Cic. *meghalni*; sterben. 4) e. gr. a se; *megváltozni*; sich verändern. 5) e. gr. in pratum, Plin. *rétté lenni*; zu einer Wiese werden.

Dēscōbĭnātus, a, um, *meg*, *v. elreszelt*, *elvakart*, *kidör'sölt*; abgefeilt, abgekratzt.

Descōbĭno, āre, 1. *meg*, *v. el reszelni*, *elvakarni*, *kidör'sölni*; abfeilen, abkratzen.

Describo, psi, ptum, ĕre, 3. e. gr. librum, Cic. *leírni*; abschreiben. 2) e. gr. aliquid, Cic, *ledbrázolni*, *v. rajzolni*; abbilden, entwerfen. 3) e. gr. regionem in provincias, Cic. *felosztani*; abtheilen. 4) *számlálni*; rechnen, zählen. In deos describi, Plin. *Istenek közzé számláltatni*; unter die Götter gerechnet werden. 5) *adót kiszabni*; eine Schatzung ausschreiben. 6) e. gr. milites; *katonát szedni* (*verbudlni*); Soldaten werben. 7) e. gr. censores, Cic. *választani*; erwählen. 8) e. gr. aliquid suis finibus, Cic. *bé foglalni v. keríteni*; einschließen. 9) *képet lemdsolni*, *v. képnek mássát venni*; ein Gemählde abcopiren.

Descripte, Adv. *meg*, *v. felosztva*, *rendesen*; abgetheilt, ordentlich.

Descriptio, ōnis, f. 3. *leírás v. dbrázolás*, *megmagyarázás*; die Abbildung einer Sache, Beschreibung, Erklärung. 2) *meg*, *v. felosztás*; die Abtheilung. 3) *béiratás*; die Einschreibung, Enrollirung. 4) *beszéllés*, *elbeszéllés*, *elöbeszéllés*; die Erzählung. 5) *megbetsülés*; die Schatzung. 6) e. gr. civitatis, Cic. *rendelés*, *elrendelés*; die Einrichtung, Ordnung. 7) *más*, *lemdsolás*, *pár*, *mássa valami irásnak*; die Abschrift.

Descriptiuncŭla, ae, f. 1. Dim. *rövid*, *v. kis leírás*, *kis lerajzolás*; kleine Beschreibung oder Abbildung.

Descriptor, ōris, m. 3. *leíró*; ein Beschreiber. 2) *felosztó*, *rendbeszedő*, *elrendelő*, *rendelő*; ein Abtheiler, Ordner.

Descriptus, a, um, *le rajzolt*, *v. írt*; abgebildet, beschrieben. 2) *felosztott*, *rendbeszedett*; abgetheilt, ordentlich eingerichtet. Natura nihil est aptius, nihil descriptius. Lact. Comp. descriptior.

Descrōbo, āre, 1. e. gr. gemmas auro, Tert. *befoglalni*; einfassen.

Dēsĕco, cui, ctum, cāre, 1. e. gr. aliquid, Varr. aures, Caes. *le vágni*,

Digitized by Google

metszeni, *v. szelni*; abſchneiden, abhauen. 2) *lekaszálni*, *v. aratni*; abmähen.

Dēsecro, vide: Desacro.

Dēsectio, ōnis, f. 3. *le vágás*, *metszés*. *v. szelés*; das Abſchneiden, Abhauen. 2) *le kaszálás*, *v. aratás*; das Abmähen.

Dēsectus, a, um, *levágott*, *metszett*, *v. szelt*; abgeſchnitten, abgehauen.

Dēsĕnesco, nui, ĕre, 3. (senex): *meg*, *v. elöregedni*, *vénülni*, *v. avúlni*; veralten. 2) *fogyni*, *elfogyni*. Ira desenuit, Sallust. *elmúlt*, *v. letsillapodott a' haragja*; der Zorn hat nachgelaſſen.

Dēsĕrātus, a, um, *ki*, *v. fel nyitott*, *v. tárt*; geöffnet.

Dēsĕro, āre, 1. *ki*, *meg*, *v. felnyitni*, *kitárni*; aufſchließen.

Dēsĕro, ēvi, ĭtum, ĕre, 3. *vetni*, *ültetni*, *plántálni*; ſäen, ſetzen, pflanzen.

Dēsĕro, ui, rtum, rĕre, 3. *elvdlasztani*, *rendet v. sort bontani*; trennen, die Reihe aufreißen. 2) e. gr. aliquem, Ter. agros, Cic. *elhagyni*, *felhagyni vele*, *tserbe hagyni*; verlaſſen, im Stiche laſſen. 3) Trop. e. gr. vitam; *meghalni*; ſterben. A mente deseri, Cic. *meg bolondúlni*, *v. örülni*; von Sinnen kommen. 4) *elmellőzni*, *hátra*, *v. elhagyni*; hintanſetzen, unterlaſſen, zurücklaſſen. e. gr. militiam, Veget. *elszökni a' katonaszolgálatból*; aus den Kriegsdienſten laufen. 5) e. gr. semet ipsum, Curt. *magamugát akaddlyoztatni*, *v. magamagdnak akaddlydra lenni*; ſich ſelbſt hinderlich ſeyn.

Dēserpo, psi, ptum, ĕre, 3. *le*, *v. aldtsúszni*, *v. mászni*; herabkriechen, herabſchleichen.

Dēsertio, ōnis, f. 3. *elhagyás*; die Verlaſſung. 2) e. gr. juris humani, Liv. *elmellőzés*, *hátrahagyás*, *velenemgondolás*: die Hintanſetzung, Vernachläſſigung.

Dēsertor, ōris, m. 3. *elhagyó*; der Jemanden verläßt. 2) *szökevény*; ein Flüchtling. e. gr. miles, Caes. *szökött katona*; ein Deſerteur. 3) e. gr. amicorum, Cic. *elmellőző*, *vele nem gondoló*; ein Vernachläſſiger.

Dēsertrix, īcis, f. 3. *elhagyó*, *elmellőző (asszszony, v. leány)*; eine Verlaſſerinn, Hintanſetzerinn.

Dēsertus, a, um, e. gr. a suis, Tac. *elhagyott*; verlaſſen. 2) *puszta*, *kietlen*, *sivatag*; wüſte, öde. 3) e. gr. ager, Plin. *miveletlen föld*; ein ungebautes Land. Comp. desertior. Superl. desertissimus.

Dēservio, ivi, ītum, īre. 4. i. q. servio. e. gr. alicui, Cic. *szolgálni*, dienen. 2) e. gr. corpori, Cic. *gondját viselni*, *ápolgatni*; abwarten, Sorge tragen, pflegen. e. gr. studiis, Plin. *a' tanúlásnak*, *v. tudományoknak nekikeködni*; dem Studieren, den Wiſſenſchaften obliegen. 3) *használni*; nützen.

Dēses, idis, o. *rest*, *tunya*, *lomha*, *korhely*, *dologtalan*; faul, träg, müde. 2) *lassú*; langſam. Passu deside ire. Stat.

Dēsĭccātus, a, um, *meg*, *v. kiszáradtott*; ausgetrocknet.

Dēsicco, āre, 1. *meg*, *v. kiszárasztani*; trocknen, austrocknen.

Dēsīdĕo, ēdi, essum, ēre, 2. *sokáig helyben ülni*, *vesztegleni*; lange an einem Orte ſitzen. Frustra ibi dictum, desedidiem. Terent. 2) *henyélni*, *heverni*; müſſig ſeyn.

Dēsīdĕrābilis, e, *kívánatos*, *nézést érdemlő*; wünſchenswürdig, ſehenswerth. Comp. desiderabilior, Suet. on.

Dēsīdĕrābĭlĭter, Adv. *kívánva*; begierig.

Dēsīdĕranter, Adv. i. q. Desiderabiliter.

Dēsīdĕrātĭo, ōnis, f. 3. *kívánás*, *óhajtás*, *vágyódás*; das Verlangen, die Begierde, Sehnſucht.

Dēsīdĕrātivus, a, um, *kívdno*; verlangend. Verba desiderativa; *kívánást jelentő*; die eine Begierde bedeuten.)(e. gr. esurio; *ehetném*; ich will oder begehre zu eſſen.

Dēsīdĕrātus, a, um, *kívánt*, *óhajtott*; begehrt, verlangt, gewünſcht. 2) *nem találtató*, *elveszett*; vermißt, verloren.

Dēsīdĕrĭum, ii, n. 2. *kívánság*; das Verlangen. 2) *kívánt v. kívánatos dolog*; das, was man verlangt. 3) *elveszett dolog óhajtása*; die Sehnſucht, nach dem, was man verloren hat. 4) poculum desiderii, Hor. *szerelem ital*; ein Liebestrunk. 5) *törvényes kereset*, *v. kérés*; eine Anforderung, eine Bittſchrift, darin man von der Obrigkeit etwas ver-

Digitized by Google

langt. 6) Desiderium amici in judicio exponere, ICt. *más helyett, más képébe pert folytatni*; für einen den Proceß führen.

Dēsīdĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *kívánni, vágyni valamire, óhajtani valamit*; begehren, fordern, ſich nach etwas ſehnen. 2) *hijjával lenni, nem találni*; vermiſſen. Multa millia desiderata sunt. Cic. 3) desiderari jam quatuor menses, Hor. *már négy hónap ólta távol lenni*; ſchon vier Monathe abweſend ſeyn.

Dēsīdia, ae, f. 1. (deses), *restség, tunyaság, henyélés, korhelység*; die Faulheit, der Müſſiggang. Argutae delectabilesque desidiae philosophorum, Aul. Gell. *filosofusi agyafúrtság*; philoſophiſche Grillenfängerey. 2) *esés, süllyedés*; das Fallen, Sinken. 3) *ugarba hagyása a' földnek*; das Brachliegen eines Feldes.

Dēsīdiābŭlum, i, n. 2. *henyélők, v. korhelyek helye*; ein Ort für die Müſſiggänger.

Dēsīdies, ei, f. 5. i. q. Desidia.

Dēsīdiōse, Adv. *resten, v. restül, tunyán, henyén, korhelykedve*; faul, träg, müſſig. e. gr. vitam agere, Liv. *korhelységben tölteni életét*; im Müſſiggange leben.

Dēsīdiōsus, a, um, *rest, tunya, henye, korhely*; faul, träg, müſſig. Comp. desidiosior, Varr. Superl. desidiosissimus, Cic. Inertissimus ac desidiosissimus homo, Cic. *nagy korhely*; der größte Faullenzer.

Dēsīdo, ĕdi, sessum, ĕre, 3. *leülni*; ſich ſetzen, niederſetzen. 2) tumor consedit; *le, v. meglohadt a' daganat*; die Geſchwulſt hat ſich geſetzt. 3) *lemenni, v. ülni, v. ülepedni*; unterſinken, untergehen. 4) *lesüllyedni*; ſich ſenken. Terra decederat. Liv.

Dēsignāte, Adv. *bizonyosan, meghatározva, nyilván, tulajdonképen*; beſtimmt, deutlich, eigentlich.

Dēsignātĭo, ōnis, f. 3. *megjegyzés, megjelelés*; die Bezeichnung, Andeutung. 2) *rendelés, megnevezés*; die Ordnung, Benennung. 3) *laistrom*; ein Verzeichniß. 4) *elöleges, rajzolat, rajzolat*; ein Entwurf, ein Abriß. 5) *kinevezés valamire, valaminek tevés*; die Ernennung zu etwas.

Dēsignātor, ōris, m. 3. *elrendelő*; der etwas anordnet. 2) *rajzolat készitő*; der einen Riß von etwas macht. 3) *vendégeket fogadó, v. ültető*; der die Gäſte empfängt, ihnen die Plätze anweiſt. 4) *pomparendmester*; ein Ceremonienmeiſter. 5) e. gr. hospitiorum, Quint. Senec. *kvartélymester*; ein Quartiermeiſter.

Designātus, a, um, *választott, kirendelt, rendelt*; erwählet, verordnet, beſtimmt. 2) *tisztségre kinevezett*; zu einem Amte ernannt. Consul designatus a populo suffragiis, declaratus autem, v. renunciatus ab alio consule voce. Cic. 3) Trop. e. gr. reipublicae civis, Cic. *született Római polgár*; ein Kind, das ſchon im Mutterleibe zu einem römiſchen Bürger beſtimmt iſt. 3) *megjegyzett, v. jelelt*; bezeichnet. e. gr. verbis, Cic. *szóval kifejezett v. kijelentett*; durch Worte ausgedrückt. 4) *elrendelt, rendbe szedett*; eingerichtet. Respublica ratione et disciplina designata. Cic. 5) *végrehajtott*; vollbracht. e. gr. facinus nefarium, Apul. *véghezvitt, elkövetett gonoszság*; eine verübte böſe That.

Dēsigno, āvi, ātum, āre, 1. *megjegyezni, v. jelelni*; bezeichnen, durch ein Zeichen andeuten. 2) e. gr. aliquem nota ignominiae, Liv. *gyaldzotot fogni valakire*; einem einen Schandfleck anhängen. 3) e. gr. aliquem consulem, Sallust. *kinevezni, tenni, rendelni*; beſtimmen, erwählen, ernennen, verordnen. 4) *véghez vinni, végre hajtani, okozni, iditni*; anſtiften, ausüben, begehen. Quid non ebrietas designat? *mit nem szül a' részegség?* was thut die Trunkenheit nicht? 5) e. gr. verbo aliquem, Cic. *szólozni valakire szóval*; mit einem Worte auf einen zielen.

Dēsĭlĭo, ilui et ilii, ultum, īre, 4. (salio), ex, ab, de equo, Virg. Liv. in navem, Plaut. *szállani, ugrani, le, v. leszállani, v. ugrani*; ſpringen, herabſpringen.

Dēsīno, īvi, et ĭi, ītum, ĕre, 3. e. gr. aliqua re, Cic. *megszünni, eldllani*; nachlaſſen, aufhören, abſtehen. e. gr. aliquid, Cic. *felhagyni valamivel, abbahagyni valamit*; etwas aufgeben. 2) *meghalni*; ſterben. 3) *vég-*

Digitized by Google

zödni; ſich endigen. e. gr. in pedes equinos, Solin. *ló lábának lenni*; Pferdefüße haben. 4) desinitur, Ovid. *vége van, végződik*; man hört auf.

Désipiens, tis, o. *esztelen, bolond*; närriſch, unvernünftig.

Désipientia, ae, f. 1. *esztenlenség, bolondság, ostobaság*; die Unvernunft, der Mangel des Verſtandes, die Thorheit, Unſinnigkeit.

Désipio, ui, et sipii, ĭtum, ĕre, 3. (sapio) e. gr. senectute, Cic. *esztelenkedni, bolondoskodni, ostobáskodni*, v. *esztelen, bolond, ostoba lenni*, närriſch, thöricht, unvernünftig ſeyn. e. gr. mentis, Hor. *nem lenni helyén az eszének*; nicht wohl bey Sinnen ſeyn. 2) *izetlenné tenni*; unſchmackhaft machen.

Désisto, stĭti, stĭtum, ĕre, 3. *eltenni, elmenni hagyni, elmenni*; wegſtellen, wegtreten laſſen, fortgehen. 2) e. gr. a sententia, Cic. litibus, Ter. *elállani valamitől, fel v. abba hagyni valamit*; ablaſſen, abſtehen. 3) *hijjának, hijjával*, v. *nem lenni*; fehlen. Desistit cura labori. Stat. 4) e. gr. puellam in scopulo, Apul. *valaková tenni*, v. *állitni*; wohin ſtellen. 5) *megállani, szünni*, v. *akadni*; ſtehen bleiben, inne halten, ſtocken. Sonus desistit in ore. Ovid.

Désĭtus, a, um, (Desinor), *félben hagyott*, v. *szakasztott, el*, v. *bé végzett*; aufgehört, unterlaſſen, geendiget. 2) e. gr. ars; *a' mit nem ſz az ember*; was man nicht mehr treibt. 3) e. gr. verba, Gell. *megavált*, v. *elélt szók*; verbrauchte Wörter.

Désĭtus, a, um, (desero), *el*, v. *bévetett*; eingeſäet, geſäet.

Désolatus, a, um, *elpusztitott*; verwüſtet. 2) *el hagyott* v. *maradt*; verlaſſen. e. gr. parentibus, Apul. *árva*; der keine Ältern mehr hat.

Désŏlo, ávi, átum, áre, 1. (solus), *el, magára*, v. *magába hagyni*; allein laſſen, verlaſſen, einſam machen. 2) Trop. *elpusztitni, semmivé tenni*; verwüſten, verheeren, zu Grunde richten. 3) *erőtlenitni, gyengitni*; ſchwächen.

Désolvo, ĕre, 3. *megfizetni, lefizetni*; bezahlen.

Désomnis, e, *álmatlan*; ſchlaflos.

Désorbĕo, ĕre, 2. *elnyelni*; verſchlingen.

Déspectātio, ōnis, f. 3. *megútálás, megvetés*; die Verachtung.

Despectātor, ōris, m. 3 *megútáló, megvető*; ein Verächter.

Despectio, ōnis, f. 3. *le, alá*, v. *lefelénézés*; die Herabſehung. 2) *megútálás*, v. *vetés*; die Verachtung.

Despecto, āre, 1. *le, alá*, v. *alálelénézni*, v. *tekintni*; hinab ſehen, hinunter ſehen. e. gr. ex aethere terras, Ovid. 2) *megútálni, megvetni*; verachten, gering halten.

Despector, ōris, m. 3. *megútáló, megvető*; ein Verächter.

Despectus, a, um, e. gr. ceteris, Cic. *megútált, megvetett*; verachtet. 2) *ki*, v. *megtsúfolt, kigúnyolt*; verſpottet. Superl. despectissimus. Aliquem pro despectissimo habere, Senec. *valakin semmi betsületet nem adni*; einen ſehr verächtlich halten, gar nicht achten.

Despectus, us, m. 4. *le, alá*, v. *alálelénézés, kilátás, tekintés*; das Herabſehen, der Proſpect, die Ausſicht. 2) *megútálás, megvetés, nem betsülés*; die Verachtung, Geringhaltung. Despectui esse, Suet. *útálatba lenni*; verachtet werden.

Déspĕranter, Adv. *kétségbeesve*; verzweifelnd.

Déspĕrāte, Adv. i. q. desperanter.

Déspĕrātio, ōnis, f. 3. *kétségbeesés, kitsinyesülés*; die Verzweiflung, die Kleinmüthigkeit. 2) *határtalan merészség, vakmerőség*; grenzenloſe Kühnheit.

Desperno, ĕre, 3. i. q. sperno.

Despĕro, ávi, átum, áre, 1. e. gr. de republica, de oppido, saluti suae, Cic. *kétségbe esni, minden reménységet elveszteni*; alle Hoffnung verlieren, verzweifeln. 2) *kételkedni, kétségeskedni*; zweifeln. Illa vera esse, despero. Cic.

Despicābilis, *megvetésre*, v. *útálásra való*, v. *méltó*; verächtlich, verachtungswürdig.

Despicātio, ōnis, f. 3. *megvetés, megútálás*; die Verachtung.

Despicātus, a, um, *megvetett, megútált*; verachtet, verſchmähet. Comp. despicatior. Superl. despicatissimus. Cic.

Despĭcātus, us, m. 4. *megútálás, megvetés*; die Verachtung. Despicatui

ducere, *megútálni*, *v. vetni*; verachten, verächtlich halten.

Despicientia, ae, f. 1. *megútálás, megvetés*; die Verachtung.

Despicio, exi, ectum, ĕre, 3. (specio, inusit.) e. gr. in terram de monte; Cic in valles; Ovid. *le, alá, v. aldfelé nézni, v. tekintni*; herab ſehen, unter ſich ſehen. 2) *félre nézni*; wegſehen, nicht hinſehen. 3) *megútálni, megvetni, semmibe venni*; verachten, gering ſchätzen. 4) *nem gondolni valamivel, fel sem venni*; ſich aus etwas nichts machen. 5) e. gr. laborem, Caes. *fel hagyni valamivel*; ſich einer Sache entziehen. 6) *valahová nézni*; wohin ſehen.

Despicor, ātus sum, āri, 1. *megútálni, megvetni*; verachten.

Despœna, ae, f. 1. i. q. Domina. 2) cognomen Proserpinae. Virg.

Despŏlĭātio, ōnis, f. 3. *megfosztás, kirablás*; die Beraubung, Entziehung.

Despŏlĭātor, ōris, m. 3. *fosztó, rabló, prédáló, ragadozó*; ein Räuber.

Despŏlio, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem re, Caes. templum, Cic. *megfosztani, ki v. el ragadozni, prédálni, v. rabolni*; berauben, plündern. 2) Trop. e. gr. dorsum virgis; *meg hátulni, v. hátát megveszszözni*; den Rücken mit Ruthen zerhauen. 3) e. gr. digitos, Plaut. *gyürüjit lehúzni v. vonni*; einem die Ringe abziehen.

Despondĕo, di, sum, ēre, 2. e. gr. filiam suam alicui; Cic. *meg, el, v. oda ígérni*; verſprechen, zuſagen. 2) Trop. *elveszteni*; verlieren. e. gr. animum, Liv. *kétségbe esni*; verzweifeln. 3) e. gr. sibi alicujus domum; *kibérelni, kifogadni, ki kérni*; ſich ausbedingen. Haec spes despondetur anno consulatus tui; Cic. *minden azt hiszi, hogy tsak Konsulságodban reménylhetsz effélét*; jeder glaubt, daß du erſt unter deinem Conſulate ſo etwas hoffen darfſt. 4) *valami erdnt, v. felöl felhagyni reménységével*; die Hoffnung zu etwas aufgeben. 5) e. gr. alicui librum; Cic. *valakinek ajándani*; einem dediciren, oder zueignen.

Desponsio, ōnis, f. 3. (despondeo) v. gr. animi; *kétségbeesés*; die Verzweiflung, Verzagung. 2) *meglés, odaajándás*; die Verſprechung, Verlobung.

Desponso, āre, 1. *férjhez igérni, a' kérőnek odaadni, odaigérni*; zur Ehe verſprechen, verloben.

Desponsor, ōris, m. 3. *kiadó, a' ki a' megkért lednyt szülei 's maga nevébe a' kérőnek odaigéri*; der Verlober.

Desponsus, a, um, *férjhez igért, odaigért, eljegyeztetett, eljegyzett*; verſprochen, verlobt. Virgo desponsa. Liv. 2) *neki szánt, számára elhatározott*; beſtimmt für jemanden.

Despŏta, ae, m. 1. *házi gazda, a' házánál parantsoló*; ein Hausherr. Hausvater. 2) *Despota névvel nevezletnek a' Moldovai, Oláhorszdgi és Szerviai uralkodo Hertzegek*; Despotae, werden auch die Fürſten in der Moldau, Wallachey und Servien genennet.

Despŏtes, ae, m. 1. i. q. Despota.

Despŏtice, Adv. *uralkodólag, parantsolólag*; herriſcher Weiſe. 2) *kevélyen*; hochmüthig.

Despŏticus, a, um, *parantsolól, kevély*; herriſch, hochmüthig, befehlend. JCt.

Despŏtŏpŏlis, is, f. 3. i. q. urbs Principis.

Desprĕtus, a, um, *megvettetett, megútáltatott, megvetve*; Adv. verachtet, verſchmähet

Despūmātio, ōnis, f. 3. *tajtékleháyás, a' tajték leszedése*; die Abſchäumung.

Despūmo, āvi, ātum, āre, 1. *tajtékjdt leszedni, lehányni*; abſchäumen. 2) *kipezsegni magát, a' pezsgéstől megszünni, megtsilapodni*; verſchäumen, nachlaſſen. 3) *fóni, forni*; kochen, ſieden. 4) *megemészteni*; verdauen.

Despŭo, ŭi, ūtum, spŭĕre, 3. *kiköpni*; ausſpeyen. 2) aliquid, Catull. *megvetni, útálni, megútálni*; verachten, verabſcheuen.

Despūtāmentum, i, n. 2. *tajték, hab*; der Schaum.

Despūtum, i, n. 2. *nyál, pök*; der Speichel.

Desquāmātio, ōnis, f. 3. *lepikkelyezés, megtisztitás a' pikkelyektől, t. i. a' halnak*; die Abſchuppung. 2) *bőr lehúzása*; die Abziehung der Haut.

Desquāmo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. pi-

Digitized by Google

scem: *lepikkelyezni, lefosztani, levakarni a' hal pikkelyeit*; abſchuppen. 2) *lehántani, meghántani, héjjdt lehúzni*; abſchälen, reinigen. 3) Vestes desquammare, Plin. *a' ruhát kidörgölni és megkefélni*; die Kleider ausbürſten, ausfehren.

Dessávia, ae, f. 1. *Dessau városa*; die Stadt Deſſau in Ober-Sachſen. Geogr.

Destercóro, ávi, átum, áre, 1. *a' ganéjt kihányni*; vom Miſte ſäubern, ausfegen.

Desterno, ére, 3. v. gr. equum; *lenyergelni, p. o. a' lovat*; abdecken, abſatteln.

Desterto, ui, ére, 3. *a' hortyogástól megszűnni, kialudni magát*; ausſchnarchen, ſich ausſchlafen.

Destillátio, ónis, f. 3. *leszivárgás, letsepegés*; das Herabträufeln.

Destillo, ávi, átum, áre, 1. *lessivárogni, letseperegni*; herab träufeln.

Destímulo, áre, 1. *lúrni, leszúrni*; ſtechen, herabſtechen. 2) v. gr. bona, Plaut. *elvesztegetni*; verthun. 3) *ingerleni*; reizen.

Destína, ae, f. 1. *ágas, támasz*; eine Stütze.

Destínate, Adv. *meghatározva*; beſtimmt. 2) *állhatatosan, makatsúl*; beharrlich, hartnäckig.

Destinátio, ónis, f. 3. *meghatározás, megallitás*; die Beſtimmung, Feſtſetzung. Liv. 2) *feltétel, szándék*; der Vorſatz.

Destínato, id. qu. Destinate.

Destinátum, i, n. 2. *feltett szándék, feltétel*; der Vorſatz, das Vorhaben. Ex destinato; Svet. *szántszándékkal*; mit Vorſatze, vorſetzlich. 3) *tsél*; das Ziel. Liv.

Destínatus, a, um, *lekötött, odakötött, hozzdkötött*; angebunden, befeſtigt. 2) Met. *meghatározott, valami végre elhatározott*; beſtimmt zu etwas. Supplicio destinatus; Cic. *haldra itéltetett*; zum Tode verdammt.

Destíno, ávi, átum, áre, 1. *megkötni, lekötni, odakötni*; anbinden, befeſtigen. 2) v. gr. alicui diem necis, horam mortis, Cic. *meghatározni, kiszabni, megállitni*; beſtimmen, feſtſetzen. 3) *feltenni vagy eltökélleni magában*; ſich vornehmen, vorſetzen, beſchließen. 4) *tartani valaminek*; dafür halten. 5) *küldeni, szánni valakinek valamit, valaki számára elküldeni valamit*; ſchicken, ſenden. Svet. 6) *venni, megvenni, megszerezni*; an ſich handeln, erhandeln, kaufen.

Destítúo, úi, útum, ére, 3. (de et statuo) v. gr. aliquem ante tribunal, Liv. *állitni, odaállitni*; hinſtellen. 2) v. gr. aliquem, Cic *elhagyni, magdra hagyni*; verlaſſen. Spe destitui, Ovid. *reménységének semlenni*; keine Hoffnung haben. 3) *abbahagyni, félbe szakasztani*; unterlaſſen, nachlaſſen. Rem inchoatam destituere, Liv. 4) *megtsalni, rászedni valakit*; hintergehen, täuſchen. Deos mercede destituere, Hor.

Destitútio, ónis, f. 3. *elhagyás*; die Verlaſſung. 2) *rászedés, megtsalás*; die Hintergehung, Täuſchung.

Destitútor, óris, m. 3. *elhagyó*; der Verlaſſer. 2) *megtsaló*; der Täuſcher.

Destitútus, a, um, *elhagyott*; verlaſſen. 2) bonis destitutus, Cic. *szegény*; arm.

Destricte, Adv. *szorosan, szoros értelemben véve*; genau, ſtreng, genau genommen.

Destrictívus, a, um, *eloszlató*; zertheilend.

Destrictus, a, um, *feszes, szoros, kemény*; ſtreng, genau, ſcharf.

Destringo, strinxi, strictum, stringére, 3. *leszedni, leszaggatni*; abnehmen, abpflücken, abbrechen. 2) *lesúrolni, a' kezével lefosztani, p. o az ágról a' harasztot*; abſtreifen. 3) *elvágni belőle, rövidebbre vágni, megkurtitni*; abhauen, abkürzen. 4) Met. aliquid bonis alicujus destringere; Plaut. *valaki jószágából eltsipni*, einem von ſeinem Gute etwas abzwacken. 5) v. gr. gladium, Cic. *kivonni, kirántani*; zucken, ziehen. 6) *megtörölni, megtisztitni*; abwiſchen, reinigen. 7) verbis, scripto; Ovid. *lehordani, megviselni*; durchziehen, durchhecheln. 8) *megkötni, odakötözni*; anbinden, befeſtigen. 9) *összehúzni*; zuſammenziehen.

Destructíbilis, e, *elronthato*; zerſtörbar.

Destructílis, e, (destruo), *elrontkató, romlandó*; zerſtörbar.

Destructio, ónis, f. 3. *elrontás, lerontás*; Niederreiſſung. 2) *megtsáfolás*; Widerlegung.

Digitized by Google

Destructīvus, a, um, *rontó, pusztító*; zerstörend, zu Grunde richtend.

Destructor, ōris, m. 3. *pusztító, rontó*; ein Zerstörer, Verwüster, Niederreisser.

Destructus, a, um, *lerontott, elpusztíttott*; zerstört, verwüstet.

Destrŭo, xi, ctum, ĕre, 3. v. gr. aedificium; *lerontani, elpusztítni, szétlyelhányni*; niederreissen, was gebaut war, zerstören. 2) Trop. v. gr. tyrannidem: *megbuktatni, letaszítni*; stürzen, zu nichte machen. 3) aliquem, Tacit. *megtzáfolni*; widerlegen.

Dēsub, i. e. sub, Flor.

Dēsŭbĭto, Adv. *hirtelen*; plötzlich.

Dēsuctus, a, um, *kiszívott, kiszopott*; ausgesaugt.

Dēsūdasco, ĕre, (Inchoat. desudo), *igen izzadni*; sehr schwitzen.

Dēsūdātĭo, ōnis, f. 3. *izzadás*; das Schwitzen.

Dēsūdātōrĭum, ĭi, n. 2. *izzadószoba*; die Schwitzstube.

Dēsūdo, āvi, ātum, āre, 1. *izzadni*; schwitzen. 2) Trop. *izzadni, nagy fáradtsággal tenni valamit*; schwitzen, i. e. große Mühe anwenden. 3) desudare in re, Cic. Claud. *fáradozni valamiben*; mit Schweiße verrichten, emsig arbeiten.

Dēsuēfăcĭo, ēci, actum, făcĕre, 3. *elszoktatni valamiről*; entwöhnen. 2) *a' szokásból kihozni, elhagyni valamelly szokást*; abbringen, aus der Gewohnheit setzen.

Dēsuēfactus, a, um, *elszoktatott*; entwöhnt.

Dēsuēfĭo, factus sum, fĭĕri, 3. *elszokni*; entwöhnt werden, entwöhnen.

Dēsuēscendus, a, um, *a' miről elkell szokni*; was abzugewöhnen ist. Quint.

Dēsvesco, svēvi, svētum, svescĕre, 3. *kimenni a' szokásból*; aus der Gewohnheit kommen. 2) *elszokni róla, elszoktatni magát valamiről*; sich abgewöhnen.

Dēsuētūdo, ĭnis, f. 3. *elszokás valamiről, szokatlanság*; die Entwöhnung, die Ungewohnheit.

Dēsuētus, a, um, *elszoktatott*; entwöhnt, abgewöhnt. 2) *szokatlan*; nicht mehr gebräuchlich.

Dēsŭgo, xi, ctum, ĕre, 3. *kiszívni, kiszopni, beszívni*; aussaugen, in sich saugen.

Dēsulco, āre, 1. *barázdákra felszántani*; furchen, durchfurchen, pflügen.

Dēsulto, āre, 1 *leugrani*; herabspringen, oder springen.

Dēsultor, ōris, m. 3. (desilio), *leugró*; ein Herabspringer. 2) *állhatatlan, p. o. a' szerelemben*; ein Unbeständiger, z. B. in der Liebe, amoris, Ovid.

Dēsultūra, ae, f. 1. (desilio), *leugrás*; das Herabspringen. Plaut.

Dēsum, fŭi, esse, *hibázni, nem lenni, hijjával lenni valaminek*; fehlen, mangeln. Nunquam mihi defuit voluntas, Cic. *az akarat mindenkor meg volt én bennem*; am Willen hat mirs niemahls gefehlt. Argentum deerat, Terent. *nem volt pénz, pénz hijjával voltunk, vagy, csak pénz hibázott*; an Geld fehlte es. Non desunt, qui etc. Plin. *vannak ollyan emberek is, a' kik,* — es gibt Leute, welche ꝛc. 2) *jelen nem lenni, távol lenni*; nicht gegenwärtig seyn, abwesend seyn 3) deesse, alicui, Cic. *tisztit nem tenni, v. kötelességét nem telyesíteni valaki erránt, nem segíteni valakinek szükségében*; einen verlassen, ihm nicht behülflich seyn, zu seiner Hülfe das Seinige nicht thun. Non deesse; *szolgálni, segíteni*; dienen, behülflich seyn. Sibi deesse; Cic. *magának ártani*; sich selbst schaden. Suo officio deesse; Cic. *kötelességét nem telyesíteni*; seine Pflicht nicht erfüllen.

Dēsūmo, msi, mtum, sūmĕre, 3. *magára venni, magára vállalni*; an sich nehmen, über sich nehmen, übernehmen.

Dēsŭo, ĕre, 3. *varrni, foltozni*; nähen, flicken.

Dēsŭper, Adv. *felyülről*; von oben her, von oben herab. 2) loco: super; *felett*; über. Lucan.

Dēsŭpĕrne, Adv. *felyülről*; von oben herab.

Dēsurgo, rexi, rectum, surgĕre, 3. v. gr. coena. Hor. *felkelni valami mellől, valamitől*; aufstehen, von etwas.

Dētectĭo, ōnis, f. 3. (detego), *felfedezés, feltalálás*; die Offenbarung, Entdeckung.

Detector, ōris, m. 2. *felfedező, feltaláló*; der Aufdecker, Entdecker.

Dētectus, a, um, *felfedezett, feltalált*; entdeckt, aufgedeckt.

Digitized by Google

Dětĕgo, xi, ctum, dětĕgĕre, 3. *fedelét levenni, lefedni*; abdecken, losdecken. 2) alicui aliquid, Liv. *kinyilatkoztatni, felfedezni valakinek valamit*; offenbaren, eröffnen. 3) v. gr. fraudem, insidias, Liv. consilia conjuratorum, Svet *kitapogatni, kitanulni és felfedezni, világosságra hozni*; entdecken, ans Licht bringen. 4) *feltaldlni, p. o. valamelly új mesterséget, föld részt, 's a' t.* entdecken.

Dětendo, di, sum, ĕre, 3. *megeresztení. megeregetni, p. o. a' feszesen álló köteleket*; nachlassen, abspannen. Tabernacula detendere, Caes. *a' sátorokat elbontani*; die Zelter abbrechen.

Dětensus, a, um, *megeresztett*; abgespannt.

Detentātĭo, (detento) vel Detentĭo, ōnis, f. 3. (detineo), *megtartás*; das Behalten, Zurückbehalten.

Dětentātor, ōris, m. 3. i. q. detentor.

Dětentō, āre, 1. *megtartani, visszatartóztatni*; zurück halten.

Dětentor, ōris, m. 3. *magánál tartó, birtokos*; der etwas behält, Besitzer. Cod. Just.

Dětentus, a, um, *megtartott, visszatartóztatott*; behalten. 2) *megfogott, feltartóztatott*; aufgehalten.

Dětĕpesco, pui, pescĕre, 3. *meghűlni*; kühl oder laulicht werden.

Dēter, a, um, vide: Deterior.

Dětergĕo, et Dětergo, si, sum, detergĕre, 2. et detergĕre, 3. *megtörleni, letörleni*; abwischen, abtrocknen. 2) aliquid, Cic. *megtisztogatni, megtörölgetni*; reinigen, säubern. 3) alvum, Gell. *hashajtót venni bé, meghajtani a' hasát*; abführen, durch den Stuhlgang. 4) *elhdrítni, elűzni*; vertreiben. Deterget nubila coelo Notus, Hor. *a' déli szél elhajtja a' fellegeket, kideriti az eget*; der Südwind entwölkt den Himmel.

Dětĕrĭor, ōris, c. deterius, n. 3. (Superlat. deterrimus), *roszszabb, aldbbvaló*; schlechter, von geringerer Beschaffenheit, geringer, schlimmer, böser.

Dětĕrĭōro, āre, 1. *jobban elrontani*; schlechter machen, verschlimmern.

Dětĕrĭus, Adv. *roszszabbúl, roszszabban*; schlechter, Cic. 2) *kevésbbé*; weniger, placere, Hor.

Dětermĭnābĭlis, e, *véges*; ein Ende habend.

Dětermĭnātĭo, ōnis, f. 3. *vég, végzet*; das Ende, die Endigung. 2) *végzés, meghatározás*; die Bestimmung, der Schluß.

Dětermĭnātor, ōris, m. 3. *meghatározó*; der Bestimmer.

Dětermĭnātus, a, um, *meghatározott*; bestimmt, festgesetzt.

Dětermĭno, āvi, ātum, āre, 1. *határát kiszabni*; in Gränzen einschließen, begränzen. 2) *meghatározni*; bestimmen. 3) *végezni, elvégezni*; enden. 4) *telyesíteni, végrehajtani*; in Erfüllung bringen.

Dětĕro, trīvi, trītum, tĕrĕre, 3. v. gr. vestes usu, Plin. *elkoptatni, elnyűni*; abreiben, abtragen, abnützen. 2) v. gr. frumentum, Colum. *kitsépelni*; dreschen; it. *elnyomtatni*; austreten. 3) ista jam detrita, Quint. i. e. vulgaria. 4) v. gr. laudes alicujus; Hor. *kissebbíteni, aldzni*; vermindern, verringern.

Dětĕrrĕo, ui, ĭtum, ĕre, 2. aliquem a re, de re, Cic. vel re, Hor. *elijesztení, elrettenteni*; abschrecken. 2) *elfogni, megtartóztatni valamitől*; abhalten, zurückhalten. 3) *elűzni, elhajtani, elrijasztani*; fortjagen.

Dětersus, a, um, *letörlött*; abgewischt.

Dětestābilis, e, (detestor) *útálatos, átkozott*; abscheulich, verwünschenswerth; detestabilior, Cic.

Dětestābĭlĭter, Adv. *útálatosan*; abscheulich, auf abscheuliche Art.

Dětestandus, a, um, *útálatra méltó*; abscheulich, verabscheuungswürdig.

Dětestātĭo, ōnis, f. 3. (detestor), *tanúhivás, tanúval bizonyítás*; die Anrufung eines Zeugen, Bezeugung. 2) *istennek tanubizonyságúl hivása és átkozódás, ha nem úgy van a' dolog a' mint a' bizonyító állítja*; die Anrufung Gottes zum Zeugen über Jemand, mit Anwünschung alles Unglücks, wenn er unrecht handelt, Verwünschung. 3) *kívánság, kérés*; der Wunsch, die Bitte.

Dětestātor, ōris, m. 3. *átkozódó*; ein Verwünscher, Verfluchter.

Dětestor, ātus sum, āri, Dep. 1. *tanubizonyságúl hívni, tanúval bizonyítni*: zum Zeugen anrufen, bezeugen. Deos detestor, Plaut. *az istenekhez hívom tanubizonyságúl*; ich rufe die Götter zu Zeugen an. 2) *átkozódni, bizonyságúl hívván az*

Digitized by Google

isteneket; mit Anrufung der Götter etwas Böses anwünschen, verwünschen. 3) *átálni, átálatosnak mondani*; verabscheuen. 4) aliquid ab aliquo, Cic. *elháritni, eltávoztatni, elforditni*; abhalten, abwenden, entfernen.

Dětexo, ui, tum, těxěre, 3. *fetzöni, a' szövést végezni*: abweben, fertig weben. 2) *összefüzni, összevonni*; zusammen fügen, flechten, weben.

Detextus, a, um, *leszött*; ausgewebt. 2) *elkészitett, végzett*; fertig gemacht, vollbracht.

Dětíněo, inŭi, entum, tĭnēre, 2. (de et teneo), aliquem, náves; *tartóztatni, megtartóztatni, visszatartóztatni*; abhalten, zurück halten, aufhalten. 2) *foglalatoskodtatni*; beschäftigen; v. gr. animum studiis detinere, Ovid. Detinetur in negotiis, Cic. *elfogta a' munka, foglalatoskodik*; er ist beschäftigt. 3) v. gr. diem, tempus, Ovid. *tölteni*; zubringen. 4) v. gr. locum; *elfoglalni*; inne haben. 5) curas detinere, Ovid. *gondjait eltávni*; sich der Sorgen entschlagen.

Dětondĕo, di, sum, dēre, 2. crines, Ovid, aves, Colum. *lenyirni, levágni, leberetvdlni*; abscheeren. 2) v. gr. virgulta; *lenyesni*; abhauen.

Dětŏno, tŏnŭi, ĭtum, tŏnāre, 1. *lemenydörögni*; herabdonnern. 2) *megszünni menydörögni*; zu donnern aufhören.

Dětonso, āre, 1. Frequ. *lenyiregetni, levagdalni, leberetválgatni*; abscheeren.

Dětonsus, a, um, *lenyirt, levágott, leberetvdlt*; abgeschoren. 2) *meggyözött, elfogott, mivel a' Rómaiak hadi foglyaikat megnyirték*; überwunden, gefangen.

Dětornātus, á, um, *esztergába metszett*; gedrechselt. 2) Met. detornata sententia; Gell. *mesterséges mondás*; ein ausgekünstelter Ausdruck.

Dětorno, āre, 1. *esztergába metszeni, esztergályozni*; drechseln.

Dětorquĕo, tórsi, torsum, et tortum, torquēre, 2. *letekerni*; abwärts drehen, abwinden. 2) *félretekerni, eltekerni, elfatsárni*; verdrehen. 3) v. gr. animum a virtute; Cic. *elvonni, erővel elhúzni, elidegenitni*; abwenden, abziehen. 4) se alio detorquere, Hor. *másfelé fordúlni*; sich anderswohin drehen.

Dětorrĕo, torrŭi, tostum, torrēre, 2. *megaszalni*; dörren.

Dětorsus, a, um, *eltekert, elfatsart*; verdrehet.

Dětortus, a, um, id. qu. Detorsus.

Dětractātio, id. qu. Détrectátio.

Dětractio, ōnis, f. 3. (detraho) *kivonás, elvonás, lehúzás*; der Abzug, die Abziehung, Wegnehmung, Entziehung. 2) detractio alieni; Cic. *elidegenités, alattomos elvétel*; die Entwendung. 3) v. gr. humorum, Plin. *lehúzása, p. o. a' rossz nedvességeknek a' förül a' lábfelé*; die Abziehung böser Feuchtigkeiten.

Dětracto, i. q. tracto, 2) i. q. detrecto.

Dětractor, ōris, m. 3. (detraho), *levonó, lehúzó*; ein Abzieher. 2) *drúlkodó, rágalmazó*; ein Verläumder.

Dětractus, us, m. 4. i. q. detractio.

Dětractus, a, um, *levont, lehúzott*; abgezogen. 2) *elvont, elhúzott, elfogott*; entzogen, abgezogen.

Dětráho, traxi, tractum, trăhĕre, 3. *lehúzni, levonni*; herabziehen, herunterziehen. 2) *elhúzni, elvonni, kivonni, kivenni*; abziehen, wegziehen, entziehen, wegnehmen. 3) *lerántani*; herunterreißen. 4) *kissebbitni, aládni*; verringern, verkleinern. De rebus gestis alicujus detrahere, Nep. 5) *megszóllani, rágalmazni*; verläumden. Alicui detrahere; Ovid. *valakiról rosszúl beszélni, kissebbitni, v. megszóllani valakit*; einem übel nachreden. 6) Fidem alicujus verbis detrahere, Quint. *valakinek hitelt nem adni, nem hinni*; einem keinen Glauben beymessen. 7) Detrahere sangvinem; Cels. *eret vágni*; Aber lassen. 8) Naves ad terram detrahere; *a' hajókat a' partra kihúzni*; die Schiffe ans Land ziehen. 9) *visszahlvni valahonnan*; zurückrufen. Cic.

Dětrectātio, ōnis, f. 3. *magavonogatás*; die Weigerung. 2) *pirongatás, motskolás*; die Scheltung.

Dětrectātor, ōris, m. 3. *kissebbitő, ótsdrló*, ein Verkleinerer, Verläumder. 2) *magát vonogato*; ein Weigerer.

Dětrecto, āvi, ātum, āre, 1. (de et tracto), *magát vonogatni, nem akarni valamit, nem vállalni*; sich weigern, verweigern, nicht thun wollen, ausschlagen. 2) *kissebbitni, alá-*

ni, ótsdrlani; verkleinern, verringern, herunterſetzen.

Dētrīmentōsus, a, um, *ártalmas, káros*; ſchädlich.

Dētrīmentum, i, n. 2. *elkoptatás, elnyóvés*; die Abreibung, Abnützung. 2) *veszteség, kár, kárvallás*; der Verluſt, Schaden, die Einbuße. Detrimentum facere, Cic. *kárt vallani*; Schaden leiden. Detrimentum in ferre, Cic. adferre, Nep. *kárt okozni, kárt tenni*; Schaden zufügen, verurſachen.

Dētrītus, a, um, v. gr. vestis; *elkopott; elnyótt*; abgenutzt, abgeſchabt. 2) *elerőtlenedett, elgyengült*; geſchwächt, entkräftet.

Dētrĭumpho, āre, 1. *meggyőzni*; beſiegen. 2) *győzödelmi pompában kordozni*; im Triumph aufführen.

Dētrūdo, si, sum, dĕre, 3. *letaszitni, levetni*; hinab ſtoßen, herunter)werfen. 2) *eltaszitni tóle*; wegſtoßen, wegtreiben. 3) v. gr. aliquem de sententia sua; Cic. *elvonni a' maga értelmétől*; einen von ſeiner Meinung abbringen. 4) v. gr. aliquem ad mendicitatem, Plaut. *valakit kóldús bottra juttatni*; einen in die größte Armuth ſtürzen. 5) tempus, diem; *elhalasztani*; aufſchieben. 6) aliquem de loco; Cic. *valakit helyéről elűzni*; vertreiben. 7) *kénszeritni*; zwingen.

Dētruncātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. ramorum, Plin. *le v. megnyesés, levágás, lemetszés, megtsonkázás*; das Abhauen, die Verſtümmelung, die Abſchneidung.

Dētrūncātus, a, um, *le v. megnyesett, levágott, lemetszett, megtsonkázott*; abgehauen, zerſtümmelt, zerſchnitten.

Detrunco, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. arborem, Liv. *le, v. megnyesni, le v. kivágni, tóból kivágni*; abſchneiden, vom Stamme abhauen. e. gr. caput, Lactant. Ovid. *fejét venni*; köpfen. 2) e. gr. corpora, Liv. *megtsonkitni*; verſtümmeln.

Dētrūsus, a, um, (detrudo), *le, v. alátaszitott*; herab geſtoßen. 2) *eltaszitott, űzött, v. hajtott*; verſtoßen, vertrieben.

Dētŭmesco, ŭi, ĕre, 3. *lelohadni*; zu ſchwellen aufhören. 2) Trop. *kifúni magát, le tsendesedni*; ausſwüthen, ruhig werden.

Dētundo, ūdi, ūsum, et unsum, ĕre, 3. *letaszitni, lelőkni, leverni*; herabſtoßen. 2) *megszúrni, taszitás által megsérteni*; durch Stoßen verletzen.

Dētūnsus, a, um, *letaszitott, levert*; herabgeſtoßen. 2) *megsértett*; verletzt.

Dēturbātus, a, um, *lebuktatott, v. taszitott*; herab geſtürzt.

Dēturbo, āvi, ātum, āre, 1. *lelőkni, taszitni, buktatni. v. verni*; herunter ſtoßen, hinab ſtürzen. 2) e. gr. de fortunis omnibus aliquem, Cic. *el v. kiűzni*; vertreiben. 3) Trop. *megfosztani*; berauben. e. gr. aliquem aedibus, Plaut. *a' házból kiverni*; aus dem Hauſe ſtoßen. e. gr. alicui verecundiam, Idem. *szemtelenné tenni*; unverſchämt machen. e. gr. aliquem de mente; Cic. *eszét veszteni valakinek*; einen unſinnig machen. 4) e. gr. statuam; Cic. *feldöntögetni, v. forgatni, lerontani*; umreiſen. 5) *széllyelszórni, a' rendet felforgatni, széllyelosztatni*; in Unordnung bringen. Agmina deturbat gladio. Sil.

Dētūrgĕo, tursi, ēre, 2. *lohadni, lelohadni*; ſich ſetzen, wie eine Geſchwulſt. 2) *süllyedni, lappadni*; ſinken. Fluvius deturget. Plin. *apad a' víz*; der Fluß fällt.

Dēturpo, āre, 1. *elrútlni, tsúfitni, v. formátlanitni*; verunſtalten, ungeſtalt oder häßlich machen. 2) *elpusztitni*; verwüſten.

Deucălĭon, ōnis, m. 3. filius Promethei, rex Thessaliae.

Deūcălĭōnēus, a, um, Deucalioneae undae, v. Deucalionei imbres; Lucan. *nagy esső, özönviz*; ein großer Regen, ein Sündfluth.

Dēunx, cis, c. (uncia) 11. unciae. 2) 11 *hüvelyk*; eilf Zoll. Ex deunce aliquem heredem facere, Cic. 12. *részből* 11— *et valakinek hagyni, v. testálni*; von 12 Theilen einem 11 vermachen.

Dĕūro, ussi, ustum, ĕre, 3. aliquid, Liv. *elégetni, v. per'selni*; abbrennen, verſengen. 2) Trop. e. gr. morsu aliquem; Senec. *valakinek mérges harapás által tsipést, v. égetést szerezni*; einen vergiften und dadurch ein Brennen verurſachen. 3) *megrongálni, megsérteni*; beſchädigen. Hyems arbores deussit; Liv. *a' tél nagy hideg minden fát elvett.*; der

Winter hat gemacht, daß alle Bäume erfroren sind.

Dĕus, i, m. 2. *Isten*; Gott. 2) Trop. *minden, a' ki valami jeles tulajdonsággal, bir*; p. o. *nagy jóltévő*; jeder, der in etwas vortrefflich ist, z. B. ein großer Wohlthäter. 3) *igen bóldog*; höchst glückselig. Deorum vitam adepti sumus; Ter. *a' világón a' legbóldogabb emberek vágyunk*; wir sind die glückseligsten Leute von der Welt. 4) *védangyal*; ein Schutzengel. 5) Dii majorum gentium; *fő rangú istenek*; die größten Götter; qui sunt secundum versum Ennii: Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars, Mercurius, Jupiter, Neptunus, Vulcanus, Apollo. 6) i. q. Dea: Venerem Deum orare. Virg. Juno Deus. Idem. 7) Deus clinicus, i. q. Aesculapius. 8) Deus Deorum, seu Divum, i. q. Janus.

Dĕustus, a, um, *meg*, v. *elégett* v. *per'selt*; verbrannt, versengt.

Deutĕrĭus, a, um, i. e. secundarius, e. gr. vinum, Plin. *tsiger, tőre*; ein aus Weintrestern mit Wasser gekelteter Wein, Tresterwein.

Deutĕrŏnŏmĭum, ĭi, n. 2. *Móses 5. ődik könyve*; das fünfte Buch Mosis.

Dĕūtor, usus sum, uti, 3. *visszaélni*, v. *rosszúl bánni valamivel*; mißbrauchen, übel mit etwas umgehen.

Dēvăgo, āre, 1. i. q. devagor.

Dēvăgor, āri, 1. *eltérni*, v. *menni*; abweichen, abgehen.

Dēvasto, āre, 1. aliquid, fines, Liv. agmina, Ovid. *elv. le rontani, semmivé tenni, elpusztítni*; verwüsten, zerstören, verderben.

Dēvastus, a, um, *igen*, v. *iszonyú nagy*; sehr groß. Comp. devastior, Apul.

Devecto, āre, 1. i. q. deveho.

Dēvĕctus, a, um, *le*, v. *elvitt*; hinabgeführt. 2) e. gr. Rheno; Tac. Danubio; *lehajózott*, v. *kajókázott*; hinabgefahren.

Dēvĕho, xi, ctum, ĕre, 3. *el*, v. *levinni*; hinabführen. Flumine devehi; Tac. *viz mentibe hajózni*, v. *hajókázni*; den Fluß hinabfahren. 2) *valahova vinni*; wohin führen. e. gr. aliquid aliunde, aliorsum; Curt. *valamit egy helyről, más helyre vinni*; etwas von einem Orte zum andern führen.

Dēvello, elli, ulsum, ĕre, 3. *leszedni*, *szaggatni*, *tépni*, v. *szakítni*; abreißen, abpflücken.

Dēvĕlo, āre, 1. *ki*, v. *feltárni, felfedezni, ki teritni*, v. *teregetni*; aufdecken.

Dēvĕnĕrāndus, a, um, *tisztelendő*, *tiszteletes, tiszteletre méltó*; ehrwürdig.

Dēvĕnĕror, āri, 1. e. gr. deos; Ovid. *tisztelni*; verehren. 2) e. gr. somnia: Tibull. *Istennek kérése által elháritni*; durch Bitte zu Gott abwenden.

Dēvĕnĭo, ēni, entum, īre, 4. *lejönni*, v. *menni*; herabkommen. 2) *valahová u. valamire eljutni*; wohin kommen, gelangen, e. gr. ad maturitatem, Colum. *megérni*; reif werden. e. gr. ad aliquem, Cic. *valakihez menni*, v. *jönni*; zu einem kommen. e. gr. in aliquid, Cic. *valamibe esni, kerülni*, v. *akadni*; in etwas gerathen. e. gr. ad juris studium, Cic. *törvény tanúlásra adni magát*; sich auf das Recht legen. e. gr. ad senatum devenient, Cic. *a' tanátsnál keresnek menedéket*; sie werden ihre Zuflucht zu dem Senate nehmen.

Dēvĕnusto, āre, 1. *el*, v. *megrútitni, tsúfitni*, v. *formátlanitni*; häßlich machen, ungestalt machen. 2) *el*, v. *meg bétsteleníteni*; verunehren.

Dēverbĕro, āre, 1. e. gr. aliquem, Ter. *megverni, botozni*, v. *páltzázni*; prügeln.

Dēvergentĭa, ae, f. 1. *el*, v. *aldfelé hajlás*; die Abweichung. 2) *lejtő, ereszkedő*; der Abgang.

Dēvergo, ĕre, 3. *lehajlani*; sich herabneigen.

Dēverra, ae, f. 1. (deverro) dea, sic nuncupata a domo scopis deverenda.

Dēverro, verri, sum, ĕre, 3. *el* v. *leseperni*; wegkehren.

Dēversĭto, āre, 1. *bétérni, bétéregetni*; einkehren.

Dēversātor, ōris, m. 3. *vendég*, p. o. *a' fogadóban*, v. *kortsmában*; ein Gast, z. B. im Wirthshause.

Dēversor, ātus sum, āri, 1. e. gr. apud aliquem, Cic. *vendég képen*, v. *vendégül lenni valahol*; sich als ein Gast wo aufhalten, logiren. 2) e. gr. in domo, Cic. *lakni*; wohnen. 3) Trop. *állandóúl lenni valahol*; beständig da seyn. 4) *tartózkodni, mútatni, lenni*; sich aufhalten, sich

Digitized by Google

befinden, ſeyn. Eum parum laute deversari, dicit, Cic. *azt mondja, hogy roszsz lakozása van*; er ſagt, er logire ſehr ſchlecht.

Dēversor, ōris, m. 3. *vendég, a' fogadóban*; ein Gaſt in einer Herberge.

Dēversōrĭŏlum, i, n. 2. (Dim. a deversorium) *kis fogadó, v szállás*; eine kleine Herberge.

Dēversōrium, ii, n. 2. *szállás, fogadó*; eine Herberge.

Dēversōrius, a, um, *be szálláshoz, v. térőshez való, v. tartozó*; zum Einkehren dienlich.

Dēverticŭlum, i, n. 2. *óldal, mellék, mellettevaló, félrevaló, v. eltérő út*; ein Nebenweg, Seitenweg, Abweg. 2) *fő dologtól, v. -ról való eltérés, félretsapás*; die Ausſchweifung, das Abgehen von der Hauptſache. 3) *szabadkozás, mentség*; die Ausflucht. Peccatis deverticula dare, Cic. 4) *szállás, lakás*; die Herberge, Wohnung.

Dēverto et Devorto, verti, versum, ĕre, 3. *eltérĭtni, v. háritni*; abwenden, wegwenden. 2) Trop. *eltérni a' fő dologról*; von der Hauptſache abkommen. Sed redeamus ad illud, unde devertimus, Cic. 3) e. gr. domum, Cic. *fordúlni, v. térni valahová*; ſich wohin wenden. 4) e. gr. ad aliquem, Cic. *beszállni*; einkehren. 5) *forditni, megforditni*; wenden, kehren.

Dēvĕrtor, ti, 3. *beszállni*; einkehren. 2) *valahová fordúlni*; ſich wohin wenden.

Dēvescor, 3. Depon. i. q. vescor.

Dēvestĭo, īre, 4. *levetkeztetni*; entkleiden.

Dēvĕto, āre, i. q. veto.

Dēvexĭtas, ātis, f. 3. e. gr. loci; *lejtősség, menedékesség*; die Abhängigkeit, Abſchüſſigkeit. 2) *lejtős v. menedékestér, v. térség*; eine abhängige Fläche.

Dēvexo, āre, 1. i. q. divexo.

Dēvexus, a, um, *lejtős, menedékes, lefelé hajlott, lehajtott*; abhängig, herunterhangend, niedergebogen. 2) *hajlando*; geneigt. e. gr. a laboribus ad otium, Cic. 3) *fekvő, valamerre lévő*; gelegen. Devexus ad austros, Virg. Comp. devexior. Dies devexior, Claud. *hanyatló nappal*; der ſich neigende Tag.

Dēvictĭo, ōnis, f. 3. *meggyőzés*; die Überwindung.

Dēvictus, a, um, *meggyőzött*; überwunden.

Dēvigesco, ĕre, 3. *elevenségét elveszteni, ellankadni*; die Lebhaftigkeit verlieren, matt werden, abnehmen.

Dēvincĭo, inxi, inctum, īre, 4. *kötni, megkötni*; binden. 2) e. gr. verba, Cic. *szorosan öszve, v. egybe kötni v. foglalni*; verbinden, enge zuſammen fügen. 3) e. gr. affinitate se cum aliquo, v. alicui, Cic. *egyesülni*; verriniqen. e. gr. se vino, Plaut. *borral teleszlni magát, részeg lenni*; ſich voll Wein ſaufen. 4) e. gr. sibi aliquem beneficio, Idem. *lekötelezni, valakit*; einen ſich verbindlich machen. 5) e gr. urbem praesidiis, Cic. *megerősitni*; befeſtigen. 6) *valakit kellemetes előadás által figyelemben tartani*; einen durch den angenehmen Vortrag bey der Aufmerkſamkeit erhalten. Hoc tenuit ut animos eorum, qui audirent, devinciret voluptate. Cic. 7) *valakit annyira hatalmá alá hődĭtni, hogy ne árthasson*; einen ſo in ſeine Gewalt bringen, daß er einem nicht ſchaden kann. Qui omnes omnium gentium partes tribus triumphis devinxit. Cic. 8) e. gr. templum religionibus, Cic. *felszentelni*; einweihen. 9) e. gr. se scelere, Cic. *tőrbe keverni*: verſtricken.

Dēvinco, īci, ictum, ĕre, 3. *meggyőzni*; überwinden, beſiegen. 2) *elágyitni*; erweichen.

Dēvinctĭo, ōnis, f. 3. *öszvekaptsolás, v. kötés*; die Verknüpfung. 2) *törbekerités*; die Verſtrickung.

Dēvinctus, a, um, *öszve, v. egybe kötött, v. foglalt*; verbunden, verknüpft. 2) *lekötelezett*; verpflichtet. 3) Trop. e. gr. somno, Svet. *álomba merült*; vom Schlafe gefeſſelt. 4) e. gr. tempora lauro, Tibull. *borostyánnal fel v. megkoszorúzott*; mit einem Lorberkranze umkränzt. Comp. devinctior. Hor.

Dēvĭo, āre, 1. *elmenni v. térni az útból, v. útról*; vom Wege abgehen, abweichen.

Dēvirgĭnātĭo, ōnis, f. 3. *megszeplősitlés, szüzesség elvevés*; die Entjungferung, Beraubung der Jungferſchaft.

Dēvirgĭno, āre, 1. *megszeplősitlni, szü-*

zességét elvenni; entjungfern, der Jungferſchaft berauben.

Dēvītātio, ōnis, f. 3. *elkerülés, v. ídvoztatás*; die Vermeidung.

Dēvīto, āvi, ātum, āre, 1. *el kerülni, mellőzni*; vermeiden, entgehen. 2) *elkerülni igyekezni*: zu vermeiden ſuchen.

Dēvius, a, um; e. gr. iter, Cic. *félre való, úttól eltérő*; entlegen, abwegſam. 2) *tévelygő, ostoba, bolond*; irrend, thöricht, unvernünftig. 3) e. gr. scortum, Hor. *mindenütt lévő, v. találtató*; überall befindlich. 4) *hozzá járúlhatatlan*; unwegſam, unzugänglich. 5) *illetlen, nem egyező*; unſchicklich, nicht paſſend.

Dēvŏco, āvi, ātum, āre, 1. *lehívni, leszóllítni*; herabrufen. 2) *elhívni valahonnan*; wegrufen. 3) *valahova hívni, elvinni magával*; wohinrufen. 4) *valahova eltsalni, oda édesgetni*; wohin locken. 5) Aliquem in dubium devocare, Caes. *valakit bizonytalanságba hozni, valakiben kétséget gerjeszteni*; einen in Ungewißheit ſetzen.

Dēvŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *le...ílni*; herabfliegen. 2) Trop. *lefelé sietni, repülve sietni lefelé*; herabeilen. 3) *elrepülni*; wegfliegen. 4) *valahova repülni*; wohin fliegen.

Dēvolvo, vi, ūtum, volvĕre, 3. *lehengeríteni, lehengergetni, legörditni*; hinabrollen, herabwälzen. 2) Ad aliquem aliquid devolvere, Cic. *valaki nyakába keríteni valamit*: etwas auf einen ſchieben. 3) Verba devolvere, Hor. *sebesen 's mintegy hadarászva beszéllni*; ſehr geſchwind reden. 4) *letaszítni, lebuktatni*; hinabſtürzen. Devolvi; *lebukni, lecsni*; herabſtürzen. 5) In alium devolvere; *másra hagyni örökségül*; vererben.

Dēvŏlūtio, ōnis, f. 3. *legördítés, lehengerítés*; die Herabwälzung. 2) *másrahagyás, másramuradás*; die Vererbung.

Dēvŏlūtus, a, um, *legördített*; herabgewälzt. 2) Met. Eo res devoluta est, Liv. *annyira ment a' dolog*; die Sache iſt dahin gekommen. 3) bona devoluta ad fiscum, ICt. *fiskusra szállott jószágok*; Güter, die dem Fiscus heimgefallen ſind.

Dēvŏmo, ŭi, ĭtum, ĕre, 3. *kikdnyni, kiokádni*; wegſpeyen, von ſich geben.

Dēvŏrātio, ōnis, f. 3. *Felfalás, megevés, elnyelés*; die Verſchlingung.

Dēvŏrātor, ōris, m. 3. *torkos, nagyehetű*; ein Freſſer.

Dēvŏro, āvi, ātum, āre, 1. *felfalni, megenni, elnyelni, befalni*; freſſen, verſchlingen. 2) Met. *megemészteni, elvesztegetni*; verthun, verzehren. 3) v. gr. nomen alicujus devorare, Plaut. *elfeledteni*; vergeſſen. 4) v. gr. orationem alicujus devorare, Cic. *nagy kívánsággal és figyelemmel hallgatni*; begierig anhören. 5) v. gr. libros devorare, Cic. *szorgalmatosan tanúlni, vagy egészen kitanúlni, p. o. a' könyvet*; Bücher eifrig durchſtudiren.

Dēvortĭum, ĭi, n. 2. *az úttól félrecső hely*; Abweg oder Ort, der von der Straße entfernt iſt.

Dēvŏtāmentum, i, n. 2. *átok*; der Fluch, Bann.

Dēvŏtātus, a, um, *megigézett*; bezaubert.

Dēvŏte, Adv. *buzgón, buzgósággal, áhítatosan, áhítatosán*; andächtig, heilig.

Dēvŏtio, ōnis, f. 3. (devoveo); *fogadástétel, p. o. istennek*; die Gelobung an Gott, das Gelübde. 2) *átok, átkozódás*; die Verwünſchung, Verfluchung. 3) *megigézés*; die Bezauberung. 4) *buzgóság, tiszteletet, áhítatosság, áhítatosság*; die Ehrerbietung, Andacht, Frömmigkeit.

Dēvŏto, āvi, ātum, āre, 1. i. q. devoveo, Cic.

Dēvŏtus, a, um, *szentelt, ajánlott valakinek, p. o. tiszteletből, elszánt*; geweihet, zugeeignet. 2) *buzgó, áhítatos, áhítatos*; andächtig, devot. 3) *minden tisztelettel és buzgó indúlattal viseltető*; ehrerbietig, ergeben, unterthänig. 4) *átkozott, megátkozott*; verwünſcht, verflucht.

Dēvŏvĕo, vōvi, vōtum, vōvēre, 2. *elszánni valakinek valamit, szentelni, p. o. istennek*; widmen, angelobem, zueignen. 2) Amicitiae alicujus se devovere, Caes. *barátságát valakinek ajánlani*; ſich einem zum Freunde verſprechen. Devovere se pro aliquo, Caes. *kész lenni magát valakiért feláldozni, vagy halálra is adni*; ſich für einen gern aufe

opfern, oder in den Tod geben. 3) *halálra adni*; zum Tode bestimmen. Capita omnium devovere, Curt. *mindnyájokat halálra ítélni*; alle zum Tode verurtheilen. 4) *elszánni, feláldozni, oda adni, p. o. valakiért valamit*; aufopfern, hingeben, für Jemandes Wohl etwas. 5) v. gr. aliquem, Ovid. *megátkozni valakit*; verfluchen. 6) *megigézni*; bezaubern. Tibull.

Děvulsus, a, um, *tőle elszakasztott*; abgerissen, abgesondert.

Dextans, tis, m. 3. *tíz tizenkettődrésze valaminek*; zehn Zwölftheile. Colum.

Dextella, ae, f. Deminit. id. qu. dextera, Cic.

Dexter, těra, tĕrum, et tra, trum, *jobb, jobbfelől való*; recht, auf der rechten Seite stehend. Cornu dextrum, Liv. *a' seregnek jobb szárnya*; der rechte Flügel der Armee. Dextra, vel manus dextra, Cic. *jobb kéz*; die rechte Hand, die Rechte. Ad dextram, a dextra, Cic. dextra, vel dextera, Caes. *jobbra, jobb felől*; zur Rechten, rechts. Dextras renovare, Tac. *a' barátságot megújítni*; die Freundschaft erneuern. Dextram alicui tendere vel porrigere, Cic. *segítséget vagy segedelmet ajánlani valakinek*; Hülfe leisten. 2) *szerentsés, jó*; glücklich. Dextrum omen; *jó jel*; eine glückliche Vorbedeutung. 3) *alkalmatos, ügyes*; geschickt, tüchtig. 4) *kedvező*; günstig. Comp. dexterior. Superl. dexterrimus.

Děxtĕra, ĕrae, et **Dextra**, trae, f. 1. *jobb, jobbkéz*; die Rechte, die rechte Hand, vide: Dexter.

Dextĕre, vel **Dextre**, Adv. *jobbra*; rechts. 2) *ügyesen, helyesen, jól*; geschickt, recht, wohl.

Dextĕritas, ātis, f. 3. *ügyesség, jártasság valamihez*; die Geschicklichkeit, Gewandtheit. 2) *készség, szolgálat*; die Bereitwilligkeit, Dienstfertigkeit. 3) *szerentse*; Glück.

Dextĭmus, a, um, *jobbfelől való*; zur rechten Hand seyend.

Dextrorsum, et **Dextrorsus**, Adv. *jobbra*; rechter Hand, rechts. Liv. Horat.

Dextröversum, Adv. id. qu. dextrorsum.

Dia, ae, f. 1. Nom. propr. deae juventutis apud Sicyonios. Strab. 2) apud Pharmacopolas significat, in officinalibus medicamentis, id. qu. Basis, vel Ingrediens primarium. 3) Nom. pr. insulae ad Cretam. Ovid.

Diăbăthrum, i, n. 2. *paputs*; eine Art Pantoffeln.

Diăbētes, ae, m. 1. *lopó, szivó, szivattyú, hévér*; ein Heber. 2) *fetskendő*; eine Spritze.

Diăbŏlĭcus, a, um, *ördögi*; teufelisch.

Diăbŏlus, i, m. 2. *ördög, sátán*; der Teufel. 2) *árúlkodó, rágalmazó*; ein Verläumder.

Diăbŏtănum, i, n. 2. *fűvekből készült flastrom, ír*; ein Pflaster aus Kräutern. Med.

Diăbrectĭca, ōrum, n. plur. *nedvesítő szerek*; anfeuchtende, benetzende Arzneyen. Med.

Diăbrōsis, is, f. 3. *keresztülrágás, széllyelrágás*; die Durchfressung, Zerbeissung. Cels.

Diăbrōtĭca, ōrum, n. plur. *maró szerek*; scharfe, beissende Arzneyen. Med.

Diăcăssĭa, ae, f. 1. *gyengén hajtó orvosság*; gelind purgierende Arzney.

Diăchōrēma, ătis, n. 3. *undokság*; der Unflath.

Diăchŏrēsis, is, f. i. q. Diachorema.

Diăchylon, i, n. 2. *nedvből főtt ír, vagy flastrom*; Saftpflaster. Med.

Diăchyton, i, n. 2. sc. vinum; *édes bor neme*; eine Art süßen Weins. Plin.

Diăcĭtrĭnus, a, um, v. gr. color; *világos tzitromsárga*; hohe Citronenfarbe. Gloss.

Diăclysma, ătis, n. 3. *szájmosó szerelvz*; Mundwasser, den üblen Geruch zu benehmen, oder die Zähne und das Zahnfleisch zu befestigen. Med. 2) *szájmosás*; Ausspülung des Mundes. 3) *sűrű nedv*; dicker Saft. Idem.

Diăco, ōnis, m. 3. *prédikáló segéd*; ein Diener im Predigtamte. Ambros.

Diăcŏdĭon, i, n. *máknedv*; Mohnsaft. Plin.

Diăcŏlĕa, ae, f. 1. *székfűvirág*; Chamillenblume. Apul.

Diăcolĭbănum, i, n. 2. *temjénes liktárium*; Weihrauchlatwerge.

Diăcŏnăle, is, n. 3. i. e. vestis diaconorum.

Diăcŏnātus, us, m. 4. *segédpapság*; Diaconat, Amt des Diaconus. Hieron.

Diăcŏnus, i, m. 2. *egyházi segéd*;

ein Kirchengehülfe. 2) *segédpap*; ein Hülfsprediger.

Diădēma, ătis, n. 3.. *fejedelmi vagy kirdlyi főékesség, diadéma*; ein königlicher Hauptschmuck, Diadem.

Diadēmālis, e, Adj. *főékességi*; was zum Schmucke des Haupts gehört.

Diădēmātus, a, um, 2. *diadémás*; mit einem Diadem geschmückt.

Di dŏchos, i, m. 2. *herillforma drágakő*; ein dem Beryll ähnlicher Edelstein. Plin.

Diădŏsis, is, f. 3. i. q. Digestio; *emésztés*; die Verdauung, Austheilung der Nahrung. Med.

Diaecēsis, is, f. 3. vide: Dioecesis.

Diaerĕsis, is, f. 3. *egy szótagnak kétfelé való osztása, szótagosztás*; Trennung, z. B. einer Sylbe in zwey.

Diaerētĭca remedia; *oszlató szerek*; fressende Arzneyen. Med.

Diaeta, ae, f. 1. *életrend, melly az egésség fenntartására való, rend az életben, élésbeli mértékrend, rendtartás az ételben és italban*; Diät, Lebensweise, Lebensart im Essen und Trinken. 2) *szoba, főképen: ebédlőszoba*; ein Zimmer, ein Eßsaal, Speisezimmer. Plin. 3) *országgyülés*; ein Landtag. Gloss.

Diaetalis, e, 3. *országgyülési*; den Landtag betreffend. Acta diaetalia; *országgyülési végzések, rendelések*; Landtagsacten. Gloss.

Diaetārĭus, ĭi, m. 2. (diaeta), *szobamester*; Zimmeraufseher. Pandect.

Diaetētes, ae, m. 1. *ételrendmester*; Vorschreiber der Speisordnung.

Diaetētĭca, ae, f. 1. *egésségfenntartó rendszabások, egésségtudomány*; die Gesundheitslehre, Lebensordnung.

Diaetētĭcus, a, um, *életrendszabási, diaetétikai*; diätetisch, die Diät betreffend.

Diaetŭla, ae, f. 1. (Dimin. a diaeta), *szobátska*; ein Zimmerchen.

Diăgnōsis, is, f. 3. *a' nyavalyának jelekből való megesmérése, nyavalyaesmeret, kivizsgálás*; die Erforschung, Erkennung der Krankheiten.

Diăgnōstĭcus, a, um, *megesmertető, megkülömböztető*; unterscheidend, erforschend.

Diăgōnālis, e, v. gr. lienea; *szegletszelő linea, a' négy szegletet keresztbe szelő linea*; Diagonal-Linie, Linie von einem Winkel eines Vierecks zum andern.

Diăgōnĭcus, a, um, i. q. diagonalis.

Diăgōnĭos, Adj. i. q. diagonalis.

Diăgŏras, ae, m. 1. Nom. pr. philosophi Milesii (ex Mileto) athei.

Diagramma, ătis, n. 3. *lerajzolat forma*; Abzeichnung, Figur. 2) *kótalajtorja a' muzsikában*; Tonleiter in der Musik. Vitruv.

Diăgrămmismus, i, m. 2. *kotzkázás*; ein Würfelspiel.

Diagraphice, es, f. *rajzolás, rajzmesterség*; die Zeichenkunst. Plin.

Diăgrĭdium, ĭi, n. 2. *hashajtó szer*; ein purgierende Arzney.

Diălectica, ae, f. 1. *oktatás, oktatótudomány a' Görögöknél*; die Vernunftlehre. 2) *vetekedés, vetélkedés, a' vetélkedés tudománya, vagy mestersége*; die wissenschaftliche Streitkunst, Disputirkunst. Dialectica, vel ars dialectica, Cic. *lógika, okoskodás tudománya*; die Logik, Denklehre, Schließkunde.

Diălectĭce, Adv. *az okoskodás módja szerént*; auf logische Art, nach Art der Logiker. Cic.

Diălectĭcus, a, um, *beszéllgetési, vetekedési, vetélkedést illető*; die Unterredung, das Disputiren betreffend. 2) *lógikai, okoskodásbéli*; logisch. Ars dialectica, i. e. Logica.

Dialecticus, i, m. 2. *a' vetélkedés mesterség tanitója*; ein Lehrer der Disputirkunst. 2) *lógika, vagy okoskodástudomány tanitó*; Lehrer der Logik.

Diălectos (us), i, f. 2. *beszédmód*; der Dialekt, die Mundart. Suet.

Diăleucos, i, *fejérrel elegyes*; mit weißer Farbe vermischt. Plin..

Diălia, ĭum, n. plur. *Jupiter ünnepe*; ein Fest des Jupiters.

Dialĭon, ĭi, n. 2. i. e. heliotropium, Apul.

Diălis, e, *Jupitert illető*; den Jupiter betreffend, dahin gehörig. 2) loco: aetherius, aërius.

Diălläge, es, f. 3. *a' bizonyságok és okok egyesitése*; die Vereinigung vieler Beweise. Quint.

Diălŏgismus, i, m. 2. *beszéllgetés*; ein Gespräch. 2) *gondolásra vezé-*

Digitized by Google

meggondolás; überlegung in Gedanken.

Diălŏgista, ae, *vetekedő, vitálkodni szerető*; Redner, Disputatot.

Diălŏgus, i, m. 2. *beszéllgetés*; das Gespräch, die Unterredung.

Diălўma, ătis, n. 3. idem quod divisio, est Figura Sententiae. Rhodig.

Diămĕter, tri, f. 2. *középméró, átmérő, középszelő*; der Durchmesser, Diameter, Linie, die durch den Mittelpunkt geht. 2) e diametro opposita, Gloss. *pontha ellenkező dolgok egymással*; Sachen die einander schnurstracks zuwider sind.

Diămĕtrālis, e, 3. Adj. *középen általmenő*; gerade durchgehend.

Diametrus, a, um, id. qu. Diametralis.

Diămŏrŏn, i, n. 2. *szederjnedv*; Maulbeersaft.

Diāna, ae, f. 1. dea venationis et lunae; filia Jovis et Latonae, soror Apollinis. 2) loco: venatio. 3) loco: luna, Ovid.

Diānĭus, a, um, *Diánai, Diándt illető*; Dianisch, die Diana betreffend, dahin gehörig.

Diānoēa, ae, f. 1. i. q. Mens, vel Intellectus; *foglalátja, értelme valaminek*; Inhalt, Sinn, Verstand.

Diăpasma, ătis, n. 3. *izzasztó szer*; eine schweißtreibende Arzney. 2) *jószagú por*; wohlriechender Kräuterpulver. Plin.

Diăpāson, f. Indecl. *egy nyoltzad a' muzsikában*; eine Octave in der Musik; diapente; *ötödhang*; eine Quinte; diatessaron; *negyedhang*; eine Quarte. Vitruv.

Diăpente, vide: Diapason.

Diăphānĭtas, ātis, f. 3. *átlátszóság*; die Durchsichtigkeit.

Diăphānus, a, um, *átlátszó*; durchscheinend, durchsichtig.

Diăphōnia, ae, f. 1. *rosszhangzat*; ein Übelklang, z. B. in der Musik, im Gesang. 2) idem quod dissensio, discordia.

Diăphŏra, ae, f. 1. idem quod differentia; *külömbség, külömbözés*; der Unterschied.

Diăphŏrēsis, is, f. 3. *izzadás, verejtekezés*; die Aussönderung der Feuchtigkeiten durch die Schweißlöcher, das Schwitzen.

Diăphŏrētĭcus, a, um, *izzasztó*; schweißtreibend.

Diăphŏron, i, n. 2. i. quod Diaphora.

Diaphragma, ătis, n. 3 *kereszthártya, bélhártya, a' mejj és hasüreget egymástól elválasztó bélhártya*; das Zwerchfell, die Netzhaut.

Diăphthŏra, ae, f. 1. *elrothadés vagy megromlás a' gyomorban*; die Verderbung der Speisen im Magen.

Diăplāsis, is, f. 3. *helyretevése a' kifitzamodott tugnak*; die Einrichtung der verrenkten Gliednaßen. Med.

Diăplasma, ătis, n. 3. idem quod Fomentum; *kenő és borogátó szerek*; Salb- und Bähungsmittel.

Diāpnoēa, ae, f. 1. idem quod Diaphoresis.

Diăpŏrēsis, is, f. idem quod Addubitatio; *kétségbehozás, kételkedés*; Zweiflung. 2) Fig. Rhetor. Quint. *tettetés, mintha valami felől kételkedne az ember*: wenn man sich stellt, als ob man an etwas zweifelte.

Diārium, ii, n. 2. (dies), *napi'soldja, v. élelme a' katonának v. rabszolgának*; der tägliche Sold, oder die tägliche Nahrung der Soldaten oder Sclaven. Anseres exigunt diaria, Petron. *a' ludak eleséget kivánnak*; die Gänse wollen ihr Futter haben. 2) *naplókönyv, napi dolgoknak feljegyzése*; ein Tagebuch, ein Verzeichniß dessen, was täglich vorgeht. 3) *napi fizetés, napszám*; die Belohnungen, die einem für jeden Tag versprochen werden, ein Taglohn.

Diārius, a, um, *napi*; täglich e. gr. febris, Med. *egy napi hidegleles*; ein tägliches Fieber. 2) e. gr. infans; *egy napos*; eines Tages.

Diārrhoea, ae, f. 1. *kásmenés*; der Bauchfluß, die Ruhr, der Durchfall, Durchlauf.

Diārrhytus, a, um, i. q. Aquosus.

Dias, ădis, f. 3. *kettő, szám*; die Zahl zwey. 2) *kettős, kétszeres*; etwas zweyfaches.

Diastēma, ătis, n. 3. *köz, hézag*; der Zwischenraum.

Diastŏle, es, f. 1. *vonás által való megkülömböztetés*; die Unterscheidung durch ein Comma. 2) prolongatio syllabae brevis. 3) e. gr. cordis; Med. *szivüreg nyilás*; die Öffnung, oder Erweiterung des Herzens.

Digitized by Google

Diastylos, Adj. *ritka oszlopú, ritkán álló oszlopokra épült*; weitsäulig.

Diasyrmos, i, m. 2. *ollyan beszéd kigúnyolása, mellyre az ember nem tud, v. nem akar felelni*; eine Verspottung derjenigen Rede, auf welche man entweder nicht antworten kann, oder nicht will.

Diasyrticus, a, um, *gúnyoló, tsúfoló*; spottend, schmähend.

Diatessaron, vide; Diapason.

Diathéca, ae, f. 1. *végrendelés, testamentom*; ein Testament.

Diathésis, is, f. 3. *szobákra felosztása az épületnek*; Eintheilung der Zimmer eines Gebäudes.

Diathyrum, i, n. 2. *sorompó, korlát, a' ház előtt*; ein Schlagbaum vor dem Hause. 2) *pompás kapufél*; ein Seiten- oder Eckstein an den Portalen.

Diatim, Adv. *napról napra, naponként*; von Tage zu Tage, täglich.

Diatónicus, a, um, *kifeszített, v. terjesztett*; ausgestreckt, ausgespannt. 2) *sok hangú*; vielstimmig.

Diatonus, a, um, i. q. Diatonicus.

Diatrētārius, ii, m. 2. *mesterséges esztergályos*; ein Kunstdrechsler.

Diatrētum, i, n. 2. *esztergázott, v. esztergába metszett ivóedény*; ein gedrehtes oder gedrechseltes Trinkgeschirr.

Diatriba, ae, f. 1. *gyakorlás, szócheli vetélkedés*; eine Übung, Disputation. 2) *szóbeli vetélkedés helye*; ein Ort wo man disputirt.

Diatritaeus, a, um, *három napos, v. napi, harmad napos*; dreytägig.

Diatritus, i, f. 2. *hidegelés előjövése, harmad napra*; die Wiederkehr des Fiebers am dritten Tage.

Diatypōsis, is, f. 3. *eleven előadás, v. lerajzolás a' beszédben*; eine lebhafte Schilderung in der Rede.

Diaulion, ii, n. 2. *fúvó mu'sika a' thedtromon, a' felvonások közt*; die Musik in einer Komödie, die, wenn die Cortinen zugefallen sind, unterdessen auf Clarinetten oder Schalmeyen gemacht wird.

Diaulos (—us), i, m. 2. spatium duorum stadiorum. 2) certus medicus, qui propter imperitiam vespillo est nominatus.

Diazōma, ătis, n. 3. *öv, övedzés, szoritás*; ein Gürtel, eine Umgürtung. 2) *magos széles párkány a' theatromi an, v. más épületben*; ein erhöhter breiter Sims oder Gesims im Komödienhause, oder überhaupt an einem Gebäude.

Dibălo, āre, 1. (Obsol. a balo), *bégni, bégetni, mint a' juh*; blöcken, wie ein Schaf. 2) *kifetsegni, kilátsogni*; ausplaudern. Tandem rem dibalare ut pro nihilo habuerit. Caecil.

Dibăphus, a, um, *kétszer festett*; zweymahl gefärbt. Dibapha, scil. purpura, Caecil *két szer festett veres bársony*; der doppelt gefärbte Purpur. Dibaphus, Subst. *ruha, v. köntös kétszer festett veres bársonyból*; ein Kleid von zweymahl gefärbten Purpur.

Dibrachys, pes, versus, ex duabus brevibus syllabis constans.

Dica, ae, f. 1. dea justitiae. 2) *törvénykezés, per*; ein Rechtshandel. Dicam alicui scribere, Ter. *valakit törvénybe idézni, v. perbe fogni*; einem einen Proceß an den Hals werfen. 3) dicam sortiri, Cic. *birákat sors szerént nevezni, v. a' dolgot vi'sgálás alá venni*; Richter durchs Loos bestimmen, oder eine Sache untersuchen. Venit in mentem, a lege Rupilia dicas sortiri oportere. Cic.

Dicācĭtas, ātis, f. 3. *fetsegősség, tsatskaság*; die Geschwätzigkeit. 2) *tréfálódzás, vagdalódzás, tsufolódzás, gúnyolódzás*; die Schäckerey, Sticheley, Spötterey.

Dicācŭle, Adv. *fetsegően*; geschwätzig. 2) *tsúfolódva, gúnyolódva*; spöttisch.

Dicacŭlus, a, um. *fetsegő, lotsogó, tsatska*; geschwätzig, plauderhaft. 2) *tréfás, elmés, eleven, v. találós eszü*; schäckerhaft, witzig. 3) Subst. *haszontalan fetsegő*; ein unnützer Plauderer.

Dicaearchia, ae, f. 1. nomen antiquum urbis Puteoli in Italia, hinc: Dicaearchaeus, a, um, i. q. Puteolanus.

Dicaearchus, i, m. 2. philosophus, discipulus Aristotelis.

Dicaeŏlogia, ae, f. 1. i. q. Justificatio.

Dicasta, et Dicastes, ae, m. 1. i. q. Judex.

Dicastērium, ii, n. 2. *törvényszék, törvényt lévő v. igazságot kiszolgáltató hely*; eine Gerichtsstube, ein Ort, wo Gericht gehalten wird.

Dicātio, ōnis, f. 3 (Dico, āre), *ajándék, szentelés, maga adása, vagy*

szenteléše valamire; die Zueignung, Ergebung, Weihung. 2) *dítséret, dítsőség*; das Lob, der Ruhm.

Dĭcātūra, ae, f. 1. i. q. Dedicatio.

Dĭcātus, a, um, *ajánlott, szentelt*; zugeeignet, gewidmet, geweihet. Superl. dicatissimus.

Dĭcax, ācis, o. 3. *fetsegő, lotsogó, tsatska*; ein Schwätzer. 2) *tsúfoló, gúnyoló*; ein Spötter.

Dĭce, es, f. 1. idem quod Dica. 2) Dice, Imper. Activ. pro Dic, Plaut.

Dĭces, um, plur. *fakukatz*; Holzwürmer, die sich in dem grünen Holze aufhalten.

Dĭchalcon (—cum), i, n. 2. moneta parva, quarta pars oboli.

Dĭchŏrēus, pes versus ex duobus trochaeis constans.

Dĭchŏtŏmos, c—on, n. *két részre osztott, kétágú*; in zwey Theile getheilt. Luna dichotomos; *félhold*; der Halbmond.

Dĭchus, mensura fluidorum Atheniensis.

Dĭcĭbŭla, ōrum, plur. (dico, ere), *tréfa, mese, v. szófia beszéd, mese*; ein Scherzwort, Mährchen.

Dicis (Genit. Sing. ab antiqu. vocabulo: dix) e. gr. caussa, v. gratia, Cic. *színül, palástul*; zum Scheine, zum Vorwande; (a dicendo) i. q. saltim ut dici possit.

Dĭco, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. legem, Liv. *ki hirdetni, kirúl ni*; bekannt machen, anzeigen. 2) e. gr. aliquid Deo, Cic. *szentelni, ajánlani*; weihen, widmen. e. gr. operam alicui, Ter. *valakinek valami szolgálatot tenni*; einem einen Dienst erweisen. e. gr. se in civitatem, Cic. *polgári just nyerni*; das Bürgerrecht erlangen. e. gr. se in clientelam alicui, Caes. *valaki pártfogása, v. óltalma alá venni magát*; sich unter eines Schutz begeben.

Dĭco, dixi, dictum, dīcĕre, 3. *mondani, szóllni, beszéllni*; sagen, reden. e. gr. in aliquem, contra aliquem, Cic. *valaki ellen beszéllni*; wider einen reden. e. gr. in aurem, Hor. *súgni*; ins Ohr sagen. e. gr. pro aliquo, Nep. *valakit óltalmazni, v. menteni*; einen vertheidigen. 2) *beszédet tartani*; eine rede halten. e. gr. causam, Cic. *magát a' törvény, v. törvényszék előtt menteni*; vor Gericht sich vertheidigen. 3) *kimondani*; aussprechen. 4) e. gr. diem alicui, Cic. *megnevezni, rendelni*; bestimmen; *valamire rendelni*; zu etwas bestimmen. Dotl Valeria omnem pecuniam suam dixerat. Cic. 5) e. gr. multam, ICt. *pénzre büntetni*; eine Geldstrafe auflegen. 6) e. gr. consulem, Liv. *választani*; erwählen. 7) *előadni, lefesteni, szóval elmondani*; beschreiben, erzählen. 8) *vélni, gondolni*; meinen. Hoc nunc dicis. Ter. 9) *előre mondani, előre megmondani*; vorhersagen. 10) *igérni, megígérni*; versprechen.

Dĭcrŏtum, i, n. 2. *hajó, mellynek két sor, v. rend evedzője van*; ein Schiff, das zwey Reihen von Rudern hat

Dierŏtus, a, um, e. gr. pulsus, Med. *kétszer, v. kettősen vert, v. ütő*; zweymahl schlagend.

Dictaeus, a, um, ex urbe Dicte. e. gr. rex, i. q. Jupiter. 2) Subst. incola Cretensis.

Dictamen, ĭnis, n. 3. idem quod dictum. 2) *feladás*; das Angeben. 3) Dictamen rectae rationis.

Dictamnus, i. f. Dictamnum, i. n. 2. *ezerjó, ezerjófű, körisleveliűfű, szarvasgyökér*; der Diptam.

Dictāta, ōrum, n. plur. *letzke, a' mit tanúlni fel v. ki adnak, v. kiszabnak*; was man zu lernen aufgibt. *Monddsok, mellyeket a' tanítók feliratnak tanítványikkal*; die Sätze, welche die Lehrer ihren Zuhörern aufschreiben lassen. Ista enim a vobis, tanquam dictata, redduntur, Cic. *úgy mondjátok el, mint a' könyv nélkül megtanúlt mondást*; ihr sagt dieß her, wie einen auswendig gelernten Satz. Tironibus, in arte gladiatoria se exercentibus, dictata dare; *a' viaskoddsban, v. bajvívásban letzkét adni*; Fechter-Lectionen geben.

Dictātĭo, ōnis, f. 3. *penna alá, v. pennára mondás, diktálás*; das Dictiren. 2) *feladás*; das Angeben. 3) *parantsolás*; der Befehl

Dictātor, ōris, m. 3. *feladó, indítója valami tettnek*; der etwas angibt, der Urheber einer That. 2) *rendkivül való esetekben választott legfőbb katalommal bíró személy Rómában*; der oberste Gewaltshaber zu Rom, der in ausserordentlichen Fällen erwählt wurde. 3) persona magistratualis in municipiis.

Digitized by Google

Dictātōrius, a, um, ad dictatorem pertinens. e. gr. juvenis, Liv. i. e. filius dictatoris. e. gr. gladius, Cic. *határtalan törvény, v. törvényes határlom*; eine unumschränkte Gerichtsbarkeit.

Dictātrix, īcis, f. 3. *parantsoló (asszony v. leány)*, eine Gebietherinn.

Dictātūra, ae, f. 1. officium dictatoris.

Dictātus, a, um, *elöttemondott, feladott*; vorgesagt, aufgegeben.

Dictērium, ii, n. 2. *tsipós, v. szúrós tréfa, gúnyoló beszéd*; ein beissender Scherz, eine Spottrede.

Dictio, ōnis, f. 3. *mondás, szóllás*; das Sagen. 2) *szóllásra való jus*; das Recht zu sagen. e. gr. testimonii, Ter. *tanubizonyság*; das Zeugniß 3) *beszéd, beszédtartás*; das Reden, Redehalten. Dictioni operam dare, Cic. *ékesenszólláson igyekezni*; sich der Wohlredenheit befleißen. e. gr. caussae, ICt. *mentség*, die Vertheidigung. 4) *szó, ige, kitétel, szólláslmód*; das Wort, der Ausdruck, die Art zu reden. 5) *jövendőszózat*; ein Ausspruch eines Orakels.

Dictiōnārium, ii, n. 2. i. q. Lexicon; *szókönyv*; ein Wörterbuch.

Dictiōsus, a, um, *tsúfoló, gúnyoló, fetsegő, tsatska, bóbeszédű*; spöttisch, schwatzhaft, wortreich.

Dictitātio, ōnis, f. 3. *tanitás, oktatás*; die Belehrung.

Dictitātor, ōris, m. 3. *tanitó, oktató*; der Belehrer.

Dictito, āvi, ātum, āre, 1. *mondogatni, tanitni*; sagen, oft sagen, lehren. Male dictitatur tibi vulgo in sermonibus, Plaut. *roszszúl beszél róllad a' világ*; man redet übel von dir. 2) *szinlől, v. paldstúl mondani zelamit*; vorwenden. e. gr. caussas, Cic. *perlekedni, perelni, prokátoroskodni*; Processe führen, Advocat seyn.

Dicto, āvi, ātum, āre, 1. *mondani, szóllani*; sagen. 2) e. gr. alicui aliquid, Plaut. *elötte mondani, v. olvasni, lassan 's értheiden penndra, v. penna alá mondani, v. diktálni*; vorlesen, vorsagen, langsam und deutlich dictiren. 3) *tanitni, oktatni, vezérelni*; lehren, an die Hand gehen. Ratio id videtur dictare. Quint. 4) e. gr. testamentum: *tenni, készitni*; machen, verfertigen. 5) e. gr. al cui sportulam, Quint. *igérni*; versprechen.

Dictōaūdiens, tis, o. Adj. *engedelmes, szófogadó*; gehorsam.

Dictiōaūdientia, ae, f. 1. *engedelmesség, szófogadóság*; der Gehorsam.

Dictor, ōris, m. 3. *szóllló, beszéllő, mondó*; ein Sprecher, der etwas vorbringt.

Dictum, i, n. 2. *szó, ige, beszéd*; ein Wort, eine Rede. Castigare aliquem dictis gravibus, Plaut. *valakit erősen meg, v. lemotskolni*; einen einen derben Verweis geben. 2) *parantsolat*; der Befehl. Dicto audientem esse, Cic. *engelmeskedni*; gehorsam seyn. 3) dicta S. Scripturae; *Sz. irásbeli monddsok*; Sprüche aus der heiligen Schrift. 4) dicta testium, ICt. *tanúk vallástétele, valdsa, v. vallomása*; der Zeugen Aussage. 5) *példabeszéd*; ein Sprichwort. 6) *bírói itélet*; ein richterlicher Ausspruch. 7) dicta, seu bona dicta; *elmés, rövid monddsok, tréfás, mulatságos észbeőtlések*; sinnreiche, kurze Reden, lustige Einfälle. (bons mots.)

Dictŭrio, īre, 4. *örömest beszéllni, szóllni hivánni, a' beszédhez, a' beszédnek neki készülni*; gern reden wollen, sich zum Reden gefaßt machen.

Dictus, a, um, *mondott, beszéllt*; gesagt, geredt. Dictum puta, Ter. *ollyá vedd, mintha már mondtad vólna*; dieses ist schon so gut, als wenn du es schon gesagt hättest. Dictum factum, Ter. *a' mint mondódott a' szerént történt, esett, v. lett*; wie gesagt, so geschehen. Dictum factum reddidi, Idem. *mihelyt mondódott, azonnal meg tettem, véghez vittem, v. tselekedtem*; so bald es gesagt wurde, habe ich es gethan. 2) *meg, v. ki rendelt, v. szabott, meghátarozott*; bestellt, bestimmt. 3) cui non est dictus Hylas? *ki nem hallotta vólna hírét Hylasnak?* wer hat nicht den Hylas nennen hören.

Dictydium, ii, n. 2. *kenyeres táska, v. tarisznya*; ein Brotsack.

Dictynna, ae, f. 1. cognomen Dianae. 2) urbs Cretae.

Dictynnaea, ae, f. 1. urbs Cretae.

Dictynnaeum, i, n. 2. templum Dianae in provincia Phocidis.

Dictyŏton, i, n. 2. *réstély*; ein Gitter.

Digitized by Google

Dictyōtus, a, um, *retes, rostelyos*; gemacht wie ein Netz oder Gitter.

Dictys, yis, m. 3. historiographus belli Trojani. 2) Nom. propr. aliorum virorum.

Didăctrum, i, n. 2. i. q. Minervale; *tanitó, tanitás, v. oskola bér*; ein Lehr- oder Schulgeld.

Didăscălia, ae, f. 1. *útmutatás, oktatás, tanitás*; die Unterweisung.

Didascalicus, a, um, *tanitásra, v. oktatásra tartozó, azt illető, v. ahoz való*; den Unterricht betreffend.

Didăscălus, i, m. 2. *tanitó, oktató, oskolamester*; ein Lehrmeister, Schulmeister.

Dīditus, a, um, (dido, ĕre), *kiosztott, szellyelkordott*; ausgetheilet, herumgebracht.

Dīdius, a, um, nomen familiare Romanum. 2) c. gr. lex, Cic. *Didiusi eredetü*; von Didius herkommend.

Dīdo, us, 4. et ōnis, f. 3. alias Elisa, v. Elissa, filia Beli, regis Tyri, conditrix, et regina urbis Carthaginis.

Dīdo, īdi, ĭtum, ĕre, 3. e. gr. aliquid, Hor. *ki, v. elosztani*; austheilen, vertheilen. Cibus in venas dicitur. Lucr. 2) *elhirlelni, terjeszteni*; ausstreuen, bekannt machen. Fama diditur. Virg.

Dīdōrum, i, n. 2. *két tenyérnyi széles, magas, v. hosszú*; zwey Querhände lang, hoch und breit. 2) *egy lábnyi magasságú, 's fél lábnyi szélességü tegely*; ein Ziegel, ein neun Fuß lang, einen halben breit.

Dīdōros, i, *két tenyérni*; zwey Querhände enthaltend.

Didrachma, ătis, n. 3. et Didrachmum, i, n. 2. moneta antiqua. 2) *fél latnyi mérték, nehézség, v. nehézék*; ein Gewicht von einem halben Lothe.

Dīdūco, xi, ctum, ĕre, 3. (duco), e. gr. aliquid, Juv. *két felé ki, v. szellyel húzni, vonni, v. terjeszteni*; von einander ziehen. 2) *osztani*; theilen. e. gr. aciem in cornua, Liv. *a' hadirendet szárnyakra felosztani*; die Schlachtordnung in Flügel eintheilen. 3) Trop. *el v. szellyel szórni*; zerstreuen. e. gr. animum in varia, Cic. *majd ezt, majd amazt tenni fel magdba*; bald dieses, bald jenes vornehmen. 4) e. gr. rictum, Juv. *felnyitni, v. tátni*; aufsperren. 5) *el választani, szakasztani, v. szakitni*; trennen. e. gr. superiores partes ab inferioribus. Cels. 6) i. q. deducere, e. gr. aquam in vias. Cato. 7) *el hasitni v. repeszteni*; spalten. 8) e gr. lanam, Colum. *gyapjút gyuratni, v. kártolni*; Wolle krämpeln.

Dīductĭo, ōnis, f. 3. *kiszélesités*; die Ausdehnung.

Dīductus, a, um, *kétfelé, v. szellyel húzott, vont, v. terjesztett*; von einander gezogen. 2) *el ki, v. szellyel osztott*; zertheilt. 3) *el hasitott, v. repesztett*; zerspalten. 4) *felnyitott, v. tátott*; aufgesperrt. 5) e. gr. matrimonium; *házassági elválás*; eine Ehescheidung

Dīdyma, ae, f. 1. cognomen Dianae.

Didymāon, ōnis, m. 3. celebris faber armorum.

Didymaeus, i, m. 2. cognomen Apollinis.

Dīdymus, i, m. 2. *kettös*; Zwilling. Didymi, ōrum, m. plur. *kettözök, egyhasiak*; Zwillinge.

Dīĕcŭla, ae, f. 1. (Dimin. a dies), *rövid nap*; kurzer Tag.

Dīērĕctus, a, um, (de: die erectus, scil. in crucem), *fényes nappal felfeszitett v. felakasztott*; gehenkt am lichten Galgen. Apage in dierectum, Plaut. *menj pokolba!* gehe zum Teufel.

Dies, ēi, c. 5. (in Plur. tantum masc.) *nap, nappal*; der Tag. In dies, Cic. et Liv. *napról napra, naponként*; von Tage zu Tage, täglich. In diem, Ovid. *egy napra*; auf einen Tag. In diem vivere, Cic. *nem gondolni a' jövendővel, csak a' jóreménység rovásszára élni*; für die Zukunft unbesorgt seyn, nur in den Tag hinein leben. Multus dies, Caes. i. e. multa pars diei; *nagy része a' napnak*; ein grosser Theil des Tages. Medio die, Tac. *dél táj ban, délben*; um den Mittag, zu Mittag. De die, Suet. *nappal*; bey Tage. Dies atri; *szerentsétlen napok*; unglückselige Tage. Dies intercalaris vel insititius; *szökő nap*; der Schalttag. Dies fastus vel juridicus; *törvényes nap*; ein Gerichtstag. Dies nefastus; *törvényszünő nap*; ein Tag an dem man kein Gericht hält. Dies professus vel negotiosus, Hor. *dologtevő nap, hétköznap*; ein Werkeltag. 2) *az élet napjai, az élet*;

Digitized by Google

das Tageslicht, das Leben. In diem venire, Solin. *e' világra lenni*; das Tageslicht erblicken. Dies suprema, dies Domini, Theol. *az utolsó nap, az ítélet napja*; der jüngste Tag, das jüngste Gericht. Ante diem mori, Virg. *idönap elött meghalni*; vor der Zeit sterben. Obire diem supremum, Nep. vel diem fungi, Justin. *meghalni*; sterben.

Diescit, Impers. *virrad*; es wird helle, es taget. Ter.

Diësis, is, f. 3. *egyfertály hang a' muzsikában*; ein Viertelton in der Musik.

Diëspiter, tris, m. i. q. Jupiter, Horat.

Diëta, ae, f. 1. *egynapi járás v. útazás*; eine Tagreise.

Diëtim, Adv. *naponként, napról napra*; täglich, von Tage zu Tage.

Diffämans, ántis, m. 3. *rágalmazó*; ein Lästerer, Verläumder. JCt.

Diffämätio, önis, f. 3. *kitsebítés, rágalmazás*; die Verkleinerung, Verläumdung.

Diffämätus, a, um, *rossz hírbe kevert*; übel beschrien. Tacit.

Diffämia, ae, f. 1. i. q. diffamatio; *rossz hírbe keverés*; üble Nachrede. August.

Diffämo, ävi, ätum, äre, 1. *elhíreszteni, elhíresztelni*; unter die Leute bringen, bekannt machen, in bösen Ruf bringen. 2) *rossz hírbe keverni, vesszett vagy rossza hírét költeni, megszólluni*; in ein böses Geschrey bringen, ausschreyen, verläumden.

Diffarrëätio, önis, f. 3. *házassági elválasztás*; die förmliche Ehetrennung. Fest.

Differcio, si, tum, ire, 4. *teletömni, kitömni*; voll stopfen, füllen. Hor.

Differens, tis, o. *különböző*; unterschieden. Cic.

Differenter, Adv. *különbözöleg, különböző módon*; mit Unterschied, auf unterschiedene Art.

Differentia, ae, f. 1. *különbség*; der Unterschied. 2) *különbözés, egyenetlenség*; die Ungleichheit, auch Streitigkeit. 3) loco: species; *faj*; die Art. Cic.

Differitas, ätis, f. id. qu. differentia. Lucr.

Differo, distuli, dilätum, differre, 3. 1) transit. 1) *egymástól széllyelebb hordani, ritkábban rakni v. ültetni p. o. a' fákat*; auseinander tragen, weitläuftiger setzen oder pflanzen. 2) *széllyelszórni, széllyelhordani, mint a' szél valamit*; zertheilen, zerstreuen. 3) v. gr. ignem, Caes. rumores, Ter. *elterjeszteni*; verbreiten. Aliquem sermonibus differre, Luc. *rossz hírét költeni valakinek*; einen ausschreyen, berüchtigen. 4) doloribus differri, Ter. *a' fájdalmak miatt majd elvesznì, eszén se lenni*; vor Schmerzen fast vergehen. Laetitia differri; *magán kívül lenni örömében*; vor Freuden außer sich seyn. 5) v. gr. tempus, Cic. rem in aliud tempus, Cic. *halasztani, elhalasztani, halogatni*; aufschieben, verschieben, verzögern. Differre de, Ovid. *késedelmezni, nem sietni*; sich nicht fördern, säumen. 6) *kiadni rajta, elküldeni*; entfernen, fortschaffen. II) intransit. 7) *különbözni, különböző lenni*; unterschieden seyn, verschieden seyn. Differunt inter se, Cic. *különböznek egymástól*; sie sind von einander verschieden. Comoedia differt sermoni, i. e. a sermone. Horat. Nihil differt, Cic. *semmit se különböznek egymástól*; es ist kein Unterschied.

Differtus, a, um, (differcio), *megtöltött, teletömött*; angefüllt, vollgestopft.

Diffibŭlo, äre, 1. *kikaptsolni, kitsatolni*; aufheften, aufschnallen. Stat.

Diffícax, ácis, o. i. q. difficilis.

Difficácia, ae, f. 1. et difficacitas, ätis, f. 3. i. q. difficultas.

Difficile, Adv. *nehezen, alig*; schwer, kaum. Comp. difficilius. Sup. difficillime.

Difficilis, e, (dis et facilis), *nehéz, nehézségekkel egybekötetett*; schwer, mit Schwierigkeit verbunden. Difficile dictu, Cic. *nehéz megmondani*; es ist schwer zu sagen. Difficile ad fidem, Liv. *nehéz elhinni*; es ist schwer zu glauben. In difficili est, Liv. *nehéz dolog az*; das ist schwer. 2) *terhes, bajos*; beschwerlich. 3) *veszedelmes, kétséges ki menetelü*; gefährlich, mißlich 4) v. gr. difficilis in liberos parens, Cic. *kemény, komor*; streng mürrisch. 6) *gántsoskodó, kötelöshödö*; eigensinnig, der überall Schwierigkeiten macht.

Difficiliter, Adv. *nehezen*; schwer, mit Schwierigkeiten, schwerlich.

Digitized by Google

Difficul, loco: difficile, Varr.

Difficultas, ātis, f. 3. *nehézség*; die Schwierigkeit. Difficultas rei numariae, Cic. *pénzbeli szükség, szorúltság*; die Geldnoth, der Geldmangel. Difficultas annonae, Cic. *drágaság*; die Theurung. 2. gr. domestica, Cic. *szegénység*; die Armuth. 2) *baj*; die Beschwerlichkeit. 3) *komorság, makatsság, kötelözködés*; die Unfreundlichkeit, der Eigensinn.

Difficulter, Adv. *nehezen, alig*; schwer, kaum, mit Schwierigkeit.

Diffidenter, Adv. *kételkedve, bizodalmatlanúl*; mit Mißtrauen. Cic. diffidentius, Justin.

Diffidentia, ae, f. 1. (diffido), *bizodalmatlanság*; das Mißtrauen.

Diffido, sus sum, děre, 3. (de et fido), *nem bízni, bizodalmának nem lenni hozzá, kételkedni*; mißtrauisch seyn oder zweifeln. Cic. 2) v. gr. alicui et de aliquo, vel alicui rei, Cic. *nem hinni*; Mißtrauen setzen, nicht trauen.

Diffindo, fidi, fissum, findĕre, 3. *elhasítni, kettéhasítni*; zerspalten. Portas diffindere, Hor. *a' kapukat v. ajtókat kitárni, kinyitni*; die Thore oder Thüren öffnen. 2) *kétfelé osztani, elosztani*; theilen, zertheilen. 3) diffindere diem, Liv. *más napra halasztani az elvégezendö dolgot*; eine Sache bis morgen aufschieben.

Diffingo, nxi, ctum, ĕre, 3. *más formába venni, újra önteni, megváltoztatni*; anders bilden, umschmelzen, ändern. Horat.

Diffissio, ōnis, f. 3. *kettéhasítás, elhasítás*; die Zerspaltung. 2) *elhalasztás*; der Aufschub.

Diffissus, a, um, *elhasított*; zerspalten. Diffindo.

Diffisus, a, um, cum Dat. *nem hivő, bizodalmatlan*; mißtrauisch, verzagt. Diffido.

Diffitĕor, ĕri, 2. (dis et fateor), *tagadni, meg nem vallani*; läugnen, nicht gestehen. Ovid. Cic.

Diffĭgo, ĕre, 2. *kitörni, p. o. szemeit*; zerweinen. Oculi diffleti, Apul.

Diffla, āvi, ātum, āre, 1. *elfújni, szétlyelfújni*; zerblasen, von einander blasen. Plaut.

Diffŭo, xi, xum, ĕre, 3. *szétlyelfolyni, dgakra szakadni*; zerfließen, von einander fließen, weg oder wohin fließen. Rhenus in plures diffluit partes, Caes. 2) extra ripas, diffluere; *kiönteni*; überfließen, sich ergießen. 3) Otio diffluere, Cic. *korhelységnek adni magát*; dem Müssiggange recht sehr ergeben seyn. Risu diffluere, Apul. *majd megszakadni nevettében*; sich fast zu Tode lachen. Luxuria diffluere, Cic. *tobzódni, tobzóddsnak adni magát*; recht sehr schwelgen.

Diffluus, a, um, *szétlyelfolyó, kiöntö*; zerfließend, überfließend.

Diffractus, a, um, *eltört, összetört, szétlyeltört*; zerbrochen.

Diffringo, ēgi, actum, fringĕre, 3. *eltörni, összetörni, szétlyeltörni*; zerbrechen.

Diffŭgĭo, ūgi, ŭgĭtum, fŭgĕre, 3. *szétlyelfutni, v. szaladni, elfutni, elszaladni*; von einander fliehen, hier und da hin fliehen. 2) *elosztani*; sich zertheilen. Diffugere nives, Hor. *elolvadt, elosztott a' hó*; der Schnee ist zerronnen. 3) *kerülni valakit, futni valaki elöl*; einen meiden, fliehen.

Diffŭgium, ĭi, n. 2. *szétlyelszaladás, szétlyelfutás, elfutás, elszaladás*; das auseinander fliehen, Verlaufen.

Diffulgŭro, āre, 1. *villámlani, villogni, tsillámlani*; Blitze herum streuen.

Diffulmĭno, āre, 1. Trop. *szétlyelszaggatni, szétlyelzúzni (a' menykörél mondatik)*; zerschmettern (durch Blitze).

Diffundĭto, āre, 1. *kiönteni, kitölteni, szétlyelönteni*; überall hingießen, verbreiten. 2) *elpazérlani, elvesztegetni*; verschwenden.

Diffŭndo, fudi, fusum, ĕre, 3. *kitölteni, v. önteni*; ausgießen. 2) *el, v. szétlyel szórni*; zerstreuen. 3) *szélesen kiterjeszteni*; weit und breit ausbreiten. 4) e. gr. animum, Ovid. vultum, Cic. *felvidámítni, gyönyörködtetni*; ergötzen, aufheitern. 5) e. gr. vinum, Ovid. *a' bort a' kordóból kisebb edénybe tölteni*; den Wein aus dem Weinfasse in kleinere Gefäße ausgießen. 6) e. gr. dolorem flendo, Ovid. *kisírni, v. könnyel enyhíteni a' bánatot*; den Schmerz verweinen, den Schmerz durch Thränen mindern.

Diffuse, Adv. *elterjesztve, el, v. szét-*

Digitized by Google

lyelszórva; verbreitet, zerſtreut. 2) *bóven, hoszszasan*; weitläufig.

Diffūsilis, e, *könnyen elterjeszthető*; leicht auszubreiten.

Diffūsio, ōnis, f. 3. *kiterjesztés*; die Ausbreitung. 2) *hoszszaság, bőség*; die Weitläuftigkeit. 3) *felvidámlás*; die Aufheiterung. Trop. e. gr. animi, Sen. *nyájas v. derült kedv*; die Freudigkeit des Gemüths.

Diffūssus, a, um, e. gr. amnis, Curt. *kitöltött, ki öntött*; ausgegoſſen, ergoſſen. 2) *kiterjesztett*; ausgebreitet. 3) *el, v. széllyelszórt*; zerſtreuet. 4) *bő, hoszszú*; weitläuftig. 5) *még illendő rendszerbe nem hozott*; noch nicht in ein gehöriges Syſtem gebracht. Haec ignota quondam omnibus, et late diffusa videbantur. Cic. 6) negotia diffusa; *külömbözö helyen lévő foglalatosságok*; Verrichtungen an unterſchiedenen Orten. 7) Trop. e. gr. in gaudium, Apul. *szív szerént, v. szívesen örvendő, v. örvendező*; von Herzen erfreuet. 8) e. gr. vinum, Cic. *lehúzott, vont, v. vett bor*; abgezogener Wein. Comp. diffusior, Colum. Superl. diffusissimus.

Digămĭa, ae, f. 1. *másodszori házasodás*; das zweymahlige Heirathen.

Dīgamma, n. Indecl. duplex G apud Aeolios.

Dīgămus, i, m. 2. *két feleség tartó*; der zwey Weiber zugleich hat. 2) *másodszor házasodó*; zum zweytenmahl verheirathet.

Dīgĕries, ēi, f. 5. *elrendelés, el, v. felosztás*; die Ordnung, oder Eintheilung.

Dīgĕro, gessi, gestum, gerĕre, 3. *mindent helyére vinni*; ein jedes an ſeinen Ort tragen. 2) *elrendelni, el, v. széllyel osztani*; eintheilen, zertheilen. 3) *rendbe szedni, v. dilitni*: in Ordnung ſtellen. 4) e. gr. aliquid, Quint. Cels. *megemészteni*; verdauen. 5) *valaki parantsolatját végre hajtani*; eines Befehle vollſtrecken.

Dīgestĭbĭlis, e, *emészthető*; verdaulich. 2) *emésztést segítő*; die Verdauung befördernd.

Dīgestim, Adv. *rendszerént, rendesen*; ordentlich.

Dīgestĭo, ōnis, f. 3. *elrendelés, v. osztás*; die Eintheilung, Ordnung. 2) *emésztés, megemésztés*; die Verdauung.

Dīgestōrius, a, um, *emésztéshez való*; zum Verdauen dienlich.

Dīgestum, i, n. 2. *minden összetett-keztetett 's jól elrendelt munka, v. írás*; jede zuſammen getragene und wohl eingerichtete Schrift. 2) Digesta, orum, plur. 50 libri, sententias antiquorum ICtorum in se continentes, seu pandectae.

Digestus, a, um, (digero), *jól, v. helyesen elrendelt*; wohl geordnet. 2) *rendbe szedett, elosztott*; eingerichtet. 3) *a' ki valamit megemésztett*; der verdauet hat. Digestissimus ab omni esca, Mart. Emp. *egésszen józan*; völlig nüchtern.

Dīgestus, us, m. 4. i. q. Digestio.

Dīgĭtābŭlum, i, n. 2. et Dīgĭtāle, is, n. 3. *gyűrű*; ein Fingerhut. 2) *kesztyű*; ein Handſchuh.

Dīgĭtālis, e. *ujj*, v. *ujjnyi vastagságú*; fingersdick.

Dīgĭtālis, is, f. et Digitellus, i, m. *gyűszűvirág*; Fingerhut, ein Kraut.

Dīgĭtātus, a, um, *ujjas, a' kinek ujjai vannak*; mit Fingern verſehen.

Dīgĭtellum, i, n. *fültő*; die Hauswurz.

Dīgĭtŭlus, i, m. 2. *ujjatska*; ein Fingerchen.

Dīgĭtus, i, m. 2. *ujj*; ein Finger. e. gr. medius, infamis, Pers. impudicus, Mart. *középső, v. közbülső ujj*; der mittelſte Finger. Hoc digito omnes strabantur homines, caussa illusionis. 2) e. gr. pedis; *lábujj*; eine Zehe. 3) digitum transversum non excedere, Plaut. *egy ujjnyit sem engedni*; nicht eines Fingers breit weichen. 4) sertei digiti; *gereben*; ein Flachsreffel. 5) *négy érpaszem szélességű mérték, 12, hüvelyk*; ein Maaß, vier Gerſtenkörner breit, ein Zoll. 6) digitum exsere, Pers. *tsak addmeg magad*: gib dich nur gefangen. 7) digito monstrari; *nagy tiszteletben lenni*; in großer Achtung ſeyn. 8) digito loqui; *ujjmozgatás által beszélleni*; durch Bewegung der Finger reden. 9) digitum tollere, digito liceri, Cic. *kijelenteni hogy valami drúba botsátott dolgot kiakar az ember drenddni*; zu verſtehen geben, daß man etwas, was ausgebothen wird, pachten wolle. 10) *dgutska*; ein klei-

Digitized by Google

ner Zweig. 11) Digiti Idaei; sacerdotes Cybeles, alias Dactyli, v. Corybantes.

Dīglădĭābĭlis, *hadakozó*; streitbar.

Dīglădĭor, ātus sum, āri, 1. (gladius), *vívni, viaskodni*; streiten, fechten. e. gr. inter se, Cic. *megverekedni*; sich mit einander schlagen. 2) *veszekedni, tzívódni, kásártoskodni*; zanken.

Diglito, ōnis, m. 3. nomen fluvii Tigridis in Media.

Dīglyphus, i, m. 2. *tzifraság (tzirda) az épitésmesterségben*; eine Zierrath in der Baukunst.

Digma, ătis, n. 3. *eladó dolgok mustrája*; ein Muster derjenigen Sachen, welche man feil trägt.

Dignanter, Adv. *érdemesen*; würdig. 2) *kegyelmesen*; gnädig.

Dignātio, ōnis, f. 3. *betsülés*; die Würdigung. 2) *tisztelet*; die Ehrerbiethung. 3) *érdem, tekintet, méltóság*; die Würde, das Ansehen. 4) *könyörülöség, kegyelem*; die Barmherzigkeit, Gnade.

Digne, Adv. *érdemesen, érdem szerént*; würdig. 2) *illendően, illendőséggel*; gebührend, anständig, mit Anstand.

Dignĭtas, ātis, f. 3. *tulajdonság, mellynél fogva valaki valamire érdemessé tevődik*; die Eigenschaft, wodurch einer einer Sache würdig wird. 2) *tekintet, méltóság*; das Ansehen, die Hoheit. 3) *betsület, tisztelet*; die Ehre. Servire dignitati, Nep. *jó hírét nevét megtartani igyekezni*; seinen guten Nahmen zu behalten suchen. 4) *illendőség*; die Anständigkeit. 5) *derék, férjfias, v. férjfihez illő tekintet*; ein gutes männliches Ansehen, wie es sich für einen Mann schickt. Pueri praediti magna dignitate, Cic. *szép termetű gyermekek*; wohlgebildete Knaben.

Dignĭtōsus, a, um, *jeles, derék*; ansehnlich.

Digno, āre, 1. Obsol. i. q. sequens; *érdemesíteni, v. érdemesnek tartani*; würdigen.

Dignor, ātus sum, āri, 1. e. gr. aliquem honore, Cic. Sveton. *érdemesíteni, érdemesnek tartani*; würdigen, für würdig halten. 2) Pass. *érdemesnek tartatni*; würdig geachtet werden.

Dignosco, ōvi, ōtum, ĕre, 3. e. gr. aliquem, Ovid. aliquid, aliquid ab aliquo, Plin. *megkülömböztetni, meg, v. kiesmérni*; unterscheiden, erkennen.

Dignus, a, um, cum Abl. e. gr. laude, Cic. nonnunquam et cum Accus. e. gr. quid dignus sum? Plaut. *érdemes, méltó*; würdig. 2) *illendő, hozzá illő, v. való*; anständig, schicklich, gemäß, geziemend. Res me digna, Cic. *engem megilletö dolog*; eine Sache, die mir wohl anstehet. Ut dignum est, Ter. *a' mint illik*; wie sich's gebührt. 3) *a' mit az ember érdemel, v. a' mire érdemessé teszi magát*; was man verdient. Literae non dignae, quae a te nobis mitterentur, Cic. *nem érdemlettem, hogy afféle leveleket küldjél nékem*: ich verdiente es nicht, daß du mir solche Briefe schicktest. 4) *a' kinek jussa van, a' kihez illik, sőt a' ki tartozik valamit tenni*; einer, der das Recht hat, etwas zu thun, für den es sich schickt, ja, der es thun muß. Nulla contumelia est, quam facit dignus. Cic. Comp. dignior. Superl. dignissimus. Cic.

Dīgrĕdĭor, essus sum, ĕdi, 3. (gradior), *elmenni*; weggehen. 2) e. gr. ab aliquo, Cic. *el távozni, hajlani, térni*; abweichen. 3) *kitsapni, kitsapongani*; eine Ausschweifung machen.

Digressĭo, ōnis, f. 3. *elmenés, v. elmenetel*; das Weggehen. 2) *eltávozás, hajlás, v. térés*; die Abweichung. 3) *kerengés, v. ki tsapás, a' beszédben*; eine Ausschweifung in einer Rede.

Digressus, a, um, *elment, eltávozott*; der weggegangen ist, der sich entfernt hat. A marito digressa, Svet. *a' ki oda hagyta a' férjét*; die vom ihrem Manne gelaufen ist.

Digressus, us, m. 4. i. q. digressio. In digressu, Svet. *butsúzáskor*; beym Abschiede.

Digrunnĭo, ire, i. q. degrunnio.

Dĭjambus, i, m. 2. pes versus, quatuor syllabarum, quarum prima et tertia brevis, secunda et quarta longa est.

Dĭjŏvis, is, m. 3. i. q. Jupiter.

Dĭjūdĭcātio, ōnis, f. 3. *eligazítás*; die Entscheidung. 2) *megítélés*; die Beurtheilung.

Dĭjūdĭcātrix, īcis, f. 3. *megítélő (asszony, v. leány)* eine Beurtheilerinn.

Digitized by Google

Dijūdĭco, āvi, ātum, āre, 1. (judex), e. gr. aliquid, Cic. *megítélni, elvégezni, eligazítni*; beurtheilen, schlichten, entscheiden. 2) e. gr. vera a falsis, Cic. *megkülömböztetni, külömbséget tenni*; unterscheiden.

Dijŭgātĭo, Dijŭgo, Dijunctim, Dijunctio, Dijunctus, Dijungo, i. q. Disjugatio, Disj. etc.

Dilābĭdus, a, um, *múlandó*; hinfällig. 2) *erőtlen, gyenge, töredékeny*; was bald zerreißt oder auseinander gehet.

Dilăbor, psus sum, labi, 3. (labor), ut e. gr. amnis, glacies, Cic. *el, v. széllyel húllni, oszlani, menni, folyni, v. olvadni*; von einander fallen, von einander gehen, zerfallen, zerfließen, schmelzen. 2) e. gr. in agros, Liv. *elszéledni a' mezőn*; sich in die Felder verlaufen. 3) intento opus est animo, ne omnia dilabantur, Cic. *ugyan jól kell figyelmezni, ne hogy mindent elfelejtsen az ember*; man muß wohl Acht haben, daß nicht alles vergessen werde. 4) *fogyni, fogyatkozni*; abnehmen. Dilabuntur vectigalia negligentia, Liv. 5) *elmúlni, elpusztúlni, elromolni, semmivé lenni*; vergehen, zu Grunde gehen. Respublica dilapsa est, Cic.

Dilăcĕrātĭo, ōnis, f. 3. *el, v. széllyel szaggatás, tépés, v. darabolás*; die Zerreißung, Zerfleischung.

Dilăcĕro, āvi, ātum, āre, 1. *el, v. széllyel szaggatni, tépni, v. darabolni*; zerreißen, zerfleischen. 2) Trop. *eltékozolni, préddlni, v. pusztítni*; verschwenden, zerstören.

Dilāmĭno, āre, 1. e. gr. nuces, Ovid. *ketté hasítni, repeszteni, v. választani*; entzwey spalten.

Dilancĭnātus, a, um, (lancea), *el, v. széllyel szaggatott, tépett, v. darabolt*; zerfleischt, zerrissen.

Dilancĭno, āre, 1. i. q. dilacero.

Dilănĭātus, a, um, i. q. Dilancinatus.

Dilănĭo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. alicui aliquid, Ovid. *el, v. széllyel szaggatni, tépni, v. darabolni*; zerhacken, zerfleischen, zerreißen. 2) Trop. e. gr. opes, Ovid. *elpusztítni, semmivétenni*; zu Grunde richten.

Dilăpĭdātĭo, ōnis, f. 3. *el tékozlás, pazérlás, v. pusztítás*; das Verthun, die Verschwendung.

Dilăpĭdo, āre, 1. (lapis), *kőtől megtisztítni*; von Steinen säubern. 2) Trop. *eltékozolni, pazérolni, v. pusztítni*; verschwenden, verthun.

Dilapsĭo, ōnis, f. 3. *romlás, veszedelem*; der Verfall, das Vernichten.

Dilapsus, a, um, *elomlott, v. romlott*; zerronnen, zerfallen. 2) Trop. *széllyel rontott, egyenetlen*; zerrüttet, uneinig.

Dilargĭor, ītus sum, īri, 4. (largus), *el, v. széllyel osztogatni, gazdagon kiosztani, elajándékozni*; hin und wieder geben, reichlich austheilen, verschenken.

Dilātātĭo, ōnis, f. 3. (dilato), *kiterjesztés, v. szélesítés*; die Erweiterung, Ausbreitung.

Dilātātus, a, um, *kiszélesített, v. terjesztett*; ausgebreitet, erweitert.

Dilātĭo, ōnis, f. 3. (differo), *halasztás, késedelmezés*; der Aufschub, die Verzögerung. Vir extra dilationes positus, Vell. Pat. *ügyes dolhatatos férfi*; ein activer und entschlossener Mann.

Dilāto, āvi, ātum, āre, 1. (latus), *kiterjeszteni, v. szélesíteni*; erweitern, ausbreiten. 2) e. gr. argumentum, Cic. *valami erősséget ékesenszólással megállítni*; einen Satz auf redneriſche Art ausführen. 3) e. gr. literas, Cic. *húzni a' betűt a' kimondásban*; die Buchstaben in der Aussprache zu lang dehnen. 4) *elhalasztani, máskorra hagyni*; aufschieben, verschieben.

Dilātor, ōris, m. 3. *késedelmező, halogató, halasztgató*; ein Zauderer, Aufschieber.

Dilātōrĭus, a, um, *késleltető*; verzögernd. Exceptiones dilatoriae, ICt. *halasztó kifogások*; Ausflüchte, wodurch man einen Aufschub sucht.

Dilātus, a, um, *elhalasztott, késedelmeztetett*; aufgezogen, aufgeschoben.

Dilaudo, āre, 1. *igen, v. erősen dicsérni*; sehr loben.

Dilaxo, āre, 1. *elöldani, megtágítni*; von einander sperren.

Dilectĭo, ōnis, f. 3. *kedvellés, szeretés*; die Liebe.

Dilector, ōris, m. 3. *kedvelő, szerető*; ein Liebhaber.

Dilectus, a, um, *kedvellt, szeretett*; geliebet.

Dilectus, us, m. 4. i. q. delectus.

Digitized by Google

Dilemma, ătis, n. 3. consectarium ex una propositione disjunctiva et duabus conditionalibus constans.

Diligens (diligo), entis, o. 3. *szerető, kedvelő*; liebend. 2) *gondos, pontos*; sorgfältig, genau. v. gr. officii, Cic. *gondos kivatala viselésében*; sorgfältig in seinem Amte. v. gr. aliquid, et de aliquo, Quint. *pontos valami dologban*; in einer Sache genau. 3) *gazdálkodó, takarékos*; haushältig, sparsam. Adpel. lere se pro illiberali diligentem. 4) literae diligentes, Cic *gondosan irt levelek*; sorgfältig geschriebene Briefe. 5) *szorgalmatos*; fleißig Comp. diligentior, Caes. Superl. diligentissimus. Cic.

Diligenter, adv *gondosan, pontosan, vigyázva*; sorgfältig genau, behutsam. 2) *szorgalmatosan*; fleißig. 3) *igen, erősen, nagyon*; sehr. Diligen er erras. Mart. Comp. diligentius. Caes. Superl. diligentissime, Sallust. *a' leghagyobb pontossággal*; mit der größten Genauigkeit.

Diligentia, ae, f. 1. *gondosság, pontosság*; die Sorgfalt, Genauigkeit, 2) *vigyázás, előre vigyázás*; die Vorsicht, Behutsamkeit 3) *gazdálkodás, takarékosság*; die Wirthschaftlichkeit, Sparsamkeit. 4) *szorgalmatosság, szorgalom*; der Fleiß.

Diligo, exi, ectum, ĕre, 3. (lego. ĕre), proprie: *kivalasztani, kivalogatni, kiszemelni*; auslesen. 2) *valakit, jó, szép tulajdonságiért tisztelni, betsülni, szeretni*; einen wegen der guten Eigenschaften, die man an ihm bemerkt, hochachten, lieben. 3) *el, v. széllyel osztani*; zertheilen.

Dilogia, ae, f. 1. *két értelműség*; die Zweydeutigkeit.

Dilōrĭcātus, a, um, *felöldött, kifüzött*; aufgelöst, aufgeschnürt. 2) *eltépett, v. szakitott*; zerrissen.

Dilōrĭco, āre, 1. (lorica), *szijjakat felöldözni, kifüzni*; die Riemen auflösen 2) Trop. e. gr. aliquid, Cic. *el, v. széllyel tépni, v. szakitni*; zerreißen.

Dilōris, e, e. gr. vestis; *kétszijjú*; zweyriemig.

Dilūcĕo, xi, ēre, 2. *vilagitni, sütni, tündökölni*; scheinen, hell leuchten. 2) *kivilágosodni*; offenbar am Tage seyn. Res dilucet. Liv. 3) *feltetszeni, feljönni*; erscheinen. Dies diluxit tibi supremus. Hor.

Dilūcesco, luxi, cescĕre, 3. *virradni, világosodni, reggelleni, pitymallani*; tagen, Tag werden.

Dilūcide, Adv. *tisztán, p. o. égni*; hell, z. B. brennen. 2) e. gr. explicare, Cic. *világosan, tisztán*; deutlich, klar. 3) *nyilván, nyilvánságos szókkal*; mit ausdrücklichen Worten. Comp. dilucidius. Cels. dilucidissime. Aug.

Dilūcĭdo, āre, 1. *megvilágositni*; hell machen. 2) *megmagyarázni, megvilágositni*; deutlich machen, erklären.

Dilūcĭdus, a, um, *tiszta, világos*; hell, lichte. 2) *értheto, értelmes, világos*; deutlich, verständig.

Dilūcŭlo, āre, 1. i. q. Dilucesco.

Dilūcŭlum, i, n. 2. *hajnal, reggeli hajnal, hajnalhasadás, reggelet, pitymallat, virradás*; der Anbruch des Tages, die Morgenröthe.

Dilūdium, ii, n. 2. *játék szünés, pihenő idő a' viaskodástól*; die Zwischenzeit zwischen dem Schauspiele, Ausruhungszeit vom Fechten.

Dilŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *megvizezni, v. nedvesitni, bédztatni, felolvasztani*; wässern, einweichen, befeuchten, auflösen. 2) *vékonyitni, higitni*; dünn machen. e. gr. vinum, Mart *a' bort megvizezni, vizzel elegyitni, v. megvékonyitni*; den Wein mit Wasser verdünnen. 3) *kimosni, ki lo, v. eltörölni, kürtani*; auswaschen, auslöschen, austilgen. 4) *nehézséget elhárítni, meg, v. kimagyarázni*; auslegen, erklären. 5) e. gr. auctoritatem alicujus, Senec *kissebbitni*; mindern. 6) e. gr. crimina, Cic, *a' vádakat magáról elhárítni, azokból kimosdani, v. kitisztitani magát*; die Beschuldigungen ablehnen.

Dilūtus, a, um, *hig*; flüssig. 2) *vizes*, wässerig. e. gr. vinum, Mart. *vizet, v. vizzel elegy v. elegyitett bor*; Wein mit Wasser gemischt. 2) e. gr. color, Gell. *gyenge, halavány*; schwach, blaß.

Diluviālis, e, *ki, v. megáradó, elboritó*; überschwemmend. e. gr. imber, pluvia, i. q. diluvium; *özönvíz*; eine Sündfluth.

Digitized by Google

Dilŭvies, ei, f. 5. *kidradás, kiöntés*; die Überschwemmung.

Dilŭvio, önis, f. 3. i. q. diluvium.

Dilŭvio, āre, 1. *kidradni, kiönteni*; überschwemmen.

Dilŭvium, ii, n. 2. *kidradás*, *kiöntés*, *vizözön*, *vizáradás*, *özönvíz*; die Überschwemmung, Wasserfluth, Sündfluth. 2) Trop. i. q. calamitas.

Dimachae, ārum, m. 1. plur. *könnyű lovas katonák, kik mind loven, mind gyalog viaskodhatnak*; Dragoner, welche zu Pferde und zu Fuße dienen können.

Dimădĕo, et Dimădeseo, ui, ēre, 2. et escĕre, 3. *elfolyni, v. olvadni*; zerfließen, zergehen, zerschmelzen.

Dimăno, āvi, ātum, āre, 1. *el, v. kifolyni, v. szivárogni, ide'stova folyni*; zerfließen, hier und da hin fließen. 2) Trop. e gr. ad multos, Cic. *világ elibe jönni, sokaknak tudtára, v. kiről esni*; unter die Leute kommen, vielen bekannt werden.

Dimensio, önis, f. 3. *meg, fel, v. kimérés*; die Abmessung, Ausmessung.

Dimensus, a, um, *meg, fel, v. kimérő, a' ki meg, fel, v. ki mért valamit*; der ausv oder abgemessen hat. 2) Pass. *ki, meg, v. felmért*; abgemessen, ausgemessen.

Dimergo, si, sum, ĕre, 3. i. q. demergo.

Dimĕter, tra, trum, e. gr. versus, *két mértékű, v. mértékes*; von zwey Maßen.

Dimĕtior, mensus sum, īri, 4. *mérni, ki v. megmérni*; messen, abmessen. 2) e. gr. aliquid digitis, Cic. *újjain felvetni, kiszámolni*; etwas an den Fingern herzählen.

Dimĕtor, us sum, āri, 1. i. q. Dimetior e. gr. cursus siderum, Cic. *a' tsillagok járását ki számolni, v. vetni*: den Lauf der Sterne ausrechnen.

Dimĭcātĭo, önis, f. 3. *viaskodás, vívás, hartzolás, küzdés*; der Streit, Kampf.

Dimĭco, āvi, et ui, ātum, āre, 1. *vívni, viaskodni, hartzolni*; streiten, kämpfen. e. gr. acie, in acie, Cic. *ellenséggel hartzolni*; mit dem Feinde kämpfen. e. gr. inter se, Plin. *egymás közt tzívódni, veszekedni*; unter einander einen Streit haben. e. gr. aequo Marte, aequis viribus, Curt. *egyforma szerentsével hartzolni*; im Streite einander die Wage halten, einander gleich seyn. e. gr. animi caussa, Cic. *mulatságból, jó kedvből viaskodni, mulatság kedvéért bajvívást tartani*; ein Luftgefecht halten. 2) *igyekezni, iparkodni, törekedni*; sich bestreben. e. gr. omni ratione, Cic. 3) *veszedelemben lenni, veszedelemnek tenni ki magát*; in Gefahr seyn, Gefahr übernehmen. e. gr. de vita, Cic. *életét kotzkáztatni*; sich in Gefahr geben, sein Leben zu verlieren.

Dimidiātĭo, önis, f. 3. *felezés*; die Halbirung.

Dimidiātus, a, um, *felezett, két egyenlő részre osztott*; halb getheilet, in zwey gleiche Theile getheilt. Dimidiatus Menander, vocatur a Jul. Caesare Terentius, qui in ea suspicione erat, acsi opus suum ex Menandro conscripsisset. 2) Luna dimidiata major, *első fertály*; das erste Viertel.

Dimĭdĭo, āvi, ātum, āre, 1. *elosztani, felezni, két egyenlő részre osztani*; theilen, halbiren, in zwey gleiche Theile theilen.

Dimĭdium, ii, n. 2. *fél rész, fele valaminek, fél, hasonfél*; der halbe Theil, die Hälfte. Dimidio carius; Plaut. *felényivel drágább*; dimidio minus; Idem. *felényivel óltsóbb*.

Dimĭdĭus, a, um, *fél*; halb. Ex dimidia parte heres, Cic. *örökös a fél részének*; Erbe des halben Theils.

Dimĭnoro, Dimĭnŭo, Dimĭnūtĭo, i. q. Deminoro, Deminuo etc.

Dimĭssĭo, önis, f. 3. (dimitto) *el, v. kibotsátás, eleresztés*; die Loslassung. Entlassung. 2) *elküldés*; die Versendung. 3) e. gr. morbi, Gell. *szánás*; die Nachlassung. e. gr. sanguinis, Idem. *érvágás*; der Aderlaß.

Dimissor, ōris, m. 3. *el, v. kibotsátó*; der Erlasser.

Dimissōrĭus, a, um, *el küldeni, botsátni, v. ereszteni való*; zur Versendung, oder zur Erlassung gehörig.

Dimissus, a, um, *eleresztett, elbotsátott*; entlassen, beurlaubt. 2) *elküldött*; verschickt. 3) *kiterjesztett*; ausgebreitet. 4) *elvégzett*; geendigt. Comp. dimissior, Liv.

Dimitto, mīsi, missum, mittĕre, 3. e. gr. literas in urbes, Liv. *ide'stova küldeni, elküldözni*; hin und her verschicken. 2) *elbotsátani, eleresztení*; beurlauben, entlassen, Ab-

Digitized by Google

ſchied geben, geben laſſen. e. gr. praetorium, Liv. i. e. consilium belli cum in castris celebratum finire. 3) e. gr. de summa, Cic. *engedni, el, v. kiengedni*; nachgeben, nachlaſſen. 4) e. gr. tempus, Cic. *elmúlasztani*, fahren laſſen, verſäumen. 5) aliquem cum pace, cum bona gratia, Liv. *valakit békességben elereszteni magától*; einen mit Frieden von ſich laſſen. 6) e. gr. scholam, Suet. *bérekeszteni a' tanítást, v. oskoldt*; die Schule ſchließen. 7) e. gr. uxorem, Suet. *feleségétől elválni*; ſich von ſeinem Weibe ſcheiden. 8) e. gr. amicitias, Cic. *felbontani, a' barátságot*; die Freundſchaft aufheben. 9) dimisit arbor frondes, Plin. *elhullatta leveleit a' fa*; der Baum hat die Blätter abfallen laſſen. 10) e. gr. creditorem, JCt. *a' hitelezőnek eleget tenni, azt kielégitni*; den Gläubiger befriedigen. 11) *megszűnni, elállani tőle*; von einem ablaſſen. Dolor quosdam non dimittit. Cels. 12) e. gr. reum, Plin. *a' bűnöst elereszteni*; den Beklagten loslaſſen. 13) *elveszteni, hijjával tenni*; verlieren, vermiſſen. Nondum legere poteramus, nam et lumina dimiseramus, nec satis lucebat. Cic.

Dīmōtus, a, um, *oddbb, v. helyéből el, v. kimozditott, eltaszitott*; verrückt, verſtoßen.

Dīmŏvĕo, ōvi, ōtum, vēre, 2. *oddbb, v. helyéből, el, v. kimozditni, eltaszitni*; von einander bewegen, von einander ſchieben, verrücken, verſtoßen. 2) e. gr. aliquem a plebe, Sallust. *elvdlasztani, szakasztani*; trennen. 3) e. gr. umbram, Virg. *eltávozds által elhárítni*; durch Trennung wegſchaffen. 4) e. gr. de mente, de civitate; Virg. *elvonni, eltávoztatni*; entfernen, von etwas abbringen. 5) *eligazitni, v. küldeni*; wohin ſchaffen, oder bringen.

Dindymēne, es, f. 1. i. q. Cybele.

Dindymus (os), i. m. 2. et Dindyma, ōrum, n. mons Phrygiae Cybeles sacer.

Dīnŏcrātes, is, m. 3. Nom. propr. architectoris Macedonici.

Dīnōsis, *tűzesség, hevesség, a' beszédben*; die Heftigkeit in der Rede.

Dīnōsco, nōscĕre, i. q. Dignosco.

Dīnŭmĕrātĭo, ōnis, f. 3. *számlálás, meg, fel, ki v. oda számlálás*; die Zählung, Herzählung, Abzählung.

Dīnŭmĕro, āre, 1. *számlálni, megszámlálni*; zählen, abzählen. e. gr. pecuniam, Cic. *odaszámlálni*; hinzählen. 2) e. gr. stellas, Cic. tempora, Virg. *ki v. fel számlálni, v. vetni*; ausrechnen. 3) *kifizetni*; auszahlen.

Dīnŭmĭnĭum, ĭi, n. 2. *ĭs, v. hüvelyk neme*; Art eines Zolls.

Dĭŏbŏla, ae, f. 1. i. q. Diobolaris. Meretrix diobola, *piatzi, aldvaló, v. ronda kurva*; eine Groſchenhure.

Dĭŏbŏlāris, e, duorum obolorum valorem habens. Testes diobolares; JCt. *tsekélységen megvásárolható tanúk*; Zeugen, die ſich um ein Geringes brauchen laſſen.

Dĭŏbŏlum, i, n, et Diobolus, i, m. 2. i. q. duo oboli.

Dĭŏdōrus, i, m. 2. nomen virorum.

Dĭŏdōtus, i, m. 2. philosophus stoicus, praeceptor Ciceronis.

Dĭoecēsis, is, f. 3. i. q. administratio. 2) i. q. jurisdictio. 3) complexus plurimarum provinciarum sub Caesaribus, quae parebant vicario praefecturae praetorianae. 4) *plispöki v. egyházi megye, v. kerület*; das Gebieth eines Biſchofs, ein Kirchenſprengel.)(

Dĭoecētes, ae, m. 1. *királyi jövedelmekre ügyelő, v. uzoknak gondviselője*; ein Beſorger der königlichen Einkünfte.

Dĭŏgĕnes, is, m. 3. Nom. propr. philosophi cynici, qui in dolio habitavit, et pro sectae suae instituto risit ac reprehendit omnia.

Dĭŏgnētus, et Diognetus, i, m. 2. Nom. propr. virorum.

Dĭŏgĕnĭānus, i, m. 2. Nom. propr. Grammatici.

Dĭŏgĕnĭcus, a, um, de Diogene nominatus. Diogenica coena, i. q. frugalis.

Dĭōgmītae, et Dĭōcmitae, ārum, m. 1. plur. *könnyű lovas katonák*; Soldaten von leichter Rüſtung, Dragoner.

Dĭŏmēdes, is, m. 3. Tydei filius, rex Aetoliae, post Achillem Graecorum fortissimus. 2) rex Thraciae, quem Hercules equis, quia humano eos aluisset sanguine, objecit laniandum.

Dĭŏmēdēus, a, um, e. gr. ensis, Ovid. *Diomedesi, Diomédest illető*; Dio-

mediſch, den Diomedes betreffend. Hinc. Prov. Diomedea necessitas; *erőltetett munka*; ein gezwungenes Werk. 2) *Apuliai*; Apuliſch. Avis Diomedea; *gém*; ein Reiger. Diomedeae insulae, i. q. duae insulae maris adriatici. 3) e. gr. ager, Plin. *Aetoliai*; Ätoliſch.

Dĭon, ōnis, m. 3. bellidux graecus, ex vetustissimo genere Syracusanorum.

Dĭōnaeus, a, um, *Dionét, v. Vénust illető, ő hozzá tartozó*; die Dione oder Venus betreffend, zur Venus gehörig. e. gr. mater, Virg. i. q. Venus.

Dĭone, es, Dĭōnē, ae, f. 1. mater Veneris. 2) Venus ipsa. 3) uxor Tantali, et Niobes mater.

Dĭōnĭum, ĭi, n. 2. *drágakő neme*; Art eines Edelſteins.

Dĭōnysĭa, ōrum, n. 2. plur. Bacchi festa Athenis, quae et Bacchanalia, et Liberalia dicuntur.

Dĭōnysĭăcus, a, um, *Bacchusi*; Bacchiſch.

Dĭōnysĭarchus, i, m. 2. *legnagyobb felsőség*; die höchſte Obrigkeit.

Dĭōnysĭŏdōrus, i, m. 2. Nom. propr. virorum.

Dĭōnysĭus, a, um, *Bacchusi*; Bacchiſch. Dionysia, sc. sacra, Terent. *Bacchus innepe*; Bacchus-Feſt.

Dĭōnysus (—os), Dĭōnysĭus, ĭi, m. 2. i. q. Bacchus. 2) Nom. propr. duorum regum, v. tyrannorum Syracusarum.

Dĭōpetes, is, f. 3. certa species ranarum, a Jove de coelo missarum.

Dĭŏphāntus, i, m. 2. i. q. incola Lacedaemoniae. 2) philosophus Pythagoricus. 3) inventor Algebrae.

Dioptra, ae, f. 1. *általnéző, átnéző, v. erányző a' mérő mivszereken, v. eszközökön*; die Sehſpalte, ein Schauritzchen auf meßkünſtlichen Werkzeugen. 2) *vizmérték*; eine Waſſerwage. 3) *anyaméh nyitó fogó a' nehéz szülésben*; ein Mutterſpiegel, oder ein chirurgiſches Werkzeug, womit man in ſchweren Geburten den Muttermund öffnet.

Dĭŏptrĭca, ae, f. 1. *sugártörés tudománya*; die Lehre von der Strahlenbrechung.

Dĭōryx, rygis, f. 3. *vizárok*; ein Waſſergraben.

Dĭŏscŏrĭdes, ae, f. 1. et is, m. 3. Nom. propr. medici. 2) historiographus Lacedaemoniorum. 3) legatus Ptolemaei. 4) statuarius.

Dĭŏscŏrĭdis insula, celebris Arabiae insula.

Dĭoscūri, ōrum, m. 2. plur. Castor et Pollux.

Dĭŏscyămos, i, m. 2. *beléndfű, bolondító*; ein Bilſenkraut. Hyosciamus. Linn.

Dĭospneuma, ătis, n. 3. *hamvas rozmarin*; eine Art Rosmarin.

Dĭōta, ae, f. 1. *két fülű borostyerép edény*; ein irdenes Weingeſchirr mit zwey Handhaben.

Dĭphĭlus, i, m. 2. *igen lassú mester ember*; ein ſehr langſamer Werkmeiſter. 2) *lassú ember*; ein langſamer Menſch.

Diphryges, is, f. 3. *kályha, v. kemenztetőrés*; ein Ofenbruch.

Diphthĕra, ae, f. 1. pellis caprae Amaltheae, Jovis nutricis, in qua pelle Jupiter omnia hominum facta scripsisse fertur. Hinc. Prov. Sero Jupiter diphteram inspexit; *hosszú tűrő az Isten*; Gott ſtraft nicht gleich auf friſcher That. 2) *pásztor gúnya, v. köntös, bunda, ködmen*; ein Pelz, ein Hirtenkleid.

Dīphthĕrĭa, ae, f. 1. *pergamen*; das Pergament.

Diphthongus, i, f. 2. *kéthangú, kéthangú betű*; ein Doppellauter.

Dĭplāngĭum, ĭi, n. 2. *kettős edény*; ein zweyfaches Gefäß.

Dipläsĭasmus, i, m. 2. *másſalhangzó betű kettőztetés*; die Verdoppelung eines Conſonanten. e. gr. relligio, pro: religio.

Dĭple, es, f. 1. *nevezetesebb helyeket (p. o. a' könyvben) meg, v. kijelelő jegy*; ein Zeichen, womit die merkwürdigſten Stellen z. B. in einem Buche bezeichnet wurden.

Diplinthĭus, a, um, *két tégla vastagságú*; zwey Ziegel dick.

Diplŏis, ĭdis, f. 3. scil. vestis; *kettős, v. bélelt köpönyeg*; ein doppelter gefütterter Mantel.

Diplōma, ătis, n. 2. *diploma, szabadságlevél*; ein Diplom, Freyheitsbrief. 2) *útazólevél*; ein Reiſepaß. 3) *keskeny feltekert sebkötő ruha, v. fásli a' sebonvosoknál*; ein aufgerolltes Band, das die Wundärzte zum Verbinden brauchen.

Dĭplōmătarĭus, ii, m. 2. *szabadságle-*

Digitized by Google

velet nyérő; der Freyheitsbriefe erlanget hat.

Diplōmătica, ae, f. 1. *bizonyságirások tudománya, ezzel járó követségi tudomány*; die Urkundenlehre, Gesandtschaftskunst. Gloss.

Diplōmăticus, i, m. 2. *bizonyságirásokhoz értő, azokban jártas*; ein Urkundenkenner. Gloss.

Dipnŏsŏphista, ae, m. 1. *vendégségnél böltselkedő*; einer, der bey Gastereyen philosophirt.

Dipŏenus, i, m. 2. Nom. propr. inventoris scalpturae marmoris, v. marmorarii.

Dipŏndiārius, a, um, *két fontos*; zweypfündig. 2) *két lábnyi*; zweyschuhig.

Dipŏndium, ii, n. 2. *két font*; zwey Pfund. 2) *két láb* (*mérték*), zwey Schuh.

Dipŏndius, a, um, i. q. Dupondius. 2) dipondius juris, JCt. *kezdő a' törvénytudományban*; ein Anfänger in der Rechtsgelahrheit.

Dipsăcos, i, f. 2. *szomjúszár, szomjúhozó lapu, tsapóetset*; ein Kardendistel. Dypsacus Fullonum. Linn.

Dipsas, ădis, f. 3. *bizonyos mérges kigyó*; eine giftige Schlange.

Dipsōntes, um, m. plur. *szüntelen szomjúhozók*; durstige, die immer dursten.

Diptĕrus, a, um, *két szárnyú, v. szárnyas*; zweyflügelig, zwey Flügel habend; aedes dipterae; Vitr. *két rend. v. sor oszlopos*; zwey Reihen Säulen habend.

Diptōton, i, n. 2. vocabulum, duos tantum casus habens.

Dīptycha, ōrum, pl. *két levelű könyv*; ein Buch von zwey Blättern.

Dīptychon, i, n. 2. *kettős, v. kétszeres valami*; etwas Gedoppeltes. 2) i. q. matricula.

Diptychus, a, um, *kettős, kétszeres*; zweyfältig.

Dīpylon (—um), i, n. 2. porta Athenis.

Dīpyros, *kétszer égett, v. el, v. megégett*; zweymahl gebrannt oder verbrannt.

Dīrădĭo, āre, 1. e. gr. vites, Colum. *széllyel húzni*; von einander ziehen.

Dīrae, ārum, f. plur. i. q. furiae. Tristesque ex aethere dirae. Virg. 2) vide: Dirus.

Dīrăro, Disraro, āre, 1. *megritkítni, v. véknyitni*; einzeln, oder dünn machen.

Dirca, vide: Dirce.

Dircaeus, a, um, *Thébai, Boeotziai*, Thebanisch, Böotisch. e. gr. cygnus, Hor. i. q. Pindarus.

Dirce, es, Dirca, ae, f. 1. uxor Lyci regis Thebani. 2) formosa mulier Babylonia, a Pallade in piscem transformata. 3) fons Boeotiae.

Dirconna, ae, f. 1. fons Hispaniae.

Directārius, ii, m. 2. *alattomos tolvaj*; ein heimlicher Dieb.

Directe, Adv. *egyenesen*; gerade, gerade zu. Comp. directius, Cic.

Directiangŭlus, a, um, *egyenesszegletű*; rechtwinkelig.

Directilĭnĕus, a, um, *egyenes, egyenes linedban lévő*; geradlinig.

Directim, i. q. directe.

Directĭo, ōnis, f. 3. *igazítás, igazgatás, erdnyzés*; die Richtung. 2) *vezetés, vezérlés*; die Leitung, Führung. 3) directiones viarum, Vitr. *tekervényes menetelű formák*; auf Labyrinthart gezogene Figuren.

Directo, Adv. i. q. directe. 2) directo aliquid optare, Senec. *minden feltétel nélkül kívánni valamit*; ohne Bedingung etwas wünschen.

Dīrĕctor, ōris, m, 3. *igazgató*; ein Regierer. 2) *vezető, vezérlő*; ein Führer.

Dīrectrix, icis, f. 3. *igazgató* (*asszony, v. leány*); eine Regiererinn.

Dīrectōrium, ii, n. 2. i. q. Gubernatio, vel Moderamen.

Dīrectūra, ae, f. 1. *linedra, v. sinórra vevés, egyenesreigazítás*; die Geraderichtung. 2) *vezetés, vezérlés*; die Leitung.

Dīrectus, a, um, *egyenes*; recht, gerade. 2) *igazgatott*; gerichtet. e. gr. acie pugnare, Vellei. Pat. *rendesen ütközni meg*; eine ordentliche Feldschlacht halten. 3) invicem directo contendere passu; Tibull. *valakivel versel, v. versent menni, v. futni*; mit einem um die Wette gehen. 4) verba directa JCt. *valamit egyenesen, v. világosan kijelentő szók*; Worte, die geradezu etwas ausdrücken. 5) directus senex, Cic. *mindenben szoros böltsességet kivánó komor öreg*; ein mürrischer Alter, der verlangt, daß alles nach den strengsten Gesetzen der Weisheit eingerichtet werde.

Dirēmtĭo, ōnis, f. 3. *elválasztás*; die Absonderung. 2) *eligazítás, végza-*

Digitized by Google

hajtás; die Entscheidung. 3) *halogatás, halasztgatás, egy időről v. napról, más időre, v. napra halasztás*; die Aufschiebung von einer Zeit zur andern. 4) *elszakasztás*; die Trennung. 5) *elrontás*; die Zunichtemachung.

Diremtus, a, um, *elválasztott*; abgesondert. 2) *félbeszakasztott*; unterbrochen. 3) *eligazított, végrehajtott*; entschieden, 4) *elszakasztott*; getrennt. 5) *semmivé tett, elrontott*; zu nichte gemacht.

Diremtus, us, m. 4. i. q. Diremtio.

Direpo, si, tum, ĕre, 3. *el mászni, v. tsúszni*; wegkriechen, fortschleichen, fortkriechen.

Direptio, ōnis, f. 3. (diripio), *prédálás, ragadozás*; die Plünderung.

Direptor, ōris, m. 3 *prédálló, ragadozó*; der Plünderer.

Direptus, us, m. 4. i. q. Direptio.

Direptus, a, um, *el, v. kipréddált, v. ragadozott*; beraubt, geplündert.

Dirĕbĕo, ui, ēre, 2. (dirimo) *elszedni, egyiket a' másik után elvenni*; einen nach dem andern nehmen. 2) *vi'sgálni, mustrálni*; mustern. 3) *el, v. kiosztani*; austheilen, zertheilen.

Dirĕbĭtio, ōnis, f. 3. *vi'sgálás, mustrálás*; die Musterung. 2) *kiosztás*; die Austheilung.

Dirĕbĭtor, ōris, m. 3. *kiosztó*; ein Austheiler. 2) *voksoló tábláknak ki osztogatója*; derjenige, welcher die Täfelchen zum Votiren austheilte. 3) *darabaló, elvagdaló, trancsírozó*; ein Vorschneider.

Dirĕbĭtōrium, ii, n. 2. *vi'sgáló, v. mustrálóhely*; ein Musterplatz. 2) locus clausus in campo Martio, ubi multae tabulae cum literis V. R. (uti rogas) vel A. (antiquo) signatae, conservabantur.

Dirĕbĭtus, a, um, *kiosztott*; ausgetheilt.

Dirĭgesco, ui, ĕre, 3. *megmerevedni*; erstarren 2) *elbámúlni, tsudálkozni, elhűlni belé*; erstaunen.

Dirĭgo, exi, ectum, ĕre, 3. *meg, v. kiegyenesíteni*; grad, eben machen, was krumm ist. 2) aliquid ad aliquid, et aliqua re, Quint. *valamire v. felé igazítni, fordítni, v. erányozni*; auf etwas richten, lenken. 3) *küldeni*; schicken 4) e. gr. aciem; *hadirendbe állítni*; in Schlachtordnung stellen. 5) e. gr. cursum alicuo, Virg. *valakové igyekezni*; seinen Lauf an einen Ort hinnehmen. 6) e. gr. voluptate omnia, Cic. *minden fájót a' testi gyönyörűségre húzni, v. abban keresni*; alles auf die Wollust beziehen, das höchste Gut darin suchen. 7) e. gr. regiones, Cic. (more augurorum), *kimérni*; abmessen.

Dirĭmo, rēmi, remtum, rĭmĕre, 3. v. gr. societatem, Cic. acies, Liv, *elválasztani, eloszlatni, külön választani*; trennen, absondern, zertheilen. 2) v. gr. rem, tempus, Cic. *félbeszakasztani, más időre halasztatni*; unterbrechen, verschieben lassen. 3) v. gr. litem, controversiam, Cic. proelium, Caes. *eligazítni. p. o. a' pert, végezni, elvégezni valamit*; entscheiden, endigen. 4) *semmivé tenni, végkez vinni hogy valami el ne süljön hanem füstbe menjen*; zu nichte machen, vereiteln.

Dirĭpio, ŭpui, eptum, rĭpĕre, 3. (dis et rapio) *széllyelszakasztani, elszaggatni*; von einander reissen, in Stücken reissen, zerreissen. 2) *elkapkodni, ide'stova kapkodni, hurtzolni*; hin und her reissen, oder schleppen. 3) v. gr. socios, domum, patriam; *kirablani, felpréddlni, elragadozni*; rauben, plündern, berauben.

Dirĭtas, ātis, f. 3. (dirus), v. gr. diei, *szerentsétlenség, szerentsétlen volta valaminek*; die unglückliche Beschaffenheit, das Unglück. 2) *kegyetlenség, irtóztatóság*; die Grausamkeit, Schrecklichkeit, Abscheulichkeit.

Dirrumpo, ŭpi, uptum, rumpĕre, 3) aliquid, Cic. *széllyelszakasztani, széllyelszaggatni, összeszaggatni*; zerreissen. 2) *széllyelszúrni, széllyeltörni*; zerschmettern, zerbrechen. 3) dirumpi. vel: se dirumpere; *széllyelszakadni, széllyelmenni, megpukkadni, p. o. mérgébe*; zerplatzen, zerspringen, zerbersten, z. B. vor Zorn.

Dirŭo, ŭi, ŭtum, rŭĕre, 3. v. gr. urbem, Cic. muros; Nep. *széllyelhányni, lerontani*; einreissen, zerstören. 2) aere dirui, Varr. *nem kapni ki fizetését vagy szoldját, mikor elvonják a' szoldot*; an seiner Besoldung oder Löhnung Abzug leiden. 3) aere dirui, Cic. *megbukni, nem fizethetni*; bankerutt werden.

Digitized by Google

Dirŭptĭo, ōnis, f. 3. *széllyelszaggatás*; die Zerreißung.

Dirus, a, um, *a' mit irtóztató hallani és látni, rettenetes, borzasztó*; ſchrecklich zu hören oder zu ſehen, gräulich, ſchaudervoll. 2) *szerentsétlen*; unglücklich. Dirae res, Dira avis, Svet. *haldlmadár*; ein Todtenvogel. 3) Dirae, arum, plur. Subst. *szerentsétlenség, szerentsétlen dolgok*; ein Unglück, unglückliche Dinge. Diras alicui imprecari, Tacit. Comp. dirior, Cic. Sup. dirissimus. Non.

Dirŭtus, a, um, *lerontott, széllyelkánt*; niedergeriſſen, zerſtört.

Dis et Di, Praep. insep. *elválasztó szótska, mint*: discerpere; welche eine Zertrennung anzeigt. 2) *igen*; ſehr. v. gr. dissavere; *igen őrizkedni*; ſich ſehr hüthen. 3) *fogyatkozást mutat*; zeigt einen Mangel an. v. gr. discalceatus; *sarútlan*; der keine Schuhe hat.

Dis, ĭtis, c. dite, n. 3. Adj. *gazdag*; reich. Comp. ditior, Sup. ditissimus. Virg.

Dis, ĭris, m. 3. i. e. Pluto. Domina Diris, i. e. Proserpina.

Discalcĕātus, vel Discalciatus, a, um, *sarútlan*; keine Schuhe anhabend.

Discălcĕo, āre, 1. *sarujdt levetni*; die Schuhe ausziehen.

Discăntus, i, m. 2. *diskánt hang, fellengős hang*; der Discant in der Muſik; vox acuta.

Discăpēdĭno, āre, i. q. Aperio, vel Resero, *felnyitni, kinyitni*; aufthun, aufſperren. Apul.

Discăvĕo, ēre, 2. *őrizkedni*; ſich hüthen. Plaut.

Discēdo, cessi, cessum, cēděre, 3. v. gr. terra, coelum, Cic. *egymástól elmenni, elnyilni, megnyilni, kétfelé válni*; aus einander gehen, ſich trennen, ſich theilen. 2) v. gr. ab aliquo, Cic. de foro, Cic. e patria, Ovid. *elmenni, eltávozni*; weggehen, fortgehen, abgehen. Ab officio discedere, Cic. *elhagyni hivatalát, v. letenni*; ſein Amt niederlegen, ablegen. A v. ex vita discedere, Cic. *meghalni*; ſterben. 3) *menni valahova*; wohin gehen. Cubitum discedere, Cic. *lefeküdni, feküdni menni*; zu Bette gehen. 4) In alicujus sententiam discedere, Liv. *valaki véleményére vagy gondolatjára, rádlani*; jemandes Meinung beytreten, beypflichten.

Discentĭa, ae, f. 1. *megtanúlás*; das Lernen; Tert.

Disceptātĭo, ōnis, f. 3. *vetekedés, tzivódás, szóvittatás*; Streitigkeit, Zank, Diſput, Unterſuchung. Cic.

Disceptātĭuncŭla, ae, f. 1. *egy kis őszveszóllalkozás*; kleiner Diſput. Gell.

Disceptātor, ōris, m. 3. *közbiró, eligazító biró*; der Schiedsmann, Richter, Entſcheider. Cic.

Discepto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. armis, Cic. *hartzolni, vívni*; ſtreiten. 2) v. gr. verbis, Liv. jure, legibus, Cic. *vetekedni, megvitatni a' dolgot, eldönteni*; ſtreiten, entſcheiden, ſchlichten. 3) *kotzkára tevődni, a' veszedelemnek kitevődni*; in Gefahr ſtehen. In uno proelio omnis fortuna reipublicae disceptat, Cic.

Discernenter, Adv. *külömbséggel*; mit Unterſchied.

Discernibĭlis, e, *megkülömböztethető*; was man unterſcheiden kann.

Discernĭcŭlum, i, n. 2. *hajtő*; die Haarnadel. 2) *külömbség*; der Unterſchied.

Discerno, crēvi, crētum, cernĕre, 3. *elválasztani*; abſondern, trennen. 2) *megkülömböztetni*; unterſcheiden. Cic. 3) v. gr. litem; *végképpen eligazítni, p. o. a' pert*; ſchlichten, entſcheiden.

Discerpo, psi, ptum, pĕre, 3. (dis et carpo) aliquem, aliquid, Cic. Liv. *elszaggatni, széllyelszaggatni, őszveszaggatni*; zerreiſſen. 2) *széllyelszedni, megosztani, részekre szaggatni*; zertheilen. 3) *széllyelszórni*; zerſtreuen. Virg.

Discessĭo, ōnis, f. 3. (discedo) *elmenés, eltávozás*; das Fortgehen, Weggehen. 2) *elszakadás, elállás, más részre hajlás, elpártolás*; das Übertreten zu Jemandes Parthey. 3) *házassági elválás*; das Voneinandergehen, die Trennung der Eheleute. Ter.

Discessus, us, m. 4. *egymástól való elmenés, elválás*: das Voneinandergehen, die Trennung. 2) *elmenés, eltávozás*; das Weggehen, Fortgehen, die Entfernung. Discessus solis, Cic. *a' nap lenyugodása, lemenetele*; der Untergang der Sonne. Discessus e vita; *halál*; der Tod.

Digitized by Google

Discidium, ii, n. 2. *szélyelszaggatás*; die Zerreissung. 2) *elválás*; die Trennung.

Discinctus, a, um, *leövedzett, öv nélkül való*; ungegürtet. 2) *lomha, rendetlen öltözetü, pongyola*; nachlässig gekleidet.

Discindo, idi, issum, scindĕre, 3. *feloldani, felszaggatni*; von einander reissen, aufreissen. 2) *elvagdalni egymástól*; von einander theilen, zerschneiden.

Discingo, nxi, nctum, cingĕre, 3. *övét leoldani, leövedzeni*; losgürten, aufgürten. 2) *feloldani, elbontani*; auflösen.

Disciplina, ae, f. 1. (disco), *tanítás, oktatás*: die Lehre, der Unterricht, 2) *fenyíték, intés*; die Zucht. 3) *tudomány, esméret*; die Gelehrsamkeit, Kenntniß, Wissenschaft. 4) *intézet, mód*; die Einrichtung, Art und Weise. Cic.

Disciplinabilis, e, *megtanítható*; was sich unterrichten läßt.

Disciplino, āre, 1. *jól szoktatni, nevelni*; gut ziehen, oder gewöhnen.

Disciplinosus, a, um, *tanítható*; gelehrig.

Discipula, ae, f. 1. *tanítvány, t. i. leány vagy asszony*; die Schülerinn.

Discipulatus, us, m. 4. *tanítványság, tanítványi állapot*; der Stand eines Schülers.

Discipulus, i, m. 2. (disco) *tanítvány*; der Schüler. Cic. 2) *tanúló inas*; der Lehrbursch.

Discissio, ōnis, f. 3. *szélyelválasztás*; die Zertrennung.

Discissura, ae, f. 1. Idem.

Discissus, a, um, (scindo) *elvágott, metszett, szakasztott, v. választott*; zerrissen, zerschnitten, zertrennt.

Disclūdo, si, sum, ĕre, 3. (claudo) *kizárni, v. rekeszteni*; ausschließen. 2) *megkülömböztetni*; unterscheiden. 3) *el, v. külön választani*; absondern. Mons Gibenna Arvernos ab Heliciis discludit. Caes. 4) *elzárni, megakadályoztatni*; verschließen, hemmen.

Disclūsio, ōnis, f. 3. *kizárás, kirekesztés*; die Ausschließung. 2) *el, v. különválasztás*; die Absonderung.

Disclūsus, a, um, *ki zárt, v. rekesztett*; ausgeschlossen. 2) *el, v. külön választott*; abgesondert. 3) *eltett*; verwahrt.

Disco, didici, ĕre, 3. *tanúlni*; lernen. 2) e. gr. de, ab, v. ex aliquo, apud aliquem aliquid, Ter. Cic. *tapasztalni*; erfahren. 3) Trop. e. gr. auribus aliquid, Plin. *hallani valamit*; etwas hören. 4) didici facere, Plaut. *rászoktattam magamat a' tevésére*; ich habe mir angewöhnt, es zu thun. 5) *tudományokat gyakorolni, tanúlni*; studieren, die Wissenschaften treiben. Si omnino nunquam didicisse putaretur. Cic. 6) patronus discit causam, Cic. *elbeszélleti magának, v. maga előtt*; läßt sich den Proceß erzählen.

Discobolus (—os), i, m. 2. qui discum jacit, statua Myronis. 2) pictura Taurisci.

Discolor, ōris, *o. tarka, tarkabarka, sokszínü*; buntfarbig. 2) *külömbözö, külömbkülömbféle, sokféle*; unterschieden mancherley.

Discolorius, a, um, i. q. discolor.

Discolorus, a um, i. q. discolor.

Discondūco, ĕre, 3. e. gr. alicui, Plaut. *drtalmára lenni, drtani, káros lenni*; nicht zuträglich seyn, schaden.

Discōnflcio, ēci, ēctum, ĕre, 3. *leejteni, ütni, v. vágni, megölni*; niedermachen, erlegen.

Disconvēnientia, ae, f. 1. *egyenlötlenség*; die Ungleichheit, 2) *hasonlatlanság*; die Unähnlichkeit.

Disconvēnio, īre, 4. *nem egyezni, rosszúl illeni össze*; schlecht übereinkommen, sich nicht schicken. 2) *hasonlatlan lenni*; ungleich seyn. 3) *nem egyezni, kdborogni*; uneinig seyn.

Discōpĕrio, īre, 4. *kitárni, el, v. bé nem fedezni*; nicht bedecken.

Discophorus, i, m. 2. qui discum portat.

Discōquo, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. radicem in aqua, Plin. *főzni, erösen megfözni v. elfözni*; kochen, sehr kochen, zerkochen.

Discordābilis, e, *hüzalkodó, visszázlkodó, nem egyezö, ellenkezö*: widersinnig, uneinig, nicht übereinkommend, widerwärtig.

Discordans, āntis, o. *egyenetlen, ellenkezö, visszázlkodó*; uneinig, streitig.

Digitized by Google

Discordántia, ae, f. 1. idem quod sequens.

Discordia, ae, f. 1. *egyenetlenség, meghasonlás, visszavonds*; die Zwietracht, Uneinigkeit.

Discordiális, e, *egyenetlenséget, meghasonlást, v. visszavondst okozó*; Uneinigkeit erweckend.

Discordiósus a, um, *egyenetlenségre, meghasonlásra, v. visszavondsra hajlandó*; zur Uneinigkeit geneigt. 2) *tzivódó, tzivakodó, ellenkező*; zänkisch.

Discórdis, e, Adj. *egyenetlen, meg nem egyező*; uneins. 2) *tzivódó, tzivakodó, ellenkező*, zänkisch.

Discordítas, átis, f. 3. pro: discordia.

Discórditer, Adv. *egyenetlenkedve, meghasonlva, visszavondással*; uneinig, zwieträchtig.

Discordium, ii, n. 2. i. q. discordia.

Discordo, ávi, átum, áre, 1. *nem egyezni össze, p. o. a' mu'sika hangnak*; übel zusammen stimmen. e. gr. inter se, Cic. *egyenetlenkedni, meghasonlani, visszaélkodni*; uneinig, zwistig seyn. e. gr. cum, v. ab aliquo, adversus aliquem, Cic. *valakivel nem egyezni, ellenkezni*; Corda discordantia, Sil. *ellenkező természetűek*; widerwärtige Gemüther. 3) *különbözni*; unterschieden seyn. Parcus discordat avaro; Hor. *más a' takarékos, más a' fösvény*; Sparsamkeit ist vom Geize verschieden.

Discors, dis, (cor) *egyenetlen, meghasonlott, visszaélkodó*; zwieträchtig, uneinig. Sibi discordem esse. Ovid. Liv. 2) *ellenkező*; widerwärtig. Venti discordes, Ovid. 3) *különböző*; verschieden.

Discrépantia, ae, f. 3. *nem egyezés, egyenetlenség, ellenkezés*; die Uneinigkeit, Mißhelligkeit. 2) *különbözés*; der Unterschied.

Discrépátio, ónis, f. 3. i. q. discrepantia.

Discrépito, áre, 1. *nem egyezni a' hangban*; nicht zusammen stimmen.

Discrépo, ávi, et ŭi, itum, áre, 1. *nem egyezón hangzani*; unharmonisch klingen. 2) Trop. e. gr. in, et de re aliqua, inter se, Cic. *nem egyezni, különbözni*; uneinig seyn, nicht übereinkommen. e. gr. a consiliis alicujus, Plaut. *valaki tanátsát nem javallni*; eines Rathschläge nicht billigen. 3) *nem illeni*; unschicklich seyn, nicht passen.

Discresco, ĕre, 3. *nőni, növekedni*; wachsen.

Discrête, Adv. *különkülön, rendében*; mit Unterschied, ordentlich.

Discrétim, i. q. discrete.

Discrétio, ónis, f. 3. *elválasztás*; die Absonderung. 2) *különbözés, különbség*; der Unterschied. 3) *választás*; die Wahl.

Discrétus, a, um, *elválasztott, különböző*; unterschieden, abgesondert. 2) *emberséges, nyájas*; höflich. 3) *eszes, okos*; vernünftig.

Discrímen, ĭnis, n. 3. (discerno) *távolyság, messzeség, köz*; der Abstand, die Entfernung, der Zwischenraum. 2) e. gr. rerum, Cic. *különbség*; der Unterschied, die Verschiedenheit. 3) *különböztető tehetség*; die Kraft zu unterscheiden. 4) *megvi'sgálás*; die Untersuchung. In discrimen agere, Luer. *megvi'sgálni*; untersuchen. 5) *kimenetel, dolog eldöltése*; der Ausschlag, die Entscheidung. 6) *szerencsétlenség, elválasztópont*; der Entscheidungspunct, die Gefahr, das Rifico. Se in discrimen offere, Cic. 7) *viaskodás, viadal*; das Fechten. 8) *fontosság*; die Wichtigkeit. Consilia magni discriminis, Liv. 9) e. gr. periculi, Liv. *szembetűnőség*; die Augenscheinlichkeit. 10) *ok, fundamentom*; der Grund, die Ursache.

Discrímĭnális, e, *elválasztásra való*; zum Abtheilen geschickt. e. gr. acus; *haj, v. fűzőtű*; eine Haarnadel, Senkelnadel, Schnürnadel.

Discrímĭnátim, Adv. *meg, v. elválasztva, választva*; mit Unterschied.

Discrímĭnátor, óris, m. 3. *eligazító*; ein Entscheider.

Discrímĭnátrix, ícis, f. 3. *eligazító, (asszony, v. leány)* eine Entscheiderinn.

Discrímĭno, ávi, átum, áre, 1. e. gr. Etruriam, Cic. *elválasztani, v. szakasztani*; trennen, absondern. 2) *megválasztani, vagy határozni*; entscheiden, bestimmen. 3) *megkülömböztetni*; unterscheiden.

Discrímĭnátus, a, um, *megkülömböztetett*; unterschieden.

Discrúcĭátus, ūs, m. 4. *kín, gyötrelem, veszódűség*; die Marter, Qual.

Discrúcio, ávi, átum, áre, 1. *gyötrni, kínzani*; martern, quälen.

Digitized by Google

Discŭbĭtōrĭus, a, um, *asztalnél ülő*; zu Tiſche ſitzend. 2) Lectus discubitorius; *párna, v. vánkos, mellyen az asztalnál ültek*; ein Polſter, darauf man zu Tiſche ſaß.

Discŭbĭtus, us, m. 4. (discumbo) *asztalnál ülés, v. fekvés*; das Sitzen oder Liegen bey Tiſche. Aliquem discubitu praecurrere; Val. Max. *valaki előtt asztalhoz ülni*; ſich vor einem zu Tiſche ſetzen.

Dĭscŭbo, cŭbŭi, cŭbĭtum, cŭbāre, 1. *lefeküdni, aludni lefeküdni*; ſich ſchlafen legen, niederlegen. Noctu discubitum īre, Plaut. *estve lefeküdni (aludni)*; ſich Abends ſchlafen legen.

Dĭscŭlpo, āre, 1. *megigazítni, büntelennek vallani, kimenteni*; rechtfertigen, entſchuldigen.

Discumbo, ŭbui, ŭbĭtum, ĕre, 3. *asztalhoz elni, v. feküdni*; zu Tiſche ſitzen, liegen. Discumbitur, Cic. *asztalhoz ülnek*; man ſetzt ſich zu Tiſche. 2) *lefeküdni (aludni)*, ſich zu Bette legen. Coenati discubuerunt, Cic. *vatsora után lefeküdtek*; nach dem Abendeſſen legten ſie ſich ſchlafen.

Dĭscŭnĕātĭo, ōnis, f. 3. *elhasitás, p. o. ékkel*; die Zerſpaltung.

Dĭscŭnĕātor, ōris, m. 3. *fahasogató*; ein Holzſpalter.

Dĭscŭnĕātus, a, um, *ékkel el, ketté, v. széllyel hasított*; mit Keilen von einander geſpalten, zerſpalten.

Dĭscŭnĕo, āre, 1. *hasítni*; ſpalten. 2) *elválasztani, nyitni, el, v. felnyitni*; trennen, öffnen.

Dĭscŭpĭo, īvi, ītum, ĕre, 3. *igen, erősen, v. nagyon kívánni*; heftig begehren, ſehr wünſchen.

Discurro, cŭcurri et curri, cursum, ĕre, 3. *ide'stova futni, v. szaladni, futosni, szaladgálni*; hin und wieder laufen. 2) *széllyel futni, v. szaladni*; auseinander laufen. 3) e. gr. ad aliquem locum, Virg. *futni, szaladni*; laufen. 4) e. gr. equo; *lóháton, v. lovon ide'stova nyargalódni*; zu Pferde hin und wieder rennen. 5) fama totas urbes strenue discurrit, Curt. *hirtelen el futott, v. hatott a' hire a' városokon, v. -ra*; das Gerücht erſchallt allenthalben in den Städten. 6) *beszélgetni*; ſich unterreden, Geſpräch halten, discuriren.

Discursātĭo, ōnis, f. 3. *széllyel, v. ide'stova futkosás*; das Herumlaufen.

Discursātor, ōris, m. 3 *széllyelfutkosó*; der hin und her läuft, herum laufend. 2) *könnyű gyalogkatona*; ein leichter Soldat zu Fuße.

Discursim, Adv. *ide'stova, v. széllyel futkosva*; herum laufend.

Discursĭo, ōnis, f. 3. i. q. discursatio.

Discurso, āre, 1. *széllyel, v. ide'stova futkosni, v. szaladgálni*; hin und her laufen, herum laufen.

Discursus, us, m. 4. *ide'stova futkosás*; das Hin- und Herlaufen. 2) e. gr. stellarum, Plin. *járás, futás*; der Lauf. 3) *beszélgetés*; ein Geſpräch.

Discus, i, m. 2. *lapos karika, mellyet testigyakorlás kedvéért hajigáltak a' régiek, hajjitókarika*; eine runde flache Scheibe, welche die Alten warfen, um eine Leibesübung zu haben, eine Wurfſcheibe. 2) *tányér*; ein Teller. Discum, quam philosophum audire malunt, Cic. *elsőbbek a' tálban, mint az oskoldban*; ſie hören lieber den Schüſſel- und Tellerkorb ertönen, als einen Lehrer und Philoſophen.

Discusse, Adv. *tulajdonképen, szoresan*; eigentlich, genau.

Discussĭo, ōnis, f. 3. *megrázás*; die Erſchütterung. 2) *szoros megvi'sgálás, v. utánnajárás*; eine genaue Betrachtung oder Nachforſchung.

Discussor, ōris, m. 3 *kikurkászó*; ein Erforſcher. 2) *számadás vi'sgáló*; ein Rechnungsreviſor.

Discussōrĭus, a, um, *kifürkésző, el-ütő, széllyel verő*; fähig etwas aufzulöſen oder zu vertreiben.

Discussus, a, um, *elosztott, széllyel vert*; von einander getrieben. 2) *megrázott*; erſchüttert.

Discŭtĭo, ussi, ussum, ĕre, 3. (quatio) *elrontani, széllyel verni, rázni, szúrni, v. rontani*; von einander ſchlagen, erſchüttern, zerrütten, zerſchmettern. 2) *ellűzni, oszlatni, v. választani, széllyel v. el oszlatni, v. szórni*; vertreiben, vertheilen, zertrennen, zerſtreuen. Ebrietate discussa, Cic. *kialudván a' mámor*; nachdem der Rauſch ausgeſchlafen war. 3) *gondolóra, v. fontolóra venni, megfontolni, kifürkészni, kitaláltni*; erwägen, erforſchen, ergründen. Paullo altius discutiendum est, Cic. *jobban meg kell vi'sgálni*,

Digitized by Google

v. tovább utánna kell látni; man muß es weiter unterſuchen. 4) e. gr. captiones alicujus; *valaki kötelődködő kérdéseit megfejteni*; eines verfängliche Fragen auflöſen. 5) e. gr. rem, Cic. *félre vettetni valami dolgot*; machen, daß eine Sache verworfen wird.

Disdiăpāson, *kettős nyóltizadkang a' mu'sikában*; eine doppelte Octave in der Muſik.

Dīsēmus, a, um, *két 'syllabás*; zweyſylbig.

Diserte, Adv. *tulajdonképen, világosan, nyilván, v. magyarosan*; eigentlich, deutlich. 2) *ékesen*; beredt.

Disertim, Adv. *világosan*; deutlich. 2) *nyilván, igazán*; offenbar, wirklich, ausdrücklich.

Dīsĕrtĭo, ōnis, f. 3. *elválasztás, házassági elválás*; die Abſonderung, Ehetrennung. Legitur et Disortio.

Disertĭtūdo, ĭnis, f. 3. *ékesenszólllás*; die Beredſamkeit.

Dīsĕrtor, ōris, m. 3. *ékesenszóló*; ein beredter Mann.

Dīsĕrtus, a, um, (dissero), *elrendelt, rendbe szedett, rendes, világos*; geordnet, ordentlich, deutlich. 2) *ékesen szóló*; beredt. Leporum ac facetiarum disertus, Cato. *tréfás, tréfákoz értő*; der ſich auf den Scherz wohl verſtehet. 3) *tulajdonképen, v. nyilvánvaló*; eigentlich, ausdrücklich. Disertis verbis, Cic. *nyilvánságosan*; mit deutlichen Worten. Comp. disertior, Superl. disertissimus, Cic.

Disglūtĭno, āre, 1. (gluten) *az enyvezést felszakítni*; den Leim auftrennen. 2) Trop. *elválasztani, v. szakasztani*; trennen.

Disgrātĭa, ae, f. 1. *szerentsétlenség, kedvetlenség, megsértés*; ein Unglück, eine Beleidigung. Gloss.

Disgrĕgo, āre, 1. (grex) *a' nyájtól elválasztani, v. szakítani*; von der Heerde ſondern, trennen.

Disgrĕgus, a, um, *különböző, elválasztott*; unterſchieden, abgeſondert.

Dishīasco, ĕre, 3. *hi, fel, v megnyilni*; ſich aufthun, ſich von einander geben.

Dījecto, āre, 1. *széllyel, v. ide'stova hányogatni, szórogatni, v. hintegetni*; von einander werfen, oft hin und her werfen, zerſtreuen.

Dijectus, us, m. 4. *széllyel, v. elhányás, v. szórás*; die Zerwerfung, Zerſtreuung.

Dijectus, a, um, *széllyel, el, v. ide'stova hányt szórt, v. hintett*; zerworfen, hin und her geworfen, zerſtreut.

Dijĭcĭo, ĕci, ectum, ĕre, 3. (jacio) *el, v. széllyel hányni, v. szórni*; von einander werfen, zerſtreuen. e. gr. in fugam, Tac. *megszalasztani*; in die Flucht jagen. 2) Trop. *elvesztegetni, pazérolni, v. tékozolni, kimenni a' kátán*; verthun, durchbringen. 3) *elpusztítni, elrontani, semmivé tenni*; zerſtören, zu Grunde richten. 4) e. gr. aream; Nep. *beszakasztani, lerontani*; einreißen.

Dijŭgātĭo, ōnis, f. 3. *elválasztás, v. szakasztás*; die Trennung.

Dījŭgātus, a, um, e. gr. a re aliqua; *elszakasztott, v. választott*; getrennt.

Dijŭgo, āre, 1. *elválasztani, v. szakasztani*; trennen.

Disjunctim, Adv. *elválasztva, v. szakasztva, különkülön*; getrennt, auseinander geſetzt.

Disjunctĭo, ōnis, f. 3 *elválasztás, v. szakasztás*; die Abſonderung, Trennung.

Disjunctīvus, a, um, *egymástól különböző, egymás ellenébe tétetett*; von einander entgegen geſetzt, von einander geſondert.

Disjunctus, a, um, *elválasztott*; abgeſondert. 2) *eltávozott*; entfernt. e. gr. ab intelligentia, Cic. *érthetetlen*; was man nicht verſtehen kann. 3) *különböző, egymás ellenébe tétetett*; unterſchieden, entgegen geſetzt. Comp. disjunctior. Superl. disjunctissimus. Disjunctissimae terrae, Cic. *messzeföldek*; weit entfernte und entlegene Länder.

Disjungo, nxi, nctum, ĕre, 3. *elválasztani*; abſondern. 2) *megkülömböztetni*; unterſcheiden. 3) *elháritni, elfordítni*; abwenden e. gr. aliquem ab amicitia alicujus; *valakit elidegenitni valakitől*; einen von einem abwendig machen. 4) *kifogni, p. o. a' járomból*; ausſpannen. 5) e. gr. agnos a mamma, Varr. *elfogni a' tsetstől*; abſetzen. 6) disjungi Italiae oris, Virg. *eltávozni*; entfernt werden.

Dislŏcātĭo, ōnis, f. 3. *ki fitzamlás, v. mosdítás*; die Verrenkung.

Digitized by Google

Dislŏcēnsis, e, Adj. (locus), *különböző helyeken tartózkodó*; der sich an unterschiedlichen Orten aufhält.

Disŏrtĭo, ōnis, f. 3. *örökségnek felosztása az örökösök közt*; die Eintheilung des Erbgutes unter die Erben.

Dispălātus, a, um, *szellyelszórt, elosztott*; von einander gestreuet.

Dispălesco, ĕre, 3. *mindenek előtt esmeretes lenni*; überall bekannt werden.

Dispălor, ātus sum, āri, 1. *ide'stova, v. szellyel kóborolni*; hin und her schweifen. e. gr. in agris; Nep. *elszéledni*; umher laufen.

Dispando, di, passum, (et pansum, raro) ĕre, 3. *kiterjeszteni, terítni, v. feszítni*; ausbreiten, ausdehnen, auseinander spannen. Palmam dexterae manus dispandere. Svet.

Dispansus, a, um, *ki terjesztett, terített, v. feszített*; ausgebreitet, ausgespannt.

Dispar, āris, v. e. gr. viribus, Liv. *egyenetlen, nem egyenlő*; ungleich. 2) *különböző*; verschieden.

Dispărātĭo, ōnis, f. 3. *elválasztás, v. szakasztás*; die Absonderung, Trennung.

Dispărātus, a, um, (disparo) *elválasztott*; abgesondert. 2) disparata, Log. *egyenesen ellenébe tett*; geradezu entgegen gesetzt.

Dispărĕo, ēre, 2. *eltűnni*; verschwinden.

Dispargo, si, etc. i. q. Dispergo.

Dispărĭlis, e, i. q. dispar.

Dispărĭlĭtas, ātis, f. 3. *egyenetlenség, különbözés*; die Ungleichheit, Unähnlichkeit, Verschiedenheit.

Dispărĭlĭter, Adv. *különbözően, különböző módon, v. módra*; auf verschiedene Art, verschiedentlich.

Dispărĭtas, ātis, f. 3. *egyenetlenség*; die Ungleichheit.

Dispăro, āvi, ātum, āre, 1. *elválasztani*; absondern. 2) *különböző részekre küldeni*; in verschiedene Gegenden schicken.

Dispartĭbĭlis, e, *el, v. felosztható*; theilbar.

Dispartĭo, Dispartior, i. q. Dispertio etc.

Dispătrĭo, āre, 1. *hazájából kimenni, elútazni*; aus seinem Vaterlande gehen, verreisen.

Dispectĭo, ōnis, f. 3. i. q. Dispectus.

Dispecto, āre, 1. *megnézegetni, v. vi'sgálgatni*; betrachten, besehen, beschauen.

Dispector, ōris, m. 3. *megvi'sgáló, néző, v. kémlelő*; ein Untersucher, Betrachter.

Dispectus, us, m. 4. *megtekintés, nézés, v. vi'sgálás*; das Besehen, Ansehen, die Betrachtung, Besichtigung, Untersuchung.

Dispello, pŭli, pulsum, ĕre, 3. *szellyeltíni*; aus einander treiben. 2) e. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *elverni, űzni, v. kergetni*; vertreiben, verjagen.

Dispendĭōsus, a, um, e. gr. cunctatio, Colum. *káros, drtalmas, veszedelmes*; nachtheilig.

Dispendĭum, ĭi, n. 2. *költség*; die Kosten, der Aufwand. 2) *kár, veszteség*; der Schaden, Verlust. 3) *fogyás, kevesedés*; die Abnahme, Verminderung. 4) *kerülés*; ein Umweg. Dispendia viae, Lucan. *nagy kerülő*; ein weiter Umweg. 5) Trop. famae dispendia, Claud. *rossz hír név*; ein böser Ruf.

Dispendo, pĕndi, pensum, pessum, 3. i. q. dispando.

Dispendo, pendi, pensum, ĕre, 3. *kiosztani*; austheilen.

Dispenno, ĕre, 3. *kiterjeszteni*; ausdehnen.

Dispensātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. aerarii, Cic. *gondviselés, sáfárkodás*; die Verwaltung. 2) *elrendelés, gazdálkodás*; die Eintheilung, Wirthschaftlichkeit. 3) *engedés, megengedés, kegyelmezés*; die Beguadigung, Erlaubung, Nachlassung.

Dispensātor, ōris, m. 3. *gondviselő, sáfár, tiszttartó*; ein Verwalter. 2) e. gr. belli, Plin. *hadikomisszárius*; ein Kriegscommissarius.

Dispensātōrium, ĭi, n. 2. *patika könyv, mellyben a' rendes orvosiszerek még vagynak írva*; ein Apothekerbuch, worin die gebräuchlichen Arzeneyen beschrieben sind.

Dispensātrix, īcis, f. 3. *gondviselő, asszony, v. leány*; eine Verwalterinn.

Dispensātus, a, um, *kiosztott*; ausgetheilt. Male dispensata libertas, Senec. *igen nagy szabadság*; eine gar zu große Freundschaft.

Dispenso, āvi, ātum, āre, 1. *kimérni, kifizetni, pénzt utánozgatni, sáfár-*

kodni; abwägen oder auszahlen, Geld vertheilen. 2) *gazdaságosan elrendelni*; wirthschaftlich eintheilen. 3) *elrendelni*; eintheilen. 4) *ki, v. felosztani*; vertheilen, austheilen. 5) *megkegyelmezni, büntetését kisebbitni v. elengedni*, begnadigen, die Strafe mindern oder erlassen.

Dispensus, a, um, (dispendo), *kiosztott*; ausgetheilt.

Dispercŭtĭo, ussi, ussum, ĕre, 3. *összve, v. széllyelzúzni*; zerschlagen, zerschmettern.

Disperdĭtĭo, ōnis, f. 3. *elrontás, elpusztítás, kilrtás*; die Verderbung, Verheerung, Austilgung.

Dispĕrdĭtus, a, um, *elrontott, elpusztított, semmivétett*; verderbt, zu Grunde gerichtet.

Disperdo, dĭdi, dĭtum, ĕre, 3. *elrontani, pusztítni, v. tékozolni, semmivé tenni*; verderben, verwüsten, zu nichte machen. 2) Trop. e. gr. animi caussa aliquantum in deliciis, Plaut. *mulatságból valamit gyönyörűségre forditani*; zur Lust od. auf Ergötzlichkeiten verwenden.

Dispĕrĕo, ĭi, et ivi, itum, īre, 4. e. gr. aevo, Solin. *el romolni, v. pusztúlni, semmivé lenni*; verderben, zu Grunde gehen. 2) dispéream! si non mentiris dispeream, Mart. *veszszek el, ha az igaz*; wenn das wahr ist, so will ich sterben. 3) disperii, Ter. *oda vagyok, végem van*; es ist aus mit mir.

Dispergo, si, sum, ĕre, 3. *el, v. széllyel szórni, v. hinteni, elszélleszteni*; zerstreuen. 2) *elosztani*; vertheilen. 3) e. gr. alĭcui cerebrum, Ter. *valakinek a' fejét rútúl összvezúzni*; einem den Kopf derb zerschlagen. 4) *kiterjeszteni*; ausbreiten. 5) e. gr. viam cerebro, Ter. *befetskendezni*; bespritzen.

Disperno, ĕre, 3. *megvetni*; verschmähen.

Disperse, Adv. *egyenként, itt 's ott, ide 's oda el, v. széllyel szórva*; einzeln, hin und wieder, da und dort zerstreut.

Dispersim, Adv. i. q. Disperse.

Dispersus, a, um, *széllyel, v. el szórt v. osztott, rendbenem szedett, rendetlen*; zerstreut, hin und wieder zertheilt, noch nicht in Ordnung gebracht.

Dispersus, us, m. 4. *el, v. széllyel szórás, v. osztás*; die Zerstreuung.

Dispertio, īvi, et ĭi, ītum, īre, 4. e. gr. aliquid, in membra, Cic. *széllyel osztani*; zertheilen. 2) e. gr. exercitum per oppida, Liv. *el, v. felosztani*; vertheilen. 3) *kiosztani*; austheilen.

Dispertĭor, ītus sum, īri, 4. *el, ki, v. felosztani*; vertheilen, austheilen, eintheilen.

Dispertītus, a, um, *el, v. széllyelosztott*; zertheilt. e. gr. in multas animi curas, Liv. *sok gondokkal megterhelt*; mit vielen Sorgen beschwert. 2) *meg, v. felosztott*; getheilt. Officium dispertitum cum aliquo habere; *a' hivatalos dolgokat valakivel együtt vinni*; die Amtsgeschäfte mit einem getheilt haben.

Dispesco, ui, ĭtum, ĕre, 3. (paseo), propr *a' mezőről elvinni, elhajtani*; von der Weide führen. 2) Trop. e. gr. ab aliqua re, Plin. *elválasztani, elszakasztani, elszakitni*; trennen, absondern.

Dispessus, a, um, (dispando), *kiterjesztett*; ausgestreckt.

Dispĭcĭo, exi, ectum, ĕre, 3. (specio), *meg nézni, v. vĭzsgálni, körül nézni*; genau besehen. 2) e. gr. in omnes partes, Lucr. *körülnézni magát, körüskörül nézgélni*; sich umsehen. 3) dispiciunt canes; *kinyllt a' szemek a' kutya kölyköknek*; die jungen Hunde fangen an zu sehen. 4) Trop. *magára vigyázni, magáról gondoskodni*; sich vorsehen.

Displāno, āre, 1. i. q. complano.

Displĭcentĭa, ae, f. 1. *nem tetszés, tetszetlenség*; das Mißfallen, die Mißfälligkeit.

Displĭcātus, a, um, *kótzos, összvekuszált*; verwirrt.

Displĭcĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. (placeo), *nem tetszeni*; mißfallen. Cum Dat. displicens sui, Senec. *magával meg elégedetlen*; der sich selbst mißfällt.

Displicentĭa, ae, f. 1. *nemtetszés*; das Mißfallen.

Displĭcĭtus, a, um, *nem tetszö, tetszetlen*; mißfällig.

Displĭco, āre, 1. *kibontani*; aufflechten. 2) *széllyelszedni, egymástól elszedni*; zerlegen. 3) Trop. *kiterjeszteni, ki szélesiteni, kifeszitni*; erweitern, vergrößern, ausspannen.

Displōdo, si, sum, ĕre, 3. (plaudo),

Digitized by Google

el, v. széllyel pattanni, repedni, v. ugrálni, nagy lármát tsinálni, tenni, v. mivelni; zerplatzen, zerſpringen, ein großes Geräuſch oder Getöſe machen. 2) *széllyelvettetni*; zerſprengen.

Displōsus, a, um, *durrandsalszéllyelpattant*; mit einem Knalle zerſprungen.

Displŭvĭātus, a, um, (pluvia), e. gr. tectum, Vitr. *két óldalú tető, mellynek mind két felén v. óldalán lefoly az esővíz*; ein zweyſeitiges Dach, wo der Regen auf beyden Seiten abſchießen kann.

Dispŏlĭātĭo, ōnis, f. 3. *préddálás, ragadozás*; die Plünderung, Verauſbung.

Dispŏlĭātus, a, um, *le, v. ki vetkeztetett*; ausgeplündert. 2) *megfosztott*; beraubt.

Dispŏlĭo, āvi, ātum, āre, 1. *megfosztani, kipréddálni*; berauben, plündern. 2) Trop. e. gr. aliquem honore, Cic. *valakit tekintetéből v, méltóságából le, v. kitenni*; einen ſeiner Ehre entſetzen.

Dispondēus, i, m. 2. pes versus quatuor longarum syllabarum.

Dispōno, sui, sĭtum, ĕre, 3. *rendelni*; ordnen. e. gr. libros confusos, Cic. *rendbeszedni, rendesen rakni*; die Bücher ordentlich ſetzen. e. gr. aliquid per ordinem, Senec. *rendbehozni válamit*; etwas in Ordnung bringen. e. gr. aciem, Caes. *hadi rendbe állítni*; in Schlachtordnung ſtellen. 2) *el, v. felosztani*; eintheilen. 3) *valahova tenni, helyheztetni*; wohin ſtellen. 4) *el intézni, v. rendelni*; einrichten.

Dispŏsĭte, Adv. *rendesen*; ordentlich. Superl. dispositissime, e. gr. aedificare, Sidon. *a' legjobb rendel épitni*; in der beſten Ordnung bauen.

Dispŏsĭtĭo, ōnis, f. 3. *rendelés, elrendelés, helyheztetés*; die Ordnung, Anordnung. 2) *el, v. felosztás*; die Eintheilung. 3) *testalkatás*; die Leibesbeſchaffenheit. 4) *gondviselés*; die Verwaltung, die Aufſicht.

Dispŏsĭtor, ōris, m. 3. *elrendelő, rendbeszedő*; der Ordner.

Dispŏsĭtum, i, n. 2. *szándék, feltétel*; ein Vorſatz. Ex suo disposito id fecit. JCt.

Dispŏsĭtura, ae, f. 1. i. q. dispositio.

Dispŏsĭtus, a, um, e. gr. vita, Plin. *rendes, elrendelt*; geordnet, ordentlich. 2) *kész, ügyes, v. alkalmatos valamire*; bereit, geſchickt zu etwas. 3) *kimutatott, rendelt, mért, v. szabott, meg állított, v. határozott*; angewieſen, beſtimmt. Descriptum atque dispositum suum cuique sit munus. Cic. 4) *eleven, fris, jókedvű*: aufgeräumt, munter, friſch. Comp. dispositior. Sen.

Dispŏsĭtus, us, m. 4. i. q. dispositio.

Dispŭdet, uit, 2. i. q. pudet.

Dispulsus, a, um, *széllyelvert, egymástól el, v. széllyelüzött*; von einander getrieben.

Dispulvĕro, āre, 1. *porrátörni*; zu Pulver zerreiben, zu Staube machen.

Dispūmātus, a, um, *tajtékja, v. halja elszedett*; weggeſchäumt.

Dispūmo, āre, 1. i. q. despumo

Dispunctĭo, ōnis, f. 3. *el, le v kitörlés*; die Vertilgung, Auslöſchung. 2) *összeszámolás*; die Zuſammenrechnung. 3) *megvizsgálás*; die Unterſuchung. 4) e. gr. vitae, Tertull. *vég*; das Ende.

Dispunctor, ōris, m. 3. *megvizsgáló*; ein Unterſucher.

Dispunctus, a, um, *elválasztott, különböző*; zertrennt, unterſchieden.

Dispungo, nxi, nctum, ĕre, 3. *szúrás által kijelelni, v. megkülömböztetni*; durch Puncte oder Stiche unterſcheiden, auseinander ſetzen, anmerken. 2) *keresztülvonni, kitörölni*; durchſtreichen, auslöſchen. 3) *el, v. szellyelosztani*; zertheilen. 4) *eligazitni*; entſcheiden. 5) *számadást megnézni, v vizsgálni*; die Rechnung durchſehen. 6) *gondolóra venni, megfontolni*; erwägen, betrachten. e. gr. dies vitae, Sen. *életefolyását elgondolni*; ſeine Lebenstage überdenken. 7) e. gr. ordinem coeptum, Tertull. *el v. bévégezni*; endigen. 8) *elszakasztani*; trennen. Anima dispuncta, Tertull.

Dispŭo, ĕre, 3 *megvetni v. köpni*; wegſpeyen, verwerfen.

Dispŭtābĭlis, e, *vetélkedésre való*; diſputirlich. 2) *kétséges*; zweifelhaft.

Dispŭtātĭo, ōnis, f. 3. *felszámlálás, számbavevés*; die Überrechnung, Überſchlagung. 2) *okkalvaló beszélgetés, okoskodás, szóbeli vetélkedés, elmélkedés, vizsgálás*; die Un-

Digitized by Google

terredung mit Gründen, Abhandlung, Unterſuchung.

Disputātiuncŭla, ae, f. 1. Dim. *rövid elmélkedés*; kleine Abhandlung. 2) *rövid beszéllgetés*; eine kleine Unterredung. 3) *rövid szóbeli vetélkedés*; eine kleine Diſputation.

Disputātor, ōris, m. 3. *szóbeli vetélkedéshez értő*; einer, der wohl diſputiren kann.

Disputātōrīe, Adv. *szóbeli vetélkedés szerént*; nach der bey dem Diſputiren gewöhnlichen Art.

Disputātrix, īcis, f. 3. *szóval vetélkedő (asszony, v. leány)*; eine Diſputirerinn. 2) Adj. ars disputātrix, Quint. *szóbelivetélkedés mesterſége*; die Diſputirkunſt.

Dispŭto, āvi, ātum, āre, 1. *meg, v. elgondolni, számbavenni*; überſchlagen, überdenken. 2) *okkal v. fundamentomosan beszéllni, erősíteni*; gründlich reden, behaupten. 3) *megmutatni*; beweiſen. 4) *vetélkedni szóval, versengeni*; ſtreiten. e. gr. de lana caprina, Prov. *haszontalan dolgon vetélkedni*; wegen einer vergeblichen Sache ſtreiten. 5) e. gr. aliquid de aliqua re, Cic. *valamiről értekezni*; von einer Sache handeln. 6) e. gr. rationem cum aliquo, Plaut. *valakivel valami számadást elvégezni, v. végre hajtani*; eine Rechnung mit einem abthun. 7) *beszéllni, mondani, elmondani*; erzählen, ſagen.

Disquīro, sīvi, sītum, ĕre, 3. (quaero), *szorgalmatosan keresni*; genau nachſuchen. 2) *szorgalmatosan nyomozni, kürkészni, megvizsgálni, utánna látni, v. járni*; genau erforſchen, unterſuchen. 3) *vetélkedni, szóval*; diſputiren.

Disquīsītio, ōnis, f. 3. *szoros megvizsgálás, nyomozás, kürkészés, v. utánna látás*; eine genaue Unterſuchung, Nachforſchung. 2) *vetélkedést tárgyazó kérdés*; eine Frage worüber geſtritten werden kann. 3) *mindenek vélekedése megtudása után valami dologról itélet hozás*; das Urtheil, das über eine Sache gefällt wird, indem jeder ſeine Meinung ſagt.

Dirāpio, ĕre, 3. *el, v. széllyel szakítni, v. tépni*; zerreißen. 2) *prédálni, ragadozni*; rauben.

Dirāro, āvi, ātum, āre, 1. (rarus); *ritkítni*; dünne machen.

Disrumpo, pi, tum, ĕre, 3. i. q. dirumpo. Dolore disrumpi, Cic. *a' fájdalom miatt széllyel szakadni*; vor Schmerzen zerberſten. 2) disrumpor, Ter. *kész vólnék magamat széllyel tépni*; ich möchte mich zerreißen.

Dirŭptus, a, um, *ketté, v. kétfelé tört*; entzwey gebrochen.

Dissaepio, Dissaeptio, i. q. Dissepio, Disseptio.

Dissāvior, i, q. Dissuavior.

Dissĕcatus, a, um, *el, v. széllyel, metszett, v. vágott*; zerſchnitten, zerhauen.

Dissĕco, cui, ctum, cāre, 1. *el, v. széllyel metszeni, vágni, v. kaszítni*; zerſchneiden, zerhauen, zerſpalten.

Dissectus, a, um, *el, v. széllyel metszett, v. vágott*; zerſchnitten, zerhauen.

Dissēmĭnātio, ōnis, f. 3. *vetés*; die Ausſaat. 2) *elszórás, v. kintés*; die Ausſtreuung.

Dissēmĭnātus, a, um, *elvetett*; ausgeſäet. 2) *el, v. kiszórt, v. kintett*; ausgeſtreuet.

Dissēmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *széllyelvetni, p. o. a' magot*; hin und her ſäen. 2) *kiszórni, v. kinteni a' magot*; den Saamen ausſtreuen. 3) Trop. *elterjeszteni*; ausbreiten. e. gr. aliquid in orbis terrae memoriam sempiternam. Cic. Latius opinione disseminatum est hoc malum. Idem.

Dissensio, ōnis, f. 3. *egyenetlenség, meghasonlás*; die Uneinigkeit, Zwietracht. 2) *különbözés*; die Verſchiedenheit.

Dissensus, us, m. 4. i. q. dissensio.

Dissentāneus, a, um, *különöző, ellenkező*; der eine andere Meinung hat, widerwärtig. 2) *egyenetlen*; ungleich.

Dissentio, si, sum, īre, 4. *más vélekedésen lenni, különözni*; einer andern Meinung ſeyn. 2) e. gr. ab aliquo, cum aliquo et inter se, Cic. *nem egyezni*; nicht übereinſtimmen. e. gr. ab aliquo in, et de re, aliqua, Cic. *valami dologban valakitől különözni*; in einer Sache mit einem nicht einig ſeyn. 3) e. gr. a se, Cic. *ellenkezni magával*; uneinig ſeyn, ſich widerſprechen.

Digitized by Google

Dissépărātĭo, ōnis, f. 3. i. q. separatio.

Dissēpăro, i. q. separo.

Dissēpīmen, et Dissepimentum, i, n. 2. *közfal*; eine Scheidewand. 2) *dióbél vdlasztó hártya*; der Sattel in der welschen Nuß.

Dissēpĭo, psi, ptum, īre, 4. *békerítni, sövénnyel béfonni, késövényelni*; verzäunen. 2) *el- v. beszakasztani*; trennen, einreißen.

Dissēptum, i, n. 2. i. q. Disseptum.

Dissēptĭo, ōnis, f. 3 i. q. disseptum.

Dissēptum, i, n. 2. ut: saxa dissepta domorum, Luer. *kö közfal, tüzfal*; ſteinerne Scheidewände der Häuſer, Brandmauern. 2) *keresztkártya*; das Zwerchfell.

Disseptus, a, um, *békerített, sövénnyel béfont, késövényelt*; verzäunt.

Dissĕrēnasco, năvi, ātum, ĕre, 3. *tisztúlni, világosodni kezdeni*; hell und heiter werden.

Dissĕrēno, āre, 1. *tiszta, világos lenni, feltisztúlni*; hell und heiter ſeyn.

Dissĕro, ĕvi, ĭtum, ĕre (sero, evi), *ide 's tova vetni, a' magot el szórni*, v. *hinteni*; hin und her ſäen, den Saamen ausſtreuen. 2) Trop. *ki, v. elterjesztení*; ausbreiten, verbreiten.

Dissĕro, rui, rtum, ĕre, 3. (sero, ui); *elveani, elszedni egymástól*, v. *-ból*; aus einander nehmen, von einander fügen. 2) *monduni, szóllani*; ſagen, ſprechen. 3) *rendesen, előadni valamit*; etwas ordentlich vortragen. 4) *valamiről értekezni*. v. *okoskodni*; von etwas mit Gründen handeln, abhandeln. 5) *beszéllgetni, szóval vetélkedni*; ſich unterreden, diſputiren. 6) *vizsgálni, nyomozni, megmutatni, bébizonyítni*; erörtern, darthun, beweiſen. 7) *el, v. előbeszéllni*; erzählen.

Disserpo, psi, ptum, ĕre, 3. *ide 's tova*, v. *széllyel tsúszkálni*, v. *mászkálni*; hin, und her ſchleichen, herum ſchleichen.

Dissertātĭo, ōnis, f. 3. *beszéd, beszéllgetés*; eine Rede, ein Diſcurs. 2) *értekezés*; eine Abhandlung. 3) *szóbeli vetélkedés*; eine Diſputation.

Dissertātor, ōris, m. 3. *beszéllő, beszédet tartó*; ein Redner. 2) *szóval vetélkedő*; ein Diſputirer. 3) *értekező*; der eine Abhandlung macht.

Disserto, āre, 1. (dissero, ui), *beszéllni, szóval vetélkedni*; reden, diſputiren. 2) e. gr. de aliqua re, Gell. *elmélkedni, előadni, el*, v. *előbeszéllni*; handeln, vortragen, erzählen.

Dissĭco, ĕre, 3. *elvágni*, v. *vagdalni, széllyel oszlani*, v. *darabolni*; zerhauen, zertheilen. 2) *elfogyasztani*, v. *pusztítni*; verthun.

Dissĭdentĭa, ae, f. 1. i. q. dissidium.

Dissĭdĕo, ĕdi, essum, ēre, 2. (sedeo), proprie: *el*, v. *távolúlni egymástól*; von einander ſitzen. 2) e. gr. in magnis rebus, Cic. *külömbözni*; uneinig ſeyn. e. gr. alicui et cum aliquo, Hor. *ellenkezni*; uneins ſeyn. 4) *eltávozni*; abweichen. Chrysippus cum Cleanthe doctore suo multis rebus dissidet. Cic.

Dissĭdĭum, ĭi, n. 2. *egyenetlenség, visszavonds, hdboruság*; die Uneinigkeit, Zwietracht. 2) *elválás*; die Trennung.

Dissĭgillo, āre, 1. *a' petsétjét leszakasztani, felszakasztani*; das Siegel wegthun, entſiegeln. Vopisc.

Dissigno, āre, 1. loco: designo, Symm.

Dissĭlĭo, ilui (ilivi), ultum, (dis et salio), silire, 4. *széllyelugrani, széllyelugrálni*; von einander ſpringen, zerſpringen.

Dissĭmĭlis, e, *nem hasonló, külömböző*; ungleich, unähnlich. Comp. dissimilior. Superl. dissimillimus.

Dissĭmĭlĭter, Adv. *külömbözőmódon, külömben*; unähnlich, verſchieden, auf unähnliche Art.

Dissĭmĭlĭtūdo, ĭnis, f. 3. *külömbség*; die Unähnlichkeit, Verſchiedenheit.

Dissĭmŭlāmentum, i, n. 2. *tettetés, szín, színmutatás*; Verſtellung, Schein, den man annimmt.

Dissĭmŭlanter, Adv. *tettetve*; verſtellterweiſe. 2) *alattomban, titkolva*; ingeheim.

Dissĭmŭlantĭa, ae, f. 1. *tettetés*; die Verſtellung. 2) *gondolatjának tettetés által való eltitkoldsa*; Verhehlung ſeiner Gedanken. Cic.

Dissĭmŭlātĭo, (Dissimil.), ōnis, f. 3. *tettetés, eltitkolás*; die Verſtellung, Verhehlung ſeiner Gedanken. 2) *el- palástolás, eltitkolás, elrejtés*; die Verhehlung, Verbergung. Tacit.

Dissĭmŭlātor, ōris, m. 3. *tettető*; der ſich verſtellt. 2) *eltitkoló, elpalástoló*; der Verhehler, der ſich etwas nicht merken läßt.

Digitized by Google

Dissĭmŭlātus, a, um, *tettetett, eltitkolt*; verſtellt, verhehlt.

Dissĭmŭlo (Dissimil.), āvi, ātum, āre, 1. *eltitkolni, tettetni magát*; etwas verhehlen, ſich verſtellen. 2) *elhallgatni valamit*; etwas verſchweigen.

Dissĭpābĭlis, e, *oszlatható, elszélleszthető*; zerſtreulich. Cic.

Dissĭpātĭo, ōnis, f. 3. *elszélesztés*; die Zerſtreuung. Cic. 2) v. gr. praedae; *megosztás, elosztás*; die Vertheilung.

Dissĭpātor, ōris, m. 3. *elszélesztő*; der Zerſtreuer, Vernichter.

Dissĭpatus, a, um, *elszélesztett, széllyelszórt*; zerſtreuet.

Dissĭpo, āvi, ātum, āre, 1. *megosztani, részekre osztani*; von einander theilen, zertheilen. 2) v. gr. hostes, Caes. *elszélleszteni*; zerſtreuen. 3) v. gr. statuam, Cic. tecta, Liv. *lerontani, széllyelszorni*; einreiſſen, zerſtören. 4) v. gr. sermonem, famam, Cic. *elterjeszteni, elhirlelni*; ausbreiten, überall bekannt machen, verbreiten, ausſtreuen. 5) v. gr. patrimonium, Cic. *elvesztegetni, elpazérolni*; verthun, verſchwenden.

Dissĭtus, a, um, *távollévő, félre v. messze lévő*; abgelegen, entfernt.

Dissŏcĭābĭlis, e, *nem egyeztethető, összeszerkeszthetetlen, össze nem férő*; unverträglich, was ſich nicht vereinigen läßt. 2) Active: *elválasztó*; trennend. Hor.

Dissŏcĭālis, e, idem quod dissociabilis.

Dissŏcĭātĭo, ōnis, f. 3. *elválasztás, különválasztás*; die Abſonderung, Trennung.

Dissŏcĭātus, a, um, *elválasztott*; zertrennt, abgeſondert.

Dissŏcĭo, āvi, ātum, āre, 1. *elválasztani, különválasztani egymástól*; trennen, abſondern, entzweyen. Cic.

Dissŏlūbilis, e, *megoldozható, felold-ható*; auflöslich, zertrennlich. Cic.

Dissŏlūte, Adv. *resten, restül, túnyán, túnyúl, gondatlanúl*; nachläſſig, unachtſam, liederlich. Cic. 2) *minden összeköttetés nélkül*; ohne Verbindung.

Dissŏlūtĭo, ōnis, f. 3. *megoldás, felóldás*; die Auflöſung, Trennung. 2) *elválasztás, kivlogatás*; die Abſonderung. 3) *eltörlés, semmivétel*; die Abſchaffung, Vernichtung. Dissolutio legum, Cic. *a' törvények eltörlése*: die Aufhebung der Geſetze. 4) animi dissolutio et remissio, Cic. *az elménck megoldámitása és megújjuldsa*; die Erquickung, Erheiterung. Stomachi dissolutio, Plin. *a' gyomornak elgyengülése*; die Schlaffheit, oder die Erſchlappung, des Magens. 5) *végveszedelem, halál*; der Untergang, Tod.

Dissŏlūtor, ōris, m. 3. *eltörlő, elvesztő, pusztító*; der Zerſtörer, Vernichter.

Dissŏlūtus, a, um, *szabadon lévő, megoldott*; frey, aufgelöst. 2) *széllyelszilált*; zerſtreut. Dissoluti capilli, Plin. *repülő haj*; fliegende Haare. 3) *rest, túnya, gondatlan*; nachläſſig, unachtſam, unbeſonnen. 4) *zabolátlan, feslett erkölcsű*; liederlich, zügellos.

Dissŏlvo, sŏlvi, sŏlūtum, solvĕre, 3. v. gr. aliquid, Cic. *megoldani, mególdozni, felóldozni*; auflöſen. 2) *kifizetni, megfizetni*; auszahlen. Disolvere pecuniam, Disolvere nomen, Cic. *adóssdgát lefizetni*; eine Schuld bezahlen. 3) *elóldani, szabadon botsátni*; loslaſſen. 4) v. gr. aes, Luer. *elolvasztani*; ſchmelzen, zerlaſſen. 5) v. gr. dolorem capitis, Plin. *eloszlatni*; zertheilen. 6) v. gr. societatem, leges, amicitiam, Cic. *elbontani, eltórleni, elrontani*; trennen, aufheben, auflöſen, zernichten, zerſtören. 7) v. gr. interrogationes, Cic *eloszlatni, megfejteni*; auflöſen, beantworten.

Dissŏnantĭa, ae, f. 1. *hangellenkezés*; die Disharmonie. 2) *ellenkezés, egyenetlenség*; die Ungleichheit.

Dissŏno, ui, ĭtum, āre, 1. *nem egyezni, ellenkezni*; nicht übereinſtimmen, verſchieden ſeyn. 2) *visszahangzani*; wiederſchallen.

Dissŏnus, a, um, *ellenkezőkangú*; nicht übereinſtimmend, verſchieden klingend, von verſchiedenen Tönen. 2) Trop. *nem egyező, különböző*; nicht übereinſtimmend, verſchieden.

Dissors, tis, o. 3. *különböző sorsú*; von ungleichem Schickſale. 2) *különböző*; unähnlich.

Dissuādĕo, si, sum, dēre, 2. *ellenzeni, nem javallani, nem tanátsolni*; widerrathen.

Dissuāsĭo, ōnis, f. 3. *ellenzés*; die Widerrathung. Cic.

Dissuāsor, ōris, m. 3. *ellenző*; der Widerrather.

Dissuāvĭor, āri, Dep. 1. *össze meg*

Digitized by Google

összve tzókolni, tzókolgatni; zerkűssen, i. e. sehr küssen,

Dissuesco, loco: desuesco.

Dissulcus, a, um, *hasitott*; gespalten.

Dissulto, āre, Frequ. a dissilio, *széllyel ugrálni, pattogni*; zerspringen.

Dissuo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *elfejteni, a' mi összve volt varrva*; auftrennen, was genäht war.

Dissŭpo, i. q. Dissipo.

Dissūtus, a, um, *felfeslett, kifeslett*; aufgetrennt.

Dissyllăbus, a, um, *kétfogású, kétszótagú*; zweyſylbig.

Distăbesco, ĕre, idem q. tabesco, *elalélni, p. o. éhség miatt*; zergehen, vergehen.

Distaedet, ĕre, idem quod taedet, taedĕre, *megúnni, megunatkozni, valamitől*; einen Ekel oder Abſcheu bekommen.

Distans, tis, o. 3. *távollévő*; entfernt.

Distantĭa, ae, f. 1. *távolyság, meszszeség, köz*; der Abſtand, Entfernung, Zwiſchenraum. 2) *külömbség*; Abſtand, Unterſchied, die Verſchiedenheit.

Distĕctus, a, um, i. q. detectus, Alc. Avit. *felfedett*; aufgedeckt.

Distĕgum, i, n. 2. *két emeletű*; das zwey Stockwerke hat.

Distĕmpĕro, āre, 1. *bédsztatni*; einweichen, einwäſſern. Fulg.

Distendo, di, tum et sum, dĕre, 3. v. gr. brachia, Ovid. *kiterjeszteni*; ausdehnen. 2) *kifeszitni*; ausſpannen. 3) distendere rictum, Plin. *feltátni szádat, torkát*; den Rachen aufſperren. 4) v. gr. hostium copias, Liv. *széllyel oszlatni, megszaggatni*; zertheilen, trennen. 5) v. gr. ventrem, *meg tölteni (a' kasát)*; voll füllen. 6) *sokfelé foglalatoskodtatni*; beſchäftigen.

Distentĭo, et Distensio, ōnis, f. 3. *kiterjedés, kifeszülés*; die Ausdehnung, Ausſpannung. Nervorum distensio: *görts*; der Krampf. Cels.

Distento, āre, Frequ. a distendo, *kifeszitni*; ausdehnen, ausſpannen. 2) Met. *telestölteni*; voll füllen.

Distentus, us, m. 4. *kifeszülés*; die Ausdehnung, cutis sufflatae, Plin.

Distentus, a, um, Partic. a distendo, et a distineo; *egymástól távol tartott*; von einander gehalten. 2) *megakadályoztatott*; verhindert. 3) v. gr. aliqua re, Cic. *foglalatoskodó valamivel*; beſchäftiget. 4) *tele, megtöltött*; voll, angefüllt.

Distermĭno, āre, 1. *elválasztani, elszakasztani tőle*; abſondern, trennen. Judaeam ab Aegypto, Plin.

Distermĭnus, a, um, *elválasztott, külömböző*; abgeſondert, unterſchieden.

Disterno, strāvi, strātum, ĕre, 3. *külön ágyolni, v. vetni ágyat*; von einander betten, ein beſonderes Lager für Jemanden machen. Apul.

Distĕro, strīvi, strītum, sterĕre, 3. *széllyelzúzni vagy törni*; zerreiben, zerſtampfen.

Distichon, i, n. 2. *páros vers*: ein paar Verſe. Mart.

Distĭchus, a, um, *kétsorú*; zweyzeilig, zwey Reihen habend. Hordeum distichum, Colum. *két sorú árpa*; zweyſchichtige Gerſte. 2) v. gr. carmen, id. qu. Distichon.

Distillātĭo, Distillo, Distimulo, i. q. Destillatio, Destillo, etc.

Distinote, Adv. *megkülömböztetve*; mit Unterſchied. 2) *rendesen*; ordentlich. 3) *világosan, nyilván*; deutlich. Comp. distinctius.

Distinctĭo, ōnis, f. 3. *megkülömböztetés*; die Unterſcheidung, der Unterſchied. 2) *felosztás*; die Eintheilung. Distinctiones; *megkülömböztető v. megosztó jelek, p. o. a' vonás, pontosvonás, kettős pont, pont*, (Comma, Colon, Semicolon, Punctum), die Unterſcheidungszeichen der Sätze. 3) *ékesség*; der Schmuck.

Distinctor, ōris, m. 3. *megkülömböztető*; der Unterſcheider.

Distinctus, us, m. 4. *megkülömböztetés*; der Unterſchied, die Unterſcheidung. Tacit.

Distinctus, a, um, *megkülömböztetett*; unterſchieden. 2) *megosztott*; zertheilet. 3) *felékesített*; geſchmückt. 4) *világos, értelmes, érthető*; deutlich.

Distĭnĕo, tinui, tentum, tinēre, 2. *egymástól eltartóztatni*: von einander halten, nicht zuſammenlaſſen. 2) *elválasztani, megosztani*; trennen, theilen. Duae sententiae, distinebant senatum. Liv. 3) *megakadályoztatni, feltartóztatni*; aufhalten, verhindern.

Distinguo, nxi, nctum, gvĕre, 3. v. gr. vera a falsis, Cic. *megkülömböztetni*; unterſcheiden. 2) v. gr. poculum gemmis; *felékesgetni, feltzifrázni*;

Digitized by Google

schmücken, auszieren. 3) *világosságnak és könnyebb értheténének okáért megszaggatni, p. o. a' mondás részeit*; die Theile des Satzes abtheilen.

Disto, āre, 1. (dis et sto), ab aliquo, Caes. *távol lenni*; von einander entlegen seyn, entfernt seyn. 2) v. gr. inter se, Curt. *különbözni egymástól*; unterschieden seyn. Nihilum distat, Hor. *mindegy*; es ist einerley.

Distorquĕo, si, tum, quĕre, 2. v. gr. oculos, Hor. *félrehúzni, tekerni, v. elfordítni, p. o. szemeit*; verzerren, verdrehen, z. B. die Augen. 2) *kínozni*; martern, quälen.

Distorsĭo, ōnis, f. 3. *félretekerés, elforditás, kifutsards*; die Verkehrung, Verdrehung. 2) *formájából kivevés*; die Verstellung.

Distortĭo, ōnis, f. 3. id. qu. Distorsio.

Distortus, a, um, *elfatsart, félretekert, elforditott, félrevont*; verbogen, verzerrt, verdreht. 2) *formátlan*; ungestaltet.

Distractĭo, ōnis, f. 3. (distraho), *egymástól elvonás, elválasztás*; das Voneinanderziehen, die Absonderung, Trennung. 2) *idegenkedés, egyenetlenség*; die Abneigung, Uneinigkeit. 3) v. gr. mercium; *eladás*; der Verkauf. 4) v. gr. animi, Sen. *mulatság*; eine Zerstreuung.

Distractor, ōris, m. 3. *eladó*; der Verkäufer.

Distractus, a, um, *egymástól elszaggatott*; von einander gerissen. 2) *megosztott, széllyelszedett*; zertheilt. 3) *foglalatos*; beschäftigt.

Distrăho, xi, ctum, hĕre, 3. *ide'stova húzni vonni, egymástól elvonni, széllyelszedni*; hier und da hin ziehen, von einander ziehen, oder zerren, zerreißen, zertheilen. 2) v. gr. animam a corpore, Sen. *elszakasztani, elválasztani*; trennen, absondern. 3) v. gr. controversiam, Cic. *véget vetni, végét szakasztani*; endigen. 4) v. gr. rem, Caes. *akadályoztatni, hátráltatni*; verhindern, aufhalten. 5) *eladni, árrúba bocsátni*; verkaufen. 6) aliquem ab aliquo; *elidegenitni, elvonni*; abwendig machen, abziehen. 7) v. gr. animum, Sen. *mulatni magát, felvidámitni elméjét*; zerstreuen.

Distribŭo, bŭi, būtum, bŭĕre, 3. *elosztatni, felosztatni, felosztani, elterjeszteni*; vertheilen, austheilen, eintheilen, verbreiten. 2) *kiosztani*; austheilen. 3) in partes distribuere, *részekre osztani, felosztani*; vertheilen.

Distribūte, Adv. *elosztva, kiosztva*; eingetheilt, vertheilt.

Distribūtĭo, ōnis, f. 3. *kiosztás, elosztás, kiosztogatás*; die Austheilung, Vertheilung. 2) *felosztás, elosztás*; die Eintheilung.

Distribūtor, ōris, m. 3. *kiosztó, elosztó, elosztogató*; der Austheiler, Vertheiler, Eintheiler.

Distribūtus, a, um, *kiosztott, elosztott, elosztogatott*; ausgetheilt, vertheilt. 2) *felosztott*; eingetheilt.

Districte, vel Destricte, Districtim, Adv. *szorosan, keményen*; streng, genau, scharf, ernstlich. 2) *tulajdonképen*; eigentlich. 3) *röviden*; kurz.

Districtĭo, ōnis, f. 3. *nehézség, akadály*; die Schwierigkeit, das Hinderniß.

Districtus, a, um, (Distringo) *lefosztott*; abgestreift. 2) *megakadályoztatott*; verhindert. 3) *megterhelt*; beladen, überhäuft. 4) *kemény, kemoly*; streng, scharf, ernsthaft.

Districtus, us, m. 4. *kerület, járás, p. o. egy vármegyében*; ein Bezirk, District. Gloss. Geogr.

Distrigillo, āre, 1. *megvakarni, megdörgölni*; bekratzen, bereiben. Gloss.

Distringo, strinxi, strictum, stringĕre, 3. *kikötözni, kioggatni, kifeszitni*; ausspannen, hier und da binden. 2) v. gr. aliquem, carmine mordaci, etc. *megkapkodni, megvagdalni, tsúffá tenni*; durchziehen. 3) *lefosztani*; abstreifen. 4) *megvakarni, levakarni*; abkratzen. 5) *ide'stova elvonódni, foglalatoskodni, beléveredni valumi dologba*; sich beschäftigen, sich sehr mit etwas abgeben. 6) *megbüntetni*; bestrafen. 7) distringi; *bajlódni, törni a' fejét*; sich ängstigen, plagen. Vide et Destringo.

Distructus, Distruo, etc. vide Destruo, etc.

Distrunco, āre, 1. *elvágni, kétté v. széllyel vágni*; von einander hauen, zerhauen.

Distruo, etc. vide: destruo etc.

Disturbātĭo, ōnis, f. 3. *széllyelrontás, lerontás, romlás*; die Zerstörung. 2) *megzavarodás, rendetlenség*; die Unordnung.

Digitized by Google

Disturbatus, a, um, *lerontott, széllyelhányt*; zerstört, zerschlagen. 2) *megzavart, rendetlenségbe hozott*; in Unordnung gebracht, verwirrt.

Disturbo, āvi, ātum, āre, 1. *lerontani, széllyelhányni*; niederreißen, zerstören. 2) *megzavarni, rendetlenségbe hozni*; zerrütten, in Unordnung bringen. 3) v. gr. societatem, leges, Cic. *elhontani, elrontani*; zerstören, zu Grunde richten.

Disūnĭo, īre, 4. aliquid; *elválasztani egymástól*; trennen. Arnob.

Dĭtātor, ōris, m. 3. *gazdagító*; ein Bereicherer. August.

Ditātus, a, um, *meggazdagitott*; bereichert.

Dīte, Adv. *gazdagon*; reich. Comp. ditius. Sup. ditissime.

Dītesco, ĕre, 3. *gazdagodni, meggazdagodni*; reich werden.

Dithyrambĭcus, a, um, scil. poëma, vide: sequens.

Dithyrambus, i, m. 2. cognomen Bacchi. 2) i. e. poëma encomiasticum Baccho dicatum.

Dītĭo, ōnis, f. 3. *hatalom másokon, uralkodás*; die Macht über andere, Herrschaft. 2) *birtok*; das Gebieth.

Dītĭor, ditius, Comp. *gazdagabb*; reicher. Sup. ditissimus, a, um.

Ditissime, Adv. *igen gazdagon*; herrlich, sehr reich.

Dīto, āvi, ātum, āre, 1. aliquem aliqua re, Luer. *gazdagítni, meggazdagítni, felgazdagítni*; reich machen, bereichern.

Dĭu, (Adv. et Ablat. a dius, i. e. dies), *nappal*; bey Tage 2) *sokdig, sok ideig*; lange, lange Zeit. 3) *régolta*; seit langer Zeit. Quae diu cupimus. Cic. 4) *az előtt*; vorher. 5) *messze*; weit, weithin.

Dĭum, ĭi, et Dīvum, n. 2. *szabadság*; der freye Himmel. Sub dio, Cic. *a' szabad égalatt*; unter freyem Himmel.

Dĭūrētĭcus, a, um, *vizelethajtó*; den Urin treibend.

Dĭurno, āre, 1. *sokdig tartani vagy élni*; lange dauern oder leben.

Diurnum, i, n. 2. *mindennapi étel*; tägliche Speise. Sen. 2) *mindennapi kézi könyv*; das tägliche Handbuch. Tac.

Dĭurnus, a, um, (dies), *nappali*; am Tage geschehend, des Tages. Labores diurni, Cic. 2) *egy napi*; einen Tag dauernd. 3) *mindennapi*; täglich, alle Tage geschehend. Cibus diurnus, Liv.

Dĭus, et Dīvus, a, um, *isteni*; göttlich. Res divae, Naev. Diva parens, Virg. Divus, et Diva, Liv. *isten, isten asszony*; ein Gott, eine Göttinn; Divi, Cic. *istenek*; die Götter. 2) *szent*; heilig. 3) *mennyei*; himmlisch. Vide et Dium, ii.

Dĭuscŭle, Adv. i. q. diutule.

Dĭūtĭne, Adv. *sokdig, sok ideig*; lange.

Dĭūtĭnus, a, um, *hosszas, sokdig tartó*; lange dauernd, langwierig.

Dĭūtĭus, Dĭūtissĭme, vide: Diu.

Dĭutŭle, Adv. *sokátska, egy kevés ideig*; ziemlich lange, etwas lange.

Dĭūturne, Adv. i. q. diu.

Dĭūturnĭtas, ātis, f. 3. *sokdigtartósság, időhosszúság*; die Langwierigkeit, Länge der Zeit.

Dĭūturnus, a, um, *sokdigtartó*; langwierig. Comp. diuturnior, Ovid. Superl. diuturnissimus. Svet. 2) *hosszúéletű*; lange lebend.

Dīva, vide: Divus.

Divăgor, āri, 1. *ide'stova járnikelni, futosni, v. szaladgálni, tsavarogni, bardngolni*; hin und her laufen, ausschweifen.

Dīvālis, e, i. q. divinus.

Dīvarĭco, āvi, ātum, āre, 1. (varus) *kiterjeszteni, egymástól elvonni*; aus einander sperren, oder dehnen. 2) *elválni, eldllani, elszakadni*; sich von einander trennen. Nec cujus ungulae divaricent, Varr.

Dīvello, elli, et vulsi, sum, ĕre, 3. *elszakasztani, elválasztani egymástól*; von einander reißen, trennen. 2) Trop. e. gr. consensum, Cic. *eltörleni, semmivé tenni, félbeszakasztani*; aufheben, zu nichte machen. Dolore divelli, Idem. *nagy fájdalmat szenvedni*; großen Schmerz leiden. 3) *elragadozni, erővel elvenni*; wegreißen, mit Gewalt nehmen. e. gr. commoda civium, Cic. *a' polgári hasznokat elvenni*; den Bürgern den Nutzen nehmen. 4) *akadályoztatni*; stören, hindern. Cura divellit somnos. Hor.

Dīvĕndĭtus, a, um, *idő'soda, v. széllyel eladott, eludogatott*; hin und her verkauft.

Dīvendo, ĭdi, ĭtum, ĕre, 3. *idő'soda*,

széllyel eladni, *v. eladogatni*; allenthalben hin verkaufen.

Dīvĕrbĕrātus, a, um, *keményen megvert*, *v. öszvetört*; zerſchlagen.

Dīverbĕro, āvi, ātum, āre, 1. *keményen megverni*, *öszve v. széllyel törni v. verni*; zerſchlagen, von einander ſchlagen. 2) e. gr. aliquid aliqua re, Lucr. *el*, *széllyel*, *v. részekre osztani*; zertheilen.

Dīverbĭum, ĭi, n. 2. *beszéllgetés*, *melyben sokan részt vesznek*; ein Geſpräch.

Dīvergĭum, ĭi, n. 2. i. q. Devergium, *hajlós*, *v. lejtös hely*; ein abhangender Ort. 2) *elválasztás*; die Abſonderung. 3) aquarum divergia; *ellenkező részekre folyó vizek*; in entgegengeſetzte Gegenden fließendes Waſſer.

Dīverro, vide: Deverro.

Dīverse, Adv. *ide'stova imide amoda*; hin und wieder, aus einander. 2) *külömböző módon*, *v. módra*; auf mancherley Weiſe. Comp. diversius, paulo diversius, Sallust. *másképpen*, *v. más módon*; auf eine andere Art. Superl. diversissime, Svet. *egészszen*, *v. éppen másként*; ganz unterſchieden.

Dīversĭcŏlor, ōris, o. *külömböző*, *v. sokszínű*, *tarkabarka*; verſchiedenfarbig, buntfarbig.

Dīvĕrsim, Dīvĕrsīmŏde, i. q. Diverse.

Dīvĕrsĭo, ōnis, f. 3. *megtartóztatás*, *eltérés*; die Abhaltung, Ablenkung, Abwendung. 2) *elválasztás*; die Abſonderung. 3) *meggátolás*, *megakadályoztatás*; die Verhinderung.

Dīversĭtas, ātis, f. 3. e. gr. terum, Flor. *külömbözés*, *külömbség*; der Unterſchied, die Ungleichheit. Incertum hoc, diversitas tradentium facit, Svet. *a' külömböző elő adások teszik bizonytalannó a' dolgot*; die verſchiedenen Erzählungen machen die Sache ungewiß.

Dīversĭto, Dīversĭtor, Dīversor, Dīversōrium, vide: Deversito, etc.

Dīversus, a, um, (diverto) *külömböző oldalra v. egymástól elfordított*; auf verſchiedene Seiten gewendet, von einander gekehrt. 2) *valahová tért*, *v. betért*; wo eingekehrt. 3) *külömböző helyeken lévő*; an verſchiedenen Orten befindlich. 4) *egymásellenébe tett*, *szemközt lévő*; einander entgegen geſetzt, gegenüber befindlich. e. gr. pars, Svet. *ellenkező rész*, *v. felekezet*; die Gegenpartey. 5) diverso, Justin. *szemközt*; gegenüber. Animi diversus, Tac. *bizonytalan*, *változó*; ungewiß, veränderlich. Comp. diversior. Superl. diversissimus.

Dīvertĭcŭlum, vide: Devertic.

Dīverto, ti, sum, ĕre, 3. proprie; *elmenni*, *v. oszolni*; aus einander gehen. 2) e. gr. ad aliquem, in tabernam, *betérni*, *v. szállani*; einkehren. 3) via, et a via; *eltérni*; abweichen. 4) e. gr. acies, Lucr. *eltéritni*; ablenken. 5) *külömböznі*; unterſchieden ſeyn.

Dīvĕrtor, sus sum, ĕrti, 3. Dep. rectius, devertor. e. gr. ad et apud aliquem; Ter. *betérni*, *beszállni*; einkehren. e. gr. domum, Idem. *haza menni*; heimgehen. 3) e. gr. ad alias artes, Ovid. *valamire adni magát*, *v. valaminek feküdni*; ſich auf etwas legen.

Dīves, ĭtis, o. *gazdag*, *dús*; reich. 2) *nagy*; groß. 3) *drága*, *pompás*; koſtbar, prächtig. Cultus dives, Ovid. *pompás köntösök*, *v. ruhák*; prächtige Kleider. Comp. divitior, Ovid. Superl. divitissimus, Cic. Nep.

Dīvexo, āvi, ātum, āre, 1. (vexo), *ide'stova húznivonni*, *v. kurtzolni*; herumſchleppen. 2) e. gr. matrem, Svet. *méltatlanúl bánni valakivel*, *gyötreni valakit*; mißhandeln, plagen. 3) *elpusztítni*, *eltékozolni*, *semmivétenni*; vernichten, zu Grunde richten.

Dīvexus, a, um, *keresztbe*, *v. keresztül rakott*, *v. tett*; kreuzweiſe gelegt.

Dīvĭdĭa, ae, f. 1. *kedvetlenség*, *baj*, *nehezteles*; der Verdruß. 2) *egyenetlenség*, *elszakadás*; der Zwieſpalt. 3) *undokság*, *undorodás*; der Ekel.

Dīvĭdĭa, ōrum, n. 2. plur. *vistartó*; ein Waſſerkaſten. 2) *vizesések a' mezőkön*, *v. réteken*; Waſſerfälle auf den Wieſen.

Dīvĭdĭcŭla, ōrum, n. 2. plur. idem quod Dividia. Legitur et Dividicula, ae, f. 1.

Dīvĭdo, īsi, īsum, ĕre, 3. *elosztani*, *részekre osztani*; zertheilen. 2) *elszakasztani*; trennen. 3) e. gr. aliquid cum aliquo, Plaut. *megosztani*; theilen. e. gr. aliquid aliquibus, et in aliquos, Idem. *egynehány közt*

felosztani valamit; etwas unter etliche theilen. 4) *elosztogatni*; vertheilen. 5) *megkülömböztetni*; unterſcheiden. 6) *testamentom szerént rendelni valamit*; durch ein Teſtament verordnen. 7) e. gr. aliquem secuti, Hor. *valakit fejszével, baltával, v. bárdal keresztül, v. kettévágni*: einen mit der Axt von einander hauen. 8) e. gr. animum nunc huc, nunc illuc, Virg. *elméjét majd erre majd arra fordítni, v. hányni vetni*; ſeinen Sinn bald auf dieſes, bald auf jenes richten.

Dividŭĭtas, ātis, f. 3. *osztás, osztoás, osztály*; die Theilung.

Dividus, a, um, i. q. dividuus.

Dividŭus, a, um, *el, meg v. felosztott*; getheilt. 2) *el, meg, v. felosztható*; was getheilt werden kann.

Divĭgĕna, ae, o. 1. *Istentől született, Isteni eredetű*; von Gott geboren.

Divina, ae, f. 1. *jövendőmondó*, (*asszony v. leány*); eine Wahrſagerinn.

Divinālis, e, Adj. idem quod Divinus, *isteni*; göttlich.

Divinātio, ōnis, f. 3. *jövendőmondás, jövendölés*; die Weiſſagung, Wahrſagung. 2) *törvényes megvi'sgálás 's határozás arról, hogy ki lehet valamelly dologban a' vádoló*; die gerichtliche Unterſuchung und Beſtimmung, wer in einer Sache Kläger ſeyn kann. 3) *okos, vigyázó magaviselet*; ein kluges, vorſichtiges Betragen.

Divinātor, ōris, m. 3. *jövendőmondó*; ein Weisſager.

Divinātrix, īcis, f. 3. *jövendőmondó*, (*asszony v. leány*); eine Weisſagerinn.

Divinātus, a, um, *jövendölt*; geweiſſaget. Opes divinatae, Ovid. *kitalálás által nyert javak*; durch Errathen gewonnene Güter.

Divine, Adv. *isteni módon*; göttlich. 2) *jelesen, derekasan, ditsően, v. ditsőül*; vortrefflich. 3) *emberségesen*; redlich, rechtſchaffen. 4) *isteni sugallás szerént, v. ból*, durch göttliche Eingebung. 5) *prófétai módon*; prophetiſch. Divine praedictae, Cic. *prófétai lélekkel előre megmondott*; im prophetiſchen Geiſte vorhergeſagt.

Divinipŏtens, tis, o. *hatalmas, v. erős az isteni dolgokban*; mächtig in göttlichen Dingen.

Divīnisciens, tis, o. *isteni dolgokat tudó, azokhoz értő*; kundig der göttlichen Dinge.

Divīnĭtas, ātis, f. 3. *istenség*; die Gottheit. 2) *jövendölés, v. jövendőmondás mestersége*; die Wahrſagerkunſt. Placet igitur humanitatis expertes divinitatis auctores habere, Cic. 3) *jelesség, derekség*; die Vortrefflichkeit. Perfecti oratoris divinitas quaedam, Cic. 4) *isteni sugallás, jövendölés*; die göttliche Eingebung, Weiſſagung.

Divīnĭtus, Adv. *Istentől való*; von Gott her. 2) *isteni sugallásból, v. isteni ösztönözés szerént*; aus göttlichem Antriebe, durch göttliche Eingebung.

Divīno, āvi, ātum, āre, 1. *jövendölni, jövendőt mondani*; weiſſagen, wahrſagen. 2) e. gr. aliquid, Ovid. *gyanítni, kitalálni*; errathen, ahnden.

Divīnus, a, um, *isteni*; göttlich. 2) e. gr. homo, Ter. *jeles, derék*; vortrefflich. 3) aura divina, Hor. *emberi lélek*; die menſchliche Seele. 4) *Istentől sugallott, v. beóltott*; von Gott eingegeben. 5) *jövendőmondói*; wahrſageriſch. 6) *tzászdrokat illető*; was den Kaiſern zukam. 7) res divinae, Cic. *áldozat*; ein Opfer. 8) res divinae, i. q. doctrina naturae, et theologia naturalis. Philosophia est scientia rerum divinarum atque humanarum, Cic.

Divīnus, i, m. 2. *jövendőmondó*; ein Wahrſager.

Divīse, Adv. *el, meg, v. felosztva*; getheilt.

Divīsĭbĭlis, e, *elválasztható, elszakasztható, elosztható*; theilbar, trennbar.

Divīsim, Adv. i. q. divise.

Divīsĭo, ōnis, f. 3. *osztás, osztoás, osztály*; die Theilung. 2) *elosztás, kiosztás*; die Eintheilung, Austheilung. 3) i. q. comma in scriptura.

Divīsor, ōris, m. 3. *ki, el, v. felosztó*; ein Austheiler, Vertheiler, Abtheiler. 2) qui pecuniam inter tribus dividebat. 3) qui aggeres in coloniis dividebat.

Divīsse, pro: divisisse, Horat.

Divīsūra, ae, f. 1. *elosztás*; die Theilung. 2) *hasadék, repedés*; ein Riß.

Divīsus, us, m. 4. i. q. Divisio.

Divīsus, a, um, *el, v, megosztott*; getheilt, eingetheilt.

Digitized by Google

Divĭtātĭo, ōnis, f. 3. *meggazdagitás*; die Bereicherung.

Divĭtĭae, ārum, f. 1. plur. *gazdagság*; der Reichthum. e. gr. in altum exstructae, Hor. et Petron. *nagy gazdagság, rakásra, v. halmazvagyűjtött kints*; ein großer Reichthum, hochaufgethürmte Schätze. 2) Trop. e. gr. ingenii, Cic. *ész, v. elme termékenysége*; die Fruchtbarkeit des Verstandes. e. gr. soli, Plin. *föld termékenysége*; die Fruchtbarkeit der Erde.

Divĭto, āre, 1. *gazdagitni*; reich machen.

Divolsus, a, um, i. q. divulsus.

Divortĭum, ĭi, n. 2. *félrevaló út, eltérés*; ein Abweg, eine Wegscheidung. 2) e. gr. aquarum, *különböző részekre folyó viz*; das Wasser, das sich so zertheilt, daß es in verschiedene Gegenden fließt. Ut ex Apennino fluminum, sic ex communi sapientium jugo sunt doctrinarum facta divortia, Cic. 3) *különbözés, különbség*; der Unterschied. 4) *el hajlás, v. távozás*; die Abweichung. 5) *házasságbeli elválás*; die Ehescheidung.

Divulgātĭo, ōnis, f. 3. *ki, v. elkirlelés közönségessététel*; die Ausbreitung, Bekanntmachung.

Divulgo, et Divolgo, āvi, ātum, āre, 1. (vulgus) *elkirlelni, közönségessé tenni*; unter die Leute bringen, gemein machen. 2) e. gr. librum, rem sermonibus, Cic. *elterjeszteni, megesmertetni, esmeretessé tenni*; ausbreiten, bekannt machen.

Divulsĭo, ōnis, f. 3. *elszakasztás, elválasztás, eltépés*: die Zerreissung, Trennung.

Divulsus, a, um, *el, v. ketté szakasztott, választott, v. tépett*; von einander gerissen. 2) divulsum corpore membrum, Med. *testtől elszakasztott tag*; ein vom Leibe abgerissenes Glied. 3) nondum in systema redactum. Ars, quae rem dissolutam, divulsamque conglutinat, Cic.

Dīvum, i, n. 2. i. q. Dium, *szabad levegő*; die freye Luft. Sub divo, Vegel. *szabadág alatt*; unter freyem Himmel.

Dīvus, a, um, vide: Dius, a, um.

Do, obsol. i. q. donum. Enn.

Do, dĕdi, dătum, dăre, 3. e. gr. alicui aliquid, Cic. *adni*; geben. 2) e. gr. literas ad aliquem, Cic. *valakinek, v. - hez levelet irni*; an einem Briefe schreiben. 3) e. gr. mandata, et mandatis alicui, Plaut. *valakire valamit bizni*; einem etwas auftragen. 4) Trop. e. gr. aliquid oblivioni, Cic. *elfelejteni*; vergessen. 5) e. gr. ad terram, Svet. *földhöz vágni, v. földre terlitni*; zu Boden werfen. 6) *mondani, megmondani*; sagen. Da nobis, quis sit ille deus. Virg. 7) *megengedni*; zugeben. Hoc facile dederim. 8) da mihi hoc, Cic. *tedd ezt a' kedvemért, v éretem*; thue mir dieses zu Gefallen. Da te ipsi, Idem. *élj az ő kedvéért*; lebe ihm zu Gefallen. 9) e. gr. se ad studia, et literas, Cic. *valamire adni magát, valaminek neki feküdni*; sich ergeben. 10) e. gr. clangorem, Plin. *hangot adni*; einen Schall von sich geben. 11) e. gr. poenas alicujus rei, Cic. *büntetést szenvedni, büntetődni, lakolni, meglakolni*; Strafe leiden, gestraft werden. 12) e. gr. literas alicui ad aliquem, Idem. *másnak szólló levelet adni valakinek*; einen Brief an einen mitgeben. 13) e. gr. alicui damnum, Plaut. *kárt tenni v. okozni*; einen Schaden verursachen. 14) e. gr. animum, Svet. *lelkét fel v. kiadni*; seinen Geist aufgeben. 15) e. gr. se ad lenitatem, Tac. *megengeszteliódni*; sich besänftigen lassen 16) e. gr. aliquem praecipitem, Idem. *le, v. ald tassitni, v. buktatni*; einen herunter stürzen. 17) e. gr. alicui manus, Cic. *magát megadni, megengedni*; sich einem gewonnen geben. 18) e. gr. aliquem magistrum rerum, Virg. *valakit világ urdvá tenni*; einen zum Herrn der Welt machen. 19) e. gr. se in viam, Cic. *útnak indúlni*; sich auf den Weg begeben. 20) e. gr. verba alicui, Terent. *valakit megtsalni*; einen betrügen. 21) e. gr. aliquid alicui vitio, Idem. *valamit valakinek vétkül tulajdonitni*; einem etwas übel auslegen. 22) e. gr. in conspectum, Ter. *szem elibe, v. nézésre kitenni, nézetni*; vor Augen stellen, sehen lassen. 23) e. gr. aliquem lethe, Ovid. *megölni*; tödten. 24) e. gr. locum, Ter. *helyt adni*; Statt geben. 25) e. gr. silentium; *kaligatni, szájdt béfogni*; schweigen, das Maul halten.

Digitized by Google

26) e. gr. vulnera ferro, Ovid. *megsebesíteni*; verwunden. 27) e. gr. se in arenam, JCt. *vívó-*, *v. viadalhelyre menni*, *v. kiállani*, *viaskodásba ereszkedni*; ſich auf den Kampfplatz begeben, ſich in einen Streit einlaſſen. 28) e. gr. nomen suum militiae, Liv. *katonának állani*; ſich als Soldat anwerben laſſen. 29) e. gr. alicui diem; *valakinek napot rendelni*, *tenni*, *v. határozni*; einem einen Tag beſtimmen. 30) e. gr. se sermonibus; *beszéllgetni*; einem Geſpräche beywohnen. 31) e. gr. auribus alicujus aliquid; *valakinek hízelkedni*, *v. tsapni*; einem ſchmeicheln. 32) e. gr. non possum tantum ingenio meo, Cic. *nem tulajdonithatok annyit az eszemnek*; ich kann meinem Genie nicht ſo viel zuſchreiben. 33) e. gr. in metallum, et in metalli fodinam, Idem. *örökös munkára v. dolgozásra kárhoztatni*; zur ewigen Arbeit verdammen. 34) e. gr. sententiam, Ter. *vélekedését megmondani*, *v. kijelenteni*, *ítéletet tenni*, *v. hozni*; ſeine Meinung ſagen, das Urtheil ſprechen. 35) e. gr. lintea ventis, Ovid. *vitorlát kifeszíteni*, *v. szélnek ereszteni*; die Segel ausſpannen. 36) e. gr. lacrymas, Virg. *sírni*, *könnyezni*, *könnyeket hullatni*; weinen, Thränen vergießen. 37) ludentium verbum eum calculos ponunt, ad praescriptum numerum talis jactatum. 38) e. gr. terga, Quint. *futni*, *szaladni*, *hátat mutatni*, *futásra*, *v. szaladásra v. - nak venni* ℔ *dolgot*; fliehen. 39) *adni akarni*, *ajánlani*, *igérni*; geben wollen, anbiethen. Quod dat, accipimus, Cic. 40) *mutatni*; zeigen, e. gr. se turpiter, Cic. *szégyent vallani*, *gyalázatosan viselni magát*; Schande einlegen, ſich ſchändlich betragen.

Dŏcĕnter, Adv. *oktatva*, *tanító módon*, *v. módra*; lehrweiſe.

Dŏcĕo, cui, ctum, ēre, 2. e. gr. aliquem aliquid, Cic. *tanítni*, *oktatni*; lehren, unterweiſen. 2) calamitate doceri, Idem. *maga kárán tanúlni*, *v. okosnak lenni maga kárával*; mit Schaden klug werden. 3) e. gr. aliquem de aliqua re, Plin. *tudtára*, *v. hírül adni*, *jelenteni*, *tudósítani*; zu wiſſen thun, berichten, melden. 4) *megmutatni*; beweiſen. 5) e. gr. fabulam, Cic. *vlg*, *v. szómorú játékot előadatni*, *v. eljátszatni*; ſeine Comödie oder Tragödie aufführen laſſen.

Dŏchĭmus, Dochmĭus, i, m. 2. genus pedis quinque syllabarum apud grammaticos. e. gr. ămīcĭssĭmī.

Dŏcĭbĭlis, e, *könnyen tanúlható*; leicht zu lernen. 2) *könnyen tanítható*; gelehrig.

Dŏcĭlis, e, e. gr. alicujus rei, Hor. aliqua re, Plin. ad aliquam rem, Cic. *valamire könnyen tanítható*, *könnyű*, *v. foghatóeszű*; gelehrig. Comp. docilior. Quint. superl. docillimus. JCt.

Dŏcĭlĭtas, ātis, f. 3. e. gr. ingenii, Nep. *könnyen tanúlhatóság*, *könnyű*, *fogható*, *v. könnyenfogó ész*; die Gelehrigkeit, die Fähigkeit zu lernen. 2) *hajlósság*, *v. hajthatóság a' tanúlásban*; die Biegſamkeit desjenigen, der ſich lenken, und eines andern belehren läßt.

Dŏcis, ĭdis, f. 3. *világos tűzsúgár az égen*; ein lichter Feuerſtrahl am Himmel.

Dŏcĭsmus, i, m. 2. *szemmellátható bizonyság*; ein augenſcheinlicher Beweis.

Docte, Adv. *okosan*, *tudósan*, *böltsen*, *ügyesen*, *alkalmatosan*, *helyesen*; gelehrt, geſchickt. 2) *mesterségesen*; künſtlich. 3) *ravaszúl*; liſtig. Comp. doctius. Mart. superl. doctissime; Sallust.

Doctĭcănus, a, um, *mesterségesen énekló*; gelehrt, wohl ſingend.

Doctĭfĭcus, a, um, i. q. doctos faciens.

Doctĭlŏquus, a, um, i. q. docte loquens.

Doctĭsŏnus, a, um, i. e. docte sonans.

Doctĭuscŭle, Adv. *tsak nem szerfelett tudósan*; faſt allzu gelehrt.

Doctor, ōris, m. 3. *tanító*, *oktató*; ein Lehrer. 2) doctor unius facultatis. 3) e. gr. armorum, Veget. *hadaskómester*, *katonaigyakorlást tanító mester*; ein Fechtmeiſter, Exercitienmeiſter.

Doctrīna, ae, f. 1. *tanítás*, *oktatás*; die Lehre, Unterweiſung. 2) *tudomány*; die Gelehrſamkeit, Wiſſenſchaft. Solidiori doctrina subactus, imbutus, Cic. *helyesen és fundamentomosan tanított*; wohl und gründlich gelehrt. 3) *mindenféle esmméret*, *tudomány*, *mesterség*; jede Kenntniß, Wiſſenſchaft und Kunſt.

Digitized by Google

Doctus, a, um, e. gr. graece, graecis literis, graecarum literarum, Cic. *tudós valamihez, v. valamit értő*; gelehrt, der etwas verſtehet. 2) e. gr. ad aliquid; *valamire tanitott, megtanitott*; der auf etwas abgerichtet iſt. 3) docta dicta; *okos beszéd*; kluge Reden. 4) meliora doctus, Lucr. *jobban értő*; der es beſſer verſtehet. 5) nimis docti doli, Plaut. *fortélyos ravaszság*; liſtige Ränke. Comp. doctior, Ter. Superl. doctissimus, Plin.

Dŏcŭmen, ĭnis, n. 3. r. q. documentum.

Dŏcŭmēntātĭo, ōnis, f. 3. *emlékeztetés*; die Erinnerung. 2) *bizonyság*; die Beſcheinigung. Gloss.

Dŏcŭmēntum, i, n. 2. *példa*; ein Exempel, ein Beyſpiel. Non inultae perfidiae esse documentum, Curt. *a' megboszszúlt hiteszegésnek példája lenni*; ein Beyſpiel des beſtraften Meineides ſeyn. 2) *intés, megintés*; die Warnung. Documento esse, Idem. *intésül szolgálni*; zur Warnung dienen. 3) *tanúbizonyság*; ein Beweis. 4) *bizonyitólrds, bizonyság*; eine briefliche Urkunde.

Dŏcus, i, f. 2. idem quod Trabs.

Dŏdĕcădrum, i, n. 2. figura 12 laterum aequalium. Geometr.

Dŏdĕcānthĕon, idem quod Primula veris; *tavaszi kankalin*; die Schlüſſelblume.

Dŏdĕcātēmŏrĭon, i, n. 2. pars duodecima.

Dŏdĕcăthei, ōrum, Latinis: Dii 12 majorum gentium.

Dŏdĕcăthĕon, i, n. 2. *hulláng*; ein Kraut, Zwölfgötterkraut.

Dŏdĕcăthĕos, coena, i. e. coena 12 personarum ita vestitarum, uti 12 dii majorum gentium pingebantur.

Dŏdōna, ae, Dŏdōne, es, f. 1. urbs Epiri, juxta nemus fuit, in quo templum Jovis Dodonaei vetustissimo oraculo celebre.

Dŏdōnaeus, a, um, ad urbem Dodonam pertinens. 2) e. gr. aes; *hangos érts*; ein tönend Erz. 3) Trop. *mindég, v. szüntelen felsegő*; immer plaudernd. 4) e. gr. fons, Plin. *olly kút, v. forrás, mellyből mind hideg, mind meleg vizet egyszerre lehet merni, v. meriltni*; ein Brunnen, der kaltes und warmes Waſſer zugleich gibt. 5) e. gr. nemus; *Jupiternek szentelt tölgyfa erdő*; ein Eichwald, dem Jupiter gewidmet.

Dŏdōnæus, aei, m. 2. cognomen Jovis.

Dŏdōnĭgĕna, ae, m. 1. incola urbis Dodonae.

Dŏdōnis, ĭdis, f. 3. ad urbem Dodonam pertinens

Dŏdōnius, a, um, i. q. Dodonaeus.

Dodra, ae, f. 1. *kilentzféle szerből készült ital*; ein Trank aus neunerley Sachen zuſammengeſetzt.

Dodrans, tis, m. 3. *kilentz nehézék, v. három fertály*; neun Zwölftheile oder drey Viertheile. 2) *egy arasz*; eine Spanne.

Dodrantālis, e, *kilentz nehézéknyi, v. három fertálnyi*; neun Zwölftheile oder drey Viertel betragend 2) *egy arasznyi*; eine Spanne betragend.

Doga, ae, f. 1. *nagy borosedény*; ein großes Weingeſchirr.

Dogma, ătis, n. 3. *tanitó igazság, v. mondás, vélekedés*; ein Lehrſatz, Ausſpruch, eine Meinung.

Dŏgmătĭci, ōrum, m. plur. medici, quorum ars in theoria, et experientia sita est.

Dogmătĭcus, a, um, *valamelly filozofus tanitó igazságait, v. mondásait illető*; die Lehrſätze eines Philoſophen betreffend.

Dŏgmătĭstes, ae, m. 1. qui dogmata tradit.

Dogmătĭzo, āre, 1. *tanitani*; lehren.

Dŏlābella, ae, f. 1. (Dim. a dolabra), *gyalútska*; ein kleiner Hobel. 2) *fejszétske, szekertze*; ein kleiner Axt, ein Beil. 3) cognomen familiae Romanae, e. gr. Cornelius Dolabella, gener Ciceronis.

Dŏlābelliānus, a, um, *Dolabelláról v. tól neveztetett*; von Dolabella benannt. Pira dolabellana, Colum. *kedves ízű körtvélyek*; köſtliche Birnen.

Dŏlābra, ae, f. 1. *dtsbárd*; ein Zimmeraxt. 2) *gyalú*; ein Hobel 3) *vágókés*; ein Hackmeſſer. 4) *tőrő, feszitő, v. vésső vas, kőfaltörő*; ein Brecheiſen, ein Mauerbrecher.

Dŏlābro, āvi, ātum, āre, 1. *meggyalúlni*; abhobeln. 2) *megvagdalni, megfaragni*; bezimmern, behauen.

Dŏlāmen, ĭnis, n. 3. *gyalúlás*; das Hobeln.

Dŏlātōrius, a, um, *gyalúlásra való*,

Digitized by Google

szolgáló; zum Hobeln dienlich. Hinc: dolatorium, sc. instrumentum.

Dŏlātus, a, um, *gyalúlt, meggyalúlt*; gehobelt. 2) *megvagdalt, faragott, kifaragott*; behauen, gezimmert.

Dŏlātus, us, m. 4. *gyalúlás, meggyalúlás*; die Behobelung.

Dŏlendus, a, um, *siralmas, szomorú dolog*; was zu bedauern ist. 2) *fájdalmas*; was man mit Schmerzen ertragen muß.

Dŏlens, tis, o. Part. *bánkódo, fájdalmas, szomorkodó*; bedauernd, betrübt.

Dŏlenter, Adv. *fájdalmasan, szomorúan, búsan, búslakodva*; mit Schmerz, schmerzlich, mit Betrübniß. Comp. dolentius, Cic.

Dŏlentĭa, ae, f. 1. l. q. dolor.

Dŏlĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *fájni*; schmerzen, wehe thun. Dolet mihi cor. Plaut. Ab oculis doleo, Idem. *fájnak a' szemeim*; die Augen thun mir wehe. 2) e. gr. aliquem, de aliquo dolere, Ovid. *fájlalni, fájdalmat érezni, búslakodni, szomorkodni, keseregni*; Schmerzen empfinden, betrübt seyn, etwas betrauern. 3) facile sit illi, quod doleat, Ter. *könnyen áll nálla a' szomorkodás, 's a' harag*: er kränkt und entrüstet sich bey jeder Gelegenheit. 4) e. gr. laude aliena, Hor. *valakire irigykedni*; einen beneiden.

Dŏlĕor, tus sum, ēri, 2. Dep. i. q. Doleo.

Dŏlĭāris, e (dolium), *hordóhoz való, v. tartozó*; zum Fasse gehörig. Assulae doliares; *hordódonga*; Faßdauben. 3) *hordóformu, ollyan mint a' hordó*; faßartig, wie ein Faß. 3) vinum doliare bibere, Colum. *frissbort, v. a' hordóból (tövéről) inni*; frischen, jungen Wein trinken. 4) e. gr. vita, Prov. *takarékos, v. Diogenesi élet*; ein sparsames Leben, wie das Leben des Diogenes.

Dŏlĭārĭum, ĭi, n. 2. *bor, v. borospintze*; ein Weinkeller. 2) *nagy boroshordó*; ein großes Weinfaß.

Dŏlĭārĭus, ĭi, m. 2. *pintér, bodnár, káddár*; ein Böttcher, Böttner, Faßbinder (Küfner). 2) Adj. *hordóhoz való*; zu den Fässern dienlich.

Dŏlĭchus, i, m. 2. *öregbab, törökbab*; Faseln, wälsche Bohnen. 2) distantia 12 stadiorum.

Dŏlĭdus, a, um, *fájdalmas, fájós*; was wehe thut, schmerzhaft.

Dŏlĭens, entis, o. Partic. pro Dolens.

Dŏlĭŏla, ōrum, n. plur. locus Romae, sic vocatus a doliolis sub terra, in quibus res sacrae depositae erant.

Dŏlĭŏlum, i, n. 2. Dim. *hordótska, általag*; ein Fäßchen. 2) e. gr. floris, Plin. *kehely, virág kehely, v. tok*; ein Blumenkelch.

Dŏlĭto, āre, 1. Frequ. *fájdogdlni, fájni*; wehe thun, schmerzen.

Dŏlĭum, ĭi, n. 2. *hordó*; ein Faß. 2) Trop. in pertusum dolium dicta ingerere, Plaut. *fetsegöt bizni meg a' titokba*; einem Schwätzer Heimlichkeiten vertrauen. 3) e. gr. Danaidum v. inexplebile, Erasm. *nagyétü, telhetetlen, pap'sákja, fösvény, 'sobrák, 'sugori*; ein Wolfsmagen, Vielfraß, Geitzhals.

Dŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *faragni, mint az ács*; zimmern. 2) *gyalúlni, simítni*; hobeln, glatt machen. 2) Trop. e. gr. fuste lumbos alicujus, Hor. *valakit erősen megbotozni*; einen derb abprügeln. 3) e. gr. dolum, Plaut. *ravaszságot forralni*; eine List erdenken.

Dolon, Dŏlo, ōnis, m. 3. *olly pálcza v. bot, mellybe tőr v. handsár van rejtve stilétes, törös v. kandsáros pálcza, v. bot, stilét*; ein Stab, worin ein heimlicher Dolch stecket, ein Stilet. 2) *kis vitorla a' hajó elején*; der vorderste kleine Segel im Schiffe. 3) i. q. Trojanus.

Dŏlŏpēis, ĭdis, f. 3. l. q. Doleps.

Dŏlŏpēĭus, a, um, *Dolopsi*; Dolopisch.

Dŏlŏpes, um, plur. populus antiquus Thessaliae. Nom. Dolops. Hinc: regio eorum: Dolopia.

Dŏlor, ōris, m. 3. *fájdalom, fájds*; der Schmerz. 2) *bú, bánat, keserűség, szomorúság, szívfájdalom*; der Kummer, das Herzleid. 3) *panasz, panaszolkodás nehézség*; die Beschwerung. 4) *fájdalmat, v bánatot okozó, v szerző*, was Schmerz oder Betrübniß macht.

Dŏlorōsus, a, um, *fájdalmas, fájdalommal tellyes*; voller Schmerzen, schmerzhaft. 2) *nyomorúságos, siralmas, panasszal tellyes, panaszos*; jämmerlich, kläglich.

Digitized by Google

Dölōse, Adv. *tsaládrúl, ravaszúl*; betrúglich.

Dölōsus, a, um, e. gr. mulier, Hor. consilium, Cic. *tsaládrd, ravasz, dlnok, hamis*; betrügerisch, falsch. e. gr. cinis, Hor. *mikor tűz van alatta*; wenn Feuer darunter liegt.

Dölus, i, m. 2. *ravaszság*; die List. 2) *tsaládrdság, fortély*; der Betrug, Rank.

Dōma, ātis, n. 3. *hás, épület*; ein Haus, Gebäude. 2) *fedél, tető*; ein Dach.

Dōmābilis, e, (domare), *szelliditheto, megszelliditheto*; was sich bändigen läßt.

Dōmātor, ōris, m. 3. i. q. domitor.

Dōmĕfactus, a, um, *megszelidltatott*; gezähmt, gebändigt. 2) Trop. arvo domefacta tellus, Petron. *szántott, v. mivelt föld*; ein gepflügtes Feld.

Dōmestĭcātim, Adv. *házról házra, házanként*; von Hause zu Hause. Gloss. 2) *otthon tselédjei által*; zu Hause durch seine Bedienten.

Dōmestĭce, Adv. *otthon*; zu Hause.

Dōmestĭcus, a, um, *otthonni, házi, házhoz való, v. tartozó*; zum Hause gehörig. e. gr. praedo, Cic. *házitólvaj*; ein Hausdieb. 2) e. gr. testis, ICt. *tanú, ollyan mellett, kinek szolgálatjában van, házitanú*; ein Zeuge für einen, in dessen Gehorsam, Kost und Lohn er stehet. 3) *jámbor, szelid*; zahm. 4) *hazai, honni, v. honnyi*; einländisch, einheimisch. 5) domestici, ōrum, plur. ICt. *testőrösereg*; die Leibwache. 6) Subst. *házi bardt*; Bekannter, guter Freund. 7) *lakótárs*; ein Hausgenoß. 8) *ház, v. udvarmester*; ein Haushofmeister. 9) domesticum crimen, ICt. *a' vádoló házánál találtatott hamis bizonyság*; eine falsche Beschuldigung, die im Hause des Anklägers ausgeheckt worden ist. 10) domestica mala; *olly adósságok, mellyek valakinek házi dolgaiban gondot szereznek v. adnak*; Schulden, die einem in seinen Hauswesen Sorgen erwecken. 11) Nullus locus est domestica sede jucundior, Cic. *mindenütt jó, de jobb otthon*; es ist nirgends besser als zu Hause.

Dōmĭcella, ae, f. 1. *kisasszony*; ein Fräulein. 2) *valamely intézetben lévő kisasszony*; ein Stiftsfräulein.

Dōmĭcellus, i, m. 2. (Dim. a dominus), *úrfi, ifjú úr*; ein Junker, junger Herr. 2) exspectans canonicatus.

Dōmĭcilium, ii, n. 2. *lakás, lakóhely, szállás*; eine Wohnung. Suum cuique domicilium tutissimum esse debet receptaculum, ICt. *kinek kinek bátorságának kell lenni a' maga házánál*; ein jeder muß in seinem Hause Sicherheit haben. Sibi constituere domicilium, Nep. *letelepedni, házas tűzes gazdává lenni*; sich häuslich niederlassen. 3) Trop. Roma imperii atque gloriae domicilium; *az uralkodás's tisztesség helye*; der Sitz der Regierung und Ehre.

Dōmĭcoenĭum, ii, n. 2. *otthon vatsorálás*; das Nachtessen zu Hause.

Dōmĭdūcus, i, m. 2. deus, qui novas nuptas in domum mariti deducendas curat. Domiduca, i. q. Juno.

Dōmĭdūcus, a, um, *hazavivő*; nach Hause bringend.

Dōmĭfĭco, āre, 1. *házat épitni*; ein Haus bauen. Varr.

Dōmĭna, ae, f. 1. *házi asszony, házasszonya, gazdasszony*; die Frau vom Hause. 2) *feleség, szerető, asszony, v. ledny, a' kit szeret az ember*; die Gattinn, Liebste, das Weib oder Mädchen, das man liebt. 3) *minden parantsoló, v. uralkodó asszony v. ledny*; jede Gebieterinn, Beherrscherinn, Regierinn. Natura est domina, Cic. *itt a' természet tehet legtöbbet*; da kann die Natur das meiste thun.

Dōmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *uralkodás, hatalom, uraság*; die Herrschaft, Regierung. 2) *kegyetlen uralkodás*; die Tyranney. 3) *úri hatalom*; die herrschaftliche Gewalt.

Dōmĭnātor, ōris, m. 3. *uralkodó*; ein Herrscher.

Dōmĭnātrix, īcis, f. 3. *uralkodó (asszony. v. ledny)*; eine Regentinn, Herrscherinn.

Dōmĭnātus, us, m. 4. *uraság, hatalom*; die Herrschaft. 2) *erőszakos, vagy kegyetlen uralkodás*; eine angemaßte Herrschaft, die Tyranney. 3) terrenorum commodorum omnis est in homine dominatus; *a' földi javaknak nagy hatalma az emberi szíveken*; die irdischen Vortheile ha-

Digitized by Google

öen viel Gewalt über die Herzen der Menschen.

Dŏmĭnātus, a, um, *uralkodott*; geherrschet. Comp. dominatior. Luer.

Dŏmĭnĭca, ae, f. 1. *vasárnap*; der Sonntag. Eccles.

Dŏmĭnĭcālis, e, Adj. *vasárnapi, vasárnaphoz tartozó, v. való*; sonntäglich, zum Sonntage gehörig. (Dominicus.)

Dŏmĭnĭcānus, i, m. 2. scil. monachus; *Sz. Domokos szerzetese*; ein Dominikanermönch.

Dŏmĭnĭcānus, a, um, *Sz. Domokos szerzeteseit illető*; die Dominikaner angehend. Ordo Dominicanus; *Sz. Domokos rendje*; der Dominikanerorden.

Dŏmĭnĭcus, a, um, *úri, úrhoz tartozó*; dem Herrn gehörig. Aedes dominicae, Colum. *házigazda, v. gazda háza*; des Hausherrn Haus. 2) dies dominica; *úrnapja, vasárnap*; des Herrn Tag, der Sonntag. Oratio dominica; *úri imádság, Miatyánk*; des Herrn Gebeth, das Vater unser.

Dŏmĭnĭum, ĭi, n. 2. *uralkodás hatalom*; die Herrschaft, Vothmäßigkeit. 2) *szabad birtok, uradalom*; die freye Besitzung. 3) *főurasdg*; die Oberherrschaft. 4) *vendégség*; das Gastmahl. Hujus argento dominia vestra ornari. Cic. 5) *ebédlőszoba*; das Tafelzimmer.

Dŏmĭno, āre, 1. *uralkodni*; herrschen. Enn.

Dŏmĭnor, ātus sum, āri, 1. Dep. e. gr. alicui, in aliquem, Cic. Ovid. *uralkodni rajta*; beherrschen. 2) e. gr. in aliqua re, Sallust. *valamiben elsőségének lenni*; in einem Dinge den Vorzug haben. 3) eloquentia dominatur in liberis civitatibus. Cic. *az ékesenszólllás különösen a' köztársaságokban erősen gyakoroltatik*; die Beredsamkeit wird sonderlich in Republiken sehr getrieben und emporgebracht. 4) dominatur fames, Cic. *éhség uralkodik*; der Hunger nimmt überhand. 5) e. gr. in judicio. Cic. *mindent, az igazságtalan ügyet is megnyerni pártfogás, 's hatalom által*; alle, auch die schlechtesten Processe durch Gunst und Gewalt gewinnen.

Dŏmĭnŭlus, i, m. 2. Dim. i. e. parvus dominus, Pandect.

Dŏmĭnus, i, m. 2. *úr, házigazda, gazda*; ein Herr, Hausherr. 2) *főúr, ura mádnak*; ein Oberherr. 3) *birtokos*; ein Besitzer. 4) *elöljáró*; ein Vorgesetzter. 5) *férj*; ein Ehemann. 6) e. gr. comitiorum, Cic. *a' ki azzal kénnye szerént bánik*; der damit nach Gefallen schaltet. 7) e. gr. epuli; *vendéglő*; der Wirth, der das Gastmahl gibt.

Dŏmĭporta, ae, f. 1. *házát hordó, az az: tsiga, tekenősbéka*; eine Hausträgerinn, i. e. Schnecke, Schildkrötz. Cic. e poëta.

Dŏmĭsĕpa, ae, f. 1. *otthon ülő, magános asszonyság*; eine einsame Matrone.

Dŏmĭtātĭo, ōnis, f. 3. *szelidítés*; die Bändigung. 2) *kénszerítés, erőltetés*; die Bezwingung.

Dŏmĭtĭānus, i, m. 2. caesar Romanus.

Dŏmĭtĭānus, a, um, *esztelen, ostoba*; thöricht. Quaestio domitiana, JCt.

Dŏmĭtĭo, ōnis, f. 3. *szelidítés, megszelidítés*; die Bändigung, die Zähmung.

Dŏmĭtĭus, ĭi, m. 2. nomen familiae Romanae. 2) deus matrimonii

Dŏmĭto, āre, 1. Frequ. *szelidítgetni*; bändigen, bezähmen.

Dŏmĭtor, ōris, m. 3. *szelidítő, megszelidítő*; ein Bändiger, Bezähmer. 2) e. gr. equorum, Cic. *ló, v. paripa tanító*; ein Bereiter. 3) e gr. serpentum; *kígyófogó*; ein Schlangenfänger.

Dŏmĭtrix, īcis, f. 3. *megszelidítő* (*asszony, v. leány*); eine Zähmerinn, Bezähmerinn.

Dŏmĭtura, ae, f. 1. *szelidítés, megszelidítés*; Bezähmung, Bändigung.

Dŏmĭtus, a, um, *megszelidített*; gebändiget.

Dŏmĭtus, us, m. 4. i. q. domitura.

Dŏmo, ui, ĭtum, āre, 1. *szeliditni*; bezähmen, bändigen. 2) *erőltetni, kénszeritni*; bezwingen. Belli cladibus domari, Curt. *háború által megszelidittetni*; durch Krieg gebändiget werden. 3) Trop. *tsendesitni, zaboládni*; mildet machen, einschränken. e. gr. animum tigentem, Sen. *valaki makatsságát, v. fejét megtörni*; eines harten Sinn brechen. 4) e. gr. cruorem, Stat. *a' vért elállitni*; das Blut stillen. 5) e. gr.

Digitized by Google

terram aratro; Colum. *megkapálni*, *v. szántani a' földet*; das Land umhacken oder umackern. 6) equus domat frenum, Plin. *fel sem veszi a' zaboldt*; achtet den Zaum nicht.

Dŏmŭĭtĭo, ōnis, f. 3. (domus et itio), *hazamenés*, *hazamenetel*; das Heimgehen.

Dŏmuncŭla, ae, f. 1. (Dim. a domus), *házatska*, *házikó*; ein Häuschen.

Dŏmus, us, 4. et ui, f. 2. *ház*; ein Haus. Domi, Cic. *otthon*; zu Hause. Se domi tenere, Nep. *otthon lenni*, *v. tartózkodni*; sich zu Hause halten. e. gr. straminea, Idem. *parasztgunyhó*; eine Bauerhütte. 2) *házidolog*; das Hauswesen. 3) *házitseléd*; das Hausgesinde. 4) e. gr. avium; *madár fészek*; ein Vogelnest. 5) *tör'sökház*, *nemzetség*, *familia*; ein Stammhaus, ein Geschlecht, eine Familie. e. gr. regia, Sen. Virg. i. q. familia regia. 6) Trop. *sír*; ein Grab. 7) *foghász*, *tömlötz*; ein Gefängniß. 8) una 12 partium, in quas coelum ab astronomis divisum est.

Dŏmuscŭla, ae, f. 1. Dim. *házatska*, *házikó*; ein Häuschen.

Dŏnābĭlis, e, *megajándékozható*; würdig beschenkt zu werden. 2) *elajándékozható*; würdig geschenkt zu werden.

Dŏnārĭum, ii, n. 2. *ajándék*; ein Geschenk. 2) *szerzemény*; ein Gestift. 3) locus, ubi res ecclesiis donatae servantur. 4) *templom*; ein Tempel.

Dŏnātārĭus, a, um, *a' kinek valami ajándékozódott*; dem etwas geschenket ist.

Dŏnātĭo, ōnis, f. 3. *ajándékozás*; die Beschenkung, Schenkung. 2) *adomány*; die Schenkung. JCt.

Dŏnātīvum, i, n. 2. *katondknak kiosztott ajándék*; ein Geschenk, das man den Soldaten austheilte. 2) *kegyelemajándék*; ein Gnadengeschenk.

Dŏnātor, ōris, m. 3. *ajándékozó*; ein Schenker.

Dŏnātrix, īcis, f. 3. *ajándékozó* (*asszony*, *v. leány*); eine Schenkerinn.

Dŏnātus, a, um, (domo) *ajándékozott*; geschenkt. Homo divino quasi munere donatus reipublicae. Cic. 2) toro donata virgo, Claud. *férjhezment leány*; eine mit einem Manne versehene Jungfrau.

Dŏnātus, i, m. 2. Nom. propr. eruditi grammatici. 2) Meton. Donatus, qui primitiva lingvae latinae docet.

Dŏnax, ăcis, m. 3. *ndd faj*, *Ciprusi ndd*; eine Art Rohr, cypriſches Rohr. 2) *halneme*; ein Fiſch, ſonſt solen genannt.

Dŏnec, Adv. *ollyan sokáig*, *olly tokd*, *mig*, *mlg tsak*, *miglen*; ſo lange, bis. Donec ad locum venias. Cic. 2) *addig*, *a' meddig*, *mlg*; ſo lange als. Donec eris felix multos numerabis amicos. Ovid.

Dŏnĭcum, i. q. donec, *mig*; bis. Nep.

Dŏnĭlĭco, āre, 1. *megajándékozni*; beſchenken. e. gr. inter se; *egymást megajándékozni*; einander Geſchenke geben.

Dŏno, āvi, ātum, āre, 1. *ajándékozni*; ſchenken. 2) *meg*, *v. feladni magdt*; ſich ergeben. 3) e. gr. aliquem aliqua re, Cic. Plaut. *megajándékozni*; beſchenken. 4) e. gr. alicui inimicitias, Cic. *valakivel megbékélni*; die Feindſchaft einem zu gefallen aufgeben.

Dŏnōsus, a, um, *adakozó*, *bőkezű*; freygebig.

Dŏnum, i, n. 2. *ajándék*; ein Geſchenk.

Dŏnysa (Donūsa), ae, f. 1. insula maris Aegaei.

Dorcas, ădis, 3. *őz*, *bakőz*; Reh, Rehbock.

Dŏrĕlla, ae, f. 1. *sárga mag neme*; Art eines gelben Samens.

Dŏres, um, m. plur populus antiquus Achajae, et Asiae.

Dŏrĭa, ae, f. 1. fluvius Pedemontii: la Doire.

Dŏrĭce, Adv. *Dóriai módon*; Doriſch.

Dŏrĭcus, a, um, e. gr. dialectus, Gell. *Dóriai*; Doriſch. 2) *görög*; griechiſch.

Dŏrĭensis, e. i. q. Doricus.

Dŏris, ĭdis, f. 3. provinciae Graeciae. 2) certum vestimenti muliebris genus. 3) *atratzél*, *ökörnyelvűfű*; Ochſenzunge. Pseudanchusa. 4) dea maris, Oceani et Tethyos filia. 5) Trop. *tenger*; das Meer. Doris amara suam non intermisceat undam. Virg.

Dŏrĭus, a, um, i. q. Doricus. Horat.

Dŏrmĭbo, Fut. Obsol. pro: dormiam. Plaut.

Digitized by Google

Dormio, ivi, et ii, itum, ire, 4. *aludni*; schlafen. e. gr. in utramvis aurem, Ter. *mindenkor nélkül aludni*; ohne alle Sorgen schlafen. Dormitum se conferre, dormitum ire; *aludni menni*; schlafen gehen. 2) Trop. *tehetetlen lenni*; unthätig seyn. e. gr. omnibus, Cic. *senkinek sem kívánni szolgálni, v. tetszeni*; keinem dienen oder zu Gefallen seyn wollen. 3) *henyélni, heverni*; müssig seyn. 4) *gond 's baj nélkül lenni*; unbekümmert seyn.

Dörmïsco, ĕre, 3. *aludni kezdeni, szunyókálni, szúnyadni, elszenderedni*; anfangen zu schlafen, einschlummern.

Dormītātor, ōris, m. 3. *alvó, álmodó, álmodozó*; ein Schläfer, Träumer. 2) *aluszékony, alamuszi, tunya v. rest ember*; ein schläfriger und fauler Mensch.

Dörmïtātōrïus, a, um, *alváshoz való*; zum Schlafe gehörig.

Dormītīo, ōnis, f. 3. *alvás*; das Schlafen. 2) *halál*; der Tod.

Dormīto, āvi, ātum, āre, 1. *aludni akarni, szunyókálni, álmos lenni, szúnnyadni*; schlafen wollen, schläfrig seyn. 2) *aludni*; schlafen. 3) Trop. *rest, tunya, henye, gondatlan lenni*; träge, unthätig, nachlässig seyn. Quandoque bonus dormitat Homerus, Hor. *ollykor ollykor az okos ember is elhibázza a' dolgot*; zuweilen fehlen berühmte Leute auch. 4) *álmodni, ostoba lenni*; träumen, dumm seyn. Dormitas, Plaut. *álmodsz, nints eszed*; du träumst, bist ein Narr.

Dormītor, ōris, m. 3. *alvó*; ein Schläfer. 2) *rest, v. tunya ember*; ein nachlässiger Mensch.

Dörmïtörïum, ïi, n. 2. *hálószoba*; ein Schlafzimmer. Plin.

Dormītōrïus, a, um, e. gr. cubiculum, Plin. *alvásra való, alvást illető*; das Schlafen betreffend, dahin gehörig.

Dōron, i, n. 2. i. q. donum. 2) i. q. palmus; *tenyér széllessége*; die Breite der flachen Hand.

Dörötheus, i, m. 2. pictor tempore Neronis, cujus opus est Venus Anadyomene.

Dörsïfer, a, um, *hátán vivő, hordozó, v. hurtzoló*; der auf dem Rücken trägt.

Dörsŭāle, is, n. 3. *tereh hordozó állat*; ein Lastthier. 2) *lótakaró*, die Rückendecke eines Pferdes, Schabracke.

Dorsŭālis, e. *háthoz tartozó*; zum Rücken gehörig. e. gr. medulla, Med. *hátgeréntzvaló*; das Rückgradmark. 2) *terehhordozható*; lastbar.

Dorsŭārïus, vide: Dossuarius.

Dorsum, i, n. 2. *hát*; der Rücken. 2) *szín, felső, v. terülőszin, lap, felszólap*; die Oberfläche. e. gr. nasi; *az orr éle, felső szélessége*; die Breite oben in der Nase, der Nasensattel. e. gr. ossis; *tsont kosszúkás domboroddsa*; die erhabene und länglicht ausgestreckte Seite des Knochens. e. gr. manus; *kézfő*; die äußerliche Fläche der Hand. e. gr. pedis; *lábfő*; der Fußrücken. Med. e. gr. in mari, Virg. *fövénytorlás, zátony, porond*; eine Sandbank. e. gr. campi; *mező hátas része, háta, hát*; die Höhe des Feldes. e. gr. montis; *hegy fok, bérts*; der Rücken des Berges. e. gr. cultellorum; *késfok*; der Rücken des Messers. e. gr. testudinis; *tekenősbéka tekenője*; die obere Schale einer Schildkröte. Dorso recipere, Solin. *felvenni, felülni hagyni*; aufsitzen lassen. Dorsus, i, Plaut.

Dorsŭōsus, a, um, *púpos, nagy, v. kidülló hátú*; buckelicht, einen hohen Rücken habend. 2) *dombos, hátas, hegyes völgyes*, hügelicht, bergicht.

Dōrus, a, um, i. q. Dorïcus. Prop.

Dörycles, is, m. Nom. propr. Filii Priami.

Döryenïon, i, n. 2. *émelyfű*; eine giftige Pflanze aus der Gattung tryehnos, s. strychnos, Plin.

Dŏrylaeum (Dorylēum), i, n. 2. urbs Phrygiae. Dorylenses; incolae.

Dörylas, ae, m. 1. unus Centaurorum. 2) Nasamon ditissimus. Ovid.

Döryphörïānus, i, m. 2. Nom. propr. viri, vel officii.

Döryphörus, i, m. 2. *fegyverhordozó, drabant*; ein Spieß- oder Lanzenträger, Waffenträger.

Dos, dotis, f. 3. *menyasszonyi ajándék*; ein Heirathsgeschenk. Dote, et in dotem, accipere aliquid, Cic. e. gr. dapsilis, Plaut. *gazdag menyasszonyi ajándék*; ein großes Heirathsgut. 2) *elsőség, bets, tulajdon-*

Digitized by Google

ság, talentom, tehetség; der Vorzug, Werth, die Eigenschaft, das Talent. Duplex libelli dos est, Phaedr. *kettós haszna van a' könyvnek*; das Buch hat einen doppelten Nutzen. e. gr. formae; *szépség*; die Schönheit. Ingenii dotes, Ovid. *szép elme, elmebeli ajándék*; die Gaben des Verstandes. e. gr. oris; *ékesenszóllás*; die Beredsamkeit.

Dōsis, is, f. 3. *vétel, rész vétel, dózis, bizonyos bévenni való része az orvosságnak*; daß Maß einer Arzney, so viel, als einer auf einmahl nimmt. Med. 2) i. q. Datio, vel Largitio.

Dōson, ōnis, m. 3. *sokat igérő, keveset tellyesítő*; der viel verspricht und wenig hält. 2) cognomen regis Antigoni.

Dossuārius, a, um, pro dorsuarius; *hátán vivő, hordó, hordozó*; mit dem Rücken tragend.

Dōtālis, e (dos), e. gr. praedium, Cic. *menyasszonyi ajándékhoz tartozó, v. való*; zum Heirathsgute gehörig.

Dōtālitium, ĭi, n. 2. *móring, özvegyi jószág*; Leibgedinge, Witthum, Leibgut. JCt.

Dōtālitius, a, um, *móring, a' mit a' férj írásban rendel feleségének*; was der Mann dem Weibe verschreibet. Pacta dotalitia; *menyasszonyi ajándékról való egyezés*; der Vergleich wegen des Heirathsguts

Dōtātio, ōnis, f. 3. *kihdzasltás, férjhezadás*; die Aussteurung. 2) *megajándékozás*; die Beschenkung.

Dōtātor, ōris, m. 3. *kihdzasító, férjhezadó*; der aussteuert.

Dōtātus, a, um, *kihdzasltott*; ausgestattet. e. gr. conjux, Hor. *feleség, a' ki gazdag ajándékot, v. mátkatált viszen férjéhez*; eine Frau, die dem Manne ein reiches Heirathsgeschenk zubringt. 2) *gazdagon megajándékozott*; reichlich begabt. Superl. dotatissimus. Ovid.

Dōto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. filiam, Suet. *kihdzasitni, férjhezadni*; ausstatten. 2) *megajándékozni, felékesltni*; begaben.

Drāba, ae, f. 1. *daravirág*; türkische Kresse. Dioscor.

Drāhus, et Drāvus, i, m. 2. *dráva, folyóvíz Magyar Országon*; die Drau, ein Fluß in Ungarn. Geogr.

Drăcaena, ae, f. 1. *nóstény sárkány*; die Drachinn.

Drachma, ae, f. 1. moneta argentea Atheniensis 6 obolorum. 2) *kőnting, egy latnak negyedrésze*; ein Quentchen, der vierte Theil eines Loths. 3) *egy lznek, v. hüvelyknek nyóltzadrésze*; der achte Theil eines Zolles.

Drăchmīsso, āre, 1. una drachma emere.

Drăco, ōnis, 3. *sárkány*; ein Drache. e. gr. aliger, Val. Flacc. *szárnyas sárkány*; ein geflügelter Drache. Dracones in vitibus, Plin. *régi nagy szőlővesszők hajtások*; die alten großen Rebschosse.

Drăcōnārius, ii, m. 2. *zászlótartó, a' ki kigyóval ékesltett zászlót tart*; Fähndrich, der eine mit einer Schlange gezierte Fahne trägt.

Drăcōnĭgĕna, ae, o. *sárkánytól fajzott*; von Drachen geboren. 2) cognomen urbis Thebarum.

Drăcontārium, i, n. 2. *kotzorú neme*; eine Art Kränze.

Drăcontĭas, ae, Dracontĭa, ae, Dracontītes, ae, *sárkánykő*; ein Drachenstein.

Drăcontium, ĭi, n. 2. *drakontza*; die Dracontie, eine Pflanze.

Drăcunculus, i, m. 2. Dim. *sárkány kontyvirág, kigyótzung*; der Dragun. Arum Dracunculus. L.

Dragantum, i, n. 2. *dragánt*; der Dragant.

Drāma, ătis, n. 3. *nézőjáték, víg, v. szomorú*; ein Schauspiel, z. B. Komödie oder Tragödie.

Drangae, ārum, plur. populus Asiae.

Drapēta, ae, m. 1. *szökevény, szökött rabszolga*; ein Flüchtling, entlaufener Sclave.

Draucus, i, m. 2. alterius libidini obsequens.

Drāusi, et Trausi, ōrum, m. 2. plur. populus Thraciae.

Drēnso, āre, 1. *szóllani, mint a' hattyú*; schreyen wie ein Schwan.

Drĕpānis, is, f. 3. *kőfuli fetske*; die Mauerschwalbe. Pl. Hirundo apus L.

Drĕpānum, i, n. 2. urbs Siciliae. Drepanitanus, a, um, *Drepanumba, v. onnan való*; dahin gehörig, aus Drepanum.

Drīmyphăgia, ae, f. 1. *erős eledelekkel élés*; das Essen scharfer Speisen.

Drīndĭo, īvi, ītum, īre, 1. *visltni, mint a' menyét*; schreyen, wie ein Wiesel.

Drŏmas, ădis, m. 3. *szaladó, futó*; laufend. camelus dromas, Liv. *közönséges teve, dromedár*; ein Dromedar.

Drŏmĕda, ae, f. 1. idem quod antecedens.

Drŏmĕdārĭus, i, m. 2. i. q. dromas.

Drŏmo, ōnis, m. 3. servus apud Terentium. 2) *futó, szaladó*; ein Laufer. 3) *sebes hajó*; ein Jagdſchiff. 4) *hal neme*; ein gewiſſer Fiſch.

Dromon, ōnis, m. 3. *kis rák, v. hal*; ein kleiner Krebs oder Fiſch. 2) *sebes hajó*; ein Jagdſchiff.

Drŏmos, Drŏmus, i, m. 2. *sebes szekér, v. kotsi*; ein Lauf- oder Rennwagen.

Drŏpax, ăcis, m. 3. *koppasztó ir, v. kenőcs*; eine Salbe, die das Haar wegn mmt.

Drŭentĭa, ae, f. 1. fluvius Galliae Transalpinae.

Drŭĭas, ădis, f. 1. femina inter Druidas.

Drŭĭdae, ārum, Drŭĭdes, um, m. plur. sacerdotes, viri eruditi, et judices antiquorum Celtarum.

Drŭngārĭus, ĭi, m. 2. *fő stra'samester*; ein Obriſtwachtmeiſter.

Drungus, i, m. 2. *egy tsapat katonaság*; ein Haufen oder Trupp Soldaten.

Drupa, ae, f. 1. *éretlen olajgyümölts*; unzeitige Olive. 2) *borostyán*; ein Lorbeer. 3) *tsontár*; Steinkern.

Drupus, Druppus, a, um, *e.* gr. oliva, Plin. *ért, úgy megért, hogy magától lehúll*; zum Abfallen reif.

Drūsĭānus, Drūsīnus, a, um, *Drususról- v. ról nevezett*; vom Druſus benannt. *e.* gr. gladius, Tac. *bajlvdst gyakorló, v. oskoldskard*; ein Fechtmeſſer.

Drūsīlla, ae, f. 1. Nom. propr. Feminae.

Drūsus, i, m. 2. Nom. propr. equitis Romani eloquentis et superbi. 2) cognomen Romanum.

Dryădes, um, plur. vide: Dryas.

Dryantĭdes, ae, m. 1. Lycurgus, filius Dryantis.

Dryas, ădis, f. 3. silvarum dea, v. nympha.

Dryŏpes, um, m. 2. plur. populus in vicinio Parnassi.

Dryŏphytes, ae, 1. et Dryophytus, i. m. 2. *levelibéka*; ein Laubfroſch.

Dryops, ŏpis, c. 3. incola Epiri.

Dryos, Hyphĕar, i. *e.* viscum quercus.

Drys, yos, f. 3. idem quod Quercus.

Dua, vide: Duo.

Dŭālis, e, (duo), e. gr. numerus, Quint. *kettős, kettőt magában foglaló*; zwey enthaltend.

Dŭbĕnus, i, m. 2. Obsol. idem quod Dominus.

Dŭbĭe, Adv. *kétségesen, bizonytalanúl*; zweifelhaft, ungewiß. Haud dubie, Curt. *bizonyosan, minden bizonnyal, kétség kivül*; ohne Zweifel.

Dŭbĭĕtas, ātis, f. 3. *kétségeskedés, kételkedés, kétség, bizonytalanság*; die Zweifelhaftigkeit, Ungewißheit, ein Zweifel, Bedenken.

Dŭbĭōsus, a, um, *kétséges, kétes, bizonytalan*; zweifelhaft, ungewiß.

Dŭbĭtābĭlis, e, (dubito), *kétséges, kétségbe hozható*; zweifelhaft, woran gezweifelt wird. 2) *kételkedhető*; zweifelnd.

Dŭbĭtanter, Adv. *kételkedve, kétségesen, kétesen, bizonytalanúl*; zweifelhaft, mit Ungewißheit, mit Bedenken.

Dŭbĭtātim, Adv. i. q. dubie.

Dŭbĭtātĭo, ōnis, f. 3. *kételkedés, kétség, bizonytalanság*; der Zweifel, die Ungewißheit, Bedenklichkeit. In dubitationem aliquid adducere, Cic. *valamit kétségbe hozni*; etwas zweifelhaft machen.

Dŭbĭtātĭve, Adv. i. q. dubitanter.

Dŭbĭtātīvus, a, um, *kétséges, kétes*; zweifelhaft. 2) *kételkedést jelentő, kétséget szerző*; einen Zweifel anzeigend.

Dŭbĭtātor, ōris, m. 3. *kételkedő*; ein Zweifler.

Dŭbĭtātus, a, um, *a' mi felől, felett, v. a' miről kételkedik az ember*; etwas woran man zweifelt.

Dŭbĭto, āvi, ātum, āre, 1. *kételkedni*; zweifeln. *e.* gr. de aliqua re, aliquid, Cic. Plin. *valamiben, kételkedni, valamit kétségbe hozni*; an etwas zweifeln, etwas in Zweifel ziehen. Non dubito, quin etc. Cic. *nem kétlem, hogy*; ich zweifle nicht, daß. 2) *kételkedni feltle*; Bedenken tragen. Non dubito te obsecrare, Cic. *kész vagyok téged megkérni*; ich trage kein Bedenken, dich zu erſuchen. 3) *magát vonogatni, szabadkozni*; ſich weigern. 4) *meggondolni, gondoldra venni, megvisgálni*; bedenken, überlegen,

Digitized by Google

unterſuchen. Restat, ut hoc dubitemus, uter potius S. Roscium occiderit. Cic. 5) *késedelmezni*; zaudern. 6) *nem tudni*; nicht wiſſen. 7) *félni*; ſich fürchten.

Dŭbium, ii, n. 2. *kétség*; der Zweifel. Sine dubio, dubio procul; *kétség kívül*; ohne Zweifel. In dubium aliquid vocare, Cic. *valamit kétségbe hozni*; etwas in Zweifel ziehen.

Dŭbĭus, a, um, *kételkedő*; einer der da zweifelt. 2) e. gr. via, Ovid. *bizonytalan*; ungewiß. 3) *kétséges, kétes, kétségbe hozható*; zweifelhaft, woran man zweifelt. 4) Trop. res dubiae; *bizonytalan kimenetelű, veszedelemben forgó dolgok*; gefährliche Umſtände, deren Ausgang ungewiß iſt. In dubium venire, Plaut. *magát kotzkáztatni*; in Gefahr kommen. 5) e. gr. argentum; *olly pénz, mellynek jósága felől kétséges az ember*; Geld, von dem man nicht gewiß weiß, ob es gut iſt. 6) dubia lanugo, Mart. *a' szakáll első növése, v. ütögetése, mellyet még alig lehet észre venni (ebszór)*; die erſten hervorſproſſenden Haare am Barte, die man noch nicht recht unterſcheiden kann. 7) dubia coena; *olly vendégség, mellyben a' sok étel, v. eledel közül nem tudja az ember mellyikhez nyúljon*; eine Mahlzeit, bey der man wegen der vielen Speiſen nicht weiß, was man eſſen ſoll. 8) e. gr. coelum; *változó idő*; unbeſtändiges Wetter. 9) lux dubia, Sen. *szürkület, (estveli, v. reggeli)*; die Dämmerung.

Dŭcāle, is, n. 3. *gyeplő*; ein Leitſeil.

Ducālis, e, i. e. ad ducem pertinens.

Dŭcālĭter, Adv. i. e. more ducis.

Ducātĭo, ōnis, f. 3. i. q. ductio.

Ducātor, ōris, m. 3. i. e. dux.

Ducātrix, īcis, f. 3. *vezető, vezér, v. vezérlő (asszony, v. leány)*; eine Führerinn, Anführerinn. 2) *szerző, indító, (asszony, v. leány)*; eine Urheberinn.

Ducātus, us, m. 4. *vezetés, vezérlés*; die Führung. 2) *gondviselés*; die Verwaltung. 3) *fővezérség a' táborndl*; das Obercommando über eine Armee. 4) *hertzegség*; das Hertzogthum.

Dŭcēna, ae, f. 1. officium Ducenarii.

Dŭcēnārĭus, a, um, (duceni) *kétszázas, kétszázat nyomó, v. magában foglaló*; zweyhundert enthaltend. Ducenaria pondera; 200 *font*; 200 Pfund.

Dŭcēnārĭus, ii, m. 2. *kétszáznak feje, hadnagyja, v. annyinak parantsoló*; ein Hauptmann über zweyhundert. 2) ducenarii judices, i. q. quarta decuria judicum, quae res viles judicabat. 3) ducenarii; *vámszedők*; die den Zoll eintrieben. 4) procuratores ducenarii, qui 200 sestertiarum salarium habebant.

Dŭcēni, ae, a, *kétszáz, kétszázan, kétszázanként*; zweyhundert, je zweyhundert.

Dŭcentēsĭmus, a, um, *kétszázadik*; der Zweyhundertſte.

Dŭcenti, ae, a, *kétszáz, kétszázan*; zweyhundert.

Dŭcentĭes, Adv. *kétszázszor*; zweyhundert Mahl.

Dŭcĭānus, a, um, *vezérhez, seregvezérhez tartozó*; was zum Heerführer gehöret. Duciani adparitores, *generalis szolgáji*; die Aufwärter eines Generals.

Dūcĭbĭlis, e, Adj. *húzható, vonható*; was ſich ziehen läßt.

Dŭco, āvi, ātum, āre, 1. *vezetni*; führen.

Dŭco, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. aliquem ad mortem, Nep. agmen, Plin. *vinni, vezetni, vezérelni*: führen, leiten. 2) e. gr. diem somno, Sen. *alvással, v. alvásban tölteni a' napot*; den Tag mit Schlafen zubringen. 3) e. gr. aliquid ex luto, Quint. *kivenni, kivonni, kihúzni a' sárból*; etwas aus Leimen machen. 4) e. gr. initium ex aliqua re; *valahonnan venni kezdetét, v. eredetét*; den Urſprung oder Anfang aus etwas nehmen. 5) e. gr. uxorem; *megházasodni, feleséget venni*; ein Weib nehmen. 6) e. gr. praemia, Ovid. *jutalmat venni*; Belohnungen bekommen. 7) *halasztani, késleltetni*; aufſchieben, verzögern. e. gr. diem de die, Caes. Tempus ducitur, Cic. *késedelmeznek*; man verweilt ſich. 8) *annak tartani*; dafür halten. e. gr. honori, in honorem, Ter. Plin. *betsületnek tartani*; für eine Ehre halten. 9) e. gr. pugnum, JCt. *pofon v. arczúl tsapni, v. ütni*; eine Maulſchelle geben. 10) e. gr. lanam,

Digitized by Google

Ovid. *gyapjút fonni*; Wolle spinnen. 11) nutu Dei omnia ducuntur, Plaut. *mindenek Isten akaratjából lesznek*; es wird alles nach Gottes Willen regiert. 12) e. gr. foenus, Cic. *számlálni, hozzászámlálni*; rechnen. 13) ventre duci, Hor. *tsemegére vágyni*; nach Leckerbissen begierig seyn. 14) e. gr. suspiria, Mart. *sóhajtani, sóhajtozni*; seufzen. 15) *inni*; trinken. 16) e. gr. genus ab aliquo, Ovid. *valakitől hozni le nemzetségét*; sein Geschlecht von einem herleiten. 17) e. gr. aliquem in errorem, Cic. *félrevezetni, eltsábítni*; verleiten, verführen. 18) e. gr. aliquem ad credendum, Cic. *rávenni*; bewegen. 19) e. gr. se ab aedibus, Plaut. *kilopódzni, titkon elmenni*, (*elillantani*); sich fortschleichen. 20) e. gr. aliquem dictis, Caes. *elhitetni, álltatni, v. dmítni* (*ásztatni*) *valakit*; einem etwas weiß machen. 21) e. gr. aere, Hor. *értzből önteni*; aus Erze gießen. 22) e. gr. cicatricem, Colum. *bebörödzseni, v. hegedni*; verharschen. 23) e. gr. alvum, Cels. *hasat hajtani*; den Leib durch Purganzen öffnen. 24) *tömlötzbe, v.-re vinni*; ins Gefängniß führen. 25) e. gr. sortem, Cic. *sorsot, v. kotzkát vetni, nyilat húzni*; loosen.

Ductārius, a, um. e. gr. fumus, Cato. *húzó, vonó, a' mit, v. a' minél fogva húzni, v. vonni lehet*; was man ziehet, was gezogen wird.

Ductĭlis, e, *hajtható, hajlós, hajlékony, nyújtható, szélesíthető*; geschmeidig, was sich ziehen oder dehnen läßt. 2) *egymásra járó*; was sich zusammen legt. Culter in se ductilis, Plin. *'seb, v. 'sebbeli kés, bitska, bitsak*; ein Taschenmesser. 3) aes ductile, Plin. *drót*; ein Drath. 4) flumen ductile, Mart. *elvehető, v. vezethető víz*; ein Fluß, der sich leiten läßt.

Ductim, Adv. *apródonként, apránként, egymásután lassan*; nach und nach, langsam. 2) *föltjával, seregenként, falkástól*; zugweise.

Ductio, ōnis, f. 3. *vezetés, vezérlés*; die Führung. 2) e. gr. aquae, Ulp. *vízárkolás*; die Wasserleitung. 3) e. gr. alvi, Med. *hashajtás*; die Lazirung. 4) i. q. directio.

Ductĭtĭus, a, um, *húzható, nyújtható*; was sich ziehen läßt. e. gr. ferrum, Quint. *drót*; ein Drath.

Ductĭto, āvi, ātum, āre, 1. *hordozni, hurtzolni, vezetgetni*; oft führen, schleppen. 2) e. gr. restim inter puellas, Ter. *tántzot igazgatni*; den Vortanz haben. 3) *házasodni*; heirathen. 4) *megtsalni, rá, v. megszedni*; anführen, betrügen.

Ducto, āvi, ātum, āre, 1. *vinni, vezetni*; führen. 2) *húzni, vonni, húzni-vonni, vongálni, rántzigálni*; zerren, ziehen. 3) Trop. *valakiből tréfát, v. tsúfot űzni, tsúfolni*; zum Besten haben, spotten. e. gr. aliquem dolis; *megtsalni valakit*; einen betrügen. 4) e. gr. cornua nervo, Val. Flacc. *a' kézlvet felhúzni v. kifeszíteni*; den Bogen spannen. 5) *vezetni, vezérelni, p. o. a' sereget*; anführen, commandiren.

Ductor, ōris, m. 3. *vezető, vezérlő, vezér*; ein Führer, Anführer. 2) *hadvezér*; ein Chef, Heerführer.

Ductus, us, m. 4. *vezetés, vezérlés, vivés*; die Führung. 2) *vonás, húzás*; der Zug. e. gr. literarum, Plin. *betűvonás*; der Zug der Buchstaben. 3) e. gr. aquarum, Cic. *vízárkolás*; eine Wasserleitung. 4) aquosi ductus; *víz tsatorndk, tsövek, v. tsők*; Wasserröhre.

Ductus, a, um, *vitt, vezetett, vezérlett*; geführt. 2) *elővett*; hergenommen. 3) e. gr. benevolentia, Cic. *valamire vett, v. indított*; bewogen. 4) cicatrix ducta, Chirurg. *bebörödzött, hegedt, v. forradt seb*; eine verharschte Wunde. 5) e. gr. sorte, Ter. *sors szerént kihúzott*; durchs Loos heraus gezogen.

Dūdum, Adv. *régen, régólta*; lange, seit langer Zeit. Non dudum ante lucem, Plaut. *kevéssel virradta előtt*; nicht lange vor Tage. Quam dudum Idem. *miótta?* wie lange? Dudum dixi, Cic. *igen régen mondtam*; ich habe es vorlängst gesagt. 2) *az előtt*; vorher. 3) *mostan, most, egyszeriben, egyszerre, egyben, tüstént*; sogleich, itzt. 4) *majd, nem sokára*; bald.

Duella, i. e. tertia pars unciae.

Dŭellātor, ōris, m. 3. i. q. bellator.

Dŭellĭcus, a, um, i. q. bellicus.

Dŭellis, is, m. 3. i. e. hostis.

Dŭēllo, āre, 1. Obs. i. q. bellare.

Digitized by Google

Düellum, i, n. 2. i. q. bellum. 2) *kettősviadal*; ein Zweykamf, Duell.

Düellus, a, um, i. q. bellus.

Düillius (Düllius), a, um, nomen familiare Romanum.

Duim, is, it, Obs. pro: dem, des, det.

Düitae, ärum, plur. *két Istent hívók*; die zwey Götter glaubten.

Düitas, ätis, f. 3. i. q. dualitas; *kettőség*; die Zweyfältigkeit.

Duitor, Impgrat. pass pro: dator.

Duleăcidus, a, um, (dulcis et acidus) *édes- savanyú, édes- tsipős*; ſäuerlichſüß.

Dulcămārus, a, um, *kesernyés- édes, édes- keserü*; ſüß und bitter. 2) Solanum Dulcamara; *keseredes tsutsór, veres ebszőlő, iszalag*: Bitterſüß, Hirſchkraut.

Dulcător, ōris, m. 3. *édesítő, megédesítő*; der Verſüßer.

Dulce, Adv. *édesen*; ſüß. 2) *kellemetesen, kellemesen nyájasan*; lieblich, angenehm. 3) Trop. e. gr. ridere, Hor. *mosolygni*; freundlich lachen. Comp. dulcius, Superl. dulcissime.

Dulcēdo, ĭnis, f. 3. *édesség*; die Süßigkeit. 2) e. gr. pecuniae, Cic. *kellemetesség, kellemesség*; die Lieblichkeit.

Dulcesco, ĕre, 3. *megédesedni, megédesülni*; ſüß werden.

Dulcĭa, ōrum, plur. *édes tsemege, v. nyalánkság*; ſüßes Naſchwerk.

Dulcĭārius, ĭi, m. 2. *tzúkorsüteményes*; ein Zuckerbäcker. 2) *borsosmézeskalács, v. mézespogátsasütő*; ein Pfefferkuchler.

Dulcĭārius, a, um, *édes*; ſüß. Panis dulciarius; *tzúkroskenyér, martzipán*; Marcipan, ein Zuckerbrod. Mellita dulciaria; *borsos mézeskalács*; Pfefferkuchen.

Dulcĭcŭlus, a, um. Dim. *édesetske, kevéssé édes*; ſüß, etwas ſüß.

Dulcĭfer, a, um, *édes*; ſüß.

Dulcĭlŏquus, a, um, *édesen, nyájasan, v. kellemetesen beszélló*; ſüß oder angenehm redend.

Dulcĭmŏdus, a, um, *kellemetesen hangzó*; angenehm klingend.

Dulcĭo, īre, 4. *édes lenni, édeskedni*; ſüß ſeyn. 2) *kellemetes lenni, kellemeteskedni*; lieblich ſeyn.

Dulcĭŏla, ōrum, n. 2, plur. i. q. dulcia.

Dulcĭŏrĭlŏquus, a, um, i. q. dulciloquus. 2) Subst. cognomen Nestoris.

Dulcis, e, *édes*; ſüß. 2) *kedves kellemetes, kellemes, nyájas*; lieblich, angenehm. Conjux dulcis, Virg. *kedves férj*; der liebſte Gemahl. Dulcia, atque amara apud te sum elocutus omnia, Plaut. *javát rosszát mind megmondtam*; ich habe dir alles geſagt, Gutes und Böſes. 3) *hajló, engedelmes*; nachgebend; Amici dulces, Cic. *magokat mindenben hozzánk alkalmaztató, v. kedvünkben járó barátok*; Freunde, die ſich immer nach uns richten. Comp. dulcior, Plaut. Mette dulcius, Ovid. Superl. dulcissimus. Cic.

Dulcisŏnus, a, um, i. q. dulcimodus.

Dulcĭtas, ātis, f. 3. i. q. dulcedo.

Dulcĭter, Adv. *édesen*; ſüß. 2) *kedvesen, kellemetesen, kellemesen, nyájasan*, lieblich, angenehm. Comp. dulcius; Cic. Superl. dulcissime.

Dulcĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. dulcedo.

Dulcōro, āre, 1. *édesíteni, megédesíteni*; ſüß machen.

Dūlĭce, Adv. *szolgai módon*; ſclaviſch.

Dūlĭchĭum, i, n. 2. insula maris Jonici penes Aetoliam.

Dūlĭchĭus, a, um, *Dulichiumi*; Dulichiſch. Dulichiae rates.

Dum, Adv. *az alatt míg*; indem. 2) Cum conjunctiv. *bár tsak*; wenn nur. 3) Cum Conjunct. *addig, a' meddig*; ſo lange bis. 4) Cum Indicat. *mind addig, addig, míg*; ſo lange, als. 5) post: non, nec, nihil; *még*; noch. Nihil eum sciebam, Cic. *még semmit sem tudtam*; ich wußte noch nichts. 6) post Imperat. *tsak, mindazonáltal, azért*; doch. Age dum, Cic. *tsináld tsak*; mache doch.

Dūmētum, i, n. 2. *tövis v. tüske bokros, bajbontsos v. tserés hely*; ein Dorngebüſch, eine Dornhecke. 2) Trop. dumeta stoicorum, Cic. i. q. subtilitates.

Dūmĭcŏla, ae, c. 1. *tserén, v. bokron, v. -ban lakó*; unter den Hecken oder Büſchen wohnend.

Dūmmŏdo, Adv. *bártsak*; wenn nur.

Dūmōsus, a, um, *bokros, tövisbokros*; mit Dornbüſchen beſetzt.

Dumtaxat, Duntaxat, Adv. *tsak*; nur allein. 2) *legalább*; wenigſtens. 3) *valamennyire, annyira*; gewiſſer Maßen, in ſo weit.

Digitized by Google

Dúmus, i, m. 2. *bajbonts, tüske, v. tövisbokor*; ein Dornstrauch, die Hecke.

Dumtaxat, vide: Dumtaxat.

Dúo, ae, o. plur. *kettő, két*; zwey, zwo, zwie. 2) i. q. ambo; *ketten*; zwey, je zwey.

Dúodécennis, e, *tizenkét esztendős*; zwölfjährig.

Dúodécies, Adv. *tizenkétszer*; zwölfmahl.

Dúodécim, *tizenkettő*; zwölf. 2) i. q. duodecim tabulae legum.

Dúodécímus, a, um, *tizenkettődik*; der zwölfte.

Dúodéni, ae, a, *tizenketten*; je zwölf. 2) *tizenkettő*: zwölf. Caes.

Dúodennis, i. q. Duodecennis.

Dúodénónáginta, *nyóltszvannyóltz*; achtundachzig.

Dúodéoctóginta, *hetvennyóltz*; achtundsiebzig.

Dúodéquadrágéni, ae, a, *harmintznyóltzan*; je achtunddreyßig.

Dúodéquadrágésímus, a, um, *harmintznyóltzadik*; der achtunddreyßigste.

Dúodéquadráginta, *harmintznyóltz*; achtunddreyßig.

Dúodéquinquágéni, ae, a, *negyvennyóltzadik*; der achtundvierzigste.

Dúodéquinquáginta, *negyvennyóltz*; achtundvierzig.

Dúodésexágésímus, a, um, *ötvennyóltzadik*; der achtundfünfzigste.

Dúodésexáginta, *ötvennyóltz*; achtundfünfzig.

Dúodétrícésímus, a, um, *huszonnyóltzadik*; der achtundzwanzigste.

Dúodétrícies, *huszonnyóltszor*; achtundzwanzigmahl.

Dúodétríginta, *huszonnyóltz*; achtundzwanzig.

Dúodévígéni, ae, a, *tizennyóltzan*; je achtzehn.

Dúodévícésímus, a, um, *tizennyóltzadik*; der Achtzehnte.

Dúodévíginti, *tizenyóltz*; achtzehn.

Dúoetvícésímáni, *huszonkettődik legiónból való katonák*; Soldaten von der zweyundzwanzigsten Legion.

Dúoetvícésímus, a, um, *huszonkettődik*; der zweyundzwanzigste.

Dúomillésímus, a, um, *kétezeredik*; der zweytausendste.

Dúplāris, e, *kettős, kétszeres, kettősen, v. kétszeresen vett*; doppelt, doppelt genommen. Milites duplares, Veget. *kettős, v. két 'sóldot vevő katonák*; Soldaten, die doppelte Besoldung bekommen.

Dúplátío, ónis, f. 3. i. q. duplicatio.

Dúplex, ícis, o. Adj. *kettős, kétszeres*; zweyfach, doppelt. Spe duplici uti, Cic. *kettős segítséggel élni*; doppelter Hülfe sich bedienen 2) numerus duplex, Curt. *még egyszer annyi, kétannyi*; noch einmahl so viel. 3) *kétféle*; zweyerley. 4) *sürű, vastag, durva*; dicht, dick, grob. Pannus duplex, Hor. *durva posztó*; ein grobes Tuch. 5) *tsalárd, ravasz, álnok, kétszínű*; betrüglich, arglistig, zweyzüngig, einer, der anders redet, als er denkt. 6) *különbözö részekből öszve rakott*; aus verschiedenen Theilen zusammen gesetzt. Nihil est in animis duplex, Cic.

Dúplícárius, íi, m. 2. *két 'sóldos katona*; ein Soldat, der doppelten Sold bekommt. 2) *a' ki mind a' két részszel, v. felekezettel tart*; einer, der es mit beyden Partheyen hält.

Dúplícátío, ónis, f. 3. *kettőztetés*; die Verdoppelung.

Dúplícáto, Adv. *kettősen, kétszeresen*; zweyfach, doppelt.

Dúplícátor, óris, m. 3. *kettőztető*; der Verdoppeler.

Dúplícátus, a, um, *kétszeres, kettőztetett, megkettőztetett*; zweyfach, verdoppelt. Duplicatum filum, *tzérnaszál*; ein Zwirnfaden. 2) duplicato poplite, Virg. *térdepelve, térdelve, térden állva*; mit gebogenem Knie.

Dúplícítas, átis, f. 3. *kétszeresség, kettőség, megkettőzés*; die Zweyfältigkeit, Verdoppelung. 2) *tsalárdság, ravaszság*; die List.

Dúplícíter, Adv. *kettősen, kétszeresen*; zweyfach, doppelt. 2) *két képen, v. módon*; auf zweyerley Weise.

Dúplíco, ávi, átum, áre, 1. *kettőztetni, kettőzni, kétszerezni*; verdoppeln. e. gr. agmen, Veget. *a' katona, v. hadirendet v. sort megkettőztetni*; die Glieder oder Reihen der Soldaten. 2) *nagyobbítni, többítni, szaporítni*; vergrößern, vermehren. 3) *kétszeresen öszvehajtani*; doppelt zusammen beugen.

Dúplío, ónis, m. 3. Obsol. *kétannyi kétszer annyi*; zweymahl so viel. 2) *kétszeres büntetés*; eine doppelte Strafe.

Digitized by Google

Dŭplo, āre, 1. *kettőztetni, megkettőztetni*; verdoppeln.

Dŭplum, i, n. 2. *kettős, kétszeres, megannyi, kétannyi*; das Doppelte. e. gr. poena, Cic. *kettős büntetés*; eine doppelte Strafe.

Dŭplus, a, um, *kettős, kétszeres, megannyi, kétannyi*; zweyfach, doppelt, zweymahl so viel.

Dŭpondiārius, a, um, *kétfontos*; zweypfündig.

Dŭpōndium, ii, n. 2. et Dŭpōndius, ii, m. 2. *két font, két fontnyi*; zwey Pfund. 2) quinta pars denarii, 3) *két láb, két láb hosszu*; die Länge von zwey Füßen.

Dūrābilis, e, *tartós, sokáig tartó, állandó*; langwierig, dauerhaft.

Dūrābilĭtas, ātis, f. 3. *tartósság, tartás, eltartás*; die Dauer, Dauerhaftigkeit.

Dūracīnus, a, um, *kemény bőrű, v. héjjú*; hartháutig. Uvae duracinae; *kemény héjjú v. bőrű szőlő*; hartháutige Weintrauben. Duracina persica; *kemény héjjú baratzkok, durántzai baratzk*; hartháutige Pfirsiche. Duracina cerasa; *ropogó, v. portzogó tseresznye*; hartháutige Kirschen.

Dūrāmen, ĭnis, f. 3. *megkeményülés*; die Verhärtung. e. gr. aquarum, Lucr. *jég*; das Eis.

Dūrāmentum, i, n. 2. *tartósság*; die Dauerhaftigkeit. 2) *erősség, állandóság*; die Stärke. 3) e. gr. vitis, Colum. *szőllővesszső újhajtása*; Weinreben, die unten neben dem Stocke gewachsen sind, ein Rebschoß.

Dūrātĕus, a, um, *fa, fából való*; hölzern. e. gr. equus, Lucr. *Trójai fa ló*; das hölzerne Pferd vor Troja.

Dūrātor, ōris, m. 3. *megkeményítő*; der hart macht, abhärtet.

Dūrātrix, īcis, o. Adj. *tartós, sokáig tartó*; langwierig.

Dūrātus, a, um, *megkeményített*; gehärtet. 2) *tartóssá, sókdig tartóvá, v. állandóvá tett*; dauerhaft gemacht. 3) *megfagyott, megfagyalt*; gefroren. Fluvius glacie duratus, Plin. 4) Trop. *megszokott*; gewohnt. Duratus, atque subactus bello, Liv. *kadnak v. hadhoz törödött, v. szokott*; des Krieges gewohnt.

Dūre, Adv. *keményen*; hart. 2) *nehezen, fáradtsággal, fáradtságosan*; mühsam. 3) *nyomorúsággal, bajjal, bajosan*; elend. Comp. durius. 4) *komoran, komorsággal keményen*; unfreundlich, strenge. Aliquid durius proferre, quam factum est. Cic. Durius aliquid accipere, Cic. *valamit rosszl neven venni*; etwas übel aufnehmen. Superl. durissime.

Dūresco, ŭi, ĕre, 3. *megkeményedni*; hart werden. Frigore durescit humor, Cic. *a' hideg megkeményíti v. fagyalja a' nedvességet*; durch die Kälte verhärtet sich die Feuchtigkeit. 2) Trop. e. gr. in lectione alicujus, Quint. *kemény, v. durva írások olvasása által olly an írásmódra szokni*; dadurch, daß man einen liest, der hart schreibt, sich eine rauhe Schreibart angewöhnen. 3) situ durescit campus, Virg. *a' kevertetés által használhetetlenné lesz a' föld*; wenn das Feld nicht stets bearbeitet und bebaut wird, wird es unbrauchbar.

Dūrēta, ae, f. 1. *faszék*; ein hölzerner Stuhl.

Dūricordĭa, ae, f. 1. et Duricordium, ii, n. 2. *keménysziwűség, keménynyakúság, nyakasság, makatsság*; die Hartherzigkeit, Hartnäckigkeit.

Dūricŏrius, a, um, *keménybőrű*; hartháutig.

Dūrĭensis, e, e. gr. proelium, Cic. *Durius vize mellett lévő, ott történt, oda tartozó*; am Flusse Durius befindlich, geschehen, dahin gehörig.

Dūrĭtas, ātis, f. 3. *keménység*; die Härte. 2) *komorság*; die Unfreundlichkeit. 3) *akaratoskodás, fejesség*; die Eigensinnigkeit.

Dūrĭter, Adv. *keményen*; hart. 2) *komoran, v. komorúl*; unfreundlich.

Dūrĭtĭa, ae, f. 1. *keménység*; die Härtigkeit, Härte. 2) *érzéketlenség*; die Unempfindlichkeit. 3) e. gr. coeli, Tac. *kemény idő*; strenges Wetter. 4) e. gr. oris; Sen. *szemtelenség*; die Unverschämtheit. 5) e. gr. alvi, Suet. *hasszorúlás*; die Verstopfung des Leibes. 6) *fösvénység, takarékosság, szükmarkúság*; der Geitz, die Kargheit. 7) e. gr. imperii, Tac. *tartósság, állandóság*; die Dauer. 8) duritiam in sermone Socratico adamarat, Cic. *Socratesnek a' fájdalmak elviseléséről való beszélgetései különösen tetszettek néki*; es

Digitized by Google

gefielen ihm vorzüglich des Socrates Unterredungen von Ertragung des Schmerzes.

Dūritĭes, ei, f. 5. i. q. duritia, in duritiem lapidescere, Plin.

Dūritūdo, ĭnis, f. 3. i. q. duritia.

Dūrius, a, um, *fa, fából való*; hölzern,

Dūrius, ii, m. 2. fluvius Hispaniae, hodie: Duero.

Dūriuscŭlus, a, um, (Dim. a durus) *keményetske, keményke*; etwas hart.

Dūro, āvi, ātum, āre, 1. *keményítni*; härten. 2) *megkeményítni, érzéketlenné tenni*; abhärten, unempfindlich machen. e. gr. se labore, Caes. *munkához, v. dologhoz szokni*; sich zur Arbeit gewöhnen. 3) durari, Pass, *megkeményedni, v. keményűlni*; hart werden. Ad plagas durari, Quint. *kozzá szokni a' verésekhez, azt nem érezni*; die Schläge nicht mehr fühlen. 4) *elszenvedni, viselni, v. kordózni*; ertragen, dulden. Durate, et vosmet rebus servate secundis. Virg. 5) e. gr. in aeternum, Quint. *tartani, eltartani*; dauern. 6) e. gr. sub dio; *szabad ég alatt lakni, 's hálni*; unter freyem Himmel wohnen und auf der bloßen Erde schlafen.

Dūrus, a, um, *kemény*; hart. 2) e. gr. cautus; *kedvetlen, kellemetlen*; unangenehm. 3) e. gr. imperium, Virg. *irgalmatlan, kegyetlen, szoros, vad durva*; unbarmherzig, rauh, streng. Sorores durae, Ovid. i. q. Parcae. 4) e. gr. vita, Tac. *nyomorúságos, terhes, bajos, nehéz*; beschwerlich, mühsam, mühselig. 5) rumores de eo sunt duriores, Cic. *rossz hirben van*; man redet nicht wohl von ihm. 6) e. gr. labor, Virg. *nehéz, v. erős munka*; schwere Arbeit. Provinciam cepisti duram, Cic. Ter. *terhes hivatalt, vállaltál, v. vettél magadra*; du hast ein schweres Amt auf dich genommen. 7) *szemtelen*; unverschämt. Duri oris vir. Liv. 8) *idegen, nem hajlandó*; ungeneigt. Ad studia duriorem esse, Cic. 9) dura mater, *kemény agylepel, agyvelőlepel*; das harte und dickere Hirnhäutchen. 10) *kemény, erős*; abgehärtet. Durus Ulysses, Ovid. 11) dura alvus, Med. *kemény, v. dugúlt has*; ein harter, verstopfter Leib. 12) durus sapor, Virg. *kedvetlenlz*; ein unangenehmer Geschmack. 13) durior annona, Cic. *élet, v. gabona drágasdga*; die Theuerung des Getreides. 14) *érzéketlen*: unempfindlich. Durior ad haec studia videbatur, Cic. *érzéketlennek látszott ezen tudomány szépsége iránt*; er schien gegen die Schönheit dieser Wissenschaft fühllos zu seyn. 15) signa dura, Cic. *durva munkájú állóképek*; nicht fein gearbeitete Statuen. Comp. durior. Superl. durissimus.

Dūsŏrĭtis, is, f. 3. *a' mirtusnak egy faja*; eine Art von Myrthen.

Dŭumvir, i, ōrum, plur. 2. viri duo magistratuales in municipiis, qui summo loco civitati praeerant, et publicam rem administrabant, Romae consules appellati. 2) qui rebus capitalibus, et carceribus praeerant. 3) e. gr. sacris faciundis, conservatores librorum sybillicorum. 4) e. gr. navales, qui classis ornandae reficiendaeque caussa creabantur. 5) qui ad aedes et templa aedificanda per senatum creabantur.

Dŭumvĭrālis, e, ad duumviros pertinens. 2) Subst. i. q. ex-duumvir v. qui duumvir fuit.

Dŭumvĭrālĭtas, ātis, f. 3. i. q. Duumviratus,

Dŭumvĭrātus, ūs, m. 4. officium et dignitas duumvirorum.

Dux, ducis, c. 3. (duco) *vezető, vezérlő, vezér*; ein Führer, Anführer. Rationem habere ducem, Cic. Ovid. *az okosságot követni*; der Vernunft folgen. 2) e. gr. belli; *hadvezér, generalis*; ein General, ein Feldherr, Duces paludati, Juv. i. q. belli duces Romani paludamento vestiti. Dux classis; *hajóssereg vezére, admiralis*; ein Admiral. 3) *hertzeg*; ein Herzog. 4) *szerző, indító*; ein Urheber. 5) *tanító, oktató*; ein Lehrmeister.

Dyas, ădis, f. 3. *kettő, kettős*; eine zwey, ein Doppeltes. 2) *kétszem (dísznő) a' kártya közt*; ein Daus in der Karte.

Dymāntis, dis, f. 3. filia Dymantis, i. e. Hecuba.

Dymas, antis, m. 3. pater Hecubae.

Dyme, es, f. 3. Dymae, arum, plur. 1. urbs Achajae.

Dynāmis, is, f. 3. e. gr. vis, *sakság, soka, v. ereje valaminek*; die Men-

Digitized by Google

ge. c) *négyszegszám*; die Quadratzahl.

Dynastes, Dynasta, ae, m. 1. *szabados úr, kis fejedelem, hertzeg*; Herr eines kleinen Landes, Fürst.

Dynástia, ae, f. 1. *uralkoddsmend, uralkodás*; die Herrschaft- Reihe, Herrschaft.

Dyōděcas, ădis, f. 3. *tizenkettőből, v. tizenkét darabból álló*; aus zwölf Stücken bestehend.

Dyŏta, ae, f. 1. *kétfülü borosedény*; ein Weingeschirr mit zwey Handhaben.

Dyrrăchīnus, a, um, ex, v. de urbe Durazzo.

Dyrrăchĭum, et Durrachium, ĭi, n. 2. urbs Albaniae, hodie: Durazzo.

Dysentĕrĭa, ae, f. 1 *vérhas*; die rothe Ruhr, der Durchfall.

Dysentĕrĭcus, a, um, *vérhasban lévő, v. szenvedő*; mit der Dissenterie behaftet.

Dyskĕros, ōtis, m. 3 *szerentsétlen szerelmes*; unglücklich in der Liebe.

Dyspepsia, ae, f. 1. *rossz emésztés*; schlechte Verdauung.

Dysphŏrĭcus, a, um, *szerentsétlen*; unglücklich.

Dysphĭlus, i, m. 2. *kétszinü, hamis, v. rossz bardt*; ein falscher Freund.

Dyspnoea, ae, f. 1. *nehéz lélekzés*; schweres Athmen, die Engbrüstigkeit.

Dyspnŏĭcus, a, um, *nehezen lélekzői*; engbrüstig, der schwer athmet.

Dysūrĭa, ae, f. 1. *nehéz vizellés, vizellet fennakadása*; die Harnstrenge.

E.

E vel Ex, Praep. *-ből, -ből*; aus, von. a) i. e. ex loco aliquo, v. gr. e Graecia, Cic. Elephanti ex India. Liv. E conspectu fugere. Terent. *valaki elől futni, valakit kerülni*; aus den Augen gehen. b) i. e. ex materia aliqua, v. gr. Pocula ex auro, Cic. 2) *szerént*; nach. Ex sententia res confecta est, Cic. *kivánsága szerént ment véghez a' dolog*; nach dem Wunsche ist die Sache ausgeführt worden. Ex aequo, Liv. *igasság és illendőség szerént*; nach der Billigkeit. 3) *-tól fogva, -tól fogva, -ólta*; seit, von an, nach. Ex illo tempore, Cic. ex eo, Suet. *azólta, attól az időtől fogva*; von derselben Zeit an, seit dem. 4) loco: a, ab; *tól, től*; von. Ex aliquo audire, Cic. *valakitől hallani*; von einem hören. 5) e re, vel ex re; *kaszonra, hasznára vagy javára valakinek*; zum Nutzen, zum Besten. E re mea, Cic. *az én javamra*; zu meinem Besten. E re publica, Cic. *a' status vagy köztársaság javára*; zum Besten des Staates. E re est, Cic. *hasznos*; es ist nützlich. 6) *után*; nach. E consulatu profectus est in Galliam, Cic. *letévén a' Consulságot, vagy Consulsága után, 's a' t.* nach seinem Consulat u. s. w. 7) *közül*; von, unter. Unus ex meis intimis, Cic. *egy a' meghitt embereim v. barátim közül*; einer meiner trauteſten. 8) *miatt*; wegen. Ex te duplex nos afficit sollicitudo, i. e. te propter. Ex perfidia irasci alicui, Cic. i. e. propter perfidiam. 9) loco: in, *-ban, -ben, -on, en, -nál -nél*; in, auf, bey. Ex itinere, Caes. *az útban, az úton*; auf dem Wege. 10) Coquere ex aqua, Plin. e viho, Caes. *vizben vagy borban főzni valamit*; etwas in Waſſer oder in Wein kochen. 11) Not. Laborat ex pedibus; *a' lába fáj, v. a' lábai fájnak*; er ist an den Füßen krank. E regione, Cic. *általellenben*; gegenüber. Ex parte, Caes. *részszerént*; theils, zum Theil. Ex facili, Ovid. *könnyen*; leicht. Ex integro, Quint. *újolag, újra*; von neuem. E vestigio, Caes. *tüstént, azonnal, mindjárt*; sogleich. Ex industria, Liv. *készakarva, szántszándékkal*; mit Fleiß, vorsetzlich. Ex inopinato, Cic. *véletlenül*; unvermuthet. Ex insperato, Ovid. *reménytelenül, vdratlan*; unverhofft.

Ea (Abl. ab: is), sc. via, parte; *ottan, ott*; daſelbſt, da. Nep. 2) sc. causa, re; *azért, az által*; dadurch, deswegen. Plaut.

Digitized by Google

Eădem (Abl.), sc. via, vide: Idem.

Eăle, es, f. 1. *egy Afrikai nagy vad állat neve*; ein wildes Thier. Plin.

Eămpse, i. q. Eam ipsam. Fest.

Eănon, i, n. 2. *gyászfátyol*; ein Trauerschleyer.

Eanus, i, m. idem quod Janus Deus. Macrob.

Eăpropter, i, e. propterea, Colum.

Eapse, i. e. ea ipsa, Plaut.

Eăr, ăris, n. 3. *tavasz*; der Frühling. Gloss.

Eărīnus, a, um, i. q. vernus.

Eătĕnus, i. e. ea tenus (parte); *a' mennyiben, arra nézve*; in so fern, in so weit. Cic.

Ebăcchor, āri, Depon. *rajoskodni, lármázni*; schwärmen, lärmen. Lamp.

Ebĕnĕus, a, um, i. q. sequens.

Ebĕnīnus, a, um, *ebenfa, ebenből való*; aus Ebenholz

Ebĕnus, i, f. et Ebénum, i, n. 2. *ebenfa, ebén*; Ebenbaum, Ebenholz.

Ebĭbo, bi, bĭtum, bĕre, 3. *kiinni*; austrinken. 2) *kiszopni, kiszívni*; aussaugen. 3) Trop. *elinni, beinni*; vertrinken.

Ebĭscus, i, m. 2. *hibik, dinnyefű*; Ibisch, ein Kraut. Hibiscus, Linn.

Ebĭto, ĕre, 3. *kimenni*; ausgehen. Plaut.

Eblāna, ae, f. 1. *Dublin városa Hibernidban*; die Stadt Dublin in Irrland.

Eblandĭor, ītus sum, īri, 4. aliquid, Liv. *elhizelkedni, hizelkedés által kitsalni*; durch Schmeicheley erlangen, erschmeicheln. 2) *hizelkedni*; schmeicheln. 3) *enyhítni, kellemetessé tenni igyekezni*; mildern, angenehm machen.

Ebor, ŏris, n. 3. *elefánttetem, elefánttsont*; das Elfenbein. 2) idem quod vas, ex ebore confectum. Cic. 3) Ebor fossile, idem quod Unicornu fossile, Legitur et Ebur.

Ebŏra, ae, f. 1. urbs Portugalliae.

Ebŏrācēnsis, e, Adj. *Eborucumi, Yorki*; von York, in England. Dux Eboracensis; *a' Yorki Hertzeg*; der Herzog von York. a sequenti.

Ebŏrācum, i, n. *Eboracum vagy York városa Anglidban*; die Stadt York in England. Geogr.

Ebŏrārĭus sc. artifex; *elefánttsont metsző*; ein Künstler in Elfenbein. Cod. Just.

Ebŏrātus, i. q. Eburatus.

Ebŏrĕus, a, um, *elefánttsont, t. i. abból való*; elfenbeinern, aus Elfenbein. Quintil.

Ebraĕus, i, m. vide: Hebraeus.

Ebrĭa, ae, m. cognomen Romanum.

Ebrĭācus, a, um, idem quod Ebrius. Plaut.

Ebrĭāmen, ĭnis, n. 2. (ebrio); *részegítő ital*; was berauscht, starkes Getränk. Tertull.

Ebrĭĕtas, ātis, f. 3. *részegség, ittasság*; Trunkenheit. Horat.

Ebrĭo, āre, 1. *részegíteni, megrészegíteni*; trunken machen, betrinken.

Ebrĭŏlātus, a, um, i. q. ebrius. Plaut.

Ebrĭŏlus, a, um (Demin. ab ebrius); *ittas*; etwas betrunken. Plaut.

Ebrĭōsĭtas, ātis, f 3. *részegeskedés*; die tägliche Trunkenheit, Sauffucht.

Ebrĭōsus, a, um, *részeges*; dem Trunke ergeben, ein Trunkenbold.

Ebrĭus, a, um, *részeg*; trunken, betrunken. 2) Trop. *megrészegedett, megkábult, p. o. a' nagy szerentse miatt*; berauscht, betäubt.

Ebrŏdūnum, i, n. *Iverdon városa a' Bernai Kántonban*; die Stadt Iverdon, in dem Berner Canton, an dem Neuburger See. Geogr.

Ebron, v. Hebron, mons in Palaestina.

Ebūccĭno, āre, 1. *kitrombitálni*; ausposaunen, ausrufen.

Ebullĭo, īvi et ĭi, ītum, īre, 4. *buzogni, bugyogni, kibuzogni, buzogva forrni, vagy forrni*; aufwallen, strudeln, aufsieden. 2) animam ebullire, Petr. *lelkét kiadni, meghalni*; sterben

Ebŭlum, i, n. et Ebulus, i, m. 2. *földi bodza*; der Attich, Niederholunder.

Ebur, ŏris, n. 3. *elefánttetem, elefánttsont*; das Elfenbein. Cic. 2) idem quod vas eburneum, aut aliae res ex ebore confectae.

Ebŭrātus, a, um, *elefánttsontal feldkesitett, kirakott, 's a' t.* mit Elfenbein geschmückt, ausgelegt. Plaut.

Eburnĕŏlus, a, um, id. qu. sequens.

Eburnĕus, a, um, *elefánttsont, elefánttsontból való*; elfenbeinern. Cic. 2) Trop. *igen fejér*; sehr weiß.

Eburnus, a, um, loco: eburneus, Horat.

Ebūrum, i, n. 2. *Olmütz városa Morvaországban*; die Stadt Ollmütz in Mähren.

Ec, particula, aliis adhaerens, ut: Ec-

Digitized by Google

quis? *ugyan melyik?* welcher doch? Eccur? *ugyan miért?* warum doch? Ecquando? *ugyan mikor?* wenn doch?

Ecărdia, ae, f. 1. *fekete drágakő neme*; ein Edelſtein von ſchwarzer Farbe.

Ecastor, et Mecastor, Adv. i. e. juro per Castorem! *p. o. emberségemre mondom!* meiner Seele! wahrhaftig. Ter.

Ecbăsis, is, f. digressio a proposito; *kitsapongás a' beszédben*; eine Ausſchweifung in einer Rede.

Ecbătana, ōrum, urbs primaria et caput Mediae; hodie: Tabris, Tauris.

Ecca, Eccam etc. vide: Ecce.

Ecce, Adv. *imé, imhol*; ſiehe oder ſehet, ſieh da, ſieh einmahl; eccę me, Terent. *imhol vagyok*; da bin ich, da habt ihr mich. Not. in sermone familiari loco: ecce, occurrit; ecca, eccum, eccam, eccos, eccillum, ecistum i. e. ecce ea, eum etc.

Eccĕntrĭcĭtas, ātis, f. 3. *középpont kerülés*; die Abweichung von dem Mittelpuncte.

Eccentros, i, *középponton kivül levő*; außer dem Mittelpuncte. Mart. Cap.

Eccĕre (Ecĕre), Adv. *ejnye! mi a' patvar!* ſieh einmahl! was der Geyer! der Henker! Terent. Plaut.

Eccheuma, ătis, n. i. e. effusio, Plaut.

Eccillum, Eccistum, etc. i. e. Ecce illum, etc.

Eccĭsta, pro Ecce ista, Plaut.

Ecclēsĭa, ae, f. 1. *nép gyülése, gyülekezet*; Verſammlung des Volks, Plin. Ep. 2) *akármelly gyülés*; jede Verſammlung. Auson. 3) *keresztyén gyülekezet, ekklézsia*; die Verſammlung der Chriſten, i. e. die Gemeinde oder Kirche. Tertull.

Ecclēsĭārcha, ae, m. 1. *ekklézsiai elöljáró, gyülekezet feje*; der Kirchenpfleger, Kirchenvorſteher.

Ecclēsĭāstērĭum, ĭi, n. 2. *a' gyülekezet helye*; ein Ort, wo man zuſammenkommt. Vitruv.

Ecclēsĭāstes, ae, m. 1. *predikátor, pap*; ein Prediger, Pfarrer. 2) *Bölts Salamon Predikátori könyve*; der Prediger Salomo. Bibl.

Ecclēsĭastĭcus, a, um, *ekklézsiai*; kirchlich. Tertull. *Igy nevezik közönségesen Sirák könyvét*; auch heißt das Buch Sirach insgemein Ecclesiasticus.

Eccŏprōtĭcus, a, um, *hashajtó*; purgirend. Gloss.

Eccrĭtus, a, um, *kiválogatott*; auserleſen.

Eccŭbi? *ugyan hol?* wo denn? Terent. 2) i. q. An alicubi?

Eccum, Eccos, pro: Ecce eum, Ecce eos.

Ecdĭci, ōrum, m. plur. *népvédők*; Vorſteher des Volkes, welche die Sache des Volks vertheidigen. Cic.

Ecfāri loco: effari, Cic.

Ecfĕro loco: effero, Terent.

Ecfŏdĭo loco: effodio, Plaut.

Echĕa, ōrum, *hangnevelő harsogó rézedények a' tedtromon*; eherne Gefäße zur Verſtärkung des Schalls auf dem Theater. Vitruv.

Echĕmythrĭa, ae, f. 1. *a' hallás és mégis hallgatás mestersége*; Kunſt zu hören, und doch zu ſchweigen. Aul. Gell.

Echĕnēis, ĭdis, f. 3. *gályagánts, egy tengeri hal*; der Schiffhalter, Saugefiſch.

Echidna, ae, f. 1. *vipera kigyó*; die Otter, Viper. Ovid.

Echidnēus, a, um, v. gr. canis, i. e. Cerberus, Ovid.

Echĭdnĭon, ĭi, n. *fekert tziksár, kigyótrágy*; die Natterwurz. Polygonum bistorta. L.

Echĭnădes, um, insulae in mari Ionio.

Echĭnātus, a, um, *tövises, tüskés, szárós*; ſtachelig. Plin.

Echĭnŏphŏra, ae, f. 1. *tüskés kagyló*; eine Art Schnecke.

Echĭnus, m. 2. *tüskés féreg, tengeri sül*; der Meerigel, Seeigel. 2) *oszloptzifrázat*; ein Zierrath an den Säulen. 3) *egy edény neme*; eine Art Gefäß. Horat. 4) *gesztenyekopánts*; Caſtanienſchale. 5) *gereben*; die Hechel. 6) *a' kérődző állatok első gyomra*; der Kropf der wiederkäuenden Thiere.

Echĭon, i, n. vide: Echinus.

Echĭon, ōnis, m. 3. Nom. propr. virorum.

Echĭŏnĭdes, ae, m. filius Echionis, i. e. Pentheus. Ovid.

Echĭos, i, *kigyófű*; Otternkraut.

Echĭtes, ae, m. et Echytis, ĭdis, f. 3. *viperakő*; Otternſtein, ein Stein mit Viperflecken. Plin.

Digitized by Google

Echium, ĭi, n. 2. *kigyószisz, vad atracél*; wilde Ochſenzunge.

Echo, us, f. 4. *térhang, visszhang, ekhó*; Echo, der Wiederſchall.

Echōĭcus, a, um, *visszahangzó*; wiederſchallend. Sidon.

Eclecta, ōrum, n. 2. plur. *kiválogatott helyek v. monddsok, jegyzések*; auserleſene Stellen. JCt.

Eclectĭci, ōrum, m. 2. plur. philosophi, qui nullae Sectae philosophorum addicti erant, sed ex variis Sectis optima quaequae eligere conati sunt. Auctor eorum dicitur Potamo. Diog. Laërt.

Eclectĭcus, a, um, *kikeresö, kiválogató*; ausſuchend, erwählend. Philosophia eclectica, quae optima quaequae ex doctrina philosophorum cujuscunque sectae adoptavit.

Ecligma, ătis, n. 3. *liktariom, nedvlz*; ein Saft, Latwerge. Plin.

Eclipsis, is, f. 3. *fogyatkozás*; der Mangel. 2) Eclipsis solis; *napbeli fogyatkozás*; die Sonnenfinſterniß.

Eclipticus, a, um, i. e. ad eclipsim pertinens: v. gr. signa, Manil. i. e. quae patiuntur eclipsim. 2) ecliptica linea; *napút, a' nap útja az égi jeleken keresztül*; der Sonnenzirkel, die Sonnenbahn.

Eclŏga, ae, f. 1. *választás, kivlasztás*; die Wahl, die Auswahl. 2) *válogatott rövid versezet*; ein kleines auserleſenes Gedicht. 3) *pásztori dall*; ein Hirtengedicht, Hirtenlied.

Eclŏgārius, a, um, *kivlogató*; ſich mit Auswählung beſchäftigend.

Econtra, loco: contra, Aur. Vict.

Ecphāntus, i, m. 2. Nom. pr. philosophi, qui statuebat animam humanam deum esse.

Ecphŏra, ae, f. 1. *kidülö párkány, párkázat*; die Hervorragung, der Erker. Vitruv.

Ecphŏrētĭcus, a, um, *kiürlitö, a' testből kihajtó, p. q. orvosság*; austreibend. Medicamenta ecphoretica.

Ecphrăxis, is, f. 3. *az izzadó vagy veréjtéklyúkuknak kinyitása*; die Eröffnung der Schweißlöcher. Med.

Ecptōsis, is, f. 3. *kifitzamodás, kimenülés*; die Verrenkung, Ausfallung eines Gliedes aus ſeinem Gelenke.

Ecpyēma, ătis, n. 3. *kelevény*; ein Geſchwür.

Ecquăndo, Adv. i. e. num aliquando, Cic.

Ecquis (Ecqui) Ecquae (Ecqua), Ecquod, Ecquid, loco: num aliquis etc.

Ecquisnam, Ecquaenam, Ecquodnam et Ecquidnam, i. q. ecquis, vel quisnam, etc. audire cupio, ecquisnam etc. Cic.

Ecquo, Adv. loco: num aliquo, Cic.

Ecstăsis, is, f. 3. *magánkivül ragadtatás, elragadtatás*; das Außerſichſeyn, Entzückung.

Ecstătĭcus, a, um, *elragadtatott*; entzückt.

Ectăsis, is, f. 3. *kiterjedés*; die Ausdehnung. 2) Idem ac Diastole, Figura Gramm. *mikor a' rövid szótagból, hosszú lessz*; wenn aus einer kurzen Sylbe eine lange wird.

Ecthlipsis, is, f. 3. elisio apud poëtas.

Ectŏmon, i, n. 2. (helleborus), *fekete húnyor*; die ſchwarze Nießwurz. Plin.

Ectrōma, ătis, n. 3. *idétlen szülés*; eine unzeitige Geburt.

Ectrōtĭca, n. plur. Remedia abortum inferentia.

Ectypa, ōrum, n. 2. plur. *nyomások, eredeti mások*; Abdrücke, Copien nach dem Originale. (a Sing. Ectypon, et Ectypum.)

Ectypus, a, um, *lemásolt, az eredeti szerént készült vagy azzal nyomott*; nachgeformt, abgedruckt.

Ēdācĭtas, ātis, f. 3. *nagyevétség*; die Gefräßigkeit.

Ēdax, acis, o. 3. *nagyevető*; gefräßig. 2) *mindent megemésztő*; verzehrend; tempus edax rerum, Ovid.

Ēdĕcĭmo, āre, 1. *kiválogatni*; auslesen. Macrob. Edecimatus a, um, *kiválogatott, derék*; auserleſen, vortrefflich. Symm.

Ēdĕcŭmātus, a, um, i. q. Edecimatus.

Ēdĕcŭmo, āre, 1. *kiválogatni*; auslesen.

Ēdēntārĭus, ĭi, m. 2. *fogorvos, foghúzó*; ein Zahnarzt, der die Zähne ausnimmt.

Ēdēntātĭo, ōnis, f. 3. *fogkivonás, foghúzás*; die Ausreiſſung der Zähne. Caes.

Ēdento, āre, 1. *fogát kihúzni*; den Zähne beraubern. Plaut.

Ēdentŭlus, a, um, *fogatlan*; zahnlos.

Ēdĕpol! *Polluxra mondom! esküvés formája volt a' Rómaiaknál*; beym Pollux! ein Schwur.

Digitized by Google

Ēdēsa, ae, f. 1. *Mesopotámia fővárosa, ma: Orsa*; die Hauptſtadt in Meſopotamien, jetzt Orsa genannt.

Ēdibĭlis, e, Adj. *megehető, ennivaló*; zu eſſen dienlich, eßbar.

Ēdīco, xi, ctum, ĕre, 3. *kimondani, megmondani, el nem hallgatni, felfedezni*; heraus ſagen oder ſagen, bekannt machen, entdecken. 2) *tudtára adni valakinek szóval vagy írás által*; bekannt machen, zu eines andern Nachricht, ſchriftlich oder mündlich. 3) *megmondani, tudtára adni mintegy parantsolat-képen*; bekannt machen, zur Nachachtung, oder als eine Vorſchrift, da es denn ſo viel iſt als befehlen. Edice e, ut vel, ne, Ter. Cic. Liv. *megparantsolni, hogy — megmondani, hogy 's a' t.* ſagen, daß, befehlen, daß u. ſ. w. 4) v. gr. Comitia, Cic. diem comitiis, Liv. *kirdetni, határozni, rendelni*; bekannt machen, beſtimmen, anſagen laſſen.

Ēdictālis, e, Adj. *parantsoló, rendelő*; gebiethend.

Ēdictĭo, ōnis, f. 3. i. q. edictum, Plaut.

Ēdicto, āre, 1. Frequ. *előbeszéllni, elmondani*; herſagen, erzählen.

Ēdictum, i, n. 2. *kirdetmény, nyilatkoztatás*; die Bekanntmachung, das Manifeſt. Liv. 2) *rendelés, parantsolat*; die Verordnung, der Befehl. 3) *mondás*; der Satz, Ausſpruch, Sen.

Ēdisco, ēdĭdĭci, discĕre, 3. *könyvnélkül tanúlni, megtanúlni*; auswendig lernen Aliquid ad verbum ediscere, Cic. *valamit szóról szóra megtanulni*; etwas von Wort zu Wort auswendig lernen. 2) *tanúlni*; lernen. 3) *valamit tapasztaldsból megtanúlni, tapasztaldsból tudni*; Kenntniß von etwas erlangen, erfahren, aus Erfahrung wiſſen. Edidici, i. e. scio, Ovid.

Ēdissĕro, ui, tum, sĕrĕre, 3. aliquid, *szóval előadni, megmagyarázni, megmutogatni*; etwas mit Worten zeigen oder darthun, erzählen, erklären, Cic.

Ēdissertātor, ōris, m. 3. *magyarázó*; Erklärer, Auson.

Ēdissertĭo, ōnis, f. 3. i. q. dissertatio.

Ēdisserto, āre, i. q. edissero, Plaut.

Edissertus, a, um, *megvildgosltott, megmagyarázott*; erläutert.

Ēdītĭcĭus (—tius), a, um, (edo, edidi), *kihirdetett, választott*; bekannt gemacht, erwählt. Judex edititius, Cic. *a' felperestől magától választatott bíró*; ein Richter, den ſich der Ankläger ſelbſt erwählt.

Ēdītĭo, ōnis, f. 3. (edo, edidi) *kiadás*; das Herausgeben. Librorum editio, Quint. *könyvek kiaddsa*; die Herausgebung der Bücher. 2) *kihirdetés*; die Bekanntmachung. 3) *kinevezés, megtevés, p. o. valamelly tisztségre*; die Anſtellung.

Ēdītor, ōris, m. 3. v. gr. libri, *kiadó, könyvkiadó*; der Herausgeber eines Buches. 2) *hirdlado, kihirdető*; der etwas bekannt macht, anſtellt.

Ēdītus, us, m. i. q. editio, Pandect.

Ēdītus, a, um, *kiadott*; herausgegeben. 2) v. gr. in vulgus editus, Liv. *kihirdettetett, közre botsdttatott, közönségessé tett*; unter die Leute gebracht, bekannt gemacht. 3) v. gr. locus editus, Cic. *magas, felemelt*; hoch, erhaben. 4) *született, származott*; gebohren, erzeugt. Ingenuis parentibus editus; *betsületes szülektől származott*; von ehrlichen Ältern geboren. Maecenas atavis edite regibus; *ó Maecenas, a' ki királyi ősöktől származtál*; o Mäcenas, der du von königlichen Ahnen herſtammeſt. 5) *véghezvitt, elkövetett*; begangen. Edita scelera Cic. 6) editum munus; *tartott nézójdték*; ein gehaltenes Schauſpiel. Comp. editior. v. gr. viribus editior, Hor. *erősebb*; ſtärker.

Ēdo, ēdi, ēsum, ĕdĕre, vel esse, 3. *enni*; eſſen. Aliquid de patella edere, Cic. *tdlból enni*; aus der Schüſſel eſſen. Edo, es, est, vel. edo, edis, edit; *eszem, eszel, eszik*; ich eſſe, du iſſeſt, er iſſet oder ißt. Pass. Edor, ederis, estur, v. gr. propter amaritudinem non estur, Plin. *minthogy keserű, nem eszik meg*; wegen Bitterkeit ißt man es nicht. 2) *megemésztetni*; verzehren.

Edo, dĭdi, ĭtum, ĕre, 3. v. gr. librum; *kiadni, p. o. könyvet, kibotsátni*; herausgeben, z. B. ein Buch. In lucem edere, Cic. luci edere opus suum, Hor. *munkdjdt vildg eleibe botsátni, kiadni*; ſein Werk herausgeben. 2) *kihirdetni, nyilvdnvalóvd tenni*; bekannt machen. Pythius Apollo oraculo edidit. Cic. 3) *szülni*; gebähren; in lucem edi; *szü-*

Digitized by Google

lettetni, a' világra lenni; gebohren werden. 4) *tenni, véghez vinni, elkövetni*; thun, begehen. Edere scelus, Cic. *gonoszságot követni el*; eine Bosheit begehen. Clamorem edere; *lármát ütni, lármázni, kiabálni*; einen Lärm machen, schreyen. 5) v. gr. judices, Cic. *tenni, kinevezni*; ernennen. 6) edere rationes, Cic. *számot adni*; Rechnung ablegen. 7) ludos edere; *nézójátékot tartani*; Schauspiele anstellen. 8) exemplum in aliquem statuere, Cic. *valakin példát mutatni, példaképpen megbüntetni*; ein Exempel an einem statuiren. 9) *felemelni*; in die Höhe heben. 10) *végezni*; endigen. Gell. Vitam edere, animam edere, Cic. *meghalni, kiadni lelkét*; sterben.

Ĕdo, ōnis, m. 3. (edo, edi), *nagyevő, torkos*; ein Fresser.

Ĕdŏcĕo, cui, ctum, ēre, 2. i. q. doceo, aliquem aliquid, Sall. *megtanítni valakit valamire*; einem etwas lehren, einen unterrichten. 2) aliquem, Caes. *tudtúra adni valakinek valamit, megmondani, hírüladni*; bekannt machen, Nachricht geben, einem etwas sagen, benachrichtigen. 3) *elbeszéllni*; erzählen. Omnia ordine edocere, Liv.

Ĕdoctus, a, um, *megtanúltatott, tanult*; unterrichtet, belehrt. Edoctus omnia per legatos; *mindent megtudott a' követektől*; von den Abgesandten hatte er alles erfahren.

Ĕdŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *megfaragni, kifaragni*; behauen, 2) *meggyalulni*; hobeln, abhobeln.

Ĕdŏmător, ōris, m. 3. *megszelidítő*; ein Bändiger, Bezähmer.

Ĕdŏmĭtus, a, um, *megszeliditett*; bezähmt, gebändigt.

Ĕdŏmo, ŭi, ĭtum, āre, 1. *megszelidítni*; bezähmen, bändigen.

Ĕdon, ōnis, m. 3. Ĕdōnus, i. m. 2. mons Thraciae.

Ĕdor, ōris, n. 3. *rozs, gabona*; der Rocken, das Korn. Fest.

Ĕdormio, īvi, ītum, īre, 4. v. gr. crapulam, *kialudni, p. o. a' mamort*; ausschlafen, z. B. den Rausch. 2) v. gr. tempus; *elaludni, p. o. valaminek az idejét*; verschlafen, z. B. die Zeit.

Edormisco, 3. i. q. edormio, Terent.

Ĕdūcātio, ōnis, f. 3. *nevelés, felnevelés*; die Erziehung, Auferziehung. Cic.

Ĕdūcātor, ōris, m. 3. *nevelő, felnevelő*; Auferzieher, Erzieher. 2) *táplálló, dpolgató*; der Ernährer, Pfleger.

Ĕdūcātrix, īcis, f. 3. *nevelő, t. i. asszony vagy leány*; Erzieherinn. 2) *táplálló, tartó*; die Ernährerinn.

Ĕdūcātus, us, m. 4. i. q. educatio.

Ĕdūco, āvi, ātum, āre, 1. *nevelni, felnevelni*; erziehen, aufziehen. 2) *tartani, táplálni*; ernähren; mammis educare, Plin. *szoptatni*; säugen. 3) v. gr. uvas, Ovid. fructus, etc. *tenyésztetni*; ziehen, bauen. 4) v. gr. oratorem, Quintil. *formálni, tanítni valaminek*; bilden, ziehen.

Ĕdūco, xi, ctum, ĕre, 3. *kivinni, kivezetni*; herausführen. Naves e portu educere, Caes. Copias in aciem educere, Liv. *ütközetbe vinni a' seregét*; das Heer in die Schlacht führen. Educere e custodia, Cic. 2) *kihúzni*; herausziehen. Gladium e vagina educere, Cic. Educere corpore telum, Vitr. 3) v. gr. annos, diem, noctem; *tölteni, p. o. az időt valamivel*; zubringen. Noctem educere ludo, Val. Flacc. 4) v. gr. aliquem in jus, Cic. *elvádolni, bévádolni, törvényhe idézni*; verklagen, vor Gericht führen. 5) v. gr. turrim, Virg. *felépitni, magasra felrakni*; in die Höhe führen, aufbauen. 6) *felnevelni*; auferziehen. Educere puerum pro suo, Ter. 7) *kiinni, kiürítni*; austrinken, ausleeren. Plaut. Educere lacum, Cic. *letsapolni, lecsárkolni és lefolyatni a' tavat*; den Teich ablassen.

Ĕductĭo, ōnis, f. 3. *kivezetés*; die Herausführung.

Ĕductus, a, um, *kivitt, kivezetett*; herausgeführt. 2) *kivont, kihúzott*; herausgezogen ꝛc. vide Educo, xi.

Ĕduleo, āre, 1. *megédesitni*; süß machen, versüßen.

Ĕdūlĭa, ōrum, n. pl. 2. *ennivaló, eleség*; die Eßwaare. vide: Edulium.

Ĕdūlĭca, dea eduliorum.

Ĕdūlis, e, *megehető*; eßbar. Horat.

Ĕdūlĭum, ii, n. 2. *ennivaló*; was zum Essen taugt.

Ĕduresco, ĕre, 3. *megkeményedni*; hart werden.

Ĕdūro, āre, i. q. duro, *megkeményitni, megedzeni*; härten, abhärten.

Digitized by Google

2) *tartani, eltartani*; dauern, ausdauern. Tacit.

Edūrus, a, um, *kemény*; hart, Virg.

Edūsa, i. q. Edulica, Varr.

Ēdyllium, i, n. i. q. Idyllium.

Ĕĕtĭon, ōnis, m. 3. Nom. pr. patris Andromaches, uxoris Hectoris.

Effābĭlis, e, *kimondható*; ausſprechlich. Apul.

Effaecātus, a, um, *seprejétől megtisztított, megtisztált, tiszta*; von den Hefen gereinigt, rein.

Effāmen, ĭnis, n. 3. (effor) *szózat, mondás*; Ausſpruch.

Effarcio, si, tum, īre, 4. *tele tömni, megtölteni, kitömni*; voll ſtopfen, voll füllen, ausfüllen.

Effāris, Effāri, vide: Effor.

Effascinātĭo, ōnis, f. 3. *megrontás, megigézés*; die Beſchreyung, Beherzung.

Effascīno, āre, 1. *megigézni, megrontani*; beherzen, bezaubern. Plin.

Effātum, i, n. 2. *szózat, mondás*; der Spruch, Ausſpruch. 2) v. gr. effata vatum, Cic. *jövendölés*; die Wahrſagung.

Effātus, a, um, *a' ki valamit kimondott, vagy megmondott, mondván*; der ausgeſprochen hat. 2) *szentelt, ajánlott valami végre*; geweyhet.

Effātus, us, m. 4. *mondás, szózat*; das Reden, der Ausſpruch.

Effecatus, i. q. Effaecatus.

Effecte, Adv. *valóban, valójában, éppen, tökélletesen*; wirklich, in der That, vollkommen, effectius, Apul.

Effectĭo, ōnis, f. 3. *véghezvitel, tétel, tevés*; das Thun, Verrichten. Cic. 2) *foganat*; die wirkende Urſache. Cic.

Effectitius, a, um, *foganatos, hathatós*; wirkend, Apul.

Effective, Adv. *valósággal, valóban, valójában*; wirklich, in der That.

Effectīvus, a, um, *munkás, hathatós, valóságos*; wirkend, wirklich.

Effector, ōris, m. 3. (efficio), *készítő, végrehajtó, szerző*; der Verfertiger, Urheber.

Effectrix, īcis, f. 3. *szerző, t. i. asszony vagy leány*; die Urheberinn.

Effectum, i, n. 2. *végrehajtott munka*; ein vollendetes Werk. Quint. 2) i. q. Effectus, *foganat*; die Wirkung.

Effectus, a, um, *végrehajtott, elkészített*; vollbracht, gemacht. Effectum reddere, v. dare, Ter. *elkészíteni, végrehajtani*; verfertigen, vollbringen.

Effectus, us, m. 4. (efficio), *foganat, erő, láttatja valaminek*; die Wirkung. Sine effectu, Cic. *foganat nélkül, úgy hogy nints vagy nem volt láttatja, foganatja*; ohne Wirkung oder Effect. 2) *folyamat, a' munka folyamatja, a' folyamatban lévő munka*; die Thätigkeit, Verrichtung, Ausführung. Quae sunt in effectu, Cic. *a' mellyek folyamatban vagy munkában vannak*; die wirklich ausgeübt werden. Effectui dare aliquid, Cic. *valamit munkába venni, végre hajtani*; etwas ausführen.

Effĕcundo, āre, 1. *termékenyítni*; fruchtbar machen. Vopisc.

Effēmĭnāte, Adv. *asszonyos módon, puhán*; weibiſch, weichlich.

Effēmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *elpuhúlás*; die Weichlichkeit.

Effeminātus, a, um, *asszonyos, puha*; weibiſch, weichlich. 2) *félénk, bátortalan*; zaghaft.

Effēmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *elpuhítni, elkényeztetni, puhává tenni*; weibiſch, weichlich machen, verzärteln.

Effĕrāte, Adv. *vadúl, vaditva*; verwildert, wild.

Effercio, i. q. Effarcio.

Efferesco, ĕre, 3. *elvadúlni*; wild werden.

Effĕrĭtas, ātis, f. 3. i. q. feritas. Lact.

Effĕro, āvi, ātum, āre, 1. *elvadítni, vaddá, szilajjá tenni*; wild machen. 2) v. gr. animos, Liv. *neki keseríteni, nagyon felingerleni*; erbittern, aufbringen, reizen. 3) v. gr. regionem, Cic. *elpuszítni*; verwüſten, öde machen. 4) *vad tekintetűvé tenni, eldurvítni*; verunſtalten. Barba promissa efferat speciem oris, Liv.

Effĕro, extŭli, elātum, efferre, 3. v. gr. aliquid, *kihozni, kivinni*; heraus oder hinaus tragen oder bringen. Pedem domo efferre, Cic. *kihúzni a' lábát a' házból, az az, kimenni*; aus dem Hauſe gehen. 2) v. gr. cadaver, funus, Cic. Nep. *kivinni, eltemetni, a' holttestet*; hinaustragen, begraben. 3) v. gr. aliquid ad aliquem, Plaut. *vinni, emelni, valamit valakihez*; wohin tragen oder bringen. In humeros aliquid efferre,

Digitized by Google

Cic. *valamit a' vállára venni*; etwas auf die Achsel nehmen. 4) aliquid foras efferre, Cic. vel in vulgus efferre, Plin. *elhirlelni, kivinni a' hirt*; etwas unter die Leute bringen, bekannt machen, austragen. 5) efferre aliquem ex custodia, Cic *valakit a' fogságból kivenni*; einen aus dem Gefängnisse führen. 6) *teremni, megteremni*; hervorbringen. Ager effert fruges cum decumo, Cic. *a' föld tizszéresen adja meg a' magot*; die Erde bringt den Samen zehnfach hervor. 7) *elragadni, mint, p. o. az öröm, indúlatosság az embert*; hinreissen. Efferri laetitia, dolore, iracundia, Cic. 8) v. gr. verba, Cic. *kimondani, kitenni más nyelvén*; aussprechen, übersetzen. Verbum de verbo expressum efferre, Ter. *szóról szóra kitenni, v. forditni*; von Wort zu Wort übersetzen. 9) v. gr. brachia, Liv. *felemelni*; empor heben, in die Höhe heben, aufheben. 10) Met. aliquem laudibus efferre, Cic. *valakit magasztalni, ditsérni*; loben, rühmen, erheben. In coelum aliquem laudibus efferre, Nep. *valakit az égig magasztalni*; einen ungemein loben, bis zum Himmel erheben. 11) *kiemelni, p. o. roszsz állapotjából, felsegélni, jobb állapotba helyheztetni*; empor bringen, in höhern oder bessern Stand setzen. Patriam demersam efferre, Cic. se efferre, Cic. *magát magasztalni, sokat tartani magáról*; sich erheben, sich etwas einbilden. 12) *eltürni, elviselni, elszenvedni*; ertragen. Efferre laborem, Cic. Malum patiendo efferre. Cic.

Effertus, a, um, *kitömött, megtöltött*; ausgefüllt, ausgestopft. 2) *gazdag, nagy*; reich, ansehnlich. Hereditatem adeptus sum effertissimam. Plaut.

Effervus, a, um, *vad, szilaj, zaboláttlan*; wild, unbändig. Juventus effera, Virg. 2) Met. *igen kegyetlen*; sehr grausam.

Effervens, tis, o. *forró, buzgó*; wallend. Efferventius gaudium, Gell. *felettébbvaló öröm*; eine größere Freude.

Effervĕo, efferbŭi, ēre, 2. et **Effervo**, vi, vĕre, 3. *forrni, buzogni*; wallen, sieden. 2) v. gr. ira; *fellobbanni, felgerjedni*; aufbrausen.

Effervescens, tis, o. Part. *forró, buzgó*; wallend, aufsiedend. 2) Met. *haragos, fellobbant*; zornig. Cic.

Effervescentĭa, ae, f. 1. *felforrás*; die Aufwallung. 2) *fellobbanás*; das Aufbrausen.

Effervesco, vi, et bŭi, vescĕre, 3. Inchoat. *felforrani, buzogni kezdeni*; aufbrausen, aufsieden. 2) Met. v. gr. iracundia, Cic. *felgerjedni, fellobbanni*; aufbrausen, sich erzürnen. 3) *letsillapodni, megszünni, p. o. a' haragtól*; verbrennen.

Effĕtus, vel **Effoetus**, a, um, i. e. quod jam fetum edidit, Lucan. *szült, az állatokról: megfiadzott*; was eine Leibesfrucht geboren hat 2) *a' sokszori szülés által elgyengült*; durch das viele Gebären geschwächt. 3) Trop. *elgyengült, elerőtlenedett, gyenge, erőtelen*; entkräftet, geschwächt, schwach, erschöpft. Viribus effeta senectus, Virg.

Efficacia, ae, f. 1. *hathatósság, erő, foganat*; die Wirksamkeit, Kraft, Stärke, der Nachdruck.

Efficācĭtas, id. qu. Efficacia.

Efficācĭter, Adv. *hathatósan, foganatosan, foganattal*; nachdrücklich, kräftig, wirksam.

Efficax, cis, o. 3. *hathatós, foganatos, munkás*; wirksam, kräftig, thätig, nachdrücklich. 2) *erős, keresztülható*; stark, durchdringend.

Efficĭenter, Adv. *hathatósan, foganattal*; wirksam.

Efficĭentĭa, ae, f. 1. *foganat*; die Wirksamkeit.

Efficĭo, fēci, fectum, fĭcĕre, 3. aliquid, *kitsindlni, véghez vinni, tenni, végre hajtani*; machen, zu Stande bringen, bewirken, ausführen. Mandata efficere, Cic. *telyesliti, vagy betölteni a' parantsolatot, eleget tenni a' rendelésnek*; eines Auftrag vollführen. Iter efficere, Ovid. *útat tenni*; einen Weg zurück legen. 2) loco: facere; *tenni, annyit tenni, annyira menni*; ausmachen. Tertius dies disputationis tertium volumen efficiet, Cic. 3) *szérezni, kerítni*; verschaffen, zuwege bringen. Argentum alicui efficere, Plaut. *pénzt szerezni valakinek*; einem Geld verschaffen. 4) *okozni, szerezni*; verursachen. Hoc morbos effi-

Digitized by Google

cit, Hor. 5) v. gr. in studiis aliquid efficere, Quintil. *a' tudományokban elómenetelt tenni*; im Studieren Fortſchritte machen. 6) *teremni*; hervorbringen. Ager, qui plurimum efficit, Cic.

Effictio, ōnis, f. 3. (effingo), *kiformálás, leformálás*; die Abbildung. 2) *lerajzolás, előadás*; die Schilderung, Vorſtellung.

Effictus, a, um, *leformált, kiformált, leábrázolt*; abgebildet, vorgebildet, ausgedruckt. 2) loco: fictus; *költött*; erdichtet.

Effigia, ae, f. 1. vide: effigies, Plaut.

Effigiātus, us, m. 4. *leábrázolás, ábrázolat*; die Bildung, Abbildung.

Effigies, ei, f. 5. (effingo), *kép, forma, ábrázolat*; das Bildniß, Ebenbild, Bild. Cic. 2) *hasonlatosság*; die Gleichheit, Ähnlichkeit. In effigiem, Sil. *formájára*: in Geſtalt, wie.

Effigio, āre, 1. *formálni, kiábrázolni*; bilden, abbilden. Sid.

Effigūro, āre, 1. *kiformálni, formálni*; abbilden, bilden. Gell.

Effindo, ĕre, i. q. findo, Lucret.

Effingo, nxi, ctum, gĕre, 3. *kiformálni, kiábrázolni*; abbilden, ausdrücken. 2) v. gr. animo aliquid, Cic. *képzelni magának*; ſich etwas einbilden. 3) v. gr. formam alicujus verbis effingere, Cic. *valakit szóval leírni, formáját szóval lefesteni*; einen beſchreiben, abſchildern. 4) v. gr. sanguinem, Cic. *letörleni*; abwiſchen.

Effio, ĕri, loco: effici, Plaut.

Effirmo, āre, 1. *erősíteni, állítni*; beſtätigen. 2) *megerősítni*; ſtark machen.

Efflāgitātio, ōnis, f. 3. *könyörgő kérés*; die Forderung, inſtändiges Verlangen.

Efflagitatus, a, um, *könyörögve kért*; inſtändigſt gebethen.

Efflāgītātus, us, m. 4. i. q. efflagitatio, Cic.

Efflāgĭto āvi, ātum, āre, 1. *kívánni, kerni*; fordern, verlangen. 2) *könyörögve kérni*; inſtändig bitten.

Efflāmmo, āre, 1. *lángolni, lángal égni*; flammen, Flammen von ſich geben.

Efflans, tis, o. ut: animam efflans; *haldokló*; ein Sterbender.

Efflĕo, ēvi, ētum, ēre, 2. v. gr. oculos, Quint. *kisírni, p. o. szemeit*; ausweinen.

Efflicte, Adv. v. gr. cupere, *igen tüzesen*; heftig, ſehr heftig.

Efflictim, Adv. idem. Plaut.

Efflicto, āre, 1. *kínozni, gyötörni*; martern, quälen.

Efflictus, a, um, *megvert*; geſchlagen.

Effligo, xi, ctum, gĕre, 3. *megverni, megkínozni*; ſchlagen, peinigen. 2) *földhöz verni*; zu Boden werfen. 3) *megölni*; umbringen. Cic.

Efflo, āvi, ātum, āre, 1. *kifújni, kilehelleni*; ausblaſen, herausbauchen. Animam vel spiritum efflare; *kiadni a' lelkét, megkalni*; den Geiſt aufgeben, ſterben. 2) efflare colorem; *elhalaványodni, elveszteni vagy meghagyni a' színét*; blaß werden, die Farbe verlieren.

Efflorescentia, ae, f. 1. *kivirágzás*; das Blühen. Botan.

Efflōresco, rui, rescĕre, 3. Inchoat. *kivirágzani, kinyílni*; hervorblühen, Blüthe hervorbringen. 2) *virágozni, virágában mutatni magát, jelesen ékeskedni*; blühen, ſich hervorthun.

Efflŭentia, ae, f. 1. *kifolyás*; die Ausfließung. Plin.

Effluo, xi, xum, flŭĕre, 3. *kifolyni*; ausfließen, herausfließen. 2) Met. v. gr. ex animo, v. animo effluere, Cic. *elfelejtődni*; vergeſſen werden. 3) v. gr. aestas effluit; *elmulik a' nyár*; der Sommer vergeht, verſtreicht. 4) Trop. *kitudódni, elterjedni mint a' hír*; auskommen, bekannt werden. Effluit in vulgus, *közönségessé leszsz*; es kommt unter die Leute. 5) huc et illuc effluere, Cic. *ide'stova folydogálni*; hin und her fließen.

Effluus, a, um, *kifolyó*; ausfließend.

Effluvium, ii, n. 2. *kifolyás*; der Ausfluß.

Effŏco, āre, 1. *megfojtani*; erwürgen, erſticken. Flor.

Effŏdio, ōdi, ossum, fŏdĕre, 3. *kidsni*; ausgraben. Cic. 2) v. gr. oculos alicui, Cic. Ter. *kivdjni, kidsni, kikaparni*; auskratzen, ausſtechen. 3) v. gr. domos, *megásni, keresztül kasúl áskálni*; durchwühlen.

Effoecundo, Effoemino, Effoetus, i. q. Effecundo, Effemino, etc.

Effor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. verbum, Cic. *kimondani, mondani*,

szóllani; herausſagen, reden. 2) *szóval kifejezni*; mit Worten mündlich ausdrücken. Quod ita effabimur. Cic. *a' mit így fejezünk ki*; was wir ſo ausdrücken.

Efföro, āre, 1. *kifúrni*; ausbohren.

Effossĭo, ōnis, ſ. 3. *kiásás*; die Ausgrabung.

Effractārius, (sc. homo), *ajtó feltörő, bérontó*; der die Thüren erbricht. Sen.

Effractor, ōris, m. 3. i. q. effractarius.

Effractūra, ae, f. 1. *feltörés, bérontás*; die Erbrechung (der Thüren.) Pandect.

Effractus, a, um, *kitört*; ausgebrochen. 2) *feltört, bérontott*; eingebrochen, erbrochen.

Effraeno, Effraenus, etc. idem q. Effreno.

Effrēnāte, Adv. *zaboldtlanúl*; ungezähmt, zügellos.

Effrēnātĭo, ōnis, ſ. 3. *zaboldtlanság*; Zügelloſigkeit. Cic.

Effrenatus, a, um, *zaboldtlan, szilaj*; ungezähmt, unbändig, wild.

Effrēnis, e, i. q. effrenus, Plin.

Effrēno, āvi, ātum, āre, 1. *kizaboldzni, szabad szájjdra eresztení*; zügellos machen, den Zaum oder Zügel abnehmen.

Effrēnus, a, um, (ex et frenum), *zaboldtlan, szabadszájdan lévő, p. o. ló*; zügellos, equus, Liv. 2) *zaboldtlan, meg nem zaboldzott*; zügellos, ungezähmt, amor, Ovid. gens, Virg.

Effrĭco, ui, ātum, āre, 1. *lesurolni, ledörgölni, letörölni*; abreiben, abwiſchen.

Effringo, ēgi, actum, gĕre, 3. (ex et frango) *kitörni*; herausbrechen. 2) v. gr. fores, januam, Plaut. *bétörni, feltörni*; aufbrechen, erbrechen. 3) *széllyeltörni, öszvetörni*; zerbrechen, zerſchlagen. 4) *bérontani, bétörni, p. o. a' városba*; einbrechen.

Effrondĕo, ui, ēre, 2. *kileveledzeni*; belaubt ſeyn.

Effrondesco, dui, desĕre, 3. *kizöldűlni, kileveledzni, kilevelesedni*; belaubt werden.

Effrons, tis, o. 3. *szemtelen*; unverſchämt.

Effrŭtĭco, āre, 1. *kihajtani, kisarjadzani*; hervor wachſen, ausſproſſen.

Effŭgĭo, fūgi, fŭgĭtum, fŭgĕre, 3. v. gr. e manibus, Cic. foras, Ter. e carcere, Liv. *elfutni, elszaladni*; entfliehen. 2) v. gr. aliquid, Cic. Ovid. periculum, Caes. invidiam, Nep. *elkerűlni, megmenekedni valamitől*; entgehen, entkommen, vermeiden. 3) nihil te effugiet, Cic. *semmi se leszsz te elótted elrejtve*; es wird dir nichts verborgen bleiben. Aciem oculorum effugere, Cic. *szembe nem tűnni*; nicht können geſehen werden.

Effŭgĭum, ĭi, n. 2. *elfutás, elszaladás, futás, elszökés*; das Wegfliehen, Entfliehen, Flucht. 2) *elszökés eszköze*; Mittel zu entfliehen. Cic. 3) *menedékhely*; Zufluchtsort. Liv.

Effulcĭo, si, tum, cīre, 4. *támogatni, istápolni, feltámogatni*; ſtützen, unterſtützen.

Effulgĕo, si, sum, gēre, 2. *kitűndökleni, kitsillámlani*; hervor glänzen, hervor ſchimmern, hervor leuchten.

Effultus, a, um, *támasztott, feltámogatott*; unterſtützt. In cubitum effultus; *könyökére támaszkodot, felkönyököllt, felkönyökölve*; auf den Ellenbogen geſtützt.

Effūmĭgo, āre, 1. *kifüstölni*; durch Rauch vertreiben.

Effundo, ūdi, ūsum, dĕre, 3. *kitölteni, kiönteni*; ausgießen, ausſchütten. 2) *önteni, tölteni*; vergießen, verſchütten. Lacrymas effundere, Cic. *sirni, könnyeket hullatni*; weinen, Thränen vergießen. 3) v. gr. furorem vel iram in aliquem, Cic. *kiönteni, kitölteni, p. o. haragját valakire, valakin*; ausſchütten, auslaſſen. 4) se in libidines effundere, Cic. *egészen a' bujaságnak adni magát*; der Wolluſt ganz ergeben ſeyn. 5) *mindent kimondani* (*kitdltalni*) *a' mit az ember tud*: alles herausſagen was man weiß. Vobis omnia effudi, quae habebam, Cic. 6) v. gr. bona sua, Cic. *eltékozlani, elvesztegetni*; verſchwenden, durchbringen. 7) effundere in aliquem beneficia, Cic. *valakit jóakarattal megtetézni*; einen mit Wohlthaten überhäufen. 8) ex equo effundi, Curt. *a' lórol leesni*; vom Pferde fallen. 9) effundi; *kiömleni, ömleni, belefolyni*; ſich ergießen. Fluvius effunditur immenso ore in oceanum. Tac. 10) effundere animam, Virg. *meghalni*; ſterben. 11) effundi in cachinnos, Suet. *kaczagni, hahotára fakadni*; unmäßig lachen. 12) v. gr. terrorem, Liv.

Digitized by Google

terjeszteni, elterjeszteni, kiterjeszteni; ausbreiten, verbreiten.

Effūse, Adv. *mértók nélkül, nagyon, erősen*; ausgelaſſen, übermäßig, heftig, hitzig. Effuse ridere: *nagyon nevetni, kacagni*; laut lachen.

Effūsĭo, ōnis, f. 3. v. gr. aquae, Cic. *kitöltés, kiöntés*; Ausgießung, Ergießung. 2) *kirohanás*; Herausſtürzung. 3) v. gr. beneficii, Cic *kiárasztás, megtetézés*; die Ergießung. 4) v. gr. animi, Cic. *kitsapongás, hevesség*; die Ausgelaſſenheit, Heftigkeit. 5) v. gr. bonorum; *vesztegetés, eltékozlás*; die Verſchwendung.

Effūsus, a, um, *kitöltött, kiöntött*; ausgegoſſen 2) Met. *mérsékletlen, mód nélkül való*; unmäßig, übermäßig, effusa licentia; *mérsékletlen szabadság*; eine unmäßige Freyheit. In venerem effusus, Cic. *buja, a' ki a' bujaságnak adta magát*; der Unzucht ganz ergeben. In largitione effusus, Cic. *mód nélkül adakozó*; im Scheuken unmäßig. 3) *tüzes, erőszakos*; hitzig, heftig. 4) *elszéledt, elterjedt*; zerſtreut. 5) in fugam effusus, Liv. *futásnak eredt, m. gyalázatosan*; in die Flucht geſchlagen. 6) habenis effusissimis, Liv. *sebes nyargalva*; in vollem Galloppe.

Effūtĭo, īvi, ītum, īre, 4. aliquid, Cic. *kifetsegni*; ausſchwatzen. 2) de aliqua re, Cic. *fetsegni, sokat beszélleni*; plaudern, ſchwatzen.

Effūtŭo, ĕre, 3. *elkurválkodni*; verhuren. Suet.

Egara, ae, f. 1. oppidum Hispaniae, in Catalonia.

Egates, vide: Aegates, insulae.

Egĕlātus, a, um, *enyhült, felolvadott*; aufgethauet.

Egĕlĭdo, āre, 1. *felmelegítni*; aufwärmen. Egelidor, āri, Pass. *felolvadni*; aufthauen.

Egĕlĭdus, a, um, *langyos, mérsékletes*; laulicht, temperirt. Suet. 2) *igen hideg*; ſehr kalt. Hiems egelida; *hideg tél*; der kalte Winter. Auſon.

Egĕlo, āre, 1. *felmelengetni*; laumachen.

Egens, tis, o. 3. cum Gen. et Abl. *szűkölködő, szegény*; dürftig, arm.

Egēnŭlus, a, um, Demin. *szegényke*; bedürftig.

Ĕgēnus, a, um, (egeo), *szegény, szűkölködő*; arm, dürftig. 2) res egenae, Virg. *nyomorult állapot*; ein armſeliger Zuſtand.

Ĕgĕo, ui, ēre, 2. cum Gen. et Abl. Plaut. *szűkölködni, szükségben lenni, szükséget látni valamiben, szegény lenni*; dürftig ſeyn, arm ſeyn, bedürftig ſeyn, nöthig haben. 2) v. gr. pane, Hor. armis, Cic. *kívánni, kérni*; verlangen. 3) *hijjával lenni valaminek, nem lenni valamijének, szükségének lenni valamire*; Mangel haben, nicht haben, nöthig haben.

Ĕgĕrĭa, ae, f. 1. Nom. pr. nymphae, et uxoris Numae Pompilii.

Ĕgĕrĭes, ei, f. 5. (egero), *ganéj, p. o. állatnak ganéjja*; der Koth, der Miſt z. B. eines Thieres.

Ĕgermĭno, āre, 1. *kibimbózni, kihajtani, kisarjadzni*; ausſchlagen, hervorſproſſen.

Ĕgĕro, gessi, gestum, ĕre, 3. *kiviuni, kihordani, kiemelni, kihurtolni*; heraus führen, tragen, ſchaffen oder ſchleppen. 2) *kitölteni, kiüríteni*; ausſchütten, ausleeren. 3) *tölteni, eltölteni, p. o. az időt, napot*; zubringen. Dies egeritur querelis, Val. Flacc.

Egesco, ĕre, 3. *elszegényedni*; arm werden.

Ĕgĕsta, ae, f. 1. urbs Siciliae, ab Aenea condita, hodie: Segesta.

Ĕgestas, ātis, f. 3. (egeo), *szegénység, nyomorúlt állapot*; die Dürftigkeit, große Armuth. Redigere aliquem ad egestatis terminos, Plaut. *valakit kóldús botra juttatni*; einen an den Bettelſtab bringen. 2) v. gr. frumenti, Sall *szükség, szűk volta valaminek*; der Mangel.

Ĕgestĭo, ōnis, f. 3. *kivitel, kihordás, kivivés*; die Ausführung, Herausſchaffung. 2) egestio urinae; *viselés*; das Waſſerabſchlagen. 3) a' *hasnak meghajtása*; die Ausleerung des Leibes durch die Purganz. 4) egestio opum, Plin. *vesztegetés*; die Verſchwendung.

Ĕgestŭōsus, a, um, *nyomorúlt, ügyetfogyott*; armſelig, dürftig.

Ĕgestus, us, m. i. q. egestio.

Ĕgestus, a, um, *kivitt, kihordott*; ausgeführt. 2) *kiürített*; ausgeleert.

Ĕgigno, ĕre, i. q. gigno, Lucret.

Digitized by Google

Églécöpála, ae, f. 1. *galambok háza, v. földje*; Taubenland.

Ége, Gen. mei, Dat. mihi, Acc. me. Pronom. *én*; ich. Not. saepius adjicitur syllaba, met. v. gr. egomet, nosmet, Cic. mihimet ipsi, Cic. Ad me, loco: ad meos, vel domum meam, Cic. *az enyimekhez*; zu den Meinigen. A me, Plaut. *az enyimektől*; von den Meinigen.

Egomet, vide: Ego.

Égrédior, essus sum, égredi, 3. v. gr. e domo, domo, Cic. ab urbe, v. urbe, Svet. *kimenni, eltávozni, elmenni*; hinausgehen, herausgehen, sich entfernen. 2) v. gr. quintum annum, Quintil. *meghaladni, túl menni rajta*; überschreiten, über etwas hinausgehen. 3) v. gr. a proposito, Cic. *eltávozni, elállani tőle*; abgehen, weggehen. 4) v. gr. ad summum montis, Sall. in altitudinem, Liv. *felmenni*; hinaufgehen. 5) *kiállani, előállani*; hervorgehen, hervortreten.

Égrégiátus, us, m. i. q. Egregius, No. 4).

Égrégie, Adv. *jelesen, derekasan, derék módon*; vortrefflich, herrlich, auf eine vortreffliche Art. Egregie fidelis, Cic. *rendkivül, v. különösen hü*; außerordentlich treu.

Égrégius, a, um, (e et grex) *jeles, derék, különös jó*; vortrefflich, vorzüglich, herrlich. 2) egregium publicum, Tac. *a' köz jó, a' státus java*; das gemeine Beste. 3) Egregium sibi ducit, Curt. *betületnek tartja*; er hält sich für eine Ehre. 4) Egregius, titulus honoris fuit sub Imperatoribus. Cod. Theod.

Égressio, önis, f. 3. (egredior), *kimenés, kimenetel*; das Herausgehen, der Ausgang. 2) *eltávozás a' beszédben attól a' miről szó van*; das Abgehen im Reden von der Materie. Quintil,

Égressus, us, m. 4. *kimenetel*; das Herausgehen, der Ausgang. 2) *kiszállás, p. o. a' hajóból a' partra*; das Ausſteigen aus dem Schiffe, die Landung. Caes. 3) *kifolyás, befolyás, kirúgás, kiöntödés, p. p. egyik víznek a' másikba*; der Ausfluß, die Mündung eines Flusses. 4) *kijárás, kijáró hely*; der Ausgang, i. e. Ort wo man heraus geht. id. qu. Egressio, No. 2).

Égressus, a, um, Part. *kiment*; der ausgegangen ist. 2) *kiszállott, p. o. a' partra*; ans Land gestiegen.

Egúla, ae, f. 1. *kénkö, v. büdöskö neme*; eine Art Schwefel.

Égurgito, áre, 1. *kiönteni, kitölteni*; herausschütten. 2) Met. *elveszteget*; durchbringen.

Eh! i. q. eu, heu, Plaut.

Ehem, i. q. hem, *éj! ejnye! haj!* jeh oder ih! Terent.

Eheu, *óh!* o! oder ach. Terent.

Eho, Ehodum! Interj. *hallod e?* höre, höre einmahl.

Eja, Héja! Interj. *ejnye! ugyan!* je! wohlan!

Éjacto, áre, i. q. ejecto, Lucan.

Éjăcŭlátor, öris, m. 3. *nyilas, lövö, puskás*; ein Schütze.

Éjăcŭlo, áre, i. q. ejaculor, Gell.

Ejăcŭlor, átus sum, ári, v. gr. telum; *kilöni*; herauswerfen, schießen. Fistula aquas ejaculari, Ovid. *szivárványtsón fetskendeni ki a' vizet*; spritzen. 2) *valahova hajítni*; wohin werfen. Se in mare ejaculare, v. ejaculari; *a' tengerbe ugrani*; sich ins Meer stürzen.

Éjectámentum, i, n. 2. *kihányás*; der Auswurf.

Éjectátus, a, um. *kivetett*; ausgeworfen.

Éjectío, önis, f. 3. (ejicio), *kihajtás, elüzés, számkivetés*; die Herausjagung, Verbannung, das Exilium.

Ejecto, áre, 1. (ejicio), *kivetni, kihányni*; heraus werfen.

Éjectus, a, um, v. gr. in littus, Ovid. *kivettetett, kivetett, kihányt*; ausgeworfen. 2) *hajótörést szenvedett*, Ter. Virg. der Schiffbruch gelitten hat. 3) ejecta lingva, Cic. *kiöltött nyelv*; herausgesteckte Zunge. 4) *megvettetett, nyomorult*; verworfen, ein elender Mensch.

Éjectus, us, m. 4. *kivetés*; die Herauswerfung.

Ejerátio, önis, f. 3. i. q. ejuratio, Tert.

Éjéro, áre, i. q. ejuro.

Éjício, jéci, jectum, jícére, 3. *kivetni, kihányni*; auswerfen. 2) v. gr. aliquem ex aedibus, Plaut. ex senatu, Cic. *kivetni, kihajítni, kitenni, kitaszítni, kilökni*; hinaus oder heraus werfen, jagen, stoßen. Aliquem in exilium ejicere, Cic. *valakit számkivetésbe küldeni, hazájából kiüzni*; einen verbannen, ins Elend jagen. 3) lingvam ejicere, Cic. *kinyújtani, v. kiölteni a' nyelvét*; die

Digitized by Google

Zunge herausſtrecken. 4) se in agros ejicere, Liv. *kivenni magát a' mezőre*; ſich aufs Feld begeben. 5) Memoriam alicujus ex animo ejicere, Cic. *valakire többé nem emlékezni, elfelejteni*; einen aus dem Sinne ſchlagen. 6) *megvetni*; verwerfen. 7) *kitépni, gyökerestől kiszaggatni, kiirtani*; ausreißen, auswurzeln, ausrotten. Superstitionis stirpes ejiciendae, Cic. 8) *kipisszegetni, kifütyölni, kitsoszogni, 's az által elűzni, elhajtani*; ausziſchen, durch das Ausziſchen fortjagen. 9) ejicere partum, fœtum.

Ejŭlātĭo, ōnis, f. 3. *jajgatás*; das Heulen, klägliches lautes Weinen.

Ejŭlātus, us, m. 4. loco: ejulatio, Cic.

Ejŭlĭto, āre, i, q. ejulo, Lucil.

Ejŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *jajgatni, jajgatva sírni*; heulen, wehklagen, oder kläglich weinen. Cic.

Ejuncesco, ĕre, 3. *vékonyra, sugárra felnőni*, dünn werden (wie Binſen), Plin.

Ejuncĭdus, a, um, *súgár, vékony*; ſchlank, dünn wie Binſen, Varr.

Ejūrātĭo, ōnis, f. 3. *esküvéssel való lemondás valamiről*; Abſchwörung, eidliche Entſagung oder Niederlegung. 2) *letétel, lemondás, p. o. hivatalról*; die Niederlegung, Aufgebung, Entſagung.

Ejūro, āre, 1. aliquid; *eleskűdni, esküvéssel tagadni*; eidlich läugnen. 2) *esküvéssel lemondani valamiről*; einer Sache eidlich entſagen, ſie niederlegen. 3) *megvetni*; verwerfen. 4) bonam copiam ejurare, Cic. *megeskűdni, hogy nem fizethet v. hogy adosságának lefizetésére elégtelen*; ſchwören, daß man nicht bezahlen könne.

Ejusce modi, Indecl. *ollyan féle, olyan*; von der Art, dergleichen.

Ejus-demmódi, Indecl. *ugyan affféle, éppen ollyan*; von eben der Art, eben ſo beſchaffen. Cic.

Ejusmŏdi, Indecl. ejus modi; *ollyan, affféle*; von der Art, ſo beſchaffen, oder ſolcher, ſolche, ſolches.

Ēlăbor, psus sum, lābi, Dep. 3. v. gr. e' manibus, Cic. *kitsúszni, kiesni, kiszaladni, mint, p. o. valami véletlenül az emberkezéből*; herausſchlüpfen oder fallen, unvermerkt davon kommen, entſchlüpfen, entwiſchen. 2) cum Acc. et Abl. v. gr. vincula, custodias; *kiszabadulni, kimenekedni*; entkommen, entwiſchen. 3) *hirtelen felszállani, felkerekedni, felsuhanni*; aufwärts ſchlüpfen, ſchnell hinaufſteigen oder kommen. 4) v. gr. ad perniciem, in pravum, Tac. *esni, jutni*; gerathen, verfallen.

Ēlăbōrātĭo, ōnis, f. 3. *kidolgozás, elkészítés*; die Bearbeitung, Verfertigung, Ausarbeitung. 2) *munka, fáradozás*; die Mühe, Bemühung.

Ēlăbōrātus, us, m. 4. i. q. elaboratio.

Ēlăbōrātus, a, um, *kidolgozott, elkészített*; ausgearbeitet, verfertigt.

Ēlăbōro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquid, Plin. *kidolgozni, elkészíteni*; ausarbeiten, bearbeiten, verfertigen. 2) v. gr. in re, Cic. *rajta lenni valamin, munkálódni, igyekezni rajta*; ſich Mühe geben, Mühe an etwas wenden, ſich bemühen.

Ēlaeŏmĕli, n. 2. *mézolaj*; das Honigöhl.

Ēlāmentābĭlis, e, Cic. i. qu. lamentabilis.

Ēlanguesco, gui, escĕre, 3. i. q. languesco; *elbádjadni, ellankadni*; matt werden.

Ēlanguĭdus, a, um, *bádjatt*; matt.

Ēlăphe, es, f. 1. *kígyó neme*; eine Gattung von Schlangen. Plin.

Ēlăpsus, i, m. 2. *szarvas*; ein Hirſch.

Ēlăpĭdo, āre, 1. v. gr. agrum, Plin. *a' kövektől megtisztogatni*; von Steinen reinigen.

Elapsus, a, um, *kiesett, kitsúszott*; entfallen, entſchlüpft. 2) *elfolyt*; entronnen. (Elabor.)

Ēlăquĕo, āre, 1. *törből vagy kurokból kiszabadítni, kivenni*; aus den Banden oder Schlingen befreyen, losmachen.

Ēlargĭor, itus sum, īri, 4. alicui aliquid; *ajandékozni, odaadni, elajándékozni*; ſchenken, verſchenken.

Ēlāssesco, ĕre, 3. *elbádjadni*; ermatten. Plin.

Ēlāstĭcus, a, um, *kifeszülő, rúgó, rúgóereju*; etwas, das auseinander treibt, ſich ausdehnet. Vis elastica aëris; *a' levegőnek kifeszülő ereje*; die auseinander dringende, oder die ausdehnende Kraft der Luft.

Ēlāte, es, f. 1. *egy pálmafa neme*; eine Art von Palmbäumen.

Ēlāte, Adv. *magasan, felemelkedve*;

Digitized by Google

hoch, erhaben. 2) *kevélyen, felfúvalkodva*; ſtolz, hochmüthig.

Elatea, ae, f. 1. Nom. pr. urbium: in Locride, in Thessalia, etc.

Élāter, ĕris, m. 3. *kifeszítő erő; rugó erő;* die ausdehnende Kraft. Elater aëris, idem quod Elastica vis aëris, Physic.

Elătērĭum, ĭi, n. 2. *az ugorkás magrugó nedve, melly orvosság*; der Saft der Eſelsgurke, als Arzney. 2) *ugorkás magrugó*; der Balſamapfel, die Eſelsgurke. Momordica Elaterium, L.

Élătĭne, es, f. 1. *tsepleszt pintyő, plánta, v. virág*; gemeines kleines Löwenmaul. Antirrhinum Elatine.

Élātĭo, ōnis, f. 3. (effero), *felemelés*; Hebung in die Höhe, Erhebung. 2) *felfúvalkodás, kevélység*; der Stolz.

Élātītes, ae, (lapis) *vérkő neme*; eine Art Blutſteine.

Élātōrĭe, Adv. i. q. Jactanter; *magát hánytatva, kevélyen*; hochmüthig, ruhmredig.

Elātro, āre, 1. *kiugatni, kitsaholni*; heraus bellen, laut heraus ſagen.

Élātus, i, m. mons Asiae, Plin.

Élātus, a, um, (Effero.) *kivitt, elvitt*; weggetragen. 2) v. gr. vox; *fellengős, magas*; erhaben, hoch. 3) Met. *felfúvalkodott, kevély*; hoffärtig, hochmüthig, ſtolz.

Elăutus, a, um, (Elavo.) *tisztán kimosott*; rein ausgewaſchen.

Elăvo, āvi, avātum vel autum et ōlum, āre, 1. *kimosni, tisztán kimosni, megmosni*; auswaſchen, rein auswaſchen, abwaſchen.

Élĕa, ae, f. 1. urbs Italiae inferioris, urbs natalis Zenonis, unde ejus discipuli Eleatici philosophi nominantur.

Élĕāgnon, i, n. i. q. Elaeagnus Agnus castus; *ezüstfa, ezüstfűz*; keuſches Lamm, ein Kraut. Botan.

Elĕātae, ārum, m. plur. incolae urbis Elae.

Élĕātĭcus, a, um, *Elea városbeli v. oda tartozó*; zur Stadt Elea gehörig.

Élĕcĕbra, ae, f. 1. (elicio), i. qu. Illecebra; *kitsalogatás, kiédesgetés*; die Herauslockung. 2) *inger, édesgető eszköz*; die Anreizung.

Électārĭum medicamentum; *liktáriom*; die Latwerge.

Électe, Adv. *választva, választás, v. nevezet szerént*; auserwählt. 2) *szépen, válogatva*; ſchön, auserleſen.

Électĭbĭlis, e, *drága, betses*; köſtlich.

Élēctĭlis, e, *kiválogatott, kívánt*; auserleſen, erwünſcht, ausgeſucht.

Électĭo, ōnis, f. 3. (eligo), *választás, kivválasztás*; die Wahl, Erwählung.

Électo, āre, 1. Frequ. (elicio), *kitsikarni, szép szóval kivenni, v. kikürkészni*; herauslocken, mit guten Worten ausforſchen. 2) (eligo) *kiválasztani*; auswählen.

Élector, ōris, m. 3. *választó, kiválasztó*; ein Erwähler. 2) *választófejedelem*; ein Churfürſt.

Élēctōrālis, e, Adject. *választófejedelmi*; churfürſtlich.

Élēctōrātus, us, m. 4. *választófejedelemség*; ein Churfürſtenthum.

Électra, ae, f. 1. filia Atlantis. 2) filia Agamemnonis et Clytaemnestrae, soror Orestis, et Iphigeniae. 3) filia Danai.

Électrĭcus, a, um, i. e. ex electro.

Élēctrĭdes, um, f. plur. insulae maris adriatici.

Électrĭfer, a, um, *borostyánköves*; reich an electrum.

Électrĭnus, a, um, i. e. ex electro.

Électris, ĭdis, f. 3. insula electrifera maris adriatici.

Élēctrix, īcis, f. 3. *választó, kiválasztó (asszony v. leány)*, die Erwählerinn. 2) *választófejedelem asszony*; die Churfürſtinn.

Electrum, i, n. 2. *borostyánkő, agátkő*; der Bernſtein, Agtſtein. 2) *értz neme, melly arany, de egyötöd része ezüst*; ein gewiſſes vortreffliches Metall, beſtehend, aus Golde und dem fünften Theile Silbers.

Électryon, ōnis, m. 3. pater Alcmenae.

Élēctŭārĭum, et Electarium, ĭi, n. 2. *liktáriom*; die Latwerge.

Électus, us, m. 4. *választás*; die Erwählung.

Électus, a, um, (eligo), *választott, kiválasztott*; erwählt, auserwählt. Comp. electior. Superlativus: electissimus. 2) electissimi viri civitatis, Cic. *legnevezetesebb tagjai a' városnak*; die vornehmſten Glieder der Stadt.

Élĕdon, ōnis, m. 3. polypi genus.

Élĕēmŏsyna, ae, f. 1. *alamisna*; die Almoſen.

Digitized by Google

Élěěmŏsynor, āri, 1. *alami'sndlkodni, alami'sndt adni*; Allmosen geben.

Élĕgans, tis, o. *jó, v. helyes ízlésű, valamit jól megvdlasztó, v. jól megítélő*; *finom, pontos, gondos, ügyes*; der eine gute Wahl zu treffen weiß, geschmackvoll, fein, genau, sorgfältig, verständig in einer Sache. Homo in omni judicio elegantissimus, Cic. 2) elegans formarum spectator; *igen finnyás megítélője a' szépségeknek, kinek soha sem eléggé szépvalami*; ein sehr eckeler Beurtheiler der Schönheiten, dem nichts schön genug ist. 3) *szép, tsinos, ékes, diszes, módos, jeles, kellemetes, kellemes*; schön, hübsch, galant, fein. 4) e. gr. in dicendo, Cic. *ékesen szólló*; wohl beredt. 5) e. gr. in cibo; *tsemegés, tsemegét 's jó izű falatokat szerető*; der gern etwas Gutes und Leckerhaftes ißt. 6) *éles, mély belátással, v. fundamentomosan írt*; subtil, gründlich geschrieben. Mihi placet agi subtilius et pressius, ego a te elegantiora desidero. 7) *udvari manéros*; manierlich, artig. 8) *tiszta, tisztás, takarékos*; reinlich, nicht zu sparsam, nicht zu prächtig. Comp. elegantior. Gell. Superl. elegantissimus. Idem.

Élĕganter, Adv. *megvdlasztva, béldtással, szorgalommal, gondosan*; mit Einsicht, mit Wahl, mit Sorgfalt, genau. 2) *tisztán, tsinosan módosan, ékesen, jelesen, diszesen*; sauber, zierlich, fein, hübsch, galant. 3) eleganter accipi, Cic. *pompássan fogadódni, v. megvendégelődni*; herrlich bewirthet werden. Comp. elegantius. Sallust. Superl. elegantissime. Quint.

Elegantĭa, ae, f. 1. *helyesség, ízlés, diszesség, ékesség*; die Richtigkeit, der Geschmack, die Feinheit. 2) elegantia in dicendo; *jól vdlasztott kitételek helyessége*; die Richtigkeit wohlgewählter Ausdrücke. 3) e. gr. in cultu, Cic. *tisztaság, tsinosság, közép út a' pipere és piszkosság közt*; die Reinlichkeit, die das Mittel zwischen der Pracht und dem Schmutze hält. 4) e. gr. morum, Cic. *erköltsök fedhetetlensége*; die Unbescholtenheit in den Sitten.

Élĕgātus, i, m. 2. *hal neme*; eine Art von Fischen.

Élĕgīa, Élĕgēīa, ae, f. 1. *panaszdall, gyászdall*; ein Trauergedicht. 2) *földre hajló nád*; ein Rohr, das sich krumm und gebogen zur Erde neiget. 3) urbs Armeniae.

Élĕgīăcus, a, um, e. gr. carmen; *gyászos, panaszos*; elegisch.

Élĕgīdārĭum, ĭi, n. 2. i. q. elegidion.

Élĕgīdĭon, i, n. 2. *rövid, v. kis gyászdall, v. panaszdall*; kleine Elegie.

Élĕgĭŏgrăphus, i, m. 2. *panaszdallt, v. gyászdallt író, v. költő*, der Elegien oder Trauergedichte schreibet.

Élĕgĭon, i, n. e. i. q. elegia.

Élĕgo, āre, 1. *testálni, testamentom szerént hagyni*; im Testamente vermachen.

Élĕgus, a, um, i. q. elegiacus. 2) Subst. elegus, i, m. 2. *gyászdall, panaszdall*; ein Trauerlied.

Élĕison, (Vox Gr.) Lat. Miserere.

Élĕleus, ĕi, m. 2. cognomen Bacchi. 2) cognomen Solis.

Élĕmĕntārĭs, e, Adj. *kezdő*; elementarisch. (Elementum.)

Élĕmentārĭus, a, um, *betűkkel foglalatoskodó*; der noch mit Buchstaben umgehet.

Élĕmentĭcius (—tius), a, um, i. q. elementarius.

Élĕmentĭcus, a, um, i. q. elementaris.

Élĕmentum, i, n. 2. *éltetővaló, elementom, létkezdet, eredeti való, matéria*; das Element, Urwesen, oder der Anfang eines Dinges, Urstoff. Prima literarum elementa, Cic. *Ab tze*; das ABC. 2) quinque libri Euclidis, de elementis geometriae. 3) *tenger*; das Meer.

Élĕmi, n. *elemi méz ga*; das äthiopische, weißliche, durchsichtige Gummi, Elemi.

Élenchus, i, m. 2. *megtzáfolds*; die Widerlegung. 2) *hosszúkás 's alól hegyes gyöngy neme*; eine Gattung Perlen, die länglicht und unten zugespitzt sind. Magnos auribus elenchos committere, Plin. *nagy gyöngyöket akasztani a' fülébe*; große Perlen an die Ohren hängen. 3) *laistrom*; ein Register.

Élĕnctĭcus, a, um, *megmutatásra, v. megtzáfolásra való, versengős*; zum Überweisen, zum Widerlegen dienlich.

Digitized by Google

Élěnĭum, ĭi, n. 2. idem quod Helenium.

Élentesco, ĕre, 3. *elldgyúlni, elnyúlósodni, elnyálkdsodni, elfolyni*; zähe oder weich werden, zerfließen.

Elĕphantĭa, ae, f. 1. i. q. elephantiasis.

Élĕphantĭăcus, a, um, *bélpoklos, fekélyes*; aussätzig.

Élĕphantĭăsis, is, f. 1. *bélpoklosság*, v. *fekélyesség neme*; eine Art von Aussatz. 2) genus serpentum in Africa.

Élĕphantĭcus, a, um, i. q. Elephantiacus.

Élĕphantĭnus, a, um (elephantus), *elefántcsont, elefántcsontból való*; von Elfenbein.

Élĕphantĭōsis, is, f. 3. i. q. Elephantiasis.

Élĕphantĭōsus, a, um, i. q. elephantiacus.

Élĕphantus, i, c. 2. *elefánt*; ein Elephant. 2) *elefántcsont*; das Elfenbein. e. gr. candens, Virg. *fejér elefántcsont*; weißes Elfenbein. 3) Trop. Elephantem ex musca facere, Prov. *tsekély dologból nagyot tsinálni*; aus einer Kleinigkeit was Großes machen.

Élĕphas, antis, m. 3. i. q. elephantus. 2) i. q. elephantiasis.

Élĕus, a, um, *a' mi Élis városról nevezödik*; was von der Stadt Elis den Nahmen hat. e. gr. campus, Virg *lovagvívdshely*; ein Turnierplatz. e. gr. carcer, Ovid. *pályafutóhely korlátjai*; die Schranken im Rennplatze.

Éleusĭnĭus, a, um, *Éleusisi*; Eleusisch.

Éleusīnus, a, um, *Éleusisi*; Eleusinisch. e. gr. mater, i. e. Ceres, Virg. Eleusis, Eleusin, ĭnis, f. 3. urbs Atticae, ubi templum Cereris erat, in cujus honorem sacra Eleusinia celebrabantur.

Éleuthĕrĭa, ae, f. 1, *szabadság, szabadúlás*; die Freyheit.

Éleuthĕrĭus, a, um, e. gr. Eleutheria sc. sollemnia, Plaut. i. e. in honorem Jovis Eleutherii; *szabadság innepe*; ein Freyheitsfest.

Éleuthĕrŏcĭlĭces, um, plur. incolae Ciliciae.

Élĕvātĭo, ōnis, f. 3. *felemelés*; das Aufheben. 2) e. gr. poli; *földsarkmagasság*; die Polhöhe. 3) *kitsinyltés, kissebbítés, aládás*; die Verminderung, Verringerung, z. B. im Reden.

Élĕvo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, Plaut. *felemelni*; in die Höhe heben. 2) e. gr. auctoritatem alicujus, Liv. Trop. *megkitsinyítni, kissebbítni, gyaládzni*, v. *aládzni*; verkleinern, verringern. 3) *enyhítni, könnyítni*; lindern, erleichtern. 4) e. gr. adversarium, Cic. *ellenségét megaládzni*; seinen Feind demüthigen.

Élĭas, ădis, f. 3. *Élisi, Élisből való*; aus, in oder bey Elis, Elisch. e. gr. equa, Virg. *az Olympiai játékokban jutalomért küzdő*; in den olympischen Schauspielen um den Preis fechtend.

Élĭcĭo, ŭi, ĭtum, ĕre, 3. *kitsalni*, v. *tsalogatni*; herauslocken. 2) *előhozni*; hervorbringen. e. gr. ignem conflictu lapidum, Cic. *tüzet ütni*; Feuer schlagen. 3) *valamire venni*; zu etwas bewegen. e. gr. literas ab aliquo, Cic. *valakit levél írásra serkenteni*; Jemanden einen Brief zu schreiben veranlassen. 4) e. gr. aliquem ad pugnam; Liv. *valakit hadra késztetni*; einen zum Streite reizen, 5) e. gr. lacrymas, Plaut. *sirdsra indítni, siróba fakasztani*; zum Weinen bewegen. 6) e. gr. inferorum animas, Cic. *a' holtak országából a' lelkeket elő*, v. *kihívni*, v. *idézni*; die Seelen der Todten aus dem Reiche der Todten heraufrufen.

Elĭcĭus, ĭi, m. 2. cognomen Jovis, ab eliciendis fulminibus. Liv.

Élīdo, si, sum, ĕre, 3. (e et laedo), e. gr. oculos alicui, Plaut. *kiütni, kiszúrni, kitolni*; ausschlagen, ausstoßen. 2) *agyon ütni*, v. *verni, megölni*; erschlagen. 3) e. gr. ignem e silice, Plin. *tüzet ütni, tsiholni, kiütni*; Feuer schlagen. 4) e. gr. sonum, Plin. *kongoztatni*; tönend machen. 5) aegritudine elidi, Cic. *betegség miatt eltikkadni*; durch Krankheit abgemattet werden. 6) e. gr. nervos virtutis; *vitézségétől megfosztani*; die Tapferkeit benehmen. 7) *kitépni, szaggatni, szakítni*, v. *irtani*; ausreißen. Stirpes

Digitized by Google

aegritudinis omnes elidendae sunt. Cic.

Ēlĭgo, ēgi, ectum, ĕre, 3. (lego), *választani, kiválasztani, kikeresni*; auslesen, aussuchen. 2) *kinevezni, valamire, v. valaminek*; zu etwas erwählen. 3) *leszedni*; ablesen. 4) *kitépni, kiszakítni*; ausraufen, herausreißen.

Ēlīmātĭo, ōnis, f. 3. *kitisztogatás*; die Aussäuberung. 2) *megvékonyítás*; die Verdünnung. 3) *kireszelés, kisimítás*; die Ausfeilung.

Ēlīmātor, ōris, m. 3. *pallérozó, tisztító*; ein Polierer, Reiniger.

Ēlīmātus, a, um, *ki, v. megreszelt, tiszta, tsínos*; ausgefeilt, sauber.

Ēlīmĭnātus, a, um, *ki v. el űzött, kihajtott, kivert, kitsapott*; verjagt.

Ēlīmĭno, āre, 1. (limen), *kilökni, v. taszítni, az ajtón, ki, v. el űzni, hajtani, verni, v. tsapni*; vor die Thüre hinausstoßen, verjagen. 2) Trop. e. gr. dicta foras, Hor. *kivinni, kihordani a' szót, kifetsegni, kilotsogni*; austragen, ausplaudern. 3) *elmenni*; weggehen.

Ēlīmo, āre, 1. (lima), *megreszelni*; abfeilen. 2) *tsínosan kireszelni, kipallérozni*; zierlich ausfeilen, ausfeilen. 3) Trop. e. gr. aliquid ad tenue, Cic. *valamit finomúl v. élesen kigondolni*; etwas subtil ausdenken. 4) *megvildogsítni, ki, v. megmagyarázni*; erklären, deutlich machen. 5) (limus); *az iszapot el v. kiseperni*; den Schlamm ausfegen.

Ēlingo, ĕre, 3. *ki v. megnyalni*; auslecken, ablecken.

Ēlinguis, e, propr. *e' kinek nyelve nints, nyelvetlen, néma*; der keine Zunge hat, stumm. 2) aliquem reddere elingvem, Cic. *valakit elhallgattatni*; machen, daß einer schweigen muß. 3) *szótalan*; unberedt. Nunquam est habitus elingvis. Cic.

Ēlinguo, āre, 1. *nyelvét kivágni*; die Zunge ausschneiden. 2) *némdvá tenni, megnémítni*; einen stumm machen.

Ēlĭno, ēvi, ĭtum, ĕre, 3. *bé v. elkeverni, v. motskolni*; beschmieren, besudeln. Vestimenta elevit luto, Luci!.

Ēlĭquāmen, ĭnis, n. 3. *ki v. megolvasztott valami*; das Ausgeschmolzene.

Ēlĭquātĭo, ōnis, f. 3. *ki, meg, v. felolvasztás*; das Flüssigmachen, Schmelzen.

Ēlĭquātus, a, um, *kifolyt, v. olvasztott, megtisztított, v. tisztált*; geflossen, geläutert.

Ēlĭqueseo, ĕre, 3. *el, ki, v. megolvadni, elfolyni*; zerschmelzen, zerfließen.

Ēlĭquĭum, ĭi, n. 2. *kifolyás*; der Ausfluß. 2) *fogyás, fogyaték*; die Abnahme.

Ēlĭquo, āre, 1. *olvasztani, ldgyitni*; schmelzen, weich machen. 2) *tisztítani, tisztálni*; läutern, klar machen.

Ēlis, is, et īdis, f. 3. provincia, et urbs in Peloponneso.

Ēlīsĭo, ōnis, f. 3. *kitaszítás, vetés, v. ütés*; die Ausstoßung. 2) *elválasztás, elszakasztás*; die Absonderung. 3) *magánhangzó elharapása*; die Verbeissung, Verschluckung eines Vocals.

Ēllissa et Ēlīsa, ae, f. 1. Nom. Didonis.

Ēlīsus, a, um, *el v. szétlyeltört*; zerbrochen.

Ēlĭus, a, um, *Élisi, Élisből, v. oda való*; in oder aus Elis, dahin gehörig, Elisch.

Ēlix, ĭcis, m. 3. *vízbarázda, v. drok*; eine Wasserfurche.

Ēlixātūra, ae, f. 1. *fövés, forrás*; das Kochen, Sieden.

Ēlīxātus, a, um, (elixo); *fözött, forralt*; gesotten, gekocht.

Ēlixir, et Ēlīxīrĭum, ĭi, n. 2. *erősszesz essentia*; eine geistige Essenz.

Elixo, āre, 1. *főzni, forralni*; sieden, kochen.

Elixus, a, um, *főtt, főzött, forralt*; gekocht, gesotten. 2) Trop. calcei elixi, Varr. *nedves saruk*; naß gemachte Schuhe.

Ellĕbŏrum, vide: Helleborum.

Elipsis, is, f. 3. *el v. kihagyás*; die Weglassung. 2) figura rhetorica, e. gr. Romam cogito, i. e. proficisci.

Ellops, vide: Helops.

Ellum, Ellam, vide: Ecce.

Ellychnĭum, ĭi, n. 2. *gyertya, v. métsbél*; der Docht im Lichte, in einer Lampe.

Ēlŏco, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Cic. *helyéből elűzni*; von seinem Orte vertreiben. 2) e. gr. fundum, Cic. *bérbe, v. arendába adni, v. kiadni, költsönözni, költsön adni*; verdingen, verleihen. 3) *valakire bízni végre hajtás véget*;

Digitized by Google

Jemanden etwas auftragen zu besorgen.

Előcūtĭo (Eloquut.), ōnis, f. 3. *helyesen beszéllésre való tehetség*; die Fähigkeit wohl zu reden. 2) *kimondás*; die Aussprache. 3) *szólásmód*; eine Redensart.

Előcūtōrĭus, a, um, *kimonddsra, v. beszéllésre való*; zum Herausreden dienlich.

Előcūtrix, īcis, f. 3. i. e. quae eloquitur.

Előcūtus, a, um, *kimondott, beszélt, v. magyardzott*; herausgeredet, herausgesagt.

Előgĭum, ii, n. 2. *jó hizonyságtétel, dicsérő beszéd*; ein herrliches Zeugniß, ein Lobspruch. 2) *vallástétel, dicsérés*; eine Aussage. 3) *sirvers, koporsóírás*; eine Grabschrift. 4) *darab, pont, ágazat, tzikkely*; ein Stück, ein Punct, ein Artikel.

Előngo, āvi, ātum, āre, 1. (longus), *meghosszabbítni, kinyújtani*; verlängern. Dies elongantur, Plin. *hosszabbodnak a' napok*. 2) *halogatni, elhalasztani, késleltetni, mulattatni, tartóztatni*; verzögern, aufschieben.

Elops, vide: Helops.

Előquens, entis, o. *beszéllő, szóllo*; redend. Muta quaedam eloquentia induere, Cic. *néma dolgokat beszélltetni*, sprachlose Dinge redend einführen. 2) *ékesen szóllo*; beredt.

Előquenter, Adv. *ékesen, ékesen mondva*; beredt. Comp. eloquentius. Plin. Superl. eloquentissimus, Idem.

Előquentĭa, ae, f. 1. *ékesen szóllds*; die Beredsamkeit. Principatum eloquentiae suis temporibus tenebat Hortensius, Nep. *leg nagyobb orátur volt a' maga idejében*; war zu seiner Zeit der größte Redner.

Előquĭum, ii, n. 2. *beszéd*; die Rede. 2) *ékesenszóllds*; die Beredsamkeit. 3) *beszéllgetés*; die Unterredung.

Előquor, cūtus (quutus) sum, loqui, 3. Dep. *kimondani*; aussagen. 2) *szóllani, beszéllni, elő, v. elbeszéllni, elmondani*; reden, sagen, erzählen. 3) *kifetsegni, v. lotsogni*; ausschwatzen.

Előrum, i, n. Elōrus, i, m. 2. fluvius, et urbs Siciliae.

Előtus, a, um, (elavo), *kimosott*; ausgewaschen.

Előtrus, a, um, (eluo), *kiöblitéshez való*; zum ausspühlen dienlich.

Előcĕo, xi, ēre, 2. (lux), *kitündöklени, fényleni, v. világolni*; hervorleuchten. 2) Trop. *kitetszeni, v. látszani*; sichtbar seyn, sich zeigen. Spes in pueris elucet, Quint. *kimutatja a' gyermek mit lehet belőle várni*; an den Knaben ist zu sehen, was von ihnen zu hoffen ist. 3) e. gr. inter aequales, Cic. *megkülömböztetni magát*; sich auszeichnen.

Előcesco, ĕre, 3. *világoskodni, fényleni*; licht, hell werden. 2) *világosodni, reggelleni*; Tag werden.

Eluctābĭlis, e, *a' miből ki lehet menekedni, vergődni, v. verekedni*; woraus man sich mit Mühe heraus winden kann.

Eluctātĭo, ōnis, f. 3. *tusakodds, vergődés*; die Kämpfung.

Előctātus, a, um, *kimenekedett, vergődött, v. verekedett*; der sich herausgewickelt, losgemacht hat.

Eluctor, ātus sum, āri, 1. (lucta) e. gr. per multa impedimenta, Sen. *kimenekedni, vergődni, verekedni, v. hatolni*; sich herauswinden, durcharbeiten. 2) flamma eluctatur, Plin. *kitsap a' láng*; das Feuer schlägt aus.

Előcūbrātus, a, um, *gyertyánál készített, mivelt, tsinált, v. végzett*; beym Lichte verfertigt, verrichtet.

Előcūbro, āvi, ātum, āre, et Előcŭbror, ātus sum, āri, 1. Dep. e. gr. orationem, Cic. *gyertya világnál, v. éjjel dolgozni, v. tenni, mivelni, v. tsinálni valamit*; beym Lichte machen, des Nachts arbeiten. e. gr. epistolam, Cic. *gyertyándl levelet írni*; einen Brief beyLichte schreiben.

Előcus, et Helucus, i, m. 2. *mámor*; ein Rausch. Eluco ex crapula attentari, Apul. *az ittasság miatt megmámorosodni*; von der Trunkenheit einen Rausch haben. 2) *tunya, rest, alamuszi ember*; ein träger und schläfriger Mensch. 3) *ittasságot, v. mámort követő, v. azzal járó kedvetlenség*; die Verdrüßlichkeit, die den Rausch begleitet.

Elődo, si, sum, ĕre, 3. e. gr. aliquem aliquid, Plaut. *játékban valakitől valamit elnyerni*; einem im Spiele etwas abgewinnen. 2) e. gr. hastas, Matt. *elhárítni a' vágást v. szúrást a' viaskodásban*; im Fechten ausweichen. 3) Trop. e. gr. minas, Cic. *el, v. kikerülni, semmivé tenni*; einem zu entgehen suchen, vernichten. 4) *valamit játsva tenni, megjátszódtatni, tréfálni*; spie-

Digitized by Google

lend etwas thun, scherzen. 5) *valakit tsúfnak tartani, kitsúfolni kigúnyolni*; einen zum Gespötte haben. 6) *ráfolyni, mosni*; anspühlen.

Ēlŭgĕo, xi, tum, ēre, 2. e. gr. aliquem, Liv. *kigyászolni, a' gyászt letenni*; austrauern, zu trauern aufhören. 2) e. gr. patriam, Cic. *gyászolni, meggyászolni*; trauern, betrauern.

Elumbis, e, (lumbus), *tsípejére sánta*; lendenlahm. 2) *erőtlen, gyenge*; schwach, entnervt. 3) Trop. versus elumbes; *sántikáló, és rosszúl hangzó versek*; hinkende, übellautende Verse.

Elŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *ki, v. megmosni, v. öblíteni*; auswaschen, ausspühlen, ausschwenken. 2) e. gr. maculam vestium, Plin. *tisztítni, tisztogatni*; säubern. 3) Trop. e. gr. maculas furtorum suorum sanguine sociorum, Cic. *allattomos pénztsikkarásait a' polgárok megölése által elsimítani*; seine heimlichen Gelderpressungen durch Ermordung der Unterthanen des römischen Volkes zu vertuschen suchen. 4) e. gr. curas, Hor. *a' gondokat elüzni*; Sorge vertreiben. 5) e. gr. vitae sordes et animi labes, Cic. *motskait, gyalázatját lemosni, életét megjobbítni*; seine Schandflecken auswischen. e. gr. amicitias remissione usus, Cic. *az által hogy valakivel nem társalkodik az ember, apródonként a' vele való barátsággal felhagyni*; dadurch, daß man sich dem Umgange eines andern entzieht, nach und nach die Freundschaft mit einem aufheben. 6) *el tékozolni, préddálni, v. vesztegetni*; verthun.

Ēlūscātus, a, um, *megvakitott*; blind gemacht.

Ēlusco, āre, 1. (luscus), *félszemüvé tenni*; einäugig machen.

Ēlūsus, a, um, (eludo), *rászedett, megtsalt*; betrogen.

Elūtio, ōnis, f. 3. *le v. megmosás, ki, v. megöblités*; die Abwaschung, Abspühlung.

Ēlūtrio, āre, 1. *egy edényből másba tölteni*; aus einem Geschirre in das andere schütten. 2) *kimosni*; auswaschen. e. gr. lintea, Gell. *fejérruhát tisztogatni v. mosni*; die Wäsche reinigen, abspühlen.

Ēlūtus, a, um, *kimosott, v. öblitett*; ausgewaschen, ausgespühlt. 2) e. gr. aurum, *finom, v. mosott arany*; feines Gold. Comp. elutior, Hor.

Ēlŭvĭes, ei, f. 5. *vízkiöntés, v. áradás*; ein Wasserguß, das Überlaufen des Wassers. 2) *seppedék, sár, posvány, lotspots, moslék, ganéj*; der Unflath. 3) e. gr. ventris, Aur. Vict. *folyó vérhas*; der Bauchfluß. 3) labes et eluvies civitatis, Cic. *város sepredékje, motska, v. gyalázatja*; ein Schand ck der Stadt.

Ēlŭvio, ōnis, f. 3. *kiáradás, vízáradás*; Ueberschwemmung.

Ēluxātus, a, um, i. q. luxatus.

Ēluxŭrior, āri, 1. Dep *buján, kövéren, v. tömötten és hamar nőni, v. hajtani*; geil treiben, zu sehr wachsen.

Elvīna, ae, f. 1. cognomen Cereris.

Ēlxīne, es, f. 1. Alias Parietaria; *falfü*; St. Petereskraut.

Ēlymāis, ĭdis, f. 3. regio Africae prope Persiam; hinc: Elymaeus, a, um; Elymaei; incolae.

Ēlysĭum, ĭi, n. 2. *kegyes lelkek kies lakhelye haldlok után*; der angenehme Aufenthalt der frommen Seelen nach ihrem Tode.

Em, Obsol. pro: eum. 2) pro: hem.

Ēmăcĕrātus, a, um, *eltsigázott*; ausgemergelt.

Ēmăcĕro, āre, 1. *eltsigázni*; ausmergeln.

Ēmăcesco, cui, ĕre, 3. *megsoványodni, kitsúnyodni, silányodni, v. ösztövéredni*; mager werden.

Ēmăcĭātus, a, um, *megsoványodott, v. fonnyadt, elszitt*; ausgesogen, ausgezehrt.

Ēmăcio, āre, 1. *megsoványitni, v. kitsúnyitni, elfonnyasztáni*; mager machen, abzehren.

Ēmăcĭtas, ātis, f. 3. *venni kivánás, vásárlás nyavalyája*; die Kaufbegierde, Kauffucht.

Ēmăcreseo, crui, ĕre, 3. *soványodni, kitsúnyodni, ösztövéredni, fogyni*; mager werden, abnehmen.

Ēmăcror, āri, 1. Dep. *megsoványodni, kitsúnyodni, silányodni, v. ösztövéredni, elszáradni*; mager werden, ausdörren.

Ēmăcŭlātus, a, um, *petsétektől, v. foltoktól megtisztitott*; von Flecken gereiniget. 2) *tisztitott, megtisztitott*; geläutert. e. gr. argen-

Digitized by Google

tum, Gell. *tiszta ezüst*; reines Silber.

Ēmăcŭlo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, Plin. *tisztítni, ki, v. megtisztítni*; säubern, reinigen.

Ēmădesco, dui, ĕre, 3. *megnedvesedni, megnyirkosodni*; feucht werden.

Ēmānātĭo, ōnis, f. 3. *el-, ki-, v. szétlyelfolyás*: die Ausfließung, der Ausfluß. 2) *elterjedés, esmeretessé levés*; das Bekanntwerden.

Ēmancĭpātĭo, ōnis, f. 3. *szabadon botsátás, gyermekeknek atyai hatalom alól való felszabadúlása, felszabadúlás*; die Erlassung aus der Gewalt, die Losgebung der Kinder von der väterlichen Gewalt, die Freylassung. 2) *gyermekeknek azok hatalma alá adása, kik őket sajátjaik gyanánt felfogják*; die Übergebung der Kinder an andere, die sie an Kindes Statt annehmen.

Ēmancĭpātor, ōris, m. 3. i. e. qui emancipat.

Ēmancĭpo, (Ēmancŭpo) āvi, ātum, āre, 1. (manceps) *szabadon botsátni, v. eresztení, különösen fiját, v. unokáját atyai hatalma alól kibotsátni, felszabaditni*; aus seiner Gewalt lassen, frey lassen, seinen Sohn oder Enkel aus seiner väterlichen Gewalt lassen. 2) emancipo me tibi, Plaut. *hatalmad alá adom magamat*; ich unterwerfe mich dir. 3) e. gr. agrum, Svet. *valaki birtokába adni*; einem zum Eigenthume übergeben.

Ēmanco, āre, 1. (mancus) *megtsonkítni, v. bénítni*; verstümmeln.

Ēmănĕo, ansi, ansum, ēre, 2. *kinn lakni*; draußen wohnen. 2) *a' táboron kivül lenni*; außer dem Lager seyn. 3) *ki, v. künn maradni*; draußen bleiben.

Ēmăno, āvi, ātum, āre, 1. *el, ki, v. szétlyelfolyni, kiszivárogni*; heraus fließen, ausfließen. 2) *elterjedni, esmeretessé lenni*; bekannt werden. e. gr. in vulgus, Svet. *mindenekkel tudtára lenni*; allem Volke bekannt werden. 3) *lenni, eredni, származni*; hervor kommen, entspringen.

Ēmansĭo, ōnis, f. 3. *ki, v. künn maradás*; das Außenbleiben.

Ēmansor, ōris, m. 3. *szökött katona*; ein verlaufener Soldat.

Ēmarcesco, ui, ĕre, 3. *elhervadni*; verwelken. 2) *fogyni, elmúlni*; ins Abnehmen gerathen, vergehen.

Ēmarcus, m. et Emarcum, i, n. 2. *szőlő neme*; eine Art von Weintrauben.

Emargĭno, āre, 1. *szélét levenni, nyirni, v. vágni*; den Rand wegthun. 2) Trop. e. gr. ulcera, Plin. *a' fekélyekről a' varat levakarni*; den Grind von den Geschwüren abkratzen.

Ēmasculātor, ōris, m. 3. *herélő*; ein Entmanner. 2) i. q. sodomita.

Ēmascŭlo, āre, 1. (mas) *meg, v. kihenélni*; entmannen, castriren.

Ēmăthĭa, ae, f. 1. provincia Macedoniae. 2) regnum Macedoniae una cum Thessalia.

Ēmăthĭus, a, um, *Emathiáról nevezteteti*; von Emathia benennet. 2) *Macedóniai*; macedonisch. 3) *Thessaliai*; thessalisch. Rex Emathius *Nagy Sándor*; Alexander der Große.

Ēmātūresco, rui, ĕre, 3. *megérni*; reif werden. 2) *idegyúlni, gyengülni*; gelinder oder milder werden.

Ēmātūro, āre, 1. *megérlelni*; reif machen.

Ēmāus, Ēmāūntis, et Emmāus, emmai, urbs Judaeae.

Ēmax, ācis, o. *vásárlásra kajlandó, ki mindent megveszen a'. mi szemébe tűnik v. a' mit lát*; kaufgierig, der alles, was ihm vorkommt, kauft.

Embaenētĭca, ae, f. 1. *kajosmesterség*; die Schifferkunst, das Schiffgewerbe.

Embamma, ătis, n. 3. *mártogatni való lév, mártás*; eine Brühe zum Eintunken, Tunke.

Embāsĭcoetas, ae, m. 1. *ivódény neme*; eine Art Trinkgeschirr. 2) i. q. cinaedus.

Embăter, ēris, m. 3. i. e. foramen ballistae, *lyuk, lik*; ein Loch.

Emblēma, ătis, n. 3. *kirakott munka, p. o. tzifraságokkal*; eingelegte Arbeit. 2) *kotzkás esterha*; eingewürfelter Estrich. 3) *kl, v. feltzifrázott 's a' miatt homályos beszéd*; eine verblühmte Rede. 4) *ivódény ékesség, mellyet le lehetett venni, 's ismét fel tenni*; eine Zierde an Trinkgeschirren, die man anhängen und abnehmen konnte. 5) *tanúságos példázat*; ein lehrreiches Sinnbild.

Emblŏla, ae, f. 1. *hajóra szállás, v. állás*; die Einschiffung.

Digitized by Google

Embŏliaria, ae, f. 1. *játszó (asszszony v. leány) a' játékszinen, a' közjátékokban*; eine Actrice, die in dem Zwischenspiele oder Intermezzo spielt.

Embŏlimaeus, a, um, *béiktatott*; eingeschaltet. e. gr. dies, Auson. *szökónap*; ein Schalttag.

Embŏlĭmus, a, um, i. q. embolimaeus.

Embŏlium, ii, n. 2. *a' mi a' rendes játékok közt játszódik a' theátromon, közjáték*; was in Comödien dazwischen gespielt wird, ein Zwischenspiel. 2) Trop. omnia embolia sororis novit, Cic. *minden szerelmeskedéseit, v. szerelemheli dolgait tudjá*; er weiß alle Liebeshändel seiner Schwester.

Embŏlum, i, n. 2. *hajó hegye, v. eleje*; die Spitze, oder der Vordertheil des Schiffs. 2) *vas foglaló a' hajóban*; ein eisernes Band, welches das Schiff zusammen faßt. 3) *kerékszeg, tzövek, fasszeg*; ein Radnagel, Pflock.

Embŏlus, i, m. 2. *tsap, dugó, tzövek, fasszeg*; ein Zapfen, Stöpsel, Pflock.

Embrăctum, i, n. 2. *hidegtzibere*; eine Mähre.

Embryo, ōnis, m. 3. et Embryon, i, n. 2. *tökélletlen 's idő előttvaló magzat a' méhben, méhmagzat*; unzeitige und unvollkommene Frucht im Mutterleibe. Med.

Ēmĕātus, a, um, *kiment, v. szaladt*; ausgelaufen.

Ēmĕātus, us, m. 4. *kimenetel*; der Ausgang.

Ēmĕdĭtātus, a, um, *kigondolt, kitaláit*; ausgedacht.

Ēmĕdĭtor, āri, 1. Dep. *kigondolni, v. találni*; erdenken, ersinnen.

Ēmĕdŭllatus, a, um, *magvát, bele, veleje kivett*; ausgekörnt, ohne Mark.

Emĕdullo, āre, 1. *velejét, belét kivenni*; das Mark heraus nehmen. 2) Trop. *eltsigázni*; ausmärgeln. 3) *előadni, megmagyarázni*; erklären. Rem omnem enarrare et emedullare, Plaut. *az egész dolgot pontosan elbeszéllni*; die ganze Sache genau erzählen.

Ēmendābilis, e, *megjobbitható*; verbesserlich.

Ēmendāte, Adv. *megjobbitva, hiba nélkül*; ohne Fehler, richtig.

Ēmendātĭo, ōnis, f. 3. *igazitás, megjobbitás*; die Verbesserung. 2) *helyrehozás, kipótolás*; die Ersetzung.

Emendātor, ōris, m. 3. *igazitó, jobbitó, megjobbitó*; ein Verbesserer. 2) *adósságbészedő*; ein Schuldeneinnehmer. 3) *adószedő*; ein Rentmeister.

Ēmendātorĭus, a, um, *megjobbitó*; verbessernd.

Ēmendātrix, īcis, f. 3. *megjobbitó (asszszony, v. leány)*, eine Verbesserinn.

Ēmendātus, a, um, *megjobbitott*; verbessert. Comp. emendatior. Superl. emendatissimus: Plin. jun.

Ēmendĭco, āre, 1. e. gr. ab aliquo pecuniam, Svet. *el, v. kikéldúlni*; erbetteln, ausbetteln, abbetteln.

Emendo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, Cic. *jobbitni, megjobbitni*; bessern, verbessern. 2) e. gr. dolorem; *gyógyitni, elűzni*; vertreiben, heilen. 3) e. gr. vitiosam consvetudinem pura consvetudine, Cic. *helyrehozni, kipótolni*; ersetzen.

Emensus, a, um, (emetior) Act. *a' kimért valamit*; der etwas gemessen hat. 2) labores emensus, Claud. *a' ki végre hajtotta a' munkát*; der die Arbeit verrichtet hat. 3) Pass. *mért, kimért*; gemessen. 4) major pars itineris emensa, Liv. *elvégződött nagyobb része az útazásnak*; der größere Theil der Reise ist verrichtet.

Ēmentĭor, ītus sum, īri, 4. Dep. *hazudni*; lügen. 2) *költeni, hamisan előadni*; erdichten, fälschlich vorgeben. e. gr. stirpem, Liv. *eredetével, v. származásával hamisan kérkedni*; sich seines Herkommens fälschlich rühmen. 3) e. gr. in aliquem, Cic. *hazudni valaki előtt*; einen belügen.

Ēmentītus, a, um, Pass. *hazug, költött, hamis*; erlogen, falsch. e. gr. opinio, Cic. *hamis vélekedés*; eine falsche Meinung.

Ēmĕo, āre, 1. *kimenni*; herausgehen.

Emercor, ātus sum, āri, 1. Dep. (merx) *venni, megvenni, v. vtsárolni*; kaufen, verkaufen.

Emĕrĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *kiszolgálni*; ausdienen. 2) *igazán megérdemleni*; wohl verdienen. 3) *valamire érdemessé tenni magát, valamit v. valamiért megszolgálni*; sich um etwas verdient machen.

Ēmĕrĕor, ĭtus sum, ēri, 2. Dep. *meg-*

Digitized by Google

érdemleni; verdienen. 2) *bérért, v. 'sóldért szolgálni*; um Sold und Lohn dienen. 3) e. gr. favorem alicujus, Quint. *valaki jó, v. kedvező indúlatját megnyerni*; ſich eines Gunſt erwerben. 4) e. gr. stipendia, Liv. *szolgálatban töltení*; verdienen.

Emergo, si, sum, ĕre, 3. *kiúszni, elmerülésből előjönni*; heraus ſchwimmen, hervor kommen. 2) Semen pubescens e vaginis jam emersit, Cic. *az élet, v. gabona kihányta a' fejét*; das Getreide hat geſchoſſen. 3) Trop. e. gr. incommoda, valetudine; Cic. *a' betegségből ki, fel, v. meggyógyúlni*; von der Krankheit genesen. 4) emergi, Ter. v. emergere se, Nep. *kimenekedni, kivergődni*; ſich heraus wickeln. 5) e. gr. ex mendicitate, Cic. *a' kolduldsit elkerűlni*; dem Betteln entgehen. 6) e. gr. altius, (potentia) Nep. *hatalmasabbá lenni, felemelkedni, v. magasztalódni*; mächtiger werden, in die Höhe kommen. 7) *lenni, származni, eredni*; entſtehen. Multa ex eo mari bella emersérunt. Cic. 8) *elmenni*; ſich wegbegeben. 9) ex quo magis emergit, Cic. *mellyből nyilván kitetszik*; woraus offenbar wird. 10) e. gr. ad summas opes, Lucr. *nagy vagyonhoz jutni*; zu einem großen Vermögen kommen. 11) e. gr. ex utero, Plin. *születni*; geboren werden. 12) emergit rursum dolor, Cic. *a' fájdalom újra jelenti magát*; der Schmerz bricht wieder hervor. 13) *megjobbúlni*; beſſer werden.

Emerita, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Emĕritus, a, um, (emereor) e. gr. miles, Lucan. *szolgálatja idejét el, v. kitöltött*; der ſeine Zeit ausgedient hat. 2) Trop. e. gr. aratrum, Ovid. *kopott, v. elnyött eke*; ein abgenutzter Pflug. 3) emeriti boves, Virg. *eltsigázottt ökrök*; abgetriebene und ausgemergelte Ochſen. 4) Pass. e. gr. tempus, Cic. *el, v. bétöltött idő*; eine vollendete und vollbrachte Zeit. 5) *megszolgált*; verdient. Emerita praemia, Svet. 6) e. gr. stipendium, Cic. *végrehajtott hadiszolgálat*; geendigte Kriegsdienſte.

Emersus, us, m. 4. *kimenetel*; der Ausgang. 2) *keresztül rontás, v. tőrés*; der Durchbruch. Hostis emersum facit. Vitr. 3) *tsillagok feljövetele*; der Aufgang der Sterne.

Emersus, a, um, (emergo) e. gr. effumine, *kiúszott, előjött*; der heraus geſchwommen, hervor gekommen iſt. 2) Trop. e. gr. ab admiratione, Liv. *tsuddkozástól megszűnt*; der aufhöret, ſich zu verwundern. 3) emersa astra; Cic. *feljött tsillagzatok*; aufgegangene Geſtirne.

Emētior, ensus sum, īri, 4. Dep. *kimérni, felmérni*; ausmeſſen. 2) e. gr. iter, Liv. *megtenni, elvégezni*; eine Reiſe verrichten. 3) e. gr. voluntatem alicujus, Cic. *mindent megtenni, v. tselekedni, a' mit valaki kíván*; alles thun, was einer begehret.

Emĕto, essui, essum, ĕre, 3. e. gr. frumentum, Hor. *lekaszállni, arutni v. vágni*; abmähen, abſchneiden. 2) *megölni*; tödten. Grandia cum parvis non exorabilis auro oreus emetit, Hor. *a' megvesztegethetetlen 's megkérlelhetetlen halál mindeneket elragad*; der gegen Geld unerbittliche Tod rafft alles dahin.

Emicātio, ōnis, f. 3. *kiszökellés*; das Hervorſpringen. 2) *felnövés*; die Aufſchießung.

Emico, ui, et āvi, ātum, āre, 1. *kiugrani, pattanni, szökni, v. szökelleni*; herausſpringen. 2) Trop. *hirtelen előjönni, látszani*; ſchnell hervor kommen, ſich zeigen. Rosae emicant. Petron. 3) *fel ugrani, v. szökni*; in die Höhe ſpringen. 4) e. gr. longe ante alios, Plaut. *kidliani, tetszeni, v. nyúlni, a' többi közzül*; hervorragen. 5) cor meum pectus emicat, Plaut. *dobog, v. vér a' szívem*; das Herz klopft mir.

Emigrātio, ōnis, f. 3. *ki, v. elköltözés*; das Ausziehen, Wegziehen.

Emigro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. domo, *ki, v. elköltözni*; ausziehen, wegziehen. 2) e. gr. vita, Cic. *meghalni*; ſterben.

Eminātio, ōnis, f. 3. (eminor) *fenyegetés*; die Drohung.

Eminens, tis, ó. *kilátszó, v. tetszó*; hervorgehend, Oculi eminentes, Cic. *kitülő szemek*; herausſtehende Augen. 2) e. gr. ingenium, Quint. *jeles, derék*; vortrefflich. 3) *domború, felemelkedett*; erhaben. Nasus eminentior, Svet. 4) e. gr. effigies virtutis, Cic. *a' virtusnak tellyesen kifejezett képe*; das völlig ausgedrückte Bild der Tugend. Comp. eminentior. Svet. Sup. eminentissimus.

Digitized by Google

Emĭnenter, Adv. *kitetszően, jelesen, derekasan*; hervorragend vortrefflich. Comp. eminentius. Solin.

Emĭnentĭa, ae, f. 1. *kitetszés*; die Hervorragung. e. gr. in pictura, Cic. *a' legnevezetesebb kitetszőség, a' világosság a' festésben, v. képben*; das vorzüglich Sichtbare, das Licht in einem Gemählde. 2) *méltóság, jeles ség, derekség*; die Hoheit, Vortrefflichkeit.

Emĭnĕo, ui, ēre, 2. *kiállani, kitetszeni, kinyúlni*, hervor ragen. e. gr. aquam, Curt. *kilátszani a' vizből*; über das Wasser hinausgehen. Ferrum eminet per costas; *keresztül megy az óldalbordák közt a' tór*; das Eisen gehet über die Rippen heraus. 2) *felyülhaladni*; übertreffen. e. gr. inter omnes in aliqua re, Cic. *valámelly dologban mindeneket felyülmúlni*; alle in einer Sache übertreffen. 3) *kilátszani, szembetünni*; hervorblicken, hervorleuchten. Eminet ex ore crudelitas, Cic. *kitetszik dbrázatjából a' kegyetlenség*; man kann ihm die Grausamkeit im Gesichte ansehen. 4) eminet illius audacia, Cic. *nagy és nyilvánvaló vakmerősége*; seine Vermessenheit ist groß und offenbar.

Emĭnor, ātus sum. āri, 1. Dep. *fenyegetni, fenyegetődzni*; drohen.

Emĭnŭlus, a, um, *kevéssé kitetszó, v. kiálló*; ein wenig hervorragend.

Emĭnus, Adv. *messzéről, távolyról*; von fern, von weitem.

Emĭror, ātus sum, āri, 1. Dep. i. q. miror, *tsuddlkozni*; sich wundern.

Emiscĕo, ēre, 2. *összeelegyítni, v. keverni*; vermischen.

Emissārĭum, ĭi, n. 2. *zúgó, 'silip, tónak kifolyó torka, vizlefolyás*; der Ablaß in einem Teiche, oder Weiher, das Schlägelloch, der Abzug oder Ablauf des Wassers. 2) *tsepegő, eresztsatorna*; die Dachrinne.

Emissārĭus, ĭi, m. 2. *kém, kémlelő spion, más után állatomosan vi'sgálódó*; ein heimlicher Ausspäher, ein Spion, den man braucht einen andern zu bemerken. 2) *vádoló, bérúló, v. másképen ártó*; einer den man braucht, einen anzuklagen, oder einem sonst zu schaden. 3) *új hajtás a' szőlőtőn*: eine nicht lang hervorgeschossene Rebe.

Ēmissārĭus, a, um, c. gr. equus, *ménló, tsődör*; ein Springhengst. e. gr. aries, Plaut. *hátas bak*; ein Reutbock. 2) e. gr. palmes, Plin. *szőllő veszszó újhajtdsa*; ein Rebschoß. 3) e. gr. miles, Veget. *hirtelen való kirontdsra alkalmatos könnyű katona*; ein leichter Soldat, der zu geschwinden Ausfällen geschickt ist.

Ēmissīcius (—tius) a, um, *kiküldött*; ausgeschickt. 2) *kémlelő, spionkodó*; ausspäherisch. Emissitii oculi, Plaut. *spion, kém, v. egerészó szemek*; Spionen-Augen.

Emissĭo, ōnis, f. 3. *kiküldés*; die Ausschickung. 2) *megmentés, felszabadítás, felóldás, ki, v. megváltás*; die Erledigung, Erlösung. 3) emissiones tormentorum, Cic. *el, v. kilövés, el, v. kisütés*; das Losschießen.

Ēmissus, a, um, *kiküldött*; herausgeschickt. 2) *kieresztett, v. botsátott*; herausgelassen 3) *el, v. szabadon botsátott*; losgelassen. 4) vox coelo emissa, Liv. *mennyei, v. égi szózat*; eine Stimme, die vom Himmel kommt 5) *ki, v. ellőtt, ki, v. elsütött*; losgeschossen. 6) Trop. *kimondott*; ausgesprochen. Et volat emissum semel irrevocabile verbum.

Ēmĭtesco, ĕre, i. q. mitesco.

Ēmitto, īsi, issum, ĕre, 3. *kiküldeni*; aussenden, ausschicken. 2) e. gr. aliquid de, et e manibus, Cic. Liv. *elbotsátni, eleresztani, kiszalasztani*; auslassen. 3) *szabadon botsátani, szabaddá tenni, kiszabadítni*; frey lassen, frey machen. 4) e. gr. arcu sagittas, Plin. *ellóni, v. sütni, parittyázni, hajítni, szórni, górni*; abschießen, schleudern, werfen. 5) emitti a Deo; *Istentól küldetni*; von Gott gesendet werden. 6) e. gr. in hostem equites, Liv. *lovasságot küldeni az ellenségre*; die Reiterey gegen den Feind anrücken lassen. 7) e. gr. manum, JCt. *kötelező levelet, v. kézirást adni magáról*; eine Obligation, eine Handschrift von sich geben. 8) e. gr. aliquid suo nomine dignum, Cic. *kiadni*: herausgeben. 9) e. gr. lacrymas, Ovid. *könnyezni, könnyeket húllatni, v. ejteni*; Thränen vergießen. 10) e. gr. vocem cum querimonia, Cic. *panaszosan kiáltozni*; kläglich schreyen. 11) e. gr. lacum, Cic. *tót lefolyatni, v. leeresztení*; einen See ablassen. 12)

Digitized by Google

e. gr. sangvinem, Plin. *eret vágni*; zur Ader lassen. 13) e. gr. ova, Plin. *tojni*; Eyer legen. 14) *törvény előtt el, v. felszabadítni*; lossprechen vor Gericht. Emitti ex judicio gratia, Cic. *törvény előtt kegyelemből felszabadítódni*; vor Gericht aus Gunst losgesprochen werden.

Ĕmmanes, is, f. 3. *beléndfű, bolondító tsalmatok*; das Bilsenkraut. Hyosciamus. Linn.

Ĕmmānŭel, *Isten velünk*; Gott mit uns. Vox Hebraica.

Ĕmmŏton, i, n. 2. *tépés, v. tépett ruha, mellyet a' borbélyok a' sebbe botsátanak, v. tesznek*; Carpey oder Meißel, den die Barbierer in die Wunde legen. Cic.

Ĕmo, ēmi, emtum, ĕre, 3. *venni, vásárolni*; kaufen. e. gr. care, v. magno, Hor. *drágán, v. nagy dron venni*; theuer kaufen. e. gr. pluries; *drágábban venni*; theurer kaufen. e. gr. tanti; *illyen dron, v. így venni*; so theuer kaufen. e. gr. parvo, Cic. *óltsón venni*; wohlfeil kaufen. e. gr. minoris, Cic. *óltsóbban venni*; wohlfeiler kaufen. e. gr. caeca die; *hitelbe venni*; auf Borg kaufen. e. gr. in diem, Nep. *rendelt időre venni*; auf Termin kaufen. 2) e. gr. aliquem donis, Liv. *megveszteget ni*; bestechen. 3) e. gr. percussorem in aliquem, Curt. *fogadni, bérbefogadni, megvásárolni*; erkaufen, erwerben, dingen. 4) Trop. *végre hajtani*; zuwege bringen.

Ĕmŏdĕrāndus, a, um, *a' mit mérsékelni kell*; was zu mäßigen ist.

Ĕmŏdĕror, ātus sum, āri, 1. Dep. *tsillapítni, mérsékelni*; stillen, mäßigen.

Ĕmŏdŭlor, ātus sum, āri, 1. Dep. *régula szerént, v. mesterségesen énekelni*; regelmäßig singen.

Ĕmōlīmentum, i, n. 2. *valamire nagy fáradság v. erő fordítás, nehézség*; Anwendung großer Mühe, Schwierigkeit. 2) *hathatóság, foganat*; die Wirksamkeit, Wirkung.

Ĕmōlĭor, ītus sum, īri, 4. *erővel kivetni, v. taszítni*; mit Mühe auswerfen. Tussis sicca est, quae nihil emolitur, Cels. *a' száraz kéh, v. hurút az, mellyben semmit sem vetni az ember*; es ist ein trockner Husten, bey welchem man nichts auswirft. 2) *végbevinni, végrehajtani*; vollbringen, ins Werk richten.

Ĕmollesco, ĕre, 3. i. q. mollesco.

Ĕmōllĭdus, a, um, *lágyas, puha, gyenge*; weichlich, zart.

Ĕmollĭo, īvi, ītum, īre, 4. (mollis) *meglágyítni*; weich machen. 2) Trop. e. gr. ferociam alicujus, Tac. *nyakasságát megtörni, megszeliditn*; einen unbändigen Menschen erweichen 3) *finumiltni, enyhitni*; mildern, verfeinern. Didicisse fideliter artes emollit mores, nec sinit esse feros, Ovid. *elgyengitni, elpuhitni, v. asszonyositni*; weibisch machen.

Ĕmōlītus, a, um, *őrlött, megőrött, megört*; gemahlen.

Ĕmōlŭmentum, i, n. 2. *haszon, huszonvétel*; der Nutzen, Vortheil. Emolumento esse alicui, Cic. *valakinek használni, v. hasznot hajtani*; einem nützlich seyn. 2) *előmenetel valamiben*; der gute Fortgang einer Sache.

Ĕmŏrĭor, ortus sum, īri, 3. Dep. *meghalni*; sterben. e. gr. risu, Plaut. *halálra nevetni magát*; sich zu todt lachen. 2) Trop. amor emoritur, Ovid. *meghűl a' szeretet*; die Liebe erkaltet. 3) emoriens et sterilis terra, Curt. *terméketlen puszta föld*; ein unfruchtbares und gleichsam erstorbenes Land. 4) emoritur membrum, Cels. *elhal, v. elszárad a' tag, elveszti erzékenységét*; das Glied stirbt ab, verliert seine Empfindung. 5) Laus illorum emori non potest, Cic. *az ő dítséretek örökké fenn marad*; ihr Lob ist unsterblich.

Ĕmortŭalis, e, e. gr. dies, Plaut. *halál órája, v. napja*; der Sterbetag.

Ĕmŏrtuus, a, um, *meg, ki, v. elhólt*; erstorben, ausgestorben, todt. 2) Trop. auxilium ad rem emortuum, Plaut. *utólsó, v. haszontulan reménység*; unnütze Hülfe.

Ĕmōtus, a, um, (emoveo) *el, v. helyéből kimozditott*; verrückt, von der Stelle bewegt. 2) postes cardine emoti, Virg. *sarkokból kivett ajtók*; Thüren, die aus der Angel gehoben sind. 3) curae emotae, Virg. *fejéből kivert gondok*; Sorgen, deren man sich entschlagen hat. 4) e. gr. solum, Colum. *szántott, művelt*; umgepflügt. 5) homo emotae mentis, Senec. *meghábarodott elméjű ember*; ein Mensch, der verrückt ist.

Digitized by Google

Ĕmŏvĕo, ōvi, ōtum, ēre, 2. e. gr. e foro multitudinem, Liv. *el, v. széllyelűzni*; vertreiben. 2) e. gr. de loco, v. loco aliquid, Virg. *ki, v. elmozdítni*; verrücken. 3) *el v. meginditni, mozgásba hozni*; in Bewegung ſetzen. 4) e. gr. aliquem e senatu, Liv. *kitenni, kivetni a' tanátsból*; einen aus dem Rathe ſtoßen. 5) *felemelni*; empor heben. Totum jam sol emoverat orbem, Ovid. *egészszen feljött a' nap*; die Sonne hatte ſich völlig am Himmel aufgeſchlungen, ſie war völlig aufgegangen. 6) e. gr. solum, Colum. *felhányni*; umwühlen. 7) e. gr. flammam spiritu, Val. Max. *a' lángot felfújni*; die Flamme aufblaſen

Ĕmpaĕcta, et Empaectes, ae, m. 1. *tsúfoló, gúnyoló*; ein Spötter.

Ĕmpānda, ae, f. 1. i. q. Ceres. Sic vocata, quod et agris et pagis patentibus praeesset.

Empĕdŏcles, is, m. 3. philosophus Pythagoricus Agrigentensis.

Empĕnētĭca, ae, f. 1. *éhezés mesterſége*; die Kunſt, Hunger zu leiden. Empeneticam facere, Cic. *igen, v. erősen éhezni*; ſehr hungern.

Empĕtros, i, i. q. calcifraga.

Emphăsis, is, f. 3. *hathatósság, nyomosság, foganatosság, v. erő a' beszédben*; eine Figur, wenn die Worte mehr ſagen wollen, als ſie zu ſagen ſcheinen, der Nachdruck.

Emphragma, ătis, n. 3. *röstély*: ein Gitter. 2) *szorúlás, (nyavalya)*; die Verſtopfung, als Krankheit.

Emphyteusis, is, f. 3. *béültetés, beléltás*; eine Einpflanzung, Einpfropfung. 2) *örökséges adó*; der Erbzins.

Emphyteŭta, et Emphyteutes, v. Emphyteuticarius, ii, m. 2. *örökséges adófizető, ki esztendei adózás mellett örökség szerént bir valamelly jószágot*; ein Erbzinsmann, der um einen jährlichen Zins ein Gut erblich genießt.

Empīrĭce, es, Empirica, ae, f. 1. *tsupa tapasztalásból való, v. parasst orvoslás*; die Heilung aus der bloßen Erfahrung.

Empīrĭcus, i, m. 2. *tsupa tapasztalásból gyógyító, v. parasst orvos*; ein Erfahrungsarzt, der nicht nach den Gründen der Kunſt curirt.

Emplastrātĭo, ōnis, f. 3. *öltött dgaknak bekötözése*; das Verbinden der gepfropften Zweige. 2) *öltás, béoltás*; das Oculiren, Pfropfen.

Ĕmplāstrātus, a, um, *beoltott, oltott*; oculirt.

Emplastro, āre, 1. *öltött dgat bekötözni*; den gepfropften Zweig verbinden. 2) *oltani*; oculiren. 3) *fastromot tenni a' sebre*; verpflaſtern.

Emplastrum, i, n. 2. *flastrom, a' sebre*; ein Pflaſter auf eine Wunde. 2) Trop. *körül, v. bekötés, a' fa öltás közben*; der Umband beym Inoculiren der Bäume.

Empleeton, i, n. 2. *töltött kőfal, neme az erősítésnek, midőn két homlokkőfal közte tört kövekkel 's fövenyes mészszel' betöltetik*; das Gefülte, eine Art Mauerwerk, wo der Raum zwiſchen zwey Stirnmauern mit zerbrochenen Steinen und Mörtel ausgefüllt wird.

Ĕmpneŭmătōsis, is, f. 3. *felfúvás*; das Aufblähen.

Empōrētĭcus, a, um, *kereskedői, kalmári*; kaufmänniſch. e. gr. charta, Plin. *boríték, v. takaró pupiros*; das Packpapier.

Empōrĭum, ĭi, n. 2 *drúlóhely, kereskedőhely, vásárlás, vásár, p. sokadalomhelye, piatz, piartz*; ein Ort wo verkauft wird, ein Handelsplatz, Marktplatz. 2) *kereskedőváros*; eine Handelsſtadt.

Empōros, Empōrus, i, m. 2. *kereskedő, kalmár*; ein Kaufmann.

Ĕmprōsthŏtŏnĭa, ae, f. 1. *görts neme, melly a' főt előre húzza, v. rántja*; eine Art des Krampfes, der den Kopf vorwärts ziehet. Cael. Aurel.

Emprōsthŏtŏnus, i, m. 2. *előre hajló*; der ſich vor ſich neigt. Spasmus emprosthotonus, *köszvény, melly a' fejét 's térdeit húzza előre az embernek*; Gicht, wobey der Kopf und die Knie des Menſchen ganz vor ſich gebogen werden.

Ĕmpūsa, ae, f. 1. *egyláb á kísértet, melly szüntelen más formába látszik*; ein Geſpenſt mit einem einzigen Fuße, das immer eine andere Geſtalt annahm. Ludus empusae, *egy lábon való tántzolás*; das Tanzen auf einem Fuße. Empusa mutabilior, Prov. *igen változó*; ſehr veränderlich.

Ĕmpyēma, ătis, n. 3. *mejjbeli kelés*,

Digitized by Google

fekély, gyenyetséges kelés a' mejj üregében; ein Bruſtgeſchwür, ein Eitergeſchwür in der hohlen Bruſt.

Empyēmăticus, Ampyeus, et Empyus, a, um, *a' kinek genyetséges kelés van mejje üregében*; der eine Eiterſammlung in der hohlen Bruſt hat. 2) *aszúkórságos, szárazbetegségben lévő, hervadozó*; ſchwindſüchtig. Marcell.

Empyi, ōrum, m. 2. plur. *a' kiknek genyetséges kelések van*; diejenigen, die ein ſolches Geſchwür haben. Cael. Rhod. 2) *aszúkórságosok, szárazbetegségben lévők, hervadozók*; Schwindſüchtige.

Empyrēum, ei, n. 2. scil. Coelum, *felsőég, tűzség*; der oberſte Himmel, der Feuerhimmel.

Empyrēus, et Empyrĭus, a, um, *tűzes*; feurig.

Emsĭto, āre, 1. Frequent. *gyakran venni, vevegetni, veddegélni, vásárolgatni*; oft kaufen. Plaut.

Emtĭcĭus(—tius) a, um, *vett, vásárlott*; gekauft.

Emtĭo, ōnis, f. 3. *vevés, vásárlás*; der Kauf. 2) *vásárlott dolog, vásárlás*; die gekaufte Sache.

Emtĭto, āre, 1. Frequ. *vevegetni, veddegélni, vásárolgatni*; oft kaufen.

Emtor, ōris, m. 3. *vevő, vásárló*; der Käufer.

Emtrix, īcis, f. 3. *vevő, vásárló, (asszony, v. leány)*; die Käuferinn.

Emtŭrĭo, īre, 4. *venni, v. vásárolni kívánni, igen szeretni venni, v. vásárolni*; kaufen wollen, gern kaufen, Luſt zu kaufen haben.

Emtus, a, um, *vett, megvett, vásárlott, megvásárlott*; gekauft. Emtum constupratumque judicium, Cic. *pénzzel megvesztegetett törvényszék*; ein mit Gelde beſtochenes Gericht.

Emūgĭo, īre, 4. *kiordítni, v. bőgni*; heraus brüllen. 2) *igen, v. erősen ordítni, v. bőgni*; ſehr brüllen.

Emulgĕo, si, ctum, et sum, ēre, 2. *kifejni*; melken, ausmelken.

Emŭlsĭo, ōnis, f. 3. *sokféle összetört magokból készített ital, v. téj*; eine zubereitete Milch, von Samenkernen, u. dgl. gemacht. e. gr. amygdalarum dulcium; *édesmondola téj*; ſüße Mandelmilch.

Emulsus, a, um, *kifejt*; ausgemolken.

Emunctĭo, ōnis, f. 3. *orr kifúvás*; das Schneuzen. 2) *gyertyakamv elvevés*: das Lichtputzen.

Emunctōrĭum, ĭi, n. 2. *kamvavő, kopantó*; eine Lichtputze, Lichtſcheere. 2) *minden üreg a' testben, a' hová tisztátalanság vesszi magát*; jede Höhle im Leibe, worin ſich Unreinigkeiten ſammeln.

Emunctus, a, um, *kinek tiszta az orra*; dem die Naſe geputzt iſt. 2) Trop. homo emunctae naris, Prov. *okos, eszes ember, a' ki hamar észreveszen valamit*; ein kluger Menſch, der etwas bald merkt. 3) auro emunctus, Plaut. *pénztől megfosztott*; der um das Geld gebracht worden iſt.

Emundātĭo, ōnis, f. 3. *tisztítás, kitisztítás*; die Reinigung.

Emundātus, a, um, *kitisztított*; gereinigt.

Emundo, āvi, ātum, āre, 1. e gr. ovilia, segetes, vinum, Colum. *meg, v. kitisztítni*; reinigen.

Emungo, nxi, nctum, ĕre, 3. *orrát kifújni, v. tisztítni*; ausſchneuzen, die Naſe putzen. 2) Trop. e. gr. ali, quem argento, Ter. *megfosztani valamitől, megtsalni*; berauben, betriegen.

Emūnĭo, ivi et ĭi, ītum, īre, 4. e. gr. silvam, Tac. *megerősíteni, bésántzolni*; verhollwerken, feſt machen, befeſtigen. 2) e. gr. vites ab injuria pecoris, Colum. *megőrizni*; verwahren. 3) *járhatóvá tenni*; gangbar, wegſam machen. e. gr. toros, Stat. *elrendelni, helyesen tenni, jól rakni*; zurecht machen.

Emūnītus, a, um, *megerősített*; befeſtigt.

Emusco, āre, 1. (muscus) *mohát leszedni, mohától megtisztítni*; das Moos ableſen, vom Mooſe reinigen.

Emūto, āre, 1. *megváltoztatni*; verändern.

Emys, ydis, f. 3. *édes vízben lakó teknősbéka neme*; eine Art Schildkröten, die im ſüßen Waſſer leben.

Ĕn, Adv. Demonstr. *imé, ihol, imhol, ím, ne itt*; ſiehe da, ſieht, ſeht, da iſt. Cum Nom. et Accus. e. gr. en causa, Cic. en aras, Virg. sine casu, e. gr. en cui tu liberos committas, Cic. 2) *éh! óh! ejnye! ej!* en unquam, Plaut. *éh! ugyan hallottad, vilaka? ej!* habt ihr jemahls gehört. 3) pro: in, Obsol. Fest.

Digitized by Google

Enallăge, es, f. 1. *egy szónak más-sal feltserélése*; die Vertauschung eines Worts mit dem andern. Gram.

Enargīa, ae, f. *eleven 's világos elő-adása valamelly dolognak*; eine deutliche und lebhafte Darstellung einer Sache.

Enarrābĭlis, e, *el*, *ki*, *v. előbeszéllhető*, *előadható*; was sich erzählen oder erklären läßt.

Enarrāte, Adv. *elmondva*, *előadva*; erzählend. 2) *világosan*, *nyilvain*, *környüldállásosan*; deutlich, umständlich. Comp. enarratius. Gell.

Enarrātio, ōnis, f. 3. *el*, *v. kibeszélés*; die Erzählung. 2) *megmagyarázás*, *világosítás*; die Erklärung.

Enarrātor, ōris, m. 3. *el*, *elő*, *v. kibeszélő*; ein Erzähler. 2) *megmagyarázó*, *v. világosító*; ein Erklärer.

Enarro, āvi, ātum, āre, 1. *elbeszéllni*; erzählen. 2) e. gr. poëmata, Quint. *megmagyarázni*, *v. világosítni*; erklären. 3) *mondani*, *leírni*; sagen, beschreiben.

Enascor, ātus sum, āsci, 3. Dep. *kinőni*, *teremni*; hervor oder heraus wachsen. 2) *lenni*, *eredni*, *származni*; entspringen, entstehen.

Enāto, āvi, ātum, āre, 1. *ki*, *keresztül*, *v. általúszni*; über ein Wasser schwimmen, durchschwimmen. 2) e. gr. in terram, Liv. *kiúszni a' partra*; an das Land herausschwimmen 3) 3) *elillantani*, *elszökni*, *valami bajból kivergődni*; durchwischen, sich aus einer Schwierigkeit herauswickeln. Reliqui se videntur habere angustius, enatant tamen. Cic.

Enātus, a, um, (enascor) *kinőtt*; hervorgewachsen.

Enāvigātus, a, um, *kievezett*; ausgefahren.

Enāvigo, āvi, ātum, āre, 1. *elvégezni a' hajózást*; ausfahren, die Schifffahrt vollenden. 2) *valahova hajón menni*, *v kajózni*, *keresztül*, *v. által hajókázni*; zu Schiffe wohin kommen, überschiffen 3) Trop. *megmenekedni*, *kivergődni*; entgehen, sich loswickeln.

Encaenĭa, ōrum, n. plur. *templomszentelés egyházunapja*, *felszentelés innepe*; die Kirchweihe, das Einweihungsfest.

Encanthis, ĭdis, f. 3. *szemvégdaganat*; die Augenwinkelsgeschwulst.

Encardĭa, ae, f. 1. *szív forma drágakő*; ein Edelstein, in Gestalt eines Herzens.

Encarpa, ōrum, n. plur. *virág tzifrságok* (*tzirádák*), *levelesmunka az oszlopokon*; Blumenzierathen, Laubwerk an einer Säule.

Encaūstes, ae, m. 1. *üvegfestő*, *üvegrefestő*; ein Glasmahler.

Encaūstĭce, es, f. *üvegfestés*, *üvegrefestés bégetés által*; die Glasmahlerey. Plin.

Encaustĭcus, a, um, 1) Activ. *edzést v. bégetést illető*; das Einbrennen betreffend. Encaustica, scil. ars; *edzőfestés*, *festék bédzése*; die Kunst mit eingebrannten Farben zu mahlen, Enkaustik, die Wachsmahlerey. 2) Passiv. *bédzett*; eingebrannt. Pictura encaustica, Plin. *edző festés*, *mázfestés*, *mellyüvegre vagy értzre tüzben való belégetés által megy véghez*; die Kunst durch Feuer auf Glas und Metall zu mahlen.

Encaustum, i, n. 2. *olvasztott*, *máz*, *v. üvegzomántzos munka*; geschmelzte Arbeit. 2) *üvegfesték*, *máz*; die Glasfarbe.

Encaustus, a, um, *olvasztott*, *bégetett*, *edzett*; eingebrannt, geschmelzet. 2) *mázos*, *üvegzomántzos*; glasirt, emailirt.

Encĕlădus, i, m. 2. *egy a' gigások vagy óriások közül*; einer der Giganten.

Enchīrĭdion, i, n. 2. *kézikönyv*; ein Handbuch. Pandect.

Enchŏrda, ae, f. 1. *klavir*, *vagy más húros muzsikaszerszám*; Clavicimbel, Spinet, Instrument, das mit Saiten bezogen ist. Cael. Aur.

Enchrīsma, ātis, n. 3. *ls*, *kenőcs*; die Salbe. Cels.

Enchrīsta, ōrum, n. plur. Idem.

Enclīma, ātis, n. 3. *égtájjék*; die Himmelsgegend. Vitruv.

Encolpĭas, ae, m. 1. *a' tengeröbölben támadt szél*; ein Wind, der im Meerbusen entsteht.

Encombōma, ātis, n. 3. *asszonyi felső köntös*; ein Oberkleid für Weiber.

Encōmĭastes, ae, m. 1 *ditsérő*, *magasztaló*, *ditséret hirdetője valakinek*; der einen lobt, Lobredner.

Encōmĭastĭce, es, f. *ditséretének*, *ditsérő v. magasztaló verseket*, *v. dall*;

Lobgesang, Gedicht, darin vornehmer Helden und gelehrter Männer Lob besungen wird.

Encōmiāstĭcus, a, um, *ditsérő, magasztaló*; zum Lobe dienend, lobend.

Encōmium, ĭi, n. 2. *ditséret, magasztalás*; das Lob, die Lobrede, der Lobspruch.

Encrānium, ĭi, n. 2. i. q. Cerebellum.

Encrinŭs, i, m. 2. *liliomkő*; der Lilienstein.

Encritus, i, m. 2. *tsekély ember*; geringer Mensch. Prisc.

Encryphĭas, ae, m. 1. *hamuban sült pogátsa*; Brot in der Asche gebacken.

Encyclĭae, ārum, f. plur. i. q. Commentationes.

Encyclĭcus, a, um, idem quod Vilis, vel Vulgaris. Homo encyclicus. Dicitur et Encritus. 2) idem quod Circularis.

Encyclĭos, i, i. e. circularis, v. gr. disciplina; *summája, vagy summás előadása a' tudományoknak és mesterségeknek*; Inbegriff der Wissenschaften und Künste. Vitruv.

Encyclŏpaēdĭa, ae, f. 1. *minden tudományok és mivek summázatja, tudománysummázat*; der Inbegriff aller guten Künste.

Endiădys, i. q. Hendiădys; figura grammatica, v. gr. Pateris libamus et auro, Virg. i. e. pateris aureis.

Endo, i. e. in, Praepos. Obsol.

Endŏxon, i, n. i. q. Argumentum probabile.

Endrŏmis, ĭdis, f. 3. *köpönyegforma meleg ruha*; ein langes, warmes Kleid.

Endymĭon, ōnis, m. 3. Nom. propr. juvenis forma elegantis, quem diutius dormientem Luna deosculata est.

Enĕātrix, īcis, f. 3. *megölő (t. i. asszony v. leány)*; Tödterinn. Tertull.

Enĕcātus, v. Enectus, a, um, *megölt, elvesztett*; getödtet. 2) *kivesztett*; vertilgt. 3) *elerőtlenített*; entkräftet.

Enĕco, cui, ctum, et āvi, ātum, āre, 1. *megölni*; tödten. 2) v. gr. plantas; *megfojtani, kivesztení*; ersticken, tödten. 3) *klnozni, v. klnzani, gyötreni*; heftig quälen.

Enectus fame; *ehel meg hólt*; vor Hunger gestorben.

Enectus, a, um, vide: Enecatus.

Ĕnĕma ătis, n. 3. *kristély*; Klystier.

Ĕnĕmion, ĭi, n. 2. *mák*; der Mohn. Apul.

Ĕnĕrgĭa, ae, f. 1. et Energema, atis, n. 3. *hathatósság, erő*; die Wirkung, der Nachdruck.

Ĕnĕrgĭficus, a, um, *hathatós*; kräftig wirkend.

Ĕnĕrgūmĕnus, i, m. 2. *kóldas*; ein Mondsüchtiger. 2) *ördöngös*; Besessener. Cael. Rhod.

Ĕnervātĭo, ōnis, f. 3. *elerőtlenedés, elvajuttság*; die Schwächung, Entnervung, Ausmergelung.

Ĕnervatus, a, um, *elvajutt, elerőtlenedett*; entkräftet, geschwächt, kraftlos. 2) *erő és hathatósság nélkül való*; was keine Kraft hat. Enervata oratio, Cic. 3) *puha*; weichlich. 4) Subst. *erejeszegett, erőszegett, herélt*; ein Verschnittener.

Ĕnervis, e, 3. *erőtlen, gyenge*; entnervt, schwach. 2) *puha*; weichlich.

Ĕnervo, āvi, ātum, āre, 1. *megerőtlenítni, elerőtlenítni, elgyengítni*; entnerven, entkräften, schwächen. 2) *elpuhítni*; weichlich machen. 3) *erejét szegni, megherélni*; entmannen, castriren.

Ĕnervus, a, um, i. q. enervis.

Engŏnăsi vel Engŏnăsin; *egy tsillag, melly a' sárkánnyal térdelve küszködő Herculest ábrázolja*; ein Gestirn, sonst Nixus genannt.

Enguīni, ōrum, incolae urbis Enguium.

Engyum (Engyon) vel Enguium, i, urbs Siciliae.

Enhaemon, i. *vérállító szer*; eine Arzney, wodurch das Blut gestillt wird.

Ĕnharmŏnĭcus, Enharmonius, a, um, *összeillő hangzatú*; enharmonisch, in der Musik.

Ĕnhydris, ĭdis, f. 3. *vizikígyó*; die Wasserschlange. Plin.

Ĕnhydros, i, f. 2. *drágakő neme*; eine Art Edelstein.

Enhydrus, i, m. i. q. enhydris.

Ĕnĭco, āre, 1. i. q. Eneco.

Ĕnim, Conjunctio caussalis, affirmativa, copulativa, et adversativa; *mert*; denn. 2) *valóban, úgy vagyon*; gewiß, ja allerdings. 3) *de, hanem*; aber.

Ĕnimvĕro, Conj. *valóban, úgy vagyon*; allerdings, gewiß, wahrlich. 2) *de, hanem, ellenben*; aber, allein, da-

Digitized by Google

gegen. 3) *ugyanis*; nähmlich. 4) *jól lehet, dmlár*: wiewohl, zwar.

Ēnīpeus, ĕi, et ĕos, m. fluvius Thessaliae.

Ēnīse, i. q. Enixe.

Ēnīsus, ūs, m. i. q. Enixus, us.

Ēnĭtĕo, ŭi, ēre, 2. *kitündökleni*; hervorglänzen, hervorschimmern. 2) Trop. *kitetszeni, kitündöklení, felyülhaladni*; hervorleuchten, sich hervorthun, übertreffen.

Ēnĭtesco, ŭi, ĕre, i. q. eniteo, Colum.

Ēnītor, īsus et ixus sum, ĕnīti, Dep. 3. *kitörekedni valamiből, kifelé igyekezni*; sich bemühen hervorzukommen. 2) *felfelé igyekezni, felmenni, felmászni, meghágni, p. o. a' hegyet*; in die Höhe steigen, hinaufsteigen oder klimmen. In verticem montis, Curt. aggerem, Tacit. 3) *igyekezni, iparkodni*; sich anstrengen, sich bemühen. 4) *szülni*; gebären; enixa est, Cic. *szült*; sie hat geboren.

Ēnixe, Adv. *erélködve*; mit angestrengten Kräften, mit Bemühung. 2) *buzgó indúlattal, hathatósan, szívesen*; eifrig. Enixe petere, Plaut. *hathatósan kérni*; inständig bitten. Comp. enixius, Superl. enixissime, Svet.

Ēnixim, id. qu. enixe.

Ēnixus, ūs, m. 4. *szülés*; das Gebären.

Enna (Henna), ae, f. 1. urbs Siciliae, templo Cereris clara. Hinc: Ennensis, et Ennaeus.

Ēnnăgōnus, i, m. 2. i. q. Enneagonum.

Ennam, veteres dixerunt pro Etiamne. Fest.

Ennĕăchŏrdus, a, um, *kilentshúrú*; mit neun Saiten versehen. Gloss.

Ennĕădĕcăĕtĕris, ĭdis, f. 3. *tizenkilentz esztendei idő*; eine Zeit von neunzehn Jahren.

Ennĕăgōnum, i, n. 2. *kilentz szegletű és oldalú rajzkép*; Neuneck, eine geometrische Figur, welche neun Seiten und Winkel hat.

Ennĕăphyllum, i, n. 2. *kilentzlevelű plánta*; ein neunblätteriges Kraut. Plin.

Ennĕa, ădis, f. 3. *kilentzedik szám*; die neunte Zahl.

Enneapŏlis, is, f. 3. urbs Achajae in Peloponneso.

Ennensis, e, i. e. ex urbe Enna.

Ennĭānista, ae, m. 1. i. e. imitator Ennii, Gell.

Ennĭānus, a, um, i. e. ab Ennio.

Ennĭus, ĭi, m. 2. Nom. pr. Poëtae Latini Rudiis in Calabria nati.

Ennoea, i. e. intelligentia, Tertull.

Ennōsĭgaeus, ĭi, m. i. e. conquassator terrae, cognomen Neptuni. Juven.

Ēno, āvi, ā'um, āre, 1. *kiúszni*; heraus schwimmen, entschwimmen. 2) *keresztűlúszni, általúszni, meguszni*; durchschwimmen, durchschiffen. 3) *eljutni, kiverekedni valahova*; an einen Ort hinkommen.

Ēnōdāte, Adv. *vildgosan, nyilván*: deutlich. Comp. enodatius. Superl. enodatissime.

Ēnōdātĭo, ōnis, f. 3. *megoldás, feloldás, kibontás*; die Entknotung. 2) Trop. *megfejtés, megmagyarázás*; die Entwickelung einer dunkeln Sache, Erklärung. Cic.

Ēnōdātor, ōris, m. 3. *magyarázó, megfejtő*; Erklärer.

Ēnōdis, e, *tsomó vagy görtz nélkül való, tsomótlan, bötyketlen*; ohne Knoten, ohne Knorren. 2) Met. v. gr. oratio; *minden homályosság nélkül való, értelmes, vildgos*: ohne Dunkelheit, deutlich.

Ēnōdo, āvi, ātum, āre, 1. *kioldozni, feloldózni, megoldani a' tsomót*; entknoten, von Knoten befreyen. 2) Trop. *megmagyarázni, megfejteni*; erklären, entwickeln, auflösen. Cic. 3) enodare arbores. Colum. *a' fákat megnyesni*; die Äste der Bäume abhauen.

Ēnŏēcĭum, ĭi, n. 2. *házbér*; der Hauszins. Gloss.

Ēnŏphyllum, i, n. 2. i. q. Ophioglossus; *kígyószisz*; Natterzunge. Botan.

Ēnormis, e, 3. *rendetlen, reguláltlan*; unregelmäßig. Tacit. 2) *szerfeletti, szertelen, szerfelettvaló, módnélkül való, rendkivül nagy*; übermäßig, ungeheuer, ungeheuer groß.

Ēnormĭtas, ātis, f. 3. *rendetlenség, reguláltlanság*; die Unregelmäßigkeit. 2) *rendkivülvalóság valaminek*; die ungeheure Beschaffenheit oder Gestalt.

Ēnormĭter, Adv. *rendetlenül*; unregelmäßig. 2) *módnélkül, szerfelett*; übermäßig.

Ēnōsĭgaeus, et Ennosigeus, i, m. 2. cognomen Neptuni.

Digitized by Google

Ēnōtesco, tui, tescĕre, 3. *kitudódni, világosságra jóni*; bekannt werden.

Ēnōto, āvi, ātum, āre, 1. *kijegyezni, feljegyezni, felírni*; auszeichnen, aufzeichnen, aufschreiben. Meditabar aliquid enotabamque. Plin. Ep. 2) *megjegyezni, észrevenni*; bemerken, beobachten.

Ēnōvo, āre, 1. *megújítni*; erneuern.

Ens, tis, n. 3. *való, valóság*; etwas Wesentliches, ein Wesen, ein Ding. Quintil.

Ensĭcŭlus, i, m. v. *kis kard, kardikó*; ein kleiner Degen.

Ensĭfer, a, um. *fegyverhordó, kardhordó*; ein Schwert tragend. Ovid.

Ensĭger, a, um, *fegyverviselő*; ein Schwert führend. Ovid.

Ensis, is, m. 3. *szablya, kard*; das Schwert, der Degen. 2) Meton. *országlás, uralkodás*; die Regierung.

Entăsis, is, f. 3. *kinyújtás*; die Ausstreckung. Vitruv.

Entella, ae, f. 1. urbs Siciliae.

Entēlma, ătis, n. 3. *parantsolat, törvény*; ein Geboth. Eccl.

Entĕron, i, n. 2. *bél, belek*; ein Darm, Eingeweide.

Enthĕātus, a, um, *felbuzdult, lelkesített*; begeistert. Martial.

Enthĕca, ae, f. 1. *tartó, fiók, valamit eltenni*; Behältniß, zum Aufheben. 2) *hozzátartozó, p. o. majorok a' jószághoz, eszközök, 's a' t.*; das Zugehörige zu etwas, z. B. praedii, was zum Gute gehört, Werkzeuge. Pandect.

Enthĕo, āre, 1. *lelkesítni*; begeistern, geistreich machen.

Enthĕus, a um, *lelkesített*; begeistert, schwärmerisch. Martial.

Enthrŏnīsmus, i, m. 2. *thrónusraemelés*; die Erhebung auf den Thron. JCt.

Enthrŏnīstĭcum, i, n. 2. *papi hivatal díjja*; das Geld, welches man für ein geistliches Amt erlegen mußte.

Enthūsĭāsmus, i, m. 2. *elragadtatás*; die Begeisterung. 2) *a' megihlettetés felől való szent rajoskodás*; die Fantasterey, närrische Einbildung, als ob man göttliche Eingebungen hätte. Mart.

Enthūsĭāstĭcus, a, um, *megihlettett, elragadtatott*; begeistert.

Enthymēma, ătis, n. 3. *gondolat, vizsgálódás*; der Gedanke, die Betrachtung. Quintil. 2) *kihozás, kihozásbeli itéletétel*; ein Vernunftschluß, da man aus dem Gegentheile schließt, und wo einer von den drey Sätzen fehlen kann. Cic.

Entŏma, ōrum, plur. i. q. Insecta.

Entŏmon, i, n. 2. *fekete kúnyor*; schwarze Nieswurz. Helleborus niger. Linn.

Ēnŭbĭlo, āre, 1. *kideríteni*; entwölken, hell machen. Tertull.

Ēnŭbo, psi, ptum, ĕre, 3. *férjhezmenni*; heirathen.

Ēnuclĕāte, Adv. *vdlogatva*: ausgeklaubt. 2) *világosan, értelmesen, nyilván*; deutlich, genau.

Ēnuclĕātus, a, um, *magvától megtisztított*; ausgekernt. 2) *kivdlogatott*; ausgeklaubt. 3) *világos, nyilvánvaló*; deutlich, richtig.

Ēnuclĕo, āvi, ātum, āre, 1. *magvaitól megtisztítni, magvát kiszedni, kihdnyni*; entkernen, die Kerne herausnehmen. 2) *világosságra hozni, megmagyarázni*; von der Dunkelheit befreyen, ins Licht setzen, genau erklären.

Ēnŭdo, āvi, ātum, āre, 1. *megmezztelenítni*; entblößen. 2) *felfedni, megmagyarázni*; enthüllen, erklären. Cic.

Ēnŭmĕrātĭo, ōnis, f. 3. *elszámlálás, elöszámlálás, egymásután*; die Herzählung nach der Reihe.

Ēnŭmĕro, āvi, ātum, āre, 1. *elszámlálni, elmondani egymásután*: herzählen, hererzählen. 2) v. gr. pecuniam, Cic. *felszámlálni, kiszámlálni*, hinzählen, z. B. Geld. 3) *elbeszélleni*; erzählen.

Ēnunciatio, Ēnuncio etc. i. q. Ēnuntiatio etc.

Ēnundĭno, āre, 1. *megvdsárlani, megvenni, megalkudni*; erkaufen, erhandeln. Tertull.

Ēnuntĭātĭo, ōnis, f. 3 *kimondás*: das Herausſagen. 2) *hirdetés, jelentés*; die Bekanntmachung, Erklärung. 3) *mondás, szózat*; der Satz. Cic.

Ēnuntĭātĭve, Adv. *magyarázásképpen*; erklärungsweiſe.

Ēnuntĭo, āvi, ātum, āre, 1. *kimondani, felfedezni, kibeszélni*; herausſagen, ausſchwatzen, entdecken. 2) v. gr. aliquid verbis, Cic. *kimondani, kifejezni*; herausſagen, mit Worten ausdrücken, ausſprechen.

Ēnuptĭo, ōnis, f. 3. *férjhezmenés*; das Heirathen.

Digitized by Google

Enutrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *tápláłni, feltartani*; nähren, ernähren.

Ĕnyălĭus, ĭi, m. 2. cognomen Martis.

Ĕnyălus, i, m. Idem.

Ĕnyălus, a, um, i. e. Bellicosus; *hadakozó, hadratermett*; ſtreitbar.

Ĕnydrus, i, m. 2. *vízi kígyó*; eine Waſſerſchlange. Gloss.

Ĕnyo, us, f. 4. *hadisten asszonya, Bellóna*; die Kriegsgöttinn.

Ĕo, īvi et ĭi, ĭtum, īre, 4. *menni*; gehen. Placide suspenso gradu ire, Terent. *lassan, lábujjhegyen járni*; leiſe auf den Zehen gehen. Cubitum ire, Cic. in somnum ire, Plin. *aludni menni*; ſchlafen gehen. Ire equis, Liv. *lóháton menni, lovagolni*; reiten. In rheda ire, Martial. *kotsin menni*; fahren. Puppibus v. navigio ire, Ovid. Cic. *hajón menni*; zu Schiffe fahren oder reiſen. Cur te is perditum, Ter. *miért mégy önként a' veszedelembe?* warum willſt du dich ſelber ins Unglück ſtürzen? Ire in consilium, Cic. *tanátskozni, tanátsot tartani*; zu Rathe gehen. Fluvius it, Virg. *foly a' víz*; der Fluß fließt. Itur, Impers. Virg. *mennek, útaznak*; man geht, man reiſet. Eatur, Ter. *menjünk*; laßt uns gehen. Ire in subsidium et subsidio, Cels. *valakinek segítségére menni v. lenni*; zu Hülfe gehen. Ire in sententiam alicujus, Liv. *valaki vélekedésére v. javaslására rállani*; eines Meinung beytreten. Ire in possessionem, Cic. *birtokába lépni valamelly jószágnak*; Beſitz nehmen. Ire in exemplum, Tac. *például szolgálni*; andern ein Beyſpiel werden. 2) *jönni, jóni*; kommen. Unde is? Ter. *honnan jösz?* wo kommſt du her? Eodem unde ierat se recepit. Nep. 3) *elmúlni, eltelni*; vergehen. Dies it, Plaut. eunt anni, Ovid. 4) *menni, folyni, előmenetelének lenni*; gehen, von Statten gehen. Incipit res melius ire, Cic. 5) *eladódni, kelni, elkelni*; verkauft werden. 6) loco: esse; *lenni*; ſeyn. Si non tanta quies iret, Virg.

Ĕo, Ablat. Obsol. ab: is, ea, id, et Adverb. *oda, annyira*; dahin, dazu, ſo weit; eo pervenire, Cic. *annyira menni*; dahin kommen. Eo rem adducam, Cic. 2) *azért, abból a' tzélból*; darum, in der Abſicht. Non eo dico, quod, Ter; *nem azért mondom, hogy*; ich ſage es nicht darum, daß. 3) eo magis, Cic. *annál inkább*; deſto mehr. 4) eo loci, pro: eo loco, Tac. Res est eo loci, Cic. *úgy van a' dolog állapotja*; die Sache ſteht ſo. 5) eo usque; *annyiru*; ſo ſehr. 6) Eo arrogantiae progressus est, Suet. *annyira ment a' kevélységben*; er iſt in ſeinem Stolze ſo weit gegangen.

Ĕodem, Ablat. ab: idem. 2) Adv. *ugyan oda*; eben dahin. 3) i. e. eodem loci, v. loco; *ugyan ott*; eben daſelbſt.

Ĕone, Adverb. Interrog. *oda?* dahin? Ter.

Eopse, loco: eo ipso, Plaut.

Ĕos, ōris, f. 3. *hajnal*; die Morgenröthe. 2) *napkeleti tartomány*; Morgenland, Orient, Lucan.

Ĕōus, a, um, *napkeleti*; morgenländiſch. Horat. 2) *reggeli*; früh; sol eous, Virg. *a' reggeli nap*; die Morgenſonne.

Ĕōus, i, m. 2. *a' poétdknál egyik a' nap lovai közül*; eines von den Sonnenpferden. 2) *a' nap feljövése*; der Sonnenaufgang. 3) id. qu. Lucifer; *hajnalcsillag*; der Morgenſtern.

Eousque, Adv. *annyira, addig*; ſo weit, ſo lange.

Ĕpactae, ārum, plur. f. 1. *feleslegség, felesség*; die Epakten, der Überſchuß. Epactae menstruae; *a' rendes hónapok felességei, mellyekkel meghaladják a' hold havait, mivel ezek 28, amazok pedig 30 vagy 31 napból állanak*; der Überſchuß eines Sonnenmonaths über einen Mondenmonath. Epactae annuae; *azon mintegy 11 napból álló felesség, melly által a' hold havaiból, rendes 12 hónapos esztendő lészen*; der Ueberſchuß von ungefähr 11 Tagen, durch den aus einem Mondenjahre ein Sonnenjahr wird.

Ĕpămīnōndas, ae, m. 1. Nom. prop. imperatoris Thebanorum. Nep.

Ĕpăphus, i, m. Nom. propr. filii Jovis, ex Io. Ovid.

Epar, i. q. Hepar.

Epărchĭa, ae, f. 1. *tartomány*; die Provinz, Landſchaft. Plin.

Ĕpărchus, i, m. 2. idem quod Provinciae Praeses.

Epascor, astus sum, ci, *felenni, felfalni*; freſſen.

Digitized by Google

Epastus, a, um, *felfult, megevett*; gefreſſen.

Epaticus, i. q. Hepaticus; *mdjkorsdgos*; ein Leberſüchtiger.

Ephei, ōrum, m. plur. populus Peloponnesi.

Ependytes, ae, m. 1. *felsőruha*; ein Oberkleid.

Epenthēsis, is, f. 3. figura, qua medio dictionis litera v. syllaba apponitur, ut: Mavors, pro: Mars.

Epēus, i, m. 2. filius Endymionis. 2) Panopei filius, qui equum Trojanum fabricavit.

Epexēgēsis, is, f. 3. i. e. adpositio in Grammatica.

Ephaestiades, um, f. plur. insulae, alias: Vulcaniae et Aeoliae nominatae.

Ephālmător, ōris, m. 3. *tántzoló, tántzos*; ein Tänzer. Firm.

Ephēbātus, a, um, *tizenőt esztendős*; fünfzehnjährig. Varr.

Ephēbēum, i, n 2. pars illa palaestrae, in qua ephebi exercebantur.

Ephēbīcus, a, um, *ifjakhoz való, v. tartozó*; für Jünglinge gehörig.

Ephēbus, i, m. 2. *felserdült ifjú* 14 *esztendőn felyül*; ein Jüngling von 14 oder 16 Jahren.

Ephēcton i, n. 2. septenarium, quod continet senarium et unitatem impositam. Vitruv.

Ephēdros, i, f. 2. *lúdpázsit, lúdlábfű*; Gänſekraut.

Ephēlis, ĭdis, f. 3. *szeplő*; eine Sommerſproſſe. Cels.

Ephēmeris, ĭdis, f. 3. *napi jegyzőkönyv, naplókönyv*; ein Buch worin man ſchreibt, was täglich vorgehet, ein Tagebuch. 2) *tsillagok, bújdosó v. vándortsillagok járását, 's más égi jelenéseket feljegyző könyv*; ein Tagebuch, in welchem der Auf- und Niedergang des Geſtirns, die Bewegung der Planeten, und andere Himmelbegebenheiten verzeichnet werden.

Ephēmĕron, i, n. 2. *egy napig élő állat*; ein Thier, das nur einen Tag lebt. Ephemeri vita; Prov. *igen rövid élet*; ein ſehr kurzes Leben. 2) e. gr. letale; *dszike*; Zeitloſe, ein giftiges Kraut. e. gr. non letale; *gyöngyvirág*; Mayblümchen.

Ephēsius, et Ephēsīus, a, um, *Ephesusi*; Epheſiſch.

Ephēsus, i, f. 2. urbs Joniae, templo Dianae celebris.

Ephĭaltes, ae, m. 1. nomen viri. Virg. 2) *lidérc, boszorkány*; der Alp.

Ephippĭātus, a, um, *nyeregtakarós*; der eine Satteldecke hat. 2) ephippiati, Cels. *nyeregben lovaglók*; die auf Satteln reiten.

Ephippĭum, ĭi, n. 2. *nyereg*; ein Sattel. 2) *nyeregtakaró, lótakaró*; eine Satteldecke, Schabracke.

Ephŏrīa, ae, f. 1. idem quod Inspectio.

Ephŏrus, i, m. 2. persona magistratualis Lacedaemoniorum, ad quam a regibus etiam provocare licebat. 2) *felvigyázó*; ein Aufſeher.

Ephyra, ae, Ephyre, es, f. 1. nomen antiquum urbis Corinthi. 2) nympha, Oceani et Thetidis filia.

Ephyraeus, a, um, *Korinthusi*; Corinthiſch.

Ephyrēĭădes, ae, m. 1. *Korinthiai lakos*; ein Corinthier.

Ephyrēĭas, ădis, f. 3. *Korinthiai*; Corinthiſch.

Ephyrēus, a, um, *Korinthusi*; Corinthiſch.

Ephyrae, ārum, f plur. urbs Achajae.

Epĭălus, i, m. 2. *fázást 's hőséget egyszerre hozó hideglelés*; ein Fieber, das Hitze und Froſt zugleich bringt. Cels.

Epĭbădes, um, f. plur. *hajó, rév, hidas, ladik, komp, dereglye*; Schiffe, Fähren.

Epĭbătes, ae, et Epĭbăta, ae, m. 1. *hajóskatona, tengeri hajóslegény, (matróz)*; ein Matroſe, Schiffſoldat. 2) *útas, útazó*; ein Paſſagier. 3) *lovas, lovagló, lovag*; ein Reiter.

Epĭbăthra, ae, f. 1. *léptső, hajóba menő palló, grádits v. lajtorja*; ein Schiffſteig, eine Schiffleiter, worauf man vom Lande zu Schiffe geht.

Epĭbăthron, i, n. 2. *hajóbér*; ein Schifflohn.

Epĭcāris, ĭdis, f. 3. *hajó neme*; Art von Schiffen. Aul. Gell.

Epĭcēdĭon, i, n. 2. *halotti ének, v. versezet*; ein Todtenlied, ein Leichenlied.

Epĭcĕphălĭum, ĭi, n. 2. idem quod Tributum, in singula capita distributum; *főre vetett, főtőlvaló adó*; die Kopfſteuer.

Digitized by Google

Épicharmus, i, m. 2. philosophus et poëta Syracusanus, discipulus Pythagorae.

Épichírēma, (Epicer.) ătis, n. 3. *bizonyítás, megmutatás*; ein Beweis. 2) *következtetés*; ein Schluß.

Epichysis, is, f. 3. *borostöltsér, töltögetőedény*; ein Weintrichter, ein Gefäß zum Eingießen.

Épiciitharisma, ătis, n. 3. *szinjátéki utáni való mu'sika*; Musik nach dem Schauspiele, Nachmusik.

Épiclintae, ārum, m. 1. plur. genus terrae motus

Épicoenus, a, um, *közös*; gemeinschaftlich: nomina epicoena, *mind a' két nemre illő nevek*; Nahmen, die von beyden Geschlechtern gebraucht werden.

Épicŏpănum, i, n. 2. *mészárszék*; eine Fleischbank. 3) idem quod Mensa coquinaria, *tálalóasztal*; der Anricht-Tisch.

Épicŏpus, a, um, *evedzős, a' minek evedzője van*; mit Rudern versehen.

Épicrătes, is, m. 3. bellidux Athenienſis.

Epicrŏcus, i, n. 2. *sáfrányszínűruha*; ein safrangelbes Kleid.

Épicrŏcus, a, um, *megsáfrányozott, megsárgított*; beſaffert, gelb gemacht.

Épictētus, i, m. 2. Nom. propr. philosophi Hierapolensis. 2) in Fem. pars Aetoliae.

Épicūrēismus, i, m. 2. *buja, v. testi gyönyörűségeket vadászó élet*; ein wollüſtiges Leben. (Epicurus).

Épicūrēus, a, um, *Epicurusi, buja*; Epicuriſch, wollüſtig.

Épicūrus, i, m. 2. philosophus Atheniensis, qui summum bonum in voluptate constituit.

Épĭcus, a, um, *vitézi*; epiſch, heroiſch. 2 gr. poëta, Cic. *vitéziversezetet író, költő, v. poéta*; ein Heldendichter, epiſcher Dichter. e. gr. carmen, Quint. *vitézi versezet, epopéja*; ein epiſches Gedicht, Heldengedicht.

Épĭcyclus, i, m. 2. parvus circulus in Astronomia.

Épĭdamnus, i, f. et Epĭdămnum, i. n. 2, urbs Macedoniae, tempore Dyrachium nominata. 2) urbs Siciliae. 3) rex, de quo urbs haec nomen accepit.

Épĭdăphne, es, f. 1. urbs Syriae. Dicitur et Antiochia.

Épĭdaurēus, (Avien.) Epidauritanus (Hieron.), a, um, i. q. Epidaurius.

Épĭdaurĭus, a, um, *Epidaurusi, oda való*; Epidauriſch, nach Epidaurus gehörig. Epidaurius, Ovid. i. e. Aesculapius.

Épĭdaurus (os), i, f. 2. urbs Achajae, de templo Aesculapii memorabilis.

Épĭdaūrus Lĭmĕra, urbs Moreae, hodie: Napoli di Malvasia.

Épĭdēmĕticus, i, m. 2. *gazdatiszt, furir, kvártélylytsindító, kvártélymester*; ein Fourier, Quartiermeiſter. JCt.

Épĭdēmia, ae, f. 1. *országút*; die Landſtraſſe. 2) *uralkodó, járvány, ragadó nyavalya*; eine anſteckende Seuche.

Épĭdēmĭcus, a, um, i. q. sequens.

Épĭdēmus, Adj. *járvány, pestises*; epidemiſch.

Épĭdĕrmis, ĭdis, f. 3. i. q. Cuticula, *test felső bőre*; das äußerſte Häutchen am Leibe.

Épĭdictĭcus, a, um, i. e. demonstrativus, Cic.

Épĭdipnis, ĭdis, f. 3. *tsemege, tsemegefogás*; der Nachtiſch, das Confect.

Épĭdīxis, is, f. 3. i. q. demonstratio.

Épĭdrŏmus, i, m. 2. *utól v. hátúl futó*; ein Nachlaufer. 2) *hátulsó vitorla*; ein Hinterſegel. 3) *hálót kifeszítő 's öszve, v. béhúzó kötél*; ein Strick am Netze, zur Ausſpannung und Zuſammenziehung deſſelben.

Épĭes, deus Aegyptiorum.

Épĭglossis, ĭdis, f. 3. *nyelvtsap, nyeldeklőtsap*; der Deckel der Luftröhre, Zapfen.

Épĭgŏni, ōrum, m. 2. plur. tragoedia Euripidis.

Épĭgŏnus, i, m. 2. *más házasságból származó*; der aus der andern Ehe erzeugt wird. 2) Epigoni, quos susceperunt Alexandri M. milites ex Asiaticis feminis. 3) Epigoni dicebantur etiam auctores secundi belli Thebani, quasi posteri primorum.

Épĭgramma, ătis, n. 3. *valakire írt elmés rövid vers, elmefuttatás*; ein ſinnreiches kurzes Gedicht auf einen. 2) *felyűlírás*; eine Inſchrift, Überſchrift. 3) *égésjel, égésfölt, égésbélyege*; ein Brandmahl, eine Brandmarke.

Épĭgrammătārius, ĭi, m. 2. *elmés vers írója*; ein Epigrammenſchreiber.

Digitized by Google

Epigrammăticus, a, um, *elmésversi*; epigrammatisch.

Epigrammătion, i, n. 2. *kis elmés vers*, kleines Epigramm.

Epigrămmătista, ae, m. 1. qui Epigrammata scribit.

Epigrăphe, es, f. 1. idem quod Inscriptio, *felyíllirás*; eine Überschrift. 2) *a' polgárok számbavétele*; Schätzung oder Zählung der Bürger. JCt.

Epigrus, i, m. 2. *szeg*; ein Nagel. Senec.

Epilepsĭa, ae, f. 1. *nyavalyatörés, nehéznyavalya*; fallende Sucht, Epilepsie.

Epilĕus, i, m. 2. *ólyv neme*; eine Art Habichte.

Epilŏgo, āre, 1. *rövideden ismét elmondani*; kürzlich wiederhohlen. Eccles.

Epilŏgus, i, m. 2. *bérekesztő beszéd, beszéd befejezés*; die Schlußrede.

Epimĕlas, *feketés*; schwärzlich.

Epimĕlēta, ae, m. 1. *közönséges elöljáró*; ein öffentlicher Vorsteher. 2) *gabona gondviselő*; ein Aufseher über das Getreidewesen.

Epimĕlis, ĭdis, f. 3. *noszpolyafa neme*; die Gattung eines Mispelbaums. Alias: *vadalmafa*; ein Holzäpfelbaum. Botan.

Epimēnĭa, ōrum, plur. *Afrikából Rómába küldött hónapi ajándék*; Geschenke, welche die Afrikaner den Römern monathlich schicken. 2) *hónapi'sóld, hópénz*; ein Monathsold. 3) *szolgák hónapi tartása*; monathlicher Unterhalt der Knechte. Juv.

Epimēnĭdes, is, m. 3. puer Cretensis, qui ambulando fessus, in specum ingressus obdormivit, nec a somno expergefactus est ante exactos 57 annos. Epimenidis somnus; Plin. *hosszas alvás*; ein langer Schlaf.

Epimēnĭdēus, a, um, de Epimenide nominatus. 2) *titkos*; etwas Geheimes.

Epimēnĭdium, ĭi, n. 2. i. q. Epimedion.

Epimēnĭum, ĭi, n. 2. *hónapi'sóld, hópénz*; ein Monathsold, monathliche Besoldung. JCt.

Epimĕtheus, ĕi, m. 2. filius Japeti, et frater Promethei. 2) *kárán tanúlt*; einer der mit Schaden klug wird.

Epimĕthis, ĭdis, f. 3. filia Epimethi, i. e. Pyrrha.

Epimĕtrum, i, n. 2. *a' mi mértéken felyül van, rdadds, szerzés, szerző*; was über das Maß ist, eine Zugabe. Gloss.

Epimŏne, es, f. 1. *álhatatosság*; die Beharrung. 2) geminatio ejusdem dictionis sine intervallo.

Epimythĭum, ĭi, n. 2. *mese magyarázatja, v. abból való tanúság*; die Auslegung oder Lehre einer Fabel, Deutung eines Gedichtes.

Epinĕphrĭdium, ĭi, n. 2. *vese kövérje*; das Fett um die Nieren. Fulg.

Epinīcium, ĭi, n. 2. *győzedelmi ének*; ein Siegeslied. 2) *győzedelem innep*; ein Fest wegen eines Sieges.

Epinyctis, ĭdis, f. 3. *éjjelidagunat, barna, fekete, tüzes hólyagok*; die Nachtgeschwulst, braune, schwarze, und hitzige Blattern.

Epipactis, ĭdis, f. 3. *fejér húnyor, v. prüsszentő gyökér*; weiße Nieswurz.

Epipēdŏmētrĭa, ae, f. 1. *földmérés mestersége*; die Feldmeßkunst.

Epipēdŏnĭcus, i, m. 2. *me'gyre, v. barázda a' szántóföldek közt*; der Mittelrain, der schmale Weg zwischen den Feldern. JCt.

Epiphanēa (—īa), ae, f. 1. urbs Ciliciae, et Syriae.

Epiphănes, is, m. 3. cognomen regis Antiochi.

Epiphănĭa, ae, f. 1. idem quod Adparitio, *megjelenés*; die Erscheinung.

Epiphănĭa, orum, n. 2. plur. Idem. Dies Epiphaniorum, Epiphaniae, et Epiphanias, *vízkereszt napja, a' három szent királyok napja*; das Fest der Erscheinung und Offenbarung des Herrn Jesu Christi, der heilige Dreykönigstag.

Epiphōnēma, ătis, n. 3. *eróadó felkiáltás a' mondás v. beszéd végén*; ein nachdenklicher Ausruf zu Ende der Rede.

Epiphŏra, ae, f. 1. figura rhetorica; *midőn a' mondást bérekesztő szó, eróadás végett, többször elmondatik*; da die letzten Worte einige Mahle wiederhohlt werden 2) *szemkönnyezés és tsipázás*; das Augentriefen. Cic.

Epirensis, e, *Epirusi*; Epirisch, in oder aus Epirus.

Epirhēdĭum, ĭi, n. 2. *szíjistráng, istráng*; der Riemen, womit das Pferd

an die Kutsche gebunden wird. Juvenal.

Ēpīrōtes, ae, vel Epirōta, ae, m. 1. *Epirusi*; aus oder in Epirus, dahin gehörig, Epirisch. Cic.

Ēpīrōticus, a, um, *Epirusi*; Epirisch, aus, in Epirus, dahin gehörig. Cic.

Ēpīrus, (—os), i, f. 2. *Görögországi tartomány, Macedónia, Thessália és a' Jóniai tenger között, Epirus*; Epirus, in Griechenland.

Ēpiscŏpa, ae, f. 1. *gondviselő asszony*; eine Aufseherin. 2) *apátza fejedelem asszonya*; eine Äbtissinn. Eccles.

Ēpiscŏpālis, e, *püspöki*; bischöflich. Prud.

Ēpiscŏpālíter, Adv. *püspökimódon*; bischöflich. Augustin.

Ēpiscŏpātus, us, m. 4. *püspökség*; Bisthum. Tertull.

Ēpiscŏpus, i, m. 2. *püspök*; der Bischof. Tertull. 2) *órálló, felvigyázó*; ein Aufseher.

Ēpisŏdion, ii, n. 2. *toldalék, mel'ékmunka*; ein Nebenwerk. 2) *közbevaló ének, vagy játék*; der Zwischengesang, das Zwischenspiel.

Ēpīspāstica, ōrum, n. 2. plur. *sebtisztitó szer*; Arzney, die ausziehet und die Wunden säubert.

Ēpīsta, ae, f. 1. rectius Epistata; *gondviselő gazdaasszony*; eine Verwalterinn.

Ēpīstāsia, ae, f. 1. *gondviselés, felvigyázás*; die Aufsicht, Verwaltung.

Ēpistātes, ae, Epistata, ae, m. 1. *gondviselő, felvigyázó*; ein Vorsteher, Aufseher. Cato.

Ēpistŏla, ae, f. 1. *levél, irt levél*; Brief, Sendschreiben; epistolam inscribere alicui, *valakinek levelet irni, v. küldeni, levelet útasitni valakihez*; einen Brief an einen richten. 2) epistolae; *oklevelek, szabadlevelek, 's a't.* Urkunden, Diplomate, u. s. w.

Ēpistŏlāris, e. 3. *levélnek való, levélhez tartozó*; zum Briefe gehörig.

Ēpistŏlĭcus, a, um, *levélbe foglalt*; brieflich, in Briefen gefaßt. Gell.

Ēpistŏlĭum, ii, n. 2. *leveletske*; ein Briefchen.

Ēpistŏmĭum, ii, n. 2. *dugó, akna*; der Spund. 2) *tsap*; der Zapfen.

Ēpistylĭum, ii, n. 2. *fő párkányzat*; das ganze Hauptgesimse. 2) *az oszlop fejezet gerendázatja*; der Architrab auf den Kapitälchen der Säule.

Ēpităphista, ae, m. 1. *sirirás v. sirvers készitő*; der Grabschriften macht. Sidon.

Ēpităphĭum, ii, n. 2. *sirirás*; die Grabschrift. Cic.

Ēpithălamĭum, ii, n. 2. *menyegzői, vagy lakadalmi versezet*; das Hochzeitgedicht. Quintil.

Ēpithĕca, ae, f. 1. *toldalék*; der Zusatz. Plaut.

Ēpithĕsis, is, f. 3. *felyülirás*; die Überschrift. 2) *gúnyoldirás felragasztása*; Anschlagung einer Schmähschrift.

Ēpithĕtes, ae, et is, m. 3. *tsaládi, tsaló*; ein Betrieger. Isidor.

Ēpitŏme, es, et Epitŏma, ae, f. 1. *rövid summája, vagy summás előadása valaminek*; kurzer Auszug. Cic.

Ēpitŏmo, āvi, ātum, āre, 1. *rövid summába foglalni*; in einen Auszug bringen.

Ēpizeuxis, is, f. 3. *valamelly szónak hathatós megkettőztetése, p. o. vigyázz, vigyázz*; die Verdoppelung eines Wortes mit Nachdruck, z. B. cave, cave.

Ēpŏcha, ae, f. 1. *valamelly új időszakasznak kezdete, új időszakasz*; Zeitrechnungs-Anfang, nach welchem man zu rechnen anfängt.

Ēpŏdos, i, c. 2. *ollyan neme a' versezetnek, a' mellyben a' hosszú vers után mindenkor egy rövid következik*; eine Art Gedichte, wo nach einem Iambus trimeter ein dimeter folgt.

Ēpŏna, ae, f. 1. *lovak isztenasszonya*; Göttinn der Pferde. Juvenal.

Ēpops, ŏpis, m. 3. i. q. upupa, *banka, babuka, büdös banka*; der Wiedehopf. Ovid.

Ēpos, eos, n. *vitezi versezet*; Heldengedicht. Hor.

Ēpōto, āre, 1. *kiinni*; austrinken. 2) *lenyelni, benyelni*; hinunterschlucken, in sich ziehen. 3) *meginni, ivásra vesztegetni*; vertrunken.

Ēpōtus, a, um, *kiivott*; ausgetrunken. 2) *megivott, ivásra költött, p. o. pénz*; vertrunken.

Ēpŭlae, ārum, f. 1. *étkek, drága ételek*; Speisen, besonders wenn von prächtigen die Rede ist, das Essen, mensae conquisitissimis epulis ex-

struebantur. Cic. 2) *vendégség*; das Gaſtmahl, Tractament, ein Schmaus.

Épŭlāris, e, *ebédkori, vatsorakori*; zur Mahlzeit gehörig. Sermo epularis; *asztali beszéllgetés*; ein Tiſchgeſpräch.

Épŭlātĭo, ōnis, f. 3. *ebédlés, vatsordlás*; das Speiſen. 2) *vendégeskedés*; das Schmauſen. Cic.

Épŭlo, ōnis, m. 3. *vendégség tartó, vagy adó*; der ein Gaſtmahl anſtellt oder beſorgt. 2) *vendég a' vendégségben*; der Gaſt bey einem Schmauſe.

Épŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. *vendégeskedni*; eine Gaſterey halten, ſchmauſen. 2) *ebédelni, vatsorálni*; eſſen, ſpeiſen.

Épŭlum, i, n. 2. *vendégség*; das Gaſtmahl, Tractament, der Schmaus. Cic.

Équa, ae, f. 1. *kantza*; die Stutte. Varr.

Equaria, ae, f. 1. *ménes*; eine Stuterey.

Équārĭus, a, um, *lovakkal bánó, azokhoz tartozó, azokat illető*; mit Pferden ſich beſchäftigend, dahin gehörig; medicus equarius; *lóorvos*; ein Roßarzt. Val. Max.

Equarius, ii, m. 2. *lovász*; ein Bereiter. 2) *tsikós, a' ménes mellett vigyázó*; ein Aufſeher bey einer Stuterey.

Éques, ĭtis, c. 3. *lovag, lovas*; ein Reiter. 2) *lovas katona*; ein Soldat zu Pferde, Reiter, Cavalleriſt. Caes. Equites, vel acies equitum, Tac. Curt. *a' lovasság*; die Reiterey. 3) *lovas vitéz, vitéz rend tagja*; ein Ritter. 4) *nemes*; ein Edelmann.

Équester, stris, stre, 3. *lovon lévő, a' mi lovon megy véghez, lovasokat vagy a' lovassdgot illető*; zu Pferde, was zu Pferde geſchieht oder iſt, die Reiterey betreffend, dahin gehörig. Copiae equestres, agmen equestre; *lovas sereg, lovasság*; Truppen zu Pferde, die Reiterey. 2) *lovagokat, vagy lovas vitézi rendet illető*; die Ritter betreffend. Ordo equestris; *Lovas vitézi rend, vitézi rend*; der Ritterſtand. 3) *lovat illető, a' mi lohoz tartozik*; dem Pferde oder den Pferden gehörig; pes equestris; *a' ló lába, lóláb*; der Fuß des Pferdes.

Équidem, (ego et quidem), *én ugyan, én leguldbb, én részemről*; ich zwar, ich wenigſtens, ich für meine Perſon.

Équĭlĕrus, i, m. 2. *szilaj ló*; ein wildes Pferd. Plin.

Équīle, is, (sc. stabulum), n. 3. *lóistálló*; Pferdeſtall. Varr.

Équĭmulga, ae, et Equimulgus, i, m. 2. *lófejő*; Pferdemelker. Sidon.

Équīnus, a, um, *ló, lótól vagy lóhoz való*; von Pferden, Pferde betreffend. Seta equina; *lószőr*; Pferdehaar; lac equinum, *lótéj*; Pferdemilch.

Équĭo, ire, *sárhitni, sárkitani, mint a' kantza ló a' tsődörre*; roſſen, von Stuten, wenn ſie zum Heugſte wollen. Plin.

Équīrĭa, um, vel orum, n. 2. *lovas nézó játékok Márs tiszteletére, mellyek lovon vagy kotsin tartattak*; Schauſpiele zu Ehren des Mars, die zu Pferde oder Wagen gehalten wurden. Ovid.

Équīsētum, i, n. 2. *surló, surlófű, kunnumosó*; der Pferdeſchwanz, das Zinnkraut. Plin.

Équīso, ōnis, m. 3. *lovászinas*; ein Bereiter, Stallbedienter. 2) *szamárhajtó*; ein Eſelstreiber.

Équitābĭlis, e, *lovagolható, megülhető, a' min lehet lovagolni*; reitbar, wo ſichs reiten läßt. Caes.

Équĭtātĭo, ōnis, f. 3. *lovaglás, lovazás*; das Reiten. Plin.

Équĭtātus, us, m. 4 *lovazás, lovaglás*; das Reiten. Plin 2) *lovasság, lovas katonaság*; die Reiterey, oder die Soldaten zu Pferde. Cic. 3) *a' lovasság lovai*; die Pferde der Reiterey. Caes. 4) *a' lovas vitézek, a' vitézi rend*; die Ritter oder der Ritterſtand. Cic.

Équĭtĭārĭus, i, m. 2. *tsikós, a' ménesre vigyázó, azt őrző*; der über die Stutterey geſetzt iſt.

Equĭtĭum, ii, n. 2. *lovak, ménes*; das Pferdevieh, Stutterey. Pand.

Équĭto, āre, 1. *lovagolni, lovon menni, lóháton menni, v. járni*; reiten. Equitare in arundine longa, Hor. *nádszálon vagy veszszőn lovazni*; an einen Stecken reiten. Cameli equitantur, Plin. *megnyergelik a' tevéket*; man reitet auf Cameelen.

Equŭla, ae, f. 1. *kis kantza*; kleine Stutte.

Equŭlĕus, i, m. 2. *tsikó*; ein Füller. 2) *deres, mellyre a' megkinzatás rabszolgát ültették, és ott kinoz-*

Digitized by Google

eine Folter. 3) *faragószék*; eine Schnitzbank.

Equŭlus, i, m. 2. *lovatska*; ein Pferdchen.

Equus Tuticus, urbs Italiae.

Equus, i, m. 2. *ló*; das Pferd; equus admissarius; *tsödör*; ein Hengst. In equo vehi, Cic. equo vehi, Nep. *lovon menni, lovagolni, lovon járni*, reiten. Calceare equos; *megpatkólni a' lovakat*; die Pferde beschlagen. Equi, loco et equita us; *lovasság*; die Reiterey. Hinc: equis viris, vel equis virisque. Cic. *egész erővel, az az: lovassággal és gyalogsággal együtt*; mit aller Macht, mit Cavallerie und Infanterie. 2) equus ligneus, i. e. navis, Plaut. 3) *egy tsillagzat neve, peguzus*; ein Gestirn. 4) equi venter; *ló gunéj*; Pferdemist.

Erādicātio, ōnis, f. 3. *kiirtás, kipusztítás*; die Ausrottung.

Erādīcītus, Adv. *tövestől, gyökerestől*; von Grund aus, gänzlich. Plaut.

Erādīco, āvi, ātum, āre, 1. *gyökerestől kiszaggatni, kitépni, kiirtani, kipusztítni*; mit der Wurzel herausreissen, ausrotten, zu Grunde richten.

Erādo, si, sum, dĕre, 3. *kivakarni*; auskratzen. 2) *kikaparni, p. o. lábával*; herausscharren. 3) Trop. *kitörölni, feledékenységbe hozni*; ausstreichen, vertilgen, in Vergessenheit bringen.

Erāna, ae, f. 1. oppidum Ciliciae.

Erāphiōtes, ae, m. 1. cognomen Bacchi.

Erāphius, ĭi, n. 2. Nom. propr. regis Aegyptiorum.

Erāsīnădes, is, m. 3. Nom. propr. Virorum. Suid.

Erāsīnus, i, m. 2. fluvius Arcadiae.

Erāsistrātus, i, m. 2. Nom. propr. medici cel. bris ex familia Aristotelis.

Erāsus, a, um, *kivakart*; ausgekratzt.

Erāto, us, f. 4. *a' szerelmes énekek múzsája neve*; die Muse der Liebe einflößenden Gesänge. Virg.

Erĕbēus, a, um, *földalattvaló, pokolbéli*; unterirdisch, höllisch. Ovid.

Erĕbus, i, m. 2. *setétség*; die Finsterniß. 2) *a' holtak országa*; die Unterwelt, Reich der Todten. 3) *földalatt való istenség*; eine unterirdische Gottheit. Cic.

Erechtheus, vel Erichtheus, ĕi et ĕos, m. 2. Nom. pr. regis Athenarum.

Erecte, Adv. *felegyenesitve*; aufgerichtet. 2) *bátran, szabadon*; beherzt, freymüthig; Comp. erectius, Gell.

Erectio, ōnis, f. 3. (erigo), *felegyenesités, felállitás, feltámasztás*; Aufrichtung. Vitruv.

Erectus, a, um, *felegyenesitett, felállitott, fennálló*; aufgerichtet, aufrecht. 2) *bátor, vidám, eleven*; munter, frisch, fröhlich. 3) *figyelmetes*; aufmerksam. 4) *magába bizakodó*; voller Zutrauen auf sich.

Erēmīta, ae, m. 1. *remete*; der Eremit, Einsiedler. Sulp. Sev.

Eremitanus, a, um, *remetei*; einsiedlerisch.

Eremiticus, a, um, idem.

Eremitis, idis, f. 3. *remete asszony v. ledny*; eine Einsiedlerinn.

Erēmŏdictum, ii, n. 2. *a' kiszabott időpont elmúlatása*; die Versäumung des Termins. Pandect.

Erēmus, i, f. 2. *pusztaság, puszta, sivatag pusztaság*; die Wüste, Wüsteney, Einöde.

Erĕpo, psi, ptum, rĕpĕre, 3. *kitsúszni, kimászni*; hinausschleichen, herauskriechen, hervorkriechen.

Ereptio, ōnis, f. 3. (eripio) *kiragadó*; der Entreisser. 2) *ragadozó, tolvaj*; der Räuber.

Ereptus, a, um, *kiragadott, elragadott*; entrissen. 2) ereptus ab undis, Virg. *a' vizből kiszabadított*; aus dem Wasser gerettet. 3) *erőszakkal elvett, kitsikart*; erpreßt, mit Gewalt erpreßt.

Ĕres, is, m. 3. *süldisznó, tövises disznó*; der Igel.

Ĕretrĭa, ae, f. 1. Nom. pr. urbium in Thessalia, et in Duboea. Hinc: Eretrius, a, um, i. e. ex urbe Eretria oriundus, etc.

Ĕrētum, i, n. 2. urbs Sabinorum.

Erga, Praep. cum Accus, *eránt, hozzá*; gegen; me erga, Ter. *erántam, hozzám*; gegen mich. Amore erga aliquem, Cic. *valaki eránt viseltető szeretetből*; aus Liebe zu einem. 2) *által ellenben*; gegenüber. 3) *ellen*; wider; odium erga regem, Nep.

Ergastărĭum, ĭi, n. 2. *műhely*; die Werkstätte. 2) *bölt, drúló bölt, sátor*; ein Kaufladen. 3) *sátorpénz, böltra vetett ado*; der Zoll von den Laden der Handwerksleute.

Ergastŭlārĭus, a, um, *fenyitékházbeli*; zum Zuchthause gehörig. 2) Subst.

Digitized by Google

porkoldb, a' fenyitőházakban, tömlötztartó; der Zuchtmeister, Kerkermeister.

Ergastŭlum, i, n. 2. *dolgozó fogház*; ein Gefängniß und Arbeitshaus zugleich. 2) *fenyitékház*; ein Zuchthaus. 3) ergastula nautica; *gályarabság*; Galeeren. Ergastula solvere, Cic. *a' rabszolgákat a' rabságból kivenni és kutonáknak adni*; die Sclaven aus ihren Arbeitshäusern heraus nehmen, und sie zu Soldaten machen.

Ergastŭlus, i, m. 2. *a' fenyitékházba bézárt rabszolga*; der im ergastulo eingesperrte Sclave.

Ergăta, ae, m. 1. *terehemelő tsiga*; eine Maschine, Lasten herauf zu ziehen, Winde. Vitruv.

Ergăvica, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Ergīnus, i, m. 2. Nom. propr. tyranni, ab Hercule interfecti. 2) Met. Ergini canities, *ifjú korában való ősz-ség*; die grauen Haare in der Jugend.

Ergo, Conj. illativa et collectiva, *azért, minekokdért, a' honnan*; darum, deßwegen, daher. 2) i. e. igitur; *tehát, és így*; also, demnach. 3) in postpositione, loco: gratia, caussa, Illius ergo venimus. Virg. *ő érette, ő red nézve jöttünk*; seinetwegen sind wir gekommen. 4) *igenis, úgy van*; ja, allerdings.

Ergŏdŏchĭum, ĭi, n. 2. *műhely*; eine Werkstatt. Gloss.

Ergūměnus, a, um, *ördöngős*; vom Teufel besessen. Eccles.

Eribŏea, ae, f. 1. una Amazonum fortissimarum, ab Hercule occisa. 2) urbs Macedoniae, hodie: Pressa.

Erīce, es, f. 1. vel Erica; *hanga, hangafa*; die Heide, das Heidekraut.

Erīcētum, i, n. 2. *hangás hely*; ein Ort voll Heidekraut.

Erichtho, us, f. 4. saga Thessalica. Ovid.

Erichthŏnĭus, ĭi, m. 2. rex Athenarum. 2) rex Trojanus, filius Dardani.

Ericĭus, ĭi, m. 2. (eres), *süldisznó*; der Igel.

Erĭdănus, i, m. 2. *a' Pófolyóvize Olaszországban*; der Po, ein Fluß in Italien. Virg. 2) *egy tsillagzat*; ein Gestirn. Cic.

Erīgĕron, ontis, m. 3. *küllőrejt, egy planta*; die Kreuzwurz. 2) *rontó üszögör, rontófű, uggófű*; das Grindkraut. Senecio vulgaris. Linn.

Erīgo, exi, ectum, gĕre, 3. *feldllítni, felemelni*; in die Höhe richten, aufrichten. 2) se erigere, Caes. *felegyenesedni*; sich aufrichten. Natura hominem erexit. Cic. 3) aliquem in spem, et ad spem, vel spe erigere, Cic. *valakinek jó reménységet nyújtani*; einem gute Hoffnung machen. 4) erigi in aliquem, Ovid. *valaki ellen kikelni, ellene szegezni magát*; sich wider einen auflehnen. 5) scalas ad muros erigere, Liv. *lajtorjdkat támasztani a' falakra*; die Leitern an die Mauern anlegen. 6) erigi in digitos, Quint. *ágaskodni, a' lábujjai hegyire állani*; auf die Zehen treten. 7) *felemelni, jobb állapotba helyheztetni, felsegélleni*; emporbringen, aufhelfen. Rempublicam erigere, Cic. 8) Trop. v. gr. animum, Cic. *neki bátoritni, felélesziteni, felvidítni, felelevenitni*; aufrichten, ermuntern. Se erigere, Nep. *neki bátorodni, felvidúlni, szivet venni*; sich wieder aufrichten, ein Herz fassen. 9) aures erigere, Cic. *fülelni, résen tartani a' füleit*; die Ohren spitzen.

Erīgŏne, es, vel Erigŏna, ae, f. 1. Nom. pr. filiae Icarii. 2) *egy tsillagzat szűz nevezet alatt*; das Gestirn die Jungfrau.

Erīgŏnus, i, m. 2. Nom. propr. pictoris praeclari. Plin.

Erīgŭo, āre, 1. *elárkúlni a' vitet*; das Wasser ableiten.

Erināčeus, i, m. 2. *süldisznó, tövises disznó*; der Igel. Plin.

Erinnys, yos, f. 3. Nom. pr. furiae injusticiae vindicis.

Eriophorum, i, n. 2. *gyapu, gyapjas sás*; das Wollgras, Dungras.

Erioxylon, i, n. 2. *pamut*; Baumwolle. Pandect.

Erīpio, īpui, eptum, ĕre, 3. *elvenni, erővel elvenni, el v. ki ragadni*; entreißen, entziehen, mit Gewalt nehmen. 2) e. gr. aliquem a morte, Cic. et morti, Virg. *megszabadítni*; retten. e. gr. mortem alicui, Sen. *valakit a' haláltól megmenteni*; einen vom Tode erretten. 3) e. gr. se ex crimine, Ter. *a' vád alól kimenteni magát*; sich einer Beschuldigung entledigen. 4) e gr. alicui conspectum senatus, Cic. *valakit a' ta-*

nátt eleibe nem eresztení, v. botsátani; einen nicht vor den Rath laſſen. 5) e. gr. alicui oculos, Ter. *kivájni, kiásni*; ausfratzen. 6) e. gr. alicui orationem ex ore, Plaut. *valakit nem hagyni beszélni*; einen nicht reden laſſen. 7) rebus humanis eripi, Curt. *meghalni*; ſterben. 8) annos eripuere mihi Musae, Claud. *életem javát tanúlásban töltöttem el*; meine meiſte Lebenszeit habe ich mit Studieren zugebracht. 9) nubes eripiunt coelum ex oculis, Virg. *felhő boritja az eget*; die Wolken bedecken den Himmel. 10) e. gr. fidem alicui, Ovid. *minden hitelét elrontani valakinek*; machen, daß man einem keinen Glauben mehr beymißt. 11) te hinc eripe, Ter. *takarodj, pusztúlj*; packe dich fort. 12) eripit se reus, Cic. *a' bévádolt tekervényes fogások által ki menti magát*; der Beklagte macht durch allerhand Kunſtgriffe, daß er losgeſprochen wird.

Ĕris, ĭdis, f. 3. *tzivódás, tzivakodás, veszekedés*; der Zank. 2) dea discordiae. Pomum Eridis, i. e. discordiae, v. mater litis.

Ĕrĭsichthon, ŏnis, m. 3. Thessalus quidam vorax.

Ĕrisma, ătis, n. 3. et ae, f. 1. *oszlop, támasz, istáp*; eine Säule oder Stütze.

Ĕrĭstalis, is, f. 3. *drágakö neme*; eine Art von Edelſteinen.

Ĕrĭthăce, es, f. 1. *sonkoly*; das Bienenharz, der Vorſtoß. Varr. 2) *a' lép kenyere*; das Bienenbrot. Plin.

Ĕrĭthăcus, i, m. 2. *veresbegy, madár*; ein Rothkehlchen, ein Vogel.

Ĕrĭthăles, eos, n. 3. *kis fülfü*; kleine Hauswurz.

Ĕrĭtĭus, Ericius, ĭi, m. 2. machina militaris infestis undique horrens telis.

Ĕrĭvātĭo, ōnis, f. 3. *víz eldrkolds, kivivés, v. kivezetés*; die Herausleitung. Vitruv.

Ĕrĭvo, āre, 1. *árkok által elvenni, eldrkolni, p. o. a' vizet*; durch Gräben ableiten.

Ĕrĭūnius, ĭi, m. 2. cognomen Mercurii.

Ernĕum, i, n. 2. *hamupogátsa*; ein Aſchkuchen. Cato.

Ĕro, us, f. 4. Nom. prop. puellae formosae, quam Leander amavit.

Ĕrŏdo, si, sum, ĕre, 3. *le, el, v. széllyelrágni*; abnagen, zernagen.

Ĕrŏgātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. pecuniae, Cic. *kiadás, valamire fordítás*; die Ausgabe, Anwendung. 2) *elosztás*; die Vertheilung.

Ĕrŏgātor, ōris, m. 3. *kiadó*; ein Ausgeber.

Ĕrŏgātus, a, um, *kiadott, valamire fordított*; aufgewendet, ausgegeben.

Ĕrŏgĕnnĕton, i, n. 2. *szerelmet gerjesztő fü*; ein Kraut, das die Liebe wirken ſoll. Plin.

Ĕrŏgĭto, āre, 1. *kikérdezni, kitudakozni, kifürkészni*; ausfragen, ausforſchen. 2) *erősen, és buzgón kérni*; heftig und inſtändig bitten.

Ĕrŏgo, āvi, ātum, āre, 1. *kiadni, kiosztani*; ausgeben, austheilen. 2) e. gr. pecunias in rem aliquam, Cic. *valamire, forditni, valakiért fizetni*; aufwenden, auslegen. 3) *kifizetni*; auszahlen. 4) e. gr. precibus, Apul. *kérni*; erbitten.

Ĕros, ōtis, m. 3. comoediographus. 2) *szerelem*; die Liebe.

Ĕrōsĭo, ōnis, f. 3. *le, el, v. széllyelrágás*; die Abnagung, Benagung.

Ĕrōsus, a, um, *le-, el-, v. széllyelrágott*; abgenagt, benagt, zernagt.

Ĕrōtēma, ătis, n. 3. *kérdés*; die Frage.

Ĕrōtĭcus, a, um, *szerelmet illető*; die Liebe betreffend.

Ĕrōtŏpaegnĭon, i, n. 2. *szerelemdal*; ein Liebesgedicht.

Ĕrōtūndātus, a, um, *kerekitett, kerekre, v. gömbolyüre tsindlt*; rund gemacht.

Ĕrōtundo, āre, 1. *kerekitni, gömbölyitni, jól kidolgozni, pallérozni*; runden, rund machen, wohl ausarbeiten, poliren.

Ĕrōtylos, i, m. 2. *drágakö neme*; ein gewiſſer Edelſtein.

Errābundus, a, um, *tévelygő, bolygó, bújdosó*; irrend.

Errantĭa, ae, f. 1. *tévelygés, bolygás, bújdosás*; das Irren.

Errātĭcus, a, um, *tévelygő, bolygó, bújdosó, kóborló*; irrend, herumſchweifend. 2) e. gr. stella, Gell. *bujdosó, v. vándortsillag*; ein Planet. 3) e. gr. homo, Idem. *egy oskolából másba menő tanúló*; ein Schüler, der von einer Schule zur andern ziehet. 4) herbae erraticae, Plin. *vadon nött füvek*; wilde, und hier und da wachſende, ſich ſelbſt beſamende Kräuter. 5) vitis serpens multiplici lapsu et erratico, Cic. *ide's ſto-*

Digitized by Google

va eldgadzik a' szőlőtő; der Weinstock wächst in hin und her laufenden Krümmungen.

Errātio, ōnis, f. 3. *eltévedés az útról, tévelygés*; die Verirrung vom Wege. 2) Trop. *hiba, hibázás*; der Irrthum.

Errātum, i, n. 2. *hiba, hibázás*; der Irrthum.

Errātus, us, m. 4. *tévelygés, bolygás, kóborlás*; das Herumirren, Herumschweifen. 2) *hiba, hibázás*; der Irrthum.

Erro, āvi, ātum, āre, 1. *tévelyegni, bolyongni, az útat eltéveszteni*; irren, den Weg verfehlen. 2) *ide'stova járni kelni, v. vándorolni*; hin und wieder ziehen, umher wandern. 3) e. gr. de verbis alicujus, Ter. *valaki szavát, v. beszédjét nem jól érteni*; eines Worte nicht recht verstehen. 4) e. gr. in aliquam rem, Liv. *valamire botlani, v. taldlni*; auf ein Ding gerathen. 5) e. gr. in undis, et per undas, Virg. *tébolyogni a' vizen*; hin und her fahren. 6) boves errant, Idem. *a' legelőn ide'stova járnak az ökrök*; die Ochsen gehen auf der Weide hin und her. 7) fluvius errat, Virg. *tsavarog, v. kereng a' viz*; der Fluß fließt krumm. 8) oratio errat, Cic. *tsupa szóvitatás*; es ist ein bloßer Wortstreit. 9) *messzire kiterülni, kiszélesedni*; sich weit ausbreiten.

Errō, ōnis, m. 3. *kóborló, kóbori országkerülő*; ein Herumirrer, Herumstreicher, Landstreicher. Dux erro, Colum. *méhkirálynő*; die Bienenköniginn.

Errōnĕus, a, um, *tévelygő, bolygó*; irrig. 2) *kóborló, kóbori, tsapongó*; ausschweifend, herumlaufend.

Error, ōris, m. 3. *úttól való eltérés, eltévedés, eltévelyedés*: das Abgehen vom Wege, Verirren. 2) e. gr. calculi; *hiba, hibázás*; ein Irrthum, Fehler. 3) *tsalárdság*; ein Betrug. Aliquis error latet, Virg. *tsalárdság fekszik alatta*; es ist Betrug dahinter. e. gr. viarum, Liv. *bolygóút*; ein Irrweg. 4) *hirtelenkedés*; eine Übereilung 5) *hosszas útazás, messze út*; weite Reisen. Longis erroribus actus, Ovid. 6) *az az állapotja az elménck, mellyben nem tudja az ember mit tsinál, el-tsavarodás*; die Gemüthsverfassung, in der man selbst nicht weiß, was man thut. Qui tibi aestus, qui error, quae tenebrae erant, Cic.

Êrŭbĕo, ui, ēre, 2. *megpirúlni, elvereszedni*; roth seyn. 2) *szégyenleni magát*; sich schämen.

Êrŭbĕscēndus, a, um, *szégyenleni való, gyalázatos*; schändlich, dessen man sich schämen muß.

Êrŭbescentĭa, ae, f. 1. *szégyenlés, szemérem, szemérmetesség*; die Schamhaftigkeit, Scham.

Êrŭbesco, bui, ĕre, 3. *szégyenleni magát, szégyenletibe el v. megpirúlni*; schamroth werden, sich schämen. Cum Dat. erubescit viro puella, Ovid. *szégyenlős a' ledny a' férfi előtt*; das Mädchen schämt sich des Mannes. Cum Gen. e. gr. fortunae, *szégyenleni szerentsétlenségét*; sich seines Unglücks schämen. Cum Abl. e. gr. in aliqua re, et aliqua re, Cic. Sen. *valamin elpirúlni*; über ein Ding schamroth werden.

Êrūca, ae, f. 1. *hernyó*; eine Raupe. 2) *fejér mustár*; weißer Senf.

Êructātĭo, ōnis, f. 3. *böfögés, böffenés, gyomorböfögés*; das Rülpsen, das Aufstoßen des Magens.

Êructo, āre, 1. *böfögni, böffenteni*; rülpsen. 2) *kivetni*; auswerfen, ausstoßen. 3) e. gr. odorem pestilentem, Varr. *kigőzölögni*: ausdunsten. 4) *előbeszéllni*; von sich hören lassen. Sermonibus caedem et incendia eructare, Cic.

Êructus, a, um, *újra kinyomott*; aufs neue ausgepreßt.

Êrŭdĕro, āre, 1. e. gr. solum, Varr. *valamely helyet a' gaztól, kótól, homoktól, 's a' t. megtisztítani*; einen Ort vom Unrathe reinigen, z. B. von Steinen, von Sand u. dgl.

Êrŭdĭo, īvi, ītum, īre, 4. *valami durva, v. darabos matériából dolgozni*; aus dem Gröbsten bearbeiten. 2) *tanítni, oktatni*; unterrichten, lehren. e. gr. aliquem ad aliquid, artibus, et in artibus, v. artes, Cic. Ovid. *bévezetni*; einen zu etwas anführen, unterweisen. 3) e. gr. aliquem de aliqua re, Cic. *tudósítni*; berichten.

Êrŭdīte, Adv. *tudósan, értelmesen*; gelehrt. Comp. eruditius. Cic. Superl. eruditissime, Plin. jun.

Êrŭdītĭo, ōnis, f. 3. *oktatás, tanítás, bévezetés*; die Unterweisung. 2) *tu-*

Digitized by Google

dősség, tudomány; die Gelehrsamkeit.

Erŭdītor, ōris, m. 3. *tanító, oktató, bévezető*; ein Unterweiser, Lehrer.

Erŭdītrix, īcis, f. 3. *tanító, oktató, bévezető (asszony, v. leány)*, eine Unterweiserinn, Lehrmeisterinn.

Erŭdītŭlus, a, um, Dim. *tudósotska, tudákos*; ein wenig gelehrt.

Erŭditus, a, um, *oktatott, bévezetett*; unterrichtet, unterwiesen. 2) *tanitott*; gelehrt. 3) e. gr. ad assentationem, Cic. *ügyes alkalmatos*; geschickt. Ad rem aliquam eruditum esse, Cic. *valamire jól elkészűlni*; auf etwas gut abgerichtet seyn. 4) oculi eruditi, Cic. *finom szemek, mellyek észre vesznek a' festés szépségét*; feine Augen, die geschickt sind, die Schönheit eines Gemähldes zu bemerken. Comp. eruditior. Quint. Superl. eruditissimus.

Erŭdītus, us, m. 4. *oktatás, tanítás, bévezetés, út mutatás*; die Unterweisung.

Erūgātio, ōnis, f. 3. *ránczkifejtés*; die Ausrunzelung. 2) *simitás*; das Glattmachen. 3) *kiterjesztés*; die Ausdehnung.

Erūgo, āre, 1. *a' ránczokat eloszlatni*; die Runzeln vertreiben. 2) *kiterjeszteni, kiszélesitni*; ausdehnen. 3) e. gr. cutem, *simitni, kisimitni*; glatt machen.

Erūgo, xi, ctum, ĕre, 3. i. q. eructare.

Erumpo, ūpi, uptum, ĕre, 3. *kirohanni*; machen, daß etwas hervorbreche, herausstürzen. 2) e. gr. adpugnam; *hadra indúlni*; zum Streite aufbrechen. 3) in actum, Cic. *dologhoz fogni, munkásságba jönni*; ins Werk gesetzt werden. 4) e. gr. se portis, et foras, Caes. *a' kapukból kiomlani*; aus den Thoren herausfallen. 5) e. gr. per castra hostium, Plaut. *keresztül törni*; durchbrechen. 6) bellum erumpit in hanc regionem, Cic. *ezen tartományba jön a' had*; der Krieg kommt in dieß Land. 7) erumpit in haec verba, Sym. *illyen szókra fakad*; er spricht also. 8) nubes erumpit, Virg. *szakadozik a' felhő*; die Wolke zerreißt. 9) erumpunt omnia, Cic. *minden kitudódik*; alles wird bekannt. 10) e. gr. in aliquem stomachum, Cic. *kiönteni valakin a' mérget*; seinen Zorn an einem auslassen.

Erunco, āre, 1. *kigyomlálni*; ausgäten. Colum.

Erŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *kidúsni, kivájni, kivonni, kihúzni, kiszakitni*; ausgraben, heraus reißen. 2) e. gr. urbem e sedibus, Virg. *a' várost lerontani*: eine Stadt zerstören. 3) *előhozni*: hervorbringen. e. gr. aliquid ex tenebris, Cic. *világosságra hozni*; etwas an das Licht bringen. 4) Trop. i. q persecutor, e. gr. fugitivum, Cic. *a' szökevényt kitudakozni*; einen Entlaufenen ausforschen. 5) e. gr. memoriam exercitatione, Cic. *fel, v. megelevenitni*; hervorlocken, erwecken. 6) *valakit feltételétől elvonni, arról lebeszéllni*; einem den Vorsatz benehmen.

Ēruptĭo, ōnis, f. 3. *kirohands, kitörés*; der Ausbruch, Durchbruch. 2) *ellenség kiütése*; ein feindlicher Ausfall. Eruptionem facere, Liv.

Ēruptor, ōris, m. 3. *kirontó*; ein Ausbrecher. 2) *kiütést probáló*; der einen Ausfall waget.

Ēruptus, a, um, *kirohant, kiütött*; ausgebrochen. 2) *kitolúlt*; heraus gedrungen. e. gr. sangvis; *kiszökő vér*; hervorgebrochenes Blut.

Ērŭtus, a, um, (eruo) *kiszakitott, kiszakasztott, kitépett, kivont*; heraus gerissen. 2) e. gr. mortuus, Cic. *kidsott*; ausgegraben. 3) *lerontott, elpusztitott*; zerstört. 4) *fel v. kitalált, kigondolt*; ersonnen, erfunden. Sacra priscis vatibus eruta. Ovid.

Ervĭla, Ervĭlĭa, ae, f. 1. (Dim. ab ervum), *gombibe*; eine Art Wicken.

Ervum, i, n. 2. *gombibe*; die Erve, eine Hülsenfrucht.

Ērycīna, ae, f. 1. i. q. dea Venus.

Ērycīnus, a, um, de urbe Eryce nominatus.

Erycus, i, m. 2. i. q. Eryx.

Ērymanthaeus, a, um, *Erimánthusi*; Erymantisch.

Ērymanthĭas, ădis, f. 3. *Erimánthusi*; Erymantisch.

Ērymanthis, ĭdis, f. 3. *Erimánthusi*; Erymantisch. e. gr. ursa, i. e Callisto, Ovid. 2) *Arkádiai*; Arcadisch.

Ērymanthĭus, a, um, *Erimánthusi, Erimánthust illető, ahoz tartozó*; Erymantisch, den Berg Erymanthus betreffend, dahin gehörig.

Ērymanthus (os), i, m. 2. mons, et fluvius Arcadiae.

Erynge, es, f. 3. Eryngĭon, i, n. vel

Digitized by Google

Eryngium, Linn. *iringó*; die Brandiſtel, Mannstreu.

Erysimum, i, n. 2. *szegets, szaporaſa*; der Hederich, Dotterkraut, Wegſenf.

Erysipĕlas, ātis, n. 3. *orbántz, szentantal tüze*; der Rothlauf, die Roſe.

Erythăce, es, f. 1. *méhek eledele*; eine Speiſe der Bienen.

Erythēa (Erythia), ae, f. 1. insula in mari Gaditano, ex qua Geryoni armenta abduxit Hercules.

Erythīnus, i, m. 2. *rózsahal*; ein Fiſch, die Rothfeder.

Erythrae, ārum, f. 1. plur. urbs Joniae. 2) Aetoliae. 3) Boeotiae.

Erythraeus, a, um, *Erythréből való*; von Erythrá herkommend. e. gr. lapillus, Stat. *gyöngy*; eine Perle. 2) *Indiai*; indianiſch. Dens erythraeus, Mart. *elefántcsont*; ein Elfenbein.

Erythras, ae, m. 1. Nom. propr. regis.

Erythrus, a, um, *veres*; roth. Plin.

Eryx, ycis, m. 3. rex Siciliae, 2) mons Siciliae cum templo Veneris.

Esca, ae, f. 1. *étel, eledel, élelem*; die Speiſe. 2) *dög, döghús, döglött test*; ein Aas, Luder. 3) *édesgető eledel, tzalókaétek*; eine Lockſpeiſe. Escis capi, vel affici. Cic.

Escālis, e, *ételhez való*; zur Speiſe gehörig. e. gr. argentum, Pandect., *ezüst evőedény*; ſilbernes Eßgeſchirr.

Escārius, a, um, *megehető, megenni való*; eßbar. 2) *evéshez való*; zum Eſſen gehörig. Escaria vasa, Plin. *evőeddnyek*; Eßgefäße.

Esculentus, a, um, *megehető, enni való*; eßbar, was ſich eſſen läßt.

Escendo, di, sum, ĕre, 3. (scando) *hágni, felhágni*; ſteigen, hinaufſteigen. 2) vitis escendit in arborem, Varr. *a' szőlő felfut a' fára*; der Weinſtock läuft am Baume hinauf. 3) *rándlni, rámenni*; beſteigen.

Escensus, a, um, *rándlt, rámént*; beſtiegen.

Escensus, us, m. 4. *felhágás*; das Hinaufſteigen. Liv.

Eschărōticus, a, um, *seb böröztető*; was eine Rinde über die Wunde ziehet.

Eschătocōlĭon, ĭi, n. 2. *irás vége, v. utólja*; das Ende der Schrift. Mart.

Escifer, a, um, *étel hozó, v. hordó*; Speiſe bringend.

Escit, i. e. erit, Lucret.: et escunt, i. e. erunt, Cie. e XII. tab.

Eseo, āre, 1. *enni*; ſpeiſen, eſſen.

Esculentus, a, um, *megehető, a' mit meg lehet enni*; eßbar. Esculenta, Plin. *enni való állatok*; Thiere, die gut zu eſſen ſind 2) *megett, megevett*; gegeſſen. 3) e. gr os, Plin. *ételel tele*; voller Speiſe. Comp. esculentior. Her.

Esculus, Esculēus, Esculētum etc. vide: Aesculus etc.

Escunt, i. e erunt, vide: Escit.

Esĭtātus, a, um, *megett, megevett*; gegeſſen.

Esĭto, āre, 1. Freq. *eddegélni, évegetni*; eſſen.

Esŏpon, i, n. 2. *saláta neme*; eine Art von Salate.

Espĭcio, ĕre, 3. i. q. adspicio, Plaut.

Esquiliae, etc., vide: Exquiliae.

Esse, Infin. a sum: *lenni*; ſeyn. 2) Infinit. ab edo: *enni*; eſſen.

Essēda, ae, f. 1. i. q. Essedum. Senec.

Essēdārius, ĭi, m. 2. qui esseda regit, v. ex essedo pugnat.

Essēdum, i, n. 2. genus vehiculi Gallici et Britannici, quae gentes ex hujus generis curribus pugnabant. 2) *szekér, kotsi*; ein Wagen, eine Kutſche.

Essentĭa, ae, f. 1. (esse) *valósdg, való, létel, lét*; das Weſen.

Essentiālĭter, Adv. *valósdgosan, igazán*; weſentlich.

Estiaeōtis, ĭdis, f. 3. provincia Thessaliae.

Ester, ēris, m. 3. *nagyevető nagyétű*; ein Freſſer.

Estrix, īcis, f. 3. *nagyevető nagyétű, (asszonyv. ledny)*, eine Freſſerinn.

Estur, pro: editur.

Esŭrĭālis, e, *éhes*; hungrig. 2) esuriales feriae, Plaut. *böjti innepnapok*; Feyertage, an denen man faſtet.

Esŭrienter, Adv. *éhesen*; hungrig.

Esŭrĭes, ēi, f. 5. *éhség*; der Hunger.

Esŭrīgo, ĭnis, f. 3. i. q. esuries.

Esŭrĭo, ivi, itum, īre, 4. (edo), *éhes lenni*; hungern, hungrig ſeyn. Esuriens dominus, Hor. *fösvény úr*; ein geitziger Herr. 2) *éhséget szenvedni, koplalni, éhséget kiállani*; Hunger leiden, oder ausſtehen. 3) *enni*; eſſen. Plin.

Esŭrĭo, ōnis, m. 3. *koplaló, éhező*; ein Hungerer.

Digitized by Google

Esŭrĭtĭo, ōnis, f. 3. *éhség, koplalás*; das Hungern, der Hunger.

Esŭrĭtor, ōris, m. 3. *éhező, koplaló*; ein Hungerer, Hungerleider.

Esus, us, m. 4. *evés*; das Essen. Esui esse; *ennivaló lenni*; eßbar seyn.

Esus, a, um, (edo), *megett, megevett*; gegessen.

Et, Conj *és*; und. 2) et, et; *nem tsak, hanem, mind, mind*; nicht allein, sondern auch, sowohl als. Et doctus est et pius, Cic *mind tudós, mind kegyes*; er ist sowohl gelehrt als fromm. 3) et etiam, Cic. *de. is*; ja auch. 4) et; *is*; auch. 5) *mert*; denn, weil. 6) *azután, annakutánna*; darnach. 7) et ille, pro: tunc; *akkor*; alsdann. 8) *és mégis*; und dennoch. Et quisquam dubitavit, Cic. *és mégis kételkedhetik valaki benne*; und dennoch will jemand daran zweifeln.

Etăcra, ae, f. 1. cognomen Veneris.

Etĕnim, Conj. *mert*; denn. 2) *úgy de, pedig*; nun aber. 3) *de*; aber. Etenim nequeo solus, Ter. *de egyedül nem tehetem*; ich vermags aber nicht allein.

Etĕŏcles, is, m. 3. rex Thebarum, filius Oedipi.

Etĕsĭae, ārum, f. 1. plur. *kánikulakor, hév, v. középnyárdon lengedező hűvös szellők, etézidk*; die kühlen Lüftchen in den Hundstagen.

Etĕsĭus, ae, m. 1. i. q. Etesiae.

Etĕsĭus, a, um, *esztendőnként való*; alljährlich.

Etĕstĭcŭlātĭo, ōnis, f. 3. *metszés, vágás, herélés*; das Schneiden, Castriren. die Entmannung.

Ethĕsĭus, ii, m. 2. *mészkő*; der Kalkstein. Plin.

Ethĭce, es, Ethĭca, ae, f. 1. *erkölcstudomány*; die Sitten- oder Tugendlehre. 2) *erkölcsi mondásokkal teljes könyv*; ein Buch, das Sittengesprüche enthält.

Ethĭcus, a, um, *erkölcs tudományhoz való*; zur Sittenlehre gehörig.

Ethnĭcālis, e. *pogány*; heidnisch.

Ethnĭce, Adv. *pogányúl, pogány módra v. módon*; heidnisch.

Ethnĭcus, a, um, *pogány*; heidnisch. Subst. *pogány*; ein Heide.

Ethŏlŏgĭa, ae, f. 1. *valaki erkölcsi tulajdonságának 's indúlatjának kifejezése, előadása*; Ausdruckung der Sitten, Affecten und des Charakters Jemandes.

Ethŏlŏgus, i, m. 2. *valaki erkölcsét, tagjártatás 's hang által nevetség okáért kifejező*; der Anderer Sitten durch Gebärden und Stimme ausdrückt, um Lachen zu erregen. Cic.

Ethŏpŏcĭa, ae, f. 1. *valaki erkölcsének kifejezése, követése, v. majmolása*; die Ausdruckung, Nachahmung der Sitten eines andern. Quint.

Ethŏpŏēus, i, m. 2. idem quod Ethologus. Mimorum ethologorum est, si nimia est ista imitatio. Cic.

Ethos, n. 2. *erkölcs, szokás*; die Sitten, die Gewohnheit.

Etĭam, Conj. *is*; auch. 2) Adv. *igen, igenis*; ja. Vidistine eum? etiam, Plin. jun. *láttad őtet? igenis*; hast du ihn gesehen? ja. 3) etiam atque etiam, Cic *felette igen, nagyon sehr* 4) *még*; noch; major etiam; *még nagyobb*; noch größer. 5) i. q. contra. 6) pro: ut. 7) etiam nunc, Ter. *eddig, mostanig, mostandig*; bis jetzt.

Etĭamnum, v. etiam num, *mégis, még most is*; noch itzt.

Etĭamnunc v. etiam nunc, *még is, ekkordig is, még eddig is, még most is*; auch noch, noch itzt.

Etĭamsi v. etiam si, *ha is, ha úgy is, ha mind úgy is, ha szinte úgy is*; obgleich, wenn gleich, wenn auch.

Etiamtum, et etiam tunc, *akor is, még akkor is*; auch damahls.

Etrūria, ae, f. 1. regio Italiae, hodie: Toscana.

Etruscus, a, um, *Etruriai*; Etruriſch. 2) *jövendőmondói, jövendőlői*; wahrſageriſch. Artes Etruscae, v. Etruscorum; *jövendőmondás, jövendőlés*; die Wahrſagerey.

Etsi, Conj. *jollehet, noha*; obgleich, obſchon. 2) *ha mind, bár*; wie wohl. 3) *ha is, ha úgy is*; wenn auch.

Etymŏlŏgĭa, ae, f. 1. *szónyomozás*; die Wortforſchung, Etymologie.

Etymŏlŏgĭce, es, f. 1. *szónyomozástudomány*: die Wortforſchung als eine Wiſſenſchaft, Wiſſenſchaft, den Urſprung der Wörter aufzuſuchen.

Etymŏlŏgĭcus, a, um, *szónyomozáshoz tartozó, szónyomozó, szónyomozói*; zur Wortforſchung gehörig, etymologiſch.

Etymon, i, n. 2. *szóeredet*; die Abſtammung eines Worts.

Digitized by Google

Eu! particula approbandi, *jó, helyes*; wohl. 2) i. q. heu.

Euboea, ae, f. 1. insula Boeotiae, hodie: Negroponte.

Euboeus, a, um, i. q. Euboicus.

Eubŏĭcus, a, um, *Negropontumi*; Negropontisch. e. gr. sibylla, i. e. Cumana.

Eubŏis, ĭdis, f. 3. i. q. Euboica.

Euchăristĭa, ae, f. 1. *hálaadás*; die Danksagung. 2) *úri szent vatsora*; das heilige Abendmahl.

Eucháristĭcon, i, n. 2. *hálaadóének*; ein Dankgedicht, Danklied.

Euclīdes, is, m, 3. philosophus Megarensis, discipulus Socratis. 2) mathematicus Alexandriensis.

Eudaemon, *szerentsés, boldog*; glücklich.

Euge, *dh! derék! gyönyörü!* ey! brav! ey schön. Terent.

Eugĕnĕus (—ĭus), a, um, e. gr. vinum, Varr. *nemes, nemes eredetü, derék, jeles*; von edler Art, edel.

Eugĕpae, i. q. euge, Plaut.

Eumēces, *balsamfa neme*; eine Art Balsambäume.

Eumĕnis, ĭdis, f. 3. Plur. Eumenides, um, i. e. Furiae.

Eumolpĭdae, ārum, m. plur. sacrorum Eleusiniorum sacerdotes, v. praesides.

Eumolpus, i, m. 2. rex Aegypti et Graeciae, qui Athenas sacra Eleusinia induxit.

Eunūchismus, i, m. 2. *herélés, kiherélés*; die Entmannung.

Eunūchīzo, āre, *kiherélni*; entmannen.

Eunūcho, āre, 1. i. q. eunuchizo.

Eunūchus, i, m. 2. *herélt*; ein Verschnittener, Castrat. 2) custos cubiculorum regum orientis. 3) comoedia Terentii.

Eupătŏrĭa, ae, f. 1. agrimonia, *parlófü, apró bojtorján*; Odermennig.

Eupētălos, i, m. 2 *bisonyos sokszinü drágakö*; ein gewisser Edelstein von vielerley Farben. 2) *borostyándfa neme*; eine Art eines Lorberbaums.

Euphēmismus, i, m. 2. *kedvetlen dolognak ládgy, v. kedvezö kifejezése*; wenn man eine unangenehme Sache mit einem milden Ausdrucke benennt.

Euphōnĭa, ae, f, 1. *jó, kedves, v. kellemetes hangzás*; der Wohlklang.

Euphorbĭa, ae, f. Euphorbĭum, i, n. 2. *ebtéjfü*; Wolfsmilch.

Euphorbus, i, m. 2. Trojanus, cujus animam Pythagoras se habere credebat.

Euphŏrĭon, ōnis, m. 3. poëta Chalcidensis, qui de re rustica scripsit.

Euphrātes, is, m. 3. fluvius Mesopotamiae. 2) populi Orientis.

Euphrōsyne, es, f. 1. una ex tribus Gratiis.

Euplēa, ae, f. 1. *kedvessé tevö fü*; ein Kraut, welches beliebt machen soll.

Euplŏcāmus, a, um, *szépfürtü, fodoritott*; schönlockig, gekräuselt.

Eupŏlis, ĭdis, m. 3. veteris comoediae scriptor Graecus.

Eureos, i, m. 2. *drágakö, mellynek ollyan tsillagos formája van mint az olajgyümölts magvának*; ein Edelstein, wie ein Olivenkern gesternet.

Eurīnus, a, um, *napkeleti*; östlich.

Euripĭce, es, f. 1. *szittyó neme*; eine Art Binsen.

Eurīpĭdes, is, m. 3. celebris tragoediarum scriptor Graecus.

Eurīpĭdēus, a, um, *Euripidesi*; Euripidisch.

Eurīpus, i, m. 2. *tengerörvény*; ein Meerstrudel. 2) euripo mutabilior, Cic. *igen állhatatlan*; sehr unbeständig. 3) e. gr. Chalcidicus, sinus maris inter Graeciam et Negropontum, v. Chalcidem. 4) *valamelly helyet körösköríll vevö vizdrok*; ein Wassergraben oder Canal, der einen Ort allenthalben umgibt.

Eurŏauster, stri, m. 2. i. q. euronotus.

Eurŏnŏtus, i, m. 2. *délkeletköziszél*; der Südostwind.

Europa, ae, Eurōpe, es, f. 1. Agenoris Phoenicum regis filia, quam Jupiter rapuit, et in Cretam sub forma bovis abduxit. 2) pars nota orbis terrarum. 3) provincia Thraciae.

Eurōpaeus, a, um, *Európai*; Europäisch. 2) Subst. *Európai lakos*; ein Europäer.

Eurōpensis, e, i. q. Europaeus.

Eurōtas, ae, m. 1. fluvius Laconum, hodie: Basilipotamo.

Eurōtĭas, ae, m. 1. *drágakö neme*; ein gewisser Edelstein.

Eurous, a, um, *napkeleti*; morgenländisch.

Eurus, i, m. 2. *napkeletiszél, keletiszél*; der Ostwind, Morgenwind. 2) *délkeletköziszél*; der Südostwind. 3) *napkeleti réss*; die morgenländische Gegend.

Digitized by Google

Eurÿălus, i, m. 2. unus ex ducibus Peloponnesiacis, qui bello ad Trojam interfuerunt. 2) Trojanus, amicus Nisi. 3) Troj. *lelki, v. kedves barát*; ein Herzensfreund.

Eurydămas, antis, m. 3. unus filiorum Aegypti. 2) filius Iri, argonauta. 3) unus procorum Helenae. 4) nomen Hectoris cuncta domantis.

Eurydĭce, es, Eurydĭca, ae, f. 1. Orphei uxor, pro qua recuperanda ad inferos descendit. 2) Nestoris uxor.

Eurymĕdon, ōntis, m. 3. Fauni filius. 2) fluvius Pamphiliae. 3) auriga Agamemnonis.

Eurymĭdes, ae, m. 1. filius Eurimi, i. e. Telemus, Ovid.

Eurynŏme, es, f. 1. mater Leucothoës.

Eurystheus, i, m. 2. filius Sthenelai, regis Mycenarum.

Eurithmĭa, ae, f. 1. *a' részeknek mértékerányúsága egymás közt*; die Proportion, regelmäßige Übereinkunft der Theile unter sich. Vitruv.

Eurytis, ĭdos, f. 3. Jole, Euriti filia.

Eurytus, i, m. 2. filius Mercurii, comes argonautarum. 2) rex Oechaliae, Joles pater. 3) unus centaurorum.

Euschēmē, Adv. i. q. decore, *illendően szépen, módosan*; mit Anstand, anständig, schön, artig.

Eusĕbes, is, f. 3. i. e pius. 2) *drágakő*; ein Edelstein.

Eustylos, i; *oszlopokkal ékes, v. díszes*; mit Säulen ausgeschmückt.

Euterpe, es, f. 1. una novem Musarum, inventrix matheseos et musicae.

Euthygrammus, i, m. 2. *lineа, sinórmérték*; ein Lineal, eine Richtschnur. 2) Adj. *egyenes lineдkból álló*; aus geraden Linien bestehend.

Euxīnus, scil. pontus, i. q. mare nigrum.

Euzōmon, i, n, 2. i. q. eruca.

Evăcŭātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. alvi, *kiürestés, meghajtás*; die Ausleerung, Abführung.

Evăcŭātus, a, um, *kiürestett*; ausgeleert.

Evăcŭo, āre, 1. e. gr. alvum, Plin. *kiüresíteni, meghajtani*; ausleeren, abführen.

Evadne, es, f. 1. uxor Capanei, quem adeo dilexit, ut in ejus rogum se se injecerit.

Evādo, si, sum, ĕre, 3. e. gr. ex corpore, Cic. *kimenni*; herausgehen. 2) *megmenekedni, kiszabadúlni*; entgehen, entrinnen. 3) e. gr. e morbo, Cic. *kidllani, megldbolni*; etwas überstehen. 4) e. gr. amnem, Tac. *keresztül v. dltal menni, v. gázolni*; überfahren. 5) e. gr. in montem, Curt. *felhágni*; hinaufsteigen. e. gr. in muros, Liv. *meghágni*; ersteigen. 6) *lenni, válni*; werden. Evasit vir doctus, in virum doctum, Cic. spes vana evasit, Cic. *semmivé lett a' reménység*; die Hoffnung ist zu nichte geworden. 7) *végződni*; einen Ausgang bekommen. Vide hoc quorsum evadat, Cic. *vigyázz, mi lesszi a' dolog kimenetele*; gib Acht, was die Sache für einen Ausgang haben wird. 8) *megtörténni, bételyesedni, bételni*; geschehen, erfüllt werden. Evadit aliquando, quod quis somniavit. 9) *kiütni, valamivé válni*; ausschlagen. Pestilentia evasit in morbos longos. Cic.

Evăgātĭo, ōnis, f. 3. *kerengés, kóborlás*; die Ausschweifung.

Evaginātus, a, um, *kivont, mezitelen*; ausgezogen, entblößt.

Evāgīno, āre, 1. e. gr. gladium, Justin. *hüvelyéből kihúzni, v. kirántani*; aus der Scheide ziehen.

Evāgor, ātus sum, āri, 1. Dep. *idé'stova jdrnikelni, kóborolni, barangolni*; herum schweifen, umherziehen. 2) *feltételeitól elesni*; von seinem Vorhaben kommen. 3) longius evagari sermone, Cic. *mezszire kerengeni a' beszéddel*; mit der Rede weit ausschweifen.

Evălesco, lŭi, ĕre, 3. *nöni, nevekedni, erösödni*; zunehmen, stark werden, wachsen. 2) *tehetni, hatni-hetni*; vermögen, können, im Stande seyn. 3) *érni valamit, bizonyos becsének lenni*; gelten, einen gewissen Werth haben. 4) *elhatalmazni, erőtvenni, szokdsba jönni*; überhand nehmen, Mode werden.

Evallĕfăcĭo, ĕre, 3. *kivetni, kilökni*; heraus werfen. Varr.

Evallo, āre, 1. *kivetni, levetni keresztül a' sdnczon, v. kerítésen*; über den Wall hinab werfen.

Evallo, ĕre, 3. *megszórni, v. szelelni, p. o. a' búzát, megtisztítni*; ausschwingen, reinigen, Korn wannen, Korn säubern.

Evan, antis, m. 3. cognomen Bacchi.

Evander, dri, Evandrus, i, m. 2. Pal-

Digitized by Google

lantis, regis Arcadiae nepos, Carmentae filius. Cum Evandri matre loqui, Prov. *avúlt, v. régi kitételekkel élni*; alter, verbrauchter Redensarten sich bedienen. 2) rex Lyciae.

Evānesco, nui, ĭtum, ĕre, 3. *eltünni, elenyészni*; verschwinden, vergehen. 2) vinum evanescit, Cic. *minden erejét elveszti a' bor*; der Wein verliert alle Kraft. 3) sententia eorum evanuit, Cic. *senki sem áll már az övélekedésekre*; es nimmt ihre Meinung niemand mehr an.

Evangĕlĭcus, a, um, e. gr. scriptura, Tertull. *évangyéliomi*; evangelisch.

Evangĕlista, ae, m. 1. *évangyélista, Jézus élete históridjának írója, apostolsegéd*; ein Evangelist, ein Geschichtschreiber des Lebens JesuChristi, oder ein Gehülfe der Apostel.

Evangĕlĭum, ĭi, n. 2. *örvendetes hír, v. izenetvivés*; eine fröhliche Bothschaft.

Evangĕlizātor, ōris, m 3. *évangyéliom hirdető, v. predikáló*; der das Evangelium predigt.

Evangĕlus, i, m. 2. *örvendetes hírt hozó*; der frohe Bothschaft bringt.

Evānĭdus, a, um, *múlandó, veszendő, elhatatlan*; nichtig, vergänglich, unbeständig. 2) *hijdbavaló, haszontalan*; unnütz, eitel.

Evanno, āre, 1. *megszórni, szelelni*; auswannen, ausschwingen.

Evans, tis, o. *a' kit megszállott a' lélek*; vom Geiste getrieben. 2) *dühös*; wüthend.

Evāpōrātĭo, ōnis, f. 3. *gőz, gőzölgés, kigőzölgés*; ein Dunst, eine Ausdünstung.

Evăpōrātĭvus, a, um, *gőzölgő*; einen Dampf machend.

Evăpōro, āre, 1. *ki, v. elgőzölögni, kigőzölögtetni*; ausdämpfen, verrauchen, ausdünsten.

Evasto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. agrum, Liv. *elpusztítni, el v. lerontani*; zerstören, verwüsten.

Evasus, a, um, (vado) *a' ki elől elfutott, elódozott az ember, elkerült, elmellőzött*; einer, dem man entronnen ist, vermieden.

Evax! *aha*! *jé*! *derék*; ey! oder brav.

Evectĭo, ōnis, f. 3. *kihordás, kivitel*; die Ausfuhre. 2) *királyi engedelem a' postán való járásra*; die königliche Erlaubniß, sich der Post zu bedienen. Evectionem regiam non habens, cursu regali iter quomodo conficiet? Cod. Theod. 3) *felemelés*; die Erhebung.

Evectus, us, m. 4. *kivitel, kihordás, vizen, v. szárazon*; die Ausfuhr, zu Wasser oder zu Lande.

Evectus, a, um, *kivitt, kihordott*; hinaus geführet. 2) e. gr. in altum, Cic. *felemelt*; erhoben.

Évĕho, xi, ctum, ĕre, 3. *kivinni, kihordani*; ausführen. 2) *felemelni*; erheben. e. gr. aliquem laudibus in coelum, Juv. *valakit égen, v. erősen dícsérni, v. magasztalni*; einen sehr loben. 3) e. gr. aquas ex planis locis, Liv. *levenni a' síkról a' viset*; das Wasser aus ebenen Orten ableiten. 4) evehi equites jubere, Tac. *közelíttni a' lovasságot*; die Reiter anrücken lassen.

Évello, elli, et vulsi, vulsum, évellĕre, 3. e. gr. lingvam alicui, Cic. lolia, plantas; *kiszakíltni, kiszakasztani, gyomlálni, kiszaggatni, kitépni*; ausreißen, ausraufen. 2) *eloszlatni*; benehmen. e. gr aliquem ab errore, Cic *kibától elvonni*; einen von dem Irrthume befreyen. e. gr. scrupulum animo, ex animo, Cic. *kétségét elhárítni*; einen den Zweifel benehmen. 3) *elrontani, semmivé tenni*; zu nichte machen.

Évēnīnus, vide; Evenus.

Evénio, ēni, entum, íre, 4. *kijönni*; heraus kommen. 2) *kimenni, útánnyitni, kiűtni*; einen Ausgang gewinnen, ausschlagen. 3) *esni, történni, megesni, megtörténni*; begegnen, widerfahren, sich zutragen. Ex sententia mihi evenit, Ter. *kedvem, kívánságom, v. lnyem szerént van*; es gehet mir nach Wunsche. Usu evenit, Cic *történik*; es trägt sich zu. Blanda haec dicta quo eveniant, Plaut. *hova tzéloznak ezen nyájas, v. hízelkedő beszédek?* wo werden diese Schmeicheleyen noch hinaus wollen? Ipsi Numidiae evenit, Cic. *néki jutott Numidia*; er hat Numidien zur Provinz bekommen. Si quid sibi eveniret, Svet. (expressio lenis), *ha hogy halálra történnék*; wenn er sterben sollte.

Évēntilātĭo, ōnis, f. 3. *megszórás, szórás, tisztálás, szelelés*; die Ausschwingung.

Evāntilātus, a, um, *megszórt, meg-*

tisztdlt, megszelelt; ausgeſchwungen.

Éventilo, áre, 1. e. gr. frumentum, Colum. *szórni, megszórni, megtisztdlni, megszelelni*; ausſchwingen. 2) *el. v. széllyelszórni*; zerſtreuen. 3) Trop. e. gr. opes, Sidon. *elpréddlni, eltékozolni*; verthun.

Éventum, i, n. 2. *kimenetel, következés, vég, foganat*; der Ausgang, Erfolg, die Wirkung. Consilia eventis ponderare, Cic. *a' tanátsadást a' kimenetele szerént ítélni meg*; den Anſchlag nach dem Ausgange beurtheilen. 2) *történt dolog*; eine geſchehene Sache. 3) *eset, történet*; ein Ereigniß.

Éventus, us, m. 4. *dolog kimenetele*; der Ausgang eines Dinges. In omnem eventum, Cic. *minden esetre*; auf allen Fall. Eventus stultorum magister, Prov. *kárán tanúl az ember*; mit Schaden wird man klug. 2) Eventus bonus, deus Romanorum.

Évēnus (os), i, m. 2. fluvius Aetoliae. Evēnīnus, a, um, illue pertinens.

Évērběrātus, a, um, *kivert, kihajtott, kiűzött*; herausgetrieben.

Éverbĕro, āvi, ātum, āre, 1. *kiverni, kiporozni*; heraus ſchlagen, ausklopfen. 2) *valamihez ütni, v. verni*; an etwas ſchlagen. e. gr. fluctus maris, Curt. *a' tenger habjain keresztül, v. által evezni*; durch die Meereswellen durchrudern.

Éverganeus, a, um, *jól kidolgozott*; gut ausgearbeitet. Trabes verganeae, Vitr. *jól kifaragott, v. kibárdolt gerenddk*: gut gezimmerte Balken.

Évergo, ĕre, 3. e. gr. rivo, Liv. *kibocsátani kieresztení, kifolytatni, kifolyatni*; von ſich ausgehen laſſen, herabfließen laſſen.

Everrĭcŭlum, i, n. 2. *seprő, tollseprő*, ein Beſen, Kehrwiſch. 2) *háló, fonalháló, halfogó*: ein Zuggarn, ein Fiſchnetz. 3) Trop. *mindentől megfosztó*; etwas, wodurch alles weggenommen wird. Nunquam hujusmodi verriculum in provincia ulla fuit, Cic. *soha sem szivta így ki senki valamelly tartomdny 'sirjdt*: niemahls hat jemand irgend eine Provinz ſo ausgefegt.

Éverro, erri, ersum, ĕre, 3. *kiseperni*; ausfehren, ausfegen. 2) *tisztítni*; ſäubern. 3) Trop. *megvi'sgdlni*; unterſuchen. e. gr. sermones, Sen. *jól megfontolni a' beszédet, v. szót*; die Reden genau erwägen. 4) *megfosztani, kiűrítni, kiüresztni*; berauben, ausleeren.

Éversio, ōnis, f. 3. e. gr. vehiculorum, Plin. *felforditás, feldűjtés*; das Umwerfen. 2) Trop. e. gr. reipublicae, *elpusztítás, lerontás, semmivétevés*; die Zerſtörung, Vernichtung.

Éversor, ōris, m. 3. *elpusztító, lerontó*; ein Zerſtörer, Verwüſter.

Éversus, a, um, (everto), *meg, v. kiforditott, tóból kiforgatott, elpusztított*; umgekehrt, zerſtört, verwüſtet. 2) (everro) e. gr. fanum, Cic. *kiseprett*; ausgekehrt.

Everto (Evorto), ti, sum, ĕre, 3. e. gr. statuam, *meg, ki, v. felforditni, ledönteni*; umkehren, umwerfen. 2) *elrontani, elpusztítni*; zerſtören. 3) Trop. e. gr. aliquem fortunis suis, Cic. *megfosztani*; um etwas bringen. 4) e. gr. definitiones alicujus, Cic. asserta; *megtdmadni, lerontani, kiforgatni*; widerlegen, umſtoßen. 5) *leszakasztani, leszaggatni, lerontani, semmivé tenni*; niederreißen, zu Grunde richten. 6) *zavarba, v. rendetlenségbe hozni, megzavarni*; in Unordnung bringen, ſtürmiſch machen. 7) e. gr. campum, Val. Flacc. *szántani, meg, v. felszántani*; pflügen.

Evēstīgātus, *kinyomozott, kitanúlt, kikeresett, kikürkészett*; erforſcht, ausgeſucht.

Evēstīgio, *nyomban, nyomon, tűstént, ezennel, egyszerre, legottan, mindjárt*; von Stunde an, alſo bald.

Évestigo, āre, 1. *kinyomozni, kitanúlni, ki, v. felkeresni, kikürkészni*; ausforſchen, aufſuchen.

Évexus, a, um, *domború, domboritott*; aufwärts gerundet.

Évĭas, ădis, f. 3. scil. femina, sacerdos Bacchi.

Évĭbro, āre, 1. *kirdzni, kiforgatni, kivetni, kilökni*; heraus ſchwingen, heraus werfen. 2) e. gr. animos, Gell. *mozgásba hozni*; in Bewegung ſetzen.

Évictĭo, ōnis, f. 3. *kezesség, mególtalmazás, mdsért megfelelés, szavatosság*; die Gewährſchaft.

Évictus, a, um, (evinco); *megyőzött, felyűlmúlt*; überwunden. 2) e. gr. multis testibus, Cic. *meg, v. bébi-*

Digitized by Google

zonyitott; überwiesen. 3) *elvett*; eingezogen, weggenommen.

Evidens, tis, o. *nyilvánvaló, világos, szemlátomást való*; deutlich, sichtbar, augenscheinlich, offenbar. 2) e. gr. auctor, Plin. *jeles, derék*; ansehnlich.

Evidenter, Adv. *szembetünő módon, szemlátomást, nyilván, világosan*; augenscheinlich, sichtbarlich, offenbar, deutlich. Evidentius, Pandect. evidentissime, Plin.

Evidentia, ae, f. 1. *szemmelláthatóság, világosság, nyilvánvalóság*; die Augenscheinlichkeit, offenbare Deutlichkeit.

Evigesco, ĕre, 3. *elevenségét elveszteni*; kraftlos werden, die Lebhaftigkeit verlieren.

Evigilātio, ōnis, f. 3. *felébredés, felserkenés*; das Erwachen.

Evigilo, āvi, ātum, āre, 1. *felserkenni, felébredni*; erwachen. 2) *szorgalmatos, friss, eleven, vigyázó, gondos lenni*; fleißig, munter, wachsam seyn. 3) *ébren tölteni, fellenni*; wachend zubringen. In hoc curae et cogitationes meae evigilant, Cic. *minden lehető szorgalmatosságot erre forditok, v. ebben fő a' fejem*; ich wende auf dieses allen möglichen Fleiß. 4) *éjjel dolgozni ki valamit*; bey Nacht etwas ausarbeiten. e. gr. librum, Ovid. *gyertyavilágnál könyvet irni*; ein Buch bey Lichte schreiben. 5) *éjtszakázásban gondolni ki valamit*; etwas im Wachen ausdenken.

Evigōrātus, a, um, *elevenségétől megfosztott, megerőtelenitett, erőtlen*; der Lebhaftigkeit beraubt, entkräftet, kraftlos.

Evigōro, āre, 1. *elevenségétől megfosztani, megerőtlenitni*; der Lebhaftigkeit berauben, entkräften.

Evilesco, lui, ĕre, 3. *kaszontalanná, betstelenné lenni*; verachtet, unwerth werden.

Evincio, nxi, nctum, īre, 4. *megkötni, megkötözni*; bestricken, anbinden. e. gr aliquem insigni regio, Tac. *valaki fejére királyi ékességet tenni*; einem eine königliche Zierde um das Haupt legen.

Evinco, īci, ictum, ĕre, 3. e. gr. aliquid, Ovid. *meggyőzni, felyülmúlni, megnyerni*; überwinden, übertreffen. 2) *erősitni, megmutatni, bébizonyitni*; behaupten, erweisen, darthun. 3) *just, v. hatalmat nyerni*; das Recht erhalten. 4) *a' birtokostól valamit törvényesen elvétetni*; etwas dem Besitzer gerichtlich wegnehmen lassen. 5) *elóltani*; auslöschen. Rogi evicti. Prop.

Evinctus, a, um, (evincio); *megkötött, megkötözött*; gebunden. e. gr. caput foliis, Virg. *falevelekkel körülkeritett, v. koszorúzott fő*; das Haupt mit einem Laubkranze umwunden.

Evĭŏlo, āre, 1. *megsérteni*; beleidigen.

Evirātio, ōnis, f. 3. (eviro); *meg, v. kiherélés*; die Verschneidung, Entmannung. 2) *megerőtlenités*; die Entkräftung. e. gr. bonae spei, Sen. *reménység tsökkenése*; die Schwäche der Hoffnung.

Evirātus, a, um, *herélt*; entmannt, verschnitten. Evirati sacerdotes, Plin. *Cybele herélt papjai*; die verschnittenen Priester der Cybele. Comp. eviratior. Mart.

Eviresco, ĕre, 3. *zöldülni, kizöldülni, zöldellni*; grünen, grün werden, hervor grünen.

Evīro, āre, 1. e. gr. aliquem, Varr. *meg, v. kiherélni*; verschneiden, entmannen, castriren. 2) *elaszszonyositni*; weibisch machen.

Evīscĕrātus, a, um, e. gr. corpus, Cic. *béle kivetett, v. kivett, bélvett*; dem das Eingeweide ausgenommen ist.

Eviscĕro, āre, 1. (viscus); *belsőrészét, v. bélét kivenni, v. kivetni*; das Eingeweide oder die Gedärme ausnehmen. 2) Trop. e. gr. opes suas, Cod. *pénzét elpazárolni*; sein Geld verthun.

Evītābilis, e, *eltávoztatható, elkerülhető*; vermeidlich, was man vermeiden kann.

Evītātio, ōnis, f. 3. *elkerülés, eltávoztatás*; die Fliehung, Vermeidung.

Evītātus, a, um, *eltávoztatott, elkerült*; vermieden.

Evŏlo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. suspicionem, Cic. *elkerülni, eltávoztatni, elkárlitni*; meiden, entfliehen, entgehen. 2) *életétől megfosztani, megölni*; das Leben nehmen, tödten.

Evius, Evios, i, m. 2. cognomen Bacchi.

Digitized by Google

Evo, āre, 1. *vigadozni*; jubzen, fröhlich seyn. 2) *Bacchus tiszteletére énekelni*; dem Bacchus zu Ehren singen.

Ēvŏcātĭo, ōnis, f. 3. *kihivás, felkivánds, idézés*; die Herausrufung, Aufforderung. 2) *hirtelenvaló parantsolat minden Rómaiaknak a' hadrakelésre*; ein geschwindes Aufgeboth aller Römer zum Kriege.

Ēvŏcātor, ōris, m. 3. *felkivánó, idező*; ein Aufforderer. 2) *vezető, vezér*; ein Anführer. 3) *idézsstő*; ein Aufwiegler.

Ēvŏcātōrĭus, a, um, *felkivánó, idező*; etwas womit man auffordert. Literae evocatoriae, Sidon. *törvénybe idező levél*; ein Citationsschreiben vor Gericht.

Ēvŏcātus, a, um, *kihitt, ki, v. elő kivott, ki, v. felkivánt, idézett*; herausgerufen, ausgefordert, aufgefordert. 2) *összehivott*; aufgebothen. Milites evocati, Cic. *szükség idején önként újra szolgálatot vállaló katonák*; alte ausgediente Soldaten, die aber wegen entstandener Noth oder freywillig wieder Kriegsdienste thaten. Evocatorum firma manus, Cic. *öreg katonák tsoportja, melyhez hízni lehet*; ein Trupp alter Soldaten worauf man sich verlassen kann. 3) *inditott*; erregt. Evocata oratione misericordia, Cic.

Ēvŏco, āvi, ātum, āre, 1. *kihivni, kikivánni*; herausrufen, herausfordern. 2) e. gr. aliquem *ad* se, Cic. *ide v. odahivni*; herzurufen. 3) e. gr. aliquem e patria, Cic. *hazájából elhivni*; einem aus dem Vaterlande wegrufen. 4) *idézni, meghivni*; citiren, einladen. 5) e. gr. ad arma, Caes. *össze hivni, v. gyűjteni*; aufbiethen. 6) e. gr. aliquem ad honorem, Caes. *valakit idegen helyről tisztességre meghivni, v. előmozdítani*; einen von fremden Orten zu Ehren auffordern. 7) a deo evocari, Cic. *Istentől el, v. kiszólíttódni, meghalni*; von Gott abgefordert werden, sterben. 8) *segítségül hivni*; anrufen, anflehen. 9) e. gr. herbas vernas, Sen. *a' tavaszi füveket kitsalni*; die Kräuter im Frühlinge hervorlocken. 10) e. gr. piscem esca; *tsalogatni*; anlocken. 11) e. gr. animum a negotiis; *megpihenni a' munkától*; sich den Geschäften entziehen. 12) *felinditani felserkenteni*; erwecken.

Ēvoë et Evohe, Interj. vox bacchantium; *juhe! evoé!* juch! juch he! Evoe!

Evŏlātĭcus, a, um, *hirtelen elmenő, mintegy elrepülő, elreppenő*; der schnell aufbricht, oder gleichsam auffliegt.

Ēvŏlĭto, āre, 1. *kirepdesni*; ausflittgen.

Ēvŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *kirepülni*; herausfliegen. 2) *elfutni elszaladni*; entrinnen, entfliehen. e. gr. impune; *büntetetlen elillantani*; ungestraft durchwischen. e. gr. poenam, Cic. *elkerülni a' büntetést*; der Strafe entgehen. e. gr. ad fugae societatem, Cic. *valakivel elszökni*; sich mit einem auf die Flucht begeben. e. gr. ex vinculis, Cic. *kirontani, kiszökni a' fogságból*; aus dem Gefängnisse brechen, ausreissen. 3) *feljebb menni, hágni, v. lépni*; höher steigen. 4) *hirtelen elmenni, v. odébb állani*; geschwind davon gefahren. 5) evolavit oratio, Cic. *olly igen hirtelen elrepült a' fülünk mellett a' beszéd, hogy alig vehettük észre miről volt tulajdonképpen a'-szó*; die Rede rauschte sehr schnell vor unsern Ohren vorüber, daß man kaum merken konnte, was eigentlich gesagt wurde. 6) e. gr. totum repente, Cic. *minden erejét hirtelen kimutatni*; seine ganzen Kräfte geschwind zeigen.

Evolsus, a, um, i. q Evulsus.

Ēvolvo, volvi, völütum, ĕre, 3. e. gr. aliquid, Cic. *kifejteni, kibontani, kiforgatni*; auseinander wickeln, herumwälzen. 2) *elszabaditni, kiszakitni*; losmachen, herausreißen. e. gr. se turba, ex turba, Ter. *kivergődni a' szorosságból*; sich aus dem Gedränge machen. 3) *kikeresni, keresztül forgatni, v. levelezni, szorgalmatosan vígadni*; aufschlagen, durchblättern, fleißig betrachten. In poëtis evolvendis tempus consumere, Cic. *poétdk olvasásával tölteni az időt*; in Lesung der Poeten die Zeit zubringen. 4) *ki, v. megfejteni, vildgositni, magyarázni*; entwickeln, auseinander setzen, erklären. e. gr. complicatam animi notionem, Cic. *lelke gondolatit világosan kifejteni*; seines Herzens Ge-

Digitized by Google

danken deutlich auseinander setzen. 3) *kitalálni, dltalldtni*; finden, einsehen. Cujus criminis ego neque principium invenire, neque evolvere exitum possum. Cic.

Evölütio, önis, f. 3. *kifejtödzés, kibontakozás*; die Entwickelung, Auswickelung. 2) *ki, v. felkeresés, meg, v. keresztül olvasás*; das Aufschlagen, Durchlesen. e. gr. poëtarum, Cic. *poëtdk olvasása*; das Lesen der Poeten. 3) *hadirend részeinek sebes változása*; die schnelle Veränderung der Glieder in einer Schlachtordnung

Evölütus, a, um, (evolvo); *kifejtödzött, kibontakozott*; ausgewickelt. 2) e. gr. furfure, Colum. *korpától megtisztított*; von Kleyen gereinigt. 3) e. gr. bonis, Sen. *birtokából kiüzött*; aus seinen Besitzungen getrieben.

Evömo, ui, itum, ĕre, 3. e. gr. aliquid, Cic. Plin. *kiókádni, kihányni, kivetni, kiadni*; ausspeyen, von sich geben. 2) Trop. *kibotsátani, kieresztení, kitölteni*; auslassen, ausschütten, ausgießen. e. gr. in aliquem iram, Ter. *valakin bosszúját kitölteni*; seinen Zorn wider einen ausstoßen. 3) *kiömleni, bele szakadni*; ergießen. Nilus in Aegyptium mare se evomit multis faucibus, Plin. 4) e. gr. orationem in absentem, Cic. *távol lévő ellen beszélni*; wider einen Abwesenden Reden ausschütten.

Evónymus, (—os), i, f. 2. una insularum Vulcanicarum prope Siciliam. 2) *ketskerdgó*; ein Spindelbaum.

Evulgo, āvi, ātum, āre, 1. *elkürlelni, közönségessé tenni*; bekannt machen, unter die Leute bringen. e. gr. arcana, Liv. *titkokat felfedesni*; Geheimnisse an den Tag bringen.

Evulsio, önis, f. 3. *kiszakitás, kiszaggatás, kitépés, kivonás*; die Ausreißung. e. gr. dentis, Liv. *foghúzás*; die Ausreißung eines Zahns.

Evulsus (Evolsus), a, um, (evello); *kiszakitott, kiszaggatot, kitépett, kivont*; herausgerissen.

Ex, E, vide: E.

Exăcerbătio, önis, f. 3. *megkeseredés, megharagudás, megbosszankodás*; die Erbitterung, Erzürnung.

Exăcĕrbătus, a, um, *megkeseritett*; erbittert.

Exăcerbătrix, īcis, f. 3. *megkeseritő, megharagitó, megbosszantó* (*asszony v. leány*); die einen erbittert, aufbringt. Salvian.

Exăcerbesco, ĕre, 3. *megharagudni, megbosszankodni, megkeseredni*; zornig werden, sich erbittern. 2) *irgalmatlan lenni*; unbarmherzig werden

Exăcerbo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Liv. *megkeseritni, megbúsitni, megharagitni, megbosszantani*; erbittern, erzürnen. Exacerbari in aliquem, Liv. *valaki ellen haragra indúlni, v. gerjedni, megharagudni valakire*; wider einen zornig werden. 2) e. gr. odium, Liv. *gerjeszteni, nevelni, tüzelni*; heftiger machen. e. gr. supplicium, Liv. *keményebbé tenni, megkeményitni*; die Strafe schärfen.

Exăcesco, ui, ĕre, 3. *meg savanyodni, etzetesedni*; sauer werden.

Exăcon, i, n. 2. *százforintos fü, földepefü*; das Tausendguldenkraut. Gentiana Centaurium.

Exacte, Adv. *szorosan, pontosan*; genau, accurat. Exactius, Gell. exactissime, Sidon.

Exactio, önis, f. 3. *adósság beszedés, szorités, kénszerités*; die Einforderung. 2) e. gr. capitum, Cic. *fórevetett, v. fötól való adó*; die Kopfsteuer. 3) e. gr. provinciarum, Lactant. *robot, úr dolga*; die Frohndienste. 4) e. gr. regum, Cic. *el, v. kiüzés*; die Verjagung, Vertreibung.

Exactor, öris, m. 3. *el, v. kiüző, v. kergető*; ein Verjager, Vertreiber. 2) *adósság beszedő, beszedő*; ein Einforderer, Eincassirer. 3) e. gr. operis, Colum. studiorum, Quint. *felvigyázó*; ein Aufseher. 4) e. gr. supplicii, Liv. *végrehajtó*; ein Vollzieher. 5) e. gr. sermonis latini, Svet. *megvi'sgáló, vi'sgáló*; ein Untersucher. 6) e. gr. disciplinae, Svet. *figyelmező*; ein Beobachter.

Exactrix, īcis, f. 3. *adósságbeszedő* (*asszony, v. leány*); eine Einforderinn. Epistola est exactrix aliarum literarum, Augustin. *a' levél más levelet, v. választ kiván*; der Brief fordert andere Briefe ab. 2) *bévevő, beszedő* (*asszony, v. leány*); eine Einnehmerinn.

Exactus, a, um, *el, v. kitölt, elvégzett, végrehajtott*; ausgemacht, vollendet. Mense exacto, Plaut. *egy*

Digitized by Google

hónap mulva; nach Verfließung eines Monaths. 2) e. gr. pecunia, Cic. *bévett, beszedett pénz*; ein eingetriebenes Geld. 3) *el, v. kiüzött, elhajtott*; verjagt. Reges exacti, Cic. Liv. 4) e gr. furiis, Ovid. *furiáktól üldöztetett, v. rossza lelkiesmérettől gyötretett*; von den Furien oder dem bösen Gewissen geängstigt. 5) e. gr. ensis per artus, Sen. *tagokon keresztül szúrt kard*; ein durch die Glieder gestossenes Schwert. 6) *szorgalmatos, pontos*; fleißig, genau. Vir exactissimus, Plin. *igen pontos férfi*; ein sehr accurater Mann. 7) *tökélletes*; vollkommen. Exactior artis, Ovid. Comp. exactior, Svet. Superl. exactissimus, Plin. jun.

Exactus, us, m. 4. *el, v. kihajtás, v. üzés*; die Vertreibung. 2) e. gr. mercis, Quint. *eladás*; die Verkaufung. 3) e. gr. pecuniae; *beszedés, megvevés*; die Eincassirung.

Exăcŭo, ui, utum, ĕre, 3. *élesíteni, köszörülni, hegyezni, meghegyezni*; schärfen, wetzen, spitzig machen. 2) Trop. *serkenteni, ösztönözni, ingerleni*; anreitzen, antreiben, anmahnen. e. gr. in bella aliquem, Hor. *hadra késztetni*; einen zum Kriege anreitzen. 3) ira exacui; *erősen megbosszankodni*; sich heftig erzürnen. 4) e. gr. acetum, Plin. *megsavanyítni, tsipósebbé, erősebbé, v. szavanyúbbá tenni*; schärfer, sauer machen. 5) e. gr. aciem oculorum, Cic. (oculos); *erősíteni*; stärken.

Exăcūtĭo, ōnis, f. 3. *élesítés, hegyezés, ki, v. meg hegyezés*, die Schärfung, Zuspitzung.

Exăcūtus, a, um, *élesített, megélesített, hegyezett, ki, v. meghegyezett*; geschärft, gespitzt.

Exadversum, Exadversus, Exadverso, Adv. *ellenében, általellenben*; gerade über, gegen über. Exadverso urbi positus. Liv. 2) *ellenben, ellenkezőképpen, ellenkezően*; wider, gegen.

Exadvŏcātus, i, m. 2. *volt prokátor, v. ügyész*; der Advocat gewesen. Augustin.

Exaedĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *ki, v. felépítés*; die Ausbauung, Aufbauung. 2) *készpűlet*; ein vollendeter Bau. 3) *feldkesítés, fel v. kitsinosítás*; die Ausschmückung. Ipsa exaedificatio orationis posita est in rebus et verbis. Cic.

Exaedĭfĭco, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. oppidum, Caes. *épitni, felépítni, épitést elvégezni*; ausbauen, aufbauen, erbauen, einen Bau vollenden. 2) Trop. *elvégezni, végrehajtani, elkészítni*; vollenden, vollbringen, verfertigen. 3) e. gr. ex aedibus aliquem, Idem. *kilökni, kivetni, kitaszitni, a' házból*; aus dem Hause werfen oder stoßen. 4) *valamit hosszasan előadni*; etwas weitläufig ausführen. Oratores exaedificant. Cic.

Exaequātĭo, ōnis, f. 3. (exaequo) *egyenlővétevés, elegyengetés*; die Gleichmachung. 2) *sikság, térség, simaság*; die Ebene. Vitruv.

Exaequātus, a, um, *egyenlővé tett, elegyengetett*; gleich gemacht.

Exaequo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, Cic. *kiegyengetni, egyenlővé, v. térré tenni*; ebnen, gleich, eben machen. e. gr. ad regulam aliquid, Sen. *sinórmérték szerént egyengetni, sinórmértékre venni*; etwas nach der Richtschnur richten. 2) Trop. e. gr. aliquem alii, Cic. aliquem dignitate cum altero, Caes. *egyiket annyira betsülni, mint a' másikat*; einen so hoch halten, oder so schätzen, als den andern. e. gr. facta dictis, Sallust. *a' beszédet a' tselekedettel megegyeztetni, azt tenni, a' mit mond az ember*; Worte und Werke gleich machen, thun, was man gesagt hat. 2) *megegyezni*; gleich kommen, gleich seyn.

Exaestŭātĭo, ōnis, f. 3. (exaestuo) *felforrás, felkevülés*; die Aufwallung. 2) *erőszakosság, hevesség*; die Ungestümmigkeit.

Exaestŭo, āvi, ātum, āre, 1. *felforrni, buzogni*; aufwallen. 2) *erőszakoskodni, dühöskődni*; ungestüm seyn, wüthen. 3) e. gr. ira, Cic. *haragudni, haragra indúlni, v. gerjedni*; zornig seyn. 4) *erőszakosan kiáradni*; ungestüm überlaufen. 5) *égni, tüzelni, tüzes lenni, felkevülni*; brennen, erhitzt seyn.

Exăffĭlātus, a, um, *kitépett, megmezitelenitett*; ausgerissen.

Exăffĭlo, āvi, ātum, āre, 1. *kitépni, megmezitelenitni*; heraus reissen.

Exăgĕlla, ae, f. 1. *mésa, font, mérő-*

Digitized by Google

serpenyő; eine Wage. 2) *egyenlő rész az örökségben*; ein gleicher Theil in der Erbschaft. Eccles.

Exaggĕranter, Adv. *halmazva, sok szóval, bőven*; mit vielen Worten, häufig. Tertull.

Exaggĕrātĭo, ōnis, f. 3. *feltöltés, felhalmazás, rakásrahordás*: die Aufhäufung, Zusammenhäufung. 2) *nevelés, öregbítés, nagyítás, nagyobbítás*; die Vergrößerung. 3) e. gr. animi altissima, Cic. *vitézség, vitézi bátorság, bátorság*; der Heldenmuth. 4) i. q. hyperbola.

Exaggĕrātor, ōris, m. 3. *feltöltő, felhalmazó*; ein Aufhäufer. 2) *nagyítő*; ein Großsprecher, der alles größer macht, als es in der That ist.

Exaggĕrātus, a, um, *feltöltött, v. halmazott, rakásra hordott*; aufgehäuft. 2) Trop. exaggeratae et auctae fortunae, Cic. *nagy gazdagság, v. kints*; ein großer Reichthum. 3) e. gr. oratio; *hosszasan kidolgozott beszéd*; eine Rede, die weitläufig ausgearbeitet ist.

Exaggĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. terram, Plin. locum, Vitruv. *feltölteni, felhalmazni, rakásra hordani*; zusammen häufen, aufhäufen. 2) Trop. e. gr. beneficium, verbis, Cic. *nagyítni*; größer machen, vergrößern. 3) e. gr. rem familiarem et fortunas, Cic. *nevelni, öregbítni*; vermehren.

Exăgĭtātor, ōris, m. 3. *üldöző, gyötrő, búsító*; ein Verfolger. 2) *gunyoló, gyaldázó, tsúfoló*; ein Verspotter, ein Verhöhner.

Exăgĭtātus, a, um, *üzött, kergetett, kiüzött, kikergetett*; ausgejagt, gejagt, vertrieben. 2) *gyötrött, üldözött*; verfolgt, geplagt.

Exăgĭto, āvi, ātum, āre, 1. (ago) e. gr. leporem, Ovid. *üzni, kergetni, hajtani, kiüzni, kikergetni, kihajtani, üzőbe venni*; heraus jagen, von einem Orte zum andern jagen. 2) e. gr. aliquem, Hor. judices, Cic. *üldözni, sanyargatni, gyötreni*; verfolgen, plagen. 3) e. gr. vim hominum, Sallust. *mozgásba hozni, ingerleni*; in Bewegung setzen, reitzen. 4) *bánni, v. foglalatoskodni valamivel*; behandeln, sich womit beschäftigen. Res vulgi rumoribus exagitata, Sallust. *olly dolog, mellyel mindennek tele a' szdja*; eine Sache, wovon überall geredet wird. 4) *gyakorolni*; üben.

Exăgĭum, ii, n. 2. *font má'sa, mérőserpenyő*; eine Waage. 2) *font, mérték, nehézség*; das Gewicht. Sub exagio pecora vendere, JCt. *font számra árúlni a' húst*; das Fleisch nach dem Gewichte verkaufen.

Exăgōga, ae, Exăgōge, es, f. 1. *kihordás, kivitel*; die Ausfuhre, die Ausführung. Facere exagogam, Plaut. *portéka kihordásából élni*; sich mit Ausführung der Waaren nähren.

Exalbesco, bui, ĕre, 3. *meg, v. neki fejéredni*; weiß werden. 2) e. gr. metu, Cic. *elhaloványodni*; blaß werden, erblassen.

Exalbĭdus, a, um, *halovány, fejéres*; bleich, weißlicht.

Exalbo, āre, 1. *megfejéritni*; weiß machen.

Exalburno, āre, 1. i. e. privare alburno.

Exaltātĭo, ōnis, f. 3. *felemelés, felmagasztalás*; die Erhöhung.

Exalto, āre, 1. *felemelni, felmagasztalni*; erheben, erhöhen. 2) e. gr. sulcos in tres pedes, Colum. *ledsni, lebotsátni*; vertiefen.

Exaŭrĭnātus, a, um, *tímsó színű*; alaunfarbig.

Exămbĭo, ivi, ītum, īre, 4. *valamit megnyerni igyekezni*: etwas zu erlangen suchen. 2) *kérni, ki, v. elkérni*; bitten, erbitten.

Exămen, ĭnis, n. 3. e. gr. apium, Cic. *raj*; ein Schwarm. 2) *nyelv, v. tsap a' fonton, má'sán v. mértéken*; das Züngelchen in der Waage. Aequato examine lances sustinere, Virg. 3) *megvi'sgálás, fontolóra vevés*; die Erwägung, Untersuchung. 4) *kikérdezés, vallatás*; die Verhörung.

Exămĭnāte, Adv. *meggondolva, megvi'sgálva, megfontolva*; mit Ueberlegung, mit Bedacht. 2) *szorosan*; genau.

Exămĭnātĭo, ōnis, f. 3. *megvizsgálás, megrostálás, próbára vétel*; die Untersuchung, Erforschung, Prüfung. 2) *kihallgatás, kérdőrevonás*; das Verhör. 3) *méh rajzás*; das Schwärmen der Bienen. 4) *fonterány*; das Gleichgewicht.

Exămĭnātor, ōris, m. 3. *mérő, megmérő, fontoló*; der Wäger, Abwäger. 2) *vizsgáló, megvizsgáló*; der Untersucher, Erforscher.

Exămĭnātōrĭus, a, um, *megvizsgálás-*

Digitized by Google

beli; eine Unterſuchung betreffend.

Exāmĭnātus, a, um, *megvizsgált, megpróbált, megrostált*; erforſcht, unterſucht, geprüft. 2) *megmért*; abgewogen.

Exāmĭno, āvi, ātum, āre, 1. (examen), *megmérni fontal*; abwägen. 2) Trop. *megfontolni, vizsgálóra venni, megvizsgálni, megrostálni*; erwägen, unterſuchen, prüfen. Cic. 3) *fonterányban állani, fonterányos lenni*; im Gleichgewichte ſeyn, wagerecht ſtehen. 4) *rajzani, mint a' méhek, eresztení*; Schwärme haben, ſchwärmen, von Bienen. Colum.

Exămo, āre, 1. *nagyon szeretni*; ſehr lieben. Plaut.

Examplexor, āri, Dep. 1. *megölelni, általölelni*; umfaſſen, umarmen.

Examureo, āre, 1. *a' seprejéről levenni, levonni, megtisztálni*; von den Hefen, abziehen, läutern.

Exămussim, Adv. *sinórra, egyenesen*; ſchnurgerade, nach dem Lineale. 2) *szorosan, pontosan, tökélletesen*; genau, accurat, vollkommen.

Exanclo, i. q. Exantlo.

Exanguis, vide: Exsanguis.

Exănĭmālis, e, *lelketlen, holt*; entſeelt, todt. Plaut. 2) *halálos*; tödtlich. Plaut.

Exănĭmātĭo, ōnis, f. 3. *lélekzet elfogódás*; die Beraubung des Athems. 2) *ájulás, ájultság*; die Ohnmacht. 3) *rémülés*; das Entſetzen.

Exanimatus, a, um, *ájult*; ohnmächtig. 2) *lélekszakadva lévő, feláljult, rémült*, faſt entſeelt, halbtodt, entſetzt. 3) *holt*; todt; corpora exanimata; *holt testek*; todte Körper.

Exănĭmis, e, *lelketlen, lélekszakadva lévő, a' ki alig tud lélket vagy lélekzetet venni, p. o. ijjedtében*; athemlos. 2) *félholt, magánkivül lévő, megrémült*; halb todt, ganz auſſer ſich, erſchrocken. 3) *holt*; todt.

Exănĭmo, āvi, ātum, āre, 1. *megölni, lelkétől megfoszlani*; tödten, entſeelen. Vulnere exanimari, Cic. *sebjében meghalni*; an einer Wunde ſterben. 3) Met. aliquem metu exanimare, Ter. *valakit elrémítni*; einen ſehr erſchrecken.

Exănĭmus, a, um, i. q. exanimis.

Exante, ex ante, *előtt*; vor. Exante diem, Cic. *attól a' naptól fogva*; von dem Tage an.

Exanthēma, ātis, n. 3. *kimlőforma pattogzás*; Ausſchlag auf der Haut, der ſich in Bläschen oder Blattern zeigt.

Exantlo, āvi, ātum, āre, 1. *meríteni, merni, kimerni*; ſchöpfen, ausſchöpfen. 2) *elgyengíteni, elerőtlenítni, p. o. a' testet*; erſchöpfen, ſchwächen. 3) v. gr. labores, Cic. *kiállani, eltűrni, p. o. munkát, fáradtságot*; erdulden, ertragen.

Exăpĕrĭo, īre, 4. *kinyitni*; eröffnen. Augustin.

Exapto, āre, *hozzá alkalmaztatni*; aufügen. Apul.

Exaptus, a, um, *hozzá illetett*; angefügt. 2) *alkalmatos, illendő*; geſchickt, füglich.

Exăquesco, ĕre, 3. *vizzé válni*; zu Waſſer werden.

Exărātĭo, ōnis, f. 3. *kiszántás*; das Ausackern, Ausſpflügen. 2) *irás*; das Schreiben, die Schrift.

Exarcha, ae, m. 1. i. q. Exarchus.

Exarchātus, us, m. 4. *így nevezték regenten a' napkeleti tsászárok Olasz-országi helytartójának hivatalát*; das Exarchat.

Exarchus, i, m. 2. *helytartó, fejedelem helytartója*; ein Vorgeſetzter, Vorſteher, Chef, Gouverneur. Justinian.

Exardĕo, arsi, arsum, ēre, 2. *meggyúladni*; entbrennen, ſich entzünden. Cic.

Exardesco, ārsi, escĕre, 3. *meggyúladni*; entbrennen, ſich entzünden. 2) Met. v. gr. contra aliquem; *fellobbanni, felgerjedni, p. o. haragra valaki ellen*; erhitzt werden, zornig werden. 3) *nőni, nevekedni*; zunehmen. Dolor exarsit, Cic. Pretium exard-scit. Svet. 4) v. gr. bellum, Cic. seditio, Tacit. *kiütni, támadni*; entſtehen, ſich zeigen. 5) *megemésztődni, p. o. tűz által, elégni*; verbrennen, umkommen. Excepi flammam (sc. quae iniiciebatur patriae) et solus exarsi pro patria. Cic.

Exărĕfio, ĕri, 3. *megszáradni*; trocken werden.

Exărĕno, āre, 1. *a' fövenytől megtisztítni*; vom Sande reinigen. Plin.

Exărĕo, ŭi, ēre, 2. *kiszáradni, kiaszni*; austrocknen, dürr werden.

Exăresco, rui, arescĕre, 3. *megszáradni, elszáradni*; trocken werden, ver-

Digitized by Google

trocknen. 2) *elhervadni, elmúlni, elveszni*; vertrocknen, vergehen, verſchwinden.

Exāridus, a, um, *száraz, szikkadt*; trocken. Tertull.

Exarmo, āvi, ātum, āre, 1. *fegyverét elvenni, megfoszтani fegyverétől*; entwaffnen, wehrlos machen. 2) navem exarmare, Sen. *leszedni a' hajó készületeit, p. o. vitorládit, evezőit, 's a' t.* ein Schiff abtakeln.

Exāro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. radices, Plin. *kiszántani, felszántani*; ausackern, ausplügen. 2) v. gr. terram, Varr. *megszántani, mivelni*; ackern, pflügen, beackern, bepflügen. 3) v. gr. frumentum, Cic. *termeszteni*; durch den Anbau gewinnen, erlangen. 4) *irni*; ſchreiben. Literas exarare, Ovid. *levelet irni*; Briefe ſchreiben.

Exārticŭlātĭo, ōnis, f. 3. *kifitzamodás, kimenülés*; die Verrenkung eines Gliedes.

Exārticŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *kifitzamitni, kimenyitni*; ein Gelenk verrenken.

Exārtŭo, āre, 1. *feltagolni*; zergliedern, gliederweiſe zerlegen.

Exascĭo, āvi, ātum, āre, 1. *kifaragni bárdal, kibárdolni*; mit der Zimeraxt behauen. 2) *meggyalúlni, kigyalulni*; aushobeln. 3) v. gr. opus, Plaut. *jól elintézni, a' módját megadni a' munkának*; wohl einrichten, ausarbeiten.

Exaspĕrātĭo, ōnis, f. 3. *felborzadás, eldurvulás*; die Rauhmachung. 2) *felingerlés, felbosszantás, felharagítás*; die Erbitterung, Erzürnung. 3) v. gr. faucis: *elrekesztés, rekedtség*; die Rauhigkeit, Heiſerkeit.

Exaspĕro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. fauces, Cels. *elrekeszteni*; rauh od. heiſer machen. 2) *darabossá tenni*; ungleich, uneben machen. 3) *megköszörülni, megélesítni*; ſchärfen, wetzen. Ensem saxo exasperare. Sil. 4) v. gr. mare; *felhdboritni a' tengert*; das Meer ſtürmiſch machen. 5) v. gr. animos; *felingerleni, megharagitni*; erbittern, erzürnen. Rem verbis exasperare, Quintil. *a' tűzre elajat önteni, a' bajt nevelni*; die Sache ärger machen.

Exauctōrātĭo, ōnis, f. 3. *felolldás a' kötelezetés alól*; die Pflichterlaſſung. 2) *a' katondknak elbotsátása*; die Abdankung der Soldaten.

Exauctōrātus, a, um, *kötelezetése alól feloldatott*; der Pflicht entlaſſen. 2) milites exauctorati; *hazaeresztett vagy elbotsátott katondk*; abgedankte Soldaten.

Exauctōro, āvi, ātum, āre, 1. *tiszte és kötelezetése alól valakit feloldani*; der Pflicht entlaſſen. 2) v. gr. milites; *a' katondkat elereszteni, szabadon botsátni*; die Soldaten entlaſſen, abdanken.

Exaudībĭlis, e (exaudio), *meghallgatható*; erhörlich

Exaudĭo, īvi, ītum, īre, 4. *hallani, jól hallani, meghallani*; hören, deutlich hören. 2) v. gr. alicujus preces; *meghallgatni*; erhören, Gehör geben. 3) v. gr. verba; *érteni, megérteni*; verſtehen.

Exaudītĭo, ōnis, f. 3. *meghallgatás*; die Erhörung. August.

Exaudītor, ōris, m. 3. *meghallgató*; der Erhörer. Fort.

Exaudītus, a, um, *meghallott*; gehört, deutlich gehört. Hor. 2) *meghallgatott*; erhört.

Exaugĕo, ēre, 2. i, q. augeo, Terent.

Exaugŭro, āre, 1. *szentséget megrontani, attól megfosztani*; der Heiligkeit berauben, entweihen.

Exauspĭco, āre, 1. v. gr. aliquem ex vīnculis; *kiszabaditni*; los machen.

Exballisto, āre, 1. *lelőni, lesjteni*; übern Haufen ſchießen. 2) Met. *megejteni, rászedni*; hintergehen. Plaut.

Exbĭbo, ĕre, 3. i. q. ebibo, Plaut.

Excaecātor, ōris, m. 3. *vakító*; ein Verblendeter. August.

Excaeco, āvi, ātum, āre, 1. aliquem, Cic. *szeme világától megfosztani, megvakitni*; blind machen, blenden. 2) mentem alicujus, Cic. *valakit megvakitni, eszét veszteni*; eines Verſtand verblenden. 3) v. gr. formam, Petron. *formdjából kivenni, eltsúfitni*; des Anſehens berauben.

Excalcĕātus, a, um, *sarútlan, mezítláb lévő*; ohne Schuh, barfuß.

Excalcĕo (Excalcio), āvi, ātum, āre, 1. *sarujdt levonni*; entſchuhen. v. gr. pedes, vel se; vel: excalceari; *sarujdt vagy lábbelijét levetni, lehúzatni*; die Schuhe ausziehen, oder ausziehen laſſen.

Excaldātĭo, ōnis, f. 3. *meleg vizben*

való fördés vagy mosódás; das warme Waſchen oder Baden. Capitol.

Excaldo, āre, 1. *meleg vízben mosódni, vagy fördeni*; warm waſchen oder baden. Apic.

Excălĕfăcio, et **Excalfacio**, fēci, factum, făcĕre, 3. aliquid, Plin. *megmelegítni, felhevítni*; erwärmen, erhitzen.

Excalefactĭo, ōnis, f. 3. *felmelegítés, felhevítés*; Erwärmung, Erhitzung. Plin.

Excalefactōrĭus, a, um, *felmelegítő, felhevítő*; erwärmend, erhitzend. Plin.

Excălĕfĭo, factus sum, fíĕri, 3. *megmelegedni, felhevülni*; warm werden, erhitzt werden.

Excalfio, Idem.

Excandĕfăcio, fēci, factum, fíĕri, 3. *megtüzesíteni*; glühend machen. 2) Trop. v. gr. aliquem cupiditate, Varr. *felgerjeszteni, p. o. kívánságát*; entbrennen, begierig machen. 3) v. gr. annonam, Varr. *megdrágítni, p. o. az életet*; theuer machen.

Excandescentĭa, ae, f. 1. *haragra lobbanás, hirtelen harag*; der geſchwinde Zorn.

Excandesco, dui, descĕre, 3. *felhevülni*; ſich erhitzen, heiß werden. 2) *haragra lobbanni*; entbrennen, z. B. vor Zorn.

Excantātĭo, ōnis, f. 3. *megigézés*; die Bezauberung.

Excantatus, a, um, *megigézett*; bezaubert.

Excanto, āre, 1. *megigézni, megrontani*; bezaubern, behexen.

Excarnĭfico, āvi, ātum, āre, 1. *kínozni, gyötreni*; martern, foltern. Cic.

Excastratus, a, um, *erejeszegett, herélt*; entmannt, caſtrirt.

Excăvātĭo, ōnis, f. 3. *kivájás*; die Aushöhlung. Senec.

Excăvo, āvi, ātum, āre, 1. *kivájni*; aushöhlen.

Excēdo, essi, essum, cedĕre, 3. v. gr. ex aliquo loco in alium, vel urbe, Cic. *kimenni, eltávozni, elmenni*; herausgehen, von einem Orte an einen andern ziehen. 2) de medio excedere, e corpore, vita, vel e vita, Ter. Cic. *meghalni*; ſterben. 3) *felyülmúlni, meghaladni*; übertreffen. Fidem excedere, Ovid. *a' hitelt felyül haladni, hihetetlen lenni*; unglaublich ſeyn. Prope ut fidem excedat, Curt. *tsaknem hihetetlen*; es iſt faſt unglaublich. 4) mihi memoria excessit, Liv. *kiesett az eszemből, elfelejtettem*; ich habe es vergeſſen. 5) modum excedere, Cic. *kivül vagy túl járni a' határon, általlépni a' határt*; Maß und Ziel überſchreiten. E pueris excedere, Cic. *kikelni a' gyermeki korból*; aus dem Kinderalter treten.

Excellens, tis, o. 3. *igen jeles, derék, másokat felyülhaladó*; vortrefflich. Excellens ingenium, Liv. *nagy elme*; ein vortrefflicher Verſtand. Comp. excellentior. Superl. excellentissimus.

Excellenter, Adv. *jelesen, igen jól*; vortrefflich. Comp. excellentius. Cic.

Excellentia, ae, f. 1. *jelesség, jeles volta valaminek*; die Vortrefflichkeit. Excellentia et magnitudo animi, Cic. *nagy lelkűség*; die Großmuth. 2) *felyülhaladás*; der Vorzug. Cic. 3) *méltóság, nagy méltóság*; die Würde. Gloss.

Excello, ui, ĕre, 3. *kildtszani a' többi közzül, feljebb emelkedni másoknál*; empor ragen, ſich erheben. 2) Trop. *felyülhaladni másokat, megkülömböztetni magát mások felett*; übertreffen, ſich hervorthun, ſich auszeichnen. Omnes alios excellere, Liv. caeteris excellere, Cato. *másokat felyülmúlni*; andere übertreffen.

Excelse, Adv. *magasan, fennyen*; hoch. Comp. excelsius. Superl. excelsissime.

Excelsĭtas, ātis, f. 3. v. gr. montium, Plin. 3. *magasság*; die Höhe. 2) Trop. v. gr. animi, Cic. *nagyság, felemelkedettség*; die Erhabenheit.

Excelsus, a, um, v. gr. mons, Caes. turris, Sil. *magas*; hoch, erhaben. Hinc: excelsum, i, n. 2. *magasság*; die Höhe. 2) Met. v. gr. orator, Cic. victoria, Vellei. Pat. *nagy, jeles, különös*; groß, vorzüglich.

Excepticĭus (—tius), a, um, *kivétel vagy kifogás közé tartozó*; was unter die Ausnahmen gehört.

Exceptĭo, ōnis, f. 3. *kifogás, kivétel*; die Ausnahme, Einſchränkung. Cic. 2) *feltétel*; die Bedingung. Senec.

Exceptĭuncŭla, ae, f. 1. *egy kis kifogás*; eine kleine Ausnahme.

Digitized by Google

Excepto, āre, 1. Frequ. *kiszedni*; herausnehmen. 2) *felvenni, felfogni, vállára venni*; auf sich nehmen, auf die Achsel nehmen. 3) *szerezni magának*; erwerben, verschaffen. Sen.

Exceptor, ōris, m. 3. *leíró, író, másoló*; ein Abschreiber, Copist. Pandect.

Exceptus, a, um, Part. *vett, elfogadott*; empfangen, angenommen. 2) *fogadott, fogadtatott, ldtott*; aufgenommen. Fronte laeta exceptus, Sil. *nyájasan fogadtatott, jó szivvel láttdk*; freundschaftlich aufgenommen. 3) *kivett*; ausgenommen. Excepto eo; *kivévén azt*; ausgenommen. Excepto fratre: *a' bátyját v. öttsét kivévén*; seinen Bruder ausgenommen.

Excerno, crēvi, crētum, cernĕre, 3. v. gr. frumenta cribro, Colum. *megrostálni*; durchs Sieben reinigen. Furfures a' farina, Colum. *kiszitálni, megszitálni*; ausfieben. 2) *kitisztitni, kihajtani p. o. a' testből a' tisztátalanságot*; ausführen, abführen. 3) *kiszemelni, kivdlogatni*; absondern, reinigen.

Excerpo, psi, ptum, pĕre, 3. (ex et carpo); *leszakasztani, leszaggatni, p. o. a' gyümöltsöt*; abpflücken, abbrechen. 2) *kivdlogatni, kiszedni*; *kilrni, kilrogatni kijegyezni, p. o. a' könyvből valamit*; auslesen, aussuchen, sich etwas auszeichnen. Plin. 3) *kivenni, kitörölni*; weglassen, ausstreichen. Me numero illorum excerpam. Hor.

Excerptĭo, ōnis, f. 3. *kilrogatds a' könyvekből*; die Auszeichnung aus einer Schrift. Gell.

Excerptus, a, um, *kivdlogatott, kiszedett*; ausgelesen. 2) *kilrt, kilrogatott*; ausgeschrieben. Excerpta ex auctoribus. Plin.

Excessus, us, m. 4. (excedo), *kimenetel, elmenetel*; das Herausgehen, Fortgehen. Excessus e vita, Cic. *haldl*; der Tod. Post excessum meum, Cic. *haldlom utdn*; nach meinem Tode. 2) *kitsapongds*; das Übermaaß, die Übertretung, Überschreitung.

Excētra, ae, f. 1. *Lernai kigyó*; eine Schlange. Excetra tu! Plaut. *te kigyófaj!* du Schlangenbrut.

Excīdĭo, ōnis, f. 3. i. q. excidium.

Excīdĭum, ĭi, n. 2. (excindo); *elpusztítds, elpusztúlds*; die Zerstörung, Zugrunderichtung. Liv. Virg.

Excido, cīdi, dĕre, 3. (ex et cado) v. gr. e vel de manibus, Cic. *kiesni, leesni, kitsúszni*; herausfallen, herabfallen. Equo excidere, Senec. *a' lóról leesni*; vom Pferde stürzen. 2) Met. *valamitól elesni, elveszteni valamit*; um etwas kommen. Gratia excidere, Cic. *kiesni a' kegyelemből*; die Gunst verlieren. 3) v. gr. memoria, Liv. *kiesni az eszéből, nem jutni eszébe, elfelejteni*; entfallen, vergessen werden, vergessen. Memoria hujus rei mihi excidit. Liv. Nomen tuum mihi excidit, Ovid. 4) v. gr. vinculis, Virg. *kiszökni, kitsuszszanni, kiszaladni*; entwischen. Verbum ipsi ex ore excidit casu aliquo, Cic. *történetből egy szót kiszalasztott a' száján*; es ist ihm von ungefähr ein Wort entfahren. 5) *elvesznl, semmivé lenni, meghalni*; zu Grunde gehen, verloren gehen, umkommen, sterben. Prop. Spes excidit, Ovid *minden reménység elenyészett*; alle Hoffnung ist verschwunden. 6) excidit animo caritas, Sen. *megszűnt a' szeretet*; die Liebe hat aufgehört.

Excīdo, di, sum, ĕre, 3. (ex et caedo); *kivdgni*; herausbauen oder schneiden. Excidere lucum. Cic. *a' berket kivdgni*; den Wald umhauen. Lapides ex terra excidere, Cic. *követ fejteni*; Steine aushauen. 2) v. gr. urbes, domos, Cic. murum, Hor. *elpusztítni, lerontani, földig lerontani*; verwüsten, zerstören. 3) *kitörölni*; vertilgen. Aliquem numero civium excidere. Plin. Ep.

Excĭĕo, īvi, ītum, ēre, 2. vel īvi, ītum, īre, 4. *elöhivni, kihivni, a' helyéből kivenni, v. kimozditni*; hervorrufen, herausrufen, zum Weggehen veranlassen. Juventutem ex Italia excire, Cic. 2) excire somno, vel ex somno, Liv. *álmából felverni, felkölteni*; aus dem Schlafe erwecken. 3) excire alicui lacrymas, Plaut. *valakit sirdsra inditni*; einen Thränen ablocken. 4) excire sonitum pedibus, Liv. *tombolni*; mit den Füssen ein Geräusch erwecken.

Excīpĭo, ēpi, eptum, cīpĕre, 3. v. gr. dentem, Cels. telum e vulnere Cels. *kivenni, kivonni, kihúzni*; herausnehmen oder ziehen. 2) v. gr. ali-

Digitized by Google

quem servitute, Liv. *kiszabadítani*; befreyen, losmachen. 3) v. gr. aliquid, aliquem, Cic. *kivenni a' többi közül, kifogást tenni valakire nézve, v. valami ellen, kikötni valamit*; ausnehmen, eine Ausnahme machen, sich etwas ausbedingen. 4) v. gr. aliquem hospitio, Cic. *valakit befogadni, fogádni, látni p. o. barátságosan, vagy jó szívvel*; einen aufnehmen, empfangen. Locus me excipit, Cic. *az a' hely befogad engem*; der Ort empfängt mich, nimmt mich auf. Aliquem epulis excipere, Tacit. *valakit megvendégelni*; einen bewirthen, tractiren. 5) vulnera excipere, Cic. *sebet kapni, megsebesedni*; Wunden bekommen. 6) *tapasztalni, hallani, megérteni valamit*; erfahren, hören, vernehmen. Aliquid auribus excipere, Cic. 7) *hozzájutni, szert tenni valamire*; bekommen, erlangen. Laudem ex re aliqua excipere, Cic. *dicséretet nyerni valami által*; Lob erhalten. 8) *utánna következni, valamit felvállani*; in der Reihe folgen, auf etwas oder nach einander folgen. Tristem hyemem aestas excepit. Lic. Herculis vitam immortalitas excepit, Cic. 9) aliquid calamo excipere, Svet. *valamit leírni, p. o. a' mit szóval elómondanak*; nachschreiben. 10) v. gr. sanguinem patera excipere, Cic. *tálba venni, tállal felfogni a' vért*; das Blut mit einem Gefäß auffangen.

Excĭpŭla, ae, f. 1. vel, Excĭpŭlum, i, n. 2. *merítő, merő edény*; das, womit man etwas auffängt, Gefäß. 2) *halbárka*; ein Fischhalter. 3) *tesziveszi, egy háló neme*; eine Art Fischnetz oder Fischreuse.

Excīsĭo, ōnis, f. 3. *széllyelrontás, elpusztítás*; die Zerstörung. Cic.

Excīsus, a, um, *kivágott, levágott*; ausgehauen, umgehauen. e) *elpusztított, lerontott*; zerstört.

Excĭtābilis, e, *felviditó, viddmitó*; ermunternd.

Excĭtāte, Adv. *viddmon, elevenen*; lebhaft, munter. Excitatius, Quintil.

Excĭtātĭo, ōnis, f. 3. *felviddmítás, felélesztés, megelevenités, felébresztés*; die Ermunterung.

Excĭtātor, ōris, m. 3. *felviddmitó, felébresztó*; der Ermunterer. Prud.

Excītus, a, um, v. gr. e. somno, Cic. *felébresztett, felköltött*; aufgeweckt. 2) *felviddmitott, eleven, viddm*; aufgemuntert, aufgeweckt. Ingenium excitatum; *játszó elme*; ein aufgeweckter Geist. 3) excitata fortuna; *különös vagy nagy szerentse*; ein großes Glück. Comp. excitatior, Sup. excitatissimus. Odor excitatissimus, Plin. *hathatós szag*; ein sehr starker, durchdringender Geruch.

Excĭto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem e somno, Cic. aliquem a mortuis, ab inferis, Idem. *felköltení*; erwecken. Feras excitare, Cic. *a' vadakat felverni, felkergetni*; aufjagen. Aliquem a mortuis excitare, Cic. *valakit a' haldlból feltámasztani, az életre visszahozni*; einen von den Todten auferwecken. 2) Trop. v. gr. adflictos, Cic. animum amici jacentem, Cic. *vigasztalni, felviditni, megviddmitni, élesztgetni*; aufrichten, ermuntern, erwecken. 3) *gerjeszteni, felgerjeszteni, felindítani valamire*; reitzen, antreiben, erregen, erwecken. Ignem excitare, Caes. *tüzet gerjeszteni vagy rakni*; Feuer machen. Incendium excitare, Cic. *tüzet vagy gyúladást támasztani*; Feuer anlegen. Foculum bucca excitare, Juven. *fújni a' tüzet*; das Feuer anblasen. Suspicionem excitare; *gyanút, támasztani*; Verdacht erregen. Risum excitare, Cic. *nevetséget indítni, okozni, v. szerzeni*; zum Lachen reitzen. 4) v. gr. domum vel turrim, Cic. *épitni, rakni*; bauen.

Excītus, et Excĭtus, a, um, (exeieo); *kihivott, előhivott*; herausgerufen. 2) *felgerjesztett*; rege gemacht. 3) somno excitus; *az álmából felvert, felköltött*; aus dem Schlafe erwecket.

Exclāmātĭo, ōnis, f. 3. *felkidltás*; das Ausrufen.

Exclāmo, āvi, ātum, āre, 1. *kidltani, kidltozni*; schreyen. 2) *felkidltani*; ausschreyen, ausrufen.

Exclāro, āre, 1. *megvildgositni, kivildgositni*; hell machen, erleuchten.

Exclūdo, si, sum, dĕre, 3. (ex et claudo) v. gr. aliquem domo sua; a portu, Cic. *kizárni, kirekeszteni*; ausschließen. 2) Trop. v. gr. aliquem ab hereditate, Cic. *kirekesz-*

Digitized by Google

teni, p. o. az örökségből; ausschließen. 3) aliquem re aliqua, vel a re aliqua, Cic. *megtagadni valakitől valamit*; abschlagen, verweigern. 4) v. gr. aliquem a reditu, Nep. *elzárni, feltartóztatni, hátráltatni*; abhalten, verhindern. 5) pullos ex ovis excludere, Cic. *kiköltени a' tojást*; ausbrüten, Junge ausbrüten. 6) oculum alicui excludere, Plaut. *valakinek a' szemét kiütni, kidöfni*; einem ein Aug ausstoßen.

Exclūsĭo, ōnis, f. 3. *kirekesztés, kizárás*; die Ausschließung. Terent.

Exclūsor, ōris, m. 3. *kirekesztő*; der Ausschließer.

Exclūsōrĭus, a, um, *kirekesztő*; ausschließend. Pandect.

Exclūsus, a, um, *kizárt, kirekesztett*; ausgeschlossen. 2) *elhajtott, elűzött*; verjagt, verbannt. 2) spatiis exclusus iniquis, Virg. *a' kinek ideje nints*; der keine Zeit hat.

Excoctĭo, ōnis, f. 3. (excoquo); *kifőzés, megfőzés*; das Auskochen, die Abkochung. 2) excoctio panis, Cod. Just. *kenyérsütés*; das Brodbacken. Excoctio calcis; *mészégetés*; das Kalkbrennen.

Excoctus, a, um, *kifőzött, megfőzött, megfőtt*; ausgekocht, gekocht.

Excōgĭtāta, ōrum, n. pl. *találmányok, kigondolt dolgok*; allerhand Erfindungen.

Excōgĭtātĭo, ōnis, f. 3. *kigondolás, gondolat*; die Ausdenkung, Ausfindung. Cic.

Excōgĭtātor, ōris, m. 3. *kigondoló, kitaláló*; der Ausdenker, Ausfinner.

Excōgĭtātus, us, m. i. q. excogitatio.

Excōgĭtātus, a, um, *kigondolt, kieszmélt, kitaláit*; ersonnen, ausgedacht, erfunden.

Excōgĭto, āvi, ātum, āre, 1. rem aliquam, Cic. *kigondolni, kieszmélni, kitaláini*; erdenken, erfinden, ersinnen. 2) *hosszas gondolkozás után kitanálni, áttalálni*; ergründen, einsehen.

Excŏlo, ŏlŭi, ultum, cŏlĕre, 3. v. gr. agrum, vineas, rura, Plin. Colum. *mivelni, munkálni*; bearbeiten, bauen. 2) *felékesíteni, tsinosítni*; zieren, putzen, schmücken, verschönern. Parietes marmoribus excolere. Plin. 3) animum excolere doctrina; se philosophia, Cic. *formálni, kiformálni, pallérozni, oktatni, tökélletesíteni*; ausbilden, bilden, unterweisen, vervollkommnen. 4) *gyakorlani*; ausüben. Officium excolere, Cic. *hivataldhan eljárni*; sein Amt wohl verwalten. 5) *megjobbítni, helyre hozni*; verbessern. Excolere vitiosam natutam. Cic. 6) *tisztelni, tisztelettel viseltetni eránta*; verehren. Excolere aliquem vehementer, Cic.

Excŏlo, āre, 1. *megszűrni*; durchseichen.

Excommūnĭcātĭo, ōnis, f. 3. *kirekesztés az anyaszentegyházból*; der Kirchenbann. August.

Excommūnĭcātus, a, um, *anyaszentegyházból kirekesztett*; in den Bann gethan. Hieron.

Excommūnĭco, āre, 1. *az anyaszentegyházból kirekeszteni*; in den Bann setzen. Hieron.

Excondo, dĕre, 3. *alkatni, tsindlni*; machen, bauen.

Exconsul, ŭlis, m. 3. *volt Consul, Consul viselte ember*; ein gewesener Consul.

Excŏquo, cŏxi, cŏctum, cŏquĕre, 3. *kifőzni*; auskochen, herauskochen. 2) *kisűtni*; ausbraten. Sen. 3) exsoquere malum alicui, Plaut. *valaki veszedelmére gonoszt forralni*; einem ein Unglück bereiten.

Excornis, e, *szarvatlan*; ohne Hörner. Tertull.

Excors, dis, o, 3. (ex et cor), *szívetlen*; ohne Herz. 2) *ostoba, esztelen*; ohne Verstand, dumm, albern. Cic.

Excrēmentum, i, n. 2. (excerno), *rostaally, otsú*; das Ausgesiebte. Colum. 2) *undokság, ganéj*; der Unrath, Koth. 3) v. gr. oris; *nyál, pök, turha*; der Speichel, Auswurf.

Excrĕmo, āre, 1. *elégetni*, verbrennen.

Excrĕo, vide: Exscreo.

Excrescentia, ae, f. 1. *kinövés*; das Auswachsen. 2) *gümö, növés, kinövés*; ein Gewächs, Anwachs.

Excresco, ĕvi, crētum, crescĕre, 3. *kinőni belőle, v. valamiből*; heraus, hervor wachsen. 2) *felnőni, megnőni*; in die Höhe wachsen, aufwachsen oder wachsen. 3) Trop. *nőni, növekedni, elhatalmazni*; wachsen, zunehmen, über Hand nehmen. Luxus in dies excrescit. Colum.

Excrētĭo, ōnis, f. 3. *nyál, pök, tur-*

Digitized by Google

ha, kivetés; der Speichel, Auswurf.

Excrētum, i, n. 2. *otsú, rostaally*; das Ausgesiebte.

Excrētus, a, um, (excresco); *megnött, felnött*; erwachsen, aufgewachsen. 2) (excerno) *kirostált*; ausgesiebt.

Excrŭciābilis, e, *gyötrelemre méltó*; werth gemartert zu werden. Plaut.

Excrŭcĭātĭo, ōnis, f. 3. *kinzás, gyötrés*; die Marter, Folter. August.

Excrŭcĭātus, us, m. 4. *kinzás, gyötrés*; die Marter, Folter. Prud.

Excrŭcio, āvi, ātum, āre, 1. *kinzani, gyötreni*; quälen, martern, foltern. Plaut. Cic. Excruciari; *gyötródni*; sich ängstigen. 2 v. gr. rem, aliquid, Tertul. *kitsikarni*; durch Martern erpressen.

Excŭbātĭo, ōnis, f. 3. *őrállás*; das Wachen, Wachehalten. Val. Max.

Excŭbĭae, ārum, pl. f 1. (excubo), *kinn fekvés, a' házon kivül*; das Liegen außer dem Hause. Plaut 2) *őrállás*; das Wachen, Wachehalten, Wachehaben, z. B. bey den Soldaten. Cic. Excubias agere alicui, Ovid. Tacit. *valaki mellett őrt állani, valakit őrzeni*; für Jemanden Wache halten, ihn bewachen. 3) *őr, őrálló*; die Wache, Schildwache.

Excŭbĭtor, ōris, m. 3. *őr, őrálló*; der Wächter, der die Wache hat.

Excŭbĭtus, us, m. 4. *őrállás*; das Wachen, die Wache.

Excŭbo, ui, ĭtum, āre, 1. *kinn feküdni a' ház előtt*; vor oder außer dem Hause liegen. Cic. Plin. 2) *őrt állani, vigyázni*; Wache halten, wachen. Alicui rei excubare, Plin. *valamire vigyázni*; über etwas wachen. 2) v. gr. ova, Colum. *kikölteni*; ausbrüten.

Excūdo, di, sum, ĕre, 3. v. gr. scintillam, Virg. *kiütni*; herausschlagen, hervorbringen. 2) v. gr. ova, Varr. *kiköltetni*; ausbrüten. 3) *készitni, elkészültni, p. o. munkát, irást*; verfertigen, z. B. eine Schrift. Cic. 4) *elszarolni, kiszarolni valakitől valamit*; abzwingen, abnöthigen.

Exculcātus, a, um, *félrenyomott, p. o. saru*; ausgetreten, vertreten. 2) *régi, avult, kopott*; alt, verlegen, altväterisch. Verbis uti nimis obsoletis exculcatisque. Gell.

Exculco, āre, 1. (ex et calco); *kitapodni, kinyomni*; austreten. 2) *összetapodni, megtapodni*; eintreten, dicht treten, zusammen treten.

Exculpo, āre, 1. *menteni, kimenteni*; entschuldigen. Gloss.

Excultor, ōris, m. 3. *kitsinosító*; der Ausgierer, Schmücker. Tert.

Excultus, a, um, *mivelt, munkált, p. o. föld*; gebaut. 2) *kitsinositott, feltzifrázott*; geziert, ausgeschmückt. 3) *kiformált, kipallérozott, tudós*; ausgebildet, gelehrt. Ingenia disciplinis exculta. Cic.

Excuratus, a, um, *gondal és szorgalommal készitett*; mit Sorgfalt und Fleiß zubereitet.

Excuro, āre, 1. *gondoskodni felőle, gondosan elkészitni*; mit besonderem Fleiße zubereiten, besorgen. 2) 2) *dpolgatni*; warten, pflegen. Plaut.

Excurro, cŭcurri, et curri, cursum, currĕre, 3. v. gr. foras, Cic. *kiszaladni, kifutni*; herauslaufen, hinauslaufen. 2) *kirohanni, kiütni*; einen Ausfall thun. 3) v. gr. in locum aliquem, Quint. *valahova rövid időre elfordúlni, elmenni, eltávozni*; wohin gehen, auf kurze Zeit sich wohin begeben, verreisen. Ad aliquem excurrere, Quint. *valakit meglátogatni p. o. falun*; einen besuchen. 4) *a' határon kivül menni, kitsapongani, kerengeni a' beszéddel*; ausschweifen, weitläufig seyn. Oratio longe excurrit, Cic. 5) *a' mértéket felyülhaladni, túl lenni rajta*; über das Maß gehen, auslaufen. Triennium est, et quod excurrit, Cic. *három esztendeje, és még többis valamivel*; es sind drey Jahre, und noch darüber. 6) *kiterjedni, messzire kinyülni*; sich erstrecken.

Excursātĭo, ōnis, f. 3, *megtámadás, kitsapás*; der Angriff, Anfall. Val. Max.

Excursĭo, ōnis, f. 3. v. gr. militum, Nep. *kitsapás, kiütés*; der Ausfall, das Herumstreifen. 2) *megtámadás, rajtamenés*; der Angriff, die Attake. 3) *kitsapongás, a' beszédben*; die Abschweifung im Reden. 4) *mulatságból való rövid útazás, elútazás kevés időre*; das Verreisen, die Reise, Lustreise.

Excursor, ōris, m. 2. *szaguldozó, szökevény*; ein Streifer, Partheygän-

Digitized by Google

ger. 2) *kém*; ein Spion. 3) *kengyelfutó*; ein Läufer.

Excursus, us, m. 4. *kiszaladás, kifutás*; das Herauslaufen, Auslaufen. 2) *megtámadás, rárohanás*; der Angriff, Einfall. 3) *kitsapongás a' beszédben*; Abschweifung im Reden. 4) *kidllás, p. o. a' kószál kiállása a' tengerből*; die Hervorragung. Plin.

Excūsābĭlis, e, *menthető*; zu entschuldigen, einer Entschuldigung werth.

Excūsāte, Adv. *menthetőleg*; mit Entschuldigung, verantwortlich.

Excūsātĭo, ōnis, f. 3. *mentség*; die Entschuldigung. Temporis excusatione uti, Cic. *idővel menteni magát, p. o. az idő rövidségével*; sich mit der Zeit entschuldigen. 2) *felszabadítás valami alól*; die Befreyung von etwas.

Excūsātor, ōris, m. 3. *mentő*; der Entschuldiger. August.

Excūso, āvi, ātum, āre, 1. (ex et causa), v. gr. se apud aliquem, vel alicui Cic. se de aliqua re, Caes. *menteni, p. o. magát vagy mást*; entschuldigen. 2) *mentségül hozni fel valamit, vagy okolni*; zur Entschuldigung oder Ursache vorbringen oder anführen. Oculorum valetudinem excusare, Liv. *szemei fájdalmát hozni elő mentségül, vagy azt okolni*; die bösen Augen statt einer Entschuldigung vorwenden. 3) *szabadon beszélleni valamiről*; frey sprechen von etwas. Tac.

Excūsor, ōris, m. 3. *érts edény készítő*; Verfertiger der Geschirre aus Metall. Quint. 2) v. gr. typorum; *betűöntő*; ein Schriftgießer. 3) librorum excusor; *könyvnyomtató*; ein Buchdrucker.

Excusse, Adv. *szorosan*; genau. Sen.

Excusso, āre, 1. (Freq. ab: excutio), *lerázni, elűzni*; abschütteln, verjagen, entfernen. Tertull. 2) *végigjárni, megvizsgálni*; examiniren, untersuchen.

Excussus, us, m. 4. *kiverés, megverés*; die Ausklopfung, das Schlagen. Prud.

Excussus, a, um, (excutio); *kirázott*; ausgeschüttelt. 2) *kiűzött, kihajtott*; herausgetrieben. 3) *kikeresett, megvizsgált*; durchsucht, durchforscht.

Excusus, a, um, (excudo); *kiütött*; herausgeschlagen. 2) v. gr. typis; *kinyomtatott*; gedruckt.

Excūtĭo, cussi, cussum, cūtĕre, 3. v. gr. pulverem, Ovid. jugum, Plin. *kirázni, lerázni*; ausschütteln, abschütteln. 2) v. gr. oculum, Svet. dentes, Plaut. *kiűtni, kiverni*; ausschlagen, herausschlagen. 3) v. gr. aliquid de manibus, Pers. *kiűtni, kisapni, p. o. a' kezéből*; schlagen, z. B. aus den Händen. 4) lacrymas alicui excutere, Ter. *könnyhullatásra fakasztani*; einem Thränen erpressen. 5) e puppi in mare excuti, Curt. *kiesni a' hajóból a' tengerbe*; aus dem Schiffe in das Meer fallen. 6) *inditni, támasztani, okozni*; hervorbringen, erregen. Largum imbrem excusserunt procellae; *a' szélvész nagy záport hozott*; der Sturmwind hat einen großen Platzregen herabgestürzt 7) aliquem; *kikeresni, p. o. valakinek mindenét*; einen durchsuchen, visitiren. 8) Intelligentiam suam excutere, Cic. *minden tudományját vagy tehetségét elővenni*; seinen Verstand zu Rathe ziehen. 9) Rationem excutere, Plin. *a' számadást megvizsgálni*; die Rechnung untersuchen. 10) Onus visceribus excutere, Ovid. *idétlent szülni*; mißgebären, abortiren. 11) Risum excutere, Hor. *nevetséget inditni*; ein Gelächter erwecken. 12) Excutere aliquem patria, Virg. *valakit hazájából kihajtani*; einen aus dem Vaterlande jagen. 13) equus excutit, Liv. *ex a' ló leveti az embert*; das Pferd wirft. 14) excuti somno, Virg. *felverni valakit az álmából*; plötzlich aufgeweckt werden. 15) excutere libros, scriptores, Cic. *kikeresni a' könyvből*; nachschlagen, aufsuchen; it. *megolvasni a' könyvben*; durchlesen. 16) *megvizsgálni, vizsgálóra venni*; untersuchen, examiniren, prüfen.

Exdecĭmo, āre, 1. *megtizedelni, a' tizedet kivenni*; den Zehenden herausnehmen. Gloss.

Execo etc. Execror etc. Executio etc. vide: Exseco, Exsecror, Exsecutio, etc.

Exĕdentŭlus, a, um, *fogatlan*; zahnlos.

Exĕdo, ēdi, ēsum, ĕdĕre, 3. *kienni, megenni belőle*; ausessen. 2) *megemészteni, megenni*; aufessen, ver-

Digitized by Google

zehren. Sollicitudine exedi, Cic. *a' bánat miatt megemésztődni*; vor Kummer verzehrt werden. 3) *kirágni, elrágni*; ausfreſſen, zernagen. 4) aliquem exedere, Ter. *valakit minden vagyonából kiélni*; einen arm eſſen.

Exĕdra, ae, f. 1. *üléssékekkel megrakott tornátz, beszéllgető hely*; ein Siz, beſonders in einer Gallerie, wo man ſich des Geſprächs wegen niederließ. Cic.

Exĕdrium, ii, n. 2. Demin. i. q. exedra, Cic.

Exēdūrātus, a, um, *meglágyított*; erweicht. Tertull.

Exēfĭcio, ēffēci, ēffectum, ēffĭcĕre, 3. *végrehajtani, elvégezni*; ausrichten, vollenden. Plaut.

Exĕgēmătĭcus, a, um, *elbeszélő, előadó, magyarázó*; erzählend, erklärend.

Exĕgēsis, is, f. 3. *magyarázás, megmagyarázás*; die Erklärung, Auslegung, Erläuterung.

Exĕgētes, vel Exegeta, ae, m. 1. *magyarázó*; ein Ausleger, Erklärer. 2) idem quod Augur; *jövendölő, próféta*; Wahrſager, Seher, Prophet.

Exĕgētĭcus, a, um, *magyarázásbéli, magyarázó*; zur Erklärung gehörig, erklärend, auslegend. Scripta exegetica; *magyarázó irások*; auslegende Schriften.

Exemplar, et Exemplare, āris, n. 3. *példa, mustra, formaremek, példaremek*; ein Muſter, Modell. 2) *mássa valaminek, lemsolat*; eine Copie, Abſchrift. Cic. 3) exemplar libri; *nyomtatvány*; ein Exemplar eines Buches.

Exemplāris, e, 3 *példás*; muſterhaft. Virtutes exemplares, Marcell.

Exemplārius, a, um, i. q. exemplaris.

Exemplo, āre, 1. *másolni, lemsolni*; copiren. Sidon.

Exemplum, i, n. 2. *példa*; das Beyſpiel. Exempli causa vel gratia, Cic. *példának okáért, például*; zum Beyſpiele. Exemplum capere de aliquo, vel ab aliis sumere, Ter. *például venni másokról*; ein Beyſpiel nehmen. Facere aliquid exemplo, Cic. *más például tenni valamit, azt követni*; etwas nachthun. Exemplum in aliquem statuere, vel edere, Cic. *például adni valaki meghüntetésében, valakit példásképpen meghüntetni*; ein Exempel an einem ſtatuiren, zum Beyſpiele anderer ſtrafen, exemplariſch ſtrafen. Tempora sine exemplo, Cic. *példa nélkülvaló idők, mostoha idők*; ſeltſame Zeiten. 2) *mássa valaminek, lemsolás*; eine Copie, Abſchrift. 3) *eredeti példa, példaremek, mustra*: ein Muſter, Modell, Originell.

Exemtĭlis, e, *kivehető*; was ſich herausnehmen läßt. Colum.

Exemtio, ōnis, f. 3. (eximo); *kivevés, kivétel*; Herausnehmung.

Exemtor, ōris, m. 3. *kivevő*; der Herausnehmer.

Exemtus, us, m. 4. *kivétel*; die Herausnehmung, Wegnehmung. Vitruv.

Exemtus, a, um, *kivétetett, kivett, kikötött*; herausgenommen. 2) *szabados, szabad, le nem köteleztetett*; frey, nicht unterworfen. 3) honoribus exemtus, Plin. *tisztségre vagy hivatalra fel nem vétethető*; von Ehrenſtellen ausgeſchloſſen.

Exĕnĭum, ii, n. 2. *ajándék*; ein Geſchenk. Dipl.

Exentĕro, āvi, ātum, āre, 1. *a' belit kivetni*; ausweiden, die Eingeweide herausnehmen. 2) Met. v. gr. marsupium alicui, Plaut. *kiüríteni*; ausleeren.

Exĕo, īvi et ii, ĭtum, īre, 4. v. gr. ex navi, Nep. foras, Terent. domo, Cic. *kimenni, elmenni valamelly helyről, valahonnan*; herausgehen, weggehen. Limen exire, Ter. *a' küszöbön kilépni*; über die Thürſchwelle hinausgehen. 2) Trop. de vita vel e vita exire, Cic. *meghalni*; ſterben. A se exire, Petron. *az esznének elmenni*; ſeinen Verſtand verlieren. A memoria exire, Sen. ex animo exire, Cic. *kiesni az esznéből, elfelejteni valamit*; vergeſſen werden. Aere alieno exire, Cic. *kiverekedni az adósságból*; aus den Schulden kommen. Modum exire, Ovid. *kaladni a' módját, túl menni a' határon*; überſchreiten. Fama exiit, vel exiit in vulgus, Nep. *elment a' hire*; es iſt allgemein bekannt worden. 3) *kijönni, kinőni, kitsirdzni*; hervorkommen, ausſchlagen, hervorkeimen. Folia a radice exeunt, Plin. 4) *kiterjedni, nyúlni, kinyúlni*; ſich erſtrecken. Vita, licet supra mille annos exeat, etc. Senec. 5) *végződni*;

Digitized by Google

ausgehen, sich endigen. Exeunte anno, Cic. *az esztendő végével*; am Ende des Jahres. Exire in literam L, Quint. *L betűn végződni, Lhetűbe menni ki*; sich auf den Buchstaben L endigen. 6) in altitudinem exire, Plin. *magasra felnőni*; in die Höhe wachsen.

Exĕquiae, Exĕquor, vide: Exsequiae, Exsequor, etc.

Exercĕo, cui, citum, cēre, 2. (ex et arceo) v. gr. aliquem in re, se ad aliquid, se re, Cic. *gyakorlani, v. gyakorolni*; üben. 2) *folytatni*; thun, verrichten. Quaestionem in aliquem, et de aliquo exercere, Liv. *pert folytatni valaki ellen*; einem den Proceß machen, Proceß führen. 3) discordias cum aliquo exercere, Sallust. *valakivel gyűlölségben élni*; mit einem in Haß und Feindschaft leben. 4) *mivelni, munkálni*; bearbeiten; terram exercere, Virg. Colles vomere exercere, Virg. *a' földet mivelni, szántani*; die Erde umackern, das Feld bauen. 5) *valamire adni magát, valamit tanúlni, folytatni, űzni, p. o. a' mesterséget*; sich mit etwas beschäftigen, sich auf etwas legen, etwas treiben; medicinam exercere, Cic. 6) vectigalia exercere, Cic. *az adót beszedni*; die Steuern eintreiben. 7) sumtum suum exercere, Ter. *hasznot fordítni a' költségen*; die Kosten mit Nutzen einziehen.

Exercĭtāmentum, i, n. 2. *gyakorlás*; die Übung. Apul.

Exercĭtāte, Adv. *gyakorolva, gyakorlással*; geübt, mit Übung; exercitatius, Senec.

Exercĭtātĭo, ōnis, f. 3. *gyakorlás*; die Übung. Cic. 2) *gyakorlás, bétöltés, tselekvés*; die Ausübung. Cic. 3) exercitatio corporis, Cels. *a' testnek mozgása, testi gyakorlás*; die Bewegung des Körpers, Leibesübungen.

Exercĭtātor, ōris, m. 3. *gyakorló*; der andere übt.

Exercĭtātus, a, um, in aliqua re, vel: aliqua re, Cic. *gyakorlott*; geübt. 2) v. gr. ad rem aliquam, Ter. curis, Cic. *hozzá szoktatott valamihez, hozzá törődött*; angewöhnt, abgerichtet, gewöhnt an etwas. Comp. exercitatior. Sup. exercitatissimus. Gell.

Exercĭte, Adv. *gyakorolva, gyakorta*; mit Übung, oft.

Exercĭtĭo, ōnis, f. 3. i. q. Exercitatio.

Exercĭtĭum, ĭi, n. 2. *gyakorlás*; die Übung. Sallust.

Exercĭto, āre, 1. (Freq. ab exerceo), v. gr. corpus, atque ingenium, Sall. *gyakorlani, v. gyakorolni*; üben, oft üben.

Exercĭtor, ōris, m. 3. *gyakorló, gyakorló mester*; der über, Übungsmeister. Plaut.

Exercĭtōrĭus, a, um, *gyakorlásbéli, gyakorlást illető*; die Übung betreffend. Tertull.

Exercĭtŭālis, e, (exercitus) *hadi sereget illető*; die Armee betreffend. Ammian.

Exercĭtus, a, um, *gyakorlott*; geübt. 2) *tapasztalt, sok tapasztalással bíró*; erfahren. 3) v. gr. aliqua re, vel: in aliqua re, Cic. *bajlódott, veszödött*; geplagt, Plage gehabt.

Exercĭtus, us, m. 4. (exerceo), *gyakorlás*; die Übung. Plaut. 2) *sereg, hadi sereg, had*; das Kriegsheer, die Armee. Robur exercitus, Curt. *a' hadiseregnek a' java vagy színe*; die besten Truppen. Exercitus pedester, Nep. *a' gyalogság*; die Infanterie. 3) *fájdalom, bú, bánat*; der Schmerz, Kummer, der einen plagt Plaut.

Exĕro, vide: Exsero.

Exerro, āre, 1. *eltévelyedni, p. o. az úttól, útból*; abirren, vom Wege irren oder abgehen. Stat.

Exertus, vide: Exsertus.

Exĕsor, ōris, m. 3. *megemésztő, megevő*; Ausfresser, Wegfresser, Verzehrer. Lucret.

Exesto, i. e. extra esto, Fest.

Exĕsus, a, um, *megevett, megemésztett*; gefressen, verzehrt.

Exfŏdio, pro: effodio, ĕre, 3. *kiásni*; ausgraben.

Exfŏlĭo, āre, 1. *lefosztani a' leveleit*; entblättern.

Exfrico, āre, id. qu. effrico, *letörleni, lesúrolni*; abwischen, abreiben.

Exhaerĕdo, etc. i. q. Exheredo etc.

Exhālātĭo, ōnis, f. 3. *kigőzölgés*; die Ausdünstung.

Exhālo, āvi, ātum, āre, 1. *kigőzölgeni*; ausdämpfen, ausdünsten. 2) e. gr. crapulam et vinum, Cic. *a' mámort kialudni*; den Rausch vom Weine ausschlafen. 3) e. gr. animam

Digitized by Google

vitam, Virg. Ovid. *meghalni*; sterben. 4) *gőzölgeni*; duften, dampfen.

Exhaurio, si, stum, īre, 4. *kimeríteni, kimerni*; ausschöpfen. e. gr. civitatem bonis, Cic. *a' várost pénzétől v. javaitól megfosztani*; eine Stadt am Gelde ganz erschöpfen, entblößen. 2) *kiállani, eltürni, elvégezni*; überstehen, vollenden e. gr. labores in aliqua re, Plin. jun. *nagy fáradtságot forditni valamelly dologra*; große Mühe an eine Sache wenden. e. gr. mandata alicujus, Cic. *valaki parantsolatit végrehajtani*; eines Aufträge ausrichten. 3) e. gr. sentinam ex urbe, Cic. *el, v. kitakarítni*; wegschaffen. 4) e. gr. domos, Cic. *kiürítni, kiüresíteni*; ausleeren. 5) e. gr. dolorem alicui, *elosztalni*; benehmen. 6) *ásni*; graben. e. gr. humum ligonibus, Stat. *megkapdlni a' földet*, die Erde umhacken. 7) *gyengitni, erőtlenitni*; schwächen. Exhaurit a grum cubantem alvus fluens. Cels. 8) exhaurit fluvius regionem, Lucan. *a' vizárja elpusztitja a' tartomdnyt*; der Strom verwüstet das Land. 9) *megszünni*; aufhören. Exhaustus est sermo hominum, Cic.

Exhaustus, a, um, *kimeritett, kiszáradt*; ausgeschöpft, ausgetrocknet, versiegt. 2) e. gr. amicorum benignitas, Cic. *kimeritett*; erschöpft. 3) *végrehajtott, elvégzett*; vollendet, ausgemacht. Bella exhausta, Cic. 4) e. gr. multo sudore juventus, Lucan. *elgyengitett, ellankasztott, elfárasztott*; abgemattet, entkräftet.

Exhedra, i. q. Exedra.

Exherbo, āre, 1. *fütől megtisztitni, kigyomlálni*; vom Graſe säubern, das Gras ausjäten.

Exhērēdātio, ōnis, f. 3. *örökségből kitagadás, v. kirekesztés*; die Enterbung.

Exhērēdātus, a, um, *örökségből kitagadott, v. kirekesztett*; enterbt.

Exhērēditātio, ōnis, f. 3. i. q. Exheredatio.

Exhērēditātus, a, um, i. q. exheredatus.

Exhērēdito, āre, 1. *örökségből kitagadni, v. kirekeszteni*; enterben.

Exhērēdo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Cic. *örökségből kitagadni, v. kirekeszteni*; enterben. 2) e. gr. mensam, Plin. *elfogni, v. megtagadni valamit az örököstől*; dem Erben etwas entziehen.

Exhēres, ēdis, c. 3. *örökségből kitagadott, örökségtől megfosztott, örökség nélkül való*; enterbt, erblos. 2) vitae suae aliquem exheredem facere, Plaut. *valakit megölni, v. életétől megfosztani*; einen tödten. 3) exheredem se facere bonis suis, Idem. *mindenjavait elprédálni*; sich um sein ganzes Vermögen bringen.

Exhíbĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. (habeo) *kiadni, általadni, mutatni, elő v. megmutatni*; herausgeben, ausliefern, zeigen, sehen lassen. 2) e. gr. alicui molestiam, Cic. *szerezni, okozni*; verursachen. 3) *gyakorlani, üzni*; ausüben. e. gr. vocis fidem, Phaedr. *igéretét, v. adott szavdt bétölteni, v. bételyesitni*; sein Versprechen erfüllen. 4) *mutatni, valaki eránt mutatni, valakihez viseltetni*; erweisen, erzeigen. 5) e. gr. culpam, *felelni róla*; dafür stehen. 6) *követni, majmolni*; nachahmen. e. gr. aliquem, Svet. *játszani valaki személlyét a' theátromon*; einen in der Comödie aufführen. 7) *forditni valamire*; anwenden. Nullam exhibere horam, in tali cive liberando, Cic. *egy illyen polgár szabaditásában egy órát sem mulatni el*; keine Stunde unterlassen, für die Freyheit eines solchen Bürgers zu sorgen. 8) e. gr. sonos, Ovid. *adni*; von sich geben. 9) *tartani, táplálni*; erhalten, unterhalten, ernähren. 10) *adni, közölni*; geben, mittheilen.

Exhibitio, ōnis, f. 3. *általadás, odanyújtás, elömutatás*: die Darreichung. 2) *kiadás, általadás*; die Auslieferung. 3) *mutatás, viseltetés*; die Erzeigung.

Exhibitor, ōris, m. 3. *előadó, bémutató*; ein Darsteller.

Exhibitōrius, a, um. *általadásra való, v. tartozó, általadni való*; zum Ausliefern gehörig. Interdicta exhibitoria, JCt. *ról tilalma valami kiadásának*; das Verboth des Richters, etwas auszuliefern.

Exhibitus, a, um, (exhibeo) *általadott, elömutatott, odanyújtott*; gezeigt, dargereicht, ausgeliefert.

Exhilarātio, ōnis, f. 3. *megörvendeztetés*; die Erfreyung.

Digitized by Google

Exhĭlărātus, a, um, *megörvendeztetett*; erfreuet.

Exhĭlăro, āvi, ātum, āre, 1. *megörvendeztetni, meg, v. felvidámítni*; erfreuen, fröhlich machen.

Exhinc, *erre, ezután, azután, annakutánna*; hierauf, hernach.

Exhŏnŏro, āre, 1. *megbetstelenítni, betsületétől megfosztani*; entehren, verunehren.

Exhorrĕo, ui, ēre, 2. *iszonyodni*; ſich entſetzen, e. gr. aliquid, Colum. *valamitől megijjedni*; vor etwas erſchrecken.

Exhorresco, rui, ĕre, 3. *rázkódni, megrázkódni, borzadozni, irtózni*; ein Schaudern empfinden, ſchaudern, erzittern. 2) *megijjedni, megrettenni*; ſich entſetzen, erſchrecken. e. gr. vultum alicujus, Virg. *valakinek nem merni szeme elébe kerülni*; einem nicht dürfen unter die Augen treten.

Exhortātōrĭus, a, um, e, gr, epistola; *intő*; zum Ermahnen gehörig.

Exhortātĭo, ōnis, f. 3. *intés, serkentés, nógatás*; die Ermahnung, Ermunterung.

Exhortātīvus, a, um, *intésre, nógatásra, serkentésre való*; die Ermahnung betreffend.

Exhortātor, ōris, m. 3. *intő, nógató, serkentő*; der Ermahner, Ermunterer. Tertull

Exhortātōrĭus, a, um, *intő, nógató*; ermahnend.

Exhortor, ātus sum, āri, Dep. 1. *inteni, nógatni, serkenteni*; ermahnen, ermuntern. 2) e. gr. aliquem in aliquid, et in aliquem, Cic. Ovid. *ellene ingerleni, fellovalni*; anhetzen.

Exhydrĭas, ae, m. 1. *esővel járó szél*; ein Regenwind.

Exibilo, Exicco, Exico, vide: Exsibilo, etc.

Exigesco, ĕre, 3. *megtűzesedni*; feurig werden.

Exigo, ēgi, āctum, ĭgĕre, 3. (ex et ago) e. gr. aliquem urbe, et ex urbe, Cic. *ki, v. elhajtani, ki, v. elűzni, ki, v. elkergetni*; wegjagen, forttreiben, hinaustreiben. 2) e. gr. nomina, Cic. (*adósságot*; die Schulden), *beszedni, behajhászni*; eintreiben, einfordern. 3) e. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *kérni*; fordern, begehren. Necessitas exigit, Colum. *a' szükség kívánja, v. hozza magával*; die Noth erfordert's. 4) e. gr. aetatem, vitam, Plaut. *eltölteni*; zubringen. 5) e. gr. poenam ab aliquo, Ovid. *büntetésre vonni, v. húzni*; einen zur Strafe ziehen. 6) e. gr. stylo, Quint. *leírni, előadni*; beſchreiben. 7) e. gr. opus, Ovid. *el, v. bévégezni, végrehajtani, tökélletességre vinni*; vollenden, endigen. Mediam dies exegit horam, Idem. *dél van*; es iſt Mittag. 8) e. gr. de re aliqua, Plin. jun. (*valamit*; etwas) *megfontolni, meggondolni, gondolóra venni*; erwägen, überlegen. 9) e. gr. ferrum per praecordia, Ovid. *tasztítni, szúrni, ütni*; treiben, ſtoßen. 10) *szenvedni, tűrni, kiállani*; leiden, dulden, ausſtehen. 11) e. gr. columnas ad perpendiculum, Cic. *egyengetni*; richten. 12) e. gr. mare, Plin. *tengerre merni menni*; ſich über das Meer wagen. 13) e. gr. manu pondus, Svet. *kézzel mérsékelni valaminek nehézségét*; in der Hand verſuchen, wie ſchwer es ſey. 14) *valamit készíttetni, v. tsináltatni, megvizsgálni, hogy az egyezés szerént készítődött é valami*; etwas machen laſſen, oder unterſuchen, ob etwas dem Contracte gemäß gemacht iſt. 15) e. gr. de aliqua re cum aliquo, Cic. *valakivel valamire alkudozni*; mit einem über etwas handeln.

Exĭgŭe, Adv. *kevéssé, tsekélyűl, együgyűen, rosszúl*; wenig, ſchlecht, gering. 2) epistola exigue scripta, Cic. *kevés reménységet nyújtó levél*; ein Brief, der wenig Hoffnung macht. 3) *takarékosan, szűk marokkal*; karg. 4) *alatsonyan, alatsonyelkűen*; niederträchtig.

Exĭgŭĭtas, ātis, f. 3. *kisség, kitsinység, kitsinyvólt*; die Wenigkeit. e. gr. temporis, Liv. *időrövidség*; die Kürze der Zeit. 2) e. gr. fisci, Cic. Svet. *szükség, szegénység*; der Mangel, die Armuth. 3) *tsekélység*; die Kleinigkeit, kleine Beſchaffenheit.

Exĭgŭus, a, um, *kis, kitsiny, tsekély, rossz*; klein, gering, ſchlecht. 2) e. gr. animi, Claud. *tsüggedtszívű*; kleinmüthig. 3) *kevés*; wenig. Numero exigui, Virg. *kevés számmal*; wenig an der Zahl. Superl. exiguissimus, Plin. jun. *igen kitsiny*; ſehr klein.

Exĭlĭo, vide: Exsilio.

Exĭlis, e, Adj. *vékony, sovány, ősztövér*; dünn, mager. 2) Trop. e. gr.

Digitized by Google

genus sermonis, oratio, Cic. *száraz, sovány*; trocken. 3) e. gr. hereditas, Plin. *tsekély, gyenge, rossz, kis, kitsiny*; gering, ſchwach, ſchlecht, klein. 4) e. gr. via, Ovid. *rövid, kurta*; kurz. 5) e. gr. aegritudinum, Plin. *ment, szabad*; frey von etwas. 6) e. gr. vox, Plin. *gyenge, erőtlen*; ſchwach.

Exilĭtas, ātis, f. 3. *kisség, kitsinység*; die Wenigkeit. 2) *vékonyság*; die Dünne. 3) Trop. e. gr. in dicendo; *sovánnyság a' beszédben*; die Trockenheit im Reden.

Exĭlĭter, Adv. *tsekélyűl, rosszúl*; gering, ſchlecht. 2) *tsendesen, lassan*; leiſe.

Exĭlium, vide: Exsilium.

Exĭmĭe, Adv. e. gr. diligere, Cic. *különösen, rendkivűl, igen, erősen*; ſonderlich, ſehr. 2) *jelesen, derekasan*; vortrefflich. e. gr. coenare, Juv. *pompásan, v. igen jó izűen enni*; köſtlich ſpeiſen.

Exĭmĭĕtas, ātis, f. 3. *nagyság, főség, derékség, jelesség*; die Hoheit, Vortrefflichkeit. 2) *rendkivűlvalóság*; die Außerordentlichkeit.

Exĭmĭus, a, um, *derék, jeles, kikeresett, válogatott*; vortrefflich, auserleſen. 2) e. gr. virtus, Cic. *rendkivűlvaló, felettébbvaló*; außerordentlich, ungemein.

Exĭmo, ĕmi, emtum, ĕre, 3. *kivenni*; heraus nehmen. 2) e. gr. in libertatem, Liv. *megszabaditni*; frey machen. 3) e. gr. curam alicui, Plaut. *eloszlatni*; benehmen. 4) *agyonütni*; todt ſchlagen 5) e. gr. alicui pateram, Plaut. *elvenni, elragadozni*; rauben. 6) e. gr. diem dicendo, Cic. *az időt beszéddel eltölteni igyekezni a' végzés megakaddlyoztatásdra*; die Zeit mit Reden hin zu bringen ſuchen, damit der Rathſchluß nicht könne gemacht werden.

Exin, Adv. *arra, arrafelé, a' szerént, a' dologhoz képest*; darnach, nach Beſchaffenheit der Sache. 2) *azután, annakutánna*; darnach, hernach.

Exĭnānĭo, īvi, ītum, īre, 4. *kiűritni, kiűresitni*: leer machen, ausleeren. 2) *semmivétenni, megaldani*; zu nichte machen. 3) e. gr. aliquem, Cic. *kirabolni, kipréddálni*; einen ausplündern. 4) e. gr. navem, Cic. *kiűresitni, kirakni belőle holmit*; ausladen. 5) e. gr. patrimonium, Ulp. *örökségét elpusztitni, eltékozolni*; ſein Vermögen durchbringen. 6) e. gr. aciem, Caes. *ritkán állitni a' kadirendet*; die Schlachtordnung dünne ſtellen.

Exĭnānītĭo, ōnis, f. 3. *kiűritės, kiűresitės*; die Ausleerung. e. gr. alvi, Plin. *szék, kasűresitės*; der Stuhlgang. 2) e. gr. florescendi, Plin. *elfogyasztás, elerőtelenitės*; die Erſchöpfung, Entkräftung. 3) *megaldzás*; die Erniedrigung. Status exinanitionis Christi. Theol.

Exinde, *azután, annakutánna*; hierauf, hernach. 2) *azólta, attólfogva*; von derſelben Zeit an.

Exĭnfŭlo, āre, 1. *fel, v. mególdani*; aufbinden, los machen. Fest. ab Infulis Sacerdotum, quas filamenta vocabant.

Exĭŏcor, ātus sum, āri, 1. Depon. *megtréfálni*; ausſcherzen. Catull.

Exīstēntĭa, ae, f. 1. *létel, lét*; das Daſeyn, die Exiſtenz. Terminus technicus philosophorum. (Exsisto).

Existĭmābĭlis, e, *hihető, vélhető, gyanithato*; vermuthlich.

Existĭmātĭo, ōnis, f. 3. *vélekedés, vélemény*; die Meinung, das Urtheil. Tacita existimatione reprehendi, Cic. Ter. *titkon gyalázódni, v. oltsárlódni*; heimlich getadelt werden. 2) *tsiztelet, betsület, tekintet, jó hirnév*; der ehrliche Nahme, die Achtung, in der man ſteht, die Ehre, Reputation, das Anſehen. 3) *ítélőtehetség, v. hatalom*; das Recht zu urtheilen, das Vermögen zu urtheilen.

Existĭmātor, ōris, m. 3. *árrbetsűlő*; ein Schätzer. 2) *valami megitélésehez értő*; ein Kenner, der von einer Sache urtheilen kann. Existimator alicujus artificii, non magister. Cic.

Existĭmo, Existĕmo, āvi, ātum, āre, 1. (ex et aestimo) *vélni*; meinen. 2) e. gr. aliqua re, Cic. *itélni, itéletet hozni, megitélni*; urtheilen, beurtheilen. 3) avarus existimatur, Cic. *fösvénynek, v. fukarnak tartják*; er wird für geitzig gehalten. 4) *eligazitni*; entſcheiden. 5) *meggondolni, gondolóra venni*; bedenken, überlegen. 6) quantum ego existimare possum; *a' mennyire értelmem kiterjed*; ſo weit ſich mein Verſtand erſtreckt.

Digitized by Google

Existo, vide: Exsisto.

Exĭtĭābĭlis, e, *drtalmas, veszedelmes*; schädlich, verderblich. 2) *szerencsétlen*; unglücklich.

Exĭtĭālis, e, i. q. exitiabilis.

Exĭtĭālĭter, Adv. *veszedelmesen, drtalmasan*; verderblich, auf verderbliche Art.

Exĭtĭo, ōnis, f. 3. *kimenés, kimenetel*; der Ausgang.

Exĭtĭōse, Adv. *veszedelmesen, drtalmasan*; verderblich, schädlich.

Exĭtĭōsus, a, um, *drtalmas, veszedelmes*; schädlich. Comp. exitiosius. Tac. Superl. exitiosissimus. Ter.

Exĭtĭum, ii, n. 2. e. gr. vitae, Sallust. *kimenetel, vég*; der Ausgang, das Ende. 2) e. gr. urbis, Cic. *kár, veszedelem, romlás, pusztúlás, végveszedelem*; das Verderbniß, der Schade, der Untergang. 3) Trop. *veszedelmes drtalmas ember*; ein schädlicher Mensch. e. gr. Trojae, Ovid. i. e. Achilles.

Exĭtus, a, um, *kiment*; ausgegangen. Ad exitam aetatem, Fest. *haldlig*; bis zum Tode.

Exĭtus, us, m. 4. *kimenetel, kimenés*; der Ausgang, das Ende. 2) *haldl, végveszedelem, pusztúlás*; der Tod, Untergang. 3) *erő, hathatósság, foganat*; die Wirkung. Praestare exitu, quae pollicemur reipublicae, Cic. 4) e. gr. spei, Liv. *bételyesedés*; der Ausgang einer Sache, die Erfüllung. 5) e. gr. anni, Liv. *vég, végzédés*; das Ende. 6) *kivergődő eszköz, v. mód*; ein Mittel, sich heraus zu wickeln.

Exjōcor, āri, 1. *tréfálni, tréfálódzni*; scherzen.

Exlĕcĕbra, ae, f. 1. i. q. elecebra.

Exlex, ĕgis, o. 3. *törvény nélkül élő, törvényt felsem vevő, engedetlen*; der kein Gesetz achtet, ungehorsam, ohne Gesetz, gesetzlos.

Exmŏvĕo, ēre, 2. pro: emoveo.

Exobrŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *kitakarítni, kiűritni, eltisztogatni*; ausleeren, heraus schaffen, oder abräumen.

Exobsĕcro, āre, 1. *kérni*; bitten.

Exŏcŭlātus, a, um, *megvakított*; blind gemacht.

Exŏcŭlo, āre, 1. *szemét kivdjni, v. kitolni*; die Augen ausreißen, ausstechen. 2) *megvakítni*; blind machen.

Exŏdiārius, ii, m. 2. *előtte, v. előre énekelő, szín játszó, a' második játékban*; ein Vorsinger, ein Acteur im Nachspiele. 2) *bolondoskodó, a' játékban*; ein Possenreißer im Spiele.

Exŏdium, ii, n. 2. e. gr. vitae, Varr. *kimenetel, végzódés, vég*; der Ausgang, das Ende. 2) *tréfás, v. tsalfa játék a' szomorújdték után*; das Possenspiel nach dem Trauerspiele. 3) *elmés mondás*; ein witziger Ausspruch.

Exŏdōro, āre, 1. *kedvetlen szagát elvenni*; des (übeln) Geruchs berauben.

Exŏdus, i, f. 2. *kimenetel*; der Ausgang. 2) *Móses második könyve*; das zweyte Buch Mosis.

Exŏlesco, ēvi, ĕtum, ĕre, 3. *kinőni, megdllapodni a' növésben, megszűnni nőni*; auswachsen, aufhören zu wachsen. 2) *megavúlni, elmúlni, elveszni*, vergehen, veralten. 3) dolor exoleverat, Tac. *megszűnt a' fájdalom*, der Schmerz war vergangen. 4) *elfelejtódni, feledékenységbe menni*; vergessen werden. Nondum exoleverat ea clades. Tac.

Exŏlētus, a, um, *megavúlt*; veraltet. Exoletas et reconditas voces aucupari, Suet. *régi, avúlt, szokatlan szókkal élni*; alte, verbrauchte, und nicht mehr übliche Wörter brauchen. 2) Subst. *puha ember*; ein Weichling.

Exŏlvo, vide: Exsolvo.

Exŏmis, idis, f. 3. *ujjatlan derékravaló, v. ldjbli*; ein Leibrock ohne Ermel.

Exŏmŏlŏgēsis, is, f. 3. *valldstétel, gyónds*; das Bekenntniß. Tertull.

Exŏnĕrātĭo, ōnis, f. 3. *kirakás, megűresítés*; die Ausladung. 2) *megkönnyítés*; die Erleichterung.

Exŏnĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. navem, Plaut. *terhét elvenni, ki, v. megűresítni*; entladen, von der Last befreyen. e. gr. ventrem, Mart. *szükségét végezni*; seine Nothdurft verrichten. 3) Trop. *megszabadítni, menteni, v. könnyítni*; befreyen, erleichtern, entledigen. e. gr. fidem suam, Liv. *ígéretének eleget tenni*; seinem Versprechen genug thun. e. gr. aliquid in aurem alicujus, Sen. *valaki előtt kiönteni*; sein Herz gegen einen ausschütten. e. gr. metu aliquem, Liv. *félelmét elvenni, megbátorítni*; einem die Furcht benehmen.

Exoptābĭlis, e, *kívánatos, kedves*;

Digitized by Google

wünschenswerth, erwünscht, angenehm.

Exōptātus, a, um, *kivánt, kedves*; erwünscht.

Exopto, āvi, ātum, āre, 1. *kiszemlélni, kivdlasztani*; auserſehen. 2) *kivánni, óhajtani valaminek történését*; wünſchen, gern ſehen, daß etwas geſchehen möge.

Exōrābilis, e, *megkérlelhető, megengeszt...hető*; leicht zu erbitten, erbittlich. Non exorabilis auro. Hor. 2) *könnyen megnyerhető*; leicht erbittend.

Exōrābŭlum, i, n. 2. *kérésmód, kölcsönzésmód*; ein Erbittungsmittel, die Erbittungsart, Bettlersformeln. 2) *valami kérésnek mesterséges módja*; die gekünſtelte Art zu erbitten.

Exōrātĭo, ōnis, f. 3. *kérelés, megengesztelés, kérés*; das Erbitten oder Bitten.

Exōrātor, ōris, m. 3. *kérlelő, megengesztelő*; der Erbitter.

Exōrātrix, īcis, f. 3. *kérlelő, megengesztelő (asszony, v. leány*;) die Erbitterinn.

Exorbĕo, vide: Exsorbeo.

Exorbĭtātĭo, ōnis, f. 3. *kilépés, a' rendből*; die Ausſchreitung aus dem Geleiſe. 2) *általhágás*; die Übertretung.

Exorbĭtātor, ōris, m. 3. *általhágó*; der Übertreter. Tertull.

Exorbĭto, āre, 1. *a' rendes, v. igaz útról eltérni, kitsapongani*; aus dem Geleiſe fahren. 2) *általhágni, a' határon túl menni*; übertreten, zu weit gehen.

Exōrbo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. oculis, *megfosztani*; berauben. Animam alicujus exorbare, Plaut. *valakit megölni*; einen tödten. Orbus.

Exorcismus, i, m. 2. *eskűvéssel való kénszerítés, rdolvasás, ördögűzés*; die Beſchwörung, die Teufelsbeſchwörung.

Exōrcĭso, āre, 1. *ördögöt űzni, eskűvéssel kénszerítni*; beſchwören.

Exōrcĭsta, ae, m. 1. *ördögűző*; ein Beſchwörer des Teufels.

Exōrcĭzo, āre, 1. i. q. Exorciso.

Exōrdēsco, vide: Exordesco.

Exordĭor, orsus sum, īri, Dep. 4. *szövéshez kezdeni, bordába szedni a' fonalat*; das Gewebe anfangen, anzetteln. 2) *elkezdeni általjdban*; überhaupt anfangen. e. gr. a re aliqua, Cic. *valamin kezdeni*; von einem Dinge anfangen. 3) e. gr. facinus aliquod, Plaut. *valami dologhoz v. munkához fogni*; eine That unternehmen.

Exordium, ii, n. 2. *kezdet, kezdete valaminek*; der Anfang. 2) *kezdőbeszéd*; der Eingang in einer Rede.

Exōrĭor, ōrtus sum, ōrīri. Dep. 4. *előjönni, feltetszeni, magát mutatni, megjelenni*; hervor kommen, ſichtbar werden, ſich zeigen, erſcheinen. Plaut. 2) *támadni*; entſtehen. Inter cives exoritur discordia, Virg. Sol exoritur, Virg. *a' nap felkél*; die Sonne geht auf. Tempestate exorta; *szélvész, vagy égiháború támadván*; da ſich ein Ungewitter oder ein Sturm erhoben hat. 3) *lenni*; werden. Exortus est rex Lydiae. Cic 4) v. gr. ut timor, Cic. fama, Liv. *szdrmazni, jönni valahonnan*; entſtehen, herrühren. Honestum, quod ex virtutibus exoritur, Cic.

Exornātĭo, ōnis, f. 3. *felékesítés, feltsinosítds*; die Ausſchmückung, Auszierung. Cic.

Exornātor, ōris, m. 3. *felékesítő*; der Ausſchmücker.

Exorno, āvi, ātum, āre, 1. *felékesítni, kitsinosítni, feltsinozgatni*; ausſchmücken, zieren. Vestibus exornare. Ter. *szépen felöltöztetni*; ſchön kleiden. 2) *minden szükséges dolgokkal felkésítni*; ausrüſten, mit nöthigen Dingen verſehen. 3) v. gr. nuptias, Plaut. aciem, Sall. *rendbe szedni, elrendelni, elintézni*; in Ordnung bringen, zurecht machen, gehörig zubereiten. 4) *ditsérni, magasztalni*; rühmen, preiſen, Cic.

Exōro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem aliquid, vel, aliquid ab aliquo, Plaut. *kérni*; bitten. 2) aliquem, Cic. *megkérlelni, megengesztelni*; erbitten, beſänftigen. Carmina exorant deos, Ovid. 3) *kérés által megnyerni*; erbitten, durch Bitten erlangen. Aliquem alteri exorare, Svet. *valakit valakivel megbékéltetni*; einen mit einem andern ausſöhnen. 4) *kérés által megtartóztatni valamitől*; durch Bitten abhalten.

Exors, vide: Exsors.

Exōrsa, ōrum, n. 2. plur. *kezdet, kezdete valaminek*; der Anfang. 2) *előljdró beszéd, előszó*; die Vorrede.

Exōrsum, i, n. 2. i. q. Initium, *kezdet*; der Anfang.

Digitized by Google

Exorsus, a, um, *kezdett*; angefangen.
Exorsus, us, m. 4. (exordior) *kezdés*, *kezdet*; der Anfang. Cic.
Exortīvus, a, um, (exorior), *a' felkelést, feltetszést illető, p. o a' tsillagok feltetszését*; das Aufgehen (der Geſtirne) betreffend. Plin. 2) *napkeletre fekvő*; gegen Morgen liegend.
Exortus, a, um, *származott, támadott*; entſprungen, entſtanden. 2) *feltetszett, felkelt*; aufgegangen. Jubare exorto, Virg. *feltetszvén a' hajnaltsillag*; da der Morgenſtern aufgegangen war.
Exortus, us, m. 4. v. gr. solis, Plin. *felkelés, támadás*; das Hervorkommen, die Entſtehung, der Aufgang.
Exos, ossis, o. 3. *tsontatlan*; ohne Knochen. Lucret.
Exoscŭlātĭo, ōnis, f. 3. *megtsókolás*; das Küſſen. Plin.
Exoscŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. aliquem, Svet. *tsókolni, megtsókolni*; küſſen, herzen, ſchnäbeln. 2) Trop. v. gr. scientiam alicujus, Gell. *betsülni, tsuddlni*; ſchätzen, bewundern.
Exossis, e, 3. *tsont nélkül való, nem szálkás, p. o. hal*; ohne Knochen, ohne Gräten. Apul. 2) *hajlós*; biegſam. Apul.
Exosso, āvi, ātum, āre, 1. *tsontját vagy szálkáját kiszedni*; die Beine oder Gräten herausnehmen. 2) Met. v. gr. agrum, Pers. *a' köveket a' szántóföldből kiszedni*; die Steine aus dem Acker leſen.
Exossus, a, um, i. q. exossis, Apul.
Exostra, ae, f. 1. *leeresztő híd neme volt a' régi ostromlásoknál*; eine bewegliche Sturmbrücke.
Exōsus, a, um, aliquem v. aliquid Virg. *gyűlölő*; haſſend. 2) *gyűlölséges, gyűlöletes*; verhaßt, der gehaſſet wird. Omnibus exosus. Gell. *minden gyűlöli, mindenek előtt gyűlölségben van*; bey jedermann verhaßt.
Exōtĕrĭcus, a, um, idem quod Peregrinus, *idegen, külföldi, külsőorszdgi*; fremd, ausländiſch. Varr. Exoterica dicebantur ab Aristotele, quae ad rhetoricas meditationes, facultatem argutiarum, civiliumque rerum notitiam conducebant. Gell.
Exōtĭcus, a, um, *külsőorszdgi, külföldi*; ausländiſch. Plaut.
Expāllĕo, ŭi, ēre, 2. *elhalaványodni, elsárgúlni*; erblaſſen, bleich ſeyn, blaß werden. Metu expallere, Stat.
Expallesco, lui, lescĕre, 3. *elhalványodni*; erblaſſen, blaß werden.
Expallidus, a, um, *halaványy, halovány*; blaß.
Expallĭo, āre, 1. *köpönyegjétől megfosztani*; des Mantels oder Oberkleides berauben Plaut.
Expalpo, āre, 1. *tsirolgatni*; ſtreicheln, liebkoſen, Plaut. 2) *szépszóval kivenni belőle*; erſchmeicheln. Pompon.
Expalpor, ātus sum, āri, i. q. expalpo, Plaut. Fragm.
Expānditor, ōris, m. 3. *szélesen kiterjedő*; der ſich ausbreitet. Expanditor amnis, *kiáradó folyóvíz*; ein Fluß, der überläuft. Plin.
Expando, pandi, pansum, et passum, panděre, 3. v. gr alas, Plin. *kiterjeszteni, kiszélesíteni*; ausbreiten, aufthun, ausſpannen. 2) v. gr. fores, Tac. *kinyitni, kitárni*; öffnen. 3) v. gr. aliquid dictis, verbis, Lucr. *megmagyarázni*; erklären.
Expāngo, pānxi, pactum, pāngĕre, 3. *rendbe rakni, elrendelni*; ſetzen, ordnen. Plin.
Expansĭo, ōnis, f. 3. *kiterjesztés, kiszélesítés*; die Ausbreitung, Ausdehnung. Coel. Aur.
Expānsum, i, n. 2. *kiterjedés*; die Ausdehnung.
Expansus, a, um, *kiterjesztett*; ausgebreitet. 2) *kiterjedett*; ausgebreitet.
Expāpillo, āre, 1. *a' méjjet, v. tsetseit kitakarni*; die Brüſte entblößen.
Expārtus, a, um, *a' fiadzástól megszűnt*; was nicht mehr trägt. Pecudes expartae. Varr.
Expassus, a, um, (Expando), *kinyitott, kitárt, p. o. ajtó*; aufgethan, geöffnet.
Expatĭor, vide: Exspatior.
Expātrĭcĭus, ĭi, m. 2., i. e. qui patriciam dignitatem deposuit, Cod. Just.
Expātrĭo, āre, 1. *hazájából kiűzni, kihajtani*; aus dem Vaterlande verſtoſſen, verweiſen. Leg. Antiq.
Expatro, āre, 1. *elkövetni, véghez vinni*; verrichten, thun.
Expāvĕfăcio, ēci, factum, facĕre, 3. *megijjeszteni, elrémítni*; in Entſetzen bringen, ſcheu machen.
Expāvĕfactus, a, um, *elrémített*; erſchreckt.

Digitized by Google

Expăvĕo, et Expăvesco, pāvi, ēre, 2. et expavescĕre, 3. *megrettenni, megijjedni, elrémülni*; ſich entſetzen, ſehr erſchrecken.

Expăvĭdus, a, um, *megrettent, megrémült*; ſich entſetzend, erſtaunt, erſchrocken. Gell.

Expecto, Expectatio, vide: Exspecto, etc.

Expectŏro, āre, 1. *a' szivéből kikergetni, kiadni, kiűzni*; aus der Bruſt oder aus dem Herzen jagen, vertreiben.

Expĕcŭlĭātus, a, um, *vagyondtól megfosztatott*; der um das Seinige gekommen iſt. Plaut.

Expĕcŭlĭo, āre, 1. i. e. privare peculio, Plaut.

Expēdĭo, īvi, et ĭi, ītum, īre, 4. I. Transitive, v. gr. ex laqueis mortis, Hor. *kiszabaditni*; loswickeln, befreyen. Se expedire; *magát kiszabaditni, kiszabadúlni*; ſich befreyen. Cura se expedire, Ter. *valaminek a' gondjától megmenekedni, a' gondját elvetni*; ſich der Sorge entſchlagen. 2) nodum expedire, Cic. *megoldani a' tsomót*; den Knoten auflöſen. 3) ad aliquid se expedire, Plaut. *valamihez hozzá készülni*; ſich zu etwas rüſten. 4) *megmagyarázni, előadni, megmondani*; erklären, vorſtellen, ſagen. Uno verbo expedi, quid me velis? Plaut. 5) *végrehajtani, elintézni, eligazitni*; ausführen, berichtigen. Bene expedire rationes suas, Plaut. *számadását jól eligazitni*; ſeine Rechnungen gut berichtigen. 6) *megfizetni*; bezahlen. Nomina expedire, Cic. *adósságait lefizetni*; ſeine Schulden bezahlen. 7) *elővenni*; heraus nehmen. Expedire arma, Virg. *fegyvert fogni*; die Waffen ergreifen. 8) pecuniam expedire, Suet. *pénzt szerezni, vagy keritteni*; Geld verſchaffen. 9) salutem expedire, Cic. *életét megmenteni; magát bátorságba helyheztetni*; ſein Leben retten, ſich in Sicherheit ſtellen. Omnis honesta ratio salutis expediendiae, Cic. II. Intransitive: *hasznos lenni, előmenetelére, javára lenni vagy szolgálni*; dienlich, oder zuträglich ſeyn. Expedire alicui ad aliquid, Cic. *valakinek valamihen hasznára lenni*; einem zu etwas nützlich ſeyn.

Expĕdit, Impers. *jól van, jó, használ, hasznos*; es iſt gut, nützlich.

Expĕdīte, Adv. *könnyen, készen, gyorsan, szabadon, minden akadály nélkül*; leicht, fertig, geſchwind, frey, ohne Hinderniß. Comp. expeditius, Cic. Superl. expeditissime, Cic.

Expēdītĭo, ōnis, f. 3. *elkészitės, elintézés*; die Ausfertigung, Ausrichtung. 2) *dolog, munka, foglalatosság*; die Verrichtung. Expeditionum rusticarum aedificia, Vitr. *mezei gazdasághoz való épületek*; landwirthſchaftliche Gebäude. 3) *táborozás*; der Feldzug.

Expēdītĭōnālis, e, *táborozáshoz való, azt illető*; den Feldzug betreffend.

Expēdītus, a, um, (expedio) *megszabaditott, megmenekedett*; entlediget, befreyet. e. gr. curis, Hor. *gondnélkülvaló, gondtól üres*; ſorgenfrey. 2) e. gr. ad caedem, Cic. *kész*; bereit, fertig. 3) e. gr. eques, iter, Cic. *könnyü*; leicht. 4) *könnyü szerrel, v. teherrel, v. bátyor nélkül lévő*; leicht bepackt, ohne Bagage. Legiones expeditae, Caes. Milites peditesque, Liv. 5) e. gr. via, oratio, Cic. *könnyü ukadály, v. mekészség nélkül való*; leicht, ohne Schwierigkeit. 6) e. gr. homo, ad dicendum, Cic. *gyors, serény*; fertig, gleich bey der Hand. Comp. expeditior. Superl. expeditissimus, Cic.

Expello, ŭli, ulsum, ĕre, 3. *kiűzni, kergetni, lökni, v. tasziini*; austreiben, ausjagen, herausſtoßen. e. gr. aliquem in opus, Plin. *dologra, v. munkára hajtani*; einen zur Arbeit treiben. 2) *elaszlatni, elűzni*; vertreiben, benehmen. e. gr. memoriam alicujus rei, Caes. *elfelejtetni valamit*; machen, daß eines Dinges vergeſſen wird. 3) aevo expelli, Lucan. *meghalni*; ſterben. 4) e. gr. morbum, Hor. *meggyógyitlni, megorvosolni*; eine Krankheit heilen.

Expendo, di, sum, ĕre, 3. *mérni, kimérni p. o. font szdnra*; wägen, auswägen. 2) e. gr. aliquid secum, Cic. *megfontolni, megvisgálni, meghányni vetni*: erwägen, betrachten. 3) *megfizetni*; bezahlen. 4) *büntetést szenvedni, meg lakolni*; Strafe leiden. e. gr. poenas alicui, Cic. *valakitől megbüntet ödni*; von einem die Strafe erleiden. 5) *költsönözni, költsön adni*; ausleihen.

Digitized by Google

Expensa, ae, f. 1. et Expensum, i, n. 2. *költség*; die Ausgabe. Codex accepti et expensi, Cic. *jövedelmet 's költséget feljegyző könyv*; das Ausgab- und Einnehmbuch.

Expense, Adv. *igen, erősen, keményen, nagyon*; sehr, heftig, stark.

Expensilātio, v. expensi latio, ōnis, f. 3. (expensum, et fero) *költsön adott pénz feljegyzése*; die Verzeichnung des ausgeliehenen Geldes.

Expensio, ōnis, f. 3. *ráforditás, ráköltés*; die Aufwendung. 2) *költség*; die Ausgabe.

Expenso, āre, 1. *kifizetni*; auszahlen. 2) e. gr. dies intercalares, Macrob. *el, v. felosztani*; eintheilen, vertheilen.

Expensus, a, um, (expendo) *kimért, p. o. font számra*; ausgewogen. 2) *kiadott, költött*; ausgegeben.

Experĕfăcio, ēci, actum, ĕre, 3. *felserkenteni, felébreszteni, álmából felkölteni*; vom Schlafe erwecken. 2) *serkenteni, gerjeszteni, nógatni*; erwecken, ermuntern. 3) Trop. *inditni, támasztani*; erregen. e. gr. malum aliquod, Plaut. *felidézni*; rege machen.

Expergĕfactio, ōnis, f. 3. *ébresztés, serkentés, felserkentés*; die Ermunterung, Erweckung.

Expĕrgĕfactus, a, um, *felserkentett, felébresztett*; erweckt. 2) *serkentett, gerjesztett, nógatott*; ermuntert.

Expergĕfio, factus sum, fieri, *felébredni, felserkenni*; aufgeweckt werden, erwachen.

Expergĭfico, āre, 1. *felkölteni*; aufwecken. 2) e. gr. ingenium, Gell. *meg, v. felvidámitni*; aufmuntern.

Expergĭfĭcus, a, um, *felserkentő, felébresztő, felköltő*; aufweckend, erweckend, ermunternd.

Expergiscor, experrectus sum, isci, 3. *felserkenni, felébredni*; erwachen, aufwachen. 2) *felvidámitni magát*; sich ermuntern. 3) *valamihez, v. valamire kedvének jönni, v. ereszkedni*; Lust zu etwas bekommen.

Expergĭte, Adv. e. gr. munus obire, Apul. *vigydzva, ébren, ébrékenyen, émetten*; munter, wachsam.

Expergĭtus, a, um, (expergo) *felköltött, felébresztett*; aufgeweckt.

Expergo, gi, gĭtum, ĕre, 3. *felkölteni, felserkenteni, v. ébreszteni*; aufwecken. 2) *serkenteni, gerjeszteni, nógatni*; ermuntern.

Expĕrĭens, entis, o. 3. *munkás, serény*; geschäftig, thätig. 2) *mérész, bátor*; unternehmend. 2) *tapasztalt, próbált, tapasztalással biró*; erfahren, Erfahrung habend. Superl experientissimus, *sokat látott hallott, igen próbált, nagy tapasztalású*; sehr erfahren.

Expĕrĭentĭa, ae, f. 1 (experior) *próba, próbatétel*; die Probe, der Versuch. 2) *próbatétel által szerzett esméret, tapasztalás*; durch Versuche erlangte Kenntniß, die Erfahrung. Cels.

Expĕrĭmentātus, a, um, *probált, megpróbált, próbáratett, helybehagyott*; auf die Probe gestellt, bewährt.

Expĕrĭmento, āre, 1. *próbálni, megpróbálni, probára tenni*; probiren, versuchen.

Expĕrĭmentum, i, n. 2. *próbn, próbatétel, megbizonyitás, megmutatás*; der Versuch, die Probe, der Beweis.

Expĕrĭor, ertus sum, īri, Dep. 4. e. gr. aliquid cum periculo, Cic. *megpróbálni, próbálni, próbát tenni valamivel*; versuchen, eine Probe mit etwas machen. e. gr. amorem alicujus, Cic. *valaki szeretetét próbára tenni*; jemands Liebe auf die Probe setzen. 2) *tapasztalni*; erfahren. 3) *valamit használni, valamivel élni*; Gebrauch von etwas machen. e. gr. libertatem, Sallust. *a' szabadság megnyerésén igyekezni*; die Freyheit zu erlangen suchen. 4) e. gr. intra privatos parietes, Cic. *barátságos v. szép szerént való megegyezésre kivánni lépni*; einen gütlichen Vergleich zu erhalten suchen.

Experrectus, a, um, (expergiscor) *felébredt, felserkent*; erwacht. 2) *vidám, eleven*; munter.

Expers, tis, o. 3. cum Gen. et Abl. e. gr. periculorum, consilii, Cic. *nem részes, részetlen, a' kinek valamiben nints része*; der keinen Theil an etwas hat, untheilhaft. 2) *valamitől megfosztott*; eines Dinges beraubt. 3) e. gr. eruditionis, humanitatis, Cic. *valami nélkül való*; ohne. e. gr literarum, Nep. *tudatlan*; unwissend.

Expertio, ōnis, f. 3. (experior) *megvizsgálás*; die Prüfung. 2) *próba, probatétel, próbálás*; der Versuch, die Probe. Vitruv.

Digitized by Google

Expĕrtor, ōris, m. 3. *próbáló, próbatévő*; ein Probirer.

Expertus, a, um, (experior) *tapasztalt, megpróbált*; erfahren. e. gr. belli, Virg. *probált vitéz*; ein erfahrener Kriegsmann. Pericula mille expertus, Lucret. *sok veszedelemben forgott*; der viel Gefahr ausgeſtanden hat. 2) e. gr. virtus, Cic. *próbált, helybe hagyott*; bewährt. 3) *megtisztitott*; geläutert.

Expĕtendus, a, um, *kivánatos*; begehrenswürdig. e. gr. forma mulier, Plaut. *szép asszony*; ein ſchönes Weib.

Expĕtens, tis, o. 3. *kivánó, kérő*; begehrend, verlangend.

Expĕtesso, Expetisso, ĕre, 3. (expeto) *igen, erősen, v. nagyon kivánni*; heftig begehren.

Expĕtībilis, e, (expeto) *kellemetes, kedvemes, kedves, örvendetes*; annehmlich, erfreulich.

Expĕtisco, ĕre, i. q. Expetesso.

Expĕtisso, ĕre, i. q. Expetesso.

Expĕtītor, ōris, m. 3. *valamire vágyó, v. áhitozó, valamit kivánó, v. óhajtó*; der etwas oder nach etwas verlangt.

Expĕtītus, a, um, *kért, kivánt, óhajtott*; begehrt, gewünſcht.

Expĕto, īvi, ītum, ĕre, 3. *igen, erősen, v. áhitatosan kérni*; ſehr begehren, verlangen. 2) *megkivánni, kivánni*; fordern. 3) *óhajtani*; wünſchen. 4) e. gr. auxilium ab aliquo, Cic. *segitségért esedezni valakinek*; einen um Hülfe bitten. 5) *megtámadni, nekiesni*; anfallen. e. gr. vitam alicujus, Cic. *valakinek élete után ólálkodni, v. leselkedni*; einem nach dem Leben trachten. 6) *esni, történni*; begegnen, treffen. Expetunt multa iniqua in servitute. Plaut.

Expiābilis, e, Adj. *megengesztelhető*; was auszuſöhnen iſt.

Expiātio, ōnis, f. 3. *engesztelés, megengesztelés, elégtétel*; die Verſöhnung, Genugthuung, Satisfaction.

Expiātor, ōris, m. 3. *engesztelő, megengesztelő, elégtévő*; der Verſöhner, Genugthuer.

Expiātorius, a, um, e. gr. sacrificium, *engesztelő*; etwas, womit man verſöhnen kann.

Expiātus, us, m. 4. i. q. expiatio, Tert.

Expiātus, a, um, *megengesztelt*; verſöhnt.

Expictus, a, um, vide: Expingo.

Expīlātio, ōnis, f. 3. (expilo) *kirablás, prédálás, fosztás*; die Plünderung, Beraubung.

Expīlātor, ōris, m. 3. *préddáló, ragadozó, tolvaj, fosztogató*; der Beräuber, Räuber.

Expīlo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aerarium, Cic. regem, socios, fana, Cic. hereditatem, Pandect. *ki, v. elragadozni, ki, v. elprédálni, megfosztani, meglopni*; ausplündern, berauben.

Expingo, inxi, ictum, ĕre, 3. *festeni, kifesteni*; mahlen, bemahlen, ausmahlen. 2) *szorosan eleibeterjeszteni, v. előadni*; genau vorſtellen. 3) *tisztitni, ki, v. megtisztitni*; putzen.

Expinso, ĕre, 3. e. gr. far, Cato. *szállyelverni, v. zúzni, örni, örölni, megörni, v. örölni*; zerſtampfen, mahlen.

Expio, āvi, ātum, āre, v. *megengesztelni*; verſöhnen, ausſöhnen. 2) e. gr. domum a scelere, Cic. *ki, v. megtisztitani*; reinigen. 3) e. gr. aliquid in aliquem, Cic. *megbüntetni, büntetni*; beſtrafen. 4) *valamit megboszszúlni valakiben, valamiért boszszút állani, v. boszszújáit tölteni valakin*; etwas an einem rächen. Tua scelera dii in nostros milites expiarunt. Cic.

Expīro, āre, vide: Exspiro.

Expiscor, ātus sum, āri, Dep. 1. *kihalászni*; ausfiſchen. 2) e. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *kitudakozni, kifürkészni, végérejdrni*; ausforſchen.

Explānābilis, e, e. gr. vox, Sen. *világos, értheto*; deutlich, vernehmlich. 2) *kiterjeszthető*; was auszubreiten iſt, ausbreitbar.

Explānāte, Adv. *nyilván, magyarán, világosan*; klärlich, deutlich. Comp. explanatius, Cic.

Explānātio, ōnis, f. 3. *megmagyarázás, világositás, magyarázat*; die Erläuterung, Auslegung. 2) e. gr. verborum, Quint. *tiszta, értelmes kimondás*; deutliche Ausſprache.

Explānātor, ōris, m. 3. *világositó, megmagyarázó*; ein Ausleger, Erklärer.

Explānātōrius, a, um, e. gr. liber, Cael. Aurel. *magyarázó, magyarázáshoz való*; zum Erklären dienend.

Explānātus, a, um, *megvilágositott, v. magyarázott*; erklärt, ausgelegt. 2) explanata vocum impressio; *szók*

Digitized by Google

tiszta, v. értelmes kimonddsa; das deutliche Ausſprechen der Wörter. 3) e. gr. cortex, Plin. *kiterjesztett*; ausgebreitet.

Explāno, āvi, ātum, āre, 1. (planus), *kiterjeszteni*; ausbreiten. 2) *meg, v. kisimitni*; ausſchmücken, glatt machen. 3) Trop. *magyarázni, megmagyarázni, világositni*; erklären, auslegen, deutlich machen. 4) *tanitni, oktatni*; lehren. 5) e. gr. verba, Plin. *tisztán, v. értelmesen kimondani*; deutlich ausſprechen.

Explanto, āre, 1. *kivonni, kihúzni, kitépni, kiszakitni, kiszaggatni, kiirtani, kigyomlálni*; ausheben, ausreißen, ausrotten. 2) e. gr. genus; *eltörleni, kiirtani, kiveszteni*; vertilgen.

Explaudo, si, sum, ĕre, 3. i. q. explodo.

Explēbĭlis, e, Adj. *könnyen bé, v. megtölthető*; leicht zu erfüllen. 2) *kielégithető*; erſättlich. (Expleo).

Explēmentum, i, n. 2. *megtöltés, teletöltés*; die Erfüllung, Anfüllung, Ausfüllung.

Explendesco, vide: Exsplend.

Explĕo, ēvi, ētum, ĕre, 3. *megtölteni, teletölteni*; ausfüllen, erfüllen, zufüllen. 2) *megelégitni, kielégitni*; ſättigen. 3) e. gr. officium, Cic. *elegettenni valaminek, betölteni valamit*; Genüge thun. e. gr. aliquem scribendo, Cic. *valakinek elég gyakran irni*; einem oft genug ſchreiben. 4) e. gr. animum gaudio, Cic. *igen, nagyon, v. erősen örülni, v. örvendeni*; ſich ſehr freuen. 5) *elvégezni, végrehajtani*; vollenden. e. gr. diem supremum, Ter. *meghalni, életét végezni*; ſterben, vollenden. 6) *kiüriteni, kiüreſiteni*; ausleeren. 7) e. gr. legiones supplemento, Liv. *kipótolni, egészre kipótolni, kifoltozni*; ergänzen. 8) e. gr. sententias, Cic. *gondolatit tellyes kerekded beszédbe foglalni*; die Gedanken in vollklingende Perioden einſchließen.

Explētĭo, ōnis, f. 3. *meg, v. teletöltés, meg, v. kielégités, betöltés*: die Erfüllung, Befriedigung, Sättigung.

Explētus, a, um, (expleo) *tellyes, egész, meg, tele, v. betöltött*; vollkommen, erfüllt. 2) e. gr. omnibus numeris, suis partibus, Cic. *tökélletes, mindenképen jól végbez ment*; ganz vollkommen.

Explicābĭlis, e, *megmagyarázható, v. világositható*; leicht zu erklären. 2) *a' miből az ember könnyen kifejtődzhetik, kiigazodhatik, v kivergődhetik*; etwas, woraus man ſich leicht finden kann.

Explĭcāte, Adv. *kifejtődve*; entwickelt. 2) *nyilván, világosan, magyarán*; deutlich.

Explĭcātĭo, ōnis, f. 3. *kifejtés*; die Entfaltung, Entwickelung e. gr. rudentis, Cic. *kiterjesztése, kifeszitése fel, v. letekerése a' hajókötéleknek*; die Ausbreitung, Auf- oder Abwindung des Schiffſeiles. 2) *megmagyarázás, világositás, v. fejtés*; die Erklärung. 3) e. gr. mira in dicendo, Cic. *világosság, érthetőség, magát jól kimagyarázó tehetség*; die Deutlichkeit, die Gabe ſich wohl zu erklären.

Explĭcātor, ōris, m. 3. *megmagyarázó, világositó, v. fejtő*; ein Ausleger, Erklärer.

Explĭcātrix, īcis, f. 3. *megmagyarázó, világositó, v. fejtő* (asszony, v. leány); eine Auslegerinn, Erklärerinn.

Explĭcātus, a, um, *kifejtett, kibontott*; ausgewickelt. 2) *érthető, könnyen megérthető*; leicht zu verſtehen. 3) *kiterjesztett*; ausgebreitet. 4) urbs planissimo loco explicata, Cic. *térföldön fekvő város*; eine an einem ebenen Orte gelegene Stadt. 5) *bizonyos*; gewiß. Habet explicatam rationem salutis suae, Cic.

Explĭcātus, us, m. 4. *kifejtés, kibontás*; das Auseinanderwickeln. 2) *megmagyarázás, v. világositás, magyarázat*; die Erklärung.

Explĭcit, Impers. e. gr. liber, *vége, vége van*; es endiget ſich, es iſt zu Ende.

Explĭcĭtus, a, um, (explico) *kifejtett, kibontott, egymástól elvett, v. elszedett*; ausgewickelt, von einander gethan. 2) *kidolgozott*; ausgearbeitet. 3) *megmagyarázott, világositott, v. fejtett*; erklärt. Abs te hoc explicitum est, Cic. 4) his rebus explicitis, Caes. *ennek végződése után, v. végével, v. minekutánna ez elvégződött, végrehajtódott, v. tökélletessége vivődött, v. ment*; nachdem dieſes vollendet war.

Digitized by Google

Explico, ŭi, et ăvi, ĭtum, et ātum, āre, 1. *kibontani, kifejteni;* auswickeln, auseinander falten. 2) *kiterjesztteni;* ausbreiten, ausstrecken. e. gr. epistolam, Cic. *felbontani, nyitni, törni, szakitni, v. szakasztani;* einen Brief aufmachen. 3) e. gr. se laqueis, Cic. *ki v. elszabadúlni, valamiből felöldozni magát;* sich losmachen. 4) e. gr. aliquid, Cic. Plin. *végrehajtani;* vollstrecken. 5) *megmagyarázni, vilàgositni, v. fejteni;* erklären, auslegen. e. gr. mentem suam de aliqua re, Cic. *vélekedését valami felöl, v. röl megv. kimondani;* seine Meinung über eine Sache geben. 6) e. gr. aedificium usque ad locum aliquem, Cic. *nevelni, szélesitni, bővitni;* erweitern, fortführen. 7) e. gr. naves, Caes. *egymástól elrakni;* auseinander stellen. 8) e. gr. rem suam, Plaut. *öregbitni, nevelni, nagyitni;* vergrößern. 9) e. gr. frontem sollicitam, Hor. *felderitni;* entrunzeln. 10) *megmondani, v. kigondolni mi tévő legyen az ember;* sagen, oder ausdenken, was zu thun sey. 11) *kaszndlni, rdfordltni;* anwenden, nutzen. 12) e. gr. nomen, Cic. *adóssdgdt meg, ki v. lefizetni;* seine Schuld bezahlen. 13) e. gr. orationes Graecorum, Cic. *leforditani, más nyelvre dltaltenni;* übersetzen.

Explōde, si, sum, ĕre, 3. (plaudo) *tapsoldssal, tsördltéssel, tsergetéssel, v. durrantdssal el v. kiüzni, öl, v. kihajtani, v. elkergetni, kitapsolni;* durch Klatschen herausjagen, ausklatschen. 2) *kiüzni, kihajtani, kikergetni;* herausjagen. 4) e. gr. sententiam alicujus, Cic. *megvetni, nem javallani, jóvá nem hagyni;* mißbilligen, verwerfen. 5) e. gr. sclopetum, *el, v. kisütni;* losschießen.

Explōranter, Adv. *szorosan figyelmesen, gondosan;* genau. e. gr. currere; *kémlélés, v. kurkdszds végett kimenni, v. elfutni;* zum Ausforschen auslaufen.

Explōrāte, Adv. *bizonyosan, bátran, bizonnyal, rábizhatóképen;* gewiß, sicherlich, zuverläßig. 2) *nagy tapasztaldssal;* erfahren. Comp. -ius.

Explōrātio, ōnis, f. 3. *tudakozódds, kérdezösködés, kikurkdszds, kinyomozds, nyomozgatds;* die Erkundigung, Erforschung, Nachforschung.

Explōrātor, ōris, m. 3. *tudakozódó, szagúldozó, kurkdszó, nyomozó, kémlelő, kém, spion;* ein Erforscher, Ausspäher, Kundschafter, Spion.

Explōrātōrius, a, um, *nyomozdsra, kémlelésre, v. szagúldozdsra való;* zum Ausspähen, zum Erforschen, zum Kundschaften dienlich.

Explōrātus, a, um, *megtudott, kitudakozott, kikémlélt;* erfahren, wohl erkundiget, erforschet. 2) *bizonyos, nyilvdnvaló;* gewiß, zuverläßig. Exploratum habere aliquid, Cic. *bizonyosnak lenni valamiben;* eines Dinges versichert seyn. 3) e. gr. fides, *próbdlt, megpróbdlt hüség;* die oft bewährte Treue. Comp. -tior. Sup. -issimus.

Explōro, āvi, ātum, āre, 1. *meg, v. kikémlélni, kinyomozni, kipuhatolni, kitudakozni;* erforschen, untersuchen, ausspähen, auskundschaften. 2) e. gr. aurum, Plin. *próbálni, megpróbdlni;* versuchen, probiren. 3) e. gr. locum, Caes. *megvi'sgdlni;* visitiren. 5) e. gr. fugam, Cic. *útat lesni a' futdsra, v. szökésre;* sich nach der Flucht umsehen.

Explōsĭo, ōnis, f. 3. *kitapsolds, kifütyölés;* die Ausklatschung. 2) *megvetés, v. útdlds, kigúnyolds;* die Verwerfung.

Explōsus, a, um, *kitapsolt, kifütyölt;* ausgeklatscht. 2) e. gr. sententia, Cic. *megvetett, kigúnyolt;* verworfen.

Expōlio, āre, vide: Expolio.

Expōlīo, īvi, ītum, īre, 4. e. gr. aliquid, Cic. *kitisztitni, v. tsinositni, felékesitni, pallérozni;* ausputzen, auszieren, poliren. 2) *ki, v. megsimitni;* glätten, glatt machen. Libellus pumice expolitus, Catull. 3) Trop. *finomitni, jobbitni, megjobbitni, kipallérozni, erkölcsét megjavitni;* verfeinern, verbessern, die Sitten verbessern. e. gr. doctrinis omnibus aliquem, *tudósid tenni vas lahit;* einen sehr gelehrt machen.

Expōlītio, ōnis, f. 3. *ki, v. megtisztitds, pallérozds, finomitds, felékesités;* die Polirung, Ausputzung, Schmückung, Verfeinerung.

Expōlītus, a, um, *kipallérozott, kitisztitott, felékesitett;* polirt, ausgeputzt, ausgeziert. 2) *megsepredt, megtisztitott, meg, v. kisimitott;* gefegt, gesäubert, geglättet. 3) Trop. *erkölcsében megjobbitott, v. javi-*

Digitized by Google

tott; in Sitten verbeſſert. Expolitam te et hominem reddam, Cic. *valami jót faragok belőlled*; ich will dich hobeln, und etwas rechtes aus dir machen. Comp. -ior. Sup. -issimus.

Expōno, sui, sĭtum, ĕre, 3. *kitenni, kirakni*; hinausſetzen, hinauslegen. 2) *előadni*; darlegen. e. gr. aliquid ante oculos, in oculis alicujus, Cic. *szeme elébe terjeszteni*; etwas vor Augen legen. 3) e. gr. copias in terram, Nep. *a' szárazra hadisereget szállítni*; Kriegsvolk ans Land ſetzen. 4) e. gr. puerum, Plaut. *elvetni, elrejteni, kitenni*; wegſetzen. 5) e. gr. episcopos, Hilar. *letenni*; abſetzen. 6) e. gr. indicium, Cic. *jelenteni, hirűladni*; etwas anzeigen. 7) *ígérni, ígéretet tenni*; verſprechen. 8) *elbeszélni, tudósítni*; berichten, erzählen. 9) *magyarázni, megmagyarázni, vildgositni, megfejteni*; erklären, auslegen. 10) e. gr. virtutes alicujus, Nep. *valaki virtusit lelrni, v. előadni*; eines Tugenden beſchreiben. 11) *közönségessé tenni, elhirlelni*; gemein machen.

Expŏpŭlātĭo, ōnis, f. 3. (expopulor), *ki, v. elpusztitás, ki, v. elraboltás, ragadozás*; die Beraubung, Plünderung.

Expŏpŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. *el, v. kipusztitni*; verwüſten.

Exporgo, pro: exporrigo.

Exporrectus, a, um, *kiterjesztett, kinyújtott*; ausgeſtreckt, ausgedehnt. Comp. exporrectior, Colum.

Exporrĭgo, exi, ectum, ĕre, 3. *kiterjeszteni, kinyújtani*; ausſtrecken, ausbreiten. 2) *ráncait kifejteni*; entrunzeln, e. gr. frontem, Ter. *felvidúlni*; eine fröhliche Miene machen. 3) e. gr. annos, Sen. *nyújtani, öregbitni, sokasitni*; verlängern.

Exportātĭo, ōnis, f. 3. *kivivés, kivitel*; das Austragen. 2) *kihordás, elszállitás*; die Ausführung. 3) *számkivetés, szamkivetésbeküldés*; die Verjagung ins Elend.

Exporto, āvi, ātum, āre, 1. *kivinni*; hinaustragen. 2) e. gr. aliquid aliquo loco, ex aliquo loco, Virg. *ki, v. elhordani, elszállitni*; ausführen, wegführen. 3) *elküldeni*; wegſchaffen. Exportandum in ultimas terras portentum, Cic.

Exposco, pŏposci, ĕre, 3. e. gr. pacem precibus, Ovid. Caes. *kérni*; verlangen, bitten. 2) *elkérni, kivdnni, kiadatni magdnak*; abfordern, ſich ausliefern laſſen.

Expŏsĭte, Adv. *kitéve, kirakva*; ausgeſetzt. 2) *megmagyarázva, megfejtve*; ausgelegt. 3) *vildgosan, nyilvdn, magyardn*; klar, deutlich.

Expŏsĭtĭcĭus, (—tius), a, um, (expono) *kitett, kirakott, elvetett*; ausgeſetzt, weggeſetzt. e. gr. infans, Plaut. *taldlt gyermek*; ein Findelkind.

Expŏsĭtĭo, ōnis, f. 3. e. gr. infantis, Justin. *kitevés, kitétel*; die Ausſetzung. 2) *magyarázás, vildgositás, megfejtés*; die Erklärung, Auslegung. 3) e. gr. rerum gestarum, Quint. *előadás, előbeszéllés*; die Erzählung. 4) e. gr. togae, Tert. *letevés, levetés*; die Ablegung.

Expŏsĭtĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. *magyarázatotska, rövid magyarázat*; eine kleine Erklärung.

Expŏsĭtīvus, a, um, *magyarázó, vildgositó*; erklärend, erläuternd.

Expŏsĭtor, ōris, m. 3. *magyarázó, megfejtő*; ein Ausleger.

Expŏsĭtus, a, um, (expono) *kitett, kirakott*; ausgeſetzt. 2) e. gr. praemium, Cic. *valamire tett jutalom*; eine Belohnung, die auf etwas geſetzt iſt. 3) *le, v. eltett*; weggeſetzt. 4) e. gr. alicui rei, Cic. *ellenében, általellenében lévő*; entgegen ſtehend. 5) *vildgosan megmagyarázott*; deutlich erklärt. 6) *közönséges, aldvaló, rossz*; gemein, ſchlecht.

Ex post facto, *eset, v. dolog megesése utdn*; nach geſchehener That.

Expostŭlātĭo, ōnis, f. 3. *kérés, kivdnás*; die Forderung. 2) *panasz, nehézség, valaki ellen*; die Beſchwerde über Jemand.

Expŏstŭlātor, ōris, m. 3. *kérő, kivánó*; ein Forderer. 2) *panaszkodó, panaszló, vádoló*; ein Ankläger.

Expostŭlātus, us, m. 4. i. q. expostulatio.

Expŏstŭlātus, a, um, *elkért*; abgefordert. 2) *valamiért megszóllitott*; über etwas angeredet.

Expostŭlo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, ab aliquo, Cic. *kérni, kikérni, igen kérni, kivdnni*; fordern, heraus fordern. 2) e. gr. cum aliquo de aliqua re, Cic. Ter. *veszekedni, tzivódni, tzivakodni, valaki ellen panaszolkodni, valakire neheztelni*; ſtreiten, ſich zanken, Beſchwerde über jemand führen.

Digitized by Google

Expōtus, a, um, i. q. epotus.

Expraefectus, i, m. 2. i. e. qui functus est praefectura.

Expresse, Adv. *kinyomva, kifatsarva*; ausgedruckt. 2) *illően, illendően*; paſſend, ſchicklich. 3) *nyilván, világoson, magyarán*; deutlich.

Expressim, i. q. expresse, Pand.

Expressio, ōnis, f. 3. *kinyomás, kifatsarás, megszürés*; das Auspreſſen, Ausdrücken, die Durchſeihung. 2) *fel, v. felfelényomás*; das Drücken in die Höhe. 3) *kiállás, kinyúlás, kiálló rész*: Hervorragung, der hervorragende Theil.

Expressor, ōris, m 3. *kinyomó, v. fatsaró*; ein Ausdrücker, Auspreſſer. 2) e. gr. veritatis, Tac. *vildgossdgrakozó*; ein Hervorbringer.

Expressus, a, um, (exprimo) *kinyomott, v. fatsart*; ausgedruckt. 2) *kénszerlitett, erőltetett*; genöthigt, erzwungen. Deditio necessitate expressa, Liv. *kénteleneségből való általadás*; eine gezwungene Übergabe. 3) *jól, helyesen lefestett, eltaláltt*; eigentlich abgebildet. 4) e. gr. de graeco, Cic. *forditott*; überſetzt. 5) *nyilvánságos, nyilvánvaló, világos*; offenbar Sceleris vestigia expressa, Cic. 6) *kiálló, kinyúló*; hervorragend. 7) expressae literae, Cic. *tisztán kimondott betük*; deutlich hergeſagte Buchſtaben. 8) sermo expressior, Quint. *világosabb, érthetőbb beszéd*; eine deutlichere Rede.

Expressus, a, um, (exprimo) *kinyomott, v. fatsart*; ausgedruckt.

Expressus, us, m. 4 i. q. Expressio.

Exprimo, essi, essum, ĕre, 3. (premo) e. gr. oleum amygdalis, succum e semine, Plin. spongiam, Cels. *kinyomni, kifatsarni*; ausdrücken, auspreſſen. e. gr. nasum, Mart. *kifújni az orrát*; ſchnäuzen. 2) e. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *kitsikarni, tsikurni, erőltetni, erővel elvenni, kénszerlteni*; erpreſſen, erzwingen, abnöthigen. 3) *venni, kapni, nyerni. megnyerni*; bekommen, erhalten. 4) e. gr. vestigia, effigies, Cic. *kinyomni, ledbrázolni*; abbilden, ausdrücken. 5) e. gr. vitium imitatione, Cic. *más után tenni, követni, majmolni*; nachthun, nachmachen. 6) *kifejezni, előadni, klmagyarázni, lelrni*; ausdrücken, beſchreiben. e. gr. ad verbum aliquid de Graecis, Cic. *szóról szóra görögből forditni*; vom Worte zu Worte aus dem Griechiſchen überſetzen. 7) e. gr. aquam. Virtr. *felnyomni*: in die Höhe drücken.

Exprōbrātio, ōnis, f. 3. *szemrehányás, szemrevetés, pirongatás, pironszó*; der Vorwurf, das Verweiſen oder Vorhalten.

Exprōbrātor, ōris, m. 3. *szemrehányó, szemre hánydsial illető, pirongató*; ein Verweiſer, der einem etwas vorwirft.

Exprōbrātrix, īcis, f. 3. *szemrehányó pirongató, (asszony, v. leány)*; eine Verweiſerinn, Vorwerferinn.

Exprōbro, āvi, ātum, āre, 1. (probrum) e. gr. alicui aliquid, Cic. *szemérehányni, v. vetni*; vorwerfen, verweiſen.

Exprōmissor, ōris, m. 3. *kezes, valakiért felelő, v. jótálló*; der etwas für einen andern zuſagt.

Exprōmitto, isi, issum, ĕre, 3. *kezes lenni, valakiért felelni, v. jótállni*; etwas zuſagen, für einen andern.

Exprōmo, msi, mtum, ĕre, 3. aliquid, Varr. convivam, Plaut. *elővenni, előhozni*; hervor ziehen, hervor thun, hervor nehmen, hervor bringen, heraus nehmen. 2) Trop. e. gr. odium, Cic. *kimutatni, kijelenteni, kinyilatkoztatni*; zeigen, äußern, an den Tag legen. e. gr. supplicium in aliquem, Cic. *valakit halállal büntetni*; einen am Leben ſtrafen. 3) *kimondani*; herausſagen. e. gr. pectore aliquid, Plaut. *mondani, szóllani valamit*; etwas ſagen. 4) e. gr. industriam in aliqua re, Cic. *valamire szorgalmatosságot forditni*; ſeinen Fleiß auf etwas wenden. 5) e. gr. crudelitatem in inimico suo, Cic. *bosszúját tólteni, ellenségén*: ſeinen Grimm an ſeinem Feinde auslaſſen.

Expromtus, a, um, *elővett, előhozott, kivett*; hervor gethan, heraus genommen. 2) *gyors, eleven, kész*; geſchwind, hurtig, fertig, bey der Hand.

Exprōpĕro, āre, 1. idem quod celeriter consumo.

Expūdōrātus, a, um, *szemtelen, goromba*; unverſchämt, grob.

Expugnābĭlis, e, (expugno) *hé, v. megvehető, megviható*; was man erobern kann, bezwingbar.

Expugnātio, ōnis, f. 3. *megvevés, megvétel, viadallal megvétel, megvivás*; die Eroberung. 2) *felyülmúlás, v. haladás, erővétel*; die Überwältigung.

Digitized by Google

Expugnātor, ōris, m. 3. e. gr. urbis, Cic. *megvevő, meggyőző, győzedelmes*; ein Eroberer, Ueberwinder, Sieger. 2) e. gr. pudicitiae, Cic. *betsületrontó, pardzna, lator*; ein Ehrenschänder.

Expugnātōrius, a, um, *megvennivaló*; zum Erobern dienlich.

Expūgnātus, a, um, *megvett, megvitt*; überwunden, erobert. 2) Trop. e. gr. mens, Stat. *részére hajtott, megnyert indúlat*; ein Gemüth, das zum Beyfalle gebracht worden ist.

Expugnax, ācis, o. 3. *meggyőző, megvivó, megvevő*; besiegend, bezwingend. expugnacior herba, Ovid. *hathatósabb a' szivre*; wirksamer auf das Herz.

Expugno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. urbem, Cic. *meg, v. bévenni, viadallal bévenni, meggyőzni, megvivni*; bezwingen, erobern, einnehmen. 2) Trop. pudicitiam puellae, Cic. *megejteni, szeplősitni, rontani, v. betstelenitni, a' lednyt*; ein Mädchen zu Falle bringen. 3) *erővel, v. erőszakkal elvenni*; mit Gewalt nehmen. e. gr. aurum alicui, Plaut. *valakitől pénzt tsikarni ki*; einem Geld abdringen, erpressen. 4) e. gr. aliquem auro, Cic. *megvesztegetni, pénzen megvásárlani valakit valaminek tevésére*; einen durch Geld gewinnen, bestechen. 5) e. gr. carcerem, *kitörni, v. rontni a' fogházból, v. tömlötzből*; aus dem Gefängnisse losbrechen. 6) *rábeszéllni, részére hajtani, v. hóditni*; zum Beyfalle bringen, bereden. 7) e. gr. aliquid certa ratione, Cic. *megmutatni, bébizonyitni*; darthun. 8) *ostromolni, megtámadni*; bestürmen, attaquiren, angreifen.

Expūlsio, et Exspultio, ōnis, f. 3. *kiköpés*; Ausspeyung. e. gr. sanguinis, Plin. *vérköpés, vérhányás*; die Blutauswerfung.

Expūlsātus, a, um, (expulso) *kiüzött, kihajtott, elbotsátott, eleresztett*; ausgetrieben, weggelassen.

Expulsim, Adv. *vérve, ütve, veréssel, ütéssel*; mit Schlagen. Pila expulsum ludere, Varr. *laptázni, kiverő laptát (kapóst, kifutót) játszani*; den Ball schlagen.

Expulsio, ōnis, f. 3. *ki, v. elüzés, el, v. ki hajtás*; die Austagung, Vertreibung.

Expulso, āre, 1. *üzőbe venni, kiüzni, kilökni, kilökdősni*; austreiben, ausstoßen. 2) *viadallal megvenni, megvenni, meggyőzni*; bezwingen, erobern.

Expulsor, ōris, m. 3. *el, v. kiüző, el, v. kihajtó*; ein Heraustreiber, Vertreiber.

Expulsus, a, um, (pello) e. gr. finibus patriis, Virg. *ki, v. elüzött, ki, v. elhajtott, ki, v. elkergetett, kitaszitott*; ausgestossen, ausgetrieben, verjagt.

Expultrix, īcis, f. 3. *ki, v. elüző, ki, v. elhajtó (asszony, v. leány)*; eine Vertreiberinn, Verjagerinn.

Expūmico, āre, 1. *tajtékkőuel dörgölni, v. dörsölni*; mit Bimsstein reiben.

Expūmo, vide: Exspumo.

Expunctio, ōnis, f. 3. *kitörlés, kiirtás*; die Austilgung, Ausstreichung.

Expunctor, ōris, m. 3. *kitörlő, kiirtó*; ein Austilger, Ausstreicher.

Expūnctus, a, um, *kiirtott, kitörlött, kivakart*; ausgetilgt, ausgestrichen, ausgekratzt. e. gr. miles stipendiis; JCt. *katona, kinek többé nem jár 'soldja, eleresztett, elbotsátott, v. haza szabadúlt katona*; ein Soldat, der keinen Sold mehr bekommt, ein abgedankter Soldat.

Expungo, unxi, unctum, ĕre, 3. e. gr. nomen debitoris, Plaut. *kitörölni, keresztül vonni, kivakarni*; auskratzen, durchstreichen, auslöschen. 2) Trop. e. gr. partam gloriam, Plaut. *a' nyert ditsőségtől elesni, v. azt elveszteni*; die erlangte Ehre verlieren. 3) *eleresztení, v. botsátni, le v. kitenni, p. o. hivataldból, szolgálatjából*; abdanken, des Dienstes entlassen, cassiren. e. gr. militem stipendiis, Plaut. *a' katonát 'sóldjától megfosztani, szolgálatjából kitenni*; dem Soldaten seinen Sold nicht mehr geben, ihn cassiren. 4) *elkűldeni, elüzni*; wegschaffen, wegtreiben. 5) e. gr. sidera ad nomen, Plin *számlálni, elöszámlálni*; rechnen, herrechnen. 6) *végig menni rajta, megvisgálni*; durchgehen, untersuchen.

Expuo, vide: Exspuo.

Expurgātio, ōnis, f. 3. *kitisztitás*; die Reinigung. 2) *mentség, magamentés*; die Rechtfertigung, Entschuldigung.

Digitized by Google

Expurgo, āvi, ātum, āre, 1. *kitisztítni, megtisztítni*; reinigen, säubern. 2) se alicui, Plaut. *menteni, mentegetni*; rechtfertigen, entschuldigen

Expūtesco, ĕre, 3. *elrothadni*; verfaulen, Plaut.

Expŭto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. vitem, Colum. *megmetszeni*; beschneiden, z. B Weinstöcke. 2) v. gr. palos, Colum. *megfaragni, elvágni*; behauen, zerhauen. 3) *meggondolni, elgondolni, áttallátni*; überdenken, untersuchen, ergründen, einsehen.

Exquaero, sīvi, sītum, 3. i. q. exquiro, Plaut.

Exquĭliae, ārum, pl. f. 1. unus septem montium Romae. Hinc: Exquilinus, et Exquilius, a, um, v. gr. mons, porta, etc.

Exquīro, sīvi, sītum, rĕre, 3. (ex et quero) aliquid ab vel ex aliquo, Cic. *kérdezni, tudakozni valamit valakitől kérdezősködni, tudakozódni valami eránt*; fragen, nachfragen, ausforschen, sich erkundigen, erforschen. 2) v. gr. veritatem, causas, Cic. *végire járni valaminek, kitudni, kinyomozni*; erforschen, untersuchen. 3) *megkívánni, megvárni valakitől valamit*; fordern, verlangen, erwarten.

Exquīsīte, Adverb. *szorosan, szorgalmatosan, gondosan, különösen*; genau, sorgfältig, vorzüglich. 2) *vdlogatva*: ausgesucht. Exquisitius, Cic exquisitissime, Gell.

Exquīsītim, i. q. exquisite, Varr.

Exquīsītio, ōnis, f. 3. *végire járás, kitudás, kinyomozás*; Untersuchung, Erforschung Cod. Just.

Exquīsītus, a, um, *kikeresett, kiválogatott*: ausgesucht. 2) *szoros*; genau Vir exquisito judicio, Cic. *éles elméjű, éles itélőtehetségű ember*; ein Mann von scharfer Urtheilskraft.

Exrex, rēgis, m. 3. *vóltkirály*; der nicht mehr König ist. Histor.

Exsaevio, īre, 4. *kidühösködni magát*; auswüthen, austoben. Liv.

Exsanguĭnātus, a, um, *vérecselfolyt*; blutlos, verblutet. Vitruv.

Exsanguis, e, *véretlen*; blutlos, ohne Blut. 2) *elhalaványodott, elholt*; erblasset, todt, Cic. blaß, z. B. vor Schrecken, Wuth. 3) v. gr. oratio, homo, etc., Cic. *erőtlen, gyáva*; kraftlos.

Exsarcio, si, tum, īre, 4. *kifoltozni, kijobbitgatni*; ausbessern, ausflicken. 2) *megadni, kipótolni, visszszonozni*; wieder ersetzen, erstatten. Aliquid alĭis rebus, Cic.

Exsātio, āvi, ātum, āre, 1. *jóltartani*; sättigen. Liv.

Exsātŭro, āvi, ātum, āre, 1. *jóltartani*; sättigen. Cic. 2) *kielégitni*; befriedigen.

Exscalpo, psi, ptum, pĕre, 3. *kivájni, kidsni*: ausgraben, aushöhlen, terram, Varr.

Exscendo, loco: escendo, v. gr. e navi; *kimenni, kiszállani, kihágni*; ausſteigen.

Exscensio, ōnis, f. 3. *kiszállás, p. o. a' partra, kimenés, kihágás*; das Ausſteigen.

Exscensus, us, m. 4. *kiszállás, kihágás*; das Ausſteigen. Tac.

Exscindo, īdi, issum, scindĕre, 3. *kivágni, kimetszeni*; ausbauen, ausschneiden. Cic. 2 *elrontani, semmivé tenni, kiirtani*; zerstören, zu Grunde richten, verderben, ausrotten.

Exscrĕābĭlis, e, *kihákogható*; was durch Räuspern ausgespien werden kann Plin.

Exscrĕātio, ōnis, f. 3. *kihákogás*; das Ausräuspern. Plin.

Exscrĕātus, us, m. 4. i. q. excreatio.

Exscrĕo, āvi, ātum, āre, 1. *kihákogni, kiköpni*; mit Räuspern ausspeyen, ausräuspern.

Exscrĭbo, psi, ptum, bĕre, 3. *kiirni, leirni belőle*; aus oder abschreiben. 2) *lemásolni, másolat rajzolni, v. festeni*; abzeichnen, abcopiren, abmahlen.

Exscriptor, ōris, m. 3. *leiró, lemásoló*; Abschreiber.

Exscriptus, a, um, *kiirt*; ausgeschrieben 2) *leirt*; abgeschrieben.

Exsculpo, psi, ptum, pĕre, 3. *kivésni, kimetszeni, kivdjni*; herausgraben, stechen oder kratzen. 2) *kitsikarni valakiból valamit*; mit Mühe herausbringen, herauspressen. 3) *kifaragni*; ausschnitzen.

Exsĕco, cŭi et cāvi, ctum, cāre, 1. *kivágni, kimetszeni belőle*; herausschneiden, ausschneiden, abschneiden. 2) *kiirtani*; ausrotten Cic. 3) *kiherélni*; entmannen, castriren.

Exsĕcrābĭlis, e, *átkozott, útálatos*; verfluchenswerth, abscheulich.

Exsĕcrābĭlĭtas, ātis, f. 3. *útálatosság*; die Abscheulichkeit.

Exsĕcrābĭlĭter, Adv. *útálatosan*; abscheulich. Exsebrabilius, August.

Exsĕcrāmentum, i, n. 2. i q. exsecratio, Tert.

Exsĕcrātĭo, ōnis, f. 3. *átkozódás, átok*; die Verwünschungen, das Fluchen, der Fluch. Cic.

Exsĕcrātor, ōris, m. 3. *átkozódó*; der Verwünscher, Verfluchter Tert.

Exsĕcror, ātus sum, āri, aliquem vel aliquid, Cic. *átkozni, szidalmazni*; verwünschen, verfluchen, fluchen.

Exsectĭo, ōnis, f. 3. *kimetszés, kivágás*; das Herausschneiden, Ausschneiden, Abschneiden. Cic.

Exsector, ōris, m 3. *kimetsző, kivágó*; Ausschneider, Abschneider Apul.

Exsectus, a, um, *kimetszett, kivágott*; herausgeschnitten. Sylvae exsectae, Claud. *kivágott erdők*; ausgehauene Wälder.

Exsĕcūtĭo, ōnis, f. 3. *végrehajtás, bétöltés*; die Vollziehung, Verrichtung, Vollführung. 2) *a' bűnösre kiszott ítélettel telyesitése*; die Vollstreckung des Urtheils an einem Uebelthäter. 3) *büntetés*; die Strafe. JCt. 4) exsecutio provinciae, Tac. *valamelly tartomdny kormányozdsa*: die Verwaltung einer Provinz.

Exsĕcūtor, ōris, m. 3. *bétöltő, végrehajtó*; der Vollzieher, Ausführer, Vellej. 2) *boszszúálló, büntető*; der Rächer, Bestrafer, Stat.

Exsĕcūtus, et Exsequutus, a, um, *végrehajtott, betöltött, telyesitett*; vollbracht, ausgeübt.

Exsensus, a, um, *érzéketlen*; empfindungslos, sinnlos. Gell.

Exsĕquiae, ārum, f. 1. pl. *halotti pompa, halotti tisztesség*; Leichenbegängniß, feyerliche Beerdigung, Leichenzug. Cic. exsequias ire, Cic. Ter. *halottra menni, valakinek halotti tisztességet tenni*; zur Leiche gehen.

Exsĕquiālis, e, *halotti*; das Leichenbegängniß oder die Leiche betreffend.

Exsĕquior, āri, Dep. 1. *eltemetni*; Leichenbegängniß halten, beerdigen. Varr.

Exsĕquor, cutus (quutus) sum, sĕqui, Dep. 3. *követni*; folgen. Funus exsequi, Varr. *a' halottat kikésérni*; die Leiche begleiten. 2) *telyesitni, bétölteni, végrehajtani*; verrichten, vollziehen, thun. Executo regis imperio, Plaut. *telyesittetvén a' kirdly parantsolatja*; nachdem des Königs Befehl war verrichtet worden. 3) *magyardzni, megfejteni*; erklären, auslegen. Verbis exsequi, Cic. *szóval megmagyardzni*; mit Worten erklären. 4) idem quod prosequi, Cic. laude aliquem exsequi; *valakit dltsérni, magasztalni*; einen loben. 5) *meg nem szünni valamit folytatni*; in etwas fortfahren. Id exsequi usque ad extremum, Cic. 6) delicta exequi, Sen. *a' gonoszsdgot megbüntetni*; die Verbrechen strafen. 7) jus suum armis exsequi, Caes. *a' maga jussát kardal öltalmazni*; sein Recht mit den Waffen behaupten. 8) egestatem exsequi, Plaut. *szükséget v. nyomorúságot látni. szenvedni, nyomorúsággal küszködni*; Mangel leiden.

Exsĕro, et Exĕro, rŭi, rtum, rĕre, 3. *kidugni, kinyújtani*; herausstrecken, hervorstrecken. Lingvam exserere, Liv. *kiölteni a' nyelvét*: die Zunge herausstrecken. 2) v. gr. mammam, Virg. *kihagyni, pusztán kinn hagyni*; entblößen. 3) *felfedezni*; entdecken, heraussagen. Mentis suae secreta exserere. Svet. 4) *felemelni, feltartani*; erheben, in die Höhe heben. Caput altius exerere. Ovid. 5) v. gr. vincula, Colum. *lerdzni, lehdnyni*; los machen, sich losmachen.

Exserte, Adv. v. gr. clamitare, Apul. *nyilvdn, vildgosan, nagyon, felszóval*; sichtbar, deutlich, laut.

Exserto, āre, i. q. exsero, Virg.

Exsertus, a, um, (exsero); *kinyújtott*; herausgestreckt. 2) *kiálló, kinyúló*; hervorragend. 3) *mezítelen, mesztelen, tsupasz, puszta*; entblößt. Brachia exserta, Stat.

Exsībĭlātĭo, ōnis, f. 3. *kifütyölés, kisüvöltés*; die Auszischung.

Exsībĭlo, āvi, ātum, āre, 1. *kifütyölni, kisüvölteni, kinevetni, nevetségessé tenni*; auszischen, verlachen. 2) *kifütyöléssel, v. kisüvöltéssel elüzni, elkergetni, v. elhajtani*; durch das Auszischen verjagen.

Exsīccātĭo, ōnis, f. 3. *kiszdrasztás*; die Austrocknung.

Digitized by Google

Exsiccātus, a, um, *ki, v. megszárasztott*; ausgetrocknet, ausgedörret. 2) Trop. exsiccatum genus orationis, Cic. *sovány beszéd, mellynek se sava se borsa*; eine Rede, die weder Kraft noch Saft hat. 3) *nedvtől, v. lévtől kiürlött*; von einer Feuchtigkeit ausgeleert. Lagenae furtim exsiccatae. Cic.

Exsiccesco, et **Exiccesco**, ĕre, 3. *ki, v. megszáradni*; austrocknen, trocken werden.

Exsicco, et **Exicco**, āvi, ātum, āre, 1. *ki, v. megszárasztani, ki, v. megszárítni*; austrocknen, trocken machen. 2) Trop. *fel nem ékesíteni, díszesíteni, v. tzifrázni, éktelen, v. disztelen hagyni*; nicht mit Schmuck versehen. 3) *kiinni*; austrinken. e. gr. pocula, Hor. *kiüríteni, fenekig kiinni*; ausleeren. 4) e. gr. ebrietatem, Sen. *enyhíteni, mérsékelni, józanodni, kezdeni*; dämpfen, vermindern.

Exsĭco, āre, 1. pro: Exsecco, Plaut.

Exsignātus, a, um, *kijelelt, ki, v. feljegyzett, felírt*; ausgezeichnet, aufgezeichnet, aufgeschrieben.

Exsigno, āvi, ātum, āre, 1. *kijelelni, ki, v. feljegyezni, felírni*; auszeichnen, aufzeichnen, aufschreiben.

Exsĭlĭo, ilui (ilii), ultum, īre, 4. (salio), *felugrani*; aufspringen. e. gr. gaudio, Cic. *örömében ugrándozni, ugrálni, ugrani, v. szökdösni*; vor Freude aufspringen. 2) e. gr. de, ex loco aliquo, Ovid. *elszökni, elszaladni, elébb állani*; entspringen. 3) *valahova ugrani*; wohin springen. e. gr. ad aliquem, Ter. *valakihez kiugrani, kiszökelleni*; zu einem hinaus springen. 4) e. gr. in arma, Stat. *hirtelen fegyvert fogni*; die Waffen geschwind ergreifen. 5) *elmenni, eltávozni*; fortgehen.

Exsĭlĭum, ĭi, n. 2. (ex et solum); *számkivetés, hazájától eltiltás*; die Verbannung, die Verbannung aus dem Vaterlande. Hinc: exilio aliquem mulctare, afficere, in exilium pellere, ejicere, mittere, Cic. *számkivetni*; einen verweisen. 2) *hazáján kívül, v. idegen földön tartózkodás*; der Aufenthalt außer dem Vaterlande. 3) *számkivetettek*; die Exulanten.

Exsincĕrātus, a, um, (sincerus); *el, v. békevert, tisztátalan, mocskos*; unsauber, besudelt, befleckt.

Exsĭnŭātus, a, um, *felfedezett, felfedett, kitárt, kiterjesztett*; ausgedehnt, entfaltet.

Exsĭnŭo, āvi, ātum, āre, 1. (sinus); *felfedni, felfedezni, kitárni, kiterjeszteni*; entfalten, von einander machen, ausbreiten.

Exsisto, v. Existo, stiti, v. titi, stitum, ĕre, 3. *jelen lenni, elő jönni, támadni*; hervorkommen, zum Vorscheine kommen. 2) *megjelenni, világosságra jönni*; sich zeigen, sichtbar werden, erscheinen. 3) e. gr. ex aliqua familia, Cic. *eredni, eredetét venni, származni*; entstehen. 4) *lenni*; werden. Huic caussae patrónus exstiti. Cic.

Exsŏlesco, ĕre, 3. Obs. *kimenni a' szokásból*; entwöhnen. Tertull.

Exsōlūtĭo, ōnis, f. 3. *ki, v. megfizetés*; die Bezahlung. 2) *meg, v. kiszabadítás*; die Befreyung.

Exsōlūtus, a, um, (exsolvo); *meg, ki, v. feloldott*; aufgelöst. 2) *megmentett*; entlediget. 3) *ki, v. megfizetett*; bezahlt. 4) *meg v. kiszabadított*; befreyt.

Exsolvo, olvi, olūtum, ĕre, 3. *meg, ki, v. feloldani*; auflösen, aufbinden. 2) *meg, v. kiszabadítni, megmenteni*; frey machen, entledigen. e. gr. aliquem poena, Plaut. Tac. *a' büntetés alól feloldozni*; einen von der Strafe lossprechen. e. gr. religione jusjurandi, Liv. *az eskűvés alól felszabadítni*; des Eides entlassen. e. gr. se suspicione, Ter. *elhárítni magáról a' gyanút*; sich des Verdachts entledigen. 3) e. gr. nomina, Cic. (*adósságát*; die Schulden) *ki, meg, v. lefizetni*; bezahlen. e. gr. vota, Liv. *fogadását bétölteni, v. megadni*; das Gelübde bezahlen. e. gr. poenas morte, Tac. *halállal büntetődni*; am Leben gestraft werden. 4) e. gr venas, Tac. *eret megnyitni, eret vágni*; die Adern öffnen. 5) e. gr. obsidium, Tac. *elszállítni, vinni, v. távoztatni*; wegschaffen, entfernen, aufheben.

Exsomnis, e, *álmatlan, ébrenlévő, vigyázó*; schlaflos, wachend, wachsam

Exsŏno, ui, ĭtum, āre, 1. e. gr. cantibus, Petron. *hangzani, zengeni, zengedezni*; ertönen, erschallen.

Exsorbĕo, ui, orptum, ĕre, 2. e. gr.

Digitized by Google

sangvinem, Cic. *kiszívni, kihörbölni*: aussaugen, ausschlürfen. e. gr. ova', Plin. *kig tojást enni*; weiche Eyer essen. 2) Trop. animam alicui, Plaut. *megölni*; einen tödten. 3) e. gr. difficultatem aliquam, Cic. *valamelly nehézségen általesni*; eine Schwierigkeit überstehen. 4) amnis exsorbet multas arbores, Curt. *a' folyóvíz sok fákat elhord, elvisz, el, v. kimos*; der Fluß schwemmt viele Bäume weg. 5) e. gr. sangvinem alicujus iniquo judicio, Cic. *igazságtalanúl kiontani valaki vérét*; eines Blut durch ein ungerechtes Urtheil vergießen.

Exsordesco, dui, ĕre, 3. (sordes); *motskossá, v. undokká lenni, elmotskolódni*: unsäthig werden. 2) *útdlatba jönni*; verächtlich werden.

Exsors, tis, o. 3. *kirekesztett, kizárt, rész, v. sors nélkül való*; ausgeschlossen, ohne Loos. 2) *mással sorsot nem vető*; der nicht mitlooset. 3) *nem részes valamiben, részetlen, részt nem vevő*; untheilhaftig. e. gr. amicitiae, Liv. *barátságból kirekesztett, kinek nints barátja*; aus der Freundschaft ausgeschlossen.

Exspătior, ātus sum, āri, 1. Dep. *kerengeni, az útról, v. ösvényről, eltérni, v. menni*; ausschweifen, von der Laufbahn abgehen. 2) Trop. *kikapni*; *festett életre adni magát*; ausschweifen. 3) *kimenni, kihágni, kidradni*; austreten, überlaufen. Lacus exspatians, Plin. 4) *ki v. elterjedni, elnyúlni, eldgadzni*; sich ausbreiten. Arbores exspaciantes, Plin. *terepély fák*; sich ausbreitende Bäume.

Exspectābĭlis, e (exspecto); *kivánandó, várandó, a' mit óhajt az ember*; was zu erwarten ist, was man mit Verlangen erwartet.

Exspectātio, ōnis, f. 3. *várás, várakozás*; das Warten. 2) *kívánás, kivánság, óhajtás*; das Verlangen. Summa est exspectatio tui. 3) *reménység, mellyel van az ember valaki felől*; die Hoffnung, die man sich von einem macht.

Exspectātor, ōris, 3. *valamit váró, valami után várakozó*; der etwas erwartet.

Exspectātrix, īcis, f. 3. *valamit váró, valami után várakozó (asszony v. leány)*; eine Erwarterinn.

Exspectātus, a, um, *várt*; erwartet. 2) *kivánt, óhajtott, óhajtvavárt, várvavárt, kedves*; gewünscht, willkommen. 3) *reménylett*; gehofft. 4) exspectati parentes, Ter. *szülék, kiknek halálát várja az ember*; Eltern, auf deren Tod man wartet. 5) ante exspectatum, Ovid. *véletlen, véletlenül*; unversehens. Comp. exspectatior. Sup. exspectatissimus.

Exspecto, āvi, ātum, āre, 1. *kivánni, óhajtani, örömest kivánni tudni*; gern wissen wollen, neugierig seyn. Exspecto, quid velis, Ter. 2) e. gr. aliquem ad mediam usque noctem, Hor. donec, v. dum quis veniat, Ter. *várni, elvárni, várakozni valaki után*; warten, erwarten. 3) e. gr. aliquid de aliqua re, Cic. Nep. *kivánva, v. óhajtva várni, reménységgel v. reménnyel várni, reményleni, v. várni valamiből valamit*; mit Sehnsucht, mit Hoffnung warten, von einem Dinge etwas warten. 3) e. gr. magnum malum; *félni, v. tartani valamitől*; befürchten, besorgen. 5) *közelíteni, közelgetni*; bevorstehen. Me senectus exspectat. Hor.

Exspergo, si, sum, ĕre, 3. *kifetskendezni, kilotsolni, ki, v. elhinteni*; herausspritzen, zerstreuen. 2) *befetskendezni, belotsolni, megpárolni*; bespritzen.

Exsperno, evi, etum, ĕre, 3. *megvetni, megútálni*; verachten.

Exspersus, a, um, *meglotsolt, öntözött, hintett, párholt*; bespritzt, begossen.

Exspes, Adject. cum Gen. *reménység nélkül lévő, reménytelen*; ohne Hoffnung, hoffnungslos.

Exspīrātio, ōnis, f. 3. *kifúvás, kilehellés*; die Ausblasung, Ausathmung. 2) *kigőzölgés*; die Ausdünstung. Cic.

Exspīro, āvi, ātum, āre, 1. *kifúni, kilehelleni*; ausblasen, aushauchen. 2) *kibotsátni, kiereszteni*; heraus lassen, hervor gehen lassen. Aetna exspirat flammas, Virg. *tüzet okád*; wirft Flammen aus. 3) e gr. animam, Liv. *meghalni, lelkét kiadni*; sterben, den Geist aufgeben. 4) *oda lenni*; dahin seyn. Libertas exspiratur, Plin. *vége a' szabadságnak, oda, v. elenyészett a' szabadság*; die Freyheit ist verloren.

Digitized by Google

Explendĕo, ui, ēre, 2. i. q. exsplendesco.

Exsplendesco, dui, ĕre, 3. *kitündökleni, fényleni*; hervorſcheinen oder glänzen. 2) *különösen kitetszeni, v. magát kimutatni*; ſich vorzüglich zeigen. Dotes animi explenduerunt. Tac.

Exspŏlĭātĭo, ōnis, f. 3. *megfosztás, ki, v. elragadozás*; die Beraubung.

Exspŏlĭo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem aliqua re, Cic. fana, domos, Sallust. *kirabolni, feldúlni, megfosztani*; berauben, plündern. 2) e. gr. se, Cic. *elpusztítni minden vagyonjdt*; ſich berauben, arm machen.

Exspŭĭtĭo, ōnis, f. 3. (exspuo); *kiköpés, kihányás, kivetés*; das Ausſpeyen.

Exspūmo, āre, 1. *kitajtékzani, tajtékjdt hányni*; ausſchäumen, den Schaum auswerfen.

Exspŭo, ui, (ŭĭtum), ūtum, ĕre, 3. *kiköpni, kivetni*; ausſpeyen. 2) Trop. e. gr miseriam ex animo, Plin. *fejéből kiverni, kikergetni, elűzni*; von ſich ſchaffen, von ſich geben. Exspuit illum mare, Catull. *kivetette a' tenger*; das Meer hat ihn ausgeworfen. 3) *sírni, könnyezni, könnyeket hullatni, v. ejteni*; vergießen, Thränen vergießen. Exspuunt oculi lacrymas. Plaut.

Exstantĭa, ae, f. 1. *kidllás, kinyúlás*; die Hervorragung. e. gr. ventris, Cael. Aurel. *hasdaganat*; die Geſchwulſt des Bauchs.

Exstĕrcŏro, et Extercoro, āre, 1. (stercus); *ganéjjdt kihányni, v. kivetni*; ausmiſten, den Miſt ausräumen.

Exstĕrnātĭo, ōnis, f. 3. *álmélkodás, bámulás*; das Erſtaunen, die Erſtaunung.

Exstĕrnātus, a, um, *félénk, bátortalan, megijjesztett, szilaj, vad, mint a' marha*; ſcheu, erſchrecket, ſcheu gemacht.

Exsterno, nāvi, nātum, nāre, 1. e. gr. aliquem, Catull. *el, v. meg rémítni, megijjeszteni, nagy rémülésbe, v. ijjedtségbe hozni*; außer ſich bringen, entſetzen, ſehr erſchrecken. Equi exsternati, Ovid. *szilaj lovak*; ſcheue Pferde.

Exstillo, āre, 1. *kitsepegni, kiszivárogni*; herausträpfeln, austriefeln. 2) *tsepegni*; triefen. e. gr. lacrymis, Ter. *igen, erősen, v. nagyon sírni*; ſehr weinen.

Exstĭmŭlātĭo, ōnis, f. 3. *biztatás, izgatás, nógatás, késztetés ingerlés, felingerlés*; die Erregung, Anreitzung, Ermunterung.

Exstĭmŭlātor, ōris, m. 3. (exstimulo), *biztató, izgató, nógató, késztető, ingerlő, felingerlő*; der Anreitzer, Anhetzer.

Exstĭmŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *tővissel szúrni*; ſtechen, mit einem Stachel. 2) e. gr. dictis aliquem, Ovid. *biztatni, nógatni, késztetni, felingerleni*; reitzen, anreitzen.

Exstinctĭo, ōnis, f. 3. (exstingvo), *ki, v. elóltás*; die Auslöſchung. 2) *kirtás*; die Austilgung. 3) *eltörlés, elpusztítás, elrontás*; die Abſchaffung, Vernichtung.

Exstinctor, ōris, m. 3. e. gr. incendii, Cic. *el, v. kioltó*; ein Auslöſcher. 2) Trop. e. gr. patriae, Cic. *rontó, pusztító, dúló*; ein Zerſtöerer, Verderber. 3) e. gr. conjurationis, Cic. *elnyomó*; ein Unterdrücker.

Exstinctus, us, m. 4. i. q. Exstinctio.

Exstinctus, a, um, *ki, v. elóltott*; ausgelöſcht. 2) *kiirtott, eltörlött*; ausgetilgt, vertilgt. 3) Trop. e. gr. funere crudeli, Virg. *kegyetlen halállal megölt*; grauſam ermordet. 4) e. gr. pudor, Virg. *lovetkezett szemérem, v. szemérmetesség*; die verlorne Schaam.

Exstinguĭbĭlis, e, *ki, v. elóltható*; auslöſchlich. 2) *elpusztítható, elrontható*; zerſtörlich, was vernichtet werden kann.

Exstinguo, nxi, nctum, ĕre, (ab inusit. stingvo), e. gr. ignem, Plin. *ki, v. elóltani*; auslöſchen. 2) *kiirtani, kivesztení*; austilgen, ausrotten. 3) e. gr. consvetudinem, Cic. *eltörleni*; abſchaffen. 4) *elpusztítni, elrontani*; zerſtören. 5) *megölni*; tödten. 6) Trop. e. gr. bellum, Plaut. Ter. *elvégezni, végét szakasztani*; einen Krieg beylegen. 7) exstingvi oblivione, Cic. *elfelejtődni, feledékenységbe menni*; vergeſſen werden. 8) exstingvi maturius vulnere, Cic. *idő előtt, v. korán meghalni valamelly sebbe*; vor der Zeit an einer Wunde ſterben.

Digitized by Google

Exstirpātĭo, ōnis, f. 3. *kilrtás, kivesztés*; die Ausrottung.

Exstirpo, āvi, ātum, āre, 1. (stirps) e. gr. arbores, Colum. *gyökerestől kihúzni, kiirtani, kiveszteni*; mit der Wurzel herausreiſſen, ausrotten. 2) *eltörleni, elpusztitni, elrontani*; abſchaffen.

Exsto, stĭti, stĭtum, āre, 1. *kilenni, kidllni, kinyúlni, feldllni*; hervor gehen, heraus ragen, empor ſtehen. Exstat ab humo, Colum. (e terra, super, v. supra terram); *kivan, v. kidll a' földből*; es gehet über die Erde heraus. 2) *látszani, nyilván lenni, szembetünni*; ſichtbar ſeyn, ſich zeigen, in die Augen fallen. Qualis exstitit in te? Cic. *mint viselte magdt erántad?* wie hat er ſich gegen dich benommen? 3) *lenni, jelen lenni*; vorhanden ſeyn. Exstant exempla, Cic. *vagynak példdk*; es ſind Exempel vorhanden. Dum id exstabit, Cic. *a' meddig ez tudva, v. esmeretes leszsz v. fen marad*; ſo lange dieſes bekannt ſeyn wird.

Exstructĭo, ōnis, f. 3. (struo) e. gr. tectorum, Cic. *meg, v. felépités*; die Aufbauung, Erbauung.

Exstructōrius, a, um, *meg, v. felépitésre, v. feldllitdsra való*; zur Aufbauung, zur Erbauung, zur Aufrichtung gehörig oder dienlich.

Exstructus, a, um, *felépitett, elkészitett*; aufgebaut, zugerichtet.

Exstrŭo, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. rogum, Cic. aggerem, Caes. *rakni, épitni, felépitni*; bauen, aufbauen, errichten. 2) e. gr. mensam epulis, Cic. *megrakni, felkészitni*; beſetzen, verſehen. 3) *szerezni, esmeretet, v. tudomdnyt szerezni*; errichten, erwerben. Exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum, Cic. *képzeld a' virtusnak felséges voltát*; ſtelle dir die Vortrefflichkeit der Tugend im Gemüthe vor. 4) *öszvetenni*; zuſammenfügen. e. gr. verba in numerum, Auct. ad Herenn. *a' szókat jólhangzás szerént rakni öszve*; die Worte harmoniſch zuſammenſetzen.

Exsuccĭdus, a, um, i. q. Exsuccus.

Exsucco, āre, 1. *nedvességétől megfosztani, nedvességét kiszlni, kivenni, megszdrdytni*; des Saftes berauben. Coel. Aur.

Exsuccus, a, um, *szdraz, elaszott, asszú, sovány*; trocken, dürre. 2) *nedvességtelen, nedvetlen, levetlen*; ſaftlos.

Exsuctus, a, um, (sugo); *ki, v. elszitt, erötlen, gyenge, szdraz, ösztövér, hitvdn, lehds*; ausgeſogen, trocken, kraftlos.

Exsūdātus, a, um, *kiizzadt*; ausgeſchwitzt. 2) *kidllott*; ausgeſtanden.

Exsūdo, āvi, ātum, āre, (sudor) e. gr. liquorem, Colum. *kiizzadni*; ausſchwitzen. 2) *izzadva, v. verejtékezve tenni, mivelni, v. tsindlni valamit*; ſchwitzend etwas verrichten. e. gr. aliquid, Liv. *valamit nagy munkdval, v. fdradtsággal vinni véghez*; etwas mit großer Mühe verrichten. 3) humor exsudat, Virg. *keresztül hat a' nedvesség*; die Feuchtigkeit dringet durch.

Exsufflo, āre, 1. *el v. kiftjni*; ausblaſen, wegblaſen.

Exsūgĕo, ēre, 2. i. q. Exsugo, Plaut.

Exsūgo, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. sanguinem; *kiszivni*; ausſaugen. 2) e. gr. sudorem, Colum. *az izzadságot, v. verejtéket kihajtani a' testből*; den Schweiß herauslocken.

Exsul, ŭlis, c. 3. *szdmkivetett, hazdjdból kizdrött*; ein Exulant, Verwieſener, Vertriebener. 2) e. gr. mentis, Ovid. *eszetlen, esztelen, a' ki nints eszén, bolond*; der nicht bey Sinnen iſt.

Exsŭlāris, e, *szdmkivetést, v. szdmkivetetteket illető, azokhoz tartozó*; das Exilium, die Exulanten betreffend, den Vertriebenen zugehörig.

Exsulātĭo, ōnis, f. 3. i. q. exsilium.

Exsulātus, us, m. 4. i. q. exsilium.

Exsŭlo, āvi, ātum, āre, intransit. *szdmkivetésben lenni, v. élni, szdmkivettetni*; im Exilio oder ein Exulant ſeyn, verwieſen ſeyn. 2) Trop. exulat avaritia ex urbe, Plaut. *nints nyoma a' fösvénységnek a' vdrosban*; der Geiz iſt aus der Stadt verbannt. 3) transit. *szdmkivetni, szdmkivetésbe küldeni*; ins Exilium jagen.

Exsultābundus, a, um, i. q. exsultans.

Exsultanter, Adv. *örömmel, örvendezve, vigan, tombolva*; mit Freuden, vor Freuden aufſpringend. Exultantius scripsi, Plin. *jobb kedvel irtam*; ich habe etwas freudiger geſchrieben.

Digitized by Google

Exsultantĭa, ae, f. 1. *ugrás, ugrándozás, tombolás*; der Sprung, das Aufspringen. 2) *gerjedés, támadás, kitörés*; der Ausbruch. 3) *felfúvalkodás, kevélység, nagyraldtás*, der Hochmuth.

Exsultātio, ōnis, f. 3. *örömugrálás, v. ugrándozás, tombolás*; ein Freudensprung. 2) *örvendezés, vigadozás*; das Frohlocken.

Exsultim, Adv. *ugrándozva, tombolva*; springend.

Exsulto, āvi, ātum, āre, 1. (sulto), *ugrani, ugrálni, ugrándozni*; springen, aufspringen, aufhüpfen. 2) *örvendezni, vigadozni*; frohlocken. c. gr. laetitia, Cic. *örömében tombolni*; vor Freuden aufspringen. 3) *igen megindúlni*; von seinem Herzen sehr gerührt seyn. 4) e. gr. in aliqua re, Cic. *valamiben a' tsintalanságig elmerülni*; in einer Sache ausgelassen seyn. 5) e. gr. rebus secundis, Sen. *felfúvalkodni, nagyrahlni, kevély lenni*; hochmüthig seyn. 6) equus ferox exultat; *pajkos a' jó vérü ló*; das muthige Roß ist muthwillig. 7) e. gr. verborum audacia, Cic. *a' kitételben, v. ki fejezésben merész lenni*; in dem Ausdrucke kühn seyn.

Exsum, esse, i. e. extra esse.

Exsŭpĕrābĭlis, e, (exsupero), *felyülmúlható, meggyözhető*; überwindlich. 2) e. gr. vallum, Claud. *meghágható*; übersteiglich.

Exsŭpĕrantĭa, ae, f. 1. *felyülmúlás, meghaladás, jelesség, derékség*; die Hervorragung, die Vortrefflichkeit. 2) figura rhetorica, alias Hyperbole nominata.

Exsŭpĕrātĭo, ōnis, f. 3. i. q. Exsuperantia.

Exsŭpĕrātōrĭus, a, um, *felyülmúló, meghaladó, meggyözö*; übertreffend, überwindend.

Exsŭpĕrātus, a, um, *felyülmúlt, meghaladott, v. gyözött*; überwunden, übertroffen.

Exsŭpĕro, āvi, ātum, āre, 1. *kidllni, kinyúlni*; hervorragen. 2) *meg, v. felyül haladni, felyülmúlni*; übertreffen. 3) *túl, v. dltalmenni v. hatni, dltalhágni, elmenni mellette*; vorbeykommen, übersteigen. 4) *kimenni, jönni, hágni, v. dradni*; austreten, überströmen. 5) *megérni valamit, addig élni, hogy meglathassa az ember*; überleben. 6) *gyözni, meggyözni, erót venni rajta*; siegen, überwinden.

Exsuppūro, āre, 1. *genyetséget kinyomni*; den Eiter ausdrücken.

Exsurdo, āre, 1. (surdus) e. gr. aures, Plin. *megsiketltni*; taub machen. 2) Trop. *megtompltni*; stumpf machen. Vina exsurdant palatum, Hor. *a' bor elrontja a' szdj ízét*; die Weine verderben den Mund.

Exsurgo, rexi, rectum, ĕre, 3. *felkelni*; aufstehen. 2) *felemelkedni*; sich erheben. 3) Trop. urbs aedificiis exsurgit, Liv. *épül a' város*; die Stadt wird aufgebaut. 4) exsurgit mons a mari, Plin. *a' tengernél kezdödik a' hegy*; der Berg fängt vom Meere an. 5) exsurgit respublica, Cic. *lábra kap a' köztdrsaság*; die Republik erhobt sich. 6) exsurgit dolor gravior, Sen. *erös fájdalom szdrmazik*; es entsteht ein heftiger Schmerz. 7) *felfúvalkodni*; sich hoch zeigen.

Exsuscĭtātio, ōnis, f. 3. *felkóltés*; die Aufweckung. 2) *felserkentés, felébresztés, meg, v. felvidámitás*; die Ermunterung.

Exsuscĭto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. clamore aliquem, Auct. ad Herenn. *felkólteni, dlmdból felverni*; aufwecken, mit Schreyen aufwecken. 2) *felébreszteni, felserkenteni, meg, v. felvidámitni*; erwecken, ermuntern, erregen.

Exta, ōrum, n. plur. *belsórészek, különösen a' nevezetesebbek, mint a' szív, tüdö, máj, lép*; die Eingeweide, besonders die edlern, als Herz, Lunge, Leber, Milz. Exta muta; *mellyekböl semit sem lehet jövendölni*; woraus man nichts wahrsagen kann. 2) e. gr. tritici; *darabos liszt*: grobes Mehl.

Extābesco, bui, ĕre, 3. *elsenyvedni, elszáradni, elemésztödni*; verschwinden, verdorren, nach und nach verzehrt werden. 2) Trop. *elmúlni, elenyészni*; verschwinden. Opinio extabescit. Cic.

Extālis, is, m. 3. (exta), *végbélhurka*; der Mastdarm.

Extantĭa, ae, vide: Exstantia.

Extemplo, Adv. *azonnal, tüstént, egyszeriben, mindjárt*; alsbald, sogleich, den Augenblick. Cic. Terent. Liv.

Digitized by Google

Extempŏrālis, e. 3. v. gr. oratio, Quint. *hevenyében való, vagy készült, minden előrekészülés nélkül való*; was aus dem Stegreife, oder lange zu überlegen, geschieht, aus dem Stegreife.

Extempŏrālitas, ātis, f. 3. *előrekészülés nélkül való készség*; die Fertigkeit, das Reden aus dem Stegreife.

Extēmpŏrāliter, Adv. *hevenyében, minden rákészülés nélkül, rákészületlen*; aus dem Stegreife, schnell.

Extēmpŏrāneus, a, um, idem quod Extemporalis.

Extempulo, i. q. Extemplo, Plaut.

Extendo, di, sum, et tum, ĕre, 3. *kinyújtani, kiterjeszteni*; ausdehnen, ausstrecken, ausbreiten. Brachio extento, Cic. *kiterjesztett karokkal*; mit ausgebreiteten Armen. 2) Trop. *hosszúra nyújtani, kiterjeszteni, meghosszabbítni*; ausdehnen, verlängern. Pugnam ad noctem extendere, Liv. Extendere consulatum, Cic. 3) *elhalasztani, másszorra halasztani*; verschieben. 4) extendere se supra vires, Liv. *magát megerőltetni*; über sein Vermögen thun. 5) *nevelni, kiterjeszteni*; ausdehnen, ausbreiten, vergrößern. Extendere famam factis, Virg. 6) aliquem arena extendere, Virg. *a' földre teritni, földhöz vágni*; hinstrecken auf die Erde.

Extĕnĕbro, āre, 1. *a' setétségből világosságra hozni*; aus der Finsterniß ans Licht bringen, erleuchten, bekannt machen. Varr.

Extense, Adv. *kiterjesztve, hosszasan*; ausgedehnt, weitläufig, extensius, Tertull.

Extensio, vel Extentio, ōnis, f. 3. *kiterjedés*; die Ausdehnung. 2) *kiterjesztés*; die Ausdehnung, Erweiterung. 3) *kifeszítés, kinyújtás*; die Ausspannung, Ausstreckung. 4) *elhalasztás*; der Aufschub.

Extensīvus, a, um, *kiterjedő, kiterjesztő*; ausdehnend, verlängernd.

Extensus, et Extentus, a, um, *kinyúlt, kifeszült, kinyujtott, kifeszitett*; ausgestreckt, ausgespannt. 2) *kiterjesztett, kiterjedt*; ausgebreitet. 3) *hosszú*; lang; aevo extento vivere, Hor. *sokáig élni*; lange leben. Comp. extensior, et extentior, Quint.

Extente, Adv. *hosszasan, kiterjedve*; weitläuftig.

Extentio, ōnis, f. 3. *kiterjesztés*; die Ausdehnung, Erweiterung.

Extento, āre, 1. *kinyújtani, kiterjeszteni*; ausdehnen, ausstrecken. 2) ex et tento), v. gr. vires suas, Plaut. *megpróbálni*; probieren, versuchen.

Extentus (Extensus), us, m. 4. i. q. extentio, Sil.

Extentus, a, um, vide: Extensus.

Extĕnŭātio, ōnis, f. 3. *megvéknyitás*; die Verdünnung. 2) *kevesítés*; die Verminderung.

Extĕnŭātus, a, um, *megvéknyitott*; verdünnet. 2) *elgyengitett*; geschwächt. 3) *megkevesitett*; verringert.

Extĕnŭo, āvi, ātum, āre, 1. *megvéknyitni*; dünn machen, verdünnen. Aërem extenuare; *a' levegőt ritkitni*; die Luft verdünnen. Extenuari in aquas, Ovid. *vízzé válni*; zerfließen. 2) *elaprózni, apróvá tsinálni, p. o. apróra törni, vágni, rágni, 's a' t.* klein machen, kleiner machen, klein stoßen, klein schneiden u. s. w. 3) v. gr. sumtus, spem, Cic. *kevesitni, kissebbitni*; vermindern, verringern. Extenuare laudem alicujus, Liv. 4) v. gr. vires, Liv. *elvenni, gyengitni*; schwächen, benehmen.

Exter, vel Exterus, a, um, *külső, kivül lévő*; außen befindlich, auswärtig, äußerlich; nationes exterae, Cic. *külső nemzetek*; auswärtige Völker. Apud exteros. Plin. *külső országon, a' külső nemzeteknél*; im Auslande, bey auswärtigen Völkern. Comp. exterior, exterius. 2) vide: Extra.

Extĕrĕbro, āvi, ātum, āre, 1. *kifúrni*; aus oder durchbohren. 2) Met. *kitanulni, kikürkészni*; ausgrübeln, erforschen. 3) *kitsikarni*; erzwingen.

Extergĕo, si, sum, ēre, 2. *kitörölni, megtörleni, letörleni*; auswischen, abwischen, abtrocknen.

Extergo, si, sum, 3, i. q. Extergeo.

Extĕrĭor, (Exter) Adj. *külső*; äußerlich. 2) Subst. Exterior, ōris, m. 3. *külsőországi, külföldi, idegen*; ein Ausländer, Auswärtiger.

Extĕrĭus, Compar. (exter) et Adv. *kinn, kivül*; außerhalb, äußerlich.

Extermĭnābĭlis, e, *könnyen kipusztitható, kiirtható*; leicht auszurotten.

Extermĭnātĭo, ōnis, f. 3. *kipusztitás, kiirtás*; die Austilgung. 2) *kitsa-*

Digitized by Google

pás, elhajtás, elűzés; die Verbannung. JCt.

Exterminātor, ōris, m. 3. *kipusztító*; der Verwüster. 2) *elűző*; der Vertreiber. Cic.

Exterminatus, a, um, *kiűzött, elhajtott, kitsapott*; ausgejagt, vertrieben.

Exterminium, ii, n. 2. *elűzés, elhajtás*; die Vertreibung, Zerstörung. Tert.

Extermĭnō, āvi, ātum, āre, 1. *a' határból kiűzni, kihajtani*; über die Gränze treiben, fortjagen, vertreiben; ex urbe, et urbe, Cic. de civitate exterminare, Cic. 2) *elkergetni, elűzni, kitiltani*; wegschaffen, entfernen, verbannen.

Exterminus, a, um, *az országon vagy határon kivül lévő*; sich entfernend.

Externo, āre, vide: Exsterno.

Externus, a, um, *külső*; äußerlich. Res externae, Cic. *rajtunk kivül lévő dolgok*; Dinge außer uns; *külföldi, külsőországi, idegen*; auswärtig, ausländisch, fremd.

Extĕro, trīvi, trītum, tĕrĕre, 3. *kidörgölni, kidörzsölni, dörgölés által kivenni belőle*; ausreiben, durch Reiben heraus bringen. 2) grana, vel messem, Varr. *nyomtatni, elnyomtatni, eltsépelni*; austreten, ausdreschen. 3) *szállyelzúzni, összetapodni*; zermalmen, zertreten.

Exterraneus, a, um, *idegen*; fremd. Fest.

Exterrĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. v. gr. somno; *felijjeszteni, p. o. álmából*; aufschrecken. 2) *megijjeszteni, elrémíteni*; erschrecken, in Schrecken setzen.

Extersus, a, um, *kitörlött, megtörlött*; ausgewischt, abgewischt. 2) *kiprédált*; ausgeplündert. Cic.

Extĕrus, a, um, *idegen, külsőországi, külföldi*; fremd, ausländisch. Exterae nationes, Cic. *a' külső nemzetek*; ausländische Völker.

Extexo, ĕre, 3. *leszőni*; abweben. 2) v. gr. aliquem, Plaut. *megtsalni, pénzét tkitsalni*; einen ums Geld betrügen.

Extĭmesco, mui, mescĕre, 3. v. gr. de re, vel re, Cic. *félni valamitől*; sich fürchten vor etwas, etwas fürchten.

Extimulo, vide: Exstimulo, etc.

Extĭmus, a, um, (Superl. ab exterior) *a' legkülső, legtávolabb lévő*; der Äußerste.

Extinctus, Extinguo, vide: Exstinguo.

Extirpo, vide: Exstirpo.

Extĭspex, ĭcis, m. 3. *belekből jövendölő*; Weissager aus den Eingeweiden der Thiere. Cic.

Extispĭcium, ii, n. 2. *belek visgálása és azokból jövendölés*; Beschtigung der Eingeweide der Thiere, um daraus zu weissagen. Suet.

Exto, vide: Exsto.

Extollo, tŭli, latum, tollĕre, 3. *felemelni*; in die Höhe heben, erheben. 2) Trop. *magasztalni*; erheben. Aliquem in coelum laudibus efferre, Cic. Extollere se gloriando, Cic. *ditsekedni, magát módnélkül ditsérni*; sich sehr rühmen. Animum extollere, Plin. *elbizni magát, kevélykedni*; stolz seyn. 3) *elhalasztani, halogatni*; aufschieben, verschieben. Rem extollere ex die in aliam, Plaut.

Extorquĕo, si, tum, ēre, 2. v. gr. de vel ex manibus, Cic. *kitekerni, kifatsarni*; herausdrehen, herauswinden. 2) pecuniam ab aliquo, Cic. *kitsikarni, p. o. pénzt valakitől*; erpressen, Geld erzwingen. 3) v. gr. articulum, Sen. *kifitszamítni*; verrenken.

Extorrĕo, ēre, 2. *kiégni, kisülni*; ausbrennen, ausdörren. Cels.

Extortis, e, *hazájából kiűzött, szádmkivetett*; vertrieben von einem Orte, besonders aus dem Vaterlande.

Extortor, ōris, m. 3. *kitsikaró*; der Erpresser. Terent.

Extortus, a, um, v. gr. de manibus; *kifatsart, kitekert*; herausgewunden. 2) *kitsikart*; ausgepreßt, abgezwungen.

Extra, Praep. cum Accus. *kivül*; außer, außerhalb. Extra periculum, Cic. *veszedelmen kivül*; außer Gefahr. 2) *nélkül, kivül*; ohne, außer nur. Extra jocum, Cic. *tréfa nélkül, tréfán kivül*; ohne Scherz. Extra modum, Cic. *mód nélkül, rendkivül*; über die Maßen. 3) *kivül valamin, vagy rajta*; außerhalb. Extra cancellos egredi, Cic. *kivül menni a' korlátokon, kimenni a' korlátokból*; aus den Schranken gehen.

Extra, Adv. loci: *kivül, kivülről*; außerhalb, von außen her.

Extractōrius, a, um, *kihúzó, kivonó* ausziehend. Plin.

Extractus, a, um, *kihúzott, kivont*; heraus gezogen. 2) *kiöltözött, el-*

Digitized by Google

költözött; ausgezogen, weggezogen. Hor. 3) *elhalasztott*; verschoben, verzögert.

Extractus, us, m. 4. *kivonds, rövid summázat*; ein Extract, ein Auszug.

Extrăho, traxi, tractum, trăhĕre, 3. v. gr. aquam, Plaut. telum e corpore, Cic. telum de vulnere, Ovid. *kihúzni, kivonni*; herausziehen. 2) aliquem ex periculo, Cic. se ex malo, Ter. *kihúzni, kiszabaditni*; heraus ziehen, entreissen, befreyen. 3) *valaminek az értelmét kivonni, rövid summába foglalni*; einen Auszug von etwas machen. 4) *elhalasztani, halogatni*; aufschieben. Extrahere aliquid in annum, Liv.

Extrāmundānus, a, um, *a' világon kivül való*; außerweltlich.

Extrānātūrālis, e, *természet kivül való*; nicht natürlich. Tertull.

Extrāněus, a, um, *külső, kivül lévő*; außen befindlich, äußerlich. 2) *külföldi, idegen*; auswärtig, fremd.

Extraordīnārie, Adv. *rendenkivül, szokatlanúl, rendkivül*, außer der Ordnung, ungewöhnlich.

Extraordīnārius, a, um, *rendkivülvaló, szokatlan*; außerordentlich, ungewöhnlich. 2) *szerfelettvaló, felettébbvaló*; außerordentlich, übertrieben. v. gr. cupiditates, Cic.

Extrārius, a, um, *külső, kivüllévő*; äußerlich, außen befindlich. Cic. 2) *külsőországi, külföldi, idegen*; auswärtig, nicht einheimisch, fremd.

Extrēmisco, mui, ĕre, 3. *megrázkódni, ressketni*; erbeben, erzittern.

Extrēmĭtas, ātis, f. 3. *vég, szél, vége, széle, külső széle valaminek*; das Ende, Äußerste und Letzte eines Dinges, die Extremität. 2) *végső próbatétel, végső szükség*; das äußerste Unternehmen, die äußerste höchste Noth.

Extremo, Adv. *végre, utólszor*; endlich, zum letzten. Cic.

Extrēmum, i, n. 2. *a' vége vagy széle valaminek*; das Ende, Letzte. Ad extremum; *utóljára, végre*; endlich, zuletzt. Justin. Extremum diei erat. Sallust. *már estve volt*; es war schon Abend.

Extremus, a, um, Superl. ab Exter. *utólsó, végső*; der Letzte. 2) *a' legszélső*; der Äußerste 3) extrema manus nondum accessit operi, Virg. Cic.

nints még a' munka végrehajtva, nints tökélletesen elvégezve; das Werk ist noch nicht vollendet. 4) *veszedelmes, legroszszabb*; gefährlich, der Schlimmste.

Extrĭcābilis, e, 3. *könnyen kifejthető*; leicht auszulesen, zu entwickeln.

Extrĭco, āvi, ātum, āre, 1. *kifejteni*; auswickeln. 2) *kitanúlni, kikürkészni*; ausfindig machen, erforschen, zuwege bringen. 3) *kitisztogatni*, reinigen, säubern. 4) v. gr. agrum; *megirtani, kiirtani belőle a' konkolyt 's a' t.* ausrotten, säubern.

Extrinsĕcus, Adv. id. qu. sequens.

Extrinsĕcus, Adv. *kivülről, kivül*; auswerhalb, auswendig, von außen, auswärts.

Extrītus, a, um, (Extero) *kidörzsölt*; ausgerieben. 2) *kinyomtatott, elnyomtatott, kitsépelt*; ausgetreten, ausgedroschen. 3) *széllyelzúzott, összetapodott*; zermalmt, zertreten.

Extructĭo, vide: Exstructio.

Extrŭdo, si, sum, dĕre, 3. v. gr. aliquem domo, Cic. ex aedibus, v. aedibus, Plaut. *kitaszitni, kitaszigálni, kivetni*; heraus stoßen oder treiben, wegtreiben. 2) *erővel elkülöni, a' nyakáról eltudni*; wegschicken, fortschicken, gehen, heißen. 3) v. gr. merces, Hor. *kiadni rajta, eladni*; absetzen, verkaufen, verschleudern.

Extrūsus, a, um, *kitaszitott*; ausgestoßen.

Extrŭo, vide: Exstruo.

Extŭbĕrantĭa, ae, f. 1. id. qu. Extuberatio.

Extŭbĕrātĭo, ōnis, f. 3. *kidudorodds, daganat*; die Geschwulst. Plin.

Extŭbĕro, āvi, ātum, āre; 1. *felpuffadni, feldagadni*; aufschwellen, auflaufen. 2) gemmae extuberant, Plin. *a' fák bimbóznak*; die Bäume gewinnen Knospen. 3) Active: *feldomborúzni, felhalmozni*; aufschwellend machen, aufhäufen.

Extŭmĕo, ui, ēre, 2. *feldagadni, felpuffadni*; aufschwellen. Plant.

Extŭmesco, ui, mescĕre, 3. *feldagadni*; aufschwellen. Plin.

Extŭmĭdus, a, um, *puffadt, dagadt*; aufschwellend, erhaben. Varr.

Extundo, tŭdi, tūsum, dĕre, 3. v. gr. sanguinem, Cels. *kitaszitni, kilökni, kiűzni*; herausstoßen. 2) *szerezni, megszerezni magadnak valamit*;

Digitized by Google

szert tenni red; erwerben, verſchaffen, zuwege bringen. Virg. Precibus aliquid extundere, Svet. *kérés által nehezen nyerni meg*; mit Bitten erzwingen. 3) extundere artes, Virg. *mesterségeket találni fel*; Künſte erfinden. 4) *elüzni, eloszlatni*; vertreiben. Labor extundit faſtidia, Hor.

Exturbatus, a, um, *helyéből kivert, kitaszlitott*; herausgeſtoßen.

Exturbo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem ex aedibus, v. aedibus, foras, Cic. *kiüzni, kihajtani, kitaszigálni*; heraus treiben, heraus oder hinaus ſtoßen. 2) v. gr. mentem alicujus, Cic. *valakinek nyughatatlansdgot szerezni*; beunruhigen. 3) v. gr. spem, Liv. *semmivé tenni*; vernichten.

Extussĭo, īvi, ītum, īre, 4. *kiköhögni, kihákogni*; aushuſten; aliquid. Cels.

Exŭbĕrantĭa, ae, f. 1. *bóvség, bővelkedés*; der Überfluß, die Reichlichkeit. Gell.

Exŭbĕrātĭo, ōnis, f. 3. id. qu. Exuberantia.

Exŭbĕro, āvi, ātum, āre, 1. *bővelkedni, bőviben lenni valaminek*; einen Ueberfluß haben, ſehr reich ſeyn an etwas. Pomis exuberat arbor. Virg. 2) Active: *bővitni, gazdagitni*; reichlich oder überflüſſig machen. Flores exuberant mella, Colum.

Exuccus, Exudo, vide: Exsuccus, Exsudo.

Exŭgo, vide: Exsugo.

Exul, vide: Exsul.

Exulcĕrātĭo, ōnis, f. 3. *meggyülés, p. o. a' sebnek meggyülése*; die Schwärung. Cels. 2) *megsértés, megsebesitès*; die Verletzung, Verwundung.

Exulcĕrātōrĭus, a, um, *meggyülést okozó, meggyülesztő*; was da macht, daß etwas ſchwärt. Plin.

Exulcĕro, āvi, ātum, āre, 1. *meggyülleszteni, p. o. a' sebet, megérlelni*; ſchwärend machen, zum Schwären bringen. 2) *megsebesitni, megsérteni, megkartzolni*; verwunden, ritzen. 3) v. gr. animum, Cic. *felingerleni, bántani, megkeseritni*; aufbringen, erbittern.

Exulo etc., vide: Exsulo.

Exulto etc., vide: Exsulto.

Exŭlŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *orditni*; heulen. Hinc: exululatus, a, um, *a' ki orditott*; der geheult hat. 2) *orditással hivni, előorditni*; mit Heulen rufen.

Exundātio, ōnis, f. 3. *vizáradás, kiáradás, kiöntés*; die Austretung eines Fluſſes, die Ergießung, Ueberſchwemmung.

Exundo, āvi, ātum, āre, 1. *kiáradni, kiönteni, árkából kijönni, v. menni*; überfließen, übertreten, ſich ergießen, austreten. 2) *erőtvenni, elhatalmazni*; überhand nehmen. 3) *kiütni, megújúlni*; hervor brechen. Exundat dolor alte mersus. Sen.

Exungo, ĕre, 3. *erősen kenni, megkenni, kenés által elháritni*; ſtark ſchmieren, ſalben, durch Salbe vertun.

Exunguis, e, *körmetlen, a' kinek, v. a' minek körme nints*; ohne Klauen, Krallen oder Nägel.

Exŭngŭlo, āre, 1. *körmét leszedni*; die Klauen abnehmen. 2) *pathóját elrúgni*; das Huf verlieren.

Exŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *lehúzni, levonni, levetkezni*; abziehen, ausziehen. 2) Trop. *elveszteni, v. hagyni*; verlieren, verlaſſen. e. gr. alicujus adspectum, Cic. *valakit szeme, v. tekintete elől elveszteni*; einen aus dem Geſichte verlieren. 3) e. gr. aliquem aliqua re, Sil. *megfoszlani*: berauben. 4) e. gr. se ex laqueis, Cic. *kiszabadúlni*; ſich losmachen. 5) e. gr. mores antiquos, Liv. *elhagyni*; ablegen. 6) e. gr. hominem, Solin. *meghalni*; ſterben. 7) haec res exuit novitatis gratiam, Plin. jun. *nem ajándlja többé az újsága ezen dolgot*; dieſe Sache hat nicht mehr die Empfehlung der Neuheit. 8) *kitakarni*; aufdecken. 9) e. gr. spiritum inimicum, Sen. *gondjait szélnek eresztení*; die Sorgen fahren laſſen. 10) e. gr. se de aliqua re, Cod. Theod. *elháritni magáról a' vádat*; eine Beſchuldigung von ſich ablehnen. 11) e. gr. lacertos, Virg. *meztelen karral lenni*; die Arme entblößen. 12) e. gr. se plane, Cic. *egészszen megváltozni, v. más emberré lenni*; ſich ganz ändern.

Exŭpĕro, vide: Exsupero.

Exurgĕo, ĕre, 2. *kinyomni*; ausdrücken.

Exurgo, vide: Exsurgo.

Exūro, ussi, ustum, ĕre, 3. *kiégetni, kiper'selni, megégetni*; ausbren-

Digitized by Google

nen, verbrennen. 2) Trop. *megemészteni*; verzehren. 3) *kiverni a' fejéből*; benehmen. Exuri mihi ex animo non potest, esse deos, Cic. 4) *gyötreni*, *sanyargatni*, *kínozni*; plagen, quälen. Exurit sitis miseros. Lucr.

Exuscito, vide: Exsuscito.

Exustio, ōnis, f. 3. e. gr. terrarum, Cic. *megégés*; die Verbrennung. 2) *nagy szárazság*, *v. aszály*; eine große Dürre.

Exustus, a, um, *meg*, *v. kiégetett*; verbrannt, ausgebrannt. 2) *kiszárasztott*, *száraz*; ausgedürrt.

Exūtus, a, um, *levetkezett*: ausgezogen. 2) *letett*, *levetett*; abgelegt. 3) e. gr. bonis, Tac. *megfosztott*; beraubet. 4) e. gr. dignitatibus, Tac. *minden tisztiből kitett*; aller Ehrenstellen entsetzt.

Exŭviae, ārum, f. 1. plur. *préda*, *rágadomány*, *ellenség testéről levont ruha*; der Raub, die Beute, ausgezogene Kleider dem Feinde vom Leibe genommen. 2) e. gr. nauticae, Cic. *tengeri préda*, *v. rágadomány*, *mellyet győzedelem jeltül fel*, *v. ki szoktak akasztani*; alles, was von den feindlichen Schiffen abgenommen ist, und die man als ein Siegeszeichen aufhing. 3) e. gr. bubulae, *bőr*, die Haut. 4) *korbács*; eine Karbatsche. 5) *ruhák*, *köntösök*; die Kleider.

Exvăpōro, āre, 1. i. q. evaporo.

Exvĕho, ĕre, 3. pro: Eveho.

Exvĕlātus, a, um, *fel*, *v. kitakart*, *megmezitelenitett*; aufgedeckt, entblößt.

Exvĕlo, āvi, ātum, āre, 1. *ki*, *v. fel takarni*, *megmezitelenitni*; aufdecken, entblößen.

Ezéchiel, ielis, m. 3. propheta veteris testamenti.

Ězŏx, ŏcis, m. 3. *kiás*; ein Luchs.

F.

F, littera apud Latinos veteres nonnunquam loco adspirationis scribebatur, v. g. Faedus, pro Haedus; Fostia, pro Hostia; Fircus, pro Hircus. 2) Occurrit saepe in Inscriptionibus et antiquis Literis pro PH. ut: Faderfium, pro Phaderphium.

Fāba, ae, f. 1. *bab*, *passuly*; die Bohne. Istaec in me cudetur faba, Ter. *azért én lakolok meg*; ich werde es ausbaden müssen. 2) Trop. sumitur pro aliis rebus; e. gr. *kalász*; eine Ähre. Fabae caprini simi, Plin. *kecskeganéj*; der Ziegenkoth.

Fābācĕus, Fābācius, a, um, *babból való*, *v. készült*; aus Bohnen gemacht. 2) *babhoz való*, *v. tartozó*; zu den Bohnen gehörig.

Fābācia, ae, f. 1. *bab béles*, *v. kaláts*, ein Bohnenkuchen.

Fābāginus, a, um, *babból való*; von Bohnen. Acus fabaginum, Cato. *babszalma*; die Bohnenspreu.

Fābāgo, ĭnis, f. 3. *babhüvely*; die Bohnenhülse.

Fābālis, e, *babból való*, *bab*; von Bohnen. Fabalia, Varr. *babszár*; die Stängel der Bohnen.

Fābāria, ae, f. 1. *babföld*; ein Bohnenfeld.

Fābārium, ii, n. 2. *babdézma*, *v. adó*; ein Bohnen-Tribut, oder Zoll, welchen man von den Bohnen zahlt.

Fābārius, ii, m. 3. fluvius Italiae.

Fābārius, a, um, i. q. fabaceus. 2) Calendae fabariae, Macrob. *Június első napja*, *mellyen Júnónak új babbal áldoztak*; der erste Tag im Brachmonathe, wo man der Göttinn Juno neue Bohnen opferte. 3) insulae fabariae, Plin. *babtermő szigetek*; Bohnen-Inseln, wo viele Bohnen wachsen.

Fābātārium, ii, n. 2. *babosedény*, *v. tál*, *melybe babpépet tettek fel*, *v. talaltak*; ein Geschirr, worin Bohnenbrey aufgesetzt wurde.

Fābella, ae, f. 1. Dim. *clóbeszéllés*, *beszédetske*; eine kleine Erzählung. 2) *mese*, *mesétske*; eine Fabel, ein Mährchen. 3) *játék a' theátromon*, *nézőjáték*; ein Schauspiel.

Fāber, bri, m. 2. *müves*, *mives*, *kézimesterember*, *ki kóból*, *értzből*, *fából v. más kemény matériából dolgozik*; jeder Künstler, der in Metall, Holz, Steinen, oder einer andern harten Materie arbeitet. e. gr. Faber ferrarius, *kovács*; ein Schmid. F. aerarius; *rézmives*; ein Kupferschmid. F. lignarius; *ács*; ein Zimmermann. F. aurarius; *aranymives*

Digitized by Google

ein Goldſchmid. 4) *ragyogótükörhal*; ein Petersfiſch. (Zeus faber). 5) Trop. quilibet fortunae suae faber, Prov. *ki ki a' maga szerencséjének mestere szint*; jeder iſt ſeines Glückes Schmid.

Fáber, bra, brum, *művészi*, *mesteri*, *mesterséges*; künſtlich, meiſterlich, kunſtreich. Superl. faberrimus, Apul. *igen mesterséges*; ſehr künſtlich.

Fábětum, i, n. 2. *babágy*, *babvetés*, *babföld*; ein Bohnenbeet, Bohnenfeld.

Fábiánus, a, um, *Fabiusi*, *Fabiushoz tartozó*; Fabiſch, zum Fabius gehörig. Fornix Fabianus, i. e. arcus triumphalis Romae, quem Q. Fabius Maximus Allobrogicus, Censor erigi curavit. Fabiani; Suet. homines e tribu Fabia.

Fábius, ii, m. 2. nomen nobilissimae familiae Romanae. 2) *fetsegő*; ein geſchwätziger Menſch. Hor.

Fábius, a, um, i. q. Fabianus.

Fábra, ōrum, n. 2. plur. a sing. Faber, a, um, *mindenféle ravaszúl kigondolt tsalárdság*; allerhand liſtig ausgeſonnene Ränke.

Fabrātĕrĭa, ae, f. 1. urbs Italiae. Hine: Fabraterni; incolae ejusdem urbis.

Fábre, Adv. *ügyesen*, *mesteri módon*, *remekül*, *mesterségesen*; künſtlich, meiſterlich, geſchickt. Sup. faberrime.

Fábrĕfăcio, Fabre făcio, ēci, actum, ĕre, 3. *mesteri módon*, *mesterségesen tsinálni*, *mívelni*, *v. készítni*; künſtlich machen oder verfertigen. 2) c. gr. classem, Plin. *hadi hajóssereget készíteni*; eine Schiffsflotte ausrüſten. 3) Trop. c. gr. fallaciam, Plaut. *ravasságot gondolni ki*; eine Liſt erdenken.

Fábrĕfactus, a, um, *mesteri módon*, *v. mesterséggel tsinált*, *mívelt*, *v. készített*; meiſterlich gemacht.

Fábrĭca, ae, f. 1. *kemény matéridból dolgozó mívesnek*, *v. mesterembernek műhelye*; Werkſtätte eines in harter Materie arbeitenden Künſtlers. 2) *mesterség*, *dolgozó mesterség*; die Kunſt zu arbeiten. c. gr. aeris, Cic. *értzből dolgozás mestersége*; die Kunſt in Erz zu arbeiten. 3) *tsalárdság*, *ravaszság*, *fortély*; die Liſt, der Betrug, die Ränke. 4) *épület*; ein Gebäude. 5) *összerakás*, *v. szerkesztetés*, *formálás*, *alkatás*; die Zuſammenſetzung, Bildung. Admirabilis fabrica membrorum animantium. Cic. 6) *ügyesség*, *jártasság valamiben*; die Kunſt, Geſchicklichkeit. Fanum solerti fabrica constructum. Apul.

Fábrĭcātĭo, ōnis, f. 3. (fabrico) *mesterséges v. mesterséggel járó mívelése*, *tsinálása*, *v. készítése valaminek*, *átsolás*, *építés*; die künſtliche Verfertigung, das Zimmern, das Bauen. 2) *elkészítés*; die Zubereitung. 3) c. gr. hominis, Cic. *teremtés*, *alkatás*, *formálás*; die Erſchaffung, Bildung.

Fábrĭcātor, ōris, m. 3. *mesterségmíves*; ein Werkmeiſter, Künſtler. 2) *szerző*, *indító*, *készítő*; ein Urheber, Verfertiger.

Fábrĭcātrix, īcis, f. 3. *mesterségmíves* (*asszony*, *v. leány*); eine Werkmeiſterinn. 2) *szerző*, *indító*, *készítő* (*asszony*, *v. leány*); eine Urheberinn, Verfertigerinn.

Fábrĭcātus, a, um, Act. *a' ki valamit kovátsolt*, *tsindlt*, *v. készített*; der etwas geſchmiedet oder gemacht hat. 2) Pass. *készített*, *mívelt tsindlt*; verfertiget, gemacht. Pocula fabricata fago, Ovid. *bikkfapoharak*; aus Buchenholze gemachte Becher.

Fábrĭcātus, us, m. 4. i. q. fabricatio.

Fábrĭcensis, is, m. 3. i. e. qui in officina armorum laborat.

Fábrĭcĭānus, a, um, *Fabricinsi*; Fabriciſch.

Fábrĭcĭus (Fabrit.), a, um, nomen familiare Romanum. 2) Subst. C. Fabricius, magnus virtute animi, et laude bellica fuit.

Fábrĭco, āvi, ātum, āre, 1. *készítni*, *mívelni*, *tsindlni*; verfertigen, machen, ſchmieden. 2) *építni*, *faragni*; bauen, zimmern. 3) Trop. c. gr. verba, Cic. *faragni*, *kovátsolni*, *tsindlni*; Wörter erſinnen, machen.

Fábrĭcor, ātus sum, āri, Dep. 1. i. q. fabrico, c. gr. hominem, Cic. *formálni*; ſchaffen. c. gr. fallaciam, Plaut. *fortélyt találni fel*; eine Liſt erfinden.

Fábrĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3 *készítés*, *mívelés*, *tsindlás*; die Verfertigung.

Fábrĭlis, e (faber), *műveshez v. készmesteremberhez tartozó*, *v. annak való*; zu einem Künſtler oder Handwerksmanne gehörig. c. gr. glutei, Plin. *asztalos enyv*; der Schreinerleim.

Fábrĭlĭter, i. e. more fabri.

Digitized by Google

Făbŭla, ae, f. 1. (Dim. a faba) *babotska*; eine kleine Bohne.

Făbŭla, ae, f. 1. (fari) propr. *közönséges, v. rendes beszéd, beszéllés, előbeszéllés*; eine gemeine Rede, Erzählung. Jam nos fabulae sumus, Ter. *minden rólunk beszéll*; jedermann redet von uns. 2) i. q. comoedia. 3) *költeméný, mese, szófia beszéd*; ein Mährchen. 4) *oktató mese, v. versezet*; eine lehrreiche Fabel, ein lehrreiches Gedicht. 5) fabulae convivales, Tac. *asztali beszéllgetések*; Tischreden. 6) lupus in fabula, Cic. Ter. *farkast emlegetnek, kert alatt jár*; der Wolf kommt, wenn man von ihm redet.

Făbŭlāris, e, *költött*; fabelhaft.

Făbŭlātor, ōris, m. 3. *beszéllő, előbeszéllő*; ein Erzähler. 2) *mesélő, mesés*; ein Erzähler der Mährchen.

Făbŭlīnus, i, m. 2. deus, cui sacra fiebant cum pueri primo fari incipiebant.

Făbŭlis, e, (faba), pro: fabalis.

Făbŭlo, ōnis, m. 3. i. q. fabulator.

Făbŭlo, āre, 1. i. q. fabulor.

Făbŭlōnĭa, ae, f. 1. *beléndfű, bolondító*; ein Bilsenkraut.

Făbŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. e. gr. inter sese, Ter. *szólni, beszéllni*; sprechen, reden. 2) *lotsogni, fetsegni, szótszaporítni*; plaudern, schwatzen. 3) *tréfálni, tréfát űzni*; Scherz treiben 4) *előbeszéllni, megmondani*; erzählen, sagen.

Făbŭlōse, Adv. *meseképen*; fabelhaft, auf fabelhafte Art. Comp. fabulosius, Superl. fabulosissime, Plin.

Făbŭlōsĭtas, ātis, f. 3. *mesebeszéd, költeméný*; das fabelhafte Erzählen, die Erdichtung.

Făbŭlōsus, a, um, *költő, mesélő*; fabelhaft. Comp. fabulosior, Apul. Sup. fabulosissimus, Plin.

Făbŭlus, i, m. 2. (Dim. a faba), *babotska*; eine kleine Bohne.

Facellāre, is, n. 3. *saláta edény*; ein Salatgeschirr.

Făcēlīna, ae, f. 1. cognomen Dianae.

Făcesso, īvi, ītum, ĕre, 3. (facio) *tenni, mivelni, tselekedni, véghez vinni*; machen, thun, verrichten. 2) *okozni, szerezni*; verursachen. 3) *takarodni, eltakarodni, elmenni*; sich fortmachen, fortpacken. Facesse hinc. Ter. Facesse hinc hominem. Cic. 4) *eltávozni, elszabadúlni*; sich entfernen, losmachen. e. gr. ab omni societate reipublicae, Plin. *nem gondolni a' társaság javával*; sich um das Beste des Staates nicht bekümmern.

Făcēte, Adv. *módosan, jelesen, finomúl, illően*; artig, fein, passend. 2) *nyájasan, kellemetesen, kellemesen*; angenehm. 3) *tréfásan*; scherzend. Comp. facetius, Cic. Superl. facetissime, Cic.

Făcētĭa, ae, f. 1. *jelesség, módosság*; die Artigkeit. 2) *kedvesség, kellemetesség, kellemesség, a' magaviseletben, 's beszédben*; die Annehmlichkeit im Betragen und Reden. 3) *tréfa, mulatságos beszéd*; der Scherz.

Făcētĭor, āri, Dep. 1. *módosan tréfálni*; artig scherzen.

Făcētĭōsus, a, um, *tréfás*; scherzhaft.

Făcētus, a, um, e. gr. mulier, Ter. orator, Cic. *jeles, módos, finom, nem mindennapi*; artig, fein, nicht gemein. 2) e. gr. sermo, Cic. *mulatságos, elmés, tréfás*; witzig, scherzhaft. 3) *kellemetes, nyájas*; angenehm. 4) *hízelkedő*; schmeichelnd. Comp. facetior, Superl. facetissimus. Sen.

Făcies, ei, f. 5. *ábrázat, kép, ortza, arczúlat*; das Angesicht, Antlitz. 2) *az embernek egész formája, tekintete, termete*; das ganze Ansehen eines Menschen. 3) *forma, formázat, állás, dolog mivólta*; die Gestalt, Beschaffenheit eines Dinges. 4) *állapot*: der Zustand. Tristis est omnium rerum facies, Cic. 5) nulla mali facies deest, Curt. *a' szerentsétlenségnek minden neme együtt van*; alle Arten des Unglücks sind hier beysammen. 6) *tiszteletre méltó tekintet*; das ehrwürdige Ansehen. Faciem senatus auctoritatemque reipublicae secum attulerat, Cic.

Făcile, Adv. *könnyen*; leicht. 2) *bizónyosan*; gewiß. e. gr. hominum miserrimus, Cic. *tsak nem a' legnyomorúltabb ember*; fast der allerelendeste Mensch. 3) *nyilván, nyilvánságosan, esmeretesen*; offenbar, bekannt. 4) *szívesen, örömmel*; gern. Comp. facilius, Superl. facillime.

Facilis, e, *könnyű, könnyen tehető*; leicht zu thun. 2) *a' kinek könnyű tenni valamit*; einer, dem etwas zu thun leicht wird. Ille tulit geni-

Digitized by Google

nos facili cervice juvencos. Mart. 3) *kedve szerént való, kedvetöltő, hajlandó*: willfährig, geneigt. 4) *szelíd, jámbor, nyájas*; gelind, freundlich. 5) *gyors, serény*; geschwind. 6) *engedelmes*; gehorsam. Populum facilem habere, Cic. 7) *alkalmatos, derekas, derék, ügyes*; tauglich, tüchtig, schicklich. Dies facilis, Plaut. *szerentsés, v. boldog nap*; ein glücklicher Tag. 8) terra facilis frugum; *termékeny föld*; ein fruchtbares Land. 9) *könnyű forgatható, v. mozgatható*; leicht beweglich. Oculi faciles. Virg. Comp. facilior, Sallust. Superl. facillimus, Idem.

Făcilĭtas, ātis, f. 3. e. gr. pariendi, Plin sermonis, Svet. *könnyűség, valaminek végrehajtásában*; die Leichtigkeit in Verrichtung einer Sache. 2) *szivesség, jóakarat, jóság, mások eránt*; die Gefälligkeit gegen andere, Willfährigkeit, Gütigkeit.

Făcĭlĭter, Adv. i. q. Facile.

Făcĭnŏrōsus, a, um, *gonosz, bűnös, vétkes*; boßhaft, lasterhaft. Comp. -ior, Sidon. Superl. -issimus, Cic.

Făcĭnus, ŏris, n. 3. *minden tett, tétemény, v. tselekedet, legyen az jó, v. rossz*; jede Handlung oder That, sie sey gut oder böse. Praeclarum facinus facere, Cic. 2) *rossz, v. gonosz tselekedet, v. tett*; eine Uebelthat. Facinus edere, patrare, committere, facere, Cic. Ovid.

Făcĭo, feci, factum, facĕre, 3. *tenni, tsinálni, mivelni, tselekedni*; thun, machen. Quid feceris scipionem? i. q. de scipione? *mit tsináltál a' pálczával, v. bottal*; was hast du mit dem Stecken gemacht. Fac, ut sciam, v. fac sciam, Cic. *írd meg, add tudtomra*; schreibe mir. 2) e. gr. cum aliquo, Cic. *tartani valakivel*; halten. e. gr. ab aliquo, Ter. *valaki eránt jó indúlattal viseltetni*; einem günstig seyn. e. gr. adversus aliquem, Ter. *ellene lenni valakinek*; wider einen seyn. 3) *valamit okozni, valami állapotra juttatni*; in einen Zustand versetzen, verursachen. e. gr. gravidam, *terhébe ejteni*; schwängern. 4) e. gr. caedem; *követni el*; begehen. 5) e. gr. ova, Varr. *tojni*; Eyer legen. 6) e. gr. mercaturam, Cic. *gyakorolni, űzni*; üben, treiben. 7) e. gr. classem, Caes. *el, v. felkészíteni*; zubereiten, rüsten. 8) e. gr. naves, Caes. *építni*; bauen. 9) e. gr. aliquid magni, parvi, Plaut. Cic. *betsűlni, betsben tartani*; achten. Pili non facere, Catull. *fel sem venni*; gar nicht achten. 10) e. gr. alicui copiam consilii, Plin. consilium, Liv. *tanátsolni, tanátsot adni*; einen Rath geben. 11) e. gr. naufragium, Cic. *szenvedni*; leiden. 12) e. gr. ad difficultatem urinae, Plin. *hasznos lenni, használni, segítni*; nützlich seyn, helfen. 13) *mutatni valaki eránt, viseltetni valakihez*; erweisen. e. gr. justa alicui, Cic. *valakinek megtenni az utólsó tisztességet*; einem nach seinem Tode die letzte Ehre erweisen. 14) e. gr. imperata, seu jussa alicujus, Plaut. Ovid. *végrehajtani*; verrichten. 15) *valahol mulatni, v. lenni*; sich verweilen an einem Orte. 16) e. gr. literas; *irni*; schreiben. 17) *áldozni*; opfern. e. gr. propter viam, Tac. *szerentsés elútazásáért áldozatot nyújtani be*; ein Opfer wegen glücklicher Abreise darbringen. Cum faciam vitula, Virg. *ha borjúval fogok áldozni*; wenn ich ein Kalb opfern werde. 18) *engedelmeskedni, szótfogadni*; gehorchen. 19) e. gr. convicium, Plin. *gyalázni, óltsárolni, szidalmazni*; schmähen, lästern. 20) aes alienum, Liv. *adósságot tsinálni, v. felszedni*; Schulden machen. 21) e. gr. iter, Cic. *útazni*; reisen. 22) e. gr. consulem, Cic. *Consulnak választani*; einem zum Consul erwählen. 23) fac, esse, Cic. *tegyük fel*; gesetzt, es sey. 24) Si quid eo factum esset, Cic. *kéha meg találtt halni*; wenn er etwa gestorben seyn sollte. 25) quid hoc homine facias, Cic. *mit kell tenned, hogy zuboldn tarthasd ezt az embert*; was sollst du thun, um diesen Mann im Zaume zu halten. 26) e. gr. tributum, Cic. *adózni, adót fizetni*; Tribut geben. 27) e. gr. gratulationem ad omnia templa, Cic. *minden templomokban hálaadoinepet tartani*; ein Dankfest in allen Tempeln feyern. 28) e. gr. coenam cum aliquo, Cic. *valakivel ebédelni, v. vatsordlni*; mit einem speisen. 29) e. gr. ambitum circa aliquid, Liv. *valamit befoglalni*; etwas einfassen. 30) e. gr. alicui copiam, potestatem alicujus rei, Cic. *valakinek*

Digitized by Google

megengedni valamit, *v. valamire szabadságot adni*; einem etwas erlauben. 31) e. gr. fidem alicui, Cic. *valakit rábeszélni valamire*; einem etwas bereden. 32) e. gr. gratiam omnium injuriarum, Cic. *minden hibákat megbotsátni*; alles Unrecht vergeben. 33) e. gr. missum aliquid, Ter. *valamivel felhagyni*; etwas fahren laſſen. 34) e. gr. opinionem alicui, Liv. *valakinek választást engedni*; einem die Wahl laſſen. 35) e. gr. periculum, Ter. *megpróbálni*; verſuchen.

Făcĭtĕrgĭum, ĭi, n. 2. *zsebkeszkenő*, *zsebkendő*, *zsebbeli*; ein Schnupftuch, Schweißtuch. Isidor.

Facticĭus, a, um, (factus) e. gr. color, Plin. *tsindlt*, (*mesterséggel*) *a' természetinek ellenébe tétetett*; gemacht, (durch Kunſt) dem Natürlichen entgegen geſetzt.

Factĭo, ōnis, f. 3. *tsindlás*, *tétel*, *készítés*; das Machen, Thun, die Verfertigung. 2) e. gr. testamenti, Cic. *jus*, *v. hatalom valaminek tevésére*; das Recht etwas zu machen. 3) *összveeskűvés*, *pártütés*; die Zuſammenverſchwörung. 4) *gazdagság*, *hatalom*, *'s tekintet*; der Reichthum, die Macht, und das Anſehen. Neque nos factione tanta, quanta tu, sumus, Plaut. 5) *rész*, *felekezet*, *fél*; ein Theil, eine Parthey.

Făctĭōnārĭus, ĭi, m. 2. *zenebona*, *v. pártütés indítója*; ein Anführer einer Faction. 2) *egy a' felekezet közül*; einer von der Partey. Gloss.

Factĭōse, i. e. per factionem.

Factĭōsus, a, um, *hatalmas*, *sokat tehető*; der viel thun kann, mächtig. 2) *kinek a' részén sokan vannak*, *mellynél fogva sokat tehet*; der einen Anhang hat, und dadurch viel ausrichten kann. e. gr. lingva, Nep. *sokat ígérő keveset tartó*; der viel verſpricht und wenig hält. 3) *pártoskodó*, *zenebondskodó észveszítő*; der die allgemeine Ruhe ſtöret. Gloss. Comp. -ior, Aur. Viet. Superl. -issimus. Plin. jun.

Factĭtāmentum, i, n. 2. *tsindlmány*; ein Gemächt.

Factĭtātĭo, ōnis, f. 3. *tsindlgatás*, *mivelgetés*, *gyakori tselekvés*; das öftere Thun. 2) *elkészítés*; die Zubereitung.

Factĭtātor, ōris, m. 3. *tsindlgató*, *mivelgető*, *gyakori tselekvő*, der etwas oft thut.

Făctĭtātus, a, um, *tsindlt*, *mivelt*, *tett*; geſchehen, gethan.

Factĭtĭus, a, um, i. q. Facticius.

Factĭto, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. *tsindlgatni*, *tevegetni*, *teddegélni*, *gyakran mivelni v. tselekedni*, *szerezni*; thun, ſchaffen, verrichten, machen. 2) e. gr. artem, Cic. *gyakorolni*, *űzni*; ausüben, treiben.

Facto, āre, 1. Frequ. *tenni*, *mivelni*, *tselekedni*; thun, machen.

Factor, ōris, m. 3. *tsindló*, *tselekvő*, *tevő*, *mivelő*; der etwas machet oder begehet. e. gr. animae, Prud. *lélek teremtő*; der Schöpfer der Seele. 2) *sdfdr*; der Werkführer. Gloss.

Factōrĭum, ĭi, n. 2. *műhely*; eine Werkſtatt. 2) e. gr. olei; *olajsajtó*, *v. prés*; eine Öhlpreſſe.

Factum, i, n. 2. *tselekedet*, *tett*, *tett*, *v. meglett dolog*; eine That. 2) *öltalomirás*; eine Schutzſchrift.

Factūra, ae, f. 1. *tsindlmány*, *munka*; ein Gemächt, ein Werk. 2) *készítés*, *elkészítés*; die Zubereitung.

Factus, us, m. 4. *tsindlás*, *tselekvés*, *mivelés*, *tevés*; das Thun, Machen. e. gr. olei, Cato. *olajtsindlás*, *olajütés*; das Öhlmachen.

Factus, a, um, (facio) *tett*, *mivelt*, *tsindlt*; gethan, gemacht. 2) totus ex mendacio factus, Cic. *fóhazug*, *kinek egy szavát sem lehet hinni*; ein Erzlügner. 3) *kidolgozott*; ausgearbeitet. 4) *véghez vitt*, *végrehajtott*; vollbracht. Facta et transacta omnia, Cic. 5) e. gr. ad ludum et jocum; *játékra 's tréfára szülletett*; zum Scherze geſchaffen.

Făcul, pro: facile.

Făcŭla, ae, f. 1. (Dim. a fax) *kis szövétnek*, *fáklyátska*; eine kleine Fackel.

Făcŭlārius, ĭi, m. 2. *fáklya*, *v. szövétnek vivő*, *v. tartó*; ein Fackelträger. Hier.

Făcultas, ātis, f. 3. *-hatóság*, *-hetőség*, *valamit tehetőség*; das Vermögen, die Fähigkeit. 2) *hatalom*; die Macht, Gewalt. Facultatem alicui dare, Cic. 3) *tehetség*; das Vermögen. Facultates, um, f. plur. *gazdagság*, *birtok*; der Reichthum, das Vermögen. 4) e. gr. aliquos ad comitia accersendi, Cic. *alkalmatosság*; die Gelegenheit. 5) *erő*, *hat-*

Digitized by Google

hatósság; die Kraft, Wirkung. Facultas secreta certis in rebus inest. Lucr. 6) e. gr. omnium rerum, Caes. *pőség*; der Vorrath. 7) *lehetőség, lehetség*; die Möglichkeit. Si res facultatem habitura videtur. Cic.

Făcultātŭla, ae, f. 1. Dim. *tsekély tehetség*; ein geringes Vermögen. Hieron.

Făcunde, Adv. *ékesenszóllva*; beredt, mit Beredſamkeit, Superl. facundissime. Sen.

Făcundĭa, ae, f. 1. *ékesenszólllás*; die Beredſamkeit.

Făcundiosus, a, um, i. q. Facundus.

Făcundĭtas, ātis, f. 3. i. q. facundia.

Făcundus, a, um, *jó beszélló tehetséggel bíró, beszédes, ékesenszóllo*; der gut reden kann, geſprächig, beredt. Dicta facunda, Ovid. *ékes, v. díszes beszédek*; zierliche Reden. Comp. facundior, Quint. Superl. facundissimus, Idem.

Faecārĭus, a, um, (faex); *seprővel, seprőlékkel v. allyal bánó, ahoz tartozó, v. való*; mit Hefen ſich beſchäftigend, dahin gehörig. Cato.

Faecātus, a, um, *seprős, allyas, zavaros, sűrű*; von Hefen, heſig, unlauter, dick.

Faecĭnĭus, a, um, (faex); *igen seprős, a' minek sok az allya, v. sepreje*; was viel Hefen hat.

Faecĭnus, a, um, i. q. faecinius.

Faecōsus, a, um, (faex); i. q. Faecatus.

Faecŭla, ae, f. 1. (Dim. a faex); *seprőlékecske*; die Hefen. 2) *borseprőből 's más afféléből készült tsipős lsű lév, vagy tzibere*; eine dicke Brühe von pikantem Geſchmacke, aus Weinhefen und andern Dingen. Horat.

Faecŭlentĭa, ae, f. 1. *seprőlékesség, seprősség*; ein heſichtes Weſen.

Faecŭlentus, a, um, (faex); e. gr. vinum, Colum. *seprős, allyas, zavaros, sűrű*; voll Hefen, heſig, trübe, dick.

Faesŭlae, ārum, f. 1. pl. urbs Hetruriae, hodie: Fiesole.

Faex, et Fex, cis, f. 3. *üledék, seprő, sepreje, allya valaminek*; der Bodenſatz, Hefen. 2) Trop. faex populi, vel plebis, Cic *a' népnek a' sepreje*; ſchlechte Leute, das loſe Geſindel. 3) dies sine faece, Martial. *tiszta szép nap*; ein heiterer Tag.

Făgĕus, a, um, *bikfa, bikfából, való*; büchen, von Buchen. Plin.

Făgĭnĕus, a, um, id. qu. fageus.

Făgŏpyrum, i, n. 2. *kajdina, tatárka*; das Heydekorn.

Făgōtrĭtĭcum, i, n. 2. *tönköly, tenkely*; Buchweitzen. Alias Frumentum Saracenicum.

Făgus, i, f. 2. et fagus, us, f. 4. Virg. *bikfa*; die Buche.

Făgūtalis, e, sc. Jupiter, statua Jovis in templo Fagutal dicto Romae.

Făla (Phăla), ae, f. 1. *erősség vivó futorony*; ein hölzerner Thurm, bey Belagerungen.

Fălacer, cris, m. 3. cognomen Flaminis apud Romanos, qui cultui Florae et divi patris Falacris consecratus erat.

Fălărĭca (Phal.), ae, f. 1. *nyil vagy hajitó dárda*; ein Pfeil oder Wurfſpieß.

Falcārĭus, ĭi, m. 2. *kasza-vagy sarlótsinditó*; ein Sichelmacher.

Fălcāstrum, i, n. 2. *nagy kasza*; eine große Senſe.

Fălcāta prati, *egy napi kaszdlló rét*; ein Tagwerk Wieſen. Leg. Antiq.

Falcator, ōris, m. 3. *kaszdlló*; ein Mäher. 2) *arató*; ein Schnitter. Colum.

Falcātus, a, um, *kaszás, sarlós*; mit Senſen oder Sicheln verſehen. 2) *sarlós, sarlóforma*; ſichelförmig.

Falcĭcŭla, ae, f. 1. *kis sarló*; eine kleine Sichel. Pallad.

Falcidĭānus, a, um, v. gr. crimen; *Falcidiust illető*; Falcidiſch.

Falcidĭus, ĭi, m. 2. Nom. pr. viri, et tribuni plebis Romae: Hinc Falcidius, a, um, v. gr. lex, etc

Falcĭfer, a, um, *sarlós, sarlókordó*; eine Sichel tragend. 2) *kaszás*; eine Senſe tragend, damit verſehen.

Falcifer, i, m. 2. cognomen Saturni.

Falcĭger, a, um, *sarlót vagy kaszát hordozó*; eine Sichel oder Senſe führend.

Falco, ōnis, m. 3. *sólyom, sólyom madár*; der Falk.

Fălcōnārĭus, ĭi, m. 2. *sólyommal vadászó*; ein Falkonier, ein Jäger, der mit Falken umgehet.

Falcŭla, ae, f. 1. (Demin. a falx); *sarló*; kleine Sichel. 2) *horgas körröm, p. o. mint a' sas vagy oroszlán körme*; Kralle oder Klaue, z. B. der Löwen. Plin.

Digitized by Google

Falēre, is, n. 3. *kögát*; ein ſteinerner Damm.

Fălĕrii, ōrum, plur. urbs Etruscorum.

Fălernum, i, n. 2. vinum nobile, de monte Falerno. Macrob.

Fălernus, i, m. 2. mons Italiae. Hor.

Fălernus, a, um, v. gr. ager, Liv. vinum, Hor. *Falernusi*; Falerniſch.

Fălisci, ōrum, m. 2. pl. populus olim Italiae.

Fallācia, ae, f. 1. (fallax); *tsalás, ravaszság, álnokság*; der Betrug, die Falſchheit. 2) *rászedő v. ravaszkodó okoskodás*; ein Trugſchluß. Logic.

Fallācies, ei, f. 5. i. q. fallacia, Apul.

Fallācilŏquentia, ae, f. 1. *ravaszkodás*; betrügliches Reden, Betriegerey.

Fallācĭosus, a, um, *ravaszsággal teljes*; betriegeriſch. Gell.

Fallācĭter, Adv. *ravaszúl, tsalárdúl*; mit Betrug, betriegeriſch. Cic. fallacissime, Cic.

Fallax, ācis, v. gr. homo, spes, Cic. *ravasz, tsalárd*; betrüglich, betrügeriſch.

Fallens, tis, o. g. *rászedő, megtsaló, tsalárd*; betrüglich.

Fallenter, Adv. *tsalárdúl, ravaszúl*; betrüglich. 2) *észrevehetetlenül*; unvermerkt.

Fallo, fĕfelli, falsum, fallĕre, 3. aliquem, Cic. *megtsalni, rászedni*; hintergehen, täuſchen, betriegen. Id me fefellit, Cic. *abba tsalatkoztam meg*; ich habe mich darin betrogen. Tempus me fefellit; *eltévesztettem az időt, megtsalatkoztam az időben*; ich habe mich in der Zeit geirrt. Nisi me fallit, Imperson. Cic. *ha meg nem tsalatkozom*; wenn ich mich nicht irre. Pass. fallor, falleris, Hor. Nep. *megtsalatkozom, megtsalatkozol, vagy, hibázom, hibázol*; ich betriege mich, ich irre, du betriegſt dich, du irrſt dich. Falsus es, Ter. *megtsalatkoztál, hibáztál*; haſt dich geirrt. 2) *hamisan esküdni, eskűvéssel hamisságot állítni*; falſch ſchwören. Cic. Liv. 3) v. gr. depositum, Ovid. aliquem fructu, Cic. *megtsalni valamiben, tsalárdúl elidegenítni, ellopni*; betriegen um etwas, betrüglich berauben oder entziehen. 4) Trop. *rászedni, eltántsni*; täuſchen, hintergehen. 5) Trop. *észrevehetetlenül eltölteni, elűzni, p. o. az unalmat*; unvermerkt zubringen, vertreiben, überſtehen. Curam vino et somno fallere, Hor. labores sermone fallere, Ovid. *a' dolog. terhét beszéllgetés által enyhíteni*; die Arbeit durch unterhaltende Geſpräche erleichtern. Fallere horas sermonibus, Plaut. *az időt beszéllgetéssel eltölteni*; die Zeit mit Geſprächen zubringen. 6) fallere fidem, Cic. *szavát még nem tartani*; ſein Wort nicht halten. Fallere promissum, Curt. *igéretét nem teljesíteni*; ſein Verſprechen nicht erfüllen. 7) falli memoria, Plin. *elfelejteni valamit*; etwas vergeſſen. 8) fallere retia, Ovid. *a' hálóból kiszabadúlni, azt elkerűlni*; den Netzen entgehen. Fallere custodes, Ovid. *az őrök elől elszökni*; die Wächter täuſchen, ihrer Aufmerkſamkeit entgehen.

Falsārius, ii, m. 2. *valamit meghamisító, p. o. testamentom meghamisító, 's a' t.* Verfälſcher, z. B. eines Teſtaments. Sueton.

Falsātio, ōnis, 3. *meghamisítás*; die Verfälſchung. Hieron.

False, Adv. *hamisan, tsalárdúl, álnokúl*; falſch, fälſchlich. Plaut. falsissime, Augustin.

Falsĭdĭcus, a, um, *kázug, tsalárdszavú*; falſch redend, lügenhaft. Plaut.

Falsĭfĭco, āre, 1. *meghamisítni*; verfälſchen. Prud.

Falsĭfĭcus, a, um, *hamis, tsalárd*; falſch handelnd. Plaut.

Falsĭjūrĭus, a, um, *hamisesküvő, hamisan esküvő*; falſch ſchwörend. Plaut.

Falsĭlŏquĭum, ii, n. 2. *kazugság, hamisság*; die Unwahrheit, Lüge. August.

Falsĭloquus, a, um, *kazug*; lügenhaft. Plaut.

Falsĭmōnĭa, ae, f. 1. vel Falsĭmōnium, ii, n. 2. *tsalárdság, tsalás, álnokság*; Betrug. Plaut.

Falsĭpărens, tis, 3. *költött atyájú*; einen erdichteten Vater habend. Catull.

Falsĭtas, ātis, f. 3. *hamisság, tsalárdság, kazugság*; die Falſchheit, die Unwahrheit. Cic.

Falso, āre, 1. *meghamisítni*; verfälſchen. Pandect.

Falso, Abl. et Adv. *hamisan, tsalárdúl, kazugúl*; fälſchlich, erlogen.

Digitized by Google

Falsum, i, n. 2. *hamisság*; die Falschheit, das Falsche. 2) *hazugság*; die Lüge, Unwahrheit.

Falsus, a, um, Part. (a fallor); *megtsalt, rászedett*; betrogen, getäuscht. Falsum habere, Sall. *megtsalni*; betrügen. 2) Adj. *költött, hamis, tettetett, nem igaz*; erdichtet, nachgeahmt, falsch, unwahr. Falsa pecunia; *hamis rossz pénz*; falsches unechtes Geld. 3) falsus honor, Hor. *nemérdemlett betsület*; eine unverdiente Ehre. Comp. falsior. Superl. falsissimus. Colum.

Falx, cis, f. 3. vel falx foenaria; *kasza*; eine Sense. 2) *sarló*; eine Sichel. 3) falx vinitoria, vel putatoria; *metszőkés*; ein Winzermesser, Rebmesser. 4) v. gr. arborea; *kertészkés*; ein Gartenmesser.

Fāma, ae, f. 1. *hír*; das Gerücht, der Ruf, die Sage. Sic fama fert, Liv. *úgy foly a' hire, az a' hire*; so geht die Rede. Fama percrebuit, Cic. *elfutott a' hire*; das Gerücht hat sich verbreitet. Fama accipere, Cic. *köz hirből tudni meg valamit*; durchs Gerücht erfahren. 2) *jó hirnév*; das gute Gerücht, der gute Ruf, der gute Nahme eines Menschen, Ruhm. Magnam sui famam relinquere, Nep. Famam collectam servare, Cic.

Fāmēlĭcus, a, um, *éhes, éhelholt*; hungerig, verhungert.

Fāmen, ĭnis, n. 3. *beszélés, szólás*; das Reden. Fest.

Fāmes, is, f. 3. *éhség, mikor valaki ehetnék*; der Hunger, i. e. Eßbegierde, Cic. Famem depellere, Cic. *az éhséget elűzni*; den Hunger vertreiben, stillen. 2) *éhség, éhelhaldással fenyegető szükség*; der Hunger, die Hungersnoth. Cic. 3) *éhesés*; das Hungern, i. e. Enthaltung des Essens. Cels. 4) Trop. v. gr. auri, Virg. *éhkórság, valum nek rendkivüliil való kivánsága, vagy kivdndsa*; der Hunger, große Begierde.

Fāmesco, ĕre, i. q. esurio.

Famex, ĭcis, *kelevény*; eine Art Geschwür. Abscess. Colum.

Fāmĭger, i. e. qui fert famam, Varr.

Fāmĭgĕrābĭlis, e, *esmeretes, hires*; im Rufe stehend, berühmt, berüchtigt, bekannt, Apul.

Fāmĭgĕrātĭo, ōnis, f. 3. *elhiresitlés, elhirlelés*; die Bekanntmachung.

Famigeratus, a, um, *hires, elhirlelt, esmeretes*; in Ruf gebracht, berühmt, berüchtigt, bekannt.

Fāmĭgĕro, āvi, ātum, āre, 1. *elhirlelni, elhiresitni*; in Ruf bringen, bekannt machen.

Fāmĭlĭa, ae, f. 1. *familia, háznép*; die Familie, die Leute des Hausherrn im Hause zusammen. Familia publica, Cic. Tac. *tsetlédek, rabszolgák és foglyok mind együtt, a' Rómaiaknál*; Hausgesinde, Sclaven und Gefangene zusammen bey den Römern. 2) *ház és ahoz tartozó vagyon, jószág és háznép*; das Haus sammt dem dazu gehörigen Vermögen und Hausgesinde. Pater familias, Cic. vel familiae, Liv. *a' ház gazdája vagy ura, házi gazda, a' familia attya*; Herr vom Hause, Hausvater, Hausherr. Plur. Patres familias, vel familiae, Cic. Tac. vel familiarum, Suet. Mater familias, Cic. vel familiae, Liv. *házi asszony, a' familia annya, házi gazdaasszony*; Frau vom Hause, Hausfrau, eine Frau. Plur. matres familias, Cic. vel familiarum, Pand. Filius familias, et filia familias, Cic. Sen. *a' házi gazda fia vagy leánya*; der Sohn oder die Tochter des Hausherrn. 3) *nemzetség, familia*; das Geschlecht, die Familie. Cic. Liv. Nep. 4) Trop. *együve tartozó társaság, felekezet*; eine zusammengehörende Gesellschaft, Secte, Bande, Partey.

Fāmĭlĭāresco, ĕre, 3. *öszve-, v. megbarátkozni, megesmerkedni*; vertraut werden. Sidon.

Fāmĭlĭārĭcus, a, um, *a' házat, háznépet v. familiát illető*; das Haus oder die Familie betreffend.

Fāmĭlĭāris, e, *a' familiához vagy háznéphez tartozó*; zur Familie gehörig, häuslich. Familiaris meus, Plaut. *az inasom*; mein Bedienter. Copiae familiares, Liv. *vagyon, jószág, tehetség*; das Vermögen. Res familiares, Plaut. *gazdaság, vagyon*; die Wirthschaft, das Vermögen. 2) *mintegy a' familiához tartozó, barátságban lévő, jóesmerős, meghitt ember, jóakaró*; gleichsam mit zur Familie gehörig, vertraut, gut bekannt, freundschaftlich. 3) Substant. *barát, jóakaró, meghitt barát, jóesmerős*; ein Freund, vertrauter

Freund, ein Bekannter. Comp. v. gr. familiarior nobis, Cic. *igen jó barátunk*; ein vertrauter Freund. Sup. familiarissimus; *különös jó barátunk*; sehr vertraut.

Fămĭlĭārĭtas, ātis, f. 3. *barátságos társalkodás, szoros esmeretség, vagy barátság, barátkozás*; freundschaftlicher Umgang, genaue Bekanntschaft oder Freundschaft, Vertraulichkeit. In alicujus familiaritatem venire. Cic. Mihi cum aliquo familiaritas est, vel intercedit, Cic.

Fămĭlĭārĭter, Adv. *barátságosan, jól, nyájasan*; vertraut, freundschaftlich. Comp. familiarius, Sup. familiarissime.

Fămĭlĭŏla, ae, f. 1. *kis háznép, kis familia*; kleine Familie. Hieron.

Fămōse, Adv. *nagy hírrel, elhiresítve*; mit einem starken Rufe. Tert.

Fămōsĭtas, ātis, f. 3. *híresség*; der Ruf, worin einer steht. 2) *rossz hírnév*; übler Ruf. Tertull.

Fămōsus, a, um, *híres, elhírlett*; berühmt, ruhmvoll. 2) *rossz hírű, gyalázatos*; berüchtigt, infam, ehrenrührig.

Fămul, loco: famulus, Lucret.

Fămŭla, ae, f. 1. *szolgáló, szolgálóleány*; die Magd, Dienerinn.

Fămŭlābundus, a, um, *szolgáló, a' ki szolgál*; dienend.

Fămŭlāmen, ĭnis, n. 3. *szolgálat*; der Dienst. Gloss.

Fămŭlanter, Adv. *rabszolgai módon*; sclavisch. Acc.

Fămŭlāris, e, *szolgákat vagy rabszolgákat illető*; die Bedienten oder Sclaven betreffend.

Fămŭlātĭo, ōnis, f. 3. *szolgálás, szolgálat*; der Dienst, das Dienen. 2) *a' szolgák, tseléd*; die Dienerschaft, Bedienten. Apul.

Fămŭlātōrĭus, a, um, *rabszolgai*; sclavisch. Tertull.

Fămŭlātrix, īcis, f. 3. *szolgáló leány*; Dienerinn, dienend. Sidon.

Fămŭlātus, us, m 4. *szolgálat*: das Dienen, der Dienst eines Bedienten. Cic.

Fămŭlĭtas, ātis, f. 3. *szolgaság, rabszolgaság*; das Dienen, Sclaverey, Acc.

Fămŭlĭtĭum, ĭi, n. 2. *szolgálat*; das Dienen. 2) *rabszolgaság*; Sclaverey. Fest. 3) *tseléd, tselédek, szolgák*; Gesinde, Dienerschaft, die Sclaven, Apul.

Fămŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. *szolgálni*; dienen, aufwarten. Fortuna famulante; *ha a' szerentse szolgál*; wenns Glück will.

Fămŭlus, i, m. 2. *inas, szolga*; der Bedienter, Aufwärter, Diener. 2) Famulus sacrorum; *pap*; ein Priester. Idaeae matris famuli; *Cybele papjai*; Priester der Cybele, Cic.

Fămŭlus, a, um, *szolgáló, szolgálatban lévő, szolgálatot tevő*; dienend, aufwartend.

Fănātĭce, Adv. *rajoskodva*; begeistert, schwärmerisch, Apul.

Fănātĭcus, a, um (fanum), *valamelly istenségtől vagy lélektől ihletett, rajoskodó*; von einer Gottheit in Begeisterung gesetzt, begeistert, schwärmerisch, enthusiastisch. 2) *babonás, az eszelősségig rajoskodó, eszelős*; sehr abergläubisch, schwärmend, unsinnig. Philosophi Stoici superstitiosi et paene fanatici. Cic.

Fandus, a, um, *a' miről lehet, vagy szabad beszélni*; wovon man reden darf. 2) *ártatlan*; unschuldig. Liv. 3) *kolyes, szabados*; recht, erlaubt. Virg.

Fannius, a, um, cognomen familiae Romanae. Hinc: lex Fannia, Cic.

Făno, āre, 1. *szentelni, felszentelni*; weihen, einweihen, heiligen. Varr.

Fānum, i, n. 2. *istenségnek szentelt hely, kápolna, templom*; ein heiliger, der Gottheit geweihter Ort, ein Tempel. Cic. 2) urbs Umbriae in Italia, alias: Fanum Fortunae, et Fanestrum.

Far, farris, n. 3. *mindenféle gabona, élet*; das Getreide. Varr. Far hordeaceum; *árpa*; die Gerste. Far adoreum; *rozs*; das Korn, der Rocken. Colum. 2) *tönköly*; der Dinkel, Spelt. 3) *dara, daraliszt*; grobes Mehl, Schrott.

Farcīmen, ĭnis, n. 3. (farcio); *kolbász, hurka*; Wurst, Varr.

Farcīmĭnōsus, a, um, *pókos, p. o. ló*; mit der Wurstkrankheit behaftet.

Farcīmĭnum, i, n. 2. *pók, lovak nyavalyája*; die Wurstkrankheit der Pferde. Veget. de re vet.

Farcino, āre, id. qu. farcio, Mart.

Farcio, farsi, farctum, vel fartum, farcīre, 4. *tömni, kitömni, megtömni, megtölteni*; stopfen, ausstopfen,

Digitized by Google

vollstopfen. 2) v. gr. pecudes, anseres, gallinas, Varr. Sen. *hizlalni, tömni, p. o. a' lúdut*; mästen, schoppen, z. B. Gänse, oder stopfen.

Farctor, ōris, m. 3. id. qu. Fartor.

Farctura, ae, f. 1. *hizlalás, tömés*; die Mästung. Colum.

Farctus (Fertus), a, um, *tömött*; gestopft, ausgestopft. 2) *töltött*; gefüllt. 3) *hizlalt*; gemästet.

Farfara, ae, f. i e. Tussilago Farfara; *lókörmü szattyú, martilapu*; Huflattich, Brandlattich.

Farfărus, i. 2. i. q. Fabaris, fluvius Italiae, et Syriae. 2) id. qu. Farfara.

Farfĕrus, Farfugium, id. qu. Farfarus.

Farfŭgium, ii, n. 2. id. qu. Farfara.

Fări, *beszélleni, szóllani*; reden; vide: For.

Fărīna, ae, f. 1. *liszt*; das Mehl. Flos farinae; *lisztláng*; Kraftmehl, Auszug. Farina triticea; *buzaliszt*; Weitzenmehl. 2) Met. *hasonló valamihez, ollyan formájú, szörü*; was ähnlich, gleich mit etwas ist. Nostrae farinae homo, Pers. *velünk egy sorsú ember*; ein Mensch von unserer Art.

Fărīnăcĕus, a, um, *lisztből való, liszt*; aus Mehl gemacht.

Fărīnāgium, ii, n. 2. *malomvám*; die Metze, das Mehl, das für das Mahlen gegeben wird. Fresn.

Fărīnāle, is, n. 2. *malom*; eine Mühle. Gloss.

Fărīnārium, ii, n. 2. *szekrény, lisztes láda vagy szuszék*; Mehlkasten, Mehlkammer.

Fărīnārius, a, um, *lisztes, liszttel bánó*; mit Mehl sich beschäftigend, dahin gehörig. Cribrum farinarium, Cat. et Plin. *szita*; das Sieb.

Fărīnōsus, a, um, *lisztes*; mehlig.

Fărīnŭlentus, a, um, *lisztes*; mehlig. Apul.

Fărĭo, ōnis, m. 3. Salmo Fario; *pisztráng*; die Forelle, Lachsforelle. Auson.

Fărĭor, āri, 1. i. e. fari, Gell.

Fāris, vel fare, fatur, fatus est, fari, Defect. Dep. *szóllani, beszélleni, mondani*; reden, sprechen, sagen.

Fārius equus; *szép Arábiai ló*; ein schönes arabisches Pferd.

Farnus, i, f. 2. *bikfa neme*; eine Art Buche.

Farrācĕus, Farrācĭus, a, um. *gabonából vagy tönkölyből való*; aus Getreide oder Dinkel.

Farrāgĭnārĭa, ōrum, i. q. farrago, Colum.

Farrāgo, ĭnis, f. 3. *markának való elegyes eleség, p. o. mokar, lóher, 's a' t.* gemengtes Futter für das Vieh. Fest. 2) *roz, gabona*; der Rocken, das Korn. 3) *összeszedett mindenféle elegyes dolog, holmi*; zusammen gerafftes Zeug, ein Mischmasch, mancherley beysammen. Farrago libelli, Juv. *holmi, egy könyvbe összeirva*; Mancherley in ein Buch zusammengeschrieben. 4) *aprószág, tsekélységek*; Bagatelle, Kleinigkeiten.

Farrārĭum, ii, n. 2. *életes kamara, szuszék, hombár*; ein Speicher, Kornboden, Kornkasten. Gloss.

Farrārĭus, a, um, *gabonát vagy életet illető, abból való*; das Getreide betreffend, daraus gemacht.

Farratus, a, um, *gabonából vagy lisztből készült, ahoz való*; von Getreide oder Mehl, dazu gehörig.

Farrĕātĭo, ōnis, f. 3. *lepénnyel vagy kalálttsal való áldozás volt az új házasokért; midőn azok a' templomba mentek*; das Opfer von Kornkuchen, für die neuen Verlobten, als sie in den Tempel geführt wurden. 2) *az újházasok összvekelése*; die Zusammengebung zweyer Verlobten. Fest. 3) *egyesités*; die Vereinigung.

Farrĕus, a, um, *gabonából, tönkölyből vagy lisztből való*; aus Getreide, Dinkel oder Mehl.

Farsĭlis, e, i. q. fartilis, Apic.

Farsūra, ae, f. 1. i. q. fartura, Tertull.

Farsus, a, um, id. qu. Farctus.

Fartĭlis, e, *tömött, hizlalt*; gestopft, gemästet.

Fartim, Adv. *tömve, töltve, tele*; gestopft, dicht oder stopfend, füllend, Apul.

Fartor, ōris, m. 3. (farcio); *hizlaló, tömő, p. o. ludtömő*; der mästet, stopfet, z. B. Geflügel. Colum. 2) *hurkatöltő, kolbászkészitő*; Wurstmacher. Plaut.

Fartūra, ae, f. 1. *hizlalás, tömés*; die Mästung, Stopfung. Colum. 2) *kitömés*; Ausstopfung, Ausfüllung. Vitruv.

Fartus, us, m. 4. et Fartum, i, n. 2. *töl-*

Digitized by Google

teldk; was hinein gestopft wird, Füllsel.

Fartus, a, um, vide: Farctus, a, um.

Fas, neutr. indecl. (a for); *szabad, szabados, illő dolog*; was recht, billig, schicklich und erlaubt ist. Mihi dicere fas fuisset, i. e. licuisset. Cic. Si hoc nomine adpellare fas est. Cic. Si hoc est fas dictu. Cic. 2) *a' mi lehetséges, lehető*; was möglich ist, die Möglichkeit. Negabas fas esse. Cic. 3) id. qu. fatum; *sors, végzés*; das Verhängniß, das Schicksal, die Bestimmung.

Fascēlis, ĭtis, et Fascēlītis, ĭdis, f. 3. cognomen Dianae. Hinc: Fascelinus, a, um, v. gr. sedes, etc.

Fascĭa, ae, f. 1. *kötő póla, pólya*; eine Binde, ein Band, eine Windel. 2) *heveder*; ein Band oder Gurt. 3) *pántlika, p. o. a' fejét körül kötni, fejszorító*; die Binde um den Kopf, Diadem. 4) fascia lecti; *ágyterítő*; die Bettdecke. Cic. 5) fascia pectoralis: *váll*; die Schnürbrust, das Schnürleibel. 6) *függő párkány vagy párdzat az oszlopok fejezetén*; der Streif, die Saumleiste an den Säulen. Vitruv.

Fascĭālis, e, Adj. *pántlika forma*; einem Bande ähnlich. Med.

Fascĭātim, Adv. *bokrosan*; büschelweise, bündelweise. Quintil.

Fascĭatĭo, ōnis, f. 3. *bépólálás*; die Einwickelung.

Fascĭātus, a, um, *bépólált, békötözött*; eingebunden, umwunden, eingewickelt. Mart.

Fascĭcŭlus, i, m. 2. *tsomó, füzet, kötet*; das Bündel, Packet. 2) *bokréta, virágbokréta*; der Blumenstrauß. 3) *nyalábotska, egy marok, egy marokba féró*; eine Handvoll. Medic. i. e. manipulus.

Fascĭger, a, um, i. e. fasces gerens, v. gr. honor, i. e. consulatus, Paul. Nol.

Fascĭnans, tis, o. Subst. *igéző, meglgéző, szemfényvesztő*; ein Zauberer, Hexenmeister. Plin.

Fascĭnātĭo, ōnis, f. 3. *meglgézés, megrontás*; die Bezauberung, Behexung. Plin.

Fascĭno, āre, 1. *meglgézni, megrontani, megkótni, ráolvasni*; mit den Augen, mit Worten oder auf andere Weise bezaubern, behexen, beschreyen. Virg. Plin.

Fascĭnum, i, n. 2. *meglgézés, megrontás, ráolvasás*; Bezauberung, Behexung, Beschreyung. Plin. 2) *férfiúi szemérem test*; das männliche Glied. Horat.

Fascĭo, āvi, ātum, āre, 1. *póládni, bépóládni, békötözni, körültekergetni*; mit Binden umbinden, umwickeln.

Fascĭŏla, ae, f. 1. *póldtska, kötötske*; kleine Binde, Band.

Fascis, is, m. 3. *tsomó, nyaláb, kötőlék*; ein Bund, Bündel, Büschel, Packet. Fascis literarum; *egy tsomó levél*; ein Packet Briefe. Fascis stramentorum, Hirt. *egy nyaláb szalma, egy kéve szalma*; ein Bündel oder Schab Stroh. Fascis minor chartae; *egy kötés papiros, az az: húsz konts*; ein Riß Papier. Fascis major; *egy bál papiros, tiz kötés*; ein Ballen Papier von zehn Riß. 2) fasces, ium, pl. *egy tsomó veszszó, mellynek közepébe egy éles fejsze volt kötve, 's a' mellyet a' Lictorok (hajdúk) a' Királyok és Consulok előtt tizenketten, a' Dictátorok előtt pedig huszonnégyen tisztelet és hatalom jeléül vittek*; ein Bündel langer und dünner Stäbe, in deren Mitte ein scharfes Beil gebunden war, welche die Lictoren den hohen obrigkeitlichen Personen vortrugen. Fasces habere, Svet. *a' kormányon ülni, kormányozni*; die Regierung haben. Fasces alicui submittere, Liv. *magát valaki előtt megalázni*; sich vor einem demüthigen.

Fāsēlus, i, c. 2. *sebes hajó neme*; ein schnellsegelndes Schiff. Cic. 2) vide: Faseolus.

Faseolus, i, m. 2. *bab, paszuly*; kleine welsche Bohnen.

Fassus, a, um, (fateor); *vallott, megvallott*; eingestanden, bekannt.

Fasti, ōrum, plur. m. 2. *kalenddriom, mellybe az innepeken és köznapokon kivül a' törvénytévő napok is feljegyeztettek*; ein Kalender in welchem man Feyer-, Werkel- und Gerichtstage angemerkt fand. Enumeratio fastorum; *a' napoknak feljegyzések*; Tageverzeichniß. Colum. 2) *krónikák, korkönyvek*; Jahrbücher. 3) vide etiam: Fastus, a, um.

Fastīdĭbĭlis, e, 3. *unalmas, kelletlen*; eckelhaft, unangenehm.

Digitized by Google

Fastidienter, Adv. *unalommal*; mit Verdruß.

Fastidiliter, Adv. id. qu. Fastidiose.

Fastidio, ivi, itum, ire, 4. (fastus) v. gr. olus, Hor. *megútálni, megúnni valamit*; verachten, verſchmähen. 2) v. gr. preces alicujus, Liv. *megvetni, fel se venni*; verachten, ſtolz verachten, nicht erhören wollen. 3) *oltárolni, betsmelni*; tadeln. Etiam in recte factis fastidimus, Cic.

Fastidiöse, Adv. *megvetve, megutálva*; mit Verdruß, verachtend, verächtlich.

Fastidiösus, a, um, *finnyás, kevély, válogató*; ſehr eckel, der mit keiner Sache zufrieden iſt, der etwas verachtet. 2) *unalmas, a' mi unalmat okoz, kelletlen*; unangenehm, widrig. Comp. fastidiosior. Sup. fastidiosissimus. Cic.

Fastiditus, a, um, *megvetett, megútált*; verachtet, verworfen.

Fastidium, ii, n. 2. *megvetés*; die Verachtung. Fastidio esse, Cic. *megvetetni*; verachtet ſeyn. 2) *unalom, unatkozás*; der Verdruß. 3) fastidium in cibis, fastidium cibi, Plin. Cic. *finnyásság, válogatás az ételben*; der Eckel. 4) *kevélység, felfúvalkodás*; der Hochmuth, Stolz. Gell.

Fastigātio, ōnis, f. 3. *kihegyzés, meghegyezés*; die Zuſpitzung. Plin.

Fastigāte, Adv. *meghegyezve, kihegyezve*; zugeſpitzt.

Fastigātus, a, um, *tsútsos, hegyes*; zugeſpitzt. Collis in acutum acumen fastigatus, Liv. *hegyes vagy tsútsos domb*; ein zugeſpitzter Hügel. 2) *magasra felemelkedett*; erhöht, ſehr hoch erhoben. Sup. fastigatissimus. Sidon.

Fastigiātio, ōnis, f. 3. id. qu. Fastigatio.

Fastigiātus, a, um, id. qu. Fastigatus.

Fastigium, ii, n. 2. v. gr. Capitolii, Cic. templorum, Liv. domus, etc. *tető, tsúcs, hegyes teteje valaminek*; der Gipfel, Giebel, die Spitze. Fastigium imponere rei, Cic. *elvégezni valamit*; etwas vollenden. 2) *mélysége valaminek*; die Tiefe, z. B. einer Grube. Varr. 3) Met. *legfelsőbb grádicsa vagy póltza, p. o. valamelly méltóságnak, tisztségnek, hivatalnak, betsületnek, 's a' t.* die höchſte Stufe oder der höchſte Grad, z. B. einer Würde, der Ehre, u. ſ. w. Fastigium tenere inter homines, Plin. *a' felsőség poltzán ülni*; oben an ſitzen.

Fastigo, āvi, ātum, āre, 1. *hegyezni, meghegyezni, megtetőzni*; ſpitzig erhöhen, ſpitzen, erheben, erhöhen, Sil. 2) *felemelni, p. o. tisztségre, méltóságra*; erheben. Dignitatum insignibus fastigari, Sid. *nagy tisztségre emeltetni*; zu hohen Ehren erhoben werden. 3) *háztető formára, lejtősre tsinálni*; dachförmig od. abſchüſſig machen.

Fastose, et Fastuose, Adv. *pompásan*; prächtig. 2) *kevélyen*; ſtolz.

Fastōsus, et Fastuosus, a, um, *pompás*; prächtig. Fastuosa domus, Ovid. 2) *nagyravágyó, kevély*; hochtrabend, ſtolz. Petron.

Fastus, us, m. 4. *pompa*; die Pracht. 2) *nagyravágyás, kevélység*; der Hochmuth, Stolz. Exuere vel deponere fastus, Ovid.

Fastus, a, um, *törvénytévő, törvénytevésre való*; zum Gerichte beſtimmt. Fastus dies, Ovid. *törvénytévő nap, törvény napja*; ein Gerichtstag.

Fātālis, e, (fatum); *isteni végzések szerént való, sorstól függő*; von Gott verordnet, verhängt, durch das Verhängniß oder Schickſal beſtimmt. Casus fatalis, Cic. *úgy hozta magával a' végzés*; es iſt ein Verhängniß. 2) *szerentsetlen*; unglücklich. Cic. Annus fatalis, Cic. *szerentsétlen esztendő*; ein unglückliches Jahr. 3) *halálos*; tödlich. Fatali morte fungi, Vellej. Pat. *természeti halállal halni meg*; eines natürlichen Todes ſterben. 4) Deae fatales, i. e. Parcae. Ovid. Libri fatales, Liv. *jövendölő könyvek*; Weisſagebücher, ſibylliniſche Bücher.

Fātālitas, ātis, f. 3. *szörnyű végzés, végzések*; die Fatalität, das Verhängniß. Cod. Just.

Fātāliter, Adv. *a' végzések szerént*; dem Verhängniße gemäß. Cic. 2) fataliter mori, Eutrop. *természeti halállal halni meg*; eines natürlichen Todes ſterben.

Fātĕor, fassus sum, fatēri, Dep. 2. *megvallani, nem tagadni, megesmerni*; nicht läugnen. 2) *világosságra hozni, nyilván kimutatni, felfedezni*; an den Tag legen, ân-

Digitized by Google

ßern, entdecken. Iram vultu fáteri. Ovid. 3) *ditsérettel vallást tenni valami felől, hirdetni, magasztalni*; rühmlich bekannt machen, rühmen. Fateri fidem alicujus. Cic.

Fătĭcĭnus, et Faticinus, a, um, *jövendölö*; weisſageriſch, prophezeyend. Ovid. 2) Subst. *jövendömondó, próféta*; ein Weisſager. Ovid.

Fătĭdĭcus, a, um, i. q. faticanus.

Fătĭfer, a, um, (fatum et fero); *halálos, halálhozó*; den Tod bringend, tödtlich. Virg.

Fătĭgābĭlis, *fárasztható, fáradtságos*; was zu ermüden iſt. Tertull.

Fătĭgātĭo, ōnis, f. 3. *fárasztás, elfárasztás, fáradtság*; die Ermüdung. Liv. 2) *ingerkedés*; beiſſender Scherz, die Vexirung. Sidon.

Fătĭgātōrĭus, a, um, *fárasztó*; ermüdend. 2) v. gr. verba, Sid. *ingerkedő*; vexirend.

Fătĭgĭa, ae, f. 1. *fáradtság, fáradozás*; die Mühe, Beſchwerlichkeit, Ermüdung. Fresn.

Fătĭgo, āvi, ātum, āre, 1. *fárasztani, elfárasztani*; ermüden, bis zur Ermüdung beſchäftigen. Se fatigare, Liv. *elfáradni, elbádjadni*; ſich ermüden, müde werden. 2) v. gr. verberibus, Cic. *tsigázni, megeröltetni, p. o. az igás marhát*; plagen, übertreiben. 3) *ingerkedni valakivel*; einen zum Beſten haben, vexiren. 4) fatigari aestu, Caes. *elbádjadni a' nagy hévségben*; von der Hitze abgemattet werden.

Fătĭlóquus, a, um, i. q. fatidicus, Liv.

Fătim, Adv. *igen nagyon*; ſehr. 2) *bőven, eléggé*; häufig.

Fatis, is, f. 3. Excepto Accus. insitatum, v. gr. usque ad fatim, Plaut. *az elégségig*; bis zur Genüge, genugſam. Ad fatim vesci, Cic. *eleget enni, az elégségig enni, jól lakni*; genug eſſen, ſich ſatt eſſen.

Fătisco, ĕre, 3. *elnyílni egymástól, megnyílni, megrepedni*; von einander gehen, zerlechzen, Ritze bekommen. 2) *elfáradni, eltsüggedni, elbádjadni*; müde werden, ermatten, kraftlos werden, erſchöpft werden.

Fatiscor, sci, Dep. id. qu. Fatisco.

Fātor, āri, Frequent. Depon. a Fari, *sokat beszéllni*; viel reden. Fest.

Fātu, Supin. in u, a For, *az említésre, a' szollásra*; zu reden, Lapis fatu dignissimus, *a' melly kő méltó, hogy róla szóljunk*; ein Stein, der da würdig iſt, daß man von ihm rede, ein denkwürdiger Stein. Solin.

Fatua, ae, f. 1. i. q. Bona Dea, vel Fauna, soror et uxor Fauni. 2) *jövendömondó asszony, sibílla*; eine Weisſagerinn, Sibille. Mart. Cap. 3) *bolond, örült*; eine Närrinn.

Fătŭārĭus, ii, m. 2. *jövendömondó*; ein Wahrſager.

Fătŭe, Adv. *esztelenül*; albern, ungereimt. Quintil.

Fătŭĭnus, a, um, idem quod Fatuus.

Fătuĭtas, ātis, f. 3. *esztelenség, ostobaság*; Alberuheit, Dummheit. Cic.

Fātum, i, n. 2. *isteni végzés, végzet, végzések, az Isten akaratja, gondviselés*; das Verhängniß, Gottes Vorſehung, Gottes Wille. Sic erat in fatis, Cic. *úgy volt elrendelve v. elvégezve, úgy hozta magával az örök végzés*; ſo hat es Gott beſchloſſen. 2) *szerentsétlenség, bal sors*; das Unglück, das ungünſtige Schickſal. Jactari fatis. Virg. *a' szerentsétlenségtől üldöztetni*; vom Unglück verfolgt werden. 3) *halál*; der Tod; arcessere sibi fatum ferro, Lucan. *magát megölni*; ſich ſelbſt tödten. Fata manent omnes, Ovid. *mindnyájunknak megkell halni*; wir müſſen alle ſterben. 4) fatum, id. qu. Oraculum Sybillinum.

Fatuor, āri, Dep. *esztelenkedni*; närriſch oder thöricht ſeyn. Desine fatuari.

Fātus, a, um, *szóllott*; der geredet hat. Virg.

Fātus, us, m. 4. (for), *beszéllés, szólás*; das Reden. 2) *sors*; das Schickſal. Petron.

Fatuus, i, m. 2. *bolond, örült, eszeveszett*; ein Narr, Thor. Erasm.

Fătŭus, a, um, *izetlen, a' minek íze nints, vagy kedvetlen íze van*; unſchmackhaft. Cibi fatui, Mart. 2) *esztelen, ostoba*; albern, dumm, abgeſchmackt. 3) *jövendölő, lélekkel meglhletett*; weisſageriſch, begeiſtert. Plin.

Fauces, vide: Faux.

Fauentia, ae, f. 1. *Fajenza városa Olaszországban*: die Stadt Faenza, oder Fajenza in Italien.

Fauna, i. q. Bona Dea, Macrob.

Faunĭgĕna, ae, f. 1. i. e. a Fauno orta vel genita.

Faunus, i, m. 2. rex antiquissimus in

Latio, nepos Saturni et pater Latini. Virg. 2) silvarum Deus.

Fauste, Adv. *szerentsésen*; glücklich. Cic.

Faustĭtas, ātis, f. 3. *boldog állapot, boldogság*; beglückter Zuſtand, Glückſeligkeit. Horat.

Faustus, a, um, *szerentsés, boldog*; beglückt, glücklich. Cic.

Fautor, ōris, m. 3. (faveo), *pártfogó, jóakaro, előmozditója, gyámolitója valaminek*; ein Gönner, Beförderer, der etwas befördert, begünſtigt.

Fautrix, īcis, f. 3. *pártfogó, jóakaró, (asszony, v. leány)*; eine Gönnerinn. 2) *gyámolitó, előmozditó*; eine Beförderinn.

Faux, cis, f. 3. in plur. Fauces, ium, *torok, a' nyeldeklő torkolatja, nyeldeklő*; der Schlund, Eingang in den Magen. Faux improba, Phaedr. *torkosság, telhetetlen bél*; die Freßbegierde. 2) *torok*; die Kehle. Laqueo fauces innectere, vel perstringere, Ovid. *megfojtani, megsinórozni*; erwürgen, ſtranguliren. 3) *feltátott száj, torok*; der Rachen. Eripite nos eorum faucibus. Crass. ap. Cic. 4) fauces, in pl. Ttop. *veszedelem, veszély*; die Gefahr, augenſcheinliche Noth. Urbem ex belli ore ac faucibus ereptam esse. Cic. 5) *szoros béjárás, bémenetel, torkolat*; ein enger Paß oder Eingang, Ausgang. Faucibus obsessis, Liv. *elszárván vagy elállván a' béjárdsokat*; nachdem die Zugänge beſetzt waren.

Faventia, ae, f. 1. (faveo), i. q. favor. Acc. 2) urbs Italiae, hodie: Faenza. Hinc: Faventinus, a, um, v. gr. ager, etc.

Făvĕo, fāvi, faūtum, făvēre, 2. v. gt. alicui, Cic. *kedvezni valakinek, kedvezőleg vagy jóakarattal viseltetni valakihez*; günſtig, geneigt, gewogen ſeyn, wohlwollen. Faventes venti, Ovid. *kedvező szelek*; günſtige Winde. 2) *tetszését vagy megelégedését valamivel, tapsolással vagy szóval kimutatni*; einem durch ſeinen Zuruf oder durch Händeklatſchen ſeinen Beyfall zu erkennen geben. 3) *tsendességgel lenni, hallgatni, 's az által a' dolog előmenetelének kedvezni*; ſchweigen, und dadurch die Sache begünſtigen.

Favetur, Impers. Cic. *kedvező a' helybehagyás, tetszik a' dolog*; man iſt günſtig, es findet Beyfall.

Făvilla, ae, f. 1. *pardsz, parázshamu, tüzes hamu*; die Loderaſche, die noch heiße oder glimmende Aſche. 2) *hamu*; die Aſche. Plin. Virg.

Făvillăcĕus, a, um, *kamuból való, kamu*; aus Aſche, oder ihr ähnlich. Solin.

Făvillātĭcus, a, um, i. q. favillaceus.

Făvillesco, ĕre, 3. *kamuvá lenni*; zu Aſche werden. Fulg.

Făvitŏr, ōris, m. 3. loco t fautor. Plaut.

Făvōnĭus, ii, m. 2. *nyúgoti szél, napnyúgoti szél vagy szellő, tavaszi szél, melly a' Rómaiaknak kellemetes volt*; der für die Römer angenehme Weſtwind, Frühlingswind, Thauwind, Zephyr.

Făvor, ōris, m. 3. *kedvezés, kedvező indulat vagy hajlandóság, jóakarat, pártfogás*; die Gunſt, Neigung, Gewogenheit. 2) *tetszés, helybehagyás*; der Beyfall. Virg.

Făvōrābĭlis, e, *kedves*; beliebt, angenehm. Quint. 2) *kedvező, helybehagyó*; günſtig. Liv.

Făvōrābĭlĭter, Adv. *kedvezőleg, kedvesen*; mit Beyfall. Quint.

Fāvus, i, m. 2. *lép*; die Wachsſcheibe. 2) *lépesmez*; die Honigſcheibe, der Honigkuchen, Honigſeim. Varr.

Fax, cis, f. 3. *égő fáklya, fáklya, szövétnek*; eine brennende Fackel, die Fackel. Fax nuptialis, *menyasszony vezető fáklya*; die Brautfackel. 2) Trop. tradere alicui facem, *a' hivatalt valakinek általadni*; einem das Amt übergeben. 3) Met. *szerző oka, vagy inditója valami rossznak, kezdő*; der Urheber, Aufreitzer, Anſtifter. Seditionis faces, Cic. *a' támadás vagy pártütés inditói, a' zenebona fejei*; die Urheber des Aufruhrs. 4) Subdere faces ad studia discenda, Quint. *a' tanúlásra felgerjeszteni*; zum Studieren anreitzen. 5) fax prima; *a' gyertyagyújtás ideje*; die Zeit, in der man Licht anzündet. 6) noctivagae faces coeli, Luer. *a' tsillagok*; die Sterne. 7) *szerelem*; die Liebe; me face torret mutua, Hor. *költsönös szerelemmel emészt*; ſie liebt mich ſo ſehr, wie ich ſie liebe. 8) *világa, p. o. a' napnak*; das Licht, z. B. der Sonne. Fax Phoebi, Cic.

Digitized by Google

Faxim, is, etc. loco: fecerim, et Faxo, xis, etc. loco fecero etc.
Febrēsco, ĕre, *hideglelésbe esni*; das Fieber bekommen. Solin.
Febrĭcito, āre, *hideglelésben lenni*; das Fieber haben. Cels.
Febrĭcōsus, a, um, *hideglelős*; das Fieber habend. Veget. de re vet.
Febrĭcŭla, ae, f. 1. *hideglelés*; das Fieber; febriculam habere, Cic.
Febrĭcŭlentus, a, um, i. q. febricosus.
Febrĭcŭlōsus, a, um, *hideglelős*; mit dem Fieber behaftet. Catull.
Febrĭfŭgĭa, ae, f. 1. sc. herba, *hideglelést elűző*; das Fieber vertreibend.
Febrĭfŭgus, a, um, *hideglelés ellenvalo*; das Fieber vertreibend. Medicamenta febrifuga, Medic.
Febrĭlis, et Febrĭbĭlis, e, Adj. *hideglelésbeli*; fieberisch, fieberlich, zum Fieber gehörig. Apul.
Febris, is, f. 3. Accus. febrim, et febrem. *hideg*, *hideglelés*; das Fieber; febrem habere, Cic. *hideglelésben lenni*, *hideglelős lenni*; das Fieber haben. Febris tertiana, quartana, etc. *harmadnapos*, *negyednapos hideg*; das dreytägige, viertägige Fieber. Febris maligna; *veszedelmes hideglelés*; ein bösartiges Fieber.
Februa, vide: Februus.
Februālis, vide: Februlis.
Februārius, a, um, (februus), *tisztúlást illető*; die Reinigung betreffend. 2) mensis Februarius, Cic. *böjtmáshava*, *februárius*; der Monath Februar. Idus februariae; *Februárius 13-dik napja*; der 13te Februar.
Februarius, ii, m. 2. *böjtmáshava*, *Februárius*; der Februar, Hornung.
Februātio, ōnis, f. 3. *tisztúlás*; die Reinigung.
Februlis vel Februālis, cognomen Junonis.
Februo, āre, 1. *megtisztítni*; reinigen, säubern. Varr.
Februus, ii, m. 2. cognomen Plutonis.
Februus, a, um, *tisztító*, *megtisztító*, *főképpen a' bűnöktől*; reinigend, besonders im religiösen Verstande. 2) Februum, in Plur. februa; *tisztuldsra való eszköz*; Reinigungsmittel. 3) *tisztúló innep*, *a' Romaiaknál*, *melly az esztendő végén Februáriusban tartatott*, (*ez lévén ndlok az utolsó hónap*;) ein jährliches Reinigungsfest zu Ende des Jahrs im Februar (denn dieses war ehemahls der letzte Monath). 4) februus, scil. mensis, i. e Februarius.
Fecatus, et Faecatus, a, um, *seprós*; voll Hefen, unlauter, hefig.
Fecialis, vide: Fetialis.
Fēcīnĭus, Fēcīnus, et Fēcōsus, a, um, idem q. Fecatus. Colum. et Mart.
Fēcŭlēnte, Adverb. *seprósen*, *savarosan*; trübe, voll Hefen. Colum.
Fēcŭlēntĭa, ae, f. 1. *posvány*, *iszap*, *sár*; der Schlamm, Unflath. Fulg.
Fēcŭlēntus, a, um, *seprós*, *savaros*; trübe, voll Hefen.
Fēcŭltĭnus, a, um, *iszapos*, *posványos*; schlammicht Gell.
Fēcunde, et Foecunde, Adv. *böven*, *szaporán*, *tenyészve*; fruchtbar; fecundius, Varr. fecundissime, Plin.
Fēcunditas, et Foecunditas, ātis, f. 3. *tenyészet*, *bővség*, *szaporaság*, *bőtermőség*, *gyümöltsözés*; die Fruchtbarkeit.
Fēcundo, et Foecundo, āre, 1. *tenyészővé tenni*, *gyümöltsözővé tenni*; fruchtbar machen.
Fēcundus, et Foecundus, a, um, (ab Obsol. Feo, id. qu. gigno, genero) *tenyésző*, *gyümöltsöző*; fruchtbar, Früchte hervor bringend. 2) v. gr. ingenium, ars, Hor. *bőv*, *bővelkedő*, *termékeny*; reich, häufig, überflüßig, Ueberfluß habend, fruchtbar. Secula fecunda culpae, Hor. Amor et felle et melle est fecundissimus. Plaut.
Fel, fellis, n. 3. *epe*; die Galle. 2) Met *keserűség*, *kedvetlen dolog*; die Bitterkeit, was unangenehm und beißend ist. Invidiae felle flagrare, Apul. *kuján lenni*; sehr mißgünstig seyn. Sales suffusi felle, Ovid. *sértő*, *gúnyoló tréfák*; bittere, höhnische Scherze. 3) *harag*; der Zorn. Virg. 4) Fel terrae; *kis ezerjófű*, *apró entzián*; kleines Tausendguldenkraut.
Fēles (Felles) v. Felis, is, m. et f. 3. *matska*; die Katze, der Kater. Fele rapacior, Prov. *ragadós*, *mint a' holló vagy a' kánya*, *torkos*, *mint a' matska*; verstohlener, als eine Katze. 2) *menyét*, *görény*; ein Marder, Iltis.
Felĭcātus, a, um, i. q. Filicatus.
Fēlĭcĭtas, ātis, f. 3. v. gr. terrae, Plin. *termékenység*; die Fruchtbarkeit. 2) *boldogság*, *szerentse*, *boldog dl-*

Digitized by Google

lapot; das Glück, die Glückseligkeit, glückseliger oder glücklicher Zustand.

Félicíter, Adv. *termékenyen, böven*; fruchtbar. Illis veniunt felicius uvae, Virg. 2) v. gr. vivere, navigare, Cic. *szerentsésen*; glücklich. Comp. felicius. Sup. felicissime, Cic.

Félinus, a, um, v. gr. pellis, natura, etc. *matska, matskához illő, attól való, 's a' t.* von Katzen.

Félis, vide: Feles.

Félix, ícis, c. 3. v. gr. arbor, Liv. regio, Ovid. *termékeny, bőtermő*; fruchtbar. Feliciores inserit, (scil. ramos) Hor. *termékenyebbet olt belé*; er pfropft Reiser ein, die mehr Frucht bringen. 2) *boldog, szerentsés*; glücklich, glückselig, glücklich, beglückt. Comp. felicior, Sup. felicissimus, Cic.

Fellátor, óris, m. 3. *szopó*; ein Säuger. Mart.

Fellébris, e, 3. *szopós*; säugend. Solin.

Fellěus, a, um, *epéből való*; aus Galle. 2) *epés, epével teljes*; voller Galle.

Fellidúcus, a, um, *epetisztitó, epehajtó*; die Galle abführend. Coel. Aur.

Fellifluus, a, um, *epével folyó*; von Galle fließend. Coel. Aur.

Fello, áre, 1. *szopni*; säugen. Varr.

Fellósus, a, um, *epés*; voll Galle. Coel. Aur.

Félónía, ae, f. 1. *homágium megrontása 's az által elkövetett vétek az úra ellen*; Verbrechen eines Vasallen wider seinen Lehensherrn. Fresn.

Fémella, ae, f. 1. *asszonyka, leányka*; ein Frauenzimmerchen, Mädchen. 2) *nőstény*; das Weibchen. Catull.

Fémen, ĭnis, n. 3. i. q. femur, *ágyék*; das Dickbein, der obere Schenkel.

Fémina, et Foemina, ae, f. 1. *akármelly nőstény állat*; jedes Geschöpf weiblichen Geschlechts. 2) *fejérszemély, asszonyszemély, asszony*; Frauenzimmer, Weib, Frau. Cic. 3) *az állatok közt*: *nőstény*; von Thieren, das Weibchen, die Sie. Cic. porcus femina, Cic. *kotza disznó, emse*; die Sau; femina equa, *kanca*; eine Stutte; femina bos, i. e. vacca; *tehén*; eine Kuh.

Fémínal, ālis, n. 3. natura feminae, qua sexus discernitur. Apul.

Fémínále, is, n. 3. *kötő, előkötő, kötény*; eine Schürze. 2) *nadrág*; die Beinkleider.

Fémíngálía, ium, n. 3. pl. *gatya, berhe*; die Unterhosen. 2) *alsó ing, ingalj, pendely*; Unterkleider.

Fémínátus, a, um, *asszonyos, asszonynak készült*; weibisch gemacht.

Fémíneus, a, um, *asszonyi, asszonyokhoz illő*; weiblich, Weibern oder den Frauenzimmern eigen, dazu gehörig. Sexus femineus; *asszonyi nem*; das weibliche Geschlecht. 2) *asszonyos, férfihoz nem illő*; weibisch, unmännlich, weibertig.

Fémíninus, a, um, *asszonyi nemű*; weiblich. Nomen femininum, Quint. *asszonyi nemű névezet*; ein Nahme weiblichen Geschlechts.

Fémórale, is, n. 3. *a' tsomb tsipő felől való része*; die auswendige Dicke an dem Schenkel, die Hüfte. 2) Femoralia, ium, pl. id. qu. Feminalia, *gatya*; die Unterhosen.

Fémur, óris, n. 3. *tsomb, ágyék*; der obere Schenkel. 2) *oszlopkonyit, a' Dóriai oszlopokon*; der obere Sitz in den dorischen Säulen.

Fendicae, árum, f. 1. *belek, belsőrészek*; Kaldaunen, Därme. Arnob.

Féndo, ĕre, Obsol. idem quod Arceo, *elűzni*; wegjagen, vertreiben. 2) idem quod Icascor, *haragudni*; zürnen, erzürnen.

Fénébris, e, (fenus), *kamatot vagy interest illető*; die Zinsen des Capitals betreffend. 2) *interesre adandó pénz*; pecunia fenebris. Sueton. Geld, das gegen Zinsen geliehen wird.

Fénérárius, ii, m. 2. (fenus), i. q. fenerator, Jul. Firm..

Fénérátícius, a, um, i. e. ad fenus pertinens. Cod. Justin.

Fénérátio, et Foeneratio, ónis, f. 3. *uzsordskodds*; der Wucher. Cic.

Fénérátо, vide: Fenero.

Fénérátor, óris, m. 3. *hitelező, pénzt interesre kiadó*; der Geld gegen Zinsen ausleiht, Capitalist. Cic. 2) *rossz értelemben*: *uzsorás, uzsorás kodó, uzsords*; im bösen Verstande, ein Wucherer. Cic.

Fénérátórius, a, um, *uzsords, uzsorás kodó*; wuchernd. Val. Max.

Fénérátus, a, um, *a' mivel uzsorás kodik az ember*; etwas, womit man wuchert. 2) *visszsa v. megszolgált v. fizetett, visszsapótolt*; vergolten, erwiedert. e. gr. beneficium, Tac.

Digitized by Google

gazdagon - visszafizetett jótétemény; eine wohl vergoltene Wohlthat. Comp. -ior, Superl. -issimus. JCt.

Fēnĕro, āvi, ātum, āre, 1. (fenus), *uzsorádskodni, uzsordra adni, v. venni*; auf Wucher geben oder nehmen. 2) e. gr. beneficium, Tert. *uzsordskodni a' jótéteménnyel, v. valakihez azért lenni jóakarattal, hogy többet szolgáljon érette*; einem Gutes thun, damit man deſto mehr wieder empfange.

Fēnĕror, ātus sum, āri, Dep. 1. idem.

Fēnestella, ae, f. 1. (Dim. a fenestra) *ablakotska*; ein Fenſterchen. 2) m. *férjfinév*; ein Mannsnahme.

Fēnestra, ae, f. 1. *ablak*; ein Fenſter. 2) *alkalmatosság*; der Anlaß, die Gelegenheit. Fenestram ad nequitiam aperire alicui, Ter. 3) *minden féle lyuk, lik, v. nyilás a' falon, v. falban*; ein jedwedes Loch, oder jede Öffnung in der Wand.

Fēnestrālis, e, Adj. *ablakhoz való, v. tartozó*; zum Fenſter gehörig.

Fēnestrārius, ii, m. 2. *ablakos, v. üveges, üvegmives*; ein Glaſer, Fenſtermacher.

Fēnestrātim, Adv. idem quod Obiter, per transennam.

Fēnestrātus, a, um, *ablakos, a' minek ablakja van*; was Fenſter hat. 2) Metaph. Pectora fenestrata et aperta. Vitruv. *nyiltszívü emberek*; offenherzige Leute.

Fēnestrēlla, ae, f. 1. i. q. Fenestella.

Fēnestro, āvi, ātum, āre, 1. *keresztül, v. általlátszóvá tenni, keresztül, v. általlyukasztani*; durchſichtig machen. 2) *ablakot tsindlni*; Fenſter machen.

Fēnestrŭla, ae, f. 1. Dim. i. q. fenestella, Apul.

Fenum, i, n. 2. *széna*; das Heu; vide: Foenum.

Fēnus, ŏris, n. 3. *interesse v. kamatrá adott tőkepénz*: das auf Intereſſe ausgeliehene Capital. 2) *interes, kamat*; die Zinſe. Dare, collocare pecuniam fenori, Colum. 3) *uzsora*; der Wucher. Facere fenus, Idem. *uzsoráskodni*; Wucher treiben. 3) *földu'sora, gyümölts, mellyet a' föld hoz*; der Erdwucher, die Früchte, welche das Erdreich bringt. Ingenti fenore reddit ager hordea, Ovid.

Fēnusculum, i, n. 2. Dim. *uzsordtska v. nyereségetske*; ein kleiner Wucher, oder Gewinn.

Fĕra, ae, f. 1. *vad, vaddllat*; ein wildes Thier.

Fērācitas, ātis, f. 3. *termékenység*; die Fruchtbarkeit.

Fērāciter, Adv. *termékenyen*; fruchtbar. Comp. -ius, Liv.

Fērālia, ōrum, n. 2. plur. *megholtak emlékezetére szentelt innepnapok*; Feſttäge, -an welchen zu Ehren aller Todten geopfert wurde. 2) *megholtak tsontjai*; Todtengebeine.

Fērālis, e, e. gr. cupressus, Virg. carmen, Idem. *holtakat, v. halottakat illető*; die Todten oder Leichen betreffend. e. gr. praeco, JCt. *kalotthozhivó*; ein Leichenbitter. 2) *veszedelmes, kegyetlen, szomorú, siralmas*; verderblich, grauſam, traurig, gefährlich. Feralia arma, Lucr. *gyilkos, v. öldöklő fegyverek*; tödtliche Waffen. Comp. -ior, Superl. -issimus.

Fērātrīna, ae, f. 1. *vadaskert*; ein Thiergarten.

Fĕrax, ācis, o. cum Gen. et Abl. *termékeny, termő, gyümölts hozó*; tragbar, fruchtbar. e. gr. terra Cerere et uvis, Ovid. Comp. -cior, Plin. jun. Superl. -issimus. Colum.

Ferctum, vide: Fertum.

Fercŭlum, i, n. 2. *egy étel, egytál étel, egy fogás étel, étek, v. eledel*; eine Tracht Speiſe, ein Gericht, Eſſen. 2) gestamina, quibus in triumphis pompae circum feruntur, ut simulacra deorum, spolia hostium, coronae etc.: *gyaloghintó, testhordó, Sz. Mihály lova, 's a. t.*; ein Tragſeſſel, eine Bahre u. dgl.

Fĕre, Adv. *tsaknem, szinte, közel, majd, kitsinyben hogy - nem, alig hogy nem*; faſt. 2) *mintegy, körülbelől, tájban, éppen*; ungefähr, etwa, eben. Fere hora nona, Cic. 3) *közönségesen, rendszerént, többnyire*; gemeiniglich. Sic fere fieri solet. 4) *igen, alkalmasint, különösen*; ſehr, ziemlich, ſonderlich. Animo fere perturbato. Ter.

Fĕrentānus, a, um, *Ferentumi, oda tartozó*; zu Ferentum gehörig, Ferentiſch.

Fĕrentārius, ii, m. 2. *könnyű katona, parittyával, dsiddval, v. lándsával*; ein leicht bewaffneter Soldat, der eine Schleuder oder einen Spieß

Digitized by Google

fűhrt. 2) Trop. amicus, Plaut. i. e. qui cito opem fert.

Fĕrēntīna, ae, f. 1. dea certa, cujus et lucum memorat Livius.

Fĕrentīnum, i, n. 2. urbs Italiae.

Fĕrentum, i, n. 2. urbs Apuliae.

Fereŏlus, a, um, e. gr. vitis, Colum. *szálótő nemc*; eine Art Weinstöcke.

Fĕrĕtrius, ĭi, m. 2. cognomen Jovis.

Fĕrĕtrum, i, n. 2. *koporsóvivó, testkordó, Sz. Mihály lova*; eine Todten- oder Tragbahre. 2) *egy fogás étel*; eine Tracht Essen.

Fĕrĭae, ārum, f. 1. plur. *ünnep, ünnep, innepnap, nyugvónap, szűnnap*; ein Feyertag, Ruhetag. e. gr. stativae, anniversariae, statae, Macrob. *minden esztendőben ugyan azon napra eső, v. rendes innepek*; Feyertage, die alle Jahre auf einen gleichen Tag fallen. 2) e. gr. conceptivae, Idem. *változó, nem bizonyos napra eső innepek*; bewegliche Festtäge, die jährlich auf keinen gewissen Tag fallen. e. gr. esuriales, Plaut. *böjt, böjti napok*; Fasttage. 3) *nyúgodalom, békesség*; die Ruhe, Friede. e. gr. belli, *fegyvernyugvás, v. szünés a' hartz közben*; der Waffenstillstand im Kriege. e. gr. literariae, Pont. *oskolai nyugvó, v. szünnapok*; der Urlaub in den Schulen. 4) *minden egy egy nap a' hétben*; ein jeglicher Tag in der Woche. Feria prima; *vasárnap*; der Sonntag. Feria secunda; *hétfő*; der Montag.

Fĕrĭālis, e, Adj. *innepi, innephez tartozó*; zum Feyertage gehörig.

Fĕrĭātĭcus, a, um, i. q. feriatus, Pandect.

Fĕrĭātus, a, um, *nyugvó, henyélő, hivalkodó, henye*; müßig, feyernd. e. gr. a negotiis publicis, Cic. *közönséges foglalatosságokkal nints megterhelve, v. üres azoktól*; mit öffentlichen Geschäften nicht beladen. Feriati dies, Plin. *innepnapok*; Feyertage. Male feriatus, Hor. qui ignavo otio sibi damnum arcessit, et inanibus rebus tempus terit. Toga feriata, *innepi, v. innepló köntös, olly ruha, mellyet ritkán vesz fel az ember*; ein Feyerkleid, ein Kleid, was man selten anzieht 2) *tsendes*; ruhig. Freta feriata. Prud.

Fĕrĭcŭlus, a, um, (Dim. a ferus), *vadatska, valamennyire, v. kevéssé vad*; etwas wild.

Fĕrīnus, a, um, *vadi, vadtól való, vad*; wilder Art. e. gr. caro, Sallust. *vadhús, vadállat húsa*; ein Wildpret. e. gr. victus, Cic. *eleség, eledel, mellyel a' vad állatok élnek*; Nahrung, dergleichen die wilden Thiere genießen.

Fĕrĭo, īre, 4. e. gr. frontem, Cic. cornu, Virg. adversarium, Cic. murum arietibus, Sallust. parietem, Cic. *ütni, verni, megütni, megverni, szúrni, ökleini, megszúrni, v. ökleini*; stoßen, treffen, schlagen, hauen. e) e. gr. aliquem securi, Cic. *fejét venni*; einen enthaupten. e. gr. foedus, Cic. *frigyet kötni, minthogy akkor disznóval áldoztak*; ein Bündniß machen, weil dabey eine Sau geschlachtet wurde. 3) e. gr. pecunias, Plin. *pénzt verni*; münzen, Geld prägen. 4) *illetni, ródtartozni*; betreffen, angehen. Fama ferit terras remotas, Lucan. *messze tartomdnyokra elhat a' hir*; das Gerücht gehet in ferne Länder. 5) *megkárosítni, v. tsalni*; bevortheilen, prellen. 6) e. gr. oculos, Lucr. *szembetűnni*; gesehen werden. 7) *illetni, érni*; berühren, treffen. Medium ferire voluit, Cic. *a' középútat akarta eltaláini*; er wollte die Mittelstraße treffen. e. gr. animum, Cic. *megilletni, meghatni*; rühren. e. gr. aliquem verbis, oratione, Cic. *valakit szúrós, v. tslpös beszéddel megvágni*; einen durch Stachelreden treffen. e. gr. aliquem arte, Prop. *ravaszsággal megtalni*; einen durch List hintergehen. e. gr. sidera vertice, Hor. *az egeket verni, mindenek felett felemelkedni*; mit seinem Scheitel die Sterne berühren, sich über alles erheben. 9) *büntetni, fenyítni*; strafen, züchtigen.

Fĕrĭor, ātus sum, āri, Dep. 1. *megszünni a' munkától, pihenni, keverni, henyélni*; feyern, müßig seyn. A studiis feriatus; *a' kit a' tanúlástól felhagyott, korhely*; einer, der das Studieren liegen läßt. Male feriatus, Hor. *a' ki idön kivül piken, t. i. mikor nem arra való idő van*; zur Unzeit müßig.

Fĕrĭtas, ātis, f. 3. (fera), *kegyetlenség, vadság, megszelidithetetlenség*; die

Digitized by Google

Grauſamkeit, Wildheit, Unbändigkeit.

Fĕrito, āre, 1. Frequ. *hozni*, *vinni*, *kurtzolni*; tragen, bringen.

Ferme, Adv. i. q. Fere, *tsaknem*, *szinte*; faſt, beynahe. 2) *könnyen*, *körülbelől*, *mintegy*; leicht, ungefähr, etwa. Fidelem ferme mulieri invenias virum, Ter. *nem könnyű feleségéhez hűséges férjra találni*; du wirſt nicht leicht einen Mann finden, der ſeiner Frau getreu iſt. 3) *igen*, *különösen*; ſehr, ſonderlich. Vir ferme bonus. Gell. 4) *közönségesen*, *többnyire*; insgemein. 5) *épen*; eben. Non ferme. Liv.

Fermentātio, ōnis, f. 3. *kovásszal savanyitás*; die Säuerung mit Sauerteige.

Fermēntātus, a, um, *savanyitott*; geſäuert. 2) Trop. mores fermentati, Prud. *roszszul költsök*; böſe Sitten.

Fermenteseo, ĕre, 3. *kelni*, *dagadni*, *mint a' tészta a' kovásztól*; gähren, aufgehen, wie vom Sauerteige. Trop. *pará's'sá*, *porhányóssá*, *v. omlóvá lenni*, *a' földről mondódik*; von der Erde, aufſchwellen, locker werden.

Fermento, āvi, ātum, āre, 1. *megsavanyitni*, *meghölteni*; verſäuern, gähren. 2) e. gr. terram, Colum. *porhanyóssá paré's'sá*, *v. omlóvá tenni*, *meggazdagéjozni*; locker machen. 3) vinum fermentat, Plin. *a' must forr*, *v. pe'seg*; der Moſt brauſet und gähret.

Fermentum, i, n. 2. *kovász*; der Sauerteig. 2) Trop. *harag*; der Zorn. Tota in fermento jacet, scil. mulier. Plin. 3) *savanyitott árpalév*, *ser*; ein gegohrner Gerſtentrank, das Bier.

Fĕro, tŭli, (tlātŭli, Plaut.) lātum, ferre, 3. *hozni*, *vinni*; tragen, bringen. 2) e. gr. opem, Ter. praesidium alicui, Cic. *segitni*, *segitségül lenni*; einem helfen. 3) e. gr. conditiones alicui, Cic. *valakinek feltételt tenni*; einem einen Vorſchlag thun. 4) e. gr. argentum ab aliquo, Plaut. *elvinni*, *v. hordani*; wegtragen. 5) e. gr. primas, Cic. *elsőségének lenni*; den Vorzug haben. 6) *teremni*, *hozni*; hervor bringen. 7) *mondani*; ſagen. Ut ferunt, Cic. *a' mint mondják*; wie man ſagt. Se ex Caesare genitum ferebat. Tac. 8) e. gr. contumelias, Plaut. aequo animo aliquid, Ter. *türni*, *szenvedni*; leiden, dulden. 9) e. gr. in coelum aliquem, Cic. *igen dicsérni*, *égig magasztalni*; ſehr loben, bis in den Himmel erheben. 10) e. gr. arma contra patriam: *fegyvert fogni*; die Waffen ergreifen. 11) e. gr. manum, Virg. *viaskodni*; ſtreiten. 12) *eleibe tenni*, *v. helyheztetni*; vorſtellen; *eleibe terjeszteni*, *előadni*; vortragen. e. gr. legem, Cic. *törvényt hozni*; Geſetze geben. 13) ferri; *lebegni*, *függeni*, *vivődni*; ſchweben, fahren. 14) ferri; e. gr. avaritia, Cic. *indíttatni*, *serkentetni*, *ösztönöztetni*: bewogen, angereizt, oder angetrieben werden. 15) fertur, Impers. *mondják*, *v. beszéllik*; man ſagt. 16) prae se ferre, Quint. *mutatni magát*, *látszani*; ſich ſtellen, das Anſehen haben. 17) dum aetas fert, Ter. *míg az időm engedi*; ſo lange es das Alter erlaubt. 18) e. gr. aliquem in oculis, Cic. *igen*, *erősen*, *v. nagyon szeretni*, *v. kedvelni*; einen ſehr lieben. 19) e. gr. ventrem, Varr. *terhes*, *v. viselős lenni*; ſchwanger ſeyn. 20) e. gr. annos, Quint. *időšödni*, *korosodni*, *öregedni*, *vénülni*; alt werden. 21) ita consvetudo fert, Cic. *úgy hozza magával a' szokás*; die Gewohnheit bringt es ſo mit ſich. 22) tempus fert, Cic. *megengedi az idő*; die Zeit erlaubt es. 23) e. gr. sese obviam alicui, Cic. *valakinek elébe menni*; einem entgegen gehen. 24) e. gr. personam alicujus, Liv. *személyét viselni*; eine Stelle vertreten. 25) ut mea fert opinio, Liv. *a' mint vélem*, *v. gondolom*; wie ich meine. 26) e. gr. acceptum alicui aliquid, Liv. *valakinek köszönni valamit*; einem etwas zu danken haben. 27) e. gr. sententiam, Cic. (proprie de judicibus dicitur) *ítéletet tenni*, *v. hozni*; ein Urtheil fällen. 28) fert tribum, Cic. i. e. votis Tribus Romanae eligitur. 29) Sibi Julia fert, scil. conditionem, Cic. *Julia akar hozzá férjhez menni*; die Julia will ihn heirathen. 30) rem supra ferre, quam ferri potest, Cic. i. e. hyperbolice de re loqui. 31) aures ferunt cohortationem; *felsem veszi az intést*; *egyik fülén bé a' másikon ki megy*; die Ohren halten die Ermahnung aus, ohne gerührt zu werden. 32) calumniam

Digitized by Google

fert, Cic. *rdbizonyltódik, hogy alattomos álnok módon vádolt bé valakit*; er wird überzeugt, daß er bey der Anklage eine Schikane begangen hat. 33) e. gr. repulsam, Cic. *megtagadó választ venni*; abschlägige Antwort bekommen. 34) fertur his verbis epistola, Cic. *ez a' rajzolatja*; das Concept lautet so.

Fĕrŏcĭa, ae, f. 1. *szemtelenség, szemtelen vakmerőség*; die Frechheit. 2) *bizakodás, elbizakodás, magameghittség*; der Übermuth, Trotz. 3) *vadság*; die Wildheit.

Fĕrŏcĭo, īre, 4. *pajkoskodni, szilajkodni*; muthig seyn, unbändig seyn. 2) e. gr. immodice, Gell. *tűzeskedni, keveskedni, nyughatatlankodni, dühösködni*; toben, wüthen, rasen, wild thun.

Fĕrŏcĭtas, ātis, f 3. *bátorság, kedv*; der Muth, die Muthigkeit. 2) *szemtelenség, szemtelen vakmerőség*; die Frechheit. 3) *magameghittség*; der Trotz.

Fĕrŏcĭter, Adv *bátran, elevenen*; muthig, herzhaft. 2) *magameghitten, bizakodva, engedetlenül*; zu muthig, ausgelassen, trotzig. e. gr aliquem increpare, Plaut. *valakit erősen v. kegyetlenül megtámadni*; einen hart anfahren. Comp. ferocius, Liv. Superl. ferocissime, Idem.

Fĕrŏcŭlus, a, um, Dim. *tsintalanka, pajkoska*; etwas muthig, ausgelassen.

Fĕrōnĭa, ae, f. 1. dea libertorum.

Fĕrox, ōcis, o. *bátor, erős, vitéz*; tapfer, beherzt, muthig. 2) *kevély, büszke, vad, vakmerő, szemtelen*; stolz, wild, verwegen, frech. Ferox forma, Plaut. *szépségében kevély*; stolz, der Schönheit wegen. 3) *vad, vad természetű, kegyetlen, durva*; wild, grausam. Comp. ferocior, Nep. Superl. ferocissimus, Tacit.

Ferrāmentarĭus, ĭi, m. 2. (sc artifex), i. e. qui ferramenta conficit.

Ferrāmentum, i, n. 2. *vasportéka, vasnemű*; Eisenwerk. 2) *vas szerszám, v. műszer*; ein eisern Werkzeug. 3) *kés, horotva, beretva*; ein Messer, Scheermesser. e. gr. scalptorium; *véső*; ein Stämm- oder Stoßeisen. e. gr canalitium, et cavatorium; *kerek véső*; ein Hohleisen. e. gr. lorio rotatile; *pergőfúrd az esztergárosoknál*; das Drilleisen der Drechsler. 4) ferramenta, plur. *fegyverek*; Gewehre.

Fĕrrārĭa, ae, f. 1. *vasbánya*; eine Eisengrube, ein Eisenbergwerk. 2) urbs Italiae. Gloss. 3) promontorium Hispaniae.

Ferrārĭus, ă, um, *vashoz való*; zum Eisen gehörig. e. gr. faber, Plin. *kovács*; ein Eisenschmid. e. gr. aqua; *edző, v. öltővíz*; ein Löschwasser.

Ferrārĭus, ĭi, m. 2. *vashámoros, vasmives*; Hammerschmid, Eisenmeister.

Ferrātĭlis, e, *vasas, a' kin, v. a' mit vas van*; mit Eisen versehen.

Ferrātus, a, um, *megvasalt, v. vasazott, vasas*; mit Eisen beschlagen. Agmina ferrata, Hor. *pánczélos hadak, v. hadiseregek*; geharnischte Kriegsheere. 2) *vasból való, készült, v. tsindlt, vas*; aus Eisen verfertigt.

Fĕrrĕus, a, um, e. gr clavus, Caes. *vasból, való, vas*; eisern. 2) Trop. *érzéketlen, kőszívű, durva, vad, kegyetlen, irgalmatlan*; fühllos, unfreundlich, unbarmherzig. 3) e. gr. vox, Virg. *erős*; stark. 4) e. gr. somnus, Idem. *haldl*; der Tod. 5) ferreo stylo scribere, Prov. *a' mit megírt egyszer az ember, azon nem változtatni*; was geschrieben ist, nicht ändern. 6) e. gr. scriptor; *sovány, kellemetlen író*; ein unangenehmer Scribent.

Fĕrri, Infin. Passivi a Fero.

Ferriorĕpīnus, a, um, (ferrum, et crepo) *vassal, v. vastól zörgő, v. tsörgő*; von Eisen rauschend.

Ferrĭfŏdīna, Ferri fodina, ae, f. 1. *vasbánya*; eine Eisengrube.

Ferrĭtĕrĭum, ĭi, n. 2. (ferriterus), i. e. ergastulum, Plaut.

Ferrĭtĕrus, i, m. 2. (ferrum et tero) *vasraverl, vasbékóban lévő*; in eisernen Fesseln liegend.

Ferritrĭbax, ācis, o. 3. i. q. ferriterus, Plaut.

Ferrūgĭnans, tis, o. 3. *vasnemű, vasas*; eisenartig.

Ferrūgĭnĕus, a, um, *vasszínű, barna, setét, v. ro'sda színű*; eisenfarbig, braun, rostfarbig. 2) e. gr. sapor, Plin. *vasnemű, vasas, vaslzű*; eisenartig.

Ferrūgĭnōsus, a, um, *ro'sdás, ro'sdaett, megro'sdásodott*; rostig, verrostet.

Digitized by Google

Ferrūgo, ĭnis, f. 3. *vasro'sda*; der Roſt am Eiſen 2) *vinlaszin*; die Violetfarbe. Claud. 3) Trop. *irigység*; der Neid.

Ferrum, i, n 2. *vas*; das Eiſen. 1) Trop. *kard, szablya, tör, 's minden vas fegyver*; ein Schwert, oder alles was aus Eiſen gemacht iſt. Decernere ferro, Cic. *kardal viaskodni, v. vivni, kardra szállani, v. menni*; ſich auf den Degen ſchlagen. e. gr. graeculum, Flor. *keskeny egyenes hegyes kard (spádé)*); ein ſchmaler, ſpitziger Stoßdegen.

Ferrūmen, ĭnis, n. 3. *forrasztóeszköz*: die Löthung, das Löthwerk, das Kitten. 2) *firndtz*; der Firniß. 3) e. gr. caementorum, Plin. *mész*; der Kalk.

Ferrūmĭnātio, ōnis, f. 3. *forrasztás, összve, v. egybe forrasztás*; das Löthen, die Zuſammenlöthung, Verkittung.

Ferrūmĭnātus, a, um, *összve, v. egybe ragasztott, v. forrasztott*; zuſammengelöthet oder gekittet.

Ferrūmino, āvi, ātum, āre, 1. *forrasztani, ragasztani, meg, vagy összve enyvezni*; löthen, kitten, zuſammen löthen oder kitten. 2) Trop. e. gr. fracturas, et ossa contusa, Plin. *tsont töréseket, zúzdsokat gyógyitni, tsontokat összve forrasztani*; Beinbrüche heilen. 3) e. gr. labia, labellis, Plaut. *tsákolni, tsókolódni*; küſſen.

Fertĭlis, e, cum Gen. et Abl. *termékeny, tenyésző, bötermő*; fruchtbar. e. gr. regio hominum frugumque, Liv. *mind néppel mind élettel bővölködő v. gazdag tartomdny*: ein volk- und korareiches Land. Comp. fertilior, Juv. Superl. fertilissimus auri, Plin. *arannyal bővölködő*; reich am Golde.

Fertĭlĭtas, ātis, f. 3. *termékenység, tenyészés*; die Fruchtbarkeit. 2) *könnyüségkeresés, puhaság*; die Bequemlichkeit, Weichlichkeit.

Fertĭlĭter, Adv. *termékenyen, tenyé, szően*; fruchtbar. Comp. fertilius.

Fertōrĭus, a, um, e. gr. lectus, sella, Cael. Aur. *vihető, hurtzolható, egy helyről más helyre tehető*; was ſich tragen läßt.

Fertum, Feretum, i. n. 2. *áldozatra való kaldts, v. pogátsa neme*; eine Art Opferkuchen. Cato.

Fertus, a, um, (fero), i. q. fertilis, Cic.

Fĕrŭla, ae, f. 1. *bot, veszszö, pálgázóveszszö, suháng*; ein Stab, eine Ruthe, Gerte. 2) Ferulae, ārum, f. plur. *tsontkülló, törttsontszorító*; Schienen, die man um einen Bruch leget, oder Beinſchienen. Cels. 3) ferula tragi; *festőfü, sárga festő*; gelbe Farbblume, Heydenſchmuck. 4) *Syriai festőfü*; Gartenkraut. Ferula femina et Syriaca, v. ferula Galbanifera, f. Galbenkraut.

Fĕrŭleus, a, um, i. e. e ferula, Coel. Aur. 2) i. e. similis ferulae, Plin.

Fĕrus, a, um, *vad, nem szelid*; wild, ungezähmt. Bellua fera, Cic. *vad dllat, fenevad*; ein wildes Thier. 2) e. gr. vita, Cic. *durva, pallérozatlan*; ungeſchlacht, ungebildet. e. gr. ager, Virg. *miveletlen, v. szántatlan föld*; ein ungebauter Acker. 3) Trop. hiems fera, Ovid. *kemény, v. erős tél*; ein harter Winter. 4) e. gr. hostis, Cic. *vad, kegyetlen, bárdolatlan, durva*; wild, hart, grauſam. Fera tempora, Cic. *nehéz idők*; ſchwere Zeiten.

Fervefacio, eci, actum, ĕre, 3. *forralni*; ſiedend oder heiß machen. 2) *melegitni, meg, v. felmelegitni*; warm machen, wärmen.

Fervĕfactus, a, um, *fel, v. megmelegitett, felforralt*; heiß gemacht. 2) e. gr. vinum, Plin. *meleg bor, felforralt bor*; ein glühender Wein.

Fervens, entis, o. *forró, igen, erősen, v. nagyon meleg*; ſiedend, ſehr heiß. 2) Trop. e. gr. lucri cupidine, Claud. *nyeresség kivánó*; begierig nach Gewinnſt. 3) ferventes latrones; *dühös, v. vakmerő útonállók. v. szivdnyok*; wüthende Straßenräuber. Comp. ferventior, Cic. Superl. ferventissimus, Colum.

Ferventer, Adv. *melegen, forrón, forróan, tüzesen buzogva*; heiß, hitzig. 2) Trop. *hevesen, tüzesen*; heftig. e. gr. loqui coeptum est. Comp. ferventior, Cic. Superl. ferventissime, Cic.

Fervĕo, Fervo, vi, et bui, ēre, 2. *meleg, v. forró lenni, forrani, buzogni, buzogva forrni*; heiß, hitzig ſeyn, ſieden, ſtrudeln. 2) *pe'segni, forrni, habozni*; wallen, brauſen. Vinum fervet. Plin. 3) Trop. *hevesen, tüzesen, v. tüzzel vassal folytatódni, divatjában lenni*; hitzig

Digitized by Google

betrieben werden. Opus fervet. 4) e. gr. ira, v. ab ira, Sen. Ovid. *igen haragudni*, *dühödni*, *dühösködni*; sehr zornig seyn. 5) *háborogni*; brausen. Fervet aestu pelagus. Cic.

Fervesco, Fervisco, ĕre, 3. *melegedni*, *forróvá kezdeni lenni*, *tüzesedni*; hitzig werden, anfangen heiß zu werden. 2) *fóni*, *fövésne jönni*, *forrani kezdeni*; kochend werden, kochen.

Fervĭde, Adv. *hevesen*, *tüzesen*, *nagy készséggel*, *v. tüzzel*; brünstig, heftig, hitzig, mit Eifer.

Fervidus, a, um, *igen meleg*, *forró*; sehr heiß, siedend. Aestus fervidus, Hor. *nagy hévség*, *rekkenő hőség*; große Hitze. 2) Trop. *heves*, *tüzes*; heftig. Ingenio fervidus, Ovid. *heves természetü*; hitziger Natur. Superl. fervidissimus. Curt.

Fervo, ĕre, 3. vide: Ferveo.

Fervor, ōris, m. 3. *melegség*, *forróság*, *hévség*; die Hitze. e. gr. igneus, Plin. *rekkenő hévség*; eine große Hitze. 2) Trop. *tüzesség*, *hevesség*, *tüz*, *elevenség*; die Hitze, Heftigkeit. e. gr. aetatis, Cic. *tüzes*, *v. eleven ifjúság*; die Jugend, die voller Feuer ist. 3) e. gr. mentis, Cic. *indúlatoskodás*; die heftige Leidenschaft. e. gr. maris, Cic. *tenger háborgása*; die Unsicherheit des Meeres.

Fescennĭa, ae, f. 1. et Fescēnnĭum, ii, n. 2. urbs Etruriae, ubi nuptialia carmina inventa sunt.

Fescennĭcŏla, ae, c. 1. i. e, amans versus Fescenninos, Sidon.

Fescēnnĭnus, a, um, *Fescenniumi*, *oda való születés*; von Fescennium gebürtig. 2) Trop. *rút*, *undok*, *otsmány*, *fajtalan*, *trágár*; garstig, unflättig, unverschämt. Versus fescennini, Hor. *trágársággal*, *'s fajtalan tréfával tellyes lakadalmi versezetek*; Hochzeitverse oder Gedichte voller Zoten und geiler Scherze, e. gr. carmen, Catull. *szemtelen kurva ének*, *v. duna*; ein schandbares Hurenlied.

Fessōnia, ae, f. 1. dea, quae fessos juvabat, August.

Fessŭlus, a, um, Dim. *fáradtatska*; etwas müde.

Fessus, a, um, e. gr. de via, et via, Cic. Ovid. *fáradt*, *elfáradt*; müde, ermüdet. 2) e. gr. annis, Ovid. aetate, Virg. *erőtlen*, *elerőtelenedett*, *gyenge*, *elalélt*, *lankadt*; entkräftet, kraftlos, schwach, matt. 3) e. gr. vita, Plin. rerum, Virg. *unatkozott*, *ráunt*, *betölt*, *eltölt*; satt, überdrüßig. 4) *nyomorúlt*, *nyomorúságos*, *szerentsétlen*, *rossz állapotban*, *v. kárban lévő*; elend, unglücklich, im schlechte: Zustande befindlich. Res fessae, Plin. *szükség*, *nyomorúság*, *szerentsétlenség*; die Noth, das Unglück.

Festātus, a, um, *üres*, *dologtalan*, *innepi*, *innepló*; müßig, zum Feste bereit.

Festice, i. e. laete, Varr.

Festĭnābundus, a, um, *sietős*; eilend, eilfertig.

Festĭnanter, Adv. *sietve*, *hamar*; eilend, geschwind. Comp. festinantius, Plin. Superl. festinantissime, August.

Festĭnāte, Adv. *sietve*, *hamar*; eilfertig. Comp. festinatius, Gell.

Festĭnātim, i. q. festinanter.

Festĭnātio, ōnis, f. 3. *sietség*, *sietés*, *sietőség*; das Eilen, die Eilfertigkeit. Festinationis plena epistola, Cic. *sietve irt levél*; ein in Eil geschriebener Brief.

Festĭnāto, Adv. *sietve*, *igen hamar*; in aller Eil.

Festĭnātor, ōris, m. 3. *siető*, *a' ki siet*; einer der da eilet.

Festĭnātus, a, um, *siettetett*, *hamari*, *hamarvaló*; übereilet, in Eil gemacht. 2) iter festinatum facere, Ovid. *sietve*, *v. sebesen útazni*; auf der Reise sehr eilen.

Festĭnātus, us, m. 4. i. q. Festinatio, Zeno.

Festīne, Adv. *sietve*, *hamar*; geschwind.

Festīnis, e, *sietős*; eilend, eilfertig.

Festīno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in locum, Quint. ad urbem, Cic. *sietni*; eilen. 2) *siettetni*; beschleunigen. e. gr. mortem in se, Tac. *életét megrövidíteni magának*; sich das Leben abkürzen. 3) Pass. virgines non festinantur, Tac. *a' szüzeket nem adják hamar férjhez*; die Jungfrauen werden nicht geschwind verheirathet.

Festīnus, a, um, *siető*, *gyors*, *hamari*; eilend, eilfertig. Virg.

Festīve, Adv. *kedvesen*, *kellemesen*, *kellemetesen*; angenehm. 2) *jelesen*, *'finomúl*, *szép módon*, *v. móddal*, *módosan*, *udvarisan*; artig, fein,

Digitized by Google

auf hübſche Manier. Comp. festivius. Superl. festivissime, Gell. *igen ékesen, v. diszesen*; ſehr zierlich.

Festīvitas, ātis, f. 3. *kedvesség, kellemesség, kellemetesség*; die Annehmlichkeit. 2) *udvariság, módosság*; die Artigkeit. 3) *természetesség*, die Naivität. Festivitatem debet habere oratio, Auct. ad Herenn. 4) mea festivitas! Plaut. *kintsem lelkem!* mein Schatz! 5) *innepi pompa*; die Feſtlichkeit, Feyerlichkeit.

Festīviter, Adv. *kedvesen, kellemesen, kellemetesen*; angenehm. 2) *módosan, jelesen, udvarisan*; artig.

Festīvus, a, um, *kedves, kellemetes, kellemes*; angenehm, lieb. Pater festivissime, Ter. 2) *módos, jeles, udvarias*; artig, manierlich. 3) *önkényes, természetes*; naiv. e. gr. oratio; *víg, tréfás beszéd*; eine luſtige Rede. 4) *innepi*; feſtlich.

Festra, ae, f. 1. i. q. fenestra, Petron.

Festūca, ae, f. 1. *fűszár, gabonaszár*; ein Halm. 2) *szálka*; ein Splitter. Per trabem oculi sui festucam alterius niti eruere, Hieron. *meg látni a' más szemében a' szálkát, a' magáéban észre nem venni a' gerendát*; ſiehe den Balken erſt aus deinem eigenen Auge, ehe du den Splitter in deines Bruders Auge ſiehſt. 2) *gaz, gyom, v. konkoly nemű, vad zab*; eine Art Unkraut, ſonſt wilder Hafer genannt. 3) i. q. virga, qua praetor manumittendi caput percutiebat, quae et vindicta vocata.

Festucārius, a, um, ad virgam praetoris pertinens. 2) *tsupán pompás szokás, v. tzeremonia kedvéért való, v. eső*; was nur der Ceremonie wegen geſchieht.

Festūcŭla, ae, f. 1. Dim. *fű, v. gabonaszálatska*; ein Hälmchen.

Festus, a, um, e gr. dies, Liv. *innepi, innepló*; feſtlich, feyerlich. e. gr. cultus, Sen. *innepló, v. innepi ruha, v. köntös*; ein feyertägliches Kleid. 2) *boldog, szerentsés, örvendetes*: glücklich, fröhlich. Festior annus erat, Claud 3) *tzirógató, esenkedő, v. nyájaskodó szó, v. mondás*: ein Liebkoſungswort. Mi anime, meus dies festus! Plaut.

Festulae, Festulanus, vide: Faesulae etc.

Fetiālis, is, m. 3. plur. Fetiales, i. e sacerdotes, qui fidei publicae inter populos praeerant, per hos enim fiebat, ut justum foedus conciperetur, et ut foederis, a quo faciendo sic dicebantur, fides constitueretur. 2) Adj. Fetialis, e, *békességkötéshez való*; zum Friedenſchlieſſen gehörig. e. gr. jus, i. e. jus fetialium.

Fētifer, a, um, *termékeny, gyümöltsöző, tenyésző*; fruchtbar, Früchte tragend.

Fētĭfĭco, āre, 1. *szülni, költeni, fiadzani, tenyészni*; gebären, hecken.

Fētĭficus, a, um, i. q. fetifer.

Fēto, āre, 1. *szülni, költeni, fiadzani, tenyészni*; gebären, hecken, brüten. 2) *tenyészővé tenni*; befruchten.

Fētōsus, a, um, *hasas, potzos*; trächtig.

Fētŭosus, a, um, *termékeny, tenyésző*; fruchtbar.

Fētūra, ae, f. 1. *potzosság, költés, v. tenyészés ideje*; das Tragen des Viehes, die Heckzeit. Aetas feturae habilis, Virg. *szaporitásra alkalmatos idő*; das zum Tragen geſchickte Alter. 2) *állatok fijai, apró állatok*; das junge Vieh, die Zucht.

Fētūrātus, a, um, *tenyészővé tett*; befruchtet.

Fētus, us, m. 1. *szülés, költés, fiadzás, tenyészés, szaporitás*: das Gebären, Hecken, Hervorbringen. 2) *magzat, fi, baromfi, minden a' mi születik, v. elletik*; die Frucht ſelbſt. e. gr. terrae, Vir. *föld terméke, v. gyümöltse*; eine Erdfrucht. 3) e. gr. animi, Cic. *gondolatok*; die Gedanken.

Fētus, a, um, *terhes*; ſchwanger. 2) *hasas, potzos*; trächtig. 3) *nem régen szaporitott, v. fiadzott*; was kürzlich getragen hat. Fetae vaccae, Virg. *megbornyazott tehenek*; Kühe, welche gekälbert haben. 4) ager fetus, Ovid. *bévetett szántóföld*; ein angeſäeter Acker. 5) praecordia feta belli, Sil. *hadra vágyással tellyes szív*; ein Herz voll Begierde zu kriegen.

Feūdālis, e, Adj. e. gr. curia, jus, JCt. *örökös v. jutalomjószághoz való*; zum Lehen gehörig.

Feūdum, et Foedum, i, n. 2. *örökös, örökbe adott, jutalom, v fejedelemtől nyert jószág*; ein Lehen, ein Lehngut, das einer durch die Gnade des Lehnherrn genießt.

Digitized by Google

Fex, vide: Faex.

Fi, Imperat. a fio. 2) *piha! pih! jáj!* pfui! Fi! fi! foetet. Plaut.

Fiber, bri, m. 2. *kásztor, hód*; der Biber.

Fibla, pro: fibula, Apic.

Fiblitōrius, a, um, *öszve, v. békaptsolt*; mit Häften zuſammen gemacht.

Fibra, ae, f. 1. *gyenge rostotska a' gyökereken, plántákon, 's agyéb dolgokon, különösen a' beleken, v. belső részeken*; jedes zarte Fäſerchen an den Wurzeln, Pflanzen und andern Dingen, beſonders an den Eingeweiden. 1) *bél, belső részek*; die Eingeweide. Fibrae bidentis, Ovid. 3) Trop. terrae fibras (i. e. viscera) persequimur. Plin. Neque mihi cornea fibra est, Pers. *nem olly érzéketlen vagyok*; ich bin nicht ſo gefühllos.

Fibrātus, a, um, *rostos*; faſerig.

Fibrēnus, i, m. 2. fluvius Latii prope Arpinum.

Fibrīnus, a, um, *hódi, hód*; von Biber. Pellis fibrina, Plin. *hódbőr*; eine Biberhaut.

Fibrum, i. q. fibra, Varr.

Fībŭla, ae, f. 1. *minden, a' mivel két dolgot öszve foglal az ember, kapots, tsat, eszkába*; alles, womit man zwey Dinge zuſammen fügt, ein Heftel, Klammer, Schnalle. 2) *ídbikratsont, a' ídbél megett*; das Wadenbein, hinter dem Schienbeine. 3) instrumentum chirurgorum.

Fibŭlārium, ii, n. 2. et Indumentum fibulariom; *vdll, asszonyi derékraval*; die Schnürbruſt. Gloss.

Fibŭlārius, ii, m. 2. *gombőntő, gombmives, sárga rézmives*; ein Heftlcinmacher, Clauſur- oder Spangenmacher, Gürtler.

Fibŭlātio, ōnis, f. 3. *öszvekaptsolds, v. foglalás*; die Zuſammenklammerung.

Fibŭlātōrius, a, um, *öszvekaptsolható, v. kaptsoló, p. o. ruha*; was man zuſammen heftelt oder heften kann, z. B. ein Kleid.

Fibŭlātus, a, um, *öszve, v. békaptsolt*; gehäftelt, zugeſchnallet.

Fibŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *öszve v. békaptsolni, v. gombolni, öszvetsatolni*; zuſammenfügen oder heften, zuſchnallen, zuknüpfen.

Ficana, ae, f. 1. urbs Latii.

Fīcārĭa, ae, f. 1. i. q. ficetum.

Fīcārĭus, a, um, *figéhez való, figét illető*; die Feigen betreffend, dahin gehörig.

Fīcēdŭla, ae, f. 1. *figemadár, billegető*; die Feigenſchnepfe, Feigendroſſel. Motacilla Ficedula, L.

Fīcētum, i, n. 2. *fige, v. figéskert*; ein Feigengarten. 2) Trop. *kelovénnyel, v. pokolvarral tellyes ember*; ein Menſch der am ganzen Leibe voll Feigwarzen iſt.

Fīcĭtas, ātis, f. 3. *figeszedés*; die Feigenſammlung.

Fīcĭtor, ōris, 3. *figeszerető*; ein Liebhaber der Feigen. 2) *figeszedő*; ein Feigenſammler.

Fīcōsus, a, um, *kelovényes, v. pokolvaras*; voller Feigwarzen.

Fīcte, Adv. *költés, v. tettetés képpen, színesen*; erdichtet, zum Scheine. Amicitia ficte reconciliata, Cic. *színesbarátság, színesbéke*; eine Scheinverſöhnung.

Ficticius, a, um, i. q. Fictus.

Fictīle, is, n. 3. *tserépedény*; ein irdenes Geſchirr.

Fictĭlis, e, *földből, agyagból, v. sárból való, föld, agyag, sár*; thönern, töpfern, irden. Vasa fictilia, Cic. Nep. 2) Jupiter fictilis, statua Jovis in Capitolio Romae.

Fictĭo, ōnis, f. 3. e. gr. nominum, Quint. vocum, Cic. *formálds, tsinálds*; die Bildung. 2) e. gr. voluntatis, Quint. *költés, szinlés*; die Erdichtung.

Fictitius, a, um, i. q. Fictus.

Fictor, ōris, m. 3. *formáló, szerkesztető, alkató*; der etwas bildet, einer Sache eine Geſtalt gibt. 2) e. gr. legum, Plaut. *szerző, tsinálló*; der etwas macht. 3) *költő, szinlő*; der etwas erdichtetes hervorbringt.

Fictrix, īcis, f. 3. *feltaláló (asszonyi, v. leány)*; eine Erfinderinn. 2) *formáló, alkató*; die etwas bildet. 3) *jövendölő, jövendőmondó*; eine Wahrſagerinn.

Fictura, ae, f. 1. *alkatás, formálás*; die Bildung.

Fictus, a, um, (fingo); *költött, hamis*; erdichtet, falſch. 2) e. gr. ex argilla, Cic. *formált, alkatott*; gebildet.

Fictus, a, um, (figo) i. q. Fixus. Varr.

Fīcŭla, ae, f. 1. Dim. *figétske*; eine kleine Feige.

Digitized by Google

Fĭculča (Ficulnča), ae, f. 1. urbs Sabinorum.

Fĭculnĕus, a, um, *figefai, figefa*; vom Feigenbaume. 2) Trop. *gyenge, erőtlen*; ſchwach, ohnmächtig. 3) *rossz, tsekély, siládny*; ſchlecht, gering. e. gr. auxilium; *rossz segítség*; ſchlechte Hülfe.

Fĭculnus, a, um, idem. e. gr. deus, Erasm. *nyomorúlt bálványisten*; ein armſeliger Götze. 2) e. gr. navis, Idem. *romladozott hajó*; ein ſchlechtes und geringes Schiff. 3) e. gr. machaera, Idem. *rágalmazás, rútúl, v. fekete színnel le festés*; die Verläumdung, Verſchwärzung.

Fĭcus, i, 2. et us, f. 4. *figefa*; ein Feigenbaum. 2) e. gr. Indica, Plin. *fige*; eine Feige. 3) m. *kelevény, pokolvár*; eine Feigwarze, Feigblatter.

Fĭdāmen, ĭnis, n. 3. i, q. fiducia, Tertull.

Fĭde, Adv. i. q. fideliter.

Fĭdĕdictor, ōris, m. 3. *keszes, valakiért jótálló*; ein Gutſager, Bürge.

Fĭdĕĭcommissārĭus, a, um, *hitre bízott jószágot illető*; das Fideicommis betreffend.

Fideicommissum, i, n. 2. *hitre bízott jószág*; ein Fideicommis.

Fĭdĕĭcommitto, sī, ssum, ĕre, 3. *betsületére, lelkére, hitére bízni valamit valakinek*; einem etwas auf ſeine Ehrlichkeit anvertrauen.

Fĭdējūbĕo, ssi, ssum, ĕre, 2. e. gr. pro aliquo, Pand. *jótállani, felelni, kezes lenni, kezességet vállalni valakiért, v. valaki helyett*; gut ſagen für Jemanden, Bürge ſeyn.

Fĭdējussĭo, ōnis, f. 3. *jótállás, kezesség*; das Gutſagen, die Bürgſchaft, Pandect.

Fĭdējussor, ōris, m. 3. *kezes*; ein Bürge. Pandect.

Fĭdējussōrĭus, a, um, e. gr. causa, Pand. *kezest, v. kezességet illető*; den Bürgen oder die Bürgſchaft betreffend.

Fĭdĕle, pro: fideliter, Prud.

Fĭdēlĭa, ae, f. 1. *tserépedény*; ein irdenes Geſchirr. 2) *fejérítő, mészelő, v. mészedény, mészes de'sa*; ein Tünch- oder Kalkgefäß. De eadem fidelia duos dealbare parietes, Cur. in Cic. Ep Prov. *valamiből kétszeres hasznot venni, v. húzni*; mit einer Klappe zwey Fliegen ſchlagen.

Fĭdēlis, e, *hű, hív, hűséges, szavát megtartó, emberséges, betsületes*; treu, der Wort hält, rechtſchaffen. 2) Trop. *bizonyos, rédtámaszkodható, tartós, erős, derék, jó*; zuverläßig, haltbar, dauerhaft, tüchtig. e. gr. ager, Cic. *termékeny szántóföld, melly nem tsalja meg gazdája reménységét*; ein Acker, der die Hoffnung ſeines Beſitzers nicht betriegt, ein fruchtbarer Acker. Oculi fideles, Hor. *jó erős szemek*; gute Augen, die treulich ihre Dienſte thun. 5) *hivő*; gläubig. Comp. fidelior. Superl. fidelissimus.

Fĭdēlĭtas, ātis, f. 3. *hűség, hívség*, die Treue, der Glaube.

Fĭdēlĭter, Adv. *hiven, hűségesen, egyenesen, igaz, v. jó lélekkel*; treulich, aufrichtig. e. gr. parum, Flor. *nem elégyé gondosan*; nicht ſorgfältig genug. 2) *derekasan, jól, helyesen, illendően, a' mint illik*; tüchtig, tauglich, recht, gehörig. Comp. fidelius. Quint. Superl. fidelissime. Plin. jun.

Fĭdēnae, ārum, f. Fidēna, ae, f. 1. urbs Latii. Hinc: Fidenates, um, m. plur. incolae ejusdem. b) Sabini.

Fĭdens, entis, o. 3. *bízó, bízakodó, hiedelmes, nagy, v. erős hitű*; trauend, ſich verlaſſend. Cum Gen. Dat. et Abl. e. gr. animi, Tac. *rettenthetetlen*; unerſchrocken. Bene sibi fidens, Cic. *magdhoz nagyon bízakodó*; der ſich allzuviel zutrauet. 2) e. gr. somniis, Cic. *álomnak hivő*; der den Träumen glaubt. 3) *bizodalmas, bátor*; getroſt. 4) *vakmerő*; verwegen. Comp. fidentior. Apul. Superl. fidentissimus.

Fĭdenter, Adv. *bizodalmasan, bátran, minden félelem nélkül, merészen*; getroſt, dreiſt, ohne Furcht.

Fĭdentĭa, ae, f. 1. *ragaszkodás, bízakodás, hiedelem, bizodalom*: die Zuverſicht, das Zutrauen, Vertrauen. 2) *bátorság, merészség*; die Herzhaftigkeit, Dreiſtigkeit.

Fĭdes, ei, f. 5. *mind az, a' mit valaki éránt köteles az ember tenni*; alles, was man einem zu thun, ſchuldig iſt. 2) *ígéret*; das Verſprechen. Fidem solvere, Ter. liberare, Cic. *igéretét megtartani, v. betellyesíteni*; ſein Verſprechen halten. 2) e. gr. judicum, Cic. *esküvés, 's az abból folyó kötelesség*; der Eid und die daraus folgen,

Digitized by Google

de Verbindlichkeit. 4) *barati hüség*; die Treue in der Freundschaft. 5) *jámborság, betsületesség*; die Ehrlichkeit. 6) *óltalom, pártfogás*: der Schutz. Se in fidem alicujus committere, Ter. 7) *hit, hivés, helyhagyás*; der Glaube, Beyfall. Fidem mereri, Quint. *hitelt érdemelni, hiteles v. hihető lenni*; glaubwürdig seyn. 8) *erősités, bizonyitás, bátorsághitelezés*; die Versicherung, Sicherheit. Fidei caussa. Sallust. *erősitésül*; der Versicherung halber. 9) *hitel, hitelesség*; der Credit. e. gr. labefactata; *ingadozó hitel*; der wankende Credit. 10) *bizonyosság*; die Gewißheit, Zuverläßigkeit. Fidem facere alicui, Cic. *meggyőzni valakit valami felől*; einen überzeugen. e. gr. instrumentorum, JCt. *levelek hitele*; der Beweis der Schriften. 11) *segitség, segedelem*; die Hülfe. Fidem alicujus implorare, Ter. *valakit segitségül hivni*; einen um Hülfe anrufen. 12) dea Romanorum.

Fides et Fidis, is, f. 3. v. potius: Fides, ium, plur. *hür, húrosmu'sika szerszám, lant, hegedü*; Saite, ein Saitenspiel. Contentae et incontentae fides, Cic. *összeegyeztetett, és összenem egyeztetett húrok*; gestimmte und ungestimmte Saiten. Fidibus scire, Ter. *éneklés nélkül való mu'sikához érteni*; die Instrumentalmusik verstehen. 2) sidus, quod alias Lyra vocatur.

Fidicen, ĭnis, m. 3. *lantos, hárfás, hegedüs*; ein Lauteuist, ein Harfenschläger, ein Geiger.

Fidicĭna, ae, f. 1. *húros mu'sikán játszó v. hegedüs (asszony, v. leány)*; eine Saitenspielerinn. 2) poëtria lyrica.

Fidicĭnārius, ĭi, m. 2. i. q. Fidicen. Gloss.

Fidicĭnius, et Fidicinus, a, um, Ludus fidicinius; *mu'sika oskola, mellyben húros mu'sikát tanitnak*; Schule, darin man allerley Saitenspiele lernt.

Fidicĭno, āre, 1. *húros mu'sikán játszani*; auf Saiten spielen. 2) *hegedülni*; geigen.

Fidicĭnus, a, um, *húros mu'sikát illető*; das Saitenspielen betreffend.

Fidĭcŭla, ae, f. 1. Dim. *mu'sikaszerszám húrja*; die Saite eines Instruments. 2) *húros mu'sikaszerszámotska, lantotska, hegedütske*; ein Saiteninstrument, eine Cyther, Laute, Geige. 3) *olly kötél, v. sinór, mellyel a' rabszolgákat nyujtották a' kinzópadon*: das Seil, womit die Sclaven auf der Folter ausgedehnt wurden. 4) sidus, quod et Lyra vocatur.

Fidis, vide: Fides, is.

Fidius, ĭi, m. 2. deus fidei, filius Jovis. Me Deus Fidius! Cic. scil. juvet, formula jurandi; *lelkemre, v. hitemre mondom, bizony Isten!* bey meiner Treue, wahrhaftig.

Fido, sus sum, ĕre, 3. *bizni, bizodalmát helyheztetni*; trauen, vertrauen, sein Vertrauen setzen. Cum Dat. et Abl. e. gr. alicui rei, et aliquare; *támaszkodni valamire, bizni valamibe*; sich auf etwas verlassen. 2) *hinni, hitelt adni, hiedelmét helyheztetni*; trauen, Glauben beymessen, glauben.

Fidūcĭa, ae, f. 3. *bizakodás, hiedelem, bizodalom*; die Zuversicht, das Vertrauen. Fiducia mei, Cic. *bennem bizatdban*; im Vertrauen auf mich. 2) *mérésség*; die Dreistigkeit. Aëres, et pleni fiduciae, Caes. 3) *elzálogositott jószág visszaváltása*; die Wiederlösung eines verpfändeten Guts. Fiduciam accipere, Caes. *olly feltétel alatt adni el valamit, hogy azt legyen az embernek jussa visszaváltani*; einen mit der Bedingung was abkaufen, daß man es wieder lösen darf. 4) *zálog*; ein Pfand.

Fidūcĭālĭter, Adv. e. gr. sperare, August. *bizvást*; zuversichtlich.

Fidūcĭārius, a, um, *gondviselés alá bizott*; anvertrauet, was einem zu behalten anvertraut ist. 2) e. gr. venditio, Liv. *visszaváltathatásijus feltartásával való eladás*; ein Kauf, mit vorbehaltenem Rechte es wieder zu kaufen. 3) e. gr. heres, Pand. *a' kinek valami tsak úgy adódik, hogy azt másnak engedje által*; der etwas empfängt, um es Jemanden abzutreten.

Fidūcĭātus, a, um, *visszaváltható, v. szerezhető*; wiederkäuflich. 2) *zálogba tett, v. vetett, elzálogositott*; versetzt, verpfändet.

Fidūcio, āre, 1. *visszaváltható, v. kiváltható módon eladni*; wiederkäuflich verkaufen. 2) *zálogba tenni, vagy*

Digitized by Google

velni, *elszdlogositni*; verpfänden, verſetzen.

Fidus, a, um, *a' mibe v. a' hibe bizni lehet*, *bizonyos*, *redtámaszkodható*, *bátorságos*, *emberséges*, *betsületes*, *jó lelkü*, *egyenes szivü*, *hlv*, *hü*, *hüséges*; alles worauf man ſich verlaſſen kann, zuverläßig, ſicher, redlich, treu, aufrichtig. Comp. -ior. Justin. Sup. -issimus.

Figlīna, ae, f. 1. *fazekasmühely*; eine Töpferwerkſtatt.

Figlīnum, i, n. 2. *fazekasmunka*; die Töpferarbeit.

Figlīnus, a, um, *fazekast illetö*, *ahoz való*; dem Töpfer gehörig, ihn betreffend. e. gr. opus, Plin. *tserép*, v. *fazekas edény*; Töpfergeſchirr. e. gr. taberna, Plin. *fazekasmühely*; eine Töpferwerkſtatt.

Figmen, ĭnis, n. 3. i. q. figmentum.

Figmentum, i, n. 2. *ledbrázolds*, *formálds*, *kép tsinálmány*; die Abbildung, Bildung, das Gemächt, Bild. 2) e. gr. somniorum, Apul. *költés*, *költemény*; etwas Erdichtetes, eine Erdichtung.

Figo, xi, xum, ĕre, 3. *összefoglalni*, *öszve*, v. *megszegezni*; heften, annageln. e. gr. legem, Cic. *kiszegezni*, *felragasztani*; anſchlagen. e. gr. liquid, ad, v. in parietem et in pariete, Cic. Plaut. Plin. *falra szegezni*; an die Wand annageln. e. gr. humi, et humo aliquid, Colum. Virg. *földbe szúrni*, *dugni*, *elültetni*; etwas in die Erde ſtecken. 2) Trop. *állhatatosan valamire függesztoni*; mit einer Feſtigkeit wohin richten. e. gr. omnem industriam in aliqua re, Cic. *minden szorgalmatosságát ráforditni valamire*; allen Fleiß auf etwas wenden. 3) e. gr. aliquem maledictis, Cic. *szidni*, *szidalmazni*; ſchmähen. 4) *megerösitni*: feſt, unbeweglich machen. e. gr. pedem, Virg. *megállni*; ſtill ſtehen. e. gr. oscula, Ovid. *tsókolni*, *tsókolódni*; küſſen. 5) e. gr. cervum sagitta, Virg. *általütni*, *döfni*, *szúrni*, *felnyársalni*; durchſtechen, durchbohren, anſpießen. e. gr. modum rei, Hor. *valamit meghatározni*; einem Dinge ein Ziel ſetzen.

Figŭlāris, e, *fazekashoz tartozó*; dem Töpfer gehörig. e. gr. creta, Colum. *enyves*, v. *fazekasföld*, *agyag*; die Leimen- Thon- und Töpfererde. e. gr. rota, Plaut. *korong*; die Töpferſcheibe.

Figulātĭo, ōnis, f. 3. *formálás*; die Bildung.

Figŭlīnus, a, um, vide: Figlinus.

Figŭlātus, a, um, *formált*, *agyagból tsinált*, v. *készitett*; gebildet, aus Thone gemacht.

Figŭlo, āre, 1. *formálni*, *dbrázolni*; bilden.

Figŭlus, i, m. 2. *fazekas*; ein Töpfer.

Figūra, ae, f. 1. e. gr. hominum, v. humana, Cic. *forma*, *formázat*, *dbrázolás*, *ábrázat*, *kép*; die Geſtalt, Form, Bildung, Figur. 2) vox v. dictio, quae in duplici sensu accipi potest. 3) *tsúfolds*, *szóvalszúrás*, *gúnyolás*; die Spötterey, Sticheley. 4) e. gr. sententiae, Quint. *tzifra*, *feltzifrázott*, *'s a' tzifraság miatt homályos beszédmód*; eine verblümte Rede.

Figūrālĭter, i. q. figurate, Tertull.

Figūrānter, Adv. *ábrázolva*, *homályos tzifrán*; figürlich, verblümt.

Figūrāntĭa, ae, f. 1. *homályostzifra elöadás*; eine verblümte Vorſtellung.

Figūrāte, Adv. *dbrázolva*, *homályostzifrán*; figürlich, verblümt.

Figūrātĭo, ōnis, f. 3. *formálás*; die Bildung, Formirung. 2) *képzelés*, *képzet*; die Einbildung. 3) *rajzolás*, *rajzolat*, *rajz*; ein Riß, eine Zeichnung. 4) *ábrázolatokkal élés a' beszédben*; das figürliche Reden, der Gebrauch der Figuren.

Figūrāto, i. q. figurate, Tertull.

Figūrātor, ōris, m. 3. *formáló*; der etwas bildet.

Figūrātus, a, um, *formált*, *alkatott*; gebildet, geſtaltet.

Figūro, āvi, ātum, āre, 1. e gr. mundum, Cic. *formálni*, *alkatni*; geſtalten, bilden, eine Geſtalt geben. 2) *képzelni*; ſich einbilden. e. gr. inanes species anxio animo, Curt. *haszontalan félelmet 's gondot szerezni magának*; ſich vergebliche Furcht und Sorge machen.

Fīlāmēntum, i, n. 2. (filum) *fonal*, v. *szálasmunka*; ein Fadenwerk. 2) *hímszál a' virágokban*: der Staubfaden, die Fäſerchen in Blumen. 3) *papistüveg a' Rómaiaknál*; Prieſterhaube bey den heidniſchen Römern.

Digitized by Google

Filātim, Adv. *szálanként*; fadenweiſe. Lucret.

Fīlia, ae, f. 1. *leány, valakinek leánya*; die Tochter, e. gr. familias, Sen. *házi leány, házi úr, v. asszony leánya*; die Tochter im Hauſe. Filiis, in Dat. et Abl. plur. pro: filiabus habet Plautus. 2) filiae ſolis, Poët. *órák, idő mértékei*; die Stunden. 3) Trop. i. q. colonia.

Fīliāstra, ae, f. 1. *mostohaleány*; eine Stieftochter. Valla.

Fīliāster, stri, m. 2. *mostohafijú*; ein Stiefſohn. Idem.

Fīliātio, ōnis, f. 3. *fijává v. leánnyá fogadás, annak elesmerés*; die Annehmung oder Erkennung für einen Sohn oder Tochter. JCt. 2) Titulus honoris, quo episcopos compellat Pontifex summus. Hugo. Flace.

Fīlicātus, a, um, *harasztos*; mit Farnkraut geſchmückt, i. e. worauf die Figur der Farnkrautblätter eingegraben iſt; paterae, Cic.

Fīlictum, i, n. 2. *harasztal benött hely*; ein Ort voll Farnkraut. Colum.

Fīlicŭla, ae, f. 1. i. q. polypodion, *páfrán*; Engelfuß. Plin.

Fīliŏla, ae, f. 1. Dim. *leánnyka, valaki leánnykája*, das Töchterchen.

Fīliŏlus, i, m. 2. Dim. *fijútska valaki fijatskája*; das Söhnchen.

Fīlipēndŭla, ae, f. 1. Spiraea Filipendula; *kolontzos bajnotza, varjú mogyoró*; rother Steinbrech, ein Kraut.

Fīlius, ii, m. 2. *fijú, fiú, valakinek fija*; ein Sohn. e. gr. terrae, *esmeretlen eredetű, v. szakadátsú ember*; ein Menſch von unbekanntem Herkommen. e. gr. familias; *házifijú, házi úr, v. asszony fija*; ein Sohn im Hauſe. e. gr. legitimus; *törvényes fijú*; ein ehelicher Sohn. e. gr. naturalis; *törvénytelen fijú*; ein unehelicher Sohn. Deorum filii; *nagy elméjű v. eszű, v. túdós emberek*; Leute von großem Verſtande. Filii; *gyermekek*; Kinder. Fortunae filius, Hor. *szerentsefija*; ein Glückskind. 2) incola regionis, e. gr. Celtiberiae filius. Catull.

Fīlix, īcis, f. 3. *haraszt*; Farnkraut. Virg. Colum.

Fīltro, āre, 1, *megszűrni, általszűrni*; filtriren, durchſeihen.

Fīlum, i, n. 2. *fonal, szál*; ein Faden. Pollice filum ducere, Ovid. *fonni*; ſpinnen. 2) e. gr. vitae; *életfonal, életidő, élet*; die Lebenszeit. 3) *húr*; die Saite. Sonantia fila movere, Ovid. *húrokon játszani, v. muzikálni*; auf den Saiten ſpielen. 4) *linea, húzás*; eine Linie, ein Strich. Filum ducere atramento, Varr. 5) Trop. *beszéd, v. irásmód*; die Art zu reden oder zu ſchreiben. Poëmata humili filo deducta, Hor. *tzekély, v. rossz versek*; ſchlechte Verſe, e. gr. orationis; *beszédmód*; der Art zu reden. 6) e. gr. orationis, Cic. *a' dolog, mellyről szó van*; die Sache, von der geredet wird. Aliud quoddam expetimus filum orationis tuae.

Fimbrĭa, ae, f. 1. *szege, szegélyszél a' ruhán, prém*; der Saum am Kleide, das Gebräme. 2) *rojt, rojtprém, boritás, 's más ékesség*; die Franze und andere Zierrathen. 3) corylorum fimbriae, Solin. *első kihajtása, rügye, barkdja a' mogyorófának*; die Zäpfchen oder erſten Vorſchößlinge an den Haſelſtauden. 4) *hajfürtök külseje*; das Äußere der Haarlocken. 5) cognomen Romanum.

Fimbriātŭrĭo, ōnis, m. 3. *tisztelettel járó hivatalt kivánó, v. kereső*; der ein Ehrenamt verlangt.

Fimbrĭātus, a, um, *rostos*; faſerig. 2) *rojtos, rojtprémes, prémes, boritásos, szegélyes, szegett*; mit Franzen beſetzt, verbrämt, bordirt, eingefaßt.

Fimētum, i, n. 2. *ganéjdomb, ganéjgödör, verem, v. tartó*; ein Miſthaufen, eine Miſtgrube.

Fimus, i, m. Fimum, i, n. 2. *ganéj, trágya*; der Miſt, Dünger.

Fīnālis, e, *határt illető*; die Gränze betreffend. 2) *végző, végét illető, végső, vég*; das Ende betreffend, am Ende befindlich.

Findo, fĭdi, fissum, ĕre, 3. e. gr. lignum, Virg. *hasitni, meg, v. elhasitni, hasogatni*; ſpalten, zerſpalten. 2) *elvdlasztani, részekre osztani, elszakasztani*; trennen, theilen. Via se findit in duas partes, Virg. *kétfelé szakad, megy, visz, v. két részre oszlik az út*; der Weg zertheilt ſich in zwey Theile. 3) *tépni, szaggatni, szétszaggatni*; zerreißen. Cor meum finditur, Plaut. *ketté reped, v. szakad a' szivem*; mein Herz zerſpringt mir.

Fingĭbilis, e, *kigondolható, képzelhe-*

Digitized by Google

tő, képzelt, színen; erdenklich, scheinbarlich. Coel. Aur.

Fingo, finxi, fictum, fingĕre, 3. e. gr. e cera imaginem, Cic. *formálni*; bilden. e. gr. F. et fabricare hominem, Cic. *teremteni, alkatni*: erschaffen. 2) e. gr. aliquid animo, Cic. *gondolni, elgondolni, képzelni*; sich vorstellen, einbilden. Eum to esse finge, qui spm ego, Cic. *gondold mintha én, v. az én helyemen vólnál*; denke nur, du seyst an meiner Stelle. 3) *költeni, kigondolni*; dichten, erdichten, ausdenken. 4) *tettetni, színleni, hazudni*; sich stellen, vorgeben. e. gr. amicitiam, Justin. *barátnak tettetni magát*; sich stellen, als wenn man ein Freund wäre. 5) *ítélni, ítéletet tenni*; urtheilen. e. gr. ex natura sua ceteros, Cic. *magáról ítélni meg másokat*; nach sich von andern urtheilen. 6) *elrendelni, rendbeszedni, disszesitni, ékesitni*; einrichten, ordnen, schmücken. Fingitur oratio commodius, Cic. *jobban kidolgozódik a' beszéd*; die Rede wird besser ausgearbeitet. 7) *vezetni, vinni, vezérelni, megnyerni valakit a' maga részére, meggyőzni valakit valami felől*; gewinnen, überzeugen, leiten. Orator fingit animos, Cic. 8) *oktatás által tanitni*; durch Unterricht lehren.

Finio, ivi, itum, ire, 4. *határ közzé venni, határt szabni v. rendelni valaminek, határok közzé szoritni valamit*; in Gränzen einschließen, begränzen. 2) Trop. e. gr. cupiditates, Cic. *mérsékelni, zaboldzni, zaboldn tartani, határok közzé szoritni*; einschränken. 3) e. gr. tempus, Cic. *meghatározni, kirendelni, rendelni*; fest setzen, bestimmen. 4) e. gr. bellum, Cic. *elvégezni, végre hajtani, végét vetni, szakasztani, v. szakitni*; endigen, beschließen. e. gr. animam, Ovid. *meghalni*; sterben.

Finis, is, c. 3. Abl. fine, et fini, *határ, határjel*; die Gränze. Finis Campanus. Liv. 2) Trop. *határ*; die Gränze, Schranken. Fines ingenii, Cic. 3) *vég*; das Ende. Finem constituere, Cic. 4) i. q. definitio. Quint. 5) *legfőbb, legnagyobb, v. legmagasabb mérték, pólta, v. léptső, a' mellyre el juthat valami*; das Äußerste, Höchste, wozu eine Sache gelangen kann. e. gr. bonorum, Cic. *főjó*; das höchste Gut. 6) *tzél, szándék, végtzél*; die Absicht, der Endzweck.

Finite, Adv. *módjával*; mit gewissem Maße oder Ziele. Avarus erit, sed finite, Cic. 2) *meghatározva, külömösen*; bestimmt oder insbesondere.

Finitimus, a, um, *határos, szomszéd*; angränzend, benachbart 2) *összeköttetésben lévő*; in Verbindung stehend. Nomen finitimum pericule, Cic. *hasónló, tsak nem egyenlő*; ähnlich, fast gleich.

Finitio, ōnis, f. 3. *határok közzé foglalás, v. vevés, határbaszoritás*; die Einschränkung durch Gränzen. 2) *határozás, elrendelés, végzés*; die Bestimmung, Verfassung 3) e. gr. verborum, Quint. *magyarázat*; die Erklärung, Definition.

Finitivus, a, um, *bizonyos határt tett, v. szabott*; gewisse Gränzen setzend. 2) *meghatározott, megmagyarázott*; bestimmend, erklärend.

Finitor, ōris, m. 3. *végző, végező*; ein Endiger. 2) *határozó, megállító*; ein Bestimmer, Festsetzer. 3) *földmérő*; ein Feldmesser. 4) *láthatár*; der Horizont.

Finitus, a, um, *elvégzett, végrehajtott*; geendiget. 2) *kiszabott, kiszámlált, határok közzé szoritott*; abgemessen, abgezählet, Aetas finita certis legibus, Ovid. 3) *mérsékelt, v. mérséklett*; gemäßigt. Cupiditates finitae, Cic. 4) *meghatározott*; bestimmt. Mors est omnibus finita, Cic. 5) *összevegyezően végződő*; was sich harmonisch beschließt. Finita pronuntiare, Cic.

Fio, factus sum, fiĕri, 3. (Pass. Verbi Facio) *lenni, esni, megesni történni*; werden, geschehen, gemacht werden. 2) e. gr obviam alicui, Cic. *valakinek, v. valakivel szemközt jönni*; einem entgegen kommen. 3) e. gr. commodioris valetudinis, Quint. *jobb egésségre fordúlni, v. szert tenni*; zu besserer Gesundheit gelangen. 4) Fiunt in eum exempla, Ter. *példát mutatnak rajta*; man wird ein Exempel an ihm beweisen. 5) fieri non potest, quin, et fieri non potest, ut non, Cic. *nem lehet másként, hanem hogy 's a' t. es* kann anders nicht seyn, denn daß u. s. w. 6) quid fiet de illo? Ter. *mi lesz belőle?* was soll aus ihm werden? 7) ut fit, Cic. *a' mint szo-*

Digitized by Google

kott történni, esni, v. lenni; wie es zu gehen pflegt. 8) fit absinthium in Arabia, Plin. *az üröm Arábiában terem*; der Wermuth wächst in Arabien. 9) ita fit, Cic. *abból következik*; daraus folgt.

Fircus, dicebant Sabini pro: hircus.

Firmāmen, ĭnis, n. 3. idem q. firmamentum.

Firmāmēntum, i, n. 2. *erősítésre való eszköz*; ein Befestigungsmittel. 2) Trop. e. gr. reipublicae, Cic. *oltalom, bástya, istáp, erő*; die Stütze, Stärke. 3) *vigasztalás*; der Trost. 4) *kiterjesztett erősség, levegőég*; das Firmament.

Firmānus, a, um, ad urbem Italiae Firmum pertinens.

Firmātor, ōris, m. 3. *megerősítő*; ein Befestiger. 2) *erősítő, bizonyító*; ein Bestätiger.

Firmātus, a, um, *megerősített, v. bizonyított*; bekräftiget, bestärkt. 2) *erősített tartóssátett*; gestärket. 3) *fundált*; gegründet. 4) e. gr. aetas, Cic. *férjfi kor*; das männliche Alter.

Firmē, Adv. *erősen*; fest, mit Festigkeit. 2) e. gr. adseverare, Cic. *állhatatosan*; standhaft. Comp. -ius, Sup. -issime.

Firmiānus, a, um, de artifice Firmio nominatus.

Firmĭtas, ātis, f. 3. *erő, erősség*; die Stärke. 2) *állhatatosság*; die Standhaftigkeit. 3) *alkalmatosvólt*; die Tauglichkeit. e. gr. vini, Plin. *tartósság*; die Dauerhaftigkeit. 4) *megerősítése valami helynek*; die Befestigung eines Orts. 5) *erő, egészség, v. egésség*; die Stärke, Gesundheit.

Firmĭter, i. q. firme, Caes.

Firmĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. firmitas.

Firmo, āvi, ātum, āre, 1. *megerősíteni, megfunddlni*; befestigen. 2) *megbátoritni, bátoritni*; im Muthe befestigen, muthig machen. e. gr. aliquem ad spem, Tac. *valakinek jó reménységet nyújtani*; einem gute Hoffnung machen. e. gr. animum adversus suprema, Tac. *erős lélekkel várni a' halált*; einen Muth wider den Tod fassen. 3) e. gr. aliquid jurejurando, Cic. *bé v. megbizonyitni, erősitni, állitni*; bestärken, bekräftigen, gewiß machen. 4) e. gr. praesidia contra arma alicujus, Cic. *szaporitni, növelni, megerősitni*; verstärken. 5) e. gr. agrum sepibus, Plin. *óltalmazni, körülvenni*; verwahren. 6) e. gr. alvum, Plin. *megállitni*; anhalten, hemmen.

Firmum, i, n. 2. Piceni in Italia castellum.

Firmus, a, um, Adj. *erős, nem ingó, nem mozgó*; fest, stark. 2) e. gr. ab equitatu, Cic. *bóviben lévő a' lovasságnak*; mit Reiterey wohl versehen. 3) *egésséges, friss*; gesund, frisch. 4) e. gr. fides, Plaut. *állandó*; beständig. 5) e. gr. in sententia, Cic. *állhatator*; standhaft. 6) e. gr. cibus, Cic. *táplálló étel*; eine nahrhafte Speise. 7) *tartható, -ható, -hető, valamire, v. valamit*; vermögend, fähig. Fundus pascere firmus, Hor. *birtokossát eltartható jószág*; ein Gut das seinen Besitzer zu ernähren vermag. 8) e. gr. candidatus, Cic. *kinek nagy, v. erős reménysége van valamelly hivatal meg nyeréséhez*: einer, der viel Hoffnung zu einem Amte hat. 9) e. gr. accusator, Cic. *rettenthetetlen vádoló*; ein unerschrockener Ankläger. 10) e. gr. exercitus, Liv. *alkalmatos, derék*; tauglich, tüchtig. 11) *bizonyos, reáblizható*; gewiß, zuverläßig. Comp. -ior. Gell. Sup. -issimus. Sallust.

Fiscālia, ium, n. 3. plur. *adó*; die Schatzung, der Steuer. JCt.

Fiscālis, e, *fiskusi, királyikintshez való*; fiscalisch. JCt.

Fiscārius, ii, m. 2. *királyi kintstár, v. kassza adóssa*; ein Schuldner der kaiserlichen Casse.

Fiscella, ae, f. 1. Dim. *kosárka, kosaratska*; ein Körbchen. 2) *lakatkosár a' ló szájdn*; ein Maulkorb.

Fiscellus, i, m. 2. Dim. i. q. fiscella, Colum.

Fiscīna, ae, f. 1. *kosár, vesszőkosár, fontkosár, butsér, karabó, garaboly*; ein Korb, Kober.

Fiscus, i, m. 2. *kosár*; ein Korb. 2) *'sák*; ein Sack. 3) *pénzes zatskó, v. erszény*; ein Geldsack. 4) *királyi kints, felsőség tulajdon jövedelme*; das eigenthümliche Einkommen der hohen Obrigkeit. 5) *pénz*; das Geld. Cic.

Fissĭcŭlo, āre, 1. e. gr. exta, Apul. *szorgalmatosan megnézegetni, szemügyre venni, gondosan megvi's-*

Digitized by Google

gálni; mit Fleiße beschauen, genau besichtigen.

Fissĭlis, e, *hasított*, *hasábos*; gespalten. 2) *könnyen hasítható*; leicht zu spalten.

Fissĭo, ōnis, f. 3. (findo), *hasadás*, *hasíték*, *hasítás*; die Spaltung, Zertheilung.

Fissĭpes, ĕdis, c. 3. *hasított lábú*, *v. körmű*; gespaltene Füße oder Klauen habend.

Fissum, i, n. 2. *hasadék*, *repedés*; eine Spalte, Ritze, Schrunde. Cels.

Fissūra, ae, f. 1. (findo) *hasadék*, *repedés*; eine Spalte, ein Riß. 2) *tsont repedés*; ein Bruch an einem Beine der Länge nach.

Fissus, a, um, (findo) *hasított*; gespalten.

Fistūca, ae, f. 1. *sulyok*, *kos*, *bak*, *farkó*, *kótis*, *a' mivel a' földbe leverik az ágasokat*, *tzölöpöket*, *karókat*, *tzövekeket*; ein Rammel, Schlägel, womit man die Pfähle in die Erde schlägt. Adigere fistucis, Caes.

Fistūcātĭo, ōnis, f. 3. *le*, *v. béverés a' földbe sulyokkal*, *kossal*; die Einrammlung, Einschlagung in die Erde. Vitruv. 2) *egyenlővé*, *v. térré tevése*, *egyengetése a' földnek verés által*; die Ebenmachung der Erde durch Schlagen. Ibid.

Fistūcātus, a, um, *karózott*, *tzölöpökre épített*, *karóval tsindlt*, *v. erősített*; mit Pfählen gemacht, oder in den Grund gesetzt. 2) *egyengetett*, *egyenlővé v. térré tett*, *verés által*; eben geschlagen, glatt gemacht.

Fistuco, āre, 1. *ágasokat*, *tzölöpöket*, *tzövekeket*, *karókat le*, *v. béverni*; Pfähle einschlagen. 2) *egyengetni*, *egyenlővé*, *v. térré tenni*, *verés v. veregetés által*; eben schlagen.

Fistŭla, ae, f. 1. *tsö*, *tsöve*; eine Röhre. 2) *nád*, *nádszál*; ein Rohr, Rohrstängel. 3) *síp*, *nádsíp*; eine Pfeife. 4) *lyrától nádból*; eine Schreibfeder aus Rohr. 5) *tsös seb*, *tsőt vert seb*; eine Fistel. 6) *vágóeszköz*, *kés*; ein Schneidewerkzeug, Messer. 7) e. gr. ferraria, Cato. *gabona*, *v. élet őrlő eszköz*; ein Werkzeug, das Getreide zu mahlen.

Fistulāris, e, *lyukatsos*; löchericht. 2) *nádas*; röhricht. 3) *síp forma*; wie eine Pfeife gestaltet. 4) e. gr. medicamentum, Veget. *tsőt vert sebről*,

v. seb ellen való; wider die Fisteln dienlich.

Fistŭlātim, Adv. *tsö*, *v. tsöve formán*; röhrenförmig.

Fistŭlātĭo, ōnis, f. 3. *sípolás*, *sípszó*; das Gepfeife.

Fistŭlātor, ōris, m. 3. *sípos*, *sípoló*; ein Pfeifer.

Fistŭlātōrĭus, a, um, *síphoz való*, *v. tartozó*; zur Pfeife gehörig.

Fistŭlātus, a, um, i. q. Fistularis.

Fistŭlesco, ĕre, 3. *lyukatsosodni*, *lyukatsossá lenni*; löcherig werden.

Fistŭlo, āre, 1. *keresztül*, *ki v. megfúrni*, *kivésni*, *kilyukasztani*, *tsőt*, *v. tsövet tsindlni hozzá*, *v. belé*; mit Röhren versehen. 2) *lyukatsos lenni*; löcherig seyn.

Fistŭlōsus, a, um, *tsös*, *tsöves*; mit Röhren versehen. 2) *lyukatsos*; löcherig. 3) *tsőt vert seb*; fistulirt. e. gr. cancer, Cato. *tovább tovább haragadó fene*; der fressende Krebs.

Fisus, a, um, (fido), *bízott*, *megbízott*; getraut, sein Vertrauen gesetzt. 2) *hitt*, *hitelt adott*; geglaubt, Glauben beygemessen.

Fitilla, ae, f. 1. pultis species in sacrificiis adhibita.

Fixe, Adv. *erősen*, *hogy erősen díjon v. tartson*; fest. Comp. fixius. August.

Fixĭo, ōnis, f. 3. *megerősítés*; die Befestigung. Vet. Gloss.

Fixūra, ae, f. 1. *összefoglalás*, *béverés*, *bétűtés*; das Einschlagen, Heften.

Fixus, a, um, (figo) *hozzákötött*, *szegezett*, *v. foglalt*; angeheftet. Ad parietem clavis fixus, Plaut. 2) e. gr. locus; *állandó*, *v. rendes hely*; ein beständiger Ort. 3) *tartós*, *álló*; fest, stehend. Stellae fixae; *állótsillagok*; Fixsterne. 4) *bizonyos*, *állandó*, *állhatatos*; dauerhaft, standhaft, gewiß.

Flabellĭfer, a, um, *legyező*, *szélfúvó*, *legyező*, *v. örző*; *éktartót hordozó*; fächelnd, wehend, einen Fächer tragend.

Flăbello, āre, 1. *fújdogálni*, *fújni*, *lengedezni*; fächeln, wehen.

Flabĕllo, āre, 1. *legyezni*, *szelet hajtani*; fächeln, wedeln.

Flăbellum, i, n. 2. (Dim. a flabrum), *legyező*, *örnyéktartó*; ein Wedel, Fächer. 2) *légytsapó*; ein Fliegenwedel. 3) Trop. e. gr. seditionis, Cic. *lázasztó*, *zenebona indító*; ein Anstifter eines Aufruhrs.

Digitized by Google

Flăbĭlis, e, (flo) *fúható*; was man blaſen kann.

Flăbrālis, e, i. q. flabilis.

Flăbrum, i, n. 2. *szél fúvása*; das Blaſen des Windes. 2) *legyező, drnyéktartó*; ein Fächer, Wedel. 3) *légytsapó*; ein Fliegenwedel. 4) *szélleltölt hólyag*; eine Windblaſe.

Flaccĕo, ŭi, ēre, 2. *elpetyhüdni, lankadni, fonnyadni, v. hervadni*; ſchlaff, matt, oder welk ſeyn. Flaccentes et pendulae aures, Varr. *letsüggő v. konya fülek*; niederhängende Ohren. 2) Trop. *aláhbhagyni, elalélni, eltsüggedni*; nachlaſſen, erliegen.

Flaccesco, flaccui, escĕre, 3. *hervadni, fonnyadni*; welk werden. 2) Trop. *lankadni, elevenségét elveszteni*; matt werden, die Lebhaftigkeit verlieren. Flaccescit oratio, Cic. *a' beszéd ereje múlik, nem olly hathatós, mint az elején volt*; die Rede iſt nicht mehr ſo ſtark, als vom Anfange, ſie wird matt.

Flaccĭānus, a, um, e. gr. area, Valer. Max. *Flaccusi, Flaccusé, ő róla nevezetett*; Flacciſch, dem Flaccus gehörig, von ihm benannt.

Flaccĭdus, a, um, *lefüggő, letsüggő konya, kókadt, hervadt, petyhüdt*; welk, ſchlottericht, hängigt, ſchlapp. 2) *lankadt, erőtlen, elevenség nélkül való*; matt, nicht lebhaft. Argumenta flaccida, Cic. *gyenge bizonyságok*; ſchwache Beweiſe.

Flaccus, a, um, *hervadt, petyhüdt*; welk, ſchlapp. 2) *hosszan lefüggő, v. konya fülü*; lang herabhangende Ohren, oder Schlappohren habend. Hinc. 3) cognomen Horatii.

Flăces, ĭum, f. 3. plur. *olaj sepreje, seprőlékje, v. alja*; Öhlbeſen, Öhldrüſen. Alias Feces, ex oleis expressae. Plin.

Flăgellātĭo, ōnis, f. 3. *korbátsolás*; die Geiſſelung.

Flagellātus, a, um, *meghorbátsolt*; gepeitſcht, gegeißelt.

Flăgello, āvi, ātum, āre, 1. *korbátsolni, meghorbátsolni*; geißeln, peitſchen. 2) Trop. *keményen tartani, gyötreni*; hart halten, plagen. 3) *elzárni, tartogatni*; einſperren, nicht verkaufen. e. gr. annonam, Plin. *drágaságot szerezni, v. tsinálni*; Theuerung machen. 4) e. gr. mortuum, Prov. *a' kéltrél rosszúl szóllani*; dem Todten übel nachreden. 5) e. gr. frumentum, *tsépelni*; dreſchen. 6) e. gr. in tergum, Quint. *a' hátdra, v. hátba ütni*; auf den Rücken ſchlagen. 7) e. gr. puteal, Pers. *szüntelen a' törvényszéken lenni dolgának*; immer auf dem Gerichtsplatze zu thun haben.

Flăgellum, i, n. 2. (Dim. a flagrum), *korbács, ostor*, eine Geißel. 2) *szuháng, veszsző, veszszőszál, fattyú veszsző, v. nőves*; eine Gerte, ein Ruthchen, Rebenſchoß. 3) *tséplófa, tséplő, tsép*; ein Dreſchflegel.

Flăgĭtātĭo, ōnis, f. 3. *kívánás, megkívánás, kereset*; eine Forderung.

Flăgĭtātor, ōris, m. 3. *serkentő, intő*; ein Mahner. 2) *a' kinek igazságos keresete van valakin*; der etwas als eine gebührende Sache fordert. e. gr. pugnae, Cic. *kívánó, kérő*; ein Forderer.

Flăgĭtātrix, īcis, f. 3. *serkentő, intő, kívánó, megkívánó*, (*asszíony, v. leány*); eine Mahnerinn, Forderinn. Augustin.

Flagĭtātus, a, um, *megkívánt, kívánt*; gefordert.

Flăgĭtĭose, Adv. e. gr. vivere, Cic. *gyalázatosan, otsmányúl, betstelenül*; ſchändlich Comp. -ius, Arnob. Sup. -issime, Cic.

Flăgĭtĭōsus, a, um, *gyalázatos, betstelen, bűnös, vétkes, gonosztévő*; ſchändlich, laſterhaft. 2) *tsintalan*; leichtfertig. Comp. -ior. Sallust. Sup. -issimus, Cic.

Flăgĭtĭum, ii, n. 2 *rút, v. gyalázatos tett, v. tselekedet, gonoszság, vétek, bűn*; jede ſchändliche That, ein Laſter. 2) e. gr. hominis, Plaut. *istentelen ember*; ein gottloſer Menſch. 3) *gyalázat, kissebbség*; ein Schimpf, eine Schande.

Flăgĭto, āvi, ātum, āre, 1. *inteni, meginteni valakit, tőle valamit kívánni*; jemanden mahnen, von ihm etwas fordern. 2) e. gr. aliquid ab aliquo, filium ab aliquo, Cic. (cum duobus Accusat.) aliquem frumentum, Cic. *kathatósan kérni, erősen kívánni*; ernſtlich fordern. 3) e. gr. clamore publico aliquid, Plaut. *kikiáltatni valaminek elvesztését*; ausrufen laſſen, daß man etwas verloren habe. 4) *törvény elibe idézni*; vor Gericht fordern. 5) e. gr. juvenem, Apul. pudicitiam, Lactant.

Digitized by Google

parázndlkodás által megbetsteleníteni; durch Hurerey entehren.

Flagrans, tis, o. *égő, lángoló*; brennend. 2) *buzgó, dhitatos, djtatos*; inbrünſtig. 3) e. gr. cupiditas, Cic, *nagy kívánság, v. vágyódás*; eine große Begierde. 4) e. gr. crimen, Cod. *fris, v. hevenyében való tett*; eine friſche That. Comp. -ior, Vellei. Pat. Sup. -issimus, Svet. 5) e. gr. gemma, Virg. *tündöklő, fényló*; glänzend.

Flägranter, Adv. *égve, lángolva*; brennend. 2) *buzgóan, djtatosan, erősen, igen nagyon, óhajtva*; heftig, inbrünſtig, begierig. Comp. -ius, Ammian. Marcell. Sup. -issime, Tac.

Flägrantia, ae, f. 1. e. gr. montis, Gell. *égés, lángolás*; das Brennen. 2) Trop. e. gr. oculorum, Cic. *hévség, hevesség, tüzesség*; die Brunſt, das Feuer, die Heftigkeit. 3) Trop. in quo est magna delicti, seu flagitii flagrantia, Plaut. *igen rossz, v. gaz ember*; ein ſehr böſer Menſch.

Flägrifer, a, um, *korbátsot, v. ostort hordozó*; eine Peitſche tragend.

Flägrio, önis, m. 3. *rossz, gaz szolga, a' kit szüntelen verni, v. korbátsolni kell*; ein boßhafter Knecht, der immer gepeitſcht werden muß.

Flägritriba, ae, m. 1. *a' kit mindég korbátsolni kell, gazember*; ein Lotterbube, der immer gepeitſcht werden muß.

Flägro, ävi, átum, áre, 1. *égni, lángolni*; brennen. 2) Trop. *hevülni, mintegy égni*; gleichſam brennen. e. gr. libidinibus, Cic. *bujdlkodni, fajtalankodni*; in Unzucht entbrannt ſeyn. 3) *nagy mértékben bírni valamivel*; ſtark ſeyn woran. e. gr. gratia, Tac. *nagy kedvességben lenni*; große Gunſt haben. e. gr. infamia, Cic. *gyalázatba, útálatba, v. rossz hírnévbe lenni*; in einem böſen Gerüchte ſeyn. 4) *erősen vágyodni rá*; heftig begehren. e. gr. alicujus odio, Plin. *valakit igen gyülölni*; einen ſehr haſſen. Immodice ejus amore flagrabat, Curt. *kimondhatatlanúl szereté őtet*; er liebte ſie unbeſchreiblich. e. gr. incredibili discendi studio, Cic. *a' tanúláshoz nagy kedvének lenni*; eine große Luſt zu lernen haben. 5) *elevenen folytatódni*; lebhaft betrieben werden. Crimen flagrans, JCt. *fris, v. hevenyében való tett*; eine friſche That; multitudo flagrans; *zenebondra hajlandó nép*; ein Volk, das zum Aufruhre geneigt iſt. 6) *tüzes lenni, tündökölni, fényleni*; feurig ausſehen, glühen, glänzen.

Flägrum, i, n. 2. *ostor, korbács, veszszó, fenyítő eszköz*; eine Geißel, Peitſche, ein Züchtigungswerkzeug.

Flämen, inis, m. 3. sacerdos certi alicujus numinis. e. gr. Dialis, sacerdos Jovis. e. gr. Martialis, sacerdos Martis. e. gr. Quirinalis, sacerdos Romuli, Flaminem prodere, Cic. i. q. creare.

Flämen, inis, n. 3. (flo) e. gr. tibiae, Hor. *fúvás*; das Blaſen. 2) *szél, szellő*; der Wind.

Flaminia, ae, f. 1. locus habitationis Flaminis.

Flämínica, ae, f. 1. uxor Flaminis.

Flämínium, ii, n. 2. officium et munus Flaminum.

Flämínius, a, um, ad Flamines pertinens. e. gr. camillus. Fest. puer, qui Flaminibus serviebat. 2) ad Flaminios, v. ad familiam Flaminiorum pertinens. 3) Subst. cognomen Romanum Romanorum.

Flámma, ae, f. 1. *láng*; die Flamme. Flammarum coelestium fulgores, Aur. Vict. *villámlás, villám*; das Blitzen. Flamma convalescit, Cic. *mind inkább terjed a' tüz*; das Feuer wird je länger je größer. 2) Trop. *hevesség, tüzesség*; die Heftigkeit. Flamma amoris flagrare, Cic. *forróan szeretni, szerelemes lenni*; inbrünſtig lieben, verliebt ſeyn. e. gr. invidiae, Cic. *nagy irigység*; ein großer Neid. 3) *tüz*; das Feuer. E flamma petere cibum, Terent. *élelméért nagy veszedelemre tenni ki magát*; des Unterhalts wegen ſich in große Gefahr begeben. 4) *minden féle nagy veszedelem*; jede große Gefahr. Incidere in ipsam flammam civilis discordiae. Plaut.

Flammäbundus, a, um, *lánghoz hasonló*; flammicht.

Flämmändus, a, um, *elégetni való*; was da ſoll verbrennet werden. Tac. (Flammo).

Flämmätrix, icis, f. 3. *meggyújtó, (asszony, v. leány)*, eine Entzünderinn, Anzünderinn. Marc. Cap. (flamma.)

Flammätus, a, um, *meggyúlt, fel-*

Digitized by Google

gyúlt; entzündet. 2) *megégett, porrálett*; verbrannt. 3) *tüzes, veres, v. piros mint a' tüz*; feuerroth. 4) *haragos*; zornig.

Flămmĕārĭus, ĭi, m. 2. artifex, v. negotiator flammeorum.

Flammĕŏlum, i, n. 2. Dim. *menyasszonyfátyolotska*; ein Brautschleyerchen.

Flammĕŏlus, a, um, *tüz, lang, v. aranyszínü*; feuerfarbig, goldgelb.

Flammesco, ĕre, 3. *gyúladni, gerjedni, égni kezdeni*; sich entzünden, anfangen zu brennen.

Flammĕum, i, n. 2. *menyasszony lángszínü fátyola*; der feuerfarbige Schleyer einer Braut.

Flammĕus, a, um, *lángoló, tüzes*; flammend, feurig. 2) *sárga, tüz, v. lángszínü*; gelb, feuerfarbig. 3) e. gr. vir, Sidon. *felhevült, heves*; erhitzt.

Flammĭcŏmans, tis, o. *vereses hajú*; feurige Haare habend.

Flammĭcŏmus, a, um, i. q. flammicomans.

Flammĭcrĕmus, a, um, *elégett, tüztöl megemésztett*; vom Feuer verbrannt.

Flammĭdus, a, um, *égő, tüzes*; feurig, brennend.

Flammĭfer, a, um, *tüzet adó, lángot okádó, tüzes*; Flammen gebend, feurig.

Flammĭgĕna, ae, o. 1. *lángtól nemzett, Vulkánus gyermekei*; aus Flammen gezeugt, Kinder des Vulcans.

Flammĭger, a, um, *tüz hordozó*; Feuer tragend. 2) e. gr. sol, Val. Fl. *tüzes*; feurig.

Flammĭgĕro, et **Flammĭgo**, āre, 1. *lángot vetni*; Flammen hervor werfen.

Flammĭpes, ĕdis, o. 3. *tüzes lábú*; mit feurigen Füßen. Juv.

Flammĭpŏtens, tis, o. 3. *tüznek parantsoló, így nevezödik Vulkánus*; dem Feuer gebiethend, heißt Vulkanus.

Flammĭvŏlus, a, um, *tüzzel, v. lángal járó, v. repülő*; mit Feuer fliegend.

Flammĭvŏmus, a, um, *tüz, v. láng okádó*; Flammen ausspeyend.

Flammo, āvi, ātum, āre, 1. *meggyújtani, lángba hozni, megégetni*; entflammen, entzünden, verbrennen. 2) Trop. *megharagítni, feltüzelni, kívánságot gerjeszteni, v. támasztani*; entzünden, Begierde erregen. 3) intrans. *nekigyúladni, égni*; entbrennen, brennen. Foenum flammans, Propert. Flammantia lumina, Virg.

Flammōsus, a, um, *tüzes*; voll Feuer. 2) e. gr. febris, Cael. Aur. *forró hidegelés, v. hideg*; ein hitziges Fieber.

Flammŭla, ae, f. 1. Dim. *lángocska*; ein Flämmchen. 2) e. gr. Jovis; *maróka*; die Brennwurz, der Blatterzug. 3) flammulae; *zdszlótskák neme a' késöbb idökben*; eine Art Fahnen in spätern Zeiten. Veget. de re mil.

Flămōnĭum, ĭi, n. 2 i. q. Flaminium.

Flăto, āre, 1. *fúni, trombitálni*; blasen, trompeten. Cantores tuba, tibia, calamoque flatantes, Arnob.

Flător, ōris, m. 3. *trombitás, sípos, furuglyás, v. furulyás, bördös, dörgésípos*; ein Trompeter, Schallmeyer oder Zinkenbläser. 2) *öntő, olvasztó*; ein Gießer, Schmelzer. 3) e. gr. aeris; *pénzverő*; ein Münzer.

Flātūra, ae, f. 1. *fúvás*; das Blasen. 2) e. gr. *értzöntés, v. olvasztás*; die Schmelzung, Gießung des Metalls.

Flātūrālis, e, *a' mibe szél, szellő, v. levegő van*; Luft enthaltend.

Flātūrārĭus, ĭi, m 2. *értzolvasztással, 's abból való pénzveréssel foglalatoskodó*; der sich mit Schmelzung der Metalle, und zugleich mit Prägung des Geldes daraus abgibt. Cod. Th.

Flātus, us, m. 4. (flo) *fúvás*; das Blasen. 2) *szél, szellő, lehellet, lehellés*; der Wind, Hauch. 3) *játszás fúvóma'sikán*; das Blasen auf Instrumenten. 4) *felfúvódás, felpuffadás*; die Blähung. 5) *lélek*; die Seele.

Flātus, a, um, (flo) *fútt, fúvott, fújt*; geblasen. 2) *olvasztott*; geschmolzen.

Flāvĕo, ēre, 2 *sárga lenni, sárgállani*; gelb seyn.

Flāvesco, ĕre, 3. *sárgúlni*; gelb werden.

Flāvĭālis, e, ad Flavios, praesertim ad Caesares Vespasianum et Titum pertinens.

Flāvĭānus, a, um, *Flávіusi, valamellyik Flávіustól való vagy róla nevezetett*; von einem Flavius benannt oder herrührend.

Digitized by Google

Flăvĭcŏmans, tis, o. i. q. flavicomus.

Flăvĭcŏmus, a, um, *sárga*, *v. szőke hajú*; gelbe oder blonde Haare habend.

Flăvĭdus, a, um, *sárga*, *sárgás*; gelb, gelblicht.

Flăvīna, ae, f. 1. urbs Etruriae. Hinc:

Flăvīnus, a, um, illuc pertinens.

Flăvĭus, a, um, nomen gentile familiarum Romanarum.

Flăvus, a, um, *sárga*, *sárgás*, *szőke*, *aranyszínsárga*, *mézszín sárga*; gelb, gelblich, goldgelb, honiggelb. 2) *elpirúlt*, *magát el*, *v. megszégyenlett*; schamroth.

Flēbĭlis, e, *keserves*, *siralmas*, *panaszos*, *siratásra méltó*; beweinenswürdig, kläglich, jämmerlich. Nulli flebilior quam tibi, Hor.

Flēbĭlĭter, Adv. *panaszosan*, *siralmasan*, *szánakozásra méltóképpen*; kläglich, weinerlich, auf beweinenswerthe Art.

Flecto, xi, xum, ĕre, 3. e. gr. membra, Cic. *hajtani*, *mozgatni*; biegen. 2) *forditni*, *igazgatni hajtani*, *p. o. a' lovakat*, *tsavarítni*; wenden, lenken, drehen, kehren e. gr. cursum ad aliquem, Liv. *valakihez intézni futását*; sich im Laufe zu einem wenden. 3) Trop. e. gr. aliquem oratione, Cic. *meginditni*, *v. ígyíltni*; bewegen, erweichen. 4) ad alicujus consilium flecti, Liv. *valaki tanátsát elfogadni*; eines Rath annehmen. 5) *változtatni*; ändern. Natura subito flecti non potest, Cic. 6) e. gr. promontoria, Cic. *a' hegy foka körül hajózni*, *v. evezni*; um die Vorgebirge herumschiffen. 7) e. gr. verbum de Graeco, Gell. *származtatni*, *lehozni*; herleiten. 8) i. q. per casus et tempora variare.

Flegma, tis, n. 3. vide: Phlegma.

Flĕmĭna, um, n. 3. plur. *feltörése 's gyúladdsa a' lábnak az erős menés miatt*; die Entzündung und Geschwulst an den Füßen vom Gehen.

Flĕo, flēvi, flētum, ēre, 2. e. gr. de re, Cic. aliquem, Plaut. Virg. aliquid, Ovid. de morte alicujus, mortem alicujus, Cic. Ovid. *sírni*, *siratni*, *megsiratni*, *könnyezni*, *megkönnyezni*; weinen, beweinen. e. gr. oculos, Apul. *egésszen kisírni szemeit*; die Augen aus dem Kopfe weinen. 2) *tsepegni*; träufeln, gleichsam weinen. Flent omnia guttis, Lucret.

Flētĭfer, a, um, *könnyező*, *síró*; thränend, weinend. 2) Trop. *tsepegő*; träufelnd.

Flētus, us, m. 4. *sírás*, *siralom*, *könnyezés*; das Weinen. Prosequi aliquem fletibus, Quint. *valakit megsiratni*; einen beweinen.

Flĕtus, a, um, (fleo) *siratott*; beweint. Hic multum fletus, Virg. *igen megsirattak*; dieser ist sehr beweinet worden. 2) Adj. *síró*; weinend. Fleta et lacrymosa femina, Apul.

Flexănĭmus, a, um, (flecto et animus) e. gr. oratio, Cic. *indító*, *szívreható*; herzrührend. 2) *megindúlt*, *nyughatatlan szívű*; gerührt oder unruhig im Herzen.

Flexĭbĭlis, e, (flecto) e. gr. arcus, Ovid. ulmus, Plin. *hajlós*, *hajlékony*, *hajló*; biegsam. 2) Trop. *engedő*, *hajló*, *hajtható*; geschmeidig, lenksam. e. gr. oratio, Cic. *tsavarható*, *elteherhető szók*; Worte, die man drehen kann. e. gr. ad bonitatem. Cic. *jóra hajtható*; der sich zum Guten lenken läßt. 3) *változó*, *állhatatlan*; veränderlich, unbeständig.

Flexĭbĭlĭtas, ātis, f. 3. *hajlósság*; die Biegsamkeit.

Flexĭlis, e, *hajlós*, *hajlékony*, *hajló*; biegsam. 2) *meghajlott*, *meghajtott*, *görbe*, *görbített*, *meggörbített*; gebogen, gekrümmt.

Flexĭlŏquus, a, um, *kétértelmű beszédű*, *tétovázó szavú*; zweydeutig redend, zweifelhaftig.

Flexĭo, ōnis, f. 3. e. gr. laterum, Cic. *hajtás*, *hajlás*; die Biegung. 2) *kerülés*, *kerülő*, *tekeredés*; eine Krümme, ein Umweg. 3) *tétovázás*, *tsavargás*; eine krumme Ausflucht. Deverticula, flexionesque quaerere, Cic.

Flexĭpes, ĕdis, o. 3. *görbelábú*, *lót sántá*; krummfüßig.

Flexĭvĭce, i. q. flexuose, Pacuv.

Flexo, āre, 1. *hajtani*, *görbíteni*, *meghajtani*, *meggörbíteni*; beugen, krümmen. Cato.

Flexumĭnes, um, m. plur. i. q. equites Romani.

Flexŭōse, Adv. *görbén*, *tekervényesen*; mit Krümmungen, gekrümmt.

Flexŭōsus, a, um, e. gr. vitis, Cato. *hajlós*, *hajlékony*; biegsam. 2) e. gr. iter, Cic. *görbe*, *tekervényes*; krumm. Sup. issimus. Plin.

Flexūra, ae, f. 1. *görbeség*, *hajlás*,

Digitized by Google

görbítés, hajtás; eine Krümme, Biegung Krümmung. 2) *változtatás*; die Veränderung. e. gr. nominum, Varr. *ejtegetés*; die Declination.)(Gloss.

Flexus, us, m. 4. *hajtás, görbítés, hajlás, görbeség, horgasság*; die Krümmung, Biegung. 2) Trop. e. gr. autumni, Tac. *ősz vége*; der Ausgang des Herbstes. 3) e. gr. vocis, Ovid. *a' hangnak félhangokon való változtatása*; die Änderung der Stimme durch Halbtöne. 4) e. gr. aetatis, Cic. *férfikor kezdete*; der Anfang des männlichen Alters. 5) *férfikor vége, 's vénség kezdete*; das Ende des männlichen Alters, und der Anfang des hohen Alters. 6) *kerülés, kerülő, kerülő út, félrevaló út*; der Umweg, Abweg.

Flexus, a, um, *hajtott, hajlott, görbített, görbe, horgas, horgasított, horgadt*; gebogen, gekrümmt. 2) Flexo in vesperum die, Tac. *alkonyodtakor, estve felé*; da es eben wollte Abend werden. 3) os in molestiam flexum, Tac. *szomorú tekintet*; ein trauriges Gesicht.

Flictus, us, m. 4. *tsapás, ütés*; ein Streich, Schlag. 2) lapidum flictu ignis elicitur, Cic. *a' kövekből az összeverés által szikra pattan ki*; durch das Zusammenschlagen der Steine entspringt Feuer. 3) i. q. adflictus.

Flīgo, xi, ctum, ĕre, 3. Obsol. e. gr. se ad terram, Liv. *ütni, verni, tsapni*; schlagen. 2) *össze, v. hozzá ütni, v. verni*; anschlagen, zusammen schlagen. Lucret.

Flo, āvi, ātum, āre, 1. *fúni*; blasen, wehen. Flat nobis ventus ab ortu, Cic. *napkeleti szelünk van*; wir haben Morgenwind. 2) *mu'sika szerszámot fúni*; auf einem Instrumente blasen. 3) *önteni, olvasztani*; gießen, schmelzen. e. gr. vitra, Plin. *üveget fúni*; Gläser blasen.

Floccidus, a, um, (floccus), i q. floccosus.

Flŏccifacio, ĕre, 3. (floccus et facio), e. gr. aliquem, Plaut. *megvetni, felsem venni, semmibe venni, semminek tartani, kevésre betsülni*; verachten, wenig achten, gering schätzen.

Flŏccipĕndo, ĕre, 3. (floccus et pendo) idem.

Floccōsus, a, um, (floccus), i. e. plenus floccis, *pehes, pihes igen pehes*; voll Flocken.

Floccus, i, m. 2. *pih, pehk*; eine Flocke. Floccos legere, Cels. *veszedelmes beteg lenni, halálhoz közelgetni, minthogy az illyen betegek ollyan formán babrálnak a' dunyhán, mintha pihet akarnának szedni*; gefährlich krank seyn, weil diejenigen, die in Todesnöthen liegen, mit den Fingern auf dem Deckbette herum greifen, als wenn sie die Fäschen sammeln wollten. 2) *tsekélység, tsekély dolog*, (*bakatella*), eine geringe Sache, Bagatelle, Kleinigkeit. Floccum non interduim, Plaut. *semmit' sem adok érte*; ich gebe nichts darum.

Floces, um, f. plur. *sajtolt bor, v. sajtólás alja, v. sepreje*; der Bodensatz des gekelterten Weins. Gell. 2) *lőre, tsigér*; der Treberwein, Tauer.

Flōra, ae, f. 1. (flos) *virágok, 's virágzás istenasszonya*; die Göttinn der Blumen und der Blüthen.

Flōrālĭa, ium, n. 3. plur. *Flóra innepe*; ein Fest der Flora. 2) *virágkert*; ein Blumengarten.

Flōrālĭcĭus, a, um, *Flóra innepét illető, ahoz tartózó*; Fest der Flora betreffend, dahin gehörig.

Flōrālis, e, (Flora) *Flórát illető*; die Flora betreffend. 2) (flos), *virágokat illető*; die Blumen betreffend.

Flōrālĭtius, a, um, i. q. Floralicius.

Florens, entis, o. 3. *virágzó, virágozó*; blühend. 2) *híres, nevezetes*; berühmt. 3) *villogó, tsillogó, tsillámló*; blinkend. Florens aere caterva, Virg. 4) *boldog, szerentsés*; glückselig. Florentissimae res, Caes. 5) e. gr. animus vino, Gell. *vidor viddm, vig*; fröhlich. Sup. -issimus.

Flōrenter, Adv. *virágzóan, virágozva*; blühend. C. -ius. S. -issime. Hier.

Flōrentia, ae, f. 1. urbs Italiae. 2) *szőlőtő neme*; eine Art Weinstöcke. Plin.

Flōrentīnus, a, um, *Florentziai, oda, v. onnan való*; aus oder in Florenz, Florentinisch. Florentini, incolae Florentiae.

Flōrēnus, i, m. 2. *forint, pénz, mellyet először Florentziában vertek*; ein Gulden, eine Art Münze, zuerst zu Florenz geprägt.

Flōrĕo, ui, ēre, 2. *virágozni, virágzani*;

Digitized by Google

blühen. Arbor floret, Cic. 2) Trop. *virágozni, jó, v. boldog állapotban lenni, divatjában lenni, dicsleni*; im guten, glücklichen Zustande seyn. e. gr. aetate et forma, Liv. *élete 's szépsége virágjában lenni*; in der Blüthe seiner Jugend und Schönheit seyn e. gr. in aliqua re, Cic. *valamelly dologban híres, v. nevezetes lenni*; in einer Sache berühmt seyn. e. gr. auctoritate, Nep. *nagy tekintetben lenni*; in großem Ansehen seyn. 3) *tele. tellyes, v. bóveben lenni, bővölködni, valamivel*; voll seyn, erfüllt seyn, reich an etwas seyn. Mare florebat navibus, Lucret. 4) *tündökölni, tündökleni, fényleni*; schimmern, glänzen. Exercitus insignibus argenteis florens, Gell.

Floresco, ĕre, 3. *virágozni kezdeni*; anfangen zu blühen. 2) Trop *növekedni, öregbedni, virágzásba jönni*; zunehmen, anfangen zu blühen. Justitia tua florescit quotidie magis, Cic.

Flōrētum, i, n. 2. *virágos mező*; ein Blumenfeld.

Flōrĕus, a, um, *virágból való, virág*; von Blumen. 2) *virággal tellyes, virágos*; voller Blumen, beblümt.

Flōrĭānus, i, m. 2. Nom. propr. imperatoris Romani.

Flōrĭcŏlor, ōris, o. 3. *virágszínű*; blumenfärbig. Petron.

Flōrĭcŏmus, a, um, *virágos, v. felvirágozott hajú*; beblümte Haare habend.

Flōride, Adv. *virágozva, virágzóan*; blühend. 2) *szépen, jelesen*; schön, ansehnlich. C.-ius. Lact. Sup. -issime.

Flōrĭdŭlus, a, um, Dem. *virágos*; blühend. 2) *kellemetes, kellemes, kedves*; lieblich.

Flōrĭdus, a, um, *virágos, virággal tellyes, virágból való*; blühend, voller Blumen, blumenreich, aus Blumen bestehend. 2) *friss*; frisch. e gr. aetas, Cato. *ifjúság*; die Jugend. 3) e. gr. orator, Cic. *dicses, ékes*; zierlich. 4) *eleven, kitetsző, szembetűnő*; lebhaft, hervorstehend. e. gr. color, Plin. *vidágos szín*; eine helle und hohe Farbe. Comp. -ior. Sup. -issime,

Flōrĭfer, a, um, (flos et fero) *virágtermő*; Blumen tragend.

Flōrĭger, a, um, (flos et gero), i. q. florifer.

Flōrĭlĕgus, a, um, (flos et lego) *virágszedő*; Blumen lesend, sammelnd.

Flōrĭpărus, a, um, (flos et pario) *virág hozó, v. termő*; Blumen hervorbringend.

Flōrītĭo, ōnis, f. 3. *virágzás*; das Blühen.

Flōrĭus, a, um, i. e. ad Floram v. etiam ad flores pertinens, Gell.

Flōrŭlentus, a, um, (flos), i. q. floridus et floreus.

Flōrus, a, um, i. q. floreus, Gell.

Flōrus, i, m. 2. L. Annaeus Florus, historiarum scriptor Romanus.

Flos, flōris, m. 3. *virág*; die Blume. Flores carpere, Hor. Virg. *virágot szakítni, v. szakasztani*; Blumen abbrechen. 2) Trop. *java, veleje, leg nemesebb, v. legjobb része valaminek*; das Beste und Edelste an einem Dinge, der Kern. Flos et robur civium, Cic. e. gr. veteris vini; *jó ó bor*; guter alter Wein. e. gr. poëtarum, Plaut. *legjobb, v. legderekabb Poéta*; der beste Poet. e. gr. aetatis, Lucret. *virágzó ifjúság*; die blühende Jugend. In ipso Graeciae flore, Cic. *legjobb v. legvirágzóbb állapotjában Görögországnak*; im besten Flore und Zustande Griechenlands. Flos lactis; *téjfel*; der Milchrahm, die Sahne. Flos aeris; *rézrósda, krispán*; der Grünspan. 3) Flores, *kivonás, v. java az okos könyveknek, jeles v. válogatott mondások*; ein Auszug, oder das Beste aus gelehrten Büchern, zierliche Redensarten. 4) Flores, *virágzás*; die Blüthe. Induit se in florem nux, Virg. 5) amittere florem, Catull. *szüzességét elveszteni*; die Jungfrauschaft verlieren.

Floscellus, i, m. 2. (Dim. a flos), i. q. flosculus.

Floscŭle, Adv. *virágzóan, virágozva*; blühend.

Floscŭlus, i, m. 2. (Dim. a flos) *virágotska*; ein Blümchen. 2) *szine, v. virága valaminek, disz, ékesség*; ein Ausbund, eine Zierde. Omni ex genere orationis flosculos carpam, Cic.

Fluctĭcŏla, ae, c. 1. (fluctus et colo), *vízbe lakó, vízi lakos*; im Wasser wohnend

Fluctĭcŭlus, i, m. 2. (Dim. a fluctus), *hullámotska, habotska*; kleine Welle.

Fluctifrăgus, a, um, (fluctus et frango), *hab, v. hullám szaggató, törő, rontó*; die Wellen brechend.

Digitized by Google

Fluctĭgĕna, ae, c. 1. (fluctus et gigno) *hab, v. hullám közt született*; in Wellen geboren.

Fluctĭgĕnus, a, um, (fluctus et gigno) *habok közt vagy tengeren született*; in Wellen geboren.

Fluctĭger, a, um, (fluctus et gero), *habzó, hullámzó, habbal, v. hullámmal teljes*; wellenreich, wellentreibend.

Fluctĭo, ōnis, f. 3. i. q. fluxio.

Fluctĭsŏnus, a, um, (fluctus et sono), *zúgó, habtól zúgó*; von Wellen rauschend, wellenrauschend.

Fluctĭvăgus, a, um, (fluctus et vagor), *habok közt hánykódó, tévelygő, v. koborló*; in Wellen schweifend, von Wellen getrieben.

Fluctŭātim, Adv. *hab formán, kab módra hánykódó formán*; wellenförmig, wallend.

Fluctŭātĭo, ōnis, f. 3. (fluctuo) *libegés, v. lebegés, ingás, ingadozás*; die Schwebung, Schwankung. 2) *habforma mozgás*; die wellenförmige Bewegung. 3) e. gr. stomachi, Plin. *haskorgás*; das Rumpeln im Bauche. 4) Trop. *bizonytalanság*; die Ungewißheit. e. gr. animi et animorum, Liv. *állhatatlanság, tétovázósdg, kétségeskedés, kéteskedés*; die Wankelmüthigkeit, Zweifelhaftigkeit.

Fluctŭo, āvi, ātum, āre, 1. (fluctus), *habozni, v. habzani, hullámzani, hánykódni, mint a' tenger*; Wellen machen, oder werfen, wallen, wallend sich hin und her bewegen. 2) Trop. e. gr. in re aliqua, Cic. *kétségeskedni, kéteskedni, ingadozni, elméjének hányódni vetódni*; hin und her wanken, im Zweifel seyn. Tota res etiam nunc fluctuat, Cic. *még az egész dolog bizonytalan, nem dűlt, v. nem végződött el*; die ganze Sache ist noch ungewiß, unausgemacht.

Fluctŭor, ātus sum, āri, Dep. 1. i. q. fluctuo. Fluctuantur incerti animi, Liv. *kétségeskednek, kéteskednek*; sie stehen in Zweifel.

Fluctŭōsus, a, um, (fluctus) e. gr. mare, Plaut. *hánykódó*; ungestüm. 2) e. gr. smaragdus, Plin. *habzó, habformán játszó, kabos*; wellenförmig.

Fluctus, us, m. 4. (fluo) *folyás*; das Fließen. 2) *hab, hullám*; eine Welle. Decumani fluctus, Test. *nagy habok*; große Wellen. 3) Trop. *hánykódás, nyughatatlanság, erőszakosság*; die Ungestümmigkeit, Unruhe. 4) e. gr. curarum: *sokság, nagy mértékűség*; eine große Menge. 5) e. gr. concionum, Cic. *nyughatatlan összveseregléze, v. összvetsoportozása a' népnek, v. annak nagy békételenkedése*; eine große unruhige Versammlung des Volks. 6) fluctus in simpulo movere, Prov. Cic. *kitsiny, v. kis dolognak nagy fenekét keritni*; von einer geringen Sache groß Wesen machen.

Fluens, tis, o. 3. *folyó*; fließend. 2) e. gr. vestis; *földet seprő hosszú ruha, v. köntös*; ein lang nachschleppendes Kleid. 3) buccae fluentes, Liv. *bésett ortzák, v. pofák*; eingefallene Backen. 4) *szerentsés*; glücklich. Fluentior exitus. Ambros. 5) Fluentes rami, Cic. *lefelé dlló, lefüggő, letsüggő ágak*; herabhangende Äste. 6) Soluti ac fluentes pueri, Quint. *zaboldtlan, pajkos, pajzán gyermekek*; liederliche Knaben.

Flŭenter, Adv. *folyva, folyóan, folyvást*; fließend.

Flŭentĭa, ae, f. 1. e. gr. loquendi, Ammian. *folyóság*; das Fließen, die Flüssigkeit.

Flŭentĭsŏnus, a, um, (fluentum et sono), *zúgással folyó*; von Wellen rauschend.

Flŭentum, i, n. 2. (fluo) *folyó, folyóvíz, patak*; ein Fluß, fließendes Wasser, ein Bach. 2) Trop. e. gr. aëris, Lucret. *folyás, folyóság*; das Fließen. 3) *p. o. levegőfolyás*; der Luftzug, der Zug.

Flŭesco, ĕre, 3. *olvadni, folyóvá lenni*; fließend werden.

Flŭĭbundus, a, um, *folyó, szétfolyó, folydogáló*; fließend, zerfließend. 2) Trop. e. gr. luxu, Mart. Cap. *igen mértékletlen, semmi mértéket nem tartó*; sehr unmäßig.

Flŭĭdo, āre, 1. (fluidus); *folyóvá tenni*, fließend machen.

Flŭĭdus, a, um, e. gr. liquor, Virg. *folyó*; fließend. 2) Trop. Fluidae frondes, Luct. *lehullott zöldágak, v. lombok*; abgefallene Lauben. 3) e. gr. caro, Plin. *puha*; weich. 4) *gyenge, erőtlen, lankadt*; schwach, matt, kraftlos. Corpora molla et fluida, Liv.

Digitized by Google

Flŭĭtans, tis, o. 3. *lebegő, libegő, úszó, úszkáló*; ſchwimmend. 2) *ingó, ingadozó*; wankend.

Fluĭtanter, Adv. *libegve, lebegve, úszva, úszkáló módra, v. módon*; ſchwimmend.

Flŭĭto, āre, 1. *libegni, lebegni, ide's-tova úszni, úszkálni*; hin und her ſchwimmen. Arma in aqua fluitantia. Liv. 2) Trop. *habformán, v. módra mozogni*; ſich wellenförmig bewegen. 3) *kéteskedni, bizonytalankodni*; zweifelhaft, ungewiß ſeyn. Fides fluitat, Tac. *hűsége ingadozik*; die Treue wanket.

Flūmen, ĭnis, n. 3. *víznek folydsa*; das Fließen des Waſſers. 2) *folyóvíz, v. annak folyó drja*; ein Fluß, Strom. Adverso flumine, Virg. *víz ellenébe*; wider den Strom. 3) Trop. *bőség, gazdagság*; der Reichthum. e. gr. rapidum ingenii, Cic. *éles elme*; ein ſcharfſichtiger Verſtand. e. gr. orationis et verborum, Cic. *ékesen szólllás, szóbőség*; die Beredſamkeit, der Reichthum an Worten. 4) largo humectat flumine vultum, Virg. *árvíz, v. zápor módra hullnak könnyei*; er weint, daß ihm die Thränen übers Angeſicht herunter laufen.

Flūmentāna, ae, f. 1. porta Romae ad Tiberim fluvium.

Flūmĭcēllus, i, m. 2. Dim. *folyótska, kis folyóvíz*; ein Flüßchen.

Flūmĭnālis, i. q. flumineus, Cocl. Aur.

Flūmĭnēus, a, um, e. gr. avis, Ovid. *vízi, folyóvízi, abból való, ahoz tartozó*; aus dem Fluſſe, zum Fluſſe gehörig. 2) e. gr. aqua, Idem. *folyó, tsorgó*; rinnend, fließend.

Flūmĭnōsus, a, um, e. gr. regio, JCt. *folyóvízzel bővölködő, vizes*; voller Flüſſe.

Flŭo, xi, xum, ĕre, 3. *folyni, mint a' víz*; fließen. Amnis fluit pleno alveo, Quint. *megdradt a' folyóvíz*; der Fluß läuft im vollen Strome. 2) *eredni, származni*; herrühren. Hoc ab illo fluxit. Cic. 3) *múlni, elmúlni, elenyészni*; vergehen. Tempus fluit. Cic. 4) *lehúllni, leesni*; abfallen. Poma matura sponte sua fluunt. Ovid. 5) e. gr. mollitie et luxu, Cic. *bujdlkodni*; wollüſtig ſeyn. 6) *folyni mint a' beszéd*; fließen, wie die Rede. Oratio melle dulcius fluit ex ore illius. Cic. 7) fluunt ad voluntatem nostram res prospere, Cic. *kívánsdgunk szerént mennek a' dolgok*; es gehet uns nach unſerm Wunſche. 8) *elterjedni, ki, v. elnyúlni*; ſich ausbreiten. Rami fluunt. Virg. 9) tunica fluit; *bő*; iſt weit. 10) *eltünni, elmúlni, elenyészni*; verſchwinden. Fluit corporis voluptas. Cic. 11) *kiesni*; herausfallen. Arma fluunt ex manibus. Cic. 12) e. gr. facetiis, Cic. *bővölködni*; überfließen, voll ſeyn. 13) *elolvadni*; zerſchmelzen. 14) *fúni*; wehen. Venti fluunt. Luer.

Flūŏnĭa, ae, f. 1. cognomen Junonis. a retinendo sanguinis fluore in conceptu. Fest.

Fluor, ōris, m. 3. *folyds, menés*; das Fließen. Aeger fluore, scil. ventris. Cels. 2) *folyó nedvesség*; die fließende Feuchtigkeit.

Flustra, ōrum, n. plur. *tengertsendesség*; die Meeresſtille. Tertull.

Fluta, ae, f. 1. *konger ángolna*; ein Meeraal. Varr.

Flūto, āre, 1. pro: fluito; *folydogdlni*; oft fließen. Lucr.

Flŭvĭa, ae, f. 1. i. q. fluvius.

Flŭvĭālis, e, i. q. fluviatilis, Virg. Colum.

Flŭvĭātĭcus, a, um, i. q. fluviatilis. Vitruv.

Flŭvĭātĭlis, e, e. gr. arena, Vitr. *vízi, folyóvízben lévő, ahoz tartozó*; im oder am Fluſſe, dahin gehörig.

Flŭvĭātus, a, um, *megvízezett, megnedvesltett*; gewäſſert. 2) *daztatott, vízben puhitott, v. ídgyitott*; im Waſſer mürbe gemacht.

Flŭvĭdus, a, um (fluo), i. q. fluidus; *folyó*; fließend.

Flŭvĭōnĭa, ae, f. 1. i. q. Fluonia, Arnob.

Flŭvĭus, ii, m. 2. *folyóvíz, annak folyó drja*; ein Fluß, Strom. Cic. 2) *folyó víz, a' melly foly*; fließende des Waſſer. Virg. Plin.

Flŭvōnĭa, ae, f. 1. i. q. Fluonia, Mart. Cap.

Fluxe, Adv. *folyóan*; fließend. Varr. 2) *gondatlanúl, restül, immebámmal*; nachläſſig.

Fluxĭlis, e (fluxus, a, um); *fólyó*; flüſſig. Tertull.

Fluxĭo, ōnis, f. 3. *folyds*; das Fließen. e. gr. ventris, Plin. *folyó vérhas*: der Bauchfluß. Fluxiones oculorum, Plin. *szemfolyds, tsipdsdg*;

Digitized by Google

der Augenfluß. Fluxiones pituitae, Idem. *nátha*; der Schnupfen. Fluxiones aquarum, Cic. *vízáradás*; die Überschwemmung.

Fluxĭpĕdus, a, ùm, e. gr. vestis, Avien. *sarkig v. bokáig érő*; bis auf die Füße hinabgehend.

Fluxĭpĭlus, a, um, idem.

Fluxūra, ae, f. 1. *folyás*; das Fließen. Colum.

Fluxus, us, m. 4. e. gr. aquarum, Quint. *folyás*; das Fließen. e. gr. ventris, alvi, Cels. *folyó vérhas*; der Bauchfluß.

Flŭxus, a, um (fluo), e. gr. succus, Plin. *folyó, hig*; flüssig. 2) *változó, múlandó*; veränderlich, vergänglich. Formae gloria fluxa est, Sallust. e. gr. fides, Plaut. *hüségtelenség*; die Untreue. 3) animi fluxioris esse, Svet. *alatsony, aldvaló lelkű lenni*; niederträchtig gesinnt seyn. 4) e. gr. vestimentum; *bő, lefüggő*; weit, schlottern. 5) *puha*; weichlich. 6) fluxi; *ronda, rongyos, ringyrongy emberek*, zerlumpte Leute. Comp. fluxior, e. gr. cinctura, Svet. *rendetlen, v. pongyola, pötyögő, tág, körül kötés, v. övedzés*; eine weite und nachlässige Umbindung, Begürtung.

Fŏcāle, is, n. (faux) 3. *nyakkötő, pántlika, szorító, kendő, v. keszkenő, nyakravaló, nyakbavaló, nyakfodor*; ein Halsband, Halstuch, eine Halskrause. 2) Fŏcāle, Sen. (focus); *konyhakötő*; eine Küchenschürze.

Fŏcānĕus, a, um, e. gr. palmes; *veres vesszső, más két növés közt növő*; Nebenschoß, das neben zwey andern Schößlingen hervor wächst.

Focārĭa, ae, f. 1 *főző leány, v. asszony, konyhaszolgáló*; eine Köchinn, Küchenmagd. 2) *ágyas*; eine Concubine. JCt.

Fŏcārĭus, a, um (focus); *tűzhelyhez való*; zum Heerde gehörig. 2) e. gr. panis, Isid. *tűzhelyen sült*; auf dem Heerde gebacken. 3) Subst. *tűzrakószolga*; ein Küchenknecht.

Fŏcīllātĭo, ōnis, f. 3. *enyhítés, melegítés, erősítés*; die Erquickung, Erwärmung, Stärkung.

Fŏcīllātor, ōris, m. 3. *enyhítő, melegítő, melengető*; ein Erquicker, Erwärmer.

Fŏcīllātrix, īcis, f. 3. *enyhítő, melegítő, melengető (asszony v. leány)*; eine Erquickerinn, Erwärmerinn.

Fŏcillātus, a, um, *melengetett, melegített, erősített*; gewärmt, gestärkt.

Fŏcillo, āre, et Fŏcillor, āri, 1. *felelevenítni, melegítni, erősítni*; wieder aufleben machen, erquicken, erwärmen, stärken. e. gr. amicitiam, Svet. *megújítni*; erneuern.

Fŏcŭla, ōrum, n. e. plur. e. gr. ventris, Plaut. *eledel, tápláló eszköz*; Nahrungsmittel, Speisen.

Fŏcŭlus, i, m. 2. Dim. *tűzhelyetske, v. kis öltár*; ein kleiner Heerd oder Altar. 2) *tűz*; das Feuer. Foculum excitare bucca, Juv. *felfúni a' tüzet szájjal*; das Feuer aufblasen. 3) *széntűz, szenesserpenyő*; ein Kohlfeuer, eine Kohlpfanne.

Fŏcus, i, m. 2. *tűzhely*; der Heerd, die Feuerstatt. 2) *kandalló tűzelő*; ein Camin. 3) *saját, tulajdon ház*; ein eigenes Haus. Pro aris et focis pugnare, Cic. *Istenért 's a' házért hartzolni*; für Gott und Vaterland fechten. 4) *öltár*; ein Altar. 5) *testégető rakásfa*; ein Scheiterhaufen. 6) *főzőedény neme*; eine Art Kochgeschirr.

Fŏdĭco, āre, 1. (fodio); *szúrni, ódjni*; stechen. 2) Trop. e. gr. alicui animam, Plaut. *keserítni, szomorítni*; kränken.

Fŏdīna, ae, f. 1. *értzbánya, feltalált bánya*; eine Erzgrube, Fundgrube. e. gr. argenti, Plaut. *ezüst bánya*; ein Silberbergwerk.

Fŏdĭo, fŏdi, fossum, ĕre, 3. *ásni*; graben. 2) e. gr. stimulis bovem, Cic. *hajtani*; antreiben. 3) *szúrni*; stoßen. Noli fodere, Ter. *ne taszigály*; stoße mich nur nicht. 4) *nyughatatlankodtatni, gyötreni, vagy gyötörni, kínozni*; beunruhigen, beängstigen. Fodit eum dolor, Ter. *nagy fájdalmakat, v. kínokat szenved*; er hat große Schmerzen. 5) e. gr. ense jugulum, Mart. *keresztülszúrni, v. ütni*; durchstechen.

Foĕcĭālis, e, Adj. vide: Fecialis. Jus Foeciale et Feciale.

Foĕcŭla, ae, f. 1. idem quod Fex.

Foecundus, a, um, vide: Fecundus.

Foede, Adv. *gyalázatosan, mutskosan, undokúl, otsmányúl, otsmányan*; schändlich, unflätig, häßlich. 2) e. gr. interemtus, Liv. *iszo-*

nyúan, irtóztató módon, kegyetlenül; schrecklich, grausam. Comp. foedius, Liv. Sup. foedissime. Cic.

Foedĕrātĭcus, a, um, i. e. ad foedera vel foederatos pertinens, Justin.

Foedĕrifrăgus, vide: Foedifragus.

Foedĕrātus, a, um, *szövetséges*; verbündet, alliirt. 2) *frigyhez, v. szövetséghez tartozó*; zum Bunde oder zur Allianz gehörig. 3) *egyesztetett, összekötött*; verbunden.

Foedĕrātus, i, m. 2. *frigyes, v. szövetséges társ*; ein Bundesgenosse, Alliirter. 2) Belgium foederatum; *egyesült Belgium*; die vereinigten Niederlande.

Foedĕro, āre, 1. (foedus) e. gr. pacem, Ammian. *frigy által kötni*; durch ein Bündniß stiften. 2) *frigyes, v. szövetséges társsá tenni*; zum Bundesgenossen machen.

Foedifrăgus, a, um (foedus et frango); *frigyrontó, hitetlen*; bundbrüchig, den Bund brechend.

Foeditas, ātis, f. 3. *undokság, otsmányság, fertelmesség, gyalázatosság, fertelem, gyalázat*; die Häßlichkeit, Schändlichkeit, Abscheulichkeit. 2) *iszonyúság, irtóztatóság, rettenetesség*; die Schrecklichkeit, schreckliche Beschaffenheit.

Foedo, āvi, ātum, āre, 1. *elrútítni, eltúfitni*; verunstalten, häßlich machen. Ora ungvibus foedare, Virg. *az ábrázatját a' körmeivel összekartzolni*; mit den Nägeln das Gesicht zerkratzen. 2) v. gr. vestes, gloriam, Plaut. *elmotskolni, bémotskolni*; besudeln, beflecken. 3) *elpusztítni*; verwüsten. Liv. 4) v. gr. vulnere, morte, ferro, Virg. *megölni, lelöni, leejteni*, p. o. *a' vadat*; tödten, erschießen, erlegen. 5) *megfertéztetni, undoklni*; schänden, beflecken.

Foedus, a, um, v. gr. homo; locus; monstrum, Cic. *rút, útálatos tsúf, tsúfos*; häßlich, garstig, gräulich. Luxuria senectuti foedissima, Cic. 2) *kegyetlen, irtóztató*; grausam, schrecklich. Bellum foedum, Cic. foedum facinus, Ter.

Foedus ĕris, n. 3. *szövetség, frigy*; das Bündniß, die Allianz. Foedus facere cum aliquo, vel, icere, ferire, Cic. jungere, inire, Svet. vel, componere, pangere, Virg. *szövetséget kötni, frigyet kötni*; Bündniß machen. Foedus frangere, rumpere, violare, Cic. solvere, Virg. *a' szövetséget megszegni, felbontani, megrontani*; den Bund brechen. Foedus amicitiae, Ovid. *barátság, barátságkötés*; die Freundschaft. Foedera genitalia, connubialia, Stat. Foedus thalami, Ovid. *házassági összeköttetés, házasság*; Verlöbniße, die Ehe. 2) *rendelés, parantsolat*; die Anordnung, Befehl. Virg. Ovid. 3) *törvény*; das Gesetz. Vetus foedus; *az ó törvények, az ó testamentom*; das alte Testament. Hand.

Foemĭna, Foemĭnĕus, etc. vide: Femina, etc

Foenārius, a, um, *széndhoz való, azt illető*; das Heu betreffend. Falx foenaria, Cato. *kasza*; eine Sense.

Foenĕrātor, ōris, Foeneror, etc. vide: Fenerator, etc.

Foĕneus, a, um, *széna, széndból való*; aus Heu.

Foeniculārius, a, um, *édes köményhez való, azt illető*; zum Fenchel gehörig.

Foenĭcŭlum, i, n. 2. *édes kömény, olasz kapor*; der Fenchel. Anethum foeniculum, Linn. *Anisz kapor*; der gemeine Fenchel.

Foenīle, is, n. 2. (sc. stabulum); *szénaszín, vagy szénapadlás*; Heuboden, Heustall. Virg. et Colum.

Foenīsĕca, ae, m. 1. *kaszás*; der Heumäher. Colum. 2) *parasztföldmíveló*; ein Bauer. Pers.

Foenisector, ōris, m. 3. *kaszás*; ein Heumäher. Colum.

Foenīsex, ĕcis, m. 3. Idem.

Foenīsĭcĭa, ae, f. 1. *kaszállás*; die Heuernte. Varr.

Foenisĭcium, vel Foenisecium, ĭi, n. 2. *szénakaszállás*; das Heuabmähen, die Heuernte. Varr.

Foenum, i, n. 2. *széna*; das Heu. Cic. foenum caedere, demetere, Colum. vel secare, Plin. *szénát kaszálni*; Heu machen. Foenum cordum, serotinum, vel secundarium; *sarju széna*; das Grummet. Foenum graecum (Trigonella); *bakszarvú lapkeszeg, görög széna*; das Fönnkraut, Bockshorn.

Foenus etc. vide: Fenus.

Fŏetĕo, ēre, 2. *büdös lenni, rossz szagú lenni, vagy rossz szagúnak len-*

Digitized by Google

ni; einen übeln Geruch geben, übel riechen, ſtinken.

Foetĭdus, a, um, *büdös, nehéz szagú*; ſtinkend, übel riechend. Cic. foetidior, Cels. 2) v. gr. libido, Prud. *rút, otsmány*; häßlich.

Foetor, ōris, m. 3. *büdösség*; der üble Geruch, Geſtank.

Foetŭlentus, a, um, *büdös, nehéz szagú*; übel riechend, ſtinkend. Apul.

Foetus, vide: Fetus.

Fŏlĭăcĕus, a, um, *levélformájú, levélkés*; blätterig, wie Blätter geſtaltet. Plin.

Fŏlĭātūra, ae, f. 1. *leveledzés*; die Art und Beſchaffenheit der Blätter.

Fŏlĭātus, a, um, *leveles*; mit Blättern verſehen, blätterig. 2) *levelekből készült*; aus Blättern beſtehend oder gemacht. Foliatum, sc. unguentum, Plin. *levelekből készült kenőts, kendőző vagy pirositó 's a' t.* Salbe oder Öhl aus Nardenblättern, u. ſ. w.

Fŏlĭōsus, a, um, *leveles, soklevelü, bokros levelü*; blätterreich, voller Blätter.

Fŏlĭum, ĭi, n. 2. *levél, falevél, pldntalevél, virágievél, 's a' t.* das Blatt, ein Blatt der Bäume, Kräuter, Blumen. Cic. Plin. 2) *levél, p. o. egy levél papiros*; Blatt des Papiers. Plin.

Follĭco, āre, 1. *mint a' fúvó felfúvódni 's ismét meglappadni*; ſich wie ein Blasbalg bald zuſammen ziehen, bald auseinander dehnen. 2) *pihegni, lehegni*; Athemhohlen. 3) Caligae follicantes, Hieron. *bugyogó, bő nadrág*; Pluderhoſen.

Follĭcŭlus, i, m. 2. *kis börzsök, kis tömlő*; ein kleiner lederner Sack oder Schlauch. 2) *kalcha, tüszö, a' gabonaszemek hártya tokja, és a' hüvelyes vetemények hüvelyjei*; Hülſe, Bälglein, Balg, Haut, z. B. der Getreidekörner, Hülſenfrüchte, Varr.

Follis, is, m. 3. *börzsök, tömlő*; ein lederner Sack oder Schlauch. 2) *fúvó, fújtató, fútató*; der Blasbalg. Cic. Hinc: Met. pro pulmone et bucca: v. gr. Folles spirant mendacia, Juven. 3) *pénzes börzsök*; ein lederner Geldſack oder Beutel. Juvenal. 4) *szélaplta*; ein Ballon. Folle ludere, Macrob. *széllaptát verni*; den Ballon ſchlagen.

Follĭtim, Adv. *zsákonként*; Geldſackweiſe. Plaut.

Fŏmentātĭo, ōnis, f. 3. *melengetés*; Bähung. Pandect.

Fŏmento, āre, 1. *melengetni*; bähen. Coel. Aur.

Fŏmentum, i, n. 2. *melengető kötés, meleg kötés, p. o. a' fájdalmas részre a' testnek*; warmer Umſchlag um einen kranken Theil des Leibes, Bähung. Cels. 2) Trop. v. gr. dolorum, Cic. *enyhitő eszkőz*; ein Linderungsmittel.

Fŏmes, ĭtis, m. 3. *tapló*; der Zunder, Feuerſchwamm. 2) Met. *élesztő eszkőz, tdpldló eszkösz valamire*; die Anreitzung, Nahrung. Fomes malorum, Prud.

Fons, tis, m. 3. *kútfő, forrás*; die Quelle. 2) *forrásviz*; das Quellwaſſer. Virg. 3) Trop. v. gr. philosophiae, Cic. mali, Liv. *forrás, kútfő, eredet, kezdet*; die Quelle, der Urſprung, Anfang. 4) fons, tis, f. 3. *pohár*; der Becher. Fons decumana, Plaut. *nagy ivó pohár*; ein großer Becher.

Fontānālis, e, i. q. fontanus, Vitruv.

Fŏntānĕlla, ae, f. 1. *folyó seb, mesterséggel nyitott seb, a' mellynek folyni kell, hogy a' testből a' rossza nedvesség kitakarodjék*; Fontanell, Flußlöcherchen, welche durch chirurgiſche Inſtrumente an den geſunden Theilen des Leibes gemacht werden, um dadurch die überflüſſigen und verdorbenen Feuchtigkeiten abzuführen. Med.

Fontānĕus, a, um (fons), i. q. fontanus, Solin.

Fontānus, a, um, *forrásból vagy kútfőből való, forrásbeli*; aus (von) der Quelle. Aqua fontana, Colum. *forrásviz*; Quellwaſſer.

Fontējus, a, um, cognomen familiae Romanae.

Fontĭcŏla, ae, c. 1. *forrás körül lakó*; in oder an der Quelle wohnend. Augustin.

Fontĭcŭlus, i, m. 2. *forrásotska, kútatska*; kleine Quelle. Horat. et Plin.

Fontĭgĕna, ae, c. 1. i. q. fontigenus, v. gr. fontigenae doctae, i. e. Musae, Mart. Cap.

Fontĭgĕnus, a, um, *forrásnál v. forrásban született*; an oder in der Quelle geboren. Fontigenae virgines, Mart. Cap. i. e. Musae.

Digitized by Google

Fontĭnālis, e, *forrást vagy forrásokat illető*; die Quelle oder Quellen betreffend. Hine: Fontinalia; *forrásoknak szentelt innep*; ein Fest, da man die Brunnen bekränzte, Brunnenfest. Varr.

For, fātus sum, fāri, Defect. *mondani, szóllani, beszéllni*; reden, sagen, erzählen. Talia fando, Virg. *midőn illyen dolgokat beszéllnek*; wenn man so etwas erzählt. Non potest hoc fari dictis, Cic. *nem lehet ezt eléggé kibeszéllni*; dieses kann man nicht genug aussprechen. Fando hoc inauditum est, Plin. *ez hallatlan dolog*; daß ist eine unerhörte Sache. 2) *kimondani*; herausſagen. 3) fari, Enn. *jövendölni*; prophezeyen.

Fŏrābĭlis, e, *fúrható, általlyukasztható*; durchbohrlich, durchdringlich. Ovid.

Fŏrāgo, ĭnis, n. 3. *fértz*; Fitzfaden, Fitzband. Symm.

Fŏrāmen, ĭnis, n. 3. *lyuk, lik*; jede Öffnung oder Loch. Cic. Horat.

Fŏrāmĭnātus, a, um, *kilyukasztott, kilikasztott, lyukas, kifúrt*; durchbohrt, durchlöchert. Sidon.

Fŏrāmĭnōsus, a, um, *lyukatsos*; löcherig. Tertull.

Fŏrāmĭnŭlēntus, a, um, idem. Medic.

Fŏrāněus, ĕi, m. 2. id. qu. Extraneus; *idegen*; ein Fremder. Hinc Circumforaneus; *koborló, kuruzsoló vagy más módon álmító*; ein Landſtreicher, Leutebetrüger, Quackſalber.

Fŏrārĭa, ae, f. 1. *vásárra járó majoros ledny*; eine Mayerinn, die ihre Sachen zu Markte trägt und verkauft.

Fŏras, Adv. v. gr. ire, Plaut. *ki*; hinaus, heraus. Exi foras, Plaut. *kimennj, kitakarodj*; packe dich hinaus. Foras proferre aliquid, Cic. *kivinni v. kihordani a' szót, kifetsegni valamit*; aus der Schule ſchwatzen, ausplaudern.

Fŏrātĭa, ae, f. 1. idem quod Foraria.

Fŏrātĭcus, a, um, *piatzi, vásári*; von Markte, den Markt angehend.

Fŏrātus, us, m. 4. *fúrás*; das Bohren. Lactant.

Fŏrbĕa, ae, f. 1. *étel neme, mellyet forrón ettek*; eine Art Speiſe. Fest.

Forceps, ĭpis, c. 3. *fogó*; die Zange. 2) *tűzfogó, tsipővas*; die Feuerzange. 3) forcipes denticulatae earum, Plin. *rákldb, rákollói*; die Krebsſcheeren.

Forcillo, āre, 1. v. gr. fidem, Plaut. *kétséghe hozni*; in Zweifel ziehen.

Forda, ae, f. 1. *hasas v. ellős tehén*; eine trächtige Kuh.

Fordĭcīdĭum, ĭi, n. 2. *hasas tehén áldozása*; die Opferung einer trächtigen Kuh. Varr.

Fordus, a, um, v. gr. vacca; *hasas*; trächtig.

Förem, fores, foret, fore, Defect. (ab antiquo: fuo); *lennék, lennél, lenne*; ich würde ſeyn, du würdeſt ſeyn, er (ſie) würde ſeyn. Spero fore, ut veniat; pro: spero illum esse venturum, etc.

Förensis, e (forum); *piatzi*; den Markt betreffend, darauf befindlich. 2) v. gr. vestitus, Liv. *házon kivűl való, közönséges helyre való*; auſſerhalb des Hauſes gebräulich. 3) *törvényt illető, törvénykezésbeli*; gerichtlich, die Gerichte betreffend. Homo forensis; *prokátor*; ein Advocat. Caussa forensis, Cic. *törvénybeli dolog, per*; ein Proceß.

Förentum, i, n. 2. urbs in Apulia.

Föres, ium, plur. f. 3. *ajtó*; eine Thüre. 2) Met. fores amicitiae aperire, Cic. *alkalmatosságot adni a' barátsághoz*; Gelegenheit zur Freundſchaft machen.

Förēstum, i, n. 2. *erdő*; der Forſt, Wald, Holz. ICt.

Förēstus, i, m. 2. *erdőmester*; ein Förſter. Gloss.

Forfex, ĭcis, f. 3. *olló*; die Scheere. 2) *foghúzó vas*; ein Pelican, die Zahnbrecherzange. 3) *hadi rend, úthözetrend neme*; eine Art der Schlachtordnung. Veget.

Forfĭcŭla, ae, f. 1. *ollótska*; eine kleine Scheere, Scheerchen. 2) *rákldb vagy más dllat ollóldba*; Scheere an Krebſen und ähnlichen Thieren. Plin.

Fŏri, ōrum, m. 2. plur. *ösvények a' hajóban*; die Gänge im Schiffe. 2) *vízdrkok*; Waſſerfurchen. 3) *útak, vagy járások a' múlató kertekben*; die Gänge in Luſtgärten.

Fŏrĭa, ae, f. 1. *disznók nyavalyája, hasmenés*; eine Krankheit der Schweine, Durchlauf. Varr.

Fŏrĭcā, ae, f. 1. *árnyékszék*; der Abtritt, Nachtſtuhl. Juvenal.

Digitized by Google

Fŏrĭcŭla, ae, f. 1. *ablaktábla*; der Fenſterladen. Varr.

Fŏrinsĕcus, Adv. *kivülről*; von außen. Colum. 2) *ki*; heraus, hinaus. Forinsecus vocare. Solin.

Fŏrio, āre 1. *kiüríteni, kiönteni*; ausleeren, ausſchütten. 2) *természeti szükségét tenni*; den Unflath des Leibes von ſich laſſen, die Nothdurft verrichten. Gloss.

Fŏris, is f. 3. *ajtó*; die Thüre. Plur. fores, ium, vide: Fores. 2) *nyilás, béjárás*; der Zugang, Eingang, die Öffnung.

Foris, Adv. *kinn, odakinn, ottkinn, kivül*; draußen. Foris est, Ter *ottkinn van*; er iſt draußen. 2) a foris; *kivülről*; von auſſenher. Fores claudere foris, Plaut. *az ajtót kivülről bézárni*; die Thüre auswendig zuſchließen. 3) *másutt, nem odahaza, a' házon kivül, idegen helyen*; außerhalb, nicht zu Hauſe, außerhalb des Hauſes. Coenare foris. Plaut. 4) *a' tanátsgyülésen vagy tanátsházon kivül, nem benn a' gyülésben*; außerhalb des Rathhauſes, außer dem Senat u. ſ. w. 5) *a' városon kivül*; außerhalb der Stadt, außer Rom. 6) *ki*; hinaus. Foris ferre, Plin. *kivinni*; hinaustragen oder führen.

Fŏrisjūro, āre, 1. *eleshüdni*; abſchwören. Leg. Antiq.

Forma, ae, f. 1. *forma, formája, külső tekintete valaminek, termet*; die Geſtalt, Form, äußerliches Anſehen. 2) *kép, ábrázat*; das Bild, die Abbildung. 3) *szép forma, szép ábrázat, szépség*; ſchöne Geſtalt, ſchönes Geſicht, Schönheit. Cic. Ovid. 4) *rajzolat, festés*; eine Figur, z. B. eine mathematiſche Figur, ein Gemählde. Formas, quas in pulvere descripserat. Liv. 5) formae sutorum, formae calcei, Hor. *kapta*; Schuſterleiſten. 6) *képforma, p. o. a' pénzeken*; der Münzſtempel, das Gepräge. 7) *a' formája, módja, ábrázolatja valaminek*; die Form, die Art und Weiſe. v. gr. forma declinationum, conjugationum, Varr. 8) formae, canales structiles et arcuati, Vitr. *vizlataternák*; Waſſerröhren oder Waſſerleitungen. 9) formae igneae, Cic. *tsillagok*; die Sterne.

Formābĭlis, e, *formálható*; was ſich bilden läßt. Prud.

Formācĕus, a, um, i. q. latericius; *agyagból, vályogból vagy téglából való*; leinern, von Ziegeln. Parietes formaceus. Plin.

Formālis, e, *formaszerént való, szokott, rendes, formás*: förmlich, feyerlich, gewöhnlich, gehörig.

Formāmentum, i, n. 2. *forma, kép, ábrázolat*; die Bildung, Geſtalt. Lucret.

Formastrum, i, n. 2. i. q. Opus pisterium.

Formātĭo, ōnis, f. 3. *formálás, kiábrázolás*; die Bildung. 2) *rajzolat, rajz*; die Entwerfung, der Abriß. Vitruv. 3) formatio morum, Sen. *az erkölts javítása*; die Verbeſſerung der Sitten.

Formātor, ōris, m. 3. *formáló, készitő, alkató*; der etwas bildet, geſtaltet. Formator universi. Sen. Formator morum, Plin. *erkölts tanitó, v. kiformáló*; ein Sittenlehrer, der die Sitten bildet.

Formātūra, ae, f. 1. *kiformálás, kiábrázolás*; die Bildung. Lucret.

Formatus, a, um, *formált, kiformált, készitett, kitsinált*; gebildet, verfertigt.

Formella, ae, f. 1. *konyhaéli forma, edény*; ein Küchengeſchirr. Apic.

Formĭae, ārum, urbs in Latio, ad limites Campaniae. Hinc: Formianus, a, um, v. gr. ager, campus, etc. Formiani, i. e. incolae, Formiarum.

Formīca, ae, f. 1. *hangya*; die Ameiſe. Cic.

Formīcābĭlis, et Formīcālis, e, *hangyamenésü, lassú*; dem Laufe der Ameiſen ähnlich. Coel. Aur.

Formīcātĭo, ōnis, f. 3. *bizseges, bizsegő viszketés*; das Jucken auf der Haut, als wenn Ameiſen herumliefen. Plin.

Förmīcētum, i, n. 2. *hangyaboj, hangyafészek*; ein Ameiſenhaufen. Apul.

Formīcīnus, a, um, *hangyai, hangyához való*; von Ameiſen.

Formīco, āre, 1. *hangyamódra mászni*; wie eine Ameiſe fortſchleichen. 2) *bizsegni*; jucken.

Formīcōsus, a, um, *hangyás, hangyákkal rakott*; voller Ameiſen. Plin.

Formīcŭla, ae, f. 1. *hangyátska*; Ameiſchen. Apul.

Formīdābĭlis, e, *rettenetes, iszonyú*; fürchterlich, furchtbar. Ovid.

Digitized by Google

Formīdāmen, ĭnis, n. 3. *rettenetesség, iszonyúság*; ein Schreckbild, Schrecken. Apul.

Formīdatus, a, um, *félelmes, félt*; gefürchtet. Hor.

Formīdo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquid, Cic. *félni, rettegni valamitől*; fürchten, ſich vor etwas fürchten. Formido mihi, Plaut. *félek, rettegek*; ich fürchte mich. 2) *tartani valamitől, nem merni valamit tenni, 's a' t.* ſich fürchten, Bedenken tragen. Formidare credere alicui, Plaut. *nem merni valakinek hinni*; Bedenken tragen einem zu glauben.

Formīdo, ĭnis, f. 3. *félelem, ijjedtség, rettegés*; die Furcht, das Schrecken. Formidinem injicere alicui, Cic. vel incutere, Curt. *valakit megijjeszteni, ráijjeszteni valakire*; einem Furcht einjagen. 2) *félénkség*; die Furchtſamkeit. Cic. 3) *ijjesztő, vás*; was Furcht macht, Schreckbild, die Scheuche, um die Vögel zu ſcheuchen.

Formīdŏlōse, Adv. *félénk módon*; furchtſam; formidolosius, Cato. 2) *rettenetesen, rettentő módon*; fürchterlich, zum Schrecken. Cic.

Formīdŏlōsus, a, um, *félénk*; ſich fürchtend, furchtſam. 2) *rettentő, rettenetes*; Furcht erregend, fürchterlich, furchtbar. Cic. Bellum formidolosissimum. Cic.

Formĭdus, a, um, i. q. calidus, Cato.

Formo, āvi, ātum, āre, 1. *formálni, formát adni valaminek*; bilden, geſtalten, eine Form oder Geſtalt geben. Formare imaginem, Cic. 2) *tanítás által formálni, tanítni, oktatni*; durch Unterricht bilden, unterweiſen, unterrichten. Formare juventutem, Quint. *az ifjúságot tanítni, formálni*; die Jugend unterweiſen. 3) *szerezni, alkotni, szerkeszteni*; zu wege bringen, machen, einrichten. v. gr. consvetudinem, Cic. librum, Plin. moenia Tibull. 4) v. gr. mente formare, Ovid. *képzelni*; ſich einbilden, vorſtellen. 5) *leformálni, ledbrázolni, ábrázolatban előadni*; bilden, abbilden, entwerfen. Cic. 6) animos auditorum formare, Cic. *vezérleni 's megnyerni a' hallgatók szivét*; die Herzen der Zuhörer lenken und für ſich gewinnen.

Formōse, Adv. *szépen, ékesen, szép módon*; ſchön, auf eine ſchöne Art. Apul. formosius, Prop. formosissime, August.

Formōsĭtas, ātis, f. 3. *szépség*; die Schönheit. Cic.

Formōsus, a, um, *szép formájú, ékes ábrázatú*; ſchön von Geſtalt. Virg. formosior, formosissimus. Cic. 2) v. gr. tempus, Ovid. *szép, kellemetes*; ſchön, angenehm. Virtute nihil est formosius. Cic.

Formŭla, ae, f. 1. (Dim. a forma); *forma, külső alkatása valaminek*; die Geſtalt, äußere Beſchaffenheit, Form. Plaut. 2) *szépség, szép formája vagy termete valaminek*; die Schönheit. Plaut. Pers. 3) *mód, minémüség, forma, valamiben*; die Art, Beſchaffenheit, Geſtalt. Formula dicendi, Cic. *szólláś formája, szólláś vagy beszéd módja*; die Art des Vortrags, der Ausdruck. 4) *szabott rend, szabás, regula, rendszabás, mustra forma*; die Vorſchrift, Verordnung, Regel, das Formular. Ex formula vivere, Svet. *a' kiszabott rend szerént élni*; nach der Vorſchrift leben. Formula testamenti, Cic. *a' testamentom vagy végső rendelés mustra formája*; das Formular des Teſtaments. 5) *a' perfolytatás kiszabott rendje, törvényes rendszabások az ügyek megitélésére*; Vorſchriften im Proceß führen, und die in Beurtheilung der Proceſſe müſſen beobachtet werden. Formula cadere, Quint. vel excidere. Svet. *a' pert elveszteni, v. meg nem nyerni*; den Proceß verlieren.

Formŭlārĭus, ĭi, m. 2. *íródeák a' prokátorokndl, dgenseknél*; ein Schreiber der Advocaten oder Agenten. 2) *prokátor, ügyfolytató*; ein Advocat. Quint.

Formus, a, um, i. q. calidus, Varr.

Fornācālis, e. 3. *kementzhez vagy kályhához való*; zum Ofen gehörig. 2) *Fornax Istenasszonyt illető*; die Göttinn Fornax betreffend. Ovid.

Fornācārĭus, ĭi, m. 2. *fütő, kementzfütő*; der Ofenheitzer. Ulp.

Fornācātor, ōris, m. 3. id. q. Fornacarius.

Fornācŭla, ae, f. 1. *kályhátska, kis*

kementze; ein Öfchen, ein kleiner Ofen. Juven.

Fornax, ācis, f. 3. *kementze, kályha*; der Ofen. Fornax aeraria vel excoctoria, Plin. *olvasztó kementze, vagy koh*; ein Schmelzofen. Fornax calcaria, *mészégető kementze*; ein Kalkofen. 2) dea Fornax, patrona artis pistoriae, Ovid.

Fornĭcāria, ae, f. 1. *kurva*; eine Hure. Vet. Gloss.

Fornĭcārius, ĭi, m. 2. *félkéz kalmár*; ein Krämer. 2) *bordélytartó*; ein Hurenwirth. Gloss.

Fornĭcātim, Adv. *bolthajtásra, boltozatra*; gewölbt, in Gestalt eines Gewölbes. Plin.

Fornĭcātĭo, ōnis, f. 3. *bolthajtás*; ein Schwibbogen. 2) *boltozat, béboltozás*; die Wölbung. Sen. 3) *paráználkodás*; die Hurerey. Tertull.

Fornĭcātor, ōris, m. 3. *kurafi, lator*, ein Hurer. Tert.

Fornĭcātrix, ĭcis, f. 3. *kurva*; eine Hure. Isid.

Fornĭcātus, a, um, *boltozatos, bolthajtásos*; gewölbt. Cic.

Fornĭco, āvi, ātum, āre, 1. *bolthajtás alá venni, megboltozni*; wölben, Schwibbogen führen.

Fornĭcor, āri, (fornix), Dep. 1. *paráználkodni*; huren. Tertull.

Fornix, ĭcis, m. 3. *boltozat, bolthajtás*; der Schwibbogen. Cic. 2) *bolt*; gewölbte Decke, das Gewölbe. 3) *bordély, bordélyház*; das Bordell, Hurenhaus. 4) *győzedelmi kapu*; eine Triumphpforte. Fornices coeli, Cic. *az ég boltozatja vagy kárpitja, az ég*; das Gewölbe des Himmels, der Himmel.

Fornus, i, m. 2. *kementze*; der Ofen. Varr.

Fŏro, āvi, ātum, āre, 1. *fúrni, megfúrni, kifúrni, kilyukasztani*; bohren, durchbohren. Plaut.

Fŏrojŭliēnsis ager, *Forojulium vagy Friaúl vidéke, melly ezelőtt a' Velentzéseké volt*; die vormahls venetianische Landschaft Friaul. Geogr.

Forpex, ĭcis, f. 3. *olló, nyíróolló*; eine Scheere, Haarscheere. 2) *fogóvas, tsipővas*; die Feuerzange.

Fors, tis, f. 3. *történet, véletlen eset, véletlen sors, szerentse*; ein Ungefähr, ein Zufall, zufälliges Schicksal, das Glück. Fors fuit, ut, etc. Gell; *tsak történetből esett, hogy 's a' t.* es traf sich ꝛc. Fors viderit, Cic. *blizzuk a' szerentsére*; das Glück mag die Sache lenken. 2) fors, loco: forte. Virg. *taláin, történetből*; vielleicht, etwa zufälliger Weise. 3) forte fortuna, Cic. *szerentsére, történetből*; zum guten Glück, glücklicher Weise, zufälliger Weise. Forte quadam, Liv. *történetből*; von ungefähr.

Forsan, Adv. *talám*; vielleicht, etwa. Lucr.

Forsĭtan, Adv i. q. forsan, Cic.

Fortasse, Adv. (fors) *talám*; vielleicht, etwa. Cic. 2) *mintegy, körülbelől*; etwa, ungefähr; triginta fortasse, Cic.

Fortassĕan, id. qu. fortasse.

Fortassis, *talám*; vielleicht. Plaut.

Fortax, ācis, m. 3. v. gr. fornacis, *a' kementze allya, vagy fészke*; die Grundlage, worauf der Ofen steht. Cato.

Forte, Adv. *történetből*; ungefähr, zufälliger Weise. 2) *talám*; etwa. 3) *mintegy*; etwa, ungefähr.

Fortesco, ĕre, (fortis), *neki bátorodni*; tapfer werden. Gell.

Fortĭcŭlus, a, um, Dim. *erősötske*; ein wenig stark. Cic.

Fortĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *hadi épitőmesterség*; die Kriegsbaukunst. 2) *megerősítés, erősséggel való körülvevés, bésántzolds, 's a' t.* die Befestigung. 3) *erősítés*; die Stärkung. Coel. Aur.

Fortifico, āre, 1. *erősíteni, megerősíteni*; stark machen, stärken.

Fortis, e, 3. v. gr. familia, Plaut. puella, vir, Ter. *derék, jeles, jó, szép*; brav, vortrefflich, gut, schön. 2) *bátor, méreszt, vitéz, nagy szívű, rettenthetetlen*; brav, tapfer, muthig, unerschrocken. Fortis in armis. Tibull. *vitéz katona, vagy ember*; ein tapferer Soldat. Fortes creantur fortibus, Hor. *vitézek szülik fel a' vitézeket*; Helden werden von Helden gezeuget. 3) *erős, nagy erejű*; stark. Fortis manu, Ovid. *erős markú, vagy kezű*; stark mit der Faust. Stomachus fortior, Plin. *jó erős gyomor*; ein guter starker Magen. 4) v. gr. lignum; *keményfa, erős, tartós*; hart, stark, dauerhaft. 5) *állhatatos*; standhaft. 6) oratio fortis, Cic. *hathatós és velős beszéd*; eine kraftvolle Rede. 7) *gazdag, tehetős*;

Digitized by Google

rich, máchtig; fortis familia. 8) *egészséges, teljes erejében lévő*; gesund, bey guten Kräften. Plin. Comp. fortior. Sup. fortissimus.

Fortiter, Adv. *bátran, mérészen, emberül*; tapfer, muthig, unerschrocken. 2) *vitézül*; tapfer. Fortius pugnare, Caes. 3) *erősen, nagyon, teljes erővel*; stark, heftig, mit allen Kräften. Fortiter adstringere, Plaut. Comp. fortius, Sup. fortissime.

Fortitūdo, inis, f. 3. *bátorság, mérészség, vitézi bátorság, rettenthetetlenség*; Tapferkeit, Unerschrockenheit. 2) *erősség, erő*; die Stärke. 3) *állhatatosság*; die Standhaftigkeit. Cic.

Fortiusculus, a, um, Dim. *erősötske*; etwas stark. 2) *bátratska*; etwas muthig.

Fortuito, et Fortuitu, Adv. *történetből*; von Ungefähr.

Fortŭitus, us, m. 4. *történet, eset*; der Zufall, das Ungefähr.

Fortŭitus, a, um, (fors), *történetből való, történetbeli*; was von Ungefähr oder zufälliger Weise geschieht, was so trifft, zufällig, ungefähr. Mors fortuita, Tac. *véletlen haldl*; ein unversehener Tod.

Fortūna, ae, f. 1. et Plur. Fortunae, ārum, (fors), I. Singul. *történet, eset, sors, jó vagy rosszz szerentse, vagy eset*; das zufällige Schicksal, ein Ungefähr, Zufall, er sey gut oder böse, Glück, wenns so viel ist als Zufall, Schicksal. Fortuna secunda, Cic. *szerentse, jó szerentse*; das Glück; fortuna adversa, vel durior, Cic, *bal szerentse, szerentétlenség*; das Unglück. 2) *Fortúna Istenasszszony*; die Glücksgöttinn Fortuna. Facies invidiosa Fortunae; Ovid. *az irigy sors vagy szerentse*; das ungünstige Glück. 3) *szerentse, jó szerentse*; das gute Schicksal, Glück. Fortunae filius, Hor. *szerentse fia*; Glücksfind. 4) *vagyon, jószág, birtok*; das Vermögen, Habe und Güter. Amplificare fortunam, Cic. *jószágát nevelni, v. szaporitni*; das Gut vermehren. 5) *állapot, sors, környülállás*; das Schicksal, der Zustand, die Umstände. Infima servorum fortuna, Cic. Bona fortuna belli, Cic. II. Plural. Fortunae, ārum, 1. *sors, jó vagy rosszz szerentse*; das Schicksal, gutes oder böses; Fortunas suas accusare, Cic. *szerentsétlenségén panaszolkodni*; über sein Unglück klagen. 2) *vagyon, jószág, birtok, tehetség*; das zeitliche Vermögen, Habe und Güter, Habseligkeit.

Fortūnāte, Adv. *szerentsésen*; beglückt, glücklich. Cic.: fortunatius, Colum.

Fortūnātim, i. q. fortunate, Enn.

Fortūnātus, a, um, *szerentsés, boldog*; beglückt, glücklich, glückselig. Nihil nobis fortunatius, Cic. *legnagyobb szerentse rednk nézve, vagy nagyobb szerentse rednk nézve nem lehet, 's a't.* wir sind überaus glücklich u. s. w. 2) *tehetős, jó birtokos, vagyonos, jószágos*; in glücklichen Vermögensumständen befindlich, wohlhabend. 3) insulae Fortunatae, *a' Canári szigetek az Atlánti tengeren*; die Canarischen Inseln in dem atlantischen Meere. Sup. fortunatissimus.

Fortūno, āvi, ātum, āre, 1. *szerentsésé tenni, szerentsét adni, megáldani*; beglücken, Glück und Segen zu etwas geben. Patrimonium tibi dii fortunent. Cic. Hunc honorem tibi deus fortunet, Cic. *adjon Isten szerentsét ezen megtiszteltetéshez*; Gott gebe Glück zu dieser Ehre.

Fŏrŭli, ōrum, plur. oppidum Sabinorum in Italia, Virg.

Fŏrŭlus, i, m. 2. *fogas, póltz, póltzok, könyves póltzok*; ein Fach, Fächer, um Bücher hinein zu setzen, Bücherbret, Bücherschrank.

Fŏrum, i, n. 2. *útsza*; die Gasse. De foro decedere, Nep. *nem menni ki a' házból*; nicht ausgehen. 2) *piatz, vásárállás*; der Markt, Marktplatz. Forum olitorium, Varr. *zöldpiatz, zöldség vásár*; der grüne Markt. Forum piscarium, Varr. *halpiatz*; der Fischmarkt. Forum boarium, Liv. *baromvásár*; der Viehmarkt. 3) *mezóváros*; der Marktflecken, ein Städtchen. v. gr. Forum Julii, in Gallia Narbonensi, Forum Lepidi, etc. 4) *törvényes dolgok piatza, törvénypiatz, törvénytévő hely*; der Markt, der Gerichtsplatz. In forum venire, Cic. *törvényes dologban forogni vagy jelenni meg a' törvénypiatzon*; in Gerichtssachen auf dem Markte erscheinen. In foro esse, Nep. *prokátorkodni*; ein

Digitized by Google

uen Advocaten vorſtellen. 5) *a' váltók, és kereskedők főbb piattza*; der Hauptmarktplatz der Wechsler und Handelsleute. Foro cedere, Pand. *megbukni a' kereskedésben*; bankerutt werden. In foro versari, Cic. i. e. esse negotiatorem, *kereskedni*; handeln. 6) *bornyomó prés vagy sajto*; eine Weinpreſſe, ein Weinkelter. Varr.

Fōrus, i, m. 2. *járások, osztályok a' hajóban*; die Gänge und Abtheilungen im Schiffe. 2) *ülő székek vagy padok a' theátromban*; die Sitze oder Bänke im Schauſpielhauſe. 3) *veteményes ágy*; das Gartenbett, die Rabatte. Colum. 4) *lép, léplyukak*; der Wachskuchen, der Waben.

Fosi, ōrum, plur. populus Germaniae. Tacit.

Fossa, ae, ſ. 1. (fodio), *árok*; der Graben. Fossam ducere, Plin. *árkot ásni, árkolni*; einen Graben ziehen.

Fossārius, ii, m. 2. *sirásó*; ein Todtengräber. Hier.

Fossātor, ōris, m. 3. *árokásó*; einer, der einen Graben macht. Gloss.

Fossātum, i, n. 2. *körüláárkolt város*; eine Stadt mit einem Graben umgeben. 2) *körülásántzolt tábor*; verſchanztes Lager. Veget.

Fossicius, a, um, i. q. fossilis, Plin.

Fossilis, e, (fodio), v. gr. sal, Varr. arena, Plin. *ásni való, dsott, a' mit ásni kell, v. lehet*; was ausgegraben wird.

Fossio, ōnis, ſ. 3. *ásás*; das Graben. Cic.

Fossitius, a, um, i. q. Fossicius.

Fosso, āre, (fodio), 1. i. q. fodio, 2) *szúrni, keresztülütni*; ſtechen, durchbohren. Enn.

Fossor, ōris, m. 3. *ásó, árokásó*; ein Gräber. Virg. 2) *mina ásó*; ein Minirer. Stat. 3) *kapás*; ein Hauer.

Fossōrium, ii, n. 2. *ásó, ásóeszköz*; Grabſcheit, ein Inſtrument, das man zum Graben brauchet.

Fossŭla, ae, ſ. 1. (Dimin.) *árkotska, kis árok*; ein kleiner Graben. Cato.

Fossūra, ae, ſ. 1. *ásás, kapálas*; das Graben, Aufhauen.

Fossus, a, um, *dsott, kapált*; gegraben, aufgehaut.

Fōtus, a, um, (Foveo), *melegített, melengetett*; gewärmt, gebähet.

Fōtus, us, m. 4. *melegítés, melengetés*; das Wärmen, Bähen. Plin.

Fŏvĕa, ae, ſ. 1. *verem, gödör, árok*; die Grube. Fovea aliquem decipere, Plaut. *valakinek vermet ásni, az az: valakit szerentsétlenségbe akarni ejteni*; einen in Unglück bringen wollen.

Fŏvĕo, fōvi, fōtum, fŏvēre, 2. *melegitni, melengetni*; wärmen, warm halten. Fovere ova plumis, Ovid. *a' tojást költeni*; die Eyer brüten. 2) *táplálni, tartogatni*; ernähren, erhalten. Lacte aliquem fovere, Plaut. 3) *kedvezve bánni vele, kedvezni valakinek, utánna járni*; begünſtigen, unterhalten, liebkoſen. Amplexu fovere, Virg. *ölelgetni*; umarmen. Sinu vel gremio fovere, Virg. *az ölében tartogatni*; auf dem Schooße haben. Aliquem spe fovere, Liv. *valakit reménységgel tartuni*: einem Hoffnung machen. Ingenia et artes fovere, Svet. *a' tudományokat és mesterségeket elómozditni*; Wiſſenſchaften und Künſte befördern. 4) v. gr. dolores, Cic. *enyhitni*; lindern. 5) *múlatva vagy heverve's kedvére tölteni*; auf weichliche, ſchwelgeriſche Art zubringen. Hiemem luxu fovere, Virg.

Frăces, um, ſ. 3. plur. *olaj sepreje, seprólékje v. alja*; die Ohltreſtern, Ohldrüſen. Cato. Colum.

Fracesco, cui, ĕre, 3. *rothadni, rothadni kezdeni*; faulen, faul werden. 2) *uvasodni, büdösödni*; ſtinkend werden.

Frăcidus, a, um, *ldgy, igen puha, szotyós, p. o. gyümölts*; teig, ſehr weich, e. gr. oliva, Cato. *félig rothadt olajgyümölts*; eine halb verfaulte Olive.

Fractio, ōnis, ſ. 3. (frango) *törés, összetörés*; das Brechen, Zerbrechen.

Fractĭtius, a, um, *töredékeny*; zerbrechlich.

Fractor, ōris, m. 3. *el, v. összetörő*; der Zerbrecher.

Fractūra, ae, ſ. 1. *törés, el, v. kettétörés, különösen tsonttörés*; ein Bruch, ſonderlich ein Beinbruch. 2) e. gr. silicis, Plin. *tört darab*; ein abgebrochenes Stück.

Fractus, a, um, (frango), e. gr. crus, Hor. *tört, törött, el, ketté, v. összetört*; gebrochen, zerbrochen. 2) [Trop. e. gr. animo, Cic. *eltsüggedt, két-*

Digitized by Google

ségöe esett; verzagt. 3) res fractae, Plaut. *rossz környülállások*; schlechte Umstände. 4) e. gr. proelio, Caes. *megvert, meggyözött*; geschlagen, überwunden. 5) e. gr. calamitate, Cic. *bús, elaléit*; bekümmert und niedergeschlagen. e. gr. spes, Cic. *semmi reménység*; schlechte Hoffnung. 6) e. gr. gressus, Petron. *asszonyos*; weibisch, unmännlich. Comp. -ior. Cic.

Fraeno, Fraenum, vide: Freno, etc.

Frăga, örum, n. plur. vide: Fragum.

Frăgesco, ĕre, 3. *puhúlni, lágyúlni*; mürbe werden. 2) *szelidülni, megkezdeni magát adni*; zahm, gebändiget werden.

Frăgĭlis, e, (frango), *töredékeny*; zerbrechlich. 2) *múlandó, romlandó, nem állandó*; hinfällig, vergänglich, nicht dauerhaft. 3) e. gr. cera, Ovid. *hajtható, hajlékony*; biegsam.

Frăgĭlĭtas, ātis, f. 3. *töredékenység*; die Zerbrechlichkeit. 2) Trop. *múlandóság, romlandóság, állhatatlanság*; die Hinfälligkeit, Unbeständigkeit.

Frăgĭum, ĭi, n. 2. i. q. fractura.

Fragmen, ĭnis, n. 3. *tört darab, tserép*; ein abgebrochenes Stück. 2) i. q. fractio, Val. Fl.

Fragmentum, i, n. 2. *tört darab, valaminek darabja*: ein abgebrochenes Stück. 2) *töredék, elveszett irás, v. könyv maradványa*; Fragmente über geliebene Stellen einer verlohren Schrift.

Frăgor, ōris, m. 3. *el, ketté, v. összetörés*; das Zerbrechen. 2) *rettenés, retsegés, ropogás, durrandás, tsattanás, zörgés*; das Krachen, der Knall, das Geprassel. e. gr. fulmineus, Val. Flacc. coeli, Curt. *menydörgés*; das Donnern. 3) *tetszés v. helybehagyás kijelentése tapsolás által*: der laute Beyfall durch das Händeklatschen. 5) *hir*; das Gerücht. Val. Flacc.

Frăgōse, Adv. *retsegve, ropogva, zörögve*; mit Krachen, mit Getöse.

Frăgōsus, a, um, *kódarabokkal, törödelékekkel tellyes, darabos, egyenetlen, kátahupás*; voller Brüche oder gebrochene Steine. 2) e. gr. torrens, Virg. *zugó v. tsergő patak*; ein rauschender Gießbach. 3) *töredékeny*; zerbrechlich.

Frăgranter, Adv. *jószagúan*; wohlriechend.

Frăgrantĭa, ae, f. 1. *erős, kedves v. kellemetes szag*; ein starker, lieblicher Geruch. Val. Max.

Frăgro, āre, 1. *jó szagú, v. illatú lenni, illatozni*; einen guten Geruch von sich geben, duften.

Frăgum, i, n. 2. *földieper, szamótza*; die Erdbeere. Plur. fraga, Virg. Plin.

Frămĕa, ae, f. 1. *régi Németek hajító dárdja*; ein Wurfspieß der alten Deutschen. 2) *hegyes fegyver*; ein spitziges Gewehr.

Francĭa, ae, f. 1. *Frankónia*; Franken. Hinc: Franci, örum, plur. incolae Franciae.

Frāncōnĭa, vide: Francia.

Frăngibŭlum, i, n. 2. *kendertörő, tiló*; eine Breche, Hanfbreche. 2) nucis; *mogyoró vagy diótörő*; ein Nußbeißer.

Frango, frēgi, fractum, ĕre, 3. e. gr. brachium, Cic. *törni, el, ketté, v. kétfelé törni*; brechen, zerbrechen. 2) fregit navem, Ter. *hajótörést szenvedett*; er hat Schiffbruch gelitten. 3) *össve, v. széllyelzúzni, össve, v. széllyeltörni, törödelni, aprózni, darálni*; zermalmen, klein machen. e. gr molis, Plin. *megörölni, v. örni*; mahlen. 4) Trop. e. gr. aliquem judicio, Cic. *pert nyerni meg valaki ellen*; einen Proceß wider einen gewinnen. 5) e. gr. audaciam alicujus, Liv. *zabolázni, tsilapítni, mérsékelni*; bändigen, dämpfen. 6) *megalázni*; muthlos machen, demüthigen. e. gr. aliquem, Nep. *meggyózni*, einen überwinden. 7) e. gr. fidem, Cic. *megszegni*; brechen, verletzen. 8) *meglágyítni, megpuhítni*; mürbe machen. e. gr. se laboribus, Cic. *eltikkadni a' munkában*; sich durch Arbeit abmatten. 9) *gyengítni, kevesíteni*; schwächen, mindern. 10) frangi metu, dolore, Cic. *félelem és fájdalom miatt elcsüggedni*; vor Furcht und Schmerzen kleinmüthig werden. 11) *ídgyítni, hajtani, formálni*; weich machen, beugen, bilden. e. gr. comam in gradus, Quint. *hajat fodorítni*; die Haare kräuseln. 12) e. gr. sententiam alicujus, Cic. *megtsáfolni*; widerlegen. 13) e. gr. diem mero, Hor. *ivásban tölteni*; mit Trinken zubringen. 14) *valakit urra venni*;

Digitized by Google

hogy vélekedésétől díjon el 's a' miénket fogadja el; einen dahin bringen, daß er seine Meinung fahren läßt, und unsere annimmt. Ipsa auctoritate me frangeret, Cic. 15) e. gr. se ipsum, Cic. *indúlatin erőt venni*; seine Leidenschaft unterdrücken. 16) *tsaknem erővel változtatni*; fast mit Gewalt ändern. Fregit hoc meum consilium Caesaris magnitudo, et senatus officium, Cic. 17) *nem osztani, hanem mintegy széllyel tépni, v. szaggatni*; etwas nicht theilen, sondern gleichsam zerreißen. Hoc est non dividere, sed frangere rem, Cic.

Frātēlli, v. Fratilli, ōrum, n. 2. plur. *kárpit, v. ruha rojtja*; die Franſen an Vorhängen und Kleidern.

Frāter, tris, m. 3. *férjfi testvér ayafi, bátya, ötse*; ein Bruder. 2) *barát, szövetséges, v. frigyes társ*; ein Freund, ein Bundesgenoſſe.

Frātercŭlo, āre, 1. *mint testvérek úgy nőni fel együtt*: als Brüder mit einander aufwachſen.

Frātercŭlus, i, m. 2. Dim. *bátyátska, ötsétske*; ein Brüderchen. e. gr. gigantum, Juv. *jöttment ember, kinek eredetét nem tudni*; ein unbekannter Menſch, von dem man nicht weiß, wer ſein Vater oder ſeine Mutter geweſen iſt.

Frāterne, Adv. *atyafiságosan*; brüderlich. Cic.

Frāternĭtas, ātis, f. 3. *atyafiság*; die Brüderſchaft.

Frāternus, a, um, *atyafiságos, atyafiúi, atyafi*; brüderlich. Fraterni amoris magna vis, Isid.

Frātrĭa, ae, f. 1. *bátya, v. ötse feleségе, dngy*; des Bruders Frau. Fest. 2) i. q. tribus, Varr.

Frātrĭcīda, ae, c. 1. *atyafigyilkos, vérgyilkos*; ein Brudermörder. Cic.

Frātrĭcīdium, ĭi, n. 2. *atyafi, v. vérgyilkosság*; der Brudermord.

Frātrŭēlis, e, (frater), *két testvértől nemzettek, kiknek az attyok egy testvérek, testvératyafiúak*; von zwey Brüdern gezeugt; fratrueles; *atya báttyának v. öttsének fijai*; Vaters Brudersſöhne. Hieron.

Fraudātĭo, ōnis, f. 3. *megkárosítás, tsalás*; die Bevortheilung, Betriegerey.

Fraudātor, ōris, m. 3. (fraudo), *megkárosító, megtsaló, tsalárd*; ein Betrieger, Bevortheiler. Cic.

Fraudātōrius, a, um, *tsalárd*; betrügeriſch.

Fraudātrix, īcis, f. 3. *megtsaló, tsalárd, (aszszony, v. leány)*; eine Betriegerinn.

Fraudĭger, a, um, *tsalárd*; betriegeriſch.

Fraudo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Cic. *megtsalni, megkárosítni*; betrügen, hintergehen, bevortheilen. 2) e. gr. aliquem aliqua re, Cic. *megfosztani*; berauben. 3) e. gr. genium, Plaut. *eledelt 's italt magától megvonni, jól nem lakni*; ſich ſelbſt an Speiſe und Trank abbrechen, ſich nicht ſatt eſſen.

Fraudŭlenter, Adv. *tsalárdúl, tsalárdsággal*; betrieglich, auf betrügliche Art. Comp. -ius, Plin.

Fraudŭlentĭa, ae, f. 1. *tsalásra való hajlandóság, tsalárdság*; Neigung zum Betriegen, Betrieglichkeit.

Fraudŭlentus, a, um, *tsalárd, álnok*; voller Betrug, betriegeriſch. Comp. -ior, August. Superl. -issimus. Plaut.

Fraudŭlōsus, a, um, *tsalárd, ravasz*; betriegeriſch, liſtig.

Fraus, dis, f. 3. *tsalárdság, ravaszság*; der Betrug, die Liſt. 2) *kár, ártalom, veszély, rövidség, hátramaradás*; der Nachtheil, Schaden. In fraudem legis, JCt. *a' törvény sérelmére*; zum Nachtheile der Geſetze. Fraudi esse, Idem. *ártani, kárt tenni, v. okozni*; ſchaden, Schaden bringen. 3) *gonoszság, gonoszt tett, gonosz tselekedet, rosszaság*; ein Verbrechen, eine Übelthat. Capitalem fraudem admittere, Cic. *főbenjáro vétket v. bűnt tenni, v. elkövetni*; eine Übelthat begehen, worauf der Tod ſteht. 5) i. q. Fraudator. Ter.

Frausus, a, um, *a' ki valami rosszat tett*; der etwas Böſes verübt hat. Metuo, ne quam fraudem frausus sit. Plaut.

Fraxĭnĕus, a, um, *kőrősfábólvaló, kőrősfa*; von Eſchenholz.

Fraxĭnus, i, f. 2. *kőrősfa*; eine Eſche, ein Eſchenbaum.

Fraxĭnus, a, um, pro: fraxineus, Ovid.

Frĕgellae, ārum, f. 1. plur. urbs Latii. Hinc: Fregellānus, a, um, illuc pertinens, Cic. Fregellani, i. q. incolae urbis ejusdem, Liv.

Digitized by Google

Fregēnae, ārum, f. 1. plur. urbs Etruriae.

Frěměbundus, a, um, (fremo), *zúgó, dühösködő, tsörtető, zörgő*; brauſend, rauſchend. 2) *morgó, békételenkedő, agyarkodó*; brummend, unwillig oder murrend, unwillig ſich geberdend. Ovid.

Frěmĭdus, a, um, *zengő, hangzó, zörgő, tsörtető*: ertönend, rauſchend.

Frěmĭtus, us, m. 4. *morgás, zúgás*; das Gemurmel. 2) e. gr. armorum, terrae, Cic. *lárma, lármázás, agyarkodás, retsegés, ropogás, zörgés, tsörtetés*; das Rauſchen, Brauſen, Raſſeln, Krachen, Lärmen. e. gr. equorum, Caes. *nyerítés*; das Wiehern. e. gr. canis, Colum. *ugatás*; das Bellen.

Frěmo, ui, ĭtum, ěre, 3. *zúgni, morogni, békételenkedni*: murren, ſeine Unzufriedenheit äußern. Fremunt omnibus locis. Liv. 2) *dühösködni, heveskedni, agyarkodni, lármázni, haragudni*; brauſen, tóſen, wüthen, zornig ſeyn.

Frěmor, ōris, m. 3. i. q. fremitus.

Frēnātor, ōris, m. 3. e. gr. equorum, Stat. potestatis, Plin. *zaboládzó, zaboldn tartó*; einer der zäumet, im Zaume hält.

Frenātus, a, um, *zaboládzott, fékezett*: gezäumt.

Frendĕo, ui, essum, ēre, 2. i. q. sequens.

Frendo, essi, essum, ĕre, 3. e. gr. fabam, Varr. *összve, széllyel, v. megtörni, összve zúzni, v. rágni*; zermalmen, zerkäuen, zerbrechen. 2) *fogait tsikorgatni*; mit den Zähnen knirſchen. 3) *mérgeskedni, torsalkodni, agyarkodni*; grimmig ſeyn.

Frendor, ōris, m. 3. *fogtsikorgatás*; das Zähnknirſchen.

Frēniger, a, um, *zaholds, fékes*; gezäumt. Frenigerae alae, Stat. *hadirendben álló lovasság*; die Reiterey in einer Schlachtordnung.

Frēno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. equum, Liv. *zaboládzni, fékezni, zabolába, v. fékezve tartani*; zäumen, im Zaume halten. 2) Trop. *megszelidítni, megakadályoztatni*; bändigen, Einhalt thun. 3) e. gr. gentes justitia, Virg. *megszaboládzni, határok közt tartani*; im Zaume halten.

Frentāni, ōrum, plur. populus Italiae ad mare adriaticum.

Frēnum, i, n. 2. (plur. freni, et frena) *zabola, fék, kantárszár*; ein Zaum, Zügel. 2) Trop. frenos alicui injicere, Cic. *valakin erőt venni*; einen bezwingen. 3) mordere frenos, Cic. *neki bátorodni, hódolni nem akarni*; muthig thun, Muth faſſen. Mordere frena, Liv. *megadni magát*; den Zügel annehmen, ſich unterwerfen.

Frĕquens, tis, o. 3. *a' ki sokszor van valamelly helyen, v. valaminél, sokszor tesz, mivel, v. tsinál valamit*; der oft an einem Orte, oder bey etwas iſt, oder thut. e. gr. auditor, Cic. *szorgalmatos halgató*; ein fleißiger Zuhörer. 2) *sokszori, gyakori*; was oft geſchieht. 3) e. gr. via, Ovid. auditorium, Plin. *népes, számos*; volkreich, zahlreich. 4) e. gr. sententia, Plin. *a' mit sokan tesznek, elfogadnak, javallanak, mondanak*; was viele thun, annehmen, billigen, ſagen. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus. e. gr. frequentissimo senatu, Cic. *legteljesebb tandtsgyűléskor*; bey ſehr zahlreicher Rathsverſammlung.

Frĕquentāmentum, i, n. 2. *gyakori megújítása a' hangnak az éneklésben, tzifrázás*; die öftere Wiederhohlung der Stimme im Singen, die Art mit der Stimme zu coloriren.

Frĕquentātĭo, ōnis, f. 3. *gyakorlás, mindenkori szokás*; ein ſteter Gebrauch.

Frĕquentātor, ōris, m. 3. *gyakorló, sokszor tevő, látogató*; der etwas häufig thut, ein Beſucher.

Frequēntātus, a, um, *gyakorlott*; oft gebraucht. 2) *látogatott*: oft beſucht. 3) *bő, tellyes*; reichlich, voll.

Frequenter, Adv. *szokszor, gyakran, gyakorta*; häufig, oft. 2) *számosan sokan*; zahlreich, von vielen, in Menge. 3) *közönségesen, rendesen, rendszerént*; gemeiniglich. Comp. -ius, Quint. Superl. -issime, Cic.

Frĕquentĭa, ae, f. 1. *sokság*; die Menge. 2) *népes gyülekezet*; eine zahlreiche Verſammlung. 3) *innepipompa*; die Feyerlichkeit. 4) e. gr. aëris, Vitr. *sűrűség, tömöttség*; die Dichte, Dicke.

Frĕquento, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. da-

Digitized by Google

mum alicujus, Cic. *sokszor járni, v. látogatni*; oft besuchen. 2) e. gr. locum aliquem, Svet. *betölteni, eltölteni, népessé tenni, népesíteni*; volkreich machen, erfüllen, besetzen. e. gr. orationem luminibus verborum, Cic. *a' beszédet válogatott szókkal felékesíteni, v. tzifrázni*; die Rede mit schönen Worten anfüllen. 3) *sokszor élni valamivel, gyakorolni valamit*; oft gebrauchen. 4) *sokszor, v. sűrűn tenni, megújítni, ismétlini*; oft etwas thun, wiederhohlen. 5) e. gr. ludos, Cic. *tartani*; feyern. 6) *nagy számmal össze, v. egybegyűjteni*; zahlreich zusammen rufen. Quos cum causa hic dies ad aerarium frequentasset, Cic.

Frĕsus, Fressus, a, um, (frendo); *összezúzott*; zermalmt. Cicera fressa, Colum. *darált borsó*; geschrottene Erbsen.

Frĕtāle, is, n. 3. *sütő serpenyő, bogrács*; eine Bratpfanne.

Frĕtālis, e, *tengerszorossához való, v. tartozó*; zur Meerenge gehörig.

Frĕtensis, e, *tengerszorossánál fekvő*; an einer Meerenge gelegen. e. gr. mare, Cic. *Sitsiliai tengerszorúlás*; der sicilische Sund.

Frĕtum, i, n. 2. e. gr. adolescentiae, Flor. *nyughatatlanság, hevesség, zúgás, forrás, pezgés*; das Brausen, Wallen, die Hitze. 2) *tengerszorúlás, tengerszoros*; ein Sund, eine Meerenge. 3) *tenger*; das Meer. e. gr. Hesperium, Ovid. *napnyúgati tenger*; das Abendmeer.

Fretus, us, m. 4. pro: fretum. e. gr. anni, Lucr. *nyár*; der Sommer. 2) *bizodalom*; das Zutrauen, Vertrauen.

Frĕtus, a, um, (Part. sine verbo); *bizván, bízott*; sich auf etwas verlassend. Diis sum fretus, Sallust. *Istenben van bizodalmam*; mein Vertrauen steht auf Gott.

Frĭābĭlis, e (frio); *elmorzsolható, összedörzsölhető, pardzs, porhanyós*; was sich zerreiben läßt, mürbe.

Fribusculum, i, n. 2. *kotzódás*; ein kleiner Zank.

Frĭcāmentum, i, n. 2. i. q. sequens.

Frĭcātĭo, ōnis, f. 3. (frico); *vakarás, dörzsölés, dörgölés*; das Kratzen, Reiben.

Frĭcātor, ōris, m. 3. *vakaró, vakargató, dörzsölő, dörgölő*; ein Reiber.

Frĭcātūra, ae, f. 1. i. q. Fricatio.

Frĭcātus, us, m. 4. idem.

Frĭco, cui, cātum, et ctum, cāre, 1. *vakarni, dörzsölni*; kratzen, reiben. 2) e. gr. pavimenta, Vitruv. *pallérozni, kisimítni*; poliren, glatt machen. e. gr. corpus oleo, Mart. *kenni*; schmieren.

Frĭctĭo, ōnis, f. 3. i. q. Fricatura.

Frĭctrix, īcis, f. 3. *vakargató, dörzsölő (asszony v. leány)*; eine Reiberinn.

Frictus, us, m. 4. i. q. Fricatura.

Frictus, a, um, (frico); *dörzsölt, dörgölt, vakart*; gerieben, gekratzt. 2) (frigo); *sütött, pirított*; gebacken, geröstet.

Frīgēdo, ĭnis, f. 3. i. q. frigus.

Frīgĕfacto, āre, 1. *hidegíteni, megkidegíteni, hivesíteni, v. hűteni*; kühlen. Plaut.

Frīgĕo, ui, et xi, ēre, 2. *fagyos, v. hideg lenni, fázni*; Frost leiden, kalt seyn, frieren. 2) *hált lenni, megkalmi*; todt seyn. 3) *kevésre menni, semmi hasznot nem venni*; wenig ausrichten, keine Vortheile erlangen. Plane frigeo, Cic. *rosszul lábon állok*; ich bestehe schlecht. 4) *dologának nem lenni, dologtalan lenni*; unthätig seyn, nichts zu thun haben Frigent judicia, Cic. *lassan folynak a' törvények*; die Gerichte werden schläfrig betrieben. 5) *rest, v. tunya lenni*; träge seyn. Hic frigent homines, Cic. 6) *nem tetszeni, kedvet nem nyerni*; keinen Beyfall finden. 7) *megvettetni*; verachtet werden. Friget patronus Antonius. Cic.

Frīgĕro, āre, 1. *hidegíteni, hivesíteni, megfrissíteni*; kalt machen, erfrischen.

Frīgesco, ĕre, 3. *hidegedni*; kalt werden. 2) *lankadni, bádjadni*; unthätig, matt werden. 3) *hideg szívűvé, v. indúlatúvá lenni, hidegedni kezdeni valaki eránt*; kaltsinnig werden

Frīgĭdārĭus, a, um, *hideg vízhez való, v. tartozó*; zum kalten Wasser gehörend 2) *hivesítő, hűtő*; kühlend.

Frīgĭde, Adv. *hidegen*; kalt. 2) *hideg vérrel, szívvel, v. indúlattal*; kaltsinnig. 3) *lassan, alamuszi módon, lan-*

Digitized by Google

meldmmal, imigyamúgy, aluszékonyan; schläfrig, langsam.

Frīgĭdĕfacto, āre, 1. *meghlevesitni, béhütni*; kühlen, abkühlen.

Frīgĭdiuscŭlus, a, um, Dim. *hidegetske*; etwas kalt. 2) *dísztelen, ügyetlen, unalmas*; abgeschmackt.

Frīgĭdo, āre, 1. *meghlevesitni, megfrissitni*; abkühlen, erfrischen.

Frīgĭdŭlus, a, um, Dim. i. q. Frigidiusculus.

Frīgĭdus, a, um, e. gr. aër, Ovid. *hideg, hives, hüss*; kalt. 2) mors frigida, Virg. *hideg, v. hideggé tevő halál*; der kalte oder kalt machende Tod. 3) *alamuszi, lassú, tunya*; schläfrig, langsam, träg, ohne Nachdruck. Negotia frigida, Plin. *immeldámmal menő dolgok*; Geschäfte, mit denen es schläfrig hergehet. 4) *gyermekek nemzésére tehetetlen*; unvermögend, untüchtig zum Kinderzeugen. 5) *illetlen, helytelen, dísztelen, unalmas, ügyetlen, hijjdhavaló, rendetlen*; ungeräumt, abgeschmackt, läppisch, ungeschickt. Frigidus et accersitus jocus, Svet. *nyomorúlt és eröltetett tréfa*; ein abgeschmackter und erzwungener Scherz. 6) in re frigidissima valere, Cic. *semmiségre nagy gondjának lenni*; sich in einer Sache, die nicht viel auf sich hat, es sehr angelegen seyn lassen. 7) *nem tetszö, kedvet nem nyerő, semmire sem menő*; einer der keinen Beyfall findet, und nichts ausrichtet. In accusatione satis frigidus, Cic. Comp frigidior, Plin. Superl. frigidissimus.

Frigilla, ae, vide: Fringilla.

Frīgo, xi, xum, et ctum, ĕre, 3 *rántani, megrántani, pergelni, pörkölni, piritni, sütni, aszalni, tüznél, v. tüzön*; rösten, am Feuer braten oder dörren. 2) *felugrani, v. ugrálni*: aufspringen, aufhüpfen. 3) *felegyenesedni, feldllani*; sich aufrichten.

Frīgŏrĭfĭcus, a, um, *hidegitő, hivesitő*; kühlend.

Frīgus, ŏris, n. 3. *fagy, hideg*; der Frost, die Kälte. 2) *félelem, ijjedtség*; die Furcht, das Schrecken. 3) *halál*; der Tod. 4) *hidegszivüség*; eine kaltsinnige Liebe. 5) *köztársaság tsendessége*; die Ruhe der Republik. Nos hic frigore frigescimus, Cic. 6) *beszéddben való fel, v. megakadás*; das Stocken im Reden, wenn man nicht fort kann. 7) *munkátlanság, heverés, henyeség*; die Unthätigkeit. 8) *illetlenség, képtelenség, dísztelenség*; die Ungereimtheit, Abgeschmacktheit.

Frīguscŭlum, i, n. 2. Dim. *kis hidegség*; kleine Kälte.

Friguttĭo (Frigutio), Frigultĭo, īre, 4. *tsiripolni, tsiribelni, mint a' madarak*; zwitschern, von Vögeln. 2) *akadozni, akadozva beszélni, hebegni*; stottern, nicht deutlich herausreden können.

Fringilla, Frigilla et Fringuilla, ae, f. 1. *pinty, pintyóke*; eine Finke, ein Fink.

Frĭo, āvi, ātum, āre, 1. *eldörzsölni, morzsolni, apritni*; zerreiben, krümeln, bröckeln.

Frīsii, ōrum, plur. *Friziai, v. Frizlandi lakosok*; Friesen, Friesländer.

Frit, Indecl, *kaldsz teteje, v. felső része*; das Oberste an der Ähre.

Fritilla, vide: Fitilla.

Frītillus, i, m. 2. *ostdblajdték, játszótábla, v. az a' töltsérforma eszköz, mellyen által a' kotzkát hányják, v. vetik*; ein Bretspiel, ein Spielbret, oder ein Instrument, wie ein Trichter, wodurch man die Würfel wirft.

Frītinnĭo, īre, 4. *tsiripolni, tsiribelni, mint a' madarfi*; zwitschern, von kleinen Vögeln.

Frīvŏla, ōrum, n. plur. *töredékeny edény, tserép, apróság, dlbdáb, v. kevéset érő házieszkö*; kleines zerbrechliches Hausgeschirr, altes Scherben. 2) Trop. *haszontalan beszéd*; unnütze Worte. 3) *szibvdsárportéka*; Tröddlerkram.

Frīvŏlus, a, um, e. gr. sermo, Auct. ad Herenn. jocus, Plin. pisces, Apul. homo, Svet. *semmirekellő, rossz, nyomorúlt, ostoba, haszontalan*; nichtswürdig, schlecht, elend, albern, dumm, untauglich.

Frixŏrĭum (Frictorium), ĭi, n. 2. *sütőserpenyő, bagrdts*; eine Pfanne zum rösten. Plin. Val.

Frixus, à, um (frigo); *piritott, rostélyon piritott, sütött*; geröstet, gebraten.

Frondātĭus, a, um (frons, dis); *dghoz, v. lombhoz való*; zum Laube gehörig.

Frondātĭo, ōnis, f. 3. *nyesés, zöld-*

Digitized by Google

gally, *'s haszontalan ágak levagdalása*, *v. nyesése*; die Abstreifung des Laubes und der unnützen Zweige.

Frondātor, ōris, m. 3. *fanyesó*; der das Laub der Bäume abbricht und zugleich die unnützen Zweige abschneidet.

Frondĕo, ui, ēre, 2. *zöld lenni*, *leveles ágának lenni*; belaubt seyn, belaubte Zweige haben, grünen.

Frondesco, ĕre, 3. *zöldülni*, *leveledzni*, *levelesedni*, *gallyasodni*; anfangen zu grünen, Laub bekommen, belaubt werden.

Frondĕus, a, um, *zöld gallyból*, *leveleságból való*, *zöld*, *gallyas*, *v. leveleságas*, *zöldgally*, *levelesség*; von Laube, voll Laub, aus Laube oder Zweigen gemacht.

Frondĭcŏmus, a, um, *leveleságas*, *zöldgallyas*; belaubt.

Frondĭfer, a, um, *leveleságat*, *v. zöldgallyat hozó*, *v. termő*, *zöldgallyas*; Laub tragend, belaubt.

Frondĭflŭus, a, um, e. gr. bruma, Boet. *falevél hullató*; wo das Laub abfällt.

Frondōsus, a, um, *zöldgallyas*, *árnyékos*; laubicht, schatticht. Comp. frondosior. Sil.

Frons, dis, f. 3. *leveleség*, *zölddg*, *gally*, *haszat*, *lomb*; das Laub, ein grüner Zweig. 2) *zöldgallyas*, *v. kizöldült fa*; ein belaubter Baum. 3) *koszorú zölddgból*; ein Kranz aus Laube.

Frons, tis, f. 3. *homlok*; die Stirne. e. gr. nubila, caperata, Plin. *savanyú komor*, *kedvetlen*, *és bosszús dbrázat v. tekintet*; ein saures und verdrießliches Gesicht. e. gr. explicata, Hor. exporrecta, Ter. *derült*, *vlddm*, *v. nyájas tekintet*; ein fröhliches Angesicht. 2) *tekintet*, *látszat*; der Anschein. 3) *ortzátlanság*, *szemérmetesség*; die Schamhaftigkeit. Frons illi periit, Pers. 4) *kezdet*; der Anfang. Dura prima fronte quaestio, Quint. *első tekintettel nehéz*, *fogás*, *v. erős kérdés*; eine dem Ansehen nach harte Frage. 5) *első kely*; die vorderste Stelle. In frontem statuere ferratos, Tac. *az első hadirendbe pántzélos vitézeket dlltni*; in die erste Schlachtordnung die gebarnischten Soldaten stellen. 6) *méltóságos tekintet*; das Ansehen, die Würde. Frontem remittere, Cic. *alábbhagyni valamit régi tekintetéből*; von seinem Ansehen etwas nachlassen. 7) *komolyság*; die Ernsthaftigkeit. 8) *szemtelen vakmerőség*, *mérészség*; die Kühnheit, Frechheit. 9) *szélesség*, *a' szántóföld mérésben*, *földeleje*; die Breite bey Messung der Äcker. Frons, masc. Cato ap. Gell. Obsol.

Frontāle, is, n. 3. *homlokkötő* (*pintli*); ein Stirnband, Stirnschmuck. 2) *homlok tsillag*, *v. üstöknyomtató*, *szljból a' lófején*; ein Stirnriemen, z. B. der Pferde.

Frontātus, a, um, *elől való*, *előretett*; vornehin gestellt. Lapides frontati; *szeglethövek*; Eckstein; *végzőkövek*; Schlußsteine.

Fronto, ōnis, m. 3. *széles*, *v. nagy homlokú*; der eine breite Stirn hat. 2) cognomen Romanum.

Frontōnĭānus, a, um, *Frontói*, *Frontóról nevezett*; Frontonisch, von einem Fronto benannt.

Frontōsus, a, um (frons, tis); *széles*, *v nagy homlokú*, *homlokos*; der eine große Stirne hat. 2) *szemtelen*, *mérész*, *vakmerő*; unverschämt, dreist. Comp. frontosior, August.

Fructĭfer, a, um (fructus); *gyümölts termő*, *v hozó*, *termékeny*; Frucht tragend, fruchtbar.

Fructĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *gyümöltsözés*; Fruchtbringung.

Fructĭfĭco, āre, 1. *gyümöltsözővé*, *tenyészővé v. termékennyé tenni*; fruchtbar machen. 2) *gyümöltsöt hozni*, *gyümöltsözni*; Frucht bringen.

Fructŭārĭus, a, um, e. gr. cella, Colum. *gyümöltsös*, *gyümölts tartásra való*; zur Aufbewahrung der Früchte dienend. 2) e. gr. ager, Cael. ap. Cic. *termékeny*; fruchtbar.

Fructŭārĭus, ĭi, m. 2. *hasznot húzó*, *v vevő*; einer der den Nutzen zieht. 2) *gyümölts őrző*, *gondviselő*, *v. szolga*; ein Bedienter der die Früchte besorgt.

Fructŭōse, Adv. *hasznosan*, *hasznosan*; mit Nutzen. Comp. fructuosius, August.

Fructŭōsus, a, um, e. gr. ager, Cic. locus, Caes. *gyümöltshozó*, *termékeny*; fruchtbar, Früchte bringend. 2) *hasznos*, *haszonhajtó*; nützlich,

Digitized by Google

einträglich. Comp. fructuosior, Cic. Superl. fructuosissimus, e. gr. fundus, Cic. *sokat béhozó*; der viel einbringt.

Fructus, us, m. 4. (Gen. antq. fructuis, v. fructi, Cato); *haszonvétel, veléés*; die Nutzung, der Genuß. 2) *haszon, nyereség*; der Nutzen, Vortheil. 3) *gyümölts*; die Frucht. 4) *gyönyörüség*; das Vergnügen. Fructus carpere, Cic.

Fructus, a, um (fruor); *a' ki valamivel élt, valamiben részt vett*; der genossen hat.

Frügälis, e, *gyümöltsöt illető*; die Frucht betreffend. 2) *hasznos, hasznot hajtó*; Nutzen bringend. 3) *okos az életmódban, mértékletes, takarékos*; vernünftig in der Lebensart, in der Wirthschaft, sparsam, mäßig.

Frügälitas, ätis, f 3. *mértékletesség, takarékosság*; die Mäßigkeit, Sparsamkeit, Wirthschaftlichkeit. 2) *emberségesvölt, okos magaviselet*; Rechtschaffenheit, vernünftiges Betragen. 3) *mezei gyümöltsök*; die Feldfrüchte.

Frügäliter, Adv. *okosan, betsületesen, illendően, jól, helyesen*; vernünftig, rechtschaffen, gehörig, gut. 2) *gazdasdgosan, takarékosan, mértékletesen*; mäßig, sparsam, wirthschaftlich.

Früges, um, f. plur. *minden féle földi gyümölts, a' melly ehető*; allerley Erdfrüchte die man ißt. (ab Inusit. Frux).

Frügesco, ĕre, 3. *gyümöltsözni kezdeni*; fruchtbar werden, Früchte tragen.

Frügi, o. Indecl. *jó, hasznos, használhető, takarékos*; gut, nützlich, sparsam. Bonae frugi servus, Plaut. *hasznos, jóravaló szolga*; ein nützlicher Knecht.

Frügifer, a, um, *gyümöltsöző, gyümöltstermő, termékeny*; fruchttragend, fruchtbar.

Frügiférens, tis, o. idem.

Frugilĕgus, a, um, *gyümölts szedő, v. gyüjtő*; Früchte lesend oder sammelnd.

Frugípărens, tis, o. *gyümölts termő, v. hozó, gyümöltsöző*; Frucht bringend.

Frugípărus, a, um, idem.

Frugíperdus, a, um, *terméketlen, gyümöltsöt nem hozó*; was keine Früchte bringet, unfruchtbar.

Früitus, Fruiturus, vide: Fruor.

Frümen, ĭnis, n. 3. *torok, gége, nyeldeklőgége*; der Schlund. 2) *fő, feje valaminek*; der Kopf. 3) *pép neme az áldozatoknál*; ein gewisser Brey bey den Opfern.

Früméntäceus, a, um, *gabonából való, gabona*; aus Getreide.

Früméntärius, a, um, *gabondhoz való, v. tartozó*; zum Korne gehörig. e. gr. locus, Caes. *gabonát bőven termő hely*; ein Ort, wo viel Korn wächst. e. gr. negotiator, Plin. *gabonakereskedő*; ein Kornhändler. e. gr. res, Suet. *élés, élelem*; der Proviant.

Früméntärius, ii, m. 2. *gabonakereskedő*; ein Kornhändler.

Früméntätio, önis, f. 3. *gabona, élés, v. élelem gyüjtés, v. szedés*; die Herbeyschaffung des Getreides, Fouragirung. 2) *gabona kiosztás*; die Austheilung des Getreides.

Früméntätor, ōris, m. 3. *gabonaszedő, gabona, v. élelem gyüjtő*; ein Kornsammler, Fouragirer.

Früméntor, ātus sum, āri, Dep. 1. *élést, v. élelmet szerezni, v. gyüjteni*; fouragiren.

Früméntum, i, n. 2. *gabona, búza, rozs, élet*; allerley Korn, Getreide.

Frundifer, a, um, i. q. Frondifer.

Fruniscor, nitus sum, isci, 3. *élni vele*; genießen.

Früor, früitus, et fructus sum, früi, 3. *élni vele, valamivel gyönyörködve élni*; genießen, etwas mit Vergnügen genießen. 2) cum Abl. *valamit használni, valaminek, használt venni*; etwas gebrauchen, nutzen. 3) *gyönyörködni*; sich ergötzen. e. gr. ingenio suo; Ter. *kedvére, kedve, v. kénye szerént élni*; nach seinem Gefallen leben. 4) e. gr. gaudio, Cic. *örülni, örvendezni, örvendeni*; sich freuen. 5) *fordítni valamire*; anwenden. Frui ira alicujus in laudem suam, Sen. Ter. 6) e. gr. sua virtute, Cic. cum Acc. Plaut. *virtusának jutalmát venni, v. nyerni*; Belohnung seiner Tugend erhalten. 7) *valaminek haszonvételével birni, valamiből a' hasznot húzni, v. venni*; den Nießbrauch von etwas haben.

Digitized by Google

Frūsīna, ae, f. 1. urbs Campaniae. Frusinates, ium, m. plur. incolae ejusdem.

Frustātim, Adv. *darabként, darabonként, darabban, darabokban*; ſtückweiſe, in Stücken.

Frustillātim, Adv. *darabkánként*; ſtückchenweiſe.

Frustillum, i, n. 2. Dim. *darabka, darabotska, falatotska*; ein Stückchen, Bischen.

Frusto, āre, 1. *darabolni, eldarabolni*; zerſtückeln.

Frustra, Adv. *hijában, kaszontalanúl*; vergebens, ohne Nutzen. Frustra esse; a) *hijában lenni*; vergebens ſeyn. Sallust. b) *magát megtsalni, hibázni*; ſich betrügen, irren, hintergehen. Plaut. Frustra habere; a) *megtsalni*; hintergehen. Plaut. b) *nem gondolni vele*; außer Acht laſſen. c) e. gr. docere, Plaut. *ingyen*; umſonſt, ohne Entgeld.

Frustrābilis, e, *hibázó, tsalóka*; fehlſchlagend, täuſchend.

Frustrātio, ōnis, f. 3. *megtsalatás, megtsalattatás*; die Täuſchung, Hintergehung. 2) *el nem sülés, bé nem tellyesedés*; die Fehlſchlagung. 3) *elhibázás*; das Verfehlen. 4) *hiba, mikor az ember a' szemellyeket összevarja egymással*; der Irrthum, wenn man die Perſonen mit einander vermengt. 5) *halasztgatás*; die Zögerung.

Frustrātor, ōris, m. 3. *tsaldrd*; ein Betrüger. 2) *halasztgató, halogató, késedelmező*; ein Verzögerer, Zauderer. 3) *rossz fizető, a' ki hitelezőit egy napról más napra biztatja*; ein böſer Bezahler, der ſeine Gläubiger aufhält. 4) *törvény előtt, midőn oda idéztetik, meg nem jelenő*; der nicht vor Gerichte erſcheinet, wenn er vorgefordert wird.

Frustrātōrius, a, um, *tsaló, tsalóka, tsaldrd*; hintergehend, täuſchend.

Frustrātus, us, m. 4. i. q. Frustratio. Frustratui habere, Plaut. *megtsalni, meg, v. részedni*; hintergehen, zum Beſten haben.

Frustro, āvi, ātum, āre, 1. *megtsalni*; betrügen. 2) *hijában tartóztatni*; vergeblich aufziehen. 3) e. gr. aliquem, Plaut. *valakiből tsúfot űzni*; zum Beſten haben.

Frustror, ātus sum, āri, Dep. 1. *megtsalni, várakozásában meg-tsalni, meg v. részedni, belőlle, tréfát, v. tsúfot űzni*; in der Erwartung betrügen, hintergehen, täuſchen, zum Beſten haben. 2) ager impensas frustatur, Colum. *nem adja meg a' föld a' munkádját, v. a' mibe a' munkáltatása került*; der Acker belohnt die Arbeit nicht. 3) frustratus est maribus, Aur. Vict. *nints férji örököse*; er hat keine männlichen Erben. 4) frustratus est tela mittendo; *elhibázta a' lövést*; er hat fehl geſchoſſen. 5) e. gr. labores, Colum. *kaszontalanúl, v. hijában munkálódni, munkálkodni, v. dolgozni*; ſeine Arbeit vergeblich thun.

Frustŭlentus, a, um, *darabokkal tellyes*; voller Stücke. e. gr. aqua, Plaut. *apríttott kenyérrel tellyes víz*; Waſſer mit gebrocktem Brode.

Frustum, i, n. 2. Dim. *darabka, darabotska, kis darab, falatotska, egy kis, pitsiny*; ein Stückchen, Bischen.

Frustum, i, n. 2. *darab, falat, harapás*; ein Stück, Biſſen. Secare in frusta, Virg. *eldarabolni*; zerſtückeln. Frustum pueri! Plaut. *fiútska te!* du Bübchen!

Frŭtestōsus (Frutetōsus), a, um, *tsemetés, falsákos, bokros*; voller Stauden.

Frutectum (Frutētum) i, n. 2. *tsemetés, tsere v. bokros hely, tsere*; Ort voller Sträuche, ein Geſträuch, Gebüſch. 2) *bokor, p. o. rósabokor, tsalit*; ein Strauch. Solin.

Frŭtex, ĭcis, m. 3. *tsemete, falsák, bokor, tsalit*; eine Staude ein Strauch. 2) certa arbor in Phryg a. 3) Trop. *ostoba ember, tukó, tökkelütött*; ein dummer Menſch, ein Stock, ein Klotz. Plaut.

Frŭtĭcātio, ōnis, f. 3. *fák kihajtása bokrosoddsa*; die Ausſproſſung der Bäume. 2) *tsemetek*; die Staudem.

Frŭtĭcesco, ĕre, 3. *kihajtani, bokrosodni*; ſtaudig werden, viel Zweige hervor treiben.

Frŭtĭcētum, i, n. 2. *tsere, bokor, tserés, v. bokroshely*; ein Ort voll Sträuche, Geſträuch, Gebüſch.

Frŭtĭco, āvi, ātum, āre, 1. *kihajtani, bokrosodni, tsemetézni, rügyezni*; Zweige hervor treiben, ſtaudig oder buſchig werden, ausſchlagen. Seges fruticat. Salix fruticat e trunco, Colum. Brassica fruticat, Plin.

Digitized by Google

Frúticor, ári (frutex), l. q. frúticare, e. gr. ut arbor, Cic.

Frúticósus, a, um, *tserjés, bőgés, tsemetés, bokros*: voll Sträuche oder Gebüsche, buſchig, ſtaudig. Comp. fruticosior, Superl. fruticosissimus, Plin.

Frux (in Nom. inusit), Gen. frugis, Dat. frugi, Acc. frugem, f. 3. Plur. Fruges, frugum; *mindenféle földi veteméný, termés, élet, gabona, hüvelyes veteméuyek, 's a' t.* jede Frucht, Feldfrucht, Getreide, Hülſenfrucht. Terrae fruges, Cic. Frugem in agro reperire, Cic. Locuples frugibus annus. Hor. 2) *fái gyümölts*; Baumfrucht, Baumfrüchte. Arbor curvetur frugibus, Colum. 3) Trop. *gyümöltse, haszna, foganatja, p. o. a' szorgalmatosságnak, munkája, p. o. az észnek*; die Frucht, Früchte, der Erfolg. Fruges industriae, Cic. 4) *alkalmatos volta valaminek, haszon, jóság, jelesség*; die Tauglichkeit, der Nutzen, Vortrefflichkeit. Ad bonam frugem se recipere, Cic. *megjobbitni magát*; ſich beſſern. 5) Dat. frugi: a) *hasznos, jeles*; nützlich, rechtſchaffen. b) *takarékos, mértékletes*; ſparſam, mäßig. Homo frugi, Cic. *hasznos ember*; ein frommer und nützlicher Menſch. Coena frugi, victus frugi, Quint. *mértékletes élet, takarékosság*; die Mäßigkeit im Eſſen, Sparſamkeit.

Fŭam, fuas, fuat, i. e. Sim, sis, sit. Virg. Obsol.

Fūca, ae, f. 1. *kövi hal*; eine Art kleiner Fiſche.

Fūcae, ārum, pl. f. 1. *szeplő*; Sommerſproſſen. Colum.

Fūcāte, Adv. *kifestve, kendőzve, t. i. dörzsölésben*; geſchminkt. Fucatius, Auson.

Fūcātio, ōnis, f. 3. *kifestés, kendőzés*; die Schminkung. Apul.

Fūcātus, a, um, *kifestett, bémázolt, kendőzött*; gefärbt, geſchminkt, angeſtrichen. Virg. Lucan. 2) *hamis, tettetett*; falſch, verſtellt. Nitor fucatus, Cic. *hamis fény*; ein falſcher Schein. Amor haud fucatus, Cic. *tiszta szeretet*; die aufrichtige Liebe. Comp. fucatior. Superl. fucatissimus.

Fūcīnus lacus, Virg. Lacus in Italia, hodie: Lago di Celano.

Fūco, āvi, ātum, āre, 1. *festeni, megfesteni, kifesteni*; färben, mahlen. 2) v. gr. faciem; *magát festeni, kifesteni, kipirositni, bémázolni, kendőzni*; ſchminken.

Fūcōsus, a, um, *kifestett, kendőzött*; geſchminkt, angeſtrichen. 2) v. gr. amicitia, merx, Cic. *tettetett, szines, hamis*; verſtellt, falſch, unächt.

Fūcus, i, m. 2. *pirositó moszat*; Droſelle. Lichen Roccella, L. 2) *piros bársony vagy bibor szin*; die Purpurfarbe. Hor. Ovid. 3) *pirositó, ortzakendőző*; die Schminke. Quint. 4) Trop. *szin, más, mesterséges szin, tettetett szépsége valaminek, tettetés, szinmutatás*; der Schein, ſcheinbarer Schmuck, gekünſtelter Schein, Verſtellung, Täuſchung. Fucum facere, Cic. *tettetni, tsalni*; täuſchen, hintergehen. Sine fuco, Cic. *minden tettetés nélkül*; ohne Verſtellung, ohne Falſch. 5) *here, heremék*; die Dröhne, Threne, oder Drohne.

Fue, Interj. *juj! piha!* pfui! Plaut.

Fūfius, a, um, cognomen gentilitium Romanum, Cic.

Fūga, ae, f. 1 *futás, szaladás*; das Fliehen, die Flucht, Ex fuga, Nep. *a' szaladás közben*; auf der Flucht. Hostes in fugam convertere, dare, vel conjicere, Caes. vel vertere, Liv. *megszalasztani az ellenséget*; den Feind in die Flucht ſchlagen. Fugam capere, vel petere, Caes. in fugam se dare, se conferre, se conjicere, Cic. vel fugae se mandare, Caes. *megszaladni, futásnak venni a' dolgot, megfutamodni futásnak eredni*; die Flucht ergreifen, fliehen. 2) *hazájából való elfutás, számkivetésbe menés*; die Flucht aus dem Vaterlande, die Verbannung. Cic. Ovid. 3) v. gr. temporum, Hor. *kirtelen elmúlás, elfutás, elenyészés*; das Fliehen, das ſchnelle Laufen. 4) *elkerülése, eltávoztatása valaminek*; die Vermeidung, die Begierde zu entfliehen. Fuga culpae, Hor. laboris. Cic.

Fŭgācĭtas, ātis, f. 3. v. gr. temporis; *sebesség, múlandóság*; die Flüchtigkeit. Gloss.

Fŭgāciter, Adv. *futva, futtában*; flüchtig, mit Fliehen. Liv.

Fŭgālia (sacra), festum in memoriam depulsionis regum apud Romanos.

Digitized by Google

Fŭgātor, ōris, m. 3. *elkergető*; der Verjager.

Fŭgātus, a, um, *elhajtott, elüzött*; verjagt, vertrieben. Plin. 2) *megszalasztott, megfutamtatott*; in die Flucht geschlagen. Cic.

Fŭgax, ācis, o. 3. *könnyűfutó, futós, gyors*; flüchtig, der leicht flieht. Capra fugax, Virg. 2) *sebes, gyors, sebesen vagy hirtelen elmúló, elfolyó, p. o. idő, víz, 's a' t.* schnell, hinfällig, vergänglich. Anni fugaces, Hor. 3) v. gr. ambitionis, Ovid. gloriae, Sen. *valamit kerülő, valami elől futó*; fliehend vor etwas, vermeidend. Comp. fugacior. Sup. fugacissimus, Virg.

Fŭgĕla, ae, f. 1. id. qu. Fuga. Farr.

Fŭgiens, tis, o. 3. *futó, szaladó*; fliehend. Laboris fugiens, Caes. *munka vagy dolog kerülő*; arbeitscheu. 2) *hirtelen elmúlandó*; vergänglich, flüchtig.

Fŭgio, fūgi, fŭgĭtum, fŭgĕre, 3. v. gr. ex proelio, Cic, *futni, elfutni, szaladni, elszaladni*; fliehen, laufen. Fuge intro, Ter. *fuss bé, szaladj bé*; lauf hinein. 2) v. gr. ut tempus, dies, Cic. Ovid. *hirtelen elmúlni, v. elfolyni, elmenni, eltelni*; fliehen, vergehen. 3) v. gr. aliquid, aliquem, Cic. Liv. *távoztatni valamit, kerülni valakit, v. valamit*; fliehen vor etwas, vermeiden, zu vermeiden suchen. Fuge quaerere, Hor. *ne is kérdezd*; frage nicht. 4) aliquid, aliquem, Cic. *elrejtve lenni előtte*; verborgen seyn, entgehen. Hoc me fugit, Cic. *abban semmit se tudok, azt nem tudom*; dieses ist mir verborgen. Aciem oculorum fugere, Ovid. *szembe nem tűnni*; nicht gesehen werden. 5) *elfelejteni*; vergessen. Fugerat me rescribere, Cic. *elfelejtettem felelni, t. i. a' levélre*; ich hatte vergessen ihm zu antworten.

Fŭgĭtīvārius, ĭi, m. 2. *szökevényhajhász*; der die Flüchtlinge oder Entlaufenen aufsucht, und zurück bringen muß. Flor. et Varr.

Fŭgĭtīvus, a, um, *szökevény, szökött, elszökött*; der entflohen ist, Flüchtling.

Fŭgĭto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquid, Cic. *futni, szaladni valami elől, kerülni valamit*; fliehen vor etwas, meiden, zu entgehen suchen. Litium fugitans, Ter. *a' ki a' törvénykezést, vagy perlekedést kerüli*; der die Streitigkeiten fliehet.

Fŭgĭtor, ōris, m. 3. *elfutott, szaladó, szökevény*; ein Entlaufener, ein Flüchtling. Plaut.

Fŭgo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem, Cic, *megszalasztani, megfutamtatni, elkergetni*; fliehen machen, in die Flucht schlagen, verjagen, vertreiben, entfernen. Cic.

Fulcīmen, ĭnis, n. 3. *támasz, gyámol, istáp*; das, worauf sich etwas stützt, z. B. Stütze, Pfeiler. Ovid.

Fulcīmentum, i, n. 2. i. q. fulcimen. Cels.

Fulcĭo, fulsi, fultum, fulcīre, 4. *támasztani, megtámasztani, támasztvetni alá*; stützen, durch Stützen, Pfeiler aufrecht erhalten. 2) Trop. v. gr. amicum, rempublicam, Cic. *gyámolítni, felsegélni, segítségül lenni*; stützen, unterstützen, aufrecht erhalten, bestärken, nicht sinken lassen, in der Noth beystehen. 3) *megerősítni, támogatni*; befestigen, verwahren. 4) *erősíti, élesztени*; stärken. Cibis aliquem fulcire, Luer.

Fulcītus, a, um, *támasztott, megtámasztott*; gestützt. Coel. Aur.

Fulcrum, i, n. 2. *gyámol, segítség*; eine Stütze, Unterstützung. Virg. 2) *támasz, oszlop*; die Stütze. Fulcrum lecti; *nyoszolyaldh, ágyláb*; ein Bettfuß, die Bettstolle.

Fulctura, i. qu. fulcura.

Fulgens, tis, o. 3. *fényes, fénylő*; glänzend, schimmernd. 2) candore fulgens, Cic. *tiszta fejér*; weiß. 3) *jeles, derék*; vortrefflich, herrlich. Comp. fulgentior, Sup. fulgentissimus. 4) Oculi fulgentes. Hor. *tűzes, villámló szemek*; feurige, blitzende Augen.

Fulgenter, Adv. *fényesen*; glänzend.

Fulgĕo, fulsi, fulsum, fulgēre, 2. *villámlani*; blitzen. Fulget; *villámlik*, es blitzt. Coelo fulgente, Cic. Iove fulgente, Cic. 2) *fényleni, tündökleni, tsillámlani*; glänzen, schimmern. Auro fulgere, Cic. 3) *feltetszeni, felderülni, mint a' nap, 's a' t.* hervor schimmern, hervor glänzen, sich zeigen. Quum crastina fulserit hora, Ovid. *midőn a' holnapi nap felderül*; wenn der morgende Tag anbrechen wird. Not. Ocurrit hoc verbum etiam in 3-a Conjugatione, fulgit, Luer. fulgĕre, Virg. et Luer.

Digitized by Google

Fulgesco, ĕre, 3. Inchoat. *fényleni, világítni, villámlani kezdeni*; blitzen, schimmern, leuchten.

Fulgētra, ae, f. 1. *villámlás, villám*; der Blitz, das Wetterleuchten. Plin.

Fulgētrum, i, n. 2. id. qu. Fulgetra.

Fulgĭdus, a, um, *villámló, tsillámló*; blitzend, schimmernd. Lucret.

Fulginĭa, ae, f. 1. urbs Umbriae in Italia.

Fulgo, fulsi, fulsum, fulgĕre, 3. *fényleni*; glänzen. Virg.

Fulgor, ōris, m. 3. *villám, villámlás*; der Blitz. 2) *fény, fénylés, tsillámlás*; der helle Glanz, der Schimmer. 3) Trop. v. gr. nominis, Ovid. gloriae, Val. *fényesség, dísz, jelesség*; der Glanz, die sichtbare Vortrefflichkeit.

Fulgur, ŭris, n. 3. *villámlás, villám*; der Blitz, das Wetterleuchten. Cic. 2) *lelövő villám, menykő*; der Blitz, der einschlägt. Virg. Horat. 3) v. gr. solis; *súgár, fény*; der blitzende Schein, Schimmer.

Fulgŭra, ae, f. 1. dea fulguris. August.

Fulgŭrālis, e, *villámlási, villámlást illető*; das Wetterleuchten, den Blitz betreffend.

Fulgŭrat, vide: Fulguro.

Fulgŭrātĭo, ōnis, f. 3. *villámlás*; das Wetterleuchten, Blitzen. Senec.

Fulgŭrātor, ōris, m. 3. *villámlásból jövendölő*; aus dem Blitze weissagend. Cic.

Fulgŭrātus, a, um, *menykőtől megüttetett, menykőüttötte*; vom Blitze getroffen.

Fulgŭrĕus, a, um, *villámló, villámmal teljes*; blitzend, voller Blitze.

Fulgŭrĭo, īvi, ītum, īre, 4. Obs. *villámlani*; blitzen. 2) *menykövekel szórni, menykővel megütni, megüttetni*; Blitze schleudern, durch den Blitz treffen. Plaut.

Fulgŭrītus, a, um, *menykőüttötte*; vom Strahle oder Blitze getroffen.

Fulgŭro, āvi, ātum, āre, 1. *villámlani*; blitzen; fulgarat, Plin. *villámlik*, es blitzt. 2) *tündökleni, fényleni*; blitzen, hervor leuchten, blitzend schimmern.

Fŭlĭca, ae, f. 1. *fú, hóda, szárcsa*; das Bläßchen, Bläßhuhn, eine Art Wasservögel. Virg.

Fūlīgĭnātus, a, um, *kormos*; mit Ruß bestreut. Hieron.

Fūlīgĭnĕus, a, um, *kormos, fekete mint a' korom*; rußig, schwarz wie Ruß.

Fūlīgĭnōsus, a, um, *kormos, korommal feketített, vagy hintett, bémotskolt, 's a' t.* voll Ruß, berußt. Prud.

Fūlīgo, ĭnis, f. 3. *korom*; der Ruß. 2) Met. Verborum fuligines ob oculos jacere, Gell. *érthetetlen beszéddel valakit megvakítni, eltsábítni*; einen mit dunkeln Worten verblenden.

Fŭlix, ĭcis, f. 3. id. qu. Fulica. Cic.

Fullo, ōnis, m. 3. *ruhatisztító, ruhafejéritő*; der die Kleider bey den Römern reinigte und weiß machte. 2) *kallózó, kallós, ványoló*; der Walker.

Fulloniae, ae, f. 1. *kalló, ványoló*; die Walke. Plin.

Fullōnica, ae, f. 1. *kallózás, ványolás*; die Walkerkunst. Plaut. 2) *fejéritő*; die Bleiche. Ulp.

Fullōnĭca, ōrum, n. 2. plur. *kalló, ványoló, v. kallómalom*; die Walkmühle.

Fullōnĭcus, a, um, *kallózást illető*; das Walken betreffend; Officina fullonica; *kallómühely*; die Werkstatt des Walkers. Pand.

Fullōnĭus, a, um, i. q. fullonicus.

Fulmen, ĭnis, n. 3. *villám, menykő*; der Blitz, der herab fährt und einschlägt, Wetterstrahl, Donnerkeil. Cic. 2) Fulmine ictus et percussus, Cic. Ovid. *megütötte a' menykő*; von dem Blitze erschlagen. 2) fulmen fortunae, Cic. *nagy szerentsétlenség*; ein großes Unglück.

Fulmenta, ae, f. 1. *talp, sarutalp*; die Sohle am Schuhe. Plaut.

Fulmentum, i, n. 2. loco: fulcimentum, id. qu. fulcrum. Vitr.

Fulmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *tsattogó menydörgés, menykőhullás*; das Blitzen, Herabschleudern des Blitzes. Senec.

Fulmĭnātor, ōris, m. 3. *menydörgő*; der den Blitz und das Donnern erregt. 2) cognomen Jovis, 3) *káromkodó*; der Scheltworte ausstößt.

Fulmĭnĕus, a, um, *menyköves*; den Blitz oder Wetterstrahl betreffend. 2) Met. *hatalmas, erőszakos, mindent leverő, elpusztító*; mächtig, gewaltthätig, alles zerschmetternd.

Fulmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *erősen menydörgeni, tsattogni, a' menykönek lelőtni, v. hullani*; einschlagen, Blitz herabschleudern, blitzen, donnern. Fulminat, Impers. Virg. *menydörög, tsattog*; es donnert 2) fulminari, *a' menykőtől megüttetni*; vom Donner getroffen werden. 3) *keresztülhatni mint a' meny-*

Digitized by Google

kő, vagy villám; durchdringen wie ein Blitz.

Fultor, ōris, m. 3. *gyámoltó*; der Unterstützer. Ven. Fort.

Fultūra, ae, f. 1. (fulcio) *gyámol, segítség, istáp*; die Stütze, Unterstützung. 2) Trop. *erősítés*, die Stärkung. Plin.

Fultus, a, um, *támasztott, megtámogatott*; unterstützt, gestemmt. 2) Met. Potentia amicorum fultus, Cic. *barátitól segíttetvén*; von Freunden unterstützt.

Fulvaster, a, um, *sárgás*; gelblich.

Fulviānus, a, um, *Fulvii*; Fulvisch.

Fulviaster, i, e. imitator Fulvinii.

Fulvius, a, um, et Subst. Fulvius, ii, m. 2. et Fulvia, ae, f. 1. nomen gentilitium Romanum.

Fulvus, a, um, *sárga, sárgás, aranyszínű, sárgarót*; gelb oder gelblich, goldfarbig, löwenfarbig, röthlich.

Fūmāria, ae, f. 1. *füstike, földfüsti, földfüstfű*; der Erdrauch, die wilde Raute.

Fūmāriōlum, i, n. 2. *füstlyuk*; ein Rauchloch. Tertull.

Fūmārium, ii, n. 2. *füstölő kamara*; die Rauchkammer. Colum.

Fūmĕus, a, um, *füstös, füstölő, füstölgő*; voll Rauch, rauchend, dampfend.

Fūmĭdus, a, um, *füstös, megfüstölt*; räucherig, nach Rauche riechend. 2) *füstös, fekete*; rauchfarbig. 3) *füstös, füstel tele lévő*; voll Rauch, rauchend. Ovid. Plin.

Fūmĭfer, a, um, *füstölő, füstölgő*; rauchend. Virg.

Fūmĭfĭco, āre, 1. *füstöt tsindlni, füstölni*; Rauch machen, räuchern.

Fūmĭfĭcus, a, um, *füstölgő*; Rauch machend. Plaut.

Fūmĭgātio, ōnis, f. 3. *füstölgés*; die Räucherung. Chym.

Fūmĭgātōrium, ii, n. 2. *füstölőedény*; ein Rauchfaß. Gloss.

Fūmĭgātus, a, um, *megfüstölt*; beräuchert. Apul.

Fūmĭgium, ii, n. 2. *füstölés*; das Räuchern. Prisc.

Fūmĭgo, āvi, ātum, āre, 1. *füstölni, füstöt tsindlni*; Rauch machen, räuchern. Varr. 2) *megfüstölni*; räuchern, beräuchern. Colum. 3) *füstölgeni, füstölögni*; Rauch machen, rauchen. Gell.

Fūmo, āvi, ātum, āre, 1. *füstölni, megfüstöt botsátni, mint az égő fa és egyéb, mint a' kémény*; rauchen, einen Rauch von sich geben.

Fūmōsus, a, um, *füstös*; voll Rauch, räucherig. 2) *megfüstölt, füstölt*; geräuchert. Perna fumosa, Hor. *füstölt sódor*; ein geräucherter Schinken. 3) *füstös, füstszagú*; räucherig, nach Rauche riechend.

Fūmus, i, m. 2. *füst*; der Rauch. Vertere omnia in fumum Hor. *mindenét elpazárlani*; alles verthun. Vendere fumum, Apul. vel fumos, Mart. *valakit pusztaszóval vagy igéretekkel tartani*; einen mit leeren Versprechungen abspeisen.

Funale, is, n. 3. *szövétnek, fáklya*; eine Fackel, ein Windlicht. Cic. 2) *kötél*; ein Seil, Strick. Liv.

Fūnālis, e, *kötél, kötélből való*; aus einem Seile oder Stricke bestehend. Cereus funalis, Val. Max. *viasz szövétnek, fáklya*; eine Wachsfackel. 2) *kötélre kötött, kötélen húzó vagy húzható*; was man am Seile ziehet.

Funalis, is, m. 3. id. qu. Funale.

Fūnambŭlo, ōnis, m. 3. id. qu. Funambulus.

Fūnambŭlus, i, m. 2. *kötéltáncoló*; ein Seiltänzer. Ter.

Fūnārius, ii, m. 2. *kötélverő*; ein Seiler. Ammian.

Functĭo, ōnis, f. 3. (fungor); v. gr. muneris, Cic. *hivatal, hivatalban való eljárás, telyesítése, végbevitele valaminek*; das Amt, die Verrichtung, Verwaltung. 2) Functiones animi; *a' lélek munkái*; die Verrichtungen der Seele. 3) *halál, vég, kimúlás*; der Tod, Untergang. Arnob.

Functus, a, um, *a' ki valamit végzett, vagy végrehajtott*; der etwas verrichtet oder verwaltet hat. Laborē functus, Hor. *a' ki valamely munkát elvégzett*; der eine Arbeit verrichtet hat 2) fato functus, Quint. *meghólt*; gestorben.

Funda, ae, f. 1. *parittya*: die Schleuder. Liv. Fundam torquere, Virg. *parittyával hajtani, parittyázni*; schleudern. 2) *húzó, vagy kerítő háló*; ein Netz, Zuggarn 3) *szatyó, zatskó*; ein Schiebsack. 4) *a' gyűrű feje, mellybe a' drágakövet foglalják*; der Kasten an den Ringen, darein die Edelsteine gesetzt werden. Plin.

Digitized by Google

Fundālis, e, 3. *parittyához való, azt illető*; die Schleuder betreffend.

Fundāmen, ĭnis, n. 3. *fundamentom alap, talpkő*; der Grund. Ovid.

Fundāmentālis, e, *fundamentomos, törzsökös*; gründlich, aus dem Grunde, zum Grunde gehörig. Leges fundamentales, JCt.

Fundāmentālĭter, Adv. *fundamentomosan*; gründlich. 2) *fundamentomostól*; von Grunde aus. Sidon.

Fundāmentum, i, n. 2. *fundamentom, talpkő, fenékkő, alap*; der Grund, die Grundfeste. Ponere fundamentum, vel agere, Cic. jacere, Liv. *megvetni a' fundamentomát, letenni vagy lerakni a' talpkövet, 's a' t.* den Grund legen. Pietas est fundamentum omnium virtutum, Cic. Jeci fundamenta salutis Tuae, Cic.

Fundānus lacus, in Italiai hodie Lago di Fondi.

Fundātĭo, ōnis, f. 3. *funddlás, funddtzió, valamit szerzés, valamelly intézetnek állandó fundamentomra való feldllítdsa*; die Gründung, Grundlegung, Stiftung. Vitruv.

Fundātor, ōris, m. 3. *fundáló, szerző, feldllító*; der Grundleger, Gründer, Stifter. Virg.

Fundātus, a, um, *funddlt*; gegründet. Veritate fundatus, Cic. *igasságon épült vagy funddlt*; auf Wahrheit gegründet. 2) *tartós, jól készült*; dauerhaft, gut beschaffen. Comp. fundatior. Sup. fundatissimus. Familia fundatissima; *nagy v. népes familia*; eine zahlreiche Familie.

Fundi, ōrum, m. 2. plur. hodie: Fondi, urbs Italiae.

Fundībālārĭus, ĭi, m. 2. *parittyás*; ein Schleuderer. Veget.

Fundībālātor, ōris, m. 3. idem. Veget.

Fundibalista, ae, f. 1. idem.

Fundibalum, i, n. 2. *kőhajító vagy kőhányó hadimivszer*; eine große Steinschleuder der Alten.

Fundibulus, i, m. 2. i. q. Fundibalarius.

Fundĭto, āre, 1. *tölteni, töltögetni*; hinschütten. 2) verba funditare, Plaut. *sokat és kelletlenül beszéllni, fetsegni*; viel Worte machen, stets schwatzen. 3) Rem funditare, Plaut. *valamit elvesztegetni*; etwas verschwenden. 4) aliquem, Plaut. *valakit hajtással, p. o. parittyából a' földre terltni*; einen darnieder schleudern.

Fundĭtor, ōris, m. 3. *parittyás, t. i. katona, a' Romiaknál*; ein Schleuderer.

Funditus, Adv. *fundamentomostól, fenekestől, fenékig, egészen*; von Grunde aus, ganz und gar, völlig, gänzlich. Cic.

Fundo, āvi, ātum, āre, 1. *funddlni, valaminek a' fundamentomát meg. vetni, feldllítni, szerzeni*; gründen, den Grund zu etwas legen. 2) *építni, készítni*; bauen. Navem fundare, Plaut. 3) *megerősítni, erős vagy tartós lábra állítni*; befestigen, fest und dauerhaft machen. Virg. Cic.

Fundo, fūdi, fūsum, fundĕre, 3. *tölteni, önteni*; gießen, fließen lassen. Lacrymas fundere, Virg. *sirni, könyeket kullatni*; Thränen vergießen. 2) v. gr. aliquid e patera Cic. *kitölteni, kiönteni*; ausschütten. 3) aes fundere, Plin. *értzet v. rezet olvasztani*; Erz gießen, schmelzen. Vitrum fundere, Plin. *üveget olvasztani, fújni*; Glas machen. 4) *teremni, magából kiadni, hozni*; hervorbringen, von sich geben. Terra fruges fundit, Cic. Quem Maja fudit, Virg. *a' kit Mdja szült*; den die Maja geboren hat. Preces a pectore fundere, Virg. *könyörögni*; bethen. Versus extempore fundere, Cic. *minden rákészülés nélkül (hevenyében) verseket mondani, vagy irni*; Verse hersagen oder machen, ohne sich zu besinnen. Jocularia fundere. Liv. *tréfálódni*; Scherz treiben. 5) *kiterjeszteni, kiszéleslteni*; ausbreiten, erweitern, ausdehnen. Se in omnes partes fundere. Colum. *mindenfelé kiterjedni*; sich überall ausbreiten. 6) *földre terltni, vetni, vagy leejteni*; zu Boden werfen, hinstrecken. Fundere hostes, Cic. *az ellenséget megverni*; den Feind schlagen. Fundi in alga, Val. Flacc. humi, Virg. *lehevereduni*; sich hinwerfen, hinlegen.

Fundŭla, ae, f. 1. *térjmeg útsza, vagy köz*; ein Gäßchen ohne Ausgang. Varr. 2) *parittya*; eine Schleuder.

Fundŭlus, i, m. 2. *vakbél hurka*; der blinde Darm. Varr. 2) cognomen Romanum.

Fundus, i, m. 2. *fenék, feneke vagy alja valaminek, p. o. edénynek, folyóvíznek*; der Grund, der Boden. Largitio non habet fundum, Prov. Cic. *a' sürü jótétel kamat*

Digitized by Google

kifogyasztja az embert, vagy hamar feneket ér; der häufig verschenkt, wird bald erschöpft. 2) *telek, fekvő jószág*; der Grund, liegendes Gut, Grundstück. 3) *valamit helybe hagyó, megerősítő*; der etwas genehmigt, und dadurch der Sache eine Festigkeit gibt. Nisi populus fundus factus esset, Cic. *hanemha a' nép elfogadta és helybehagyta volna*; außer wenn es das Volk auch angenommen und gebilligt hätte.

Fünébris, e, 3. *halotti*; die Leiche betreffend. Epulum funebre, Cic. *halotti tor*; das Leichenmahl. Vestimentum funebre, Cic. *gyász*; das Trauerkleid. Justa funebria, Liv. *halotti pompa, utolsó tisztesség*; Leichenceremonien. 2) *halálos, szomorú, szerentsétlen*; tödtlich, traurig, unglücklich. Hor.

Fünéra, ae, f. 1. *a' megholtnak leghözelebb való rokona*, (*asszony, leány*), *p. o. anyja, testvére, 's a't.* die allernächste Anverwandtinn des Verstorbenen.

Fünérárius, a, um, *halotti, halottat illető*; die Leiche betreffend, damit sich beschäftigend.

Fünérátio, önis, f. 3. *halottemetés*; das Begräbniß. Mart. Cap.

Fünérátor, öris, m. 3. *halottas ember, halottra hivogató*; ein Leichenbestatter. Gloss.

Fünérátus, a, um, *eltemetett*; begraben. Gloss.

Fünéreus, a, um, *halotti, halottra való*; die Leiche betreffend, dahin gehörig. 2) *halálos, szomorú, szerentsétlen*; Leichen verursachend, tödtlich, traurig für Jemanden, unglücklich. Ovid.

Fünéro, ávi, átum, áre, 1. *eltemetni*; zur Erde bestatten, begraben. Sueton. 2) *megölni*; tödten. Horat.

Fünéror, átus sum, ári, 1. *eltemetni*; beerdigen. Capitol.

Fünestátus, a, um, *eltemetett*; begraben, zur Erde bestattet. Salv.

Fünéste, Adv. *szerentsétlenül, szomorú módon*; unglücklich, traurig. Firm.

Fünésto, ávi, átum, áre, 1. *gyilkossággal megfertéztetni, gyászba boritni*; mit einem Morde verunreinigen, oder betrüben. Catull. 2) *eltemetni*; begraben. Salv.

Fünestus, a, um, *halálos, szerentsétlen, szomorú, gyászos*; tödtlich, unglücklich, traurig für Jemanden. 2) Vestis funesta, Cato. *gyászruha, gyász*; Trauerkleid. 3) *rettenetes, veszedelmes*; schrecklich, gefährlich.

Fünétum, i, n. 2. *lugos*; bogenförmig gebundener Wein, eine Art von Weinlaube. Plaut.

Fungor, ctus sum, fungi, Dep. 3. cum Ablat. munere, officio, Cic. *eljárni valamiben, telyesitni, végbevinni, tenni, megtselekedni valamit*; thun, verrichten, verwalten. Supremo in aliquem officio fungi, Curt. Ter. *valakinek az utólsó tiszteletet megadni*; einem die letzte Ehre erweisen. Officium fungere, cum Accus. Terent. 2) *valaki vagy valami helyett lenni, más kötelességét tenni, hellyett, v. gyanánt lenni*; etwas statteines andern verrichten, die Stelle vertreten. Fungar vice cotis, Hor. *fenkő gyanánt leszek*; i. vertrete die Stelle des Wetzsteines. Pro cultura fungi, Colum. *támasz gyanánt lenni*; zur Stütze dienen. 2) *használni, hasznot tenni valamiben, szolgálni valami végre*; nützen, zu etwas dienen. 3) prospera fortuna fungi, Cic. *szerentsésen élni*; glücklich leben. 4) *végezni, elvégezni*; vollenden, überstehen. Fato fungi, Quint. vel morte, Ovid. vel diem, Justin. *meghalni*; sterben. 5) *kiállani, szenvedni*; leiden; multa mala functus, Lucret.

Fungósus, a, um, *taplós*; fd. wammig, löcherig od. locker wie ein Schwamm. Plin.

Fungus, i, m. 2. *gomba*; Erdschwamm, Pilz, Morchel. Horat. 2) *gyertyabél*; der Docht im Lichte. Virg. *a' gyertya vagy méts karnva*; die Lichtschnuppe. 3) Met. *buta, ostoba ember*; ein dummer Mensch. Virg. 4) *vadhús a' sebben*; wild Fleisch in Wunden. Med.

Fünículus, i, m. 2. *vékony kötél, istráng, spárga*; ein kleines dünnes Seil, ein Spagat. Cic.

Fünis, is, m. 3. *kötél*; das Seil, der Strick, Tau. 2) Met. funem ducere. Hor. Prov. *vinni vagy igazgatni a' dolgot*; den Tanz anführen.

Fünus, éris, n. 3. *halott, holttest*; Leiche, todter Leichnam. 2) *halotti temetés, temetés, halott, halotti*

Digitized by Google

pompa; Beerdigung mit allen Ceremonien, Leichenceremonien, Leichenbegängniß, wofür wir auch oft Leiche sagen. Funus alicui facere, Cic. *valakit tisztességesen eltemetni, valakinek temetést tartani*; einem ein Leichenbegängniß halten. 3) *rakdsa, mellyen a' hóltakat megégették*; der Scheiterhaufen. Svet. 4) *halál*; der Tod. Crudeli funere exstinctus, Virg. 5) *végveszedelem, elveszés*; der Untergang. Funus reipublicae, Cic.

Fŭo, fŭi vel fŭvi, fŭĕre, 3. Obsol. id. qu. sum, fui, etc.

Fŭr, Gen. fŭris, c. 3. *tolvaj, lopó*; ein Dieb; fur manifestarius, Plaut. *szivány*; ein öffentlicher ergriffener Dieb. 2) *rabszolga, gazember*; ein Sclave, ein Schurke, Kerl. Virg.

Fura, ae, f. 1. dea furum. Mart. Carp.

Fŭrācĭtas, ātis, f. 3. *lopásravaló hajlandóság*; die Neigung zum Stehlen.

Fŭrācĭter, Adv. *tolvaj módon*; diebisch, auf diebische Art: furacissime.

Fŭrātor, ōris, m. 3. *lopó, tolvaj*; ein Dieb.

Fŭrātrīna, ae, f. 1. *tolvajság*; das Stehlen, der Diebstahl. Apul.

Fŭrax, ācis, Adj. *tolvaj, ragadozó kezű*; zum Stehlen geneigt, der leicht stiehlt, diebisch. Cic. furacissimae manus, Cic. nihil est furacius illo, Martial.

Furca, ae, f. 1. *villa*; die Gabel. 2) *akármelly villaforma eszköz*; alles was gabelförmig ist. 3) *pelengér*; ein tragbarer Schandkloz oder Galgen, um die Sclaven zu geißeln. 4) cancrorum furcae, Apul. *rákláb, rákollói*; Krebsscheeren.

Furcĭfer, i, m. 2. *pelengérbe való, akasztófára való*; ein henkenswürdiger Schelm, ein Galgenschwengel.

Furcilla, ae, f. 1. *villátska, kis villa*; ein Gäbelchen.

Furcillātus, a, um, *kétágú, villaforma*; gabelförmig, zweyspitzig. Varr.

Fŭrcŭla, ae, f. 1. l. q. furcilla.

Fŭrens, tis, o. 3. *dühös, dühösködő*; wüthend, rasend.

Fŭrenter, Adv. *dühösen, dühösködve*; wüthend, rasend. Cic.

Furfur, ŭris, m. 3. *korpa*; die Kleyen. Plaut. 2) *korpaforma bőrfoszlás a' fejen, fejkorpa*; Schuppen auf dem Kopfe und auf der Haut. Plin.

Furfŭrāceus, a, um, *korpás, korpaforma*; kleyenförmig. Fulg.

Furfŭrĕus, a, um, *korpa, korpából való*; aus Kleyen. Gell.

Furfŭrōsus, a, um, v. gr. color, Plin. *korpanemű, korpaforma*; kleyenförmig. 2) *korpás, korpával tele*; voller Kleyen.

Furĭa, ae, f. 1. (furo), *dühösség, düh*; die Wuth, Raserey. Furiis accensus, Virg. furias concepit, Virg. *dühösködni kezdett, neki dühösödött*; gerieth in Wuth. Furiae justae, Virg. *méltó boszszankodás*; heftiger gerechter Zorn. 2) *indúlatosság hevessége*; heftige Begierde. Sil. *nagy ijjedtség*; heftiger Schrecken. Cic. 3) tres deae ultionis, nempe: Aleeto, Megaera, et Tisiphone. Svet.

Fŭrĭālis, e, *dühös, dühösködő*; furienmäßig, wüthend, unsinnig. 2) *dühösséget szerző v. okozó*; in Wuth und Raserey setzend. Ovid.

Fŭrĭālĭter, Adv. *dühösködve*; furienmäßig, unsinnig, rasend.

Fŭrĭātus, a, um, *dühös*; wüthend.

Fŭrĭbundus, a, um, i. q. furens, *dühös, dühösködő*; wüthend, rasend, unsinnig.

Fŭrīnus, a, um, (fur), *tolvajokat illető*; die Diebe betreffend. Plaut. 2) Furina, Dea, i. e. dea furum.

Fŭrĭo, āvi, ātum, āre, 1. *neki dühösítni*; wüthend, rasend, unsinnig machen. Horat. Furiatus, a, um, *neki dühödt*; wüthend, rasend, unsinnig. Virg. et Ovid.

Fŭrĭo, īre, 4. *dühösködni*; wüthend, rasend seyn. Sidon.

Fŭrĭōse, Adv. *dühösködve, mérgében atsarkodva*; wüthend, rasend, unsinnig. Cic.

Fŭrĭōsus, a, um, *dühösködő, dühös, mérgében atsarkodó*; voller Wuth oder Raserey, wüthend, rasend, vor Zorn rasend. 2) *fenekedő, p. o. a' köztársaság ellen*; einer der wider die Republik wüthet. Cic.

Fŭrĭus, ĭi, m. 2. cognomen Romanum. Hinc: Furius, a, um, v. gr. lex, Cic.

Furnācĕus, a, um, (furnus), v. gr. panis, *kementzében sült v. sütött*; in Ofen gebacken. Plin.

Furnārĭa, ae, f. 1. sc. ars. *kenyérsütés, kenyérsütő mesterség*; das Beckerhandwerk. Furnariam exercere, Svet. *kenyeret sütni, kenyérsütő lenni*; ein Bäcker seyn.

Furnārĭus, a, um, *kenyérsütő kementzét illető*; den Backofen betreffend.

Digitized by Google

Furnārius, ii, m. 2. *kenyérsütő*; ein Becker.

Furnius, a, um, nomen gentilitium Romanum. Liv.

Furnus, i, m. 2. *sütőkemencze*; ein Backofen. Plaut. Ovid.

Fŭro, ui, rĕre, 3. *dühösködni, eszén nem lenni p. o. mérgében, a' nagy indúlatoskodás miatt*; rasen, wüthen, toben, seines Verstandes nicht máchtig seyn. Belluae in suos acrius furunt, Curt. 2) v. gr. furit tempestas ignis, Cic. *dühösködni, törni, rontani, pusztítni*; wüthen, toben, verheeren. 3) *tsintalankodni, pajkoskodni*; ausgelassen seyn, schwärmen. Dulce mihi est furere, Hor.

Fūror, ātus sum, āri, (fur), aliquid alicui vel ab aliquo, Cic. *lopni, ellopni valamit*; stehlen, entwenden. 2) se furari, Virg. *elsuhanni, elszökni*; sich wegschleichen. 3) vultus veste, Senec. *eltakarni*; bedecken.

Fŭror, ōris, m. 3. *dük, dühösség, dühösködés*; die Wuth, Raserey. Cic. 2) *rajoskodás, elragadtatás*; die Begeisterung. Cic. 3) *szertelen kivánság, kivánás kórsága*; heftige Begierde. Lucri furor, Sen. Furor laudis, Sil.

Furtĭfĭcus, a, um, *tolvajkodó, lopásra szokott*; des Stehlens gewohnt, diebisch. Plaut.

Furtim, Adv. *lopva, orozva, titkon, titkosan, alattomban*; verstohlener Weise, insgeheim, unvermerkt.

Furtīve, Adv. i. q. furtim.

Furtīvus, a, um, *lopott, nem igaz úton szerzett*; gestohlen. Res furtivas vendere, Plaut. 2) *titkos, alattomos, orozva való*; heimlich. Furtivae excursiones, Liv. *alattomos portyázás, v. szagúldozás*; heimliche Streifereyen.

Furtum, i, n. 2. (fur), *tolvajság, lopás*; ein Diebstahl. Furtum facere, Cic. *lopni*; stehlen. Furti damnari, Cic. *tolvajsággal vádoltatni*; sich des Diebstahls schuldig machen. 2) *titkos, alattomos tett, orozás*; eine heimliche That. 3) *házasságtörés, nőspárznaság, parázndlkodás*; der Ehebruch, die Hurerey. Puer furto conceptus, Ovid. *fattyúgyermek*; ein Kind im Ehebruche gezeugt. 4) furta belli, Virg. *hadifortély*; Kriegslist. 5) *meglepés, véletlen rárontás, v. rárohanás*; eine Überraschung, ein unvermutheter Überfall.

Fūrunculus, i, m. 2. (Dim. a fur.) *kis tolvaj*; ein kleiner Dieb. 2) *tüzes kelés*; ein hitziges Geschwür.

Furvesco, ĕre, 3. *feketélleni, feketévé, v. setétszínűvé lenni*; schwarz oder dunkelfarbig werden.

Furvus, a, um, *fekete, kormos, barátszín, setétszín, homályos*; schwarz, dunkel.

Fuscātor, ōris, m. 3. *setétítő, feketítő, homályosító*; der Verdunkler, Verfinsterer, Schwärzer.

Fuscīna, ae, f. 1. *szigony*; eine Fischergabel. 2) *ábrázolva*; eine Fleischgabel. 3) i. q. tridens Neptuni.

Fuscĭnŭla, ae, f. 1. Dim. a Fuscina.

Fuscĭtas, ātis, f. 3. *feketeség, homályosság, setétség, barnaság*; die Schwärze, Dunkelheit, Finsterniß.

Fusco, āvi, ātum, āre, 1. *feketíteni, barnítni, szürkíteni*; dunkelbraun oder schwärzlich machen. 2) e. gr. diem, Ovid. *meghomályosítni, megsetétítni*; verdunkeln.

Fuscus, a, um, *barna, setétbarna, feketés, barátszín*; braun, dunkelbraun, schwärzlich. 2) Trop. e. gr. vox, Cic. *siket*; dumpf.

Fūse, Adv. e. gr. dicere, Cic. *bőven, kiterjeszkedve*; ausgebreitet, weitläuftig. Comp. -ius, Cic. Uberius ac fusius disputare, Cic.

Fūsilis, e, *öntheto, tölthető*; was sich gießen läßt. 2) e. gr. numen, Prud. *öntött, formált, faragott*; gegossen, gebildet.

Fūsĭo, ōnis, f. 3. *öntés, kiöntés, töltés*; der Guß, Ausguß. 2) *olvasztás*; die Schmelzung.

Fūsius, a, um, i. q. Fusius. Obsol.

Fūsor, ōris, m. 3. *öntő, rézmívöntő, olvasztó*; ein Gießer, Rothgießer, Schmelzer.

Fūsōrĭum, ii, n. 2. *öntő műhely*; eine Gießhütte. 2) *öntőforma*; eine Gießform. 3) *olvasztó kemencze*; ein Schmelzofen. 4) *öntés*; der Guß.

Fusterna, ae, f. 1. *fenyőfa felső részei*; der obere Theil der Tanne.

Fustibălus, i, m. 2. *hadimívszer, melly egy hosszú rúdból v. botból áll, mellynek közepén parittya van*; eine Kriegsmaschine, bestehend aus einem langen Stocke mit einer Schleuder in der Mitte. Veget.

Digitized by Google

Fustĭcŭlus, i, m. 2. Dim. *botocska, kis darab fa, páltzátska husángotska*; ein Stückchen Holz.

Fustĭgātĭo, ōnis, f. 3. *meghusángolás, páltzázás, v. botozás*; die Abprügelung.

Fustĭgātus, a, um, *meghusángolt, páltzázott, v. botozott, megvert*; geprügelt, geſchlagen.

Fustĭgo, āre, 1. *meghusángolni, páltzázni, botozni, v. verni*; mit Prügeln ſchlagen.

Fustim, Adv. *bottal, husánggal, doronggal*; mit einem Knittel oder Prügel. Fustim interimere, Val. Max. *agyon verni*; zu Tode prügeln.

Fustis, is, m. 3. *dorong, husáng, bot, páltza*; ein Knittel, Prügel, Stock. Alicui fustem impingere, aliquem male mulctare fustibus, Cic. *valakit meghusángolni, megbotozni, megpáltzázni*; einen prügeln.

Fustitudĭnus, a, um, (fustis et tundo) e. gr. fustitudinae insulae, Plaut. i. e. ergastula.

Fustŭārĭum, ii, n. 2. (scil. supplicium, Cic.) *halálra verés büntetése*; die Strafe zu Tode geprügelt zu werden. 2) *tsapatóhely, tsapatópad, deres*; eine Schlagbank. Gloss.

Fustŭārĭus, ii, m. 2. *verő, hajdú, porkoláb, poroszló, lovdszinas*; einer der einen prügelt, ein Stallknecht.

Füsūra, ae, f. 1. e. gr. plumbi, Plin. *olvasztás, öntés*; die Gießung, Schmelzung.

Füsus, a, um, (fundo), *öntött, töltött*; gegoſſen. 2) *olvasztott*; geſchmolzen. 3) *bő*; weitläuftig. 4) *kiterjesztett*; ausgebreitet. Superstitio fusa per gentes, Cic. *szélesen elterjedt balvélekedés*; ein weit ausgebreiteter Aberglaube. 5) *elűzött, megvert*; verjagt, geſchlagen. Acies in fugam fusa, Liv. *űzőbe vett hadisereg*; eine in die Flucht gebrachte Armee. 6) e. gr. venter, Cels. *hasmenés*; der Durchfall. Comp. -ior. Gell.

Füsus, us, m. 4. *öntés*; das Gießen.

Füsus, i, m. 2. *orsó*; die Spindel. Lanam in fila tenuate fuso, Plin. *gyapjút fonni*; Wolle ſpinnen. Versare pollice fusum, *fonni*; ſpinnen. Etiam: Fusum, i, n. 2. hereditas ad fusum a lancea transit, Leg. Antiq. *leány ágra száll az örökség*; die Erbſchaft kommt auf die Weiber.

Fütātim, Adv. *bőségesen, elégen túl*; überflüſſig.

Fütĭle, Adv. *rosszúl, tsekélyűl, helytelenül, nem jól*; ſchlecht, nicht recht, nicht gut.

Futĭle, is, n. 3. vas quoddam lato ore, fundo angusto, quo utebantur in sacris Vestae, in quibus aquam in terram ponere piaculum est.

Fütĭlis, e, *haszontalan, foganatlan, sikeretlen*; nichtig, unnütz. 2) e. gr. haruspex, Cic. *gaz, semmirevaló, semmirekellő*; nichtswürdig. 3) *fetsegő, lotskafetske, tséltsap, kiben nem áll meg a' szó*; der nichts bezahlen kann. 4) *múlandó, nem állandó*; vergänglich, nicht dauerhaft.

Fütĭlĭtas, ātis, f. 3. *semmirekellőség, haszontalanság, tséltsapság*; die Nichtswürdigkeit.

Fütĭlĭter, Adv. *kijjában, haszontalanúl*; leichtfertig, unnütz.

Füto, āre, 1. i. q. arguo.

Fütum, i, n. 2. *vizesedény*; ein Waſſergeſchirr.

Fütŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. e. gr. aliquam Martial. *elhálni valakit, velehálni, v. testiképen közösülni valakivel*; bey einer ſchlafen, ſich fleiſchlich vermiſchen.

Fŭturus, a, um, (ab inusit. verbo Fuo, pro Sum) *jövendő*; zukünftig. Ignarus futuri, *a' ki nem tudja a' jövendőt*; der das Zukünftige nicht weiß. 2) quid futurum? Curt. *mi leszsz még végre?* was wird es endlich werden.

Fütūtĭo, ōnis, f. 3. *velehálás, elhálás, testiközösülés*; der Beyſchlaf, die fleiſchliche Vermiſchung.

Fütūtor, ōris, m. 3. i. e. qui futuit, Martial.

Fütūtrix, īcis, f. 3. i. e. quae futuit.

Fütūtus, a, um, (futuo) *fajtalanságra használt*; zur Unzucht gebraucht.

Digitized by Google

G.

G, In verborum Praeteritis mutatur in C. e. g. Legor, lectus sum etc. 2) Citra necessitatem saepe adhibetur, v. g. Grumentum pro Frumentum. 3) In antiquis notis extat haec litera sola, et denotat Gaudium, Gentem, Genium, Gellium, Gaium, Gratiam etc.

Găbăles, um, m. 3. plur. populus antiquus Aquitaniae.

Gabalĭum, ĭi, n. 2. *füszerszámos plánta neme Arábiában*; eine gewiſſe gewürzhafte Pflanze in Arabien.

Găbălus, i, m. 2. *villa*; eine Gabel. 2) *akasztófa, keresztt az országút szélén*; ein Galgen, ein Kreuz an der Landſtraße. 3) *akasztófáraváló, akasztófa virága, motskolódó szó*; ein Galgenvogel, ein Schimpfwort. Macrin. ab. Capitol.

Găbărae, ārum, f. 1. plur. *bébalzamozott hóltestek, múmiák*; Mumien. Augustin.

Găbăta, ae, f, 1. *tál, mélytál, boritótál*; eine Schüſſel, ein Napf.

Găbbăra, ae, f. 1. i. q. Gabarae.

Găbiēni, ōrum, m. 2. plur. incolae urbis Gabiorum.

Găbii, ōrum, m. plur. urbs Latii.

Găbiniānus, a, um, *Gabiniusi, Gabiniusról nevezett*; Gabiniſch, vom Gabinius benannt.

Găbīnius, ii, m. 2. nomen gentilitium Romanum. 2) Adj. *Gabiniusi*; Gabiniſch.

Găbīnus, a, um, *Gabiumba, v. onnan való, oda tartozó, ott szülletett*; in oder aus Gabii, dahin gehörig, dort gebürtig. 2) Gabinus cinctus, est toga sic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia revocata hominem cingat.

Gădes, ium, f. plur. urbs et insula Hispaniae, hodie: Cadix.

Gădĭtānus, a, um, *Kádiksz szigetéhez tartozó*; zur Inſel Cadix gehörig. Gaditanum fretum, Plin. *Gibraltár 's A'sia közt a' tengerszorossa*; die Meerenge zwiſchen Gibraltar und Afrika.

Gaesum, i, n. 2. *régi Gallusok 's más nemzetek hajitódárdája*; leichte Wurfſpieße, deren ſich die Gallier und andere Nationen bedienten. Caes.

Gaetŭlĭa, ae, f. 1. regio Africae. 2) i. q. Africa. Etiam: Getulia.

Gaĕtŭlus, i, m. 2. *Getuliai lakos*; ein Getulier.

Gāgātes, ae, m. 1. *gagáthkő, földbal'sam, fekete fényes földiszurok neme*; ein Gagat, Bergwachs, eine Art ſchwarzes, glänzendes Erdpech.

Gălactītes, ae, m. 1. *tejkő, fejérmárvány*; ein Milchſtein, weißer Marmorſtein.

Gălactŏpŏta, ae, m. 1. *tejivó, tejjelélő*; ein Milchtrinker. Colum.

Gălānga, ae, f. 1. *gálga*; Galgant, Calmus.

Gălăbĭcĭdes, et Galarictis, is, m. 3. *a' Nilusban bóven találtató kő neme*; ein gewiſſer Stein, der in dem Nilfluſſe häufig angetroffen wird.

Galaesus, i. q. Galesus.

Gălăta, ae, c. 1. incola Galatiae regionis.

Gălătĕa, ae, f. 1. Nympha marina, Nerei et Doridis filia. Virg. 2) *szép téj v. hó fejérségű leány*; eine ſchöne milchweiſſe Jungfrau.

Galatia, ae, f. 1. regio Asiae minoris. Galaticari, Tertull. est Galatas imitari. 2) urbs Italiae.

Gălătĭcus, a, um, *Galatziai*; Galatiſch. Rubor Galaticius, Tert.

Gălaxĭas, ae, m. 1. *országút az égen*; die Milchſtraße am Himmel. 2) *öszonyos fejérkő, veres erekkel*; ein milchweißer mit rothen Adern gezierter Stein.

Galba, ae, f. 1. *kukatz*; ein Würmchen, Milbe.

Gălba, ae, m. 1. cognomen Romanum. 2) *kövér ember*; ein fetter Menſch.

Galbănātus, a, um, *sárga köntösbe öltözött*; gelb gekleidet.

Galbănĕus, a, um, *galbántsipból való*; aus Galban

Galbănum, i, n. 2. *galbántsipa*; das Gummi von einer doldentragenden Pflanze in Syrien. (Bubon galbanum L.)

Galbănus, a, um, *lágy, gyenge puha*;

Digitized by Google

weich, zärtlich. 2) *égszínű*; himmelblau. 3) Trop. Mores galbani, Martial. i. e. molles.

Galbĕus, a, um, *lágy, gyenge*; weich, weichlich. e. gr. vinculum. Sveton. *gyenge kötés*; weiche, ſanfte Binde.

Galbĭnātus, a, um, i. q. Galbanatus.

Galbĭnĕus, a, um, *sárgás*; gelblich.

Galbĭnus, a, um, i. q. Galbanus.

Galbŭla, ae, f. 1. *sárga aranybegy, sárgarigó, sármalinkó*; ein Goldamſel. 2) Galbus, a, um, *zöldessárga*; grüngelb. 2) *égszín*; himmelblau. 3) *lágy, gyenge, puha*; weich, zart.

Gāle, es, f. 1. *menyét, menetke*; ein Wieſel. Plin.

Gălĕa, ae, f. 1. *sisak*; ein Helm. Galeam induere, Caes. Varr. *sisakot tenni fel*; den Helm aufſetzen. 2) Trop. *áfrikai tyúk búbja*; die Haube auf den afrikaniſchen Hühnern. Colum.

Gălĕāris, e, (galea), *sisakot illető*; den Helm betreffend.

Gălĕārius, a, um, (galea), *sisakkal bánó*; mit dem Helm ſich beſchäftigend. 2) Subs. *sisakhordozó*; ein Helmträger.

Gălĕātus, a, um, *kinek sisak van a' fején*; der einen Helm auf hat.

Gălēna, ae, f. 1. *ónglét, mdz*; der Bleyglanz. 2) *gletetzet*; das Bleyerzt. 3) *görögtzérusza*; das Bleyweiß.

Gălēnĭcus, a, um, *Galénus orvost illető*; den Arzt Galenus betreffend.

Gălēnum, i, n. 2. urbs Italiae in Campania.

Gălēnus, i, m. 2. medicus nobilissimus Pergamenus.

Gălĕo, āvi, ātum, āre, 1. (galea) *sisakot feltenni, sisakba öltözni*; einen Helm aufſetzen.

Galeobdolon, vide: Galeopsis.

Gălĕŏla, ae, f. 1. Dim. *sisakotska*; ein Helmchen. 2) *mély edény, p. o. tál*; ein vertieftes Geſchirr.

Gălĕopsis, is, f. 3. Gălĕobdŏlon et Galion, *vérestorkú mamó*; gelbe Neſſelblume.

Gălĕōtae, ārum, m. 1. plur. vates Sicilienses.

Gălĕōtes, ae, m. 1. *gyék, v. gyik neme*: eine Art Eidechſen. 2) *kosperdorrúhal*; ein Schwertfiſch.

Gălĕrĭcŭlum, i, n. 2. Dim. *kis sapka, süveg, kutsma, v. kalap*; eine kleine Mütze, kleiner Hut.

Gălērītus, a, um, *sapkás, süveges, kutsmás, kalapos, a' kinek effélével van befedve a' feje*; mit einer Mütze, Haube oder Hute bedeckt.

Gălērĭum, ĭi, n. 2. *vidrabőr süveg*; ein Hut von geſchlachteten Otterfellen.

Gălērus, i, m. Gălērum, i, n. 2. *kerek kalap, hegyes sapka, v. süveg, mint a' pogány papoké volt*; ein runder Hut, eine ſpitzige Mütze, wurde getragen von den alten Prieſtern. 2) *vendéghaj*; falſches Haar, ein Haarputz. 3) *ró'sabimbó*; eine Roſenknoſpe.

Gălēsus, i, m. 2. fluvius Italiae inferioris.

Gălĭlaĕa, ae, f. 1. regio Judaeae.

Galilaeus, a, um, *Galiléai*; Galiläiſch.

Galium, ĭi, n. 2. *galaj, kásafű*; Klebkraut.

Galla, ae, f. 1. *guhó, gubats, gubits, suska*; ein Gallapfel. 2) *vargafeketitő*; die Schuſterſchwärze. 3) *rossz feketés színű bor*; ein ſchlechter ſchwärzlicher Wein. 4) i. q. Gallus, *Cybele herélt papja*; ein caſtrirter Prieſter der Cybele.

Gallaecĭa, ae, f. 1. *Gallicia Spanyolországban*; Gallicien in Spanien.

Gallĭa, ae, f. 1. *Gallia tartományja, ma: Frantziaország*; die Landſchaft Gallien, heut zu Tage Frankreich. Antiquitus Gallia omnis divisa erat in tres partes, ut pote: in Galliam Cisalpinam, seu Togatam, Braccatam, et Comatam.

Galliambus, vide: Gallijambus.

Gāllĭārĭus, et Gallicarius, a, um, *guhóhoz, v. gubitshoz való*; zu den Gallapfeln gehörig. 2) ad sacerdotes Cybeles pertinens.

Gāllĭārĭus, ĭi, m. 2. *varga, tserzővarga, v. más kézimesterember, kinek gubats kell a' mesterségéhez*; ein Gerber, oder auch andere Handwerksleute, welche Gallapfel zu ihrer Handthierung brauchen.

Gallĭcae, vide: Gallicus.

Gallĭcānus, a, um, *Galliai, Gallidba, v. onnan való*; in oder aus Gallien, Galliſch.

Gāllĭcāntus, us, m. 4. i. q. Gallicinium, *kakaskidltás, kakasszó, kukurékolás, kikirékelés*; das Hahnengeſchrey.

Digitized by Google

Gallice, Adv. *Galliai módon, v. módra*; Gallisch, auf Gallische Art.

Gallicinium, ii, n. 2. *kakasszó, kukurékolás*; das Hahnengeschrey. 2) *kakasszókori idő, éjjel*; der Theil der Nacht, da die Hahne krähen.

Gallicus, (Gallicrus) ūris, n. 3. *kakasszárú muhar*; der Hahnenfuß, ein Kraut.

Gallicus, a, um, *Galliai, Frantzia*; Gallisch, Französisch. e. gr. morbus, Med. *frantzia, undok nyavalya*; die Franzosen, die venerische Krankheit.

Galliiambus, i, m. 2. cantilena sacerdotum Cybeles.

Gallina, ae, f. 1. (gallus), *tyúk, tik*; eine Henne. e. gr. glociens; *kotlóstyúk*; eine Gluckhenne. e. gr. incuba, v. matrix; *kotló, tojást költő tyúk*; eine Bruthenne. Gallina cecinit, Ter. *kárált, v. káritsolt a' tyúk*; die Henne hat gekräht. Albae gallinae filius, Juv. Prov. *szerentsefija, boldog ember*; ein glücklicher Mensch.

Gallinăcĕus, a, um, *tyúki, tiki, tyúk, tik*; von Hühnern. Pulli gallinacei, Varr. *tsirke, tsibe*; junge Hühnchen. e. gr. mas, Svet. *kakas, házikakas*; der Haushahn. Subs. Gallinaceus, *kakas, házikakas*; der Haushahn.

Gallinarium, ii, n. 2. *ketretz, tyúkól, tikól*; ein Hühnerhaus.

Gallinarius, ii, m. 2. *tyúktenyésztető, v. nevelő, tyúkász, tikász, tyúkpásztor*; der Hühner erziehet, der Hühnerwärter.

Gallinārius, a, um, *tyúkhoz tartozó, v. való*; zu den Hühnern gehörig. e. gr. scala, Cels. *tyúkülő*; eine Hühnersteige.

Gallinŭla, ae, f. 1. Dim. *tyúkotska, tikotska*; ein Hühnchen.

Gallius, a, um, i. q. Gallicus, Sallust.

Gallo, āre, 1. *oktalanúl rajoskodni, esztelenkedni, dühödni, mint u' Cybele papjai*; schwärmen, unsinnig wüthen, wie die Priester der Cybele.

Gallograecia, ae, f. 1. i. q. Galatia, regio Asiae minoris.

Gallulasco, ĕre, 3. *megtsattanni, férfiassá lenni, (a' hangról mondatik)* sich brechen, männlicher werden, (von der Stimme).

Gallŭlus, a, um, Dim. *Galliai*; Gallisch.

Gallus, i, m. 2. *kakas*; ein Hahn. Sub galli cantum, Hor. *virradtakor*; bey anbrechendem Morgen. Galli venter, Prov. *nagyevelő, nagybélű*; ein Vielfraß. 2) *Frantzia*; ein Franzose. 3) i. q. sacerdos Cybeles. 4) fluvius Phrygiae. 5) cognomen Romanum.

Gallus, a, um, i. q. Gallicus, Martial.

Galumna, ātis, n. 3. *fófedél*; eine Kopfdecke. Mart. Cap.

Gamba, ae, f. 1. *körőm, p. o. ló, v. szamárkörőm*; der Huf.

Gambōsus, a, um, e. gr. animal, Veget. *dagadtkörmű*; am Hufe geschwollen.

Gămēlĭco, ōnis, m. 3. nomen mensis unius apud Athenienses.

Gamma, ae, f. 1. litera Graeca, Latinorum G.

Gămmărus, i, m. e. *tengeri rák*; ein Seekrebs, Hummer. Mart. Gammari lapilli, *rákszem*: Krebsaugen. Gammari crusta, *rakhéj, v. héj*; Krebsschalen. Gammari chelae, *rákollói*; Krebsscheeren.

Gănĕa, ae, f. 1. *közönséges hely, hol pénzért ebédet 's vatsorát ehetik az ember, vendégfogadó, piatzikonyha (latzikonyha)*; ein Ort, wo öffentlich für Geld gespeiset wird, Garküche. 2) *ivó, részegeskedő, tombérozó, és bordélyház*; ein Saufe und Hurenhaus. 3) *étel, finom eledel*; das Essen, die delicate Speise.

Gănĕārius, a, um, e. gr. triclinium, *a' hol jól, v. jólszín ebédel, v. vatsorál az ember*; wo gut gespeiset wird.

Gănĕo, ōnis, m. 3. *tobzódó, eszemiszom ember*; ein Schlemmer. 2) *kurvás, kurvakergető*; Hurentreiber.

Gangăba, ae, m. 1. *terehordó, terhordozó, (Persa nyelven)*; ein Lastträger (auf Persisch). Curt.

Gangărĭdae, ārum, m. 1. plur. populus Indiae ad Gangem.

Ganges, is, m. 3. fluvius Indiae praecipuus.

Gangĕtĭcus, a, um, *Gangesi*; Gangetisch. e. gr. avis, Ovid. i. q. Phoenix.

Ganglĭon, ĭi, n. 2. *futosmirigy, hólltetem*; eine Art von Geschwulst, ein Überbein. Veget.

Gangraena, ae, f. 1. *feketefene, üszögfene, vadhús, nyavalya*: der kalte Brand, faul Fleisch, eine Krankheit.

Gännātor, ōris, m. 3. *tsúfoló, gúnyoló*; ein Spötter. Gloss.

Digitized by Google

Gănnătūra, ae, f. 1. *tsúfolódás, gúnyolódás*; die Spötterey. Voss.

Ganŭo, īre, 4. *kaholni, tsaholni, ugatni mint a' kutya, nyikogni, mint a' róka*; belfern, bellen von Hunden und Füchſen. 2) *visszaugatni*; widerbellen. 3) *fetsegni, lotsogni*; ſchwatzen.

Gannītĭo, ōnis, f. 3. *kaholás, tsaholás*; das Belfern.

Gannītus, us, m. 4. *kutya nyivdkolása, mellyel gazdáját fogadja*; das Winſeln eines Hundes, womit er ſeinen Herrn bewillkommt. Gannitibus improbis lacessere aliquem, Mart. *valakit ebül megugatni, veszekedni vele*; einen anbellen. 2) *fetsegés, kedves időtöltés*; das Plaudern, gefällige Reden. 3) *panaszos sirás*; das klägliche Weinen.

Ganta, v. Ganza, ae, f. 1. (vox Germanica, ut Plin. refert) *lúd*; eine Gans.

Gănymēdes, is, m. 3. Trois, regis Trojani filius, puer admirandae pulchritudinis, quem Jupiter in coelum avexit, mensaeque suae praefecit, ut sibi a poculis esset.

Ganza, vide: Ganta.

Gărāmas, antis, plur. Garamantes, um, m. 3. populus Africae interioris. Ad, v. ultra Garamantes aliquem relegare; *messzre küldeni számkivetéshe*; einen weit verweiſen. Garamanticus, a, um, ad Garamantes pertinens.

Gargănus, i, m. 2. mons Apuliae.

Gargăphĭe, es, f. 1. fons Boeotiae. 2) valles ibidem.

Gargăra, ōrum, n. 2. plur. vertex montis Idae in Mysia, cum urbe ejusdem nominis.

Gargărĭdĭo, āre, 1, i. q. gargarizo. Varr.

Gargărisma, ătis, n. 3. *gargarizáló, v. gurgulydsó, toroköblögető, p. o. víz, valami lév*; das, womit man ſich gurgelt.

Gărgărismus, i, m. 2. idem.

Gargărismātium, ĭi, n. 2. i. q. gargarisma. Marc. Emp.

Gargărizātĭo, ōnis, f. 3. *gargarizálás, gurgulydzás, toroköblögetés*; das Gurgeln. Cels.

Gargărizātus, us, m. 4. idem.

Gargărizo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. medicamentis, ex fico, Cels. *gargarizálni, gurgulydzni, torkát öblögetni*; ſich gurgeln.

Gărgărus, i, m, et Gargara, n. 2. plur. urbs ad Idam montem, frumenti copia celebris.

Gargettus, i, oppidum in Attica, locus natalis Epicuri. Hinc: Gargettius, a, um, i. e. inde oriundus. v. gr. Epicurus, Cic.

Garītes, um, populus Aquitaniae. Caes.

Garoceli, ōrum, populus Galliae, ad Alpes. Caes.

Garrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *tsevegni, mindent összevissza beszélni, a' mi az ember szájára jó*; ſchwatzen, plaudern; garrimus, quidquid in buccam venit, Cic. Fabellas garrire, Hor. *mesélni*; Fabeln erzählen. 2) v. gr. in gymnasiis, Cic. *fetsegni, lármázni*; ſchwatzen, plaudern, ein Geſchwätz machen. 3) de animalibus brutis, avibus; *tsevegni mint a' madarak*; ſchwatzen, zwitſchern wie die Vögel. Apul.

Garrĭtus, us, m. 4. *fetsegés, tsátsogás, tsevegés*; das Schwatzen, Plaudern, Geſchwätz. Sid.

Garrŭlĭtas, ātis, f. 3. *fetsegés, tsátsogás, fetsegősség, fetsegésre való nagy hajlandóság, (fetskelotskaság)*; die Schwatzhaftigkeit, Plauderhaftigkeit. Puer garrulitate amabilis, Suet. 2) de avibus, v. gr. cornicis, picae; *kdrogás, tsergés, tsevegés*; das Geſchwätz der Vögel.

Garrŭlus, a, um, *tsátsogó, fetsegő, tsatska*; ſchwatzhaft, plauderhaft, geſchwätzig. 2). *valamit kifetsegő, tsatska*; der etwas ſogleich ausplaudert, ſchwatzhaft. Hor. 3) *tsergő, p. o. patak*; rauſchend, wie ein Bach. Hor. 4) *tsevegő, p. o. madár*; zwitſchernd. Virg.

Gărum et Găron, i, n. 2. *jószú hallév vagy mártás, mellyet a' Romiak a' skomberből készitettek*; eine koſtbare Sauce oder Brühe von der Makrele bereitet. Hor. Plin.

Gărumna, ae, c. 1. *a' Garumna folyóvize Frantzia Országban*: die Garonne, ein Fluß in Frankreich. Caes.

Gărus, i, m. 2. *skomber, egy hal neme*; die Makrele, ein Fiſch. Plin.

Gāryŏphyllon, Caryophyllum, Plin. *szekfúvirág*; die Gewürznelke.

Gaster, ĕris et stri, f. 3. et 2. *has*; der Bauch. Coel. Aur.

Gāstrĭcus, a, um, *hasat vagy gyomrot illető*; zum Bauche oder Magen gehörig. Liquor gastricus, *emésztést*

Digitized by Google

segitő tseppek; dauender Magensaft. Medic.

Gāstrŏmāntĭa, ae, f. 1. *kasból beszélő vardzsló*; eine Art des Wahrsagens aus dem Bauche. Gloss.

Gaudēbundus, a, um, *örvendő*, *vlg*; luftig, sich freuend.

Gaudens, tis, o. 3. Part. *örvendő*, *örülő*; sich freuend, fröhlich

Gaudĕo, gāvisus sum, gaudēre, 2. *örülni*, *örvendeni*; sich freuen, Freude haben, fröhlich seyn. Gaudeo mihi, Cic. *örülök vagy örvendek*, *hogy*; ich freue mich, es freuet mich. 2) gaudere aliqua re, Cic. *kedvét vagy örömét találni valamiben*; ein Vergnügen an etwas finden. 3) *kedve és kivánsága szerént élni vagy birni valamivel*; etwas geniessen, sich einer Sache erfreuen. Gaudere sanitate, vel bona valetudine; *egészséges lenni*; gesund seyn.

Gaudĭālis, e, *örvendetes*; fröhlich, freudenvoll. Apul.

Gaudibundus, a, um, vide: Gaudebundus.

Gaudĭmōnĭum, ii, n. 2. *öröm*; die Freude. Petron.

Gaudĭum, ii, n. 2 *öröm*; Freude. Cic. prae gaudio; *örömében*, *örömömben*; 's a' t. az *örőm miatt*; vor Freude. Terent. lacrumare gaudio, Tet. *örömében sírni vagy könnyezni*; vor Freudenthränen. Gaudio aliquem adficere, Cic. *valakit megörvendeztetni*; einen erfreuen, einem Freude machen. Gaudio efferri, Cic. *felettébb örülni*, v. *megörülni*; sich über die Maß freuen. Flos est gaudium arborum, Plin. *a' virágzás dísze a' fáknak*; das Blühen ist die Pracht der Bäume. 2) *gyönyörködés*, *testi gyönyörüség*; das Vergnügen, die Ergötzlichkeit. Gaudia corporis, Sall. *bujaság*; Wollüste.

Gaulus, i, m. 2. *kerek hajó neme*; ein rundes Schiff Gell. 2) *ivó edény*; ein Trinkgeschirr.

Gaunăcum, i, n. 2. vel Gaunăce, es, f. 3. *szőr*; ein grobes dickes Kleid. Varr.

Gaūrānus, a, um, Vinum gauranum, *Gaurus hegyéről való jó bor*; köstlicher Wein. Plin. (Gaurus).

Gaurus, i, m. 2. mons Campaniae, vino nobili clarus.

Gausăpe, is, n. 3. Gausăpa, ae, f. 1. Gausăpum, i, n. 2. Gausăpes, is, m. 3. *szőnyeg*, *asztalravaló szőnyeg*; ein Tischteppich. Hor. Ovid. 2) *pokrócz*, *hara*; der Kotzen. 3) Gaussapina sc. penula, Martial. *guba*, *suba*; eine zottichte Bekleidung, ein zottichter Mantel.

Gavia, ae, f. 1. *libutz*; ein Kibitz. 2) *halászmadár*; eine Mewe. Plin.

Gāvīsus, a, um, Part. a Gaudeo.

Gāza, ae, f. 1. (vocabulum Persicum) *kintstár*, *kintses kamara*; die Schatzkammer, Schatz eines Königs Gaza regia, Nep. 2) *kincs*, *vagyon*; der Schatz, das Vermögen. Virg. Hor. 3) urbs in Palaestina.

Gāzĕlla, ae, f. 1. Antilopa Dorcas, L. *gazella szerge*; die Gazelle.

Gāzētĭcus, a, um, i. e. ex urbe Gaza.

Gāzŏphylācĭum, ii, n. 2. *kintstár*, *kintses kamara*; Schatzkammer. 2) *persely*; der Gotteskasten. Gloss.

Gĕbenna, (Cĕbenna), ae, f. 1. Mons Gemmenius, vel Montes Gebennici in Gallia. Caes.

Gĕdănum, i, n. 2 *Dántska vagy Dántzig városa*; die Stadt Danzig. Gedanensis, *Dántzkai*; ein Danziger. Geogr.

Gedrosi, (Gedrósii), ōrum, populus Asiae.

Gehenna (Gĕenna), ae, f. 1. *pokol*, *gyehenna*; die Hölle. Tertull.

Gĕla, ae, f. 1. urbs Siciliae. Virg.

Gĕlas, ae, m. 1. fluvius Siciliae. Ovid.

Gĕlasco, lavi, scĕre, 3. Inchoat. *gémberedni*, *meggémberedni*, *fagyni kezdeni*; zu Eise werden, gefrieren. Plin.

Gĕlātīna, ae, f. 1. *fagylalt*, *kotsonya*; die Sulze, Gallerte. In gelatinam concrescere. *kotsonyának megaludni*; zu Gallerte werden.

Gĕlātĭo, ōnis, f. 3. *megfagyás*; das Gefrieren. Plin.

Gelatus, a, um, *megfagyott*; gefroren. Gelata tectorum stilla, Colum. *jégtsap az eresszen*; ein Eiszapfen. 2) *megaludt*; geronnen. Gelatum lac, Cic. *aludt téj*; geronnene Milch.

Gĕlĭcĭdĭum, ii, n. 2. *fagy*; der Frost. Varr.

Gĕlĭde, Adv. *hidegen*, *fagyosan*; eiskalt, ohne Feuer und Thätigkeit. Horat.

Gĕlĭdus, a, um, (gelu), *fagyos*, *hideg mint a' jég*, *igen hideg*; voller Eiskälte, eiskalt. Nox gelida, Virg. *igen hideg éjtszaka*; sehr kalte Nacht.

Digitized by Google

Aqua gelida, Cic. *jeges vlz, igen hideg vlz*; eiskaltes Waſſer. Comp. gelidior. Superl. gelidissimus. 2) *hidegséget okozó, megmerevitö*; kalt, eiskalt, was kalt und ſtarr macht. Horror gelidus, Ovid. mors gelida.

Gellius, a, um, nomen gentilitium Romanum. Gellius, ii, m. 2. Nomen pr. viri.

Gĕlo, āvi, ātum, āre, 1. aliquid, Plin. *fagylalni, megfagylalni*; machen, daß etwas gefriert, gefrierend machen. Gelari, *megfagyni*; gefrieren.

Geloni, m. plur. populus Scythiae.

Gĕlu, n. indecl. Gelum, i, n. et Gelus, us, m. 4 *nagy hideg, vagy hidegség, fagy*; die Eiskälte, der Froſt. Rura gelu claudit hyems, Virg. 2) *jég*; das Eis. 3) *hó, dara, apró jég*; der Schnee, Schloſſen. Virg. Lucr.

Gĕmĕbundus, a, um (gemo); *nyögö, sóhajtó*; ſeufzend. Ovid.

Gĕmellar, āris, n. 3. *korsó, kanta, olajos kanta*; ein Krug, Oelkrug. Colum.

Gĕmellĭpăra, ae, f. 1. v. gr. dea, Ovid. *kettöst szülö, vagy szült*; Zwillinge gebärend, die Latona.

Gĕmellus, a, um (Dimin. a geminus); *kettös, együtt vagy egyszerre születtek*; doppelt, der Geburt nach, zugleich geboren. Gemelli fratres, Ovid. *kettösök, egyhasiak*; Zwillinge. 2) poma gemella, Plin. *páros almák, egy szálon nött kettös gyümölcs*; zwey Früchte auf einem Stiele.

Gĕmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *kettöztetés*; die Verdoppelung, Cic.

Geminatus, a, um, *kettöztetett*; verdoppelt.

Gĕmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *kettöztetni*; verdoppeln. Ovid. Verba geminare, Cic. *kétszer mondani a' szókat*; die Worte wiederhohlen. 2) *két dolgot egyesitni, párositni, összefogni*; zwey Dinge vereinigen. Agnos tigribus geminare. Hor.

Gĕmĭnus, a, um, *kettös, kettösök, egyhasiak, egyszerre születtek*; doppelt, der Geburt nach, zugleich geboren, Zwillinge. Gemini pueri, Virg. Fratres gemini, Virg. Hinc: Gemini, i. e. Castor et Pollux; *egy páros tsillagzat az égen, a' tizenkét égijelek közül, a' kettös, vagy Iker*; ein Geſtirn, die Zwillinge. 2) *két egyenlö vagy egymáshoz hasonló valamiben*; ganz gleich, ähnlich. Gemini nequitia, Cic. 3) *mind a' kettö, mind a' két* —; beyde. Gemini pedes, Ovid. 4) *kettös, kétszeres*; doppelt, zweyfach. Nuptiae geminae. Ter. 5) *ránézve kettös, az az: erös, vastag, jóféle*; doppelt dem Anſehen nach, dick, ſtark, gut. Lucret.

Gĕmisco, ĕre, *sóhajtani*; ſeufzen.

Gĕmĭtus, us, m. 4. (gemo); *sóhajtás, fohászkodás, nyögés*; das Seufzen, der Seufzer. Gemitum dare e pectore, Virg. *sóhajtani*; ſeufzen. Gemitum tollere ad sidera, Virg. *az égfelé fohászkodni, felfohászkodni*; ſeufzen. 2) maris gemitus. For. *a' tenger zúgása*; das Brauſen des Meeres.

Gemma, ae, f. 1. *rügy, levélbimbó, bimbózás, a' fákon, szölövesszön*; das Auge, der Knospe an Bäumen, am Weinſtocke. 2) *drágakö*; ein Edelſtein. 3) *drágaköböl készült edény, pohár, 's a' t.* Geſchirr oder Becher aus Edelſtein. Gemma bibere, Virg. 4) *a' gyürüben a' petsétnyomó drágakö*; Siegelring, Siegelſtein. Imprimere gemmam, Ovid. 5) *gyöngy, drágagyöngy, drágaság*; die Perle, der Schmuck. Prop. Martial. 6) sal gemmae; *kösó*; Steinſalz Plin.

Gemmasco, ĕre, *bimbózni, rügyezni*; Knospen bekommen. Colum.

Gemmātus, a, um, *rügyes, bimbós*; Knospen habend. 2) *drágaköves, drágakövekkel kirakott*; mit Edelſteinen beſetzt, geziert. Annuli gemmati. Liv.

Gemmesco, ĕre, 3. *drágakövé válni*; zum Edelſteine werden. Plin.

Gemmĕus, a, um, *drágakö, drágaköböl való*; aus Edelſteinen. Cic. 2) *drágaköves, drágakövel kirakott*; mit Edelſteinen geſchmückt oder beſetzt. 3) *drágakóhöz hasonló*; dem Edelſteine ähnlich 4) *fényló*; glänzend. Plin.

Gemmĭfer, a, um, *drágakövecket magával hordó*; Edelſteine mit ſich führend. Gemmiferi amnes. Plin.

Gemmo, āvi, ātum, āre, 1. *drágakövekkel kirakni*; mit Edelſteinen beſetzen oder ſchmücken. 2) *fényleni, tündökleni, mint a' drágakö*; funkeln, glänzen wie Edelſteine. 3) *rügyezni, bim-*

Digitized by Google

bósni; Knospen oder Augen hervortreiben, oder anſetzen.

Gemmōsus, a, um, *drágaköves, kövekkel kirakott*; voller Edelſteine, mit Edelſteinen beſetzt. Apul.

Gĕmo, ui, ĭtum, ĕre, 3. *sóhajtani*; ſeufzen. Desiderio alicujus gemere, Cic. *valaki után sóhajtozni*; nach einem ſeufzen. 2) *nyögni, mint a' galambok, gerlitzék*; girren. Turtur gemit, Virg. 3) *tsikorogni, nyikorogni, mint az ajtó, 's a' t. ſ.* knirſchern. Ovid. 4) *szóllani, szózatot adni*; reden, ſich hören laſſen. Hor.

Gĕmōnĭus, a, um, Scalae gemoniae, gradus gemonii; *az a' nyögő hely volt Rómában, a' hova a' gonosztévőket, mint nézőhelyre kitették, minekelőtte a' Tiberisbe vettették*; war ein abſchüſſiger Ort in Rom, wohin man die Verbrecher zur Schau ſchleppte, ehe man ſie in die Tiber warf. Plin.

Gĕmŭlus, a, um, *sóhajtó, nyögő*; ſeufzend. Apul.

Gemursa, ae, f. 1. *tyúkszem a' ldbujjai között*; ein Hühnerauge zwiſchen den Zehen. Plin.

Gĕna, ae, vide: Genae, ārum.

Gĕnăbum, i, n. 2. urbs Galliae, hodie: Orleans. Hinc: Genabensis, e, Adj. et Genabenses, i. e. incolae urbis. Caes.

Genae, ārum, 1. plur. *szemhéjj*; das Augenlied, die Augenlieder. 2) Trop. loco: oculus; *szem*; das Auge. Ovid. 3) *ortza*; die Wangen, Backen. Hor. Not. Gena. in Sing. ap. Svet.

Gĕnĕālŏgĭa, ae, f. 1. *nemzetség, nemzetség vagy származás ágazatja, ágazat*; das Geſchlecht, Geſchlechtsregiſter. Cic. Genealogiam deducere; *származását, vagy nemzetségét lehozni, nemzetsége ágazatját előadni*; ſein Geſchlecht in Regiſter bringen. Gloss.

Gĕnĕālŏgus, i, m. 2. *a' nemzetségek származásait és ágazatjait vi'sgáló, ahoz értő, azt előadni tudó*; der das Geſchlechtsregiſter erzählt, der macht, beſchreibt. Cic.

Genearcha, ae, f. 1. *törzsökatya*; der Stammvater.

Gener, i, m. 2. *vő*; der Eidam, Tochtermann, Schwiegerſohn. Cic. 2) *valaki testvérnénjének vagy húgának a' férje, sógor*; der Schweſtermann, Schwager. Just. et Nep.

Gĕnĕrābĭlis, e, *szülhető*; was gezeugt werden kann. Manil. 2) *alkalmatos a' nemzésre*; was die Kraft hat zu zeugen oder hervorzubringen. Plin.

Gĕnĕrālis, e (genus); *közönséges*; allgemein. Cic. 2) *nemi, nemet illető*; die Gattung betreffend. Cic.

Gĕnĕrālĭtas, ātis, f. 3. *az egész sokaság, közönség*; die ganze Menge, allgemeine Sache. Gloss.

Gĕnĕrālĭter, Adv. *közönségesen, általjában*; allgemein, überhaupt. Cic.

Gĕnĕrasco, ĕre, i. q. generari, Lucr.

Gĕnĕrātim, Adv. v. gr. loqui, Cic. *közönségesen, általjában*; allgemein, überhaupt. 2) *nemszerént, a' nemzetszerént*; nach Gattungen. Cic. 3) *nemzetségek vagy népek szerént*: nach Nationen. Caes.

Gĕnĕrātĭo, ōnis, f. 3. *nemzés*; Zeugung. Plin. 2) *egy 'ember nyom, emberkor, egy nyomban vagy korban élő emberek*; Leute die zu einer Zeit Leben. Eccles. Gloss.

Gĕnĕrātor, ōris, m. 3. *nemző, atya, törzsökatya*; der Zeuger, Vater, Stammvater. Virg. Cic.

Gĕnĕrātōrĭus, a, um, *nemzésbeli, nemzést illető*; die Zeugung betreffend. Tertull.

Gĕnĕrātrix, īcis, f. 3. *szülő, anya*; die Gebährerinn, Mutter.

Gĕnĕrātus, a, um, *teremtetett*; erſchaffen. 2) *nemzett*; erzeugt. 3) *szült, született*; geboren.

Gĕnĕro, āvi, ātum, āre, 1. (genus); *nemzeni*; zeugen. Populus Romanus a Marte generatus est, Cic. *a' Romai nép Mártstól származott*; das römiſche Volk ſtammt vom Mars her. Deus generavit hominem, Cic. *az Isten teremtette az embert*; Gott hat den Menſchen erſchaffen. 2) *szülni, a' világra hozni*; gebären, zur Welt bringen. Asina non generat equum. Plin. Terra animalia generat, Justin. *a' föld szaporitja az állatokat*; die Erde bringt Thiere hervor. 3) v. gr. aliquid; *tsinálni, készitni, szerezni*; machen, hervorbringen, verfertigen. Cum puer generabis ipse aliquid, Quintil. Ignem generare, Justin. *tüzet élesztení*; Feuer machen. Aliquid ex se generare, Quintil. *magától találni fel valamit*; etwas erfinden.

Gĕnĕrōse, Adv, *nemesen, nemes szív-*

Digitized by Google

vel, nagy lelkű módon; edel, auf edle Art großmüthig.

Gĕnĕrōsĭtas, ātis, f. 3. *nemesség, nemes szívűség, nagylelkűség*; der Adel, edle Gesinnung, die Großmuth. Plin. 2) v. gr. vini, Plin. *jóság, különös jóság*; die Güte, Vortreflichkeit.

Gĕnĕrōsus, a, um, *nemes, fő nemből, jeles nemzetségből származott*; edel, von edler, vornehmer Geburt. Cic. Juvenis generosi sanguinis, Lucan. *nemes vérből származott ifjú*; ein Jüngling von adelichem Stamme. Comp. generosior. Hor. Superl. generosissimus. Suet. 2) *nemesszívű, nemes, vagy nagylelkű, nemes gondolkozású*; edel, edelgesinnt, großmüthig, von edler Gesinnung und Denkungsart. Cic. Leo generosus, Plin. *a' nemes kevélységű oroszlán*; der edelstolze Löwe. 3) *jóféle, különös jófajtájú*; von guter Art und Beschaffenheit, vorzüglich, vortrefflich. Vinum generosum. Hor. Vitis vel arbor generosa. Colum.

Genesia, ōrum, n. 2. plur. *születésnap innepe*; ein Geburtsfest. Cael. Rhod.

Genesis, is, et, eos, f. 3. *nemzés*; die Zeugung. 2) *születés*; die Geburt. 3) *származás, teremtetés*; die Schöpfung. Tertull. *Mózes első könyve*; das erste Buch Mosis.

Genesta, id. qu. Genista.

Gĕnĕtaeus, i, m. 2. cognomen Jovis.

Gĕnĕthlĕ, es, f. i. e. Venus, proprie: generatio.

Gĕnethlĭăcon, i, n. 2. *születésnapra írt versezet*; ein Gratulationsgedicht auf den Geburtstag. Gell.

Gĕnethlĭăcus, a, um, *születési, születésnapi*; die Geburt, Geburtstag oder Nativität betreffend. Gell.

Gĕnĕthlĭus, ĭi, m. 2. *születésnap*; Geburtstag. 2) Jupiter, deus nuptiarum.

Gĕnĕtrix, i. q. Genitrix.

Geneva, ae, f. 1. *Geneva városa*; die Stadt Genf. Caes.

Gĕnĭālis, e (genius); *mulatságos, örvendetes, kellemetes, vig, vidám*; ergötzlich, erfreulich, wonnevoll, angenehm, wollüstig, fröhlich. Genialis dies, Juv. *örömnap, örömin. nep*; ein Freudentag, Freudenfest. 2) *barátságos, nyájas, mulattató*; freundlich, höflich. Homo genialis. Stat. 3) (a gigno); *házassági, menyegzői*; ehelich, hochzeitlich. Lectus genialis, Cic. 4) *tenyésző, szaporító, szapora*; gedeihlich, fruchtbar. Genialis copia pecudum.

Gĕnĭālĭtas, ātis, f. 3. *vidámság, mulatság*; die Fröhlichkeit. Ammian.

Gĕnĭālĭter, Adv. *vigan, mulatva, nyájaskodva*; fröhlich, ergötzlich, freundschaftlich. Genialiter festum agere. Ovid.

Gĕnĭānus, a, um, i. q. genialis.

Gĕnĭātus, a, um, i. q. genialis, Cassiod.

Gĕnĭcŭlātim, Adv. *bötykönként*; knotenweise. Plin.

Gĕnĭcŭlātĭo, ōnis, f. 3. *térdelés, térdepelés*; das Knien. Tertull.

Geniculatus, a, um, *bötykös, tsomós, mint a' fűszár*; knoticht, mit Knoten versehen.

Gĕnĭcŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *bötykökkel megrakni*; mit Knoten versehen, Plin. 2) *térdelni*; knien. Gloss.

Gĕnĭcŭlum, i, n. 2. (genu); *térd*; das Knie. Varr. 2) *bötyök, vagy tsomó a' gabona vagy füszálakon, 's a' t.* der Knoten an den Halmen. Plin.

Gĕnĭcŭlus, i, m. 2. *térd vagy könyök forma hajlás*; die Krümmung in Gestalt des Knies. Vitruv.

Gĕnĭmen, ĭnis, n. 3. *tsemete, gyümölts, termés, porond, 's a' t.* das Gewächs, die Frucht, Geburt, Brut.

Gĕnĭsta, ae, f. 1. *rekettye, egy tserje*; Genst oder Günster, eine Staude.

Gĕnĭta Mana, erat Dea, quae menstruis praeerat, Plin.

Gĕnĭtābilis, e, i. q. genitalis, v. gr. partes, Arnob.

Gĕnĭtālis, e, 3. (gigno) v. gr. semen, Virg. corpus, Lucr. *nemző, nemzésre való*; zur Zeugung, Gebärung oder Hervorbringung dienlich oder gehörig, befruchtend, fruchtbar. Partes genitales corporis, Lucr. Membra genialia, Ovid. 2) *szülő, termő*; gebärend, zeugend, hervorbringend. Dies genitalis, Tac. *születés napja*; der Geburtstag. Terra genitalis, Amm. sedes genitalis, Prud. *születése földje vagy helye, hazája valakinek*; Geburtsort Vaterland. 3) *termékeny*; fruchtbar. Arva genitalia. Ovid.

Gĕnĭtālĭter, Adv. *termékenyen, tenyésző leg*; fruchtbar. Lucret.

Gĕnĭtīvus, a, um, *velcszületett, nem-*

zetséges; angeboren, dem Geschlecht eigen. Genitiva nota, Svet. *veleszületett jel a' testen*; ein Muttermal. Genitiva agnomina, Ovid. *vezeték nevek*; Stammnahmen. 2) *nemző*; hervorbringend, zeugend. Macr.

Gĕnĭtīvus, i, m. 2. scil. casus; *második ejtés, a' szók ejtegetésében*; die zweyte Endung, in der Abänderung der Nennwörter.

Gĕnĭtor, ōris, m. 3. *nemző, atya*; ein Zeuger, Vater. 2) *szerző, alkotó*; der Urheber. Genitor universi, Colum. i. e. deus. 3) *indító, v. szerző oka, szülője valaminek*; Urheber, Ursache. Genitor omnium vitiorum. Plin.

Gĕnĭtrix, īcis, f. 3. *szülő, anya*; die Gebärerinn, Mutter. Hor. Virg. 2) i. e. Cybele, Virg. et Venus, Svet. Genitrix frugum, Ovid. i. e. Ceres.

Gĕnĭtūra, ae, f. 1. *nemzés, szülés*; die Zeugung, Gebärung. Plin. 2) *magv*; der Saame. Plin. 3) *születés, születés órája*; die Geburt, Geburtsstunde, Nativität. Svet.

Genītus, a, um, *született*; geboren. Genitus ad superbiam, Plin. *kevélységre hajlandó, született kevély*; zur Hoffart geneigt oder geboren.

Gĕnĭtus, us, m. 4. i. q. generatio, Apul.

Gĕnĭus, ĭi, m. 2. (gigno); *védangyal, őrzőangyal, melly a' régiek vélekedése szerént minden embernek külön volt 's vele született és vele együtt megholt*; der Schutzgeist eines Menschen, der mit ihm geboren wurde und mit ihm starb. Hor. Virg. 2 *valamelly helynek védangyala*; der Schutzgott eines Orts. 3) *szerentse, állapot*; das Glück, der Zustand. Plaut. 4) *természeti és veleszületett hajlandóság*; eine natürliche und angeborne Neigung. Apul. Genius libri, Macrob. *a' könyvnek jósága*; die Güte eines Buchs. 5) *a' jólélésre, t. i. a' jó ételre és italra való nagy hajlandóság*; die Neigung zum Wohlleben, der Appetit zum guten Essen und Trinken. Defraudare genium suum, Ter. *a' szájától megvonni*; seinem Munde abdarben.

Gĕno, ŭi, ĭtum, ĕre, 3. pro: gigno; *nemzeni*; zeugen; *szülni*; gebären. Vide: Gigno.

Gens, tis, f. 3. *nemzetség, egy törzsökből származott familiák*; das Geschlecht, der Stamm, mehrere Familien aus einem Stamme. Homo sine gente, Hor. i. e. ignobilis. Dii majorum gentium, Cic. *főbb istenek*; die vornehmsten Götter. Dii minorum gentium, seu, adscriptitii; *alsóbb rangú vagy emberekből lett, v. istenek közé felvett emberek*; Menschen die göttliche Ehre erlangt haben. 2) *nép, nemzet, melly apróbb népeket foglal magába*; ein Volksgeschlecht, eine Nation. Liv. Cic. Gens Hungara; *a' Magyar Nemzet, a' Magyarok*; die Ungarn oder Ungern. 3) gentes, in plur. *a' pogányok*; die Heiden. Tertull. 4) ubique terrarum et gentium, Cic. *mindenütt*; überall; ubinam gentium? Cic. *hol? mo?* nusquam gentium, Idem. *sokol se*; nirgends. Usquam gentium, Plaut. *valahol*; irgendwo. Minime gentium, Terent. *telyességgel nem*; mit nichten, keineswegs.

Gentiāna, ae, f. 1. *földepefű, százforintosfű, kisezerjófű*; Enzian, eine Pflanze.

Gĕntiānĕlla, ae, f. 1. *apró kisezerjófű*; kleiner Enzian.

Gentīlicĭus, a, um (gentilis), e. gr. nomen, Svet. *familiai, nemzetségi, familiához, v. nemzetséghez tartozó, annak tulajdona*; die Familie (gens) betreffend, dahin gehörig, ihr eigen. 2) *nemzeti*; national. Gell.

Gentīlis, e (gens); *ugyan azon nemzetségből, törzsökből, v. családból való*; aus eben dem Geschlechte, Stamme, oder aus eben der Familie. Gentiles dominorum servi, Plin. *urokkal egy néven lévő szolgák*; Knechte die gleiches Nahmens mit ihren Herren sind. 2) e. gr. monimentum, Svet. *bizonyos familiának tulajdona, ahoz tartozó*; einer Familie eigen, dahin gehörig. 3) *ugyan azon nemzetből, v. földnépből való, földi*, Subst. *földi, hazafi*; ein Landsmann. Romani extraneas nationes vocabant Gentes, v. Gentiles. Hinc et christiani Scriptores veri Dei ignaros vocant: Gentiles; *pogányok*; die Heiden.

Gēntīlismus, i, m. 2. *pogányvallás*; das Heidenthum.

Digitized by Google

Gentīlĭtas, ātis, f. 3. *familia, nemzetség*; eine Familie, ein Geschlecht. 2) *földiség, hazafiság, v. egy házából valóság*; die Landsmannschaft. 3) *pogányság, v. pogányok*; das Heidenthum, die Heiden. 4) *pogányvallás*; das Heidenthum, die heidnische Religion.

Gentīlĭter, Adv. *hazaimódon, a' mint otthon, v. házájában szokás kinek kinek, honnyi szokásu szerént*; nach Landesgebrauch. 2) *pogány módon, pogány szokás szerént, pogányként*; auf heidnische Art.

Gentīlĭtĭus, a, um, vide: Gentiliçius.

Gentūlĭtus, Adv. i. q. Gentiliter.

Gĕnu, n. 4. indecl. in sing. in plur. genua, nuum, ibus, et ubus; *térd*; das Knie. Advolvi genua, genibus alicujus, Tac. Claud. *valakinek lábaihoz esni, borúlni*; einem zu Füssen fallen. Genua submittere, Plin. excipere se in genua, Senec. *letérdelni, térdre esni*; niederknieen.

Genua, ae, f. 1. urbs Italiae, ad Regnum Sardiniae pertinens, Geogr.

Gĕnŭāle, is, n. 3. *térdkötő*; ein Kniebund.

Gĕnŭīne, Adv. *egyenesen, igazán, valósággal, a' mint van*; aufrichtig. Cic.

Gĕnŭīnus, a, um, *természetes, vele született*; natürlich, angeboren. 2) *egyenes, emberséges, betsületes*; rechtschaffen. 3) *valóságos, tulajdon, tulajdonképen való, igaz*; eigentlich. 4) genuini dentes, Cic. *zápfogak*; Stockzähne. 5) genuinum frangere in aliquo, et genuino mordere, Pers. *valakit kigúnyolni, motskolni, gyalázni, rágalmazni*; einen durchziehen, verläumden.

Gĕnus, ĕris, n. 3. *faj, fajta, nem, nemzetség, eredet, törzsök*; die Art, das Geschlecht, Herkommen, der Stamm. Nobili genere natus, Plaut. *nemes eredetű*; von edlem Stamme. 2) hujus generis, i. q. hujusmodi. Hujus generis literae; Cic. *illyen, v. efféle levelek*; solche Briefe. 3) *mód, minémüség, mivolt*; die Art, Weise, Beschaffenheit. 4) *nem, fónem, mellyre, mellyhez, v. melly uld különbféle fajok, v. fajtákhoz tartoznak*; die Hauptgattung, zu welcher verschiedene Untergattungen gehören. 5) genus, i, m. Ovid. et genus, eris, n. i. q. genu, Prisc.

Gĕnŭsus (Genusus), i, m. 2. fluvius Macedoniae.

Gĕōdes, is, m. 3. *gömbölyü kö, inellybe földet, v. homokot lehet tenni*; ein runder Stein, in welchen man Erde oder Sand thun kann.

Gĕōdaesĭa, ae, f. 1. *földmérés mestersége*; die Feldmeßkunst.

Gĕōgrăphĭa, ae, f. 1. *földleirás, földirás, geographia vagy geográfia*; die Erdbeschreibung, Geographie. Cic.

Gĕōgrăphĭcus, a, um, *földleirási, geográfiai*; geographisch.

Gĕōmantĭa, ae, f. 1. genus divinationis ex terra et in pulvere peragendae.

Gĕōmĕter, tri, m. 2. i. q. Geometres.

Gĕōmĕtres et Geomĕtra ae, m. 1. *földmérő*; ein Feldmesser, Geometer.

Gĕōmĕtrĭa, ae, f. 1. i. q. Geodaesia.

Gĕōmĕtrĭce, es, f. 1. i. q. Geometria. Plin.

Gĕōmĕtrĭcus, a, um, *földméréshez tartozó*; zum Feldmessen gehörig.

Geometria, ōrum, n. plur. *földmérésről irt könyvek*; Bücher von der Feldmeßkunst.

Gĕorgĭcus, a, um, *földmiveléshez tartozó, v. való*; zum Ackerbaue gehörig. Georgica, ōrum, n. plur. *Virgiliusnak földmivelésről irt könyve*; Bücher des Virgils vom Ackerbaue.

Gĕōrgus, i, m. 2. *földmivelő, szántóvető*; ein Ackersmann. Colum.

Gĕphyra, ae, f. 1. urbs Boeotiae. Gephyraeus; *Gephyraból való*; aus Gephyra. 2) Prov. *rágalmazó*; ein Lästerer. Gephyrismus, et Gephyriasmus, i, m. 2. *rágalmazólrás*; ein Pasquill, eine Lästerschrift.

Gĕrănĭum, ii, n. 2. *daruorr*; Storchschnabel, eine Pflanze. Plin.

Gĕrănītes, ae, m. 1. sc lapis, v. Geranītis, ĭdis, f. 3. sc. gemma; *darunyak, egy drágakö neme*; ein Edelstein, von dem Halse des Kranichs so genannt, Kranichstein. Plin.

Gĕrārĭa, ae, f. 1. *peszra, pesztonka, gyermekhordozó (leány, v. asszony)*; eine Kindermagd, Kinderträgerinn. Plaut. (Gero).

Gĕrōnus, ii, m. 2. i. q. Bajulus. Lucil. apud Non. 2) *takács*; ein Weber. Gloss.

Digitized by Google

Gĕrĭtĭo, ōnis, f. 3. *hordás, vivés*; das Tragen.

Germălus, i, m. 2. locus, v. collis Romae.

Germānĭa, ae, f. 1. *Németország*; Deutſchland.

Germānĭcĭānus, a, um, *Német, Németországról neveztetett, ott való*; deutſch, von Deutſchland benannt, da befindlich.

Germānĭcus, a, um, e. gr. bellum, Caes. mare, Plin. sermo, Sveton. *Németországi, odavaló, Német*; Deutſchland betreffend, dahin gehörig, deutſch.

Germānĭtas, ātis, f. 3. *testvérség*; die Geſchwiſterlichkeit. 2) *meghitt, v. lelki barátság*; die vertraute Freundſchaft.

Germānĭtus, Adv. *testvéri módon, egyenesen, igazán, szívesen, szívből*; brüderlich, aufrichtig.

Germanus, a, um, (germen) e gr. frater, Cic. soror, Cic. Nep. *testvér, t. i. gyermekek, kiknek ugyan azon attyok és annyok, vagy legalább ugyan azon attyok, v. annyok van, atyúl, apúl, v. atyával, anyúl, v. anyával testvérek*; leiblich, von Geſchwiſtern, die entweder einerley Vater und Mutter, oder doch einerley Vater oder Mutter haben. 2) e. gr. patria, nomen, Cic. *igaz, igazi, saját, tulajdon, tulajdon képpen való*; recht, eigentlich. 3) *Németországban lévő, Német*; in Deutſchland befindlich, deutſch. Subst. *Német*; ein Deutſcher. Superl. germanissimus.

Germen, ĭnis, n. 3. *fiatal veszsző, hajtás, gyengeség, újhajtás, újnövés, sarjadzás*; ein Schoß, Zweig, Sproß. 2) Trop. *nem, nemzetség*; das Geſchlecht. Germen ab aethere traxit, Prud. 3) *tenyésztető, vagy tenyészövé tevő mag*; der befruchtende Saamen. 4) *eredet*; der Urſprung.

Germĭnātĭo, ōnis, f. 3. *sarjadzás, bimbózás, kihajtás, rügyezés*; Hervorſproſſung. 2) *maga az újnövés*; der Sproſſen.

Germĭnātus, ūs, m. 4. id. qu. germinatio.

Germĭno, āvi, ātum, āre, 1. *sarjadzni, bimbózni, kihajtani, rügyezni*; hervorſproſſen, ausſchlagen, Schoſſe bekommen.

Gĕro, gessi, gestum, ĕre, 3. e. gr. vestes, Ovid. *hordani, hordozni, viselni*; tragen. 2) e. gr. ingenium callidum, Plaut. *valamijének lenni, valamivel birni*; etwas haben. 3) e. gr. bellum, Cic. *folytatni, viselni*; führen. 4) e. gr. magistratum, consulatum, Cic. *viselni*; verwalten. 5) *tselekedni, tenni*; thun. e. gr. morem, Cic. *engedelmeskedni*; folgen. 6) e. gr. se honeste, Cic. *magát viselni*; ſich betragen, aufführen. e. gr. se pro cive, Cic. *magát polgárnak adni ki*; ſich für einen Bürger ausgeben. e. gr. se contra disciplinam, Plin. jun. *rugódozni, v. szegezni magát valami ellen*; wider etwas handeln. e. gr. se moribus alicujus, Cic. *követni valami tevésében valakit*; es machen wie es der andere zu machen pflegt. 7) e. gr. magnas cum aliquo inimicitias, Cic. *viseltetni, v. lenni valaki eránt*; gegen einen hegen. 8) e. gr. contractum, JCt. *kötni, egyezésre lépni*; ſchließen, einen Vertrag ſchließen. 9) e. gr. partum, Plin. *viselős, v. terhes lenni*; ſchwanger gehen. 10) e. gr. aliquem in oculis, Ter. *igen szeretni, v. kedvelni*; ſehr lieb haben. 11) e. gr. personam civitatis, Cic. *képét viselni, képviselője lenni*; vorſtellen. 12) e. gr. prae se quandam utilitatem, Cic. *úgy látszani, v. mutatni magát mintha valami kasznát lehetne venni*; das Anſehen haben, als ob man zu etwas nütz ſey.

Gĕro, ōnis, m. 3. *hordozó, vivő*; ein Träger.

Gĕrontĕa, ae, f. 1. *rontófű*; die Creuzwurz. i. q. senecio. Apul.

Gĕrontŏcŏmĭum, ĭi, n. 2. *ispotály, v. kórház öreg emberek számára*; ein Hoſpital für alte Leute. Cod. Just.

Gĕrontŏpōgon, ōnis, m. 3. *orosszlánfogfű, bardtfejű*; der Pfaffenbart, das Pfaffenröhrchen, ein Kraut.

Gerrae, ārum, f. 1. plur. *tserény, aszalé*; eine Hürde. 2) *font, v. veszszőkosár, sántzkosár*; ein geflochtener Korb, ein Schanzkorb. 3) *haszontalanság, bolondság, hijábavaló tsevegés*; unnütze Dinge, Narrenpoſſen.

Gerres, is, m. 3. *rosza tengerihal*; ein ſchlechter Meerfiſch.

Gerro, ōnis, m. 3. *haszontalan, v. hi-*

Digitized by Google

jdbavaló tsevegő, tsélttsap ember; ein unnützer Mensch, der nur unnütze Dinge und Possen treibt.

Gĕrrus, i, m. 2. fluvius Scythiae. Hor.

Gerŭla, ae, f. 1. *szoptató dajka, gyermek gondviselő asszsony*; eine Säugamme, Kinderfrau. 2) *hordozó, tereh vivő (asszsony v. ledny)*; eine Trägerinn.

Gĕrŭlĭfĭgŭlus, i, m. 2. e. gr. flagitii, Plaut. *okozó, eszközlő, segitő*; der etwas veranlaßt, zu etwas beförderlich ist.

Gĕrŭlo, ōnis, m. 3. i. q. sequens.

Gĕrŭlus, i, m. 2. *hordozó, kurtzoló, terehordozó, v. vivő*; ein Träger.

Gĕrŭlus, a, um, *hordozó, vivő*; tragend. Gerula navis, Solin. *terhajó, terheshajó*; ein Lastschiff.

Gĕrŭndīva, ōrum, n. plur. voces a Part. Fut. Pass. derivatae, et Gerundiorum loco positae. Gramm.

Gĕrŭsĭa, ae, f. 1. *törvénytévő, v. tanátstúdz a' régi Görögöknél*; das Rathhaus bey den Griechen.

Gĕryon, ōnis, 3. et Gĕryŏnes, ae, m. 1. rex Hispaniae tricorpor, v. trimembris, quia insulis tribus praefuit.

Geseorĕta, ae, f. 1. navis genus.

Gĕsta, ōrum, n. 2. plur. *tettek, tselekedetek, viselt, v. történt dolgok*; Thaten. 2) *város jegyzőkönyve, melybe minden történt dolgok feljegyeztetnek*; ein Buch, worinn alles aufgezeichnet wird, was in der Stadt vorgehet, ein Protocoll.

Gestābĭlis, e, *vihető, hordozható*; tragbar.

Gestāmen, ĭnis, n. 3. *a' mit viszen az ember, tereh, terh*; eine Bürde, Last. 2) *vivő, v. hordozó eszköz, a' mibe, a' min, v. a' mivel visz az ember valamit*; das, womit oder worin man etwas trägt. 3) e. gr. sellae, lecticae, Tac. *vivés*; das Tragen.

Gestātĭo, ōnis, f. 3. *hordozás, vivés*; das Tragen. 2) *minden neme vagy módja a' mozgásnak, p. o. hajózás, szekerezés, v. kotsizás*; jede Art sich zu bewegen, z. B. das Fahren auf dem Schiffe, auf dem Wagen. 3) *kotsikázásra ültetett két sorfa*; eine zum Spazierenfahren angelegte Allee.

Gestātor, ōris, m. 3. *hordozó, vivő*; ein Träger. 2) *magát hurtzoltató, kotsizó, v. kotsikázó, ezzel mozgást tevő, v. tsinálo*; der sich tragen oder fahren läßt, oder sich dadurch eine Motion macht.

Gestātōrĭus, a, um, *hordozni, vinni, v. hordozásra, vivésre való, vagy szolgáló*; zum Tragen dienlich. e. gr. sella, Svet. *rudas szék, gyaloghintó*; ein Tragsessel, eine Sänfte.

Gestātrix, īcis, f. 3. *vivő, hordozó (asszsony, v. ledny)*; eine Trägerinn.

Gestātus, us, m. 4. *vivés, hordozás*; das Tragen.

Gestĭcŭlārĭa, ae, f. 1. *tsupa tagjárta tással játszó (asszsony, v. ledny), p. o. a' thedtromon*; eine Pantomimistinn.

Gestĭcŭlārĭus, ĭi, m. 2. *tsupa tagjártatással játszó, p. o. a' thedtromon*; ein Pantomimist.

Gestĭcŭlātĭo, ōnis, f. 3. *tagjártatás taghordozás, testnek mesteri, v. mesterséges mozgatása*; die pantomimische Bewegung des Leibes.

Gestĭcŭlātor, ōris, m. 3. i. q. Gesticularius.

Gestĭcŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. *tagjait járatni, mindenféle testmozdúlásokat tenni*; allerhand pantomimische Gebärden oder Bewegungen des Leibes machen, gesticuliren. 2) e. gr. carmina, Svet. *tagjártatás által kifejezni*; pantomimisch ausdrücken.

Gesticŭlus, i, m. 2. i. q. Gesticulatio.

Gestĭo, ōnis, f. 3. e. gr. negotii, Cic. *tselekvés, véghezvivés, eljárás valamiben*; das Thun, die Verwaltung. 2) *magaviselet*; das Betragen, Benehmen.

Gestĭo, īvi et ĭi, ītum, īre, 4. (gestus); *viselni, hordani*; tragen. e. gr. in oculis, Ter. *igen szeretni, betsülni valakit*; einen sehr lieben, schätzen. 2) *taghordozás által nagy kívánságot v. örömöt mutatni, örvendezni, vigadni*; mit Gebärden eine heftige Begierde oder Freude bezeigen, frohlocken. e. gr. nimia voluptate, Cic. *örömében ugrándozni*; vor Freuden aufspringen. 3) *igen, v. erősen kívánni, ohajtani*; heftig begehren, verlangen. Gestio tibi gratias agere. Cic.

Gestĭto, āre, 1. Freq. *hordozgatni*; oft tragen.

Gesto, āvi, ātum, āre, 1. (Freq. a gero) e. gr. puerum in manibus, Ter. gemmam digito, Plin. aliquem hume-

Digitized by Google

ris, Liv. *vinni, hordani, hordozni, viselni*; tragen. 2) e. gr. in alvo, Plaut. *terhes, v. viselős lenni*; ſchwanger ſeyn. 3) e. gr. aliquem, in sinu, Tac. *igen, v. nagyon szeretni*; ſehr lieben. 4) e. gr. solem manibus, Prov. *nagy tettekkel kérkedni*; ſich großer Thaten rühmen. 5) e. gr. pectora non adeo obtusa, Virg. *nem annyira ostoba elmével birni*; keinen ſo gar dummen Verſtand haben. 6) e. gr. crimina, Sen. *kifetsegni*; ausplaudern.

Gestor, ōris, m. 3. (gero) *hordozó, vivő*; ein Träger. 2) *hirhordó, hirharang, szószáltyár*; ein Mährchenträger, Poſtträger. 3) e. gr. negotiorum, Pand. *véghezvivő, végrehajtó*; ein Beſorger.

Gestŭōsus, a, um, *tagjártatásban elégen túl menő*; voller Gebärden.

Gestus, a, um, (gero), *meglett, megtett, elvégzett, véghezvitt, végrehajtott*; geſchehen, verrichtet. 2) *gondjaviselt, igazgatott*; verwaltet. Respublica bene et feliciter gesta, Cic.

Gestus, us, m. 4. *testhordozás, testjártatás, testállás, dbrdzat*; die Gebärde, die Stellung des Leibes, Miene. In gestu motuque vitium (*illetlenség*; der Übelſtand) caveatur, Cic. 2) i. q. figurae orationis. Cic. 3) *gondoskodás, munka, foglalatosság*; die Beſorgung, Verrichtung.

Gesum, i. e. Gaesum.

Gĕtae, ārum, m. 1. plur. *Dákusok, Moldvaiak, v. Oláhok*; die Dacier, Moldauer, oder Wallachen. Getis truculentior, Ovid. *igen kegyetlen*; ſehr grauſam.

Gĕthyum (on) ii, n. 2. *párhagyma, póréhagyma*; eine Art Zwiebeln, Porre, Zwiebeln.

Gĕtĭce, Adv. e. gr loqui, Ovid. i. e. more Getarum.

Gĕtĭcus, a, um, ad Getas pertinens. e. gr. lyra, Stat. i. q. Orphei lyra.

Gĕtŭlus, Gĕtŭlĭa etc, vide: Gaetul.

Gĕum, či, n. 2. *tziklász, szegfűszagú gyökér*; Benedictenkraut. Plin.

Gibba, ae, f. 1. *púp, hátpúp*; der Buckel, Höcker. 2) *pöffedék, daganat*; die Buckel. 3) m. cognomen Romanum.

Gibber, ĕris, m. 3. i. q. gibba.

Gibber, a, um, *púpos, kidülő*; buckelig, höckerig, hervorragend.

Gibbĕrōsus, a, um, *púpos*; buckelig, höckerig.

Gibbōsus, a, um, i. q. gibberosus.

Gibbus, i, m. 2. *púp, hátpúp*; ein Höcker, Buckel.

Gibbus, a, um, *domború, púpos, kinőtt, görbe*; Erhöhungen habend, buckelig, ausgewachſen.

Gĭgantēus, a, um, e. gr. bellum. Ovid. *Óriásokhoz való, v. tartozó, Óriási, óriás*; zu den Rieſen gehörig, Gigantiſch. 2) *iszonyú, rémítő, nagy*; ungeheuer, groß.

Gĭgantŏmăchĭa, ae, f. 1. bellum Gigantum cum diis. Poëma Claudiani.

Gĭgantŭlus, i, m. 2. Dim. a Gigas. 2) Ironice, *ámos legény, körmönfont gazember*; ein großer Kerl, baumſtarker Flegel.

Gĭgas, āntis, m. 3. *Óriás*; ein Rieſe. 2) fratercelus gigantum, Juv. *esmeretlen eredetű ember*; einer, deſſen Abſtammung unbekannt iſt.

Gigeria, ōrum, n. 2. plur. *aprómarha béle, v. belsőrésze*; das Eingeweide des Flügelwerks.

Gigno, gĕnŭi, genĭtum, gignĕre, 3. *nemzeni, szülni, lételt adni*; zeugen, gebären, das Daſeyn geben. 2) *teremteni*; ſchaffen. Deus animum ex sua divinitate genuit, Cic. 3) *teremni, hozni*; hervorbringen. Terra gignit fructus, Cic. e. gr. ova, Plin. *tojni*; Eyer legen. 4) e. gr. morbos, Cic. *okozni, szérezni*; verurſachen. Pax extraneis gignetur, Cic. *megadatik a' külföldieknek a' békesség*; es wird den Auswärtigen Friede gegeben werden. 5) e. gr. praeceptiones novas alicui, Cic. *adni, kiszabni, eleibeszabni*; geben, vorſchreiben. 6) permotionem gignit orator, Cic. *megindítja a' halgatókat*; rührt die Zuhörer.

Gilvus, a, um, e. gr. equus, Virg. *sárgás, verhenyés, fakó*; gelblich, fahl, falb.

Gindes, vide: Gyndes.

Gingibrachium, ii, n. 2. *vérveszély, v. sülyedés az ember karjain*; der Scharbock an den Armen. Med.

Gingīva, ae, f. 1. *íny, foghús*; das Zahnfleiſch.

Gingīvŭla, ae, f. 1. Dim. *inyetske, foghúsotska*; kleines Zahnfleiſch.

Gingrīna, ae, f. 1. *sip nemek*; eine Art Pfeifen.

Gingrio, īre, 4. *gdgogni mint a' ludak*,

kápogni, kápkápolni, mint a' kátsák, v. rutzák; schnattern, von Gänsen, Enten.

Gingrītus, us, m. 4. *lúdgágogás, rétze, v. kátsa kápolás*; das Schnattern der Gänse.

Ginnus, i, m. 2. i. q. hinnus. 2) *öszvér*; ein Maulesel.

Glăbella, ae, f. 1. *szemöldök köze az orr felett*; das Mittelste zwischen den Augenbraunen über der Nase. Marc. Cap.

Glăbellus, a, um, (Dim. a glaber) *kopaszotska, kevéssé tar*; ein wenig kahl.

Glăber, bra, brum, *sima, kopasz, tar*; glatt, kahl.

Glabrārĭa, ae, f. 1. *magát megkopasztó (asszony v. leány)*; eine die sich die Haare ausrupft.

Glăbrĕo, ēre, 2. *kopasz, v. tar lenni*; kahl seyn.

Glăbresco, ĕre, 3. *kopaszodni, tarúlni*; glatt werden.

Glăbrētum, i, n. 2. *kopár v. termékétlen hely*; ein kahler Ort, wo nichts wachsen will. 2) *mezítelenség*; die Blöße.

Glăbrĭtas, ātis, f. 3. *simaság*; die Glätte. 2) *kopaszság, tarság*; die Glatze.

Glăbro, āre, 1. *koppasztani, megkoppasztani*; kahl machen, der Haare berauben.

Glăcĭālis, e, e. gr. mare, Juv. hyems. Virg. *jeges, fagyos*; voll Eis, mit Eise verbunden. 2) frigus glaciale, Ovid. *keményv. nagy hideg*; eine große Kälte.

Glăcĭātus, a, um, *jéggé vált, megfagyott, jeges*; zu Eise gefroren. 2) *megaludt, aludt*; geronnen.

Glăcies, ēi, f. 5. *jég*; das Eis. 2) Trop. *keménység*; die Härte. e. gr. aeris, Lucr. *simaság*; die Glätte.

Glăcio, āvi, ātum, āre, 1. transit. e. gr. nives, Hor. *megfagylalni*; zu Eise machen. Trop. e. gr. caseum, Colum. *megkeményltni*; hart machen. 2) intrasit. *megfagyni*; zu Eise werden. 3) Trop. *megkeményedni, megsürüdni, megaludni*; dicht oder hart werden, gerinnen.

Glădĭātor, ōris, m. 3. *hadazó, bajnok, a' Római nézójátékokban*; ein Fechter in den römischen Schauspielen. 2) *kitsapott 'sivány, haramia, úton-dálló, gazember*; ein Bandit, Räuber, Spitzbube.

Glădĭātōrĭe, Adv. i. q. more Gladiatorum.

Glădĭātōrĭus, a, um, e. gr. certamen, ludus, Cic. *bajnoki, hadazási, hadazáshoz való, v. turtozó*; fechterisch, zum Fechten gehörig. 2) e. gr. animus, Ter. *vérengezó indúlat*; ein mörderischer Sinn. Gladiatorii clamores civium, Cic. *békétlen, v. ellenséges kiabálása' polgároknak*; das feindselige Zurufen der Bürger. 3) e. gr. locus, Cic. *nézóhely a' bajnokjátékokban*; ein Platz zum Zusehen in den Fechterspielen.

Glădĭātūra, ae, f. 1. *bajnokság, bajnokmesterség*; das Fechten der Gladiatoren oder ihr Metier.

Glădĭŏlum, i, n. 2. Dim. i. q. gladiolus.

Glădĭŏlus, i, m. 2. Dim. *kardótska, kosziperd, tör, gyilk, gyilok, kés*; ein kleines Schwert, ein Dolch, ein Messer. 2) *ddkoska*; die Schwertel, ein Gewächs.

Glădĭus, ĭi, m. 2. *kard, szablya*; das Schwert, der Degen. e. gr. vagina vacuus, Cic. *kivont, v. mezítelen kard*; ein bloßer Degen. Gladium educere, stringere, Cic. *kardot rántani, kivonni, v. húzni a' kardot*; den Degen entblößen. Condere gladium, Curt. *hüvelyébe tenni*; in die Scheide stecken. 2) *koszperdorrúhal*; ein Schwert- oder Hornfisch. 3) e. gr. volneris, Plin. *szántóvas*; ein Pflugeisen. 4) jus gladii, JCt. *föbenjáró hatalom*; die Obergerichte, die Criminaljurisdiction.

Glaesum, vide: Glessum.

Glandārĭus, a, um, *makkos*; wo Eichelu wachsen. e. gr. silva, Cato, *tölgy, v. tserfaerdó*; ein Eichenwald.

Glandĭfer, a, um. e. gr. quercus, Cic. *makk termó*; Eicheln tragend.

Glandionĭda, ae, f. 1. i. q. glandium.

Glandĭum, ĭi, n. 2. *mirigy, a' disznó nyakán*: die Drüsen, an den Hälsen der Schweine. 2) *vastag hús a' disznó nyakán, torok petsenye*; das dicke Fleisch am Schweinenhalse.

Glando, Inis, f. 3. i. q. glans.

Glandŭla, ae, f. 1. Dim. *makkotska*; eine kleine Eichel. 2) *borsóka a' disznóhúsban*; eine Finne an den Schweinen. 3) *mirigy, nyakhús tsomózás*; eine Drüse, Mandel.

Digitized by Google

Glandūlōsus, a, um, *igen makkos*; was viel Eicheln hat. 2) e. gr. corpus, Med. *ikrás, mirigyes, borsódás*; finnicht, drüsig, voll Drüsen.

Glanis, idis, m. 3. Glanus, i, m. 2. *közönséges hartsa*; ein Fisch mit dem Wels verwandt.

Glans, dis, f. 3. *makk*; eine Eichel. 2) e. gr. plumbea, Lucr. *golyóbis*; eine Kugel. 3) cassa glande non omam, Plaut. *egy fillért sem adnék érte*; ich wollte keinen Pfennig drum geben. 3) *férjfi szemérem test makkja*; die Eichel am männlichen Gliede.

Glārĕa, ae, f. 1. *követs, kövits, békasó, követseg*.; ein Kies. 2) e. gr. jejuna, Virg. *száraz, sovány és terméketlen föld*; trockne, dürre und unfruchtbare Erde.

Glārĕōsus, a, um, e. gr. terra, Varr. *követses, békasós*; voller Kies, kiesig.

Glastum, i, n. 2. *iszats, kék festő fű*; der Waid, ein Kraut, womit man blau färbt.

Glaucēum, i, n. 2. i. q. Glaucion.

Glaucĕus, a, um, ex herba Glaucion.

Glaucĭcŏmans, tis, o. i. e. glaucam comam habens, Juvene.

Glaucĭnus, a, um, i. e. glaucum colorem habens. Mart.

Glaucĭon, ĭi, n. 2. *fakó gódirtz*; eine Pflanze von bräunlicher Farbe. (Chelidonium glaucium L.)

Glaucĭscus, i, m. 2. *kékszín hal neme*; ein Fisch von blauer Farbe. Plin.

Glaucōma, ătis, n. 3. et ae, f. 1. Glaucedo, inis, et Glaucosis, is, f. 3. *fejérkékes fölt a' szembe, hdjog*; ein weißblauer Fleck am Auge, der Staar. Med. 2) *vakitás, dmitás, tsábitás*; der Betrug, ein Blendwerk, blauer Dunst. Glaucomam alicui objicere, Plaut. *valakit tsábítni*; einem ein Blendwerk vormachen.

Glaucus, a, um, *kékhez és zöldhöz húzó v. hasonlító szín*; eine Farbe, die ins Blaue und Grüne fällt. 2) *világoskék, vasszín*; lichtblau, eisenfarbig. 3) *zöld, zöldes*; grün, grünlicht.

Glaucus, i, m. 2. filius Hippolochi, nepos Bellerophontis. 2) deus marinus. Glaucum saltavit Plancus, Vellei. Pat. i. e. saltando imitavit.

Glaux, cis, f. 3. *gódirtz, vérehullófű*; Schellkraut, das am Meere wächst.

Glēba, ae, f. 1. *göröngy, rög*; ein Erdcoloß, eine Erdscholle. Glebas frangere rastris, Virg. 2) Trop. e gleba natus, Prov. *alatsony, v. tsekély eredetű*; vom schlechten Herkommen.

Glēbālis, e, e. gr. agger, Ammian. *rögből, v. göröngyből álló, való, v. tsinált*; aus Erdschollen bestehend.

Glēbārius, ii, m. 2. *rögzúzó, göröngytörő*; der die Erdschollen zerschlägt.

Glēbātim, Adv. *göröngyönként, rögönként*; erdschollenweise.

Glēbātĭo, ōnis, f. 3. i. q. glebalis collatio, *telek, v. földbirtoktól való adó*; die Abgabe von Grundstücken. Cod. Theod.

Glēbōsus, a, um, *rögös, göröngyös*; scholligt, klumpig.

Glēbŭla, ae, f. 1. Dim. *rögötske, göröngyötske*; ein Klümpchen Erde, kleine Erdscholle. 2) e. gr. nivis, *hógulya, hólapta*; ein Schneeball.

Glēbŭlentus, a, um, i. q. Glebosus.

Glĕchōnītes, ae, m. 1. *póléménytabor*; Poleywein. Colum.

Glessum, (Glesum, Glaesum), i, n. 2. *borostyánkő, agát*; der Agtstein, Bernstein. Tacit.

Gleūcīnum, i, n. 2. *szinolaj*; der Vorschuß von den Oliven, ehe das Öhl völlig ausgepreſſet wird. 2) *sajtolt olaj*; gepreßtes Öhl.

Gleucīnus, a, um, *mustos, mustal elegy*; aus Most oder mit Most vermischt.

Glīnon, i, n. 2. *juharfa, v. iharfa neme*; eine Art des Ahornbaumes. Plin.

Glis, Gen. gliris, m. 3. *göszü, patkány, potz, tzitzkány*; der Ratz, die Haselmaus, Spitzmaus, Zieselmaus. 2) *göszűnemű állatok*; Ratten.

Glisco, ĕre, 3. e. gr. ut ignis, Lucr. *gyúladni, meg, vagy felgyúladni, égni kezdeni*; entglimmen, anfangen zu brennen. 2) *származni, kezdődni*; entstehen, den Anfang nehmen. Proelium gliscit, Plaut. 3) *növekedni, öregbedni*; zunehmen, wachsen. Discordia gliscit, Tac. e. gr. numero, Tac *számosodni*; an der Zahl wachsen. Terra gliscit, Colum. *kövéredik*: wird fett. Asellus gliscit, Idem. *hízik*; wird dick und fett. 4) *erősen, igen, v. nagyon kívánni, örömv. kívánság miatt mintegy égni*; heftig begehren, entbrennen vor Freude oder Begierde. Ex

Digitized by Google

consangvineo gliscet regnare superbo, Stat.

Glŏbātim, Adv. *gömbölyüen*; kugelrund. 2) *rakásonként*; haufenweiſe.

Glŏbātus, a, um, *gömbölyitett*; rund gemacht. 2) *rakásra, v. halmazra hordott, felhalmazott*; in einen Haufen verſammelt.

Globo, āvi, ātum, āre, 1. *gömbölyitni*; kugelrund machen. 2) *rakásra v. halomra gyüjteni, felhalmazni*; häufen, in einem Haufen verſammeln.

Glŏbōsĭtas, ātis, f. 3. *gömbölyüség, kerekség*; die kugelrunde Geſtalt, Rundung, Ründe.

Glŏbōsus, a, um, *gömbölyü, kerek*; kugelrund, kugelförmig.

Glŏbŭlus, i, m. 2. Dim. *golyóbísotska*; ein Kügelchen. 2) *kalátsotska, pogátsa, sajtpogátsa*; ein Küchelchen, Käſeküchelchen. 3) *gombótz, furkó, étel neme*; ein Kloß, eine Speiſe. 4) cognomen Romanum.

Glŏbus, i, m. 2. e. gr. terrae, terrestris; *golyóbis*; eine Kugel. 2) *darab, összvedllott darab*; ein Klumpen. 3) *rakás, tsoport, v. sereg ember*; ein Haufen Menſchen.

Glocĭo, īre, 4. *kotyogni, mint a' tyúk*; glucken.

Glŏmĕrābĭlis, e, *gömbölygethető, hengergethető, forgatható*; beweglich, was man wälzen kann.

Glŏmĕrāmen, ĭnis, n. 3. *gombolyag*; ein Kneuel. 2) *rakás*; ein Haufen.

Glŏmĕrāte, Adv. *felgombolygatvā, v. tekergetve*; aufgewunden. 2) *rakásal*; gehäuft.

Glŏmĕrātim, Adv. *felgombolygatva, v. tekergetve*; aufgewunden. 2) *rakásonként*; haufenweiſe.

Glŏmĕrātĭo, ōnis, f. 3. *gombolyitás, tekergetés*; die Aufwindung.

Glŏmĕratus, a, um, *gombolyitott, felltekert*; aufgewickelt, auf einen Kneuel gewunden. 2) *rakásra hordott, halmozott*, gehäuft.

Glŏmĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. lanam, Ovid. *gombolyitni, felltekerni*; aufwinden, aufrollen. 2) Trop. *gyüjteni, rakásra, v. összvehordani*; ſammeln, aufhäufen, zuſammen bringen. Equus glomerat gressus, Virg. *rendesen hányja a' lábát, sebes lépve megy*; wirft die Füße ordentlich, es geht einen hurtigen Paß. 3) ventus incendia glomerat, Idem. *gerjeszti*; bläßt heftiger auf. 4) e. gr. fasque, nefasque simul, Prud. *összvekeverni, v. ögyellitni*; unter einander miſchen 5) annus glomerans, Cic. *végére, v. vége felé járó, végéhez közelgető esztendő*; das zu Ende gehende Jahr.

Glŏmĕrōsus, a, um, *gombolyag forma, gömbölyü*; kneulich, rund.

Glŏmus, i, m. 2. ĕris, n. 3. *gombolyag*; ein Kneuel, Knaul. 2) *sürü bokor, sürü, sürüség*; ein dichtes Gebüſch, Dickicht.

Glōria, ae, f. 1. *ditsőség, betsület*; der Ruhm, die Ehre, Herrlichkeit. 2) *ditsőség kivánás, ditsőségre való gyás*; die Ruhmbegierde, Ruhmſucht 3) *diszi, ékesség*; die Zierde, der Schmuck. Taurus armenti gloria, Ovid. 4) *ditsekedés, kérkedés, kérkedékenység*; die Prahlerey. Miles plenus gloriarum, Plaut.

Glōriābundus, a, um, i. q. glorians, *ditsekedő, kérkedő, kérkedékeny*; ſich rühmend, prahlend.

Glōrĭātĭo, ōnis, f. 3. *ditsekedés*; das Rühmen Dignus gloriatione, Cic. *ditséretre méltó*; ruhmwürdig.

Glōrĭātor, ōris, m. 3. *ditsekedő, kérkedő, kérkedékeny, hazudozó*; ein Prahler, Großſprecher, Aufſchneider.

Glōrĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *ditsőités*; die Verherrlichung.

Glorĭfĭcātus, a, um. *megditsőült, megditsőltetett*; verklärt, herrlich gemacht.

Glōrĭfĭco, āre, 1. *megditsőiteni, ditsőitni*; verherrlichen.

Glōrĭfĭcus, a, um, *ditséretes*; Ruhm bringend. Cod. Just.

Glōrĭŏla, ae, f. 1. Dim. *kis ditsőség*; kleiner Ruhm.

Glōrĭor, ātus sum, āri, Dep. 1. e. gr. aliquid, Cic. *ditsérni, magasztalni*; rühmen. 2) e. gr. re aliqua, de re aliqua, in re aliqua, Cic. *ditsekedni, kérkedni*; ſich eines Dinges rühmen.

Glōrĭōse, Adv. *ditsőségesen, ditséretesen*; rühmlich. 2) *pompásan*; prächtig. 3) *ditsekedve, kérkedve*; ruhmredig. Comp. -ius, Cic. Superl. -issime, Vellei. Pat.

Glōrĭōsus, a, um, e. gr. mors, Cic. honor, Nep. *ditsőséges, ditséretes*; ruhmwürdig, rühmlich. 2) *pompás*; prächtig. 3) *ditsekedő, kérkedékeny*; ruhmredig. Epistolae jactantes, et

Digitized by Google

gloriosae, Plin. *kérkedékeny levelek*; ruhmredige Briefe. Comp. -ior, Val. Max. Superl. -issimus, Suet.

Glos, gloris, f. 3. *férj húga*, *v. nénnye*; des Ehemanns Schweſter.

Glōssa, ae, f. 1. *nyelv a' szájban*; die Zunge. 2) *nyelv, beszéd*; die Sprache. 3) *homályos szó magyarázatja*; die Erklärung eines dunkeln Wortes. Gell.

Glossārium, ii, n. 2. *szókönyv, szótár, mellyben homályos szók magyaráztatnak*; ein Wörterbuch, worin dunkle Wörter erklärt werden. Gell.

Glossēma, ātis, n. 3. *homályos szó, mellynek magyarázás kell*; ein dunkles Wort, das einer Erklärung bedarf.

Glossŏpētra, ae, f. 1. *ember nyelvéhez hasonló drágakő*; ein Edelſtein der menſchlichen Zunge ähnlich.

Glŏtĕro, glŏtŏro, vel glŏctŏro, āvi, āre, 1. *kelepelni, mint a' gólya, v. eszterág*; klappern, wie ein Storch.

Glottis, ĭdis, f. 3. *nyeldeklőnyilás*; die Öffnung der Luftröhre. 2) *hari's, madár*; der Wachtelkönig, ein Vogel.

Glŭbo, ĕre, 2. i. q. Glubo, Cato.

Glūbo, psi, ptum, ĕre, 3. e. gr. ramos, Varr. *hántani, meghántani*; abſchälen. 2) Trop. e. gr. nepotes, Catull. i. e. spoliare.

Glūma, ae, f. 1. *héjj, tok, hüvely, bőr*; die Hülſe, Schale, der Balg.

Glus, tis, f. 3. *szívos föld, melly úgy összeragad mint az enyv*; zähe Erde, welche feſt zuſammen hält, wie Leim.

Glūten, ĭnis, n. 3. Glutĭnum, i, n. 2. *enyv, enyű, tsiriz*; der Leim, die Pappe.

Glūtīnāmentum, i, n. 2. *enyvezés*; die Leimung.

Glūtīnātio, ōnis, f. 3. *összve, v. megenyvezés*; die Zuſammenleimung.

Glūtīnātīvus, a, um, *összveenyvező, összvehúzó*; zuſammen leimend oder ziehend.

Glūtīnātor, ōris, m. 3. *enyvező, meg, v. összveenyvező*; Zuſammenleimer.

Glutīnātōrius, a, um, i. q. glutinativus.

Glūtīnātus, a, um, *meg, v. összveenyvezett, megtsirizelt*; geleimt, gepappt. 2) *öszve foglalt, v. ragasztott*; zuſammen gefügt. 3) *öszve, v. béforrasztott, orvoslás által*; geheilt.

Glūtīnōsus, a, um, *enyves, ragadós, szívos*; leimicht, klebricht, zäh. Comp. -ior, Superl. -issimus. Colum.

Glūtīnum, i, n. 2. i. q. Gluten.

Glūtio, Glutti̇o, īre, 4. *nyelni, el. bé, v. lenyelni*; ſchlucken, verſchlucken, verſchlingen, hinunter ſchlucken.

Glūtītus, a, um, *el, bé, v. lenyelt*; verſchlungen.

Glūto, v. Glutto, ōnis, m. 3. *tobzódó*; ein Schlemmer.

Glutus, i, m. 2. *torok, gége*; der Schlund. Pers.

Glutus, a, um, *sima, egyenlő*; glatt, gleich. 2) *jól összvedálló*; wohl zuſammen haltend.

Glūx, ūcis, f. 3. idem quod Glus.

Glycĕra, et Glycere, es, f. 1. corollarum inventrix, amica picteris Pausiae. 2) amica Horatii. 3) amica Menandri.

Glycon, ōnis, f. 3. gladiator fortissimus. 2) medicus Romanus.

Glycymēlum, i, n. 2. *édes alma*; ein ſüßer Apfel.

Glycyrrhīza, ae, f. 1. Glycyrrhīzon, i, n. 2. *édesgyökér, klgviritz*; Süßwurzel, Süßholz. Plin.

Glycysīde, es, f. 1. *bazsarózsa, bazsidi*; Päonie oder Gichtroſe. Plin.

Gnaphalion, (-um), ii, n. 2. *gyopdr*; das Ruhrkraut, Wieſenwolle. Plin.

Gnārĭtas, ātis, f. 3. e. gr. locorum, Sallust. *tudds, esmerés, esméret, jártassdg valakhol*; die Kenntniß, Wiſſenſchaft.

Gnārūris, e, i. q. gnarus, Plaut.

Gnārus, a, um, e. gr. rerum, Sil. alicujus rei, Cic. *tűdős, értő, valamihez értő, tűdős valamiben, tapasztalt, jártas valamiben*; kundig, erfahren. 2) *esmeretes*; bekannt.

Gnātho, ōnis, m. 3. nomen parasiti apud Terentium.

Gnātus, a, um, i. q. natus, Hinc: Gnatus, i, m. 2. *fijú, valaki fija*; der Sohn. Gnata, ae, f. 1. *leány, valaki lednya*; die Tochter.

Gnāvĭtas, ātis, f. 3. *munkásság, szor-*

Digitized by Google

galmatosság, szorgalom, serénység; der Fleiß, die Betriebsamkeit, Emsigkeit.

Gnāvĭter, Adv. *szorgalmatosan, serényen, gyorsan, frissen*; fleißig, emsig, fertig, hurtig.

Gnāvus, a, um, i. q. navus, *gyors, serény, friss, szorgalmatos*; hurtig, fertig, emsig, fleißig.

Gnĭdĭus, a, um, *Gnidusi*; von der Stadt Gnidus. Gnidia Venus, Cic. statua Veneris a Praxitele facta.

Gnōbĭlis, e, pro: nobilis, Acc. ap. Fest.

Gnōma, ae, f. 1. *földmérőrúd*; eine Meßruthe. 2) *napóra mutatója*; ein Zeiger an der Sonnenuhr.

Gnōme, es, f. 1. *rövid elmés mondás*; ein kurzer, sinnreicher Spruch.

Gnōmon, ōnis, m. 3. *szegletmérték, egyenlítőfa*; ein Winkelmaß, Richtscheit. 2) *napóra mutatója*; ein Zeiger auf der Sonnenuhr. 3) Trop. gnomones jumentorum; *azon fogai a' lónak, v. ökörnek, mellyekről idejéhez hozzá vethetni*; diejenigen Zähne der Pferde oder Ochsen, woraus man auf ihr Alter schließen kann.

Gnōmŏnĭca, ae, f. 1. *napóra tsinálás mestersége*; die Sonnenuhrkunst.

Gnōmŏnĭces, es, f. 1. *napóra*; eine Sonnenuhr.

Gnōmŏnĭcus, a, um, ad gnomonem pertinens.

Gnosco, ĕre, 3. forma antiqua verbi, nosco, Caecil.

Gnōsos, (Gnossos, Gnossus), i, f. 2. urbs Cretae. Gnosiacus, a, um, *Gnosusi, Krétai*; Gnosisch, Cretisch. e. gr. rex, Ovid. i. q. Minos. Gnosias, adis, et Gnosis, idis, f. 3. i. q. Ariadne.

Gnostĭci, ōrum, m. 2. plur. haeretici seculi IIdi.

Gōbĭus, ii, 2. et Gōbĭo, ōnis, m. 3. *göbhal, görgitse*; ein Fisch, Gründling, Kresse.

Gŏmŏrra, v. Gomorrha, ae, f. 1. urbs.

Gŏmorrhaeus, a, um, *Gomorai, Gomorát illető*; Gomorrhisch, die Stadt Gomorrha betreffend.

Gomphus, i, m. 2. *faszeg*; ein hölzerner Nagel. 2) urbs Thessaliae.

Gongylis, ĭdis, f. 3. *kerek répa*; eine runde Rübe. Colum.

Gŏnorrhoea, ae, f. 1. *undokfolyás, kankó*; Tripper.

Gordaei montes, in Armenia, Curt.

Gordĭum, ii, n. 2. urbs Phrygiae majoris.

Gordĭus, ii, m. 2. Phrygiae majoris rex, in cujus curru certus nodus inexplicabilis erat, quem qui solvisset, per totam Asiam illum regnaturum fore, oraculum dictitabat; hunc Alexander Magnus, ferro secuit. Hinc: Prov. Nodus Gordius, i. e. res difficilis, atque perplexa.

Gōrgĭas, ae, m. 1. orator praestans, praeceptor Isocratis.

Gorgon, ōnis, 3. et Gorgo, us, f. 4. i. q. Medusa. Plur. Gorgones, filiae Phorci tres, v. quatuor u. p. Isthenio, Medusa, Scylla et Euryale, angvibus crinitae. Celeberrima harum fuit Medusa, cujus os, v. faciem in scuto gessit Minerva.

Gorgŏnĕus, a, um, e. gr. crinis, Ovid, *Gorgoni, v. Medúzai*; Gorgonisch, Medusisch.

Gortyna, ae, v. Gortyne, es, f. 1. urbs Cretae. Gortynii, incolae.

Gossympĭnus (Gossamp.) i, m. 2. *pamutfa*; die Baumwollenstaude.

Gossypĭon, n. Gossypĭos, ĭi, m. 2. (Gossip) *pamutfa*; die Baumwollenstaude. 2) *pamut*; die Baumwolle.

Gŏthi, ōrum, m. 2. plur. populus partis septentrionalis Germaniae.

Gothia, ae, f. 1. regnum Gothorum.

Gŏthĭni, ōrum, m. plur. i. q. Gothi, Taoit.

Grăbātŭlus, i, m. 2. Dim. *nyugvó dgyatska, kanapétska*; ein Faulbettchen, kleines Canapee.

Grăbātus, i, m. 2. *kanapé, nyugvó dgy*; ein Canapee, Ruhebett.

Gracchānus, a, um, *Gracchusi, Gracchusokat illető*; Gracchisch, die Gracchen betreffend.

Gracchus, i, m. 2. cognomen Romanum.

Grăecito, āre, 1. Freq. *gágogni, mint a' kád*; schnattern, wie eine Gans. Alias Glacito.

Grăcĭlens, i. q. gracilis.

Grăcĭlentus, a, um, i. q. gracilis.

Grăcĭlĭpes, ĕdis, o. 3. *vékony lábú*; schlankfüssig.

Grăcĭlis, e, e. gr. virgo, Ter. *sugár, kartsú*; geschmeidig, schlank. 2) e. gr. liber, Matt. *vékony*; dünn. 3) *soudny, ósztövér*; mager. 4) Trop. e. gr. vindemia, Plin. *vékony, soványy, tsekély, v. rosszá szűrt*; eine schlechte Weinlese. Comp. ior, Superl. -limus. 5) Subst. *fúvó mu'si-*

Digitized by Google

ka szerszám, mellynek tiszta hangja van; ein blasendes musikalisches Instrument, das einen klaren Ton von sich gibt.

Grăcĭlĭtas, ātis, f. 3. e. gr. corporis, Cic. *vékonyság, kartsúság*; die Dünne, Schlankheit. 2) Trop. *száraz írásmód*; die trockene Schreibart.

Grăcĭlĭter, Adv. *véknyan, kartsúan*; dünn, schlank. Apul.

Grăcĭlĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. gracilitas.

Grăcŭlus (Graccŭlus), i, m. 2 *szajkó, zajzó*; der Häher.

Grădālis, e, *léptsónként, grádítsonként, v. lépésenként való*; stufenweise, Schritt für Schritt.

Grădārĭus, a, um, *lépésenként járó, lassan menő*; Schritt für Schritt gehend. e. gr. equus, Lucil. *jó lépő ló*; ein Zelterpferd, Paßgänger.

Grădātim, Adv. *lépésenként, lassan*; Schritt für Schritt, nach und nach. 2) *léptsónként, lassan*; stufenweise, nach und nach. 3) *renddel*; ordentlich.

Grădātĭo, ōnis, f. 3. *fellyebb fellyebb hágás léptsónként*; das Aufsteigen von einem Tritte zum andern. 2) *sok léptső*; eine Menge Stufen. 3) *a' beszéllőnek gráditsonként való elébb elébb menése*; das stufenweise Fortschreiten des Redners.

Grădātus, a, um, *grádditsos, léptső formán tsinált*; mit Stufen versehen, stufenweise gemacht. Plin.

Grădĭlis, e, *gráditsos, léptsős, a' minek gráditsa van*; Stufen habend. 2) *léptsőre osztott*; an den Stufen vertheilt.

Grădĭor, gressus sum, grădi, 3. *lépni, hágni*; gehen, schreiten. Viam retetam graditur, Colum. *jó útom van*; er ist auf dem rechten Wege. 2) e. gr. ad mortem, Cic. *menni*; gehen.

Grădīvĭcŏla, ae, m. 1. qui Martem colit.

Grădīvus, i, m. 2. i. q. Mars. (a gradiendo in bello ultro citroque.)

Grădŭāle, et Gradale, is, n. 3. *mindég fellyebb fellyebb menő éneklés*; ein Gesang, der immer höher und höher steigt.

Grădus, us, m. 4. *lépés*; ein Schritt. Gradum facere ad aliquid, Cic. *hozzá menni*; hinzu gehen, hinzu schreiten. 2) componere gradum ad praeliandum, *a' viadalhelyre kidllani*; sich auf den Streitplatz zum Fechten stellen. 3) *a' viaskodó, v. bajnok dllása*; die Positur des Fechters. Gradu depelli, v. dejici, Nep. *meggyőzettetni, dllásból kimozdittódni*; überwunden werden, aus seiner Lage gebracht werden. Trop. *megindittatni, felgerjesztetni*; aus seiner Fassung gebracht werden. 4) *grádits, v. lajtorjafog*; die Stufen und Sprossen an Treppen und Leitern. 5) Trop. aetatis gradus, Cic. *kor, v. élet szakaszai*; die Stufen des Alters. 6) *betsületpöltz*; eine Ehrenstelle. De gradu dignitatis demoveri, Cic. 7) gradus prohibiti, JCt. *azon tzek, mellyekben tilalmas a' házasodás*; die verbothenen Grade, in welchen man nicht heirathen darf. Gradus consanguinitatis, Idem. *atyafiság izei*; Grade der Verwandtschaft. 8) 360 -a pars Aequatoris, et circuli cujuspiam. 9) *mód, eszkőz, v. út valamire*; ein Mittel, ein Weg zu etwas. 10) e. gr. officiorum, Cic. *kötelességek különbsége*; der Unterschied der Pflichten. 11) stabilis et non expers dignitatis gradus, Cic. *lassú 's méltóságos mene tele a' beszédnek*; ein langsamer und gravitätischer Gang der Rede. Dicitur de pedibus longis.

Graecānĭce, Adv. *Görögösen*; griechisch.

Graecānĭcus, a, um, e. gr. toga, Suet. *Görögös, a' mint a' Görögöknél van szokásban*; griechisch, bey den Griechen üblich.

Graecātim, Adv. *Görögösen, Görögök módja szerént*; nach der Art der Griechen.

Graecātus, a, um, *Görögösen tsinált*; nach griechischer Art gemacht. Comp. -ior, Apul.

Graece, Adv. e. gr. scribere, scire, Cic. *görögül, görög nyelven*; griechisch.

Graecĭa, ae, f. 1. *Görögország*; Griechenland. Magna Graecia, Ovid. pars inferior Italiae, hodie Neapolis.

Graecĭensis, e, *Görög, Görögországi*; griechisch.

Graecĭgĕna, ae, c. 1. *születésére nézve Görög*; ein Grieche von Geburt.

Graecismus, i, m. 2. *görögös szólásmód*; eine griechische Art zu reden.

Graecisso, āre, 1. *Görögöket követni a' beszédben*; die Griechen nachahmen.

Digitized by Google

Graecĭtas, ātis, f. 3. i. q. lingva graeca. 2) i. q. literatura graeca.

Graecĭus, a, um, e. gr. civitas, gens, Nep. *görög*; griechiſch.

Graecor, ātus sum, āri, Dep. 1. *görögösen élni*; nach der Art der Griechen leben. 2) *Görögök módja szerént veszteget ni, tékozolni, v. tobzódni*; auf griechiſchen Fuß verſchwenden.

Graecostăsis, is, f. 3 *palota Romában, mellybe a' Görög követek szálltak*; der Pallaſt, in welchem die griechiſchen Abgeſandten zu Rom einlogirt wurden.

Graecŭlus, a, um, Dim. *görög*; griechiſch. 2) Trop. *ostoba, balgatag, gyermekes*; albern, läppiſch. Cic. 3) e. gr. cautio chirographi, Cic. *gondolatlan, hihetetlen, a' minek nem lehet hinni, v. hitelt adni*; leichtſinnig, nicht glaubwürdig. Graeculum se putari voluit, Cic. *görög Filosofusnak akarta magát tartatni*; er wollte gern einen griechiſchen Philoſophen vorſtellen.

Graecŭlus, i, m. 2. *tuddkos, tuddsotska*; ein gelehrter Gaſt.

Graecus, a, um, *görög, Görögországi*; griechiſch. 2) graeca fide mercari, Plaut. *készpénzen venni*; um baares Geld kaufen. 3) graeca sacra, Fest. i. q. Cereris festa. 4) ad Calendas Graecas, Svet. pro: nunquam.

Graecus, i, m. 2. *Görög, Görögországi születés*; ein Grieche.

Grājūgĕna, ae, m. 1. *Görögországi születés, Görög*; ein Grieche von Geburt.

Grājus, a, um, i. q. graecus.

Grālēga, et Gālēga, ae, f. 1. *ketskeruta, gdlgafü*; die Geißraute. (Galega officinalis. Linn.)

Grallae, ārum, f. 3. plur. *mankó, gamó*; Stelzen.

Grallātor, ōris, m. 3. *mankón, v. gamón járó*; der auf Stelzen geht.

Grāmen, ĭnis, n. 3. *fü, pázsit*; das Gras. 2) *plánta, növevény, zöldség*; die Pflanze, das Kraut.

Grāmĭa, ae, f. 1. *szemtajték, tsipa*, die Augenbutter, der Unrath in den Augen oder Augenwinkeln.

Grāmĭnĕus, a, um, *fü, pázsit, fü, pázsit*: aus Gras. 2) e. gr. campus, Virg. *füves, pá'sitos*; graſig, voller Gras.

Grāmĭnōsus, a, um, e. gr. ager, Colum. *füves, pá'sitos, bőfüttermő, füvel bővölködő, v. tellyes*; grasreich, voller Gras.

Grămĭōsus, a, um, *tsipás, genyetséges*; eiterig. Oculi gramiosi, Caecil.

Gramma, ae, Gramme, es, f. 1, *házás, linea*; eine Linie.

Gramma, ātis, n. 3. pondus duorum obolorum. 2) *betü*; ein Buchſtabe.

Grammăteus, ĕi, m. 2. *Iródedk*; ein Schreiber. 2) *bíztosíró, titoknok*; ein Secretär. 3) *jegyző, notárius*; ein Notär. 4) *kantzellárius*; ein Kanzler.

Grammătĭas, ae, m. 1. *iromba jdspis*; ein Schriftjaſpis.

Grammătĭca, ae, Grammatĭce, es, f. 1. *nyelvtudomány, nyelvmesterség, grammatika*; die Grammatik, Sprachwiſſenſchaft, Sprachkunde.

Grammătĭcālis, e, *nyelvtudományhoz, v. grammatikához való, v. tartozó*; zur Grammatik oder Sprachkunde gehörig.

Grammătĭcālĭter, Adv. *nyelvtudomány, v. grammatika szerént*; grammatiſch.

Grammătĭce, Adv. i. q. antecedens.

Grammătĭcōmastix, īgis, m. 3. *nyelvtudományértöket ostorozó, v. üldöző*; ein Geißeler der Grammatiker, Auson.

Grammătĭcus, i, m. 2. *nyelvtudományértő, nyelvmester*; der die Grammatik oder Sprachkunde verſtehet, oder lehret.

Grammătĭcus, a, um, *nyelvtudományi, grammatikai*; grammatiſch.

Grammătista, ae, m. 1. *nyelvmesterségértő*; der die Sprachkunſt verſtehet. 2) *irdsmódban jártas*; der in der Schreibart bewandert iſt.

Grammătŏphylăcĭum, ĭi, n. 2. *levéltár, leveleshdz, archivum, hol közönséges irások tartatnak*; ein Archiv, ein Ort, wo öffentliche Schriften aufbewahrt werden.

Grammĭcus, a, um, *linedkból, v. házdsokból álló*; in Linien beſtehend. e. gr. deformatio. Vitruv. *lerajzolás*; der Abriß.

Grămmĭsmus, i, m. 2. *linedzdsmód*; die Art und Weiſe Linien zu ziehen.

Grānārĭum, ĭi, n. 2. *életeshdz, gabonahdz, életespadlds*; ein Kornhaus, Kornboden.

Grānātim, Adv. *szemenként, magonként*; körnerweiſe, Korn für Korn.

Digitized by Google

Grānātus, a, um, *magvas, magos, szemes*; mit Körnern oder Kernen versehen. Malum granatum, Colum. *grándtalma*; ein Granatapfel.

Grānātus, us, m. 4. *mag, v. szemhétakarítása*; die Einsammlung der Körner.

Grandaevĭtas, ātis, f. 3. *vénség, időség, korosság, élemedett idő*; das bejahrte hohe Alter. Acc.

Grandaevus, a, um, *idős, éltes, koros, nagy idejű, megélemedett, vén, öreg*; bejahrt, alt.

Grandesco, ĕre, 3. *nagyá lenni, nőni, nevekedni, öregbedni*; groß werden, wachsen, zunehmen.

Grandĭcŭlus, a, um, Dim. *nagyotska, jókora*; ziemlich groß.

Grandĭfer, a, um, *igen nagy*; sehr groß.

Grandĭfĭcus, a, um, c. gr. mens, Ammian. *fennhéjjáza*; groß sich betragend.

Grandĭlŏquus, a, um, *fennyen beszélő*; groß von einer Sache redend. 2) *felségesen, fellengősen beszélló*; erhaben redend. Cic.

Grandĭnātus, a, um, i. q. grandine guttatus.

Grandĭnĕus, a, um, *jégesső, darai, jégesső, darás, jéggel, v. dardval tellyes*; voll Hagel oder Schlossen. Alcim.

Grandĭno, āre, 1. *jégnek, v. dárának esni*; hageln, schloßen: grandinat *jégesső, v. dara esik*; es hagelt, es schloßt. Senec.

Grandĭnōsus, a, um, i. q. grandineus, Colum.

Grandĭo, īre, 4. transit. *megnagyítni, nagygyá tenni*; groß machen, vergrößern. 2) intrasit. *nőni, nevekedni, öregbedni*; zunehmen, wachsen, groß werden. Cato.

Grandis, e, *nagy*; groß. 2) *idős, koros, vén, öreg*; bejahrt, alt. 3) c. gr. vox, Cic. *erős*; stark. Comp. -ior. Ovid. Ter. Superl. -issimus.

Grandiscāpius, a, um, (grandis et scapus) c. gr. arbor, Senec. *nagyderekú, nagytövü*; großstämmig, große Wurzeln habend.

Grandisŏnus, a, um, *erős, v. nagy hangú, v. hangzású, erős szavú*; stark lautend, stark tönend.

Grandĭtas, ātis, f. 3. *nagyság*; die Größe. 1) c. gr. verborum, Cic. *fellyálmúlóság, felségesség, méltóság*; Erhabenheit, das Erhabene.

Grandĭter, Adv. *nagyon*; groß. 2) *erősen, igén*; heftig, sehr. 3) *felségesen, méltóságosan*; erhaben.

Grandiuscŭlus, a, um, Dim. *nagyotska, jókora*; ein wenig groß, ziemlich groß.

Grando, ĭnis, f. 3. *jégesső, dara*; der Hagel, die Schlossen. 2) grandines, *borsóka a' disznóban*; die Finnen der Schweine. 3) *kemény mirigyes kelés, v. daganat a' szemhéjjakon*; ein hartes Drüsengeschwür der Augenlieder.

Grānĕus, a, um, *magi, szemi, magból, v. szemből való*; aus Körnern.

Grānĭcus, i, m. 2. fluvius Mysiae.

Grānĭfer, a, um, *mag, v. szemtermő*; Korn oder Körner tragend. 2) *magkordó*; Körner tragend. c. gr. agmen, Ovid. *kangyák*; Ameisen.

Grandōsus, a, um, *magos, magvas, szemes, maggal v. szemmel tellyes*; voller Körner oder Kerne.

Granum, i, n. 2. *mag, szem, p. o. búzaszem*; ein Korn, Kern. 2) *egy borsszem v. árpaszem nehézségű mérték, grán*; ein Gran, ein Gewicht eines Pfeffer- oder Gerstenkornes schwer. 3) c. gr. gnidium, Plin. *farkashdrs, borostán*; der Kellerhals, Heiland. (Daphne mezereum.)

Grăphe, es, f. 1. *írás*; eine Schrift.

Grăphiārius, a, um, c. gr. theca, Svet. *íráshoz való*; zum Schreiben gehörig. Graphiarium, sc. instrumentum, Martial. *írószkőz*; ein Schreibzeug.

Grăphĭce, Adv. *ékesen, díszesen, tsinosan, finomúl, szépen*; artig, fein, schön.

Grăphĭcus, a, um, *festéshez, v. rajzoláshoz való*; zum Mahlen oder Zeichnen gehörig. Hinc: Graphica (sc. ars), *rajzolásmesterség*; die Zeichenkunst. 2) *mesteri módon, mesterségesen, finomúl, v. szépen tsinált*; meisterlich, künstlich, fein, schön gemacht.

Grăphis, ĭdis, f. 3. *rajzolótoll, írővessző*; das Werkzeug zum Zeichnen, Reißfeder. 2) *rajzolat*; die Zeichnung. 3) *rajzolásmesterség*; die Zeichenkunst.

Grăphium, ĭi, n. 2. *írővessző, írótoll*,

Digitized by Google

réztoll, penna; ein Werkzeug zum Schreiben, Griffel.

Grassátio, önis, f. 3. *menés, járás*; das Gehen. 2) *kóborlás, v. tsavargás az országútakon*; das Herumschwärmen auf den Straßen.

Grassátor, öris, m. 3. *útonálló, haramia*; ein Straßenräuber. 2) e. gr. nocturnus, Gell. *kóborló, dombéroző*; ein Schwärmer. 3) *élődi, más nyakán élősködő*; ein Schmarotzer.

Grassátúra, ae, f. 1. i. q. grassatio.

Grássor, átus sum, ári, Dep. 1. *menni, járni*; gehen. 2) Trop. *mint a' nyavalya, uralkodni*; herumgehen. Mala grassantur corporibus, Plin. 3) *valakit megtámadni, valakire rohanni*; auf einen losgehen, einen anfallen. 4) e. gr. jure, Liv. *törvénykezni, törvény útján járni*; gerichtlich verfahren, handeln. 5) *keményen bánni valakivel, dühösködni ellene*; hart an einem handeln, gegen ihn wüthen. 6) *ide'stova kóborolni, kószálni v. tekeregni*; herum schwärmen.

Grátanter, Adv. *örömest, szivesen, örömmel*; gern, mit Freuden.

Grátábúndus, a, um, *szerentséltető, szerentsekivánó*; glückwünschend.

Gráte, Adv. *örömmel, jószivvel, nyájasan, kellemesen, kellemetesen*; gern, mit Vergnügen, auf angenehme Art. 2) *háládatosan, hálaadó, v. hálaadó szivvel*; dankbar. Comp. -ius, Liv. Superl. -issime, Plin. Cic. gratissime.

Grátes, plur. f. 3. *köszönet, háladadás az elvett, v. vett jótéteményekért*; der Dank, die Danksagung für empfangene Wohlthaten. Alicui grates agere, Cic. Liv. dicere, Virg. referre Ovid. superis decernere. Idem.

Grátia, ae, f. 1. *kellem, kellemetesség, kedvesség*; die Annehmlichkeit, das angenehme Wesen. Gratia in vultu, Quint. *kellemetesség vagy kedvesség azábrázatban, kedves ábrázat*; ein einnehmendes Gesicht. 2) *tetszés, kedv, kedvesség, mellyel valaki más hoz viseltetik, vagy a' mellyet valaki mástól nyér*; die Gunst, das Beliebtseyn. Gratiam alicujus sibi conciliare, Cic. Gratiam inire ab aliquo, Cic. *valaki tetszését magyarni, kedvességet találni valaki előtt*; sich beliebt machen. In gratia esse, Cic. *kedvességben lenni*; in Gunst stehen, beliebt seyn. 3) *barátságos összeköttetés, barátság*; ein freundschaftliches Verhältniß, die Freundschaft. In gratiam recipere, Cic. *barátságba fogadni vagy felvenni valakit*; mit einem in ein freundschaftliches Verhältniß treten. In gratiam redire cum aliquo, Cic. *ismét összebarátkozni valakivel*; wieder Freund werden. Cum bona gratia, Ter. *barátságos módon, szép szerént*; mit guter Freundschaft, in Güte. 4) *tekintet, mellyet valaki magának jóakarói és kedvessége által szerzett*; das Ansehen. Cic. Id nobis tua gratia effecisti; *ezt a' te tekintetedért nyertük meg, v. ezt a' te tekintetednek köszönhetjük*; dieß haben wir durch dein Ansehen erlangt. 5) *tetszés, kedv, jóakarat, kegyesség, kegyelem*; die Gefälligkeit, Gunstbezeugung, Gefallen, Wohlwollen, Gnade. Alicui gratiam dare, Ter. vel facere, Plaut. *valaki ernánt jóakarattal lenni, kegyességet mutatni*; einem eine Gefälligkeit oder einen Gefallen erweisen. Dei gratia; *Isten kegyelméből*; von Gottes Gnaden. Not. Ablat. gratiâ; *ért, kedvéért, okáért*; wegen. Hominum gratia, Hor. *az emberek kedvekért*; der Leute wegen. Exempli gratia, Plin. *példának okáért, például*; zum Beyspiel. 6) *köszönet*; der Dank. Gratiam persolvere, Cic. Gratias agere, vel, habere, Cic. *köszönetet tenni, megköszönni*; Dank abstatten, Dank sagen. Gratiarum actio, Cic. *köszönet*; die Danksagung. Gratiam, vel gratias referre, Cic. *tselekedettel köszönni meg, vagy visszonözni a' jóakaratot*; es erwiedern, vergelten, in der That danken. Gratia est, Ter. *köszönöm*; ich danke. Gratiis, Ter. *ingyen*; unentgeltlich. 7) vide: Gratiae, árum, plur.

Grátiae, árum, plur. *köszönő szóllás formája*; Danksagungsformel. Gratias agere, Cic. *köszönni*; Dank sagen. Vide: Gratia, signif. 6 tam. 2) tres deae favoris et benevolentiae; nempe: Aglaja, Thalia, et Euphrosina.

Grátificátio, önis, f. 3. *kedveskedés*; die Willfahrung, Gefälligkeit. Cic.

Grátificor, átus sum, ári, Dep. 1. alí-

Digitized by Google

quid, et de re aliqua, Cic. *kedveskedni, kedvét keresni valamivel*; zu Gefallen thun, willfahren. 2) *ajándékozni, feláldozni*; ſchenken, aufopfern. Svet.

Grātiſicus, a, um, *hálládatot, valamit meghálálni, megszolgálni kész*; dankbar, dienſtfertig. Colum.

Gratiis, Adv. pro: gratis; *ingyen*; umſonſt. Plaut.

Grātiōse, Adv. *kegyesen, kegyességből*; aus Gunſt. Pandect. gratiosius, Ascon.

Grātiōsĭtas, ātis, f. 3. *kedvesség kellemetesség*; die Annehmlichkeit. Tertull.

Grātiōsus, a, um, *kellemetes, kedves*; voller Annehmlichkeit, angenehm, beliebt. 2) *kedvességet nyert, kedvességben lévő, kedves*; in Gunſt ſtehend, beliebt. Homo gratiosus, Cic. *kedves ember*; ein beliebter Mann. Comp. gratiosior. Superl. gratiosissimus. Cic. 3) *jóságos, kegyes, kegyelmes*, was aus Gefälligkeit oder Gnade geſchieht. Missio gratiosa, Liv 4) *tetszésből való, kedveskedő*; gefällig, Gunſt erweiſend. Cic.

Grātis, Adv. *ingyen, jutalom nélkül*; umſonſt, unentgeldlich, ohne Wiedervergeltung. Cic. 2) *hijjába*; umſonſt. Svet.

Grātĭtūdo, ĭnis, f. 3. *kellemetesség*; die Annehmlichkeit. Apid. 2) *hálladatosság, meghálálása valaminek*; die Dankbarkeit in Worten und in der That. JCt.

Grātor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. alicui, Virg. *örvendeni valakinek, örvendő szívvel szerentsét kívánni*; ſeine Freude bezeigen, Glück wünſchen, gratuliren.

Grātŭīto, Adv. *ingyen, fizetés nélkül, csak kedveskedésből*; umſonſt, ohne Gewinn, ohne Entgeld. Cic. 2) *ok nélkül*; ohne Urſache. Svet.

Gratŭītus, a, um, *ingyenvaló, jutalom, fizetés vagy haszonkeresés nélkül való, kedveskedő*; was umſonſt, ohne Bezahlung oder Belohnung, ohne Entgelt, ohne Nutzen geſchieht. Cic.

Grātŭlābundus, a, um, *örvendező*; glückwünſchend. Liv.

Grātŭlātĭo, ōnis, f. 3. *örvendezés, megköszöntés*; die Freudensbezeigung gegen Jemand, beſonders durch Worte, Glückwunſch. Cic. 2) *köszönés, hálladó innep*; öffentliches Dankfeſt. Cic.

Grātŭlātor, ōris, m. 3. *örvendező, köszöntő, örülő, a' ki valakit megköszönt*; ein Glückwünſcher, ein Gratulant. Cic.

Grātŭlātōrĭe, Adv. *örvendezőleg*; glückwünſchend.

Grātŭlātōrĭus, a, um, *örvendő, megköszöntő, örülő, valakinek valamelly szerentsés történeten való örömét jelentő*; glückwünſchend, den Glückwunſch betreffend. Epistola gratulatoria, Capitol.

Grātŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. alicui, Cic. de aliqua re Cic. *örvendeni, örömét jelenteni valamin, megköszönteni valakit, p. o. nevenapján*; ſeine Freude bezeigen, Glück wünſchen, gratuliren. Adventum alicujus gratulari, Ter. *valakinek megérkezésén örvendeni, valakit örvendező köszöntéssel fogadni*; einem bey ſeiner Ankunft Glück wünſchen oder gratuliren. Sibi gratulari, Cic. *örülni, örvendeni*; ſich freuen. 2) *hálálkodni*; ſeine Dankbarkeit an den Tag legen. Ter.

Grātus, a, um, Comp. gratius, Super. gratissimus, Cic. *kedves, kellemetes*; angenehm. Aliquid habere gratum, Ter. Gratum, i, n. 2. Subst. *kedves dolog*; Gefälligkeit. Gratum facere alicui, Cic. *kedves dolgot, vagy kedvességet tenni valakinek*; einem einen Gefallen thun. 2) v. gr. in aliquem, et erga aliquem, Cic. *hálládatos valaki erránt*; dankbar gegen Jemanden. Gratus animus, Cic. *hálládatos indúlat, hálládatosság*; dankbares Gemüth, Dankbarkeit.

Grăvābilis, e, *terhelő, terhes*; beſchwerend, beſchwerlich. Coel. Aur.

Grăvāmen, ĭnis, n. 3. *sérelem*; die Beſchwerung, Klage. Cassiod.

Grăvātē, Adv. *nehezen, nem örömest*; mit Schwierigkeit, ſchwer an etwas gehend, ungern. Cic.

Grăvātim, Adv. i. q. gravate, Liv.

Grăvātĭo, ōnis, f. 3. *megterhelés*; die Beſchwerung, Schwere. Coel. Aur.

Gravatus, a, um, *terhelt, megterhelt*; beſchwert. Vulneribus gravatus, Liv. *sebekkel terhelt, sebes*; mit Wunden beſchwert. 2) v. gr. caput. Colum. *nehéz, terhelt*; ſchwer, voll.

Digitized by Google

Grävedinōsus, a, um, *náthás*; mit dem Schnupfen behaftet. Cic.

Grāvēdo, ĭnis, f. 3. *elnehezedés, p. o. a' tagokban*; die Schwere, z. B. der Glieder. 2) *náthá*; der Schnupfen. Cic. 3) *valaminek terhes vólta*; die Beschwerlichkeit. Plin. 4) *terhesség, terhes állapotja az asszonyoknak*; die Schwangerschaft. Nemes.

Grāvĕŏlens, tis, *erős szagú, nagyon szagos*; stark riechend. Virg. 2) *rossz szagú, büdös*; übel riechend, stinckend. Virg.

Grāvĕŏlentĭa, ae, f. 1. *nehéz szag, büdösség*; übler Geruch, Gestank. Plin.

Grāvesco, ĕre (gravis) *nehéz lenni, nehezülni, nehezebbülni*; schwer oder schwerer werden. 2) v. gr. ut malum, Tac. morbus, valetudo, Tac. *terhesedni, nevekedni, a' rosszról mondatik*; ärger, schlimmer, heftiger werden, zunehmen.

Grāvĭdĭtas, ātis, f. 3. *terhesség, terhes állapotja az asszonyoknak*; die Schwangerschaft. Cic.

Grāvĭdo, āvi, ātum, āre, 1. *megterhelni, terhelni valamivel*; beläſtigen. Caecil. 2) *terhbe ejteni*; ſchwängern. Gravidari ex aliquo, Aur. Vict.

Grāvĭdus, a, um, *megterhelt, teljes, tele lévő, nehéz*: beſchwert mit etwas, voll, angefüllt, ſchwer. Aristae gravidae, Virg. *tele kalászok*: volle Ähren. 2) v. gr. mulier, uxor, Cic. *terhes, terhében lévő*; ſchwanger. Gravida ex aliquo, Ter. *valakitől terhbe esett*; von Jemanden ſchwanger.

Grāvis, e, 3. Adj. *nehéz, t. i. a' nyomó nehézségére nézve*; ſchwer, dem Gewichte nach. Sarcina gravis, Hor. Onus gravissimum, Quintil. 2) *nehéz (akármelly tekintetben), terhes, nagy, sullyos*; ſchwer, heftig, groß, ſtark, beſchwerlich. Gravis morbus, Nep. gravi morbo laborare; *nehéz, nagy, vagy terhes beteg lenni*; ſchwer krank ſeyn. Grave vulnus, Liv. *nagy seb*; eine ſchwere Wunde. Gravis odor, Plin. *nehéz szag*; ein unangenehmer Geruch. Grave pretium, Sall. *nagy árra valaminek*; hoher Preis. Gravis hostis, Liv. *nagy ellenség*; ein heftiger Feind. Grave dictu, Cic. i. e. difficile; *nehéz megmondani*; ſchwer zu ſagen. 3) *terhes, kedvetlen, alkalmatlan*; ſchwer, drückend, beſchwerlich, läſtig, unangenehm. Si tibi grave non erit, Cic. *ha terhedre nem lesz*; wenn es dir nicht läſtig ſeyn würde. Gravis tibi sum, Idem. *ha talám terhedre vagyok*; wenn ich dir läſtig bin. 4) *fontos, nevezetes*; wichtig, nachdrücklich. Gravis caussa, Cic. *fontos dolog vagy ügy*; eine wichtige Sache. 5) *tekintetes, nagy tekintetű, elkélő*; anſehnlich, Anſehen habend, ehrwürdig. Gravis auctoritate vir, Cic. *nagy tekintetű ember*; ein anſehnlicher Mann. Quis Catone gravior in dicendo? Cic. *ki vólt nagyobb tekintetű Ordtor Cdtónál? vagy: kinek vólt nagyobb méltóság a' beszédében, mint Cdtónak?* wer hatte mehr Anſehen im Reden als Cato? Gravis testis, Cic. *hiteles tanú*; ein glaubwürdiger Zeuge. 6) v. gr. vox, Quint. sonus, Hor. *mély, vastag*; tief. Sonus gravissimus, Cic. *vastag hang, basszus, mélyhang*; die Baßſtimme, der Baß. 7) *megterhelt, terhes*; beſchwert, beladen. Naves spoliis graves, Liv. Oculi vino et somno graves. Liv. Gravis utero mulier, Plin. *terhes asszony*; eine ſchwangere Frau. Aetate gravis, Liv. *öreg*; alt. Gravis annis, Hor. *idős*; alt an Jahren. Comp. gravior. Sup. gravissimus.

Grāviscae, ārum, pl. et Gravisca, ae, f. 1. urbs Hetruriae.

Grāvĭtas, ātis, f. 3. *nehézség, nehéz vólta valaminek*; die Schwere. Gravitas corporum; *a' testek nehézsége*; die Schwere der Körper. 2) gravitas uteri, Ovid. *terhesség, terhes állapot*; die Schwangerſchaft. 3) v. gr. capitis, Cels. *a' fönek nehéz, bódjadt vólta*; Schwere im Kopfe. membrorum gravitas, Cic. *a' test v. tagok törődött vólta, elnehezedése, gyengesége*; die Schwere oder Unpäßlichkeit des Körpers, Schwäche der Glieder. Gravitas aurium, vel audiendi, Plin. *nehéz hallás, siketség*; ſchweres Gehör. 5) gravitas oris, vel animae, Plin. *a' szájnak vagy lehelletnek nehéz szaga*; der Übelgeruch aus dem Munde. 6) *terhes vagy sullyos vólta valaminek, terhe, vagy nagysága*;

Digitized by Google

die lästige Beschaffenheit, die Last, Heftigkeit. Gravitas belli, Liv. gravitas morbi, Cic. 7) *komolyság, maga illendő ártartása*; die Ernsthaftigkeit, das Ansehen. Gravitate vultus incedens. Cic. Cum gravitate loqui. Facere aliquid cum gravitate. Cic.

Grăviter, Adv. *nehezen, nagyon*; schwer, sehr. 2) *erősen, nagyon*; heftig, sehr. Graviter iratus, Ter. *nagyon megharagudván*; sehr erzürnt. Graviter aegrotare, vel, graviter se habere, Cic. *nagyon vagy terhes beteg lenni*; sehr krank seyn. 3) *nehezen, nem örömest*; ungern, mit Verlust. Graviter aliquid ferre, audire, etc. Cic. *valamit nehezen szenvedni*; etwas ungern ertragen, u. s. w. 4) *komolyan*; ernsthaft. v. gr. agere, Cic. Comp. gravius. Sup. gravissime.

Grăvĭtūdo, ĭnis, f. 3. *nátha*; der Schnupfen. Vitrav.

Grăvĭuscŭlus, a, um, *nehezetske*; etwas schwer. 2) v. gr. sonus; *mélyetske, vastagotska*; etwas tief oder grob. Gell.

Grăvo, āvi, ātum, āre, 1. *terhelni, nyomni*; beschweren, drücken, belästigen. Membra gravabat onus, Ovid. Officium me gravat, Horat. 2) gravati; *terheltetni*; beschwert werden. Vide: Gravor, Depon. 3) *bosszantani, bosszúságot szerezni, vagy tenni*; Verdruß machen.

Grăvor, ātus sum, āri, Dep. *magát vonogatni, nem akarni valamit*; sich weigern. Ne graveris hoc facere, Cic. *ne terheltessél ezt megtselekedni*; *ne sajnáld ezt megtenni*; weigere dich nicht dieses zu thun; möchtest doch die Güte haben dieses zu thun.

Grĕgālis, e (grex); *nyájbeli, tsordabeli, nyájhoz, v. tsorddhoz való*; von der Herde, zur Herde gehörig. Cic. gregales, Subst. *egynyájbelieck, egy tsorddból valók*; von einer Herde, *egymásnesből valók, p. o. lovak*; aus einer Stuterey. 2) gregales, Subst. *pajtások*; Cameraden. Cic. 3) *közönséges nemű, közönséges*; von gemeiner Art, gemein. v. gr. Poma gregalia, Sen. Siligo gregalis. Plin.

Grĕgārĭus, a, um (grex), v. gr. pastor, Colum. *a' nyájhoz tartozó*; zur Herde gehörig. 2) v. gr. miles gregarius, Cic. *köz katona, köz legény*; ein gemeiner Mann oder Soldat.

Grĕgātim, Adv. *nyájanként, seregenként*; herdenweise, haufenweise. 2) *az emberekről, seregenként, tsoportonként*; haufenweise. Cic.

Gregatus, a, um, *összegyűjtött*; versammelt.

Grĕgo, āvi, ātum, āre, 1. (grex); *egynyájba összegyűjteni*; versammeln.

Grĕmĭum, ĭi, n. 2. *kebel*; der Schooß, z. B. der Mutter. Cic. Virg. 2) Met. in gremio terrae. Cic. *a' föld kebelében, vagy gyomrában*; in der Erde.

Grĕssĭlis, e. Adj. *járó*; gehend.

Gressĭo, ōnis, f. 3. (gradior); *lépés*, das Schreiten, der Schritt. Pacuv.

Gressus, us, m. 4. (gradior); *lépés, menés, járás*; das Schreiten, Gehen, der Gang. Cic. 2) *egy lépés*; ein Schritt. Cic.

Gressus, a, um, *ment*; gegangen. Virg.

Grex, Gen. grĕgis, m. 3. *tsorda, p. o. ökörtsorda, tehéntsorda*; die Herde, z. B. Rinder. Grex armentorum. Cic. 2) v. gr. equorum, Cic. *lósereg, ménes*; die Herde der Pferde. 3) v. gr. ovium. Virg. *juhnyáj, nyáj*; die Schafherde. 4) *sereg, tsoport, t. i. állat együtt*; eine Herde, ein Haufen, z. B. Gänse, Anten. 5) *együvetartó társaság, tsoport, t. i. emberekből álló*; eine Gesellschaft Menschen, die mit einander umgehen. Grex hominum honestissimorum. Cic. Me in gregem vestrum recipiatis, Ter. Indocilis grex, Hor. i. e. vulgus. 6) v. gr. virgarum. Plaut. *egy tsomó*; ein Bündel.

Grīphus, i, m. 2. *háló*; ein Netz. 2) *találós mese*; ein Räthsel. Gell.

Groccĭo, īre, 4. *károgni, mint a' holló*; krähen wie ein Rabe.

Grōssēsco, ĕre, Inchoat. *vastagodni*; dick werden. Gloss.

Grōssĭtas, ātis, f. 3. *vastagság*; die Dicke, Größe. Gloss.

Grōssĭtĭes, ei, f. Idem.

Grōssĭtūdo, ĭnis, f. Idem. Solin.

Grōssŭlāria, ae, f. 1. (Ribes Gr. Linn.) *pözsmöto, ribiszke, egres*; die Kranselbeerstaude, Klosterbeere. Botan.

Grossŭlus, i, m. 2. *apró éretlen fige*; eine kleine unreife Feige. Colum.

Digitized by Google

Grossus, i, o. 2. *éretlen fügé*; die unreife Feige. Plin.

Grössus, i, m. 2. *garas*; ein Groschen, eine Gattung Münze. Gloss.

Grŭārius, ĭi, m. 2. *erdőmester*; ein Forstmeister. Dipl.

Grŭis, i. q. Grus, Phaedr.

Grūmŭlus, i, m. 2. *kis rakás, tsoportotska, p. o. föld, vakondoktúrás*; ein Häufchen, z. B. Erde. Plin.

Grūmus, i, m. 2. *rakásotska, tsoport, p. o. föld*; ein Häufchen oder Haufen, z. B. Erde. Vitr.

Grunnio, īvi, ītum, īre, 4. *röfögni, mint a' disznó*; grunzen, von Schweinen. Plin.

Grunnītus, ūs, m. 4. *röfögés*; das Grunzen des Schweins. Cic.

Grŭo, ĕre, 3. *darumódra kiáltani*; schreyen, wie ein Kranich. Virg.

Grus, grŭis, c. 3. *daru*; der Kranich. Cic.

Gryllo, et Grillo, āre, 1. *szóllani mint a' trútsók*; schreyen wie eine Grille. Philomel.

Gryllus, i, m. 2. *trútsók*; die Heuschrecke, der Grashüpfer. Gr. Gryllotalpa; *lóbogár*; die Werre. Gr. campestris; *mezei trútsók*; die Feldgrille.

Grynēus (Grynaeus) a, um, *Gryniumi*; Grynisch. Grynium erat urbs Aeoliae.

Gryps, yphis et Gryphus, i, m. 2. *griff nevű kőlött madár*; der Greif, ein fabelhafter Vogel. Plin.

Grypus, i, m. 2. *sasorrú*; der eine krumme Nase, Habichtsnase hat. Justin.

Guădia, ae, f. 1. *zálog*; ein Pfand. Seribitur et Wadia, vel Wadium.

Guăiăcum, i, n. 2. *gájdhfa*; Franzosenholz. Alias Lignum sanctum, Medic.

Gubernaclum, i, n. 2. loco: gubernaculum, Virg.

Gŭbernācŭlum, i, n. 2. *kormány a' hajóban*; das Steuerruder. Cic. 2) Trop. v. gr. reipublicae, civitatum, Cic. *kormány, igazgatás*; Steuerruder, Ruder, die Regierung, Lenkung, Richtung.

Gŭbernātio, ōnis, f. 3. *kormánytartás a' hajóban, kormányozás*; das Steuern oder Regieren eines Schiffes. Cic. 2) Trop. *kormányozás, igazgatás*; die Regierung, Lenkung, Direction, Richtung.

Gŭbernātor, ōris, m. 3. *kormányos, hajó kormányozója*; der Steuermann. Cic. 2) Trop. v. gr. reipublicae, Cic. *kormányozó, igazgató*; Regierer, Lenker.

Gŭbernātrix, īcis, f. 3. *kormányozó, (asszony vagy leány)*; die Regiererinn. Civitatum, Cic.

Gŭberno, āvi, ātum, āre, 1. a' *hajót kormányozni, igazgatni*; ein Schiff regieren, steuern. Cic. 2) Trop. v. gr. vitam, aliquem, Cic. equum, Martial. *kormányozni, igazgatni*; regieren, lenken.

Gŭbernum, i, n. 2. i. q. gubernaculum, Lucret.

Gugerni, ōrum, populus Germaniae. Tacit.

Gŭla, ae, f. 1. *nyelőtorok, torok*; die Speiseröhre, der Schlund, die Kehle. Gulam laqueo frangere. Sall. *megfojtani*; erwürgen. 2) *torkosság, nagyevétség, zabdúság*; die Freßhaftigkeit, Freßbegierde.

Gŭlo, ōnis, m. 3. *torkos, nagyevető, zabdló*; ein Fresser, Vielfraß.

Gŭlōse, Adv. *torkosan, torkos módon*; leckerhaft. Comp. gulosius.

Gŭlōsus, a, um, (gula), *torkos, nyaldnk*; freßhaft, gefräßig, leckerhaft. Senec. 2) Trop. lector, Martial. *telhetetlen az olvasásban*; der viel lesen will.

Gūmen, ĭnis, n. 3. i. q. gummi, Pallad.

Gŭmĭa, ae, f. 1. *nyaldnk, torkos*; Leckermaul, Fresser, Schlemmer. Lucil. ap. Cic.

Gumma, loco: gummi, Pallad.

Gummātus, a, um, *tsipás, mézgás*; mit Harz versehen, harzig. Pallad.

Gummĕus, a, um, i. q. Gummosus.

Gummi, n. Indecl. et Gummis, is, f. 3. *fatsipa, mézga*; Gummi oder Harz. Plin.

Gummōsus, a, um, *tsipás, mézgás*; voller Gummi oder Harz, harzig. Plin.

Gurdus, i, m. 2. *ostoba, bohó*; ein Tölpel, ein Narr.

Gurges, ĭtis, m. 3. *örvény, vízörvény*; ein Wasserstrudel, Wasserwirbel. Virg. 2) *mélység, mély víz*; ein tiefes Gewässer. Gurges caeruleus, Ovid. a' *tenger*; das Meer. 3) *tobzódó, evésben ivásban gyönyörködő*; ein Schlemmer. Gurges est, natus suo abdomini, Cic. 4) gurges et vorago vitiorum, Cio. *minden hi-*

Digitized by Google

nökben ldlekző ember; ein äußerſt laſterhafter Menſch.

Gurgito, āre, 1. *jéltartani*; erſättigen. Stat.

Gurgŭlĭo, ōnis, m. 3. *ldlekzőgége, gége, nyeldeklő*; die Luftröhre, Gurgel. Varr. 2) i. q. curculio, *szúsz ok, zsizsik*; der Kornwurm, Pallad.

Gurgustĭum, ĭi, n. 2. *vinnyó, nyomorúlt hajlék, v. lakóhely*; ein ſchlechtes niedriges Häuschen oder Wohnung, eine Kneipe. Cic.

Gustābĭlis, e, *kóstolható*; was ſich koſten läßt.

Gustātĭo, ōnis, f. 3. (gusto), *kóstolds, megkóstolds*; die Koſtung. 2) *kóstoló, első étel neve a' régieknél, p. o. leves*; das erſte Gericht, Vorgericht. Petron.

Gustātōrĭum, (sc. vas), ĭi, n. 2. *tál, levesestál*; das Eßgeſchirr, die Schüſſel. Plin. Ep.

Gustātus, us, m. 4. *kóstolds, megkóstolds*; das Koſten. 2) v. gr. pomorum, Cic. *az ize valaminek*; der Geſchmack einer Sache. 3) loco Gustus; *ízlés, egyike az öt érzékeknek*; Geſchmack, als einer von den fünf Sinnen. Plin.

Gusto, āvi, ātum, āre, 1. *kóstolni, megkóstolni*; koſten. 2) gustare aliquid, Cic. *egy keveset enni vagy inni valamiből*; etwas genießen, eſſen oder trinken von etwas. 3) Trop. *megkóstolni, az az, belekezdeni valamibe, hozzáfogni valamihez, megpróbálni valamit, p. o. tanúlni*; 's a' t. koſten, d. i.: etwas verſuchen zu thun. Vix gustavit Philosophiam, Cic. Gustare aliquid primis labris, Cic. *alig kóstolni meg valamit*; etwas nur ein wenig verſuchen.

Gustŭlus, vel Gustŭlum, i, n. 2. *tsemegézés, falatozás*; ein kleines Gerichtchen außer der Mahlzeit. Apul.

Gustum, i, n. 2. i. q. gustulum, Apic.

Gustus, us, m. 4. *kóstolds, megkóstolds*; das Koſten. Tacit. 2) *megpróbálds*; die Verſuchung. Plin. 3) *ís, ize valaminek*; der Geſchmack einer Sache. Gustus vini austerior. Plin. 4) *ízlés, egy az öt érzékek közül*; der Geſchmack des Menſchen, einer von den fünf Sinnen. Plin. Gustum rei non habere, Cic. *valamihez nem érteni, nem lenni hozzá ízlésének*; etwas nicht verſtehen, keinen Geſchmack zu etwas haben.

Gutta, ae, f. 1. *tsepp*; der Tropfen. Cic. Virg. 2) *tseppforma fóltotskák vagy tarkaság a' testen*; ein Fleck, ein Tüpfchen. Caeruleis variantur corpora guttis, Ovid. 3) Trop. *igen kevés, igen kitsiny, egy tsepp*; ein Tröpfchen, ein Bißchen. Gutta consilii, Plaut. *kevés, egy tsepp ész*; ſehr wenig Verſtand.

Guttātim, Adv. *tseppenként*; tropfenweiſe. Plaut.

Guttātus, a, um, *betsepegetett*; betröpfelt. 2) *pettegetett, babos*; getüpfelt, geſprengt.

Guttŭla, ae, f. 1. Dim. *tseppetske*; ein Tröpfchen.

Guttur, ŭris, n. 3. *torok, gége*; die Kehle. Guttur laqueo frangere, Lucr. *magát megfojtani*; ſich erwürgen. 2) *golyva, a' nyakon*; ein Kropf am Halſe. 3) Trop. *nagyevétőség, nagybélüség*; die Freßhaftigkeit.

Gutturnĭum, ĭi, n. 2. *öntőkanna, öntőző, lotsoló*; eine Gießkanne.

Guttŭrōsus, a, um, *golyvás*; einen Kropf habend.

Guttus, i, m. 2. *öntőedény, öntőzőedény*; ein Gießfaß. 2) *olajoskorsó*; ein Öhlkrug. 3) *szűkszájú üvegedény*; ein enghälſichtes Glas.

Gyăra, ae, f. 1. Gyarus, i, m. 2. et Gyari, ōrum, m. plur. insula maris Aegaei.

Gyas, ae, m. 1. unus Gigantum. 2) Trojanus.

Gygaĕus, i, m. 2. lacus in regione Lydiae.

Gyges, is, 3. et ae, m. 1. unus Gigantum. 2) rex Lydiae.

Gymnas, ădis, f. 3. *gyakorlás, a' viaskodásban, küzdésben, bajvívásban, 's a' t.* die Übung im Fechten, Kämpfen.

Gymnăsiarches, ae, m. 1. i. q. gymnasiarchus, Valer. Max.

Gymnăsĭarchus, i, m. 2. praefectus Gymnasii.

Gymnăsĭum, ĭi, n. 2. locus publicus Graecorum, ubi athletae et pugiles se exercebant. 2) locus publicus ubi juventus erudiebatur. In vicinio Athenarum fuerunt tres, n. p. Academia, Lyceum, et Cynosarges.

Gymnăsĭus, vel Gymnēsĭus, a, um, *testi gyakorlást, p. o. küzdést, birkozást, 's a' t. illető*; die Übung (im Ringen, Werfen, Schießen ꝛc.) betreffend.

Digitized by Google

Gymnastĭcus, a, um, *testi gyakorlást illetŏ*; die Beschäftigung mit körperlichen Übungen, oder diese körperlichen Übungen betreffend.

Gymnēsius, vide: Gymnasius.

Gymnĭcus, a, um, i. q. gymnasticus.

Gymnŏsŏphistae, ārum, m. 1. plur. *Indiai meztelen járó bölcsek*; nackte Weisen, so hießen die indianischen Philosophen, weil sie nackt gingen.

Gynaecēum, Gynaecīum, ei, et ii, n. 2. interior aedium pars, in qua mulieres apud Graecos habitabant, et lanae operam dabant. 2) *hárem*, *v. asszonyok háza*, *p. o. a' Törökökné*l; der Harem. 3) *bordélyház*; ein Hurenhaus.

Gynaecōnītis, ĭdis, f. 3. i. q. gynaeceum.

Gyndes (Gindes), is, m. 3. fluvius Assyriae.

Gypsātus, a, um, *gipszelt*, *gipszel bévont*, *meszelt*; gegypselt, getüncht, geweißet. 2) *fejér*; weiß. Comp. -ior. Superl. -issimus, e. gr. manus, Cic. *festett*, *igen fejér kéz*; geschminkte schneeweiße Hand.

Gypsĕus, a, um (gypsum), *gipszből való*, *gipsz*; aus Gyps.

Gypso, āvi, ātum, āre, 1. *gipszel bévonni*, *megfejérítni*; gypsen, weiß machen.

Gypsoplastes, ae, m. 1. *gipszből dolgozó*, *gipszelő*; ein Gypser.

Gypsum, i, n. 2. *gipsz*; der Gyps. 2) *gipszkép*; ein Gypsbild. Juvenal.

Gyrātĭo, ōnis, f. 3. *kerekbe v. karikába forgatás*; das Umdrehen. (Gyro).

Gyrā'tor, ōris, m. 3. *forgató*, *köszörűkő forgató*; ein Umdreher, der einen Schleifstein drehet. 2) *esztergdrios*, *esztergályos*; ein Drechsler.

Gyrātus, a, um, *karikába*, *v. kerek formán tsinált*, *kerekített*, *forgatott*, *kerek*; Cirkelweise gemacht, umgedrehet, umgetrieben, rund. Plin.

Gyrgillo, āre, 1. *gombolyítni*, *kerek motólán motóllni*; haspeln.

Gyrgillus, i, m. 2. *kerek motóla*; ein Wirbel, Haspel. Isid.

Gyrīnus, i, m. 2. i. q. partus ranae. Plin.

Gyro, āvi, ātum, āre, 1. (gyrus) *kerekbe v. karikába hajtani*, *v. forgatni*, *gömbölyítni*, *kerengetni*; in einen Kreis herum drehen; gyratus, a, um, *kerekített*, *karikába tsinált*, *gömbölyített*; rund geformt, Plin.

Gyrus, i, m. 2. *karika*, *kerűlet*, *kerekség*; ein Ring, ein Kreis. Equum cogere in gyrum, Ovid. 2) *kerengés forgás*; ein Wirbel. 3) Trop. appetitum in gyrum rectae rationis ducere; *testi kívánságait észesen kormányozni*; seine sinnlichen Lüste mit Vernunft zähmen. 4) oratorem in exiguum gyrum compellere, Cic. *határok közzé szorítni*; einschränken. 5) simili gyro venient aliorum vices, Ovid. *másokra is rájön a' sor*; die Reihe kommt an andere auch. 6) *lótanító hely*; ein Tummelplatz.

Gythĭum, Gythīum et Gythēum, i, n. 2. oppidum, et portus Laconiae.

H.

H, Nonnumquam cum aliis Literis permutatur, ut cum B. e. gr. Belena, pro Helena, cum F. Hamula, pro Famula: cum S. Exsibeant, pro Exhibeant; cum V. Hesper pro Vesper etc.

Ha! Interj. corripientis, v. admonentis, *aha!* ha, oder ach! Ha, ha, he! Interj. ridentis, et exultantis. Plaut.

Hăbēna, ae, f. 1. *kantár*, *kantárszár*, *zabola*, *gyeplő*; ein Zügel, Zaum. Laxas dare habenas, Virg. *megeresztení a' ló szájdt*, *v. a' kantárszárat*; den Zaum schießen lassen. Adducere habenas; *megrántani a' zaboládt*; den Zügel anziehen. 2) *korbács*; eine Peitsche. 3) *erő*, *hatalom*; die Gewalt. 4) legum habenae, Cic. *fenyítő*, *v. kénszerítő ereje a' törvényeknek*; die Zucht und der Zwang der Gesetze. 5) Trop. immissis habenis furit Vulcanus, Virg. *zaboldtlanúl*, *v. szakadatlanúl dühösködik a' tűz*; das Feuer wüthet zügellos, unaufhaltsam. 6) immittit habenas classi, Virg. *minden vitorlákat neki ereszt*; fährt mit allen Segeln

Hăbentĭa, ae, f. 1. *tehetség*, *vagyon*, *javak*, *gazdagság*; ein Vermögen, die Habe, das Gut.

Digitized by Google

Häbēnŭla, ae, f. 1. Dim. *köté, a' mibe a' karját hordja az ember*; eine Binde, worin man den Arm trägt. 2) *szijjatska*; ein Riemchen. 3) *gyeplötske*; ein Zügelchen.

Häbŏ, ŭi, Itum, ēre, 2. v. gr. aliquid; Cic. Plin. etc. *lenni valamijének, birni valamivel*; *ndla lenni, vele birni*; haben, besitzen. Habeo spem, Cic. *van reménységem, reménylem*; ich habe Hoffnung, ich hoffe. Nullam habeo fiduciam, Idem. *nints bizodalmam, vagy semmi bizodalmam sints*; ich habe kein Zutrauen. Amorem erga aliquem habere, Cic. *valaki eránt szeretettel viseltetni*; einen lieben und schätzen. Habere in animo, Cic. a) *gondolatjában lenni*; in Gedanken haben. b) *feltenni magában valamit, akarni, szándékozni*: Willens seyn. Habui in animo; a) *volt gondolatomba, fordult meg a' gondolatomban*: ich hatte den Gedanken gehabt. b) *feltettem volt magamban*: ich hatte mir vorgenommen, ich war Willens. Metum vel timorem habere, Nep. *félni*; sich fürchten. Odium in aliquem habere, Cic. *valakit gyülölni, valaki eránt gyülöléssel viseltetni*; einen hassen. Odium habere, Cic. *gyülöletes lenni*; verhaßt seyn. Suspicionem habere, Nep. *gyanúsághan lenni*; im Verdachte stehen. — Not. Cum Partic. Perf. Pass. v. gr. habes dictum, i. e. dixi, Cic. Quae habes instituta; i. e. quae instituisti, Cic. Cum Dativo, v. gr. Ludibrio habere, Ter. *tsuffá tenni, tsúfot űzni valakiből*; zum Gespött haben, verspotten. Despicatui v. despectui habere, Plaut. *megvetni, megútálni*; verachten. 2) *megérteni, tudni*; haben, wissen, gehört haben. Sic habeto, Cic. *igy tudd meg, értsd meg*; wisse. Habes nostra consilia, Cic. *tudod már a' gondolatomat, vagy mit itéljek*; hier hast nun meine Meinung. 3) *meglenni benne, szokása lenni valakinek*; an sich haben, in Gewohnheit haben. Habebat hoc Caesar; *az a' szokása volt Caesarnak*; das war Caesars Gewohnheit. 4) v. gr. dolorem, Cic. *okozni, szerezni*; verursachen, machen. 5) v. gr. comitia, senatum, Cic. auspicia, Liv. *tartani*; halten. Orationem habere ad populum, Cic. *beszédet tartani a' néphez vagy a' nép előtt*; dem Volke eine Rede halten. 6) *tartani, valaminek, v. gondolni, annak esmerni*; dafür halten, glauben, dafür erkennen. Aliquem deum habere, Cic. *valakit istennek tartani*; einen für einen Gott halten. Pro certo habere, Cic. *bizonyosnak tartani*; für gewiß halten. Pauci habere, Enn. *semmire se betsülni, fel se venni*; nicht einen Heller werth schätzen. Aliquid religioni habere, Cic. *szent dolognak tartani valamit*; sich über etwas ein Gewissen machen. 7) *tartani, vagy nézni valaminek, és a' szerént hánni vele*; halten für etwas, behandeln, begegnen. Aliquem liberalissime habere, Cic. *egész emberséggel hánni valakivel*; einem sehr höflich begegnen. Aliquem pro hoste habere, Liv. 8) *eltürni, elszenvedni*; ertragen; erdulden; aegre habere, Liv. *nehezen szenvedni*; ungern ertragen. 9) Alicui honorem habere, Cic. *valaki erdnt tiszteletet mutatni, tisztelettére lenni valakinek*; einem die Ehre erweisen, einem seine Ehrenbezeugung machen oder abstatten. 10) *lakni*; wohnen, bewohnen; Corinthum habet, Enn. ap. Cic. Capuam habuit, Liv. 11) se habere; *lenni, t. i. akármelly állapotban, egészségére nézve, 's a' t.* sich befinden, beschaffen seyn. Se praeclare, melius, vel male habere, Cic. Quomodo te habes? *kogy vagy?* wie befindest du dich? praeclare; *igen jól*; sehr wohl.

Habeor, ēri, Passiv. *tartatni*; gehalten werden. Habetur doctus; *tudósnak tartják*; er wird für gelehrt gehalten. Pro hoste haberi, Curt. *ellenségnek tartatni*; für einen Feind gehalten werden.

Hăbĭlis, e, (habeo), *vele bánható, a' mivel könnyű bánni, a' mit könnyű hordozni*; was sich gut oder leicht behandeln oder tragen läßt. Arcus habilis. 2) *alkalmatos valamire, jó*; passend, geschickt, bequem. Calcei habiles, Cic. Terra habilis frumentis, Colum. *jó termő föld*; ein fruchtbares Land. Habilis publico muneri, Svet. 3) *hozzádlló, hozzádillő*; angefügt; habilis lateri clypeus, Virg. 4) *könnyen mozgó, forgó, friss, könnyű*; geschmeidig, beweglich, schnell. v. gr. currus, Ovid. puella, Ovid.

Digitized by Google

Häbilĭtas, ātis, f. 3. v. gr. corporis, Cic. *alkalmatos volt*; Geſchicklichkeit einer Sache, Lenkſamkeit.

Häbĭlĭter, Adv. *alkalmatosan, kelyesen*; ſchicklich, paſſend.

Häbĭtābĭlis, e, 3. *lakható*; wohnbar.

Häbĭtācŭlum, i, n. 2. *lakás, lakhely*; Wohnplatz, Wohnung. Gell.

Häbĭtātĭo, ōnis, f. 3. *lakás*; die Wohnung. Cic. merces habitationis, *házbér, lakásbére*; die Hausmiethe. Caes. 2) *házbér*; der Hauszins, Miethzins. Sueton.

Häbĭtātĭuncŭla, ae, f. 1. Dimin. *hajlékotska*; kleine Wohnung. Hieron.

Häbĭtātor, ōris, m. 3 *lakó*; der Bewohner, Inwohner. Habitatores mundi, Cic. *a' vilàg lakosi*; die Weltbewohner.

Häbĭtātrix, īcis, f. 3. *lakó*, (*t. i. aszszony, leány*); die Bewohnerinn, Inwohnerinn. Auson.

Häbĭtātus, a, um, *a' miben laknak*; bewohnt. Virg.

Häbĭtĭo, ōnis, f. 3. *valaminek birása, valamivel birás*; das Haben, Beſitzen. Gell.

Häbĭto, āvi, ātum, āre, 1. (Freq. a habeo), *birogatni*; oft etwas haben. 2) v. gr. cum aliquo, apud aliquem, Cic. *lakni, valakivel vagy valakinél lakni*; wohnen, mit oder bey einem wohnen. 3) transitive: v. gr. urbes, casas, Virg. *benne lakni, lakni valahol*; bewohnen, darin wohnen, wo wohnen, wo zu Hauſe ſeyn. 4) habitare secum, Per. *magát vagy a' maga dllapotjdt megvizsgdlni*; ſich oder ſeinen Zuſtand unterſuchen. 5) in foro habitare, Cic. *mindenkor ügyes bajos dologban járni, perlekedni, 's a' t.* ſehr oft Proceſſe führen.

Häbĭtūdo, ĭnis, f. 3. *külsö formdja, dllása, termete, mivolta, p. o. a' testnek*; die (äußere) Beſchaffenheit, Geſtalt. Ter.

Häbĭtŭrĭo, īre, 4. *kivdnni valamivel birni*; haben wollen. Plaut.

Häbĭtus, a, um, *volt*; gehabt. 2) *tartatott*; gehalten. Habitus in honore, Plin. *tiszteletben tartatott*; in Ehren gehalten.

Häbĭtus, us, m. 4. *dllds, forma, termet*; die Geſtalt, Form. Habitus corporis, Curt *a' testnek termete*; die Beſchaffenheit, Geſtalt des Leibes. 2) *tulajdonsdg*; die Beſchaffenheit. 3) *ruhdzat, öltözet*; die Tracht, die Kleidung. Habitus lugubris, Plin. *gyászruha*; das Trauerkleid. 4) *szokás, megrögzött szokás, megszokott indúlat vagy hajlandósdg, készség valamire*; die Gewohnheit, Fertigkeit, Habitus altera natura. 5) habitus temporis, Ovid. *alkalmatos idö, az idönek alkalmatos volta*; die Gelegenheit der Zeit. 6) *dllapot*; der Stand, Charakter.

Hăc (Ablat. ab: hic, haec, hoc, ſc. parte s. via), *ide, erre*; hier. Cic. hac illac, Ter. *erre amarra*; hin und her. 2) *ide*; hieher. Ter. Plaut.

Hactĕnus, Adv. *eddig. t. i. kelyig vagy ideig*; bis hieher, bis auf dieſe Zeit. 2) *a' mennyiben, a' mennyire*; in ſo weit, in ſo fern. 3) *azomban*; unterdeſſen. Ovid. 4) *tsak*; nur. Tac.

Hadrĭa vel Adrĭa, ae, f. 1. urbs Italiae, locus natalis Imp. Hadriani, hodie: Atri; *Pádus*; die Stadt Adria. 2) Adria, vel Atria, urbs olim Venetiorum, unde mare Adriaticum nomen habet. 3) Hadria, vel Adria, ae, m. 1. i. e. mare Adriaticum, Hor.

Hadrĭăcus (Adr.) a, um, v. gr. aequor, Prop. mare Adriaticum.

Hadrĭānus, a, um, i. e. ad urbem Hadriam pertinens, vel Hadria oriundus, etc. Hinc Hadriani, scil. incolae.

Hadrĭātĭcus, a, um, v. gr. mare, Liv. *Adriai*; Hadriatiſch.

Hadrumētum (Adr.), i, n. 2. urbs in Africa propria.

Haedīle, is, n. 3. (sc. stabulum, a haedus) *ketskeól, vagy akol*; Ziegenſtall, haedilia, Horat.

Haedillus, i, m. 2. *bakotska*; ein Böckchen. Plaut.

Haedīnus, a, um, *gödölye, ketskefi, gödölyétöl való, azt illetö, 's a' t.* von jungen Ziegeböcken Cic

Haedŭlĕa, ae, f. 1. *kis ketske, gödölye*; eine kleine Ziege. Horat.

Haedŭlus, i, m. 2. *bakotska, ketskebak*; ein Böckchen. Juvenal.

Haedus, i, m. 2. *fiatal ketskebak*; ein junger Ziegenbock. Cic. 2) haedi, *egy páros tsillagzat*; zwey Sterne.

Haemachātes, ae, m. 1. *vérakhát, verszinükhát*; Blutachat Plin.

Haemātīnus, a, um, *verszinü*; blutig oder blutroth. Plin.

Haemātītes, ae, m. 1. *vérkö*; Blutſtein, eine Art Eiſenſtein. Plin.

Digitized by Google

Haemătŏpus, ŏdis, m. 3. *vérlábú, egy maddr Égyiptomban*; der Blutfuß. Plin.

Haemophthīsĭcus, a, um, i. e. cui sanguis ex morbo corrumpitur, Aemil. Mac.

Haemorrhăgĭa, ae, f. 1. *vérfolyds, vérvesztés*; der Blutfluß. 2) v. gr. narium, Plin. *rendkivülvaló orrvérfolyds*; das Naſenbluten.

Haemorrhōĭcus, a, um, *aranyeres*; die Hämorrhoiden habend. Firmic.

Haemorrhōis, ĭdis, f. 3. *aranyér*; die ſo genannte goldene Ader. Plin.

Haemus vel Haemos, i, m. 2. mons Thraciae.

Haeredĭtas, vide: Hered.

Haerĕo, haesi, haesum, ēre, 2. *akadni, megakadni, felakadni, odaragadni, függvemaradni*; ſtecken, feſt angefügt ſeyn, kleben, ſitzen oder ſtecken bleiben, hangen, anhangen. Classis in vado haerebat, Curt. Os devoratum fauce cum haereret lupi, Phaedr. In equo haerere. Cic. Memoria rei in populo haerebit, i. e. manebit Cic. In terga hostium haerere, Liv. *mindég a' hátába lenni az ellenségnek, az az üzni, kergetni*; den Feinden immer im Rücken ſeyn, oder ſcharf verfolgen. 2) Met. *akadozni*; ſtocken, nicht fortkommen. Haeret lingva mea, Ter. 3) *kételkedni, nem tudni mit tenni*: zweifeln, anſtehen. Haereo, quo me vertam, Cic. *nem tudom mi tévő legyek*; ich weiß keinen Rath zu finden. Haeret haec res, Plaut. *ez a' dolog bizonytalan kimenetelű, vagy függőben van*; die Sache iſt zweifelhaft. 4) *fennakadni, akadozni, nem tudni mit tegyen vagy szólljon az ember*; ſtecken bleiben, ſtocken, ins Stocken gerathen, nicht fortkommen. Haeret aqua, Cic. *fennakadtunk, semmire se mehetünk*; die Sache will nicht fort.

Haeres, edis, vide: Heres.

Haeresco, ĕre, (haereo), 3. *fennakadni, megakadni*; hangen bleiben, ſtecken bleiben. Liv.

Haerĕsiarcha, ae, m. 1. *szakadds fejér*; das Haupt einer Secte. Sidon.

Haerĕsis, is, et ĕos, f. 3. *szakadds*; eine Secte, Partey, z. B. philoſophiſche. Cic. 2) *eretnekség*; die Ketzerey. Gloss.

Haerĕticus, a, um, *eretneki, eretnek*; ketzeriſch. Arator.

Haereticus, i, m. 2. *eretnek*; ein Ketzer. Tertull.

Haesĭtābundus, a, um, i. q. haesitans, Plin. Ep.

Haesĭtantĭa, ae, f. 1. v. gr. lingvae, Cic *akadozds*; das Stocken.

Haesĭtātĭo, ōnis, f. 3. *akadozds, p. o. a' beszédben*; das Stocken, z. B. im Reden. Cic. 2) *mindenfelékapás, kapkodds, maga meg nem határozása', tántorgás, kéttségeskedés*; die Bedenklichkeit, Unentſchloſſenheit. Plin.

Haesĭtātor, ōris, m. 3. *akadozó*; der ſtockt. 2) *tántorgó, mindenfelé kapkodó, kéttségeskedő*; der unentſchloſſen iſt.

Haesĭto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. in vadis, Liv. *megakadni, felakadni*; ſtecken, kleben, oder ſtecken bleiben. 2) in eodem luto haesitare, Ter. *egyenlő bajjal küszködni*; in gleicher unangenehmen Lage ſeyn. 3) v. gr. lingva, Ter. *akadozni, dadogni*; ſtottern, ſtammeln. 4) *kétségeskedni, tántorogni, mindenfelé kapni*; ſtocken, zweifeln, unentſchloſſen ſeyn. Cic.

Hălātus, us, m. 4. i. q. halitus. Mart.

Halcedo, Halcyone etc., vide: Alcedo, Alcyone etc.

Halec. Halex, vide: Alec. etc.

Hales, ētis, m. 3. fluvius Lucaniae Cic.

Hălēsa, (Halaesa, Alesa) ae, f. 1. urbs Siciliae.

Hălēsus (Alesus), fluvius Siciliae. 2) filius Agamemnonis.

Hălĭacmon (Al.), ōnis, m. 3. fluvius Macedoniae.

Hălĭaecētus, vel -os, i, m. 2. *ráró, halászó sas*; der Entenſtößer, der Meeradler, Fiſchadler, Fiſchaar. Plin.

Hălĭartus, i, f. 2. urbs Boeotiae.

Hălĭcarnassus, v. os, i, f. 2. urbs Cariae. Hinc: Halicarnassensis, et Halicarnasseus, i. e. inde oriundus, etc.

Halicyae, ārum, urbs Siciliae.

Hālĭto, āre, 1. i. q. halare, Enn.

Hălĭtus, us, m. 4. *lehellet*; der Hauch, Athem; efflavit extremum halitum, Cic. 2) v. gr. terrae, Quintil. *gőz, pára, kigőzölgés*; der Dunſt, Duft, die Ausdünſtung.

Hallūcĭnātĭo, ōnis, f. 3. *tétovdzás*,

Digitized by Google

mindenfelé kapkodás, hiúság; die Unachtsamkeit, Faseley.

Hallūcĭnātor, ōris, m. 3. *hiú, tétovázó, a' kinek széllyel jár az esze, 's mindenfelé kapkod*; ein Faseler.

Hallūcĭnor, ātus sum, āri, Dep. 1. *hijjdbanvalóskodni, az eszének széllyel járni*; faseln, gedankenlos seyn, gleichsam träumen.

Hallucinatio, Hallucinor etc vide: Aluc.

Hălo, āvi, ātum, āre, 1. Intransit. *párálni, gőzölgeni, illatozni*; hauchen, ausdunsten, dufren. 2) Transit. *elgőzöltetni*: ausdufren, ausdunsten.

Hălo, ōnis, m. 3. *a' nap és hold udvara*; der Hof um die Sonne oder den Mond.

Halophanta, ae, m. 1. *gazember*; ein Halunke. Plaut.

Hălōsis, is, f. 3. *valamelly város megvétele*; die Eroberung. Petron.

Hălys, yos, m. 2. fluvius Asiae minoris

Hălysis, is, f. 3. i. q. halo, Apul.

Hăma, ae, f. 1. *veder, vízmerő veder*; ein Wassereimer. Plaut. Plin.

Hămădryas, ădis, f. 3. *erdei Nympha, v. Nimfa*; eine Waldnymphe. Virg.

Hămātilis, e, *kampos, horgas*; mit Haken oder Angeln versehen. Plaut. 2) *horgászható*; was man mit Angeln fischet.

Hămātus, a, um, *horgas, kampos, görbe*; krumm, mit Haken versehen.

Hămilcar, vel Amilcar, Nom. pr. patris Hannibalis.

Hămiōta, ae, m. 1. *horgdszó, horoggal halászó*; ein Fischer mit der Angel. Plaut.

Hămo, āvi, ātum, āre, 1. *horgot tsinálni valaminek, meggörbítni, megkorgasítni*; mit Haken oder Angeln versehen, hakig machen. 2) *valamit horgászni vagy megkeritni igyekezni*; nach etwas angeln, i. e. trachten Petron.

Hămŭla, ae, f. 1. *vedretske*; ein kleiner Wassereimer. Colum.

Hămŭlus, i, m. 2. *vonogó, vonogló, szénahúzó horog, kampó*; ein Haken oder hakenförmiges Werkzeug. Cels. 2) *halászó horog*; ein Angel. Plaut.

Hāmus, i, m. 2. *kampó*; ein Haken, Widerhaken. 2) *halászó horog*; die Angel. 3) *gyürütske, karika*; ein Ringelchen. Lorica, conserta hamis; *a' gyürükből font pántzél*; ein geflochtener Panzer. 4) *gorehen, kárló*; die Hechel.

Hannibal, vel Annibal, dux Chartaginiensium.

Hăra, ae, f. 1. *disznóól, hidas*; ein Schweinstall. 2) *lúdól, ketrecz*; ein Gänsestall.

Harĭŏla, ae, f. 1. *jövendőlő, jövendőmondó (asszony, v. leány)*; eine Weissagerinn.

Harĭŏlātĭo, ōnis, f. 3. *jövendölés, jövendőmondás*; die Weissagung. Acc.

Harĭŏlor, ātus sum, āri, Dep. 1. *jövendölni, megjövendölni, kitalálni*; weissagen, errathen. 2) *eszelősködni, rajoskodni, félre beszélni*; schwärmen, närrisch reden.

Harĭŏlus v. **Ariŏlus**, i, m. 2. *jövendőlő, jövendőmondó*; ein Weissager. Cic.

Harmamaxa, (Arm.) ae, f. 1. *fedeles útiszekér a' Persáknál*; ein bedeckter Reisewagen bey den Persern.

Harmŏge (Arm.), es, f. 1. *ügyes, v. alkalmatos elegyítése a' festékeknek*; geschickte Mischung der Farben. Plin.

Harmŏnĭa, ae, **Harmŏnĭe**, es, f. 1. *hangegyezés, hármónia*; die Harmonie, Übereinstimmung der Töne. 2) *egyesség*; die Einigkeit. 3) *hasonlatosság, hasonlóság*; die Gleichförmigkeit. 4) e. gr. corporis, Lucr. *rendes, v. szép alkatású test*; ein wohlgestalteter Leib.

Harmŏnĭce, es, f. 1. *hangegyezés mestersége*; die Kunst, eine Harmonie der Töne zu erhalten.

Harmŏnĭcus, a, um, *hangegyezéshez való, hangegyezési*; harmonisch. Varr.

Harpa, ae, f. 1. *hárfa*; die Harfe. Ven. Fort.

Harpactĭcon, i, n. 2. *gummi, v. fatsipa neme*; eine Gattung Gummi. 2) *büdőskő neme*; eine Art Schwefel.

Harpăga, ae, f. 1. i. q. harpago.

Harpăgātus, a, um, *horoggal elhúzott, v. vont*; weggehäkelt. 2) Trop. *lopott, ragadozott*; gestohlen, geraubt.

Harpăgo, ōnis, m. 3. *horog, valaminek magdhoz húzására, lehúzására levonására, v. lerontására*; ein Haken, um etwas an sich oder nieder zu reissen. 2) *hajóhorog, mellyet az ellenséges hajóba akasztanak, hogy hozzá lehessen jutni*; ein Schiff-

Digitized by Google

haken, an die feindlichen Schiffe zu hängen, um dieselbe zu ersteigen. 2) *kútherog*, *kútostor*; ein Brunnenhaken. 4) *préddló*, *ragadozó*; ein Räuber. 5) *fösvény*, *'sugori*, *ki mindent magdhoz kuporit*; ein Geiziger, der alles an sich reißt.

Harpăgo, āvi, ātum, āre, 1. *horoggal magdhoz húzni*, *v. vonni*; mit Haken an sich ziehen. 2) *ragadozni*, *préddlni*, *lopni*; rauben, stehlen.

Harpălyce, es, f. 1. regina Amazonum.

Harpastum, i, n. 2. *szörrel töltött lapta*; ein mit Haaren ausgefüllter Ball.

Harpax, ăgis, c. 3. *fösvény*, *'sugori*, *ki mindent magdhoz kuporit*; ein Geiziger, der alles an sich reißt, 2) *préddló*, *ragadozó*; ein Räuber.

Harpe, es, f. 1. *horgas szablya*; ein sichelförmiges Schwert. Ovid. 2) *szakdllas grif*, *v. keselyú*; ein Goldgeyer.

Harpocrătes, is, m. 3. deus silentii apud Egyptios.

Harpyia, ae, f. 1. plur. Harpyiae, monstra rapacia, et obscena; *hárpidk*; die Harppen.

Hărūspex, Arūspex, ĭcis, m. 3. *dllatok belséből*, *v. belsőrészéből jövendölő*; ein Wahrsager aus dem Eingeweide der Thiere.

Hărūspĭca, Arūspĭca, ae, f. 1. *jövendölő*, *v. jövendömondó* (*asszony*, *v. leány*); eine Weissagerinn.

Hărūspĭcīna, ae, f. 1. *jövendölömesterség*; die Wahrsagerkunst.

Hărūspĭcīnus, a, um, e. gr. liber, Cic. *jövendölést illető*; Weissagen betreffend.

Hărūspĭcium, ĭi, n. 2. i. q. Haruspicina.

Hasta, ae, f. 1. *ddrda*, *hajltóddrda*, *kopja*, *dsida*; ein Spieß, Wurfspieß. 2) *rúd*, *pózna*; eine Stange. 3) *közönséges eladdsa a' jószágoknak*, *v. javaknak*, *minthogy a' kótyavetye jelétől ddrddt szaktak vólt kitenni*; der öffentliche Verkauf der Güter, weil bey Auctionen ein Spieß hingestellt ward. Hastae alicujus bona subjicere, Cic. *valaki javait*, *v. jószágait elkótyavetyélni*; eines Güter verauctioniren. 4) *prókdtorok bizonysdgai*; die Beweisgründe der Advocaten.

Hastārium, ii, n. 2. *kótyavetyélés*, *elkótyavetyélés*, *közönséges eladdsa*; die Verauctionirung, öffentliche Verkaufung. 2) *kótyavetye helye*; ein Auctionsort.

Hastārius, ii, m. 2. *ddrdds*, *kopjás*, *dsidds*: ein Piquenirer.

Hastātus, a, um, *ddrdds*, *kopjás*, *dsidds*; mit einem Spieße oder Wurfspieße versehen. Hastati, (milites), pars prima peditum Romanorum, secunda: Principes, tertia: Triarii.

Hāstĭcus, a, um, ut: Hastici ludi, *vitézi lovaglójdtékok*, *lovagvivások*; Turnierspiele. Alias Hastiludium.

Hastīle, is, n. 3. *ddrdanyél*, *dsidanyél*; ein Spießschaft. 2) *ddrda*, *hajltóddrda*, *dsida*; ein Wurfspieß.

Hastīlis, e, *ddrddhoz*, *v. dsiddhoz való*; zum Spieße gehörig.

Hāstĭlūdium, ĭi, n. 2. *dsidds lovagvivás*; die Lanzenbrechung, ein gewisses ritterliches Spiel oder Turnier, in welchem sie mit Lanzen oder Spießen auf einander losgingen.

Hastula, ae, f. 1. Dim. *ddrddtska*, *dsiddtska*, *kopjátska*; ein Spießchen. 2) hastula regia, i. q. asphodelus.

Hau! Interj. trepidantis, *óh! ók jaj*; *hát*; ach! au weh! ach!

Haud, Adv. *nem*; nicht. Haud quaquam; *éppen nem*, *tellyességgel nem*, *kordnt sem*, *semmi módon nem*, *semmiképpen nem*; ganz und gar nicht, keineswegs. Haud scio, *tuldn*, *tdn*, *a' mint gyanitni lehet*; vielleicht, allem Vermuthen nach. Haud scio, an recte dixerim, Cic. *tdn nem helyesen*, *v. nem jól mondtam*; ich habe vielleicht nicht recht gesagt. Haud dubio; *kétség*, *v. kétségen kívül*; ohne Zweifel.

Hauddum, Adv. *még nem*, *mégsem*; noch nicht.

Haudquaquam, v. haud quaquam, scil. ratione; *semmi módon*, *v. képpen nem*, *éppen nem*; auf keine Weise, ganz und gar nicht.

Haurio, hausi, haustum, īre, 4. *meríteni*, *merni*; schöpfen. 2) e. gr. poculum, Cic *kiinni*, *kiürítni*, *kihajtani*: austrinken, ausleeren. 3) e. gr. cibos, Colum. *falni*, *mohón enni*, *habzsolni*; fressen. 4) Trop. e. gr. studia, Cic. *megfogni*, *észszel tanúlni*; fassen, lernen. 5) e. gr. animo gaudia, Liv. *hallani*: hören. 6) e. gr. luctum, Cic. *valamiben részt venni*; etwas tief fühlen. 7) Incendium haurit urbem, Liv. *a' tűz megemésztette a' várost*; das Feuer

Digitized by Google

hat die Stadt verbrannt. 8) e. gr. calamitates, Cic. *szenvedni, kiállani*; ausstehen. 9) e. gr. latus alicujus gladio, Virg. *szúrni, dőfni, megszúrni, keresztül, v. általszúrni, v. dőfni*; stechen, durchstechen. 10) e. gr. lucem, Virg. *világra jönni, születni*; geboren werden. 11) e. gr. aliquid ex indole majorum suorum, Curt. *eleinek természetébe örökösödni, azokat követni valamiben*; etwas von seinen Voráltern geerbt haben, seine Voráltern nachahmen. 12) e. gr. patrias opes, Mart. *megemészteni*; verzehren. 13) e. gr. coelum, Virg. *lélekzetet, v. lehelletet venni, lélekzeni, lehelleni*; Athem hohlen.

Haûritor, ōris, m. 3. i. q. Haustor.

Haûritus, us, m. 4. i. q. Haustus. Apul.

Haustor, ōris, m. 3. *merítő, a' ki merít*; ein Schöpfer, der etwas schöpft. 2) *ivó*; ein Trinker.

Haûstōrium, ii, n. 2. *merítő, v. merő edény, veder, dézsa*; ein Schöpfgeschirr, Wassereimer. (Haurio).

Haûstōrius, a, um, *merítésre, v. merésre alkalmatos*; zum Schöpfen bequem. Vas haustorium, *merőedény*; ein Schöpfgeschirr.

Haustrum, i, n. 2. (haurio), *merő veder, rotska, v. dézsa*; ein Schöpfgefäß.

Haustus, us, m. 4. *merítés, merés*; das Schöpfen. 2) *ivás, ital*; ein Trunk. Haustus aquae mihi nectar erit, Ovid. 3) e. gr. aetheris, v. coeli; *lélekzetvevés*; die Luftschöpfung. 4) *merítő, v. merőkely*; ein Ort, wo Wasser geschöpft wird.

Haustus, a, um, (haurio) *meritett, mert*; geschöpft. 2) *el, v. lenyelt*; verschluckt. 3) haustae mari naves, Liv. *elsülyedt, v. elmerült hajók*; versunkene Schiffe.

Haut, i. q. Haud.

Have, Haveo, vide: Aveo.

Hĕautontīmōrūmĕnos, *magát büntető, v. bosszúló*; der sich selbst strafende. Comoedia Terentii.

Hebdŏmăda, ae, f. 1. e. gr. annorum, Gell. *hét, szám*; eine Anzahl von sieben. 2) *egy hét, hétnapi idő*; die Woche.

Hebdŏmădālis, e, *héti, hét napi*; wöchentlich.

Hĕbdŏmădātim, Adv. *hétről hétre, hetenként*; von Woche zu Woche, wöchentlich.

Hebdŏmas, ădis, f. 3. *hét, (szám)*; eine Anzahl von sieben. 2) *egy hét, hét napi idő*; eine Woche.

Hebdŏmătĭcus, a, um, *hetet, hét számot illető*; die Zahl sieben betreffend.

Hēbe, es, f. 1. dea juventutis.

Hebenus, Hebenum, vide: Ebenus.

Hĕbĕo, ēre, 2. *tompúlni*; stumpf seyn. 2) *restülni, tunyúlni*; faul seyn.

Hĕbes, ĕtis, o. 3. e. gr. gladius, Ovid. *tompa, életlen*; stumpf, nicht scharf. 2) Trop. *durva, ügyetlen, értetlen, ostobás, bokáks*; grob, ungeschickt, tölpisch, unverständig. 3) e. gr. acies oculorum, Cic. *tompa látás*; ein stumpfes Gesicht. 4) *gyenge, erőtlen*; schwach. Comp. -tior. Superl. -issimus, Plin.

Hĕbesco, -ĕre, 3. *megtompúlni, tompúlni*; stumpf werden. 2) oculi hebescunt, *tompúlnak, v. homályosodnak szemei*; die Augen werden blöde. 3) *fogyatkozni, kevésre betsülődni*; ins Abnehmen kommen, wenig geachtet werden. Acies auctoritatis hebescit, Cic. *tekintete aldóbszdll*; das Ansehen nimmt ab. 4) hebescere et langvere in otio, Cic. *a' kenyélés miatt eltunyúlni*; durch Müßiggang untüchtig werden.

Hĕbĕtātio, ōnis, f. 3. *tompítás*; das Stumpfmachen. 2) *meghomályosítás*; die Verdunkelung. 3) *gyengeség*; die Schwäche. 4) e. gr. oculorum, Plin. *homályosság, tompaság*; die Blödigkeit.

Hĕbĕtātrix, īcis, f. 3. e. gr. umbra, Plin *meghomályosító*; verdunkelnd.

Hĕbĕtātus, a, um, (hebeto). *egésszen megtompított*; ganz stumpf gemacht. 2) *megerőtlenített*; geschwächt.

Hĕbĕteseo, ĕre, 3. i. q. hebesco.

Hĕbĕto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. hastas, Liv. *megtompítni*; stumpf machen. 2) e. gr. oculorum aciem, speculorum fulgorem, Plin. *meghomályosítni*; blöde machen, dunkel machen. 3) e. gr. flammas, Ovid. *a' tüz erejét gyengítni, csilapítni, v. tsendesíteni a' tüzet*; die Gewalt des Feuers schwächen.

Hĕbĕtūdo, ĭnis, f. 3. e. gr. sensuum, Macrob. *tompaság*; die Stumpfheit.

Digitized by Google

Hebraeus, a, um, *zsidó, zsidói*; hebräisch, jüdisch.
Hebrăĭce, Adv. *zsidóúl*; hebräisch.
Hebrăĭcus, a, um, *zsidó*; hebräisch.
Hebrus, i, m. 2. fluvius Thraciae.
Hĕbudes, vide: Haebudes.
Hĕcale, es, f. 1. nomen anus pauperculae, quae Theseum hospitio excepit.
Hĕcăte, es, f. 1. i. q. Proserpina. 2) nomen sagae.
Hĕcătēĭs, ĭdis, f. 3. *Hecatétól eredt, Hecatéi*; von der Hecate herrührend, Hecatisch.
Hĕcătēĭus, a, um, *Hecatéhoz tartozó*; zur Hecate gehörig. 2) *szemfényvesztői*; Zauberisch. Carmina Hecateia, Ovid. *bübájos mondások*; Zauberspräche.
Hĕcatombe, es, f. 1. sacrificii genus, in quo centenae sui generis mactabantur victimae.
Hĕcatombĭon, ĭi, n. 2. i. q. hecatombe.
Hĕcătŏmphŏnĭa, ōrum, m. 2. plur. *száz áldozatból álló ünnep*; ein Fest, an welchem hundert Opfer gebracht wurden. Plaut.
Hĕcatŏmpylos, i, f. 2. urbs Thebarum, quae centum portas habuit.
Hĕcăton, idem quod Centum.
Hĕcătŏnchīros, i, m. 2. Centimanus. 2) cognomen Briarei.
Hĕctĭca, ae, f. 1. *aszúkórság, szárazbetegség, haktika*; die Schwindsucht. Med.
Hector, ŏris, m. 3. Priami filiorum fortissimus ab Achille interemtus.
Hectŏrĕus, a, um, *Hectori, Hectort illető, ó tőle származott*; vom Hector stammend, Hectorisch, den Hector betreffend. 2) *vitéz, bátor*; tapfer.
Hĕcŭba, ae, Hecŭbe, es, f. 1. uxor Priami.
Hĕcyra, ae, f. 1. *napa*; die Schwiegermutter. Comoedia Terentii.
Hĕdĕra, (Kdĕra) ae, f. 1. *fái borostyán, borostyán, repkény*; der Epheu. 2) *bortséger*; ein Weinzeichen.
Hĕdĕrăcĕus, (Eder.), v. Hederacĭus (Ed.), a, um, *borostyánbol való, repkény, borostyán*. aus oder von Epheu. Cato.
Hĕdĕrātus, a, um, *borostyánnal ékesített*; mit Epheu geschmückt.
Hĕdĕrĭfer, a, um, *borostyánt termő*; Epheu tragend.
Hĕdĕrōsus, a, um, *borostyános, uzzal tellyes, v. teli*; voll Epheu.
Hĕdra, ae, f. 1. idem quod Sedes. 2) *felszín, szín, terültszín, felszlap, lap*; die Oberfläche eines Dinges. Unde Corpora pentaĕdra.
Hĕdui, vide: Aedui.
Hĕdychrum, i. n. 2. *jószagú fűstölő, v. kenőts*; wohlriechendes Rauchwerk, oder wohlriechende Salbe.
Hĕdyosmos, i, m. 2. *fodorménta*; die Krauseminze.
Hĕdypnŏis, ĭdis, f. 3. *katang, vadkatang, v. katangkóró nemc*; eine Art Cichorie.
Hĕdysarum, i, n. 2. *baltatzim, spanyol lóhere*; Peitschenkraut.
Hĕdysma, ătis, n. 3. genus ungventi.
Hĕgĕsĭas, ae, m. 1. Nom. propr. philosophi.
Hĕgĕsippus, i, m. 2. Nom. propr. historiographi Ecclesiastici.
Hĕgĭra, ae, f. 1. fuga Mahumedis, unde aera, v. epocha Mehumedanorum.
Hĕheu! Interjectio lamentantis, i. q. Heu.
Hĕi! Interj. ingemiscentis, *jaj! óh jaj! óh fájdalom!* ey! ey! ach leider! Hei mihi! Cic. *óh én szerentsétlen!* ach ich Unglücklicher.
Heia, vide, Eia.
Hējŭlo, āre, pro Ejulo. Aul. Gell.
Helcĭārĭus, ĭi, n. 2. *valamit húzó, v. vonó, p. o. hajóhúzó*; der eine Last zieht, etwas zieht, z. B. ein Schiff Strom aufwärts. Martial.
Helcĭum, ĭi, n. 2. *nyakló, loiga, hám, járom*; ein Pferdegeschirr, Kammet, Joch, oder Halsjoch.
Helcysma, ătis, n. 3. *ezüst salakja*; ein Silberschlacken.
Hĕlĕi, et Hēlĭi, ōrum, m. plur. populus antiquus Peloponnesi.
Hĕlĕna, ae, Hĕlĕne, es, f. 1. filia Jovis et Ledae, uxor Menelai, regis Lacedaemoniorum, a Paride rapta, pro qua recuperanda Troja eversa est. 2) Trop. res quaepiam pulchra. Foris Helena, intus Hecuba, Prov. i. q. femina pulchra sed mala. 3) insula maris Aegaei.
Hĕlĕnĭum, ĭi, n. 2. *polyvakör*; eine Pflanze, nach einiger Alant.
Hĕlĕnus, i, m. 2. Priami filius, vates.
Hĕlĕpŏlis, is, f. 3. *bizonyos hadi erőmív*; eine gewisse Kriegsmaschine.
Hĕlĭădes, um, f. plur. vide: Helias.

Digitized by Google

Hēliānthēum, i, n. 2. i. q. Flos Solis, *napvirág*; Sonnenblume.

Hēlianthes, n. *napraforgó napvirág*; Sonnenblume, eine Pflanze.

Hēlĭas, ădis, f. 3. plur. Heliades, filiae solis et sorores Phaëthonis.

Hēlĭeăn, ōnis, m. 3. filius Antenoris.

Hēlice, es, f. 1. urbs Achajae. 2) salicis species. 3) i. q. ursa major, sidus.

Hēlicon, ōnis, m. 3. mons Boeotiae, juxta Thebas, Apollini, et Musis sacer

Hēlicōnĭădes, um, f. 1. i. q. Musae. Fest. Legitur et Heliconides.

Hēliconĭus, a, um, *Heliconi, Helicon hegyéről eredt*; heliconisch, vom dem Berge Helicon herstammend.

Hēliŏcāmīnus, i, m. 2. *napon keverőkely*; ein Ort, der dazu angelegt ist, damit man an der Sonne liegen könne.

Hēliŏdōrus, i, m. 2. Nom. propr. oratoris celebris Graeci. 2) historiographi.

Hēliŏgăbălus, i, m. 2. Nom. propr. caesaris Romani.

Hēliŏpŏlis, is, f. 3. urbs Aegypti. 2) urbs Phoeniciae. Heliopolita, ae, m. incola ejusdem.

Hēliosĕpĭum, *meszszeldtő tsö*; *mellyel a' napba néz az ember*; ein Fernglas, womit man in die Sonne sehen kann.

Hēliotrŏpĭum, ĭi, n. 2. *kunkor, napraforgó*; Sonnenwende, eine Pflanze, die sich immer nach dem Laufe der Sonne richtet. Plin.

Hēlix, ĭcis, f. 3. (Hedera) *repkény borostyán*; eine Art Epheu. 2) *borostyán forma ékesség a' Korinthusi oszloprend tetején*; eine ähnliche Zierde am Capitale der korinthischen Säulenordnung. Vitruv.

Hellădicus, a, um, *görög*; griechisch.

Hellas, ădis, f. 3. *Görögország*; Griechenland.

Helle, es, f. 1. filia regis Thebani Athamasii.

Hellĕbŏrīne, (Elleb.), es, f. 1. *húnyorka*: ein Kraut, der Nieswurz ähnlich. Plin.

Hellĕborītes, (Elle), ae, m. 1. *húnyoros bor*; Nieswurzwein. Plin.

Hellĕbŏrōsus, (Ell.), a, um. *hóbortos*; der Nieswurz nöthig hat, nicht recht bey Verstande.

Hellĕbŏrus, (Ell.), i, m. 2. Hellebo-rum, (Ell.), i, n. 2, *húnyor, páponya*; Nieswurz. 2) helleboro opus habet, Plaut. *nints eszén*; er ist nicht recht bey Sinnen.

Hellen, ēnis, m. 3. Deucalionis et Pyrrhae filius, a quo Graeci nominantur. 2) i. q. Graecus.

Hellēnismus, i, m. 2. i. q. graecismus.

Hellēnīsta, ae, m. 1. qui graece loquitur. 2) Judaeus, qui graece tantum Biblia legebat.

Helliespontĭăcus, a, um, i. q. Hellespontius.

Hellespontĭcus, a, um, i. q. Hellespontius.

Hellespontius, a, um, ad Hellespontum pertinens.

Hellespontus, i, m. 2. fretum inter Thraciam et Phrygiam, Asiam ab Europa dividens. 2) regio juxta fretum Hellesponti in Asia.

Helluo, Helluor, Helluatio, i. q. Heluo etc.

Hēlops, (Elops, Ellops), ŏpis, m. 3. *igen kedves izű hal neme*; eine Art von sehr delicaten Fischen.

Helōrus, v. Helorum, vide: Elorum.

Hēlos, i, m. 2. urbs Laconicae.

Hēlōtes, um, Hēlōtae, ārum, m. plur. servi publici Lacedaemoniorum arandis colendisque agris praepositi.

Hēlŭātĭo, ōnis, f. 3. *tobzódás, zabálás*; Schwelgerey, das Schwelgen.

Hēlūcus, i, m. 2. *boszszús a' részegség után*; einer der auf den Rausch verdrießlich ist.

Hēlŭo, ōnis, m. 3. *tobzódó, pazérló*; ein Schlemmer, Prasser, Verprasser.

Hēlŭor, ātus sum, āri, Dep. 1. (heluo) *zabálni, tobzódni, tobzódásra pazérolni, v. pazérlani*; fressen, prassen, schlemmen. 2) e. gr. reipublicae sanguinem, Cic. *a' köztársaságnak minden 'sirjdt kiszívni*; den Staat bis auf das Blut aussaugen.

Helvella, (Helvēla), ae, f. 1. *redőtsög, gomba neme*; eine Art Pilze.

Helvenācus, Helvenācĭus, a, um (helvus), *halovány veres, sárgás*; blaßroth, gelblich.

Helvĕolus, a, um, i. q. helvolus, Cato.

Helvētĭus, a, um, e. gr. ager, Caes. *Helvétziai, Svájtzi*; Helvetisch, Schweizerisch.

Helvii, ōrum, m. plur. populus Galliae.

Helvīnus, a, um, i. q. helvolus.

Helvŏlus, a, um, (helvus), *halovány veres, sárgás*; blaßroth, gelblich.

Helvus, a, um, *verhenyés, sárga fakó*;

Digitized by Google

falb, röthlich, gelb. 2) nomen populi Galliae.

Hem! Interj. admir. v. indignantis; *haj! im!* ei! ha, ey, siehe da, ach! Hem astutias, Ter. *haj mind ravasság!* siehe die Argliſtigkeiten! 2) exclamantis, seu respondentis; hem pater! *ôh kedves Átyám!* o mein lieber Vater. 3) ingemiscentis, *fájdalom!* leider! 4) exultantis; hem! isthuc volueram Ter. *úgy ni, úgy lá! úgy akartam*; ſo recht, ſo wollte ichs haben

Hēmĕrēsĭus, a, um *egy napi, egy napig tartó, egy napon tsinált*: einen Tag dauernd, an einem Tage gemacht.

Hēmĕris, ĭdis, f. 3. *makktermő fa*; ein Baum, der Eicheln trägt.

Hēmĕrōbĭus, m. 2. e. gr. animal, Plin. *egy napig élő*; nur einen Tag lebend.

Hēmĕrŏcallis, is, n. 3. v. gr. flava; *sárga sziliom, sárga tubarózsa*; die gelbe Lilien, Tuberoſe.

Hēmĕrōdrŏmus —os, i, m. 2. *sebes futó, ki nagy darab földet befut egy nap alatt*; ſchneller Läufer, Eilbothe, der in einem Tage einen groſſen Weg vollendet.

Hēmi, i. q dimidius, occurrit in compositione, e. gr. Hemicyclus, Hemicylindrus, etc.

Hēmĭcillus, i, m. 2. *szamaratska, gyalázó szó*; ein halber Eſel, ein Schimpfwort Cic.

Hēmĭcrānĕum, Hemicranium, ĭi, n. 2. *fófájás fél felől*; ein Kopfſchmerz an der Hälfte des Kopfs.

Hēmĭcyclĭus, a. um, *fél kerekségű, fél kerek v. karika forma*; halbzirkelförmig. Hemicyclium, *hátusszék, nagy karszék*; ein Lehnſtuhl, groſſer Stuhl.

Hēmĭcyclus, i, m. 2. *félkarika*; ein Halbzirkel.

Hēmĭcylindrus, i, m. 2. *félkenger*; ein Halb-Cylinder. Vitruv.

Hēmilaŭtus, a. um, *félig mosott*; halb gewaſchen Catull.

Hēmĭmĕris, ĭdis, f. 3. *fél verstag*; ein halbes Versglied.

Hēmīna, ae, f 1. dimidium sextarii, mensura.

Hēmīnārĭus, a, um, heminam continens.

Hēmĭŏlĭus (—os), a, um, *másfél*; anderthalb.

Hēmĭŏnĭon, i, n. 2. *a' bordalapnak egy faja*; ein Kraut, das die Unfruchtbarkeit der Weiber befördern ſollte. (Asplenium hemionitis L.)

Hēmĭŏnītis, ĭdis, f. 3. Idem.

Hēmĭplāgĭa, et Hemiplegia, ae, f. 1. i. q. Dimidia Apoplexia. Med.

Hēmĭplēxĭa, ae, f. 1. Idem. Med.

Hēmĭrālŏpĭa, rectius Hemeralopia, ae, f. 1. i. q. Acies nocturna; *mikor jobban lát valaki éjjel mint nappal, farkashdjog*; einer, der Nachts beſſer als am Tage ſieht, Katzenaugen.

Hēmis, i. q. Semis. in Compos.

Hēmĭsphaerĭum, ĭi, n. 2. *félkereksség, féldomborúság*; eine Halbkugel.

Hēmĭstĭchĭum, ĭi, n. 2. i. q. dimidius versus.

Hēmĭthĕus, i, m. 2. *félisten*; ein Halbgott. Mart. Cap.

Hēmĭtŏnĭum, ĭi, n. 2. *fél hang*; ein halber Ton.

Hēmĭtrĭtaeus (—os), a, um, *másfél*; anderthalb. 2) Subst. *a' kinek harmad napos hidegelése v. hidege van*; der das dreytägige Fieber hat.

Hēmĭtrĭtăĭcus, a, um, i. q. hemitritaeus

Hēmo, ōnis, pro: homo, dicebant veteres.

Hēmōnem, Obsol. pro hominem. Ennius.

Hēmōnus, a, um, Obsol. pro humanus, Fest.

Hendĕcăsyllăbus, a, um, e. gr. versus, Plin. Ep. *tizenegy fogásos, v. tagos*; eilfſylbig.

Hendĭădys, is, f. 3. i. q. Endiadys.

Hĕnĕti, ōrum, m. 2. plur. i. q. Veneti.

Hĕnĕtĭa, ae, f. 1. id. qu. Venetia.

Hēniŏchi, ōrum, m. 2. plur. populus Sarmatiae in Asia.

Hēnĭŏchus, i, m. 2. i. q. Erichthonius, auriga, propter curruum inventionem in coelum sublatus.

Hēpar, ătis, n. 3. *máj*; die Leber. 2) *bizonyos hal neme*; ein gewiſſer Fiſch.

Hēpătārĭus, a, um, e. gr. morbus, Plaut. *májat illető, májbeli*; die Leber betreffend.

Hēpătĭca, ae, f. 1, scil. herba, *májfű*; das Leberkraut. Anemone Hepatica et Parnassia palustris. Linn. Hepatica vena, Cels. *alsóér*, *a' karon*; die Leberader auf dem Arme.

Hēpătĭcus, a, um, *májfájásban, v. máj-*

Digitized by Google

betegségben lévő; eine Leberkrankheit habend. Cels.

Hēpătītes, ae, m. 1. *májkő*; ein Leberstein.

Hēpătĭum, ii, n. 2. *májetska*; ein Leberechen.

Hēpătīzon, ōntis, c. 3. *májforma, májszínű*; leberförmig, leberfarbig. Plin.

Hēphaestītes, ae, m. 1. sc. lapis, Hephaestīlis, ĭdis, f. 3. sc. gemma, *bizonyos veresses v. verhenyeges drágakő*; ein gewisser röthlichter Edelstein. Plin.

Hepsēma, ătis, n. 3. i. q. sapa, *mustlév*; ein Mostsaft.

Hĕpta, Indeclin. i. q. septem. Hinc: composita sunt, quae sequuntur.

Hĕptăgōnum, i, n. 2. *hétszeg, hétszegletű test*; ein Siebeneck.

Hĕptăphōnos, i, m. 2. *hétszeresen visszhangzó, v. ekhózó*; siebenmahl ertönend, siebenfaches Echo gebend.

Heptăphyllon, i, n 2. *hét levelű fű*; ein siebenblätterichtes Kraut.

Heptapleuros, i, f. 2. *útifű neme*; eine Pflanze aus der Gattung Plantago (Wegebreit). Plin.

Hĕptăpŏrus, i, m. 2. cognomen fluvii Trojani Rhesi. Strab.

Heptăpylos —us, a, um, i. q. septem portas habens.

Hepta, ădis, f. 3. *hét*, (*szám*); die Zahl sieben.

Heptăsēmus, a, um, i. q. septenarius.

Heptastădĭum, ii, n. 2. agger septem stadiorum.

Hĕptăstŏmus, a, um, *hét torkolatú, v. kifolydsú*; mit sieben Mündungen oder Ausflüssen versehen. Mart.

Heptēris, is, f. 3. *hét evedzős hajó*; eine siebenruderige Galeere. Liv.

Hĕra, ae, f. 1. (herus) *asszsony a' háznál, házi asszsony*; die Frau im Hause. 2) *parantsoló, uralkodó* (*asszsony v. leány*); die Herrinn, Beherrscherinn, Gebietherinn.

Hĕra, ae, f. 1. i. q. Juno.

Heraclēa, ae, f. 1. urbs Romaniae, olim principalis Thraciae. 2) urbs turcica Romaniae.

Hĕraclēensis (Heracliens.), e, *Heracléai, Heraclédba való*; Heracleisch, nach Heraclea gehörig. Heracleenses, incolae urbis Heracleae.

Hĕrāclĕŏpŏlis, is, et ĕos, i. q. Heraclea

Hĕrāclĕōtes, (Heracleōta), ae, m. 1. *Heracléai, onnan, v. oda való*; aus Heraclea, Heracleisch, dahin gehörig. Cic.

Hĕrāclĕōtĭcus, a, um, *Heracléai*; Heracleisch. Plin.

Hĕrāclēus, a, um, *Herkulesi*; Herculisch. 2) Heracleum, urbs Macedoniae.

Hĕraclīdes, ae, m. 1. progenies Herculis.

Hĕrāclīdĭum, ii, n. 2. titulus libri, in quo facta forsan Herculis descripta fuere, Cic.

Hĕrāclītus, i, m. 2. philosophus Ephesinus, qui humana omnia deflevit. Heracliti dicta, Prov. *homályos beszéd*; dunkle Reden.

Hĕrāclīus, a, um, i. q. Heracleus.

Hĕrāclĭus lapis, m. ab Heraclea, Lydiae Urbe dictus, *próbakő*; ein Probierstein. Dicitur et Lapis Lydius. 2) *mágnes, mágneskő*; ein Magnetstein.

Heraeus, a, um, *Júnói, Júnót illető*; die Juno betreffend, Junonisch.

Herba, ae, f. 1. *fű, zöldfű, pá'sit, füszál*; das Gras, Kraut, ein Grashalm, der grüne Halm des Getreides. 2) herbam porrigere, dare alicui, Prov. *valakinek meghódolni*; einem gewonnen geben. 3) est in herbis, Ovid. *nem ért még meg a' dolog, de van reménység megérdéshez*; die Sache ist noch nicht reif, aber doch in Hoffnung es zu werden. 4) herbam dare alicui, Gregor. Tur. *valakit méreggel megétetni*; einem mit Gifte vergeben.

Herbăcĕus, a, um, *fűnemű, füszínű*; grasartig, grasfarbig.

Herbarĭus, a, um, *fűvekhez való, v. tartozó*; zu den Kräutern gehörig. 2) *fűvekkel bánó*; mit Kräutern umgehend. Ars herbaria, Plin. *fűvészség, fűvésztudomány*; die Kräuterkenntniß, Kräuterkunde, Botanik.

Herbātĭcus, a, um, *fűvel élő, fűvet evő*; Gras oder Kräuter fressend, davon lebend.

Herbĕo, ēre, 2. *fűvel bénött lenni*; grün seyn, mit Grase bewachsen seyn.

Herbesco, ĕre, 3. *zöldülni, fű módra kinőni, kitsirdzni*; grün werden, Kraut hervor treiben, hervor keimen.

Herbĕus, a, um, i. q. Herbaceus.

Herbĭdus, a, um, *fűves, bőfűvű, fű-*

Digitized by Google

vel tellyes; voller Gras, grasreich. 2) *fü nemü, fü forma, füszöld*; grasartig, grasgrün. 3) e. gr. lac, Plin. *füi, füből lett, fü*; aus Grase geworden.

Herbĭfer, a, um, *fütermö, füves, füvel bövölködö*; Gras oder Kräuter tragend, grasreich, kräuterreich.

Herbigrădus, a, um, *füben járó*; im Grase gehend.

Herbĭlis, e, e. gr. anser, Fest. *füvel élö*; was sich vom Grase nährt.

Herbīta, ae, f. 1. urbs Siciliae.

Herbōsus, a. um, *füves, füvel tellyes, bőfüvü, bő fütermö*; voller Gras, grasreich. Comp. herbosior. Superl. herbosissimus, Cato.

Herbŭla, ae, f. 1. Dim. *füvetske*; kleines Kraut. Cic.

Hercēus, ei, m. 2. cognomen Jovis, quia intra conseptum domus colebatur.

Hercisco, ĕre, 3. *osztani, p. o. örökséget*; theilen. Cic.

Hĕrcīus, ĭi, m. 2. idem quod Cataracta; *zsilip, vizrekesz*; ein Schutzgatter, Fallbut.

Hercle, v. Hercule, Adv. jur. *Herculesre mondom!* beym Hercules! Mè hercule! ita me Hercules juvet! *valóban, bizonnyal, Isten úgy segéljen!* fürwahr.

Herctum (Erct.), i, n. 2. *osztatlan örökség*; das ungetheilte Erbgut. Herctum ciere, Cic. *az illy örökséget felosztani*; dieses Gut theilen.

Herculānum v. Herculanēum, i, n. 2. oppidum Campaniae, eruptione Vesuvii desolatum et obrutum.

Herculānus, v. Hercŭlānĕus, a, um, *Herculesi*; Herculisch. 2) ad Herculanum pertinens.

Hercule, v. Hercle.

Hercŭles, is, m. 3. deus minor, Jovis et Alcmenae filius, vir celeberrimus, et ingentis fortitudinis. 2) sidus ad partem coeli septentrionalem. 3) Trop. *erős, bátor vitéz*; ein starker, tapferer Held. 4) ad columnas Herculis; *világ végén*; bis an der Welt Ende. 5) clavam Herculi extorquere; *lehetetlenséget tenni fel magdban*; etwas unmögliches vornehmen. 6) me Hercule! vide: Hercle.

Hercŭlĕus, a, um, *Herculesi, Hercules illetö, Herculeshez való*; zum Hercules gehörig, den Hercules betreffend, Herculisch. 2) labor Herculeus, Hor. *erős, kemény*, v. *nagy munka*; eine schwere Arbeit. 3) e. gr. nodus, Erasm. *feloldhatatlan tsomó*; ein unauflöslicher Knoten. 4) formicae Herculeae, Plin. *nagy hangyák*; große Ameisen.

Hercynius, a, um, e. gr. sylva, Caes. *Fekete erdö, Németországban*; der Schwarzwald.

Hĕre, i. q. heri, Cic.

Hĕrēdĭŏlum, i, n. 2. Dim. *örökségetske*; ein Erbgütchen.

Hĕrēdipĕta, ae, m. 1. *örökség keresö, örökségre vágyó*; der nach Erbschaften trachtet. Petron.

Hĕrēdĭtārĭus, a, um, *örökséget illetö, örökséghez tartozó, örökös, örökség szerént való*; die Erbschaft betreffend, erbschaftlich, erblich, geerbt. e. gr. regnum, Plin. *örökös, v. firól fira szálló ország*; ein Erbreich.

Hĕrēdĭtas, ātis, f. 3. *örökség, örökös jószág, örökös rész*; die Erbschaft, das Erbtheil.

Hĕrēdĭum, ĭi, n. 2. *örökös jószág, örökség, örökös fekvö*, v. *ingatlan jószágrész*; ein Erbgut, eine Erbschaft, ein liegendes Erbstück.

Hĕres, ēdis, c. 3. *örökös*; ein Erbe. Heres ab intestato, JCt. *testálatlan, v. végrendelés nélkül való örökös*; ein Erbe, der ohne Testament in des Verstorbenen Verlassenschaft tritt. 2) *birtokos, örökös ura valaminek*; ein Erbherr.

Hĕri, Adv. temp. *tegnap*; gestern. 2) *minap, a' múlt napokban, kevéssel ez előtt*; vor kurzem, vor wenigen Tagen.

Hĕrĭfŭga, ae, m. 1. *szökött szolga, szökevény*; ein entlaufener Knecht, Flüchling.

Herīlis, e, *úré, gazdáé, birtokosé, úrhoz, házigazdához tartozó*; des Herrn oder Hausherrn. e. gr. filius, Terent. *házigazda, v. házúr fija*; der Sohn vom Hause.

Herillus, i, m. 2. philosophus, discipulus Zenonis.

Herma, vide: Hermes.

Hermaeus, a, um, *Mercuriusi, Mercuriusról neveztetett, néki szentelt*, Mercurisch, dem Mercurius heilig; von ihm benannt.

Hermăgŏras, ae, m. 1. orator celebris Graecus.

Hermăphrŏdītus, i, m. 2. Mercurii et Veneris filius, ambigui sexus. 2)

Digitized by Google

köznemü, két nemü, t. i. hím és nőstény együtt; ein Zwitter.

Hermăthēna, ae, f. 1. statua Mercurii et Minervae conjucta.

Hērmēnīa, ae, f. 1. et Hermeneuma, ătis, n. 3. i. q. Interpretatio; *magyarázás, magyarázat*; die Auslegung, Erklärung.

Hērmēnēutĭcus, a, um, *magyarázáshoz való, v. tartozó*; zur Erklärung oder Auslegung gehörig.

Hermĕracles, is, m. 3. statua Mercurii et Herculis conjuncta.

Hermes, ae, Herma, ae, m. 1. i. q. Mercurius. 2) statua Mercurii ex lapide. 3) *határoszlop*; eine Gränzsäule. Hermes Trismegistus, philosophus Aegypti.

Hermĭŏne, es, v. Hermĭŏna, ae, f. 1. filia Menelai, et Helenae. 2) urbs Peloponnesi.

Hermĭŏnes, um, m. plur. populus Germaniae.

Hērmīppus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Hērmŏdōrus, i, m. 2. Nom. propr. philosophi Ephesini.

Hērmŏgĕnes, is, m. 3. Nom. propr. philosophi Tarsensis.

Hermundŭri, ōrum, m. plur. populus antiquus Germaniae.

Hermus, i, m. 2. fluvius Asiae minoris, aureas arenas trahens.

Hernĭa, ae, f. 1. *bélleszakadás, bélszakadás, tőkösség*; der Bruch, in der Chyrurgie.

Hĕrnici, ōrum, m. plur. populus Latii.

Hernĭōsus, i, 2. *bélleszakadt, megszakadt, tőkös*; der einen Hodenbruch hat.

Hĕro, us, f. 4. puella formosa ex urbe Sesto, amica Leandri.

Hērōdes, is, m. 3. Nom. propr. nonnullorum Judaeae regum.

Hērōdiānus, i, m. 2. Nom. propr. virorum. 2) qui Herodi serviebat.

Hērōdōtus, i, m, 2. Nom. prop. antiquissimi historiographi Graeci.

Hērōĭce, Adv. *vitézül, vitéz módra, v. módon*; heroisch.

Hērōĭcus, a, um, e. gr. carmen, Cic. *vitézi*; heroisch. 2) *haldlok után istennné tett vitézekre illető*; die Helden betreffend, die nach ihrem Tode vergöttert worden sind.

Hērōīna, ae, f. 1. *félisten asszony, Heroina*; eine Halbgöttinn, Heroide. Prop.

Hērōĭon, i, n. 2. i. q. asphodelus.

Hērōis, ĭdis, f. 3. i. q. heroina.

Hērōnes, et Erones, um, m. plur. *fűzfakosarak*; Körbe von Weiden geflochten.

Hĕrŏphĭle, es, f. 1. sacerdos Apollinis.

Hĕros, ōis, m. 3. *vitéz, ki nagy tetteiért az istenek közzé felvétetett*; ein Held, der wegen seinen Heldenthaten unter die Götter versetzt worden ist. 2) *félisten, kinek isten attya, 's halandó annya volt, és megfordítva*; ein Halbgott, der einen Gott zum Vater und eine Sterbliche zur Mutter hatte, oder umgekehrt.

Hērōsĭtrātus, i, m. 2. incensor templi Dianae Ephesiae, ut nomen suum sceleris memoria propagaret.

Hērōum, oi, n. 2. monumentum heroi positum; *pompás temetőhely, vitéz sírja*; ein herrliches Grabmahl, ein Heldengrab.

Hērōus, a, um, i. q. heroicus, *vitézi, vitézi módon, v. mádra való*; heldenmäßig.

Herpes, ētis, m. 3 *bőrkiütés neme, sömör, tarjag, kanyaró*; die Flechte, Zitterich, Zittermal. 2) animal, quo praecipue sanantur, quaecunque serpunt, Plin.

Herpestĭcus, a, um, e. gr. gangraena, Lucil. *terjedő, tovább harapódzó*; sich ausbreitend, um sich fressend.

Hersĭlĭa, ae, f. 1. uxor Romuli.

Herthus, i, 2. v. Hertha, ae, f. 1. terra, tamquam dea, culta olim a Germanis, Tac.

Hĕrŭli, ōrum, m. plur. natio antiqua Germanica, Vistulae quondam ostia accolens.

Hĕrŭlus, i, m. 2. unus Herulorum.

Hĕrus, i, m. 2. *házúr, házigazda*; ein Hausherr. 2) *minden úr, parantsoló, uralkodó, birtokos*; jeder Herr, Gebiether, Beherrscher, Eigenthümer.

Hĕsĭŏdus, i, m. 2. poëta Graecus. Hinc: Hesiodeus, v. Hesiodius, a, um; *Hesiodusi*; Heſiodiſch.

Hesĭŏne, es, v. Hesĭŏna, ae, f. 1. filia Laomedontis, regis Trojani.

Hespĕrĭa, ae, f. 1. i. q. Italia. 2) e. gr. ultima, i. q. Hispania. 3) urbs Cyrenaicae.

Hespĕrĭdes, um. f. plur. Atlantis regis filiae, custodes aureorum malorum.

Hespĕrie, es, f. 1. filia fluvii Cebreni.

Digitized by Google

Hespĕris, ĭdis, f. 3. *estvelke*; eine Nachtviole.

Hespĕrĭus, a, um, *napnyúgotra vagy napnyúgot felé fekvő, napnyúgoti*; gegen Abend liegend, abendländisch.

Hespĕrūgo, ĭnis, f. 3. *esthajnaltsillag*; der Abendstern. Senec.

Hespĕrus (os), i, m. 2. idem. 2) *napnyúgot, v. naplementi tájjék*; der Abend oder die Gegend der untergehenden Sonne.

Hesternus, a, um (heri); *tegnapi*; gestrig. Hesternus dies, Cic. *tegnapi nap, tegnap*; der gestrige Tag.

Hĕsus (Esus), i, m. 2. antiquis Gallis i. q. Mars.

Hĕsychĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. historiographi tempore caesaris Anastasii.

Hĕtaerĭa, ae, f. 1. *társaság*; eine Gesellschaft.

Hĕtaerĭces, e, f. 1. ala equitatus Macedonici, quae regem ubique sequebatur.

Hĕtĕrŏclĭtus, a, um, *ejtegetésben különböző*; was in der Declination abweicht. Prisc.

Hĕtĕrŏcrānĭa (Heterocranĭa), ae, f. 1. *főfájás, fél felől*; der Kopfschmerz auf der einen Seite des Kopfes.

Hĕtĕrŏdŏxus, i, m. 2. *helytelen tudomdnyt tanító*; der eine unrichtige Lehre führet.

Hĕtĕrŏgĕnĕus, a, um, *más nemből való, más nemű*; eines andern Geschlechts.

Hetruria, Hetruscus, vide: Etruria etc.

Heu! Interj. dolentis, et exprobrantis, *óh! jaj! ah!* ey! ach!

Heurĕtes, ae, m. 1. *taldló, taldlós*; der Erfinder.

Heus! Adv. vocantis; *héj! hallodé!* holla! höre! Heus puer! heus! heus! Ter. Heus tu quid agis? Cic.

Hexăchordos, i, c. 2. *hathúrú, v. hathúros*; sechssaitig. Vitruv.

Hexāclīnon, i, n. 2. *hatűlésű kanapé szék, v. pad, mellyen hat személy ülhet*; ein sechssitziger Sopha oder Sessel für sechs Personen.

Hexăgōnus, a, um, *hatszegletű*; sechseckig.

Hexămĕter v. Hexămĕtrus, a, um, e. gr. versus, Cic. *hattagú, hatlábú*; sechsgliederig, sechsfüßig. Cic.

Hexăphŏros, i, n. 2. *gyáloghintó, v. rúdasszék, mellyet hatan visznek*; eine Sänfte die sechse tragen.

Hexaptōtus, a, um, e. gr. nomen, i. q. omnes sex casus habens.

Hexăpylon, i, n. 2. porta Syracusarum, v. pars una urbis ejusdem.

Hexas, ădis, f. 3. *hat, hatos szám*; die Zahl sechs.

Hexāstĭchus, a, um, e. gr. hordeum, Colum. *hatsorú, hat rendű*; mit sechs Ecken, sechszeilig.

Hexăstylos, i, m. 2. *hat oszlopú, v. oszlopos*; sechssäulig.

Hexĕcontălĭthos, i, n. 2. *bizonyos sok szinű drágakő*; ein gewisser Edelstein von vielerley Farben.

Hexĕris, is, f. 3. *hat rend evedzős v. evedzőjű hajó*; ein Schiff das sechs Reihen Ruder hat.

Hĭantĭa, ae, f. 1. (hio); *nyílás*; die Öffnung.

Hĭărbas, ae, m. 1. rex Mauritaniae, qui Didonis nuptias sub belli denunciatione petiit.

Hĭasco, ĕre, 3. (hio); *megnyílni*; sich öffnen. Cato.

Hĭātus, us, m. 4. (hio) e. gr. terrae, Cic. speluncae, Virg. *nyílás, kasadék, repedék*; die Öffnung, Kluft, Spaltung. 2) *szájtátás*; die Öffnung des Mundes. 3) i. q. concursus vocalium in oratione. 3) e. gr. praemiorum, Tac. *nagy kivánság*; große Begierde.

Hiber, Hiberia etc. vide: Iber etc.

Hīberna, ōrum, n. plur. *téli szállás, téli kvártély*; das Winterlager, Winterquartier.

Hībernācŭlum, i, n. 2. idem.

Hībernĭa, ae, f. 1. *Hibernia, Irland*; Irland. Caes.

Hīberno, āvi, ātum, āre, 1. *téli kvártélyban lenni, telelni*; in Winterquartier liegen, überwintern.

Hībernus, a, um, e. gr. tempus, mensis, cubiculum, Cic. *téli, télhez való*; winterlich, zum Winter gehörig.

Hiberus, vide: Iberus.

Hĭbiscum, v. Hibiscus, i, m. 2. *hibik, varjúmák*; die Stundenblume. Virg.

Hībrĭda, ae, c. 1. vox antiqua, qua genus aliquod mixtum significabatur. Et est proprie, foetus ex imparibus parentibus, ut ex apro et sue, fero uno, domestico altero conceptus, v. cane ex venatico et gregario, etc. 2) homo, qui ex ingenuo et servo, v. ex servo et libertino natus est, vel qui divarsae nationis parentes habet.

Digitized by Google

3) vox, ex diversis linguis conglutinata.

Hīc, haec, hoc, Genit. hujus. Pron. demonstr. *ez, az, ez a', az a'*; der, die, das, dieſer, dieſe, dieſes. 2) hoc noctis, pro: hac nocte. 3) hoc, i. q. huc; *ide*; hieher. Plaut. 4) i. q. propterea. Idem. 5) *ollyan nemű, ollyan, afféle*; von ſolcher Art. Non hi sumus. 6) *mostani, jelenvaló*; gegenwärtig, was jetzt iſt. Ad illam veterem disciplinam, non ad hanc, Cic.

Hīc v. **Hoic**, Adv. *itt, itten helyben*; hier, an dieſem Orte. Trop. Tu si hic sis, aliter sentias, Ter. *az én helyemen egészen másképpen gondolkoznál*; wenn du an meiner Stelle wäreſt, würdeſt du ganz anders denken. 2) hic, pro: in hac re. 3) *erre, arra, ezután, azután, ennekutánna, annakutánna*; hierauf, alsdenn. 4) *akkor, azon alkalmatossággal, azon körülállások köst*; da, bey den Umſtänden, bey der Gelegenheit.

Hicce, haecce, hocce; *ez az, ez a', az a', ugyan az, v. ez, éppen az, v. ez*; eben dieſer, dieſe, dieſes.

Hiccine? haeccine? hoccine? *ez? az? ezo? azo?* dieſer? dieſe? dieſes? Hiccine est frater tuus.

Hiēmālis, e, (hiems), e. gr. tempus, Nep. dies, Colum. *téli*; winterlich.

Hiēmātio, ōnis, f. 3. *kitelelés*; die Auswinterung, Überwinterung.

Hiēmo, āvi, ātum, āre, 1. *a' telet eltölteni valahol, telelni*; den Winter wo zubringen, überwintern. Tempus hiemat, Plin. *tél van*; es iſt Winter. Mare hiemat Hor. *kemény, v. nagy hideg van a' tengeren*; es iſt eine große Kälte auf dem Meere. Reducere exercitum hiematum, Nep. *ismét téli kvártélyba vinni a' hadisereget*; die Armee wieder ins Winterlager führen. 2) e. gr. aquas, Plin. *meghidegitni, megfagyalni*; kalt werden laſſen, gefrieren laſſen.

Hiems, (Hyems) emis, f. 3. *tél*; der Winter. e. gr. adulta, Tac. *télközép*; die Mitte des Winters. e. gr. affecta et praeceps, Sil. *tél vége*; das Ende des Winters. 2) *esztendő*; ein Jahr. Sextam peregit hiemem, Plaut. 3) *fergeteges (zimankós) durva kellemetlen esztendő rész, tengeri háború, tengerháborgás*; eine ungeſtüme Jahrszeit. Aspera hiems, Virg. 4) e. gr. senilis, Ovid. *öregség, vénség, öregkor*; das Alter.

Hīĕra, ae, f. 1. i. e. sacra, una insularum Aeolicarum. 2) dea marina. 3) nomen antidoti cujusdam.

Hieracīa, vide: Hieracium.

Hiĕrăcītes, ae, m. 1. sc. lapis, Hieracītis, ĭdis, f. 3. sc. gemma, *sólyomszemkő*; der Habicht- oder Falkenſtein.

Hieracium, ii, n. 2. *holgyomdl*; Habichtskraut.

Hiĕrăcius, a, um, *ólyves, ólyvől illető*; den Habicht betreffend.

Hiĕrānthĕmis, ĭdis, f. 3. *székfűvirdg*; die Chamillen-Blume. Apul.

Hiĕrarcha, ae, m. 1. *főpap*; ein Erzprieſter.

Hiĕrārchīa, ae, f. 1. *egyhdzi, v. papi igazgatás, v. kormányozás*; das Kirchen- oder geiſtliches Regiment. 2) *szent angyalok rendje*; die Ordnung der heiligen Engel.

Hiĕrārchĭcus, a, um, *egyhdzi, v. papi igazgatáshoz való, v. tartozó, papi, egyhdzi*; zum Kirchenregimente gehörig, geiſtlich.

Hiĕrātĭcus, a, um, *papi*; prieſterlich. 2) *isteni tiszteletkez való, v. tartozó*; zum Gottesdienſte gehörig. 3) *isteni, v. szent dolgokhoz tartozó*; zu göttlichen oder heiligen Sachen gehörig.

Hiĕrax, ācis, m. 3. *ólyv*; ein Habicht, Raubvogel. 2) *szemorvosság*; die Augenarzeney. Cels.

Hiĕrĕmĭas, ae, m. 1. i. q. Jeremias, propheta.

Hiĕrĭcho (Hierĭchus, Hierĭcus) untis, f. 3. urbs Jericho.

Hiĕro, ōnis, m. 3. rex Syracusarum.

Hiĕrŏbŭlbus, i, m. 2. *mogyoróhagyma*; der Eſchlauch. Allium ascalonicum Linn.

Hiĕrŏcŏmĭum, ii, n. 2. *betegek háza, kórház, ispotály, v. ispitály*; das Siechhaus, Spital, Lazareth.

Hiĕrŏdŭlus, i, m. 2. i. e. minister sacrorum.

Hiĕrŏglyphĭcus, a, um, *titkosirdsú, képekben, v. ábrázolatokban előadott irdsú*; hieroglyphiſch.

Hiĕrŏgraphĭcus, a, um, i. q. hieroglyphicus.

Hiĕrŏmŏnāchi, ōrum, m. 2. plur. Sacerdotes Monachi.

Hiĕrŏnīcae, ārum, m. plur. i. q. sacri certaminis victores.

Digitized by Google

Hiĕrŏnĭcus, a, um, e. gr. lex, Cic. *Hierói*, *Hierótól eredt*; Hieroniſch, von Hiero herrührend.

Hiĕrŏnymus, i, m. 1. rex Syracusarum. 2) nomen philosophi. 3) scriptor ecclesiasticus seculi IV-ti.

Hiĕrŏphanta (es), ae, m. 1. sacrarum ceremoniarum magister et interpres apud Graecos, et Aegyptios.

Hiĕrŏphylax, ăcis, m. 3. i. e. sacrorum custos, aedituus.

Hiĕrosărchus, i, m. 2. i. q. Praepositus sacrorum. 2) cognomen pontificis.

Hiĕrŏsólyma, ae, f. 1. et ōrum, n. plur. *Jéru'sálem*, *város*; die Stadt Jeruſalem. Hierosolymitanus, *Jeru'sálemi*, *Jérus'álem városdból való*; von Jeruſalem. Hierosolymarius, ii, m. 2. i. q. Pompejus, quia Hierosolymas expugnavit.

Hiĕto, āre, 1. (hio) *szájdt tátni*, *felnyitni*; den Mund aufſperren. 2) *nyitni*, *meg*, *v. kinyitni*, öffnen.

Hilăre, Adv. e. gr. vivere, Cic. *kedvére*, *jó kedvel*, *örömmel*, *gyönyörüséggel*, *vidáman*, *vigan*; fröhlich, aufgeräumt, vergnügt. Comp. -ius. Cic. Superl. -issime.

Hilăresco, ĕre, 3. (hilaris)) *vidámodni kezdeni*; fröhlich werden.

Hilăria, ōrum, n. plur. *öröminnep tavaszkor*, *midőn egyenlő a' nappallal az éjtszaka*; ein Freudenfeſt im Frühlinge, wenn Tag und Nacht gleich ſind.

Hilăris, e, *vig*, *vidám*, *jó kedvű*, *vidor*, *eleven*; luſtig, fröhlich. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus, Plaut.

Hilărĭtas, ātis, f. 3. *vidámság*, *vigság*, *jó kedv*, *derültség*, *elevenség*; die Heiterkeit, Fröhlichkeit, aufgeregtes Weſen. 2) *tréfásság*, *enyelgés*; die Scherzhaftigkeit. Erat in Laelio multa hilaritas, Cic. *eleven tréfájú ember volt*; war ein Mann von munterm Scherze.

Hilărĭter, i. q. hilare.

Hilărĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. hilaritas.

Hilăro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, sensum, Cic. vultum. Plin. *fel*, *v. megvidámitni*, *v. viditni*, *megörvendeztetni*, *elevenné*, *vidorrá*, *v. derültté tenni*; fröhlich machen, erfreuen, aufgeräumt machen, aufheitern.

Hilarŭlus, a, um, Dim. *vidámotska*; ein wenig fröhlich. 2) *tréfás*, *enyelgő*; ſcherzhaft. 3) *nyájas*, *barátságos*; freundlich.

Hilārus, a, um, i. q. Hilaris.

Hilla, ae, f. 1. *kis bélhurka*, *az élla tokban*; kleiner oder vorderer Darm der Thiere. 2) *hurka*, *v. kolbász neme*; eine Art Würſte.

Hĭlum, i, n. 2. *bab feketéje*; das kleine ſchwarze Bohnenfleckchen. 2) *semmitsem érő*, *semmi*; ein nichtswürdiges Ding, nichts. Ne hilum proficere, Cic. *semmire sem menni*; nichts zuwege bringen.

Himantŏpŏdes, um, m. 3. plur. populus Aethiopiae, serpendo ingrediens.

Himella, ae, f. 1. fluvius regionis Sabinorum.

Himĕra, ae, m. 1. fluvius Siciliae. 2) f. urbs ad hunc fluvium.

Hinc, Adverb. *innen*, *innét*; von hinnen, daher. 2) hinc inde, *ide'stova*; hin und her. 3) hinc illae lacrymae, *itt*, *v. ez a' kútfeje a' könnyeknek*; dieß iſt die Quelle der Thränen. 4) *ebből a' matériából*; aus dieſer Materie. Hinc omnia effingis. 5) *ettől az időtől fogva*; von der Zeit an. 6) pro: ex hoc homine, Ter. 7) *ezután*, *v. asután*, *ennek v. annakutánna*; hierauf. 8) pro: abhinc.

Hinnībĭlis, e, *nyerítő*; wiehernd.

Hinnībunde, Adv. *nyeritve*; wiehernd.

Hinnĭlito, āre, 1. i. q. Hinnito.

Hinnĭo, īre, 4. *nyeritni*, *mint a' ló*; wiehern wie ein Pferd.

Hinnĭto, āre, 1. *nyerítgetni*; wiehern.

Hinnĭtus, us, m. 4. *nyerités*; das Wiehern.

Hinnŭla, ae, f. 1 (hinnulus), *szarvas*, *v őz fija*, *vemhe*; ein junger Hirſch oder Rehbock.

Hinnŭlĕus, i, m. 2. idem.

Hinnus, i, m. 2. *öszvér*, *lótól és szamártól fajzott állat*; ein Mauleſel, ein Thier, das von einem Pferde und einer Eſelinn erzeugt worden.

Hio, āvi, ātum, āre, 1. *hasadni*, *nyilni*, *meghasadni*, *megnyilni*, *kettéválni*, *elválni*; ſich von einander thun, ſich öffnen. Terra hiat, Sallust. terra aestu hiat, Colum. *a' nagy hőségtől megrepedt a' föld*; die Erde iſt von der Hitze zerſpalten. 2) *szájdt feltátani*, *v. felnyitni*; den Mund aufſperren. 3) e gr. ad aliquid, Sen. *valamit igen*, *erősen*, *v. nagyon kívánni*, *vágyni valamire*; etwas heftig begehren, nach etwas

Digitized by Google

begierig trachten. 4) *nem jól, nem annak rende szerént, nem rendiben illeni öszve*; nicht gehörig zusammen hängen. Oratio hiat, Ovid. nempe, concursu vocalium; *rossszúl hangzik a' beszéd*; die Rede klingt übel. 5) *dsitni*; gähnen.

Hippăce, es, f. 1. *lótéjsajt*; ein Käse von Roßmilch. 2) *lónak való plánta, v. növevény*; eine Pflanze, gut für die Pferde.

Hippăgo, ĭnis, f. 3. Hippagus, et Hippagogus, i, m. 2. i. q. sequens.

Hippăgōga, ae, f. 1. navigii genus, vehendis equis aptum, *dereglye, lószállítóhajó*; ein Pferdetransportschiff.

Hippălus, i m. 2. i. q. favonius, *szél neme, az Indiai tengeren*; ein Wind, auf dem indischen Meere so genannt. Plin.

Hipparchus, i, m. 2. proprie, *lovászmester*; ein Stallmeister. 2) nomen celebris Astrologi. 3) poëtae. 4) tyranni.

Hippe, es, f. 1. Nom. propr. filiae centauri Chironis.

Hippeus, či, m. 2. *üstökösstillag neme*; eine Art Cometen.

Hippĭas, ădis, f. 3. statua, feminam equo insidentem repraesentans.

Hippĭas, ae, m. 1. nomen philosophi superbi 2) filii Pisistrati, qui in pugna Marathonia cecidit, contra patrem arma ferens.

Hippo, ōnis, m. 3. urbs Calabriae. 2) Hispaniae. 3) Africae. 4) plagae terrae in insula Co.

Hippŏcămēlus, i, m. 2. *teveló*; ein Roßkameel.

Hippŏcampus (os) i, m. 2. *rozmár*; ein Seepferd.

Hippŏcentaurus, i, m, 2. *mesés eredetű dllat, melly félig ember félig ló*; ein Hippo-Centaur, ein fabelhaftes Geschöpf, bestehend aus einem Pferde und Menschen.

Hippŏcŏmus, i, m. 2. *lótolszár, lódros, lovász*; ein Pferdehändler, Pferdewärter.

Hippŏcrătes, is, m. 3. medicorum princeps ex insula Co. Hinc: Hippocrateus, v. Hippocraticus, *Hippócratesi*; Hippocratisch. Facies Hippocratica, *halálszín dbrázat*; ein todtenfarbiges Angesicht.

Hippŏcrēne, es, f. 1. fons Musarum in Boeotia, ungula Pegasi equi factus. Hippocrenen non hausi, Ovid. i. e. non sum poëta.

Hippŏdăme, es, Hippodamia, ae, f. 1, Oenomai regis Elidis filia, uxor Pelopis. 2) uxor Pirithoi.

Hippŏdămus, i, m. 2. *lótanító, lószelídítő, lovag, lovas*; ein Pferdebändiger, Reiter.

Hippŏdrŏmos, i, m. 2. *lófuttatóhely*; Rennbahn, Ort, wo ein Pferderennen gehalten wird.

Hippŏlyte, es, Hippolyta, ae, f. 1. Amazonum regina, quam Hercules proelio superatam Theseo uxorem dedit. 2) uxor Acasti regis Magnesiae.

Hippŏlytus, i, m. 2. Thesei et Hippolitae Amazonis filius, ab equis perturbatis discerptus et ab Aesculapio in vitam revocatus.

Hippŏmănes, n. 2. Indecl. caruncula tenera in fronte pulli equini, recens editi. 2) herba venenifera in Arcadia; *lómérreg*; das Pferdegift.

Hippŏmĕnes, ae, m. 1. et is, 3. Megari filius, maritus Atalantae. 2) rex Athenarum.

Hippŏnax, actis, m. 3. auctor carminis maledici jambici.

Hippŏpĕra, ae, f. 1. *lovastdska, dltalvető, bőr'sdk, börtariszn'ya, tarsoly*; ein Felleisen, eine Reittasche.

Hippŏphăës, is, n. 3. *hipófa, egy kétlaki tserje*; eine Pflanze. (Hippophaë rhamnoides L.)

Hippŏpŏdes, um, m. 3. plur. *lóldbú költött emberek*; Pferdefüßler. Plin.

Hippŏpŏtămus, i, m. 2. *vizilló*; das Flußpferd, Nilpferd. Plin.

Hippŏtădes, ae, m. 1. i. e. Aeolus. Ovid.

Hippūris, ĭdis, f. 3. *úszszákdll, vizilófark*; Pferdeschwanz. Plin.

Hira, ae, f. 1. *bél*; der Darm. Plaut.

Hircīnus, a, um, *bak, baktól való*; vom Bock oder von Böcken. 2) *bakbűzű*; einen Bocksgestank habend. Plaut.

Hircīpes, ĕdis, *bakldbú*; bockfüßig.

Hircōsus, a, um, *bakbűzű*; stinkend, wie ein Bock.

Hircŭlus, i, m. 2. *bakotska*; ein Böckchen.

Hircus, i, m. 2. *ketskebak, gödölye*; der Ziegenbock. Olere hircum; *bakbűzű lenni*; einen Bocksgestank haben. Horat.

Hirpīni, ōrum, plur. populus Italiae infer.

Hirquīnus, a, um, i. q. Hircinus.

Digitized by Google

Hirquîtallîo, îre, 4. *megtsattanni a' szavának, mint a' felserdült ifjúnak szokott*; eine ſtärkere männliche Stimme bekommen, von heranwachſenden Knaben. Censorin.

Hirsûtîa, ae, f. 1. *borzasság*; die rauhe ſtruppige Geſtalt. Solin.

Hirsûtus, a, um, *borzas*; rauh, ſtruppig. Comae hirsutae, Ovid. folia hirsuta, Plin.

Hirtîus, îi, m. 2. et Hirtia, ae, f. 1. cognomen Romanum. Hinc: Hirtinus, a, um, v. gr. familia, etc.

Hirtus, a, um, i. q. hirsutus, v. gr. capillus, oves, etc. *borzas, szőrös, bojhos*; rauh, ſtruppig, zotelig. 2) Trop. *durva*; rauch. Hor.

Hirûdo, ĭnis, f. 3. *naddly, piótza*; ein Blutigel. Horat.

Hirundĭnĕus, a, um, i. q. hirundinius.

Hirundĭnīnus, a, um, *fetskétől való*; von Schwalben. v. gr. nidus hirundininus; *fetskefészek*; Schwalbenneſt.

Hirundo, ĭnis, f. 3. *fetske*; die Schwalbe. 2) *repdesö lógóhal*; die fliegende Wachtel, ein fliegender Meerfiſch. Exocoetus volitans v. evolans L., Plin.

Hisco, ĕre, 3. *felnyilni, feltátódni*; ſich aufthun, ſich öffnen. Ovid. 2) *szádat feltátni*; den Mund aufthun zum Reden. Cic.

Hispălis, is, f. et Hispal, is, n. 3. urbs Hispaniae, hodie Sevilla.

Hispāne, Adv. *spanyolúl*; ſpaniſch. Enn.

Hispānĭa, ae, f. 1. *Spanyolország*; Spanien. Liv.

Hispānĭcus, a, um, *Spanyol, Spanyolországi*; ſpaniſch. Vitruv.

Hispānĭensis, e, *Spanyolországot illető, Spanyolországi*; ſpaniſch.

Hispānĭus, a, um, *Spanyol*; ſpaniſch. v. gr. terra Hispania, Liv.

Hispānus, a, um, *Spanyolországból való, Spanyol*; aus oder in Spanien, dahin gehörig, ſpaniſch. v. gr. mare, Plin. Hispani, *Spanyolok*; die Spanier. Cic.

Hispĭdo, āre, 1. *felborzasni*; rauh oder rauch machen. Solin.

Hispĭdus, a, um, *borzas, szörös*; rauch oder rauh, haaricht. Horat. Virg. *durabos, durva*; holpericht. Virg.

Histon, ōnis, m. 3. *takátsság*; die Weberey. Varr.

Histŏrĭa, ae, f. 1. *történt dolgok elbeszéllése, v. előadása*; Erzählung geſchehener Dinge oder einer wahren Geſchichte. Cic. 2) *történet, história*; jede einzelne Geſchichte. Horat. Plaut. Conditor historiae. Ovid. *történetiró, historiairó*; ein Geſchichtſchreiber. 3) *akármelly előadás*; jede Erzählung. Historia dignum, Cic. *méltó az elbeszélésre*; erzählungswerth.

Histŏrĭālis, e, *históriára tartozó, históriabeli*; zur Geſchichte gehörig, geſchichtmäßig. Opus historiale, Plin. *históriát magába foglaló munka*; ein Geſchichtsbuch.

Histŏrĭca, ae, f. 1. id. qu. Historice, es, f.

Histŏrĭce, Adv. *históriai módon*; auf hiſtoriſche Art, geſchichtlich. Plin.

Histŏrice, es, f. 3. sc. ars, *história, históriatudomány, a' történetek tudománya*; die Geſchichtskunde oder Hiſtorie.

Histŏrĭcus, a, um, *históriai*; geſchichtlich. Cic. historicus, scriptor, Cic., *históriairó*; ein Geſchichtſchreiber.

Histŏrĭŏgrăphus, i, m. 2. *históriairó*; ein Geſchichtſchreiber. Capitol.

Histrĭcus, a, um, *komédiai*; zur Comödie gehörig. Histricus imperator, Plaut. *Fömesterek a' komédiajátszóknak*; Meiſter oder Directeur der Schauſpieler-Geſellſchaft.

Histrĭo, ōnis, m. 3. *szinjátszó, komédiajátszó*; ein Acteur, Comödienſpieler, Schauſpieler. 2) *kérkedő, magát mutogató*; ein Ruhmrediger.

Hĭulce, Adv. *tátva, nyitva*; offen.

Hĭulco, āre, 1. *kitátni, elhasítni*; von einander machen, öffnen, ſpalten. Catull.

Hĭulcus, a, um, *nyitva vagy nyilva levő, tátott, nyilt*; klaffend, von einander geſpalten, offen.

Hŏdie, Adv. *ma*; heute; hodie mane. Cic. *ma reggel*; heute früh. 2) *ma, mai nap, már ma*; heute zu Tage; hodie quoque, Cic. *még ma is, mind a' mái napig*; noch heutiges Tages, noch bis auf den heutigen Tag, bis Dato.

Hŏdĭernus, a, um, *mai*; heutig; hodierno die, *ma, mai nap*; heute, heute zu Tage.

Hoedus, Hoedĭus etc, i. q. Haedus etc.

Hoi! *oh! szaládkozva*; o! wenn man erſtaunt. Terent. 2) *jaj, ók jaj*; o! wenn man klagt, o weh! Terent.

Digitized by Google

Holcus, i, m. 2. *tzirok*; das Darrgras, Honiggras. Plin.

Hŏlŏcaustum, i, sc. sacrificium, *égőáldozat*; ein Brandopfer. Prud.

Hŏlŏsĕrĭcus, a, um, *egész selyem*; ganz seiden. Varr.

Hŏlostĕon, i, n. 2. vel Holosteum, i, n. 2. *olotsán*; die Spurre, das Ackernelkengras. Plin. Holosteum umbellatum. Linn. *ernyős olotsán*; die gemeine Doldenspurre.

Hŏlŏpĕrus, a, um, id. qu. Holosericus.

Holus, ĕris, loco: Olus.

Hŏmērĕus, a, um, *Homérusi*; Homerisch. Horat.

Hŏmērĭăcus, a, um, idem.

Hŏmērĭcus, a, um, *Homérusi*; Homerisch. Cic.

Hŏmĕrŏmastix, ĭgis, m. 3. Trop. *erőszakos és idétlen gyalázója valakinek*; jeder heftige und unzeitige Tadler. Plin.

Hŏmēronĭdes, (a), ae, m. 1. *Homérus követője*; ein Nachahmer des Homer. Plaut.

Hŏmērus, i, m. 2. *hires Görög poéta, kinek nevezetesebb munkái, az Ilias, és Odyssea*; ein berühmter griechischer Dichter.

Hŏmĭcīda, ae, c. 1. *gyilkos, emberölő*; Menschenmörder oder Mörderinn. Cic.

Hŏmĭcīdārĭus, a, um, *gyilkosi*; mörderisch.

Hŏmĭcīdĭum, ĭi, n. 2. *emberölés, gyilkosság, gyilkolás, megölés*; Tödtung eines Menschen, der Todschlag, Mord.

Hŏmīlia, ae, f. 1. *beszéllgetés*; ein Gespräch. 2) *predikátzió*; eine Predigt. Eccles.

Hŏmo, ĭnis, m. 3. *ember*; ein Mensch; homines, *emberek*, Menschen, Leute. Cic. Inter homines esse, Cic. a) *élni*; leben. b) *emberek közőtt forogni, emberekkel társalkodni*; Umgang mit Leuten haben. Post homines natos, Cic. *miólta a' vildg fenn áll*; bey Menschen Gedenken, oder vom Anfange der Welt. 2) *férfiú, ember*; Mann. Illustres homines, Cic. Clarissimus homo, Cic. 3) *betsületes, jó ember*; ein braver Mann. Si vis homo esse, Cic. 4) *tudós, tudós ember*; ein Gelehrter. Cic. 5) homines, in plur. *tselédek*; das Hausgesinde, Leute im Hause. Cic. 6) homines, Liv. loco: pedites; *gyalogság*; das Fußvolk. 7) odium hominis, Plaut. *gyülölséges v. útálatos ember*; ein verhaßter Mensch. Quid hoc hominis est, Plaut. *mitsoda gazember ez*; was ist das für ein Kerl. Homo trium literarum, i. e. fur. Plaut. *tolvaj*; ein Dieb.

Hŏmœŏmĕrĭa, ae, f. 1. *a' részeknek hasonlatossága*; die Ähnlichkeit der Theile.

Hŏmœoptōton, i, n. 2. *több egyenlő végzetű ejtések egymásután a' beszédben*; die gleiche Endung der Casuum in einer Rede.

Hŏmœoptōtĕleuton, i. q. homoeoptoton, Mart. Cap.

Hŏmŏgĕnĕus, a, um, *egyenlő nemű*; von gleichem Geschlechte.

Hŏmŏle, es, f. 1. mons Thessaliae. Virg.

Hŏmōnymus, a, um, *egyenlő nevű*; gleichnahmig, gleichen Nahmen führend. Quint.

Hŏmŏūsĭus, a, um, *egyenlő valósdgú*; von gleichem Wesen. Hieron.

Hŏmullus, vel Hŏmŭlus, i, m. 2. Dim. *emberke*; ein Menschchen, kleiner Mensch. Cic.

Hŏmuncĭo, ōnis, m. 3. Dim. i. q. homullus, Cic. 2) *haszontalan ember*; ein nichtswürdiger Mensch. Gloss.

Hŏmuncŭlus, i, m. 2. i. q. homullus. Cic.

Hŏnestāmentum, i, n. 2. *ékesség, dísze valaminek*; der Schmuck, Zierde, Anstand. Senec.

Hŏnestas, ātis, f. 3. *tisztelet, betsület, tekintet mások előtt*; die Ehre, Reputation oder Ansehen bey der Welt. Honestatem amittere, Cic. honestatis gratia, *betsületből*; Ehren halber. Cic. 2) *tisztesség, illendőség*; die Ehrbarkeit, Anständigkeit; ab honestate remota, v. gr. res, Nep. *illetlen, a' tisztességgel ellenkező*; unanständig, wider die Anständigkeit.

Honestatio, ōnis, f. 3. *megtisztelés*; die Verehrung. August.

Honestatus, a, um, *megtisztelt*; verehrt.

Hŏneste, Adv. *tisztességesen, betsületesen, betsülettel*; auf ehrbare Art, anständig, ehrbar, mit Ehren. v. gr. se gerere, Cic. Superl. honestissime, Cic. Comp. honestius. Sueton.

Hŏnestĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. honestas, Acc.

Digitized by Google

Hönesto, āvi, ātum, āre, 1. *ékesitni*; zieren. 2) *tiszteletet mutatni, megtisztelni*; ehren, Ehre erweisen. Honestare aliquem honore, Plin. *valakit megtisztelni*; einem eine Ehre erweisen. 3) aliqua re, dono, etc. *megtisztelni, megajándékozni*; beehren, beschenken, begaben. Cic.

Hönestus, a, um, v. gr homo, Cic. *tisztességes, betsületes*; ehrlich, rechtschaffen Homo honestissimus, Cic. *igen betsületes vagy emberséges ember*; ein rechtschaffener Mann. 2) v. gr. res, convivium, etc. Cic. *tisztességes, illendő*; anständig, schicklich, ehrenvoll. 3) *szép, jeles, kellemetes*; schön, einnehmend. Honesta facie virgo, Ter. Comp. honestior. Sup. honestissimus.

Hönor, et Honos, öris, m. 3. *betsületadás, betsület, megbetsülés, tisztelet*; die Ehre, Ehrenbezeugung. Honorem alicui habere, v. tribuere, Cic. vel praestare, Ovid. vel: Honore aliquem adficere, Cic. *tisztelettel viseltetni valaki eránt, megtisztelni valakit valamivel*; einem Ehre erweisen. In honore habere, Cic. *tisztelni, betsülni*; ehren, schätzen. In honore esse, Cic. *tiszteletben lenni, tiszteltetni*; geehrt werden. Honori esse alicui, Cic. *betsületére válni*; zur Ehre gereichen. Honoris causa, Cic. *betsületből*; Ehren halber. Sit honos auribus, Curt. *betsülettel szólván*; mit Ehren zu melden. 2) *betsületbéli hivatal, tisztség*; ein Ehrenamt, eine Ehrenstelle. Honores petiit, Nep. 3) *dísz, ékesség, szépség*; die Zierde, der Schmuck, Anstand, die Schönheit. Honor turis, Hor. i. e. fruges. Cinctus honore, i. e. corona, Ovid. Sylvarum honor, Virg. i. e. frondes, folia etc. 4) *ajándék, jutalom*; ein Geschenk, eine Belohnung. Medico honos habitus, Cic. *ajándékkal tisztelték meg az orvost*; man hat dem Arzte ein Geschenk gegeben. Hic pietatis honos? Virg. *ez a' jutalma az én jóságomnak?* ist dieß die Belohnung für meine Frömmigkeit. 5) *áldozat, a' mit megáldoznak*; ein Opfer, was geopfert werden soll. Virg. 6) *utólsó tisztelet, temetés*; die letzte Ehre, das Begräbniß. Mortis honore carens. Virg.

Hönörābilis, e, *tisztességes, betsületes, tiszteletes, tiszteletre méltó*; ehrwürdig, schätzbar, ehrenvoll. Cic.

Hönörābiliter, Adv. *tisztességesen*; mit Ehren.

Hönörāndus, a, um, *tiszteletre méltó, tisztelendő*; ehrwürdig.

Hönörārium, ii, n. 2. *tiszteletbéli ajándék*; ein Ehrengeschenk. 2) *kedveskedő ajándék*; ein freywilliges Geschenk.

Hönörārius, a, um, *tiszteletből való, tiszteletbeli, betsületbeli*; was zu Jemandes Ehre geschieht, Ehren halber geschehend. Munus honorarium, Gell. *betsületből vállalt hivatal*; ein Ehrenamt, eine Ehrenstelle. 2) *betsületében álló, a' mit a' betsület hoz magával*; was man der Ehre wegen thut. Docere debitum est, delectare honorarium, Cic.

Hönörāte, Adv. *tisztességesen, betsületesen*; mit Ehren, auf ehrenvolle Art. Comp. honoratius, Justin. Sup. honoratissime. Val. Max.

Hönörātio, önis, f. 3. *megtisztelés, tisztelet*; die Ehrenbezeugung, Ehre. Fest.

Hönörātus, a, um, *megtisztelt*; beehrt, geehrt. 2) *tiszteletben lévő, tiszteletes, tekintetes*; in Ehren oder Ansehen stehend. Vetus et honorata familia, Suet. Comp. honoratior, Honoratiores; *az előkelőbbek*; die Vornehmsten. Sup. honoratissimus. Suet.

Hönörifice, Adv. *betsülettel, betsületes módon, tiszteletel*; mit Ehren, auf eine ehrenvolle Art. Cic. *tisztességesen, tisztességes módon*; ehrenvoll. Comp. honorificentius, Cic. Sup. honorificentissime, Cic.

Hönörificentia, ae, f. 1. *tisztelet*; die Ehre, Ehrerweisung.

Hönörifico, āre, 1. e. gr. aliquem, Lactant. *tisztelni*; ehren, Ehre erweisen.

Hönörificus, a, um, *dítséretes, tiszteletet érdemlő, tisztes*; rühmlich, löblich. Honorificam alicujus mentionem facere, Cic. *egész tisztelettel emlékezni valakiről*; eines in Ehren gedenken. Comp. -centior, Superl. -centissimus. Cic.

Hönöriger, a, um, *tiszteletel tellyes, tisztelet es*; der Ehre hat, ehrenvoll.

Hönörinus, i, m. 2. deus honoris.

Hönöripeta, ae, m. 1. *tiszteletre vágyó*; der nach Ehre strebt.

Digitized by Google

Hönöro, āvi, ātum, āre, 1. *tisztelni, betsülni*; ehren, Ehre erweiſen. 2) e. gr. laudibus aliquem, Cic. *valakit dítsérni, v. magasztalni*; einen loben. 2) *megajándékozni, megjutalmazni*; beſchenken, belohnen.

Hönörus, a, um, *dítséretes, tiszteletel tellyes, tiszteletes, tiszteſ*; rühmlich, löblich, ehrwürdig.

Hönos, öris, m. 3. pro: honor.

Hoplītis, ĭdis, f. 3. *felfegyverkezett, fegyveres*; ein Bewaffneter.

Hoplītītes, ae, m. 1. idem.

Hoplomächus, i, m. 2. *fegyveres vitéz, v. katona*; ein gewaffneter Soldat.

Hōra, ae, f. 1. *idő, közönségesen véve*; die Zeit im Allgemeinen. Mihi forsan, tibi quod negavit, porriget hora, Hor. 2) *óra, a' nappalnak tizenkettedrésze*; die Stunde, der zwölfte Theil eines Tages. Hora amplius, Cic. *tovább egy órándl*; mehr als eine Stunde. In horas exspectare, Plin. *óráról órára várni, v. várakozni*; von einer Stunde zur andern warten. 3) in horam vivere, Cic. *semmivel sem gondolni*; ſich um nichts bekümmern. 4) hora fatalis, Svet. *halál*; der Tod. 5) omnium horarum homo, Quint. *mindenre kész ember, a' ki a' szerént tudja magát mindenekben alkalmaztatni, a' mint az idő 's alkalmatosság hozza magával*; ein Menſch, der in Scherz und Ernſt ſich zu ſchicken weiß. 6) hora tempestiva; *alkalmatos idő*; die gelegene Zeit. 7) *esztendőrész*; eine Jahrszeit. Deus quatuor mundum temperat horis, Hor. septembris horae, Idem. *september hónap, Sz. Mihályhava*; der September, Herbſtmonath. 8) Hora, dea juventutis apud veteres Romanos. 9) Hora, ministra Phoebi.

Hōraēum, i, n. 2. i. q. mel aestivum. 2) salsamenti genus. 3) horaea, *mindenféle nyári gyümölcs*; alle Sommerfrüchte.

Hōraeus, a, um, *tavaszi, tavaszszal, v. tavaszkor kapható*; was zur Frühlingszeit zu haben iſt.

Hōrālis, e, *egy órányi, egy órától tartó*; von einer Stunde.

Hōrārius, a, um, *órát, mint időközt illető, azzal bánó*; die Stunden betreffend, damit ſich beſchäftigend. Hinc: horarium, se. instrumentum, *óra, időmérték*; die Uhr. 2) e. gr. spatium, Svet. *egy órányi, egy órától tartó*; von einer Stunde, eine Stunde dauernd.

Hōrātīānus, a, um, *Horátziusi*; Horaziſch.

Hōrātius, ĭi, m. 2. Q. Horatius Flaccus, poëta lyricus, Latinorum in eo genere princeps. 2) Horatius Cocles, qui Porsennae exercitui in ponte sublicio solus restitit. 3) Horatii et Curiatii trigemini fratres, quorum pugna memorabilis.

Horda, ae, f. 1. *hasas tehén*; eine tragende Kuh.

Hordĕācĕus, a, um, (hordeum), e. gr. farina, panis, Plin *árpából való, árpa*; von Gerſte. e. gr. pira, Colum. *árpával érő körtvélyek*; Gerſtenbirnen, die zur Gerſtenernte reif werden.

Hordĕārius, a, um, (hordeum), *árpával élő, árpával hizlalt*; von Gerſte lebend, mit Gerſte gefüttert. 2) *árpáról nevezett*; von der Gerſte benannt. Hordearia pruna et pira, Plin. *árpával érő*; die zur Gerſtenernte reif werden. 3) *árpa forma, árpához hasonló, felpuffasztó*; der Gerſte ähnlich, aufblähend.

Hordĕius, a, um, i. q. hordeaceus.

Hordĕŏlus, i, m. 2. Dim. *árpakelés a' szemen*; ein Gerſtenkorn im Auge. Marc. Emp.

Hordĕum, i, n. 2. *árpa*; die Gerſte.

Hordicālia, ōrum, n. plur. *innep, mellyen hasas tehenekkel áldoztak*; ein Feſt, an welchem trächtige Kühe geopfert wurden.

Hordus, a, um, i. q. fordus, e. gr. vacca, Varr. *hasas*; trächtig.

Horĭa, ae, f. 1. *kis hajó neme, p. o. haldsztsónak, dereglye, tsajka*; ein kleines Fahrzeug, z. B. Fiſcherkahn.

Horĭŏla, ae, f. 1. Dim idem.

Hōrīzon, ōntis, m. 3. *láthatár, az a' része az égnek, mellyet meszszire láthatni*; der Geſichtskreis, der Theil des Himmels, den man in der Weite ſehen kann. 2) *napóra karikáját két részre osztó linea*; die Linie, die den Zirkel in der Sonnenuhr in zwey Theile theilt.

Hōrīzōntālis, e, Adj. *vízerányos, vízlapú, egyenlő*: waſſergleich, gleich, waſſerrecht, waſſereben.

Hormīnōdes, scil. lapis, *bizonyos drágakő*; ein gewiſſer Edelſtein.

Digitized by Google

Hormīnum, i, n. 2. *skárlát szálya*; Scharley, Scharlachkraut. Salvia L.

Hōrmus, i, m. 2. *felzendülés, zenebona, lárma*; der Allarm, Lárm.

Horno, Adv. *az idén, ez éven, ez, v. ebben az esztendőben*; heuer.

Hornōtinus, a, um, c. gr. frumentum, Cic. *ideji, ez évi, ez esztendőbeli*; heurig, von diesem Jahre.

Hornus, a, um, idem.

Hōrŏlŏgĭcus, a, um, *órához, t. i. tsinált órához való*; zur Uhr gehörig.

Hōrŏlŏgĭum, ĭi, n. 2. *óra, t. i. tsindlt óra, melly az órákat mutatja, napóra, v. vízóra*; die Uhr, Sonnen- oder Wasseruhr. Cic.

Hōrōscŏpium, ĭi, n. 2. instrumentum ad indagandam horam pertinens.

Hōrōscŏpo, āre, 1. *születésóráját kijelelni*; die Geburtsstunde anzeigen.

Hōrōscŏpus, i, m. 2. *óra jegyző szerszám, óramutató*; ein Stundenzeiger. 2) *tsillagzat állása, a' születés órájában, v. idején, születés órája*; die Stellung des Gestirns in der Geburtsstunde, die Geburtsstunde.

Horrĕārius, ĭi, m. 2. *tárház, tár, tartóház, életeshdz v. tsűr gondviselője*; ein Magazinsaufseher.

Horrĕātĭcus, a, um, *életeshdzhoz v. tsűrhöz tartozó, abban lévő*; zum Kornhause, zur Scheune, zum Magazin gehörig, darin befindlich.

Horrēndum, et Horrende, Adv. *rettenetesen, rettentően, irtóztatóan, iszonyúan*; schrecklich, entsetzlich. Horrendum stridens, Virg. *iszonyúan tsikorgó*; schrecklich klirrend.

Horrēndus, a, um, *rettenetes, rettentő, rémítő, irtóztató, iszonyú, iszonyatos*; schrecklich, entsetzlich. Horrendum visu. Virg. 2) e. gr. virgo, Virg. *tsuddálatra méltó*; bewundernswerth. 3) e. gr. sybilla, Virg. *szent borzadásba hozó*; ein heiliges Schaudern erregend. Horrent.

Horrentĭa, ae, f. 1. i. q. horror.

Horrens, tis, o. *rushya, fertelmes, iszonyatos*; häßlich, scheußlich.

Horrĕo, ui, ēre, 2. *durva, szúrós, v. tövises lenni*; rauh, stachelicht seyn. 2) *iszonyodni, rettegni, irtózni*; schaudern, sich entsetzen. 3) e. gr. divinum numen, Cic. *Istent félni*; Gott fürchten. e. gr. minas alicujus, Cic. *valaki fenyegetődzéseitől félni*; eines Drohung fürchten. 4) horrent capilli, horret coma, Tib. Ovid. *ég felé állnak hajszálai*; die Haare stehen zu Berge. 5) e. gr. frigore, Colum. *reszketni a' hideg miatt*; vor Kälte zittern. 6) e. gr. aliquid, Cic. *útálni*; einen Abscheu vor etwas haben.

Horrĕŏlum, i, n. 2. (Dim. a horreum) *kis tsűr, tárház, tár, tartóhely, v. életeshdz*; ein kleines Magazin, eine kleine Scheune.

Horresco, ĕre, 3. *felhi, remegni, irtózni, iszonyodni*; sich entsetzen, erschrecken. 2) *megútálni*; verabscheuen, 3) *durvábbi, kellemetlenné, v. kedvetlenné lenni*; rauher werden. Tempestas horrescit nimbis, Cic.

Horrĕum, i, n. 2. *életeshdz, tárhdz, tár, tartóhdz, tsűr, pajta, minden a' miben valami takarmányt, v. elesegbeli gyűjteményt tartanak*; jedes Vorrathsbehältniß, eine Scheune, ein Magazin. Horrea ponere, Liv. *tartóhdzakat, v. magazinumokat építni*; Magazine anlegen. 2) *borpintse, boros, v. bortartó pintse*, ein Weinkeller. 3) *méhes, méhtartóhely*; ein Bienenbehältniß. 4) urbs Epiri.

Horrĭbĭlis, e, *iszonyú, iszonyatos, szörnyű, rémítő, rettentő, rettenetes, fertelmes, útálatos*; schaudervoll, entsetzlich, erschrecklich, abscheulich. 2) e. gr. secretum, Petron. *tiszteletes, tiszteletet gerjesztő*; ehrwürdig. Comp. -ior, Caes.

Horrĭbĭlĭter, Adv. *iszonyúan, rettentően, rettenetesen, szörnyen*; erschrecklich, entsetzlich. Comp. -ius.

Horrĭcŏmis, e, c. gr. canis, Petron. *bozontos, bojhos, bannyas, borzas, boglyas*; zottigt, zottig, struppicht, struppig.

Horrĭde, Adv. c. gr. vivere, dicere, Cic. *minden ékesség nélkül, darabosan, durván*; rauh, ohne Schmuck. 2) *erősen, keményen*; streng, hart.

Horrĭdŭlus, a, um, Dim. *borzadozó*; schaudernd. 2) *kiálló, duzzadó*; emporragend, strotzend. 3) e. gr. oratio, Cic. *darabos, durva*; rauh, ungeschmückt.

Horrĭdus, a, um, *borzas, szőrös, tövises, tüskés, fúlánkos*; rauh, haaricht, stachlicht. 2) *rémítő, rettentő, rettenetes, iszonyú*; erschrecklich, entsetzlich. 3) *durva, vad, erkőltstelen*; ungezogen. Gentes horridis ingeniis, Curt. Comp. -ior. Ovid.

Digitized by Google

Horrifer, a, um, *irtózást, v. borzadást okozó, iszonyatos, borzasztó, rémitő*; Schaudern oder Entsetzen verursachend, schrecklich, schaudervoll.

Horrificālis, e, i. q. horrificus.

Horrificē, Adv. *remegve, félve, félénken, borzadva, iszonyodva*; mit Schaudern oder Entsetzen, mit Schrecken.

Horrifico, āvi, ātum, āre, 1. *elrettenteni, elisszonyitni*; erschrecken, entsetzen. 2) *isszónyúvá, félelmessé, v. rémitővé tenni*; schrecklich machen. 3) e. gr. mare, Catull. *szélveszessé tenni, felháborítni*; rauh oder stürmisch machen.

Horrificus, a, um, *félelmet okozó, félelmes, borzasztó, rémitő*; Furcht verursachend, erschrecklich. 2) *boglyas, borzas, fésületlen, ijesztő*; struppig, nicht gekämmt, schrecklich.

Horripilo, āre, 1. (horror et pilus) *elborzontosodni, elbojhosodni, elborzasodni*; zotticht, struppicht werden.

Horrisŏnus, a, um, *iszonyúan hangzó, zörgő, v. zúgó*; schrecklich tönend, oder rauschend.

Horror, ōris, m. 3. *borzadozás, rázkódás, reszketés*; das Schaudern, Zittern, der Schauer. Animum alicujus horrore perstringere, Cic. *valakit elbátortalanitni, félénkké tenni*; einen schüchtern machen. 2) *hideg borzadás a' hideglelésben*; der kalte Schauer beym Fieber. Sine horrore est, Cic. 3) *tsudálkozás, bámulás*; das Erstaunen, die Bewunderung. 4) *félés, félelem*; der Schrecken. 5) e. gr. dicendi, Quint. *darabossdg*; die Rauhigkeit. 6) e. gr. numinis, Val. Flacc. *szent, v. valásos borzadás, v. félelem*; der religiöse oder heilige Schauer, religiöse Furcht.

Horsum, Adv. *erre, errefelé, ide*; hierherwärts, hierher.

Horta, ae, f. 1. et Hortanum, i. n. 2, urbs Etruriae.

Hortālus, i, m. 2. cognomen Hortensii.

Hortāmen, ĭnis, n. 3. (hortor) *intés, nógatás, emlékeztetés, ébresztés*; die Ermahnung, Erinnerung, Ermunterung.

Hortāmentum, i, n. 2. idem.

Hortātio, ōnis, f. 3. idem.

Hortātīvus, a, um, *intő, nógató, késztető, emlékeztető, ébresztő*; ermahnend, erinnernd, ermunternd.

Hortātor, ōris, m. 3. *intő, nógató, késztető, serkentő, emlékeztető, ébresztő, felingerlő*; ein Ermahner, Ermunterer, Aufmunterer, Anreitzer.

Hortātrix, īcis, f. 3. *intő, nógató, ébresztő (asszony, v. leány)*; eine Ermahnerinn, Ermunterinn.

Hortātus, us, m. 4. i. q. Hortamen.

Hortensia, ae, f. 1. *kertéke, egy szép virdg neme*; die Hortensie. Botan.

Hortensiānus, a, um, *Hortensiusi, Hortensiust illető*; Hortensisch, den Hortensius betreffend.

Hortensis, e, *kerti, kertből való*; was aus dem Garten ist. Hortensia, Plin. *kertivetemény*; Gartengewächse.

Hortensius, a, um, i. q. hortensis. 2) Subst. nomen oratoris Romani nobilis.

Hortĭcultūra, ae, f. 1. *kertmivelés*; der Gartenbau, (Hortus et Colo).

Hortŭlio, ōnis, m. 3. *kertőrző, kertész*; ein Gartenhüther, Gärtner.

Hortīnus, a, um, ad urbem Hortam pertinens.

Hortor, ātus sum, āri, Dep. 1. *inteni, nógatni, késztetni, serkenteni, ébresztení, felébreszteni valamire*; ermahnen, antreiben, aufmuntern, ermuntern zu etwas. 2) *alkalmatosságot szolgáltatni*; Gelegenheit an die Hand geben. 3) e. gr. milites, Nep. *nehitüzelni, feltüzelni, nehibátoritni, a' katonákat*; den Soldaten Herz und Muth einsprechen. 4) e. gr. canes, Ovid. *nduszitni, rávesztení, ellene ingerleni*; die Hunde anhetzen.

Hortŭālis, e, (hortus), i. q. hortensis.

Hortŭlānus, a, um, *kertet illető, kerthez való, v. tartozó, kerti*; die Gärten betreffend, dahin gehörig. 2) Subst. *kertész*; ein Gärtner.

Hortŭlus, i, m. 2. Dim. *kertetske, kis kert*; ein Gärtchen. 2) *szőlőhegy szakasza, része, felosztása, v. osztálya*; eine Abtheilung des Weinbergs.

Hortus, i, m. 2. *kert*; ein Garten. Alcinoi, v. Adonidis horti, Prov. *pompás mulatókertek*; herrliche Lustgärten. 2) *major, mezeijószdg, parasztjószdg, kis kerttel együtt*; ein Meyerhof, ein Bauergut, ein Haus mit einem Garten. 3) horti pensiles, Plin. *függőkertek, mellyek magas oszlopokra vóltak épitve*; Gärten, welche hoch in der Luft

Digitized by Google

auf hohen Pfeilern angelegt waren. 4) *minden szakasz, kiszakasztott rész, osztály, p. o. a' kertben, szőlőhegyen*; jede Abtheilung, z. B. eines Gartens, eines Weinbergs. 5) pro villa, quia in illa hortus erat. 6) *kertinövevény*; das Gartengewächs.

Horus, i, m. 2. Osiridis et Isidis filius. 2) rex Assyriae. 3) i. q. sol apud Aegyptios.

Hospes, itis, c. 3. *idegen, jövevény*; ein Fremder, Fremdling. 2) *vendég*; ein Gast. 3) *gazda, vendégfogadós*; ein Wirth, Gastwirth. Diverti ad hospitem, Cic.

Hospita, ae, f. 1. *gazdaasszony, vendégfogadósné*; eine Wirthinn, Gastgeberinn. 2) *idegen, jövevény (asszony, v. leány)*; eine Fremde.

Hospităcŭlum, i, n. 2. *szállás, vendégszoba*; eine Herberge, Gaststube.

Hospitālis, e, *gazdához tartozó, gazdai*; zu dem Wirthe gehörig. 2) *vendéghez tartozó, vendégi*; zum Gaste gehörig. e. gr. cubiculum, Hor. *vendégszoba*; ein Gastzimmer. 3) *vendéglő, vendégszerető, szívesen fogadó, szívesen, v. örömmel látó*; gastfrey, gern aufnehmend. 4) Deus Hospitalis, Plaut. i. q. Jupiter.

Hospitālĭtas, ātis, f. 3. *vendégszeretés, vendégszeretőség, vendégi barátság, megvendéglése a' vendégeknek, vendéglés*; die Gastfreyheit, Gastfreundschaftlichkeit, Gastfreundschaft. 2) *tartózkodás, mint vendég idegen földön*; der Aufenthalt in der Fremde, folglich als Gast.

Hospitālĭter, Adv. *vendégszerető módon, szívesen, barátságosan*; gastfreundschaftlich.

Hōspitalium, ii, n. 2. *kórház, ispotály, v. ispitály*; ein Spital.

Hospĭtātor, ōris, m. 3. *szállástadó, befogadó, gazda, fogadós*; ein Beherberger, ein Wirth. 2) *vendég*; ein Gast.

Hospĭtātūra, ae, f. 1. *vendégfogadóság*; die Gastwirthschaft.

Hospĭtĭŏlum, i, n. 2. *szállásotska*; kleine Herberge.

Hospĭtĭum, ii, n. 2. *szállás, fogadó, vendégfogadó*; eine Herberge, ein Wirthshaus. 2) *beszállás betérés*; das Einkehren. e. gr. calamitatis, Plaut. *nyomorúság lakhelye*; der Wohnsitz des Elends. 3) *vendégi barátság*; Gastfreundschaft. Fuit mihi cum illo vetus hospitium, Cic. Hospitii pignora, Curt. *vendégijus*; das Gastrecht.

Hospĭtīvus, a, um, i. q. hospitus, hospitalis.

Hospĭtor, āri, Dep. 1. *szállóson lenni, vendégként lenni, tartózkodni, v. múlatni valakinél*; herbergen, ein Gast bey jemanden seyn, sich aufhalten. 2) Trop. hospitatur aqua in eo loco, Plin. *vizállásos hely*; ein Ort wo das Wasser stehen bleibt.

Hospĭtus, a, um, e. gr. navis, Ovid. avis, Stat. *idegen*; fremd. 2) *vendégszerető, szállástadó*; gastfrey, beherbergend. e. gr. terra, Virg. *igen jó lakóföld*; ein Land, das sehr gut zu bewohnen ist. Flumina hospita, Stat. *hajókázható vizek, mellyek mintegy szívesen fogadják az útazókat*; schiffbare Ströme, die so zu reden, die Reisenden gern aufnehmen.

Hostĭa, ae, f. 1. *áldozat, áldozatra való barom*; ein Schlachtopfer, ein Opferthier. Hostias immolare, Cic. mactare, Virg. caedere, Sveton. 2) certum sidus.

Hostĭātus, a, um, *áldozattal, v. áldoznivaló barommal bíró*; mit Opfer, oder Opferthieren versehen.

Hosticum, i, n. 2. *ellenség földje*; des Feindes Land.

Hostĭcus, a, um, e. gr. manus, Plaut. tellus, Ovid. moenia, Hor. ager, Liv. *ellenséghez tartozó, ellenséges*; dem Feinde gehörig, feindlich.

Hostĭfer, a, um, *ellenséges, ellenséges indúlatú*; feindselig.

Hostĭfice, Adv. *ellenségesen, ellenséges indúlattal*; feindselig.

Hostĭfĭcus, a, um, i. q. Hostifer.

Hostĭlis, e, *ellenséges, ellenséges indúlatú*; feindselig. 2) e. gr. terra, Cic. *ellenséges, ellenségi, ellenséghez tartozó*; feindlich, dem Feinde gehörig. 3) hostilia monumenta, Sallust. *ellenség kegyetlenségének emléke*; ein Denkmahl von der Feinde Grausamkeit.

Hostĭlĭtas, ātis, f. 3. *ellenségeskedés, ellenségesség*; die Feindseligkeit.

Hostĭlĭter, Adv. *ellenségesen, ellenséges indúlattal, ellenséges módon*; auf feindliche Art, feindlich, feindselig.

Digitized by Google

Hostīlĭus, a, um, *ellenséghez tartozó*; zum Feinde gehörig. 2) Subst. cognomen Romanum, e. gr. Tullus Hostilius.

Hostīmentum, i, n. 2. *visszafizetés, visszaadás, hasonlóvalfizetés, hasonlóúltevés*; die Wiedervergeltung, Gleichmachung.

Hostĭo, īre 4. *visszafizetni, visszaadni, költsönt visszaadni, hasonlóval fizetni*; wieder vergelten, erwiedern. 2) *ütni, leütni, megölni*, schlagen, schlachten. Fest. 3) e. gr. voluntatem alicujus, Pacuv. *megsértoni*; beleidigen. 4) e. gr. ferociam alicujus, Idem. *ellene állani, ellenszegezni magát*; sich widersetzen.

Hostis, is, c. 3. *ellenség, mind férfi mind asszony, különösen külső ellenség*; ein Feind oder eine Feindinn, sonderlich ein auswärtiger Feind. 2) *ellenséges had, v. hadisereg*; ein feindliches Kriegsheer. 3) *idegen, jövevény*; ein Fremder. Enn.

Hostĭŏrĭum, ĭi, n. 2. *tsapófa, mértékegyenlítő*; ein Streichholz. Prisc.

Hostus, i, m. 2. *egy sajtóldi olaj, a' mennyit egyszerre lehet kisajtólni*; ein Portion Öhl, so viel als man auf einmahl auspressen kann.

Huc, Adv. *ide*; hierher. Huc et illuc, Tac. *ide oda, imide amoda*; hin und wieder; bald da, bald dorthin. Huc usque, Plin. *eddig*; bis hieher. 2) *erre, ezen dologra, ehez*; hierzu, auf dieses. Huc te pares, Cic. *erre készen tartsd magadat*; hierauf mache dich gefaßt. 3) *arra, annyira, oda*; dahin, so weit. Rem huc deduxi, Cic.

Huccine? Adv. *ide? ideé?* hieher? 2) *ennyire? oda?* so weit? Huccine tua beneficia evaserunt, Sallust.

Hūcusque. Adv. *eddig, idáig*; bis hieher, so weit.

Hui! *haj! jéh! ah!* hui! ei! ih!

Hŭjuscemŏdi, v. hŭjusce mŏdi, i. q. hujusmodi, Cic.

Hūjusmŏdi, Indecl. *illyen, illyen forma, illyen nemű, efféle*; dergleichen von der Art. Quod in hujusmodi casu accidit, Curt. *a' mint illyen esetekben szokott történni*; wie es in solchen Fällen zu geschehen pflegt.

Hūmāne, Adv. *emberi módon, okosan*; menschlich, vernünftig. 2) *emberségesen, betsületesen*; menschenfreundlich. 3) *nyájasan, barátságosan*; freundlich, gefällig. 4) e. gr. ferre aliquid. Cic. *szeliden, szelidséggel, tsendesen, égesz tsendességgel, zúgolódás nélkül, békességestürésssel*; gelassen, geduldig. Superl. -issime, Cic.

Hūmānĭtas, ātis, f. 3. *emberiség, emberimód, emberi természet, emberi dolog*; die Menschlichkeit, die menschliche Art, alles was dem Menschen von Natur zukommt. 2) *szeretet az övéi eránt*; die Liebe gegen die Seinigen. 3) *érzékenység az örőm, és bánat eránt*; die Empfindsamkeit gegen Freud und Leid. Sensum humanitatis amittimus, Cic. Quid in otio tam humanitatis proprium, quam facetus sermo? 4) *nyájasság, emberség*; die Freundlichkeit. Leutseligkeit. 5) *emberi szánakozás*; das menschliche Mitleiden. 6) *emberi kötelesség, p. o. egészségére vigyázás*; die Menschenpflicht, z. B. für seine Gesundheit zu sorgen. Fac, quod humanitatis tuae est, ut nullam aliam rem cures, quam ut valeas, Cic. 7) studia humanitatis, Cic. *lélek formáló, v. pallérozó tudományok*; die freyen Künste. 8) *emberi v. felebaráti szeretet*; die Menschenliebe. 9) *tréfa*; der Scherz. Socratis lepor et humanitas, Cic.

Hūmānĭter, Adv. *emberi módon, emberi mód szerént*; nach menschlicher Art. 2) *békességesen, békességestürésel*; geduldig. 3) *nyájasan emberségesen, udvarisan, módosan, manérósan*; freundlich, höflich, manierlich. 4) *örömmel, örvendezve*; vergnügt. Comp. ius. Superl. -issime. Petron.

Hūmānĭtus, Adv. *emberi módon*; menschlicher Weise. Si quid mihi humanitus accidisset, Cic. *ha valami emberi dolog történt vólna rajtam*; wenn mir etwas Menschliches zugestossen wäre. 2) *emberisen, embert illetően*; Menschen geziemend.

Hūmānus, a, um (homo), e. gr. facies, genus, Cic. *emberi*; menschlich. Humani nihil a me alienum puto. Ter. 2) *nyájas, emberséges, szives, barátságos, udvari, módos, manéros*; freundlich, gütig, höflich, manierlich. 3) *túdós, lélek formáló, v.*

Digitized by Google

palléros, tudományokban jártas; gelehrt, in den freyen Künsten erfahren. 4) *elmés, eleven eszü*; fein, sinnreich, witzig. Cic. 5) *újságkivánó*; neugierig. 6) res humanae, Cic. *esetek, történetek, sorsok, mellyeknek az ember aldjok vetteték, p. o. szegénység, 's a' t.* die Schicksale, denen die Menschen unterworfen sind, z. B. die Armuth.) 7) res humanae, Cic. cum rebus divinis opponuntur sunt: dialectica, et doctrina morum. 8) Subst. i. q. homo. Lucret. Possum falli, ut humanus, Cic. Romulus humano major. Ovid. Comp. -ior, Varr. Superl. -issimus, Cic.

Hūmātĭo, ōnis, f. 3. (humus) *eltemetés, eltakarítás*; das Begräbniß, die Beerdigung.

Hūmātor, ōris, m. 3. *eltemetö, sirdsó*; ein Beerdiger, Todtengräber.

Hūmĕctātĭo, ōnis, f. 3. *megnedvesités, megdztatás*; die Befeuchtung.

Hūmĕctātus, a, um, *megnedvesitett, megdztatott*; befeuchtet.

Hūmecto, āvi, ātum, āre, 1. (humeo) *megnedvesitni, megdztatni*; befeuchten, naß machen.

Hūmectus, a, um, (humeo) *nedves, dzott*; feucht, naß. Comp. -ior, Superl. -issimus, Macrob.

Hūmĕfactus, a, um, *megnedvesitett, megdztatott*; befeuchtet.

Hūmĕo, ēre, 2. *nedves, v. dzott lenni*; feucht seyn, naß seyn. Humentes nares, Svet. *tsepegö orr*; eine triefende Nase.

Hūmĕrālis, e, *vállhoz való, v. tartozó*; zur Schulter gehörig.

Hūmĕrōsus, a, um, *vállas, széles vállú*; breitschultericht. 2) Trop. e. gr. locus, Colum. *hegyes völgyes hely*; ein Ort voller Hügel.

Hūmĕrŭlus, i, m. 2. Dim. *vállatska*; ein Schulterchen.

Hūmĕrus, i, m. 2. *váll*; die Schulter, die Achsel. 2) humeris sustinere rempublicam, Cic. *egész igazgatás terhét vinni*; die ganze Regierungslast tragen. Id ferre recusant humeri, Hor. *nem birok ezen dologgal, nem birom meg, nem felelek meg neki*; ich bin dieser Sache nicht gewachsen. 3) *madárfi szárnya*; ein Flügel eines jungen Vogels. 4) *épület szárnya*; ein Flügel eines Gebäudes.

Hūmesco, ĕre, 3. (humor) *megnedvesedni, megdzni*; feucht werden, naß werden. 2) e. gr. poculis, Hor. *sokat inni, eldzni*; viel trinken. 3) humescentes oculi, Plin. *nedves, v. könnyes szemek*; nasse oder thränende Augen.

Hūmi, Gen. pro Adv. positus. Humi fusus et stratus, Virg. *földre tett, földhöz ütött*; auf die Erde gelegt. Humi serpere, Pers. *földön tsuszni*; auf der Erde kriechen.

Hūmĭde, Adv. *nedvesen, dzottan, dzva*; feucht, naß.

Hūmĭdĭtas, tis, f. 3. *nedvesség*; die Feuchtigkeit.

Hūmĭdo, āre, 1. *megnedvesitni*; feucht machen.

Hūmĭdŭlus, a, um, Dim. *nedvesetske, dzottatska*; etwas feucht, naß. Ovid.

Hūmĭdus, a, um, (humor) *nedves, nyirkos*; feucht, naß. e. gr. dies, Ovid. *nedves idö vagy nap*; ein nasser Tag. Comp. -ior. Col.

Hūmĭfer, a, um, (humor, et fero) *nedvesitö, dztató*; naß machend.

Hūmĭfĭco, āre, 1. *megnedvesitni, megdztatni*; feucht machen, befeuchten, benetzen.

Hūmĭficus, a, um, e. gr. spiritus, Plin. *megnedvesitö, nedvesitö*; feucht machend, befeuchtend, benetzend.

Hūmĭgātus, a, um, *megnedvesitett*; befeuchtet.

Hūmĭgo, āre, 1. *megnedvesitni*; befeuchten.

Hūmĭlĭātĭo, ōnis, f. 3. *megalázás, megalatsonyitás*; die Erniedrigung.

Hūmĭlĭātus, a, um, *megalázott*; erniedriget.

Hūmĭlĭfĭco, āre, 1. *megalázni, megalatsonyitni*; erniedrigen.

Hūmĭlĭo, āvi, ātum, āre, 1. *megalázni, megalatsonyitni*; erniedrigen, demüthigen.

Hūmĭlis, e, e gr. casa, ara, Val. Fl. *alatson, nem magas*; niedrig, nicht hoch. 2) Trop. *tsekély, silány, hitvány, rossz*; gering, schlecht. Humili loco natus, Cic. *alatsony nemből született*; vom schlechten Herkommen. 3) *aldzatos*; demüthig. Humiles preces, Ovid. 4) *tsüggedt, eltsüggedt, szomorú, kitsinyszivü*; niedergeschlagen, kleinmüthig, verzagt. Humili animo esse, Cic. 5) e. gr. mens, Cic. *alatsonylelkü*; niederträchtig. Comp. -ior, Superl. -limus.

Digitized by Google

Hŭmĭlĭtas, tis, f. 3. e. gr. arborum, Sallust. navium, Caes. animalium, Cic. *alatsonyság, alatsonyvólt, törpeség*; die Niedrigkeit, die Nähe an der Erde. 2) *állapot, rang, születés, nemzetség, hatalom, v. tekintet alatsonysága*; die Niedrigkeit des Standes, der Geburt, Macht, des Ansehens.)(3) *alatsonylelkűség*; die Niederträchtigkeit 4) e. gr. animi, Lactan. *aldzatossdg, magamegaldzás*; die Demuth. 5) e. gr. rerum, Plin. *tsekélység*; die Geringfügigkeit.

Hŭmĭlĭter, Adv. *alatsonyan, törpén, nem magasan*; niedrig, nicht hoch. 2) *aldzatosan*; demüthig. 3) *alatsonylelkűen*; niederträchtig. e. gr. servire, Liv. *szolgai módon aldvetni magát valakinek*; sich einem knechtisch unterwerfen. Humiliter et demisse sentire, Cic *tsekélyen, v. roszszúl gondolkozni, tsekély gondolatjának lenni*; schlechte Gedanken haben. Comp. -ius, Pallad. Superl. -lime, Plin.

Hŭmĭtrŭbus, i, m. 2. *szederj, szederjtserje*; Brombeerstaude.

Hŭmo, āvi, ātum, āre, 1. (humus) *eldsni, földel betakarni, bé, v. elfedni*; vergraben, mit Erde bedecken. 2) *eltemetni, eltakarítni*; begraben, zur Erde bestatten.

Hŭmor, ōris, m. 3. *nedvesség, nedv*; die Feuchtigkeit. e. gr. Bacchi, Virg. *bor*; der Wein. 2) *vlz*; das Wasser. Curt.

Hŭmus, i. f. 2. *föld, termőföld*; die Erde, das Erdreich. Mordere humum, Virg. *meghalni*; in das Gras beißen, sterben. 2) *földszin, föld, tartomány, tdjék, tdj*; der Erdboden, das Land, die Gegend. Humus Pumica, Ovid Humus, masc. ap. Liv, humi, Gen. *földre, v. földön*; auf die Erde, oder auf der Erde.

Hŭngărĭa, ae, f. 1. *Magyarország*; das Königreich Hungarn, oder Ungarn.

Hungărĭce, Adv. *magyarúl, magyar nyelven*; ungrisch, ungarisch. Gloss.

Hungărĭcus, a, um, e. gr. vinum, *magyar, magyarországi*; Ungarisch. Gloss.

Hungărus, a, um, Adj. *magyar, magyar nemzetből valé*; Ungarisch, Ungrisch.

Hungărus, i, m. 2. *Magyár*; ein Ungar oder Unger.

Hunni, ōrum, m. plur. gens Scythica origine, barbara.

Hyăcinthaeus, a, um, i. q. hyacinthinus.

Hyăcinthĭnus, a, um, v. gr. color, *jdtzintusi*; hyazintisch, hyazinthenfarbig. Pers.

Hyăcinthĭus, a, um, ad Hyacinthum pertinens.

Hyăcinthus, i, m. 2. juvenis formosus, ab Apolline valde adamatus, et ab eodem per imprudentiam occisus, dein in florem sui nominis mutatus. Ovid. 2) *büdös nószirom, palatzféregfű*; eine Blume, welche den Klagelaut AI auf ihren Blättern führet, ist aber nicht unsere Hyacynthe, sondern eine Art Schwertlilie. (Iris foetidissima, L.) Plin. 3) *jdtzint*; die Hyacinthe. Botan.

Hyădes, um, f. plur. *fiastyúk, hét tsillagú égijel*; das Siebengestirn. Tristes hyades, Hor. *szomorú, v. essős időt okozó, v. jelentő fiastyúk*; das trauriges Wetter verursachende Siebengestirn.

Hyaena, ae, f. 1. *hiéna, hiénaeb, vadállat*; die Hyäne, ein wildes Thier. 2) *tengerihal, félszegúszó neme*; ein Meerfisch, aus der Gattung der Schollen. Plin.

Hyaenĭus, a, um, *hiénai, hiénáról nevezett*: Hyänisch, von der Hyäne benannt.

Hyălĭnus, a, um, *üveg, üvegi, üveges, üvegből való*; gläsern, aus Glas. 2) *zöld, pázsitszín*; grün oder grasgrün. Mart. Cap.

Hyălōĭdes, is, f. 3. idem quod Humor vitreus oculorum, Medic. 2) *szemfeljérje*; das Weiße im Auge. Cels.

Hyălus, i, m. 2. *üveg*; das Glas. 2) *üvegszín, zöldüvegszín*: glasgrüne Farbe. Prud.

Hyantes, um, m. plur. incolae antiqui Boeotiae.

Hyāntēus, et Hyantius, a, um, *Beotziai*; Böotisch. e. gr. aqua, Mart. i. q. Castalia.

Hyas, ăntis, m. 3. rex Boeotiae.

Hyas, ădis, f. 3. vide: Hyades.

Hybernus, Hyberno, i. q. Hibernus etc.

Hybla, ae, Hyble, es, f. 1. mons Siciliae, thymi et salicum copia abundans, hinc ab apibus maxime frequentatus. 2) urbs penes hunc mon-

Digitized by Google

tem. Hinc: Hyblaeus, a, um, *Hyblai*; Hibliſch. Apes hyblaeae, Virg. *termékeny méhek*; fruchtbare Bienen.

Hybrida, i. q. Hibrida.

Hybris, idis, c. 3. vide: Hibrida.

Hydaspes, is, m. 3. fluvius Indiae, in Indum se exonerans.

Hydātis, ĭdis, f. 3. scil. gemma, Mart. Cap. *vizszínű drágakő*; ein waſſerfarbener Edelſtein.

Hydra, ae, f. 1. *vízikigyó*; eine Waſſerſchlange. 2) serpens multorum capitum in Lerna palude, ab Hercule victa. 3) Sidus versus meridiem, ex 25 stellis constans. Cic.

Hydrārgyros, i, m. et Hydrargyrum, i, n. 2. *kénesó, kényesö*; Queckſilber. Plin.

Hydrargyrus, i, m. 2. *mesterséggel készített kényesö*; durch Kunſt bereitetes Queckſilber Plin.

Hydraula, ae, vel Hydraules, ae, m. 1. *vízorgonán játszó, (muzsikaszerszám volt a' régieknél)*; der auf der Waſſerorgel ſpielt. 2) Hydraula, ae, f. 1. *vízerőmív*; eine Waſſermaſchine.

Hydraŭlĭca, ae, f. 1. scil. Ars. *vízemelő erőmív mestersége. vízművészség*; die Kunſt, das Waſſer von unten herauf durch Waſſerröhren, bis oben auf ein Haus zu leiten. 2) *szivárványmív*; eine Waſſerpumpe. Vitruv.

Hydraulĭcus, a, um, *vízemelő erőmívbeli*; die künſtliche Bewegung des Waſſers betreffend, hydrauliſch. Vitruv. Machina hydraulica, Vitr. *vízerőmív*; eine Waſſermaſchine.

Hydrēum, i, n. 2. *vízmerő hely*; ein Ort, wo man Waſſer ſchöpft. Plin. 2) *itatóhely*; eine Tränke.

Hydreuma, ătis, n. 3 i. q. Hydreum, Plin.

Hydrĭa, ae, f. 1. *veder, vízmerő edény*; ein Waſſergefäß, ein Waſſereimer.

Hydrĭnus, a, um, *vízi kigyói*; von der Waſſerſchlange.

Hydrĭus, a, um, *vizet illető, vízi, vízbeli*. das Waſſer betreffend.

Hydrocārdĭa, ae, f. 1. *szívbeli vízibetegség*; Herzwaſſerſucht.

Hydrŏgrăphĭa, ae, f. 1. *vízleírás, a' földleírásnak a' vizek leírásával foglalatoskodó része*; ein Theil von der Geographie oder Erdbeſchreibung, welcher die Meere, Seen und Flüſſe beſchreibet.

Hydrŏmantĭa, ae, f. 1. *vízből-jövendölés*; Weiſſagung aus dem Waſſer. Plin.

Hydrŏmĕl vel Hydromeli, ĭtis, n. 3. *méhser*; der Meth. Plin.

Hydrŏmyla, ae, f. 1. et Hydromylium, ĭi, n. 2. *vízimalom*; eine Waſſermühle. Vitruv.

Hydrŏphŏbĭa, ae, f. 1. *víztólvaló irtózás, vízirtózás, egy betegség neme*; die Waſſerſcheu, eine Krankheit. Coel. Aur.

Hydrŏphŏbĭcus, a, um, *vízirtózásbeli*; die Waſſerſcheu betreffend.

Hydrŏphŏbus, a, um, *víztólirtózó, vízirtózó*; der die Waſſerſcheu hat, waſſerſcheu. Plin.

Hydrŏpĭcus, a, um, *vízkórságos*; waſſerſüchtig. Horat.

Hydrŏpĭsis, is, f. 3. *vízkórság, vízibetegség*; die Waſſerſucht. Plin.

Hydrŏpŏta, et Hydropotes, ae, m. 1. *vízivó*; ein Waſſertrinker, der nichts als Waſſer trinket.

Hydrops, ōpis, m. 3. *vízkórság, vízibetegség*; die Waſſerſucht. Horat.

Hydrus vel —os, i, m. 2. *vízikigyó*; die Waſſerſchlange. Plin. 2) *akármelly kígyó*; jede Schlange. 3) *egy tsillagzat az égen, melly 25 tsillagból áll, kígyó*; ein Geſtirn, die Schlange.

Hydrus, untis, f. et Hydruntum, i, n. 2. urbs Calabriae, hodie: Otranto, Cic.

Hyems, Hyemalis etc. i. q Hiems etc.

Hygēa vel Hygia, ae, f. 1. *egésség*; die Geſundheit. 2) *az egésség isten aszszonya*; Göttinn der Geſundheit. Plin.

Hygĭēia, ae, f. 1. *egésség*; die Geſundheit

Hygĭēne, es, f. 1 *az orvosi tudománynak az a' része, melly az egésség fenntartása modját tanítja*; derjenige Theil in der Medicin, welcher zeiget, wie man die Geſundheit erhalten ſoll.

Hygrŏmĕtrum, i, n. 2. *nedvességmérő, egy mívszer, melly a' levegő nedvesség vagy száraz voltát megmutatja*; Maß der Feuchtigkeit, ein Inſtrument, durch das man die Trockenheit und Feuchtigkeit der Luft und des Wetters erkennen kann.

Hyle, es, f. 1. *matéria, valóság*; die Materie, der Stoff.

Hyllus, i, m. 2. filius Herculis.

Hymen, ĕnis, m. 3. *a' házasság és*

Digitized by Google

menyegző istene: der Gott der Hochzeiten und der Ehen. Ovid. 2) *menyegzői ének*; ein Hochzeitlied. Ovid.

Hyměnaeus, —os, i, m. 2. *menyegzők istene*; der Hochzeitgott. 2) *menyegző, lakodalom*; die Hochzeit. 3) *lakodalmi ének*; ein Hochzeitlied.

Hyměnēĭus, a, um, *lakodalmi, menyegzői*; zur Hochzeit gehörig. Mart. Cap.

Hymettus vel —os, i, m. 2. mons in Attica, floribus melliferis et marmore celebris.

Hymnifer, a, um, *ditséretmondó vagy énekló*; lobsingend. Ovid.

Hymnĭo, īre, 4. *éneket mondani, énekelni*; Hymnen singen. Prud.

Hymnus, i, m. 2. *istent ditsőítő, ditséret, ének*; ein Lobgesang auf die Gottheit. Prud.

Hyŏīdes, *nyelvtsont*; das Zungenbein. Med.

Hyoscyămīnus, a, um, *beléndból való, beléndi*; aus Bilsenkraut.

Hyŏscyămus, i, m. 2. v. gr. niger, Linn. *bolondító tsalmatok, beléndfü*; das Bilsenkraut Cels.

Hypallage, es, f. 1. Figura Rhetorica, i. e. ordo constructionis turbatus, v. gr. coelum stellis aptum, pro: coelum cui stellae aptae sunt.

Hypānis, is, m. 3. fluvius Sarmatiae, hodie: Bog vel Bug. Plin.

Hypăta, ae, f. 1. urbs Thessaliae.

Hypĕrbăsis, is, f. 2. idem quod Transgressio, Figura Gramm.

Hyperbăton, i, n. 2. Fig. Grammat. *a' szoknak által tétele*; die Versetzung der Wörter. v. gr. in duas divisam esse partes, loco: in duas partes etc. Quintil.

Hyperbŏle, es, Hyperbola, ae, f. 1. Fig. Rhetor. *nagyitása a' dolognak*; Hyperbel, Übertreibung einer Sache im Reden. Cic.

Hyperbŏlaeus, a, um, *nagyltott*; übertrieben. Vitruv.

Hyperbŏlĭcus, a, um, *nagyltott*; übertrieben. Sidon.

Hyperbŏrĕis, ōrum, m. pl. v. gr. populi, montes, Virg. *éjszaki, éjszaksarki*; übernördliche, mitternächtige.

Hyperbŏrĕus, a, um, *éjszaki*; mitternächtisch. Poët.

Hypercatalectĭcus, et Hypercatalectus, a, um, v. gr. versus, i. e. qui in fine una Syllaba excedit.

Hypĕrĭcon, et Hypericum, i, n. 2. *linka, tsengőfü*; Johanniskraut.

Hyperĭdes, is, fuit orator Atheniensis svavis et ingeniosus, Cic.

Hypĕrĭon, ŏnis, m. 3. *a' felettünk járó, az az: a' nap*; die Sonne. Ovid. 2) *a' nap attya*; Vater der Sonne.

Hypĕrĭónis, ĭdis, f. 3. i. e. aurora, Ovid. *a' nap leánya*; die Tochter der Sonne.

Hypĕrĭónius, a, um, scil. aestus, *a' nap heve*; die Sonnenhitze. Val. Flacc.

Hypermnestra, ae, et Hypermnestre, es, f. 1. una 50 filiarum Danai.

Hyphĕar, ātos, n. 2. *lép, madárfogó lép*; der Vogelleim, die Mistel.

Hyphen, Fig. Gramm. contractio vel conjunctio duarum vocum in unam vocem, v. gr. Ante malorum, Diomed.

Hypnōtĭcus, a, um, *álomhozó*; was den Schlaf bringt.

Hypŏcausis, is, f. 3. i. q. hypocaustum, Vitruv.

Hypŏcaustum, —on, i, n. 2. *szoba, melly alatt bolthajtás vált és alól fült*; ein Ort oder Zimmer, das von unten geheizt wurde. 2) *ferdőszoba*; ein Badezimmer Vitr.

Hypŏchoĕris, ĭdis, f. 3. *polyvahordó*; Ferkleinkraut. Plin.

Hypŏchondrĭa, ōrum, *vékony, az ember két vékonya*; die Seitenweiche, Hypochondrien. Theod. Prisc. 2) *lépkórság*; die Milzsucht. Gloss.

Hypŏchondrĭăcus, a, um, *lépkórságos, képzeltkórságos*; hypochondrisch, milzsüchtig, schwermüthig.

Hypŏchondrĭum, ĭi, n. 2. id. qu. Hypochondria.

Hypochysis, is, f. 3. *hdjog a' szemen*; der Staar am Auge. Plin.

Hypŏcrisis, is, f. 3. *szinmutatás, tettetés*; die Verstellung, Heucheley, Scheinheiligkeit.

Hypŏcrĭta, ae, vel —tes, ae, m. 1. *másokat majmoló, komédiás*; der andere nachahmt in Geberden, Worten ꝛc., Acteur, Schauspieler. 2) *szinmutató, képmutató*; ein Heuchler.

Hypodrŏmus, i, m. 2. *lugas, boltozatos sétálóhely*; ein bedeckter Ort zum Spatzieren. Plin.

Hypŏgēum, i, n. 2. *földalatt való áreg*; ein Ort oder Gewölbe unter der Erde. Vitr.

Digitized by Google

Hypōglossa, ae, f. 1. *nyelves péra, bájfű, nyaktsapfű*; Mäuſedorn, ein kleiner Strauch. (Ruscus hypoglossum L.) Plin.

Hypōmnēma, ătis, n. 3. *jegyzés, summás előadás*; Anmerkung, Aufſatz. Cic.

Hypōmochlĭum, ĭi, n. 2. *nekivető, t. i. az emelő alatt, emeltső*; die Unterlage unter dem Hebel. Vitruv.

Hypŏphthālmĭa, ae, f. 1. idem quod dolor oculi sub Tunica Cornea; *szemfájás*; der Augenſchmerz.

Hypŏpŏdĭum, ii, n. 2. *ládító, zsámoly*; ein Fußſchemmel. JCt.

Hypŏpyon, yi, n. 2. *a' tsípős nedvességnek megyülése, a' szemnek szaruhártyája alatt*; Sammlung des Eiters unter dem Hornhäutchen des Auges.

Hypŏstăsis, is, f. 3. *személyesség*; die Perſon oder Perſönlichkeit. Hieron.

Hypŏthēca, ae, f. 1. *zálog, a' mit valaki zálogúl ád, zálogjószág*; was man zum Pfande gibt, Pfand, Hypothek. Cic.

Hypŏthēco, āre, 1. *elzálogositni*; verſetzen, verpfänden. Gloss.

Hypŏthēcārĭus, a, um, *záloghoz tartozó*; zum Pfande gehörig. Hypothecarius creditor, *fekvő zálogra hitelező*; ein Pfandgläubiger, ein Gläubiger, der ſich ein Grundſtück hat verſchreiben laſſen. JCt.

Hypothenusa, v. hypotenusa, ae, f. 1. *az egyenes vagy negyedszegletü háromszegletben a' leghosszabb linea*; die längſte Linie in einem rechtwinkelichten Dreyecke.

Hypŏthesis, is, f. 3. *felvétel, feltétel, vélemény*; ein Satz, eine Meinung, die man zu einer Sache annimmt.

Hypŏthĕtĭce, Adv. *feltételesen, feltéve*; mit Bedingung.

Hypŏthĕtĭcus, a, um, *feltételes*; bedinglich.

Hypŏtypōsis, is, f. 3. Fig. Rhetor. *eleven előadás*; eine lebhafte Darſtellung, Schilderung.

Hypsōma, ătis, n. 3. *magasság*; die Höhe. Tertull.

Hyrcānĭa, ae, f. 1. regio Asiae minoris ad mare Caspium. Hinc: Hircanus, a, um, et Hircanius, a, um, v. gr. mare, etc. Plin.

Hyssōpītes, ae, m. v. gr. vinum, Colum. *izsópos bor*; Iſopwein.

Hyssōpus, i, f. Colum. et hyssopum, i, n. s. Cels. *izsóp*; der Iſop. Hyssopus officinalis L. *kerti izsóp*; der Gartenisop.

Hystaspes, is, pater Darii regis Persarum, unde Darius vulgo, Darius Hystaspis (scil. filius) nominatur.

Hystĕra, ae, f. 1. id. quod Uterus; *méh, anyaméh*; die Mutter, Bärmutter.

Hystĕrĭcus, a, um, *anyaméh körüli*; hyſteriſch, mit Mutterbeſchwerden behaftet. Martial.

Hystrix (Histrix), ĭcis, f. 3. *sül, sün, tüskésdisznó*; das Stachelthier. Hystrix Erinaceus; *süldisznó, tövises disznó*; der Igel. Hystrix cristata; *tarajos tüskésdisznó*; das Stachelſchwein.

I.

I, litera vocalis, quae interdum mutatur in U. e. g. Existumo, pro Existimo. Interdum etiam in O. ut: Olli, pro Illi. Virg.

I, Imperat. *menj, eredj*; gehe. Ab Eo.

Ia, ae, f. Nom. pr. filiae Atlantis.

Iacchus, i, m. cognomen Bacchi. Ovid.

Iăpĕtĭŏnĭdes, ae, m. filius Japeti, Ovid.

Iăpĕtus, i, unus Gigantum. Hor.

Iăpygĭus, a, um, *Apuliai vagy Calabriai*; Apuliſch oder Calabriſch.

Iăpyx, ygis, nom. pr. filii Daedali, qui in Apulia vel Calabriai consedit. 2) *Apuliai, Calabriai*; Apuliſch, Calabriſch. Virg.

Iarbas (Iarba), ae, m. 1. rex in Africa, Virg.

Iardănis, ĭdis, f. 3. filia Jardani, Ovid.

Iāsĭon, vide: Iasius.

Iāsis, ĭdis, f. 3. filia Jasi, i. e. Atalanta.

Iāsĭus, ĭi, rex Argonum, pater Atalantae.

Iāsĭus, a, um, i. e. Argivus. 2) ad ur-

Digitized by Google

bem Jasum vel Jassum pertinens, vel ex urbe Jaso, etc. Plin.

Iāson, ŏnis, m. 3. Aesonis, regis Thessaliae filius, qui a patruo suo Pelia, ad tollendum aureum vellus Colchidem missus est. 2) Pherarum Tyrannus in Thessalia, sui temporis omnium potentissimus.

Iāsŏnīdes, ae, m. filius Jasonis.

Iāsŏnius, a, um, i. e. Jasonem concernens.

Iaspidĕus, a, um, *jáspisnemű*; jaspisartig. Plin.

Iaspis, ĭdis, f. 3. *jáspis, drágakő*; Jaspis. Virg.

Iassus (Iāsus), i, urbs in Caria. Hinc: Jasius, a, um, v. gr. sinus, etc.

Iazyges, um, vide: Jasyx.

Iazygia, ae, f. 1. olim pars Valachiae et Transylvaniae. Ovid. 2) hodie est Districtus Privilegiatus in Hungaria. Geogr.

Iāzyx, ygis, plur. Iāzyges, um, m. pl. *Jász, Jászok*; die Jazyger. Olim populus Sarmatiae ad Danubium.

Iber vel Hiber, ĕris, m. 3. *Ebrókörnyéki lakos Spanyolországban*; ein Iberier in Spanien. 2) Iberi, populus Asiae ad Caucasum. Val. Flacc.

Ibĕrĭa vel Hibĕrĭa, ae, f. regio Hispaniae, hodie: Arragonia, 2) i. e. Hispania. Hor. 3) regio Asiae ad Caucasum. Plin.

Ibĕrĭācus, a, um, *Spanyolországi*; spanisch. Sil.

Ibĕrĭcus, a, um, idem. Horat.

Ibĕris, ĭdis, f. 3. *szirmanyúlt*; eine Pflanze, Art von Kresse. Plin.

Ibĕrus, vel Hibĕrus, i, m. fluvius Hispaniae, hodie: Ebro. 2) fluvius Asiae.

Ibĕrus vel Hibĕrus, a, um, *Spanyolországi*; spanisch.

Ibex, ĭcis, m. 3. *vadketske*; der Steinbock, die Gemse.

Ibi, Adv. *ott, ottan*; daselbst, da, dort. Cic. Ibi loci, i. e. in eo loco, Plin. 2) *abban*; darinnen.

Ibidem, Adv. *ugyan ott*; eben daselbst. Cic. 2) loco: in eadem re. Cic. 3) *tzibik, ibis, égyiptomi maddr*; der ägyptische Brachvogel, der Ibis.

Ibycus, i, nom. pr. poëtae lyrici Graeci.

Icăria, ae, f. insula in mari Aegaeo.

Icărĭōtis, ĭdis, f. filia Icarii, i. e. Penelope.

Icăris, idis, f. 3. Idem.

Icărĭus, ĭ, m. 2. filius Oebali, regis Lacedaemoniorum, Penelopes, uxoris Ulyssis pater. Ovid.

Icărĭus, a, um, *Icarust illető*; Icarisch, den Icarius betreffend. 2) mare Icarium, illa pars maris Aegaei, quae insulam Icariam circumdat. Ovid.

Icărus, i, filius Daedali, qui una cum patre e Creta fugiens, fretus alarum fiducia, cum altius evolasset, liquefacta cera in mare decidit.

Icas, ădis, f. 3. *a' huszadik szám, a' húsz*; die Zahl zwanzig. 2) *egy innepnap melly minden hónap tizedikén Epicúr tiszteletére tartatott*; ein Fest am zehnten Tage jedes Monaths, das dem Epicur zu Ehren gefeyert ward.

Iccirco, loco; Idcirco.

Ichneumon, ŏnis, m. 3. (Viverra I.) *égyiptomi petymeg*; der Mungo, die Pharaons-Maus. 2) *fürkész*; die Schlupfwespe, der Spinnenstecher.

Ichnographĭa, ae, f. 1. *lapraj, rajzkép*; der Entwurf, Grundriß. Vitruv.

Ichnūsa, ae, f. 1. hodie, Sardinia, insula in mari mediterraneo.

Ichthyocolla, ae, f. 1. *vizahójag*: der Fischleim, die Hausenblase. Cels.

Ichthyophăgi, ōrum, pl. *halevök, halal élők, (nép neve)*; Fischesser, Nahme gewisser Völker, die von Fischen leben. Plin.

Ico, ici, ictum, ĕre, 3. *ütni, megütni, tsapni, megtsapni, meghajítni, hajítdssal megütni*; schlagen, treffen, werfen. Fulmine ictus, Liv. vel, e coelo ictus, Cic. *megütötte a' menkő*; vom Blitze getroffen. Icere lapide, Plin. *kővel meghajítni*; mit einem Steine werfen. Icere colapho Plaut. *pofon tsapni v. vágni*; Ohrfeige geben. 2) Icere foedus, Cic. et Liv. *szövetséget kötni*; ein Bündniß machen. 3) Icere rete, Plaut. *megvetni a' hálót*; das Netz auswerfen. 4) *meghábortlni*; beunruhigen.

Icon, ŏnis, f. 3. *kép, festett kép*; ein Bild, Bildniß. Plin.

Icŏnĭcus, a, um, *festett, lefestett*; gemahlt, abgemahlt. Simulacrum iconicum, Svet. *természeti nagyságban festett kép*; ein Bild in Lebensgröße gemahlt.

Icŏnium, ii, n. 2. urbs Cappadociae. Cic.

Digitized by Google

Ictĕrius, ădis, f. 3. sc. gemma; *sárga drágakó*; ein gelber Edelſtein. Plin.

Ictĕricus, a, um, *sárgaságos, sárgaságban levó*; gelbſüchtig, mit der Gelbſucht behaftet. Juvenal.

Ictĭs, ĭdis, f. 3. *menyét neme*; eine Art Wieſel. Plin.

Ictus, us, m. 4. (ico); *ütés, tsapás*; der Hieb, Schlag. Fulminis ictus, Cic. *menyköltés, letütése a' menykének*; der Donnerſchlag. Ictus sanguinis, Med. *szélütés*; der Schlagfluß. Ictus novae calamitatis, Cic. *új szerentsétlenség, új tsapás*; ein neues Unglück. 2) *szúrás, döfés*; der Stich, Stoß. Ictus gladii vel gladiatorius, Cic, *kardszúrás*; Stich mit dem Degen. Ictus serpentis, Plin. *kígyóharapás v. mardás*; der Schlangenbiß. 3) v. gr. securis, Liv. *vágás*; der Hieb. 4) *hajitás, lövés*; der Wurf, Schuß. Sub ictu esse, Sen. *a' veszedelemnek kitétetve lenni*; in Gefahr ſeyn. Uno ictu, Tac. *egy hajitással, egyszerre*; mit einem Wurfe, mit einem Mahle. Uno ictu temporis, Gell. *egy szempillantásban*; in einem Augenblicke.

Ictus, a, um, *ütött, tsapott, vágott, szúrt, ért, p. o. lövés v. hajitás által*; geſchlagen, gehauen, geſtochen, getroffen, z. B. durch einen Schuß oder Wurf. 2) ictum caput, Hor. *borszéditette fö*; vom Rauſche eingenommen, nähmlich der Kopf. 3) Ictum foedus, Virg. *kötött szövetség*; ein gemachtes Bündniß.

Icuncula, ae, f. 1. Dim. *képetske*; ein Bildchen. Svet.

Ida, ae, vel Ide, es, f. 1. mons Phrygiae, Cybeles saccum. Virg. Ovid. 2) mons in insula Creta, ubi Jupiter educatus est, Ovid. Hinc: Idaeus, a, um, i. e. Idam montem concernens, v. ex monte Ida, etc.

Idaeus, a, um, vide: Ida.

Idaeus, i, m. 2. i. e. Trojanus. 2) Cretensis, Virg.

Idălĭa, ae, f. 1. i. q. Idalium, Virg. 2) i. e. Venus. Ovid.

Idălie, es, f. 1. i. q. Venus, Ovid.

Idălĭum, ĭi, n. 2. urbs in insula Cypro, Veneri sacra.

Idălĭus, ĭi, m. 2. mons in insula Cypro, Veneri sacer. Id.

Idălius, a, um, scil. urbs, terra, mons. Idalia volucris, Ovid. *galamb*; die Taube.

Idcirco vel Iccirco, Adv. et Conj. *azért, annakokáért*; darum, deßwegen. Cic. 2) *a' mennyiben*; in ſo fern. Cic

Idĕa, ae, f. 1. *kép, forma*; das Bild, die Geſtalt. 2) *képzet, megfogás, idea, gondolatkép*; die Vorſtellung, der Begriff, die Idee. Has rerum formas (scil. animo comprehensas, adpellat Plato ideas, Cic.) 3) *eredetiség, eredeti kép, képmuster, ideál*; das Original, Muſter, Ideal. Senec. 4) *gondolkozó tehetség, gondolkozhatóság*; das Vermögen zu denken. Macrob.

Idĕālis, e, 3. *képzelt, képzett*; in Gedanken vorgeſtellt.

Idem, ĕădem, idem, Genit. ejusdem, Dat. eidem, etc. *ugyan az, ugyan azon*; eben derſelbe. Eodem mecum patre genitus, Tac. Uno eodemque tempore, Cic. *ugyann azon időben*; in der nähmlichen Zeit. Semper est idem, Cic. *ö mindenkor ugyan az a' ki volt*; er bleibt was er lange geweſen iſt. Idem aetatis, Tac. *egy korú, egy korású*; eines Alters. 2) *hasonlóképpen, is*; ebenfalls, auch. Idem ego contendo, Cic. *én is azt állitom*; ich behaupte auch.

Identidem, Adv. *többször, többizben, gyakran*; zu wiederhohlten Mahlen, mehrmahls, oft. Cic.

Idĕo, Adv. *azért, annakokáért, tehát*; deßwegen, darum, daher. Cic.

Idĭographus, a, um, *tulajdon kezével irt*; mit eigener Hand geſchrieben. Gell.

Idĭōma, tis, n. 3. *tulajdonság*; die Eigenſchaft. 2) v. gr. lingvae; *különös tulajdonság, p. o. valamelly nyelvben*; eigene und beſondere Beſchaffenheit, z. B. in einer Sprache. 3) *nyelv*; eine Sprache. Idiomate hungarico; *magyarúl, magyar nyelven*; in ungriſcher Sprache. Gloss.

Idĭōta, ae, m. 1. *magános személy, minden hivatal nélkül*; eine Privatperſon, die kein Amt hat. Cic. 2) *együgyü, tudatlan, valamiben, tapasztalatlan*; ein Unverſtändiger, Ungelehrter, Ignorant. Cic.

Idĭōtismus, i, m, 2. *tulajdon szólláskód, szólláſformája valamelly nyelvben*; eine eigentliche Redensart. Sen.

Idmon, ōnis, pater Arachnes. Ovid.

Idōlēum, vel īum, ĭi, n. 2. *bálványimádó hely, v. templom*, Ort oder

Tempel wo ein Götzenbild verehrt wird. Hieron.

Idōlĭcus, a, um, *bálványokat illetŏ*; Götzenbilder betreffend. Tertull.

Idōlŏlātres, vel —tra, ae, m. *bálványimádó, bálványozó*; ein Götzendiener. Tertull.

Idōlŏlātrĭa, ae, f. 1. *bálványimádás, bálványozás*; Götzendienst. Tertull.

Idōlŏthytum, i, n. 2. *bálványnak áldozás*; Götzenopfer. Tert.

Idōlum, i, n. 2. *kép, forma*; ein Bild, eine Gestalt. 2) *tünemény, késértet*; eine Erscheinung, ein Gespenst. 3) *bálványkép*; ein Götzenbild. Tert.

Idōmĕnĕus, či, čos, m. 2. filius Deucalionis, rex in insula Cretae.

Idōnĕe, Adv. *alkalmatosan, illŏmódon*; geschickt, passend. Cic. 2) *eléggé, elegendóképpen*; hinlänglich.

Idōnĕus, a, um, v. gr. tempus, locus, Cic. *alkalmatos, jó valamire*; geschickt, passend, tauglich, bequem zu etwas. 2) *méltó*; würdig. Idoneus est, qui impetret, Cic. 3) *ügyes, alkalmatos, p. o. ember valamire*; tüchtig, tauglich. 4) *szavahihetŏ*; glaubwürdig. Idoneus auctor. Cic.

Ĭdos, eos, n. *kép, forma*; das Bild, die Gestalt. Senec.

Idūmae, es, et Idūmaea, ae, f. 1. regio Palaestinae. *Édomiták földje*; die Landschaft der Idumäer. Hinc: Idumaeus, a, um. *Édomita, szentföldi*; Idumäisch, Palästinisch. Virg.

Ĭduo, āre, 1. in lingva Hetrusca, i. q. dividere.

Idus, ŭum, ĭbus, f. 4. *a' Római Kalenddriom szerént így nevezteteti Mártzius, Május, Július és Októbernek 15 dik, a' többi hónapoknak pedig a' 13-dik napja, 's ott kezdve minden hónapban nyoltz* Idus *volt*; der funfzehnte Tag im März, May, Julius und October, in den übrigen Monathen der dreyzehnte. Cic.

Idyllĭum, ĭi, n. 2. *pásztori versezet, vagy más rövid költemény*; ein kurzes Gedicht, insbesondere Hirtengedicht, Idyll.

Ĭgĭtur, Conj. *azért, annakokáért*; darum, deßwegen. 2) *tehát*; nun. Quid igitur nunc faciam? Ter. 3) *végre, végtére*; endlich. Sall.

Ignarius, a, um, id. qu. Igniarius.

Ignārŭris, e, *tudatlan*; unwissend. Plaut.

Ignārus, a, um, cum Genit. alicujus rei, Cic. *a' ki nem tud valamit vagy valamihez, tudatlan valamiben*; unwissend, unbekannt mit etwas. Ignarus docendi Quint. *nem tud tanítni, nem tudja, hogy kell tanítani*; der nicht weiß wie man lehren soll. 2) *esmeretlen. tudva nem lévŏ*; unbekannt, unbewohnt. Ovid.

Ignāve, Adv. *tunyán, restül*; faul, träg. Comp. ignavius. Virg.

Ignāvesco, ĕre, 3. *eltunyúlni, elrestülni*; träg werden. Tertull.

Ignāvĭa, ae, f. 1. *tunyaság, restség, lomhaság*; die Trägheit, Faulheit, Zaghaftigkeit. 2) ignavia odoris, Plin. *gyenge szag*; ein schwacher Geruch.

Ignāvĭo, āre, 1. *eltunyúltni, resté, lomhává tenni*; träg, muthlos machen. Acc.

Ignāvĭo, ōnis, m. 3. *heverŏ, tunya, rest, korhely*; ein Faulenzer. Gell.

Ignāvĭtas, ātis, f. 3. *lomhaság, restség, tunyaság*; die Faulheit, Trägheit.

Ignāvĭter, Adv. *restül, tunyául*, faul, träg.

Ignāvus, a, um, *tunya, lomha, rest*; faul, träg, unbetriebsam. Ignavum pecus, Virg. *rest állat*; träges Thier. 2) v. gr. miles, Cic. *bátortalan, félénk*; muthlos, feig. 3) v. gr. aestus, Ovid. dolor, Plin. *bádgyasztó*; träg machend.

Igněfactus, a, um, Particip. *megtüzesitett, tüzes*; glühend gemacht. Prisc.

Ignĕŏlus, a, um (Dimin. ab igneus); *tüzes, tüzesetske*; feurig. Prud.

Ignes, ĭum, m. plur. *tüzijátek*; das Feuerwerk. 2) *tsillagzat*; das Gestirn. Hor.

Ignesco, ĕre, 3. *tüzesedni, megtüzesedni*; zu Feuer werden, feurig werden. Cic. 2) *meggyúladni, égni, fellobbanni, mint a' harag*; glühen, heftig werden, entbrennen. Ignescit ira, Virg. amor, Colum.

Igněus, a, um, *tüzes*; feurig. Sidera ignea, Cic. 2) *megtüzesedett, tüzes*; glühend, feurig. 3) Trop. *tüzszínü, tüzes*; feuerfarbig, glühend, hell glänzend. Color igneus, Plin. 4) *égetŏ, heves*; feurig, glühend, hitzig. Furor igneus. Ovid.

Digitized by Google

Ignitārium, ĭi, n. 2. *kiültöszerszám, tűzütő szerszám*; das Feuerzeug. Plin. 2) *taplo*; der Zunder.

Ignicŏlŏr, ōris, o. et Ignicolorus, a, um, *tűzszinű, tűzes szinű*; feuerfarbig, feurig. Nubes ignicolores.

Ignicŏmans, i. q. ignicomus, Avien.

Ignicŏmus, a, um, v. gr. leo, sol, Apul. *tűzesszörű, tűzesszinű*; feurige Haare habend, feurig.

Ignicŭlus, i, m. 2. *kis tűz, tűzetske*; ein Feuerchen, kleines Feuer. Plin. 2) v. gr. desiderii, Cic. *hevesség*; die Heftigkeit. 3) Trop. v. gr. virtutum, Cic. *szikrája, első kezdete valaminek*; der Funken, der erste Anfang. 4) *fény, fényesség, p. o. a' drágakövek tsillámló fényessége*; der Schimmer, z. B. eines Edelsteins.

Ignifer, a, um, *égő*; brennend. Lucr.

Ignifluus, a, um, *lángoló, tüzelő*; Feuer von sich gebend. Cavernae ignifluae. Claud.

Ignigĕna, ae, m. 1. (ignis et gigno); *tűztől született*; vom Feuer geboren. 2) cognom. Bacchi. Ovid.

Ignigĕnus, a, um, *tűzdmasztó*; Feuer erregend. Apul. 2) id. qu. Inigena.

Ignio, īre, 4. *megtüzesitni*; feurig, glühend machen Prud.

Ignipes, ĕdis, o. 3. Adj. *tüzeslábú, tüzlábú*; feuerfüßig, feurige Füße habend. Ovid.

Ignipŏtens, tis, *tűzön uralkodó, tűzzel parantsoló*; mächtig durchs Feuer, Beherrscher des Feuers. v. gr. deus, Virg. i. e. Vulcanus.

Ignis, is, m. 3. *tűz*; das Feuer, eigentlich. Ignem concipere, Cic. comprehendere, Caes. *meggyúladni*; Feuer fangen. Ignem facere, Cic. accendere, Virg. suscitare. Virg. *tüzet rakni, tüzet gerjeszteni, vagy tsindlni, felfújni a' tüzet*; Feuer machen, erwecken, aufblasen. Ignem elicere, Cic. *kiütni*; Feuer ausschlagen. Ignem subjicere, Cic. *tüzet kaparni alá, ingerleni valamire*; Feuer zuschüren, anhetzen. 2) *tűz, tűzesség, hevesség*; das Feuer, die Hitze. Ignis sacer, Cels. *orbántz, Sz. Antal tüze*; der Rothlauf, Antonius Feuer. 3) *szeretet, tüzes, v. forró szeretet*; die Liebe, Feuer der Liebe. Ignis ei in medullis ardet, Catull. *nagyon szerelmes*; er ist verliebt. 4) ignis fatuus; *lidértz*; ein Irrlicht, Irrwisch. Ignis Graecus; *olthatatlan tüz, melly a' viz közt is ég*; ein Feuer, das auch im Wasser brannte, welches die Griechen erfunden haben.

Ignispĭcium, ĭi, n. 2. *tűzbőljövendölés*; Weissagung aus dem Feuer. Plin.

Ignitabŭlum, i, n. 2. *kiütőszerszám*; das Feuerzeug. Solin.

Ignitŭlus, a, um, *tüzesetske*; etwas feurig. Tert.

Ignītus, a, um, *megtüzesitett*; feurig oder glühend gemacht 2) *tüzes, heves*; feurig, hitzig.

Ignivŏmus, a, um, *tüzokádó*; Feuer speyend. Lact.

Ignōbĭlis, e, v. gr. homo, Cic. *esmeretlen, nem nevezetes*; unbekannt, unberühmt. Ignobilius vinum, Plin. *nem igen jó bor, selejtes bor*; geringer Wein. 2) *alatsony származású, nem nemes*; von niederer Geburt, unedel. Ignobili loco natus, Cic. i. e. familia, v. genere. 3) *rossz, tsekély, hitvány, alávaló*; schlecht, gering. Comp. ignobilior. Superl. ignobilissimus. Plin.

Ignōbĭlĭtas, ātis, f. 3. v. gr. generis, Cic. *alatsony származás*; die Niedrigkeit der Geburt oder des Geschlechts. Sall. 2) v. gr. vini, Colum. *selejtesség*; die Geringfügigkeit, geringe Beschaffenheit.

Ignōbĭlĭter, Adv. *tsekélyűl, rosszúl*; gering, schlecht. 2) *nemteleníl*; unedel, auf eine unedle Art. Eutr.

Ignōmĭnia, ae, f. 1. *gyaldzat*; die Schande, Unehre. Ignominia aliquem adficere, vel notare, Cic. *valakit gyalázattal illetni, gyalázni*; einem Schimpf anthun, einen beschimpfen. Ignominiae est, Plin. *gyalázatjdra van, vagy válik*; es ist schimpflich.

Ignōmĭnĭōse, Adv. *gyaldzattal*; mit Schimpf, schimpflich.

Ignōmĭnĭōsus, a, um, *gyalázatos, gyaldzatjdra való*; schimpflich, voll Schimpf und Schande. Comp. ignominiosior. Sup. ignominiosissimus. Tert.

Ignōrābĭlis, e (ignoro); *nem tudkató*; unbekannt. Cic. ignorabilius, Gell.

Ignorābĭlĭter, Adv. *nem tudvá*; auf unbekannte Art. Apul.

Ignōranter, Adv. *tudatlanúl, tudatlan módon*; unwissend. Cypr.

Digitized by Google

Ignōrantĭa, ae, f. 1. *tudatlanság*; Unwiſſenheit, Unkunde. Ignorantia literarum, Cic. *jdratlanság a' tudományokban*; die Unerfahrenheit in den Wiſſenſchaften.

Ignōrātio, ōnis, f. 3. v. gr. rerum Cic. *nem tudása valaminek*; die Unkunde. Cic.

Ignoratus, a, um, *esmeretlen, tudva nem lévő*; unbekannt, was man nicht weiß oder kennt. Hor.

Ignōro, āvi, ātum, āre, 1. *nem tudni valamit, jdratlan vagy tudatlan lenni valamiben*; nicht wiſſen, nicht kennen, keine Kenntniß von etwas haben. Parens ignoratur, Ter. Id vos ignorare nolui, Nep. *nem akartam tőletek v. előttetek eltitkolni*; ich wollte es euch nicht verhehlen. Non ignoro, Cic. *jól tudom*; ich weiß wohl. 2) v. gr. aliquem, Plaut. *nem esmerni, nem akarni esmerni, vagy megesmerni, elesmerni*; nicht kennen, nicht kennen wollen, mißkennen, verkennen.

Ignoscens, tis, o 3. v. gr. animus; *megengedésre hajló, engedelmes*; zur Verzeihung geneigt Ter.

Ignoscentĭa, ae, f. 1. *megengedés, megengedő indúlat, botsánat*; Verzeihung. Gell.

Ignoscibĭlis, e, *megbotsátható, megengedhető*; verzeihlich. Gell.

Ignōsco, nōvi, nōtum, noscĕre, 3. *valamit nem tudni, vagy tudni nem akarni*; etwas nicht wiſſen oder nicht wiſſen wollen. Quint. 2) v. gr. alicui aliquid, Cic. *megengedni, meghotsátni valakinek, p. o. ha hibázott vagy vétett*; verzeihen, vergeben. Ignotum est, Impers. *el van felejtve*; es iſt verziehen. Ter.

Ignōtūrus (Ignosciturus), a, um, *a' ki meg fog botsátni, vagy engedni*; einer der verzeihen wird. Cic.

Ignōtus, a, um, *esmeretlen*; unbekannt. Comp. ignotior. Sup. ignotissimus. 2) *tudatlan, tapasztalatlan valamiben*; unwiſſend, unerfahren worin.

Igŭvĭum, ii, n. urbs Umbriae. Caes.

Ĭle, is, n. in plur. usitatior: Ilia, ōrum, et ĭum, *bél, belek*; das Gedärm, Eingeweide, die Därme. Hor.

Ĭlĕos, vel —us, i, m. 2. *bélkőszvény, bélgörcs*; die Darmgicht. Plin.

Ĭlerda, ae, f. 1. urbs Hispaniae, hodie Lerida. Hor.

Ĭlĕum, ei, n. 2, scil. Intestinum; *tekergőbél*; der krumme Darm.

Ĭlex, ĭcis, f. 3. *magyal*; eine Art Eiche, etwa Steheiche. Virg. 2) loco: Quercus, i. *tölgyfa*; eine Eiche.

Ĭlĭa, ae, f. 1. alias: Rhea; Nom. pr. matris Romuli et Remi. Virg.

Ĭlĭăcus, a, um, *Trójai*; Trojaniſch, Troja betreffend.

Ĭlĭades, ae, m. *Trójai ember vagy lakos*; ein Trojaner. Ovid. 2) i. e. Iliae posteri, nempe: Romulus et Remus.

Ĭlĭas, ădis, f. 3. *Trójai, p. o. aszszony*; Trojaniſch, in oder aus Troja, dahin gehörig, z. B. eine Trojanerinn. 2) sc. musa; *egy vitézi versezet neve, mellyet Homerus irt Trója veszedelméről*; ein Heldengedicht des Homers, von der Zerſtörung der Stadt Troja. 3) Ilias malorum; *ezer veszély*; eine Menge Unglücks.

Ĭlĭcet, vel Illĭcet loco: ire licet; *menj! menjünk, menjetek! lehet menni!* geh! wir wollen gehen, gehet; man kann gehen, u. ſ. w. 2) *már hijjába! már meg van! késő már!* es iſt umſonſt! es iſt vorbey! es iſt zu ſpät! Plaut. 3) *óh fájdalom!* leider! Virg. Plaut. 4) *tüstént, azonnal*; alsbald, ſogleich. Virg.

Ĭlĭcētum, i, n. 2. (ilex); *magyalos erdő*; ein Eichenwald. Martial.

Ĭlĭcĕus, a, um, *magyalból való, magyalfa*; aus oder von Steheichen. Stat.

Ĭlĭensis, e, *Trójai*; Trojaniſch. Suet. 2) Ilienses, Liv. incolae urbis Ilium, in Sardinia.

Ĭligněus, a, um, i. q. iliceus, Colum.

Ĭlignus, a, um, *magyalfa, magyalfából való*; aus Steheichen oder Eichenholz. Terent.

Ĭlĭon, vel Ĭlĭum, ii, n. 2. *Trója városa*; die Stadt Troja. Virg. Liv. Not. Ilion alta, Ovid. sc. urbs: in Nominat. Ilios, habet Horat. et Ovid. 2) urbs Macedoniae; et quondam Sardiniae.

Ĭlĭŏna, ae, et Ĭlĭŏne, es, f. 1. filia regis Priami natu maxima, uxor Polymnestoris regis Thraciae. Virg. 2) i. e. Hecuba. Cic.

Ĭlĭŏnēus, ei, m. 2. Nom. propr. Trojani cujusdam, Virg.

Ĭlĭos, i, vide: Ilion.

Ĭlĭōsus, a, um, *bélgörtsben szenvedő*;

Digitized by Google

krank an den Gedärmen, darmgichtig. Plin.

Ilithyia, ae, f. 1. Juno Lucina, dea parturientium, Hor.

Ilium. id. qu. Ilion.

Illus, a, um, *Trójai*; Trojanisch. Virg. Illi; *a' Trójaiak*; die Trojaner. Plaut.

Illa (Abl. ab: ille, a, ud), 2) Adverbial. scil. via, vel ratione; *az által, úgy*; dadurch. Tac. 3) *ott*; daselbst, dort. Plaut. 4) *oda*; dorthin. Tacit.

Illăbĕfactus, a, um, *épen vagy épségben maradt, ép, romlatlan*; unerschüttert, nicht wankend gemacht. Ovid.

Illăbor, psus sum, lăbi, Dep. 3. *beléesni*; hineinfallen. 2) v. gr. mari; *beléfolyni, belészakadni*; hineinfließen. 3) *összeomlani, leszakadni 's bédűlni*; einstürzen, zusammen oder herab stürzen. Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae, Hor. 4) illabi in animum, ad animum, animum, vel animo, Cic. Virg. *eszébe jutni*; einem einfallen, ins Herz kommen.

Illăbōrātus, a, um, v. gr. terra. Senec. *nem mivelt, miveletlen*; unbearbeitet.

Illăbōro, āre, 1. *dolgozni, munkálódni valamin, v. valamiben*; arbeiten in oder an etwas. Tac.

Illac, Adv. *ott, amott*; da, dort. 2) *amoda, amarra, oda*; dorthin, dahin. Ovid.

Illăcĕrābilis, e, *élszakaszthatatlan*; unzerreißlich. Sil.

Illăcessītus, a, um, *nem bántott, nem ingerlett, ingerletlen*; ungereizt, unangefochten, unangefallen, Tac.

Illăcrymābilis, e, *meg nem siratott*; unbeweint. Horat. 2) *sirdssal nem hajtható, megkérlelhetetlen*; durch Thränen nicht zu bewegen, unerbittlich. Hor.

Illăcrymo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. malis, Ovid. errori; *sirni valamin, megsiratni valamit*; weinen, bey oder über etwas, beweinen. 2) Trop. *izzadni, tsepegni*; schwitzen, träufeln. Virg.

Illăcrymor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. morti, Cic. mortem, Just. *siratni, megsiratni*; weinen bey oder über etwas, beweinen.

Illaesibilis, e, *megsérthetetlen*; unverletzlich. Lactant.

Illaesus, a, um, *meg nem sértett*; unverletzt. Ovid. Plin.

Illaetābilis, e, *szomorú, kedvetlen*; betrübt, unerfreulich, unangenehm. Virg.

Illaevigātus, a, um, *síkárlatlan*; nicht glatt gemacht.

Illapsus, us, m. 4. (illabor), *béesés, bérohanás*; das Hineinfallen. 2) *béfolyás, beszakadás, p. o. a' tengerbe*; das Hineinfließen. Colum.

Illapsus, a, um, *béesett, bérohant*; eingefallen, eingedrungen. Illapsus in medios hostes, Virg.

Illaquĕātus, a, um, Adj. *szabadon lévő, meg nem köttetett, vagy nem hurkolt*; nicht verstrickt, nicht gefangen. Fest. 2) Particip. ab Illaqueo; *megkötteték, megkötve*; gebunden, gefesselt. Fest.

Illăquĕo, āvi, ātum, āre, 1. *tőrbe, v. hurokba keritni*; verstricken, Prud. v. gr. aliquem periculis, Cic *veszedelembe keverni*; einem viel Uebel zuziehen.

Illargĭo, īre, 1. q. largior, Cato.

Illārĭdo, āre, 1. *megspékelni, t. i. szalonnával*; spicken, bespicken. Apic.

Illātĕbra, ae, f. 1. *ellyan tárhely, a' hol el nem lehet bújni*; Ort, wo man sich nicht verstecken kann. Plaut.

Illātĕbro, āre, 1. *elbujtatni*; in Schlupfwinkel verbergen, verstecken. Se se illatebrare, *elbujni*; sich verstecken.

Illātĕnus, illa tenus, Adv. *a' mennyiben*; in so fern. Apul.

Illātĭo, ōnis, f. 3. (infero) *bévitel, béemelés, bévivés*; das Hineintragen, Hineinbringen. 2) *béfejezés, bérekesztés*; der Schluß die Conclusion. Apul. 3) *elkövetése, véghezvitele valami rossznak*; das Anthun, Verursachen, die Zufügung.

Illātīvus, a, um, *bézáró, bérekesztő*; schließend. Apul.

Illātro, āre, 1. *megugatni*; anbellen. 2) *ugatni*; bellen. Sil.

Illātus, a, um, (infero) *szerzett, okozott, elkövetett*; angethan, verursacht, zugefügt. 2) *bévitt*; hineingebracht.

Illaudābilis, e, *nem ditséretes*; unlöblich. Stat.

Illaudandus, a, um, *nem ditsérendő, a' mit nem lehet vagy nem kell ditsérni*; unlöblich. Tertull.

Illaudātus, a, um, *nem ditsért, ditsé*

Digitized by Google

retlen; nicht gelobt, ungelobt. Plin. 2) *nem ditséretes*; nicht lobenswerth, unlöblich. Virg.

Illautus, a, um, *mosatlan*; ungewaschen. Plaut.

Ille, a, ud, Genit. illius, (illae in Genit. et Dat Obsolet.) Pron. demonstr. *az, ugyan az, ő*; derselbe, dieselbe, dasselbe, oder er, sie, es. Cic. Ex illo, sc. tempore, *azólta, azon idő ólta*; seit der Zeit, seit dem. Virg. et Ovid: Ex illo, quo, etc. Ovid. *azólta, hogy*; seit. 2) *amaz, az*; jener, jene, jenes; v. gr. hic, — ille; *ez, — amaz*; dieser, — jener. 3) v. gr. ille Alexander; *az az esmeretes Sándor*; jener Alexander, der bekannte Alexander. 4) ille ipse, Cic. *ő maga*; er selbst.

Illeco, Illace, Pron. demonstr. loco: ille, illa. Cic.

Illĕcĕbra, ae, f. 1. *magához édesgető tsalogató ételek, tsalétek*; alles was zu etwas lockt, die Lockspeise, Kirrung. 2) *tsalogató eszköz, tsalogatás, édesgetés*; eine anlockende Sache, die Anreitzung, Anlockung. Maxima est illecebra peccandi, impunitatis spes. Cic. Illecebris voluptatis excitari, Cic. 3) *meglégzés*; die Zauberey, Beheyung.

Illĕcĕbro, āre, 1. *magához édesgetni*; anlocken, locken. Augustin.

Illĕcĕbrōse, Adv. *édesgetve, tsábitva*; lockend, verführend. Plaut.

Illĕcĕbrōsus, a, um, *tsalogató, édesgető, tsábító*; voll Lockungen, verführerisch. Prud.

Illectāmentum, i, n. 2. *édesgetés, édesgető eszköz*; das Anlockungsmittel, die Anlockung. Apul.

Illectātio, ōnis, f. 3. (illecto) Idem. Gell.

Illecto, āre, 1. *magához édesgetni*; anlocken. Tertull.

Illectus, a, um, Particip. ab Illicio, *magához édesgetett*; angereitzt, angelockt 2) loco: non lectus, *nem olvasott, olvasatlan*; ungelesen.

Illectus, us, m. 4. (illicio), *edesgetés, tsalogatás*; die Lockung, Anlockung. Plaut.

Illĕgālis, e, 3. Adj. *törvénytelen, nem törvényes*; ungesetzlich, dem Gesetze nicht gemäß. JCt.

Illĕgĭtimus, a, um, *törvénytelen*; ungesetzmäßig, unrechtmäßig.

Illĕmet, ămet, udmet, loco: ille, illa, etc., Cic.

Illĕpĭde, Adv. *kedvesség nélkül, ízetlenül*; nicht artig, nicht fein, nicht manierlich. Hor.

Illĕpĭdus, a, um, (in et lepidus) *kedvességtelen, ízetlen, p. o. a' maga viseletében, beszédében*; nicht artig, nicht gefällig, nicht manierlich, nicht angenehm, z. B. in Sitten, im Reden ꝛc.

Illex, Gen. ĭcis, (ab illicio) v. gr. oculi, Apul. *édesgető, magához vonó vagy tsalogató*; lockend, anlockend. 2) Illex, Genit. egis, (ab: in et lex) *törvénytelen, törvény nélkül való*; gesetzlos, ohne Gesetz lebend.

Illi, loco: Illic, v. ibi, Terent.

Illĭbātus, a, um, *ép, épségben lévő*; unversehrt, unverletzt. Cic. *meg nem bántott, meg nem sértett*; unbeschädigt, unverletzt. Virginitas illibata, Val. Max.

Illĭbĕrālis, e. 3. *alatsony gondolkozású, nemtelen tselekedetekre vetemedő*; unedel denkend oder handelnd. 2) *alatsony, alávaló, nemtelen, embertelen, illetlen*; unedel, niederträchtig, unanständig. 3) *zsobrák, zsugori*; zu karg, kuickerig.

Illĭbĕrālĭtas, ātis, f. 3. *alatsonyság, nemtelenség, aldvalóság, embertelenség*; das unedle, niederträchtige Betragen, Unhöflichkeit. 2) *zsugorisdg, zsobráksdg*; die Kargheit, Filzigkeit.

Illĭbĕrālĭter, Adv. *embertelenül, nemtelen módon*; unedel, auf unedle niedrige Art. Terent.

Illĭbĕris, e, *gyermektelen*; kinderlos. Tertull.

Illic, Adv. *ott, ottan*; dort, da, daselbst. 2) *akkor, azután*; dann, dare auf. 3) Pronom. Illic, illaec, illoc, (ille hic) *ez*; dieser, diese, dieses

Illicentĭōsus, a, um, *illetlen, feslett*; ungebührlich, ausgelassen. Apul.

Illicibĭlis, e, *édesgető, tsalogató*; lockend, anlockend, verführerisch. Lactant.

Illĭcĭo, lexi, lectum, ĕre, 3. *magához édesgetni, tsalogatni, hitegetni*; locken, anlocken, herbey oder an sich ziehen. 2) *megejteni, megszedni, valamire rdvenni*; verführen, betrügen.

Illĭcĭte, Adv. *tilalmas vagy tiltott módon*; auf unerlaubte Art. Pan-

Digitized by Google

dect. 2) *tsalogatva, édesgetve*; lockend, anlockend, herbey rufend. Varr.

Illĭcĭtus, a, um, *tilalmas, tiltott, nem szabad*; unerlaubt. Cic.

Illĭcium, ii, n. 2. *hitegetés, édesgetés, édesgető eszköz*; die Anlockung, das Anlockungsmittel. Varr. 2) *a' népnek összvehivása*; Zuſammenberufung des Volks. Varr.

Illĭco, Adv. *azonnal, tüstént, egyben, mindjárt*; auf der Stelle, alsbald, ſogleich, augenblicklich. Cic.

Illĭdo, si, sum, dĕre, 3. v. gr. caput foribus, Svet. *hozzátsapni, belétsapni, belé, vagy hozzátsapni valamihez, ütni, tsapni, v. megütni valamibe*; anſchlagen, anſtoßen, oder wohin ſchlagen, ſtoßen. Fluctus illiduntur in littus, Quint.

Illĭgātus, a, um, *megkötött, összvekötött*; verbunden, verknüpft. 2) illigatus peste, Cic. *pestises*; mit der Peſt behaftet. 3) illigatus alicui amicitia, Liv. *barátsdg által valakihez köttetett, v. leköteleztetett*; einem mit Freundſchaft zugethan.

Illĭgātio, ōnis, ſ. 3. *megkötés, hozzákötés, összvekötés*; die Anbindung, Verknüpfung.

Illĭgo, āvi, ātum, āre, 1. *megkötni, hozzákötni*; anbinden, anknüpfen. Illigare manus post tergum, Liv. *a' kezeit hátra kötni*; die Hände auf den Rücken binden. 2) v. gr. sententiam verbis, Cic. *összvekötni, egyesitni*; verbinden. 3) bello illigari, Liv. *hadba keveredni*; in einen Krieg verwickelt werden.

Illĭmis, e, *iszaptalan, tiszta, p. o. fenekű vis*; ohne Schlamm. Ovid.

Illinc, *onnan, amonnan*; von dort. Hinc illinc: *mindenfelől*; von allen Seiten her.

Illĭnĭmentum, i, n. 2. *kenöts*; eine Salbe. Coel. Aur.

Illĭnĭo, īvi, īre, 4. i. q. illino.

Illino, lēvi, lĭtum, lĭnĕre, 3. aliquid alicui rei, Hor. *rákenni valamire, békenni valamivel valamit*; aufſchmieren, darauf ſchmieren, ſchmieren über etwas. 2) aliquid re, Curt. *elkenni, elkeverni*; beſchmieren.

Illĭquĭbĭlis, e, Adject. *belé olvasztható, vagy önthető, p. o. tzin és egyéb valamibe*; was ſich in etwas gießen oder ſchmelzen läßt. 2) *olvaszthatatlan, nem olvadó*; was ſich nicht zerſchmelzen läßt.

Illĭquĕfăcio, fēci, factum, fĕcere, 3. *belé olvasztani, valamiben elolvasztani*; einſchmelzen, oder in etwas zerlaſſen. Cic.

Illĭquĕfactus, a, um, *olvasztott, megolvasztott*; geſchmolzen, flüſſig gemacht, flüſſig. Cic.

Illīsĭo, ōnis, ſ. 3. (illido), *belétődés, megtődés*; das Anſchlagen, Anſtoßen. Hieron.

Illīsus, a, um, *belétődött*; angeſchlagen. Virg.

Illīsus, us, m. 4. i. q. illisio. Plin.

Illĭtĕrātus, a, um, *nem tanúlt, deáktalan, a' ki sem olvasni sem irni nem tud*; der weder ſchreiben noch leſen kann. 2) *tudatlan*; ungelehrt, unwiſſend. 3) *irásba nem tett*; nicht ſchriftlich verfaßt. Gell.

Illĭtus, a, um, *békent, megkent*; beſchmiert, beſalbt.

Illĭtus, us, m. 4. (illino), *békenés, megkenés, rákenés*; das Aufſchmieren, Beſchmieren. Plin.

Illiusmŏdi, v. illius modi, *ollyan, ollyanféle*; von ſolcher Art, ſolcher, ſolche, ſolches. Cic.

Illo, Adv. *oda, amoda*; da hin, dort hin. Cic.

Illoc, Ablat. ab: illic. 2) Adv. *oda*; dahin. Ter.

Illŏcābĭlis, e, 3. *bérbe ki nem adható*; unvermiethbar. 2) v. gr. virgo, Plaut. *férjhez nem adható*; die keinen Mann bekommen kann.

Illorsum, Adv. *oda, arrafelé*; dorthin, dahin, dorthinwärts, hinwärts. Cato.

Illōtus, a, um, *mosatlan, tisztátalan, nem tiszta*; ungewaſchen, ungereinigt, unrein. Hor. 2) *mosdatlan*; der ſich nicht gewaſchen hat.

Illūbrĭco, āre, 1. *sikossá, tsúszóssá tenni*, ſchlüpfrig machen. Apul.

Illuc, Adv. *oda, amoda*; dort hin, da hin. 2) illuc, pro: illud, Plaut.

Illūcĕo, xi, ēre, 2. *világitni, világoskodni valamivel, valami mellett*; zu oder bey etwas leuchten.

Illūcesco, luxi, escĕre, 3. *megvilágosodni, világos lenni*; hell werden, licht werden, ſein Licht zeigen, anfangen zu ſcheinen. Dies illucescit, Cic. *virrad*; der Tag bricht an. Dies illuxit, Cic. *megvirradt*; es iſt Tag. Illucesceret aliquando dies, Cic. *eljön meg valaha az a' nap*; es wird endlich der Tag einmahl kommen.

Illuctor, āri, Dep. 1. *valamivel küsz-*

Digitized by Google

ködni, *küszdeni*, *tusakodni*; ringen, mit etwas kämpfen. Stat.

Illūdium, ii, n. 2. *tréfajáték*, *vakitás*; Spielwerk, Blendwerk. Tertull.

Illūdo, si, sum, ĕre, 3. v. gr. chartis, Hor. rebus humanis, Hor. *játszani*, *tréfálni*, *tréfálódni valamivel*; bey oder mit etwas ſcherzen, ſpielen, ſeinen Scherz, ſein Spiel mit etwas haben. 2) v. gr. alicui, Virg. aliquem, Ter. *valakiből tréfát vagy tsúfot űzni*, *valakit kitsúfolni*; einen verſpotten, ſpotten, zum Beſten haben, 3) alicui et aliquem, Cic. *megtsalni*, *rászedni valakit*; einen betrügen, hintergehen. 4) *megvetni*, *megutálni*; verachten. Hoc merito illudi potest. Cic.

Illūmĭnāte, Adv. v. gr. loqui, Cic. *világosan*; erleuchtet, lichtvoll, deutlich, z. B. reden. Cic.

Illūmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *megvilágositás*; die Erleuchtung. Tertull.

Illūmĭnātor, ōris, m. 3. *megvilágositó*; der Erleuchter. Tertull.

Illūmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *megvilágositni*; erleuchten, hell, licht machen. Luna illuminata a sole, Cic. 2) Trop. v. gr. orationem, Cic. *megvilágositni*, *világosan*, *értelmesen előadni*, *megmagyarázni*; erleuchten, aufhellen, ins Licht ſetzen, deutlich machen.

Illūmĭnus, a, um. *világosság*, *v. fény nélkül való*, *homályos*, *setét*; ohne Schein, ohne Licht, dunkel, finſter.

Illunc. i. e. illum.

Illūnis, e, e. gr. nox, Plin. Ep. *holdvilág*, *nélkül való*, *mikor a' hold nem világit*; ohne Mondſchein, finſter.

Illūnus, a, um, i. q. illunis, Apul.

Illŭo, ĕre, 3. i. q. Alluo, v. Adluo, *mosni*, *megmosni*, *megnedvesitni*; waſchen, benetzen. 2) *rádfolyni*, *mosni*, *mellette folyni el*, *partját mosni*; anſpühlen. Mare Hispanias illuit, Plin.

Illuricus, Illurius, vide: Illyricus etc.

Illūsĭo, ōnis, f. 3. (ludo) *megjátszodtatás*, *tsúfolás*, *ki*, *v. megtsúfolás*; die Verſpottung, Spötterey.

Illūsor, ōris, m. 3. *megjátszodtató*, *tsúfoló*, *ki*, *v. megtsúfoló*; der Spötter, Verſpotter.

Illustrāmentum, i, n. 2. (lustrum) *megvilágositás*; die Erleuchtung. 2) *fel*, *v. kiékesités*; die Ausſierung.

Illustrātĭo, ōnis, f. 3. *világositás*, *megvilágositás*, *magyarázás*, *magyarázat*, *megmagyarázás*; die Erläuterung, Erklärung.

Illustrātor, ōris, m. 3. *megvilágositó*; ein Erleuchter. Illustrator rerum deus, Lactan, 2) e. gr. prosapiae, Vet. Inscr. *felemelő*, *fényre hozó*; einer der etwas empor bringt. 3) *magyarázó*, *megmagyarázó*; ein Erklärer.

Illūstrātus, a, um. (illustro) *megvilágositott*; erleuchtet. 2) *világosságra*, *v. napfényre hozott*; an den Tag gebracht. 3) *megmagyarázott*; erkläret

Illūstre, Adv. *jelesen*, *derekasan*, *igen jól*, *pompásan*; vortrefflich, herrlich.

Illustris, e, e. gr. domicilium, locus, Cic. *világos*; hell, lichte, lichtvoll. 2) Trop. *világos*, *értheto*, *megfogható*; deutlich, faßlich. 3) e. gr. urbs, Cic. *hires*, *nevezetes*; berühmt. Graves atque illustres homines, Cic. Illustri magis, quam nobili esse familia, Svet- 4) *fontos*; wichtig. Illustres caussae, Cic. Comp. -ior, Superl. -issimus. 5) Illustrissimus, v. gr. Baro, Comes; *nagyságos*, *méltóságos*; hochgeboren. Gloss.

Illustriter, Adv. vide: Illustre, Hinc: Comp. -ius, Cic. *világosabban*, *érthetóbben*; deutlicher. Superl. -issime, Gell.

Illustro, āvi, ātum, āre, 1. *megvilágositni*; hell machen, erleuchten. Sol cuncta sua luce illustrat, Cic. 2) Trop. *elhiresitni*, *nevezetessé tenni*; berühmt machen. 3) *napfényre*, *v. világosságra hozni*, *kinyilatkoztatni*; ans Tageslicht bringen, offenbaren. 4) e. gr. dubia, Cic. *megvilágositni*, *elháritni a' nehézségeket*; aufklären. 5) e. gr. orationem, Cic. *fel*, *v. kiékesitni*, *feltsifrázni*; ausſchmücken.

Illūsus, a, um, (illudo) *megjátszódtatott*, *kitsúfolt*; verſpottet. 2) *elrejtett*; verborgen.

Illūtibarbus, a, um, (lutum et barba) *motskos szakállú*; einen ſchmutzigen Bart habend.

Illūtibĭlis, e, *kimoshatatlan*; unauswaſchlich. Plaut.

Illūtus, a, um, *meg nem nedvesitett*; unbenetzt.

Illŭvĭes, ēi, f. 5. *motsok*, *undokság*, *ganéj*, *piszok*, *szenny*, *tisztátalan-*

Digitized by Google

sár; der Schmutz, Unflath, Unreinigkeit 2) *sáros, v. mocsáros lyuk, v. gödör*; ein Morastloch. 3) *vis kitsapás, v. dradás*; das Austreten des Wassers.

Illyria, ae, f. 1. *Illiria*; Illyrien.

Illyrĭcĭānus, a, um, *Illiriai*; Illyrisch. Treb. Poll.

Illyrĭcus, a, um. *Illiriai*; Illyrisch. Hinc: Illyricum, i q. Illyria.

Illyris, ĭdis, f. 3. *Illiriai*; Illyrisch. sc. terra, Ovid. i. q. Illyria.

Illyrĭus, a, um, *Illiriai*; Illyrisch. Hinc: Illyrii, incolae Illyriae, etiam Illuri.

Ilŏtae, ārum, i. q. Helotes.

Ilus, i, m. 2. Trois, Trojanorum regis filius, Ilii conditor. 2) i. q. Iulus, Virg.

Ilva, ae, f. 1. insula Elba penes Italiam.

Im, Obs. pro: eum, (ab: is), Lucr.

Imachăra, ae, f. 1. urbs Siciliae.

Imāgĭnābundus, a, um, *képzelő*; sich vorstellend.

Imāgĭnāliter, Adv. *képzelve, dbrázolva*; durch ein Bild, figürlich.

Imāgĭnārie, Adv. *képzelés szerént*; nach der Einbildung, Fantasie.

Imāgĭnārĭus, a, um, *képzelt, képzelődés szerént való, gondolt, költött*, in der Einbildung bestehend, eingebildet, erdichtet. 2) *hamis, tettetett, nem igazi, nem jóféle, tetszetes*; falsch, scheinbar, e. gr. miles, Svet. *tsupán nevénél fogva katona*; ein Soldat allein dem Nahmen nach.

Imāgĭnātĭo, ōnis, f. 3. *képzelés, képzelet*; die Einbildung, Vorstellung im Gemüthe.

Imāgĭnātus, a, um, *leképezett, ledbrázolt*; gebildet. 2) *képekkel ékesített, v. disszesitett*; mit Bildern gezieret.

Imāgĭnĕus, a, um, *leképező, képeket illető*; abbildend, die Bilder betreffend.

Imāgĭno, āre, 1. *leképezni, képet mutatni, ábrázolni*; abbilden, bilden, vorstellen. Gell.

Imāgĭnor, ātus sum, āri, Dep. 1. *képzelni, eszmélődni, észbe venni, kigondolni*; einbilden, nachsinnen, in die Gedanken oder in den Sinn fassen, erdenken. 2) e. gr. per somnia, Plin. *álmodni, álmban képzelni*; träumen.

Imāgĭnōsus, a, um, *képes, képpel teli*; voll Bilder. e. gr. speculum, Cutull. *képeket mutató tükör*; ein Spiegel, darin sich Bilder zeigen. 2) Subst. *beteg, álmodó, ki sokféle képzel*; ein Kranker oder Träumender, der sich vielerley einbildet.

Imāgo, ĭnis, f. 3. e. gr. ex aere, picta, Cic. *kép, forma, formázat, ábrázolat, rajzolt, festett, öntött, v. faragott kép*; das Bild, Bildniß, Gemählde, die Gestalt. 2) imago sine re, Vellei Pat. *név tselekedet, v. tett nélkül*; der Nahme ohne That. 3) *kisértet, késértet*; ein Gespenst. 4) *térthang, visszahangzat, visszhang, ekhó*; der Wiederhall oder das Echo. 5) *gondolat, képzelet*; ein Gedanke, die Einbildung. 6) imagines, Svet. *eleink, régi atyáink*; die Ahnen, die Vorfahren. 7) imago pietatis, Virg. *kegyesség mustrája, v. példája*; ein Muster der Frömmigkeit. 8) *szín, szines ok, palást*; ein Vorwand. 9) e. gr. noctis, v. somni, Ovid. *álom*; der Traum. 10) *árnyék*; ein Schatten. Umbra et imago equitis, Cic. 11) *halálárnyék*; ein Todtenschatten. Num vanae redeat sanguis imagini? Hor. 12) jus imaginum, Plin. jus imagines majorum cum titulis in atrium collocandi. Quod jus illi solum obtinebant, quorum parentes consulatum, praeturam, v. aedilitatem gesserant.

Imāgunc̄ŭla, ae, f. 1. Dim. *képetske, formátska, dbrázolatotska*; ein Bildchen.

Imāus, i, m. 2. mons Asiae, pars Caucasi et Tauri.

Imbalnĭtĭes, ēi, f. 5. *motsok, szenny, v. piszok, mellyet a' fördő le nem mosott, v. le nem vitt*; der Schmutz, der durchs Baden nicht abgewaschen ist.

Imbēcillis, e, et Imbēcillus, a, um (baculus) proprie: *a' ki bot, v. páltza nélkül nem járhat, erőtlen, gyenge*: wer nicht ohne Stock gehen kann, schwach, unkräftig. 2) Trop. *gyenge, bátortalan, tsüggedt elméjű, v. szivű*; schwach, muthlos. 3) *nem állandó, nem tartós, a' mi nem áll el*; nicht dauerhaft. Vina imbecilla. Frons imbecilla, Quint. *szégyenlős, a' ki hamar elszégyenli magát v. hamar elpirúl*; einer der sich leicht schämt. Comp. -ior, Cic. Superl. -imus, Sen.

Imbēcillĭtas, ātis, f. 3. e. gr. generis

Digitized by Google

humani, virium, corporis, valetudinis, consilii, aetatis, Cic. animi, Caes. *gyengeség, erőtlenség*; die Schwachheit, Kraftlosigkeit.

Imbēcillĭter, Adv. *gyengén, gyengélkedve, erőtlenül*; schwächlich, kraftlos. Comp. -ius, Cic.

Imbellĭa, ae, f. 1. (imbellis) *tehetetlenség a' hadra, hadidolgokhoz nem tudás, v. nemértés*; die Unwissenheit im Kriege, Untauglichkeit zum Kriege. 2) *fegyvertelenség*; die Wehrlosigkeit.

Imbellis, e, *ügyetlen a' hadra, hadakozáshoz nem értő, hartzra nem alkalmatos*; zum Kriege nicht geschickt. 2) *tsüggedt szívű, puha, bátortalan, félénk, gyenge*; verzagt, furchtsam, feig, schwach. 3) *fegyvertelen*; wehrlos. 4) *békességes, tsendes*; friedsam, ruhig. Annum imbellem agere, Liv.

Imber, bris, m. 3. *záporeső*; der Platzregen. e. gr. lapideus, Cic. *jégeső*; der Hagel. 3) Trop. tempestas telorum, et ferreus ingruit imber, Virg. *mint a' zápor úgy jő a' nyil, sok nyil lövődik*; es kommt eine Menge Pfeile geflogen. 4) e. gr. gelidus, Luer. *víz*; das Wasser. 5) imbres sereni, Claud. *Nilus vize kiáradása*; die Überschwemmung des Nilflusses.

Imberbis, e, (barba) *szakállatlan*; ohne Bart, unbärtig.

Imberbus, a, um, i. q. imberbis.

Imbĭbo, i, ĭtum, ĕre, 3. (bibo) e. gr. nidorem, Plin. *béinni, magába szívni*; eintrinken, in sich trinken, in sich saugen, in sich ziehen. Succi penitus imbibuntur in pannis, Plin 2) Trop. e. gr. malam opinionem de aliquo, Cic. *rossz vélekedéssel lenni valaki felől*; eine üble Meinung von einem fassen. 3) *elvégezni, v. meghatározni magdban*: bey sich beschließen.

Imbito, ĕre, 3. *bémenni*; hinein gehen. Domum meam ne imbites, Plaut.

Imbönĭtas, ātis, f. 3. *darabossdg, durvasdg*; das Unsanfte, die Rauhigkeit.

Imbractĕo, āvi, ātum, āre, 1. *értzpléhvel bévonni, v. béhúzni*; mit einem Blättchen Metall überziehen.

Imbrex, icis, c. 3. (imber) *teréptsatorna*; ein Hohlziegel. 2) *tseréptzsindely*; ein Dachziegel. 3) *tseréptsatornához hasonló*; was einem Hohlziegel ähnlich ist, e. gr. narium, Arnob. *orrlyuk közfal*; die Wand zwischen den Nasenlöchern. e. gr. porci, Mart. i. q. vertebra.

Imbrĭcātim, Adv. *tsatorna módra, tseréptzsindely formán*; canalweise, hohlziegelförmig.

Imbrĭcātus, a, um, *egymdsba foglalt, mint a' tseréptzsindely*; in einander gefüget wie die Hohlziegel.

Imbrĭcitor, ōris, m. 3. (imber) *esőhozó, záporesőhozó*; ein Regenmacher, der Platzregen erregt. Macrob.

Imbrĭco, āre, 1. (imb.ex) *tsatornds tseréppel fedni, tetejezni, v. héjazni*; mit Hohlziegeln decken. 2) *tseréptzsindely formán tsindlni*; hohlziegelförmig machen.

Imbrĭcus, a, um (imber), e. gr. auster, Plaut. *esőt hozó, v. hajtó, záporesőt hozó*; regnerisch, Regen bringend, Platzregen bringend.

Imbrĭdus, a, um, *esős*; regnerisch.

Imbrĭfer, a, um, *esőt, záporesőt hozó, v. hajtó*; Regen bringend, Platzregen bringend. e. gr. arcus, Tibull. *szivárvány*; der Regenbogen.

Imbrĭfĭcātus, a, um, *esőtől megázott, v. megvert*; voll Regen, regenhaft.

Imbrĭfĭco, āre, 1. *esővel megáztatni, esőssé tenni, megeresztetni*; voll Regen machen, beregnen. Imbrificatae nubes, Mart. Cap. *esős, esővel tellyes, v. terhes fellegek*; Wolken, die voll Regen sind.

Imbrus, i, f. 2. insula maris Aegaei penes Thraciam. Hinc: Imbrius, a, um, *Imbriai*; Imbrisch.

Imbūbĭno, āre, 1. i. e. Menstruo mulierum sanguine inquino. Fest.

Imbūlbĭto, et Imbolbito, āre, 1. *sárral, v. gandjjal elkeverni, v. elmotskolni*; mit Kothe oder Miste besudeln.

Imbŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *bé, v. megtölteni, p. o. valami nedvességgel*; anfüllen, z. B. mit einer Feuchtigkeit. 2) *bémártani, megnedvesítni, béhinteni, befestkendezni, festékbe mártani*; eintunken, feuchten, besprengen, in eine Farbe tauchen. 3) Trop. e. gr. studiis ab ineunte aetate, Cic. *tanítni kezdeni, tanítni, oktatni*; einen Anfang in der Lehre geben, unterweisen, unterrichten. 4) e. gr. animum opinionibus, Cic. *vélekedésekkel bétölteni, bizonyos vélekedésre valakit megnyerni*; das Gemüth durch eine Meinung einnehmen, einen auf eine Meinung

bringen. 5) e. gr. manus sangvine, Curt. *megfertéztetni*; beflecken.

Imbūtāmentum, i, n. 2. (imbuo) *bémártás, bédáztatás*; die Eintauchung, Einweichung. 2) *tanítás, oktatás*; der Unterricht.

Imbūtus, a, um, *bémártott, megnedvesített*; eingetunkt, angefeuchtet. 2) *tanított, oktatott, esméretekkel bétöltött*; unterwiesen. Leviter literis imbutus, Cic. *keveset tanúlt*; der nicht viel gelernet hat. 3) *a' ki valamit elkezdett, meg tette valamire az első lépést*; der in etwas einen Anfang gemacht hat. Imbutus hac crudelitate, Cic.

Imĭtābilis, e, *követhető*; nachahmlich.

Imĭtāmen, ĭnis, n. 3. *a' mit követ, v. a' mi után készült valamit az ember, kép, forma*; was nachgeahmt wird, Bild. 2) *követés*; die Nachahmung.

Imĭtāmentum, i, n. 2. idem.

Imĭtātĭo, ōnis, f. 3. *követés*; die Nachahmung. 2) *valaki levett képe*; das Bild von einer Person 3) *tulajdon hangnak, v. szónak szavakkal való kifejezése*; die Ausdrückung des eigentlichen Tones, oder der eigenthümlichen Stimme durch gewisse Wörter. e. gr. vagire, rudere, mugire, Auct. ad Her.

Imĭtātor, ōris, m. 3. *követő*; ein Nachahmer. 2) *majmoló*; ein Nachäffer.

Imĭtātrix, īcis, f. 3. *követő (asszony, v. leány)*; eine Nachahmerinn.

Imĭtātus, a, um, *követett, utánna tsinált*; nachgeahmt, nachgemacht.

Imĭto, āre, 1. Obsol. *követni*; nachahmen.

Imĭtor, ātus sum, āri, Dep. 1. e. gr. alterius chirographum, Svet. *követni, utánna tsinálni*; nachahmen, nachthun. 2) *egy' dolgot a' másik helyett használni*; eins fürs andern gebrauchen. Pocula vinea imitari, Virg. i. e. sorbis uti pro vino. 3) e. gr. moestitiam, Svet. *kifejezni, ábrázolni*; ausdrücken, vorstellen.

Imĭtus, Adv. *legalól, alól, alólról*; im Untersten, von unten auf.

Immăcŭlābĭlis, e, (macula), *el, v. bé nem motskolható, v rútlható*; unbefleckbar.

Immăcŭlātus, a, um, *el, v. bé nem motskolt, rútított, v. kevert, tiszta*; unbefleckt, unbesudelt, rein. 2) *el-motskolt, elrútított, békevert*; befleckt.

Immăcŭlo, āre, 1. *elrútítni, elmotskolni, elkeverni*; beflecken.

Immădĕo, ui, ēre, 2. *nedves, v. ázott lenni*; naß, feucht seyn.

Immădesco, dui, ĕre, 3. (madeo) *megázni, megnedvesedni*; naß, feucht werden. Genae immaduerunt lacrymis. Ovid.

Immădĭdo, āre, 1. *megáztatni, megnedvesítni*; befeuchten, naß machen.

Immāne, quantum, *hallatlan, felette, igen, igen*; unerhört, ungemein, sehr. Immane quantum discrepat, Hor.

Immănĕo, ēre, 2. *valaminél, v. valami mellett maradni*; bleiben bey etwas.

Immānis, e, e. gr. facinus, Cic. *kegyetlen, iszonyú, szörnyű, rémítő, borzasztó, rettentő, nem emberi, emberiség nélkül való*; grausam, schrecklich, unmenschlich. Immane dictu, Cic. 2) e. gr. pecunia, Cic. *számtalan, igen sok*; unzählig. 3) *irtóztató nagy*; ungeheuer groß. Immania saxa, Virg. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus, Eutrop.

Immānĭtas, ātis, f. 3. *kegyetlenség, szörnyűség, vadság*; die Grausamkeit, Wildheit. 2) e. gr. pecunii, Plin. *irtóztató, v. felettébbvaló nagyság*; die ungeheure Größe.

Immānĭter, Adv. *vadúl, kegyetlenűl, emberetlenűl*; wild, grausam, unmenschlich. 2) e. gr. clamare, Gell. *felette, erőssen, igen, nagyon, szerfelett*; heftig, unmäßig. Comp. -ius. Ammian. Marcell.

Immĭno, āre, 1. *befolyni*; hineinfließen, August.

Immansuētus, a, um, (mansvetus) *megszelidíthetetlen, vad, szelídítetlen*; unbändig, wild, ungezähmt. Comp. -ior, Sen.

Immarcescĭbĭlis, e, *hervadhatatlan, elhervadhatatlan*; unverwelklich.

Immarcesco, ĕre, 3. (marceo), *elhervadni, elfonnyadni*, verwelken.

Immātrĭcŭlātĭo, ōnis, f. 3. *beírás*; die Einschreibung, Einzeichnung. JCt.

Immātrĭcŭlo, āre, 1. *beírni, polgárok számába bé, v. felvenni*: einschreiben, in die Zahl der Bürger aufnehmen Idem.

Immātūre, Adv. *idő, előtt, idéje előtt, hamar, korán, rosszkor, alkalmatlan*

Digitized by Google

időben; frühzeitig, zur Unzeit. 2) *éretlenül*, *éretlenen*, *éretlen*; unreif. Comp. immaturius, Apul.

Immātūrĭtas, ātis, f. 3. *éretlenség*; die Unreife. 2) *igen sietés, hirtelenkedés, hamarkodás, hamariság*; die Übereilung. Quid haec immaturitas tanta significat? Cic.

Immātūrus, a, um, *éretlen*; unreif. 2) Trop. e. gr. consilium, Liv. *hebehurgya*; übereilt. 3) e. gr. mors, Cic. *idejénvaló, kordnvaló*; frühzeitig. 4) e. gr. virgo, Pandecta *fel nem serdült, még férjhez nem mehető, v. gyenge ledny*; eine unmannbare Jungfrau.

Immĕdĭāte, Adv. *közvetetlenül, egyenesen*; unmittelbar, unmittelbarer Weise. 2) *mindjárt, egyszerében, egyszerre*; alsbald, sogleich.

Immĕdĭātus, a, um, *közvetetlen, egyenes*: unmittelbar.

Immĕdĭcābĭlis, e, (medicus) e. gr. vulnus, Ovid. *gyogyíthatatlan, orvosolhatatlan*; unheilsam, unheilbar. 2) Trop. e. gr. ira, Sil. *engesztelhetetlen*; unversöhnlich.

Immedicātus, a, um, *gyógyítatlan*; ungeheilt.

Immĕdĭtāte, Adv. *gondolatlanúl, vigyázatlanúl, figyelmetlenül*; ohne Bedacht, unbedachtsamer Weise.

Immĕdĭtātus, a, um, (meditor) *gondolatlan, vigyázatlan, figyelmetlen*; unbedacht, unbedachtsam.

Immējo, ĕre, 3. (mejo); *bele hugygyozni, peselni, v. pisálni*; den Urin hineinlassen.

Immĕmor, ŏris, o. 3. Adj. cum Gen. e. gr. rei alicujus, Cic. *nem emlékező, megfelejtkező*; unringedenk, vergeßlich. 2) e. gr. amnis, Stat. i. e. Lethe; *feledékenységet, v. elfelejtést okozó*; Vergessenheit machend. 3) e. gr. beneficium, Ter. *a' mit elfelejtett, v. a' miról elfelejtkezett az ember*; was man vergessen hat.

Immĕmōrābĭlis, e, *a' mi nem érdemes az említésre, v. nemérdemel említést*; was nicht verdient erwähnt zu werden. 2) *kimagyarázhatatlan, kibeszellhetetlen*, unaussprechlich. Lucret. 3) Act. *a' ki nem akar valamit elmondani, v. említni*; der etwas nicht erzählen oder nicht erwähnen will.

Immĕmōrātus, a, um, *nem említett, nem mondott, elő nem beszélt*; nicht erwähnt, nicht erzählt. Horat.

Immĕmŏrĭa, ae, f. 1. (immemor); *nem emlékezés, elfelejtés, feledékenység*; das Unringedenkseyn, die Vergessenheit.

Immĕmŏris, e, *meg nem emlékező*; unringedenk. Caecil.

Immēnse, Adv. *mérhetetlenül, megmérhetetlenül*; unermeßlich.

Immensĭtas, ātis, f. 3. (metior) *mérhetetlenség, megmérhetetlenség, végetlenség, véghetetlenség*; die Unermeßlichkeit, Unendlichkeit. 2) e. gr. camporum, Cic. *mérhetetlen nagyság, v. nagy kiterjedés*; eine unermeßliche Größe oder Weite.

Immēnsum, Adv. *mérhetetlenül*; unermeßlich.

Immēnsūrābĭlis, e, (mensuro) *megmérhetetlen, a' mit nem lehet megmérni*; unermeßlich, was nicht ermessen werden kann.

Immēnsūrātim, Adv. *mérték nélkül*; ohne Maß. Non.

Immensus, a, um, e. gr. mare, magnitudo, campus, tempus, Cic. via, nox, Ovid. cupiditas, Auct. ad Herr. voluptas, Spartian. *mérhetetlen, megmérhetetlen, végetlen, véghetetlen, nagy, szörnyű, felettébbvaló, igen igen*; unermeßlich, unmäßig, unmäßig groß, unendlich, ungemein, zu sehr. Immenso mercari, Plin. *felette drágán vásdrolni, v. venni*; ungemein theuer kaufen. Immensum est, e. gr. dicere, Ovid. *véget nem ér benne az ember*; man wird damit nicht fertig.

Immĕo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. Nilo, Plin. *bémenni, béhatni, befolyni, beúszni*; hinein gehen, fahren, fließen, oder schwimmen.

Immĕrens, tis, o. 3. (mereo) *meg nem érdemlő*; unverdient. 2) *ártatlan, nem ártalmas*; unschuldig. Immerentia, Val. Max. *ártatlan dolgok, mellyeknek nints ártó erejek*; unschuldige Dinge, die nicht die Kraft zu schaden haben.

Immĕrenter, Adv. *érdemetlenül, nem érdemlett módon, ok nélkül*; unverdienter Weise. 2) *ártatlanúl, bűntelenül*; unschuldig.

Immergo, si, sum, ĕre, 3. e. gr. ponto, Virg. *bémártani, bémerítni*; eintunken, eintauchen. 2) e. gr. gladium altissime, Apul. *mélyen bédöfni, v.*

Digitized by Google

bészúrni; tief hineinſtoßen. 3) e. gr. se in voluptates; *elmerülni, belemerülni a' testi gyönyörüségekbe*; ſich in die Wollüſte verſenken. 4) Trop. e. gr. se in alicujus consuetudinem, Liv. *valakinél bészivleni magát*; ſich bey Jemanden einſchmeicheln.

Immĕrĭto, Adv. *érdemetlenül, ok nélkül, büntelenül, igazságtalanúl*; unverdient, unbillig.

Immĕrĭtum, i, n. 2. *értatlanság*; die Unſchuld. 2) *érdemetlenség*; die Unwürdigkeit. Neque id haud immerito tuo, Plaut *érdemed szerént*; nach deinem Verdienſte.

Immĕrĭtus, a, um, *érdemetlen, nem érdemlett, ok nélkül való*; unverdient, unverſchuldet Immeritae laudes, Liv. *nem érdemlett dítséret*; unverdientes Lob. 2) *értatlan, büntelen*; unſchuldig. Premere immeritos, Ovid. *az értatlanokat elnyomni*; die Unſchuldigen drücken.

Immersăbĭlis, e, *elmerülhetetlen, elsülyeszthetetlen, bémárthatatlan*; der nicht verſinken kann, was man nicht eintunken kann.

Immersĭo, ōnis, f. 3. *belémártás, elmerítés, elsülyesztés*; die Untertauchung, Verſenkung.

Immersus, a, um, (immergo); *bé, v. elmerült, bé, v. belémártott, elsülyedt*; eingetunkt, eingetaucht, verſunken.

Immētātus, a, um, *fel v. ki nem mért, határozatlan*, unabgemeſſen.

Immĭgro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in domum, Cic. *békóltözni, béhordozóskodni, béhordozkodni*; einziehen. 2) Trop. luxuria in civitatem immigravit, Liv. *bétúrszott, v. befúrta magát*; iſt eingeſchlichen. 3) e. gr. in ingenium suum, Plaut. *maga esze 's kénye szerént élni*; nach ſeinem Sinne und Gefallen leben.

Immĭnentĭa, ae, f. 1. *közelgetés, közelítés, közellét*; die Bevorſtehung, Nähe.

Immĭnĕo, ēre, 2. (minae) cum Dat. et Acc. *le, v. lefelé állani valami felett, hoszszá közelleni, közelgetni*; über etwas herabhangen. Coelum imminet orbi, Ovid. Tumulus moenibus imminens, Liv. Mors imminet, Cic. 2) bellum nobis ab illo imminet, Liv. *háborúval fenyeget, tarthatunk tőle hogy haddal jön ránk*; wir haben von ihm einen Krieg zu befürchten. 3) e. gr. alicui rei, Cic. in victoriam, Liv. *azon lenni, vágyni valamire*; nach etwas trachten.

Immĭnŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. e. gr. laudem alicujus, Cic. pretium, Plin. aliquid de voluptate, Cic. *kissebbíteni, alább hagyni valamibe*; mindern, verkleinern, verringern. 2) e. gr. corpus otio, animum libidinibus, Tac. *gyengíteni, erőtlenítni, el, v. megerőtlenítni*; ſchwächen, entkräften. 3) e. gr. majestatem, Liv. libertatem, Cic. *gyalázni, megsérténi, semmivé tenni, el, v. megrontani*; ſchmälern, verletzen, zu Grunde richten, verderben. e. gr. pacem, Sallust. *megakadályoztatni*; hintertreiben. e. gr. pudicitiam virginis, Plaut. virginem, Hor. *betűletétől megfosztani, szűzességében megrontani*; um ihre Ehre bringen.

Imminūtĭo, ōnis, f. 3. *kitsinyítés, kissebbítés, megkissebbítés, gyalázás, meggyalázás*; die Verminderung, Verringerung, Verſchmähleung. e. gr. criminis, Quint. *vádnak megerőtlenítése, v. megtzáfolása*; die Entkräftung oder Widerlegung einer Beſchuldigung. e. gr. sponsae, Auson. i. e. devirginatio.

Imminūtus, a, um, *megkitsinyített, megkissebbített*; vermindert, verringert. 2) mente paullulum imminutum esse, Sallust. *egyűgyűtske, v. tompa vszű lenni*; etwas einfältig, blöd am Verſtande ſeyn. Comp. imminutior. Solin.

Immiscĕo, scui, xtum, et stum, ēre, 2. (misceo) *közzé elegyítni, ögyelítni, keverni, v. vegyítni*; einmiſchen, einmengen, untermiſchen. e. gr. manus manibus, Virg. *vini, viaskodni*; fechten. Vestis immiscet cutem, Sen. *a' hőrhöz ragadt*; klebt an der Haut. 2) e. gr. se colloquiis, Liv. *beléelegyedni valamibe*; ſich einlaſſen.

Immĭsĕrăbĭlis, e, *a' kin senki sem könyörül, v. nem szánakozik*; einer mit dem man kein Erbarmen hat.

Immĭsĕrĭcordĭa, ae, f. 1. *irgalmatlanság, könyörületlenség*; die Unbarmherzigkeit.

Immĭsĕrĭcordĭter, Adv. *irgalmatlanúl, könyörületlenül*; unbarmherzig.

Digitized by Google

Immiserĭcors, dis, o, Adj. *irgalmatlan, könyörületlen*; unbarmherzig.

Immissarĭum, ĭi, n. 2. *esővízkút, víztartóhely*; eine Cisterne, ein Waſſerbehältniß.

Immissĭo, ōnis, f. 3. *bé, v. felszentelés, béiktatás*; die Einweihung, Einſetzung. 2) *bébotsátás, béeresztés, bétevés*; die Einſenkung, Einlegung. 3) e. gr. sarmentorum, Cic. *nőtetés*; wenn man ſie wachſen läßt.

Immissus, a, um, *bé, v. belé botsátott, v. eresztett*; hinein gelaſſen. 2) *rásuhintott, rá, v. közzé eresztett, ellene ingerlett*; angehetzt. Canes immissi cervis, Virg. 3) e. gr. barba, Virg. *hosszú*; lang.

Immissus, us, m. 4. i. q. immissio, Macrob.

Immistus, a, um, (misceo) *közzé elegyített, ögyelített, kevert, v. vegyített*; eingemiſcht, eingemengt.

Immītigābĭlis, e, *enyhithetetlen, engesztelhetetlen*; nicht zu ſtillen, nicht zu beſänftigen. Coel. Aur.

Immītis, e, (mitis) *kegyetlen, irgalmatlan, durva, vad*; unbarmherzig, wild, rauh. 2) e. gr. uva, Hor. *éretlen*; unreif. 3) immiti morte consumtus, Tibull. *a' haláltól idejekorán elragadtatott*; durch einen frühzeitigen Tod weggerafft. 4) vulnera immitia, Ovid. *nagy, és veszedelmes sebek*; große und gefährliche Wunden. 5) e. gr. pelagus, Apul. *szélveszes*; ſtürmiſch. Comp. immitior, Tac. Superl. immitissimus, Plin.

Immitto, īsi, issum, ĕre, 3. (mitto) e. gr. servos ad spoliandum fanum, Cic. corpus in undam, Ovid. *bé, v. elbotsátni, v. eresztení*; hinein ſchicken, wohin ſchicken, hinein oder wohin gehen laſſen. 2) *béiktatni, hozzá, v. örökségbe*; einſetzen, in ein Haus, in eine Erbſchaft. Immittis eum in mea bona, Cic. 3) e. gr. se in medios hostes, Cic. *az ellenség közzé rohanni*; ſich mitten unter die Feinde ſtürzen. 4) e. gr. injuriam in aliquem, Cic. *igazságtalanságot tenni valakinek*; einem ein Unrecht zufügen. 5) e. gr. aliquid in aures suas, Plaut. *valamit meghallgatni*; etwas anhören. 6) *eligazítni, titkon elküldeni*; abfertigen, heimlich abſchicken. 7) *bé hajtani, összehajtogatni*; einſchlagen, einfalzen. 8) e. gr. barbam, Lucil. *hosszúra nőtetni*; lang wachſen laſſen. 9) e. gr. habenas, Plin. *neki, v. megeresztení*; ſchießen laſſen. 10) e. gr. se in voluptates, Liv. *elmerülni, nekiadni magát*; ſich ergeben.

Immixtus, v. Immistus, a, um, *belé, v. közzé kevert, v. elegyített*; eingemiſcht. 2) *elegyítetlen*; unvermiſcht.

Imme, vide: Ime.

Immōbĭlis, e, *mozdíthatatlan, izgathatatlan, erősen álló, állandó*; unbeweglich, feſt. Immobilibus oculis contueri solem, Plin. *merően nézni a' napba*; ſteif in die Sonne ſehen. Res immobiles, ICt. *ingatlan, v. fekvőjavak*; Immobilar-Vermögen. 2) *tántoríthatatlan, a' ki valamitől el nem áll*; der ſich nicht von etwas abbringen läßt. Miles clypeis hastisque immobilis, Curt. *helyt álló katona*; ein Soldat der Stand hält. e. gr. pietas, Svet. *változhatatlan*; unveränderlich

Immōbĭlĭtas, ātis, f. 3. *mozdíthatatlanság, mozdúlhatatlanság*; die Unbeweglichkeit. 2) e. gr. animi, Lactant. *állandóság*; die Standhaftigkeit.

Immŏdĕrantĭa, ae, f. 1. i. q. immoderatio.

Immŏdĕrāte, Adv. *illendő mérték, sinórmérték, v. régula nélkül, mértéketlenül, rendetlenül*; ohne gehöriges Maß, ohne Regel. 2) e. gr. vivere, Cic. *mértékletlenül*; unmäßig. Comp. immoderatius, Cic. Superl. immoderatissime, Spartian.

Immŏdĕrātĭo, ōnis, f. 3. *mértékletlenség*; die Unmäßigkeit.

Immŏdĕrātus, a, um, e. gr. homo, potus, Cic. *mértékletlen, szerfelett való*; unmäßig. e. gr. tempestas, Cic. *nagy, v. terhes zivatar*; ein großes ſchweres Ungewitter. 2) *végetlen, végtelenített, megmérhetetlen*; unendlich, unermeßlich. Comp. immoderatior, Gell. Superl. immoderatissimus, Svet.

Immŏdeste, Adv. *módnélkül, feletted, szerfelett, szertelen*; ohne Maß, unmäßig. 2) *illetlenül, szemérmetlenül, ortzátlanúl*; unſchicklich, unbeſcheiden.

Immŏdestĭa, ae, f. 1. *rendetlen magaviselet, emberteleneség*; ungemäßigtes Betragen, unregelmä-

Digitized by Google

ſige Aufführung. 2) *szemérmetlenség, ortzátlanság*; die Unbeſcheidenheit. Tacit.

Immŏdestus, a, um, *mód nélkül való, disztelen, rendetlen, kivánságaiban mértéktelen*; unmäßig in ſeinen Begierden. 2) *szemérmetlen, ortzátlan*; unbeſcheiden.

Immŏdĭce, Adv. *rendkivül, felettébb, szerfelett, mértéktelenül*; unmäßig.

Immŏdĭcus, a, um, *mód nélkül való, szertelen, mérsékletlen*; unmäßig, ausgelaſſen. e. gr. laetitiae, Tac. *igen elmerült az örömben*; überaus freudig. 2) *igen nagy, rendkivül nagy*; gar zu groß.

Immŏdŭlātus, a, um, (modulus) *rútul, kedvetlenül, kellemetlenül, hangzó*; nicht wohlklingend.

Immŏlāticĭus (—tius), a, um, *áldozathoz, v. áldozatra való*; zum Opfer gehörig.

Immŏlātĭo, ōnis, f. 3. *áldozás*; die Opferung.

Immŏlātor, ōris, m. 3. *áldozó*; ein Opferer.

Immŏlātus, a, um, (immolo) *megáldozott*; geopfert.

Immŏllor, ītus sum, īri, Dep. 4. *valamit valahol kezdeni, p. o. épitni, belépitni*; etwas wo anfangen, z. B. zu bauen, hinein bauen.

Immŏlĭtus, a, um, *belépitett*; hinein gebaut.

Immŏlo, āvi, ātum, āre, 1. proprie: molam salsam in caput victimae deponere, et dein vinum adspergere. 2) e. gr. bovem, homines, Cic. *megáldozni, áldozni*; opfern. 3) Trop. *megölni*; tödten, umbringen.

Immordĕo, di, sum, ēre, 2. e. gr. aliquid, Stat. *belésharapni*; hinein beißen.

Immŏrĭor, tuus sum, mori, 3. e. gr. aquis, Ovid. *belélhalni valamibe*; über etwas erliegen od. ſterben. e. gr. studiis, Hor. *holtig tanúlni*; bis an den Tod lernen. 2) *meghalni, elenyészni*; ſterben. Immortuae reliquiae conjurationis. Cic.

Immŏror, ātus sum, āri, Dep. 1. *valahol maradni, késni, késedelmezni, mulatni*; an einem Orte bleiben, verzögern, ſich verweilen, ſich aufhalten. e. gr. alicui rei, Quint. *megfontolni*; einer Sache nachdenken.

Immorsus, us, m. 4. *belésharapás, harapás*; das Einbeißen, der Biß.

Immortālis, e, *halhatatlan*; unſterblich. 2) *igen nagy*; ſehr groß. Immortales tibi ago gratias, Cic. 3) *örökkévaló, örökké tartó*; ewig, ewig während. 4) immortales milites, Curt. i. e. quorum numerus semper idem esse debet. 5) *isteni, Istenhez hasonló, igen boldog*; göttlich, Gott ähnlich, höchſt glücklich. Immortalis ero, Prop. 6) e. gr. signum, Lactan. *szent keresztjele*; das Zeichen des heiligen Kreuzes.

Immortālĭtas, ātis, f. 3. *halhatatlanság*; die Unſterblichkeit. 2) *legnagyobb boldogság, melly bennünket mintegy az istenekhez hasonlóvá tesz*; die größte Glückſeligkeit die uns, ſo zu reden, den Göttern gleich macht. Mihi immortalitas parta est, si nulla aegritudo huic gaudio interessuerit. Ter.

Immortālĭter, Adv. *halhatatlanúl*; unſterblich. 2) e. gr. gaudere, Cic. *igen, rendkivül*; ſehr, außerordentlich.

Immortālĭtus, Adv. *istentól, isteni végzésből, v. végzés szerént*; von Gott, durch göttliche Schickung.

Immortŭus, a, um, *beleholt*; darin geſtorben. 2) *egészen meghólt*; ganz todt. 3) *egészen elmult, v. elenyészett*; was völlig aufgehört hat.

Immōtus, a, um, *megmozdúlhatatlan, megmozdithatatlan*; unbewegt, unbeweglich. 2) Trop. e. gr. fides, Val. Flacc. *változhatatlan, állandó, erős*; unverändert, feſt.

Immūgio, īvi et ĭi, ītum, īre, 4. *bégni, mint az ökör*; brüllen, wie ein Ochſe. 2) mare totum immugit, Sen. *dühösködik a' tenger*; das Meer tobet.

Immulgĕo, mulsi, et mulxi, mulsum, et mulctum, ēre, 2. *fejni, belsőfejni*; wohin oder hinein melken.

Immundābĭlis, e, *tisztíthatatlan*; was nicht zu reinigen iſt.

Immunde, Adv. *tisztátalanúl*; unrein.

Immundĭtĭa, ae, f. 1. *tisztátalanság, tsúnyaság, sundaság*; die Unreinigkeit

Immunditĭes, ei, f. 5. idem.

Immundus, a, um (mundus); *tisztátalan, motskos, gunda, szennyes, undok*; unrein, unſauber, unflätig. Comp. immundior, Sen. Superl. immundissimus, Idem.

Immūnĭtĭcus, a, um, *fösvény, nem*

adakozó, nem bőkezű, szükmarkú; nicht freygebig, karg.

Immūnio, īvi, ītum, īre, 4. *megerősíteni*; wo verwahren, befestigen.

Immūnis, e, *ment, v. szabad azon szolgálatoktól, mellyekkel a' közönséges társaságnak tartozik az ember*; frey von den Diensten, die man dem Staate zu erweisen hat. e. gr. ager, Cic. *szabad szántó föld, mellytől nem fizetnek adót*; ein steuerfreyer Acker. e. gr. militia, Cic. *katonaságtól ment*; der keine Kriegsdienste thun darf. 2) *a' ki nem dd segedelmet a' közönséges költségbe*; der keinen Beytrag zu einem gemeinschaftlichen Aufwande leistet. 3) e. gr. boni, Ovid. *részt nem vevő, nem részes*; nicht theilnehmend. 4) *munka, szolgálat nélkül való*; undienstfertig. Virtus non est immunis, Cic.

Immūnītas, ātis, f. 3. *kivételes, szabadlét, mentség, mentlét, a' közönséges terhektől*; die Freyheit, das Freyseyn von öffentlichen Beschwerden.

Immūnītus, a, um (munio); *meg nem erősített, óltalmatlan*; unbefestigt. 2) e. gr. via, Cic. *töretlen, rossz, v. kővel ki nem rakott út*; ein nicht wohl bebahnter oder nicht gepflasterter Weg.

Immurmŭro, āre, 1. *morogni, mormolni, dörmögni valami, v. valaki ellen*; murmeln bey, in oder gegen etwas oder Jemanden. 2) e. gr. aliquid sub lingva, Pers. *titkon mormolni valamit, magában morogni*; etwas heimlich murmeln. 3) sylvis immurmurat auster, Virg. *a' déli szél zúgva fú bé az erdőkbe*; der Mittagwind wehet in die Wälder hinein.

Immuscŭlus (Immussŭlus, Immustŭlus), i, m. c. *letsapó könnyű sas*; ein Schießadler, eine Art von Adlern.

Immūsicus, a, um, *mu'sikához nem értő*; unmusikalisch.

Immūtābilis, e, *megváltozhatatlan*; unveränderlich. 2) *megváltozott*; verändert.

Immūtābilitas, ātis, f. 3. *változhatatlanság, megváltozhatatlanság*; die Unveränderlichkeit. Cic.

Immūtātio, ōnis, f. 3. *megváltozás, megváltoztatás*; die Veränderung. 2) e. gr. verborum, Cic. *feltserélés*; die Vertauschung. 3) i. q. tropus.

Immūtātor, ōris, m. 3. *megváltoztató*; ein Veränderer.

Immūtātus, a, um, *megváltozott, megváltoztatott*; verändert.

Immūtesco, tui, ĕre, 3. *megnémúlni*; verstummen.

Immūtĭlātus, a, um, *megtsonkítatlan, egész, ép*; unverstümmelt, ganz. 2) *megtsonkított*; verstümmelt.

Immūtĭlo, āre, 1. *megtsonkítni*; verstümmeln.

Immūto, āvi, ātum, āre, 1. (muto) e. gr. ordinem verborum, aliquid de institutis priorum, Cic. *megváltoztatni*; verändern. 2) *el, v. feltserélni*; vertauschen. e. gr. monetam, Plaut. *felváltani*; verwechseln. 3) e. gr. alterum alteri, Cic. *egyiket a' másikától elidegenítni*; einem von dem andern abwendig machen.

Imo v. Immo, Adv. *sőt, sőt inkább*; ja, vielmehr. 2) *de inkább, hanem inkább, ellenben*; im Gegentheil. 3) *a' mi több, sőt a' mi több*; ja, was noch mehr ist.

Impācātus, a, um (pax) e. gr. odium, Claud. *engesztelhetetlen, békételen*; unversöhnlich, nicht friedfertig, unruhig.

Impactio, ōnis, f. 3. *meg, v. belétés, belé, v. összetődés*; die Anschlagung, Anstoßung.

Impactus, a, um, (impingor) *belétött, bétött*; hinein gestoßen, eingeschlagen. 2) e. gr. saxo, Liv. *kősziklába ütődött*; an einem Felsen angestoßen.

Impāges, is, f. 3. *foglaló, v. bévert szeg*; ein eingeschlagener Nagel. 2) *párkány, párkányozat, pártázat*; die Leiste. Vitruv.

Impallesco, lui, ĕre, 3. e. gr. studiis, Pers. *elsárgálni mellette*; blaß werden bey etwas.

Impar, āris, o. 3. e. gr. toga; *egyenetlen, nem egy forma*; ungleich, ungerade. Imparia numero ova, Varr. Ludere par impar, Hor. *párost 's páratlant játszani*; Gerade und Ungerade spielen. 2) e. gr. sumtui, Ulp. honoribus, Svet. *nem elégséges, meg nem bíró, meg nem felelő*; nicht gewachsen. 3) *hasonlatlan, nem hasonló*; unähnlich.

Impārātus, a, um, *készületlen, valamire el nem készült*; unbereitet, nicht

'vorbereitet. Imparatus a pecunia, Cic. *nints pénze, nints pénz körülötte*; mit Gelde nicht verſehen.

Impārens, tis, e, 3. *engedetlen*; ungehorſam. Fest.

Impārentia, ae, f. 1. *engedetlenség*; der Ungehorſam. Gell.

Impārilis, e, *nem egyenlő, össze nem illő, külömbözö*; ungleich. Aur. Viet.

Impārilitas, ātis, f. 3. *külömbözöség*; Ungleichheit, Verſchiedenheit. Gell.

Impāriter, Adv. *nem egyenlően, külömbözve*; ungleich. Horat.

Impartio, ire, et Impartior, iri, i. q. impertio, impertior, Liv. Cic.

Impasco, ĕre, 3. *valahol legeltetni*; wo weiden oder weiden laſſen.

Impassibilis, e, *érzéketlen*; unempfindſam. Lactant.

Impastus, a, um, *meg nem étetett, ehes*; ungefüttert, hungrig. Virg.

Impătibilis, e, *szenvedhetetlen*; unleidlich, unerträglich. Cic.

Impătiens, tis, cum Genit. v. gr. laborum, Ovid. vulneris, Virg. *béketelenkedő, valamit nehezen türő, vagy szenvedő, nyughatatlan*; der etwas nicht ertragen oder erdulden kann, ungeduldig. Impatiens frigoris, Plin. *nem szenvedheti, vagy nem állhatja ki a' hideget*; der keinen Froſt vertragen kann. 2) *a' ki magát valamiben nem tudja mérsékelni*; der ſich in etwas nicht mäßigen kann. Impatiens irae, Ovid. *nem tudja haragját tartóztatni, v. mérsékelni*; der ſich in ſeinem Zorne nicht mäßigen kann. 3) *érzéketlen*; unempfindlich, fühllos. Senec.

Impătienter, Adv. *béketelenkedve, béketelenül, nyúghatatlanúl*; mit Ungeduld, ungeduldig.

Impătientia, ae, f. 1. *béketelenkedés, nyughatatlanság*; wenn man etwas nicht ausſtehen oder ertragen kann, Ungeduld. 2) v. gr. frigoris, Plin. *valaminek el nem türhetése, nem szenvedhetés, ki nem állhatás*; die Unerträglichkeit. 3) *érzéketlenség*; die Unempfindlichkeit, Unempfindſamkeit Senec.

Impăvide, Adv. *merészen, bátran, meg nem rettenve*; unerſchrocken, ohne Angſt. Liv.

Impăvidus, a, um, v. gr. vir, Hor. *bátor, nem félénk, meg nem rettent, meg nem ijedt*; ſich nicht ängſtend, unerſchrocken, beherzt.

Impeccābilis, e, *vétkezhetetlen*; der nicht fehlt, ohne Fehler, ohne Sünden. Gell.

Impedatus, a, um, v. gr. vitis, Colum. *megkarózott*; gepfählt.

Impĕdĭco, āre, 1. *tőrbe vagy hálóba keritni, megfogni*; verſtricken, fangen. Ammian.

Impedimentosus, a, um, *akadályos*; voller Hinderniſſe. Cassiod.

Impĕdīmentum, i, n. 2. (impedio), *akadály*; das Hinderniß. Impedimento esse alicui, Cic. inferre alicui impedimentum, Cic. *akadályára lenni valakinek*; einem hinderlich ſeyn.

Impĕdĭo, īvi et ĭi, ītum, īre, 4. v. gr. se in plagas, Plaut. pisces reti, Plaut. *belékeverni, p. o. tőrbe, hálóba*; verwickeln, verſtricken. 2) *megakadályoztatni, hátráltatni valamiben*; verhindern, abhalten. Negotiis a coena impedior, Cic. 3) *körülfogni, körülvenni, körültekergetni*; umgeben, umwickeln. Caput myrto impedire. Hor. Aliquem amplexu impedire, Ovid. i. e. amplecti. 4) Impedire aliquem nuptiis, Ter. *valakit a' házassdg kötelével lekötni*; einen durch eine Ehevorbindung feſſeln. 5) nihil impedit, Cic. *semmit se tesz, nem árt*; es thut nichts, es ſchadet nicht. Nihil impedit, quominus hoc facere possimus, Cic. *semmi se tartóztat bennünket a' miért, v. hogy azt véghez ne vihetnénk*; es hindert uns gar nicht, das zu thun.

Impĕdītio, ōnis, f 3. *akadályoztatás, megakadályoztatás*; die Verhinderung. Cic.

Impĕdīto, āre, 1. *akadályoztatni, hátráltatni*; verhindern. Stat.

Impĕdītor, ōris, m. 3. *akadályoztató*; der Verhinderer. August.

Impĕdītus, a, um, *összevavart, összekevert*; verwirrt, verwickelt. 2) *megakadályoztatott*; verhindert. 3) impedita via, Cic. *terhes, bajos út*; ein beſchwerlicher Weg. Tempora impedita, Idem. *terhes idők, veszedelmes idők*; verwirrte, gefährliche Zeiten. Impedita nomina, Idem. *nem igazságos adósságok*; unrichtige Schulden.

Impĕdo, āre, 1. v. gr. vineam, Colum. *megkarózni*; pfählen, mit Pfählen verſehen.

Impello, pŭli, pulsum, pellĕre, 3. *belőlni, belétsapni, és az által mez-*

gdsba hozni, hajtani; an etwas ſtoßen oder ſchlagen, in Bewegung ſetzen, treiben. Navem remis impellere, Virg. *evezni*; rudern. Aliquem sermone impellere, Hor. i. e. movere. Aliquem in fugam impellere, Cic. *valakit megfutamtatni, megkergetni*; in die Flucht ſchlagen. 2) *megtaszitni*; anſtoßen. 3) *meglóditni, hajtani kezdeni, p. o. a' hirintèt, valaminek a' kereket, 's a't.* mit einem Stoß in Bewegung ſetzen, antreiben. 4) *ingerleni, rávenni, ráverni valamire, ösztönözni*; anreitzen, antreiben, verleiten. Impellere aliquem ad iram, Hor. *valakit haragra ingerleni*; einen zum Zorne reitzen. Aliquem ad scelus impellere, Cic.

Impendens, tis, o. *el, vagy redkövetkezendő*; bevorſtehend. Cic.

Impendĕo, ēre, 2. *reá vagy felibe függeni*; darüber oder herüber hangen. 2) *közel lenni, közelgetni, elközelitni, közelgetésével fenyegetni*; bevorſtehen, herannahen. Omnibus terror impendet. Cic Bellum impendet patriae, Cic. Te impendent mala, Ter. pro: tibi.

Impendio, Adv. *igen, nagyon*; ſehr, heftig. Ter.

Impendiōsus, a, um, *bőköltő*; viel Aufwand machend. Plaut.

Impendĭum, ii, n. 2. *költség*; die Koſten, Unkoſten, die worauf verwendet werden, der Aufwand. Facere impendia maxima, Plin. Ep. *nagy költséget tenni, sokat költeni, veszteségtető költséggel élni*; großen Aufwand machen. 2) *kamat, interes, uzsora*; die Intereſſen, Zinſen. Cic. 3) *veszteség, kárvallás*; der Verluſt, Schaden. Curt.

Impendo, di, sum, ĕre, 3. v. gr. pecuniam, v. sumtum in res, Cic. operam, laborem, curam, alicui rei, vel in aliquam rem, Cic. *forditni, p. o. pénzt, költséget, munkát, gondot valamire*; an etwas oder daran wenden. Impendere sumtum ad aliquid, Cic. *költeni valamire, költséget fordítni*; Unkoſten auf etwas wenden.

Impĕnĕtrăbĭlis, e. 3. *áthathatatlan, a' min keresztül nem hat, v. a' mit meg nem járvalami*, undurchdringlich, unzugänglich. Impenetrabilis armis, Plaut. *nem járja a' fegyver, meggyőzhetetlen*; unüberwindlich. 2) *meggyőzhetetlen*; unüberwindlich, unbezwinglich. Tac.

Impensa, ae, f. 1. *költség*; der Aufwand, die Koſten. Impensam facere in rem, Cic. *költeni, v. költséget tenni valamire*; Aufwand machen. Impensis meis, Nep. *magam költségén*; auf eigene Koſten.

Impense, Adv. *költséggel*; mit Koſten. Petr. 2) v. gr. cupere, Ter. *felettébb, nagyon, erősen*; ſehr, heftig. Comp. impensius, Sup. impensissime, Svet. *nagyobb fáradtsággal és nagy költséggel*; mit großer Mühe und vielen Unköſten.

Impensus, us, m. 4. id. qu. Impensa.

Impensus, a, um, *redforditott, ráköltött*; darauf verwendet Aetas impensa labori, Lucan. Impenso pretio parare, Caes. 2) *nagy, felettébbvaló, hathatós*; groß, heftig. Impensa libido, Lucr. Cura impensior, Ovid. Impensissimae preces, Svet. *hathatós vagy buzgó kérés, v. könyörgés*; inſtändige Bitten. Impenso pretio, Cic. *drágán*; theuer. 3) *szenvedhetetlen*; unerträglich. Ingrato homine nihil impensius. Plaut.

Imperans, tis, o. 3. *parantsoló*; befehlend, gebiethend.

Impĕrātīve, Adv. *parantsolólag*; befehlend. Pand.

Impĕrātīvus, a, um, *parantsoló*; befehlend 2) *parantsolt, megrendelt*; anbefohlen. Feriae imperativae, Macrob.

Impĕrātor, ōris, m. 3. *főhadvezér, hadivezér, fő hadivezér*; ein Heerführer, der oberſte Befehlshaber eines Kriegsheeres, Feldherr. 2) *tsászár*; ein Kaiſer, ein Herrſcher, und der oberſte Regent Imperator histricus, Plaut. *színjátszó társasdg főigazgatója*; Directeur einer Schauſpielergeſellſchaft.

Imperatoria, ae, f. 1. *derely, mesterlapu, v. gyökér*; die Meiſterwurz. Plin.

Impĕrātōrīe, Adv. *hadivezér módjára, hadvezéri módon*: feldherrlich, wie ein Feldherr. Treb. Poll.

Impĕrātōrius, a, um, v. gr. jus, laus, Cic. *hadvezéri, hadivezéri*; feldherrlich. Navis imperatoria, Plin. *tengeri fővezéri hajó*; Admirals-Schiff. 2) *tsászári*; kaiſerlich. Svet.

Digitized by Google

Impĕrātrix, īcis, f. 2. *asszony fővezér*; eine Befehlshaberinn 2) *tsászárné*; die Kaiserinn.

Imperatum, i, n. 2. *parantsolat*; der Befehl. Imperata facere, Nep. *megtenni, telyesitni a' mi parantsolatott*; thun was befohlen iſt.

Impĕrātus, us, m. 4. *parantsolat, rendelés, meghagyás*; der Befehl, die Ordre. Ammian.

Imperceptus, a, um, *ki nem tudott, tudva nem lévő*; unbekannt. Ovid. 2) *megfoghatatlan, érthetetlen*; unbegreiflich. Gell.

Imperco, ĕre, 3. v. gr. alicui, Plaut. *kémélni valakit*; ſchonen, verſchonen.

Impercussus, a, um, v. gr. pes, Ovid. *meg nem ütött, meg nem tsapott*; unangeſtoſſen, ungeſtoſſen.

Imperditus, a, um. *el nem rontott, el nem veszett*; unverderbt, nicht getödtet. Virg.

Imperfecte, Adv. *nem tökélletes, hiján os*; unvollkommen, unvollſtändig. Gell.

Imperfectio, ōnis, f. 3. *fogyatkozás, hiján osság, tökélletlenség*; Unvollkommenheit, Unvollſtändigkeit. Auguſt.

Imperfectus, a, um, *hiján os, fogyatkozás os, nem tökélletes, tökélletlen*; unvollſtändig, unvollkommen, noch nicht vollendet. Ovid.

Imperfossus, a, um, *keresztül nem lyukasztott, által nem vájt*; undurchbohrt, undurchſtochen, oder nicht durchgraben, Ovid.

Impĕriālis, e, *kadivezéri*; den Feldherrn gebörig. 2) *tsászári*; kaiſerlich. Pand. 3) *tsászári birodalombeli*; das Reich betreffend, Reichs oder des Reiches.

Impĕriālĭter, Adv. *tsászári módon*; kaiſerlich. C d. Justin.

Impĕriōse, Adv. *parantsolólag, hatalmaskodva, fennyen parantsolva*; gebiethériſch. Gell.: imperiorius, Varr.

Impĕriōsus, a, um, *fennyen parantsoló, hatalmas, hatalmaskodó*; gebiethériſch, gebiethend, mächtig, tyranniſch. Fames imperiosa, *a' mindenre kénszeritő éhség*; die Hungersnoth. Imperiosus sibi Hor. *a' ki tud indúlatosságain uralkodni*; der über ſeine Leidenſchaften herrſcht.

Impĕrīte, Adv. *ügyetlenül, tudatlanúl*; ungeſchickt, unwiſſend, dumm. Cic. Comp. imperitius, Cic.: Sup. imperitissime, Cic.

Impĕrītĭa, ae, f. 1. *tapasztalatlanság, jdratlanság valamiben, tudatlanság, ügyetlenség*: die Unwiſſenheit, Unerfahrenheit, Dummheit. Sallust.

Impĕrīto, āvi, ātum, āre, (Freq. ab impero), v. gr. aliquid, Plaut. oppido, Liv. legionibus. Hor. *parantsolgatni, uralkodni, igazgatni*; befehlen, zu befehlen haben, herrſchen, commandiren.

Impĕrītus, a, um, v. gr. alicujus rei, Cic. Nep. *tudatlan, tapasztalatlan, jdratlan valamiben*; unwiſſend, unerfahren in etwas. Comp. imperitior, Cic. Sup. imperitissimus, Cic.

Impĕrĭum, ĭi, n. 2. *parantsolat, rendelés*; der Befehl, die Ordre. Imperium accipere, Liv. *parantsolatot venni*; Ordre bekommen. Imperium exsequi, Ter. *a' parantsolatot telyesitni, v. végrehajtani*; den Befehl vollziehen. Imperiis patris obedientem esse, Plaut. 2) *parantsoldsra való hatalom, hatalom*; Macht zu befehlen, Gewalt. Esse sub imperio matris, Terent. Imperium habere in aliquem, Terent. Est mihi imperium in te, Plaut. 3) *igazgatdsra, kormányozdsra vagy uralkoddsra való hatalom, uralkodds, igazgatds, kormányozas, p. o. valamelly városban, városan, tartományon, 's a' t.* die (höchſte) Gewalt in einer Stadt, im Staate und Lande, wo es auch Regiment, Regierung, Herrſchaft, oder Oberherrſchaft überſetzt wird. Regere urbem imperio, Liv. Imperio ejus, Liv. *az ő kormányozdsa, v. uralkoddsa alatt*; unter ſeiner Regierung. Cadere sub populi Rom. imperium, Cic. sub populi Rom. imperium redigere, Caes. De imperio decertare, vel dimicare, Cic. *az uralkodó hatalomért hartzolni*; um die Oberherrſchaft ſtreiten, i. e. wer dem andern unterthänig ſeyn ſoll. 4) *birodalom*; das Reich. Imperium Romano Germanicum: *a' Római Német Birodalom*; das Römiſch-deutſche Reich.

Imperjūrātus, a, um, *nem hitszegett*; nicht meineidig. Ovid.

Digitized by Google

Impermissus, a, um, *tiltott, nem szabados, tilalmas*; unerlaubt. Horat.

Impermixtus vel Impermistus, a, um, *keveretlen, össze nem kevert, nem elegyített*; unvermischt. Lucil.

Impĕro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. alicui, Cic. *parantsolni, parantsolatot adni*; befehlen, gebiethen, Befehl geben, Ordre geben. 2) *uralkodni, kormányozni, igazgatni*; herrschen, regieren. Imperare cupiditatibus, Cic. *kivánságait zabolázni*; die Begierden zähmen. Gentibus imperare, Nep. Illo imperante, Nep. 3) Imperare civitatibus obsides, Caes. *kezeseket kívánni a' városoktól*; den Städten gebiethen, Geißeln zu geben. 4) Imperare sibi, Curt. *dilhatatosan feltenni magában*; sich fest vornehmen. 5) v. gr. agris, arvis, Virg. Sen. vitibus, Colum. *mivelni, munkálni, p. o. a' földet, szőlőt*; bearbeiten. Imperor, i. e. imperatur mihi, Horat. Cic.

Imperpĕtŭus, a, um, *nem állandó, nem maradandó*; nicht beständig.

Impersōnālis, e, v. gr. verba impersonalia, Diom. *személyetlen*; unpersönlich.

Impersōnāliter, Adv. *személy nevezés nélkül, általjában*; nicht persönlich, ohne Benennung der Person. Pandect.

Imperspĭcābilis, e, *elláthatatlan, végére mehetetlen*; unerforschlich. Gloss.

Imperspĭcŭus, a, um, *homályos, nem világos*; undeutlich, dunkel. Plin. Epist.

Imperterrĭtus, a, um, *bátor, meg nem rettent*; unerschrocken. Virg.

Impertĭlis, e, *osztahatatlan*; untheilbar. Augustin.

Impertĭo, ivi et ĭi, ītum, īre, 4. (in et partio) alicui aliquid, Cic. laudem alicui, Idem. *közleni valakivel, megosztani valamit valakivel, részesítni benne*; Theil nehmen lassen, theilhaftig machen, mittheilen. 2) *szánni, redforditni*; widmen, darauf wenden. Impertire tempus alicui rei, cogitationi, Cic. 3) v. gr. se talem alicui impertire, Cic. *ollyannak mutatni magát, ollyan indúlattal viseltetni valaki erdnt*; sich erweisen.

Impertĭor, ītus sum, īri, Dep. 4. i. q. impertio.

Impertītĭo, ōnis, f. 3. *közlés*; die Mittheilung. Arnob.

Impertītus, a, um, *közlött*; mitgetheilt. Svet.

Imperturbābĭlis, e, *változhatatlan, megindíthatatlan, fel nem háboritható*; unveränderlich, ungestört. August.

Imperturbātĭo, ōnis, f. 3. *fel nem háborodás, felindúlatlanság*; die Ungestörtheit, Gelassenheit. Hieron.

Imperturbātus, a, um, *meg nem indúlt, fel nem háborított, nyugott*; unbeunruhigt, ungestört, ruhig. Ovid.

Impervestĭgābĭlis, e, *végére mehetetlen*; unerforschlich. Gloss.

Impervĭus, a, um, v. gr. amnis, Ovid. iter, Tac. *járatlan, járhatatlan*; unwegsam, nicht durchgängig, nicht zu passiren.

Impes, ĕtis, m. 3. id. qu. Impetus.

Impesco, ĕre, 3. *legelőre hajtani*; auf die Weide treiben. Fest. (Pasco).

Impētĭbĭlis, e, pro: impatibilis, v. gr. cruciatus, Plin. *szenvedhetetlen, el nem szenvedhető, türhetetlen*; unleidlich, unerträglich. 2) (impeto) *megtámadható*; was angegriffen werden kann oder wird. Solin.

Impētĭginōsus, a, um, *rühes, kosszos*; krätzig, raudig.

Impĕtĭgo, inis, f. 3. *rüh, kosz, p. o. emberen, állatokon*; die Krätze, Räude. Plin. 2) *sömör; tarjag a' fán; kanyaró, kihányás a' testen*; die Flechte, eine Hautkrankheit an Menschen und Bäumen.

Impetigĭnōsus, a, um, vide: Impetiginosus.

Impĕto, ĕre, v. gr. aliquem, Stat. *nekiesni, nekimenni valakinek, megtámadni valakit*; losgehen auf Jemanden, anfallen, angreifen. 2) *váddolni valamivel*; beschuldigen; aliquem edacitatis impetere, Sidon.

Impētrābĭlis, e, v. gr. venia, Liv. *megnyerhető*; was zu erlangen, oder leicht zu erlangen ist. 2) v. gr. orator, Plaut. *valamit könnyen megnyerő*; der etwas leicht erlangt.

Impētrātĭo, ōnis, f. 3. *megnyerés, valaminek elérése v. megnyerése*; Erlangung. Cic.

Impētrātor, ōris, m. 3. *megnyerő*; der Erlanger. Cod. Th.

Impetratus, a, um, *megnyert*; erlanget.

Impētrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *végrehajtani, megnyerni valamit, elérni a' mire valaki igyekezett*; ausrichten,

Digitized by Google

glücklich zu Stande bringen, seinen Wunsch erlangen.

Impĕtro, āvi, ātum, āre, 1. (in et patro), v. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *kérés által megnyerni*; durch Bitten erlangen. 2) *végrehajtani, véghezvinni*; zu Stande bringen, ausführen, zuwege bringen. Incipere multo facilius est, quam impetrare, Plaut.

Impĕtŭlans, i. q. petulans, Mart. Cap.

Impĕtŭōse, Adv. *hevesen, erőszakosan*; mit Heftigkeit. Augustin.

Impĕtŭōsus, a, um, v. gr. animus, Plin. *erőszakos, heves*; heftig.

Impĕtus, us, m. 4. *megtámadás, rárohanás*; der Angriff, die Attake. Impetum facere in aliquem, Cic. vel dare, Liv. vel capere, Liv. *nekimenni valakinek, megtámadni valakit*; Angriff thun, darauf losgehen. Uno impetu epotare, Plin. *egy kázomba, egy hajtással kiinni*; auf einen Zug, mit einem Mahle austrinken. 2) *hevesség, erőszak, tűz*; die Heftigkeit, Gewalt, Hitze. Omni animi impetu in aliquid incumbere, Cic. *telyes igyekezettel rajta lenni valamin*; allen Fleiß auf etwas wenden. Impetus divinus, Cic. *isteni erő, v. hathatósság*; eine göttliche Begeisterung. 3) *erőszakos sebesség*; die Heftigkeit in der Bewegung, Schnelligkeit. Impetus coeli, Luer. *a' tsillagos égnek sebes forgása*; der schnell sich bewegende Himmel. Impetus maris, Caes. *a' tengernek erőszakos hánykódása*; die ungestümme Bewegung des Meeres. Nocturno impetu. Acc. ap. Cic. i. e. noctu.

Impexus, a, um, *fésületlen*; ungekämmt. Virg.

Impĭa, ae, f. 1. *tyúkhúr*; Hühnerdarm, Hühnerbiß, Vogelkraut. Botan. Alsine media. Lin.

Impĭātus, a, um, *megfertéztetett*; besudelt. Apul. 2) *gonosz*; scheltmisch, boßhaftig. Fest.

Impĭco, āre, 1. *bészurkozni*; verpichen. Colum.

Impĭe, Adv. *istentelenül, gonoszúl, álnokúl*; gottlos, pflichtvergessen. Cic.: impiissime, Salvian.

Impĭĕtas, ātis, f. 3. *istentelenség, gonoszság, tőkélletlenség*; Gottlosigkeit, Pflichtvergessenheit, gottloses, liebloses, pflichtvergessenes Betragen. Cic. Ovid.

Impĭger, gra, grum, v. gr. in scribendo, Cic. ad labores, Idem. equus, Hor. *gyors, serény*; ámßig, munter, hurtig.

Impĭgre, Adv. *gyorsan, serényen*; unverdrossen, ámßig, munter hurtig, geschwind. Liv.

Impĭgrĭtas, ātis, f. 3. *gyorsaság, serénység*; die Unverdrossenheit, Munterkeit. Cic.

Impĭlĭa, ium, n. 3. *süvegsaru*; Filzschuhe. Plin.

Impingo, pĕgi, pactum, gĕre, 3. v. gr. caput parieti, Plin. *beléütni, belétsapni, odaütni valamihez*; etwas an oder gegen etwas stoßen, schlagen. 2) lapidem alicui impingere, Phaedr. *kővel meghajitni valakit*; einen mit Stein werfen. 3) v. gr. culpam in aliquem, Plaut. *valakire tolni, nyakába háritni*; auf einen schieben. Dicam alicui impingere, Ter. *pert háritni valaki nyakába*; einem einen Proceß auf den Hals werfen. V. gr. compedes alicui, Plaut. *bilintset vetni a' lábaira, vasa tenni v. verni*; Fesseln anlegen. Impingre alicui pugnum, Plaut. *megöklözni*; mit der Faust schlagen. 4) v. gr. agmina muris, Virg. hostes in vallum, Tac. *oda szoritni, neki nyomni, oda hajtani, űzni*; wohin treiben, jagen. 5) Impingi hostibus, Tac. *az ellenségre bukkanni*; auf die Feinde stoßen.

Impĭo, āvi, ātum, āre, 1. *bűnnel, v. vétekkel bémotskolni*; mit Sünden beflecken. 2) v. gr. se, Plaut. *vétkezni*; sündigen.

Impĭus, a, um, *istentelen, isten nélkül való, gonosz, tőkélletlen, gonoszindúlatú, hitetlen*; gottlos, gewissenlos, verrucht. Impius erga parentes, Suet. *a' szülői eránt háláddatlan*, undankbar, ehrvergessen. 2) *kegyetlen*; grausam. Ovid. Virg.

Implācābilis, e, v. gr. in aliquem, Cic. vel alicui, Liv. odium, ira, Nep. *engesztelhetetlen, megkérlelhetetlen*; unversöhnlich.

Implācābilĭtas, ātis, f. 3. *engesztelhetetlenség*; die Unversöhnlichkeit. Ammian.

Implācābiliter, Adv. *engesztelhetetlenül*; unversöhnlich. Implacabilius, Tacit.

Implācātus, a, um, *engesztelletlen*; unbesänftigt. 2) *kegyetlen*; grausam. Virg.

Digitized by Google

Implăcĭdus, a, um, *nyughatatlan*; unruhig. 2) *vad, kemény, komor*; rauh, wild. Hor.

Implăgo, āre, 1. *hálóba kerítni*; ins Netz bringen. Sidon.

Implantātio, ōnis, f. 3. *belé ültetés, beléültés, beoltás*; die Einpflanzung, Pfropfung. Gloss.

Implanto, āre, 1. *beléültetni, oltani, beoltani*; einpflanzen, pfropfen. Gloss.

Implānus, a, um, *egyenetlen*; uneben. Aur. Vict.

Implecto, xi, xum, tĕre, 3. *beléfonni*; hineinflechten. Aurum crinibus implexum, Plin. 2) *belékeverni, körültekergetni*; verwickeln in etwas, umschlingen. Apul.

Implĕo, ēvi, ētum, ēre, 2. v. gr. amphoram, Plaut. *megtölteni, teletölteni*; voll machen, anfüllen. 2) Trop. v. gr. aliquem spe, v. spei, Liv. *betölteni, táplálni, p. o. reménységgel*; erfüllen. 3) *jóltartani, p. o. étettel italtal*; sättigen, zur Genüge zu essen geben, mit Speise und Trank anfüllen. Implentus Bachi carnisque, Virg. Se implere, Cels. *jóllakni, megtölteni a' hasát*; sich sättigen, sich voll anfüllen. 4) *eltölteni, kitölteni, végezni, elvégezni, végrehajtani*; erfüllen, vollenden, enden. Annum octavum implevit, Plin. Ep. Cursum vitae implere, Plin. Finem vitae implevit. Tac. 5) *annyira menni, annyit tenni, t. i. mindössze*; ausfüllen, vollzählig machen. Sex millia implet, Liv. Sexdecim libras implet, Plin. *tizenhat fontot nyom*; wiegt 16 Pfund. 6) v. gr. vicem alicujus implere, Plin. *valaki helyét kipótolni, v. helyébe lenni*; eines Stelle vertreten. 7) v. gr. promissum, Cic. *teljesíteni, betölteni*; erfüllen. 8) v. gr. aliquam, Ovid. *terhébe ejteni*; schwanger oder trächtig machen.

Implētio, ōnis, f. 3. *betöltés, teljesítés*; die Erfüllung. Gloss.

Implētus, a, um, *betöltött, teljesített*; erfüllt. Cic.

Implexio, ōnis, f. 3. *összebonyolódás*, die Verwickelung.

Implexus, a, um, *egybefüzött, összefont*; verflochten.

Implexus, us, m. 4. *egybefüzés, összefonás*; die Verflechtung. 2) *összebonyolódás*; die Verwickelung.

Implĭcātio, ōnis, f. 3. v. gr. nervorum, Cic. *összefonódás, összeszövödés*; Einflechtung, Verflechtung unter einander. 2) *összevarodás, összekevergödzés*; Verwickelung, Verwirrung. Cic.

Implicātūra, ae, f. 1. *összekevergödzés*; Verwickelung. Sidon.

Implĭcātus, a, um, *belé, v. betakargatott valamibe*; eingewickelt. 2) *összezavart, v. zavarodott, zürzavaros*; verwirrt. 3) *megakadályoztatott, hátráltatott*; verhindert. Cic. 4) *egyesített*; verbunden; plures implicatos habere, Cic. *többeket egyesíteni*; mehrere vereinigen. 5) *homályos*; dunkel. v. gr. sermo, Cic. 6) *belétekergödzött, belékeveredett, beleszöttfont*; verwickelt. Cic.

Implĭciscor, īsci, Dep. Obs. id. qu. Implicari, Plaut.

Implĭcite, Adv. *összezavarva*; verwirrt. 2) *összekeverve, elegyítve*; vermengt. 3) *belsóképpen*; innerlich. Cic.

Implĭcĭto, āre, 1. Frequ. *egymásba tekergetni vagy keverni*; verwickeln.

Implĭcitus, a, um, *belétakart, belétakargatott*; verwickelt. 2) *összekötödött, p. o. tsomóra, ráfolytódott*; verknüpft. 3) *összezavarodott*; verwirrt. 4) *hátrdltatott, megakadályoztatott*; verhindert. 5) (viae errore implicitae, Lucr. *tévelygő útak*; Irrwege. 6) implicitus morbo, v. in morbum, Liv. *betegségbe esett*; mit einer Krankheit behaftet.

Implĭco, āvi, ātum, et ŭi, ĭtum, āre, 1. *össze, vagy belétekergetni, göngyölgetni, v. takargatni*; einwickeln, hineinwickeln. 2) *beléfonni, összefonni vele*; einflechten. Crines auro implicare, Virg. 3) *összezavarni, zavarba hozni, zürzavart okozni*; verwirren, Verwirrung machen. 4) implicari morbo, v. in morbum, Liv. Lucr. *betegségbe esni, megbetegedni*; krank werden, erkranken. 5) *szorosan egyesíteni, összekötni*; genau verbinden, vereinigen. Se societate alicujus implicare, Cic. 6) erroribus implicari, Cic. *hibázni, hibákba keveredni*; irren, Fehler begehen. 7) *közleni, beléadni, beléoltani*; mittheilen, hineinfügen. Dii vim suam hominum naturis implicant, Cic.

Digitized by Google

Implōrābilis, e, *segitségül hivható*; den man um Hülfe anrufen kann.

Implōrātio, ōnis, f. 3. *segitségül hivás*; die Anrufung um Hülfe. Cic.

Implōro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. deos, Cic. auxilium alicujus, fidem, Cic. auxilium ab aliquo, Caes. *valakit segitségül hivni, kérni a' segitségre, nagyon kérni*; einen um Hülfe anrufen, anflehen, bitten. Misericordiam alicujus implorare, Cic. *valakit könyörületességre kérni*; einen um Mitleiden bitten. 2) *tanúbizonyságúl hivni*; zum Zeugen anrufen. Cic.

Implumbo, āvi, ātum, āre, 1. *ónnal béönteni, összeforrasztani*; mit Bley eingießen, verlöthen. Vitruv.

Implūmis, e, 3. *tollatlan, tsupasz*; ohne Federn, ungefiedert, kahl. Hor. et Plin. 2) *szőretlen, kopasz*; ohne Haare, kahl. Plin.

Implŭo, ui, ĕre, 3. *belőesni, v. rdesni az esőnek*; hineinregnen, anregnen. 2) *esni, esőt botsátnird, megáztatni*; regnen, anregnen lassen. Ovid.

Impluvia, ae, f. 1. *eső ellen való köpönyeg*; ein Regenmantel. Varr.

Implŭvĭātus, a, um, *megázott, t. i. az esőtől*; beregnet.

Implŭvium, ii, n. 2. i. q. compluvium, Cic.

Impoenītendus, a, um, *a' mit meg nem lehet bánni*; nicht zu bereuen. Apul.

Impōlīte, Adv. *ékesség nélkül, ki nem tisztitva*; ohne Schmuck, unsáuberlich. Cic.

Impōlītĭa, ae, f. 1. *valaminek annak rendiszerént való ki nem tisztitása, gondviseletlenség*; die Nachlässigkeit, ein Ding gehörig auszuputzen.

Impōlītus, a, um, *ki nem simitott, ki nem simitott, ki nem tisztitott, tisztitatlan, durva*; nicht polirt, nicht glatt gemacht, unausgeputzt, grob. 2) v. gr. forma ingenii, Cic. *ki nem formált, hijános*; nicht gehörig gebildet, unvollendet.

Impollūtus, a, um, *szeplőtelen, fertézetlen, tiszta*; unbefleckt, rein. v. gr. virginitas, Tacit.

Impōno, sui, sĭtum, ĕre, 3. *belétenni, bétenni, tenni valahova*; einlegen, hinein oder wohin legen, setzen, stellen. Pedem in navem imponere, Plaut. Custodem in hortis imponere, Nep. 2) *valamire rátenni, v. helyheztetni, feltenni valamire*; auf etwas setzen, legen, aufsetzen, auflegen. Bovi clitellas imponere, Cic. Aliquem rogo imponere, Virg. v. in rogum, Cic. Aliquem in equum imponere, Liv. *valakit a' lóra feltenni*; einen aufs Pferd setzen. 3) Trop. v. gr. alicui labores, Caes. vectigal agris, Cic. leges, Cic. *rdvetni, kiszabni valakire*; auflegen, auferlegen. 4) imponere alicui, Cic. Nep. *rászedni, v. megtsalni valakit*; einen täuschen, hintergehen. 5) Extremam manum rei imponere, Virg. vel, summam manum, Plin. vel manum supremam, Ovid. *végre hajtani valamit, elvégezni*; die letzte Hand anlegen, zu Ende bringen. Finem imponere rei, Liv. *végét szakasztani valaminek*; ein Ende setzen oder machen. 6) v. gr. vulnus, plagam, vim, Cic. *okozni, szerezni, tenni*; zufügen, machen, verursachen. 7) Pretium imponere rei, *árrát szabni*; einen Preis setzen. Nomen imponere rei, Cic. *nevet adni valaminek, elnevezni valamit*; einen Nahmen geben oder beylegen.

Imporco, āre, 1. *barázdát vonni*; Furchen machen. Colum. 2) v. gr. semen, Colum. *barázdába hányni, v. vetni, elhorondlni*; einfurchen, in die Furchen bringen und einegen.

Importābilis, e, *elhordozhatatlan*; nicht zutragen, unerträglich. Tertull.

Importātīcius (—tĭus), a, um, *békozott, t. i. idegen földről*; eingeführt, (aus fremden Orten).

Importo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. vinum, Caes. aliquid humeris in urbem, Plin. *bévinni, behordani*; einführen, hineintragen, bringen. 2) v. gr. alicui detrimentum, Cic. *okozni, tsindlni, szerezni*; verursachen, machen.

Importūne, Adv. *roszkor*; zur Unzeit. *helytelenül, illetlenül, alkalmatlanúl*; unschicklich. Comp. importunius, Sup. importunissime, Gell.

Importūnĭtas, ātis, f. 3. *alkalmatlanság, alkalmatlankodás, illetlen és durva magaviselet, durvaság*; Unschicklichkeit, Unbequemlichkeit, besonders Unschicklichkeit des Betragens, Unmanierlichkeit, ungestümes Wesen, Ungeschliffenheit, Grobheit.

Importūnus, a, um, v. gr. tempus, Cic. morbus, Cels. *terhes, alkalmatlan*; beschwerlich, ungelegen. 2) v. gr. locus,

Digitized by Google

Sall. *nem alkalmatos, alkalmatlan*; unschicklich, unbequem zu etwas. 3) v. gr. mulier, Cic. hostis, Cic. *alkalmatlankodó, erőszakos, durva*; ungestüm, ungeschliffen, hart, mürrisch.

Importūōsus, a, um, v. gr. mare, Sall. *kikötőtlen, mellynek nints kikötőhelye*; ohne Hafen.

Impos, ōtis, *megfogyatkozott, tehetetlen, nem bíró valamivel*; nicht mächtig über etwas, nicht Herr darüber, nicht in der Gewalt habend. Impos mentis, animi, vel sui, Plaut. *nints eszén*; seines Verstandes nicht mächtig.

Impŏsĭtĭcĭus (—tius), a, um, v. gr. nomina, Varr. *adott, tulajdonitott, nem természeti, v. nem eredeti*; beygelegt, hinzugefügt.

Impŏsĭtĭo, ōnis, f. 3. *rátevés, rátétel*; die Auflegung. Plin. 2) *adó, rávetett adó*; die Auflage, Schatzung. Plin.

Impŏsĭtīvus, a, um, i. q. impositicius. Varr.

Impŏsĭtor, ōris, m. 3. v. gr. nominis, Varr. *rdadó, elnevező*; der Beyleger, z. B. eines Nahmens. Varr.

Impŏsĭtus, a, um, *rátett*; auferlegt. Ovid. 2) impositae leges, Cic. *kiadott, v. szabott törvények*; gegebene Gesetze. 3) nomen impositum, *meghülömböztetés végett adott név*; ein Zunahme.

Impŏsĭtus, us, m. 4. *rátétel*; das Auflegen. Plin.

Impossĭbĭlis, e, *lehetetlen*; unmöglich. Quintil.

Impossĭbĭlĭtas, ātis, f. 3. *lehetetlenség*; die Unmöglichkeit. Apul.

Impostor, ōris, m., 3. *tsaldrd, álnok tsaló*; ein Betrieger. Pandect.

Impostūra, ae, f. 1. *tsaldrdsdg, tsalás*; Betriegerey, der Betrug. JCt.

Impŏstūro, āre, 1. *tsalni*; betriegen. Gregor. M.

Impŏtens, tis, *tehetetlen, erőtlen, gyenge*; nicht mächtig, unmächtig, schwach. Cic. 2) v. gr. irae, laetitiae, Liv. *a' ki nem bír, p. o. indúlatival, nem tudja mérsékelni, p. o. haragját, 's a' t.* nicht mächtig worüber, nicht Herr worüber. 3) v. gr. homo, v. animus, Cic. *indúlatos*; leidenschaftlich.

Impŏtenter, Adv. *tehetetlenül, erőtlenül*; kraftlos, ohnmächtig, schwach. 2) *zaboldtlanúl, indúlatoskodva*; übermüthig, zügellos. Impotenter regnare, Hirt. *tirannusmódra uralkodni*; tyranniſch regieren.

Impŏtentĭa, ae, f. 1. *tehetetlenség, t. i. valamire*; das Unvermögen. Impotentia generandi naturalis; *nemzésbeli tehetetlenség*; das Unvermögen Kinder zu zeugen. 2) *erőtlenség, gyengeség*; die Schwachheit. 3) *zaboldtlanság, indúlatosság, indúlatoskodás*; die Zügellosigkeit, affectvolles Betragen. Cic. Svet.

Impraegnātĭo, ōnis, f. 3. *terhbeejtés*; die Schwängerung. Chym.

Impraegnātus, a, um, *terhbeejtett*; geschwängert.

Impraegno, āre, 1. *terhbeejteni*; schwängern. 2) *szaporitni*; vermehren. Voss.

Impraepĕdĭte, Adv. *szabadon, nem akaddlyoztatva*; unverhindert. Ammian.

Impraepĕdĭtus, a, um, *szabados, akaddlyozatlan*; unverhindert. Ammian.

Impraepūtĭātus, a, um, *környül nem metszett*; nicht beſchnitten. Tertull.

Impraescĭentĭa, ae, f. 1. *előre nemtudás*; das Nichtvorherwiſſen. Tertull.

Impraesentĭārum, Adv. *most, ezúttal*; jetzt oder für jetzt. Nep. Tacit.

Impraestābĭlis, e, *semmit se telyesítő*; nichts leiſtend. Salv.

Impraetermisse, Adv. *elmúlhatatlanúl, haladék nélkül*; ohne Aufſchub. Gloss.

Impransus, a, um, *nemevett, éhgyomrú, a' ki még éh gyomorral van*; der nicht gefrühſtückt, oder überhaupt noch nicht gegeſſen hat, nüchtern. Plaut. Horat.

Imprĕcātĭo, ōnis, f. 3. *átok, ymegdtkozás*; die Verwünſchung. Senec.

Imprĕcor, ātus sum, āri, Dep. 1. *kívánni valamit valakinek, jót vagy rosszat*; anwünſchen. Imprecari alicui poenas diras. Apul. Alicui bene imprecari, Petron. Salutem alicui imprecari. Apul.

Imprensĭbĭlis, e, (prehendo) *megfoghatatlan*; unbegreiflich. Gell.

Impresse, Adv *bényomva*; eingedruckt; *nyomosan, jól*; nachdrücklich. Tertull.

Impressĭo, ōnis, f. 3. (imprimó) v. gr. visorum, Cic. *bényomás, béhatás*; der Eindruck, das Eindrücken, Ein-

Digitized by Google

dringen. 2) *benyomúlás, t. i. az ellenség közé, bérohanás, megtámadás*; das Eindringen in die Feinde, in ein Land ꝛc., der Angriff, Einfall; impressionem facere in fines hostium, Hirt.: in castra, Varr. 3) *erő az előadásban, hathatósság*; Nachdruck im Reden. Cic. 4) v. gr. vocum, Cic. *a' formája, kifejezése a' szónak*; der Abdruck, die Gestalt, Form, der Ausdruck. 5) v. gr. libri, Gloss. *nyomtatás, kinyomtatás*; der Druck, z. B. der Bücher. Impressio numinorum, Augustin. *pénzverés*; das Geldprägen.

Impressor, ōris, m. 3. *könyvnyomtató*; der Buchdrucker. Gloss.

Impressus, a, um, Part. et Adj. *belényomott, bényomott*; eingedrückt, hineingedrückt. 2) *rányomott*; eingeprägt.

Impressus, us, m. 4. i. q. Impressio. Prud.

Imprīmis, et Inprīnis, Adv. *legelsőben*; zuerst 2) *különösen, kivált, kiváltképpen*; vornehmlich.

Imprimo, essi, essum, ĕre, 3. (in et premo) *belényomni, bényomni*; hineindrücken. 2) *rányomni, rálúni*; aufdrücken. Imprimere sigillum epistolae, Plin. Basium imprimere, Martial. *megtsókolni*; küssen. Imprimere signum pecori, Virg. *megbélyegezni a' marhát, burmot, bélyeget ütni rá*; bezeichnen. 3) v. gr vulnus, dedecus, Cic. *ejteni, tsinálni, p. o. sebet*; zufügen, machen. 4) In animo, in mente alicujus aliquid imprimere Plin. in Paneg. *eszére adni, lelkére kötni*; einem etwas wohl einprägen. Imprimere aliquid animo; *valamit megtanúlni, t. i. könyvnélkül*. 5) v. gr. aeri; *kimetszeni, bémetszeni valamit, p. o. rézbe*; eingraben, z. B. in Metall. 6) v. gr. librum, Gloss. *nyomtatni, kinyomtatni, p. o. könyvet*; Bücher drucken.

Improbābilis, e, *helybe nem hagyható*; verwerflich, des Beyfalls unwerth. Senec. 2) *nem hihető*; unwahrscheinlich.

Improbātio, ōnis, f. 3. *megvetés, helybe nem hagyás*; Verwerfung, Mißbilligung.

Improbātor, ōris, m. 3. *megvető, helybe nem hagyó*; der Verwerfer, Mißbilliger. Apul.

Improbe, Adv. *nem jól, rosszúl, helytelenül*; unrecht, untauglich. Gell. 2) v. gr. facere, Cic. *gonoszúl, istentelenül*; gottlos, unrecht, auf gottlose, unrechte Art. 3) *felettébb, szerfelett, felette igen*; übers Maß, übermäßig. 4) *szemtelenül*; unverschämt. Petron. Comp. -ius, Sup. -issime, Svet.

Improbĭtas, ātis, f. 3. *gonoszság, istentelenség*; die Bosheit, Gottlosigkeit. 2) *igasságtalanság, erőszakoskodás*; die Ungerechtigkeit, Gewaltthätigkeit. Cic. 3) *szemtelenség*; die Unverschämtheit. Cic.

Improbĭter, Adv. i. q. improbe, Petron.

Improbĭto, āre, i. q. improbare, Gell.

Improbo, āvi, ātum, āre, 1. *nem hagyni helybe, megvetni*; nicht billigen, verwerfen, mißbilligen. 2) *nem javallani*; nicht rathen. Cic.

Improbŭlus, a, um, *gonoszatska*; etwas gottlos. Juvenal.

Improbus, a, um, v. gr. merces, panis, Plaut. Mart. *nem jó, rossz*; nicht gut, schlecht. 2) v. gr. homo, Cic. factum, Plaut. *gonosz, rossz, istentelen*; moralisch schlecht, böse, gottlos, ungerecht. 3) v. gr. *szemtelen*; unverschämt. Improbiorem nea vidi faciem mulieris, Plaut. 4) *nagy, rendkívűlvaló, erős, tartós*; groß, übertrieben, übermäßig, heftig, arg, anhaltend. Labor improbus omnia vincit, Virg. *a' tartós munkával még a' lehetetlennek látszó dolgot is végrehajthatod, vagy, a' fáradhatatlan szorgalmatosság tsudákat tesz*; anhaltende Arbeit überwindet alles 6) *fajtalan*; geil, unzüchtig. Improba verba; *fajtalan beszéd*; unzüchtige Worte. 6) *kemény, kegyetlen*; heftig, streng; improba hyems, Ovid. 7) v. gr. ad aliquid, Ter. *alkalmatlan valamire*; ungeschickt. 8) improbus amor, Virg. *a' szerentsétlen szeretet*; eine unglückliche Liebe. Comp. -ior, Sup. issimus.

Improcĕrus, a, um, *alatsony, nem magas*; nicht hoch. Gell.

Improcrĕăbilis, e, *megszerezhetetlen*; unerschafflich. Apul.

Improfessus, a, um, *magát bé nem vallott*; der sich nicht zu etwas angegeben hat. Pandect.

Improlis, e, 3. *gyermektelen, magtalan*; ohne Kinder. Fest.

Impromiscŭus, vel Impromiscus, a, um,

Digitized by Google

nem elegyített, elegyítetlen, nem kevert; unvermiſcht. Gell.

Impromtus, a, um, *lassú*; langſam, träg. Liv. 2) *nem kész, készületlen*; nicht fertig, unbearbeitet.

Impröpe, Adv. i. q. prope, Tertull.

Impröpěránter, Adv. *nem sietvě, lassan lassan*; ohne Eile, nach und nach. Auson.

Impröpěrātus, a, um, *lassú, nem hebehurgya*; langſam, nicht eilfertig, nicht ſchnell. Virg.

Impröpěro, āre, 1. *besietni*; hinein eilen. Varr.

Impröpěrus, a, um, *lassú*; langſam. Sil.

Impröprīe, Adv. *nem tulajdonképpen*; uneigentlich. Plin.

Impröprĭus, a, um, *nem tulajdonképpen való, nem tulajdon, p. o. természete, v. minémüsége valaminek*; uneigentlich, nicht eigentlich zukommend. Quintil.

Improspecte, Adv. *vigyázatlanúl*; unvorſichtig. Tertull.

Improspectus, a, um, *nem látott, meg nem nézett*; unbeſehen, ungeſehen.

Improsper, a, um, *szerencsétlen, nem szerencsés*; unglücklich. Tacit. 2) v. gr. fama, Tacit. *nem kedvező*; ungünſtig.

Improspěre, Adv. *szerencsétlenül*; unglücklich. Tacit.

Improtectus, a, um, *fedetlen, fedezetlen, védetlen*; unbedeckt, unvertheidigt. Gell.

Improvīde, Adv. *vigyázatlanúl*; unvorſichtig. Liv.

Improvīdentĭa, ae, f. 1. *vigyázatlanság, előre nem vigyázás*; die Unvorſichtigkeit. Tertull.

Improvīdus, a, um, v. gr. rei, Liv. *előre nem vigyázó, p. o. a' dologban*; nicht vorausſehend. 2) *vigyázatlan*; unvorſichtig. Cic. 3) v. gr. tela, Plin. *véletlen*; was unverſehens geſchieht.

Improvīse, Adv. *véletlenül*; unverſehens. Tertull.

Improviso, de improviso, vel, ex improviso, Cic. *véletlenül*; unverſehens, unvermuthet.

Improvīsus, a, um, *véletlen, előre elnemlátott*; nicht vorausgeſehen, unvermuthet. 2) *előre nem néző*; der ſich nicht vorſiehet. Cic.

Imprūdens, tis, o. *esztelen, eszetlen, oktalan*; unweiſe, thöricht, unklug. 2) *vigyázatlan, figyelmetlen, előre nem látó*; unbehutſam, unvorſichtig. 3) *tudatlan, járatlan, tapasztalatlan*; unwiſſend, unerfahren.

Imprūdenter, Adv. *vigyázatlanúl, esztelenül, gondolatlanúl, ostobáúl*; unvorſichtig, unweiſe, unbedachtſam, thöricht. 2) *tudatlanságból, véletlenül*; aus Unwiſſenheit, unverſehens.

Imprūdentĭa, ae, f. 1 *vigyázatlanság*; die Unvorſichtigkeit. 2) *tudatlanság esztelenség*; die Unwiſſenheit. 3) *hiba, tévelygés*; der Irrthum.

Impūbes, ĕris, v. Impubis, et Impuber, ĕris, o. *szakállatlan a' kinek még nints szakálla, nem férjfikoros, férjfikorra nem jutott*; noch keinen Bart habend, nicht mannbar. 2) *elhálástól magát megtartóztató*; ſich des Beyſchlafs enthaltend.

Impūbesco, ĕre, 3. *felnőni*; heranwachſen.

Impūdens, tis, o. (pudet) *szemtelen, ortzátlan, goromba*; unverſchämt, grob. 2) *igen sok, elégen túl való, szerfelett való*; ſehr viel, übermäßig. e. gr. pecunia, Cic. *igen sok pénz, mellyet ortzátlanság nélkül nem lehet kívánni, v. kérni*; ſehr viel Geld, welches man nicht ohne Unbeſcheidenheit verlangen kann. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus, Svet.

Impūdenter, Adv. *szemtelenül, ortzátlanúl*; ſchamlos, unverſchämt. Comp. -ius, Cic. Superl. -issime, Plin. jun.

Impūdentĭa, ae, f. 1. *szemtelenség, ortzátlanság, szemtelen vakmerőség*; die Unverſchämtheit, Frechheit.

Impūdice, Adv. *szemtelenül, szemérmetlenül, tisztdtalanúl, fajtalanúl*; unkeuſch, unzüchtig. Superl. -issime, Eutrop.

Impūdĭcĭtĭa, ae, f. 1. *szemérmetlenség, tisztdtalanság, fajtalanság, pardznaság*; die Unzüchtigkeit.

Impūdĭcus, a, um, (pudor) *szemérmetlen, tisztdtalan, pardzna*; unzüchtig, unkeuſch. 2) *vakmerő*; verwegen. 3) e. gr. digitus, Mart. *középső, v. közbülső ujj*; der Mittelfinger. Comp. -ior, Plaut. Superl. -issimus, Sen.

Impugnātĭo, ōnis, f. 3. *megtámadás, ostromlás*; die Anfechtung, Beſtreitung.

Impugnātus, a, um, *megtámadt, meg-*

Digitized by Google

támadott, ostromlott; bestritten, angefochten. 2) *meg nem támadt, nem ostromlott*; unangefochten. Aliquid impugnatum relinquere, Gell.

Impugno, āvi, ātum, āre, 1. (pugna) e. gr. patriam, Cic. terga hostium, Liv. *ostromolni, megtámadni, kaddal menni ellene*; bestreiten, bekriegen. 2) Trop. e. gr. dignitatem alicujus, Cic. *gyalázni, megtámadni*; angreifen. e. gr. morbum, Plin. *elűzni*; vertreiben. e. gr. aliquid, Hor. *védelmezni, ostromolni, megtámadni igyekezni*; bestreiten, zu widerlegen suchen.

Impulsio, ōnis, f. 3. (pello) *hozzáütődés, belelökődés*; das Anstoßen. 2) *késztetés, ösztönözés, serkentés, nógatás*; der Antrieb, die Anreitzung. 3) *belső ösztön*; ein innerlicher Trieb.

Impulsor, ōris, m. 3. *késztető, ösztönöző, nógató, ingerlő, fellovaló*; ein Antreiber, Anhetzer, Anstifter.

Impulsus, a, um, (impello) *késztetett, nógatott, serkentett*; angetrieben. 2) *mozgatott*; bewegt. Chordae impulsae pollice, Ovid. 3) *elhajtott*; fortgetrieben.

Impulsus, us, m. 4. *hozzáütődés belelökődés*; das Anschlagen, Anstoßen an etwas. 2) *késztetés, nógatás, serkentés, ingerlés*; der Antrieb, das Anreitzen. 3) *belső ösztön*; der innerliche Trieb.

Impulvĕrĕus, a, um, *por nélkül való*; ohne Staub. e. gr. victoria, Gell. *fáradságnélkül való*; ohne Mühe.

Impunctus, a, um, *pettegetett*; voller Tüpfel.

Impūne, Adv. e. gr. facere, Cic. *büntetetlenül, tartózkodás nélkül, szabadon*; ungestraft, frey. 2) *baj, v. veszedelem nelkül*; ohne Gefahr. Comp. -ior, Superl. -issime, Ter. Plaut.

Impungo, ĕre, 3. i. q. pungo.

Impūnis, e, (pumio) e. gr. mulier, Solin. *büntetetlen, szabad*; ungestraft, frey. Impune scelus esse sinit. Ovid.

Impūnĭtas, ātis, f. 3. e. gr. peccatorum, Cic. *büntetés elengedése, büntetés, v. gonosztett alól való felszabadítás, büntetetlenség*; die Entlassung der Strafe, Verzeihung einer Missethat, Straflosigkeit. 2) e. gr. a judicio, Cic. *bátorság, bátorsághalétel*: die Sicherheit. 3) *szabadosság, kitsapongás, szabólátlanság*: die Freyheit, Ausschweifung, Zügellosigkeit. Impunitas juvenilis, et licentia dicendi, Cic. *ifjúi mérsékség, 's feleslegvalóság a' kifejezésben, v. kitételben*; die jugendliche Kühnheit, und der Überfluß im Ausdrucke.

Impunīte, Adv. i. q. Impune, Mat. in Cic. Ep.

Impūnītus, a, um, *büntetetlen*; ungestraft. 2) *ment a' veszedelemtől, bátorságos*; frey von Gefahr, sicher. Omnibus rebus impunita libertas, Hor. *tökélletes, v. tellyes szabadság*; eine völlige Freyheit. Comp. -ior, Hor.

Impūrātus, a, um, *tisztátalan, motskos*; unrein, unfläthig.

Impure, Adv. *tisztátalanúl, motskosan, otsmányúl, rútúl, gyalázatosan*; unrein, häßlich, schändlich. Superl. -issime, Cic.

Impurgābilis, e, *menthetetlen*; nicht zu rechtfertigen.

Impūritas, ātis, f. 3. *tisztátalanság, motskosság, otsmányság, gyalázatosság*; die Unfläthigkeit, Schändlichkeit.

Impūritia, ae, f. 1. i. q. impuritas.

Impūro, āvi, ātum, āre, 1. *el v. bémotskólni, el, v. békeverni*, verunreinigen, unrein machen, beschmeißen.

Impūrus, a, um, *tisztátalan, motskos, undok, el, v. békevert*; unrein, unsauber, unfläthig. 2) *pardina, fajtalan*; unzüchtig. Comp. -ior, Superl. -issimus.

Impŭtātio, ōnis, f. 3. *nekitulajdonítás, rávetés*; die Beymessung, Anrechnung.

Impŭtātīvus, a, um, *neki tulajdonítható, rávethető*; beymessend, zurechnend.

Impŭtātor, ōris, m. 3. *valakit okozó, valakire vető, valakinek tulajdonító*; der Zurechner, Beschuldiger.

Impŭtātus, a, um, e. gr. buxus, vitis, Plin. *tisztítatlan, metszetlen*; unbeschnitten. 2) *valakire vetett, valakinek tulajdonított*; beygemessen, zugerechnet.

Impŭto, āre, 1. *néki tulajdonítni, valakire vetni*; zurechnen, anrechnen, beymessen. 2) *szemire hányni*; vorwerfen. e. gr. nihil invicem, Plin. c. *mindst nem okolni*; einander keine Schuld geben. 3) insolutum: im-

Digitized by Google

putare, Sen. *megfizetődöttnek venni*; für bezahlt halten. 4) e. gr. civitati pecuniae summam, Plin. *a' városra nagy summa pénzt vetni adóúl*; der Stadt eine große Geldsumme auflegen. 5) e. gr. data munera, Tac.

Impūtrésco, trui, ĕre, 3. (putris) *rothadni*; faulen.

Impūtrĭbĭlis, e, *nem rothadandó*; unverweslich. Hieron.

Imŭlus, a, um, Dim. i. q. Imus.

Imus, a, um, Superl. ab: inferus, e. gr. sedes, Cic. *legalsó, legalatsonyabb*; der unterste, der niedrigste. Ima summis mutare, Hor. *alsó részét felyúl fordítni, fenekével felfordítni*; das Unterste zu oberst kehren. Ab imis unguibus usque ad verticem summum, Cic. *tetétől fogva talpig*, von unten angefangen bis hinauf. Ima auris, Plin. *fülgomba*; das Ohrläppchen. Imo a pectore, Cic. *szive rejtekéből*; von Grunde des Herzens. 2) e. gr. mensis, Ovid. *utólsó*; der letzte. Imum; *vég, végezet, utólja valaminek*; das Letzte, das Ende. Ad imum, Hor. *végezetre, végre*; zuletzt, endlich. Fundus imus, i. e. finis fundi, Ovid.

In, I. Praep. regit Accus. et Ablat. 1) Cum Accus. ad quaestionem quorsum? *-ba, -be*; in, nach. Proficisci in exilium, Cic. Mittere in Asiam, Nep. 2) cum Ablat. ad quaestionem ubi? In aëre piscari, in mari venari, Prov. *falra hányni a' borsót, hijdba fáradozni*; vergeblich sich bemühen. 3) v. gr. in mensuris; *-ba, -be, ra, re*; in. Sex pedes in altitudinem, Caes. *hat láhnyi magasságnyiru*; sechs Schuh in die Höhe, oder hoch. 4) *közben, nál, nél, mellett*; in, bey. In vino, Plaut. *borozás közben*; beym Weintrinken. In legendo; *az olvasás közben, v. mellett*; im, o. beym Lesen. 5) *-nál, -nél, előtt*; bey, vor; in vulgus; *a' nép előtt*; vor dem Volke. 6) *felé, -ra, re*; gegen, wärts, gen. In coelum conspicis, Plaut. 7) *-eránt, hoz, -hez*; gegen. Amor in patriam, Cic. Merita ejus in rempublicam. Cic. 8) pro: inter; *között*; unter. Esse in civibus clarissimis. Cic. In his, Lic. *a' kik között*; unter denen. 9) *-ba, -be*; zu. Vocare ad se in nuptias, Plaut. 10) *szerént*; gemäß. Hostilem in modum, Liv. *ellenségesképpen*; feindlicher Weise. 11) pro: ante; *előtt*: vor. In oculis omnium versari, Cic. 12) In singulos annos, Cic. *minden esztendőre*; auf jedes Jahr. In unum diem, Liv. *egy napra*; auf einen Tag. In dies, Cic. *napról napra, minden nap*; von Tag zu Tag, täglich. 13) in eo esse, ut, Nep. *azon lenni, hogy*; auf dem Puncte seyn, daß — 14) pro: contra; *ellen*: wider. Dicere in aliquem; *valaki ellen beszédet tartani*; wider einen reden, oder eine Rede halten. 15) In perpetuum, Cic. *örökre*; in Ewigkeit. II. Praepos. inseparabilis ante Nomina: Sign. *-talan, -telen, -atlan, -etlen*; un. v. gr. indoctus; *tudatlan*; ungelehrt. Injustus; *igasságtalan*; ungerecht.

Ina, ae, f. 1. *rost*; ein Fäserchen. Fest.

Inabruptus, a, um, v. gr. catena, Stat. *el nem szakadt, el nem tört*; unabgerissen, unabgebrochen.

Inaccensus, a, um, *gyújtatlan*; nicht angezündet, nicht entzündet. Sil.

Inaccessĭbĭlis, e, *megközelíthetetlen, hozzá nem mehető, v. nem közelíthető*; unzugänglich. Tertull.

Inaccessus, a, um, *meg nem közelített*; unbetreten. 2) *hozzájárúlhatatlan, v. mehetetlen*; unzugänglich. Virg.

Inaccūsātus, a, um, *bévádolatlan*; unangeklagt. Tertull.

Inācesco, ui, ĕre, 3. *megposhadni, megsavanyodni, megetzetesedni*; sauer werden.

Inachĭa, ae, f. 1. peninsula Peloponnesus, hodie: Morea, Geogr. 2) Nom. pr. virginis formosae, Hor.

Inachĭdes, ae, m. 1. unus ex posteris Inachi. 2) Argivus. Inachidae, ārum, pl. i. e. Argivi, Graeci.

Inachis, ĭdis, v. Idos, f. 1. Io, filia Inachi. Prop.

Inachĭus, a, um, i. e. fluvium Inachum vel regem Inachum concernens.

Inachus, vel —os, i, fluvius in Peloponneso. 2) primus rex Argorum.

Inadfectatus, a, um, vide: Inaffectatus.

Inādĭbĭlis, e, *hozzámehetetlen*; unzugängig. Sidon.

Inadscensus, a, um, v. gr. locus, Plin. *nem járt, meg nem közelített, p. o. hely*; nicht bestiegen.

Inadspectus, a, um, *nemláttott*; nicht gesehen. Stat.

Digitized by Google

Inadspiciens, a, um, *idthatatlan*; unsichtbar. Anson.

Inadsuetus, a, um, *szokatlan, meg nem szokott*; ungewohnt. Ovid.

Inadtămĭnātus, a, um, *nem illetett, ép*; unbefleckt, unversehrt. Tertull.

Inadtente, Adv. *figyelmetlenül*; unaufmerksam. Ammian.

Inadtĕnŭātus, a, um, *nem kevesíttett, nem gyengített*; unvermindert, ungeschwächt. Ovid.

Inădŭlābilis, e, v. gr. judex, Gell. *hizelkedést nem szenvedő*; der sich nicht schmeicheln läßt.

Inădustus, a, um, *égetetlen*; ungebrannt. Ovid.

Inaedificātĭo, ōnis, f. 3. *épités, felépités*; das Bauen, die Aufbauung. Plaut.

Inaedifico, āvi, ātum, āre, 1. *hozzá, v. mellé épitni, rá épitni*; anbauen, auf etwas bauen. 2) v. gr. locum, Pand *bé épitni, épitni rá*; bebauen. 3) v. gr. portas, Liv. *bérakni, bé épitni*; verbauen, zubauen.

Inaequābilis, e, *egyenetlen, nem egyes, nem hasonló*; ungleich, unähnlich. Cic.

Inaequābĭlĭtas, ātis, f. 1. *egyenetlenség, egyenlótlenség*; Ungleichheit. Arnob.

Inaequābĭlĭter, Adv. *egyenetlenül, egyenlótlenül*; ungleich, Varr.

Inaequālis, e, *nem egyenlő, egyenetlen, nem egy forma*; ungleich, uneben, unähnlich. Siccare calices inaequales, Hor. *nem egyenlőn töltögetni pohárát, hol feljebb, hol tsak félig 's a' t.* Vixit inaequalis, Hor. *változandó, v, állhatatlan volt*; er war unbeständig.

Inaequālĭtas, ātis, f. 3. *egyenetlenség*; die Ungleichheit, Unähnlichkeit. 2) *egyformátlanság, nem hasonlóság*; die Ungleichförmigkeit, Anomalie. Gell.

Inaequālĭter, Adv. *egyenetlenül, nem egyformán*; ungleich, auf ungleiche Art. Liv.

Inaequātus, a, um, *elegyengetetlen, el nem egyengetett*; ungleich. Tibull.

Inaequo, āre, *elegyengetni*; gleich machen. Caes.

Inaestĭmābĭlis, e, *megbetsülhetetlen*; unschätzbar. 2) *a' mi nem érdemli a' betsülést*; was nicht verdient geschätzt zu werden, nicht hochzuachten, Cic.

Inaestĭmātus, a, um, v. gr. praedia, Pand. *meg nem betsült*; untaxirt, ungeschätzt.

Inaestŭo, āre, 1. *benne forrni, buzogni*; worin brausen oder wallen. Horat. 2) Met. bilis inaestuat praecordiis, Hor. *nagyon haragszik*; er ist sehr zornig.

Inaffectātus, a, um, *mesterkélletlen, nem erőltetett, természetes*; unaffectirt, natürlich, nicht gekünstelt, ungekünstelt. Quint.

Inaggĕro, āvi, ātum, āre, 1. *felhányni, felhalmozni*; wo aufhäufen oder bloß aufhäufen. Sidon.

Inăgĭtābilis, e, *nem ingatható*; unbeweglich. Senec.

Inăgĭtātus, a, um, *nem ingatott, nem mozgatott*; unbewegt. Senec.

Inalbĕo, ēre, 2 *szürkülni, világosodni*; weiß oder hell seyn. Dies inalbebat; *hajnallott*; es tagte. Apul.

Inalbesco, ĕre, 3. *neki fejéredni, megfejéredni*; weiß werden. Cels.

Inalbo, āre, 1. *megfejéritni*; weiß oder hell machen. Apul.

Inalgesco, ĕre, 3. *meghűlni*; kalt werden. Cels.

Inălĭēnātus, a, um, *el nem rontott*; unverdorben. Scrib. Larg.

Inalpīnus, a, um, *álpesi, a' havasokon laká*; auf den Alpen wohnend, Alpisch. Brut. in Cic. Ep.

Inalto, āre, *magasra felemelni fel magasztalni*; erhöhen. Apul.

Inămābilis, e, v. gr. homo, Plaut. *nem kedves, magától eltaszító*; nicht liebenswerth, unangenehm, widerlich.

Inămāresco, ĕre, 3. *megkeseredni*; bitter werden. Horat.

Inămātus, a, um, *nem kedvellett*; ungeliebt. Sil.

Inambĭtĭōsus, a, um, *nem nagyravágyó, nem betsületvadászó*; nicht ehrgeizig, nicht ruhmbegierig, nicht eitel. Ovid.

Inambŭlātĭo, ōnis, f. 3. *idé's tova járás, járkálás, sétálás*; das Hin- und Hergehen, Spazierengehen. Plin.

Inambŭlo, āre, 1. *sétálni, járkálni*; spazieren, einhergehen.

Inămissĭbilis, e, *elvesszthetetlen*; was nicht verloren gehen kann.

Inămoenus, a, um, *kellemetlen, kiet-*

len, nem gyönyörködtető; unangenehm, unergötzlich.

Ināne, is, n. 3. (inanis); *üresség, hézag, üreg*; die Leere, der leere Raum. 2) *levegő, levegőég*; die Luft. Magnum per inane, Virg. *a' széles kiterjedésü levegőn által*; durch die weite Luft.

Ināneſco, ĕre, 3. *ki, v. megürülni*; leer werden. Ammian.

Ināniae, ārum, f. plur. *magános helyek, kopárok, pusztaságok*; ledige Plätze, Wüſteneyen. 3) Trop. *hijjdban valóság, hiúság*; die Eitelkeit, unnütze Sachen.

Ināniloqus, a, um, *hasztalan, v. hijjában beszélló*; vergeblich redend. Plaut.

In nīmālis, e, *lélektelen, lélek, v. élet nélkül való*; unbelebt, unbeſeelt. Apul.

Inānimāns, tis, o. Idem. Sen.

Inānimātus, a, um, Idem. Cic.

Ināniēntum, i, n. 2. *hijjdban valóság, hiúság*; das eitle Weſen, die Eitelkeit.

Ināniēmis, e, i. q. inanimus; *lélektelen, lélekzet nélkül való, alig lehegő, v. lehelló, érzéketlen*; ohne Hauch athemlos, entſeelt, ohne Leben.

Ināniēmus, a, um, *lélektelen, élet nélkül való*; unbelebt, unbeſeelt, ohne Leben oder Seele.

Ināniō, īre, 4. *meg, v. kiüresitni, kiürítni*; leer machen, ausleeren. e. gr. alvum, Plin. *meghajtani*; purgieren.

Ināniſ, e, e. gr. vas, dolium, Cic. granum, Plin. leer, ledig. Cum Gen. et Abl. inanissimus prudentiae, et prudentia, Cic. *vigyázatlan*; ohne Vorſichtigkeit. 2) *hijjdbanvaló, hasztalan, sikeretlen*; vergeblich, eitel. Operam inanem sumere, Hor. *hasztalanúl munkálódni*; vergeblich arbeiten. 3) *üres, semmit sem érő*; leer, ohne etwas. Inanes tabulae, et inane chirographum, ICt. Inania sunt, Cic. *semmit sem ér, nem jó, helytelen*; es iſt nichts daran, es iſt nicht richtig. 4) *nagyra vágyó, kevély, felfúvalkodott*; ehrgeizig, ſtolz, hochmüthig. 5) *alatsony, gaz, semmirevaló, semmirekellő*; niederträchtig. Animus ipsa malevolentia jejunus, et inanis, Cic. Comp. inanior, Cic. Superl. inanissimus. 6) Subs. *éhező, éhséget szenvedő*; ein Hungersleider.

Ināniſās, ātis, f. 3. e. gr. verborum. Gell. *üresség*; die Leere. 2) *odú, üreg, p. o. a' fában*; die Hohlung, das Hohle. 3) *hasztalanság, hijjdbanvalóság, hiúság*; die Unnützlichkeit, Eitelkeit. Cic.

Ināniter, Adv. *hijjábanvaló módon, ok nélkül*; auf eitle Art, ohne Grund. 2) *haszon nélkül, sikeretlenül*; ohne Nutzen, vergeblich.

Ināntie, e. gr. diem, pro: in diem. In ante diem quartum Cal. Dec. distulit, Cic.

Ināpertus, a, um, *nyitatlan*; nicht offen. 2) e. gr. fraudi, Sil. *kinemtétetett*; nicht ausgeſetzt.

Ināppārātio, ōnis, f. 3. *elnemkészültség*; die Nichtzubereitung. Auct. ad Her.

Ināppřēhensībilis, e, *megfoghatatlan*; unbegreiflich, Tertull.

Ināquo, āre, 1. *vizzé változtatni*; zu Waſſer machen, in Waſſer verwandeln. Coel. Aur.

Ināquōsus, a, um, *viz nélkül való, viz szükében lévő*; waſſerarm. Tertull.

Ināratus, a, um (aro), e. gr. tellus, Hor. *szántatlan, miveletlen*; ungeackert, ungebauet.

Ināreō, arsi, ēre, 2. *felgyúladni, felgyúlni, égni*; angeflammt werden, brennen. Horat.

Ināreſco, arsi, ĕre, 3. *fel, v. meggyúlni, v. gyúladni, égni*; entbrennen, ſich entzünden Nubes inardescit solis radiis, Virg *neki tüzesedik, megveresedik*; wird feuerroth. 2) *elpirúlni*; erröthen. Inardescunt genae, Sen.

Ināréfactus, a, um, *megszáraztott, megaszalt, száraz, aszú*; gedörret, getrocknet, trocken, dürr.

Ināreſco, rui, ĕre, 3. (areo); *megszáradni, megaszni*; verdorren, trocken werden. 2) *kiszáradni, kiapadni*; vertrocknen, austrocknen. Lacrymae inarescunt, Quint. Trop. Liberalitas inarescit, Plin Ep.

Ināргentātus, a, um, *ezüstel bévont, v. béhúzott, megezüstözött*; mit Silber überzogen, verſilbert.

Ināргūte, Adv. *nem okosan, nem eszesen, nem éles elmével, bután*; nicht ſcharfſinnig.

Ināргūtus, a, um, *nem éles elméjü, nem magát feltaláló eszü, nem*

Digitized by Google

esses, buta, tompa esztü v. elmésült; nicht scharfsinnig. Pandect.

Inărīme, es, f. 1. insula penes Neapolim.

Inăro, āvi, ātum, āre, 1. (aro); *aldja szántani, beszántani*; unterpflügen, einackern. 2) e. gr. solum, Plin. *felszántani, szántani*; pflügen, beackern. e. gr. arbores, Colum. *körülkapálni a' fákat*; die Bäume umhacken.

Inartĭcŭlātus, a, um, *tzikkelyekre, részekre, szakaszokra, v. izekre osztott*; in Artikel, Abtheilungen oder Gelenke zertheilt. 2) Trop. *érthetetlen, p. o. szó, hang*; undeutlich, von der Stimme.

Inartĭfĭcĭālis, e, *természetes, nem mesterséges*; natürlich, unkünstlich.

Inartĭfĭcĭālĭter, Adv. *természetesen, mesterség nélkül*; natürlich, unkünstlich.

Inascensus, Inaspectus, Inaspicuus, vide: Inadsc. Inadsp. etc.

Inassātus, a, um (asso); *megsült, megsültött*; gebraten.

Inasso; āre, 1. *megsütni, sütni*; braten.

Inassuētus, a, um, vide: Inadsuetus.

Inattāminatus, Inattente, Inattenuatus, Inattritus, vide: Inadt. etc.

Inaudax, ācis, o. e. gr. raptor, Hor. *félénk, bátortalan*; unkühn, unbeherzt.

Inaudībĭlis, e (audio); *nem hallatszó, érthetetlen*; unhörbar, unvernehmlich. 2) e. gr. filius, Cic. *a' kit meg nem kell hallgatni*; den man nicht hören soll.

Inaudientia, ae, f. 1. *engedetlenség, szófogadatlanság*; der Ungehorsam.

Inaudĭo, ivi, itum, īre, 4. *kevéssé hallani, messziről hallani*; ein wenig hören. 2) *hallani*; hören. e. gr. aliquid, de aliqua re, Plaut. Cic. *értésére esni, valamit hallani*; etwas vernehmen.

Inaudītiuncŭla, ae, f. 1. *kis, v. kitsiny letzke v. tanitás, az oskolában*; kleine Lection, Collegium, Vorlesung. Gell.

Inaudītus, a, um, *megnemhallgatott*; unangehört. Inauditum condemnare, Suet. 2) *hallatlan, ritka*; unerhört. Inauditum omni memoria, Cic. 3) *fül nélkül való, fületlen*; ohne Ohren.

Inaugŭrālis, e, *felszenteléshez való*; zur Einweihung gehörig. e. gr. oratio; *hivatalba iktató beszéd*; eine Rede, beym Antritte eines Amtes.

Inaugŭrātio, ōnis, f. 3. *jövendölő madarak megkérdezése*; die Zuratheziehung der Weissagevögel. 2) *felszentelés*; die Einweihung. 3) *kezdet*; der Anfang.

Inaugŭrāto, Adv. i. q. capto et impetrato augurio.

Inaŭgŭrātus, a, um, *felszentelt*; eingeweihet. 2) *béiktatott*; installirt.

Inaugŭro, āvi, ātum, āre, 1. *a' jövendölő madarakat megkérdezni*; die Weissagevögel zu Rathe ziehen. 2) *felszentelni*; einweihen. 3) *jövendölni*; weissagen. Inaugurare, fierine possit, quod mente quis concepit, Cic. 4) *béiktatni, meg tenni, p. o. hivatalba, valaminek*; installiren.

Inaurātor, ōris, m. 3. *aranyozó, megaranyozó*; ein Vergolder.

Inaurātus, a, um (inauro); *meg, v. béaranyozott*; übergoldet. 2) i. q. non auratus.

Inauris, is, f. 3. *fülönfüggő, fülbevaló, füldkesség*; ein Ohrengehäng, Ohrenschmuck.

Inaurītus, a, um, *fületlen, a' kinek nints füle*; ohne Ohren. Gell.

Inauro, āvi, ātum, āre, 1. (aurum) e. gr. statuam, Cic. *megaranyozni, béaranyozni*; vergolden, übergolden. Pellis inaurata arietis, Cic. e poëta; *arany gyapjú*; das goldne Vliess. 2) *meggazdagítni*; reich machen. Inaurari ab aliquo, Cic.

Inaŭspĭcāto, Adv. i. q. sine auspiciis. 2) *szerencsétlenül, rossz órában*; unglücklich.

Inauspĭcātus, a, um (auspex), e. gr. lex, Liv. qua in re non fiebant auspicia. 2) *szerencsétlen*; unglücklich. Inauspicatae aves, Hor. *szerencsétlenséget jelentő madarak*; Unglück bedeutende Vögel. Comp. inauspicatior. Superl. inauspicatissimus. Plin.

Inausus, a, um (audeo); *megnemmerészlett, a' mit még senki sem mert megpróbálni, a' mire senki sem merte vetni a' fejét*; ungewagt, was sich noch keiner unterstanden hat. Nihil fortunae inausum, Sen. Nihil relinquere inausum, Virg.

Ināversĭbĭlis, e, *változhatatlan, a' min nem lehet változtatni; elháríthatatlan*; unveränderlich.

Digitized by Google

Inb, ita incipientes vide in Imb.

Incaedŭus, a, um, e. gr. locus, silva, Ovid. *vágatlan, a' mi le nem vágódik, a' minek tilalmas a' levágása*; was nicht abgehauen wird.

Incalcātus, a, um, e. gr. humus, Paul. Non. *járatlan*; unbetreten.

Incălesco, lui, ĕre, 3. (calor) e. gr. vino, Liv. *melegülni, v. hevülni kezdeni*; warm, erhizt werden. Animus ad magnas cogitationes incaluit, Tac. *nagy dolgokat tett fel elméjében*; er hat sich wichtige Sachen vorgenommen.

Incalefăcio, ĕre, 3. *megmelegitni, bémelegitni*; warm machen, erwärmen.

Incăllīde, Adv. *ügyetlenül, gyáván, nem fortélyosan, nem ravaszúl*; ungeschickt, nicht listig.

Incallĭdus, a, um, *ügyetlen, együgyü, gyáva, ostoba*; ungeschickt, dumm. 2) *nem fortélyos, nem ravasz*; nicht listig. Cic.

Incallo, āre, 1. *börét megkeményitni*; dickhäutig machen. Veget.

Incandesco, dui, ĕre, 3. *megtüzesedni, meggyúlni, meggyúladni*; heiß werden, entglühen, sich entzünden. 2) Trop. Incanduit aestu, Virg. *megharagudott, haragra lobbant*; er ist zornig geworden.

Incandĭdo, āre, 1. *megfejéritni*; weiß machen.

Incănesco, nui, ĕre, 3. *megfejéredni*; weiß werden. 2) *megőszülni*; grau werden.

Incantāmentum, i, n. 2. *szemfényvesztés, bübdjolás, megigézés*; die Bezauberung, Zauberey.

Incantātio, ōnis, f. 3. (canto) idem.

Incantātor, ōris, m. 3. *szemfényvesztő, bübájos* ein Zauberer.

Incanto, āvi, ātum, āre, 1. *valahol énekelni, v. hangitsdlni*; wo singen. Sepiculae incantant, Apul. 2) *igézőbeszédet mondani, v. mormolni*; eine Zauberformel hersagen. 3) *igézni, megigézni, megbájolni*; zaubern, bezaubern. 4) *elkótyavetyélni*; verauctioniren. Gloss.

Incānus, a, um, i. q. canus, Virg.

Incăpăbĭlis, e, i. q. Incomprehensibilis.

Incăpax, ācis, o. *alkalmatlan, tehetetlen, ügyetlen*; unfähig. e. gr. destrui, Prud. *lehetetlen 's a' t.* nicht möglich zu ꝛc.

Incăpistro, āre, 1. *meg, v. felkantározni*; halftern, einhalftern. 2) Trop. *tőrbe keritni, megfogni*; verstricken, fangen. e. gr. malis erroribus, Apul. *tévelygésbe hozni, v. keverni*; in Irrthum verwickeln.

Incărcĕrātio, ōnis, f. 3. *tömlötzre vetés, tömlötzbe tevés, tömlötzbezárás*; die Einschließung ins Gefängniß. Gloss.

Incărcĕrātus, a, um. *tömlötzbe zárt, v. tett*; ins Gefängniß geschlossen.

Incărcĕro, āre, 1. *tömlötzbe tenni, v. zárni*; ins Gefängniß legen.

Incărnātio, ōnis, f. 3. (caro); *emberrélétel*; die Menschwerdung. Theol.

Incărnātus, a, um, *emberré lett*; Mensch geworden.

Incassum, Adv. (cassus); *hijjdban, haszontalanúl*; vergeblich.

Incaste, Adv. i. q. inceste, Senec.

Incastīgātus, a, um, *büntetetlen, fenyitetlen, dorgálatlan*; ungestraft, ungezüchtigt.

Incaute, Adv. e. gr agere, Cic. *vigyázatlanúl, esztelenül*; unvorsichtig. 2) *kiereszkedve, nem titkolódzva*; nicht zurückhaltend. Comp. incautius, Liv. Superl. incautissime.

Incautēla, ae, f. 1. *figyelmetlenség, vigyázatlanság*; die Unbedachtsamkeit, Unvorsichtigkeit.

Incautus, a, um (caveo); *vigyázatlan*; unvorsichtig. 2) e. gr. futuri, Hor. *gondnélkül való*; unbesorgt, sorglos. 3) *véletlen, előre el nem látott*; unvermuthet, nicht vorhergesehen. 4) *meg nem óltalmazott, elejét nem vett*; nicht verwahrt, nicht vorgebeugt. Comp. incautior Flor. Superl. incautissimus, Sidon.

Incăvo, āre, 1. *kivésni, kivölgyelni*; hohl machen. Colum.

Incēdo, essi, essum, ĕre, 3. e. gr. passu tardo, Ovid. per viam, et via, Liv. omnibus laetitiis, Cic. *menni, járni, járkálni, járnikelni, sétálni*; gehen, einhergehen. 2) *magát mutatni, megjelenni, meglepni valakit, jönni, érkezni*; sich zeigen, befallen, kommen. Admiratio incessit homines, Liv. *tsuddlkoztak*; es nahm sie Wunder. Ego, quae Divum regina incedo, Virg. *a' ki vagyok, 's a' t.* die ich bin u. s. w. mich zeige als — 3) e. gr. ad urbem, Liv. *oda menni*; hinzugehen. 4) e. gr. sessum, Plaut. *ülni, v. leülni menni, leülni*; sitzen gehen, sich setzen.

Digitized by Google

Inēlĕber, bris, bre, *esmeretlen, nem hires, nem nevezetes*; unbekannt, unberühmt.

Inēlĕbrātus, a, um, *esmeretlen, nem hires, nem nevezetes közönségessé nem tett*; unberühmt, nicht bekannt gemacht.

Incendĕfăcio, ĕre, 3. *meggyújtani*; anzünden.

Incendiārĭa, ae, f. 1. scil. avis. *éltárokról szenet elhordó maddr, az áldozáskor*; ein Vogel, der beym Opfern die Kohlen von den Altären wegtrug. Lamprid.

Incendiārĭus, a, um, (incendo) *gyúladást, v. égést okozó*; Feuersbrunst verursachend. 2) Subst *gyújtogató*; ein Mordbrenner.

Incendiōsus, a, um, *tüzes, égő, égető*; feurig, brennend, hitzig. Comp. incendiosior, Fulg.

Incendium, ii, n. 2. *gyúladás, égés, tűztámadás, tűz*: die Feuersbrunst, der Brand, das brennende Feuer. Incendium compescere, Plin. *oltani*; löschen. 2) *hévség*; die Hitze. 3) Trop. *hevesség, tüzesség*; die Heftigkeit. Conflagrare invidiae incendio, Cic. *igen irigyelni*; vor Neide brennen. e. gr. annonae, Quint. *drágaság*; die Theurung. 4) *veszedelem, romlás, pusztúlás, végveszedelem*; das Verderben, höchste Gefahr. Tribunatus Clodii, incendium civitatis, Cic. 5) *főbenjáró büntetés*; ein Gericht, worin es auf Leib und Leben ankommt. Incendio Plaetoriano adustus est, Cic.

Incendo, di, sum, ĕre, 3. (candeo) e. gr. uibem, Cic. *felgyújtani, meggyújtani*; anzünden, mit Feuer anstecken. e. gr. odores, Plin. *füstölni, jó illatú füstöt tsinálni, v. gerjeszteni*; räuchern. 2) Trop. *nagyítni*; vergrößern. e. gr. annonam, Varr. *drágaságot okozni, szerezni*; Theurung verursachen. 3) *izgatni, indítni, késztetni, felboszszantani, megharagítni*; reitzen, aufbringen. e. gr. animum alicujus ira, Ter. *haragra ingerleni*; einen erzürnen. e. gr. aliquem gloriae studio, Cic. *valakibe a' dicsőségre vágyást felébreszteni*; in einem die Ruhmbegierde erwecken. e. gr. odia hominum in se, Cic. *mindeneknek gyűlöletét magára vonni, v. húzni*; jedermanns Haß auf sich laden. 4) *elkiresztni, elkirtelni*; berühmt machen. 3) e. gr. coelum clamoribus, Virg. *el, v. betölteni*; erfüllen. 6) *elrontani, semmivé tenni*; verderben, zu Grunde richten.

Incense, Adv. *tüzesen, forrón, hevesen*: mit Feuer, hitzig.

Incensĭo, ōnis, f. 3. *gyújtás, meg, v. felgyújtás, égetés*; die Brunst, Entzündung. 2) *gyúladás, v. tüzesség a' tagokban*; die Entzündung in den Gliedern. Med.

Incensor, ōris, m. 3. *felgyújtó, gyújtogató*; ein Anzünder. 2) Trop. e. gr. turbarum, Ammian. *késztető, felióvaló, felingerlő*; ein Anreitzer.

Incensus, a, um, (incendo) *fel, v. meggyújtott, meggyúladt*; angebrannt, angezündet. 2) Trop. *megindált, indúlatba jött, indúlatra gerjedt, felgerjedt*; von einer Leidenschaft eingenommen. Comp. incensior, Claud. 3) (censeo) *adót nem fizetett, kire adót nem vetettek*; der keine Schatzung oder Steuer gegeben hat, oder nicht geschätzt worden ist. Populus per multos annos incensus, Cic.

Incentĭo, ōnis, f. 3. (cano) e. gr. tibiarum, Gell. *fúvás, muzsika szerszámon*; das Blasen auf Instrumenten. 2) *igéző beszéd elenekelése, elmormolása, bűvölés, bájolás, bűbájosság*; das Absingen einer Zauberformel, die Zauberung.

Incentīvum, i, n. 2. *ingerlés, késztetés, indító ok, ösztön*; eine Anreitzung. 2) *tövis, suhdng, veszsző*; eine Stachel oder Gerte. Plin. jun. dub. 3) *játék eleje*; ein Vorspiel.

Incentīvus, a, um, *éneklést kezdő*; vorsingend. 2) *indító, gerjesztő, késztető*; anreitzend.

Incentor, ōris, m. 3. *éneklést kezdő*; ein Anstimmer. 2) *indító, gerjesztő, késztető, kezdő*; ein Reitzer, Erreger.

Inceptĭo, ōnis, f. 3. (incipio) *kezdés, elkezdés*; das Anfangen. 2) *tanácskozás*; der Rathschlag. 3) *szándék, feltétel*; das Vorhaben.

Incepto, āre, 1. Frequ. *kezdeni, kezdegetni, elkezdeni*; anfangen. 2) *szándékozni, valamelly szándékkal lenni, valamihez kezdeni, v. fogni*; vorhaben, unternehmen. Quid inceptas, Ter.

Digitized by Google

Inceptor, ōris, m. 3. *kezdő, elkezdő, inditó*; ein Anfänger.

Inceptum, i, n. 2. *kezdet*; der Anfang. 2) *szándék*; das Vorhaben.

Inceptus, a, um, *elkezdett*; angefangen.

Inceptus, us, m. 4. *elkezdés, kezdés*; das Anfangen. 2) *hozzáfogás, próbatétel*; das Unternehmen.

Inceratus, a, um (cera) *viaszozott, viuszszal bévöntött, v. bévont, viaszos*; gewichſet.

Incernĭcŭlum, i, n. 2. (incerno) *korpa*; die Kleyen. 2) *szita, rosta, általverő*; das Sieb, der Durchſchlag. Cato.

Incerno, crēvi, crētum, ĕre, 3. *szitálni, megszitálni, v. rostálni*; ſieben, beuteln. 2) i. q. non cerno.

Incĕro, āre, 1, e. gr. canaliculum, Cels. *megviaszolni, viaszal bévonni, v. bévönteni*; wichſen, mit Wachſe überziehen. e. gr. genua deorum, Juv. i. e. in signis insignare, vota facere, quia vota tabellis concepta, deorum statuis, et praecipue genubus assignabantur cera.

Incerte, Adv. *bizonytalanúl, kétségesen*; ungewiß, zweifelhaft. Enn.

Incerto, Adv. *bizonytalanúl*; ungewiß. Incerto scio, Plaut. *nem tudom bizonyosan, v. igazán*; ich weiß es nicht recht.

Incerto, āre, 1. (certus), e. gr. animum, Plaut. *bizonytalannd tenni*; ungewiß machen. e. gr. sermonem, Apul. *érthetetlenné tenni*; unverſtändlich machen.

Incertus, a, um, *bizonytalan, kétséges, kétes*; ungewiß, zweifelhaft. e. gr. sententiae, Liv. *a' ki nem tudja mitsoda vélekedést, v. értelmet jelentsen ki*; der nicht weiß, was er für eine Meinung ſagen ſoll. Incertum est, scil. mihi, Plaut. *nem tudom*; ich weiß es nicht. 2) *határozatlan, meghatározatlan*; unbeſtimmt. Incerto me, Plaut. *kirem, v. tudtom nélkül*; ohne mein Wiſſen. 3) e. gr. animi, Ter. *változó, tétovázó*; unbeſtändig. 4) *veszedelmes*; gefährlich. Amicus certus in re incerta cernitur. Enn. ap. Cic.

Incessābĭlis, e, *szünetlen való, szakadatlan*; unabläſſig, unaufhörlich. Coel. Aur.

Incessābĭlĭter, Adv. *szakadatlanúl, szünetlen*; unabläſſig, unaufhörlich.

Incessanter, Adv. idem. Cod. Just.

Incĕssio, ōnis, f. 3. *szidalmazás, gyalázás, átsárlás, botsmelés*; das Schelten, Tadeln. Incessionum archetypa, Cic. *botsmelés eredete, v. forrása*; der Urſprung, die Quelle des Tadels.

Incesso, cessi, et īvi, ītum, ĕre, 3. (cedo) *neki menni, megtámadni, rámenni*; auf etwas losgehen, anfallen. 2) *jönni, magát mutatni, v. jelenteni*; kommen ſich zeigen. Cum autumnus incesserit, Colum. 3) incessit eum, v. ei, cupido aliquid faciendi. Liv. Val. Max. *kedve ereszkedett valaminek tevésére*; es iſt ihm eine Luſt angekommen etwas zu thun. 4) e. gr. alicujus jactationem, Plin. jun. *átsárolni a' dicsekedőt*; einen tadeln, der ſeine Sache gar zu ſehr lobet. 5) incessit morbus in castra, Liv. *betegség kapott a' táborba*; es iſt eine Krankheit ins Lager gekommen. 6) e. gr. aliquem saxis, Liv. *kővel hajigálni*; mit Steinen werfen. 7) incessit mos, Sallust. *szokásbu jött*; es iſt eingeführt worden. 8) Trop. *szóval megtámadni*; angreifen mit Worten. Senex juvenes objurgatione justa incessivit. Gell.

Incessus, us, m. 4. (incedo) *járás, menés, járás kelés*; das Einhergehen, der Gang. e. gr. fractus, Quint. *férfiúhoz nem illő járás*; unmänniſcher Gang. 2) *rá, ki v. előre rohanás, megtámadás, előre menés, v. hatás*; das Vorgehen, Vordringen. Primo incessu solvit obsidium, Tacit. 3) *bérontás a' tartomdnyba, v. földre*; der Einfall in ein Land. 4) *hozzájárás, hozzámenetel, adamenetel*; der Zugang. Incessus claudere, Tacit.

Inceste, Adv. *tisztátalanúl, vétkesen, bűnösen*; unrein, befleckt, ſündlich. 2) *vérfertéztetve*; mit Blutſchande.

Incestĭfĭcus, a, um, (incestum faciens) *magát elmotskoló, vérfertéztetést elkövető*; ſich verunreinigend, eine Blutſchande begehend.

Incesto, āre, 1. e. gr. thalamos novercae, Virg. *vérfertéztetést követni el*; eine Blutſchande begehen. 2) e. gr. aras, Stat. *bémotskolni, megfertéztetni*; verunreinigen.

Incestum, i, n. 2. et Incestus, us, m. 4. *vérfertéztetés*; eine Blutſchande. 2) *vallásszertésben v. kurválkodásban*

Digitized by Google

álló tisztdtalanság; die Unreinigkeit, sie bestehe in Verletzung der Religion, oder Hurerey.

Incestüōsus, a, um, *vérfertéztető*; blutschänderisch.

Incestus, a, um, *vérfertéztetéssel elkevert, vérfertéztető*; mit Blutschande befleckt. 2) *tisztdtalan*; unrein. 3) e. gr. os, Cic. *szemtelen*; unverschämt. 4) *rossz, bünös, vétkes, kibás*; böse, lasterhaft. Saepe Diespiter incesto addidit integrum, Hor. *Jupiter gyakran megbüntette a' jót a' rosszal együtt*; Jupiter hat oft den Guten nebst den Bösen bestraft.

Incestus, us, m. 4. i. q. Incestum.

Inchōātīvus, a, um, *kezdő, kezdést jelentő*; anfangend, den Anfang bedeutend.

Inchōātor, ōris, m. 3. *kezdő, elkezdő*; ein Anfänger.

Inchōātus, a, um, *elkezdett*; angefangen. 2) *végre nem hajtott tökéllétlen*; unvollkommen.

Inchōo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, Cic. *elkezdeni fundamentomát megvetni*; anfangen, den Grund zu etwas legen. 2) e. gr. aram, Virg. *feldllítni, épitni, tsindlni*; errichten, erbauen, machen.

Incīcur, ūris, vel ōris, *nem szelid, vad*; nicht zahm, wild. Pacuv.

Incido, cīdi, casum, cīdere, 3. (cado) e. gr. in foveam, Cic. *beléesni*; hinein fallen. 2) *jutni, kerülni, esni, akadni, taldlni*; gerathen. Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim, Prov. e. gr. in aes alienum, Cic. *adóssdgba esni*; in Schulden gerathen. 3) incidit in mentem haec res, Ter. *elmémbe ötlött, eszembe jutott*; dieses ist mir eingefallen, in den Sinn gekommen. 4) incidit in speciem adulationis, Plin. jun. *hizelkedőnek látszik lenni*; er hat den Schein eines Schmeichlers an sich genommen. 5) *történni*; widerfahren, begegnen. Incidit nobis malum, Cic. 6) mentio de illo, v. illius mentio incidit, Liv. *emlegették őtet, v. emlékeztek róla*; es ist seiner gedacht worden. 7) aliud ex alio incidit, Ter. *egyik a' másik után következik*; es kommt eines auf das andere. 8) in diem hunc incidunt feriae, Cic. *erre a' napra innep esik*; auf diesen Tag fällt ein Feyertag. 9) e. gr. in alterum, Cic. *a' másikat megsérteni*; den andern beleidigen.

Incīdo, īdi, īsum, ēre, 3. (caedo) *be, belé, v. megvágni, v. metszeni*; einschneiden, hineinschneiden. e. gr. venam, Tac. *eret vágni*; Ader lassen. 2) *bedni, bevésni*; eingraben. e. gr. aliquid in aes, v. in aere, Cic. Suet. *értsre metszeni, v. értsre vérni valamit*; etwas in Erz stechen, graben. 3) Trop. *megfosztani*; benehmen. e. gr. nervos virtutis, Cic. *megakaddlyoztatni a' vitézségrejtésben*; einen hindern, daß er nicht zur Tapferkeit gelangen kann. 4) e. gr. sermonem, Liv. *félbenhagyni, félbeszakasztani, v. szakitni*; die Rede abbrechen.

Inciens, tis, o. *terkes, szülőshez közelgető*; schwanger, die nahe zur Geburt gehet.

Inciēo, ēre, 2. et Incīo, īre, 4. e. gr. corpora, Lucr. *mozgdsba hozni, meg v. felinditni, felingerleni*; erregen, in Bewegung setzen, anreitzen, bewegen.

Incīle, is, n. 3. *tsatorna, tsó, vizárok, gdzló, gdzlóhely a' vizen keresztül*; ein Canal, Wassergraben, Furth. 2) *vályú, v. moslék tsatorna*; eine Rinne, Gosse.

Incīlīo et Incīlo, āre, 1. e. gr. aliquem probris, Acc. ap. Non. *feddeni, pirongatni*; schelten oder tadeln.

Incīlis, e, *le, v. bedsott*; eingegraben.

Incinctus, a, um, (incingo) *keresztül, v. dltalövedzett*; umgürtet. 2) *körülvett, befogott, bé v. körülkötött, befedett*; umgeben, umbunden. Mitra canos capillos incinctus, Ovid. 3) *övedzetlen*; nicht umgürtet. 4) incincta, Isid. *terhes, v. viselős asszony*; eine Schwangere.

Incingo, nxi, nctum, ĕre, 3. e. gr. se gladio, Apul. *körülkötni, körül, v. felövedzeni*; umgürten. 2) e. gr. urbes moenibus, Ovid. *körülvenni*; umgeben.

Incīno, cinui, centum, cinĕre, 3. (cano) *énekelni*; singen. 2) *mu'sikálni, p. e. klavirozni 's mellette énekelni, v. hangitsálni*; zugleich singen, und auf einem Instrumente, z. B. auf dem Claviere spielen.

Incīpesso, vide: Incipisso.

Incīpio, ēpi, ēptum, ĕre, 3. (capio) *kezdeni, elkezdeni, hozzákezdeni*; anfangen, anheben. e. gr. ab aliquo,

Digitized by Google

Ovid. *valamin kezdeni*; von einem Dinge den Anfang machen. 2) *kezdődni*; einen Anfang nehmen. Ver incipit, Cic. 3) *rendbeszedni, elrendelni, mesterségesen elintézni*; einrichten, einfädeln. Ter.

Incīpisso v. Incipesso, ĕre, 3. i. q. incipio.

Incircumcīsus, a, um, *környülnemmetszett*; unbeschnitten. Tertull.

Incircumscriptus, a, um, *határba*; v. *határok közzé nem szoritott, v. vett, végetlen*; uneingeschränkt, unendlich.

Incīse et Incīsim, Adv. i. q. minutim, *darabonként*; stückweise. e. gr. dicere, Cic. *megszaggatva beszéllni*; unperiodisch reden.

Incīsio, ōnis, f. 3. (incido) *vágás, metszés, bévágás*; ein Schnitt, Hieb, Einschnitt. 2) *elvagdalás, elmetélés, eldaraboláś*; die Zerstückelung, Zerschneidung. 3) *könyv felosztás, p. o. rész, szakasz*; eine Abtheilung zu einem Buche, z. B. ein Capitel. 4) incisiones ambitus, Cic. i. q. partes periodi.

Incīsum, i, n. 2. *vonás*; ein Comma, Strich.

Incīsūra, ae, f. 1. *elvágás, elmetszés*; das Abschneiden. 2) *bévágás, bémetszés*; die Einschneidung, der Einschnitt. 3) *megrövidítés, megkurtítás*; die Verkürzung. 4) *linea, vonás, húzás*; eine Linie, ein Strich.

Incīsus, a, um, (incido) e. gr. in sepulcro, Cic. *bémetszett, bévésett, rámetszett*; eingegraben, eingestochen. 2) *elzárt, megakadályoztatott*; abgeschnitten. Spe omni reditus incisa, Liv. 3) *eltörlött, elrontott, végétszakasztott*; abgeschafft, aufgehoben. Solin.

Incīsus, us, m. 4. *vágás, metszés, bévágás*; der Schnitt, Einschnitt.

Incīta, ae, f. 1. *megállapitott határ*; die Gränze, die man nicht erweitern darf. 2) *szélső linea a' sakk táblán, mellyen túl menni nem lehet*; die äußerste Linie auf dem Schache, über die man nicht weiter rücken kann. 3) Trop. *utólsó szükség*; höchste Armuth. Ad incitas redactus, Plaut. *kóldúsbotra jutott*; der an den Bettelstab, in die größte Noth gekommen ist.

Incītābŭlum, i, n. 2. *késztetés, rákészletés, rdingerlés*; die Anreitzung. Gell.

Incītāmentum, i, n. 2. *késztető eszköz, késztetés, ingerlés, ösztön*; das Anreitzungsmittel, die Anreitzung. e gr. periculorum, i. e. ad pericula, Cic.

Incītāte, Adv. *gyorsan, hirtelen, hamar*: schnell. 2) *erőltetve*; angestrengt. Comp. -ius, Superl. -issime.

Incītātio, ōnis, f. 3. e. gr. populi, Cic. *mozgásbahozás, nekibátorítás, izgatás, felingerlés, késztetés*; das Setzen in Bewegung, die Erregung, Ermunterung, Reitzung 2) *gyorsaság, serénység*; die Behendigkeit, Schnelligkeit.

Incītātor, ōris, m. 3. *felingerlő, ingerlő, késztető, fellovaló*; der Anreitzer.

Incītātrix, īcis, f. 3. *ingerlő, felingerlő, késztető, izgató*, (*asszony, v. leány*); eine Anreitzerinn.

Incītātus, us, m. 4. i. q. incitatio.

Incītātus, a, um, *felinditott, felingerlett*; angereitzt, bewegt. 2) *tüzes, heves*; heftig. 3) *gyors, serény*; schnell, geschwind. Conversio incitatissima mundi, Cic. 4) e. gr. equus, Cic. *sarkantyúba, v. sarkantyú közzé vett ló*; ein angesporntes Pferd. Comp. incitatior, Cic. Superl. incitatissimus, Flor.

Incīto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. currentem, Cic. ad imitationem, Plin. contra, et in aliquem, Cic. *késztetni, izgatni, nógatni, felinditni, inger, leni, fellovalni*; anreitzen, bewegen, anhetzen, antreiben. 2) e. gr. equus, Caes. *hajtani, serkentgetni, szállongatni*; antreiben. 3) *lelkesitni, felelevenitni, felbuzditni, felttüzelni*; begeistern. Mente incitari, Cic. 4) e. gr. cursum, Cic. *siettetni, nevelni*; befördern, wachsend machen. 5) e. gr. poenas, Tac. *nagyobbitni, terhesitni*; vergrößern.

Incītus, a, um, *gyors, serény*: schnell. 2) *mozdithatatlan*; unbeweglich. e. gr. calculus; *kálkulus a' sakk és ostabla játékban, mellyet nem lehet tovább vinni*; ein Stein im Spielbrette, den man nicht weiter ziehen kann. Ad incitas redigere Plaut. *utolsó szükségre, v. szorultságra juttatni*; einen aufs Äußerste bringen. 3) *indittott, támadtamasztott*; erregt. Validi vis inci

Digitized by Google

ta venti, Lucr. Superl. incitissimus, Macrob.

Incīvilis, e, *emberségtelen, mandrtalan, udvariságtalan*; unmanierlich, unhöflich.

Incīvilitas, ātis, f. 3. *mandrtalansdg, udvariságtalansdg*; die Unmanierlichkeit, Unhöflichkeit.

Incīvīliter, Adv. *emberségtelenül*; unmanierlich, unhöflich.

Inclāmātio, ōnis, f. 3. *rdkiáltds, kiáltds valakihez*; der Zuruf, die Anschreyung.

Inclāmātus, a, um, *rdkiáltott, kivott*; gerufen, angeschrieen.

Inclāmito, āre, 1. Frequ. *gyakran rdkiáltani, rdkiabálni*; oft anschreyen, 2) *gyakran bévádolni*; oft anklagen.

Inclāmo, āvi, ātum, āre, 1. *rdkiáltani, hozzá kiáltani, előkiáltani*; anschreyen, auf einen losschreyen, zu einem schreyen. e. gr. aliquem nomine, Liv. *nevén szólláltni*; einen mit Nahmen rufen. 2) e. gr. aliquem, et alicui, Plaut. Ovid. *szóval megtámadni, szidni, pirongatni*; einen anfahren, schelten. 3) e. gr. deum atque hominum fidem, Gell. *segítségül hívni*; anrufen.

Inclāresco, rui, ĕre, 3. *világosodni*; hell werden. 2) e. gr. aliqua re, et in aliqua re, Plin. Svet. *elhiresedni, esmeretessé lenni*; berühmt, bekannt werden.

Inclārus, a, um, *esmeretlen*; unbekannt.

Inclēmens, tis, o. *durva, kegyetlen, kemény, irgalmatlan*; rauh, hart, unbarmherzig, ungnädig. Comp. inclementior, Liv. Superl. inclementissimus, Macrob.

Inclēmenter, Adv. *durván, irgalmatlanúl*; ungütig, hart. e. gr. in aliquem dicere, Liv. *keményen beszélleni valaki ellen*; scharf wider einen reden. Comp. inclementius, Ter.

Inclēmentia, ae, f. 1. *komorsdg, keménység, irgalmatlansdg*; die Unfreundlichkeit, Unbarmherzigkeit. e. gr. coeli, Justin. *kedvetlen, v. durva levegő, v. égalj (klima)*; rauhe Luft, rauhes Klima.

Inclinābilis, e (clino); *hajtható, hajlékony, görbíthető, könnyen hajto*; was sich leicht biegen läßt. 2) Trop. e. gr. in pravum, Sen. *hajlandó, rávehető*; geneigt, beweglich.

Inclīnāmentum, i, n. 2. e. gr. verbi, Nigid. ap. Gell. *végzet, végezet*; die Endung.

Inclīnātio, ōnis, f. 3. *hajlás, görbülés, lejtő, lejtősség*; die Biegung, Neigung. 2) *hajlandóság*; die Zuneigung. 3) e. gr. rerum, temporis, ad spem meliorem, Cic. *változás*; die Veränderung. 4) *származtatása, 's végzete a' szóknak*; die Ableitung der Wörter und Endung derselben.

Inclīnātus, a, um, *hajlott, görbült, görbe*, gebogen. 2) *lejtős, hajlós*; abhängig. 3) *roskadt, dülőfélbeli, dülőfélben lévő, erőtlen, gyenge, hanyatló*; baufällig, hinfällig. 4) e. gr. fortuna, Cic. *megváltozott, aldbb szállo*; geändert. 5) Trop. e. gr. ad pacem animus, Liv. *hajlandó*; geneigt.

Inclīnātus, us, m. 4. i. q. inclinatio.

Inclīnis, e, i. q. Inclinatus.

Inclīno, āvi, ātum, āre, 1. *hajtani, görbíteni*; biegen, neigen. Inclinat se sol, Liv. *hanyatlik a' nap*; die Sonne neigt sich. 2) *hajlani, hajlandó lenni*; geneigt seyn. e gr. se in fugam, Liv. *futdsról gondolkozni*; auf die Flucht bedacht seyn. 3) e. gr. in aliquem culpam, Liv. *másra hárítni, v. kenni*; auf einem schieben. 4) opes ad illos inclinantur, Liv. *hozzájók szivdrog minden kints*; die Reichthümer wenden sich zu ihnen. 5) e. gr. animum ad aliquid, Liv. *valamire forditni elméjét*; sein Gemüth auf etwas wenden. 6) *ingadozni kezdeni*; zu wanken anfangen. Inclinat acies, Idem. 7) e. gr. eloquentiam, Quint. *gyengíteni*; schwächen. 8) inclinata res est, Cic. *rövid időn eldől a' dolog*; die Sache ist dem Ausschlage nahe. 9) i. q. variare vocabula, e. gr. vinum, vinosus

Inclītus, i. q. Inclytus.

Inclūdo, si, sum, ĕre, 3. (claudo) *bezárni, berekeszteni*; einschließen, einsperren. e. gr. in carcere, et in carcerem, Cic. *tömlöztbe vetni*; in das Gefängniß legen. 2) Augustiis temporis includi, Liv. *kevés idejének lenni*; wenig Zeit haben. 3) e. gr. verba versu, Cic. *a' szókat versbe foglalni*; die Wörter in einen Vers bringen. 4) vocem includit dolor, Cic. *elfogja a' szót a' keserűség*; der Schmerz hemmet die Rede. 5) e. gr. viam, Liv. *elzárni, elrekeszteni*; verlegen. 6) e. gr. aliquem in dialogos, Cic. *valakit a' beszélgetésbe felhozni mint beszel-*

Digitized by Google

lót; einen in dem Gespräche mit reden einführen. 7) e. gr. locum, Pallad. *bé v. elfogni, elfoglalni*; in sich fassen, einnehmen. 8) *határozni*; begränzen. Unam partem inclusit ab oriente, Plin. 9) e. gr. smaragdum auro, Lucret. *befoglalni*; einfassen. 10) quidquid adsumsit, potioni frigidae aquae includit, Cels. *mindenre, a' mit tsak esik, fris vizet iszik*; auf alles, was er gegessen hat, trinkt er frisches Wasser. 11) *végét vetni, elvégezni*; beschließen. Hujus actionem vespera inclusit. Cic.

Inclūsio, ōnis, f. 3. *bézárás, bérekesztés*; die Einschließung, Einsperrung.

Inclūsus, a, um, *bézárt, bérekesztett*; eingeschlossen. 2) e. gr. angustiis temporis, Liv. *a' kinek kevés ideja van, elfoglalt*; einer der wenig Zeit hat. 3) e. gr. odium, Cic. *rejtett, titkolt*; verborgen.

Inclytus, a, um, *híres, nevezetes, esmeretes*; bekannt, berühmt. Superl. inclytissimus, Colum.

Incōactus, a, um, e. gr. voluntas, Val. Max. *nem erőltetett, nem kénszerített, szabad*; ungezwungen, frey. 2) *megsűrített, megaltatott*; dick gemacht, geronnen. Lac in caseum coactum, Apul.

Incoctilis, e, *értzel bévont, v. béhúzott*; mit einem Metall überzogen. incoctilia, sc. vasa, Plin. *megtzínezett*; verzinnt.

Incoctio, ōnis, f. 3. *béfőzés*; das Einkochen.

Incōctus, a, um, e. gr. cruor herbis, Hor. *béfőzött*; eingekocht. 2) Trop. incoctum pectus honesto, Pers. *ifjúságától ólta virtusban gyakorlott szív*; ein Herz, von Jugend auf in der Tugend geübt. 3) *főtelen, fővetlen*; ungekocht. 4) *festett*; gefärbt.

Incoenātus, a, um, (coena) e. gr. senex, Plaut. *ebédeletlen, vatsordlatlan, a' ki nem ebédelt, v. nem vatsorált*; der nicht gespeiset hat.

Incoenis, e, i. q. incoenatus.

Incoeno, āre, 1. *valahol enni, ebédelni, v. vatsorálni*; wo speisen. Incoenante eo, saxa delapsa sunt, Svet.

Incōgĭtābĭlis, e, (cogito) *gondolhatatlan, megfoghatatlan*; undenkbar, unbegreiflich. 2) *vigyázatlan, figyelmetlen*; unbedachtsam. Plaut.

Incōgĭtans, tis, o. *vigyázatlan, figyelmetlen*; unbedachtsam. Comp. incogitantior. Superl. incogitantissimus.

Incōgĭtantĭa, ae, f. 1. *gondolatlanság, vigyázatlanság, figyelmetlenség, restség, gondatlanság*; die Unbesonnenheit, Unbedachtsamkeit, Nachlässigkeit.

Incōgĭtātus, a, um, *vigyazatlan, gondolatlan*; unbedachtsam, unvermuthet. 2) *meg nem gondolt, meg nem fontolt*; nicht überlegt.

Incōgito, āre, 1. e. gr. fraudem alicui, Hor. *valamin gondolkozni, valamit kigondolni*; auf etwas denken, ausdenken.

Incognĭtus, a, um, (nosco) e. gr. causa, Cic. *vi'sgdlatlan*; ununtersucht. 2) e. gr. vocabula, Cic. *esmeretlen*; unbekannt.

Incognosco, ĕre, 3. i. q. cognosco.

Incŏhĭbĭlis, e, e. gr. onus, Gell. *össze fogghatatlan*; was nicht zusammengehalten werden kann. 2) *meg nem tartóztatható, megtartóztathatatlan*; nicht zu hemmen.

Incŏĭbĭlis, e, idem.

Incŏla, ae, c. 1. (colo) *lakos, jövevény, ki valamelly országban meg telepedett*; ein Einwohner, ein Fremder, der sich in einem Lande gesetzt hat. 2) *földi*; ein Landsmann, Landsmänninn. Pythagoreos, incolas paene nostros, Cic. Not. 3) arbores incolae, Plin. *bizonyos helyen növő fák*; Bäume die an einem Orte wachsen.

Incŏlātus, us, m. 4. *lakás, v. lakozás valamelly helyen*; das Wohnen an einem Orte.

Incŏlo, colui, cultum, ĕre, 3. intransit. e. gr. trans Rhenum, Caes. inter mare Alpesque, Liv. *lakni, lakozni, lakásának lenni*; wohnen, seine Wohnung haben. 2) transit. e. gr. Delum, urbem, Cic. *benne, v. ott lakni*; bewohnen. 3) e. gr. vitam, Ter. *élni*; leben.

Incŏlōrāte, Adv. *színeskedés nélkül, egyenesen, igazán*; ohne Vorwand. 2) *festetlenül*; ungefärbt.

Incŏlŭmis, ĕ, *ép, egész, egészséges, friss, megsértetlen, meg nem sértett*; gesund, frisch, unverletzt, unversehrt. 2) Trop. aedes incolumes, Ulp. *jólépült ház*; ein wohlerbautes Haus. Comp. -inclomior, Claud.

Incŏlŭmĭtas, ātis, f. 3. *ép, v. egészséges állapot, épség, egészség*; der unverletzte Zustand.

Digitized by Google

Incŏmātus, a, um, (coma) *hajatlan, kopasz*; ohne Haar, unbehaart.

Incŏmbūstĭbĭlis, e, (uro) *el, v. megégethetetlen*; unverbrennbar.

Incŏmis, e, *kellemetlen, barátságtalan, komor, emberségtelen*; unangenehm, unfreundlich, unhöflich.

Incomĭtātus, a, um, (comes) *kisérő nélkül való*; unbegleitet, ohne Begleitung. 2) incomitatus pecunia, Cic. *pénztelen, a' ki pénzt nem hoz*; der kein Geld mitbringt.

Incŏmĭtĭo, āre, 1. *összehívni, p. o. országgyülést*; zuſammenrufen, z. B. den Landtag. 2) *szemére vetni*; vorwerfen.

Incŏmma, ātis, n. g. et ae, f. 1. *katonamérték a' táborban*; ein Pfahl im Felde, nach welchem die Soldaten ihrer Länge nach gemeſſen wurden.

Incommĕābĭlis, e, e. gr. via, Ammian. *járhatatlan*; ungangbar.

Incommendātus, a, um, *ajánlatlan, kinek senki sem fogja pártját, senki sem fogja fel ügyét*; unempfohlen, einer, deſſen Niemand ſich annimmt.

Incŏmminātus, a, um, *megfenyegetett*; angedrohet.

Incommĭnor, āri, Dep. 1. *megfenyegetni*; androhen.

Incommiscĭbĭlis, e, *elegyithetetlen*; unvermiſchbar.

Incommŏbĭlĭtas, ātis, f. 3. *meg, v. felneminduláls, érzéketlenség*; die Unbeweglichkeit, Gefühlloſigkeit. Apul.

Incŏmmŏdātĭo, ōnis, f. 3. *alkalmatlanság*; die Ungelegenheit.

Incommŏde, Adv. *alkalmatlanúl, helytelenül, nem illően, rosszúl*; unbequem, unſchicklich, nicht paſſend, nicht wohl, übel. 2) *drtalmasan, károsan, bajosan, terhesen*; ſchädlich, beſchwerlich. Comp. incommodius. Superl. incommodissime, Cic.

Incommŏdistĭcus, a, um, (vocabulum fictum) *bajos terhes, nehéz*; beſchwerlich. Plaut.

Incommŏditas, ātis, f. 3. *kár, drtalom, rövidség*; der Schade, Nachtheil. 2) *tereh, baj*; die Beſchwerlichkeit. 3) *betegesség*; die Unpäßlichkeit. 4) *alkalmatlanság*; die Ungelegenheit. Liv.

Incommŏdo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. alicui, Cic. *drtani, drtalmára lenni, kárt tenni, v. okozni*; Schaden zufügen. 2) *terhére lenni, alkalmatlankodni*; beſchwerlich, überläſtig ſeyn, Ungelegenheit machen. C. c.

Incommŏdum, i, n. 2. *kár, drtalom, rövidség*; der Schade, Nachtheil. Facere aliquid suo incommodo, Cic. *maga kárával tenni, v. tselekedni valamit*; mit ſeinem Nachtheile etwas thun. 2) *szerencsétlenség*; ein Unglück. e. gr. Ostiense, Cic. *megverettetés*; eine Niederlage.

Incommŏdus, a, um. *drtalmas, káros, alkalmatlan, terhes, bajos, nehéz, kellemetlen*; ſchädlich, unbequem, beſchwerlich, verdrießlich. 2) *akadályoztató*; verhinderlich. 3) e. gr. valetudo, Cic. *gyenge, v. bontakozó egésség, betegesség*; die Unpäßlichkeit.

Incommōte, Adv. *mozdithatatlanúl, mozdúlhatatlanúl, állandóúl, erősen*; unbewegt, feſt. Justin.

Incommūnis, e, *nem közönséges*; nicht gemeinſchaftlich.

Incommūtābĭlis, e, *megváltozhatatlan*; unveränderlich.

Incommūtābĭlĭtas, ātis, f. 3. *megváltozhatatlanság*; die Unveränderlichkeit.

Incommūtābĭlĭter, Adv. *megváltozhatatlanúl*; unveränderlich.

Incompărābĭlis, e, *hasonlithatatlan, nem hasonlitható, hozzáfoghatatlan, megbetsülhetetlen*; nicht zu vergleichen, unvergleichlich, unſchätzbar.

Incompărābĭlĭter, Adv. *hasonlithatatlanúl, felette, igen igen, rendkivül, megbetsülhetetlenül, hozzáfoghatatlanúl*; ungemein, unvergleichlich, unſchätzbar.

Incompassĭbĭlis, e, *együtt nem szenvedő*; unmitleidend.

Incompertus, a, um, e. gr. via; *esmeretlen, jdratlan*; unbekannt. Incompertum habeo, Plin. *nem tudom, nints hiremmel*; ich weiß nicht, habe davon keine Nachricht.

Incŏmpĕtens, entis, o. *nem rendes, nem illető, nem rendszerént való*; nicht zukommend, nicht gehörig. e. gr. forum, ICt. i. e. ad quod citatus comparere non obligatur.

Incompĕtenter, Adv. *nem a' mint illik, nem illendőképpen, nem annak rendi szerént*; nicht zukommend, nicht gehörig.

Incomplētus, a, um, *bénemtöltött*,

Digitized by Google

hijjános; unerfüllt, unvollſtändig. Jul. Firm.

Incompŏsĭte, Adv. *rendnélkül, rendetlenül*; ohne Ordnung, unordentlich. Liv.

Incompŏsĭtus, a, um, e. gr. oratio, Liv. *rendetlen, ügyetlen*; unordentlich, ungeſchickt. 2) *előre készületlen*; ohne Vorbereitung.

Incomprĕhensĭbĭlis, e, e. gr. parvitas arenae, Colum. *megfoghatatlan, meg nem fogható, p. o. kézzel*; unergreiflich, nicht faßlich, z. B. mit der Hand. 2) *megfoghatatlan, ésszel*; nicht faßlich mit dem Verſtande, unbegreiflich. 3) *megtsáfolhatatlan*; den man nicht widerlegen kann. 4) e. gr fuga, Solin. *utól, el, v. béérhetetlen*; der nicht zu erreichen, der nicht eingeholt werden kann. 5) *meghódíthatatlan, szelldithetetlen*; unbezwinglich, nicht zu bezähmen. 6) *végetlen, véghetetlen*; unendlich.

Incomprĕhensus, a, um, *meg nem fogott, meg nem kapott*; unergriffen. 2) *megfoghatatlan, ésszel*; unbegreiflich. Etiam: Incomprensus, Prud.

Incomte, Adv. *nem tsinosan, ékesség nélkül*; ungeſchmückt.

Incomtus, a, um, *nem tsinos, ékességtelen, tsifraságtalan, rendetlen*; ungeſchmückt, nicht wohl zurecht gemacht. 2) e. gr. oratio, Cic. *sildny, v. keveset érő beszéd*; eine ſchlechte Rede. 3) incomti capilli, Hor. *fésületlen haj*; ungekämmtes Haar. Comp. incomtior, Svet.

Inconcessĭbĭlis, e, *tilalmas, megnemengedhető*; unzuläſſig.

Inconcessus, a, um, (cedo) *nem szabados, tilalmas, meg nem engedett*; unerlaubt. Placet inconcessa voluptas, Ovid. Quint.

Inconcĭlĭāte, Adv. *ellenségesen, egyenetlenül, egyenetlenkedve*; feindſelig.

Inconcĭlĭo, āre, 1. (concilium) *összehábortlni*; uneinig machen. 3) e. gr. sibi aliquem, Plaut. *ellenségévé tenni valakit*; ſich einen zum Feinde machen. 3) e. gr. aliquem in alium, Idem. *valakit más ellen felingerleni*; einen wider einen andern anhetzen. 4) *barátjává tenni valakit*; einen zum Freunde machen.

Inconcinne, Adv. *éktelenül, disztelenül, illetlenül*; ungeſchickt, ungereimt.

Inconcinnĭtas, ātis, f. 3. *összevenemillés*; Unſchicklichkeit.

Inconcinnĭter, Adv. *esetlenül, rútúl, éktelenül, illetlenül, disztelenül*; unförmlich, unanſtändig, unſchicklich. Gell.

Inconcinnus, a, um, e. gr. homo, Cic. *éktelen, rút, disztelen, nem tetsző*; unſchicklich, ungereimt.

Inconcĭtus, a, um, *fel nem ingerlett, fel nem inditott*; unerregt. 5) e. gr. gradus, Ammian. *lassú*; langſam.

Inconcrētus, a, um, e. gr. substantia, Nazar. *testetlen*; unkörperlich.

Inconcŭpīsco, ĕre, 3. e. gr. amicitiam, Apul. *igen kívánni, óhajtani*; ſehr begehren.

Inconcusse, Adv. *mozdúlhatatlanúl, erősen*; unerſchüttert, feſt.

Inconcussus, a, um, *meg nem rázott, mozdúlhatatlan, erős*; unbewegt, feſt. 2) e. gr. homo, Sen. *rettenthetetlen*; unerſchrocken.

Incondīte, Adv. *rendetlenül, éktelenül, disztelenül, illetlenül*; unordentlich, ungeſchickt.

Incondītus, a, um, (condo) *formátlan*; ungeſtalt. 2) *éktelen, disztelen, illetlen*; ungeſchickt, ungereimt. 3) *rosszsz, rozzsúl tsinált*; übel gemacht. 4) e. gr. turba hominum, Liv. *rendetlen, rend nélkül lévő*; unordentlich. 5) *temetetlen*; nicht begraben. 6) *el nem tett, el nem rakott*; nicht aufgehoben. Fructus inconditi. Col. 7) *tsinálatlan, teremtetlen*; nicht gemacht, nicht geſchaffen.

Incondītus, a, um, (condio) *fűszerszámatlan*; ungewürzt. 2) *ízetlen, kedvetlen ízű*; unſchmackhaft.

Inconfectus, a, um, *végezetlen, el nem végezett, hijjános*; unvollendet. 2) *emésztetlen, meg nem emésztett*; unverdauet.

Inconfessus, a, um, *meg nem jelentett*; unangezeiget. 2) *meg nem nevezett; nem vallott*; unbenennet, der etwas nicht geſtanden hat.

Inconfūsus, a, um, *elegyítetlen, összve nem kevert*; unvermiſcht. 2) *összve nem zavarodott*; unverwirrt. 3) *meg nem rettent*; unerſchrocken, nicht aus der Faſſung gebracht.

Digitized by Google

Incongĕlăbĭlis, e, *meg fagyhatatlan*; was nicht gefrieren kann.

Incongressibĭlis, e, *hozzájárúlhatatlan, hozzámehetetlen*; zu dem man nicht kommen kann, unzugänglich.

Incongrŭe, Adv. *illetlenül, összve nemillően*; unschicklich, unpassend.

Incongrŭens, tis, o. *illetlen, egyűve, v. összve nem illő*; unschicklich, unpassend. Plin.

Incongrŭenter, Adv. *illetlenül, összve nemillően, nem egyezően*, unschicklich

Incongrŭentĭa, ae, f. 1. *illetlenség, összve nem illés, összve nem egyezés*; die Unschicklichkeit.

Incongrŭus, a, um, *nem illendő, hozzá nem illő, illetlen, nem egyező*; unschicklich, ungereimt, unpassend.

Inconnexus, a, um, *egybe nem kötött*; unverbunden, unzusammenhängend.

Inconnīvens, tis, o *pillogatás, vagy hunyorgatás nélkül való*; ohne Winken der Augen. 2) Trop. *el nem hallgató, meg nem engedő*; nicht durch die Finger sehend.

Inconnīvus, a, um, i. q. inconnivens.

Inconsciĕntĭa, ae, f. 1. *rossz lelkiismeretűség*; die Ungewissenhaftigkeit.

Inconscĭus, a, um, *nem tudó, a' ki semmit sem tud valami felől*; unbewußt, der nicht darum weiß. Inscio me, Liv. *tudtom nélkül*; ohne mein Wissen.

Inconsentanĕus, a, um, *nem szerént való, meg nem egyező, nem illő, nem illendő*; nicht gemäß, unschicklich.

Inconsĕquens, tis, o. *nem következő, nem jól következő*; nicht, oder nicht wohl folgend. 2) *nem egyező, nem illő*; ungereimt.

Inconsĕquentĭa, ae, f. 1. *helytelen következés*; eine schlechte Folge.

Inconsīdĕrans, tis, o. *vigyázatlan, magagondolatlan*; unbedacht, unüberlegt.

Inconsīdĕranter, Adv. *vigyázatlanúl, gondolatlanúl, magagondolatlanúl*; unbesonnen, unüberlegt.

Inconsīdĕrantĭa, ae, f. 1. *vigyázatlanság, figyelmetlenség, magagondolatlanság*; die Unbesonnenheit, Unbedachtsamkeit.

Inconsīdĕrāte, Adv. *vigyázatlanúl, meggondolatlanúl, figyelmetlenül*; unbedächtig, unüberlegt.

Inconsīdĕrātus, a, um, *vigyázatlan, meggondolatlan*; unbedachtsam, unbesonnen. Inconsideratissima temeritas, Cic. 2) *magagondolatlanúl tselekvő*; ohne Überlegung handelnd. Comp. inconsideratior, Quint. Superl. inconsideratissimus, Cic.

Inconsĭtus, a, um, *bé nem vetett, vetetlen, bé nem ültetett, ültetetlen*; unbesáet, unbepflanzt.

Inconsōlăbĭlis, e, *vigasztalhatatlan, enyhíthetetlen*; untröstlich, nicht zu mildern. 2) e. gr. vulnus, Ovid. *gyógyulhatatlan*; unheilbar.

Inconspectus, a, um, *meg nem látott, meg nem nézet, meg nem tekintett*; unbeschauet. 2) *vigyázatlan*; unbedacht.

Inconspĭcŭus, a, um, e. gr. mors, Flor. *szembe nem tűnő, nem látszatos*; nicht auffallend, unansehnlich.

Inconstans, tis, o. *változó, állhatatlan, tétovázó, tsáltsap*; sich nicht gleich bleibend, unbeständig, wankelmüthig, leichtsinnig. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus Gell. Sen.

Inconstanter, Adv. *állhatatlanúl, változóan*; veränderlich, unbeständig. Comp. -ius, Superl. -issime.

Inconstantĭa, ae, f. 1. *állhatatlanság, változóság*; die Unbeständigkeit, Veränderlichkeit.

Inconsuētus, a, um, e. gr. sermo, Vitruv. *szokásban nem lévő, szokatlan*; ungewöhnlich. 2) e. gr. alicui rei, Sil. *nem szokott, szokatlan valamihez*; ungewohnt.

Inconsulte, Adv. *esztelenül, balgatagúl, gondolatlanúl, vigyázatlanúl, figyelmetlenül*; unweislich, unvorsichtig, ohne Überlegung, unüberlegt. Comp. ius, Caes. Sup. -issime.

Incōnsŭlto, Adv. idem.

Inconsultus, a, um, Activ. *a' ki senkitől sem kér, v. kérd tanátsot, gondolatlan*; der niemanden um Rath fraget, unbedacht. Homo inconsultus, et temerarius, Cic. 2) Pass. *tanátsúl meg nem kérdezetett*; um Rath nicht gefragt. Inscio atque inconsulto domino, Varr. 3) *tanátselatlan, kinek nem adtak tanátsot*; dem man keinen Rath gegeben hat. Inconsulti abeunt, Vulg.

Inconsultus, us, m. 4. *tanáts nem kérés*; das nicht zu Rathe ziehen. Inconsultu meo, Plaut. *kirem 's tanátsom nélkül*; ohne mich zu Rathe zu ziehen.

Inconsummātĭo, ōnis, f. 3. *kijjános*

Digitized by Google

ság, tsonkaság; die Unvollständigkeit.

Inconsummatus, a, um, *hijjdnos, tsonka, tökélletlen, el nem végzett, végére nem hajtott*; unvollendet, unvollständig, unvollkommen.

Inconsumtus, a, um, *emésztetlen, meg nem emésztett*; unverzehrt. 2) *el nem költött, rá nem forditott*; unangewendet. 3) *el nem koptatott*; unabgenutzt.

Incontāmĭnābĭlis, e, *megsérthetetlen, megmotskolhatatlan*; unverletzlich, unbefleckbar.

Incontāmĭnātus, a, um, *meg nem rontott, szeplőtelen*; unbefleckt, unverderbt. Liv.

Incontanter, i. q. Incunctanter.

Incontemplābĭlis, e, *megláthatatlan, megnézhetetlen, megvi'sgálhatatlan*: unbeschaulich, nicht zu betrachten.

Incontemtibĭlis, e, *nem megvetésre, v. nem megútáltásra való*; nicht verachtenswerth.

Incontentus, a, um, *feszületlen, fel nem húzott, p. o. húr*; ungespannt.

Incontĭgŭus, a, um, e. gr. deus, Arnob. *illethetetlen, nem illethető*; unberührbar.

Incontinens, tis, o. *magát nem tartóztatható*; der sich nicht enthalten kann 2) *mértékletlen*; unmäßig. 3) *buja, fajtalan*; geil, unkeusch.

Incontĭnenter, Adv. *mértékletlenül, maga nem tartóztatva, tisztátalanúl fajtalanúl, bujdn*; ohne Mäßigung, unenthaltsam, unmäßig, unzüchtig.

Incontĭnentĭa, ae, f. 1. *mértékletlenség, maga meg nem tartóztatósdg, tisztátalansdg, parázsnasdg, fajtalansdg*; die Unmäßigkeit, Unkeuschheit. 2) *tehetetlenség valaminek együtt, v. magánál tartásdra*; das Unvermögen etwas zusammen oder bey sich zu behalten. e. gr. urinae, Plin. *vizellet nem tarthatása*; die Unfähigkeit, das Wasser zu halten.

Incontingĭbĭlis, e, *illethetetlen, nem illethető*; unberührbar. Apul.

Incontrādĭcĭbĭlis, e, *ellen, v. ellenemondhatatlan*; unwidersprechlich. Tertull.

Incontrōversus, a, um, e. gr. jus, Cic. *kétségtelen, kétségenkívülvaló*; nicht streitig.

Inconvĕnĭens, tis, o. *nem egyező, nem illő végezetű, rosszúl hangzó*; ungereimt, übel zusammen stimmend. 2) e. gr. corpus, Phaedr. *nem hasonló*; unähnlich. 3) *illetlen*; unschicklich. Comp. -ior, Superl. -issimus.

Inconvĕnĭenter, Adv. *nemegyezőleg, illetlenül*; ungereimt, ungebührlich, ungeziemend. Comp. -ius, Superl. -issime.

Inconvĕnĭentĭa, ae, f. 1. *illetlenség, helytelenség, alkalmatlansdg*; die Ungebühr, Ungelegenheit, Ungereimtheit.

Inconversus, a, um, *el nem forditott*; unverwandt. Oculi inconversi, Apul.

Inconvertĭbĭlis, e, *változatlan, változhatatlan*; unveränderlich.

Inconvolvo, ĕre, 3. i. q. convolvo, involvo, e. gr. inconvolutos casus, Ammian.

Incŏpĭōsus, a, um, *nem bővölködő*; nicht mit Vorräthen versehen.

Incóquo, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. cum aqua, Colum. radices Baccho (*borba*; in Wein), Virg. *főzni, bé, v. beléfőzni*; kochen, einkochen. 2) e. gr. album plumbum aereis operibus, Plin. *réz edényeket megtzinezni, v. tzinnel befuttatni*; eherne Gefäße verzinnen. 3) *bémártani, bévonni, megfesteni*; eintauchen, überziehen, färben.

Incōram, Adv. i. q. coram, e. gr. omnium, Apul. *jelenlétében*; in Gegenwart. 2) sine Gen. *nyilván, közönséges helyen*; öffentlich.

Incŏrōnātus, a, um, *koszorútlan, koszorúzatlan*; unbekränzt.

Incorpŏrābĭlis, e, *testesítetlen*; unkörperlich.

Incorpŏrālis, e, *testetlen, test nélkül való, nem testi*; unkörperlich.

Incorpŏrālĭtas, ātis, f. 3. *testetlenség*; die Unkörperlichkeit.

Incorpŏrālĭter, Adv. *testetlenül, test nélkül, nem testiképpen*; unkörperlich, ohne Körper.

Incorpŏrātĭo, ōnis, f. 3. *testitulajdonsdg, megtestesítés*; die Leibesbeschaffenheit, Beleibung. 2) *étel, v. eledel megemésztése*; die Verdauung der Speisen.

Incorpŏrĕus, a, um, *testetlen, a' kinek teste nints*; unkörperlich.

Incorpŏro, āre, 1. e. gr. alicui effigies animalium, Solin. *testbe étetni, test-*

Digitized by Google

tel egyesitni; in den Leib ätzen, mit dem Leibe vereinigen. 2) *testesitni, testtel felruházni*; mit einem Leibe verſehen 3) *fel, v. hévenni, p. o. társaságba*; einverleiben, in eine Geſellſchaft aufnehmen. Solin.

Incorrectus, a, um, *meg nem jobbitott*; unverbeſſert.

Incŏrrigibilis, e, *megjobbithatatlan*; unverbeſſerlich. Gloss.

Incorrupte, Adv. *meg nem rontva, meg nem humisitva. meg nem vesztegetve, épen*; unverdorben, unverfälſcht, richtig.

Incorruptēla, ae, f. 1. i. q. incorruptio.

Incorruptibilis, e, *romolhatatlan, elmúlhatatlan*; unzerſtörlich, unvergänglich

Incorruptibilitas, ātis, f. 3. i.q. sequens.

Incorruptio, ōnis, f. 3. *elmúlhatatlanság, romolhatatlanság, rothadatlanság*; die Unvergänglichkeit, Unverweslichkeit.

Incorruptivus, a, um, *romolhatatlan, nem veszendő*; unvergänglich, unverweslich.

Incorruptōrius, a, um, *nem veszendő, romolhatatlan*; unverweslich, unvergänglich.

Incorruptus, a, um, e. gr. succus et sanguis, Cic. *meg nem romlott, egészséges, jó*; unverdorben 2) *meg nem hamisitott*; unverfälſcht. 3) *meg nem vesztegetett*; unbeſtochen. 4) *ép, épségben lévő, el nem rontott, el nem tört*; unzerſtört, unzerbrochen. 5) e. gr. virgo, Cic. *meg nem rontott, meg nem szeplősitett, szeplőtelen, szűz*; ungeſchändet, rein.

Incoxo, āre, 1. (coxa) *leguggolni, legugyorodni*; niederkauern.

Incrassātus, a, um, *hizlalt*; gemäſtet. 2) *megkeményitett*; verhärtet.

Incrasso, āre, 1. *megvastagitni, megsürítni*; dick machen, dicht machen. 2) e. gr. boves, Tert. *hizlalni, meghizlalni*; mäſten.

Increbresco, brui, et Increbesco, bui, scĕre, 3. (creber) *nevekedni, öregbedni, sokasodni*; wachſen, zunehmen, ſich vermehren. Increbrescit fama et rumor, Liv. Increbuit res proverbio, Liv. *példabeszéddé lett*; iſt zu einem Sprichworte geworden. Increbuit consvetudo, Cic *elhatalmazott, erőtvett*; hat überhand genommen.

Increbro, āre, 1. *gyakran tenni*, v. *tselekedni, sokszor visszszonozni*; oft thun, oft wiederhohlen. Si increbravit, Plaut.

Incrĕdendus, v. Incredundus, a, um, *hihetetlen, nem hihető*; unglaublich.

Incrĕdĭbĭlis, e, e. gr. vis ingenii, auditu, Cic. dictu, Nep. memoratu, Sallust. *hihetetlen*; unglaublich. 2) *a' kinek nem hiszen az ember, nints hitele, hiteltelen*; dem man etwas nicht glaubt. Incredibilis sum, Plaut. 3) *nem hivő, a' ki nem hiszen*; einer der nicht glaubt.

Incrĕdĭbĭlitas, ātis, f. 3. *hihetetlenség*; die Unglaublichkeit. 2) *hitetlenség, mikor nem akar az ember valamit hinni*; der Unglaube, da man etwas nicht glauben will.

Incrĕdĭbĭliter, Adv. *hihetetlenül*; unglaublich.

Incrĕdĭtus, a, um, *nem hitt*; ungeglaubt.

Incrĕdŭlitas, ātis, f. 3. *hitetlenség*; der Unglaube. 2) *gyanakodás, kétségeskedés, nem könnyen hivés*; das Mißtrauen.

Incrĕdŭlus, a, um, *hitetlen, gyanakodó, kétségeskedő*; unglaubig, mißtrauiſch 2) *hihetetlen*; unglaublich.

Incrĕdundus, a, um, vide: Incredendus.

Incrĕmentŭlum, i, n. 2. Dim. *kis nevekedés, v. előmenetel*; ein kleiner Zuwachs.

Incrĕmentum, i, n. 2. *nevekedés, öregbedés, növés, előmenetel, boldogulás*; die Zunehmung, das Wachsthum, Gedeihen. e. gr. Jovis, Virg. *nevendéke, v. fija*; Zögling, oder Kind.

Incrĕmo, āre, 1, *megégetni, elégetni*; verbrennen.

Incrĕpātio, ōnis, f. 3. (crepo) *plrongatás, feddődzés, zörgölődés, szitkozódás*; das Schelten.

Incrĕpātīve, Adv *plrongatva, feddődzve, zörgölődve, szitkozódva*; ſcheltend.

Incrĕpātōrius, a, um, *plrongató, feddődző, zörgölődő, szitkozódó*; ſchelten.

Incrĕpito, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. *plrongatódzni, feddődzni, zörgölődni, szitkozódni*; oft ſchelten. 2) e. gr. aestatem seram, Virg. *késő nyárral menteni magát, azt vetni okúl*; ſich mit dem ſpäten Sommer entſchuldigen. 3) e. gr. pectora dextra, Stat. *ütni, verni, verdesni*; ſchlagen.

Digitized by Google

Increpitus, a, um, *megszidott*, *megpirongatott*; gescholten.

Increpitus, us, m. 4. i. q. increpatio.

Increpo, ăvi, ătum, et ŭi, ĭtum, āre, 1. *lármázni*, *zörögni*, *tsörögni*; ein Getöse oder Geräusche von sich geben, rauschen. c. gr. sonitum terribilem, Virg. *iszonyú*, *v. iszonyatos hangot adni*; einen schrecklichen Ton von sich geben. 2) *motskolni*, *gyalázni*, *kissebbitni*, *szidni*, *pirongatni*; schmähen, schelten. c. gr. aliquem avaritiae, Suet. *fösvénységért feddeni valakit*; einen des Geizes wegen schelten. 3) *hangzani*, *zendülni*, *hallatszani*; ertönen, sich hören lassen. Quicquid increpuerit, Catilina timet, Cic. *a' zörrenő levéltólis v. a' legkissebb mozdulástól is fél*; fürchtet sich, wenn sich nur etwas regt.

Increscо, ĕvi, ĕre, 3. *kozzánőni*, *belénőni*; an oder in etwas wachsen, anwachsen 2) *nőni*, *nevekedni*; wachsen, zunehmen. v. gr. ut arbor, Colum. audacia, Liv. moribus, Cels.

Increto, āre, 1. *megkrétázni*; mit Kreide beschmieren oder weiß machen Petron.

Incretus, a, um, v. gr. furfur, Apul. *szitálatlan*, *tisztátalan*; ungesiebt, unrein. 2) *el nem választott*; unabgesondert, ungetrennt. Plin.

Incrīmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *bűntelenség*; Schuldlosigkeit, Unsträflichkeit. Tert.

Incrispātĭo, ōnis, f. 3. *fodorítás*, *megfodorítas*, *bodrozás*; die Kräuselung.

Incrŭentātus, a, um, *nem véres*; unblutig, nicht blutig gemacht. Ovid.

Incrŭente, Adv *vérontás nélkül*; ohne Blutvergießen. Prud.

Incrŭentus, a, um, v. gr. proelium, Liv. *nem véres*, *p. o. tsata*; unblutig, d. i. wobey kein Blut vergossen worden.

Incrustātĭo, ōnis, f. 3. *bévonás*, *béhéjazás*, *körülkérgelés*; die Überziehung, z. B. mit Gypse, Kalke, Marmor. 2) v. gr. parietum, Pand. *bémeszelés*; Übertünchung.

Incrusto, āvi, ātum, āre, 1. *bévonni*, *mintegy héjjal*; überziehen, gleichsam mit einer Rinde.

Incŭbātĭo, ōnis, f. 3. *rajtaülés*, *p. o. a' tojáson*, *kotlás*; das Liegen worauf, z. B. auf den Eyern, das Brüten. Plin.

Incŭbātor, ōris, m. 3. *igazságtalan birtokos*; der etwas mit Unrecht besitzt. Macrob.

Incubatus, us, m. 4. *kotlás*, *költés*; das Brüten, die Heckzeit.

Incŭbĭto, āre, 1. *rajta feküdni*; liegen in oder auf etwas. Plin. 2) *kotlani*; brüten. Colum.

Incŭbĭtus, us, m. 4. *fekvés*, *rajtafekvés*, *ráfekvés*; das Liegen worauf. 2) *kotlás*; das Brüten. Plin.

Incŭbo, āvi, ātum, et ŭi, ĭtum, āre, 1. *feküdni*, *lefeküdni*, *ráfeküdni valamire*; auf etwas liegen. Incubare stramentis, Hor. *szalmára feküdni*, *vagy heveredni*; auf Stroh liegen. 2) *szüntelen valahol lenni*, *tartózkodni*; sich immer wo aufhalten. Incubare tabernulam, Apul. *a' tsapszékben ülni*; oft im Weinhause seyn. Jovi incubare, Plaut. i. e. in templo Jovis esse. 3) v. gr. ovis, Colum. *kotlani*, *költeni*; brüten. 4) *valamire rátámaszkodni*, *p. o. a' könyökére*; sich worauf stämmen. Gladio incubare, Senec. *a' kardjába ereszkedni*; sich erstechen.

Incŭbo, ōnis, m. 3. *valamin fekvő*, *heverő*; der auf etwas legt. Petron. 2) *linkadás*, *nehézség*, *éjjeli megnyomásnak tettsző betegség*; der sogenannte Alp. Tertull.

Incūdo, di, sum, ĕre, 3. *kovátsolni*, *kalapálni*; schmieden. 2) *bévágni*, *'s az által elkészítni*, *mint p. o. a' malomkövet*; einhauen, bearbeiten, Pers.

Inculcātĭo, ōnis, f. 3. *elmébevésés*; die Einprägung. Tertull.

Inculcatus, a, um, *belényomott*, *belétömött*; eingedrückt, eingeschoben. 2) *erővel beléadott*; eingenöthigt.

Inculco, āvi, ātum, āre, 1. *letapodni*, *megtapadni*; niedertreten, derb treten. 2) *beletapodni*, *beléverni*; eintreten, hineintreten, eintreiben. 3) *belédugdosni*; einstopfen. 4) alicui aliquid, vel animo, Cic. *lelkére adni*, *v. kötni*; einschärfen. 5) v. gr. munus alicui, Sen. *rákötni*, *rátukmálni valakire valamit*, *p. o. ajándékot*; aufdringen. 6) *szájába rágni valakinek valamit*, *az az sokszor és világosan megmondani 's magyarázni*; einem ein Ding oft sagen.

Inculpābĭlis, e, *feddhetetlen*; untadelhaft. Prud. 2) *vádolhatatlan*; nicht zu beschuldigen. JCt.

Digitized by Google

Inculpātim, *feddhetetlenül*; ohne Tadel. Cod. Theod.

Inculpātus, a, um, *feddhetetlen, bűntelen, drtatlan*; untadelhaft. Ovid. inculpatissimus, Gell.

Inculpo, āre, 1. *vádolni, kárhoztatni*; beſchuldigen. JCt.

Inculte, Adv. *minden tzifraság és ékesség nélkül*; ohne Schmuck und Ziererey. 2) *durván, goromba módon*; grob, unhöflich. Cic.

Incultus, a, um, v. gr. ager, Cic. regio, Cic. *miveletlen, puszta, kietlen*; ungebaut, öde, wüſt. 2) v. gr. oratio, Cic. *ékességtelen*; ungeziert, ungeſchmückt. 3) v. gr. homo, Cic. ingenium, Hor. *nem tsinos, pallérozatlan, durva*; ungebildet, unmanierlich, grob.

Incultus, us, m. 4. v. gr. ingenii, Sall. honorum, Liv. *nem gondolás valamivel, elmulatása valami felől való gondoskoddsnak*; die Unterlaſſung der Wartung oder Pflegung einer Sache. 2) *tisztátalanság, motskosság*; der Schmutz, die Unreinlichkeit. Sallust.

Incumba, ae, f. 1. *oszlopfok, mellyre a' boltozat nehézkedik*; der Impoſt, Kämpfer, oder vorliegendes Geſims am Nebenpfeiler, das den Bogen eines Gewölbes trägt. Vitruv.

Incumbo, cŭbui, cubĭtum, ĕre, 3. *rádfeküdni, rajta feküdni, rdhajlani, rdnehézkedni valamire*; ſich auf oder an etwas legen, beugen, ſtemmen. Incumbere toro, Virg. *az ágyon feküdni*; auf dem Bette liegen. Incumbere gladio, Auct. ad Her. vel, in gladium, Cic. *a' kardjdba ereszkedni, agyon szúrni magát*; ſich ſelbſt erſtechen. 2) Trop. v. gr. in rem, v. ad rem, Cic. alicui rei, Plin. *rádni magát valamire, minden erővel rajta lenni valamin*; einem Dinge obliegen, ſich Mühe geben, ſich befleißigen, ſich angelegen ſeyn laſſen. Incumbere in studia, Cic. v. studiis. Plin. Incumbere stylo, Plin. Cic. *szorgalmatosan írni*; fleißig ſchreiben. Incumbere laudi, Cic. *ditséretet vadászni*; nach Lobe trachten. 3) v. gr. in hostem, Liv. *neki menni, neki hajtani*; auf etwas drängen, losgehen. 4) v. gr. alicui, Pand. *rajta lenni, mintegy kötelességül, kötelességében állani*; auf einem liegen als Schuldigkeit. Iudici incumbit officium, Pand. L. incumbit probatio, Ibid.

Incūnābŭla, ōrum, n. 2. pl. *bőltsö*; die Wiege. Ab ipsis incunabulis, Liv. *kisgyermekkordtól fogva, gyermekségétől fogva*; von der Kindheit an. 2) *kezdete valaminek, első kezdet, eredet*; der Anfang, Urſprung. Incunabula a. nicitiae, Cic. 3) *születés helye, kaza*; der Geburtsort. Ovid.

Incunctans, tis, *tűsténtvaló*; nicht ſäumend, ungeſäumt. Apul.

Incunctanter, Adv. *tűstent, haladék nélkül*; ungeſäumt. Lactant.

Incunctātus, a, um, *tűsténtvaló*; ungeſäumt. Apul.

Incurabilis, e, *gyógyithatatlan*; unheilbar. Non.

Incūrātus, a, um, *a' kire vagy a' mire gond nints*; unbeſorgt. 2) v. gr. ulcera incurata, Hor. *gyogyithatatlan*; ungeheilt.

Incūria, ae, f. 1. v. gr. rei, Cic. *nemgondolás valamivel, gondatlanság*; die Sorgloſigkeit, Nachläſſigkeit, Vernachläſſigung.

Incūrĭose, Adv. *gondatlanúl, félvillról*; ſorglos, nachläſſig. Liv. incuriosius, Tacit.

Incūrĭōsus, a, um, v. gr. in re, Suet. v. rei, Plin. *gondatlan, valamivel nem gondoló, vigyázatlan*; unbeſorgt, ſorglos, unbekümmert, unachtſam.

Incurro, cŭcurri, et curri, cursum, currĕre, 3. v. gr. in aliquem, Cic. *neki menni v. szaladni valakinek, valaminek*; auf Jemanden oder etwas zulaufen. 2) v. gr. in hostes, Cic. *megtámadni, p. o. az ellenséget, neki menni*; angreifen, attakiren. 3) v. gr. in aliquem, in aliquid, Cic. *neki menni, belétődni, megütődni benne*; auf etwas ſtoßen, oder gerathen, kommen. 4) in morbum incurrere, Cic. *betegségbe esni*; in eine Krankheit verfallen. 4) verbis in aliquem incurrere, Cic. *valakit szóval megtámadni, rátámadni valakire*; einen mit Worten anfahren, durchziehen. 6) *megbántani, sérteni*; beleidigen. Modo ne illa exceptio in aliquem incurrat, Cic. 7) in oculos incurrere; *szemébe tűnni*; in die Augen fallen, geſehen werden. 8) *esni, történni*; fallen, treffen, vorfallen, ſich zutragen. In hunc diem

Digitized by Google

incurrit, Cic. *erre a' napra esik*; es fällt auf dieſen Tag.

Incursātio, ōnis, f. 3. i.q. incursio, Non.

Incursim, Adv. *sietve, futva*; laufend, ſchnell. Caecil.

Incursio, ōnis, f. 3. *megtámadás, rajtamenés, rárohanás*; der Angriff, Anfall, die Attake. Cic. 2) *összevatalálkozás, összeütközés*; die Begegnung. Cic.

Incursito, āre, 1. *megtámadni, rárohanni*; angreifen, attakiren, losgehen. 2) *nekimenni*; anrennen, anlaufen. Sen.

Incurso, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. ramis, rupibus, Ovid. *neki menni, belétódni, nekiszaladni*; auf etwas zulaufen, anlaufen, anrennen, anſtoßen. 2) v. gr. in hostem, Liv. *nekimenni, megtámadni, rárohanni*; angreifen, attakiren. 3) *beléelegyedni, v. keveredni*; eingemiſcht werden, vermiſcht ſeyn. Lana nigra, aut nullus alius color incursat, Plin.

Incursus, us, m. 4. v. gr. fluvii, Plin. *béfolyás*; das Hineinlaufen, z. B. des Fluſſes ins Land. 2) *megtámadás, rárohanás, p. o. az ellenségre*; der Angriff, die Attake. Incursus equitum, Caes. *bévágás, a' lovasággal*; das Einhauen.

Incurvātio, ōnis, f. 3. *meggörbités*; das Krümmen. Plin.

Incurvesco, ĕre, 3. *meggörbülni, meggörbedni*; ſich krümmen. Cic.

Incurvo, āre, 1. *meggörbitni, meghajtani*; krümmen, beugen. 2) *lenyomni, elnyomni, eltüggeszteni, megalázni*; kränken, niederſchlagen, beunruhigen. Magnum animum non incurvat injuria, Senec.

Incurvus, a, um, *görbe, meggörbitett*; krumm, gekrümmt. Cic.

Incus, ūdis, f. 3. (incudo) *üllö*; der Amboß, Cic. Eandem incudem tundere, Cic. Trop. v. Prov. *mindég egy bakot nyúzni; az az: ugyanazon egy dolgot mivelni*; was immer treiben.

Incūsābilis, e, *vádolható*; beſchuldigungswerth.

Incūsātio, ōnis, f. 3. *vádolás*; die Beſchuldigung, der Tadel. Cic.

Incūsātor, ōris, m. 3. *vádoló*; der Ankläger. Cod. Just.

Incūso, āvi, ātum, āre, 1. (in et causa) v. gr. aliquem, Caes. *vádolni valakit, panaszolkodni valakire*; einen beſchuldigen, ſich über etwas beſchweren.

Incussus, a, um, *ütött, vert*; geſchlagen. Plaut.

Incussus, us, m. 4. (incutio) *ütés, verés*; das Schlagen. 2) *belétódés*; das Anſchlagen an etwas. Senec.

Incustōdītus, a, um, v. gr. ovile, Ovid. *nem örzött, őrizetlen*; nicht bewacht, nicht verwahrt. 2) v. gr. observatio, Tac. *meg nem tartott, elmúlasztott*; nicht beobachtet, nicht beybehalten, unterlaſſen. 3) v. gr. amor, Tac. *el nem titkolt*; nicht verhehlt. 4) *vigyázatlan, nem vigyázó*; ſich nicht in Acht nehmend, unvorſichtig. Plin. Ep.

Incūsus, a, um, *ki nem készített, durva*; nicht bearbeitet, rauh. Auson.

Incūtio, cussi, cussum, tĕre, 3. (in et quatio) *hozzádtni, belédtni*; an etwas ſchlagen, anſchlagen. Scipionem in caput, Liv. *bottal a' fejére vágni*; mit dem Stocke einen Hieb geben. Alicui colaphum incutere, Juv. *valakit pofon vágni*; einem eine Ohrfeige geben. 2) *valahova vetni, hajítni*; wohin werfen, ſchleudern. 3) v. gr. mentem, Val. Flacc. *megrázni, felinditni*; erſchüttern. 4) v. gr. alicui timorem, Cic. morbum, Lucr. *okozni, szerezni, adni, közleni*; etwas bey Jemanden verurſachen, geben, mittheilen. Minas incutere, Ovid. *fenyegetni*; drohen. Incutere vim ventis, Virg. *erőt adni a' szeleknek*; die Winde heftig wehen laſſen.

Indāgātio, ōnis, f. 3. v. gr. veri, Cic. *kinyomozás, keresés, felkeresés, megvizsgálás*: die Ausſpürung, Aufſuchung, Nachſpürung, Unterſuchung.

Indāgātor, ōris, m. 3. *kinyomozó, felkereső, vizsgáló*; der Nachſpürer, Aufſucher, Erforſcher, Unterſucher. Plaut.

Indāgātrix, īcis, f. 3. v. gr. virtutis, Cic. *nyomozó, kereső, t. i. aszszony, v. leány*; die Nachſpürerinn, Aufſucherinn, Erforſcherinn, Unterſucherinn.

Indāgātus, us, m. 4. i. q. indagatio.

Indāges, is, f. 3. i. q. indagatio, Prud.

Indāgo, āvi, ātum, āre, 1. *nyomozni, kinyomozni, felkeresni, mint, p. o. a' vadászebek valamit*; ausſpüren, von Jagdhunden, Cic. 2) Trop. v. gr. ali-

Digitized by Google

quid, Cic. *keresni, nyomozni, vizsgálni, felkeresni, végire járni valaminek*; ausſpüren, aufſuchen, erforſchen.

Indāgo, ĭnis, f. 3. *körülfogdsa, p. o. az erdőnek meghajtás végett*; die Umzingelung oder Umſtellung des Waldes, der Jagd wegen. Saltus indagine cingere, Virg. 2) *körülfogás, körülvevés, bekerités*; jede Umzingelung, Einſchließung, Umgebung. 3) *felkeresés, kinyomozás, megvizsgálás*; Aufſuchung, Erforſchung, Unterſuchung. Plin.

Inde, Adv. *onnan, azon helyről*; von da, daher, von demſelben Orte. 2) *onnan, arról, attól, azon dologról, v. dologból*; daher, daraus, davon, aus (von) derſelben Sache. Cic. 3) *a' kik közül*; davon. Filii duo: inde (i. e. ex iis) hunc adoptavi, Terent. 4) *azután, erre*; hierauf. Caes. Nep. Liv. 5) *attól fogva*; von da an, von derſelben Zeit. Inde ab ineunte aetate, Plaut. *gyermekségétől fogva*; von Kindheit an. Inde a principio, Cic. *elejétől fogva*; vom Anfange an.

Indēbĭte, Adv. v. Indebito, *tartozás nélkül, tartozatlan, méltatlanúl*; wider die Gebühr, nicht aus Schuldigkeit. Indebite solvere, JCt.

Indēbĭtus, a, um, *nem tartozott*; nicht gebührend, was man nicht ſchuldig iſt zu thun oder zu bezahlen. Indebitam pecuniam solvere. Pand. 2) *méltatlan, nem érdemlett*; ungebührend. Praemia indebita. Ovid.

Indēcens, tis, o. 3. *illetlen*; unanſtändig. Sen.

Indēcenter, Adv. *illetlenül*; unanſtändig. Comp. ius, Sup. issime. Sen.

Indēcentĭa, ae, f. 1. *illetlenség*; der Ubelſtand, die Unanſtändigkeit

Indēcĕo, ēre, 2. Impers. v. gr. aliquem, Plin. *nem illeni*; übel laſſen, übel anſtehen.

Indēclīnābĭlis, e, *ejtegethetetlen, nem változtatható*; unbeugſam, unveränderlich. Senec.

Indēclīnātus, a, um, *ejtegetetlen, nem ejtegetett, változatlan*; unverändert. Ovid.

Indēcŏre, Adv. *illetlenül*; unanſtändig, auf eine übel laſſende Art, unſchicklich. Cic.

Indēcŏris, e. 3. *illetlen, nem illő, otsmány*; unanſtändig, unrühmlich, zur Schande gereichend, ſchändlich, häßlich. Virg.

Indĕcōro, āre, 1. v. gr. aliquem. Hor. *motskolni, gyalázni*; ſchmähen, läſtern.

Indĕcōrus, a, um, *illetlen, nem illő*; unanſtändig, übel laſſend. Cic. 2) *otsmány*; häßlich, z. B. anzuſehen. Plin.

Indēfătīgābĭlis, e, *fáradhatatlan*; unermüdet, unermüdlich. Senec.

Indēfătīgātus, a, um, *ki nem fáradt*; unermüdet. Senec.

Indēfectus, a, um, *nem fogyatkozott, nem szünő, nem fáradt*; nicht abnehmend, nicht aufhörend, nicht ermüdet. Apul.

Indēfense, Adv. *oltalmazatlanúl, védetlenül*; unvertheidigt. Cod. Just.

Indēfensus, a, um, *oltalmazatlan, védetlen*; unbeſchützt, unvertheidigt. Liv.

Indēfesse, Adv. *fáradhatatlanúl, szünetelen*; unermüdet, unaufhörlich. Spart.

Indēfessim, Adv. *el nem fáradva*; unermüdet. Sidon.

Indēfessus, a, um, *el nem fáradt, fáradhatatlan*; unermüdet. Virg.

Indēfĭcĭens, tis, *szünetlen, szünetelenvaló, el nem fogyatkozó*; unabläſſig, unaufhörlich, nicht abnehmend. Lactant.

Indēfĭcĭenter, Adv. *szünetlenül*; unabläſſig. Augustin.

Indēfīnīte, Adv. *határozatlanúl, határ nélkül*; unbeſtimmt. Gell.

Indēfīnītus, a, um, *határozatlan*; unbeſtimmt. Gell.

Indēflētus, a, um, *meg nem siratott*; unbeweint. Ovid.

Indēflexus, a, um, *meg nem hajtott*; ungebogen. 2) *egyenes, merő*; aufrecht ſtehend. 3) *változhatatlan, nem változott*; unveränderlich, unverändert. Plin. Paneg.

Indējectus, a, um, *le nem rontott, le nem dűjtött*; nicht herab geworfen. Ovid.

Indēlassātus, a, um, v. gr. labore, Manil. *ki nem fáradt*; unermüdet,

Indēlēbĭlis, e, *eltörölhetetlen*; unauslöſchlich. 2) *elfelejthetetlen*; unvergänglich. v. gr. nomen, Ovid.

Indēlectātus, a, um, *nem gyönyörködtetett*; nicht ergötzt. Petron.

Indēlĭbātus, a, um, *nem illetett, ép-*

Digitized by Google

ségben hagyott, nem bántott; unverletzt. Indelibatae opes, Ovid.

Indēlictus, a, um, *büntelen*; nicht gesündigt.

Indemnātus, a, um, (in et damnatus), *büntetetlen*; unverdammt, unverurtheilt. Cic.

Indemnis, e, (in et damnum), *kárt nem vallott, meg nem károsittott*; schadlos. Senec.

Indēmonstrābilis, e, *megmutathatatlan*; unerweislich. Apul.

Indēmūtābilis, e, *változhatatlan*; unveränderlich. Tertull.

Indēnuntiātus, a, um, *ki nem jelentett*; unangekündigt. v. gr. sors, Sen.

Indēplōrātus, a, um, *meg nem siratott*; unbeweint. Ovid.

Indēprāvātus, a, um, *el nem rontott, el nem fajult*; unverdorben. Senec.

Indēprēcābilis, e, *megkérlelhetetlen*; unerbittlich. Gell.

Indēprēhensibilis, e, *észrevehetetlen*; unbemerklich. Quintil.

Indēprēhensus et Indēprensus, a, um, *észre nem vett*; unbemerkt. 2) v. gr. error, Virg. *észrevehetetlen*; unbemerklich.

Indescriptus, a, um, *le nem irtt*; unbeschrieben. 2) *fel nem osztott*; unabgetheilt.

Indēsertus, a, um, *el nem hagyott*; nicht verlassen. Ovid.

Indēses, ĭdis, *eleven, serény*; freudig, nicht träg. Gell.

Indēsinenter, Adv. *szünetlenül, szüntelen, megszünés nélkül*; unaufhörlich. Cypr.

Indespectus, a, um, *elláthatatlan, p. o. nagyságú, mélységü*; ungesehen. Lucan.

Indestrictus, a, um, *meg nem illetett*; ungestreift, unberührt. Ovid.

Indētermĭnābilis, e, e. gr. quaestio, Tertull. *meghatározhatatlan*; unbestimmbar.

Indēterminātus, a, um, *határozatlan, meghatározatlan*; unbegränzt, unbestimmt.

Indētonsus, a, um, *meg nem nyírt*; unbeschoren.

Indetrītus, a, um, *el nem viselt, el nem koptatott, el nem nyött*; unabgetragen, unabgenutzt.

Indēvītātus, a, um, e. gr. telum, Ovid. *el nem került*; nicht vermieden.

Indēvŏrātus, a, um, *fel, v. bé nem falt*; ungefressen.

Indēvōte, Adv. *istentelenül, nem buzgóan, nem dhitatosan, v. nem áj tatosan*; gottlos, irreligiös, ungewissenhaft.

Indēvōtĭo, ōnis, f. 3. *fogadástétel, és kötelesség nélkül valóság*; ohne Gelübde und ohne Pflicht. 2) *helytelen djtatosság, v. dhitatosság az istenitiszteletben*; eine schlechte Andacht im Gottesdienste.

Indēvōtus, a, um, *istentelen, isten nélkül való*; gottlos. 2) *szentségtelen, nem szent, nem djtatos, nem buzgó*; unheilig, unandächtig. 3) *engedetlen*; ungehorsam.

Index, ĭcis, c. 3. *jelentő, béjelentő, kezdő, indító*; ein Anzeiger, Angeber. 2) *árúló, eldárúló*; ein Verräther Animi indices oculi, Colum. *a' szem az indúlatok tüköre*; an den Augen erkennet man der Leute Gesinnungen. 3) *laistrom, mutatótábla*; ein Register. Indices libris suis facere, Gell. 4) *próbakő*; ein Probierstein. 5) *mutatóujj*; der Zeigefinger. 6) *óramutató*; ein Zeiger an der Uhr. 7) i. q. titulus libri. 8) *felyüllírás a' festett, v. állóképen*; die Aufschrift auf einem Gemählde oder Statue.

Indi, ōrum, m. 2. plur. populus Indiae, *Indusok*; die Indianer.

India, ae, f. 1. regio Asiae. Est duplex intra et extra Gangem.

Indĭcābilis, e, *jelenthető, béjelenthető*; anzeigend. Coel. Aur.

Indĭcātĭo, ōnis, f. 3. *felragasztás, felfüggesztés, hirüladás, kihirdetés, megjelentés, megbetsülés*; der Anschlag, die Anzeigung, Schätzung eines Dinges. Tua merx, et tua indicatio, Plaut. *tiéd a' portéka, te szabd árát*; die Waare ist dein, du mußt sie taxiren. 2) *bizonyltás*; die Bejahung. 3) *megígérés*; die Versprechung.

Indĭcātīvus, a, um, *jelentő, a' mi által valami jelentődik*; anzeigend, wodurch etwas angezeigt wird.

Indĭcātor, ōris, m. 3. *jelentő*; der Anzeiger.

Indĭcātūra, ae, f. 1. *jelentés, megjelentés, béjelentés*; die Anzeigung. 2) *ár, dra, v. szabott dra valamiének*; die Taxe, der Preis. e. gr. dolorum, Plin. *gyógyitás dra*; die Taxe für die Heilung.

Digitized by Google

Indicātus, a, um, *ki, v. megjelentett megmondott*; angezeigt.

Indīcens, tis, o. *nem mondó*; nicht ſagend.

Indīcīna, ae, f. 1. *jelentés, kiraddás*; die Anzeige.

Indīcium, ii, n. 2. *jelentés, ki, meg, v. bejelentés*; die Anzeigung. 2) *jel, jegy, esmértetőjel*; das Wahrzeichen, das Merkmahl. Hoc mihi est indicio, Tac. 3) *vallástétel a' törvény, v. törvényszék előtt*; die Ausſage vor Gericht. Per indicium res annunciata, Caes. *drúlás által kitudódott dolog*; eine durch Verrätherey entdeckte Sache. 4) *meg ki v. bejelentésért adott bér, v. jutalom*; der Lohn, der dem, der etwas anzeiget, gegeben wird. Ipse fur indicium a me accepit, Cic. 5) *arany, v. ezüst próbája a' próbakövön*; die Probe des Goldes oder Silbers auf dem Steine.

Indīco, āvi, ātum, āre, 1. (dico, āre) e. gr. rem patri, Ter. dolorem lacrymis, Nep. *jelenteni, ki, v. megjelenteni, kinyilatkoztatni, értésére adni*; anzeigen, melden, zu erkennen geben. Simplicitate quadam indicare quid, Plin. *valamit egyenesen, igazán, v. a' mint van kimondani*; etwas aufrichtig herausſagen. 2) *közölni, közönségessé tenni*; mittheilen, bekannt machen. e. gr. se alicui, Cic. *valakivel gondolatit közölni*; ſeine Gedanken einem zu verſtehen geben. 3) *drúlni, drúba botsátni, drát szabni, betsét meghatározni*; feil biethen, ſchätzen. Indica, fac pretium, Plaut. 4) e. gr. socios sceleris, Cic. *eldrúlni, kivallani, ki, v. feladni*; verrathen, angeben.

Indīco, xi, ctum, ĕre, 3. (dico, ere) *hirűl adni, meg, v. kihirdetni, jelenteni*; anſagen, verkündigen, ankündigen. e. gr. alicui bellum, Cic. *hadat izenni*; den Krieg ankündigen. e. gr. comitia, Caes. Liv. *országgyűlést rendelni, v. hirdetni*; einen Reichstag beſtimmen, anordnen. e. gr. diem, Liv. *bizonyos napot törvényes határidőnek kiszabni*; einen Tag zum Gerichtstermine anſetzen. 2) e. gr. tributum populo, Svet. *rávetni*; auflegen. e. gr. alicui silentium clepsydra, Plin. jun. *bizonyos időt szabni, v. tenni valakinek mellynek múltával végét vesse beszédének*; einem eine gewiſſe Zeit ſetzen, nach deren Verlauf er zu reden aufhören müſſe. e. gr. temperamentum modestiae suae, Idem. *magamérsékléſe jelét nyilvánságossá tenni*; ein Zeichen ſeiner Beſcheidenheit an den Tag legen.

Indicticius(—tius), a, um, i. q. indictus.

Indictĭo, ōnis, f. 3. et Indictum, i, n. 2. *jelentés, kiraddás*; die Ankündigung. 2) *adó, adórávetés, adófizetés, megróvás*; die Abgabe, Auflage, 3) tempus 15 annis definitum.

Indictĭōnālis, e, *adót, adófizetést, v. megrovást illető*; Auflage oder Abgabe betreffend.

Indictīvus, a, um, *kijelentett, kihirdetett*; angezeiget, ausgerufen. e. gr. funus, Fest. *mellyre a' nép meghivódott*; wozu das Volk gebeten worden iſt.

Indictus, a, um, *parantsolt, rendelt, kihirdetett*; gebothen, angekündiget. 2) *hirűl nem adott, nem mondott*; unangeſagt, nicht geſagt. 3) indicta caussa damnari, Cic. *úgymeghatátlanúl hárhoztatódni*; unverhörter Sache verurtheilt werden. 4) e. gr. deus, Apul. *kimagyarázhatatlan, kimondhatatlan*; unausſprechlich.

Indĭcŭlus, i, m. 2. *röoid, v. kis lajstrom*; ein kleines oder kurzes Verzeichniß. 2) *irásba foglalt parantsolat*; ein ſchriftlicher Befehl.

Indĭcus, a, um, *Indiai*; Indiſch. Pecus Indica, Martial. i. e. elephantus. v. gr. dens, ib. *elefántitont*; elfenbein. Indicum. Plin. *indigó, indik (festék)*; ein Indig. Indicum nigrum, Idem. *tusfesték, fekete festék*; der Tuſche.

Indĭdem, Adv. *ugyan onnan, ugyan, v. éppen onnét*; von dannen eben daher.

Indĭes, Adv. *naponként, napról napra*; täglich, von Tag zu Tag.

Indifférens, tis, o. *közép, középszerű középbetsű, sem jó sem rossz, p. o. dolog*; gleichgültig, weder gut noch böſe. 2) e. gr. homo, Svet. *meg indúlatlansággal viseltető, mindenhez egyforma, semmit fel nem vevő*; gleichgültig gegen etwas, dem eine Sache gleichviel iſt.

Indifférenter, Adv. *vdlogatás, v. kilömbség nélkül, elegyen*; ohne Unterſchied. e. gr. fero, Svet. *nekem mindegy*; es gilt mir gleichviel. 2)

Digitized by Google

indúlatlansággal, *fel sem vève*; gleichgültig.

Indifferentĭa, ae, f. 1. *egyetéröség*, *nem különbözés*; der Mangel des Unterschieds. 2) *megindúlatlanság*, *felsevevés*; die Gleichgültigkeit.

Indĭgĕna, ae, c. 1. *földi*, *hazafi*; ein Eingeborner, Inländer. Majores indigenae, Liv. 2) e. gr. vinum, Plin. bos, Ovid. potio, Flor. *hazai*, *földi*, *nem idegen tartományból való*; einheimisch. (inde genitus).

Indĭgens, tis, o. (egeo) *szükölködő*; dürftig. Cum Gen. et Abl. Non est indigens mei, *ellehet ndlam nélkül*; er bedarf meiner nicht.

Indĭgentĭa, ae, f. 1. *szükség*, *szükölködés*, *szegénység*; der Mangel, die Dürftigkeit, Armuth. 2) *telhetetlenség*; die Unersättlichkeit.

Indĭgĕnus, a, um, *hazai*, *földi*; einheimisch, inländisch. e. gr. sermo, Apul. *anyanyelv*; die Mutterſprache.

Indĭgeo, ui, ēre, 2. (indu, i. e. in, et egeo) *szükölködni*, *szükségének lenni valamire*; bedürfen, nöthig haben. Cum Gen. et Abl. Auxilii tui, et auxilio tuo indiget, Cic. *segítségedre van szüksége*; er bedarf deiner Hülfe. 2) *dhltozni*, *kívánkozni*; verlangen, ſich ſehnen. 3) *szegény*, *v. szükölködő lenni*; arm, dürftig ſeyn.

Indĭges, ĕtis, m. 3. *a' ki emberből Istenné lett*; einer der aus einem Menſchen ein Gott geworden iſt. 2) *védisten*; ein Schutzgott. 3) Cognomen Romae, e. gr. Roma urbs, Indiges, terrarumque dea, Front.

Indiges, is, o. (indigeo) *szegény*, *szükölködő*; bedürftig.

Indĭgeste, Adv. *összevisszza*, *rendetlenül*, *rend nélkül*; verwirrt, ungeordnet. Gell.

Indĭgestĭbĭlis, e, *emészthetetlen*; unverdaulich. Th. Prisc.

Indĭgestĭo, ōnis, f. 3. *nememésztés*; der Mangel der Verdauung.

Indĭgestus, a, um, *rendetlen*, *rend nélkül való*; unordentlich. Rudis indigestaque moles, Ovid. 2) *emésztetlen*, *meg nem emésztett*; unverdaut.

Indĭgĕtes, um, m. plur. populus Hispaniae.

Indĭgĕto, āre, 1. e. gr. Apollinem, Macr. *segítségül hívni*; anrufen. 2) *ujjdval mutatni*, *v. inteni*, *jelenteni*, *nevezni*, *említni*; mit dem Finger deuten, anzeigen. (i. q. digito demonstrare.)

Indĭgĭtāmentum, i, n. 2. *névlaistrom*, *laistrom*, *mutatótábla*; ein Nahmensverzeichniß, Regiſter.

Indĭgĭto, i. q. Indigeto.

Indignăbundus, a, um, *nehezteló*, *békételen*, *haragos*, *bosszús*, *boszszankodó*; unwillig. Liv.

Indignans, tis, o. *haragos*, *durtzás*, *komor*, *békételen*, *bosszús*; mürriſch, zornig, unwillig. Cum Gen. et Acc. Comp. -ior, Superl. -issimus, e. gr. servitutis, Colum. *a' ki a' szolgaságot nem szenvedheti*; der die Knechtſchaft nicht leiden kann.

Indignanter, Adv. *békételenül*, *haragosan*, *bosszúsan*, *boszszankodva*; unwillig, mit Unwillen.

Indignātĭo, ōnis, f. 3. (dignus) *neheztelés*, *békételenség*, *harag*, *bosszúság*, *boszszankodás*; der Zorn. Unwille, Widerwille. 2) *boszszankodást indító ordtori fogás*; das Erregen des Unwillens als ein redneriſches Kunſtſtück. 3) *illetlenség*; die Unanſtändigkeit. 4) *tagsértés*; die Verletzung eines Gliedes. Veget.

Indignātĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. *kis harag*, *v. bosszúság*, *nehezteléś*; kleiner Unwille.

Indignātĭvus, a, um, *haragos*, *békételen*, *bosszús*, *boszszankodó*; unwillig.

Indīgnātus, a, um, *megharagudt*, *megboszszankodott*, *haragra*, *v. bosszúságra ingerlett*, *haragos bosszús*; erzürnt, aufgebracht, unwillig. Aequor indignatum, Virg. *szélvesszes*, *dühösködő*, *v. dühödő tenger*; das wüthende Meer. 2) e. gr. rem aliquam, Idem. *ki nem jó szívvel v. nem örömest vesz valamit*; der etwas ungern ſieht.

Indigne, Adv. e. gr. perire, Caes. *érdemetlenül méltatlanúl*; unwürdig, unverdienter Weiſe. 2) *nem örömest*; unwillig. e gr. aliquid ferre, Cic. *roszsz neven venni*: übel aufnehmen. 3) *illetlenül*; unanſtändig. Comp. -ius, Gell. Superl. -issime, Ter.

Indignĭtas, ātis, f. 3. *méltatlanság*, *érdemetlenség*; die Unwürdigkeit. 2) *ügyetlenség*, *élhetetlenség*, *eszetlenség*; die Ungeſchicklichkeit. Quorum

Digitized by Google

nemo propter indignitatem repudiatus est, Cic. 3) *alatsony lelkűség*; die Niederträchtigkeit. 4) *dolog rút volta v. otsmányság*; die Abscheulichkeit der Sache. Neque tamen satis severe pro indignitate rei decrevit, Cic. 5) *illetlen bánás, v. velebánás, mellyet valaki nem érdemlett*; die unanständige Begegnung, die einer nicht verdient hat. Cum omnem illius conveniendi indignitatem sustinuissemus, Cic. 6) *neheztelés, bosszúság*; der Unwille.

Indignor, ātus sum, āri, Dep. 1. *bosszankodni, haragudni, megbosszankodni, megharagudni, bekételenkedni, nehezteln*; unwillig seyn, sich erzürnen. 2) Trop. fluvius indignatur pontem, Virg. *nem akarja a' hidat szenvedni*; will die Brücke nicht leiden.

Indignus, a, um, e. gr. honore, Cic. *méltatlan, érdemetlen, nem érdemlő*; unwürdig, nicht verdienend. Indigni, ut redimeremur, Liv. 2) e. gr. mors, Virg. *nem érdemlett*; unverdient. 3) *gyalázatos, otsmány, rút, bétstelen*; schändlich. 4) *nagy*; groß. Turres indignae, Enn. 5) e. gr. aliquo, Plaut. *egyenetlen, nem egyforma*; ungleich. 6) *a' kinek valami nem illik*; für den sich etwas nicht schickt. Tu indignus, qui faceres, Ter. Indignum! Ovid. *gyalázat, illetlenség*; wie unschicklich, o Schande. Comp. -ior, Ter. *igazságtalanabb*; unbilliger. Superl. -issimus.

Idigus, a, um, (egeo) *szűkölködő*; bedürftig. Cum Gen. e. gr. opis, Virg. *kinek segítségre van szüksége*; einer der Hülfe bedarf. 2) *kívánó, vágyódó*; begierig.

Indigŭus, a, um, i. q. indigus.

Indīligens, tis, o. (lego) *tunya, rest, lomha, korhely, gondatlan*; träg, faul, sorglos. Memoriae i. e. in memoria indiligens, Gell. 2) e. gr. hortus, Plin. *elhagyott, míveletlen, szorgalom nélkül való, a' kire, v. mire nints gond*; verabsäumt, vernachlässigt. Comp. -ior, Caes.

Indiligenter, Adv. *restűl, gondatlanúl*, sorglos, nachlässig. Comp. -ius, Caes.

Indīligentĭa, ae, f. 1. *restség, gondatlanság*; die Sorglosigkeit, Nachlässigkeit.

Indīmēnsus, a, um, (dimetior) *ki, meg, v. fel nem mért*; unabgemessen, unausgemessen. 2) *megmérhetetlen, roppant, sok*; unermeßlich, viel.

Indīmissus, a, um, e. gr. uxor, Tertull. *el nem eresztett*; nicht entlassen.

Indipisco, ĕre, i. q. indipiscor. Plaut.

Indīpiscor, eptus sum, isci, Dep. 3. e. gr. divitias, Plaut. *hozzá jutni, nyerni, megnyerni*; bekommen, erlangen. 2) e. gr. navem, Caes. *utólérni, bé, v. elérni*; einholen, erreichen. 2) *elkezdeni, hozzáfogni*; anfangen. e. gr. pugnam, Plaut. *győzni*; siegen. 3) e. gr. multum doloris, Plaut. *érezni*; empfinden. 4) e. gr. animo, Gell. *megfogni, ésszel fassen*.

Indīrecte, Adv. *nem egyenesen, mellesleg, kerülgetve*; nicht gerade zu, durch Umschweife.

Indīrectus, a, um, e. gr. actio, Quint. *nem egyenes, egyenetlen, mellesleges, kerülgetve való*; nicht gerade zu, durch Umschweife gehend.

Indīreptus, a, um, e. gr. Capitolium, Tac. *kipréddalatlan, ki nem prédált, ki nem rabolt*; ungeplündert.

Indiscīplīnātĭo, ōnis, f. 3. *fenyítéketlenség, fenyíték nem tartás*; die Zuchtlosigkeit.

Indiscīplīnātus, a, um, *fenyítéktelen, fenyíték nélkűl való, zabolátlan*; ohne Zucht, liederlich.

Indiscissus, a, um, *el nem vágott, metszett, szakasztott, v. választott*; unzerschnitten, unzertrennt.

Indiscrēte, Adv. *külömbség nélkűl, egyformán, együtt*; ohne Unterschied.

Indiscrētim, i. q. indiscrete.

Indiscrētus, a, um, *el nem választott, el nem szakasztott, választatlan*; ungetrennt, nicht unterschieden. 2) Trop. *emberségtelen, emberséget nem tudó, szemérmetlen, ortzátlan*; unhöflich, unbescheiden. 3) *vigyázatlan*; unbedachtsam. 4) *gonoszságos, gonosz, vakmerő gonosz, elvetemedett*; freventlich, vermessen.

Indiscrīmĭnābĭlis, e, *meg nem külömböztethető, megválaszthatatlan*; nicht zu unterscheiden.

Indiscrīmĭnātim, Adv. *egyardnt, válogatás nélkűl*; ohne Unterschied.

Indiscussus, a, um, *meg nem vizsgált, megvizsgálatlan, kinyomozatlan, ki nem nyomozott*; unerörtert.

Indiserte, Adv. *szótalanúl, nem ér-*

Digitized by Google

sen szóllóan, ékes beszéd nélkül; unberedt. 2) *homályosan*; undeutlich. 3) *ügyetlenül, élhetetlenül*; ungeschickt.

Indisertus, a, um, e. gr. homo, Cic. *szótalan, nem ékesen szóllo, nem ékes beszédű*; unberedt. 2) e. gr. interpres, Cic. *homályos, v. ügyetlen*; undeutlich, ungeschickt.

Indispensātus, a, um, *nem illendően ki, v. felosztott, mértékletlen*; nicht gehörig eingetheilt, unmäßig.

Indispōsīte, Adv. *rendetlenül*; unordentlich.

Indispōsītus, a, um, *rendetlen, el nem rendelt*; unordentlich.

Indissīmĭlis, e, *hasonló*; nicht unähnlich.

Indissīmŭlābĭlis, e, *el nem titkolható, eltitkolhatatlan*; nicht zu verhehlen. Gell.

Indissŏciābĭlis, e, *elvdlaszthatatlan*; unzertrennlich.

Indissŏlūbĭlis, e, e. gr. nodus, Cic. *meg, v. feloldhatatlan*; unauflöslich.

Indissŏlūbĭlĭter, Adv. *meg, v. feloldhatatlanúl*; unauflöslich.

Indissŏlūtus, a, um, *összekötött, meg, v. fel nem oldott*; verknüpft, unaufgelöset.

Indistincte, Adv. *meg nem külömböztetve*; ohne Unterschied. Gell.

Indistinctus, a, um, *meg nem külömböztetett, összevavart, összve hányt vetett*; nicht unterschieden, unter einander geworfen. 2) *homályosan beszéllő*; undeutlich redend.

Indistrictus, a, um, *le nem fosztott, meg nem sértett, hozzá nem ért, szabad*; unabgestreift, ungestreift, unverletzt, frey.

Inditus, a, um, (indo) e. gr. le ticae, Tac. *beléttett, v. helyheztetett*: hinein gelegt. 2) castella rupibus indita, Idem. *köszikldra épltett várak*; auf Felsen erbaute Schlösser. 3) nomen ei inditum, Liv. *néki adott név*; ein ihm beygelegter Nahme. 4) indita vincula, Tac. *rátett kötelek, v. bilintsek*; angelegte Bande.

Indivĭdŭe, Adv. *elvdlaszthatatlanúl*; unzertrennlich.

Indivĭdŭĭtas, ātis, f. 3. *oszthatatlanság*; die Untheilbarkeit.

Indivĭdŭum, i, n. 2. *egyes dolog*; eine einzelne Sache. Logic.

Indivĭdŭus, a, um, *elosztthatatlan, elvdlaszthatatlan*; untheilbar, unzertrennlich. Corpora individua, Cic. alias atomi: *részre oszthatatlan testek*; Körper, die sich nicht theilen lassen. 2) *el nem osztott, el nem választott*; ungetheilt, ungetrennt, 3) e. gr. comes, Ter. *állandó követő*; ein beständiger Begleiter. 4) e. gr. mors, Sen. *bizonyos és tsalhatatlan halál*; der gewisse und unfehlbare Tod,

Indīvīse, Adv. *osztatlanúl, elosztatlanúl*; ungetheilt.

Indivīsĭbĭlis, e, *oszthatatlan, elosztthatatlan*; untheilbar.

Indivīsĭbĭlĭter, Adv. *oszthatatlanúl, elosztthatatlanúl*; untheilbar.

Indīvīsus, a, um, *el nem osztott, ép, egész*; ungetheilt, ganz. 2) *nem külömböző*; nicht unterschieden. Pro indiviso, Plin. *külömbség nélkül, egyenlő részekben*; ohne Unterschied, in gleichen Theilen.

Indivulsus, a, um, *el nem választott*; unzertrennt. 2) *elválaszthatatlan, el nem választható*; der sich nicht trennen läßt. 3) e. gr. comes, Mart. *állandó útitárs*; ein beständiger Gefährte.

Indo, īdi, ĭtum, ĕre, 3. (do) *belétenni, belehelyheztetni*; hinein thun, hinein legen. 2) *béadni, belészivdrogtatni*; beybringen, einflößen. Si ego in os meum vini guttam indidi, Plaut. *ha egy tsepp bort vólt a' számban*; wo ich einen Tropfen Wein in meinen Mund gebracht habe. 3) *valahová tenni*; wohin thun. e. gr. aliquid in aurum. JCt. *elegyítni valamit az aranyba*; dem Golde einen Zusatz geben. 4) *hozzá, v. mellédni*; beylegen. e. gr. alicui nomen, Plaut. *valakinek nevet adni*; einem einen Nahmen geben. 5) e. gr. captivis catenas, Plaut. *megláncolni v. láncra tenni a' foglyokat*; den Gefangenen Ketten anlegen. 6) e. gr. novos ritus, Tac. *behozni, felvenni, szokásba hozni*; einführen. 7) *okozni, szerezni*; verursachen. e. gr. alicui pavorem, Tac. *megijeszteni valakit, rájeszteni valakire*; einem einen Schrecken einjagen. 8) indere, Plaut. *határba szoritni, határt szabni*; einschränken. 9) e. gr. urbem monti, Flor. *épitni valahol*; wo erbauen.

Indŏcĭbĭlĭtas, ātis, f. 3. *tanithatatlanság*.

Digitized by Google

ság, nehézfejűség; die Ungelehrigkeit.

Indŏcĭlis, et Indocibilis, e, *nehéz fejű, tanúlásra alkalmatlan*; *tanithatatlan, buta*; ungelehrig. 2) *tudatlan*: ungelehrt. e. gr. coeli, Plin. *a' ki nem tud az időjárásához*; der sich nicht auf das Wetter verſteht. 3) *nem tanúlt, a' mire valakit nem tanítottak*; was einem nicht gelehrt worden iſt. Indocili numero cantat, Ovid. 4) indocilis pauperiem pati, Hor. *szokatlan a' szegénység elviselésére*; ungewohnt, die Armuth zu ertragen.

Indocte, Adv. *tudatlanúl, oktalanúl, ügyetlenűl, szokatlanúl*; ungelehrt, ungeſchickt, ungewohnt. Comp. -ius, Gell.

Indoctus, a, um, e. gr. homo, Cic. manus, Quint. *tudatlan, járatlan, v. ügyetlen valamiben*; ungelehrt, ungeſchickt. 2) indocti mores, Plaut. *durva, parasztos*; unartig. 3) *szokatlan*; ungewohnt. Comp. -ior, Superl. -issimus, Cic.

Indŏlātĭlis, e, *gyalúlhatatlan, faraghatatlan*; was nicht kann gehobelt oder behauen werden. Etiam tropice, e. gr. homo, Sidon.

Indŏlātus, a, um, e. gr. lignum, Arnob. *meg nem gyalúlt, gyalúlatlan, meg, v. ki nem faragott, faragatlan*; ungehobelt, unbehauen.

Indŏlentĭa, ae, f. 1. *mentlét a' fájdalomtól, fájdalmatlanság, érzékетlenség a' fájdalom eránt*; das Freyſeyn vom Schmerz, die Schmerzloſigkeit, Unempfindlichkeit gegen den Schmerz. Cic.

Indŏlĕo, lui, itum, ēre, 2. i. q. Indolesco.

Indŏles, is, f. 3. *jóra, v. rosszra való hajlandósága az ifjúságnak, veleszületett természet v. indúlat, alkat, v. természeti hajlandóság a' jóra, v. rosszra*; die Neigung der Jugend zum Guten oder Böſen, die angeborne Art, die natürliche Anlage zum Guten oder Böſen. Indole bona praeditus, Cic. *jó tulajdonságú*; von guter Art. 2) *nevekedés, öreghedés, gyarapodás*; das Wachsthum. 3) *értelem, ész, értelembeli tehetség*; der Verſtand. 4) Trop. e. gr. arborum, Gell. *tulajdonság*; die Beſchaffenheit.

Indŏlesco, lui, ĕre, 3. (dolor) *fájdalmat érezni*; Schmerzen empfinden. 2) e. gr. successorum, i. e. propter successores, Ovid. *nyughatatlankodni valami miatt*; bekümmert ſeyn. 3) e. gr. miserias humanas, Arnob. *búsúlni valami miatt, fájlalni valamit*; betrübt ſeyn.

Indŏlŏrĭa, ae, f. 1. i. q. Indolentia. Sidon.

Indŏlōrĭus, a, um, e. gr. medicamenta, i. q. anodyna, Coel. Aur. *fájdalmat enyhítő*; ſchmerzlindernd.

Indŏmābĭlis, e, *szellidithetetlen*; unbezähmbar.

Indŏmĭtus, a, um, e. gr. bos, Varr. pastor, Caes. cupiditas, libido, Cic. amor, Ovid. mulier, Plaut. *szellidítetlen, szabolátlan, vad, szilaj*; unbändig, wild, ungezähmt. 2) e. gr. ira, Virg. *szellidithetetlen*; unbezähmbar. 3) e. gr. Hercules, Plin. Paneg. *győzhetetlen*; unüberwindlich. 4) Trop. oculi indomiti, Plaut. *tsintalan, v. hamis szemek*; leichtfertige Augen. 5) e. gr. mare, Tib. *dühöskődő, szélvészes, háborgó*; wüthend.

Indōnātus, a, um, *meg nem ajándékozott, ajándékozatlan*; unbeſchenkt. Lamprid.

Indormĭo, īvi, ītum, īre, 4. *valami mellett, v. valamin elaludni*; bey oder über etwas ſchlafen, einſchlafen. 2) Trop. *elmúlasztani, elaludni valamit*; es verſchlafen, verſäumen. 3) *megszibbadni, elszibbadni, mint p. o. a' kéz, láb*; einſchlafen, von einem Gliede. Varr.

Indōtātus, a, um, *meg nem ajándékozlatott*; unbegabt. 2) Virgo indotata, Ter. *olyan leányzó, a' kinek nints kiházasitásra való vagyona*; eine Jungfer, die kein Heirathsgut hat. 3) *el nem temetett*; unbegraben. Indotata corpora, Ovid.

Indu, loco: in, v. gr. indu mari, Enn.

Indūbĭtābĭlis, e, *nem kétséges*; nicht zweifelhaft, unzweifelhaft.

Indūbĭtābĭlĭter, Adv. *kétségkivűl*; unzweifelhaft, ohne Zweifel.

Indūbĭtandus, a, um, *kétségbe sem hozható*; unzweifelhaft. Augustin.

Indūbĭtanter, Adv. *kétségnélkűl*; ohne Zweifel. Augustin.

Indūbĭtātē, Adv. *kétségnélkűl*; ohne Zweifel. Liv. indubitatissime, Oros.

Indūbĭtātus, a, um, *nem kétséges*,

kétségtelen, bizonyos; außer Zweifel, unzweifelhaft.

Indúbito, áre, 1. v. gr. viribus, Virg. *kételkedni valamin*; woran zweifeln

Indúbitus, a, um. *kétségtelen, bizonyos*; unzweifelhaft, gewiß.

Indúciae, et indutiae, árum, f. 1. plur. *fegyvernyugvás*; der Waffenstillstand. 2) induciae litium, Plaut. (Juristitium) *törvényszünet, törvénynyugvás*; der Stillstand im Processe. 3) *időköz, meghatározott darab idő*; die Frist, Zeitfrist.

Indúco, xi, ctum, cére, 3. v. gr. milites in pugnam, Liv. exercitum in Macedoniam, Liv. oves in rura, Varr. *bévinni, bévezetni, vinni, vezetni valahova*; wohin führen, hinein führen, leiten, bringen. 2) Trop. v. gr. consvetudinem, Cic. *behozni, bévinni, p. o. valamelly szokást, felvenni, bévenni*; einführen. Malos mores inducere. Novum verbum in lingvam inducere, Cic. 3) v. gr. aliquem ad misericordiam, Cic. *rávenni valamire*; bewegen, verleiten. Inducere aliquem promissis, Cic. *valakit igéretekkel venni valamire, v. tsábítni el*; einen durch Verheißungen bereden. In animum meum inducere non possum, ut credam, Cic. *el nem hitethetem magammal, rá nem vehetem magamat, hogy elhidjem*; ich kann mich selbst nicht bereden, daß ich es glaube. 4) v. gr. ad bellum, Nep. *késztetni, ösztönözni, ingerleni*; anreitzen, verleiten zu etwas. 5) *megtsalni, rászedni*; anführen, hintergehen, betrügen. Homines honestissimos induxit, Cic. 6) v. gr. calceum sibi, Svet. Soleas in pedes, Cic. v. pedibus, etc. *felhúzni, felvonni*; anziehen. 7) *magára venni, felvenni, felölteni, p. o. ruhát*; umnehmen, an sich nehmen. 8) v. gr. senatus consultum, Cic. *elrontani, semmivé tenni*; cassiren, ungültig machen, aufheben. 9) v. gr. aliquid sorio, scuta pellibus, Caes. *bévonni, béhúzni, p. o. bőrrel*; überziehen, z. B. mit Leder. 10) Iuducere parietes, Sen. *a' falat kifejéritni, bémeszelni*; die Wände weißen. 11) Inducere aliquem in alicujus rei memoriam, Plaut. *valakit valamire emlékeztetni*; einen auf etwas bringen. 12) Inducere frondes, Cic. *leveledzeni, kisöldülni*; Laub bekommen. 13) v. gr. in rationibus, Cic. pecuniam in rationem, Cic. *bétenni, p. o. a' számadásba, belétudni, beleszámlálni, felvenni a' számadásba*; hinein bringen in die Rechnung, in Rechnung bringen, anrechnen. 14) v. gr. aliquem, vel. sermonem hominum, Cic. *felhozni, p. o. valaki szavát, mondását a' beszédben, irásban, 's a' t.* anführen.

Inductíbilis, redhúzható, rávonható; was sich darüber ziehen läßt. Cael, Aur.

Inductío, ónis, f. 3. *bévivés, bévezetés*; das Hineinführen, die Einführung. 2) v. gr. aquae, Cic. *bévivés, bévevés, bédrkolás*; das Wohinleiten. 3) *béhúzás, bévonás, p. o. az ablakelőző béhúzása*; das Vorziehen, z. B. der Vorhänge. Vitruv. 4) v. gr. parietis, Pallad. *bémeszelés*; das Überziehen, z. B. der Wand mit Kalk, Tünchung. 5) *kitörlés, letörlése az irásnak*; das Ausstreichen einer Schrift. 6) *rávétel, rábirás valamire*; der Antrieb, die Bewegung. 7) *hasonló példahozásokkal valo megmutatdsa valaminek*: ein Beweis, durch ähnliche Beyspiele. 8) inductio animi, Cic. *maga elhatározása*; der Entschluß.

Inductíve, Adv. *ingerelve, ösztönözőleg*; anreitzend.

Inductrix, icis, f. 3. *rászedő, elszédlő, t. i. asszony v. leány*; eine Verleiterinn, Betrügerinn. Apul.

Inductus, a, um, *bévitt, belevitt, bévezetett*; eingeführt. 2) *valamire rávett*; bewogen. Inductus pecunia, Cic. 3) *kitörlött*; ausgelöscht. Cic. 4) *bévont*; überzogen. Ovid. 5) *elegyengetett*; eben gemacht. Inductum solum, Plin. 6) v. gr. sermo, Sen. *felhozott, említett*; angeführt. 7) *elkezdett*; angefangen. Sermo inductus a tali exordio, Cic.

Inductus, us, m. 4. *rávétel, rábeszélés valamire*; das Überreden, die Verleitung. Cic. 2) *bémeszelés*; die Übertünchung, Überweißung. Pallad.

Inducula, ae, f. 1. *felöltő köntös*; ein Überkleid. Plaut.

Indulco, áre, 1, *megédesitni*; süß machen, versüßen. Tertull.

Indulgens, tis, o. 3. *kedvező, kedvét kereső*; mild, gütig, zärtlich, gefällig. Pater nimium indulgens, Nep.

Digitized by Google

Liv. *igen ldgyatya*; ein ſehr nachgiebiger zärtlicher Vater. Comp. -tior, Sup. -tissimus. Svet. Quint.

Indulgenter, Adverb. *kedvezve, kedvezőleg*; gütig, zärtlich, gegen Jemand, nachgiebig. Cic. indulgentius, nec. indulgentissime, ibid.

Indulgentia, ae, f. 1. v. gr. in aliquem, Cic. *kedvezés, kedvébe járás valakinek, jóság valaki eránt*; die große Gefälligkeit gegen Jemand, da man vieles für ihn thut und manches nachſieht, Gütigkeit, Gnade. Indulgentia coeli, Virg. *kedvező szép idő*; ein bequemes ſchönes Wetter, ſanfte Witterung. 2) *szives szeretet, p. o. gyermek eránt, szülék eránt*; *szivesség, kedvezés*; die zärtliche Liebe, Zärtlichkeit, z. B. gegen Kinder, Alten ꝛc., Cic. et Nep. 3) *elengedés*; die Erlaſſung, z. B. der Strafe, der Abgaben. Ammian.

Indulgĕo, si, tum, ĕre, 2. alicui, Cic. aliquem, Ter. *kedvezni, kedvében járni valakinek*; gefällig, zärtlich ſeyn. 2) v. gr. vino, Virg. somno, Tac. amori, Plin. *nekiadni magát valaminek, kedvére 's tartózkodás nélkül élni valamivel*; einer Sache nachhängen, ergeben ſeyn. 3) v. gr. valetudini, Cic. *gondolni vele, gondjának lenni valamire*; abwarten, beſorgen. 4) v. gr. alicui aliquid, Svet. *megengedni*; geſtatten, erlauben. 5) alicui aliquid, Quint. *által adni, általengedni, adni valakinek valamit*; überlaſſen, geben, ſchenken.

Indulgĭtas, ātis, f. 3. i. q. indulgentia.

Indultor, ōris, m. 3. *megengedő*; der Bewilliger. Tert.

Indultus, a, um, *megengedett*; erlaubt, bewilligt. JCt.

Indultus, us, m. 4. *megengedés, engedelem*; die Erlaubniß, Bewilligung. Sidon.

Indūmentum, i, n. 2. (induo), *öltözet, köntös*; der Anzug, die Kleidung. Gell.

Indŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. v. gr. vestes humeris, Ovid. sibi vestem, se veste, Plaut. *felvenni, t. i. a' ruhát, magára venni, rávenni, felölteni a' ruhát, felöltözni*; anziehen, anlegen, z. B. Kleider, ſich anlegen, ſich ankleiden. Indue vestes; *öltözz fel*: lege dich an. Induere alicui tunicam, Cic. *valakire a' köntöst rádni, valakit felöltöztetni*; einem ein Kleid anlegen. Galeam induere, Caes. *a' sisakot feltenni*; den Helm aufſetzen. Annulum induere, Cic. *gyűrűt dugni az újjába*; einen Ring anſtecken. Indui veste, Ter. *felöltözni*; ſich ankleiden. 2) *felruházni, felkészíltni*; bekleiden, mit etwas umgeben, verſehen. Indutus duabus quasi personis, Cic. Dii induti specie humana, Cic. Homines in vultus ferarum induere, Virg. *az az: elváltoztatni, által változtatni*; verwandeln. Arbor induit se in florem, Virg. *virágba öltözik a' fa, az az: kivirágzik*; der Baum kleidet ſich, oder hüllt ſich in Blüthe ein. Vites se induunt uvis, Colum. i. e. plenae sunt uvis. 3) se induere; *belé keverédni valamibe, belésni*; wohin gerathen, ſich wohin verwickeln. In laqueum se induere, Cic. In fraudem se induere, Lucret. 4) v. gr. mores alicujus, Curt. *felvenni, magára venni, magáévá tenni*; annehmen. Induere alios mores, Ter. *más szokást venni fel*; eine andere Lebensart anfangen. — Induere frondes, Ovid. *leveledzeni*; Laub bekommen. — Induere nomen aliquod, Cic. *valamelly nevet venni fel*; einen Nahmen annehmen. 5) v. gr. seditionem, Tacit. *belélegyedni*; ſich in etwas einlaſſen.

Indŭpĕdĭo, īre, i. q. impedio, Lucret.

Indŭpĕrātor, pro: imperator, Lucret.

Indūrātĭo, ōnis, f. 3. *megkeményítés*; die Verhärtung.

Indūrātus, a, um, *megkeményített*; verhärtet. 2) *neki fásult*; abgehärtet.

Indūresco, rui, ĕre, 3. *megkeményedni*; hart werden. Virg.

Indūro, āvi, ātum, āre, 1. *megkeményítni*; hart machen, härten, Ovid. Plin. 2) Trop. *hozzá szoktatni, hozzá törődni, p. o. a' nyomorúsághoz*; abhärten, durch die Gewohnheit unempfindlich machen. Liv.

Indus, a, um, *Indiai*; in oder aus Indien, Indiſch.

Indus, i, m. 2. fluvius Indiae. 2) *Indus, Indiai lakos*: ein Indianer.

Indūsiārĭus, ĭi, m. 2. *ingtsinálló, ingvarró*; ein Hemdemacher. Plaut.

Indūsiāta, ae, f. 1. *ing, (ümög)*; ein Hemde. Plaut.

Digitized by Google

Indūsĭātus, a, um, *inges*; der (die) ein Hemde an hat. Varr.

Indūsĭo, āvi, ātum, āre, 1. *inget adni rd*; ein Hemde anlegen. Mart. Cap.

Indūsĭum, ĭi, n. 2. (induo) *ing*, (*ümög*); ein Hemde. Varr.

Indústrĭa, ae, f. 1. *szorgalmatosság, szorgalom*; der Fleiß, Emsigkeit, Betriebsamkeit, Bemühung. Industriam in re ponere, Cic. *iparkodni valamin, utánna látni, v. járni a' dolognak*; sich bemühen, sich Mühe geben. — Ex industria, Liv. de industria, Cic, industria, Plin. *készakartva, önként, szántszándékkal*; mit Fleiß, mit Vorsatz, vorsetzlich.

Industrĭe, Adv. *szorgalmatosan, szorgosan*; fleißig, mit Fleiß, angelegentlich, eifrig. Caes. Comp. industrius, Cic.

Industrĭōse, i. q. industrie, Sueton. industriosissime, Cato.

Industrĭōsus, a, um, *szorgalmatos, munkás, serény*; fleißig, emsig. Senec.

Industrĭus, a, um, *szorgalmatos, serény*; fleißig, emsig, betriebsam. Cic. industrior, Plaut.

Indŭtĭae, ārum, f. 1. pl. vide: Induciae.

Indūtĭlis, e. 3. *felvehető, felöltheto*; was sich anziehen läßt. Cato.

Indūtus, a, um, v. gr. vestem vel veste, Ter. *felöltözött*; der ein Kleid angezogen hat. 2) indutae vestes, Virg. *felvett köntösök*; angelegte Kleider.

Indūtus, us, m. 4. *felöltözés, felvétele a' ruhdnak*; das Anziehen, z. B. des Kleides. Tacit. 2) *öltözet, köntös*; der Anzug, die Kleidung. Ammian.

Indŭvĭae, ārum, f. pl. *öltözet, ruhdzat*; der Anzug, die Kleider. Plaut.

Indŭvĭum, ĭi, n. 2. v. gr. arboris, *kéreg, kérge vagy héjja a' fának*; die Rinde eines Baums. Plin.

Inēbrĭātĭo, ōnis, f. 3. *megrészegedés*; das Volltrinken.

Inēbrĭātor, ōris, m. 2. *megrészegitő*; der trunken macht. Tertull.

Inēbrĭātus, a, um, *részeg, ittas, megrészegedett*; trunken.

Inēbrĭo, āvi, ātum, āre, 1. *megrészegitni*; trunken machen. Plin. 2) Trop. inebriari, *megtelni, eltelni, megrészegedni*; sich sättigen, sich ganz füllen.

Inēdĭa, ae, f. 1. *éhezés, éleltől való magameg tartóztatás, koplalás*; die Enthaltung des Essens, das Hungern. Cic.

Inēdĭtus, a, um, *még közre nem botsátott, közönségessé nem tett*; nicht bekannt gemacht, noch unbekannt. Ovid. Liber ineditus, Hist. *ki nem adott könyv*; ein ungedrucktes Buch.

Inēffābĭlis, e. 3. *kimondhatatlan*; unaussprechlich. Plin.

Inēffābĭlĭter, Adv. *kimondhatatlanúl*; unaussprechlich, auf unaussprechliche Art. Augustin.

Inēfficācĭter, Adv. *hijjdban, minden foganat nélkül*; ohne Wirkung, vergeblich. Pandect.

Inēfficax, ācis, o. 3. *foganatlan, sikeretlen*; unwirksam, unkräftig. Senec. Comp. inefficatior, Plin. Sup. inefficacissimus, JCt.

Inēffĭgĭābĭlis, e, *leformálhatatlan*; was nicht abgebildet werden kann. Tertull.

Inēffĭgĭātus, a, um, *formdtlan*; ungebildet, ohne Gestalt. v. gr. fetus, Gell.

Inēffŭgĭbĭlis, e. 3. *elkerülhetetlen*; unvermeidlich. Apul.

Inēffūsus, a, um, *ki nem terjedt*; nicht ausgebreitet. Apul.

Inēlăbōrātus, a, um, *kidolgozatlan, ki nem dolgozott*; unausgearbeitet, unbearbeitet. Senec.

Inēlĕgans, tis, o. 3. *nem szép, nem kellemetes, kellemetlen*; unzierlich, nicht schön.

Inēlĕganter, Adv. *nem szépen, nem kellemetes módon, ékesség nélkül*; nicht schön, unzierlich.

Inēlŏquens, tis, *nem ékesen szólló*; unberedt. Lactant.

Inēlŏquībĭlis, e. 3. *kibeszéllhetetlen*; unaussprechlich. Lactant.

Inēluctābĭlis, e. 3. v. gr. coenum, Stat. *megláholhatatlan, meggázolhatatlan*; woraus man sich nicht winden oder heraus helfen kann. 2) v. gr. tempus, fatum, Virg. *elkerülhetetlen*; unvermeidlich.

Inēlŭĭbĭlis, e. 3. *el, vagy kitörölhetetlen*; unauslöschlich. v. gr. macula, Lactant.

Inēmendābĭlis, e. 3. *megjobblthatatlan*; unverbesserlich, unbesserlich, keiner Besserung fähig. Quintil.

Inēmendātus, a, um, *jobbitatlan, ja-*

Digitized by Google

vitatlan, meg nem jobbitott; unverbeſſert. Hier.

Inēmŏrior, mŏri, Dep. 3. *beléhalni, mellette meghalni, kihalni belőle*; ſterben in oder bey etwas. Horat.

Inemtus, a, um, *megnemvett*; ungekauft. Virg.

Inēnarrābilis, e. 3, *kibeszéllhetetlen, kimondhatatlan*; unerzählbar, unbeſchreiblich. Liv.

Inēnarrābĭliter, Adv. *kimondhatatlanúl, leirhatatlanúl*; unbeſchreiblich, auf unbeſchreibliche Art. Liv.

Inēnarrātus, a, um, *el nem beszélletett*; unerzählt. 2) *meg nem magyarázott*; unerklärt. Gell.

Inēnātābilis, e. 3. *megúszhatatlan, a' miből ki nem lehet úszni*; woraus man nicht ſchwimmen kann. Tertull.

Inēnōdābilis, e. 3. v. gr. capillus, Apul. *ki, vagy megbonthatatlan*; nicht zu entwickeln, verworren. 2) Trop. *kioldhatatlan, fejthetetlen, ki, vagy megmagyarázhatatlan*; nicht zu entwickeln, nicht zu erklären. Cic.

Inēnormis, e, *nem reguláltan, nem szerfeletti, nem szerfelettvaló*; nicht unregelmäßig, nicht unmäßig. v. gr. proceritas. Apul.

Inēnuntiābilis, e, *kimondhatatlan*; unausſprechlich. Censorin.

Inčo, īvi et ĭi, ĭtum, īre, 4. v. gr. in urbem, v. urbem, Liv. domum, Cic. convivia, Cic. *bémenni, elmenni valahova, vagy belé, p. o. vendégségbe*; hinein gehen, wohin gehen. 2) v. gr. magistratum, Liv. consulatum, Cic. *belépni, p. o. a' hivatalba, elkezdeni, p. o. hivatalát*; antreten 3) *hozzáfogni valamihez, elkezdeni valamit, valamire ráadni magát*; anfangen, den Anfang machen, etwas vornehmen. Proelium vel certamen inire, Cic. *megütközni, az ütközetet elkezdeni, kartzolni*; die Schlacht beginnen, fechten. Ab ineunte aetate, Cic. *gyermekségétől fogva*; von der Kindheit auf. Ineunte anno, Svet. *az esztendő kezdetével*; mit Anfange des Jahres. Inire societatem cum aliquo, Cic. *társaságba allani v. lépni valakivel*; mit einem in ein Bündniß oder in Geſellſchaft treten. Somnum inire, Virg. *aludni menni, lefeküdni*; ſich ſchlafen legen. 4) rationem inire, Cic. *számba venni, felszámlálni, felvetni*; überrechnen, überſchlagen, rechnen. Numerum inire, Liv. *megszámlálni*; zählen. Aestimationem inire, Senn. *megbetsülni*; ſchätzen, taxiren. Consilium cum aliquo inire de re aliqua, Cic. *valakivel tanátskozni, v. tanátsot tartani valami felől, v. felett*; mit einem über etwas zu Rathe gehen. Gratiam ab aliquo, apud aliquem, v. cum aliquo inire, Cic. Liv. *megnyerni valaki tetszését, bészinleni magát kedveskedései által, érdemessé tenni magát valaki jóindúlatjára*; ſich bey jemanden in Gunſt ſetzen, ſich inſinuiren, jemandes Dank verdienen.

Inepte, Adv. *rosszúl, balgatagúl, ügyetlenül, alkalmatlanúl, élhetetlenül*; ungereimt, unpaſſend, unſchicklich, läppiſch. Cic. ineptius, Lactant. ineptissime, Quintil. 2) *rosszkor*; zu unrechter Zeit. Caecin. in Cic. Ep.

Ineptĭa, ae, f. 1. *balgatagság, haszontalanság*: Ungereimtheit, Albernheit, Poſſen. 2) *gyermekeskedés, pajkoskodás, pajkosság*; das ungereimte Betragen, Dummheit im Betragen. Cic. Ter.

Ineptĭo, īre, 4. *gyermekeskedni, pajkoskodni, haszontalankodni*; ungereimte Dinge ſagen oder thun, läppiſche Poſſen treiben, Narrenpoſſen treiben. Terent.

Ineptĭŏla, ae, f. 1. Dimin. *balgatagság*; die Lapperey, ungereimtes Ding. Auson.

Ineptĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. ineptia, Caecil.

Ineptus, a, um, (in et aptus), *alkalmatlan, ügyetlen, élhetetlen*; ungeſchickt. 2) *illetlen, haszontalan, pajkos, p. o. beszéd, tselekedet*; unſchicklich, unpaſſend, ungereimt, läppiſch. Cic. 3) *pajkoskodó, bolondoskodó, esztelenkedő, t i. személy*; läppiſch, närriſch handelnd, ungereimt. Cic. Comp. ineptior. Superl. ineptissimus. Quint.

Inĕquĭtābilis, e, v. gr. campus, Curt. *lovagolhatatlan, a' hol lehet lovagolni*; unreitbar, i. e. wo man nicht reiten kann.

Inĕquĭto, āre, 1. *valahol vagy rajta lovagolni, lovonűlni*; wo oder worauf reiten, zu Pferde ſitzen. 2) Inequitare philosophiae, Macrob. i. e. insultare.

Digitized by Google

Inermis, e, 3. *fegyvertelen, erőtlen*; unbewaffnet, ohne Waffen, wehrlos, Cic. 2) *paizstalan*; ohne Schild.

Inermus, a, um, i. q. inermis, Virg. Tacit.

Inerrābilis, e. *eltévesztheletlen*; wo man nicht irren kann.

Inerrans, tis, o. 3. v. gr. stella, Cic. *álló, nem bolygó*; unirrsam, feststehend. 2) *állandó, állhatatos*; beständig. Cic.

Inerro, āre, 1. v. gr. montibus, Plin. *tévelyegni, bolyogni valahol*; wo irren, wo herum irren oder schweifen. Plin.

Iners, tis, o. (in et ars) *minden mesterség nélkül való, mesterségtelen, tanúlatlan, ügyetlen, együgyű*; kunstlos, keine Kunst verstehend, ungeschickt, der nichts gelernt hat. Cic. 2) v. gr. ad rem aliquam, Colum. *rest, lomha*; unthätig, träg, unwirksam. 3) v. gr. vita, Tib. tempus, Ovid. horae, Hor. *hivalkodó, munkátlan, munkától üres*; müßig, träg, unthätig. 4) v. gr. versus, Hor *lankadt, bádjdt, erő nélkül való, sikeretlen*; matt, ohne Kräfte, ohne Geist, ohne Stärke, unwirksam. 5) *haszontalan, semmirevaló, semmirekellő*; unnütz, nichts taugend. Ter. Inertes querelae, Liv. *hijjdbavaló panasz*; unnütze Klagen. 3) Iners membria, Plin. *elerőtlenedett a' tagjaiban*; kraftlos an den Gliedern. Aetas iners, Tib. *gyermeki kor*; das kindische Alter. Caro iners, Hor. *ízetlen hús*; ein ungeschmacktes Fleisch. Glebae inertes, Virg. *terméketlen föld*; unfruchtbare Erdklumpen.

Inertia, ae, f. 1. *ügyetlenség, élhetetlenség, tudatlanság*; Ungeschicklichkeit eines Menschen, Unwissenheit. Cic. 2) *restség, lomhaság*; Trägheit, Unthätigkeit. Cic.

Inērūditē, Adv. *tudatlanúl, ügyetlenül*; ungelehrt, ungeschickt, unwissend. Quintil.

Inērūditus, a, um, *nem tudós, ügyetlen, tudatlan*; ungelehrt, ungeschickt, unwissend. Cic. Ineruditissimus, Quintil.

Inesco, āvi, ātum, āre, 1. *tsalogató étkkel oda tsalni*; durch Köder oder Lockspeisen anlocken, ankörnen. 2) v. gr. aliquem, Varr. *megszedni, részedni, megtsalni*; betrügen, verleiten. 3) *jóltartani, t. i. étellel, megtölteni*; mit Speise anfüllen oder sättigen, füttern. Apul.

Inesus, us, m. 4. *undoredds az ételtől*; das Grauen vor dem Essen. Plin.

Inēvectus, a, um, pro: evectus, Virg.

Inēvītābilis, e, 3. v. gr. malum, Senec. *elkerülhetetlen, eltávoztathatatlan*; unvermeidlich.

Inēvītābiliter, Adv. *elkerülhetetlenül*; unvermeidlich. Augustin.

Inēvolūtus, a, um, v gr. liber, Mart. *ki nem bontott, ki nem fejtett, ki nem nyitott, t. i. könyv*; unausgewickelt, ungeöffnet. z. B. ein Buch.

Inexāmĭnātus, a, um, *ki nem vizsgált, meg nem próbált, próbálatlan*; ungeprüft, ununtersucht. Firm.

Inexcĭtābilis, e. *felkölthetetlen*; nicht zu ermuntern, unerwecklich. Senec.

Inexcĭtus, a, um, *meg nem mozditott, nyugvó*; nicht in Bewegung gesetzt, ruhig. Virg.

Inexcoctus, a, um, *ki nem főzött*; unausgekocht. Sid.

Inexcōgĭtābilis, e, *kigondolhatatlan, megfoghatatlan*; unausdenklich, unbegreiflich. Lactant.

Inexcōgĭtātus, a, um, *ki nem gondolt*; unausgedacht. Plin.

Inexcultus, a, um, *ékesítetlen, fel nem ékesített*; ungeschmückt. Gell. 2) *miveletlen*; ungebaut.

Inexcūsābilis, e, v gr. homo, Hor. *mentheletlen*; nicht zu entschuldigen, keiner Entschuldigung fähig.

Inexcussus, a, um, *meg nem indúlt*; unerschüttert. Virg. 2) *meg nem vizsgált*; ununtersucht. Pandect.

Inexercĭtātus, a, um, *gyakorlatlan*; ungeübt. Cic.

Inexercĭtus, a, um. *nem gyakorlott, gyakorlatlan, hozzá nem szokott*; ungeübt, Macrob.

Inexēsus, a, um, *meg nem evett*; unverzehrt. Minuc. Felix.

Inexhaustus, a, um, *ki nem meritett, kimeritetlen*; unerschöpft. 2) *kimeríthetetlen*; unerschöpflich. Virg. 3) v. gr. aviditas, Cic. *telhetetlen*; unersättlich.

Inexōrābilis, e, *megengesztelhetetlen, kérlelhetetlen*; unerbittlich, i. e. sich nicht erbitten lassend. Cic. Liv. 2) *megnyerhetetlen*; unerbittlich, i. e. durch Bitten nicht zu erhalten. Val. Fl.

Digitized by Google

Inexōrātus, a, um, v. gr. beneficium, Arnob. *nem kért, kéretlen*; ungebethen, unerbethen.

Inexpectātus, et Inexspectatus, a, um, *váratlan*; unerwartet.

Inexpēdībilis, e. *kifejthetetlen*; unentwicklich.

Inexpēditus, a, um, *járatlan valamiben, valamivel könnyen és hamar bánni nem tudó*; nicht fertig, nicht geschwind worin. Arnob. 2) *terhes, nehéz*; schwer, Quint.

Inexpĕrientĭa, ae, f. *tapasztalatlanság*; Unerfahrenheit. Tertull.

Inexperrectus, a, um, *fel nem ébredt*; nicht aufgewacht. Ovid.

Inexpertus, a, um, *tapasztalatlan*, unerfahren, der etwas noch nicht versucht hat. Hor. 2) *ki nem próbált, próbálatlan, új*; unversucht, noch nicht versucht, neu. Inexperta remedia, Curt. *próbálatlan orvosság, mellynek használát még tapasztaltsból nem tudni*; unbewährte Arzney.

Inexpiābilis, e, *helyrehozhatatlan*; was man nicht wieder gut machen kann. 2) v. gr. homo, odium, Liv. *engesztelhetetlen, meghékélhetetlen*; unversöhnlich, unaussöhnlich, hartnäckig.

Inexpiābĭliter, Adv. *engesztelhetetlenül*; auf eine nicht wieder gut zu machende Art. Augustin.

Inexpiātus, a, um, *meg nem engesztelődött, békétlen*; unausgesöhnt, nicht wieder gut gemacht.

Inexplānābilis, e, *megmagyarázhatatlan*; unerklärlich. Mart. Cap.

Inexplānātus, a, um, *nem világos, nem értheto*; nicht deutlich, unverständlich. Plin.

Inexplēbilis, e, *telhetetlen*; unersättlich. Inexplebilis potu, Plin. Homo laudis inexplebilis, Liv. 2) *a' mivel jól nem lakik, v. el nem telik az ember*; nicht sättigend. Apul.

Inexplētus, a, um, *meg, v. be nem telt, jól nem lakott*; ungesättigt, ungesättigt. 2) *hijjános, nem telyesített*; unerfüllt, unvollkommen.

Inexplicābilis, e, *kifejthetetlen, kibonthatatlan, feloldozhatatlan*: unentwicklich, unauflöslich. v. gr. laqueus, Quintil. 2) v. gr. res, Cic. *megfejthetetlen, v magyarázhatatlan*; was nicht leicht zu erklären ist, unerklärbar.

Inexplicābĭliter, Adv. *kimagyarázhatatlanúl, kimondhatatlanúl*; auf unauflösliche, unerklärliche Art. Apul.

Inexplicātus, a, um, *ki nem magyarázott*; unerklärt. Arnob. 2) *zavaros, nehezen értheto*; verwirrt, schwer zu verstehen.

Inexplicĭtus, a, um, *meg nem magyarázott*; unerklärt. 2) v. gr. dicta, Stat. *megmagyarázhatatlan, megfejthetetlen, homályos*; unerklärlich, dunkel.

Inexplōrāte, Adverb. *vizsgálatlanúl, meg nem vizsgálva*: ununtersucht. Gell.

Inexplōrāto, vide: Inexploratus.

Inexplōrātus, a, um, *meg nem vizsgált, meg nem próbált, próbálatlan*; ununtersucht, unversucht.

Inexpugnābilis, e. 3. v. gr. locus, Liv. *megvehetetlen, ostromolhatatlan*; unüberwindlich, uneroberlich. 2) Trop. *meggyőzhetetlen*; unüberwindlich, unbezwinglich.

Inexpugnātus, a, um, *meg nem vett, el nem foglalt*; unerobert, unbesiegt.

Inexpūtābilis, e, v. gr. numerus, Colum. *megfoghatatlan, fel nem vetheto*; unerdenklich, nicht zu berechnen.

Inexsātūrābilis, e, 3. *telhetetlen*; unersättlich. Arnob.

Inexspectātus, a, um, *váratlan, reménytelen*; unerwartet. Cic.

Inexstinctus, a, um, v. gr. ignis, Ovid. *el nem oltott, elólhatatlan*; unausgelöscht, unauslöschlich. 2) v. gr. nomen, Ovid. *el nem múló, maradandó*; unvergänglich.

Inexstinguībilis, e, 3. *elólthatatlan*; unauslöschlich.

Inexstirpābilis, e, *kiirthatatlan*; nicht auszurotten. Plin.

Inexsŭpĕrābilis, e, 3. *meggyőzhetetlen*; unüberwindlich. 2) *felyül nem múlható, felülmúlhatatlan*; unübersteiglich, unübertrefflich. Liv.

Inexterminābilis, e, 3. *kiirthatatlan*; unausrottlich.

Inextrĭcābilis, e, *feloldhatatlan, kifejthetetlen*; verwirrt, unauflöslich, unentwicklich. 2) e. gr. vitium, Plin. *orvosolhatatlan*; unheilbar.

Inextrĭcābĭliter, Adv. *kifejthetetlenül, feloldhatatlanúl*; unentwickelbar, unauflöslich.

Digitized by Google

Infábre, Adv. *nem mesteri módon, nem mesterségesen, ügyetlenül*; unkünſtlich, nicht kunſtmäßig, ungeſchickt.

Infábrĭcātus, a, um, *faragatlan, készítetlen*; ungezimmert, unbearbeitet.

Infăcētē, Adv. *nem módosan, nem jelesen, nem finomúl, nem udvarisan, nem elmésen*; auf eine nicht feine, artige, manierliche, witzige Art.

Infăcētĭae et Infĭcetiae, ārum, f. 1. plur. *emberségtelenség, udvarisdgtalanság, otrombaság*; die Unhöflichkeit, Unmanierlichkeit, Plumpheit.

Infăcētus, a, um, *emberségtelen, udvarisdgtalan, nem finom, nem elmés, nem tréfás, nem módos, otromba*; nicht fein, nicht witzig, nicht artig, unmanierlich, plump.

Infăcundĭa, ae, f. 1. *nem ékesenszólás, darabos beszéd*; die Unberedtſamkeit.

Infăcundus, a, um, *nem ékesenszóló, darabos beszédü*; unberedt.

Infaeco, āre, 1. (faex); *bé, v. elmatskolni*; verunreinigen. Tertull.

Infallĭbilis, e, (fallo); *tsalhatatlan, bizonyos*; unbetrüglich, unfehlbar. Gloss.

Infallĭbĭliter, Adv. *tsalhatatlanúl, bizonyosan, okvetetlen, okvetetlenül*; unbetrüglich, unfehlbar, ganz gewiß. Gloss.

Infāmātus, a, um, *rosszra hirbe, v. gyalázatba kevert*; verſchrieen. Non.

Infalso, āre, 1. *meghamisitni*; verfälſchen.

Infalsātus, a, um, *meghamisitott*; verfälſcht.

Infāmĭa, ae, f. 1. e. gr. judicii, Liv. *rosszra hirnév, rosszra hireneve valaminek*; der üble Ruf einer Sache. 2) *gyalázat, betstelenség, megszólás, hirnév vesztés*; die Schande, Unehre, Blame, der Verluſt des guten Nahmens. 3) *tisztségvesztés*; der Amtsverluſt. ICt.

Infāmis, e. e. gr. homo, vita, Cic. *rosszra hirü, veszett nevü, gyalázatos, betstelen*; übel berüchtigt, infam, ehrlos. 2) *hires, nevezetes*; berufen. Infames frigoribus Alpes, Liv. 3) *rosszra hirbe keverö, betsületére nem vdló*; in üblen Ruf bringend, keine Ehre machend. Nuptiae infames, Liv. 4) e. gr. digitus, Pers. *közbülsö, v. középsö ujj*; der mittelſte Finger.

Infāmiter, Adv. *gyalázatosan, betstelenül*; auf ſchändliche, infame Art. Superl. infamissime, Capitol.

Infāmo, āvi, ātum, āre, 1. *rosszra hirbe, hirtévbe, gyalázatba, v. betstelenségbe keverni, gyalázni, betstelenitni, megszóllni*; übel berüchtigen, in üblen Ruf, in Schande bringen, blamiren. 2) e. gr. aliquem parricidii, Quint. aliquem apud aliquem temeritatis, Sen. *vádolni, ótsdrolni, gyalázni*; beſchuldigen, tadeln. 3) *tisztségéböltsúfosan kitenni*; ſeines Amtes ſchändlich entſetzen. 4) e. gr. Acheloon, Stat. *valakiröl valamit elhirlelni, rólla beszélleni, megesmerkedtetni valakit*; von Jemanden ein Gerücht ausſprengen, von ihm erzählen, bekannt machen. 5) e. gr. animum timore, Ovid. *félelemmel tenni*; einen furchtſam machen. 6) e. gr. ferrum veneno, Sil. *méreggel békenni*; vergiften.

Infāndum, Interj. *ó szerentsétlen eset*; o Unglück. 2) Adv. *rendkivül*; über die Maßen.

Infandus, a, um, *kimondhatatlan, kibeszélhetetlen*; unausſprechlich. 2) e. gr. facinus, Cic. *iszonyú, rút, otsmány, átkozott, hallatlan, szertelen*; abſcheulich, verflucht, unerhört. 3) e. gr. bellum, Virg. *szerentsétlen, szómorú*; unglücklich, traurig.

Infans, tis, o. 3. (a fando, q. fandi impotens); *tsetsemö, beszélleni nem tudó, gyermek*; ein Kind, das nicht reden kann. Quadrupedes infantes suos cognoscunt, Plin.

Infans, tis, o. Adj. *szótalan*, unberedt. Nihil infantius illo homine, Cic. 2) *kitsiny, kis*; klein. e. gr. boletus, Plin. *kis galambitsagomba, kis borsogomba, kis vargánya*; ein kleiner Pfifferling. (Agaricus piperatus, et Cantharellus Linn.) 3) e. gr. facinus, Acc. ap Non. *rosszra tett, mellyröl nem szabad szóllni*; eine böſe That die man nicht ſagen darf. 4) *hijjábanvaló, gyermekes*; eitel, läppiſch. Hortensiana omnia fuere infantia, Cic. 5) Superl. infantissimus, Cic. *a' kinek egy szót sem szabad beszélleni*; der gar nichts reden darf.

Digitized by Google

Infántária, ae, f. 1. *szdrazdajka*; ejne Kinderwärterinn.

Infantárius, a, um, *nyájas, gyermekszerető, gyermekbarát*; freundlich, Kinderfreund, Kinderfreundinn. 2) *ellenséges*; feindlich. Infantarii diebantur olim Christiani, crediti infantem in suis conventibus mactare et comedere. Tertull.

Infantía, ae, f. 1. *tsetsemő gyermekség, gyermekség*; die Kindheit. 2) *szótalanság*; die Unberedſamkeit. 3) *éretlenség, esztelenség*; der Unverſtand. Des velim infantiae meae veniam, Solin. 4) e. gr. asini, Plin. arbusculae, Pallad. vini, Macrob. *állatok fija, kölyke, új növés, v. növevény, 's más dolgok újsága, v. fiatalsága*; die Jugend der Thiere, Gewächſe und anderer Dinge.

Infantícida, ae, c. 1. *gyermeköllő, gyermekgyilkos*; ein Kindermörder.

Infanticídium, ii, n. 2. *gyermeköllés*; der Kindermord.

Infantílis, e, e. gr. vestis, Paud. *gyermeki, gyermek*; kindiſch, Kindern gehörig. 2) *ifjú, fiatal, kitsiny, kis*; jung, klein.

Infanto, āre, 1. *tdpldlni, nevelni mint gyermeket*; wie ein Kind nähren und aufziehen. Tertull.

Infantúla, ae, f. 1. Dim. *ifjú. v. fiatal lydnyka*; ein junges Mädchen.

Infantúlus, i, m. 2. Dim. *kis fijú 4 esztendős kordig, kis gyermek*; ein junger Knabe bis 4 Jahren, ein kleines Kind. Apul.

Infarcio (infercio), farsi, farctum, v. fartum, farcīre, 4. *belé, v. megtölteni, beld, v. megtömni*; hinein füllen oder ſtopfen. 2) Trop. *teletömni, halmozni*; vollſtopfen, viel auf einander thun. e. gr. verba, Cic. *sokat fetsegni*; viel ſchwatzen.

Infarsus (infersus), a, um (infarcio), *beléttöltött, v. tömött*; hinein geſtopft, hinein gefüllt.

Infastídítus, a, um, *nem kellemetlen, a' mitől nem undorodik az ember*; nicht unangenehm, wovor man ſich nicht eckelt. Sidon.

Infátigábilis, e, *fárasztathatatlan*; unermüdlich. 2) *fáradhatatlan*; unermüdet.

Infátigábiliter, Adv. *fárasztathatatlanúl*, unermüdlich.

Infátigátus, a, um, *fáradhatatlan*; unermüdet.

Infátuátus, a, um, *esztelen, eszevesztett, eszement, oktalan*; thöricht, tolpend, unſinnig.

Infátuo, āre, 1. (fatuus) e. gr. aliquem, Cic. *ostobaságokra vezetni, elbolondítni, bolondd tenni*; zur Albernheit verleiten, bethören, zum Narren machen.

Infaustus, a, um, *szerentsétlen*; unglücklich. Infausta bella agere, Ovid. *szerentsétlenűl hadakozni*; unglücklich kriegen.

Infávorábilis, e, e. gr. sententia, Paud. *nem kedvező, terhes, nem kedves, kellemetlen*; ungünſtig, unangenehm.

Infávorábiliter, Adv. *nem kedvezően, terhesen*; ungünſtig.

Infecō, āre, i. q. Infaeco.

Infectio, ōnis, f. 3. (inficio) *festés*; das Färben. 2) (in, et facio) *valaminek véghez, v. végbenemvivése, v. elmulasztása, nem tevés*; die Nichtvollendung einer Sache, das Nichtthun.

Infectívus, a, um (inficio), *festő, festeni v, festéshez való*; zum Färben dienlich, färbend. Vitruv.

Infector, ōris, m. 3. (inficio) e. gr. lanarum, Plin. *festő*; ein Färber. 2) e. gr. succus, Plin. *festék*; die Farbe.

Infectórius, a, um, e. gr. alumen, Marc. *a' mivel festenek, festő*; etwas womit man färbt, färbend.

Infectus, a, um (facio), *festett, bémártott*; gefärbt, eingetunkt. 2) e. gr. mare, Svet. *megmérgesített, megmérgesitett*; vergiftet. 3) Trop. e. gr. pravis moribus, Liv. *el, v. megrontott*; angeſteckt. 4) *nem történt, nem tett, véghez nem vitt, végre nem hajtott, el nem végzett, ki nem dolgozott, munkálatlan*; ungeſchehen, ungethan, unvollendet, unbearbeitet. Infectum fieri nequit, Ter. *nemlétté nem lehet*; kann nicht ungeſchehen gemacht werden. Infectis rebus discedere, Nep. *végezetlenűl elmenni*; unverrichteter Sache weggehen. e. gr. argentum, Liv. *veretlen, pénznek nem vert*; ungemünzt. 5) *meg nem eshető, lehetetlen*; nicht thunlich, unmöglich. Sallust.

Infectus, us, m. 4. *festés*; das Färben.

Infécunde, Adv. *termékenyűl*; un-

Digitized by Google

fruchtbar. e, gr. laudare, Gell. *hidegen*; kalt.

Infecunditas, ātis, f. 3. *terméketlenség*; die Unfruchtbarkeit. Colum.

Infecundus, a, um, *terméketlen*; unfruchtbar. Comp. infecundior, Colum.

Infelicitas, ātis, f. 3. (felix) *boldogtalanság, szerentsétlenség*; die Unglückseligkeit, das Unglück.

Infelicĭter, Adv. *szerentsétlenül*; unglücklich.

Infelico, āre, 1. *szerentsétlenné tenni*; unglücklich machen. Plaut.

Infelix, īcis, *szerentsétlen, boldogtalan, nyomorúlt*; unglücklich, elend. Infelix esse didici, Curt. 2) e. gr. arbor, Plin. tellus frugibus, lolium, Virg. *terméketlen*; unfruchtbar. 3) *ártalmas, káros*; schädlich. Si quis sit reipublicae infelix, Cic.

Infense, Adv. (infensus); *ellenségesen, ellenséges indúlattal, fenekedve, mérgesen, tüzesen, hevesen*; feindselig, hitzig. Comp. infensius, Liv. Superl. infensissime, ICt.

Infenso, āre, e. gr. Armeniam, Tac. *ellenségeskedni vele, ellenséges indúlattal, v. ellenség módjára bánni vélle, pusztítni, fenekedni ellene*; anfeinden, feindselig behandeln.

Infensus, a, um, (ab inusit Fendo) e. gr. animus. Cic. hostis, Liv. *ellenséges, ellenséges indúlatú, gyűlölséges, meg, v. -nekikeseredett, mérges, haragos, fenekedő*; erzürnt, auffätzig. 2) e. gr. valetudo, Tac. *betegség*; die Krankheit. 3) e. gr. servitium, Tac. *kemény, terhes*; schwer, drückend. Comp. infensior, Claud. Superl. infensissimus, ICt.

Infer, a, um, obsol. *alsó, alsóbb*; der Untere.

Inferax, ācis, o. *terméketlen*; unfruchtbar.

Infercio, vide: Infarcio.

Inferi, ōrum, m. plur. (inferus); *al, v. alsó világ, pokol, s' a' kik ott vagynak, a' meg holtak a' föld alatt*; die Unterwelt und die in der Unterwelt sind, die Verstorbenen unter der Erde. Ab inferis revocare, Cic. *kallottaiból feltámasztani*; von den Todten auferwecken. 2) ad inferos proficisci, Prov. *messze útat tenni*; eine weite Reise thun.

Inferiae, ārum, f. 1. plur. *holtakért való áldozat*; ein Opfer für die Todten.

Inferialis, e, *halotti áldozathoz, v. temetéshez való, v. tartozó*; zum Todtenopfer oder Leichenbegängniße gehörig. Inferialibus officiis exactis, Apul. Vinum inferiale, v. inferium, Arnob. *bor a' torban v. temetés utánni vendégségben*; Wein bey den Trauermahlzeiten.

Inferiliae, um, n, plur. *föld alattl dolgok*; was unter der Erde ist.

Inferior, ōris, c. et Inferius, n. Comp. *alsó, alattvaló, alsóbb, alatsonyabb*; der Untere, niedriger. Aetate inferior, Cic. *ifjabb, fiatalabb*; jünger. 2) superior ordine, inferior fortuna, Cic. *főbb rendű, tsekélyebb szerentséjű*; höhern Standes, geringern Glücks. 3) inferiorem esse agendo, Cic. *elvesztени a' pert, rossza prokátor lenni*; einen Proceß verlieren, ein schlechter Advocat seyn.

Inferius, a, um (infero); *a' mi odaadódik, ajánlódik, v. áldozódik*; was dargebracht oder geopfert wird. e. gr. vinum, Cato; *az a' része a' bornak, mellyet az istenéknek áldoztak minekelőtte azt megkóstolták volna*; die Portion Weins, die man den Göttern opferte, ehe man den Wein selbst kostete.

Inferius, Adv. *alatt, oda alatt, aldbb, alól*; weiter unten, von unten, unten.

Infermentātus, a, um, *szavanyitatlan, kovásztalan*; ungesäuert.

Inferna, ōrum, n. 2. plur. *pokol*; die Hölle. Lactant.

Infernālis, e, *földalatti, föld alatt való*; unterirdisch. Prud.

Infernas, ātis, o. e. gr. abies, Vitr. *alólról való*; von unten her.

Inferne, Adv. *alól*; unten. Lucret.

Infernum, i, n. 2. *alsó, v. alvilág*; die Unterwelt.

Infernus, a, um, *alsó, alattvaló, alóllévő*; der Untere, unten befindlich. Pars inferna, Cic. *alsó rész*; der untere Theil. 2) *alvilági, holtak országát illető*; unterirdisch, das Reich der Todten betreffend. e. gr. Juno, Virg. i. q. Proserpina. e. gr. rex, Virg. i. q. Pluto. e. gr. rota, Prop. i. e. Ixionis. e. gr. palus, Ovid. i. q. Styx. e. gr. ratis, Prop. i. e. Charontis.

Infernus, i, m. 2. (locus); *pokol*; die Hölle. Plin.

Infĕro, intŭli, inlātum, v. illatum, in-

Digitized by Google

ferre, 3. (fero); *behozni, bévinni*; hineinbringen, hineintragen. 2) e. gr. se in aliquem locum, Cic. *benyomúlni*; eindringen. 3) e. gr. stuprum in domum aliquam, Cic. *valamelly házndl parázsnaságot kövétni el*; Unzucht in einem Hause begehen. 4) e. gr. alicui injuriam, Cic. *igazságtalanságot tenni valakivel, boszszúsággal illetni valakit*; einem Unrecht, Verdruß zufügen. 5) e. gr. vim alicui, Cic. *erőszakot tenni valakin*; einem Gewalt anthun. 6) e. gr. bellum patriae, Plin. *hadat indítni hazdja ellen*; das Vaterland bekriegen. 7) quid hinc infers? *mit húszolki, v. mit következtetsz ebből?* was schließest du hieraus? 8) e. gr. litem capitis in aliquem, Cic. *valakit főben járó dologgal vádolni*; einen auf Leib und Leben anklagen. 9) e. gr. mentionem alicujus rei, Liv. *valamiről emlékezni*; eines Dinges gedenken. 10) e. gr. abortum; *elvesztení*; abtreiben. 11) e. gr. sideribus aliquem, Plin. *istenitni, halhatatlannd tenni*; vergöttern, unsterblich machen. 12) e. gr. templis deorum puram castamque mentem, Plin. *tiszta szívvel 's lélekkel járúlni az Istenhez, v. jelenni meg Isten előtt*; vor Gott mit reinem Herzen erscheinen. 13) e. gr. aliquid aerario, Plin. *közönséges pénztárba, v. kasszába tenni*; in die Gemeine bringen. 14) e. gr. aliquid in ignem, Caes. *tűzbe vetni, v. lökni*; ins Feuer werfen. 15) e. gr. miserum in pauperiem, Plaut. *a' nyomorúltat szegénységre juttatni*; den Elenden in Armuth stürzen. 16) e. gr. spem, Caes. *reménységet nyújtani*; Hoffnung machen. 17) e. gr. aliquid rationibus, Colum. *a' számadásba belétudni*; mit in die Rechnung bringen. 18) e. gr. se, Plaut. *magát mutatni, v. mutogatni*; sich sehen lassen, zeigen. e. gr. se basilice, Idem. *pompásan, úriásan, maga fitogatva járni kelni, v. fel'salá járni*; prächtig einhergehen. e. gr. se in negotium, Cic. *önként ajánlani magát valamelly dolognak más helyett való végbevitelére*; sich freywillig anbiethen, eine Sache für einen zu besorgen. 19) e. gr. misericordiam, Cic. *szánakozást indítni*; Mitleiden erregen.

Infersus et Infortus, a, um, e. gr. vinum, Gloss. *éltdribor, szentbor*; der Altarwein.

Inférus, a, um, e. gr. limen, Plaut. *alsó, alól, v. alatt való*; der Unterc. e. gr. mare, i. e. Tosccanicum.

Infervéfácio, ēci, actum, ĕre, 3. *felforralni, megtüzesitni*; siedend oder heiß machen.

Infervéfactus, a, um, *felforralt, forró*; siedend gemacht, siedend heiß.

Infervéo, bŭi, ēre, 3. *felforrni, forrá lenni, buzogni*; sieden, sied heiß seyn.

Infervesco, ĕre, 3. *forrani kezdeni, felforrani, buzogni, főni*; sieden, sied heiß werden, kochen. Fabae tertia pars infervescat, Cato.

Infestátio, ōnis, f. 3. (infestus); *ellenségeskedés, háborgatás, sértés, sértegetés, nyughatatlankodtatás, bolygatás, ingerlés, boszszantás*; die Anfeindung, Beunruhigung, Beleidigung.

Infestátor, ōris, m 3. *sértő, sértegető, boszantó*; ein Beleidiger 2) *ellenségeskedő, ellenséges indúlatú háborgató, pusztító*; ein feindseliger Mensch, Beunruhiger, Anfeinder.

Infeste, Adv. *ellenséges indúlattal*; feindselig. Comp. infestius, Liv. Superl. infestissime, Cic.

Infestíviter, Adv. *kellemetlenül, komoran, durván, illetlenül*; unartig, unannehmlich.

Infestívus, a, um, *otromba, durva, udvariságtalan*; plump, unhöflich.

Infesto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Ovid. *háborgatni, nyughatatlankodtatni, boszszantani, sérteni, izgatni, bolygatni, ingerleni*; anfeinden, beunruhigen, beleidigen. 2) e. gr. munitiones, Hirt. *megtámadni, elrontani, elpusztítni*; angreifen, verderben. 3) *drtani*; schaden. Aloë non infestat stomachum, Plin.

Infestus, a, um, e. gr. vita, Cic. *nem bátorságos, mások ellenségeskedéseinek 's gyűlöléségének kitétetett, nyughatatlan*; unsicher, der Feindseligkeiten und dem Hasse anderer ausgesetzt, beunruhigt, unruhig. Infestum habere aliquid, Cic. *háborgatni*; beunruhigen. 2) e. gr. homo, provincia, Cic. *félelmessé tevő, ellenség módra bánó, ellenséges indúlatú, ellenséges, fenekedő*:

Digitized by Google

unsicher machend; feindselig handelnd, auffätzig. Infesta itinera, Caes. *nem bátorságos útak*; unsichere Straßen. 3) *gyűlölséget*; verhaßt. 4) in omnia maria infestus, Cic. *a' ki minden tengereken félelmessé tette magát, hires tengeri tolvaj*; der auf allen Wässern sich feindlich erweiset. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus.

Infibŭla, ae, f. 1. *kapots, tsat*; ein Heftel, eine Schnalle.

Infibŭlātus, a, um, *békaptsolt*; eingehäftelt.

Infibŭlo, āre, 1. *bé, v. összvekaptsólni, bétsatolni*; einhefteln, einschnallen, zuhefteln. Cels.

Inficētus, Inficete etc., vide: Infac.

Inficiae, Inficialis, Inficiatio, Inficiator, vide: Infitiae, Infit. etc.

Infíciens, tis, o. *rest, tunya, henye semmit sem tevő, v. nem dolgozó*; faul, unthätig, nichts thuend.

Infício, ĕci, ectum, ĕre, 3. e. gr. gladium sanguine, Hor. *festeni, megfesteni, bémártani*; färben, eintunken. 2) Trop. e. gr. aliquem artibus, Cic. *tanítni, oktatni*; unterrichten. 3) e. gr. sapore alieno, Plin. *más v. idegen ízűvé lenni*; einen fremden Geschmack bekommen. 4) *összveelegyítni, összvekeverni*; vermischen. Hoc amnem inficit, Virg. 5) e. gr. aliquem pravis moribus, v. mores alicujus, Liv. Plin. *elrontani, megrontani, megvesztegetni*; anstecken, verderben, 6) *rest, tunya, v. henye lenni, semmit nem dolgozni*; faul, müßig seyn, nichts arbeiten.

Inficior, āri, vide: Infitior.

Infidēlis, e. 3. *hűségtelen, hivségtelen, szava nem tartó*; untreu, ungetreu, unzuverlässig, der nicht Wort hält. Comp. infidelior. Sup. infidelissimus, Cic.

Infidēlĭtas, ātis, f. 3. *hűségtelenség, hitetlenség*; die Untreue, Treulosigkeit. Cic.

Infidēlĭter, Adv. *hűségtelenül, hitetlenül*; ungetreu, unredlich. Cic. Infidelissime, Salv.

Infidibŭlum, pro: Infundibulum, Cato.

Infidus, a, um, v. gr. amicus, Cic. *hitetlen, hűségtelen, hivségtelen*; unzuverlässig, ungetreu, treulos. 2) v. gr. mare, Lucr. *tsaldrd*; unsicher.

Infigo, xi, xum, ĕre, 3. v. gr. gladium in pectus, Cic. *belédűtni, belészúrni*; hinein stoßen, hinein stechen. 2) *belédugni*; hinein stecken. 3) *beléverni, vernivalamibe*; hineinschlagen, einschlagen. 4) Met. Animo infigere, Quint. vel. Infigere alicui aliquid, Plin. *valakinek jól esszére adni valamit, beléverni*; einem etwas wohl einprägen. Aliquid memoriae infigere, Liv. *könyvnélkül megtanúlni*; etwas auswendig lernen.

Infĭmas, ātis, vel Infĭmālis, e. 3. *alatsony sorsú*; von geringem Stande.

Infĭmĭtas, ātis, f. 3. v. gr. sortis, Amm. *alatsonyság*; die Niedrigkeit.

Infĭmo, āvi, ātum, āre, 1. *alatsonyitni*; niedrig machen, erniedrigen.

Infĭmus, a, um, *legalsó, legalatsonyabb*; der Allerunterste, Niedrigste. 2) *legtsekélyebb*; das Geringste. Infimis precibus petere, Liv. *aldzatosan kérni*; aufs allerdemüthigste bitten.

Infindo, ĭdi, issum, dĕre, 3. *hasítni, meghasítni*; spalten, zerspalten, zerschneiden. Sulcos mari infindere, Virg. *hajózni, evezni*; rudern, schiffen.

Infīnībilis, e, *végtelen*; unendlich. Apul.

Infīnĭtas, ātis, f. 3. *végtelenség, végtelen tulajdonság, szám, mosszeség 's a' t.* Unendlichkeit, unendliche Beschaffenheit, Anzahl oder Weite.

Infīnĭte, Adv. *végtelenül, végnélkül, véghetetlenül*; unendlich, ohne Gränzen, ohne Ende. Cic. 2) *határozatlanúl*; unbestimmt, allgemein. Gell. 3) *szüntelenül*; unaufhörlich.

Infīnītĭo, ōnis, f. 3. *végtelenség*; die Unendlichkeit. Cic.

Infīnītus, a, um, v. gr. potestas, Liv. spes, Cic. *végtelen, végnélkül való, határtalan*; unendlich, durch Gränzen nicht bestimmt, unbegränzt, uneingeschränkt, gränzenlos. In infinitum, ad infinitum, Plin. *végtelenül, véghetetlenül, határ nélkül*; ins Unendliche. In infinitum quantum, Plin. *rendkivül, végnélkül*; außerordentlich, unendlich. 2) *véghetetlen nagy vagy sok*; unendlich groß, viel u. s. w. 3) *számtalan*; unzählig.

Infirmātĭo, ōnis, f. 3. *elerőtlenítés*; die Entkräftung. Cic. 2) *megtsáfolás*; die Widerlegung. Cic.

Infirmatus, a, um, *megerőtlenitett*;

Digitized by Google

geschwächt. 2) *megtzáfolt*; widerlegt. Cic. 3) *eltsüggedt*; muthlos gemacht. Idem.

Infirme, Adv. *erőtlenül, nem: nagyon, nem erősen, gyengén*; schwach, nicht stark, nicht sehr. Cic. 2) *félénk módón*; kleinmüthig, furchtsam; infirmius. Sueton.

Infirmis, e, i. q. infirmus, *erőtlen, gyenge*; schwach. Ammian.

Infirmitas, ātis, f. 3. *erőtlenség, gyengeség*; die Schwäche, Schwachheit. Valetudinis infirmitas, Cic. *gyengélkedő egésség, gyengélkedés*; die Unpäßlichkeit. 2) v. gr. animi, Cic. mentis, Sen. memoriae, Pand. *gyengeség, gyenge tehetsége az elménck, 's a't.* die Schwäche, z. B. des Geistes, Geistesschwäche, schwacher Verstand u. s. w. 3) *állhatatlanság, hiúság*; die Unbeständigkeit, der Leichtsinn. Caes.

Infirmiter, Adv. *erőtlenül, gyengén*; schwach. Arnob.

Infirmo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. hominem, Cic. *gyengíteni, elgyengíteni, elerőtlenítni*; schwächen, entkräften. 2) v. gr. legem, Liv. *sikeretlenné, foganatlanná tenni, erejét elvenni*; entkräften, ungültig machen. 3) *megtzáfolni*; widerlegen. Cic. 4) *eltsüggeszteni*; muthlos machen. Cic.

Infirmus, a, um, v. gr. vires, Cic. caput, Hor. valetudo, Cic. *gyenge, erőtelen*; schwach, nicht stark. 2) *beteges, erőtelen*; kränklich, schwach, unpäßlich. Plin. Valetudo infirma, Ter. *beteges állapot*; ein kränklicher Zustand. 3) v. gr. animus, Caes. *lelki tehetségelre nézve gyenge, bátortalan, félénk*; schwach an Geisteskräften, muthlos, furchtsam. 4) *foganatlan, sikeretlen*; ungültig, schwach. Res infirma ad probandum, Cic. 5) Infirmi saporis vinum, Colum. *gyenge bor, rossz bor*; schlechter Wein.

Infit, Verb. Defect. 1. id. qu. dicit. 2) i. q. incipit. Infit me percontari, Plaut.

Infitiae, ārum, plur. (in et fateor) *tagadás*; das Läugnen. In Accusat. solum. usit. v. gr. Infitias ire, Ter. *tagadni*; läugnen.

Infitiālis, e, *tagadó*; verneinend, im Verneinen bestehend. v. gr. quaestio, Cic.

Infitiātio, ōnis, f. 3. *tagadás, eltagadás*; das Läugnen. Cic.

Infitiātor, ōris, m. 3. *tagadó*; der Läugner. 1) *adósság eltagadó*; ein böser Bezahler, der seine Schulden gar nicht gesteht. Cic.

Infitior, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. aliquid, Ovid. verum, Cic. *tagadni, eltagadni, nem vallani meg*; läugnen, nicht gestehen. 2) *nem akarni valamire rá állani*; sich nicht zu etwas verstehen wollen.

Infixus, a, um, *belédugott, belétett*; eingesteckt, eingedrückt. Liv. 2) Met. infixus in caritate patriae, Cic *a' haza szeretete meghatotta*; von der Liebe zum Vaterlande ganz durchdrungen. 3) intenta et infixa mens in aliquam rem, Cic. *szorgos meggondolása valaminek*; das fleißige Nachdenken über etwas. Infixa memoriae res, Liv. *emlékezetébe megtartott dolog*; eine dem Gedächtniß eingeprägte Sache.

Inflābello, āre, 1. *beléfújni*; einblasen. Tert.

Inflābilis, e, *felfújható*; was sich aufblasen läßt. Lact.

Inflaccēo, ēre, 2. *hervadt lenni, kókkadni*; welk, matt seyn. Enn.

Inflagro, āre, 1. *meggyújtani*; anzünden. Solin.

Inflammanter, Adv. *felgyúladva*; erhitzt, entbrannt. Gell.

Inflammātio, ōnis, f. 3. *meggyúladás*; die Entflammung, Entzündung 2) *nekitüzesedés, felgyúladás*; die Entzündung, z. B. bey Krankheiten. 3) v. gr. animi; *felbuzdúlás*; der Enthusiasmus.

Inflammātor, ōris, m. 3. *meggyújtó*; der Anzünder. Cic.

Inflammātus, a, um, *nekitüzesedett, felgyúladt*; entzündet, entbrannt. Cic. Inflammatus et furens libidinibus, Cic.

Inflammo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. taedas, Cic. *meggyujtani, gyújtani*; entflammen, entzünden, anzünden, aufbrennen. 2) Trop. v. gr. animum alicujus in aliquem, Cic. *felingerleni, felgerjeszteni*; reitzen, erregen, entflammen. Inflammari ad cupiditates. Cic. 3) *tüzesíteni, hevíteni, p. o. betegségekben*; entzünden, inflammiren, zu viel Hitze verursachen. 4) v. gr. urbem, classem, Cic. *felgyúj-*

tani, feldgetni; in Flammen ſetzen, anzünden, verbrennen.

Inflāte, Adv. *felfúva*; aufgeblaſen. 2) *felfúvalkodva, kevélyen*; aufgeblaſen, ſtolz, übertrieben: inflatius, Caes.

Inflātĭo, ōnis, f. 3. (inflo) *felfúvás*; das Aufblaſen. 2) v. gr. stomachi, Colum. *felfúvódás, felpuffadás*; die Blähung, Aufblähung.

Inflātus, ūs, m. 4. v. gr. tibiarum, Cic. *beléfúvás, fúvás, p. o. a' flótán, slpon*; das Blaſen, z. B. auf der Flöte, das Einblaſen. Cic. 2) v. gr. divinus, Ter. *isteni súgallás*; die göttliche Eingebung.

Inflātus, a, um, *felfútt*; aufgeblaſen. 2) *felpuffadt, feldagadt*; geſchwollen. Collum inflatum, Colum. 3) Trop. v. gr. animus, Cic. *felfúvalkodott, kevély, dölyfös, dagályos*; aufgeblaſen, ſtolz. 4) inflatae tibiae, Cic. *megfújt slp, v. flóta*; Flöte worein man bläßt.

Inflecto, xi, xum, flectĕre, 3. v. gr. bacillum, Cic. *meghajtani, meggörbítni*; beugen, krümmen. 2) Met. v. gr. cursum, vestigia, Cic. *megváltoztatni, eltávozni töle*; verändern, abweichen von etwas. 3) *megindítni, valamire indítni*; rühren. Lacrymis aliquem inflectere, Aul. *valakit könyhullatással indítni valamire*; einen mit Weinen bewegen. 4) Omnium oculos in se inflectere, Cic. *mindenek szemeit magára vonni*; machen, daß aller Augen auf einen ſehen. 5) Ius gratia inflectere, Cic. *az igazságot v. törvényt kedvezésből elfatsarni*; das Recht durch Gunſt verdrehen.

Inflĕtus, a, um, *meg nem siratott, meghónnyeszetlen, megsiratatlan*; unbeweint. Virg.

Inflexĭbĭlis, e. 3. *hajthatatlan, meg nem görbíthető*; unbiegſam. 2) *változhatatlan*; unveränderlich. Sen.

Inflexĭo, ōnis, f. 3. *meghajtás, meggörbítés*; die Biegung. 2) *megfordítás*; die Umwendung. Cic.

Inflexus, ūs, m. 4. id. qu. Inflexio.

Inflexus, a, um, *meghajtott, görbe*; gebogen, krumm.

Inflictĭo, ōnis, f. 3. *beléütés, beléütödés*; die Anſtoßung, das Anſchlagen. 2) v. gr. mulctae, Cod. Theod. *redvetés, p. o. birságnak, vagy pénzbüntetésnek rdvetése*; die Auferlegung, z. B. einer Geldſtrafe.

Inflictus, a, um, *hozzá, v. beléütött*; angeſchlagen. 2) *rávetett, p. o. birságra*; auferlegt. 3) *ejtett, rajta ejtett, p. o. seb*; zugefügt, angebracht.

Inflictus, ūs, m. 4. *hozzá, v. beléütés*; die Anſtoßung. Arnob.

Infligo, xi, ctum, gĕre, 3. *hozzáütni, hozzátsapni, hozzávágni*; etwas an etwas ſchlagen. Infligere alicui colaphum; *valakit pofonütni v. tsapni*; einem einen Backenſtreich geben. 2) v. gr. damnum alicui, Pand. detrimentum, Just. *tenni, okozni valakinek, p. o. kárt*; zufügen, anthun. 3) *ütés, v. tsapás, vágás által tenni, v. ejteni, p. o. sebet*; durch Schlagen zufügen. Vulnus vel plagam alicui infligere, Cic.

Inflo, āvi, ātum, āre, 1. *beléfújni*; einblaſen. Tibias inflare, Virg. *sipolni, flótdzni*; blaſen, auf der Flöte blaſen. Inflare sonum aliquem, Cic. *vmélyhangot adni*; einen Ton angeben. 2) *felfújni*; aufblaſen, ambas inflare buccas, Hor. utrem inflare, Hor. 3) Met. Inflare alicujus animum, Cic. *valakit felfújni, az az, kevélyjé tenni*: einen ſtolz machen. Spem alicui inflare, Liv. *nagy reménységet nyujtani, blztatni*; einen Hoffnung vermehren.

Inflŏresco, rui, ĕre, 3. *virágzani kezdeni*; anfangen zu blühen, Blüthe zeigen. Claudian.

Influens, tis, o, Adj. *befolyó*; hineinfließend. 2) Met. dona influentia fortunae, Sen. *a' szerentse drja*; herzuſtrömendes Glück.

Influentia, ae, f. 1. *befolyás, bekatás*; der Einfluß. Firm.

Influo, xi, xum, ĕre, 3. *beléfolyni, befolyni*; hineinfließen. Influit fluvius in mare, Cic. Rhenus in Oceanum influit, Caes. 2) Met. *béhatni, útat nyitni magának, bészivárogni v. béfúrni magát valahova*; unvermerkt hineinkommen, ſich einſchleichen, ſich einſchmeicheln. In animos hominum influere, Cic. sermone Graeco in civitates Asiae influente, Quintil. 3) influunt nobis omnia bona, Sen. *szinte drad rednk a' sok jó*; es fällt uns alles Glück haufenweiſe zu. Sen.

Influus, a, um, *befolyó*; einfließend. Paul. Nol.

Digitized by Google

Influxĭo, ōnis, f. 3. *befolyás*; das Einfließen. Macr.

Influxus, us, m. 4. *befolyamat*; der Einfluß. Firmic.

Infodĭo, ōdi, ossum, ĕre, 3. v. gr. hominem (mortuum) Nep. *bédsni*, *bétemetni*, *eltemetni*; eingraben, verscharren, begraben, vergraben. 2) *leásni*, *megásni*, *bedsni*; hinein graben oder graben.

Infoecundĕ, Infoecundus, etc. vide: Infecunde, etc.

Infoedĕrātus, a, um, *nem szövetséges*; nicht verbündet, nicht alliirt. Tertull.

Informābĭlis, e, *kiformálhatatlan*; der sich nicht bilden läßt. Tert.

Informātĭo, ōnis, f. 3. (informo), *lerajzolás*, *rajzolat*, *rajz*; die Abbildung, Entwurf. Riß oder Abriß, z. B. eines Gebäudes, Vitruv. 2) *képzelés*, *képzelet*; Abbildung in der Seele, Vorstellung, der Begriff. Cic. 3) informatio verbi, Cic. *a' szó értelmének meghatározása*; die Darstellung des Begriffs, der in dem Worte liegt. 4) *oktatás*, *tanítás*; die Lehre, Unterweisung.

Informātor, ōris, m. 3. *tanító*, *oktató*; der jemanden bildet, ein Lehrmeister. Tert.

Informatus, a, um, *rajzolt*, *formált*; *előadott*; gebildet, entworfen. 2) Animus a natura bene informatus, Cic. *természeti jó elme*; ein gut geartetes Gemüth. 3) *tanított*, *oktatott*; unterwiesen.

Informīdābĭlis, e, *a' kitől v. a' mitől nem lehet félni*; unfurchtbar. Cor.

Informīdātus, a, um, *nemfélt*, *a' kitől nem félnek*; ungefürchtet. Sil.

Informis, e. 3. v. gr. res, Auct. ad Her. *formátlan*, *képtelen*; ungebildet, ungeformt, unförmlich. 2) *éktelen*, *éktelen formájú*, *rút*, *otsmány*; ungestaltet, häßlich anzusehen, garstig. Virg.

Informĭtas, ātis, f. 2. *formátlanság*; die Ungestaltheit, Unförmlichkeit. Solin. 2) *éktelenség*, *képtelenség*; die Häßlichkeit.

Informĭter, Adv. *éktelenül*, *képtelenül*; ungestaltet, häßlich. August.

Informo, āvi, ātum, āre, 1. *kiformálni*, *formába venni*, *formát adni a' dolognak*, *kiábrázolni*; der Sache eine Gestalt geben, gestalten, bilden, entwerfen. Martem cera informare, Plin. 2) *tanítni*, *oktatni*, *tanítás által formálni*; durch Unterricht bilden, unterrichten. Informare aliquem artibus ad humanitatem, Cic. *valakit a' tisztességes tudományokra tanítni*; einen in den schönen Wissenschaften unterrichten 3) *tanítgatni*, *formálni*; durch Worte bilden, zeigen wie etwas ist oder seyn soll. Oratorem informare, Cic. 4) *képzelni magának*; sich vorstellen. Deos conjectura informare, Cic.

Infŏro, āre, 1. *megfúrni*, *kifúrni*; einbohren. Plin. 2) *törvény elébe idézni*; vor Gericht fordern. Plaut.

Infortunate, Adv. *szerentsétlenül*; unglücklich. Comp. infortunatius, Cic.

Infortūnātus, a, um, *szerentsétlen*; unglücklich. Nihil me infortunatius, Cic. infortunatissimus, Apul.

Infortūnĭtas, ātis, f. 3. *szerentsétlenség*; Unglück. Gell.

Infortūnĭum, ĭi, n. 2. *szerentsétlenség*; das Unglück. Infortunio aliquem mactare vel mulctare, Plaut. *valakit szerentsétlenné tenni*; einen unglücklich machen, einem Unglück zuziehen.

Infossĭo, ōnis, f. 3. (infodio) *beléásás*, *beásás*; die Eingrabung. Pallad.

Infossus, a, um, *bétemetett*, *beásott*; eingegraben, begraben.

Infra, Praep. cum Accus. *alatt*, *alól rajta*; unter. Cic. 2) *után*; nach. Homerus non infra Lycurgum fuit, Cic. 3) *alatt*, *t. i. betsére*, *tekintetére nézve*; unter. Omnia infra se esse i. e. putat, Cic. *hogy minden alatta van*, *hogy minden tsekélyebb*, *'s a' t.* geringer, u. s. w.

Infra, Adv. *alatt*, *alól*; unten, drunten, Plaut.

Infractĭo, ōnis, f. 3. (infringo) *szélyeltörés*; die Zerbrechung. 2) v. gr. animi, Cic. *eltsüggedés*; die Kleinmüthigkeit.

Infractus, a, um, *szélyeltört*; zerbrechen. 2) infractae vires, Virg. *hanyatlott erő*; geschwächte Kräfte. 3) *eltsüggedt*; verzagt. Virg.

Infraeno, vide: Infreno.

Infragĭlis, e. 3. *nem töredékeny*; unzerbrechlich. Plin. 2) *erős*, *állhatatos*; stark, ungeschwächt. v. gr. animus, Sen.

Infrangibĭlis, e. 3. *eltörhetetlen*; unzerbrechlich. Infrangibilis animi vi-

Digitized by Google

gor, Sen. *eltsüggedhetetlen kedv*; ein unüberwindlicher Muth.

Infrascriptus, a, um, *alólirtt, alábbirtt*; unterschrieben, unterzeichnet. Gloss.

Infrĕmo, ŭi, ĕre, 3. v. gr. aper infremit, Virg. *röfögni, röffenni*; brummen, grunzen. 2) *harsogni, lármát tenni*; rauschen, ertönen.

Infrēnātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. libidinis, *zaboládzás, megzaboládzás*; die Bezähmung. Tert.

Infrēnātus, a, um, *zaboldtlan, bé nem zaboldzott*; mit keinem Zaume versehen, ungezäumt, zaumlos.

Infrēnis, e. vel. Infrēnus, a, um, *zabola nélkül való, bé nem zaboldzott*; ohne Zaum. 2) v. gr. lingva, Gell. *zaboldtlan*; ungezähmt.

Infrēno, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. equum, Liv. *zaboldzni, bézaboldzni*; zäumen, aufzäumen, mit einem Zaume versehen. 2) Trop. *megfenyítni, megzaboldzni*: zähmen, bändigen. 3) infrenare currus, Virg. *lovakat fogni a' kotsiba*; den Wagen bespannen, die Pferde vor den Wagen spannen. Infrenare navigia ancoris; *vasmatskákra vetni a' hajót*; die Schiffe vor Anker legen.

Infrēnus, vide: Infrenis.

Infrĕquens, tis, o. 3. *nem számos, tsekély számú*; in geringer Anzahl, nicht zahlreich. 2) *valahol nem gyakran lévő, meg ritkán fordúló*; der selten oder nicht oft wo ist. Sum Romae infrequens, Cic. *ritkán fordúlok meg Rómában*; ich komme selten nach Rom. 3) locus infrequens, Cic. *nem népes hely, a' hová kevesen járnak*; nicht volkreich, was nicht zahlreich besucht wird. 4) v. gr. vocabulum, Gell. *ritka, ritkán előforduló, szokatlan*; selten, ungebräuchlich.

Infrĕquentia, ae, f. 1. *kevés számúság, kevés száma valaminek*; geringe Anzahl. 2) v. gr. locorum, Tac. *népetlensége valamelly helynek*; geringe Anzahl der Menschen an einem Orte, Volksmangel.

Infrĭco, cui, ctum et catum, cāre, 1. *belédörgölni*; einreiben. Colum.

Infrictio, ōnis, f. 3. *dörgölés, dörzsölés, belédörzsölés*; das Reiben, Einreiben. Cels.

Infrictus, a, um, *belédörzsölt*; eingerieben.

Infrīgesco, xi, ĕre, 3. *meghűlni*; kalt werden, erkalten. Cels.

Infrīgidā'tio, ōnis, f. 3. *meghűlés*; die Erkältung. Veget.

Infrīgĭdo, āre, 1. *meghűlteni*; kalt oder kühl machen. Coel. Aur.

Infringo, ēgi, actum, ĕre, 3. *eltörni, kettétörni valamit*; brechen, zerbrechen. Infringi; *eltörni*; zerbrechen. Facile infringitur; *könnyen eltörik*; es zerbricht leicht, es kann leicht zerbrechen. 2) *elvenni, kevesbíteni, v. megtörni az erejét, az igyekezetét; 's a' t. meggátolni*; brechen, unterbrechen, hemmen, dämpfen, schwächen, entkräften, vermindern, mildern, zu nichte machen. Vim militum infringere, Caes. Spem alicujus infringere, Cic. Potentiam, v. jus consulis infringere, Tac. Infringere rei pretium, Plin. *az árrát alább szállítni, v. leszállítni*; den Preis herabsetzen. Nec spatio valetudinis, nec metu mortis infringi, Plin. jun. *sem a' hosszas betegség, sem a' halál félelme miatt el nem tsüggedni*; weder wegen der Länge der Krankheit, noch aus Furcht vor dem Tode den Muth sinken lassen. 3) *hozzátni valamihez, belétni, megütni, megtsapni valamibe*; anschlagen an etwas. In caput infringere, Plaut. *fejéhez vágni, v. tsapni*; an den Kopf schlagen. Infringere alicui colaphum, Ter. *valakit pofon ütni v. tsapni*; einem einen Backenstreich geben. 4) v. gr. deos, Stat. *megkérlelni, megengesztelni*; besänftigen.

Infrĭo, āvi, ātum, āre, 1. *belédörzsölni*; hineinreiben. 2) *belémorzsolni, belényomni*; einbröckeln.

Infrons, dis, o. 3. v. gr. ager, Ovid. *minden haraszt nélkül való, haraszttalan*; unbelaubt, ohne Sträuche und Bäume.

Infructŭōse, Adv. *haszon nélkül*; ohne Nutzen. Hieron.

Infructŭōsus, a, um, *gyümöltstelen*; ohne Früchte, keine Früchte tragend, unfruchtbar. 2) *haszon nélkül való*; ohne Nutzen, ohne Gewinn, unnütz. v. gr. preces, Plin. Ep.

Infrunītus, a, um, *esztelen, együgyű*; albern, einfältig. Senec.

Infūcātus, a, um, i. e. non fucatus; *nem festett, bé nem mázolt, p. o. ortza*; ungeschminkt. Arnob. 2) *festett, kifestett, bémázolt, t. i. ortza*;

Digitized by Google

geſchminkt. Cic. 3) *kitzifrdzott, feltzifrdzott, kiszépitett*; zu ſehr geſchmückt, ausgeſchmückt. Infucata vitia, Infucata oratio. Cic.

Infūco, āvi, ātum, āre, 1. *kifesteni, befesteni, p. o. az ortzdt*; ſchminken.

Infūla, ae, f. 1. *papsüveg, papisüveg*; ein Prieſterhut. 2) *az áldozatra való barom szarvai közzé kötött patyolat vagy pántlika*; ein Band oder wollener Kopfſchmuck zwiſchen den Hörnern der Opferthiere. 3) *hivatalban és tisztségben lévő személyek különböztető ékessége, p. o. pántlika, bokréta, 's a' t.* ein Ehrenzeichen der Beamten, Magiſtratsperſonen u. ſ. w. 4) Met. *dísze, ékessége valaminek*; die Zierde. Agri publici, infulae populi Romani, Cic.

Infūlātus, a, um, i. e. infulam gestans, infula ornatus, etc. Svet.

Infulcīo, si, tum, īre, 4 *belé vagy közzé dugni*; einſtopfen, hineinfügen. 2) v. gr. aliquid epistolae, Sen. Verbum ubique, Idem. *közzé szúrni, béiktatni*; einſchieben, einſchalten.

Infulgens, tis, i. q. fulgens, Catul.

Infūmo, āvi, ātum, āre, 1. *megfüstölni, felfüstölni*; räuchern, beräuchern, am Rauche dörren. Plin.

Infundĭbŭlum, i, n. 2. *töltsér*; ein Trichter. Colum. 2) *garat a' malomban, a' hova az örleni való gabondt feltöltik*; der Rumpf. Vitr.

Infundo, fūdi, fūsum, dĕre, 3. *belétölteni, belétönteni, valamibe tölteni, önteni*: hinein oder wohin gießen oder ſchütten. Poculum alicui infundere, Hor. Aurum alicui in os infundere, Plin. 2) *megönteni, megöntözni, meglotsolni*; begießen, benetzen. Aceto infundere, Colum. *megönteni etzettel, p. o. a' saldtát*; mit Eſſig übergießen. Vino infusus, Macrob. *ittas, részeg*; betrunken. 3) collo infundi, Ovid. *nyakába borulni, vagy esni*; um den Hals fallen.

Infurnĭbŭlum, i, n. 2. i. q. infundibulum.

Infusco, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aquam atramento, Plin. *megbarnitni, megfeketitni, feketére v. barndra festeni*; dunkel machen, von der Farbe, dunkelfarbig machen, ſchwärzlich machen, ſchwärzen. 2) *meghamisitni, elrontani*, verfälſchen. Infuscare vinum, v. merum, Plaut. *vizzel rontani*; mit Waſſer miſchen, und ſo ſchwächen. 3) v. gr. gloriam, Justin. *meghomályositni, homályba boritni*; verdunkeln, beſudeln.

Infuscus, a, um, *setét barna*: dunkel, dunkelbraun, ſchwärzlich. Colum.

Infūsĭo, ōnis, f. 3. *belétöltés, belétöltés*; die Hineingießung, Hineinſchüttung, Einſpritzung. 2) *megöntés, ráöntés, megáztatás vagy megnedvesitės végett*; die Begießung, Benetzung. Pallad.

Infūsor, ōris, m. 3. *belétöltő*; Hineingießer.

Infusum, i, n. 2. *forróvizi rátöltése dital készült thea vagy herbathé*; der Aufguß.

Infūsus, a, um, *belétöltött, belétöltött*: eingegoſſen. 2) Met. v. gr. collo infusus amantis, Ovid. *nyakába borult v. borulván, 's a' t.* der um den Hals gefallen iſt.

Infūsus, us, m. 4. i. q. infusio, Plin.

Ingĕmens, tis, o. *nyögő, sohajtó*; ſeufzend. Hor.

Ingĕmĭnātus, a, um, *kettőzött, kettőztetett, kettős*; gedoppelt, zweyfach, doppelt. Ovid.

Ingĕmĭno, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. ictus, Virg. *kettőztetni, kétszer tenni vagy mondani valamit egymásután*; verdoppeln, wiederhohlen. 2) *sokasitni, szaporitni*; vermehren. Ingeminare opes, Plaut. 3) Passiv. *sokasodni, szaporodni*; vermehren, zunehmen.

Ingĕmisco, ui, ĕre, 3. cum Dat. *sóhajtani, nyögni*; worüber oder bey etwas ſeufzen. Propriis ingemiscere malis, Ovid.

Ingĕmo, ui, ĕre, 3. v. gr. in re, Cic. v. cum Dativ. id. qu. ingemisco.

Ingĕnĕrātus, a, um, *belészületett, beléoltatott*; eingepflanzt, angeboren.

Ingĕnĕro, āvi, ātum, āre, 1. *beléoltani, beléadni*; einpflanzen, anerſchaffen. Non ingenerantur hominibus mores, Cic. Natura ingenerat amorem, Cic. 2) *alkatni, teremteni, szerzeni*: zeugen, ſchaffen, hervor bringen. Societas, quam ingeneravit natura, Liv.

Ingĕnĭātus, a, um, v. gr. bene, Gell. *természettől alkatott*; von Natur beſchaffen, geartet. 2) *elmés, eszes*; mit Verſtande begabt. Apul.

Ingĕnĭcŭlo, āre, 1. *térdet hajtani valakivel*; machen daß jemand die

Knie beuge. 2) *térdelni, térdepelni*; knien, die Knie beugen.

Ingĕnĭcŭlus, Ingeniclus, a, um, *térdelő*; knieud. 2) *egy csillagzat, a' Hercules*; ein Gestirn, der Hercules.

Ingĕnĭŏlum, i, n. 2. Dimin. ab: ingenium, *tsekély elme*; ein kleiner Verstand. Arnob.

Ingĕnĭōse, Adv. *elmésen*; scharfsinnig, witzig, erfinderisch. Cic. ingeniosius, Plin. ingeniosissime, Vellej.

Ingĕnĭōsus, a, um, *elmés, találós elméjű, v. eszű*: sinnreich, scharfsinnig, witzig. Cic. ingeniosior, Cic. ingeniosissimus, Cic. res est ingeniosa dare, Ovid. *észszel jár az adás*; das Geben verräth viel Verstand. 2) *alkalmatos valamire*; geschickt zu etwas. Ager ingeniosus ad segetes, Ovid. *termékeny szántóföld*; ein fruchtbarer Acker.

Ingĕnĭtus, a, um, (gigno) *veleszületett, természettől adott*; angeboren, von Natur gegeben. 2) e. gr. deus, Prud. *nem született, nem teremtett, születetlen, teremtetlen, öröktől fogva való*; ungeboren, unerschaffen.

Ingĕnĭum, ii, n. 2. (gigno, v. geno) e. gr. arvorum, Virg. *veleszületett tulajdonsága, v. természete valamelly személynek, v. dolognak*; die angeborne Art einer Person oder Sache. 2) e. gr. liberale, durum, inhumanum, bonum, Ter. *természeti alkat, v. alkotás, indúlatalkat, véralkat, testhajlandóság, temperamentom*; das Naturell, Temperament. Novi ingenium mulierum, Ter. Redire ad ingenium, Ter. *régi, 's természeti alkatjából folyó szokásait elő venni*; auf die alten Sprünge kommen. 3) e. gr. tardum, acutum, Cic. *elme, ész, értelem, fő, természeti tehetség, tálentom*; der natürliche Verstand, das Genie, der Kopf, die natürliche Geschicklichkeit. e. gr. pingve, Cic. *ügyetlen elme, v. fő*; ein unfähiger Kopf. 4) *találósész, elmésség, éles elme*; der Erfindungsgeist, Witz, Scharfsinn. Motus celeres ingenii, Cic. *hirtelen találmányok, észbejutások, észbeötlések*; geschwinde Einfälle. 5) *elmeremek, remekelméjű ember, zseni*; ein Genie, ein Mensch von Genie. 6) *találmány*; eine Erfindung. 7) *hajlandóság*; die Neigung. Miro ingenio esse in aliquem, Cic.

Ingĕno, ui, ĭtum, ĕre, 3. Obs. i. q. ingigno *beoltani, beplántálni*; einpflanzen.

Ingens, tis, o. e. gr. clamor, Liv. numerus, campus, Cic. *nagy, igen nagy, rendkivül nagy, rendkivülvaló, rettenetes, v. iszonyú nagy*; groß, sehr groß, überaus groß, außerordentlich, ungeheuer. 2) e. gr. animi, Virg. *vitéz, bátor*; tapfer. 3) e. gr. eloquio, *igen beszédes, bőbeszédű*; sehr beredt. Comp. -ior. Symmach. Superl. -issimus, Veget.

Ingĕnŭe, Adv. e. gr. educare, Cic. *illendően, illendő módon, tisztességesen, a' mint jó (szabad, nemes) születésű emberhez illik*; anständig, auf anständige Art, so wie es sich schickt für Menschen von guter, freyer (edler) Geburt. 2) e. gr. confiteri, Cic. *egyenesen, igazán, nyílt szivvel*; aufrichtig, offenherzig. 3) *szabadon, bátran, bátor szivvel*; freymüthig, herzhaft.

Ingĕnŭĭtas, ātis, f. 3. (ingenium) *veleszületett szabadság*; die angeborne Freyheit. 2) *nemes erkölts, nemesség, nemes gondolkozás, egyenesség, egyenesszivüség, szabadszólás, szabaditélés, a' mi a' szabad-születésűekhez illik*; die Aufrichtigkeit, edle Denkungsart, die Freymüthigkeit, die sich für die Freygebornen schickt. 3) *szabadszületésűek rendje, szabadszületési rend, nemes rend*; der Stand der Freygebornen. Ornamenta ingenuitatis, Cic. 4) *szabadság, mellyet nyér a' szolga felszabadíttatása által*; die Freyheit, die ein Knecht durch die Freylassung bekommt.

Ingĕnŭus, a, um, e. gr. fons, Lucret. *természetes*; natürlich. 2) *szabad születéktől született, v. származott*; von freyen Ältern geboren. 3) *nemes, nemes indúlatú, tiszteletre méltó*; edel, ehrbar. 4) *egyenes, igaz, egyenes, igaz, v. nyílt szivű*; aufrichtig, offenherzig.

Ingĕro, essi, estum, ĕre, 3. e. gr. aquam, sc. in urnam, Plaut. stercus vitibus, Colum. ligna foco, Tibull. saxa in subeuntes, Liv. *valahova, bé v. rá hordani, vinni, tenni, önteni, folyatni, vetni, lökni, v. gúrni*; hinein oder darauf oder wohin tragen,

Digitized by Google

gießen, schütten, werfen, oder thun. 2) e. gr. dicta in dolium pertusum, Plaut. *minden beszéddel semmit se vinni véghez, falra hányni a' borsót*; mit seinem Reden nichts ausrichten. 3) e. gr. alicui cibum, Cels. *valakinek enni adni*; einem zu essen geben. 4) Trop. inger. et inculcare aliquid, Sen. *beléverni valamit, p. o. addig beszéllni, mig elhiszi, v. mig fog rajta*; einem etwas einbläuen. 5) e. gr. scelus sceleri, Svet. *bűnt bűnnel, vétket, vétekkel, v. gonoszsággal tetézni*; ein Laster über das andere begehen. 6) e. gr. probra in aliquem, Liv. *motskolni, gyalázni, szidni*; schmähen. 7) e. gr. pugnos in ventrem alicujus, Plaut. *ökéllel verni*; mit der Faust schlagen. 8) e. gr. se alicui negotio, Sen. *belé elegyitni, v. belefúrni magát valami dologba*; sich in eine Sache mischen. 9) *sokszor, v. gyakran mondani, emlegetni*; oft vorsagen. Saepe alicui nomina clarorum virorum ingerere, Tac.

Ingestăbĭlis, e, e. gr. enus, Plin. *vihetetlen, hordozhatatlan, elviselhetetlen*; nicht zu tragen, unerträglich.

Ingestĭo, ōnis, f. 3. e. gr. vocis primae, Mart. Cap. *előhozás, említés*; das Vorbringen.

Ingesto, āre, 1. *vinni, hordani*; tragen. Apul.

Ingestus, a, um, *bévitt*; eingetragen. 2) *feladott, felhordott*; aufgetragen. 3) e. gr. humo, Ovid. *telehordott*; vollgetragen.

Ingestus, us, m. 4. *behozás, bevivés*; das Hineinbringen, Hineintragen.

Ingigno, gĕnui, gĕnĭtum, ĕre, 3. *természet, v. születés által beleöltani, v. belé plántálni*; durch Geburt oder Natur beybringen, einpflanzen. Natura ingenuit hominibus cupiditatem, Cic.

Inglŏmĕro, āre, i. q. glomero, Stat.

Inglōrĭus, a, um, e. gr. homo, vita, Cic. *dicsőséret nélkül való, nem híres, nem nevezetes*; ruhmlos, unberühmt.

Inglŭvĭes, ēi, f. 5. *madarak begye, begy*; der Kropf an den Vögeln. 2) Trop. *zabálás, torkosság*; die Fresigkeit. 3) *torok*; die Kehle. Parentis praeclaram rem ingluvie stringere, Flor. *atyai szép örökségét hasára költeni, v. megenni inni*; sein schönes väterliches Gut durch die Gurgel jagen. 4) i. q. gurgulio, Apul.

Inglŭvĭōsus, a, um, *torkoskodó, zabáló, nagybélű*; fressig.

Ingrandesco, ĕre, 3. e. gr. ut lens, Colum. *megnőni, nagyobbodni, öregbedni*; groß werden, erwachsen.

Ingrāte, Adv. *kellemetlenül, kedvetség nélkül*; ohne Annehmlichkeit. 2) *nem örömest, kedvetlenül*; nicht gern, ungern. 3) *hálátlanúl*; undankbar.

Ingrātĭa, ae, f. 1. *hálátlanság*; der Undank. 2) *nehezteles*; der Widerwille.

Ingrātĭficus, a, um, *szivességtelen, nem szívesen tett, hálátlan*; ungefällig, undienstfertig oder undankbar.

Ingrātĭis, Abl. adverbial. positus; *nem örömest, nehezteive*; mit Widerwillen. Tuis ingratiis, Plaut. *akaratod ellen*; wider deinen Willen. 2) *köszönet nélkül, hálátlanúl*; ohne Dank.

Ingratis, Adv. idem.

Ingrātĭtudo, ĭnis, f. 3. *hálátlanság*; die Undankbarkeit. 2) *nemtetszés, kedvéből kiesés*; das Mißfallen, die Ungnade.

Ingrātus, a, um, *kedvetlen, kellemetlen*; unangenehm. 2) e. gr. in v. adversus Deum, Gell. *hálátlan*; undankbar. 3) *nem örömest való, kéntelen való, kelletlen*; ungern. Comp. -ior, Liv. Sup. -issimus, Sen.

Ingrăvāte, Adv. *örömest, készen, jó szívvel*; unbeschwert, willig, gern.

Ingrăvātĭo, ōnis, f. 3. *megterhelés, tereh, terh*; die Beschwerung, Last. Cod. Theod.

Ingrăvesco, ĕre, 3. *nehéz lenni, nehezülni*; schwer werden. 2) Trop. *nőni, nevekedni, öregbedni*; wachsen, zunehmen. Ingravescit in dies intestinum malum, Plin. 3) *terhesedni, sullyosodni*; lästiger, drückender werden. Ingravescit annona, Caes. *a' drágaság mind inkább nevekedik*; die Theuerung wird immer drückender. Senectus ingravescens, Cic. *közelgető vénség*; das angehende Alter. 4) *gyengülni, erőtelenedni*; geschwächt werden. Corpora defatigatione ingravescunt, Cic. 5) e. gr. furore, Cic. *inkább inkább dühösödni*; immer wüthender werden.

Digitized by Google

Ingrăvĭdo, āre, 1. *megterhelni*; beſchweren. 2) *terhhe ejteni*; ſchwängern. Paul. Nol.

Ingrāvo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. puppem, Stat. *terhelni, megterhelni*; beſchweren. 2) e. gr. aliquid, Virg. *rosszabbá, v. gonoszabbá tenni, terhelni*; ärger machen.

Ingrĕdĭor, essus sum, grĕdi, 3. (gradior) e. gr. domum, Cic. *bémenni, menni, járni*; hinein gehen, gehen. 2) e. gr. iter pedibus, Cic. *gyalog indúlni útnak*; eine Reiſe zu Fuße antreten. 3) e. gr. curru, Ovid. *szekerezni, kotsizni*; auf dem Wagen einherfahren. 4) e. gr. in conspectum alicujus, Plaut. *szeme elibe kerülni, v. jönni valakinek*; einem unter die Augen treten. 5) *kezdeni, elkezdeni*; anfangen. e. gr. vitam, Cic. *születni, v. életmódhoz kezdeni*; das Leben, oder eine Lebensart anfangen. e. gr. ad dicendum, Cic. *beszédhez kezdeni, szóllni kezdeni*; anfangen zu reden. 6) e. gr. in spem, Cic. *reményleni, reménységet venni*; Hoffnung bekommen. 7) e. gr. officium, Cic. *hivatalba lépni, v. bélépni*; ein Amt antreten. 8) e. gr. vestigia patris, Cic. *attya nyomdokit követni*; dem Vater nachfolgen.

Ingressĭo, ōnis, f. 3. *bémenés, belépés*; der Eingang, Eintritt. 2) e. gr. orationis, Cic. *kezdet*; der Anfang. 3) *menés, járás*; das Gehen, der Gang.

Ingressus, a, um, (ingredior) *bément, belépett*; eingegangen, eingetreten. 2) *kezdett, elkezdett*; angefangen. 3) *járt, ment*; gegangen.

Ingressus, us, m. 4. *bémenetel*; der Eingang. 2) e. gr. hominis, Cic. *járás, menés*; der Gang. 3) *kezdet*; der Anfang. Deprehendi ingressu, Quint. 4) *ok, indító ok*; der Anlaß. Ingressum facere ad aliquid, Solin. 5) e. gr. orationis, Cic. *menetel*; der Fortgang.

Ingrŭo, ui, ĕre, 3. *bétörni, bérontani, bérohanni*; hinein brechen, hinein ſtürzen. 2) *tsoportosan megtámadni*; haufenweiſe anfallen. 3) *közelgetni, közel lenni*; bevorſtehen, nahe ſeyn. Ingruente aestate, Colum.

Ingŭen, ĭnis, n. 3. *vékony, dgyék, testrészek*; die Dünnung, die Weichen. 2) *has*; der Unterleib. 2) *szeméremtest*; das Schamglied. 4) *szeméremtestdaganat*; die Geſchwulſt der Scham. 5) *nád, v. szőlővesszőé*, *venyige szemetskéi, bütykői, v. görtsei*; die Äugelchen an dem Rohre oder an den Weinreben.

Inguĭnālis, e, *szeméremtesthez való, v. tartozó*; die Scham betreffend. e. gr. herba, Plin. i. q. sequens.

Ingvinaria, ae, f. 1. *csillagfű*; der Stachelmohn.

Ingurgitātĭo, ōnis, f. 3. *tobzódás*; das Schlemmen. 2) *bé, v. elnyelés*; das Hineinſchlucken.

Ingurgĭtātus, a, um, *örvénybe merült*; in einem Strudel verſunken. 2) vino ingurgitatus, Gloss. *ittas, részeg*; betrunken, beſoffen.

Ingurgĭto, āvi, ātum, āre, 1. *bé, v. elnyelni*; verſchlingen, in ſich ſchlucken. 2) e. gr. se cibis, Cic. *tobzódni, zabálni, magát tele tömni*; ſich mit Freſſen und Saufen überladen, ſich füllen. e. gr. in se merum, Plaut. *megrészegedni*; ſich beſäufen. 3) e. gr. se in flagitia, Cic. se in philosophiam, Gell. *valaminek igen nekiadni magát, elmerülni valamibe*; ſich ſehr einer Sache ergeben.

Ingustābĭlis, e, *kóstolhatatlan*; was nicht zu koſten iſt. 2) *próbálhatatlan*; unverſuchlich. Plin.

Ingustātus, a, um, *meg nem kóstolt, kóstolatlan*; ungekoſtet. 2) *meg nem próbált, próbálatlan*; unverſucht.

Ingusto, āre, 1. *kóstolni, v. inni adni*; zu koſten, zu trinken geben. 2) *kóstolni, megkóstolni*; koſten.

Inhăbĭlis, e, e. gr. navis, Liv. *vele nem bánható, a' mivel nem lehet könnyen bánni, nem könnyen mozgó, nem könnyű, nehéz*; was ſich nicht wohl behandeln oder lenken läßt, ungelenkſam. 2) e. gr. alicui rei, Sen. Colum. *alkalmatlan valamire, hasznavehetetlen*; untauglich zu etwas, ungeſchickt.

Inhăbĭtābĭlis, e, *lakhatatlan, puszta, sivatag*; unbewohnbar, öde. 2) *lakható*; bewohnbar. Arnob.

Inhăbĭtātĭo, ōnis, f. 3. (habito) *lakás*; die Bewohnung, Wohnung.

Inhăbĭtātor, ōris, m. 3. *lakó, lakos*; der Bewohner.

Inhăbĭto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. solum, Petron. *lakni, valakol v. valamiben lakni*; wohnen, bewohnen, worin wohnen. 2) inhabitat in oculis animus, Plin. *kilátszik a' szeme-*

Digitized by Google

ból mi lakik a' szivében; man sieht es an den Augen, was im Herzen ist.

Inhaerĕo, haesi, haesum, ēre, 2. *függeni róla, v. rajta, hozzá, belé, v. rdragadni*; anhangen, ankleben. In visco inhaerent aviculae, Cic. 2) inhaeret oculis memoria imaginis, Plin. *mintha még most is szeme előtt volna a' kép*; er hat das Bildniß gleichsam noch vor Augen. 3) e. gr. vestigiis alicujus, Colum. *valaki nyomdokit követni*; einem nachfolgen. 4) e. gr. voluptatibus, Cic. *a' testi gyönyörüségekbe elmerülni*; den Wollüsten ergeben seyn. 5) lingua inhaeret, Cic. *akadoz a' nyelve*; die Zunge stockt. 6) *valamivel össze kötöttetésben, v. össze kaptsolva lenni*; mit etwas verbunden seyn. Virtutes semper voluptatibus inhaerent, Cic. 7) e. gr. aliqua re, Cod. *valami mellett megmaradni, tőle el nem állani*; auf etwas bestehen.

Inhaeresco, haesi, haesum, ĕre, 3. *függeni róla, v. rajta, hozzá, belé, v. rdragadni, rajta maradni*; hangen, stecken, oder kleben bleiben. Inhaerescunt in mentibus, Cic. *nem felejtődik el, emlékezetben marad*; es schwebt in dem Gedächtnisse.

Inhālātus, us, m. 4 e. gr. oris, Apul. *rdlehellés, lehellet*; das Anhauchen, der Hauch.

Inhālo, āvi, ātum, āre, 1. *belélehelleni, rdlehelleni*; hineinhauchen, anhauchen.

Inhĭanter, Adv. *dsitva*; gähnend. 2) *valami után kapva, p. o. mint a' kutya*; nach etwas schnappend. 3) *kivánva, kivántsisan*; begierig.

Inhĭātĭo, ōnis, f. 3. (hio) *szájtátás, p. o. bámulásában*; das Aufsperren des Mundes, z. B. vor Verwunderung. 2) *valamire igyekezés*; das Bestreben nach etwas.

Inhĭbĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. (in et habeo) e. gr. imperium in deditos, Liv. *gyahorolni, munkába vonni, végbe vinni, tenni, elkövetni*; ausüben, ins Werk setzen, verrichten. e. gr. supplicium alicui, Cic. *halálosan büntetni*; eine Lebensstrafe anthun. 2) e. gr. tela, frenos, Liv. equos, Ovid. impetum victoris, Liv. *megakadályoztatni, tartóztatni, meg. fel, v. visszatartóztatni, meggátolni*; verhindern, abhalten, hemmen, einhalten, zurückhalten. e. gr. cursum, Curt. *megállani, megállapodni*; Halte machen. 3) *megtiltani*; verbiethen. 4) e. gr. navem retro, Cic. *nem csak megállítni a' hajót, hanem egyszerre visszra is evezni*; nicht nur das Schiff anhalten, sondern auch auf einmahl zurück schiffen.

Inhĭbĭtĭo, ōnis, f. 3. *megakadályoztatás*; die Verhinderung. 2) *tilalom*; das Verboth. 3) *meggátolás, tartóztatás*; das Hemmen, Aufhalten.

Inhĭbĭtus, a, um, *megtiltott*; verbothen.

Inhĭo, āvi, ātum, āre, 1. *nyitva lenni, v. állni*; offen stehen. Ora inhiasse luporum, Stat. 2) *valamire tátni a' szájdt, valami után kapni, mint p. o. a' kutya*; den Mund nach etwas aufsperren, nach etwas schnappen. 3) Trop. e. gr. haereditatem, Plaut. *erősen, nagyon, v. igen kivánni, v. óhajtni, valamire törekedni, v. igyekezni*; heftig begehren, nach etwas streben. e. gr. aliquem, Plaut. *valaki megjövetele után nagy vágyással lenni*; ein großes Verlangen nach jemandes Ankunft haben. e. gr. uberibus, Cic. *tőlgyétel nem hagyni, nem eresztení, v. nem tágítni, 's azt szopni*; an dem Euter liegen und saugen. 4) *kivánva hallgatni*; begierig zuhorchen. 5) *szájat tátni, p. o. tsuddlkozásában v. bámulásában*; den Mund aufsperren, z. B. aus Verwunderung.

Inhŏnestāmentum, i, n. 2. *gyalázatravállás, meggyalázás, megbetstelenités*; was zur Schande gereicht, die Verunehrung.

Inhŏnestas, ātis, f. 3. *betstelenség, gyalázat*; die Unehre, Schande.

Inhŏneste, Adv. *betstelenül, gyalázatosan*; unehrbar, schändlich.

Inhŏnesto, āre, 1. *megbetstelenitni, meggyalázni*; verunehren.

Inhŏnestus, a, um, e. gr. homo, cupiditas, Cic. *nem tisztességes, betstelen, gyalázatos*; unehrbar, schändlich. 2) *otsmány, a' mire útálat ránézni*; häßlich, garstig anzusehen. Comp. -ior, Val. Max. Sup. issimus.

Inhŏnōrābĭlis, e, *nem tisztelhető, tiszteletet nem érdemlő*; ungeehrt.

Inhŏnōrātus, a, um, *nem tisztelt, tiszteletlen*; ungeehrt. 2) *megútált, megvetett*; verachtet. 3) *jutalmazatlan, ajándékozatlan*; unbelohnt, un-

Digitized by Google

beſchenkt. Comp. -ior, Superl. -issimus, Cic.

Inhónórificus, a, um, *tisztességtelen, betsületlen*; nicht ehrenvoll, nicht Ehre machend.

Inhónóro, āre, 1. *megbetsületlenitni, meggyaláznì*; entehren, verunehren. 2) *motskolni, gyaláznì, szidni*; ſchmähen, ſchelten.

Inhónórus, a, um, *tiszteletlen, kinek nints betsülete, v. tekintete*; ungeehrt, in keiner Ehre oder Anſehen ſtehend. 2) *otsmány, rút, fertelmes, a' mire útálat nézni*; häßlich anzuſehen.

Inhorrĕo, ui, ēre, 2. *iszonyodni, irtózni, megijjedni*; ſchaudern, ſich entſetzen. 2) *reszketni, remegni*; zittern, frieren. 3) *rázkódni, borzadozni*; ſich ſchütteln.

Inhorresco, rui, ĕre, 3. *irtózni, irtózásba jönni*; Schaudern empfinden. 2) *reszketni, fázni*; zittern, frieren. 3) *megmerevedni, merevényen állani, hegyének feldllani, felfelédllani*; ſtarren, die Spitzen empor heben, empor ſtehen. Mihi pili inhorruerunt, Petron. 4) mare inhorrescit, Cic. *dühösködik a' tenger*; das Meer wüthet. 5) *borzas, boglyas lenni*; ſtruppicht ſeyn. 6) e. gr. nemoribus, Solin. *erdövel bénóve lenni*; mit Wäldern bewachſen ſeyn.

Inhortor, ātus sum, āri, Dep. 1. *ellene ingerleni, fellovalni*; anhetzen. e. gr. canes alicui, Apul. *rdusszitni valakire*; an einen hetzen.

Inhospĭtālis, e, *nem vendégló, vendégkerülő, nem vendégszerető, szállást nem adó, vendéget bé nem fogadó, azt szívesen nem látó*; nicht gaſtfrey, ungaſtfrey. 2) *a' mi a' vendégek megvendegléſe jussa ellen van*; was wider das Recht der Gaſtfreundſchaft iſt. 3) *lakatlan, lakhatatlan*; unbewohnt, unbewohnbar.

Inhospĭtālĭtas, ātis, f. 3. *szállástagadás, nem gazdáskodás, vendégek kedvetlenül fogaddsa*; die Unwirthbarkeit, Ungaſtfreundſchaftlichkeit.

Inhospĭtālĭter, Adv. *kedvetlenül, v. kedvetlenséggel, nem örömest, barátságtalanúl, a' vendégek eránt*; ungaſtfreundſchaftlich. Tertull.

Inhospĭtus, a, um, *nem gazdáskodó, vendéget szívesen nem látó, a' hol meg nem szállhatni*; unwirthbar, ungaſtfreundſchaftlich, wo man nicht herbergen kann. Tecta inhospitā, Ovid. e. gr. terra Baccho, Sil. *bort nem termó*; wo kein Wein wächſt. 2) *lakatlan, lakhatatlan*; unbewohnt, unbewohnbar.

Inhūmānātio, ōnis, f. 3. *emberrélétel*; die Menſchwerdung. Cod. Just.

Inhūmānātus, a, um, *emberré lett*; Menſch geworden.

Inhūmāne, Adv. *barátságtalanúl, komoran, embertelenül*; unfreundlich. 2) *emberségtelenül, emberiség ellen*; unmenſchlich. In humane facere, contraque legem naturae, Cic. Comp. -ius, Cic. Superl. -issime, JCt.

Inhūmānĭtas, ātis, f. 3. *nem emberiség, kegyetlenség*; die Unmenſchlichkeit. 2) *barátságtalanság, udvariságtalanság, parasztság*; die Unfreundlichkeit, Unmanierlichkeit, Unhöflichkeit. 3) *nem szolgálatra termettség*; die Undienſtfertigkeit.

Inhūmānĭter, Adv. *embertelenül, udvariságtalanúl, parasztosan, durván*; unfreundlich, unmanierlich, unhöflich. Cic.

Inhūmānus, a, um, *barátságtalan, komor*; unfreundlich. 2) *embertelen, gorombа, durva, parasztos, paraszt*; grob, bäuriſch. 5) *alatsonylelkü, fösvény*; niederträchtig, geitzig. 6) *tudatlan, tudományokban járatlan*; ungelehrt, fremd in den Wiſſenſchaften. 7) *nem eleven eszü*; nicht witzig. 8) *nem emberi, kegyetlen*; unmenſchlich.

Inhūmātus, a, um, *el nem temetett, temetetlen, eltakarítatlan*: unbegraben, unbeerdigt.

Inhūmectus, a, um, e. gr. corpus, Coel. Aur. *nem nedves, szárаz*; nicht feucht, trocken.

Inhūmĭgo, āre, 1. *megnedvesitni*; befeuchten.

Inhūmo, āre, 1. *eldsni*: vergraben. 2) *eltakarítni, eltemetni*; zur Erde beſtatten.

Inĭbi, *ugyan ott, ott, azon helyen*; daſelbſt, in dem Orte. 2) *tsaknem, majd, szinte, közel*; beynahe, faſt, bald.

Inĭens, euntis, o. (ineo) *kezdődő*; anfangend. Ineunte adolescentia, Cic. *ifjúsága, v. ifjúkora kezdetében*; im Anfange der Jugend.

Inĭgo, ēgi, actum, ĕre, 3. (in et ago)

bé, v. belehajtani, v. ütni; hineintreiben. 2) e. gr. carpentum super aliquem, Varr. *valakin kotsival keresztül menni*; mit dem Wagen über einen fahren.

Inīmīcālis, 'e, (amicus) *ellenséges*; feindlich.

Inīmīce, Adv. *ellenségesen, ellenséges indúlattal*; feindlich, feindselig.

Inimīcĭter, Adv. i. q. inimice.

Inimīcĭtĭa, ae, f. 1. plur. usitatior. Inimicitiae, arum, *ellenségeskedés, barátságtalanság, ellenségesség, ellenkezés, gyülölség*; die Feindschaft. Cum aliquo mihi inimicitiae sunt, v. intercedunt, Cic.

Inīmīco, āre, 1. *ellenséggé, ellenségessé, v. ellenséges indúlatúvá tenni, elidegenitni egymástól*; zum Feinde machen, feindselig machen, entzweyen. 2) inimicari, *ellenséggé lenni*; zum Feinde gemacht werden. Abalienant se et inimicantur, Cic.

Inīmīcus, a, um, *ellenséges, ellenséges indúlatú*; feindlich, feindselig. 2) e. gr. alicui, Cic. *gyülölséges*; gehässig. 3) inimicae oculis vomitiones, Plin. *a' hányás, v. okádás ártalmas a' szemnek*; das Erbrechen ist den Augen schädlich. Comp. inimicior. Superl. inimicissimus, Colum.

Inīmīcus, i, m. 2. *ellenség*; ein Feind. Inimicus sibi, Cic. *maga magának ellensége*; sich selbst feind.

Inīmĭtābĭlis, e, *követhetetlen*; unnachahmlich.

Inĭnĭtĭātus, a, um, *el nem kezdett*; unangefangen.

Inintelligĭbĭlis, e, *érthetetlen*; unverständlich.

Ininterprĕtābĭlis, e, *megmagyarázhatatlan*; unerklärlich. Tertull.

Ininterprĕtātus, a, um, *megmagyarázatlan*; unerklärt. Hieron.

Ininventĭbĭlis, e, *nem találtatható, kitalálhatatlan*; nicht zu finden, unergründlich. Tertull.

Ininvestĭgābĭlis, e, *kitanúlhatatlan*; unerforschlich. Tertull.

Inīque, Adv. (aequus) *egyenetlenül*; ungleich. 2) *igazságtalanúl, hamisan*; unrecht, unbillig. 3) *durván, keményen, nem tsendes vérrel, v. szívvel*; unsanft, nicht mit gelassenem Gemüthe.

Inīquĭtas, ātis, f. 3. e. gr. loci, Liv. ponderis, Apul. *egyenetlenség*; die Ungleichheit, Unebene. 2) e. gr. temporis, Cic. *nyomorúság, szükség, viszontagság*; die Beschwerlichkeit, Noth. 3) *hamisság, igazságtalanság*; die Unbilligkeit.

Inīquo, āre, 1. i. e. iniquum facio, Laber.

Inīquus, a, um, *egyenetlen*; uneben. 2) *nehezelő, rosszakaró, ellenséges indúlatú*; feindselig, ungünstig. 3) e. gr. judex, Tac. *igazságtalan*; unbillig. 4) e. gr. vitiis, Hor. *haragos*; zornig. 5) *szük*; eng. Haec spatiis exclusus iniquis praeterco, Virg. 6) *békételen, nyughatatlan, megelégedetlen*; ungeduldig, unzufrieden. Iniquo animo ferre aliquid, Cic. 7) e. gr. pondus, Virg. *tsuda nagyságú, igen, v. irtózatós nagy, nagy, nehéz*; ungeheuer, groß, schwer. 8) *alkalmatlan, terhes, bajos*; unbequem, beschwerlich. Comp. iniquior, Liv. Superl. iniquissimus, Cic. 9) Subst. *ellenség*; ein Feind. Ab iniquis observari, Cic.

Inītĭa, ōrum, n. plur. festa Cereris.

Inītĭālis, e, *kezdő, eredeti*; anfänglich, ursprünglich. Apul.

Inītĭāmenta, ōrum, n. plur. *vallásbeli tanítóigazságok első kezdete*; die ersten Lehrsätze einer Religion.

Inītĭātĭo, ōnis, f. 3. *felszentelés, béavatás*; die Einweihung. 2) *részvétel az istenitisztelethen, annak végbe vitele*; die Theilnehmung an Gottesdienste, Begehung desselben.

Inītĭātor, ōris, m. 3. *kezdő*; ein Anfänger. 2) *felszentelő, béavató*; ein Einweiher.

Inītĭātrix, īcis, f. 3. *kezdő (asszony, v. leány)*; eine Anfängerinn. 2) e. gr. causa, Salv. *megelőző ok*; die vorhergehende Ursache.

Inītĭātus, a, um, *elkezdett*; angefangen. 2) *felszentelt, béavatott*; eingeweihet. 3) *valami tsélhe v. társaságba bévett*; unter eine gewisse Zunft aufgenommen.

Inītĭo, āvi, ātum, āre, 1. *elkezdeni, hozzá fogni*; anfangen. 2) *felszentelni, béavatni*; einweihen. 3) *valami tsélhe v. társaságba bévenni*; in eine gewisse Zunft aufnehmen. 4) *gyermekeket elszoktatni valamiről*; Kinder entwöhnen. Tert. 5) e. gr. literis, Sen. *tudományokra tanítni, v. oktatni*; in den Wissenschaften unterrichten.

Digitized by Google

Initium, ii, n. 2. *kezdet*; der Anfang. Initia rerum et rationum totius negotii scribere, Cic. *az egész dolog menetelét eleitől végig leirni*; den ganzen Verlauf der Sache vom Anfange bis zum Ende beschreiben. Ab initio, Cic. *elölről, az elején*; von vorne an.

Inito, āre, 1. (in et eo) *bémenni, rá menni, járni*; hinein gehen, betreten. Pacuv.

Initus, a, um, (ineo) *elkezdett*; angefangen. His initis consiliis, Cic. *illyen tanátsot tartván*; nach diesen Berathschlagungen.

Initus, us, m. 4. *el, v. megérkezés*; die Ankunft. 2) *párzás, nőszés, összvemenés*; die Begattung. Plin.

Injectio, ōnis, f. 3. (injicio) *rákajtás, rávetés, belévetés, v. hányás*; der Anwurf. 2) *beléavatkozás, jus tartás valamihez*; der Eingriff, Anspruch. Sen. 3) e. gr. manus, Quint. *rátevés*; die Anlegung.

Injecto, āre, 1. Freq. *belé hányni rákajigálni, rászorni, v. górni*; oft hinein werfen oder anwerfen. 2) *rátenni, hozzákaptsolni*; anlegen, anfügen, hinzu fügen.

Injectus, a, um (injicio), *rákajtott, rá, v. belévetett*; angeworfen, hineingeworfen.

Injectus, us, m, 4. *rá, belé, v. odavetés, v. hányás*; das Hineinwerfen, Anwerfen, Daraufwerfen. 2) *beléfoglalás, kaptsolás, v. szerkesztés*; die Hineinfügung. 3) e. gr. vestium, Plin. *felöltözés, fel v. rávevés, felöltés*; die Anlegung.

Injexit, i. e. injecerit, Plaut.

Injicio, jēci, jectum, jicĕre, 3. (jacio) *bé, v. belévetni, bé, v. belékajtani, bé v. belé taszitni, lökni, tenni, ereszteni, v. botsátni*; hineinwerfen, stürzen, thun oder lassen. 2) e. gr. catenas alicui, Liv. *valakit láncra tenni, v. megláncolni*; einem Ketten anlegen. 3) e. gr. alicui periculum mortis, Cic. *halálos veszedelembe vinni, keríteni, v keverni valakit*; einen in Todesgefahr bringen. 4) e. gr. religionem alicui, Cic. *kelkiesméretét felébreszteni*; einem das Gewissen erwecken. 5) e. gr. se in medios hostes, Cic. *az ellenség közzé rohanni*; sich mitten unter die Feinde stürzen. 6) e. gr. mentionem alicujus rei, Cic. *említeni valamiről*: eines Dinges gedenken. 7) e. gr. alicui, Cic. *ellene mondani*; einwenden. 8) e. gr. alicui causam, Cic. *valakit okolni, v. okúl vetni*; einem Ursache geben. 9) e. gr. in fraudem, Plaut. *megtsalni*; betrügen. 10) e. gr. pallium alicui, Cic. *rávetni*; auf einen werfen. 11) e. gr. tumultum civitati, Cic. *okozni*; verursachen.

Injūcunde, Adv. *kellemetlenül, kedvetlenül, gyönyörüség nélkül*; unangenehm.

Injūcunditas, ātis, f. 3, *kedvetlenség, kellemetlenség*; die Unannehmlichkeit. Cic.

Injūcundus, a, um, *kellemetlen, kedvetlen, gyönyörüségtelen*; unangenehm. 2) *haragos, heves, tüzes*; zornig, heftig.

Injūdĭcātus, a, um, *meg nem ítélt, forma szerént törvény elibe nem idézett*; unverurtheilt, nicht förmlich vor Gericht gestellt. 2) *el nem végzett, bizonytalan*; unentschieden.

Injŭgātus, a, um, *járomba nem fogott*; nicht ans Joch gespannt.

Injŭgis, e, e. gr. hostia, Macrob. *jármatlan, nem jármos, jármomban nem volt, nem járt, v. nem fogott*; nicht ans Joch gespannt, der kein Joch getragen.

Injunctio, ōnis, f. 3. (injungo) *redvetés, redbizás, meghagyás valakinek, mintegy parantsolat képpen*; die Auferlegung, der Auftrag. Sidon.

Injunctus, a, um, *hozzákötött, hozzáragasztott*; angefügt. 2) *rábizott, neki meghagyott, megparantsolt*; auferlegt.

Injungo, xi, ctum, gĕre, 3. *egybe vagy öszve foglalni, belé alkalmaztatni, egymásba eresztení, p. o. a' fát, deszkát*; zusammenfügen. 2) Injungere amicitiam cum aliquo, Plin. *barátságot kötni valakivel*; mit einem Freundschaft machen. 3) *tenni, szerezni, okozni*; zufügen, anthun, verursachen. Injungere alicui injuriam, ignominiam, Liv. 3) *rávetni, kiszabni, eleibe adni*; auflegen, aufbürden. Civitatibus servitutem injungere; Caes. Alicui laborem injungere, Liv. 4) aliquid alicui injungere, Hirt. *meghagyni, megparantsolni valakinek valamit*: einem etwas auftragen.

Injūrātus, a, um, *a' ki meg nem es-*

Digitized by Google

küdt, esketetlen, meg nem esketett; der nicht geſchworen hat, unbeeidigt. Cic.

Injūria, ae, f. 1. *méltatlanság, törvénytelenség, igasságtalanság*; alles, was widerrechtlich oder wider die Billigkeit geſchieht, Unrecht. Alicui injuriam inferre, imponere, vel facere, Cic. Injuria aliquem adficere, Terent. *méltatlanságot követni el valakin, igasságtalanúl, v. méltatlanúl bánni valakivel*; einem Unrecht thun. Per injuriam, vel injuria, Cic. *méltatlanúl, igasságtalanúl*; mit Unrecht, auf widerrechtliche Art. 2) *bosszuantás, bántás, bosszúság, sérelem*; widerrechtliche Verletzung, Beleidigung, Verdruß, jede Verletzung, der Schaden. Injuria adficere, Ter. *bosszúságot tenni, bosszúsággal illetni*; beleidigen. Injuriae occurrere, Plin. *elháritni a' sérelmet*; dem Schaden vorbeugen. 3) *motskolódás, sértegetés*; die Läſterung.

Injūrie, Adv. *méltatlanúl, törvénytelenül*; unrecht, widerrechtlich, Naev.

Injūriōr, āri, Dep. 1. *megbántani, méltatlansággal illetni*; Unrecht zufügen, beleidigen. Sen.

Injūriōse, Adv. *méltatlanúl*; widerrechtlich. Cic. injuriosius, Cic. injuriosissime, Augustin.

Injūriōsus, a, um, *igasságtalan, méltatlan*; widerrechtlich handelnd, ungerecht. Cic. 2) *sértő, bántó, sérelmes, bosszuantó, bosszúságos*; verletzend, beleidigend.

Injūrius, a, um, v. gr. homo, Ter. *igasságtalan, bosszúságtévő, a' ki méltatlanságot követ el, méltatlanúl bánó*; widerrechtlich handelnd, ungerecht. Injurium est. Cic. *az illetlenség, az méltatlanság, bosszúság*; es iſt unrecht, unbillig, verdrießlich.

Injūrus, a, um, i. q. injurius, Plaut.

Injussus, a, um, *mondatlan, parantsolat nélkül, magától*; unbefehligt, ohne Befehl, ungeheißen, von ſelbſt, von freyen Stücken. Virg. Horat.

Injussus, us, m. 4. Injussū, Cic. *parantsolat nélkül*; ohne Befehl, ohne Geheiß. Injussu imperatoris, Cic.

Injuste, Adv. *igasságtalanúl, hamisan, nem igazán, illetlenül*; ungerecht, unbillig, unrecht. Injuste facere, Cic. injustissime, Sallust. Multa injuste fieri possunt, Cic. *sok igasságtalanság történhet*; es können viele Ungerechtigkeiten geſchehen.

Injustitia, ae, f. 1. *hamisság, igasságtalanság*; die Ungerechtigkeit, ungerechtes Verfahren, Unbilligkeit. Cic. 2) *keménység, kemény és durva maga viselet vagy bánás valakivel*; Härte, hartes Verfahren. Terent.

Injustus, a, um, v. gr. homo, Cic. *igasságtalan, hamis, nem igaz*; ungerecht, unbillig. Bona injusta, Liv. *hamisan keresett jószág*; unrechtmäßiger Weiſe erworbenes Gut. 2) v. gr. onus, Cic. *sullyos, terhes, nehéz*; drückend, läſtig, ſchwer. 3) v. gr. vires, Stat. *valamihez nem mérsékelt, hozzá nem illő*; ungleich.

Inlaqueo, Inlex, Inliteratus, etc. vide: Illaqueo, Illex, Illiteratus, etc.

Inmemor, etc. vide: Immemor, etc.

Innābilis, e, *a' hol nem lehet úszni*; wo man nicht ſchwimmen kann. Ovid.

Innarrābilis, e, *elbeszélhetetlen*; unaussprechlich, unerzählbar. Lactant.

Innascībilis, e, *a' mi nem születhetik*; was nicht geboren werden kann. v. gr. virtus, Tertull.

Innascor, nātus sum, nasci, *ott születni valahol, vele v. belészületni*; wo geboren werden, angeboren werden. Cupiditas belli ei innata est. Caes. 2) *ott termeni, ott nőni*; auf etwas oder wo wachſen; *ránőni, rajtanőni, belénőni*; anwachſen. Filix innascitur agris. Hor. Eodem solo innati, Just.

Innāto, āvi, ātum, āre, 1. *belészúni, belúszni p. o. a' vízbe*; hinein oder wohin ſchwimmen. Cic. 2) *rajta vagy benne úszni*; wo oder worin ſchwimmen. Undam innatat alnus, Virg. Homines flumini innatant, Plin. 3) Trop. *kiönteni, kidradni reá, elönteni*; ſich ergießen, fließen über etwas. Nilus innatat terrae, Plin.

Innātus, a, um, *velesziletett, belé olvasztatott*; angeboren. Innata avaritia, Ovid. 2) *tulajdon, természeti*; eigenthümlich, natürlich. Tert.

Innāvigābĭlis, e, *hajókázhatatlan, a' min nem lehet hajókázni*; unſchiffbar, Liv.

Digitized by Google

Innāvīgo, āre, *hajóval bémenni*; hineinſchiffen. Mela.

Innecto, xui, xum, etĕre, *összekötni vele, hozzákötni, odakötni*; anknüpfen, zuſammenknüpfen. Innectere laqueo fauces, Ovid. *kötelet vetni* (*hurkolni*) *a' nyakára*; einen Strick um den Hals legen. 2) brachia innectere collo, Stat. *a' nyakát körülölelni*; die Arme um den Hals ſchlingen. 3) innectere moras, Stat. *házni halasztani*; allerhand Verzögerungen erdenken.

Innexus, a, um, *hozzákötött*; angeknüpft. Virg.

Innītor, nixus et nisus sum, nīti, 3. *rátámaszkodni, rárezszkedni*; ſich auf oder an etwas ſtemmen, ſtützen, anlehnen. Hastae inniti. Cic. In cubitum inniti, Nep. *a' könyökére támaszkodni, könyökölni*; ſich auf den Ellbogen ſtützen. Alis inniti, Ovid. *repülni, a' szárnyaira bizni magát*; fliegen. Huic omnia secreta innituntur, Tac. *erre minden titkot rábíznak*; dieſem werden allerley Geheimniſſe anvertraut.

Inno, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aquae, Liv. *benne, v. rajta úszni, úszkálni*; darin, darauf ſchwimmen, wo oder worin ſchwimmen.

Innōbīlītatus, a, um, i. q. ignobilis, Lamprid.

Innŏcens, tis, v. gr. homo, Cic. vita, Plin. *ártatlan, feddhetetlen, jámbor*; unſchuldig, unſträflich. Vir bonus et innocens, Cic. *jó és feddhetetlen életü ember*; ein redlicher Mann. Sup. innocentissimus. Cic. 2) *nem ártó, nem ártalmas, kártékonytalan, ártatlatlan*; unſchädlich. Cibus innocentior. Plin.

Innŏcenter, Adv. v. gr. vivere, Quint. *ártatlanúl, feddhetetlenül*; unſchuldig, unſchädlich, unſträflich, rechtſchaffen. Comp. innocentius, Tacit. Sup. innocentissime.

Innŏcentĭa, ae, f. 1. *kártékonytalanság, nem ártalmas volta valaminek*; die Unſchädlichkeit. 2) *feddhetetlenség*; die Unſträflichkeit, Rechtſchaffenheit. 3) *ártatlanság*; die Unſchuld. Cic.

Innŏcŭe, Adv. v. gr. vivere, Ovid. *feddhetetlenül, ártatlanúl*; unſträflich, ohne Schaden anderer.

Innŏcŭus, a, um, v. gr. herba, Ovid. *nem ártalmas, ártatlatlan*; unſchädlich. 2) v. gr. homo, Ovid. *feddhetetlen életü, kegyes, jámbor*; unſträflich, rechtſchaffen, unſchuldig, fromm. 3) *meg nem sértett, ép*; unbeſchädigt, unverletzt.

Innodo, āvi, ātum, āre, 1. *tsomóra kötni, ráfojtogatni*; verknüpfen.

Innōmĭnābĭlis, e, *nevezhetetlen, ki nem nevezhető*; unnennbar. Apul.

Innōmĭnātus, a, um, *nevezetlen, nem nevezett*; ungenannt.

Innōtesco, tui, ĕre, 3. v. gr. aliqua re, Ovid. Svet. *ismeretessé lenni, elkiresedni valamiről, v. valami által*; bekannt werden.

Innŏto, āre, 1. i. q. noto, *feljegyezni*; anmerken.

Innŏvātĭo, ōnis, f. 3. *újítás, változtatás*; die Neuerung, Veränderung. Apul.

Innŏvo, āvi, ātum, āre, 1. *megújítni, újra elkezdeni*; erneuern.

Innox, ōcis, o. Adj. *ártatlan*; unſchuldig. Plaut.

Innoxĭe, Adv. *ártalom nélkül*; unſchädlich, ohne Schaden. Plin. 2) *feddhetetlenül, jámborúl*; rechtſchaffen, unſträflich, fromm. Minuc. Fel.

Innoxĭus, a, um, *nem ártalmas, nem kártékony*; unſchädlich, ohne Schaden. Animalia indigenis innoxia, Plin. 2) *jámbor, nem rossz*; unſchuldig, der nichts Böſes thut. Nep. 3) v. gr. homo, Sall. *ép, meg nem sértett*; unverletzt, unbeſchädigt. Faba a curculionibus innoxia, Colum.

Innūbĭlo, āre, 1. *meghomályositni, fellegekkel béboritni*; umwölken, trübe machen.

Innūbĭlus, a, um, *tiszta, kiderült*; ohne Wolken, nicht umwölkt, trübe. Lucret.

Innūbis, e, v. gr. dies, Sen. *tiszta, felleg nélkül való*; ohne Wolken, heiter.

Innūbo, psi, ptum, ĕre, 3. *férjhez menni*; einen Mann nehmen. Ovid.

Innūbus, a, um, *hajadon, p. o. ledny*; unverheirathet. Ovid.

Innŭmĕrābĭlis, e, *számtalan, megszámlálhatatlan*; unzählig, unzählbar. v. gr. multitudo, pecunia, homines, Cic.

Innŭmĕrābĭlĭtas, ātis, f. 3. *számtalanság, számtalan sokaság*; die Unzählbarkeit, unzählbare Menge. Cic.

Innŭmĕrābĭlĭter, Adv. *számtalanúl*,

Digitized by Google

szdma nélkül; unzählige Mahle. Cic.

Innŭmĕrālis, e, *szdmtalan*; unzählig. Lucret.

Innŭmĕrus, a, um, v. gr. multitudo, Plin. *szdmtalan, szdma nélkül való*; unzählig.

Innŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. v. gr. alicui, Ter. *inteni, jelt adni*; winken, einen Wink geben, zuwinken, ein Zeichen geben.

Innuptus, a, um, v. gr. puella, Virg. *hajadon, férjhez nem ment*; unverheirathet, bloß vom Frauenzimmer. 2) Nuptiae innuptae, Cic. *nem törvényes házasság*; eine unrechtmäßige Ehe.

Innūtrībilis, e, *nem tápláltható*; unfähig zu nähren, nicht nährend. Coel. Aur.

Innūtrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *valahol, v. valami mellett fel nevelni, feltartani, táplálni*; wo oder bey etwas nähren, ernähren oder erziehen.

Innūtrītus, a, um, Adj. *nem táplált, nem tartott*; nicht genährt, ohne Nahrung. Coel. Aur. 2) Particip. ab Innutrio.

Ino, us et ōnis, f. 3. filia Cadmi, uxor Athamantis regis Thebarum.

Inŏbēdiens, tis, o. 3. *engedetlen, nem engedelmeskedő*; ungehorsam. Cass.

Inŏbēdienter. Adv. *engedetlenül*; ungehorsam. Augustin.

Inŏbēdientĭa, ae, f. 1. *engedetlenség*; der Ungehorsam. Hieron.

Inŏbēdus, a, um, id. qu. inobediens. Arn.

Inoblector, āri, 1. *valamiben gyönyörködni*; sich woran ergötzen. Tertull.

Inoblītĕrātus, a, um, v. gr. scientia, Tert. *el nem törlött, fennmaradt, el nem felejtett*; unvertilgt, unvergessen.

Inoblītus, a, um, *megemlékező*; eingedenk. Ovid. 2) *el nem felejtett*; unvergessen.

Inobrŭtus, a, um, *el nem temetett, bé nem fedett, béhányatlan*; nicht bedeckt, nicht verschüttet. Ovid.

Inobscūrābĭlis, e, *meg nem homályosítható*; nicht zu verdunkeln. Tertull.

Inobscūro, āre, 1. *meghomályosítni*; verdunkeln. Cic.

Inobseptus, a, um, *körül v. bé nem kerített, p. o. kerítéssel, sövénnyel, kerítetlen*; unverzäunt, offen. Latant.

Inobsĕquens, tis, *engedetlen, nem engedelmes*; ungehorsam, nicht nachgebend. Senec.

Inobservābĭlis, e, *észrevehetetlen*; unmerklich. 2) *meg nem tartható, be nem tölthető*; nicht zu beobachten. Catull.

Inobservans, tis, f. 3. *figyelmetlen, nem figyelmező valamire*; der nicht Achtung auf etwas gibt, Unachtsam.

Inobservantĭa, ae, f. 1. *figyelmetlenség*; die Unachtsamkeit, Svet.

Inobservātus, a, um, *észrevétetett*; unbemerkt. Mart. 2) *szemmel nem tartott*; unbeobachtet. Ovid.

Inobsŏlētus, a, um, *nem avált, e' szokásból ki nem ment*; nicht verletzet. v. gr. vestimenta, Tertull.

Inoccĭdŭus, a, um, v. gr. axis, Lucan. i. e. polus arcticus, vel septentrionalis. 2) v. gr. ignis, Claud. *elolthatatlan, el nem múló*; unauslöschlich. 3) *el nem enyésző*; nicht untergehend.

Inocco, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. semen, Colum. *béboronálni, elboronálni*; einegen.

Inŏcŭlātĭo, ōnis, f. 3. *oltás, béoltás*; die Einimpfung, das Oculiren. Colum.

Inŏcŭlātor, ōris, m. 3. *béoltó, oltó*; ein Oculierer. Plin.

Inŏcŭlo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. arborem, Colum. *oltani, béoltani, p. o. a' fát*; einpfropfen, äugeln, oculiren. 2) *béoltetni, béplántálni*; einpflanzen. 3) *ékesíteni*; schmücken. Apul.

Inŏdōro, āre. 1. *szagositni*; riechend machen. Colum.

Inŏdōrus, a, um, *szagatlan*; geruchlos, ohne Geruch. Apul.

Inoffense, Adv. *botránkozás v. akadály nélkül, szabadon*; ohne Anstoß, ohne Hinderniß, inoffensus. Gell.

Inoffensus, a, um, *meg nem ütődött, meg nem botlott*; unangestoßen. Pedes inoffensi. Tib. 2) *meg nem botránkozott, botránkozás nélkül való*; unanstößig. Vita inoffensa, Ovid. *tsendes élet*; ein ruhiges Leben. 3) *akadály nélkül folyó*; ohne Anstoß fortgehend, ununterbrochen. Cursus honorum inoffensus, Tacit. 4) *meg nem botránkozó, valamiben nem*

Digitized by Google

nem ütközö, valamin fenn nem akadó; der ſich an etwas nicht ſtößt, nicht daran kehrt.

Inŏfficiōsus, a, um, v. gr. in aliquem, Cic. *szivességtelen, barátságtalan, szíveség kémélló*; nicht gefällig, ungefällig. 2) *kötelesség ellenvaló, nem kötelességes*; unpflichtmäßig. Inofficiosum testamentum, Cic. *melly a' természeti örökösöket kizárja*; worin den nächſten Verwandten, Kindern ꝛc. nichts vermacht wird.

Inŏlens, tis, o. 3. *szagatlan*; nicht riechend. Lucret.

Inŏlĕo, ēvi, et ŏlŭi, ĭtŭm, ēre, 2. *rá, vagy hozzánöni*; anwachſen. 2) *beléplántálni*; einpflanzen. Gell.

Inŏlesco, lēvi, ĕre, 3. *ránöni, belénöni*; anwachſen, einwachſen. Colum. 2) *beléoltani, beléplántálni*; einpflanzen. Amorem alicui inolescere, Gell.

Inŏmĭnālis, e, v. gr. dies, Gell. *szerentsétlen*; unglücklich.

Inŏmĭnātus, a, um, *szerentsétlen*; unglücklich. Horat.

Inŏpāco, āre, 1. *bédrnyékozni*; beſchatten. Colum.

Inŏpertus, a, um, v. gr. caput, Sen. *fedetlen*; unbedeckt. 2) v. gr. veritas, Sen. *világos, nyilvánvaló tiszta*; bloß, rein.

Inŏpĭa, ae, f. 1. *szükség, fogyatkozás*; der Mangel. Inopiam tolerare, Sall. *szükséget, v. fogyatkozást látni, szenvedni*; Mangel leiden. 2) *szegénység*; die Armuth.

Inŏpĭnābĭlis, e, *véletlen, váratlan, nem vélhető*; unvermuthet, unvermuthlich.

Inŏpĭnans, tis, *a' ki nem is vél valamit*; nicht vermuthend. Aliquem inopinantem adgredi, Caes. *véletlenül támadni meg valakit, az az: mikor nem is vélné*; einen unvermuthet überfallen.

Inŏpĭnanter, Adv. *véletlenül*; unvermuthet. Sueton.

Inŏpĭnāte, Adv. *véletlen, véletlenül*; unvermuthet. Senec.

Inŏpĭnāto, Adv. idem.

Inŏpĭnātum, i, n. 2. *véletlen, v. váratlan dolog, véletlenség*; etwas Unvermuthetes. Nihil inopinati, Cic. *ez nem váratlan dolog*; das iſt nichts Unvermuthetes. Haec sunt inopinata, Cic.

Inŏpĭnātus, a, um, v. gr. res, Cic. *nem vélt, véletlen, váratlan*; was wider Vermuthen geſchieht, unvermuthet.

Inŏpīnus, a, um, v. gr. quies, Virg. *nem vélt, véletlen*; unvermuthet. Ovid.

Inŏplōsus, a, um, v. gr. consilii, Plaut. *szükölködö valami nélkül*; Mangel habend, bedürftig.

Inopportūnus, a. um, *alkalmatlan valamire*; unbequem zu etwas. Cic.

Inops, ŏpis, *gyámoltalan, ügyefogyott*; hülflos. Solare inopem, Virg. 2) v. gr. homo, Suet. *szegény, szükölködö*; arm, dürftig. Inops amicorum, et ab amicis, Cic. *barátok nélkül szükölködö, a' kinek barátí nintsenek*; arm an Freunden. Inops verbis, Cic. *a' ki nem tudja előadni gondolatit*; wortarm. Lingua inops, Cic. *szükszavú nyelv*; eine wortarme Sprache. Inops mentis, Ovid. *kábúlt, esztelen*; ohne Verſtand. Inops animi, Virg. *habozó*; wankelmüthig. 3) *tehetetlen*; unvermögend, ohnmächtig, nicht Macht habend. Liv.

Inoptābĭlis, *a' mit nem lehet v. nem kell kívánni, kellemetlen*; nicht wünſchenswerth, unangenehm. Apul.

Inoptātus, a, um, *nem kívánt, kedvetlen*; ungewünſcht, unangenehm. Senec.

Inŏrābĭlis, e, *megengesztelhetetlen, kérlelhetetlen*; unerbittlich. Acc.

Inŏrātus, a, um, *eleibe nem terjesztett*; nicht förmlich vorgetragen. Re inorata reverti, Cic. *vissza menni, a' nélkül hogy a' dolog előterjesztődhetett volna*; zurückkehren, ehe man ſeine Sache vorgetragen hat.

Inordĭnāliter, Adv. *rendetlenül*; unordentlich. Coel. Aur.

Inordĭnāte, Adv. *rend nélkül, rendetlenül*; ohne Ordnung, unordentlich.

Inordĭnātim, Adv. Idem.

Inordĭnātio, ōnis, f. 3. *rendetlenség*; die Unordnung. Apul.

Inordĭnātus, a, um, *rendetlen, rend nélkül való*; unordentlich, ohne Ordnung. Liv. Cic. 2) *a' ki testamentomtétel nélkül hal meg*; der ohne ein Teſtament ſtirbt.

Inordĭno, āre, 1. *rendbe szedni v. hozni, elrendelni*; ordnen, in Ordnung bringen. Colum.

Inŏrĭor, īri, Dep. id. qu. orior; *támad-*

Digitized by Google

ni, magát mutatni; ſich zeigen. Tacit.

Inormītās, ātis, f. 3. i. q. enormitas.

Inornāte, Adv. *nem ékesgetve, fel nem ékesítve*; ungeſchmückt.

Inornātus, a, um, *fel nem ékesített, ékességtelen, ékesség nélkül való*; ungeſchmückt, ohne Schmuck, ohne Putz. 2) *nem ditsért, nem magasztalt*; ungelobt, ungerühmt. Horat.

Inorno, āre, 1. *felékesítni, ékesgetni*; ſchmücken. Tertull.

Inōrus, a, um, v. gr. animalia, Gell. *stájatlan, szótalan*; mundlos, ſprachlos.

Inōtiōsus, a, um, *nem tunya, nem rest*; nicht müßig. Quintil.

Inpacatus, Inparatus, Inpatiens, etc. vide: Impacatus, Imparatus, Impatiens, etc.

Inposterum, Adv. *ezentúl*; forthin.

Inprīmis, v. Imprimis, Adv. *legelsőben*; zuerſt. 2) *különösen, kivált, kiváltképpen*; vornehmlich.

Inquaesītus, a, um, i. q. inquisitus, Tert.

Inquam, *mondom, mondám, mondtam*; ich ſage, ich ſagte, ich habe geſagt. Plaut.

Inquantum, Adv. *a' mennyiben, a' mennyire*; in ſo fern. Plin.

Inquies, ētis, o. Adj. *nyughatatlan, nyugtalan*; unruhig. Tacit.

Inquies, etis, f. 3. *nyughatatlanság, nyugtalanság, baj*; die Unruhe. Plin.

Inquiēsco, ĕre, i. q. quiesco, Apul.

Inquiētātio, ōnis, f. 3. *háborítás, háborgatás*; die Beunruhigung. Sen.

Inquiētātor, ōris, m. 3. *háborgató, háborító*; der Beunruhiger. Tertull.

Inquiēte, Adv. *nyughatatlanúl*; unruhig, ohne Ruhe. 2) *szünetlenül*; ohne Aufhören.

Inquiēto, āvi, ātum, āre, 1. *háborgatni, nyughatatlankodtatni*; beunruhigen. Senec.

Inquiētūdo, ĭnis, f. 3. *nyughatatlanság, baj*; die Unruhe. Senec. 2) inquietudo capitis, Solin. *fófájás*; das Kopfweh.

Inquiētus, a, um, *nyughatatlan, nyugtalan*; ohne Ruhe, unruhig. Liv.: inquietior, Ammian: inquietissimus.

Inquilīna, ae, f. 1. *zsellér, béreslakó, t. i. asszony v. leány*; Inwohnerinn, ohne Eigenthumsrecht. Tert.

Inquilīnātus, us, m. 4. *zsellérkedés, zsellérség*; die Bewohnung, ohne Eigenthumsrecht. Tert.

Inquilīnus, i, m. 2. *zsellér, béreslakó*; ein Inwohner ohne Eigenthumsrecht, Bewohner eines fremden Orts, Miethmann. 2) *lakos, lakó*; der Einwohner.

Inquīnāmentum, i, n. 2. *szemét*; der Unflath. 2) *moslék, tisztátalanság*; jede Unreinigkeit.

Inquīnāte, Adv. *motskosan, rútúl, szemányúl*; unrein, garſtig. Cic.

Inquīnātus, a, um, *bémotskolt, elmotskolt, békevert, tisztátalan, motskos*; beſudelt, verunreiniget, unſauber, unrein.

Inquīno, āvi, ātum, āre, 1. *el v. bémotskolni, elkeverni*; verunreinigen, beſudeln, beflecken. Famam alicujus inquinare, Liv. *valakinek a' hírét nevét bémotskolni, v. gyalázatba keverni*; einem einen Schandfleck anhängen. Vitam inquinare vitiis, Cic. 2) *festeni, megfesteni*; färben. Mart. 3) inquinare literis, Petron. *tanítni*; unterrichten.

Inquĭo, vel Inquam, inquis, inquit, Verb. def. *mondom, mondod, mondja*; ich ſage, du ſagſt, er ſagt. Hunc unum, inquam, diem, etc. *ezt az egy napot, mondom*; dieſen einzigen Tag ſage ich.

Inquīro, sīvi, sītum, ĕre, 3. (in et quaero) v. gr. aliquid, Cic. Liv. *felkeresni, keresni, kurkászni*; ſuchen, aufſuchen. 2) in aliquem, Cic. aliquid, Liv. de re, Curt. *megvizsgálni, kitudakozni valamit, vizsgálódni, tudakozódni valami után, kinyomozni igyekezni valamit, végire járni valaminek, tzirkálódni valaki után*; unterſuchen, forſchen, oder fragen nach etwas, nachforſchen, Unterſuchung anſtellen. Inquirunt ante diem in patrios annos, Ovid. *előre vetegetik, hogy mennyi ideig élhet még az attyok*; ſie rechnen aus, wie lange der Vater noch leben wird.

Inquīsīte, Adv. *szorosan, gondosan*; genau, ſorgfältig. Gell.

Inquīsītio, ōnis, f. 3. (inquiro) v. gr. rei, veri, Cic. *megvizsgálás, kinyomozás, végirejárás*; die Unterſuchung, Forſchung, Nachforſchung, Erforſchung. 2) *felkeresés, összekeresés, szedés*; das Suchen, Aufſuchen, Zuſammenſuchen. Inquisitio novorum militum, Curt. *új katonák szedése*; die Rekrutenwerbung. 3) *valaki után főként a' bévádolt személy után való kereskedés, tzirká-*

Digitized by Google

lds, tzirkdlódds; klägerische Nachforschung, Untersuchung.

Inquīsītor, ōris, m. 3. *felkeresō, kitudakozó, tzirkdlódó, kurkdszó*; der alles aufsucht, Aufsucher, Nachforscher. Cic. 2) v. gr. rerum, Cic. *vizsgdló, vizsgdlódó, megvizsgdló*; Nachforscher, Untersucher. Cic.

Inquīsītus, a, um, Adj. *meg nem vizsgdlt*; nicht untersucht. Plaut. 2) Part. ab inquiro; *megvizsgdlt, kikurkdszott*; untersucht, erforscht.

Inrado, Inreparabilis, etc. vide: Irrado, Irreparabilis, etc. in Irr.

Inrectus, i. e. non rectus, *nem egyenes, egyenetlen, görbe*; nicht gerade, ungerade, krumm.

Insălūbris, bre, *nem egésséges, egésségtelen, az egésségnek nem hasznos*; ungesund, der Gesundheit nicht zuträglich. Plin. Comp. insalubrior, Sup. insalubērrimus, Plin. 2) *nem hasznos, nem jó, haszontalan, nem használatos*; unbrauchlich, unheilsam, unzuträglich, unnütz. Plin.

Insălūbrĭtas, ātis, f. 3. *egésségtelen volta valaminek*; die Unheilsamkeit, Unzuträglichkeit. Plin.

Insălūbrĭter, Adv. *egésségtelenül*; ungesund, unzuträglich.

Insălūtāris, e, id. qu. Insalubris.

Insălūtātus, a, um, *köszöntetlen*; ungegrüßt. Sidon. 2) *bútsúzatlan, el nem bútsúzott*; ohne Abschied zu nehmen. Virg.

Insāna, ae, f. 1. *bolondltó, tsudafa*; das Bilsenkraut.

Insānābĭlis, e, v. gr. morbus, Cic. *gyógyíthatatlan*; unheilbar. 2) Trop. *megorvosolhatatlan*; unheilbar, keiner Verbesserung fähig. Contumelia insanabilis, Cic.

Insāne, Adv. *dühösen, bolondúl, eszelős módon*; rasend, unsinnig, ohne Verstand. Insane amare, Plaut. insanius Hor. 2) v. gr. esurire, Plaut. *rendkivül*; rasend, heftig, z. B. hungern.

Insānĭa, ae, f. 1. *dühösség, eszelősség*; Raserey, Unsinn, Verstandlosigkeit, Wuth. Cic. 2) *düh, dühös kivánság*, rasende Begierde nach etwas, Wuth. 3) *elragadtatás*; der Enthusiasmus, die Begeisterung. Hor.

Insānĭens, entis, o. Adj. *esztelenkedő, eszelőskődő*; unsinnig. 2) *dühös*; rasend.

Insānio, īvi et ĭi, ītum, īre, 4. *bolondoskodni, esztelenkedni, magán kivül lenni*; unsinnig seyn, ohne Verstand seyn. 2) *dühöskődni, dühöskődve tsindlni valamit*; rasend oder unsinnig seyn, handeln wie ein Rasender. Ex amore insanire, Plaut. *bolondúl szeretni*; unsinnig lieben. 3) insanire insaniam hilarem, Sen. *magánkivül lenni az öröm miatt*; vor Freude ganz außer sich seyn. 4) *szeleskedni valamivel*; zu heftig, zu hitzig seyn. Cic.

Insānĭtas, ātis, f. 3. *egésségtelenség, betegség*; die Ungesundheit, Krankheit. Cic.

Insānĭter, i. q. insane, Pompon.

Insānus, a, um, *bódúlt, bolond, eszelős*; unsinnig. 2) *igennagy*; sehr groß. e. gr. amor, Virg. *oktalan*, v. *dühös*; unsinnig, rasend. 3) *igen egésséges*; sehr gesund. Pers. 4) *rendkivül termékeny*; außerordentlich fruchtbar. Insanae vites, Plin. 5) e. gr. forum, Virg. *közönséges törvényplatz, hol lármáznak, 's veszekednek*; der öffentliche Gerichtsplatz, wo gelärmt und gestritten wird. 6) vates insana, Virg. *felbuzdúlt, nekitüzesedett v. kevült jövendőmondó asszony v. leány*; eine begeisterte Prophetinn. Comp. -ior, Hor. Superl. -issimus, Cic.

Insătĭābĭlis, e, (satior) e. gr. avaritia, Sallust. cupiditas, Cic. animus, Liv. *telhetetlen*; unersättlich. 2) e. gr. pulchritudo, varietas, Cic. *a' mivel bé nem győz, v. bé nem tud telni az ember*; dessen man nicht satt werden kann.

Insătĭābĭlĭtas, ātis, f. 3. *telhetetlenség*; die Unersättlichkeit.

Insătĭābĭlĭter, Adv. *telhetetlenül*; unersättlich.

Insătĭātus, a, um, *ki nem elégitett, ki elégithetetlen, telhetetlen*; ungesättigt, unersättlich.

Insătĭētas, ātis, f. 3. *telhetetlenség*; die Unersättlichkeit.

Insătŭrābĭlis, e, *kielégithetetlen, telhetetlen*; unersättlich.

Insătŭrābĭlĭter, Adv. *kielégithetetlenül, telhetetlenül*; unersättlich Cic.

Insătŭrātus, a, um, *telhetetlen, bé nem telt*; ungesättigt. Noverca insaturata odiis, Avien.

Inscalpo, psi, ptum, ĕre, 3. *bé, v. belé vdgni, metszeni, v. vésni*; einschneiden, eingraben.

Digitized by Google

Inscălptus, a, um, *bé, v. belé vdgott, metszett, v. vésett*; eingegraben, eingeſchnitt.

Inscendo, di, sum, ĕre, 3. (scando) e. gr. in currum quadrigas, in lectum in arborem, Plaut. equum, Sallust. *fel, v. békágni, v. lépni, felmászni, fel, v. rátlni*; hinauf oder wohin ſteigen, beſteigen.

Inscensio, ōnis, f. 3. *bé, belé, fel, rá, v. valahova hágás*; das Hinein- Hinauf- oder Wohinſteigen.

Inscensus, a, um, (inscendo) *bé, belé, fel, rá, v. valahova hágott*; hinein- hinauf- oder wohin geſtiegen.

Inscensus, us, m. 4. i. q. inscensio.

Inscie, Adv. *nem tudva, tudatlanságból, együgyüségből*; unwiſſend, aus Einfalt.

Inscĭens, tis, e. *tudatlan, nem tudó*; unwiſſend. Me insciente, Cic. *tudtom, v. hirem nélkül*; ohne mein Wiſſen. 2) *tudatlan, ostoba, együgyü*; unwiſſend, dumm, einfältig. Terent.

Inscĭenter, Adv. *nem tudva, tudta nélkül*; unwiſſentlich. 2) *tudatlanúl, ostobúl, együgyüen, ügyetlenül*; unwiſſend, dumm, ungeſchickt.

Inscĭentĭa, ae, f. 1. e. gr. locorum, Caes. *nem tudás, nem esmerés*; die Unwiſſenheit. 2) *esztelenség, ostobaság, tudatlanság, esméretekkel nem birás*; die Unvernunft, Mangel der Kenntniſſe. 3) *filosofusi tudatlanság, az az: mikor nem tud bizonyosan az ember valamit*; philoſophiſche Unwiſſenheit, d. h. wenn man etwas nicht zuverläſſig weiß.

Inscīte, Adv. *illetlenül, ügyetlenül, durván, garombán*; unſchicklich, nicht fein, ungeſchickt, auf ungeſchickte Art. Superl. -issime, Gell.

Inscītĭa, ae, f. 1. *tudatlanság, tapasztalatlanság, ügyetlenség*; die Unwiſſenheit, Unerfahrenheit, Ungeſchicklichkeit. 2) *ostobaság, durvaság, együgyüség, gondolatlanság*; die Dummheit, Einfalt, Unbeſonnenheit. Terent.

Inscītŭlus, a, um, Dim. e. gr. anciliula, Afran. *nem módos, udvariság talan, parasst*; nicht artig, nicht manierlich.

Inscītus, a, um, *tudatlan, ügyetlen*; unwiſſend, ungeſchickt. 2) *esmeretlen*; unbekannt. 3) *ostoba, durva, balgatag*; dumm, albern. Comp. -ior, Cic. Superl. -issimus, Plaut.

Inscĭus, a, um, *tudatlan, valamihez nem értő*; unwiſſend. 2) e. gr. culpae, Virg. *nem részes valamiben*; woran nicht Theil habend. 3) *esmeretlen*; unbekannt.

Inscrĭbo, psi, ptum, ĕre, 3. e. gr. nomen in libro, et in librum, Cic. *bé, v. beléirni*; einſchreiben. 2) *mellé, v. hozzá írni, rárni valamire*; einſchreiben, auf etwas ſchreiben. 3) e. gr. librum, Quint. *tzímet, v. titulust adni a' könyvnek*; einem Buche einen Titel geben. 4) e. gr. sibi nomen philosophi, Cic. *tulajdonitni, adni*; zuſchreiben. 5) e. gr. orationem in animo, Cic. *könyvnélkül megtanúlni*; auswendig lernen. 6) e. gr. aedes literis, Plaut. *eladótzédulát ragasztani, szegezni, v. függeszteni valamelly házra azt eladóvá tenni*; einen Verkaufszettel an ein Haus anſchlagen. 7) e. gr. alicui epistolam, Cic. *valakinek, v. valakihez levelet titulálni, v. tzímezni, a' levél felyüllirását valakihez intézni*; einen Brief an einen überſchreiben. 8) Trop. e. gr. corpus, Plin. *vakarni, v. kartzolni*; kratzen oder ritzen. e. gr. corpus vulneribus, Plaut. *verdshelyekkel tsikozni a' testét*; Strienen am Leibe machen. 9) e. gr. aliquem dominum alicui rei, Quint. *valakit valami dolog tulajdonosának esmerni*; einen für den Eigenthümer einer Sache erkennen.

Inscriptĭo, ōnis, f. 3. *rárás*; das Draufſchreiben. 2) *könyvtzím, v. titulus*; der Titel eines Buches. 3) *felyüllirás, p. o. az állóképen*; die Aufſchrift, z. B. einer Statue. 4) *bélyegezés*; das Brandmarken. Petron. 5) *vád, panasz*; die Anklage. Pandect.

Inscriptūra, ae, f. 1. i. q. inscriptio, Tertull.

Inscriptus, a, um, *nem irt, iratlan*; nicht geſchrieben. 2) *rárt*; darauf geſchrieben. 3) *tulajdonitott*; zugeſchrieben. 4) *jelelt, megjelelt*; gezeichnet. 5) *valakinek szóló, valakihez intézett*; an einen überſchrieben. Epistola inscripta patri, Cic. 6) Inscripti i. e. servi signo inusto notati. 7) *tzímezett, titulált*; betitelt. Liber inscriptus Hortensius, Cic.

Digitized by Google

Inscrūtābĭlis, e, *kinyomozhatatlan*; unerforſchlich.

Inscrūtor, āri, Dep. 1. e. gr. aliquid, Macrob. *nyomozni, kinyomozni, utánna járni*; nachforſchen.

Insculpo, psi, ptum, ĕre, 3. e. gr. aliquid in columna et columnae, Plin. *bévésni, bémetszeni*; eingraben, einſchnitzen. 2) Trop. e. gr. aliquid in animum, Cic. *szivébe nyomni, állandóan megtartani emlékezetében*; etwas feſt behalten. 3) *feljegyezni*; anmerken.

Insculptus, a, um, *bévésett, bémetszett*; eingegraben, eingeſchnitzt. 2) Trop. e. gr. animo, Cic. *bényomott, beóltott*; eingeprägt.

Insĕcābĭlis, e, *elvágh atatlan, elszakaszthatatlan, elválaszthatatlan, elosztható tlan*; unzerſchneidbar, unzertrennbar, unzertheilbar. e, gr. corpora, i. e. atomi, Quintil.

Insĕce, i. e. dic, vide: Inseco.,

Insĕco, cui, ctum, cāre, 1. *belé, bé, v. elvágni, felvagdalni, felmetélni*; hinein ſchneiden, zerſchneiden, verſchneiden. 2) inseco, pro: insequo v. insequor. e. gr. insece, i. e. dic, Enn.

Insectanter, Adv. e gr. vituperari, Gell. *gyülölségesen*; gehäſſig.

Insectātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. hostis, Liv. *üldözés, kergetés, üzés*; das Verfolgen. 2) *rágalmazás, ótsírlás, szidás*; die Verläumdung, Scheltung. 3) *tsúfolás, gúnyolás*; die Verſpottung, Verhöhnung.

Insectātor, ōris, m. 3. e. gr. plebis, Liv. vitiorum, Quint. *üldöző, ellenség*: ein Verfolger, Feind.

Insectĭo, ōnis, f. 3. *beszéllés, el, v. előbeszéllés*; die Erzählung. (ab Obs. inseco, v. insequo, ere, Gell). 2) *el, v. darabokra vágás*; die Zerſchneidung. 3) *el, v. felosztás, részekreosztás*; die Eintheilung, Abtheilung. (ab: insĕco, āre.)

Insecto, āre, 1. Plaut. vide: Insector.

Insector, ātus sum, āri, Dep. 1. e. gr. aves, Cic. *kergetni, üzőbe venni, utánna eredni*; mit Fleiße nachfolgen, nachſetzen. 2) Trop. e. gr. aliquem maledictis, Cic. *gyalázni, kisebbíteni rágalmazni*; einen ſchmähen. 3) e. gr. injuriam alicujus, Cic. *bosszúját állani, v. bosszúállást igyekezni*; ſich zu rächen ſuchen. 4) e. gr. vitia, non homines, Plin. *ül.*

dözni; verfolgen. 5) e. gr. terram rastris, Virg. *megkapálni*; umhacken.

Insĕctum, i, n. s. *bogár*; das Inſect. Virg.

Insectūra, ae, f. 1. *bevágás, bémetszés*; der Einſchnitt. Senec.

Insectus, a, um, i. q. non sectus. 2) *elvágott, eldarabolt*; zerſchnitten. 3) *elosztott*; zertheilt.

Insĕcūtĭo, ōnis, f. 3. (insequor) *kergetés, üzés*: die Verfolgung Apul.

Insecūtor, ōris, m. 3. *kergető, üző*; der Verfolger.

Insĕcūtus, a, um, *követett*; der nachgefolgt iſt. 2) insecutis mensibus, Plin. *a' következendő hónapokbu*; in den folgenden Monathen.

Insēdābĭlis, Adj. *letsendesíthetetlen, letsilapíthatatlan*; was man nicht ſtillen kann.

Insēdābĭlĭter, Adv. *szakadatlanúl, szünet nélkül*; ohne Aufhören. 2) *nyughatatlanúl, nyugodalom nélkül*; ohne Ruhe, Lucret. 3) *telhetetlenül*; unerſättlich.

Insēdātus, a, um, *nyughatatlan, nem tsendes, ki nem elégített*; unruhig, ungeſtillet, unbefriedigt. 2) *lármás, zenebonás*; aufrühriſch.

Insēmĭnātus, a, um, *bévetett, beóltott, elplántált*; beſäet, eingepflanzt.

Insēmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *belévetni, oltani, v. plántálni*; hinein ſäen oder pflanzen. 2) e. gr. terram, Vitruv. *bévetni*; beſäen. 3) *vetni*; ſäen. Arnob.

Insĕnesco, nui, ĕre, 3. e. gr. libris, Hor. negotiis, Tac. *belévénülni valamibe, v. valami mellett megöregedni, v. megvénülni*; in oder bey etwas alt werden.

Insensātus, a, um, *oktalan, ostoba, esztelen*; unvernünftig.

Insensĭbĭlis, e, *érzhetetlen*; unempfindlich.

Insensĭlis, e, idem.

Insensŭālis, e, e. gr. res, Cassiod. *érzéketlen*; unempfindbar. 2) *ostoba, esztelen*; ſinnlos.

Insēpărābĭlis, e, *elválaszthatatlan, elválhatatlan*; unzertrennlich, unzertrennbar.

Insēpărābĭlĭtas, ātis, f. 3. *elválaszthatatlanság, elválhatatlanság*; die Unzertrennlichkeit. Augustin.

Insēpărābĭlĭter, Adv. *elválaszthatat-*

Digitized by Google

lanúl, elválhatatlanúl; unzertrennlich.

Insĕpărātus, a, um, *el nem választott, választatlan*; ungetrennt. Tertull.

Insĕpĭo, psi, ptum, īre, 4. *sövénnyel bekeríteni, körülvenni*; umzäunen, umgeben. Inseptum muro, Senec.

Inseptus, a, um, *körül nem sövényezett, körül nem vett, őrizet alá nem tétetett*; unverzäunt, unverwahrt.

Insĕpultus, a, um, *el nem temettetett, temetetlen*; unbegraben. Mors insepulta, i. e. sine sepultura. Senec. Sepultura insepulta, Cic. i. e. sine ceremoniis usitatis instituta. 2) *eltemetett*; begraben. Trop. Virtus nec oblivione insepulta ess poterit.

Insĕque, i. e. dic, Enn. ap. Fest.

Insĕquenter, Adv. *illendő rendnélkül, következés, v. összeköttetés nélkül, nem illően, ostobául*; ohne gehörige Folge, unzusammenhängend, ungereimt, dumm.

Insĕquor, quutus (cutus) sum, sequi, Dep. 3. *követni, utánna menni*; nachfolgen. 2) e. gr. aliquem, Ovid. *utánna sietni*; einem nacheilen. 3) e. gr. aliquem contumelia, Cic. *valakit rágalmazni, ótsárlni v. beszédével üldözni, szidni, gyalázni*; einen mit Schmähworten verfolgen, schelten. 4) e. gr. fugientem, Ovid. *kergetni, üldöz venni, üzni, utánna eredni*; nachjagen. 5) e. gr. convellere vimen, Virg. *folytatni*; fortfahren. 6) *azon lenni, valami körül fáradozni*; sich Mühe geben. Nec vero te rhetoricis libris insequor, ut erudiam, Cic.

Insequūtus, a, um, (insequor) *követett, utánna ment*; nachgefolgt.

Insĕrēnus, a, um, *nem tiszta, homályos, felleges, ködös*; nicht heiter, wölkicht, neblicht.

Insĕro, sēvi, sĭtum, ĕre, 3. *ültetni, beültetni*; einpflanzen. 2) e. gr. pirum bonam in pirum silvaticam, Varr. *óltani, bé, v. belé óltani*; einpfropfen, impfen. 3) e. gr. frumentum arboribus, Colum. *fák alá vetni*; unter die Bäume säen. 4) natura tibi insevit vitia, Hor. *veled született a' vétek, v. a' természet óltotta beléd*; die Natur hat dir Laster eingepflanzt. 5) e. gr. corpora animis, Cic. *egyesíteni*; vereinigen.

Insĕro, sĕrui, sertum, ĕre, 3. e. gr. collum in laqueum, Cic. oculos in pecora, Ovid. cibum alicui in os, Cic. sensum sermone medio, Quint. *beleszerkeztetni, beléttenni, beleiktatni*; hinein thun, hinein stecken. 2) e. gr. deos minimis rebus, Liv. jocos historiae, Ovid. *belékeverni, elegyítni, v. szőni*; hinein bringen, einmischen. e. gr. se turbae, bellis, Ovid. *belékeveredni, magát belé értani*; sich einmischen. 3) Trop. e. gr. opinionem alicui, Cic. *sok fetsegéssel valamelly vélekedést beszéllni, v. venni, beléfetsegni vélekedését*; einem eine Meinung einschwatzen. 4) inferri historiis, Plin. *a' históriába, v. történet könyvekbe feljegyzódni*; in die Geschichtbücher eingezeichnet werden.

Insĕrpo, psi, ptum, ĕre, 3. *belétúzni, belémászni*; hinein schleichen oder kriechen. Somnus inserpit curis, Stat. *red jön, rádrik, v. elnyomja*; überfällt.

Insĕrta, ae, f. 1. *dísz, ékesség*; eine Zierde. Inserta; *a' mi a' beszédbe béiktatódik*; etwas, was in einer Rede mit eingerückt wird.

Insertātio, ōnis, f. 3. *beléttevés, beléiktatás*; das Hineinthun, Hineinrücken. Cael. Aur.

Insertim, Adv. e. gr. fundere, Lucret. *beléalkalmaztatva, beléttéve, beléeresztve*; hineinfügend.

Insertĭo, ōnis, f. 3. *beléalkalmaztatás, beléöltés, öltés*; die Hineinfügung, Einpfropfung, Pfropfung. Macrob.

Insertīvus, a, um, *beléttett, alkalmaztatott, v. öltött*; hineingefügt, eingepfropft. Calp. Decl.

Inserto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. sinistram clypeo, Virg. *beléalkalmaztatni, dugni, v. tenni*; hinein fügen oder stecken. e. gr. manum leonibus, Senec. *az oroszlánok torkába*; in den Rachen der Löwen.

Insertus, a, um, (insero) *beléttett*; hinein gethan. 2) *beléiktatott*; eingerückt. 3) *aldjadugott*; untergesteckt.

Inservĭo, īvi, ītum, īre, 4. (servus) *szolgálni, az az szolga lenni*; dienen. Sclav seyn. 2) *szolgálni, szívességel lenni*; dienen, Gefälligkeit erweisen. Nihil est inservitum a me temporis causa, Cic. i. e. factum gratificandi causa. 3) e. gr. artibus et honoribus, Cic. *valamire, v. valaminek adni magát, erra gondot*

Digitized by Google

's szorgalmat, v. szorgalmatosságot fordítni; einer Sache ergeben seyn, Mühe darauf wenden. e. gr. valetudini, Cic. *egészségére vigyázni*; seiner Gesundheit pflegen. e. gr. suis commodis, Cic. *maga hasznát nézni*; auf seinen Nutzen sehen. 4) e. gr. summa ope plebi, Liv. *hizelkedni*; schmeicheln.

Inservo, āre, 1. e. gr. volucres, Stat. *figyelmezni, v. ügyelni valamire, gondját viselni valaminek, rávigyázni valamire*; beobachten, Achtung geben.

Insessor, ōris, m. 3. *a' ki valamin ül*; der auf etwas sitzt. 2) e. gr. viarum, Symm. *útonálló, haramia*; ein Straßenräuber.

Insessus, a, um, (insideo) *rátült*; sich wohin gesetzt. 2) *körülvett, megszállott*; umgeben, besetzt.

Insībilo, āre, 1. *süvöltени, sziszegni, zúgni, sukogni*; zischen, pfeifen, säuseln. Ubi insibilat Eurus, murmura pinetis fiunt, Ovid. 2) *sziszegve belélehelleni*; zischend einhauchen. Sil.

Insiccābĭlis, e, *meg nem szárasztható, szárasztathatatlan*; nicht zu trocknen. Sidon.

Insiccātus, a, um, *meg nem száradt*; ungetrocknet.

Insĭcĭa, ae, f. 1. v. Insicium, ĭi, n. 2. *májoshurka, v. más vagdalt húsból készült eledel*; eine Leberwurst, oder sonst ein Gericht von gehacktem Fleische.

Insīdĕo, sēdi, sessum, ēre, 2. e. gr. equo, in equo, Liv. *valamin ülni*; auf etwas sitzen. 2) e. gr. animo, et in animo, Cic. *eszében lenni*; im Sinne seyn. 3) e. gr. arcem militibus, Liv. *őrizettel megrakni*; besetzt halten. 4) e. gr. itinera, Liv. *elállani, v. elrekeszteni az útakat*; die Straßen verlegen. 5) *hozzádragadni, hozzádragadva maradni, megragadni valamiben*; kleben bleiben. Haec cogitatio insiderat penitus, Cic. *megmaradtam ezen gondolatomban*; dieser Gedanke ist mir stets im Gedächtnisse geblieben. 6) *leguggolni, leguggyorodni*; niederkauern. 7) fictum crimen insidet in animo, Cic. *hiszik a' költött vádat*; die erdachte Beschuldigung wird geglaubt. 8) insidet in animo oratio, Cic. *megmaradt a' szívet*; macht einen Eindruck auf das Herz.

Insīdiae, ārum, f. plur. *lesben álló katonaság, v. más sereg*; der Hinterhalt, d. h. Truppen, die sich wo befinden, um andere zu überfallen. 2) *les, v. az a' hely, a' hol az illyen katonaság, v. sereg megbúvik*; der Ort, wo dergleichen Truppen versteckt sind. Milites in insidiis collocare, Liv. 3) *leselkedés, óldalkodás, ravaszság*; die Nachstellung, Hinterlist. Insidias facere alicui, Cic. Trop. insidias auribus facere, Petron. *hizelkedni, esenkedni valakinek*; schmeicheln, liebkosen.

Insīdiānter, Adv. *óldalkodva, leselkedve, álnokúl, ravaszúl*; hinterlistig.

Insīdiātor, ōris, m. 3. *lesben álló katona*; ein Soldat, der in den Hinterhalt gestellt ist. 2) *ravasz, v. álnok leselkedő, v. óldalkodó*; ein hinterlistiger Nachsteller. e. gr. viae, Cic. *útonálló, haramia*; ein Straßenräuber.

Insīdiātrix, īcis, f. 3. *óldalkodó, leselkedő (asszony v. leány)*; eine Nachstellerinn. Ammian.

Insīdio, āre, i. q. insidior, Pandect.

Insīdior, ātus sum, āri, Dep. 1. e. gr. alicui, Cic. *álnokúl v. ravaszúl óldalkodni, v. leselkedni*; hinterlistig nachstellen. 2) e. gr. somno maritorum, Cic. tempori, Liv. *valamit lesni, v. várni*; auf etwas lauern oder passen.

Insīdiōse, Adv. *alattomosan, álnokúl, ravaszúl, tsalárdúl, leselkedve, óldalkodva*; betrüglich, hinterlistig, ränkevoll.

Insīdiōsus, a, um, *alattomos, álnok, ravasz, tsalárd, fortélyos, leselkedő, óldalkodó, veszedelmes*; hinterlistig, ränkevoll, tückisch, nachstellerisch, gefährlich. 2) *gyanús*; verdächtig. Comp. -ior, Superl. -issimus.

Insīdo, sēdi, sessum, ĕre, 3. (sido) *lebotsátkozni, leereszkedni letelepedni, v. ülni valahova v. valamire*; sich wo niederlassen, sich wo hinsetzen. Apes floribus insident, Virg. *megszálljdk a' virágokat*; setzen sich auf die Blumen. 2) *lakozás végett valahol megtelepedni*; sich wo niederlassen, um da zu wohnen. 3) *valamelly helyet elfoglalni, valahol magát megfészkelni*; einen Ort

Digitized by Google

beſetzen, ſich wo feſtſetzen. 4) Trop. *megmaradni, gyökeret verni*; hängen bleiben, ſich einwurzeln. Verba insidunt memoriae, Quint.

Insigne, is, n. 3. (signum) *jel*; ein Zeichen. Morbi insignia, Cic. 2) e. gr. regni, Cic. *ékesség, dísz*; die Zierde, der Schmuck. Orationis insignia, Cic. 3) *tzímer, paizs sisakkal*; ein Schild mit dem Helme. 4) *pompás valami, a' mi jól áll*; etwas herrliches, was ſich gut ausnimmt. 5) *zászló*; eine Fahne.

Insignĭārius, ii, m. 2. *tzímer, v. fegyver hordozó*; ein Wappen- oder Waffenträger. Gloss.

Insignĭo, īvi, ītum, īre, 4. *jelelni, megjelelni*; zeichnen, bezeichnen. 2) *ékesítni, felékesítni*; zieren. 3) e. gr. aliquem, Plin. jun. *nevezni*; einen nennen. 4) e. gr. annum cladibus, Tert. *megverettetések, 's véresütközetek által nevezetessé tenni bizonyos esztendőt*; ein Jahr durch Niederlagen und blutige Schlachten merkwürdig machen.

Insignis, e, *megjelelt, jegyes, a' mi kitetszik a' többi közzül*; gezeichnet, was ſich vor andern auszeichnet. 2) *kiálló, kilátszó*; hervorſtehend. Vitiis insignis, Ovid. *igen bűnös, v. vétkes*; ſehr laſterhaft. 3) *jeles, nevezetes, fő nemzetű*; berühmt. Genere et forma insignis, Tac. 4) e. gr. vis deorum; *különös*; ſonderbar.

Insignīte, Adv. *felette, v. igen észrevehetőképpen, különösen, felette igen, igen igen*; überaus merklich, auszeichnend. 2) e. gr. improbus, Cic. *gonosz, istentelen*; boßhaft. 3) insignitius rem alicui exprobrare, Liv. *hathatósan, lelkesen a' szemére hányni valakinek valamit*; einem etwas ernſtlich verweiſen.

Insignĭter, Adv. *észrevehetőképpen, különösen, megesmerhetőképpen, kiváltképpen*; merklich, kenntlich, vorzüglich. e. gr. impudens, Cic. *igen szemtelen*; ſehr unverſchämt. e. gr. aliquem diligere, Cic. *erősen, v. nagyon szeretni*; ſehr lieben.

Insignītus, a, um, *megjelelt*; gezeichnet. 2) *nevezett, elnevezett*; benennet. 3) *felékesített*; geziert.

Insĭle, is, n. 3. *számoly, v. ldbító, a' takátsoknál*; ein Trittſchemmel der Weber.

Insĭlio, silui, (silivi, silii), sultum, īre, 4. (salio) e. gr. undis, Ovid. *belúgrani, belészökni*; hinein ſpringen. 2) e. gr. equum, et in equum, Liv. *felugrani*; aufſpringen.

Insĭmilo, āre, i. q. Insimulo.

Insĭmul, Adv. *együtt*; zugleich. Flor.

Insĭmŭlātĭo, ōnis, f. 3. *vádolás, bűnbekerítés, vád*; die Beſchuldigung, Anklage.

Insĭmŭlātor, ōris, m. 3. *vádoló*; ein Beſchuldiger, Ankläger. Apul.

Insĭmŭlātus, a, um, *vádolt, bűnbekerített*; beſchuldiget.

Insĭmŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *valakire valamit mondani, hazudni, költeni, valaki ellen valamit vitatni, v. állítni*; wider einen etwas vorgeben oder behaupten. Insimulant hominem discessisse, Cic. 2) e. gr. aliquem flagitii, peccati, falso, Cic. criminibus falsis, Ovid. *vádolni*; beſchuldigen. 3) *magát tettetni*; ſich ſtellen. Insimulavit fugere, Cic.

Insincērus, a, um, e. gr. cruor, Virg. *nem tiszta, megromlott, nem őszinte, nem természeti jó állapotjában lévő*; falſch, verdorben, nicht in ſeinem natürlich guten Zuſtande. 2) *nem igaz, nem egyenes szívű, v. lelkű*; nicht redlich, nicht aufrichtig. Gell.

Insĭnŭātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. ponti, Avien. *keskeny, v. tekervényes úton való bémenetel*; der Eingang durch einen engen oder gekrümmten Weg. 2) *beszínlés, magakedveltetés*; das Einſchmeicheln, Gefälligmachen. 3) *ki, v. megjelentés*; die Bekanntmachung. Cod. Just.

Insĭnŭātus, a, um, *ditsért, magasztalt*; angeprieſen. 2) *valaki kedvező indúlatjába beszínlett*; in Gunſt geſetzt.

Insĭnŭo, āvi, ātum, āre, 1. (sinus) e. gr. manum, Tert. *kebelébe tenni*; in den Schooß legen. 2) scil. se, *beszínleni, befúrni magát, tsapodárság által kedvességbe jönni*; ſich einſchmiegen, eindringen. 3) e. gr. aliquem animo alterius, Plin. *valaki részére kieszközölni valakinek kedvező indúlatját*; einem eines Gunſt zuwege bringen. 4) e. gr. se in consvetudinem alicujus, se ad aliquem, Cic. Plaut. *valaki esmeretségébe jutni*; ſich bey einem bekannt machen. 5) e. gr. se in philosophiam antiquam, Cic. *belémerűlni*; ſich

Digitized by Google

vertiefen. 6) *ki, v. megjelenteni*; bekannt machen. JCt.

Insĭpĭdus, a, um, *ízetlen*; unschmackhaft. 2) *ostoba, balgatag, illetlen, dísztelen*; albern, unanständig, abgeschmackt. Gell.

Insĭpĭens, tis, o. *ízetlen, íztelen*; ohne Geschmack, geschmacklos. 2) *esztelen, ostoba*; unweise, thöricht. Cic.

Insĭpienter, Adv. *esztelenül, ostobául*; unweise, thöricht. Cic.

Insĭpientĭa, ae, f. 1. *íztelenség, íztelenség*; die Geschmacklosigkeit. 2) *esztelenség, ostobaság*; die Thorheit, Albernheit. Cic.

Insĭpo, āre, 1. et ĕre, 3. *belévetni, v. löknĭ*, hinein werfen. Cato.

Insisto, stĭti, stĭtum, sistĕre, 3. *valamin állani, v. állni*; auf etwas stehen. 2) *állhatatosan megállani valami mellett, v valamiben*; beharren. 3) e. gr. hastae, Plin. *dárdára, v. kopjára támaszkodni*; sich auf ein Spieß lehnen. 4) e. gr. vestigia, et vestigiis, in vestigiis alicujus, Liv. Cic. *valaki nyomdokit követni*; in eines Fußstapfen treten. 5) e. gr. mente et animo in aliquid, Caes. *minden szorgalmatosságát ráfordítni valamire*; allen Fleiß auf etwas wenden. 6) e. gr. honoribus alicujus, Plin. *mindenképpen azon igyekezni, minden mesterségét megvetni, hogy más példája szerént nagy tisztségre juthasson az ember*; sich alle Mühe geben, daß man wie ein anderer zu hohen Ehren gelange. 7) *folytatni, p. o. a' munkát, meg nem szűnni, rajta lenni*; fortfahren. Insistunt commeatus nostros intercludere, Caes. 8) e. gr. in magna gloria, Cic. *nagy tiszteletben, v. betűletben lenni*; in großen Ehren seyn. 9) e. gr. munus, Cic. *tisztséget viselni, v. hivatalt folytatni*; ein Amt verwalten. 10) *megjelenni, elő jönni, békövetkezni*; eintreten, erscheinen, kommen. Tempora institerunt, Ovid.

Insĭtĭcius, a, um, (insero) *beóltott*; eingepfropft. 2) e. gr. sermo, Plin. Ep. *másunnan vett, v. költsönösött, nem tulajdon, és nem természetes, idegen*; anders woher genommen, und nicht natürlich, fremd.

Insĭtĭo, ōnis, f. 3. *beóltás, óltás*; die Einpfropfung, Pfropfung. 2) *óltás, a' mi bé van óltva, óltóvány*; das Gepfropfte. Pallad. 3) *óltás ideje*; die Zeit der Pfropfung. Ovid.

Insititius, a, um, i. q. Insiticius.

Insĭtīvus, a, um, i. q. insiticius, e. gr. pira, Hor. *óltott*; gepfropft. 2) e. gr. securicula, Plin. *óltáshoz való*; zum Pfropfen gehörig. 3) *hamis, nem igaz, alattomban eltserélt*; unächt, untergeschoben. Insitivi liberi. Phaed.

Insĭtor, ōris, m. 3. *óltó, ültető*; ein Pfropfer, Pflanzer.

Insĭtum, i, n. 2. *óltóvány, óltóág*; Pfropfreis. Colum.

Insĭtus, a, um, (insero) *béültetett*; eingepflanzt. 2) *beóltott*; eingepfropft. 3) e, gr. urbi civis, Sallust. *bévett polgár*; ein aufgenommener Bürger. 4) *tulajdon, veleszületett*; eigen, angeboren. Ut esset insitum militibus, vincere, Cic.

Insĭtus, us, m. 4. *beóltás*; das Einpfropfen. Plin.

Insŏcĭābĭlis, e, *egyesíthetetlen, tár. salkodás nélkül való, társalkodást kerülő*; nicht zu vereinigen, ungesellig, nicht umgänglich. Homines generi humano insociabiles, Liv.

Insŏlābĭlĭter, Adv. *vigasztalhatatlanúl*; untröstlich.

Insŏlātĭo, ōnis, f. 3. (sol) *napon, v. verőfényen szárasztás*; die Dörrung an der Sonne. 2) *fejéritės*; die Bleichung. 3) *napon kinlevés v. fekvés*; das Liegen an der Sonne.

Insŏlātus, a, um, (insolo) *napon szárasztott*; an der Sonne getrocknet. Uvae insolatae, Colum. 2) dies insolati, Idem. *hév napok*; heiße Tage.

Insŏlens, tis, o, (soleo) *szokatlan, szokás ellen való*; wider Gewohnheit. Quid tu Athenis insolens, Ter. 2) e. gr. bellorum, Tac. *a' ki valamihez nem szokott*; der etwas nicht gewohnt ist. 3) e. gr. laetitia, Hor. ostentatio, Cic. *rendkivül való, felette nagy*; allzugroß. 4) e. gr. homo, Cic. *kevély, dölyfös, felfúvalkodott, szemérmetlen, ortzátlan*; unbescheiden, sich zu sehr erhebend, übermüthig, stolz. 5) e. gr. regio, Pallad. *magános, laktalan*; einsam, unbewohnt. Comp. -ior, Superl. -issimus.

Insŏlenter, Adv. *szokatlanúl*; ungewöhnlich. 2) *igen, felette, rendkivül, sokszor*; zu sehr, unmäßig, zu häufig. 3) *kevély, felfúvalkodott*,

Digitized by Google

dölyfös; ſtolz, ſich erhebend. Comp. -ius, Cic. Superl. -issime, Lact.

Insŏlentĭa, ae, f. 1. e. gr. ſori, loci, rerum secundarum, Cic. *szokatlanság, nemszokás valamihez*; die Ungewohnheit einer Sache. 2) e. gr. verborum, Cic. *szokatlanság, újság, szokásban nemlét*; die Ungewöhnlichkeit. 3) *felfúvalkodás, dölyf, dölyfösség, kevélység*; der Stolz, Übermuth.

Insŏlĕo, ēre, 2. i. q. soleo, Caecil.

Insŏlesco, ĕre, 3. *magát elhinni, fennyen járni, elkevélyedni, elkényesedni*; ſtolz werden, ſich erheben.

Insŏlĭdus, a, um, *nem egész*; nicht ganz. 2) *gyenge, nem erős*; ſchwach. 3) *tökélletlen, nem tökélletes*; unvollkommen. Sallust.

Insŏlĭte, Adv. *szokatlanúl*; wider Gewohnheit. Augustin.

Insŏlĭtus, a, um, e. gr. ad laborem, Caes. rerum bellicarum, *szokatlan, hozzá nem szokott*; der etwas nicht gewohnt iſt, ungewohnt. 2) e. gr. res auribus, Luc. *szokatlan, új, nem hallott*; ungewöhnlich, niemahls erhört.

Insŏlo, āvi, ātum, āre, 1. (sol) e. gr. uvas, Colum. *valamit napra, napfényre, v. verőfényre kitenni melegedni, v. száradni*; etwas der Sonne ausſetzen, um es zu wärmen, zu dörren. 2) *fejéríltni, t. i. vízsnat*; bleichen.

Insŏlūbĭlis, e, e. gr. vinculum, Macrob. *felbonthatatlan, meg, v. feloldhatatlan*; unauflöslich. 2) *megtzáfolhatatlan, kétségtelen, kétségen kívül való*; nicht zu widerlegen, unſtreitig. 3) e. gr. debitum, Sen. *megfizethetetlen*; nicht zu bezahlen.

Insŏlūbĭlĭtas, ātis, f. 3. *felbonthatatlanság, meg, v feloldhatatlanság*; die Unauflöslichkeit.

Insŏlūbĭlĭter, Adv. *felbonthatatlanúl, meg, v. feloldhatatlanúl*; unauflöslich.

Insomnĭa, ae, f. 1. (somnium) *álmatlanság, nem alhatás*; die Schlafloſigkeit. Insomniis carere, Cic.

Insomnĭōsus, a, um, *álmatlan*; ſchlaflos. 2) *almodozó, álmdban nyughatatlankodó, nyughatatlan álmú*; der nicht recht ſchlafen kann, der verdrüßliche Träume hat.

Insomnis, e, v. gr. nox, Virg. *álmatlan*; ſchlaflos.

Insomnĭum, ĭi, n. 2. *álom, álomlátás*; ein Traum, ein Bild, das einem im Schlafe vorkommt. 2) *álmatlanság*; die Schlafloſigkeit.

Insŏno, ui, ĭtum, āre, 1. *hangzani, zengeni, harsogni, megzendűlni*; ertönen, Boreae spiritus alto insonat Aegaeo, Virg.

Insons, tis, e. gr. crimine regni, Liv. probri, Plaut. *ártatlan, bűntelen*; unſchuldig, ſchuldlos. 2) *ártatlan, nem ártalmas*; unſchädlich, unſchuldig.

Insŏnus, a, um, e. gr. vestigium, Apul. *nem zengő, nem hangzó, hasú, tiszdes*; nicht ertönend, leiſe, ſtill.

Inspōpĭbĭlis, e, *el nem altathaló, elalhatatlan, elszunnyaszthatatlan*; nicht einzuſchläfern e. gr. ignis, Mart. Cap. *elólthatatlan*; unauslöſchlich.

Insŏpītus, a, um, *el nem altatott*; uneingeſchläfert. 2) e. gr. draco, Ovid. *a' ki nem alszik, nem alvó, ébrenlévő*; der nicht ſchläft.

Insordesco, dui, ĕre, 3 *elmotskolódni, elszennyesődni*; ſchmutzig, garſtig werden. Sidon.

Insŏrtītus, a, um, (sors) *sors által el nem választott, sors nem hozta, a' kire, v. mire a' sors nem esett*; durch das Loos nicht entſchieden. Plaut.

Inspargo, si, sum, ĕre, 3. i. q. inspergo, Plin.

Insparsus, a, um, (inspargo) *bé, v. rá hintett*; eingeſtreuet, über etwas geſtreuet.

Inspătĭor, āri, Dep. 1. *sétálni, v. járkálni valahol*; wo ſpatzieren, umhergehen.

Inspĕcĭātus, a, um, e. gr. substantia, Tert. *formátlan*; ungeſtaltet.

Inspĕcĭōsus, a, um, *rút, otsmány*; häßlich. Petron.

Inspectātĭo, ōnis, f. 3. (specio) *megnézés, megnézegetés, megvizsgálás*; die Beſichtigung, Beſchauung, Betrachtung. 2) *vigyázás, rávigyázás*; die Aufſicht.

Inspectātor, ōris, m. 3 i. q. inspector, Symm.

Inspectĭo, ōnis, f. 3. *megnézés, megnézegetés*; die Beſichtigung. 2) *megvizsgálás, meggondolás, megítélés*; die Betrachtung, Überlegung, Unter-

Digitized by Google

ſuchung. 3) *vigyázás*, *rá*, *v. felvigyázás*; die Aufſicht.

Inspecto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid, Plaut. *megnézegetni*, *megnézgélni*, *szorgalmatosan körül nézni megszemlélni*, *megnézni*; fleißig beſichtigen, anſehen. Me inspectante, Cic. *szemem láttára*; vor meinen Augen.

Inspector, ōris, m. 3. *vigyázó*, *felvigyázó*, *gondviselő*; ein Aufſeher. 2) *vizsgáló*, *szemlélő*, *szemmeltartó*; ein Beobachter.

Inspectus, a, um, *megnézett*, *megszemlélt*; beſchaut, beſehen. 2) *a' kit megnéztek*; der beſehen worden iſt.

Inspectus, us, m. 4. i. q. inspectio, Senec.

Inspērābĭlis, e, e. gr. pax, Gell. *reménytelen*, *nem reménylett*; unverhofft, nicht zu hoffen.

Inspĕrans, tis, o. *nem reménylő*, *reménység nélkül való*, *nem vélő*, *nem váró*, *várakozáson kivül való*; nicht hoffend, nicht vermuthend, wider Hoffen. Insperanti mihi accidit, Cic.

Inspĕrāte, Adv. *reménytelenül*, *reménységen*, *v. várakozáson kivül*, *véletlenül*; unverhofft.

Inspĕrāto, Adv. idem.

Inspĕrātus, a, um, *reménytelen*, *véletlen*; unverhofft, unvermuthet. Ex insperato, Plin. *véletlenül*; wider alles Vermuthen. 2) e. gr. malum, Cic. *a' mitől nem fél*, *v. nem tart az ember*; nicht befürchtet.

Inspergo, si, sum, ĕre, 3. *belé*, *v. rá hinteni*, *v. fetskendezni*; hinein oder darauf ſtreuen oder ſpritzen. e. gr. potioni, Plin. *ital közzé keverni*, *v. elegyítni*; unter den Trank miſchen. 2) e. gr. aliquid sale, Cato, *meg*, *v. béhinteni*, *v fetskendezni*; beſtreuen, beſpritzen, beſprengen.

Inspersĭo, ōnis, f. 3 *bé*, *meg*, *v. rá hintés*; das Einſtreuen, Daraufſtreuen.

Inspersus, a, um, *belé*, *bé*, *meg*, *v. rá hintett*; eingeſtreuet, beſtreuet, darauf geſtreuet.

Inspersus, us, m. 4. i. q. inspersio.

Inspĭcĭo, exi, ectum, ĕre, 3. (specio) e. gr. in speculum, Plaut *belénézni*, *belétekintni*, *v. pillantni*; hineinſehen, hineinblicken. 2) e. gr. aliquid, Cic. agrum, Colum. *megnézni*, *megszemlélni*, *szemügyre venni*; anſehen, beſichtigen, beſchauen. 3) e. gr. morbum, Plaut. *megvizsgálni*, *végire járni*; unterſuchen.

Inspīco, āre, 1. (spica) *gubonafő formára tsinálni*, *formálni*, *v. metszeni*, *meghegyezni*; wie eine Ähre geſtalten, ſpitzig machen. Virg.

Inspīrāmentum, i, n. 2. i. q. inspiratio, Coel. Aur.

Inspīrātĭo, ōnis, f. 3. *belélehellés*, *fúvás*, *v. ihletés*, *ihlés*; das Einhauchen, Einblaſen. 2) *béadás*, *belétsepegtetés*; die Eingebung. 3) *lelkesítés*, *sugallás*; die Begeiſterung. Solin.

Inspīrātor, ōris, m. 3. *belefúvó*, *v. lehelló*; Einhaucher. 2) e. gr. furoris, Coel. Aur. *haragra*, *v. boszszúra késztető*, *ingerlő*; der einen zum Zorne oder zur Rache reitzet.

Inspīro, āvi, ātum, āre, 1. *belélehelleni*, *v. ihleni*, *beszívni*, *lehelleni*; einhauchen, einathmen. 2) *belefújni*, *szelet ereszteni*, *v. botsátani belé*; den Wind hinein laſſen. 3) Trop. e. gr. amorem alicui, Stat. *valakibe szeretetet tsepegtetni*; einem Liebe einflößen. 3) e. gr. aliquem, Justin. *lelkesíteni*, *feltüzelni*; begeiſtern, entflammen. 4) e. gr. literam, Gell. *H val mondani ki*; mit einem H ausſprechen.

Inspisso, āre, 1. *megvastagítni*; verdicken. Veget.

Inspŏlĭātus, a, um, *meg nem fosztott*. *megfosztatlan*; ungeplündert. Quintil.

Inspūmo, āre, 1. *tajtékzani*; ſchäumen. Tertull.

Inspŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. e. gr. alicui in frontem. in faciem alicujus, Sen. oculis, Plin. *valakinek képpni*, *v. pökni*, *meg*, *v. ráköpni*; wohin ſpeyen, ausſpeyen.

Inspūto, āre, 1. e. gr. aliquem, Plaut, *meg*, *v. ráköpni*, anſpeyen.

Instābĭlis, e, e gr. terra, Ovid. *a' mi nem erősen áll*, *ingadozó*, *ingó*, *mozgó*; was nicht feſt ſteht, beweglich, ſchwankend. Trop. e. gr. membrum orationis, Quint. 2) e. gr. hostis, Liv. *helyt nem álló*, *kelyben nem maradó*, *majd itt majd amott lévő*; nicht Stand haltend, bald hier, bald da befindlich. 3) e. gr. animus, Virg. *állhatatlan*, *változó*, *tétovázó*, *tsavargó*; unbeſtändig, veränderlich.

Instābĭlĭtas, ātis, f. 3. e. gr. mentis,

Digitized by Google

Plin. *állhatatlanság, tétovázás*; die Unbeständigkeit.

Instābiliter, Adv. *állhatatlanúl*; unbeständig. Augustin.

Instans, tis, o. (insto) *jelenvaló*; gegenwärtig. 2) e. gr. senecta, Hor. *közelgető vénség*; das bevorstehende Alter. 3) *tartós*; anhaltend. 4) *erős, kemény, nagy, hathatós, foganatos*; heftig, nachdrücklich. Comp. instantior, Gell. Superl. instantissimus.

Instanter, Adv. *tartósan, keményen, nagyon, foganatosan*; anhaltend, heftig. 2) *állhatatosan, állandoan*; beharrlich, beständig.

Instantĭa, ae, f. 1. *jelenlét, jelenlétel*; die Gegenwart. 2) *terénység, tartós szorgalom, v. szorgalmatosság*; die Emsigkeit, anhaltender Fleiß. 3) *tüzesség, v hevesség a' beszédben*; die Heftigkeit, z. B. im Reden 4) *meg nem szünés, a' kérésben, 's kívándsban*; das Anhalten im Bitten oder Fordern. Pandect.

Instar, n. indecl. cum Gen. *rajz, rajzolat, kép, előleges rajzolatmód*; der Abriß, das Bild, der Entwurf. Est tanquam animi instar in corpore, Cic *mint a' lélek a' testben*; wie die Seele im Körper. Parvum instar eorum, Liv. *csak árnyéka*; nur ein Schatten. Ad instar, v. intar; *mint*; wie. Fuit non vici instar, sed urbis, Cic *nem ollyan volt mint egy falu 's a' t.* war nicht wie ein Dorf. Instar, sc. ad. *mintegy, körülbelól*; ungefähr. Trium cohortium instar exposuit, Hirt. Habet instar septuaginta (epistolarum), Cic. 2) *forma, formázat, tetszet*; die Gestalt, das Ansehen. Terra quasi puncti instar obtinet, Cic. *ollyan, ollyannak tetszik*: sieht aus wie Instar voluminis erat epistola, Cic. *ollyan volt mint egy könyv*; war einem Buche gleich. 3) *bets*; der Werth. Vix minimi momenti instar habet, Cic. Erat mortis instar, Cic. *haldl helyett volt*; war so gut als der Tod. Plato est mihi instar omnium, Cic. *mindenek helyét kipótolja*; ist so gut als alle.

Instaurāticĭus, e. gr. dies, Mar. *megújító*; erneuernd.

Instaurātĭo, ōnis, f. 3. (instauro) e. gr. ludorum, Cic. *megújítás, újraelkezdés*; die Erneuerung, Wiederhohlung. 2) e. gr. templorum, Eumen. *újítás, újátevés, ismétfelépités*; die Erneuerung, Wiederherstellung.

Instaurātitius, i. q. Instauraticius.

Instaurātivus, a, um, e. gr. ludus, Cic. *megújítandó újrakezdendő*; erneuert, wiederholt.

Instaurātor, ōris, m. 3. *megújító, újra, v. ismét fel, v. előállító*; ein Erneuerer, Wiederherstellet.

Instaurātus, a, um, *megújított, ismét felállított*; erneuert, wieder hergestellt.

Instauro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. sacrificium, scelus, caedem, Cic. bellum, Liv. epulas, Virg. *megújítni, ismét kezdeni, tenni, v. elkövetni*; erneuern, wiederhohlen. 2) e. gr. templa, Eumen. *megújítni, jó karba helyheztetni, ismét meg, v. felépitni*; erneuern, wieder in guten Stand setzen, wieder herstellen. 3) e. gr. monimenta sibi, Plin. *állitni, felállitni, emelni, tenni*: errichten, machen. 4) *visszzonozni, visszaadni, v. fizetni*; vergelten, erwiedern.

Insterno, strāvi, stratum, ĕre, 3. *meg. v. rdboritni, rá v. öteritni*, belegen, bedecken. Pelle leonis insterni, Virg. 2) insterni terra, Stat. *eltemetletni*; begraben werden.

Instĭgātĭo, ōnis, f. 3. (instigo) *izgatás, ösztönözés, ingerlés, késztetés, nógatás*; die Anreitzung. Auct. ad Her.

Instĭgātor, ōris, m. 3. *izgató, unszoló, késztető, nógató, ingerlő*; ein Anreitzer. Tacit.

Instĭgātrix, īcis, f. 3. *izgató, késztető, ingerlő, fellovaló, nógató (asszony, v. leány)*; eine Anreitzerinn, Aufwieglerinn.

Instĭgātus, us, m. 4. i. q. Instigatio.

Instĭgātus, a, um, *izgatott, késztetett, ingerlett*; angereitzt.

Instĭgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Ter. aliquem in aliquem, Liv. *izgatni, késztetni, ingerleni*; anreitzen, antreiben. e. gr. canem in aliquem, Petr. *rászitni*, anhetzen. 2) instigante Deo. Liv. *Isten inditásából*; auf göttlichen Antrieb.

Instillātĭo, ōnis, f. 3. *belétsepegtetés, v. tsepegetés*; die Eintränfelung.

Instillātus, a, um, *belétsepegtetett, v. tsepegetett*; eingetröpfelt.

Instillo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. oleum lumini, Cic. merum in ignes, Ovid. *belétsepegtetni, v. tsepegetni, be-*

Digitized by Google

létölteni; eintráufeln, eintröpfeln, eingießen. 2) Trop. e. gr. alicui pietatem, Cic. *belétsepegtetni*; einflößen. e. gr. alicui aliquid. Cic. *kitúladni*; hinterbringen.

Instimulator, öris, m. 3. e. gr. seditionis, Cic. *kezdő, indító, késztető, izgató*; ein Anreitzer, Erreger.

Instimulatus, a, um, *felingerlett, összevesztett*; verhetzt.

Instimulo, áre, 1. (stimulus) *felingerleni, késztetni, nógatni*; anreitzen. Ovid.

Instinctor, öris, m. 3. *felingerlő, késztető*; ein Anreitzer.

Instinctus, a, um, e. gr. in bellum, Vellei. Pat. *felingerlett, késztetett, fellovalt*; angereitzt, angetrieben.

Instinctus, us, m. 4. *ingerlés, ösztönözés, késztetés*; die Anreitzung, der Antrieb. Instinctu voluntario, Sen. *önként*; aus eigenem Antriebe.

Instinguo, nxi, nctum, ĕre, 3. *felingerleni, ingerleni, ösztönözni, késztetni*; anreitzen.

Instipo, áre, 1. *belétömni, v. dugni*; hinein stopfen. Marc. Emp.

Instipulor, ári, Dep. 1. i. q. stipulor, Plaut.

Instita, ae, f. 1. *úszóally, v. fodor, a' Római fejérszemélyek köntösén*; die Schleppe oder Falbel an der tunica der römischen Frauenzimmer. 2) *főasszonyság, dáma, fejérszemély*; eine Dame, ein Frauenzimmer. 3) *mindenféle kötő, kéz, v. lábkötő*; jede Binde, z. B. Hände und Füße zu binden. 4) *nyoszolya hevederje, a' fenék deszka helyett*; der Gurt am Bettgestell.

Institio, önis, f. 3. (sto) e. gr. stellarum, Cic. *megállás, megállapodás*; das Stillstehen.

Instito, áre, 1. *ellene szegezni magát, ellene tusakodni*; sich widersetzen. 2) *utánna eredni, kergetni, üzni*; nachsetzen. Caes.

Institor, öris, m. 3. *ura hajóira vigyázó Római szolga*; ein römischer Knecht, welchen sein Herr über die Schiffe bestellte u. s. w. Hor. 2) *hajóura, v. gazdája*; der Schiffsherr. Juv. 3) *félkézkalmár, zsibvásáros, házaló kalmár*; ein Krämer, Tröbler, Hausirer. 4) *számoló gondviselő*; ein Factor. Ulp. 4) Trop. e. gr. eloquentiae, Quint. *ditsekedő, kérkedő*; ein Großsprecher, Prahler.

Institorius, a, um, *félkézkalmárokhoz tartozó*; den Krämern gehörig.

Institrix, icis, f. 3. *félkézkalmár asszony, v. leány*; eine Krämerinn. 2) *asszonya helyett drusboltban ülő szolgáló*; eine Magd, die für ihre Frau in den Kramladen sitzt.

Institŭo, ui, utum, ĕre, 3. (statuo) *oda állítni, helyheztetni, v. tenni*; hinstellen oder setzen. Turres instituere Caes. *tornyokat építni*; Thürme errichten. 2) *feltenni magában*; sich vornehmen. 3) e. gr. actionem. Cic. rationem operis, Cic. *elintézni, elrendelni*, einrichten. 4) e. gr. poenam in aliquem, Cic. *kiszabni, meghatározni*; verordnen, bestimmen. 5) e. gr. amicitiam cum aliquo, Cic. *valakivel barátságra lépni, v. barátságot kötni*; mit einem Freundschaft machen. 5) e. gr. heredem; *nevezni, kinevezni, tenni*; ernennen. 7) e. gr. literis graecis aliquem, Cic. *oktatni, tanítni*; unterweisen. 8) e. gr. vineas, ICt. *ültetni, plántálni*; anlegen. 9) e. gr. libros scribere, Cic. historiam, Cic. *kezdeni, el, v. hozzá kezdeni*; anfangen. 10) *készíteni, tsindlni*; verfertigen. e. gr. naves, Caes. *építni*; bauen. 11) e. gr. animum ad aliquid, Ter. *elméjét valamire függesztení*; sein Gemüth auf etwas richten. 12) e. gr. exemplum, Cic. *példát adni, v. mutatni*; ein Beyspiel geben.

Institūtio, önis, f. 3. e. gr. rerum, Cic. *elintézés, rendbeszedés, elrendelés*; die Einrichtung. 2) *szándék, feltétel*; das Vorhaben. 3) *oktatás, tanítás*; der Unterricht. 4) *kezdés, elkezdés*; das Anfangen. 5) *bétevés, p. o. hivatalba, örökségbe*; das Einsetzen. 6) *országrendelések*; die Reichssatzungen. ICt.

Institūtor, öris, m. 3. e. gr. urbium, Ammian. *rendbeszedő, tsinálo, építő*; der etwas errichtet, macht, anlegt. 2) *tanító, oktató*; ein Unterweiser.

Institūtum, i, n. e. *bévett szokás*; eine angenommene Gewohnheit. 2) *szándék, feltétel, végzet, tzél*; das Vorhaben, die Absicht. 3) *rendelés*; die Anstalt. Eodem uti instituto. Nep. 4) *intézet*; das Institut. Gloss. 5) *törvény*; ein Gesetz. 6) *bizonyos élet-*

Digitized by Google

mód; eine gewiſſe Lebensart. Necedere instituto, Cic. 7) *bevett tanító monddt, v. állitás*; ein angenommener Lehrſatz. Te abundare oportet praeceptis institutisque philosophiae, Cic. 8) e. gr. libri, Cic. *rajzolat, módrajz v. foglalat*; der Plan oder Inhalt.

Institūtus, a, um, (instituo) *hozzá, v. mellé állitott, helyheztetett, v. tett*; angeſtellt, angelegt. 2) *intézett, rendelt*; geſtiftet, angeordnet. 3) e. gr. doctrina, Cic. *tanitott, oktatott*; gelehrt. 4) e. gr. vitae ratio, Cic. *elkezdett*; angefangen. 5) e. gr. heres, Cic. *kinevezett, tett*; ernennet.

Insto, iti, itum, āre, 1. (stu) e. gr. in triclinio, Suet. *rajta lenni, v, állani*; auf etwas ſtehen. 2) *közelitni, közelgetni, közel lenni*; bevorſtehen, nahe ſeyn. Nox instat, Sallust 3) *utánna eredni, v. menni, ûzni, kergetni*; nachſetzen, verfolgen. e. gr. vestigiis alicujus, Liv. Curt. *nyomdban lenni*; auf dem Fuße nachfolgen. 4) e. gr. rectam viam, Plaut. *jó, v. igaz úton járni*; auf dem rechten Wege gehen. 5) *serkentgetni, sarkalni, ösztönözni, rábeszéllni, v. rávenni valamire*; antreiben, zureden. 6) instant mihi ab illo bona, Plaut, *jót várhatok tőle*; ich habe Gutes von ihm zu gewarten. 7) e. gr. factum, Tac. *állitni, erősitni, megállani valami mellett, el nem állani valamitől*; behaupten, darauf beſtehen. 8) *fáradozni valamiben, v. valami körül, igyekezni valamin*; ſich Mühe geben. Instare, ne quid fiat, Plaut.

Instrāgŭlum, i, n. 2. (stragulum) *lepel, lepedő, paplan, dgyteritő*; eine Decke, Oberdecke (im Bette).

Instrātus, a, um, (insterno) *béfedett, bétakart, bé, v. ráteritett, v. borlott*; bedeckt. e. gr. ornatu regio, Plin. *felékesitett*: geziert.

Instrēnŭe, Adv. *gyáván, nem vitézül, nem bátran*; nicht tapfer, nicht muthig. Justin.

Instrēnŭus, a, um, *rest, lomha, tunya*; träg. 2) *félénk*; feig. 3) *hamis szivü, rossz lelkü*; unredlich. Plaut.

Instrĕpĭto, āre, 1. i. q. instrepo. Lact.

Instrĕpo, ui, itum, ĕre, 3. *sörögni, tsörtetni, tsörögni, tsikorogni, nyikorogni*; rauſchen. Instrepit axis, Virg. e. gr. dentibus horrendum, Claud. *iszonyúan tsikorgatni fogait*; mit den Zähnen fürchterlich knirſchen.

Instrictus, a, um, (stringo) e. gr. dolore, Apul. *szorongatott, elfogódott*; beklemmet.

Instrictus, us, m. 4. *erőltetés, megerőltetés*; die Anſtrengung.

Instrīdo, ĕre, 3. *tsikorogni, zúgni*; klirren, rauſchen.

Instringo, nxi, ctum, ĕre, 3. *kötni, megkötni, megszorítani*; binden. 2) *izgatni, késztetni*; reitzen. 3) *rendbe szedni*; in Ordnung bringen.

Instructē, Adv. *felkészülve, felruházva valamivel, készülettel*; zubereitet, ausgerüſtet. Comp. instructius. Liv.

Instructĭlis, e, *össze nem tett, össze nem ragasztott*; nicht zuſammengefügt. Tertull.

Instructĭo, ōnis, f. 3. (instruo) e. gr. balinsi, Traj. in Plin. *állitás, felállitás, épités, készület, készités*; die Errichtung, Erbauung, Einrichtung. 2) *rendelés, elrendelés, rendbeszedés*; das Ordnen, Stellen in Ordnung. 3) *oktatás, tanitás*; der Unterricht. Arnob.

Instructor, ōris, m. 3. e. gr. convivii, Cic. *elrendelő, készitő, felkészitő, tsinálő*; ein Einrichter, Zubereiter. 2) *tanitó, oktató*; ein Lehrer. Front.

Instructūra, ae, f. 1. i. q. instructio. Front.

Instructus, a, um, (instrŭo) e. gr. artibus, Cic. *tanitott, oktatott, tudós*; unterwieſen, gelehrt. 2) *kész, készenlévő, fel, v. elkészült*; bereit, fertig. 3) e. gr. ferro, Virg. *felruházott, valamivel biró*; verſehen. 4) e. gr. oratio, Cic. *jólhangzó beszéd*; eine harmoniſche Rede. 5) e. gr. legatum, Ct. *egész készülettel, v. gazdasággal testált maszajósság*; ein vermachtes Landgut mit allem Zugehör.

Instructus, us, m. 4. *készület, elkészités*; die Einrichtung, Zubereitung, Rüſtung.

Instrūmentālis, e, *eszközhöz való*; zum Werkzeuge gehörig.

Instrūmentum, i, n. 2. *minden, a' mivel, v. a' mi által valamit készit az ember, eszköz, mivszer, műszer, szerszám*; alles wodurch man etwas bearbeitet, ausübt, ein

Werkzeug. 2) *segedelem, haszon, elömenetel*; ein Hülfsmittel, Vortheil. 3) *dísze, v. ékessége valaminek*; der Schmuck, die Zierde eines Dinges. 4) *viselet, ruházat, öltözet*; die Tracht, Kleidung. 5) *segitö eszköz, eszköz valaminek elérésére*; das Hülfsmittel, Beförderungsmittel.

Instrŭo, xi, ctum, ĕre, 3. (struo) *készitni*; zurüsten. 2) e. gr. copias, Caes. *rendbeszedni*; in Ordnung bringen. 3) e. gr. convivium, Cic. *el, v. megkészitni*; zubereiten, zurichten. 4) e. gr. aliquem arte, Ovid. *tanitni, oktatni*; unterrichten. 5) e. gr. sibi corde consilia, Ter. *szivével, v. maga, magával tanátsot tartani*; mit sich zu Rathe gehen. 6) e. gr. domum, Plaut. *házi eszközökkel, v. bútorokkal megrakni, kibútorozni*; ausmeubliren, meubliren. 7) e. gr. aciem, Cic. *haditrendbe állitni*; in Schlachtordnung stellen. 8) e. gr. insidias in loco, Liv. i. e. facere. 9) *magát alkalmaztatni*; sich benehmen. Ita se instruunt, ut metuantur.

Instŭdĭōsus, a, um, e. gr. medicinae, Apul. *nem szorgalmatos, nem igyekező valamibe*; nicht eifrig worin, sich nicht Mühe gebend.

Instŭpĕo, ēre, 2. i. q. stupeo, Plin.

Insuāsum, i, n. 2. (svadeo) *bizonyos setét szin*; eine gewisse dunkle Farbe. Plaut.

Insuāvis, e, *kellemetlen, nem kedves*; unlieblich. Comp. insuavius. Sup. insuavissime. Cic.

Insuāvĭtas, ātis, f. 3. *kellemetlenség, kedvetlenség*; die Unlieblichkeit. Gell.

Insŭber, bris, bre, ex Insubria, regione Italiae superioris.

Insŭbĭde, Adv. *gondolatlanúl, ügyetlenül, együgyüen*; ungeschickt, einfältig. Gell.

Insŭbĭdus, a, um, *gondolatlan*; unbesonnen. 2) *goromba, mandrtulan, parasst*; unhöflich. 3) *ügyetlen, együgyü*; ungeschickt, einfältig. Comp. insubidius, Cic.

Insubrĭlis, e, *durva, nem finom, nem elmés*; nicht fein. Pandect.

Insubrĭliter, Adv. *durván, nem finomúl, nem elmésen*; nicht fein. Pandect.

Insubulum, i, n. 2. vide: Insile.

Insŭccātus, a, um, e. gr. panis Cael. Aur. *bédztatott*; eingeweicht.

Insucco, āvi, ātum, āre, 1. (succus) *megnedvesitni, megédztatni, meglevezni*; befeuchten, einweichen, saftig machen.

Insŭdātus, a, um, *a' mi elatt, v. a' min izzad az ember*; etwas worüber man schwitzet.

Insŭdo, āre, 1. *izzadni, izzaddsba jönni*; in Schweiß gerathen, schwitzen.

Insuēfăcĭo, ĕre, 3. (svesco) *szoktatni valamikez*; an etwas gewöhnen.

Insuēfactus, a, um, *szoktatott*; gewöhnt. 2) *meg v. rátanitott*; abgerichtet.

Insuesco, ēvi, ētum, ĕre, 3. (svesco) *megszokni*; gewöhnen. Insuevit fallere patrem, Ter. 2) Act. *szoktatni, rászoktatni*; angewöhnen. Hoc pater me insuevit. Hor. Sie insuesci debent, Colum.

Insuĕte, Adv. *szokatlanúl*; wider Gewohnheit.

Insuētūdo, ĭnis, f. 3. *szokatlanság*; die Ungewohnheit.

Insuētus, a, um, e. gr. labori, navigandi, Caes. vera audire, Liv. *szokatlan, nem szokott*; ungewohnt, ungewöhnlich. 2) *nem használt*; ungebraucht. e. gr. iter, Virg. *töretlen, járatlan*; ungebahnt. 2) *valamihez szoktatott*; gewöhnt an etwas. (Partic. ab insuesco.)

Insufficiens, tis, *nem elégséges, elégtelen, nem elegendő*; unzulänglich, nicht hinreichlich. Tertull.

Insufficientĭa, ae, f. 1. *nem elégségesség, elégtelenség, nem elegendőség, telhetetlenség*; die Unzulänglichkeit, Ungenügsamkeit. Tertull.

Insufflātĭo, ōnis, f. 3. *belefúvás*; das Einblasen. Coel. Aur.

Insufflo, āre, 1. *belé lehelleni, fújni, v. fúni*; einhauchen, einblasen. Tertull.

Insŭla, ae, f. 1. *sziget*; eine Insel, ein Eiland. 2) *szabadon, v. magánosan álló ház, v. házak, mellyeket körül járhatni*; ein freystehendes Haus, oder mehrere, um die man ringsum gehen kann.

Insŭlānus, a, um, *szigethez tartozó, szigetben lakó, szigetbeli*; zu einer Insel gehörig, in einer Insel wohnend.

Digitized by Google

Insŭlāris, e, *szigetet illető*; die Insel betreffend. 2) *szigetbeli, szigetben lakó*; eine Insel bewohnend.

Insŭlārius, ii, m. 2. *szigetbeli foglyok gondviselője*; ein Aufseher über die Gefangenen in einer Insel.

Insŭlātus, a, um, *szigetté tett, v. formált*; zur Insel gemacht. Apul.

Insŭlensis, e, i. q. insularis.

Insŭlōsus, a, um, *szigetekkel tellyes*; voller Inseln. Ammian.

Insulse, Adv. *sótalanúl, sajtalanúl*; ungesalzen. 2) e. gr. loqui. Cic. *ostobáúl, disztelenűl, izetlenűl*; abgeschmackt, albern. Comp. insulsius, Gell. Superl. jusulsissime, Idem.

Insulsĭtas, ātis, f. 3. *izetlenség, helytelenség, illetlenség, disztelenség, ostobaság*; das abgeschmackte Wesen, die Ungereimtheit, Albernheit, Cic.

Iusulsus, a, um, (sal) *sótalan, sajtalan*; ungesalzen. 2) *izetlen*; unschmackhaft. 3) Trop. *disztelen, izetlen, kellemetlen*; abgeschmackt, ohne Annehmlichkeit. 4) *ostoba*; albern. Superl. insulsissimus, Catull.

Insultābundus, a, um, i. q. insultans. Augustin.

Insultātĭo, ōnis, f. 3. *ugrás, ugrdlás*; das Springen 2) *pajkos, vásott, v. tsintalan magaviselet, kinevetés, kitsúfolás, ingerlés, bosszantás*; das muthwillige Betragen, die Verhöhnung, der Spott.

Insultātōrie, Adv *tsúfolódva, gúnyolódva, pajkosan, tsintalanúl*; höhnisch, muthwillig. Sidon.

Insultātōrius, a, um. *tsúfolódó, gúnyolódó*; höhnisch, spöttisch. Tertull.

Insulto, āvi, ātum, āre, 1. (salto) e. gr. equo, Lucr. fores, Ter. *valamire ugrani, v. hágni*; auf etwas springen. 2) e. gr. Boribus, Virg. *ugrándozni, ugrdlni*; herum springen. 3) e. gr. in calamitate alicui, Svet. *nyomorúságában kitsúfolni, v. kigúnyolni*; einen in seinem Unglücke spotten. 4) e. gr. alicui, aliquem, in aliquem, Cic. *valaki ellen nyakaskodni, makatskodni*; einem trotzen. e. gr. malis alicujus, Stat. *más szerentsétlenségén örűlni*; sich über eines andern Unglück freuen. e. gr. bonos, Sallust. *a' betsületes embereket megtámadni, vélek rászszúl bánni, őket ingerleni, bosszantani*; ehrliche Leute anfallen, ihnen hart begegnen, ihnen Verdruß machen.

Insultūra, ae, f. 1. *rúgrás valamire*; das Springen an oder auf etwas. Plaut.

Insum, fui, esse, *valamin, v. valamiben lenni, lenni*; worin oder worauf seyn, sich befinden. In superstitione inest timor. Cic. Annulus digitis inest. Ovid.

Insūmo, msi, mtum, ĕre, 3. e. gr. sumtus in rem aliquam, Cic. *redkólteni, redfordítni, belévérni*; verbrauchen, aufwenden. e. gr. operam in re, Cic. *szorgalmatosságot fordítni rá*; Fleiß anwenden. 2) *venni; magákhoz venni*; nehmen, an sich nehmen. e. gr. latus montis, Svet. *elfoglalni, v. fogni*; einnehmen.

Insumtĭo, ōnis, f. 3. *költség*; der Aufwand. Cod. Theod.

Insŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. gr. culeo, Sen. et in culeum aliquem, Cic. *bé, v. belévarni*; einnähen, hinein nähen. 2) *hozzávarni*; annähen.

Insŭper, *fenn, felűl, feljűl, felfelé, feljűl rá, v. rajta*; oben, oberwärts, oben drauf. Insuper arbores trabem pianam imponito, Cato. 2) *azonkivűl, annak félette, azon feljűl*; ausser dem, über dieß. 3) insuper habere aliquid, Gell. *fel sem venni, nem betsűlni, megvetni, megútálni*; nicht achten, verachten.

Insŭpĕrābilis, e, *győzhetetlen, meggyőzhetetlen*; unüberwindlich. 2) *meghághatatlan, megmászhatatlan, járhatatlan*; unersteiglich. 3) e. gr. fatum, Ovid. *elkerűlhetetlen*; unvermeidlich. 4) *gyógyithatatlan*; unheilbar.

Insŭpĕrābĭliter, Adv. *győzhetetlenűl*; unüberwindlich. 2) *meghághatatlanúl, járhatatlanúl*; unersteiglich.

Insŭpĕrātus, a, um, *meg nem győzött, feljűl nem múlt*; unüberwunden.

Insurgo, rexi, rectum, ĕre, 3. *feltállani, felkelni*; aufstehen. 2) *felkáborodni, felgerjedni, magát valami ellen szegezni*; sich empören, widersetzen. 3) Trop. e. gr. altius Quint. *hangjával, v. szavával feljebb feljebb emelkedni*; die Stimme mehr und mehr erheben. 4) e. gr. remis, Virg. *erősen, v. minden erőből evezni*; mit aller Macht rudern. 5) e. gr. alicujus regnis, Ovid. *haddal menni rá*; bekriegen. 6) *fel-*

Digitized by Google

emelkedni; emporſteigen. 7) *nevekedni, nagyobbodni*; größer werden. Insurgunt opes Romanae, Tac.

Insusceptus, a, um, *el nem fogadott, magára nem vállalt*; nicht angenommen, nicht über ſich genommen.

Insustentābĭlis, e, *elviselhetetlen, szenvedhetetlen*; unerträglich. Lactant.

Insŭsurrātĭo, ōnis, f. 3. *súgás, suttogás, susogás, fülébesúgás*; das Einziſcheln, Einflüſtern. Capitol.

Insŭsurro, āvi, ātum, āre, 1. *fújni, v. fúni*; blaſen, wehen. 2) e. gr. ad aurem aliquid familiariter, Cic. *súgni, belésúgni, fülébe súgni*; einziſcheln, einflüſtern, ins Ohr ſagen. 3) e. gr. alicui cantilenam suam, Cic. *valaki előtt elénekelni*; vorſingen.

Insŭtĭcĭus (—tius), a, um, i. q. sequens.

Insūtus, a, um, (suo) e. gr. sacco, et in saccum, Svet. *bé, v. belévart*; eingenäht.

Intābesco, bui, ĕre, 3. *elmúlni, eltünni, elenyészni, el, v. kiszáradni, elolvadni, elsenyvedni, elaszni*; ſchwinden, verdorren, ſchmelzen, zerfließen.

Intactĭlis, e, *illethetetlen, tapinthatatlan*; unberührbar, unfühlbar. Lucret.

Intactus, a, um, *illetetlen, meg nem illetett*; unberührt. 2) *megsértetlen, meg nem sértett, ép*; unverſehrt. e. gr. virgo, Catull. *szeplőtelen*; rein. Comp. intactior, Mart.

Intactus, us, m. 4. *megillethetetlenség, meg nem illetés*; die Unberührbarkeit, Unterlaſſung der Berührung. Lucret.

Intāmĭnātus, a, um, (tamino) *el nem kevert, el nem motskolt, szeplőtelen, tiszta, ép*; unbeſudelt, unbefleckt. Horat.

Intántum, *annyira*; in ſo weit. Sen.

Intărdātus, a, um, *maradt*; verharret.

Intardo, āre, 1. *késni, várakozni, maradni*; verziehen, verweilen. Coel. Aur.

Intectus, a, um, *bé nem fedett*; unbedeckt. 2) *tettetés nélkül való, nyilt szivű*; offen, offenherzig. 3) e. gr. stramine, Liv. *befedett*; bedeckt.

Intĕgellus, a, um, *alkalmas ép, v. egész*; ziemlich ganz. 2) *egésséges*; geſund. 3) *illetlen, meg nem illetett*; unberührt.

Intĕger, gra, grum, *a' mi még ollyan, a' millyen ez előtt volt*; was noch iſt, wie es vorher geweſen iſt. 2) *egész*, vollſtändig, ganz. 3) *ép, egésséges*; geſund. 4) *tiszta, tiszta életű, büntelen*; rein, ſchuldlos. Integer vitae, Hor. 5) e. gr. virgo, Plaut. *szeplőtelen*; rein. 6) *friss, eleven, serény, pihent*; friſch, munter, ausgeruht. Integros defatigatis submittere, Curt. Integra aetate esse, Ter. *legjobb idejében lenni*; in ſeinem beſten Alter ſeyn. 7) e. gr. vir, Cic. *tiszta, v. egyenes szivű, feddhetetlen*; aufrichtig, unbeſcholten. 8) in integrum restituere, Svet. *valamit ismét előbbeni állapotjába helyheztetni*; eine Sache wieder in den vorigen Stand ſetzen. 9) res adhuc est integra, Cic. *eligazitatlan*; noch nicht entſchieden. Causam integram alicui reservare, Cic. 10) est integrum mihi, Cic. *szabadságomban áll*; es ſteht mir frey. 11) ab integro, Virg. *újra, ismét, újolag; még egyszer*; nochmahls, wiederum. 12) *adósságtól ment, nem adós*; frey von Schulden. 13) *durva*; roh. e. gr. discipulus, Cic. *tudatlan*; der nichts kann. 14) *megsértetlen, sérelem nélkül való*; unverſehrt. 15) *részre nem hajló*; unpartheyiſch. Servare se integrum, Cic. 16) e. gr. jus, Cic. *sérthetetlen*; unverletzlich. 17) *éhgyomrú, étlen, ki sem nem evett, sem nem ivott*; nüchtern, der weder gegeſſen noch getrunken hat. Comp. integerior, Nep. Superl. integerrimus, Cic.

Intĕgo, xi, ctum, ĕre, 3. *befedni*; bedecken. Caes. 2) e. gr. viam, Inscr. *kövel kirakni*; pflaſtern.

Intĕgrāsco, ĕre, 3. *megújúlni*; ſich erneuern. 2) *ismét előlről kezdődni*; von vorne wieder angehen.

Intĕgrātĭo, ōnis, f. 3. *megújítás*; die Erneuerung.

Intĕgrātor, ōris, m. 3. *megújító*; ein Erneuerer.

Intĕgrātus, a, um, *megújítottá*, erneuert.

Intĕgre, Adv. *tisztán, szűzen*; rein, keuſch. 2) *megsértetlenül, sérelem nélkül, meg nem sértve*; unverſehrt, unverletzt. 3) e. gr. versari in aliqua re, Cic. *egyenes, v. tiszta szivvel*; redlich, aufrichtig. 4) e. gr. mutare, Tac. *egésszen, tellyesség-*

Digitized by Google

gel; gänzlich, 5) *szabadosan, előítélet nélkül, nem részrehajlással*; unbefangen, unpartheyisch.

Integritas, ātis, f. 3. *épség*; der unverletzte Zustand. 2) *tisztaság*; die Reinigkeit. 3) *elevenség, serénység*; die Lebhaftigkeit, Munterkeit. 4) *egésség*; die Gesundheit. 5) *egész, az egész*; das Ganze.

Integritūdo, inis, f. 3. i. q. integritas. Pandect.

Integro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. lacrymas, pugnam, Liv. carmen, Virg. *megújítni, ismét elkezdeni*; erneuern, wieder anfangen. 2) e. gr. animum, Cic. *megfrissíteni, élesztení, megvíddmitni, megújítni*; erfrischen, erquicken. 3) e. gr. artus, Tac. *meggyógyítni*; heilen. 4) *egésszé tenni, kipotolni*; ergänzen.

Integumentum, i. n. 2. *takaró, lepel, fedél, boríték*; die Decke, Hülle. 2) Trop. *palást, paldstolds, szín*; die Bemäntelung, der Vorwand. Integumentum flagitiorum quaerere, Cic.

Intellectio, ōnis, f. 3. (intelligo) *értés; megértés*; das Verstehen.

Intellector, ōris, m. 3. *értő, a' ki valamit megért*; der etwas versteht. Augustin.

Intellectŭālis, e, e. gr. philosophia, Apul. *értelmet illető, ahoz való, v. tartozó, értelmes*; zum Verstande gehörig, ihn betreffend.

Intellectŭālitas, ātis, f. 3. i. q. intellectus, Tertull.

Intellectus, a, um, *megértett*: verstanden.

Intellectus, us, m. 4. *értés, megértés, általlátás, bélátás, esméret, értelem*; das Verstehen, die Einsicht, Kenntniß. 2) *érzékink által való észrevétel, érzés, testi esméret*; das Bemerken durch die Sinne, die Empfindung, sinnliche Kenntniß. 3) *értelem, megfogás, valamelly szó értelme, v. jelentése*; der Verstand, Begriff, Sinn eines Wortes, die Bedeutung, Quintil. 4) *értelem, ész, okosság, általlátó tehetség*; der Verstand, das Vermögen etwas einzusehen. Senec.

Intelligenter, Adv. e. gr. audire, Cic. *érthetően*; verständlich. 2) e. gr. lectitare, Plin. Ep. *értelmesen, okosan, ésszel*; mit Verstande.

Intelligentia, ae, f. 1. *bélátás, esméret*; die Einsicht, Kenntniß. 2) *értelem, ész, okosság, esmérettekség*; der Verstand, das Erkenntnißvermögen. 3) e. gr. animi, Cic. *megfogás, képzelés*; der Begriff, die Vorstellung.

Intelligibilis, e, *érthető*; verständlich. 2) *érzékető*; in die Sinne fallend.

Intelligibiliter, Adv. *érthetően, értelmesen*; so daß mans wahrnehmen oder verstehen kann. Augustin.

Intelligo, exi, ectum, ĕre, 3. *érteni, megérteni, általlátni*; verstehen, einsehen. 2) *érteni, tanúlni, észrevenni, esmérni tanúlni*; verstehen lernen, vernehmen, erkennen lernen. 3) *megkülömböztetni*; unterscheiden. Lact.

Intĕmĕlii, ōrum, m. plur. populus Liguriae.

Intĕmĕrābilis, e, *sérthetetlen*; unverletzlich. Claud. Mam.

Intĕmĕrandus, a, um, *meg nem sértendő, meg nem bántandó, meg nem fertőzteténdő*; nicht zu beflecken, nicht zu verletzen. Val. Fl.

Intĕmĕrāte, Adv. *meg nem hamisítva, el nem rontva*; unverfälscht. Cod. Theod.

Intĕmĕrātus, a, um, *bé nem motskolt, tiszta, meg nem sértett, meg nem fertőztetett, megsértetetlen*; unbefleckt, unverletzt.

Intempĕrābilis, e, *mértékelhetetlen*; nicht zu mäßigen. Coel. Aur.

Intempĕrans, tis, o. e. gr. homo, Cic. animus, Liv. *mértékletlen*; unmäßig.

Intempĕranter, Adv. *mértékletlenül*; unmäßig. 2) e. gr. aliquem lacerare, Cic. *valakit rendkivül motskolni, v. kigúnyolni*; einen außerordentlich durchziehen. Comp. intemperantius, Cic.

Intempĕrantia, ae, f. 1. *mértékletlenség*; die Unmäßigkeit. 2) e. gr. coeli, Colum. *kellemetlen, kedvetlen szélveszes idő*; unfreundliches und stürmisches Wetter.

Intempĕrāte, Adv. *mérték nélkül, mértékletlenül*; ohne Maß, unmäßig.

Intempĕrātus, a, um, e. gr. vinum, Coel. Aur *elegyitetlen, tiszta*; unvermischt. 2) e. gr. benevolentia, Cic. *mértéken túl való, igen sok*; ungemäßigt.

Intempĕria, ae, f. 1. Obs. i. q. intemperantia. 2) intemperiae, plur. *dühösködés, esztelenség, eszelősség*,

Digitized by Google

eszeméntség; die Raſerey, Unſinnigkeit. 3) i. q. Furiae. Nescio, quae illum hominem intemperiae tenent, Plaut. 4) *rossz idő*; böſes Wetter.

Intempĕries, ei, f. 5. *mértékletlenség*; die Unmäßigkeit. 2) i. q. sequens.

Intĕmpĕstas, ātis, f. 3. *fergeteg*; das Ungewitter.

Intempestīve, Adv. *alkalmatlanúl, alkalmatlan időben, rosszkor*; unbequem, ungelegen, zur Unzeit.

Intempestīvitas, ātis, f. 3. *alkalmatlan idő*; die Unzeit. Gell.

Intempestīviter, Adv. *rosszkor*; zur Unzeit.

Intempestīvus, a, um, *rosszkori, alkalmatlan időben eső, alkalmatlan*; unzeitig, zur Unzeit. 2) *alkalmatlankodó, rossz időbe valamit tevő*; zur Unzeit etwas thuend. Anseres continuo clamore intempestivi, Plin.

Intempestus, a, um, *alkalmatlan*; ungelegen. 2) e. gr. nox, Curt. *tsendes éj, elődlom*; die ſtille Nacht, der erſte Schlaf. 3) *egésségtelen*; ungeſund. 4) *zivataros*; ſtürmiſch.

Intempŏrālis, e, *örök, örökkévaló*; ewig. Apul. 2) e. gr. cibus, somnus, Coel. Aur. *rosszkori, alkalmatlan, v. rendetlen időben eső*; unzeitig. Coel. Aur.

Intempŏrālitas, ātis, f. 3. *rosszkoriság*; die Unzeitigkeit. Coel. Aur.

Intempŏrāliter, Adv. *rosszkor, alkalmatlan időben*; unzeitig. Coel. Aur.

Intendo, di, tum et sum, ĕre, 3. v. gr. tabernaculum, Cic. cutem, Plin. *kifeszíteni, kivonni, kihúzni, felvonni, kiterjeszteni*; ausſpannen, ausdehnen, ausſtrecken. 2) v. gr. chordas, Cic. arcum, Virg. *felhúzni, feltekerni, p. o. a' húrt*; ſpannen, aufſpannen. 3) v. gr. tabernacula velis, Cic. *bévonni, behúzni*; beſpannen, überziehen. 4) v. gr. vires, se ad aliquid, fauces, Cic. *erőltetni valamire, mégvetni, p. o. magát, összeszedni erejét valamire, rajta lenni, igyekezni*; anſtrengen, zuſammen nehmen, z. B. ſeine Kräfte. 5) *intézni, erányozni, t. i. valahova, forditni valamire*; wohin richten. Aciem in omnes partes intendere, Cic. — Animum ad aliquid intendere, Cic. *valamire függeszteni elmédjét, valamire figyelmezni*; auf etwas merken. Animum studiis intendere, Hor. *a' tanúlásnak adni magát*; fleißig ſtudieren. Intendere se, v. gr. in rem, Quint. *valamire függeszteni gondolatit, feltenni magában valamit, valamire igyekezni*; worauf denken, ſich etwas vornehmen, ſich bemühen. Intendi animo in rem, Liv. i. e. attendere. Intendere aures ad verba, Ovid. *rá figyelmezni, ráhallgatni*; zuhören. Fugam intendere, Liv. *futásról gondolkozni*; auf die Flucht bedacht ſeyn. 6) intendere aliquo, Cic. *valahova készülni, t. i. menni, valahova igyekezni*; wohin denken. 7) *fenyegetni valamivel, ellene intézni valamit, ellene inditni*; einem mit etwas drohen, ihm zuzufügen ſuchen. Periculum alicui, vel in aliquem intendere, Cic. Alicui litem intendere, Cic *valakit megperleni, pert inditni ellene*; einem gerichtlich belangen, anklagen. 8) dextram intendere, Cic. *jobb kezét kiterjeszteni*; die rechte Hand ausſtrecken. 9) v. gr. vineula collo, Virg. *ráhurkolni, ráfojtani*; drauf legen, feſt anlegen, umbinden.

Intensio, ōnis, f. 3. v. gr. aëris, Sen. *kiterjedés*; die Ausdehnung. 2) *kifeszités, kiterjesztés, kihúzás*; das Spannen, Ausſpannen. 3) intensio vocis, Quint. *szavának megerőltetése*; die Erhebung der Stimme. 4) animi intensio, Cic. *erőlködés*; die Anſtrengung der Seele.

Intensus, a, um, *kifeszitett*; geſpannt. 2) *megerőltetett*; angeſtrengt. Cic.

Intentātio, ōnis, f. 3. *fenyegetődzés*; die Androhung. 2) v. gr. criminum, Ter. *vddolás*; die Beſchuldigung. 3) *próbatétel, próba*; der Verſuch. Tert.

Intentātus, a, um, Adj. *nem próbált, próbdlatlan*; unverſucht. Liv. Nihil intentatum relinquere, Hor. *mindent megpróbdlni, v. véghez vinni, elkövetni*; nichts unverſucht laſſen. 2) Partic. ab intento; *fenyegetett*; angedrohet. Cic.

Intente, Adv. *figyelemmel, figyelmetesen, szorosan, szorgosan*; mit Anſtrengung, aufmerkſam, ſorgfältig, genau. Quint. intentius, Liv. intentissime, Lamprid.

Intentio, ōnis, f. 3. *kifeszités, kiterjesztés*; die Ausdehnung, Anſpannung. 2) v. gr. animi, Cic. *megerőltetés, erőlködés, igyekezet*; An-

Digitized by Google

ſtrengung, Bemühung. 3) *figyelmetesség, figyelem*; die Aufmerkſamkeit. 4) *szorgoskodás, szorgalom*; die Sorgfalt, Sorge. 5) *feltétel, szándék, igyekezet*; das Vorhaben, der Vorſatz, die Abſicht. 6) *vád, panasz*; die vorgebrachte Klage, Beſchuldigung. Cic.

Intento, āvi, ātum, āre, 1. (Frequ. ab intendo) *fenyegetni*; drohen. Virg. 2) alicui, v. in aliquem aliquid, Liv. *próbálni, v. kezdeni valamit valaki ellen*; etwas Jemanden beybringen, ihm zuzufügen, oder wider ihn zu gebrauchen ſuchen. Mortem alicui intentare, Virg. 3) v. gr. manus ad sidera, Petron. *kiterjeszteni*; ausſtrecken. 4) *megtámadni*; angreifen. Cic.

Intentus, a, um, *kifeszített, kiterjesztett, kihúzott*; geſpannt, ausgedehnt. 2) v. gr. intentus ad rem, in aliquam rem, Cic. Liv. *figyelmetes valamire*; aufmerkſam. 3) *engedelmes, engedő*; gehorſam. Cic. 4) intentus paci, Lucan. *békességre hajló, békességet kereső*; einer der Friede ſucht. 5) *felhúrozott, húrokkal bévont*; beſpannt, bezogen. Cithara intenta nervis, Quint. 6) *erős, keményi*; heftig, ſtark. Sermo paullo intentior. 7) *erányzott, intézett*; gerichtet. Tela undique in patriam intenta, Cic. 8) *felhágott, p. o. dolgok árra, megnőtt*; geſtiegen, vermehrt. Intentis alimentorum pretiis, Tac. 9) *nekifeküdt, a' ki nagyon rá, v. neki adta magát valaminek, szorgalmatos valamiben*; einer Sache ſehr ergeben, auf etwas ſehr erpicht, fleiſſig. Intentus operi agresti, Liv. Comp. intentior, Sup. intentissimus, Liv.

Intentus, us, m. 4. *kifeszítés, kiterjesztés*; das Ausſpannen, die Ausſtreckung. 2) *erőlködés, erős igyekezet*; die Anſtrengung. Cic.

Intépĕo, ēre, 2. *lágy meleg, v. langyos lenni*; lauticht oder lau ſeyn. Prop.

Intépesco, ĕre, 3. *langyosodni*; lau werden. 2) *melegedni kezdeni*, anfangen warm zu werden. Consumta bruma, jam intepescit aurus. Colum. 3) *alább hagyni valamiben*; nachlaſſen. Petron.

Inter, Praep. cum Accus. *között*; zwiſchen. Inter spem metumque, Cic. *félelem és reménység között*; zwiſchen Furcht und Hoffnung. Nihil interest inter te et quadrupedem, Cic. 2) *között, közt*; unter. Inter cetera, Liv. *a' többek közt*; unter andern. Inter homines esse, Cic. 3) *között, közt, alatt, felett, -ndl, -mél*; während, unter, über, bey. Inter coenam Cic. *vatsora felett, vatsora alatt, vatsora közben, a' vatsoránál*; unter oder über dem Abendeſſen, beym Nachtmahl, während des Eſſens. Inter diem, Gell. *nappal*; beym Tage. Inter viam, Cic. *az úton, az útban, az útazás közben*; unter Weges. Inter ea, vel: interea, Cic. *azomban, azon közben, az alatt*; unterdeſſen, während der Zeit. 4) inter se, pro: se invicem, Cic. *egymást*; einander. Amare inter se, Cic. *egymást szerethi*; einander lieben. 5) *alatt, t. i. idő alatt*; während, innerhalb. Inter tot annos. Ter.

Intĕralbĭco, āre, 1. *fejérleni közte v. általa*; weißlich durchſchimmern. Plin.

Intĕramentum, i, n. 2. v. gr. interamenta navium, Liv. *a' hajó belső szerei*; das inwendige Schiffgeräthe.

Intĕramna, ae, f. 1. urbs Italiae. 2) quaelibet urbs inter duos amnes, v. quam duo amnes adluunt.

Intĕramnānus, a, um, i. e. inter duos amnes.

Intĕramnĭs, ĕ, i. e. inter duos amnes jacens. 2) ex urbe Interamna.

Intĕramnus, a, um, i. e. inter duos amnes jacens.

Interaneum, i, n. 2. *végbélkurka*; der Maſtdarm. Plin.

Intĕranĕus, a, um, *belső, belőlvaló*; inwendig, innerlich.

Intĕrāresco, ĕre, *elszáradni, elaszni, elvesznì*; vertrocknen, vergehen. Cic.

Interbĭbo, ĕre, *kiinni*; austrinken. Plaut.

Interbĭto, ĕre, i. q. intereo, Plaut.

Intercălāris, e, *közzétett, beiktatott*; eingeſchaltet. Dies intercalaris; *szökőnap*; der Schalttag. Mensis intercalaris; *beiktatott, v. szökőnap*; ein Schaltmonath.

Intercălārius, a, um, i. q. intercalaris.

Intercălātĭo, ōnis, f. 3. *beiktatás, közzétevés*; die Einſchaltung.

Intercalator dies; *szökőnap*; der Schalttag. Macrob.

Intercălo, āvi, ātum, āre, 1. *közzé be-*

Digitized by Google

iktatni, bétenni, betsúsztatni, p. o. a' szökö napot vagy esztendöt, a' többek szdma közé; dazwiſchen einſchalten, einſchieben, z. B. einen Schalttag, oder ein Schaltjahr. 2) poenam, Liv. *elhalasztani*; aufſchieben, verziehen.

Intercăpēdĭnātus, a, um, *félbeszakasztott*; unterbrochen. Fulg.

Intercăpēdo, ĭnis, f. 3. *félbeszakasztás*; die Unterbrechung. 2) *idököz, két meghatározott idö köze*; der Zwiſchenraum, eine Zwiſchenzeit. Post longam intercapedinem, Svet.

Intercardĭnātus, a, um, *belé v. közétsapolt, p. o. fa, gerenda*; eingezapft. Vitruv.

Intercēdo, cessi, cessum, cēděre, 3. v. gr. ut luna, Plin. *közémenni, közéjönni*; dazwiſchen gehen oder kommen. 2) *közötte lenni, v. közötte v. alatta elmúlni*; vergehen. Unus et alter dies intercesserat, Cic. *egy két nap volt, v. mult el közötte, vagy az alatt*; es vergingen ein Paar Tage indeſſen. Vix annus intercesserat, cum etc. Cic. 3) v. gr. pro aliquo, Cic. *magát közbevetni, szószólló, v. kezes lenni valakiért*; ſich ins Mittel ſchlagen, gut ſagen, für einen Bürge werden. 4) v. gr. legi, Cic. *ellenszegezni magát, ellenemondani, protestálni ellene*; widerſprechen, dawider ſeyn, proteſtiren. 5) *közibe jönni, az alatt elfadni magát, történni, hozzájárúlni*; dazu kommen, vorfallen. Si tertius intercedat, Plaut. *ha még egy harmadik jönne közibe*; wenn noch ein dritter dazu käme. Si nulla aegritudo huic gaudio intercesserit, Ter. 6) *közte lenni*; dazwiſchen ſeyn. Inter nos vetus usus intercedit, Cic. Intercedunt mihi inimicitiae cum eo, Cic. Ita inter eos intercedit; *haragusznak egymásra*; ſie ſind auf einander zornig.

Interceptĭo, ōnis, f. 3. *elfogás, elvevés*; das Auffangen, die Wegnehmung. Cic.

Interceptor, ōris, m. 3. *elfogó, elvevő*; der Auffänger, Wegnehmer. 2) *valakit valamiben megelőző, t. i. az elvevés által*; der einem vorkömmt, und etwas entzieht.

Interceptus, a, um, *elfogott, elkapott*; aufgefangen. 2) *elvett*; weggenommen.

Interceptus, us, m. 4. i. q. interceptio. Fulg.

Intercessĭo, ōnis, f. 3. (intercedo) *közbejövetel, közbejövés*; Dazwiſchenoder Dazukunft. Gell. 2) *ellenemondás, belészólllás, protestálás*; der Widerſpruch, die Einſprache, das Proteſtiren. Cic. intercessionem facere, Gell. 3) *maga közbevetése, szószólllás valakiért, kezesség, kivált pénz dolgában valakiért*; Vermittelung, beſonders in Geldſachen, das Gutſagen für Jemanden. Cic.

Intercessor, ōris, m. 3. v. gr. legis, Liv. *ellenemondó, magát ellenszegező*; der Widerſprecher, der proteſtirt. Cic. 2) *magát közbevető, közbenjáró, szószólló*; der ſich ins Mittel ſchlägt, Vermitteler. Cic. 3) *kezes, p. o. adósságért*; Bürge, in Geldſachen. Senec.

Intercessus, us, m. 4. *közbejövetel*; die Dazwiſchenkunft. Val. Max.

Intercīdo, īdi sum, ĕre, 3. (inter et caedo) v. gr. venas, Hirt. *kettévágni, elvágni*; von einander ſchneiden, zerſchneiden. 2) *elszakasztani egy mástól, elvágni mintegy*; von einander trennen, abſchneiden, untere brechen. Colles intercisi vallibus, Hirt. insula ab Italia freto intercisa, Senec. Pontem intercidere, Liv. *a' hidat elbontani, elrontani*; die Brücke abbrechen, abtragen.

Intercīdo, īdi, ĕre, 3. (inter et cado) *közzéesni*; dazwiſchen fallen. Liv. 2) *történni, esni, megesni*: vorfallen, ſich zutragen. Cic. 3) v. gr. ut inimici, Cic. *elveszni, vesztedelembe esni*; zu Grunde gehen. 4) intercidit memoria ejus, Liv. *kiesett az eszéből, elfelejtette*; er hat es vergeſſen.

Intercīdōna, ae, f. 1. *bizonyos istenasszony neve, ki a' gyermekágyasokon segített*; eine Göttinn, die den Wöchnerinnen beyſtand. Varr.

Intercĭno, ĕre, 3. (inter et cano) *közötte énekelni*; dazwiſchen ſingen. Horat.

Intercĭpĭo, cēpi, ceptum, cĭpĕre, 3. (inter et capio) v. gr. literas alicujus, Cic. hominem, animalia, Caes. *elfogni, p. o. útjában, v. útjából*; auffangen, wegfangen, wegnehmen. 2) v. gr. pila, Caes. *megkapni, p. o. a' hajitóddrddt, laptát, 's a' t.* auffangen. 3) alicui aliquid, Ovid. *elvenni erővel*; entreißen, wegneh-

Digitized by Google

men, entziehen. 4) sermonem alicujus intercipere, Quint. *valakit szavában megfogni, belészóllani valaki kezédébe*; einem in die Rede fallen. 5) mortalitate intercipi; *meghalni*; sterben. Plin.

Intercīse, Adv. *megszaggatva*; unterbrochen, zerschnitten.

Intercīsio, ōnis, f. 3. *elvágás, elvagdalás*; das Schneiden, Zerschneiden. Varr.

Intercīsus, a, um, *elvágott, elvagdalt*; zerschnitten, zerhauen. 2) *elszakasztott, elvágott valamitől, az az, elválasztott*; abgeschnitten, getrennt. A castris hostium intercisus, Caes.

Interclāmo, āre, 1. *közé v. közibe kiáltani, kiabálni*; dazwischen oder dazu schreyen.

Intercludo, si, ĕre, 3. (inter et claudo) v. gr. viam, aditum alicui ad aliquem, Cic. *elzárni, megakadályoztatni*; verſperren, abſchneiden, verhindern, benehmen. 2) *elvágni, elszakasztani, p. e. valakit valamitől*; einen von etwas abſchneiden, trennen, nicht dahin kommen laſſen. Aliquem ab exercitu intercludere, Caes. 3) *hátráltatni, akadályoztatni valakit valamiben*; verhindern. Intercludor, quo minus, Cic. 4) *békeritni, bérekeszteni, közézárni*; einſchließen.

Interclūsio, ōnis, f. 3. *elzárás, hátráltatás*; die Verſperrung, Verhinderung. 2) *rekesz*; die Parenthesis. Quintil.

Interclūsus, a, um, *elzárt, megakadályoztatott*; verſperrt, verhindert. 2) *bézárt, bérekesztett*; eingeſchloſſen.

Intercŏlumnĭum, ĭi, n. 2. sc. spatium, *két oszlop köze, oszlopköz*; der zwiſchen zwey Säulen befindliche Raum. Cic.

Interconcĭlĭo, āre, 1. *egymással megbékéltetni, összebékéltetni*; mit einander verſöhnen. Quint.

Interculco, āre, *közétapodni*; dazwiſchen treten. Colum.

Intercurro, cŭcurri et curri, cursum, currĕre, 3. *közészaladni*; dazwiſchen laufen. Plin. 2) *közékeveredni, közéelegyedni*; dazwiſchen laufen, darunter laufen, dazwiſchen treten, ſich einmiſchen. 3) *közötte folyni*; dazwiſchen hinfließen. Plin.

Intercurso, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. ab intercurro, *közé szaladgálni*; dazwiſchen laufen. 2) Trop. *közte lenni*; ſich dazwiſchen befinden. Plin.

Intercursus, us, m. 4. *közémenetel, közbejövetel*; die Dazwiſchenkunft. 2) *közbenjárás*; die Vermittelung.

Intercus, ūtis, o. 3. et Intercūtāneus, a, um, *bőr alatt lévő*; unter der Haut befindlich. Aqua intercus, Cic. *vizkórság, vízibetegség*; die Waſſerſucht. 2) *belső, titkos*; innerlich, inwendig, heimlich. Gell.

Interdātus, a, um, *kiosztott, elosztott*; ausgetheilt, vertheilt. Lucr.

Interdiānus, a, um, (interdiu) *nappali*; was an dem Tage geſchieht.

Interdīco, xi, ctum, ĕre, 3. v. gr. alicui aliquam rem, Liv. *megtiltani valakinek valamit*; einem etwas verbiethen, unterſagen. 2) v. gr. aliqua re, Caes. Liv. *eltiltani valakit valamitől*; verwehren, unterſagen. Alicui aqua et igni interdicere, Cic. *számkivetni*; einen aus dem Lande verweiſen.

Interdictĭo, ōnis, f. 3. *megtiltás, eltiltás, tilalom*; Unterſagung, Verbiethung. Aquae et ignis interdictio, Cic. *számkivetés*; die Jagung ins Exilium.

Interdictor, ōris, m. 3. *megtiltó*; der Unterſager, Verbiether. Tertull.

Interdictum, i, n. 2. *tilalom*; ein Verboth. Plaut.

Interdictus, a, um, *tiltott, megtiltott, tilalmazott*; verbothen. Hor.

Interdĭu, Adv. *nappal*; bey Tage. Liv.

Interdĭus, i. q. interdiu, Plaut.

Interdo, dĕdi, dātum, dăre, 1. *elosztani, kiosztani*; austheilen, vertheilen. 2) nihil interduo, pro: interdo, Plaut. *semmit sem adok érte, semmire sem betsülöm*; ich gebe nichts darum, ich achte es nicht.

Interductus, us, m. 4. *közteválo vonás*; der Zwiſchenzug. Cic.

Interduim, vide: Interdo.

Interdum, Adv. *néha, azonközben*; zuweilen, manchmahl. Cic. 2) *azomban, az alatt*; unterdeſſen. Sen. Cic.

Interduo, vide: Interdo.

Intĕrea, Interim, Adv. *azomban, az alatt*; unterdeſſen, unter der Zeit. Cic. 2) *néha*; zuweilen. Sil.

Intĕremtio, ōnis, f. 3. *megölés*; die Tödtung, der Todſchlag. Quintil.

Intĕremtor, ōris, m. 3. (interimo) *ölő, gyilkos*; der Tödter, Mörder.

Digitized by Google

Interemtrix, īcis, f. 3. *megölő, t. i. asszony*; die Tödterinn. Lactant.

Interemtus, a, um, *megölt, megöletett*; umgebracht. 2) interemta dilatione, JCt. *eltöröltetvén a' halasztás*; nach aufgeſchobenem Aufſchube.

Intĕrĕo, ii, ĭtum, īre, 4. *elveszni, elenyészni, semmivé lenni*; umkommen, untergehen, verloren gehen, zu Grunde gehen. Naves naufragio intereunt, Caes. 2) *meghalni, elveszni*; umkommen, ſterben. Fame aut ferro interire, Caes. Interii, Ter. *oda vagyok!* ich bin verloren! Inteream, Hor. *veszszek el*; ich ſoll des Todes ſeyn. 3) *elromlani*; verderben. Segetes intereunt, Virg. *a' vetések elromlanak*; die Saat verdirbt.

Intercquito, āre, 1. *közte lovagolni*; dazwiſchen reiten. Liv.

Intererro, āre, 1. *közötte tévelygni*; dazwiſchen herum irren.

Interesse, vide: Intersum.

Interest, Verb. Impers. *külömbség van közte, külömböz tőle*; es iſt ein Unterſchied. Interest stulto intelligens; *külömböz az okos a' bolondtól*; es iſt ein Unterſchied zwiſchen einem Verſtändigen und Narren. Nihil interest, Cic. *semmi külömbbség sints közte*; es iſt kein Unterſchied. Hoc interest, Cic. *ez a' külömbbség közte*; das iſt der Unterſchied. 2) quid interest? *mit tesz? az az, semmit sem tesz, nem sokat tesz*, was liegt daran? Nihil interest, Cic. *semmit se tesz*; es thut nichts. Ejus interest, *ötet az közelről érdekli*; es iſt ihm daran gelegen. Quid illius interest, Cic. *mit gondol ő azzal? mit bánja ő?* was iſt ihm daran gelegen. Multum interest, Cic. *sok függ attól, fontos a' dolog*; es liegt viel daran, die Sache iſt wichtig. Mea, tua, sua, nostra, vestra, (sc. negotia) interest; *engemet, tégedet, ötet, minket, titeket közelről illet a' dolog, vagy, az én, a' te, az ő haszna vagy javu hozzá magával, nekem is gondom van arra, 's a' t.* mir, dir, ihm, uns, euch iſt daran gelegen.

Interfātio, ōnis, f. 3. *közbeszólás*; das Dazwiſchenreden. Cic.

Interfectībilis, e, *megölhető*; tödtlich. Apul.

Interfectio, ōnis, f. 3. *megölés*; das Tödten.

Interfectivus, a, um, *halálos*; tödtlich. Caes.

Interfector, ōris, m. 3. *gyilkos*; der Mörder. Cic. 2) *megrontója, felforgatója valaminek*; der Zugrunderichter. Tertull.

Interfectrix, īcis, f. 3. *gyilkos, t. i. asszony*; die Mörderinn. Tacit.

Interfectus, a, um, (interScio) *megölt, megöletett*; getödtet. Cic.

Interfĕmĭnĭus, a, um, *az dgyék között lévő*; zwiſchen den Schenkeln.

Interfĭcĭo, ēci, ectum, ĭcĕre, 3. (inter et facio) *semmivé tenni, elrontani*; zu Grunde richten, zu Nichte machen. Interficere messes, Virg. *az aratást elrontani*; die Ernte verderben. 2) v. gr. aliquem, Cic. feras, Lucr. *megölni*; tödten. 3) v. gr sermonem, Apul. *félbeszakasztani*; unterbrechen.

Interfĭo, ĕri, (Pass. ab: interficio, pro: interficior) *elveszni, semmivé lenni*; zu Grunde gerichtet werden, umkommen, vergehen. Plaut.

Interfluo, xi, xum, ĕre, 3. *közte folyni, v. elfolyni*; dazwiſchen fließen, verfließen. Liv.

Interfluus, a, um, *közötte folyó*; dazwiſchen fließend. Plin.

Interfŏdĭo, ōdi, ossum, ĕre, 3. *megásni*; untergraben. 2) *öszvedásni, dskálni*; zergraben, zerſtechen. Lucret.

Interfor, ātus sum, āri, 1. *bele, v. közbe szóllani, v. beszélleni*; dazwiſchen reden. Liv. 2) v. gr. aliquem, Liv. *valakit szavában megfogni, belészóllani valaki beszédébe*; einem in die Rede fallen.

Interfringo, ēgi, actum, ĕre, 3. *széllyeltörni*; zerbrechen. Cato.

Interfŭgĭo, ĕre, 3. *közészaladni, v futni*; dazwiſchen oder hinein fliehen. Lucret.

Interfulgĕo, ēre, *közötte tsillámlani, fényleni*, dazwiſchen blitzen oder ſchimmern. Liv.

Interfundo, fūdi, usum, ĕre, 3. *közétölteni, közéönteni*; dazwiſchen gießen oder ſchütten.

Interfŭro, ĕre, 3. *végig dühösködni*; durchwüthen, durchraſen. Stat.

Interfusus, a, um, *közte folyó*; dazwiſchen fließend.

Intergarrio, īvi, ītum, īre, 4. *közötte fetsegni*; dazwiſchen ſchwatzen. Apul.

Intergĕrĭnus, a, um, *közötte lévő v. fekvő*; was dazwiſchen gefügt wird.

Digitized by Google

Paries intergerinus, Fest. *közfal, p. o. két szoba között*; die Zwiſchenwand.

Intergĕrīvus, a, um, i. q. Intergerinus.

Intergĕro, ĕre, 3. *közétenni, kelyheztetni, v. dlltni*; dazwiſchen fügen. Fest.

Intergressus, us, m. 4. *közéjövetel, közbejövés*; die Dazwiſchenkunft. Minuc. Fel.

Interhĭo, āre, 1. *közötte kinyllni, vagy nyitva lenni, tátva lenni*; dazwiſchen ſich öffnen oder offen ſeyn. Tertull.

Intĕrĭbi, Adv. *azomban, az alatt*; unterdeſſen. Plaut.

Intĕrĭbĭlis, e, *múlandó, veszendő*; vergänglich, ſterblich. Tertull.

Intĕrim, Adv. *az alatt, t. i. idő alatt*; unterdeſſen, d. i. unter der Zeit. Cic. 2) *azomban*; unterdeſſen. 3) *néha, néha néha*; zuweilen. Sen.

Intĕrĭmo, ēmi, emtum, ĕre, 3. v. gr. vitam alicui, Plaut. *elvenni az életét, megölni*; einem das Leben nehmen, tödten. 2) *semmivé tenni, el törleni*; vernichten, zu Grunde richten. Cic.

Intĕrĭor, Interius, Compar. ab iusit. Interus, a, um, *belső*; der innere. Interior aedium pars, Cic. Liv. *a' ház' belső része*; der innere Theil des Hauſes. 2) *a' belől lévő, p. o. oldala a' falnak, nyoszolyának, 's a' t.* der, die, das innere, z. B die innere Seite. 3) v. gr. societas, Cic. amicitia, Liv. *belső, szoros, meghitt, p. o. barátság*; vertraut, genau, feſt. 4) gentes interiores Asiae, Cic. *Ázsia belső részeiben lakó népek*; Völker, die tiefer in Aſien wohnen. Superl. Intimus, a, um, vide: Intimus.

Interĭtĭo, ōnis, f. 3. *elveszés, végveszedelem*; der Untergang. Cic.

Interĭtus, us, m. 4. *elveszés, veszély, veszte valaminek*; der Untergang, die Vernichtung. Cic.

Interĭus, Comp. Adj. vide: Interior. 2) Comp. ab intra, Adv. *belől, legbelől*; darinnen, innerlich.

Interjăcĭo, vide: Interjicio.

Interjectĭo, ōnis, f. 3. *közbevetés, közététel*; das Dazwiſchenwerfen, Dazwiſchenſetzen. 2) *felkiáltó, t. i. szó*; die Interjection in der Grammatik, das Zwiſchenwort, die Empfindungslaute. Quintil.

Interjectus, us, m. 4. (interjicio) *közbevetés, közététel*; das Dazwiſchenwerfen, Dazwiſchenſetzen. Apul. 2) *közémenés, közbejövés*; die Dazwiſchenkunft.

Interjectus, a, um, *közbevetett*; zwiſchen geſetzt oder eingerückt. 2) *közte lévő, között lévő*; dazwiſchen ſeyend, was dazwiſchen iſt. Aër interjectus inter mare et coelum. Cic. 3) paucis interjectis diebus. Liv. *egynehány nap mulva azután*; einige Tage hernach.

Interjĭcĭo, jēci, jectum, jĭcĕre, 3. *közétenni, vagy vetni*; dazwiſchen werfen oder ſtellen. 2) *közzé adni, v. tenni*; dazu fügen, beymiſchen. Preces et minas interjecit, Tac. 3) *széllyel szórni, széllyelhányni*; von einander werfen, zerſtreuen Claud.

Interjungo, nxi, nctum, ĕre, 3 *egyesítni, összetenni, összefogni*; unter einander verbinden, vereinigen. Equum equis interjungere, Stat. *egyűvé fogni a' lovakat*; zuſammen einſpannen. Jungere dextram dextrae, Liv. *kezet adni egymásnak*; einander die Hände geben oder bieten. 2) equos interjungere, Mart. *kifogni a' lovakat*; die Pferde ausſpannen oder abſpannen.

Interlăbor, psus sum, lābi, Dep. 3. *közéesni*; dazwiſchen fallen. 2) *az alatt elmúlni*; indeſſen vergehen. Virg.

Interlātĕo, ēre, 2. *közte lappangani*; dazwiſchen verborgen ſeyn. Senec.

Interlātro, āre, 1. *közibe ugatni*; dazwiſchen bellen. Paul. Nol.

Interlectĭo, ōnis, f. 3. (interlego) *közteolvasás*; das Dazwiſchenleſen. Tertull.

Interlĕgo, ēgi, ectum, ĕre, 3. *közűle leszedni, p. o. a' sűrűn álló gyümölts közűl*; dazwiſchen oder davon leſen.

Interlĭdo, si, sum, ĕre, 3. *közepéből kitaszítni, kibillenteni*; aus der Mitte heraus ſtoßen.

Interlĭgo, āre, 1. *közékötni*; dazwiſchen binden. Stat.

Interlĭno, lēvi, lĭtum, ĕre, 3. *közéirni, közibe írni v. irkálni*: dazwiſchen ſchreiben, corrigiren. 2) *kitörölni belőle v. közűle*; ausſtreichen. Cic. 3) *közé vagy rákenni, mázolni*; darunter oder darauf ſtreichen.

Digitized by Google

Interlĭtus, a, um, *imitt amott kitörlött*; hin und wider durchſtrichen.

Interlŏcūtĭo, ōnis, f. 3. *közibeszóllás*; das Dazwiſchenreden. Quintil.

Interlŏquor, cutus (quutus) sum, lŏqui, Dep. 3. v. gr. alicui, Ter. *közibeszóllni*; dazwiſchenreden.

Interlūcātĭo, ōnis, f. 3. *megnyesés, kivagdalás a' sürüjéből, megritkitás*; die Ausſchneidung, Beſchneidung der unnützen Zweige. Plin.

Interlūcĕo, xi, ēre, 2. v. gr. ut sol, Liv. *közźle kisütni, kivilágltni*; hervor ſcheinen oder ſchimmern. 2) *keresztül látszani*; durchſcheinen.

Interlūco, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. arbores, Plin. *megnyesni, kinyesni közźle*; auslichten.

Interlūdo, ĕre, 3. *közötte v. közibejátszani*; dazwiſchen ſpielen. Auson.

Interlūnis, e, v. gr. nox, *újhóldi, újságbóli*; im Neumonde. Ammian.

Interlūnium, ĭi, n. 2. (sc. tempus) *újhold, újság*; der Neumond. Horat.

Interlŭo, ĕre, 3. v. gr. manus, Cato. *közibe, v. mellette mosni*; dazwiſchen oder dabey waſchen. 2) *közötte folyni*; dazwiſchen fließen. Liv.

Intermănĕo, ēre, 2. *közte maradni*; dazwiſchen bleiben. Lucan.

Intermĕdĭus, a, um, *középső, köztelévő, közbülső*; zwiſchen etwas befindlich, der mittelſte. Varr.

Intermenstrŭus, a, um, *két hónapközi, v. között lévő*; zwiſchen zwey Monathen.

Interměo, āre, 1. *közte menni*; dazwiſchen gehen. Plin.

Intermestris, e, i. q. intermenstruus.

Intermĭco, ui, āre, *közte, v. közźle fényleni, tsillámlani*; dazwiſchen oder hervor ſchimmern. Stat.

Interminābĭlis, e, *végetlen*; unendlich. Tertull.

Interminātĭo, ōnis, f. 3. *fenyegetés, megfenyegetés*; die Androhung.

Interminātus, a, um, Adj. v. gr. magnitudo, Cic. *határtalan, határnélkül való*; unbegränzt, gränzenlos. 2) Participium ab Intermino: a) *tiltott, megtiltott*; verbothen. Horat. b) *vele megfenyegetett*; angedroht.

Interminor, ātus sum, āri, v. gr. alicui aliquid, Plaut. *fenyegetni valamivel*; drohen, androhen. 2) *fenyegetve megtiltani*; drohend verbiethen. Terent.

Interminus, a, um, *határtalan, végetlen*; ohne Gränzen, ohne Ende, gränzenlos. Aus.

Intermisceo, scui, stum et xtum, ēre, 2. *közzéelegyitni, közzékeverni*; untermiſchen, einmiſchen. Liv.

Intermissĭo, ōnis, f. 3. v. gr. officii, Cic. *elmúlatás, elmellőzés*; die Unterlaſſung. 2) v. gr. febris, Cels. *elmaradás, kimaradás, p. o. a' hidegleles elmaradása, megszünés, p. o. a' munkától, elhagyás*; das Nachlaſſen, Abſetzen in etwas, z. B. der Arbeit.

Intermissus, us, m. 4. i. q. intermissio.

Intermissus, a, um, *elmúlatott, elmellőzött*; unterlaſſen. 2) *félbeszakasztott*; nicht vollführet, nicht vollendet. 3) *megszaggatott*; unterſchieden. Planities intermissa collibus, Caes.

Intermistus, a, um, i. q. Intermixtus.

Intermitto, ĭsi, issum, ĕre, 3. v. gr. iter, Caes. studia, Cic. *felhagyni valamivel, elhagyni valamit, letenni valamiről*; unterlaſſen, ablaſſen, nachlaſſen. 2) v. gr. aliquid; *félbeszakasztani valamit, megszünni valamitől*; aufhören, ablaſſen, abſetzen. Ventus intermisit, Caes. *megszünt a' szél*; der Wind hat aufgehört. 3) *elmúlatni valamit*; etwas vernachläſſigen, unterlaſſen. Nihil intermittam; *semmit sem fogok elmúlatni*; ich werde nichts unterlaſſen. 4) v. gr. febris intermittit, Cels. *a' hidegleles változó*; es iſt ein Wechſelfieber.

Intermixtus, a, um, *elegyitett, kevert*; untermiſcht.

Intermŏrĭor, tuus sum, *meghalni*; ſterben. Svet. 2) Trop. *elveszni, kialudni mint a' tűz, semmivé lenni*; zu Grunde gehen, abſterben. Plin.

Intermortŭus, a, um, *félholt*; halbtodt. Svet. 2) Met. *elfajúlt, elkortsosodott*; ausgeartet.

Intermundĭum, ĭi, n. 2. (sc. spatium) *közök, v. határok a' világok között*; der Raum zwiſchen den Welten.

Intermūrālis, e, *a' kőfalak közt lévő*; zwiſchen den Mauern befindlich.

Intermūto, āre, 1. *feltserélni*; unter einander vertauſchen, verwechſeln.

Internascor, ātus sum, 3. *közötte nő*

Digitized by Google

közibe nőni; dazwischen wachsen. Liv.

Interne, Adv. *belölről, belöl*; innerlich, inwendig. Auson.

Internecīnus, a, um, *halálos, veszedelmes*; das Leben kostend, verderblich.

Internĕcĭo, ōnis, f. 3. *megölés, eltörlés, elvesztés, végveszedelem*; die Ermordung, eine gänzliche Niederlage, der Untergang. Ad internecionem delere, Liv. *összetörni, potsékká tenni az ellenséget, megtörni*; total schlagen.

Internĕcīve, Adv. *összetörve, megtörve, széllyel v. megverve*; mit ganzlicher Zerstörung. Ammian.

Internĕcīvus, vide: Internecīnus.

Internĕco, āvi, ātum, āre, 1. *megölni*; tödten. Plaut. 2) Trop. *összerontani*; zu Grunde richten.

Internecto, ĕre, *összekötni, egyesitni*; verknüpfen, verbinden. Virg.

Internicio, vide: Internecio.

Internidifico, āre, *közé fészkelni*; dazwischen nisten. Plin.

Internĭtĕo, ui, ēre, 2. *közte fényleni*; dazwischen schimmern, hervorschimmern.

Internōdĭum, ĭi, n. 2. sc. spatium, *két bötyök köze*; der Raum zwischen zwey Gelenken oder Knochen an Gewächsen. Colum.

Internosco, ōvi, ōtum, ĕre, 3. *egymástól megkülömböztetni*; unterscheiden von einander. Cic.

Internuncio, Internuncius, i. q. Internuntio, etc.

Internundĭnium, ĭi, n. 2. sc. spatium inter duas nundinas.

Internuntĭo, āre, 1. *egymásnak izenni, izengetni*; von beyden Seiten Bothen zu einander senden oder Nachricht bringen. Liv.

Internuntĭus, ĭi, m. 2. *izenetvivő, követ*; der Nachricht von einem zum andern bringt, Bothe, Unterhändler. Terent.

Internus, a, um, v. gr. bellum, Tac. pars, Cic. *belső, belől lévő*; inwendig, innerlich.

Intĕro, trīvi, trītum, tĕrĕre, 3. v. gr. aliquid potioni, Plin. *beléapritni, v. törködni, belémorzsálni*; hinein reiben, einbrocken, einkrümeln. Cato.

Intĕrordĭnium, ĭi, n. 2. sc. spatium, *két sor köze*; der Raum zwischen zwey Reihen. Colum.

Interpātĕo, ēre, 2. *közötte nyitva lenni*; dazwischen offen seyn. Macrob.

Interpĕdio, īre, 4. *akadályoztatni, gátolni*; verhindern. Macrob.

Interpellatĭo, ōnis, f. 3. *közbeszóllás, megszóllitás a' beszéd közben, belészóllás*; das Dazwischenreden, das in die Rede fallen. Cic. 2) *háborgatás*; die Störung, Hinderung. Cic.

Interpellātor, ōris, m. 3. *belészóló, közbeszóló*; der in die Rede fällt. Auct. ad Her. 2) *háborító*; Störer. Cic.

Interpello, āvi, ātum, āre, 1. *belészólni, közibe szóllani, szavában megfogni*; einem in die Rede fallen. 2) *akadályoztatni, hátráltatni*; verhindern. 3) v. gr. debitorem, JCt. *megszóllitni, p. o. az adóssát*; mahnen. 4) *kérni, megkérni*; bitten. Hor.

Interpensīvus, a, um, *közte függő, vagy álló*; hangend oder schwebend, dazwischen gefügt. Vitruv.

Interplĭco, āre, 1. *közibe fonni, v. tenni, dugdosni*; dazwischen oder hinein flechten oder fügen. Stat.

Interpōlāmentum, i, n. 2. *közbeiktatás, toldalék közte*; der Zusatz von etwas, das eigentlich nicht dazugehört.

Interpōlātĭo, ōnis, f. 3. *imitt amott való változtatás*; die hier und da gemachte Veränderung. Plin.

Interpōlātor, ōris, m. 3. *változtató, újító*; der etwas verändert oder erneuert. 2) *rontó, elrontó, meghamisító*; ein Verfälscher. Tert.

Interpōlis, e, *kendőzött, kifestett, kimázolt*; angestrichen, geschminkt. 2) *megújitott*; erneuert. Plaut.

Interpŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *más formába venni, megváltoztatni*; anders gestalten, anders bilden, ändern, zurichten. 2) *elrontani, meghamisitni*; verderben, verfälschen. Cic. 3) *belétöldani, közéiktatni, talamit*; etwas hinein flicken, hinzu thun, hinein setzen.

Interpōlus, a, um, *megújitott, megváltoztatott, új, v. más formára vett*; was eine neue Gestalt bekommen hat, aufgeputzt. Pandect.

Interpono, sui, sĭtum, ĕre, 3. *közötte tenni, közzéhelyheztetni, v. állitni*; dazwischen setzen, stellen, oder legen. 2) *közzékeverni, elegyritni, közbevetni*; einmischen. Se interponere,

Digitized by Google

Nep. *magát közbevetni*; sich ins Mittel schlagen. Fidem suam interponere, Cic. *kezességet vállalni*; Bürge werden, Bürgschaft leisten. Interponere judicium suum, Cic. *kimondani a' maga ítéletét 's azzal a' dolognak más fordúlást adni*; seine Meinung sagen. Interponere moram, Caes. *halasztani a' dolgot*; die Sache verziehen. 3) operam interponere pro aliquo, Cic. *valakiért, v. valaki mellett fáradozni*; für einen sich Mühe geben, arbeiten.

Interpŏsĭtĭo, ōnis, f. 3. *közibetétel, közbevetés*; die Zwischensetzung, Einschiebung.

Interpŏsĭtus, a, um, *közibetett, közbevetett*; darzwischen gesetzt. Aliquot diebus interpositis, *egynehány nap múlva*; nach etlichen Tagen.

Interpŏsĭtus, us, m. 4. *közététel, közibevetés*; die Dazwischensetzung. 2) *közibejövetel*; die Dazwischenkunft.

Interpres, ĕtis, c. 3. v. gr. juris, Cic. *magyarázó, tolmács*; der Erklärer, Ausleger, Dolmetscher. 2) v. gr. pacis, Liv. *magát közbevető, közbenjáró, alkudozó*; ein Mittler, Unterhändler.

Interprĕtābĭlis, e, *magyarázható*; erklärbar. Tertull.

Interprĕtāmentum, i, n. 2. *magyarázat*; die Erklärung, Auslegung. Gell.

Interprĕtātĭo, ōnis, f. 3. *magyarázás, magyarázat*; die Erklärung, Auslegung. Cic.

Interprĕtātĭuncŭla, ae, f. 1. Demin. i. q. interpretatio. Hieron.

Interprĕtātor, ōris, m. 3. *magyarázó, megmagyarázó*; Ausleger, Erklärer. Tertull.

Interprĕtĭum, ĭi, n. 2. *nyereség, a' vett 's ismét eladott jószágból*; der Profit bey Verkaufung eines gekauften Dinges.

Interprĕtor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. somnia, Cic. *magyarázni, megmagyarázni valamit*; auslegen, erklären. 2) v. gr. aliquid bene, vel male, Cic. *magyarázni valamit, p. o. jóra vagy rosszra, így vagy amúgy venni, v. erteni valamit, p. o. jól, rosszúl, jó neven, rossz neven*; erklären, so oder so verstehen oder aufnehmen. Aliquid in meliorem partem interpretari, Cic. *valamit jóra magyarázni*; etwas aufs beste auslegen. 3) v. gr. epistolam, Cic. *fordítni*; übersetzen. 4) *tolmácsolni, más nyelven mondani, v. magyarázni*; verdolmetschen. 5) v. gr. rem obscuram, Cic. *magyarázni, megvilágosítni*; erläutern.

Interprĭmo, essi, essum, ĕre, 3. *szállyelnyomni*; zerdrücken. Plaut. 2) *elnyomni, eltitkolni*; unterdrücken, verhehlen. Minuc. Fel.

Interpunctĭo, ōnis, f. 3. *jelekkel, p. o. pontokkal való megkülömböztetés*; die Unterscheidung oder Abtheilung der Worte durch Puncte. Cic.

Interpunctus, a, um, *pontokkal megkülömböztetett, megválasztott*; mit Punkten unterschieden.

Interpungo, nxi, nctum, ĕre, 3. *pontal, v. pontokkal elválasztani, megkülömböztetni*; durch Puncte unterscheiden, abtheilen. Cic.

Interpurgo, āre, 1. *imitt amott megtisztogatni*; abputzen, hier und da reinigen. Plin.

Interputo, āre, 1. *imitt amott megnyesni*; hier und da beschneiden. Varr.

Interquĕror, estus sum, quĕri, Dep. 3. *közötte panaszolkodni*; dabey klagen. Liv.

Interquĭesco, ēvi, ētum, ĕre, 3. *azonközben nyúgodni*; dazwischen oder unterdessen ruhen. Cic.

Interrādo, si, sum, ĕre, 3. *imitt amott megreszelni, megvakarni, tisztogatni*; hier und da schaben, reinigen, säubern. Plin.

Interrāsus, a, um, *megreszelt, megvakart*; gefeilt, geschabt.

Interregnum, i, n. 2. *a' megholt és választandó új király közt az időköz, és az alatt az országlás*; wenn kein König ist, die Zeit zwischen dem Tode des letztern und der Wahl des neuern. Liv.

Interrex, ēgis, m. 3. *helytartója a' meghólt 's választandó királynak, kormányozó*; ein Reichsverweser, der nach dem Tode des Königs diese Würde bis zur Wahl des neuen bekleidet. Liv.

Interrĭte, Adv. *meg nem rettenve, bátran*; unerschrocken. Mart. Cap.

Interrĭtus, a, um, *meg nem rettent, rettenetlen, bátor*; unerschrocken. Virg.

Interrivātĭo, ōnis, f. 3. *a' víznek két hely között való általtsatorndzása*; Ableitung des Wassers zwischen zwey Örtern. Mart. Cap.

Digitized by Google

Interrŏgātĭo, ōnis, f. 3. *kérdés*; die Frage. 2) *megkérdezés*; die Befragung. Cic. 3) *okoskodás*; der Vernunftschluß, Syllogismus. Cic.

Interrŏgātiuncŭla, ae, f. 1. *kérdésetske*, eine kleine Frage.

Interrŏgātīve, Adv. *kérdve, kérdésképpen*; fragend, fragweise. Ascon.

Interrŏgātīvus, a, um, *kérdő, kérdező*; fragend.

Interrŏgātor, ōris, m. 2. *kérdő, kérdező, a' ki kérdez*; der Frager. Pandect.

Interrŏgātōrĭus, a, um, *kérdésbéli*; zum Fragen gehörig. Pandect.

Interrŏgātus, a, um, *kérdett, megkérdett*; gefragt, befragt. Vide: Interrogo.

Interrŏgo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem de re, Cic. aliquid, Liv *kérdezni, megkérdezni, kérdeni valamit, kérdezősködni, tudakozódni valami felől*: fragen, einen einer Sache wegen befragen. ad interrogata respondere, Cic. *a' kérdettekre felelni*; auf das Gefragte antworten. 2) v. gr. testem, Cic. *kikérdezni, p. o. a' tanút*; gerichtlich befragen, ausfragen. 3) v. gr. aliquem facti interrogare, Tac. *valakit bévádolni, elvádolni, panaszt tenni ellene*; einen beklagen, gerichtlich belangen. 4) *okoskodni*; schließen. Senec.

Interrumpo, ūpi, uptum, ĕre, 3. *kettészakasztani, kettétörni*; von einander reißen oder zerbrechen, zerreißen, zerbrechen Pontem interrumpere, Caes. *a' hidat elbontani, elrontani*; die Brücke abwerfen, abbrechen. 2) v. gr. orationem, Cic. *félbeszakasztani*; unterbrechen. 3) aliquem in aliqua re, Liv. *hátráltatni, akadályoztatni*; verhindern, stören.

Interrupte, Adv. *megszaggatva*; zertheilt, zerrissen. Cic.

Interruptĭo, ōnis, f. 3. *félbeszakasztás*; die Unterbrechung. Quintil.

Interruptus, a, um, *hátráltatott, megakadályoztatott*; gestört. 2) *megszaggatott*; zerrissen. 3) *félbeszakasztott*; unterbrochen. Interrupta opera. Virg.

Interscalmĭum, ii, n. 2. sc. spatium, *két evező köze*: der Raum zwischen zwey Rudern. Vitruv.

Intĕrscăpŭlārĭa, um, n. plur. *a' két vállapotska közt lévő*; was zwischen zwey Schulterblättern ist. Med.

Interscăpĭlĭum, ii, n. 2. sc. spatium, (inter et scapula) *a' két vállapotska köze, váll köze*; der Raum zwischen den Schultern. Apul.

Intĕrscēnĭum, ii, n. 2. *közbevetett játék*; Zwischenspiel.

Interscindo, īdi, issum, ĕre, 3. *kettévágni, elvágni, elszakasztani egymástól*; von einander schneiden oder reißen. v. gr. pontem, aggerem, Cic. Caes. 2) *elválasztani, megosztani*; trennen, von einander theilen.

Interscrĭbo, psi, ptum, 3. *közibe, v. közzéírni*; dazwischen schreiben. Plin.

Interscīvus, Interscīsus, a, um, *elválasztott, kettévágott*; getrennt, abgeschnitten. Frontin.

Interscĕco, cui, ctum, care, 1. *egymástól elvágni*; von einander schneiden. 2) *elválasztani, megosztani*; trennen, theilen. Amm.

Intersectĭo, ōnis, f. 3. *elvágás, kettévágás, általvágás*; die Zerschneidung, der Durchschnitt.

Intersĕmĭno, āre, 1. *közzévetni*; dazwischen säen. Apul.

Intersēpĭo, psi, ptum, īre, 4. *elkeríteni, bekeríteni*; verzäunen, einschließen. 2) v. gr. foramina, Cic. *betsindalni*; vermachen. 3) v. gr. urbem vallo, Liv. *bésántzolni*; verschanzen.

Interseptus, a, um, *bekerített, elkerített*; verzäunt, eingeschlossen. 2) *betsindalt*; vermacht. 3) iter interseptum, Cic. *elzárt, elrekesztett út*; ein versperrter Weg.

Intersĕro, sēvi, sĭtum, sĕrĕre, 3. *közzé vetni, plántálni, v. ültetni*; dazwischen säen, pflanzen oder setzen. Colum.

Intersĕro, sĕrui, sertum, sĕrĕre, 3. *közibe dugni, v. tenni*; dazwischen oder dazu fügen oder thun. 2) *közzéelegyítni*; untermischen. Ovid.

Intersisto, stĕre, *közötte megállapodni, megállani*; dazwischen stille stehen, absetzen, inne halten.

Intersĭtus, a, um, Adj. *közte lévő*; dazwischen befindlich.

Intersŏno, āre, 1. *közte hangzani*; dazwischen ertönen. Stat.

Interspergo, ĕre, 3. *közzé hinteni*; untermengen, dazwischen streuen.

Interspīrātĭo, ōnis, f. 3. *közte lehellés*; das Athemhohlen dazwischen. Cic.

Digitized by Google

Interspīro, āre, 1. *közte lehelleni*; dazwischen Athem hohleu.

Intersterno, strāvi, strātum, sternĕre, 3. *közzéhinteni*; dazwischen streuen.

Interstes, ĭtis, *köztedlő, v. lévő*; dazwischen stehend oder befindlich. Tert.

Interstinctĭo, ōnis, f. 3. *külömbség*; der Unterschied. Arnob.

Interstinctus, a, um, *megkülömböztetett, elvdlasztott*; unterschieden. 2) v. gr. ignis, Fest. *elóltott*; ausgelöscht.

Interstinguo, xi, nctum, ĕre, 3. v. gr. ignem, Lucr. *elóltani*; auslöschen. 2) *megpettegetni 's azzal megtarkitni*; bunt machen.

Interstĭtĭo, ōnis, f 3. *megszünés, félbeszakasztás*; das Innehalten, die Unterlassung.

Interstĭtium, ĭi, n. 2. *köz, két dolog köze*; der Zwischenraum. Macrob.

Intersto, ĕti, āre, 1. *közte állani* dazwischen stehen.

Interstrātus, a, um, *közzé vetett, v. kintett*; dazwischen gestreuet.

Interstrĕpo, ui, ĭtum, ĕre, 3. *közte tsörögni, lármazni*; dazwischen rauschen, schallen, tönen. Interstrepit anser olores, Virg. *a' lud is a' hattyúk közt gágog*; die Gans schnattert auch unter den Schwänen.

Interstringo, inxi, ictum, ĕre, 3. v. gr. alicui gulam, Plaut. *valakit megfojtani*; einen erwürgen.

Interstrŭo, ĕre, 3. *közzépítni*; unterbauen. 2) *összverakni*; zusammenfügen. Sil.

Intersum, fŭi, esse, *közötte lenni, v. fekúdni*; dazwischen seyn. Regio quae interest, Plin. *a' tartomány, melly közötte fekszik*; das Land, so dazwischen liegt. Inter primum et sextum consulatum 40 anni interfuerunt, Cic. 2) *távol lenni*; entfernt seyn. 3) *külömbözni, külömbözö lenni*; verschieden seyn. Vide: Inte est. 4) v. gr. rei, vel in re, Cic. in convivio, Cic. negotiis, consiliis, Cic. *jelen lenni, ott lenni*; bey etwas seyn, gegenwärtig seyn, der Sache beywohnen. 5) cum Genit. et Accus. *illetni valakit, rátartozni valakire, hasznos lenni valakire nézve*; angehen, betreffen, daran gelegen seyn, dienlich seyn. Vide: Interest.

Intertexo, xui, xtum, ĕre, 3. *közibeszöni, beleszöni*; dazwischen weben. 2) *szöni*; weben. Stat.

Intertextus, a, um, *belészött, közibeszött*; darunter gewirkt, dazwischen gewebt.

Intertignĭum, ĭi, n. 2. sc. spatium, *két gerenda köze*; der Raum zwischen zwey Balken. Vitruv.

Intertrăho, xi, ctum, 3. v. gr. alicui aliquid, Plaut. *elvonni, megvonni tőle*; entziehen.

Intertrīgo, Inis, f. 3. *feltörés, p. o. járás, v. lovaglás által*; wenn man sich wund gerieben hat, z. B. durch Reiten, Gehen, ꝛc. Cato, Colum.

Intertrīmentum, i, n. 2. *kopás, elkopás*; Abgang durchs Reiben, z. B. des Geldes, Silbers. Liv. 2) *kár, vesztesség*; der Verlust, Schade. Cic.

Intertrītūra, ae, f. 1. i. q. intertrimentum, Pandect.

Interturbātĭo, ōnis, f. 3. *meghdborlás, háborgatás*; die Unruhe, Verwirrung. Liv.

Interturbo, āre, 1. *háborgatni, zürzavart szerezni*; Unruhe oder Verwirrung anrichten. Terent.

Interŭla, ae, f. 1. *ing*; das Hemd.

Intĕrŭlus, a, um, *belső, belől, v. alól lévő, p. o. ing*; inwendig, innerlich, der unterste.

Intĕrundātus, a, um, *béhintett, bőfetkendezett*; besprengt. 2) *tsikos, veszszős, húzdsos*; gestreift.

Intĕrūsūrĭum, ĭi, n. 2. *uzsora haszna, közbejövő interes*; der Nutzen des Wuchers, der Zwischenzins.

Interväco, āre, 1. *közben üres lenni*; dazwischen leer seyn. Intervacans spatium, Colum. *üres hely*; ein leerer Platz.

Intervallātus, a, um, *közbe tolt, tasztott, v. szárt*; dazwischen geschoben. 2) e. gr. febris, Gell. *elvdlasztott, a' mi közt köz van, közben közben lévő*; getrennt, Zwischenraum habend.

Intervallum, i, n. 2. *két karó, v. dgas közt lévő hely, két karó köze*; ein Platz zwischen zwey Pfählen. 2) Trop. *köz, hézag*; ein Zwischenraum. 3) e. gr. sex dierum, Plin. *időköz, közötte lévő idő*; die Zwischenzeit. Longo intervallo, Cic. *sok idő múlva*; nach langer Zeit. Ex intervallo, Gell. *tsak hamar azután*; bald darauf. 4) *külömbözés, külömbö-*

Digitized by Google

ság, hasonlatlanság; der Unterſchied, die Unähnlichkeit.

Intervello, elli, et ulsi, ulsum, ĕre, 3. *kiszaggatni, kigyomlálni, kiirtani, közben közben kitépni*; ausreißen, ausjäten, darzwiſchen ausrupfen.

Intervĕnĭo, ēni, entum, īre, 4. *közbe jönni, jutni, v. érkezni, rá, v. hozzá jönni*; darzwiſchen kommen, dazu kommen. 3) *magát közbevetni*; ſich ins Mittel ſchlagen. 4) *valakiért keresz lenni*; für einen gut ſagen. JCt. 5) *történni*; ſich zutragen. Casus intervenit, Cic.

Intervĕnium, ĭi, n. 2. (vena) *földérköz*; der Raum zwiſchen den Adern der Erde. Vitruv.

Interventio, ōnis, f. 3. *közbejövés, közbejövetel*; die Dazwiſchenkunft. 2) *kezesség*; die Bürgſchaft.

Interventor, ōris, m. 3. *közbejövő, akadályoztató*; der dazwiſchen kommt und einen hindert. Dies vacuus ab interventoribus, Cic. *mikor senki sem alkalmatlankodik az emberen, senki sints a' nyakán, senki sem gátolja. v hátráltatja dolgaiban*; ein Tag, an dem einer nicht geſtört wird. 2) *közbiró, magát közbevető, közbenjáró*; ein Schiedsmann, Mittler.

Interventus, us, m. 4. *közbejövetel, közbejövés*; die Dazwiſchenkunft. 2) *akadály*; eine Hinderniß. 3) interventum alicujus cavere, Cic. *valaki megtámadásától őrizkedni*; ſich für eines Überfalle hüthen. 3) *kieszközlés, közbenjárás*; die Vermittelung.

Interversĭo, ōnis, f. 3. *elrontás, meggátlás, semmivétevés*; die Zugrunderichtung, Hintertreibung, Vereitelung. 3) *magadhoz kuporitás, magávátevés, ellopás, elsikkasztás*; die Anſichziehung, Entwendung, Unterſchlagung. Cod. Just.

Interverso, āre, 1. *ide's oda forgatni, v. fordítni*; hier und dahin wenden oder kehren.

Interversor, ōris, m. 3. *elsikkasztó, elidegenitő, (eltökitő) ellopó*; Unterſchlager, Entwender. Cod. Just.

Interversūra, ae, f. 1. *fordúlás, vég, határ*; die Umwendung, das Ende, die Gränze. 2) *meggörbítés, meghajtás*; die Beugung. Hygin.

Interversus, a, um, *ellopott, elsikkasztott, elvont*; abgeſtohlen, entzogen.

2) *elvesztegetett, elpréddált, eltékozlott*; durchgebracht.

Interverto, v. Intervorto, ti, sum, ĕre, 3. e. gr. alicui aliquid, Plaut. *elsikkasztani, ellopni, eltökitni*; unterſchlagen, entwenden. 2) *álnokúl, v. ravaszúl valamitől megfoszt ani, megtsalni, megkárositni*; liſtiger Weiſe um etwas bringen, betriegen, bevortheilen. 3) *elvesztegetni, elpréddálni, eltékozolni*; verſchwenden, durchbringen. 4) e. gr. orationes, Sen. *kiirni*; ausſchreiben.

Intervĭbro, āre, 1. *közte, v. közbe ragyogni, v. fényleni*; dazwiſchen ſchimmern. Mart. Cap.

Intervĭgĭlo, āre, 1. *közbe, v. közte vigyázni*; dazwiſchen wachen. Lam prid.

Intervĭrĕo, ēre, 2. *hellyel hellyel, v. közte zöldülni*; dazwiſchen grünen. Stat.

Intervīso, si, sum, 3. *ollykor ollykor megkeresni, v. látogatni, v. nézni*; bisweilen beſuchen, beſehen. Intervisam domum, si etc. Plaut. *haza látni, v. nézni*; nach Hauſe ſehen.

Intervŏcālĭter, Adv. *nagyon, nagy hangon*; laut, mit erhabener Stimme.

Intervŏlĭto, āre, 1. *közte repdesni*; dazwiſchen fliegen. Liv.

Intervŏlo, āre, 1. *közterepülni*; dazwiſchen fliegen. 2) *ide 's tova repülni*; hin und her fliegen. Trop. Medias intervolat urbes, Val. Fl. ꝛc. navigando.

Intervŏmo, ui, ĭtum, ĕre, 3. *a' többi közt kiönteni, kiadni, v. kiokádni*; dazwiſchen ergießen, von ſich geben oder ſpeyen.

Intervulsus, a, um, *félbeszakadt*; unterbrochen.

Intestābĭlis, e, *testamentom tételre alkalmatlan*; unfähig ein Teſtament zu machen. 2) *hiteles tanúnak nem alkalmatos*; nicht geſchickt, einen gültigen Zeugen abzugeben. 3) *gyülölséges, útálatos, gyalázatos*; verhaßt. 4) *betstelen, bestelen*; infam, unehrlich.

Intestātus, a, um, *testámentlan, ki nem tett testamentomot*; der vor ſeinem Tode kein Teſtament gemacht hat. Intestato (Abl.) ab intestato, i. e. sine testamento. Intestato mori, Cic. 2) *rá nem bizonyított*; durch keine Zeugen überführt. 3) *herélt*; caſtrirt.

Digitized by Google

Intestinum, i, n. 2. *bél*, *belsőrész*; ein Darm, das Eingeweide. Intestinus, i, m. Plin. ex intestinis graviter laborare, Cic. *kólikájdnak*, *v. kóldöktsömörjének lenni*; die Kolik haben.

Intestīnus, a, um, e. gr. bellum, malum, pernicies, Cic. *belső*; inwendig, innerlich. 2) e. gr. odium, Liv. *titkos*, *alattombanvaló*; heimlich. 3) e. gr. dolor, Cic. *házi kereszt*; ein Hauskreuz. 4) e. gr. mare, Flor. *földközitenger*; das mittelländische Meer. 5) e. gr. opus, Vitr. *mesterséges asztalos munka*, *mellyet csak belölről lehet látni*; künstliche Tischlerarbeit, die nur von innen zu sehen ist.

Intestis, e, *tanú nélkül való*; ohne Zeugen. 2) *herélt*; castrirt.

Intexo, xui, xtum, ĕre, 3. e. gr. purpureas notas fili, Ovid. *beleszőni*; hinein weben. 2) Trop. e gr. laeta tristibus, Cic. *össze elegyíteni*; unter einander mischen. 3) e. gr. aliquem, Cic. *beszéllgetésbe fel*, *v. elő hozni*; einen im Gespräche einführen. 4) e. gr. facta alicujus chartis, Tibull. *irásba foglalni*, *feljegyezni*; zu Papiere bringen, aufzeichnen.

Intextus, us, m. 4. *belészövés*; das Hineinweben.

Intextus, a, um, *belészött*, *össze szött font*; hineingewebt.

Intĭmātĭo, ōnis, f. 3. *hirdetés*, *hiradás*; die Ankündigung. Cod. Just.

Intĭmātor, ōris, m. 3. *hirado*, *hirdető*; ein Ankündiger.

Intĭmātus, a, um, *hirüladott*, *meg v. kihirdetett*; angekündigt.

Intĭme, Adv. *belől*; innerlich. 2) *barátságosan*, *meghitten*; vertraulichst. Utebatur intime Hortensio, Nep. 3) e. gr. commendare, Cic. *szívesen*, *gondosan*; herzlich, angelegentlich.

Intĭmĭde, Adv. *félénken*, *félelmesen*; furchtsam. 2) *bátran*, *nem félvé*, *félelem nélkül*; nicht furchtsam.

Intĭmo, āvi, ātum, āre, 1. *belefoglalni*, *tenni*, *v. vinni*; hinein fügen, thun oder bringen. Nilus mari intimatur. Solin. *belefoly*; fliesst hinein. 2) *hirüladni*, *meg*, *v. kihirdetni*; ankündigen, bekannt machen. Cod. Just.

Intĭmus, a, um, Superl. ab Interior, *legbelsőbb*; der, die, das innerste. Intima Macedonia, i. e. intima pars Macedoniae. 2) v. gr. amicus, Cic. familiaritas, Nep. *meghitt*, *legszorosabb*, *p. o. barátság*; der, die, das vertrauteste, geheimste. Unus ex meis intimis, Cic. *egy a' legjobb v. meghittebb barátim közül*; einer meiner vertrautesten Freunde.

Intinctĭo, ōnis, f. 3. *belemártás*; die Eintauchung.

Intinctus, a, um, *belémártott*; eingetunkt. 2) *festett*, *megfestett*; gefärbt. 3) e. gr. arte, Cic. *tanúlott*, *oktatott*; gelehrt.

Intinctus, us, m. 4. *belémártás*; das Eintauchen. 2) *mártás*, *v. lé az ételhez*; die Tunke, die Brühe.

Intingo v. Intinguo, nxi, nctum, ĕre, 3. e. gr. aliquid in acetum, Cato. *belémártani*; eintauchen.

Intŏlĕrābĭlis, e, *elviselhetetlen*, *kiállhatatlan*, *szenvedhetetlen*; unerträglich, unausstehlich. 2) *békételen*; ungeduldig. Afran.

Intŏlĕrābĭlĭter, Adv. *elviselhetetlenül*, *szenvedhetetlenül*; unerträglich.

Intŏlĕrandus, a, um, *szenvedhetetlen*, *kiállhatatlan*; unerträglich, unausstehlich. Not. intolerandum. Adv. *szenvedhetetlenül*; unerträglich. Gell.

Intŏlĕrans, tis, *békételen*; ungeduldig. 2) *szenvedhetetlen*; unerträglich. Curae intolerantes, Gell. Comp. -ior. Flor.

Intŏlĕranter, Adv. *szenvedhetetlenül*; unerträglich. 2) *békételenül*; ungeduldig.

Intŏlĕrantĭa, ae, f. 1. *békételenség*; die Ungeduld. 2) *szenvedhetetlenség*; die Unerträglichkeit.

Intŏlĕrātus, a, um. *el nem szenvedett*; nicht ertragen. 2) e. gr. senex, Coel. Aur. *nem táplált*, nicht genährt.

Intŏllo, ĕre, 3. *felemelni*; erheben. e. gr. clamorem, Apul. *kiábálni*; laut schreyen.

Intŏnātus, a, um, *zúgó*, *tsikorgó*; brausend, krachend.

Intondĕo, ōndi, ōnsum, ēre, 2. *meg*, *v. körülnyirni*, *elvágni*; beschneeren, abschneiden.

Intŏno, ŭi, (āvi, ātum) āre, 1. *dörögni*, *menydörögni*, *dördülni*, *zengeni mint az ég*; donnern. 2) *erősen hangzani*; stark tönen. Vox ejus intonuit, Cic. 3) *lármázni*, *zörögni*, *zördülni*; ein Geräusch machen, sich

Digitized by Google

hören lassen. e. gr. minas, Ovid. *fenyegetődzni*; drohen.

Intonsus, a, um, e. gr. capillus, Hor. *nyiretlen*; unbeschoren. Hinc: intonsi, i. e. antiqui Romani, barbam promissam gerentes. 2) *nem udvari, nem manéros*; nicht galant. 3) e. gr. quercus, Virg. *leveles*; belaubt. Montes intonsi, Idem. *fűves, és tserjés hegyek*; Berge mit Gras und Sträuchern versehen.

Intorquĕo, orsi, ortum, ĕre, 2. *tekerni, belétekerni, bétekergetni, meg, v. másfelé fordítni*; umdrehen, herumdrehen, herumwinden. 2) *meg, v. béhajtani, v. görbitni*; einwärts biegen, einkrümmen. 3) talum intorsit, Hirt. *kifitzamodott a' bokája*; er hat den Knöchel verdrehet. 4) e. gr. hastam alicui, Virg. *valaki felé hajítni*; gegen einen schleudern. 5) e. gr. contumelias inter se, Cic. *egymást szidni, gyalázni, v. átkárolni*; einander mit Schimpfworten belegen

Intorte, Adv. *tekergetve, fatsargatva*; gedreht, gewunden.

Intortus, a, um, *belétekert, tekergetett, bé, v. meg görbített, v. hajtott, göndör*; gewunden, gebogen, gekrümmt, kraus. Sues habent intortas candas, Cic. 2) Trop. e. gr. oratio, Plaut. *érthetetlen*; unverständlich.

Intra, Praep. cum Acc. e. gr. quatuor annos, Plin. *bizonyos idő alatt*; innerhalb einer gewissen Zeit. 2) e. gr. murum, Cic. *valamelly helyen belől*; innerhalb eines Ortes. 3) e. gr. centum, Liv. *alól, az az kevesebb mint*; unter, d. i. weniger als. Intra legem epulari, Cic. *a' törvény határozásánál kevesebre terjesztkedni a' vendégségben*; weniger als das Gesetz zuläßt, bey einem Gastmahle auftragen. 4) intra me futurum est, Plin. *magamban, v. titokban tartom, elhalgatom*; ich will es bey mir behalten, verschweigen. 5) *ba, be*; in. Intra regiones venire, Cic. 6) Adv. *benn, oda bé, belől*; inwendig. Vasa intra picata.

Intrăbĭlis, e, *a' hová bé lehet menni, hozzájárulható*; wo man hineingehen kann, zugänglich.

Intractăbĭlis, e, e. gr. animus, Sen. *vad, durva, szelídithetetlen, szilaj*; wild, unbändig. 2) e. gr. bruma, Virg. *kemény, erős*; hart, streng.

Intractatus, a, um, *durva, darabos*; roh. 2) e. gr. equus, Cic. *szilaj, vad, tanúlatlan, a' mellyen még nem ültek*; unabgerichtet, unbereitten

Intrăho, xi, ctum, ĕre, 3. *béhúzni, bévonni*; einziehen. e. gr. gressus, Apul. *lassan járni*; langsam gehen.

Intrāmūranus, a, um, (murus) *kőfalakon belől lévő*; innerhalb der Mauer befindlich. Ascon.

Intrānĕus, a, um, i. q. Internus. 2) Subst. i. m. 2. *bennlakó*; ein Einwohner.

Intrārĭus, a, um, *legbelső*; der Innerste. 2) e. gr. amicus, Plaut. *igen meghitt, legmeghittebb*; sehr vertraut.

Intrātus, a, um, *a' mibe bé ment, a' hol járt az ember*; worein man gegangen ist, betreten.

Intrĕmisco, ui, ĕre, 3. (tremor) *reszketni, remegni kezdeni, megrettenni*; anfangen zu zittern.

Intrĕmo, ui, ĕre, 3. (tremor) *reszketni, remegni*; zittern, erzittern. Subito genua intremuere timore, Ovid.

Intrĕmŭlus, a, um, e. gr. manus, Auson. *reszkető*; zitternd.

Intrĕpĭde, Adv. *bátran, mérészen*; unerschrocken. Liv.

Intrĕpĭdus, a, um, e. gr. homo, Tac. *bátor, mérész, rettenthetetlen*; unerschrocken, ohne Furcht.

Intrĭbŭo, ĕre, 3. *hozzádni, segedelmet adni, adót fizetni*; Beytrag thun, Abgaben geben, Steuern geben, Steuern bezahlen. Plin. Ep.

Intrĭbūtĭo, ōnis, f. 3. *gyűjtött segítség, segedelem, adózás*; der Beytrag, die Contribution. Pandect.

Intrĭcātus, a, um, *megzavart, zűrzavaros, rendetlen*; verwirret, verworren.

Intrico, āre, 1. (tricae) e. gr. hominem, Plaut. rem, Pandect. *megzavarni, savarba, v. zűrzavarba keverni*; verwirren, in Verwirrung setzen.

Intrīgo, i. q. intertrigo, Varr.

Intrīmentum, i, n. 2. (tero) *beléőrdelt, morzsalt, v. apritott valami*; etwas Eingebrocktes.

Intrinsĕcus, Adv. (intra) *belől, belsőképpen*; inwendig, innerlich. Colum.

Intrīta, ae, f. 1. *törtelt, v. apritott valami*; etwas Eingebrocktes. 2) *hideg tzibere, tejdsból, tejből, 's a't.* eine Mähre aus Eyern, Milch, u. s. w. Colum. 3) *óltot, v. kevert mész*; eingemachter Kalk. Idem. 4)

Digitized by Google

éltékenöts, éltóviasz; das Pfropfwachs. Intrita oblini, Plin.

Intritus, a, um, (intero) *belétördelt, morzsalt, v. apritott*; eingebrockt.

Intro, Adv. *belé, bé*; hinein. Abi intro, Ter.

Intro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in aedem, Svet. regnum, pomoerium, limen, Cic. *bé v. belé menni, v. lépni*; hineingehen, hineintreten. 2) intravit animum militaris gloriae cupido, Tac. *egészen elfoglalta, felgerjedt benne*; hat ihn eingenommen. 3) e. gr. insidias, Caes. *törbe esni, leshelyre bukni*; auf den Hinterhalt stoßen. 5) e. gr. alicujus familiaritatem, Cic. *valaki bizodalmát megnyerni*; eines Vertraulichkeit erlangen. 6) intrabo magis, sc. in causam, Cic. *még gondosabban megvizsgálom a' dolgot*; ich will die Sache noch sorgfältiger untersuchen.

Intrōcēdo, essi, essum, ĕre, 3. *bémenni, béjönni*; hineingehen oder kommen. Apul.

Intrōclūdo, ĕre, 3. *bérekeszteni, bézárni*; hinein schließen.

Intrōcurro, ĕre, 3. *befutni, beszaladni, bérohanni*; hineinlaufen, hineinrennen.

Intrōdo, āre, 1. (do) *kindlni vele, ajánlani, beléelegyedni*; anbiethen, sich einlassen. Sese ipse inferebat et introdabat, Cic. *önként ajánlotta magát*; er hat sich selbst gutwillig angeboten.

Intrōdūco, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. copias in fines Bellovacorum, Caes. *bévinni, bévezetni*; hineinführen. 2) e. gr. consvetudinem, Cic. *behozni, felvenni*; einführen, aufbringen. 3) e. gr. mundum natum, Cic. *valami értelmet, v. tanitást bé, v. felhozni, állitni valamit*; eine Lehre einführen, behaupten.

Intrōductĭo, ōnis, f. 3. *behozás, bévivés, bévitel*; die Einführung. 2) *bévezetés, bévezető elmélkedés*; die Einleitung. 3) *tanitás, oktatás*; der Unterricht.

Intrōductor, ōris, m. 3. *bévezető, követehet meghalgatásra vezető*; der die Gesandten zur Audienz einführet.

Intrōductus, a, um, *bévitt, bévezetett*; hineingeführt.

Intrŏĕo, ivi, et ii, ĭtum, ire, 4. e. gr. urbem, in urbem, Ter. *bémenni*; hineingehen. 2) e. gr. ad aliquem, Ter. *meglátogatni*; besuchen. 3) e gr. in vitam, Cic. *születni, világra jönni*; auf die Welt kommen.

Intrōfĕro, tŭli, lātum, ferre, 3. *bévinni*; hineintragen.

Intrōgrĕdĭor, essus sum, grĕdi, Dep. 3. *bémenni*; hineingehen.

Intrōgressus, a, um, *bément*; hineingegangen.

Intrŏĭtus, a, um, (introeo) idem.

Intrŏĭtus, us, m. 4. *bémenetel, bémenés*; der Eingang, das Hereingehen. 2) *hozzámenés, odamenetel*; der Zugang. 3) *kezdés, kezdet*; der Anfang.

Intrōmissus, a, um, *béeresztett, bébotsátott*; hineingelassen. 2) *békülldött*; hineingeschickt.

Intrōmitto, īsi, issum, ĕre, 3. e. gr. aliquem ad se, Plaut. *béeresztení, bébotsátni, küldeni*; hineinlassen, hineingehen lassen, schicken. 2) e. gr. verba in usum lingvae, Gell. *bévenni, bévinni, béhozni*; hineinbringen.

Intrōrĕpo, ĕre, 3. *bétsúszni, bémászni*; hineinkriechen. Apul.

Introrsum, v. Introrsus, Adv. pro: introversum, *befele, belé*; hineinwärts, hinein. Caes. 2) *belől, belölről*; inwendig. Foris nitent, introrsum misera sunt, Sen. Liv.

Intrōrumpo, rūpi, uptum, ĕre, 3. e. gr. in aedes, Plaut. *bérontani, bétörni*; eindringen, einbrechen.

Intrōspecto, āre, 1. *bénézni, bétekintni*; hineinsehen. Plaut.

Intrōspĭcĭo, exi, ectum, ĕre, 3. e. gr. domum, Cic. *bénézni*; hineinsehen. 2) *gondosan, szorgalmatosan meg, v. körülnézegetni, meg vizsgálni*; fleißig betrachten. 3) e. gr. in mentem suam, Cic. *magába szállni*; in sich selbst gehen. 4) e. gr. voluntates aliorum, Tac. *észrevenni*; merken.

Intrōtrūdo, ĕre, 3. i. q. Intrudo. Cato.

Intrōversus, Adv. i. q. introrsum. Lucil.

Intrōvŏcatus, a, um, *béhitt, béhivott*; hineingerufen.

Intrōvŏco, āre, 1. *béhívni*; hineinrufen. Cic.

Intrūdo, si, sum, ĕre, 3. *bétolni, betaszitni*; hineinstoßen. 2) *béhatni, bérontani, benyomúlni*; eindringen. 3) e. gr. se, Cic. *rátolni, rátukmál-*

Digitized by Google

ni magát valakire; ſich einem aufdringen.

Intrūsus, a, um, *bétolt, bétaszitott*; hinein geſtoßen.

Intūbāceus, a, um, *kantángkóróból való, katángkóró*; von Endivien.

Intūbus, i, c. et Intūbum, i, n. 2. *katángkóró, mezei katáng*; die Cichorie. Cichorium Intybus L.

Intuĕor, ĭtus sum, ēri, Dep. 2. e. gr. solem, aliquem, in aliquem, huc atque illuc, Cic. *nézni, szemlélni, megrá, v. valahovanézni*; auf etwas ſehen, wohin ſehen, anſehen. 2) Trop. *tekintetbe venni, meggondolni, szeme előtt tartani, megvizsgálni*; auf etwas Rückſicht nehmen, bedenken, vor Augen haben, betrachten.

Intūĭtus, a, um, (intueor) *megnézett, v. szemlélt*; angeſehen. 2) *meggondolt*; bedacht.

Intūĭtus, us, m. 4. *rá, v. megnézés, v. tekintés*; das Hinſehen, Anſehen. 2) *megvizsgálás, tekintet*; die Betrachtung, Rückſicht. Pandect.

Intŭmĕo, ŭi, ēre, 2. et Intŭmēsco, ĕre, 3. *meg, v. feldagadni, felpuffadni*; aufſchwellen. Intumuit venter, Ovid. 2) e. gr. jure potestatis, Quint. *elkevélyedni, felfúvalkodni*; ſtolz werden. 3) intumescens locus Colum. *dombos hely*; ein Ort voller Hügel. 4) *nóni, nevekedni, öregbedni*; wachſen, zunehmen.

Intŭmŭlātus, a, um, *eltemetetlen, el nem temetett*; unbeerdigt. Ovid.

Intundo, ĕre, 3. *megtörni*; ſtoßen. Scrib. Larg.

Intŭor, 3. Depon. i. q. intueor.

Inturbātus, a, um, *háborítatlan*; unbeſtürzt, ruhig. Plin. Paneg.

Indurbidus, a, um, *tsendes*; ruhig. Tacit.

Inturgesco, ĕre, *felduzzadni*; aufſchwellen, ſtrotzen. Veget.

Intus, Adv. *belól, benn*; inwendig, darin oder drinnen. Intus in corpore esse, Cic. 2) *bé, belé*; hinein. Intus ire, Caes. *bémeni*; hineingehen. 3) *belólről*; von innen. Intus exire, v. egredi, Plaut.

Intūtus, a, um, v. gr. urbs, Liv. *nem bátorságos*; unverwahrt, unſicher.

Intybus, Intybum, i. q. Intubus, *mezei katáng, katángkóró*; die Endivie, Wegwart.

Inūber, ĕris, o. Adj. *sovány*; mager. 2) *üres*; leer. 3) *gyümöltstelen, termékenlen*; unfruchtbar. Gell.

Inŭla, ae, f. 1. *sertetsék*: der Alant, eine Pflanze. Inula Helenium L. *örménygyökér*; die Alantwurz. Hor.

Inulcĕro, āre, 1. *kisebesíteni*; wund machen. Veget.

Inulte, Adv. *megboszúlatlanúl*; ungerochen, ungerächt. Curt.

Inultus, a, um, *meg nem boszszúlt, boszszúlatlan*; ungerochen oder ungerächt. Cic. 2) *büntetetlen, meg nem büntetett*; unbeſtraft. Cic. Id inultum aunquam feret, Terent.

Inumbrātio, ōnis, f. 3. *bédrnyékolás*; die Beſchattung. Mart. Cap.

Inumbro, āvi, ātum, āre, 1. *bédrnyékolni*; mit Schatten bedecken, beſchatten. Lucret. Virg. 2) Met. *megkomdlyosítni*; verdunkeln.

Inunco, āvi, ātum, āre, 1. *a' horgot beleakasztani*; mit Haken ergreifen, einhäckeln.

Inunctio, ōnis, f. 3. *megkenés, p. o. kenettel, balzsammal*; Beſalbung, Beſtreichung mit einer Salbe.

Inunctus, a, um, *megkent, békent*; geſchmieret, eingeſalbt.

Inundātio, ōnis, f. 3. *vízáradás, kiöntés, kiáradás*; die Überſchwemmung, Austretung der Wäſſer. Sueton.

Inundo, āvi, ātum, āre, 1. *elönteni, kiáradni red*; überſchwemmen. Tiberis campum inundavit, Liv. 2) *kiönteni, kiáradni*; austreten, vom Gewäſſer. 3) Trop. *ellepni*; bedecken. Cimbros inundasse Italiam, Justin.

Inungo, nxi, nctum, ĕre, 3. *megkenni, békenni*; beſchmieren, beſalben. Horat. Cels.

Inūnio, īvi, ītum, īre, 4. *egyesítni*; vereinigen. Tertull.

Inurbāne, Adv. *embertelenül*; unhöflich, plump. Cic.

Inurbānus, a, um, *embertelen, paraszt*; unhöflich, plump, bäuriſch, nicht fein, nicht witzig. Cic.

Inurgĕo, si, ēre, 2 *kényszeríteni, nógatni*; treiben, nöthigen.

Inūrīno, āre, 1. *a' víz alá bukni, lebukni*; ſich im Waſſer eintauchen.

Inūro, ussi, ustum, ĕre, 3. *belégetni, belésütni*; hinein brennen. 2) *megégetni*; anbrennen. 3) Trop. v. gr. ignominiam alicui, Liv. *ejteni valakin, p. o. gyalázatot*; auf. zu-

Digitized by Google

fügen, eindrücken. 3) *égetni, hevesen sűtni*; brennen. Sol inurens. Cels.

Ĭnūsĭtātē, et Inusitato, Adv. *szokatlanúl*; auf ungewöhnliche Art, ungewöhnlich. Cic. inusitatius, Cic. inusitatissime, Macrob.

Ĭnūsĭtātus, a, um, *szokatlan*; ungewöhnlich. Cic. inusitatior, Caes.

Ĭnusque, vel In usque, pro: usque in, Stat.

Ĭnustus, a, um, Adj. *belésütött, belégetett*; angebrannt. 2) *megégetett, elégetett*; verbrannt. 3) Inustum animis odium, Cic. *megrögzött gyűlölség*; tief eingeprägter Haß. 4) i. e. non ustus.

Ĭnūsus, us, m. 4. *heverés*; der Müssiggang. Plaut.

Ĭnūtĭlis, e, v. gr. ad aliquid, Cic. alicui rei, Caes. *hasznavehetetlen, haszontalan*; unbrauchbar, unnütz, untauglich. 2) v. gr. civis, Cic. res, Liv. *ártalmas, káros*; schädlich, verderblich.

Ĭnūtĭlĭtas, ātis, f. 3. *hasznavehetetlenség, nem használhatás*; Unbrauchbarkeit, Unnützlichkeit. Lucret. 2) *ártalmasság, károsság, káros volta valaminek*; die Schädlichkeit. Cic.

Ĭnūtĭlĭter, Adv. *haszontalanúl*; unnützlich. Liv. 2) *károsan*; schädlich.

Ĭnŭus, i, m. 2. i. e. deus, Pan.

Ĭnuxōrus, a, um, *feleségtelen*; unverehligt. Tertull.

Invādo, si, sum, ĕre, 3. v. gr. portum. Virg. urbem, Cic. in urbes Cic. *bémenni, valahova menni, eljutni valahova*; hinein oder wohin gehen, kommen, gelangen. 2) v. gr. viam, Virg. *elindúlni rajta*; betreten. 3) v. gr. in Asiam, Cic. in hostem, Cic. *megtámadni, nekimenni, rajta menni, rárohanni, bényomúlni, p. o. Azsiába v. az ellenség közé*; losgehen, angreifen, anfallen, eindringen. 4) In collum alicujus invadere, Cic. *valakinek a' nyakába esni, megölelni, valakit*; einen umhalsen, um den Hals fallen. — Aliquid magnum invadere, Virg. *valami nagy dologba kezdeni*: etwas großes unternehmen. 5) *nekiesni, neki menni*; darauf losgehen. Alicujus capillos invadere, Prop. *valaki hajának esni*; einem ins Haar fallen. Morbus eum invasit, Plaut. *betegség lepte meg*; es hat ihn eine Krankheit überfallen. 6) *elmenni, p. o. bizonyos útat*; gehen, durch Gehen zurücklegen. Tac.

Invălentĭa, ae, f. 1. *tehetetlenség*; das Unvermögen. 2) *gyengeség, gyengélkedő egésség*; die Schwäche, Unpäßlichkeit. Gell.

Invălĕo, ui, ĕre, 2. *erős lenni, erőssé lenni, erőt venni*; stark seyn, stark werden, überhand nehmen. Invaluit consvetudo, Luer. *szokásba ment*; ist zur Gewohnheit geworden.

Invălesco, lui, ĕre, 3. (Inchoat. ab invaleo) *erősekh lenni, erősödni*; stark werden, zunehmen. Tantum opibus invaluit, Cic. *annyira meggazdagodott*; ist so reich geworden, u. s. w. 2) v. gr. ut libido, Svet. consvetudo, Quint. *erőt venni, elhatalmazni*; zunehmen, überhand nehmen.

Invaletudo, i. q. Invalitudo.

Invălĭde, Adv. *gyengén*; schwach. Arnob.

Invălĭdus, a, um, *gyenge, erőtlen, tehetetlen valamire*; schwach, nicht Kräfte habend, unvermögend. Senectâ invalidus, Liv. *a' vénség miatt erőtelen*; vor Alters schwach. 2) *beteges, gyengélkedő*; unpäßlich, krank. 3) *erős*; stark. Virg. Aen. 6. 114.

Invălĭtūdo, ĭnis, f. 3. *változás az egésségben, gyengélkedés, egésségtelenség*; die Unpäßlichkeit. Cic.

Invăriābĭlis, e, 3. *nem változó, nem változtatható*; unveränderlich. Sym.

Invāsĭo, ōnis, f. 3. *megtámadás, bérontás, bétörés, p. o. az országba*; der Anfall, Angriff. Symm.

Invāsor, ōris, m. 3. *bérohanó, betörő, bérontó*; der hereindringt, anfällt. Cod. Just.

Invāsus, a, um, *megtámadott*; angefallen.

Invāsus, us, m. 4. (invado) *megtámadás*; der Angriff. Coel. Aur.

Invecticĭus, a, um, (inveho) *más helyről hozott, behozott*; von andern Orten hereingebracht, nicht einheimisch. 2) *külföldi, külsőországi*; ausländisch. Plin.

Invectĭo, ōnis, f. 3. *behozás, p. o. külföldről, portéka-behozása*; die Einführung, Hineinbringung, z. B. der Waaren. Cic. 2) *megtámadás, rátámadás szóval*; Angriff mit Worten, das Anfahren, Losziehen. Cic.

Digitized by Google

Invectitĭus, a, um, l. q. Invecticius.

Invectĭōāliter, Adv. *pirongatólag*; ſcheltend, anfahrend. Sidon.

Invectīvus, a, um, (invehor) v. gr. oratio, Amm. *pirongató*, *motskolódó*; ſcheltend, anfahrend, loszziehend, mit Schelten und Loszziehung angefüllt.

Invector, ōris, m. 3. *bévivó*, *béhozó*; der etwas hinein führt, oder bringt. Symm.

Invectus, a, um, (inveho) e. gr. urbem, Plin. *bévitt*, *v. hordott*; hinein geführt. 2) e. gr. curru, Liv. *szekéren bément*; der auf einen Wagen hineingefahren iſt. 3) e. gr. tristibus verbis, Ovid. *a' ki valakit megtámadt*, *v. pirongatott*; der einen angefahren hat.

Invectus, us, m. 3. e. gr. terrae, Plin. *béhordás*, *bévitel*, *szállítás*; die Einführung, Zufuhre, Einfuhre.

Invĕho, exi, ectum, ĕre, 3. e. gr. vinum in Galliam, Liv. pecuniam in aerarium, Cic. *béhordani*, *bévinni*; hinein führen, tragen. invehi curru, Liv. *szekéren menni*; auf einem Wagen fahren. 3) invehi equo, Liv. *lovon menni*, *lovagolni*; reiten. 4) invehi navi; *kajókázni*; ſchiffen. 5) Trop. e. gr. avaritiam, Liv. *szerezni*, *okozni*; verurſachen.

Invĕhor, vectus sum, vehi, 3. e. gr. in aliquem, Cic. *szidni*, *pirongatni v. szóval megtámadni valakit*, *szidalmazni*; ſchelten, anfahren. 2) e. gr. vehementer in hostes, Curt. *megtámadni*, *neki esni*; anfallen.

Invĕlatus, a, um, *fedetlen*, *befedezetlen*, *bétakaratlan*; unverhüllt, unbedeckt. Mart. Cap.

Invendibĭlis, e, e. gr. merx, Plaut. *el nem adható*, *eladhatatlan*; unverkäuflich.

Invendĭtus, a, um, *el nem adott*; unverkauft.

Invĕnĭo, ēni, entum, īre, 4. e. gr. aliquem, Cic. naves, Caes. *találni*, *lelni*, *akadni*, *rátalálni*, *v. akadni*, *meglelni*; finden, antreffen. Thesaurum inveniendum credunt, Cic. 2) so. se; *lenni*, *magát jelenteni*, *láttszani*, *előjönni*; ſich finden, erſcheinen, ſichtbar ſeyn. Dolor se invenit, Ovid. 3) *látni*, *találni*; ſehen, finden. Nec, quid agam, invenio, Ovid. 4) e. gr. aliquem in culpa, Ter. *észrevenni*, *megsejdítni*, *rajtakapni*; wahrnehmen, befinden. 5) e. gr. fallaciam, Ter. *kigondolni*, *kitalálni*; erdenken, erfinden. 6) e. gr. pecuniam, Plaut. *keritni*, *szerezni*, *felkeresni*, *felkajkázni*; verſchaffen, auftreiben. 7) e. gr. conjurationem, Cic. *megtudni*, *felfedezni*; erfahren, entdecken. 8) e. gr. cursum, auspicia, cognomen, Cic. laudem, Ter. *végrehajtani*, *nyerni*, *szert tenni rá*; zuwegebringen, erwerben. Not. Inveniet succumbere, pro: facultatem succumbendi, Tibull. Inventas dabit, pro: inveniet, Ter.

Inventārĭum, ii, n. 2. *feljegyzés*, *lajstrom*; ein Verzeichniß.

Inventĭo, ōnis, f. 3. (invenio) *találás*, *feltalálás*; die Erfindung. 2) *találmány*, *talált dolog*; ein Fund.

Inventĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. *találsotska*, *féltalálsotska*; eine kleine Erfindung. 2) *találmányotska*, *talált dolgotska*; ein kleiner Fund.

Inventor, ōris, m. 3. *feltaláló*; ein Erfinder. 2) *szerző*, *indító*; ein Urheber.

Inventrix, īcis, f. 3. *feltaláló*, *szerző*, *indító* (*asszony*, *v. leány*)); eine Erfinderinn, Urheberinn.

Inventum, i, n. 2. *találás*, *feltalálás*, *találmány*; eine Erfindung. 2) *költés*, *költemény*; eine Erdichtung.

Inventus, a, um, (invenio) *talált*, *megtalált*, *feltalált*, gefunden, erfunden. 2) *rátalált*, *rátalált*; angetroffen. 3) opes sanguine inventae Ovid. *vérrel szerzett jószágok*; mit Blut erworbene Güter. 4) e. gr. civis, Ter. *polgárnak esmért*; für einen Bürger erkannt.

Inventus, us, m. 4. *találás*, *feltalálás*; die Erfindung. Plin.

Invĕnuste, Adv. *rútúl*, *éktelenül*, *nem módotan*, *illetlenül*, *nem finomúl*, *kellemetlenül*; garſtig, häßlich, nicht artig, nicht fein, nicht angenehm. Gell.

Invĕnustus, a, um, *éktelen*, *kellemetlen*; häßlich, unannehmlich. 2) *szerentsétlen szerető*; ein unglücklicher Liebhaber. 3) *szerentsétlen*, *általjában*; überhaupt unglücklich. Adeone hominem esse invenustum aut infelicem quemquam, ut ego sum? Ter. 4) *illetlen*, *helytelen*; unartig.

Invĕrēcunde, Adv. *szemtelenül*, *or-*

Digitized by Google

.tzátlanál, szemérmetlenül; unverschämt.

Invĕrĕcundĭa, ae, f. 1. *szemtelenség, ortzátlanság, szemérmetlenség*; die Unverschämtheit. Tertull.

Invĕrĕcundus, a, um, *szemtelen, ortzátlan, szemérmetlen*; unverschämt, ohne Schamhaftigkeit. Comp. inverecundior, Val. Max. Superl. inverecundissimus. Plaut. Inverecundus deus, Horat. i. e. Bacchus; *mivel a' bor szemtelenné tesz*; weil der Wein unverschämt macht.

Invergo, ĕre, 3. *forditni, hajtani, ráhajtani, rágörbitni, rávalkalmaztatni*; wenden, biegen, darauf richten. 2) *rátölteni, ráönteni*; darauf gießen. 3) *belétölteni*; einschenken.

Inversĭbĭlis, e, *megváltoztathatatlan, megváltozhatatlan*; unveränderlich, Apul.

Inversĭo, ōnis, f. 3. *meg, v. elforditás*; die Umkehrung, das Verdrehen. e gr. verborum, i. e. Tropus.

Inversor, āri, Dep. 1. *valami dolog ban lenni, valamivel foglalatoskodni*; sich worin befinden, sich womit beschäftigen. Lucil.

Inversūra, ae, f. 1. *meg, v. elforditás, v. görbítés*; die Wendung, Krümmung. Vitruv.

Inversus, a, um, (inverto) e. gr. manus, Plin. *meg, el, hátra, v. viszsza forditott*; umgekehrt, verkehrt, umgewendet. 2) Trop. inversi mores, Hor. *viszsás, viszsza, v. felfordúlt, v. roszsz szokások*; verkehrte Sitten. 3) *kétértelmű, kétséges*; zweydeutig. Inversa verba, Ter.

Invĕrto, v. Invorto, ti, sum, ĕre, 3. *megforditni*; umwenden, umkehren. e. gr. ordinem, Cic. *felforgatni*; verkehren. 2) *megváltoztatni*; verändern. e. gr. se; *megváltozni*; sich ändern. 3) *el, v. megtserélni*; vertauschen, umtauschen.

Invespĕrascit, ĕre, Impers. 3. *estveledni, alkonyodni*; Abend werden, dämmern.

Investīgābĭlis, e, *kinyomozhatatlan*; unerforschlich. Lact. 2) *kinyomozható*; erforschlich. Tertull.

Investīgātĭo, ōnis, f. 3. *kikémlélés, kinyomozás, megvizsgálás*; die Ausspähung, Erforschung, Untersuchung.

Investīgātor, ōris, m. 3. *kémlélő, nyomozó, felkereső, megvizsgáló*; ein Ausspäher, Erforscher, Untersucher.

Investigatrix, īcis, f. 3. *kemlélő, kinyomozó (asszszony, v. leány)*; eine Erforscherinn.

Investīgātus, a, um, *előkeresett*; hervorgesucht 2) *kinyomozott, kikeresett*; ergründet.

Investīgo, āvi, ātum, āre, 1. *utdnna lenni, kitudakozni, kinyomozni, kikeresni*; nachspühren, ausspühren. 2) e. gr. aliquid cum animo, Plaut. *megvizsgálni, kikurkászni, végérejárni, kitaláini*; erforschen, untersuchen, ergründen.

Investĭo, īvi, ītum, īre, 4. *meg, v. felruházni, beöltöztetni*; bekleiden, einkleiden. 2) *ékesitni, felékesitni, diszesitni*; zieren. 3) *bévonni, behúzni*; überziehen.

Investis, e, *meg nem ruhdzott, ruhátlan*; unbekleidet. Tertull. 2) *szakállatlan, szőretlen, pihetlen*; ohne Bart. 3) e. gr. dotalibus, Tert. *megfosztott*; beraubt.

Invēstītus, a, um, *beöltöztetett*; eingekleidet. 2) *bévont, behúzott*; überzogen.

Invĕtĕrasco, āvi, ātum, ascĕre, 3. (vetus) *megvénhedni, megöregedni, megaggani*; veralten. 2) e. gr. ut consuetudo, Caes. *elhatalmazni*; überhand nehmen. 3) *halhatatlanná lenni*; verewigt werden. Res gestae literarum monumentis invetcrascent, Ter.

Invĕtĕrātio, ōnis, f. 3. *meggyökeredzés, megrögzés*; die Einwurzelung.

Invĕtĕrātus, a, um, *a' mi sokdig tartott, régi, megaggott*; was lange gedauert hat, alt, veraltet. 2) e. gr. malum, Cic. *megrögzött*; eingewurzelt. 3) *elő, v. felhozott*; hervorgebracht.

Invĕtĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. caepam, aquam, Plin. *tartogatni, eltartani*; alt machen, einer Sache ein Alter oder Dauer verschaffen. 2) *eltörleni, szokásból kimenni hagyni*; abschaffen, abkommen lassen. Lactant.

Invĕtĭtus, a, um, *nem tilalmas, nem tiltott*; unverbothen, unverwehrt. Sil.

Invĭcem, Adv. *kóltsönösen, egymást felváltva*; wechselsweise, abwechselnd. Regio invicem a suis atque

Digitized by Google

hoste vexata, Curt. 2) e. gr. se diligere, Plin. juvare, Liv. *egymást*; sich unter einander, einander. 3) *ellenben, viszont, viszontag*; hingegen, dagegen. Requiescat Italia, vastetur invicem Africa, Liv.

Invicte, Adv. *győzhetetlenül*; unüberwindlich.

Invictus, a, um, *győzetlen, meg nem győzött*; unüberwunden. 2) e. gr. homo, animus, Cic. *meggyőzhetetlen, rajta erőt nem vehető, meghódíthatlan*; unüberwindlich, nicht zu übermältigen, unbezwinglich. e. gr. adamas, Ovid. *kemény, el nem törhető, v. rontható*; fest, unverderblich. 3) e. gr. defensio, Cic. *megtámadhatlan*; unwiderleglich. Super. invictissimus, Cic.

Invidentia, ae, f. 1. *irigylés, irigykedés, irigység*, das Beneiden, der Neid.

Invideo, vīdi, vīsum, ēre, 2. (in et video) alicui, honori, alicui aliquid, Cic. alicujus rei, Hor. *irigyleni, valakinek, v. valakitől valamit, irigykedni*; neiden, beneiden, mißgönnen, mißgünstig seyn. 2) *nem akarni, nem örömest egyezni meg benne*; nicht wollen, ungern daran gehen. 3) *megnézni, tekintni, v. szemléleni*; beschauen, ansehen. 4) *megtagadni*; versagen. Natura oleum invidet Africae, Plin.

Invidia, ae, f. 1. *irigység, irigylés*; der Neid, die Mißgunst. 2) *gyűlölség*; der Haß. In invidiam incidere, Nep. Sallust. *gyűlöltségessé lenni*; verhaßt werden. 3) e. gr. temporum, Plin. *mostoha, v. rossz idők*; böse Zeiten. 4) habere invidiam, Cic. *rossz hírben lenni*; im üblen Rufe seyn.

Invidiola, ae, f. 1. Dim. *kis irigység, kis nehezteltség*: eine kleine Mißgunst.

Invidiose, Adv. *irigyen, irigységgel, nehezteltő indúlattal*; mißgünstig. 2) *gyűlölségesen, gyűlöléses indúlattal*; verhaßt. Comp. invidiosius. Vell. Pat.

Invidiosus, a, um, *irigy*; neidisch. 2) e gr. spes, Prop. *irigységre méltó, irigységet szerző, v. okozó*; beneidenswerth, was Neid erregt. 3) *gyűlölséges*; verhaßt. Comp. invidiosior, Quint. Superl. invidiosissimus. Cic.

Invidus, a, um, v. gr. homo, Cic. *irigy*; neidisch, mißgünstig. Nox coeptis invida nostris, Ovid.

Invidus, i, m. 2. *irigy*; der Neider, Beneider. Cic.

Invigilo, āvi, ātum, āre, 1. *vigyázni, rávigyázni valamire, szemmel tartani valamit*; wachen, wegen oder bey etwas, über etwas wachen, wachsam seyn. 2) *gondoskodni valami felől, vigyázni valamire*; auf etwas bedacht seyn, große Sorge auf etwas wenden. Invigilare publicis utilitatibus, Plin.

Invincibilis, e, *meggyőzhetetlen*; unüberwindlich. Tert. 2) *ellenemondhatatlan*; unwiderleglich. Apul.

Invincibiliter, Adv. *meggyőzhetetlenül*; unüberwindlich. 2) *ellenemondhatatlanúl*; unwiderleglich. Apul.

Invincio, inxi, inctum, īre, 4. *meg, v. lebilintszni*; fesseln. Pand.

Invinctus, a, um, *megkötött, meg, v. lebilintszett*; gebunden, gefesselt.

Invinius, a, um, *bornemissza*; sich des Weines enthaltend. Apul.

Invio, āre, *az útba lépni, útra menni*; den Weg betreten. 2) v. gr aliquem, Solin. *valakit útba igazítni*; einem den Weg weisen.

Inviolabilis, e, *megsérthetetlen, bánthatatlan*; unverletzlich. Lucret. 2) *felbonthatatlan*, p. o. *kötés*; unverletzlich. Sol.

Inviolate, Adv. *épen, sértetlenül*; unversehrt, unverletzt. Cic.

Inviolatus, a, um, v. gr. homo, amicitia, Cic. *meg nem sértett, meg nem bántott*; unverletzt, unbeleidigt. 2) v. gr. templum. Liv. *szent, sértethetetlen*; unverletzlich.

Invisibilis, e, *láthatatlan*; unsichtbar. Cels.

Invisibilitas, ātis, f. 3. *láthatatlanság*; Unsichtbarkeit. Tertull.

Invisibiliter, Adv. *láthatatlanúl*; unsichtbar. Tertull.

Invisitatus, a, um, *meg nem vizsgált*; unbeschaut. 2) *meg nem látogatott, meg nem keresett*; unbesucht.

Inviso, si, sum, ĕre, 3. *meglátni, odanézni, oda látni, oda menni és meg nézni hogy miben legyen valami*; wohin sehen, wohin gehen, um da zu sehen wie es stehe. 2) v. gr. aliquem, Cic. Plaut. *meglátogatni, megkeresni látogatásképpen*; besuchen. Domum alicujus invisere; va-

Digitized by Google

lakit tulajdon házában megldtogatni; einen in ſeinem Hauſe beſuchen. 3) *megldtni, szemébé tűnni*; ſehen, erblicken. Catull.

Invīsor, ōris, m. 3. *irigy, irigyló*; der Neider. Apul.

Invīsus, a, um, Adj. *ldtatlan, nem ldtott*; ungeſehen. Cic. 2) *ldthatatlan*; unſichtbar. Apul. 3) *gyűlölséges*; verhaßt. Quint. (Invideo).

Invītābilis, e, *hitegető, magdhozvonó*; reitzend, lockend. Gell.

Invītāmentum, i, n. 2. *elhivás, meghivás*; die Einladung. 2) *hitegetés*; das, wodurch man gereitzt wird, Reitzung, Lockung. Cic.

Invītātīo, ōnis, f. 3. *meghivás*; die Einladung. Cic. 2) *hitegetés*; die Reitzung, Aufforderung. Cic. 3) invitatio vini, Liv. *borozás*; der Weinſchmaus, das Saufen.

Invītātīuncūla, ae, f. 1. (Dimin.) i. q. invitatio.

Invītātor, ōris, m. 3. *hivogató, meghivó*; Einlader, z. B. zur Gaſterey. Martial.

Invītātōrīus, a, um, Adj. *meghivó, hivogató*; einladend, die Einladung betreffend. Tertull.

Invītātus, us, m. 4. *meghivás, elhivás*; die Einladung. Cic.

Invitatus, a, um, *meghivott, elhivott, hivatalos*; eingeladen. 2) *hitegetett*; angelockt. Plin.

Invīte, Adv. *nem örömest, kéntelenségből*; ungern, wider Willen. Cic. invirius, Cic.

Invītābilis, e, *megronthatatlan*; unverſehrlich. Prud.

Invīto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem ad coenam, Cic. in hospitium, Liv. *valakit elhivni, v. hivni, p. o. ebédre, vatsordra, vendégségbe, 's a' t.* einladen, z. B. zum Eſſen. Aliquem invitare, Cic. *valakit vendégnek hivni*; einen zu Gaſte bitten. Se invitare, vel, se plusculum, vel largiter invitare, Plaut. Sall. *jól enni, inni*; ſich im Eſſen und Trinken etwas zu Gute thun, ſich ſchmecken laſſen. 2) v. gr. proemiis ad aliquid, Cic. *hitegetni, édesgetni*; anreitzen, locken zu etwas.

Invītŭpĕrābilis, e, *nem gyalázható, betsmelhetetlen*; untadelhaft. Tert.

Invītus, a, um, *erőltetett, akaratja ellen való, kéntelenségből való*; wider Willen, ungern, gezwungen. Invita Minerva aliquid facere, dicere, etc. Cic. *hajlandósága és természete ellen tselekedni, tenni valamit*; wider ſeine Neigung und Natur etwas thun, u. ſ. w. Me, te, se etc. invito, Caes. Cic. *akaratom, akaratod, akaratja ellen*; wider meinen, deinen, ſeinen Willen, u. ſ. w. Invita ope, Ovid. *nem örömest, kéntelenségből*; ungern, gezwungen.

Invĭus, a, um, (in et via) *járatlan, út nélkül való*; ohne Weg, unwegſam, ungangbar. Invia virtuti nulla est via, Ovid. *a' fáradhatatlan szorgalmatosság mindenen erőt vesz*; der Fleiß kann alles erzwingen. Invia loca, Liv. *járatlan helyek*; unwegſame Örter.

Invŏcātīo, ōnis, f. 3. *segitségűlhivás*; die Anrúfung. Quintil.

Invŏcātus, a, um, Adj. *hivatlan*; ungerufen, Cic. uneingeladen. Nep. 2) Partic. ab Invoco; *segitségűl hivott*; angerufen.

Invŏco, āvi, ātum, āre, 1. *hivni*; rufen. Enn. 2) v. gr. deos precibus, Tac. *segitségűl hivni, kérni*; anrufen. Deos testes invocare, Liv. *az isteneket hivni tanubizonyságúl*; die Götter zu Zeugen anrufen.

Invŏlātus, us, m. 4. *repülés*; das Fliegen, der Flug. Cic.

Invŏlīto, āvi, ātum, āre, 1. *valahol, v. valakova repdesni, repülni*; wo oder wohin fliegen. Prud.

Invŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *valahova repülni, bérepülni*; hinein oder wohin fliegen. 2) *valahova mintegy repülve menni, futni, szaladni, rohanni, neki esni, neki menni*; wohin gleichſam fliegen, ſich ſtürzen, fahren, darauf los gehen. In capillum involare, Ter. *hajdba esni valakinek*; einem in die Haare fallen. 3) v. gr. in possessionem rei, Cic. *elfoglalni, magdévá tenni*; ſich bemächtigen.

Invŏlŭcer, is, n. 3. sc. linteum; *kendő, asztalkendő, 's a' t.* ein Tuch oder Serviette, die man um ſich nimmt, um ſich nicht zu beſudeln, z. B. beym Raſiren, Plin.

Invŏlŭcrum, i, n. 2. *boritók, takaró, tok*; die Hülle, Decke, das Futteral

Invŏlūmentum, i, n. 2. i. q. involucrum. Augustin.

Digitized by Google

Invŏluntārĭe, Adv. *nem akartva*; unvorſetzlich. Pandect.

Invŏluntārĭus, a, um, *nem önkéntvaló, nem önkényes*; unvorſetzlich. Coel. Aur.

Invŏluntas, ātis, f. 3. *nemakarás*; das Nichtwollen. Tertull.

Invŏlūte, Adv. *bétakargatva*, eingewickelt. 2) *homályosan*; dunkel. Spartian.

Invŏlūtĭo, ōnis, f. 3. *bétakargatás*; die Einwickelung.

Invŏlūto, āre, 1. *bétakargatni, bégöngyölgetni, körültekergetni*; einwickeln, herumwickeln. Apic.

Invŏlūtus, a, um, *betakargatott*; eingewickelt. 2) nequitia tegumentis involuta, Cic. *eltitkolt gonoszság*; eine heimliche Bosheit. 3) *homályos*; dunkel. Res involutas explicare, Cic.

Involvo, vi, ūtum, ĕre, 3. *valahova, vagy valamire hengergetni, görgetni*; wohin wälzen oder rollen, auf etwas wälzen. Involvere saxa super aliquem, Ovid. 2) *belé, v. bétakarni, belétakargatni, belégöngyölgetni, rátekergetni körüskörül*; einwickeln, einhüllen. Aliquid chartae involvere, Sol. 3) Met. litteris se involvere, Cic. *egészen a' tanúlásnak v. a' tudományoknak adni magát*; ſich dem Studieren ganz ergeben. Silentio aliquid involvere, Sol. *valamit elhallgatni*; etwas verſchweigen. Virtute mea me involvo, Hor. *jámborságom fedez engem, v. dicsőségemmel takarodzom*: ich tröſte mich mit meiner Unſchuld. Homo involutus fraudibus, Tac. i. e. plenus.

Involvŏlus, i. q. Involvulus.

Involvŭlus, i, m. 2. *levélbe göngyölgő, t. i. hernyó*; Wickelraupe. Plaut.

Invulgātus, a, um, *közönséges*; gemein. Gell.

Invulgo, Involgo, āvi, ātum, āre, 1. *közönségessé tenni, elhirlelni*: ins Publicum bringen, bekannt machen. Gell.

Invulnĕrābĭlis, e, *megsebesithetetlen*; unverwundlich. Senec.

Invulnerātus, a, um, *meg nem sebesitett*; unverwundet. Cic.

Iō! Interjectio gaudentis: *ih ha! éj ha!* heyſa! heyda! juchhey! Ovid, Virg. dolentis; *óh jaj!* o wehe! Tibull.

Īo, us, vel ōnis, f. 3. filia Inachi regis Argivorum, quam Jupiter adamavit, et ut eam Junoni subduceret, in vaccam mutavit.

Iŏcābŭndus, etc. vide: Jocabundus.

Iŏcasta, ae, Iocaste, es, f. 1. mater Oedipi.

Īŏlāus, i, m. Nom. pr. comitis Herculis.

Īolcos v. Iolcus, i, f. 2. urbs Theſſaliae.

Īŏle, es, f. Nom. pr. filiae regis Euriti, quam Hercules occiso patre, secum abduxit, et filio suo Hyllo nuptam dedit.

Īon, i, n. i. e. viola, L. *ibolya*: das Veilchen. Plin. 2) *egy violaszinű drágakő*; ein veilchenfarbiger Edelſtein, Plin.

Ion, ōnis, f. i. q. Io.

Īŏnes, um, m. pl. incolae Graeci Ioniae.

Īŏnĭa, ae, regio Asiae minoris. *Jónia*; Jonien.

Īŏnĭăcus, a, um, *Jóniai*; Joniſch. Ovid.

Īŏnĭcus, a, um, *Jóniai*; Joniſch. Horat.

Īŏnis, ĭdis, f. 3. *Jóniai asszsony, v. leány*; eine Jonierinn. Senec.

Īŏnĭus, a, um, *Jóniai*; Joniſch. Mare Ionium, 1) *az Aegéumi tenger*; das Aegäiſche Meer. Valer. Fl. 2) *az Adriai tenger*; das Adriatiſche Meer. Cic.

Īos, i, f. insula maris Aegaei.

Iōta, n. *az I görög betü neve*; Jota, ein griechiſcher Buchſtabe. Cic. 2) *tsekélység, semmiség*; etwas Geringes, eine Kleinigkeit.

Iŏvĭālis, e, Adj *Jupiterhez tartozó, Jupiteri*; jovialiſch, dem Jupiter gehörig. Macrob. (Jupiter.)

Iŏvis, in Nom. et Genit. Veteres dixerunt. (Jupiter.)

Iphĭānassa, ae, f. i. q. Iphigenia, Lucret.

Īphĭas, ădis, 3. filia Iphidis, i. e. Evadne. Ovid.

Īphĭcles, is, vel Iphĭclus, i, m. 2. frater Herculis.

Īphĭcrătes, is, m. Nom. propr. belli ducis Atheniensis. Nep.

Īphĭdămas, āntis, m. Nom. pr. filii Antenoris.

Īphĭgĕnĭa, ae, f. filia Agamemnonis.

Digitized by Google

Iphĭmĕdĭa, ae, f. vel Iphĭmĕdo, ōs, f. Nom. pr. uxoris Aloei.

Iphis, is, vel ĭdis, Nom. pr. juvenis ex Cypro, Ovid. 2) virginis Cretensis, Ovid.

Ipse, a, um, *maga*; er oder sie selbst. Ego ipse; *én magam*; ich selbst; tu ipse; *te magad*: du selbst; ille ipse; *ő maga*; er selbst; illa ipsa; *ő muga*; sie selbst; nos ipsi; *mi magunk*; wir selbst; vos ipsi; *ti magatok*; ihr selbst; illi ipsi; *ők magok*; sie selbst. Ipse dixit, Cic. *maga mondotta*, *v. ő mondotta*; er hats gesagt. Me ipsum, te ipsum, se ipsum, nosmet ipsos, vosmet ipsos, etc. *magamat*, *v. önnön magamat*, *magadat*, *magát*, *'s a' t.* mich selbst, dich selbst, u. s. w. Nosce te ipsum, Prov. *vizsgáld meg önnön magadat*; prüfe dich selbst. 2) *ugyan az*, *éppen az*; derselbe, eben. Ipso vigesimo anno; *éppen a' huszadik esztendőben*; eben im zwanzigsten Jahre. Ea ipsa hora, Cic. *ugyan azon órában*; gerade in der Stunde. 3) v. gr. sua ipsius culpa, Cic. *tulajdon maga hibája által*; durch seine eigene Schuld. Ipsissimus, Plaut. v. gr. ego, tu, ille; *ugyan én*, *v. én magam*, *te magad*, *ő maga*; ich selbst, du selbst, er selbst.

Ipsemet, v. gr. ego, tu, ille; *én tulaj don magam*, *te tulajdon magad*, *'s a' t.* ich selbst, du selbst, er selbst leibhaftig Plaut.

Ipsus, a, um, Obsol. pro: Ipse.

Ira, ae, f. 1. *harag*; der Zorn. Iram evomere in aliquem, Terent. *bosszúját tölteni valakin*; den Zorn wider einen auslassen. Irae indulgere, Liv. *bosszankodni*, *mérgelődni*; sehr zürnen, seinen Zorn nicht mäßigen. 2) Met. v. gr. ira maris, Virg. *a' tenger dühösködése*, *hánykódása*; das Toben und Wüthen des Meeres.

Irăcunde, Adv. *haragosan*, *mérgesen*; zornig, hitzig, (im Zorne) Cic. iracundius, Cic.

Irăcundĭa, ae, f. 1. *haragvás*, *haragudás haragosság*, *bosszankodás*, *heveskedés*; die Neigung zum Zorn, Zornsucht, Jähzorn, der heftige Zorn. Cic. 2) *mérgelődés*; die Heftigkeit des Zorns. Prae iracundia vix sum apud me, Ter.

Irăcundĭter, i. q. iracunde, Enn.

Irăcundus, a, um, *haragos*, *mérges*; zum Zorne geneigt, zornsüchtig, zornig, leicht zürnend, hitzig, heftig im Zorn, leicht auffahrend. Cic.

Irascentĭa, ae, f. i. q. iracundia, Apul.

Irascĭbĭlis, e, i. q. iracundus, Firmic.

Irascor, īrātus sum, īrāsci, Dep. 3. v. gr. alicui, Cic. *haragudni valakire*; zürnen auf einen. Amicis irasci, Cic. *haragudni a' barátira*; mit den Freunden zürnen. 2) Trop. ut ventus, Petr. mare, Plin. *dühösködni*; toben, wüthen.

Īrāte, Adv. *haragosan*; zornig. Phaedr.

Irātus, a, um, *haragos*; zornig. Iratus alicui, Cic. *valakire megharagudott*; auf Jemanden zornig. Sum tibi iratus, Ter. *haragszom rád*; ich bin auf dich zornig. Comp. iratior, Sup. iratissimus, Cic. 2) v. gr. mare, Hor. ventus, Prop. *szélveszes*, *dühösködő*; stürmisch, tobend.

Īrĭcŏlor, ōris, *szivárványszínű*; regenbogenfarbig. Auson.

Īrĭnum, sc. unguentum ex iride, Plin. (Iris).

Īrĭo, ōnis, m. 3. i. e. sinapis arvensis; *vetési reptze*; der Hederich, Wegsenf.

Īris, is et ĭdis, f. 3. *szivárvány*; der Regenbogen. 2) *kéklilium*, *pompás nősztrom*; die blaue Lilie, Schwertlilie. 3) dea, nuntia deorum. 4) *egy drágakő neme*; ein gewisser Edelstein. Plin.

Īrōnĭa, ae, f. 1. *fondktréfa*, *fondkság*, *tsufolódás*; die Ironie, wenn man das Gegentheil von dem denkt, was man redet. Cic.

Īrōnĭce, Adv. *fondkúl*, *tsufolódva*; ironisch, spöttisch. Ascon.

Irpex, ĭcis, m. 3. *irtóborona*; eine eiserne Ege, das Unkraut auszurotten. Varr.

Irrādĭo, āvi, ātum, āre, 1. *rásütni*, *súgárival megvilágosítni*; bestrahlen, bescheinen. Stat.

Irrādo, si, sum, ĕre, 3. *belévakarni*; hinein schaben. Cato. 2) *megvakarni simára vakarni*; schaben, kratzen, glatt machen. 3) *megnyírni*, *beretválni*; bescheeren.

Irrāsus, a, um, Adj. et Part. *nyiretlen*, *beretválatlan*; unbeschoren. Sil. 2) *megvakart*; geschabt. Plaut.

Irrătĭōnābĭlis, e, Gloss. i. q. irrationalis.

Irrătĭōnābĭlĭtas, ātis, f. 3. *esztelenség*.

Digitized by Google

oktalanság; der Unverstand, die Unvernunft. Apul.

Irrātiōnābĭlĭter, Adv. *ész nélkül, esztelenül*; unvernünftig.

Irrātiōnālis, e, *esztelen, oktalan*; unvernünftig. Senec. animal irrationale; *oktalan állat*; ein unvernünftiges Thier. Quint.

Irrātiōnālĭter, Adv. *esztelenül, oktalanúl*; unvernünftig. Tertull.

Irraucesco, ausi, ĕre, 3. *elrekedni*; heiser werden. Cic.

Irraucus, a, um, *rekedt, elrekedt*; heiser. Plin.

Irrĕcĭtābĭlĭter, Adv. *kibeszéllhetetlenül*; unaussprechlich. Ven. Fort.

Irrĕcōgĭtātĭo, ōnis, f. 3. *meg nem gondolása valaminek*; die Nichterwägung. Tertull. 2) *feledékenység, elfelejtés*; die Vergessenheit.

Irrĕconcĭlĭābĭlis, e, *megengeszteltethetetlen*; unversöhnlich. Gloss.

Irrĕcordābĭlis, e, *rémlékezhetetlen*; unerinnerlich. Arnob.

Irrĕcūpĕrābĭlis, e, *visszaszerezhetetlen, kipótolhatatlan*; unwiderbringlich, unersetzlich. Tert.

Irrĕcūsābĭlis, e, *megtagadhatatlan*; unweigerlich. Cod. Just.

Irrĕdīvīvus, a, um, *fel nem támasztható*; was nicht wieder lebendig gemacht werden kann. 2) *fel nem állítható többé, kipótolhatatlan*; unersetzlich, nicht wieder herzustellen. Catull.

Irrĕdux, ūcis, *meg nem térendő*; unwiderkehrlich. Lucan.

Irrĕformābĭlis, e, *megjobbíthatatlan, meg nem jobbítható*; unverbesserlich. Tert.

Irrĕfūtābĭlis, e, *megtámolhatatlan*; unwiderleglich. Arnob.

Irrĕfūtātus, a, um, *meg nem támolt, megtámolatlan*; unwiderlegt. Lactant.

Irrĕgĭbĭlis, e, *kormányozhatatlan*; was sich nicht regieren läßt. Veget. 2) *rendkivül nagy, esetlen*; unmäßig groß. Coel. Aur.

Irrĕgŭlāris, e, *regulátlan, rendetlen*; unregelmäßig, unrichtig, unordentlich. Gloss.

Irrĕgŭlārĭtas, tis, f. 3. *regulátlanság, rendetlenség*; die Unregelmäßigkeit, die Unordnung. Gloss.

Irrĕgŭlārĭter, Adv. *regulátlanúl, rendetlenül*; unregelmäßig, unrichtig, wider die Regel. Gloss.

Irrĕlĭgātus, a, um, *meg nem kötött, v. kötözött, kötetlen*; ungebunden. Ovid.

Irrĕlĭgĭo, ōnis, f. 3. *istennélkülvalóság, istentelenség*; die Ungewissenhaftigkeit, Gottlosigkeit. Auct. ad Her.

Irrĕlĭgĭōse, Adv. *istentelenül, istennelkülvaló módon*; gottlos, ohne Gewissen. Tacit.

Irrĕlĭgĭōsĭtas, ātis, f. 3. id. qu. Irreligio. Tert.

Irrĕlĭgĭōsus, a, um, *istennélkülvaló, istentelen*; gewissenlos, gottlos. Liv. irreligiosissimum est, Tertull.

Irrĕmĕābĭlis, e, *a' konnan visszatérhetni*; wovon man nicht zurückkehren kann, unzurückgänglich. v. gr. unda, i. e. Styx, Virg.

Irrĕmĕdĭābĭlis, e, *megorvosolhatatlan*; wofür kein Mittel ist, unheilbar. Plin.

Irrĕmissē, Adv. *elengedhetetlenül, megbotsáthatatlanúl*; unnachläßig, unerläßlich.

Irrĕmissĭbĭlis, e, *elengedhetetlen, megbotsáthatatlan*; unvergeblich, unerläßlich. Tertull.

Irrĕmōtus, a, um, *nem távollévő, nem messze lévő*; unentfernt. Prud.

Irrĕmūnĕrābĭlis, e, *visszavonhatatlan, v. megfizethetetlen, meghálálhatatlan*; unvergeltlich. Apul.

Irrĕmūnĕrātus, a, um, *meg nem fizetett, meg nem hálált*; unvergolten. Apul.

Irrĕpărābĭlis, e, *visszavonhatatlan, helyrehozhatatlan, visszaszerezhetetlen*; unersetzlich, nicht wieder herzustellen, unwiderbringlich; fugit irreparabile tempus, Virg.

Irrĕpercussus, a, um, *visszavon

katò; was nicht kann wieder gefordert werden. Apul.

Irrēprēhensĭbĭlis, e, *ótsdrolhatatlan*, *feddhetetlen*; untadelhaft. Tert. 2) *büntetést nem érdemlő*; unstrafbar.

Irrēprēhensus, a, um, *feddetlen*, *meg nem feddett*; ungetadelt, ungeschol-ten. 2) *feddhetetlen*; untadelhaft. Ovid.

Irreptĭo, ōnis, f. 3. *bétsúszás*; die Einschleichung. August.

Irrepto, āre, 1. Frequ. *bémászkálni*; oft hinein kriechen. Stat.

Irrēquiētĭbĭlis, e, v. gr. sitis, Scrib. Larg. *ólthatatlan*; was nicht zu stillen ist.

Irrēquiēs, ētis, *nyughatatlan*; unruhig. Auson.

Irrēquiētus, a, um, *nyugtalan*, *fáradhatatlan*; unruhig, rastlos. Ovid.

Irrēsectus, v. Irresecatus, a, um, *elvágatlan*, *elmetszetlen*, *el nem vágott*; unbeschnitten, unverschnitten. Horat. Ungves irresecti.

Irrēsŏlūbĭlis, e, *feloldhatatlan*, *megfejthetetlen*; unauflöslich. Apul.

Irrēsŏlūtus, a, um, *megfejtetlen*, *meg nem fejtett*, *fel*, *v. meg nem oldott*; unaufgelöst. Ovid.

Irrestinctus, a, um, *meg*, *v. el nem óltott*; unausgelöscht. Sil.

Irrētĭo, īvi, ītum, īre, 4. *hálóba keríteni*, *hálóval megfogni*; im Netze fangen, verstricken. 3) Irretire se errata is, Cic. *hibákba*, *v. vétkekbe keveredni*; sich in verschiedenen Vergehungen verwickeln.

Irrētītus, a, um, *hálóba keritett*, *v. került*; verstrickt. Cic.

Irrĕtortus, a, um, *el nem forditott*; unabgewendet. Oculo irretorto, Hor. *merő szemekkel*; mit unverwandten Augen.

Irrĕtractābĭlis, e, *megmásolhatatlan*; unwiderruflich. Augustin.

Irrĕvĕrens, tis, *embertelen*, *szemtelen*; unhöflich, unverschämt, grob, keine Achtung habend. Tert.

Irrĕvĕrenter, Adv. *embertelenül*, *minden tisztelet mutatás nélkül*; unhöflich, ohne Achtung. Plin. Ep.

Irrĕvĕrentĭa, ae, f. 1. *embertelenség*, *tisztelet elmellőzése*, *szemtelenség*; Mangel der Ehrerbiethung gegen Höhere, Frechheit. Tacit.

Irrĕvŏcābĭlis, e, v. gr. aetas, Lucr. *visszahozhatatlan*, *visszahívhatatlan*; unzurückrufich. 2) *megmásol-hatatlan*; unwiderruflich, nicht zu ändern. Plin.

Irrĕvŏcābĭlĭter, Adv. *megmásolhatatlanúl*, *változhatatlanúl*; unwiderruflich, unveränderlich, unaufhaltsam. Augustin.

Irrĕvŏcandus, a, um, i. q. irrevocabilis, Claudian.

Irrĕvŏcātus a, um, *visszsza nem hivott*, *visszszahivatlan*; nicht zurück gerufen. 2) *kéretlen*; nicht ersucht. Hor. 3) *visszszahozhatatlan*, *visszszahívhatatlan*; unzurückruflich. Ovid.

Irrĕvŏlūtus, a, um, v. Inevolutus, v. gr. liber, Mart. *nem olvasott*, *ki sem nyitott könyv*; ungelesen, nicht aufgeschlagen, z. B. ein Buch.

Irrīdenter, Adv. *kinevetve*, *kigúnyolva*; höhnisch, spöttisch. Labet.

Irrīdĕo, si, sum, ēre, 2. *valamin*, *v. valamire nevetni*, *katzagni*; bey, zu oder über etwas lachen. Cic. Nep. 2) v. gr. aliquem, Cic. *kinevetni*, *kicsúfolni*, *p. o. valakit*, *kigúnyolni*, *kitsúfolni*; anlachen, auslachen, verspotten, zum Besten haben.

Irrīdĭcŭle, Adv. *nevetségesen*, *tsúfosan*, *megnevethetőleg*; lächerlich, spöttisch. Caes. Non irridicule quidam miles dixit. Caes.

Irrīdĭcŭlus, a, um, *nevetséges*, *tsúfos*; lächerlich, zum Gespötte dienend.

Irrīdĭcŭlum, i, n. 2. *nevetség*, *tsúfság*; das Gespött, die Höhnerey. Plaut.

Irrĭgātĭo, ōnis, f. 3. *megöntözés*, *meglotsolás*; die Wässerung. Cic.

Irrĭgātor, ōris, m 3. *megöntöző*, *meglotsoló*; der Begießer, Wässerer.

Irrĭgātus, a, um, *megöntözött*, *meglotsolt*, *megáztatott*; gewässert, begossen, benetzt. 2) Met. homo plagis irrigatus, Plaut. *megszdkolt*, *meglazsnakolt ember*; ein Mensch, der derb abgeprügelt worden ist.

Irrĭgo, āvi, ātum, āre, 1. *megöntözni*, *meglotsolni*, *megáztatni*; wässern, begießen, befeuchten, benetzen. 2) Met. Hortulos suos ex alterius fontibus irrigare, Cic. *mások segitségével élni*; sich mit andern Leuten behelfen. Aliquem plagis irrigare, Plaut. *valakit meglazsnakolni*, *megszdkolni*, *v. jól megverni*; einen derb abprügeln.

Irrĭgŭus, a, um, *nedves*, *vizes*, *vizenyős*; wässericht. Regio irrigua, Lucan. *vizenyős tájjék*; eine feuchte Gegend. 2) *nedvesitő*, *áztató*; wäs-

Digitized by Google

ſernd. Fons irriguus, Virg. *kifolyó kútfő*; eine fließende Quelle.

Irrīmor, āri, *felkeresni*; aufſuchen. Pacuv.

Irrīsibilis, e, *kinevetésre méltó, kinevethető, kikatzagnivaló*; auslachens-werth. Augustin.

Irrīsĭo, ōnis, f. 3. *kinevetés, kikatzagás, kigúnyolás*; die Verlachung, Ausſpottung, Verſpottung. Cic.

Irrīsīve, Adv. *kikatzagva, gúnyolva*; auslachend, ſpottend. Ammian.

Irrīsor, ōris, m. 3. *kinevető, kikatzagó, kigúnyoló*; Ausſpötter, Auslacher, Spötter. Cic.

Irrīsōrĭus, a, um, *gunyolódó, tsúfolódó*; ſpöttiſch, ſpöttiſch Mart. Cap.

Irrīsus, a, um, *kinevetett, kikatzagott, kigúnyolt*; verlacht, verſpottet. Irrisum habere aliquem, Plaut. *valakiből tsúfot űzni, valakit nevetségessé tenni mások előtt*; einen zum Beſten haben.

Irrīsus, us, m. 4. *kinevetés, kikatzagás, kigúnyolás*; das Verlachen, Ausſpöttung, Spötterey.

Irrītābilis, e, *ingerelhető, könnyen ingerelhető*; reizbar, leicht zu reizen. 2) *hirtelenharagú, fellobbanó, könnyen haragra lobbanó*; jähzornig, leicht in Zorn zu bringen. Cic.

Irrītābĭlĭtas, ātis, f. 3. *ingerelhetőség, p. o. haragra*; Reizbarkeit, z. B. zum Zorne. Apul.

Irrītāmen, ĭnis, n. 3. *inger, ingerlő, v. izgató eszköz*; das Reizungsmittel, Anreizungsmittel. Ovid.

Irrītāmentum, i, n. 2. *ingerlő eszköz, inger*; Reizungsmittel, Anreizungsmittel. Opes irritamenta malorum. Ovid.

Irrītātĭo, ōnis, f. 3. *ingerlés*; die Reizung, Anreizung. Liv.

Irrītātor, ōris, m. 3. *ingerlő*; der Reizer, Anreizer. Senec.

Irrīto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. ad certamen, Liv. *ingerleni, izgatni, késztetni*; reizen, anreizen, erregen. 2) v. gr. iram, Liv. amores, vitia, Ovid. *szerezni, okozni, indítni*; erregen, verurſachen. 3) v. gr. aliquem, Cic. canem, Plaut. *bosszantani, haragra ingerleni*; zum Zorne reizen, aufbringen.

Irrītus, a, um, v. gr. Theoptum, Liv. labor, Ovid. preces, Plin. *kijjábanvaló, hasztalan, sikeretlen, foganatlan*; vergeblich, ohne Nutzen, ohne Wirkung, ohne Erfolg. Spes ad irritum cadit, Liv. *füstbe megy a' reménység*; die Hoffnung wird vereitelt. Spes ad irritum redacta, Liv. *megtsalatkozott reménység*; fehlgeſchlagene oder vereitelte Hoffnung. 2) *kijjába esett, v. tett, a' minek semmi haszna, következése, vagy kimenetele nem lett, vagy nints*; vergeblich, ungültig. Testamentum irritum, Cic. 3) irritus rediit, Sen. *kijjába járt*; er iſt unverrichteter Sache zurückgekommen. — Irritus spei, Curt. *megtsalatkozott reménységében*; einer, dem ſeine Hoffnung fehlgeſchlagen iſt. — Ova irrita, Plin. *záp tojdsok*; Windeyer.

Irrōbŏrasco, āvi, ĕre, 3. *megmaradni, ldbrakapni, erőtvenni, meggyökeredseni*; Stärke bekommen, einwurzeln, ſich befeſtigen. Verbi ſignificatio irroboravit, Gell.

Irrōbŏro, āre, 1. *megerősítni*; ſtärken, ſtark machen.

Irrŏgātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. mulctae, Cic. *rendetés, p. o. büntetésül*; die Auferlegung, Zuerkennung, Auflegung. Cic.

Irrŏgātus, a, um, *rendetett, p. o. büntetés, adó*; auferlegt, zuerkannt. Hor.

Irrŏgo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. legem alicui, Cic. *ajánlani, elcibeterjeszteni p. o. valamelly törvényt a' népnek hogy azt dllitsa meg*; einen Vorſchlag an das Volk thun, damit es etwas verordne. 2) v. gr. poenas, Hor. mulctam alicui, Cic. *rávetni, kiszabni, p. o. a' büntetést, bírságot*; auferlegen, anthun. Irrogare alicui mortem, Tac. *valakit halálra büntetni, halált tsapni fejéhez*; einem den Tod zuerkennen. Imperium in aliquem irrogare, Plin. *parantsolni valakinek, v. valakivel*; Befehl ausüben, einem zu befehlen haben. 3) *valamit kérni*; um etwas bitten. Cic.

Irrōro, āvi, ātum, āre, 1. *harmattal megnedvesíteni, béharmatozni*; mit Thau befeuchten, bethauen. Colum. 2) *megnedvesíteni, megöntözni, meglotsolni*; befeuchten, beträufeln, benetzen. Crinem aquis irrorare, Ovid.

Irrōto, āre, *odagördíteni*; hinrollen, hinkollern. Minuc. Fel.

Irrŭbesco, bui, bescĕre, 3. *megvereseđni*; roth werden. Stat.

Digitized by Google

Irrucio, āre, 1. *rábőffenteni*; wohin rülpfen. Plaut.

Irrūfo, āre, 1. *megveresitni*; roth machen. Tert

Irrūgatĭo, ōnis, f. 3. *rántzolás, rántzbaszedés*; die Runzelung. Serv.

Irrūgo, āre, 1. *rántzolni, öszverántzolni, rántzbaszedni*; runzeln, zuſammen runzeln Gell.

Irrūmātor, ōris, m. 3. qui obscoeno Veneris genere se oblectat. Catull.

Irrumpo, ūpi, uptum, ĕre, 3. v. gr. in castra, Cic *bétörni, bérontani, bérohanni valahova*; hinein brechen, dringen oder ſtürzen, einfallen, einen Einfall thun. 2) cum Accusat. v. gr. portam, Sall. domum alicujus, Caes. *rátörni, v. bétörni, p. o. az ajtót, bérontani, p. o. a' házba*; einbrechen. 3) irrumpere foedus, Laet. *felbontani a' szövetséget, megszegni a' frigyet*: ein Bündniß brechen. 4) *félbeszakasztani, megakaddlyoztatni*: unterbrechen, hindern. Irrumpes in fletum nostrum.

Irrŭo, ŭi, ĕre, 3. v. gr. in aciem, Cic. in aedes, Ter *bérohanni valahova*; hinein ſtürzen, eindringen, hinein rennen. 2) v. gr. in aliquem, Ter. *rárohanni valakire*; auf einen ſtürzen.

Irruptĭo, ōnis, f. 3. *bérohands, bétörés*; das Hineinſtürzen, Eindringen, der Einfall. Irruptionem facere, Cic. *bétörni*; eindringen, einfallen.

Irruptus, a, um, *el nem szakadt, v. el nem szaggatott, el nem tört*; unzerriſſen, unzerbrochen. Horat.

Īrus, i, m. 2. *egy Ithakai kóldús neve*; ein Bettler in Ithaca. Ovid. 2) Fig. Syneedoch. *koldus*; ein Bettler. Irus et est subito qui modo Croesus erat *Holnap koldús, ki ma dús*; heute reich, morgen arm. Ovid.

Īs, f. nom. pr. urbis octidnum a Babylone distans. 9) fluvius.

Is, ĕa, ĭd, Pron. *az*; derjenige, diejenige, dasjenige, oder der, die, das. Ea causa belli fuit, Liv. *a' volt oka a' háborúnak*; das war die Urſache des Krieges. Is amicus est, qui in re dubia juvat, Plaut. *az az igaz barát, a' ki szükségünkben segít rajtunk*; der iſt ein wahrer Freund, der uns in der Noth mit der That hilft. Ego is sum, quem tu me esse vis, Cic. 2) *ugyan az, ő, az*; derſelbe, dieſelbe, dasſelbe, er, ſie, es. Mihi venit obviam puer tuus: is mihi literas reddidit, Cic. 3) is ut, pro: talis ut; v. gr. ea te sapientia esse judico, ut meum consilium non anteponam tuo. — Si nos, id quod debet, nostra patria delectat, Cic. *ha mi úgy a' mint illik, hazánkba s gyönyörködünk*; wenn uns, ſo wie es billig und recht iſt, unſer Vaterland Freude macht. — Id aetatis sumus, Cic. *ollyan idejűek vagyunk*; wir ſind von ſolchem Alter. Id temporis, Cic *akkor*; zu der Zeit. Id gaudeo, Cic. *azon örülök*; das freuet mich. — Id est, Cic. *az az*: das iſt. Idque, Tac. *még pedig*: und zwar. Eo — quo; *annál — mennél*; je — deſto. v. gr. eo major est dolor, quo culpa major, Cic. Eo magis, Cic. *annál inkább*; deſto mehr. Eo erevit, Liv. *annyira megnevekedett*; ſo ſehr hat es zugenommen. Eo res adducta est, Liv. *annyira vitték a' dolgot*; die Sache iſt ſo weit gekommen. Eo usque, Cic. *addig*; ſo lange, bis dahin. In eo: *annyira, azon*; ſo weit, auf dem Puncte. Cum jam in eo esset, ut, Nep. *midőn már annyira volt, v. vitte a' dolgot, hogy, 's a' t.* als er eben im Begriffe war, u. ſ. w. Eo rem adducam, ut etc. *oda viszem a' dolgot, hogy 's a' t.* ich will die Sache dahin bringen u ſ. w.

Īsac, et Isaac, m. Indeclin. *Izsák Pátriárka*; der Patriarch Iſaak. Scribitur et Isacus, vel Isaacus.

Isăgōge, es, f. 3. *bévezetés, p. o. valamelly tudománynak*; die Einleitung. Gell.

Isăgōgicus, a, um, *bévezetési, bévezető beli*; zur Anleitung gehörig.

Isātis, is et ĭdis, f. 3. *tsülleng, festőfű*: eine Färberpflanze, Waid. Plin.

Īsauria, ae, f. 1. regio Asiae inter Pamphyliam et Ciliciam. Hinc: Isauricus, a, um, et Isaurus a, um, i. e. ex Isauria.

Ischădes, um, f. pl *száraz fige*; dürre Feigen. Pallad.

Ischaemon, ōnis, f. 3. *vérállító fű*; ein gewiſſes blutſtillendes Kraut.

Ischĭa, ōrum, n. pl. *tsípő*; die Hüften.

Ischĭăcus, a, um, *farzsábás*; das Hüftweh habend. Cato.

Ischĭădĭcus, a, um, i. q. ischiacus, Plin. dolores ischiadici; *farzsába*; die Hüftſchmerzen.

Digitized by Google

Ischĭas, ădis, f. 3. *farzsába*; das Hüftweh, Lendenweh.

Ischūria, ae, f. 1. *nem vizellhetés*; gänzliche Zurückhaltung des Urins, Harnverſtopfung. Veget.

Isēum, vel Isĭum, ii, n. 2. *az Isis temploma*; Tempel der Iſis. Plin.

Isĭacus, a, um, *Isist illető*; die Iſis betreffend, dahin gehörig. Iſiſch. Ovid.

Isis, is et ĭdis, v. ĭdos, f. 3. dea naturae, apud Aegyptios. Isidis sidus i. e. Veneris.

Ismărus vel —os, i, m. 2. (Plural. Ismara) mons Thraciae, et urbs ibidem. Hinc: Ismaricus, et Ismarius, a, um, Ovid. i. e. Thracicus.

Ismēnus vel —os, i, m. 2. fluvius Boeotiae ad Thebas. Hinc: Ismenis, idis, f. i. e. femina, v. puella ex urbe Thebarum. Ismenius, a, um, i. e. Thebanus, a, um.

Isŏcinnāmon, i, n. 2. *fahéjszagú tserje*; ein wohlriechender Strauch.

Isŏcrātes, is, m. 2. nobilis orator Atheniensis. Hinc: Isocrateus, a, um, *Isocratesi*; Iſocratiſch.

Isopyrum, i, n. 2. *gulamó*; die Dolde. Plin.

Isoscĕles, is, n. 3. v. gr. triangulum isosceles; *két egyenlőldbú háromszeglet*; ein gleichſchenkeligter Triangel.

Isox, ōcis, m. 3. i. q. Esox.

Israëlītae, arum, pl. *Izráel maradéki, Izráelliták*; Iſraeliten. Juvenex.

Issa, ae, f. 1. insula maris Adriatici, et urbs in hac insula, Liv.

Issus v. —os, i, f. 2. urbs maritima Ciliciae, ad quam Alexander Darium proelio superavit. Hodie Laïas. Hinc: Sinus Issicus; hodie: Golfo di Laiatro.

Istac, *arra, oda*; da, dahin. Ter.

Istactĕnus, Adv. *a' mennyiben*; inſo fern, in ſo weit. Plaut.

Iste, a, ud, Pron. *ez, ez a', ez az*; dieſer, dieſe, dieſes, derſelbe, dieſelbe, dasſelbe. Idem iste sapiens, Cic. 2) *az, amaz, az az, az a'*; jener, jene, jenes. Cic. 3) *ollyan, az az*; ſolcher, ſolche, ſolches. Cum sis ista auctoritate, Cic. 4) sumitur pro signo contemtus. v. gr. si istum habuero; *ha én azt a' gazembert meghap. hatom*; wenn ich den Kerl haben werde.

Ister v. Hister, tri, m. 2. *duna, a' dunának alsó része, p. o. a' Magyarországi dundtól kezdve lefelé a' fekete tengerig*; der untere Theil der Donau.

Isthmĭacus, a, um, i. q. Isthmius, Stat.

Isthmĭcus, a, um, i. q. Isthmius. Val. Max.

Isthmius, a, um, *a' föld tsútsán lévő, a' földnek a' tengerbe bényúló tsútsán lévő*; auf oder an der Erdzunge (Isthmus) befindlich, dahin gehörig, Iſthmiſch. Isthmia (sc. solennia v. certamina), Liv. *kires vivó vagy küszdő játékok a' Korinthusi földtsútson*; berühmte Wettſchauſpiele auf der korinthiſchen Erdzunge. Hinc: labor Isthmius, Horat.

Isthmus, —os, i, m. 2. *földtsúts, tengerbe bényúló keskeny föld, földszorúlat*; eine Erdzunge, Landenge.

Istic vel Isthic, aec, oc et uc (iste et hic), i. q. Iste. v. gr. istic labor, Plaut. quid istic narrat? Terent. homo istuc aetatis, Terent.

Istic, v. Isthic, Adv. *itt, ott*; da, dort. Cic. Liv. Istic mane, Ter. *itt maradj*; warte hier. Quid istic? (faciendum) Ter.

Istimŏdi, pro: istiusmodi, *ollyan*; dergleichen, ein ſolcher. Plaut.

Istinc, Isthinc, Adv. *onnan*; dorther, daher, von da, von dort. Ter. 2) *abból, belőle*; davon, von der Sache. Plaut.

Istĭusmŏdi, Indecl. Adj. *ollyan*; dergleichen, ein ſolcher. Plaut.

Isto, Adv. *oda*; dahin, dorthin. 2) *belé, oda*; dahin. darein. Cic.

Istoc, Adv. *oda*; dahin. Plaut. 2) *innen, onnan*; von hier, von dannen.

Istorsum, Adv. *arrafelé*; dahin, dorthinwärts. Ter.

Istri, v. Histri, ōrum, pl. *Istriai lakosok*; die Iſtrier, Einwohner in Iſtrien. Liv.

Istrĭa, v. Histria, ae, f. 1. *Istria, Illiria mellett egy tartomány*; Iſtrien, eine Gegend an der Gränze Illyriens. Liv.

Istriānus, a, um, *Istriai*; aus Iſtrien, Iſtriſch.

Istrĭcus, v. Histricus, a, um, *Istridt illető, Istriai, Istriabeli*; Iſtrien betreffend, dahin gehörig, Iſtriſch. Liv. 2) *Dundt illető, Dunai*; die Donau betreffend, dahin gehörig.

Istrus, a, um, i. q. Istricus.

Istuc v. Isthuc, Adv. *oda, amoda*; da-

Digitized by Google

hin, dorthin. i. e. an den Ort da. Terent.

Istuccĭne, pro; Istudne.

Ĭtă, Adv. *úgy*: ſo, alſo, dergeſtalt. Quid ita? Cic. *hogy hogy?* wie ſo? *hogy esik az meg? honnan van az?* wie kommt das? 2) pro: talis; *ollyan*; ſo, ſo beſchaffen. Ita est homo, Ter. *ollyan az ember*; ſo iſt der Menſch beſchaffen. 3) *igy, e' szerént*; ſo, auf dieſe Art Quae cum ita sint, Cic. *igy lévén a' dologi* bey ſo bewandten Umſtänden. 4) pro: adeo; *annyira, ollyan, olly, olly igen*; ſo, ſo ſehr, eben. Haud ita multum, Liv. *nem olly sok, v. sokat*; nicht ſehr viel. Ita sunt omnia debilitata, Cic. Itane? *Úgye?* ſo? ey ſo?

Ităliа, ae, f. 1. *Olaszország, Olaszföld*; Welſchland, Italien.

Ităliсa, ae, f. 1. urbs Italiae, alias Corfinium. 2) urbs Hispaniae.

Ităliсe, Adv. *Olaszúl*; Italiſch. Mess. Corv.

Ităliсus, a, um, *Olaszországi, Olasz*; Italiäniſch, Italiſch. Italici, in pl. *Olaszok*; die Italiäner. Liv.

Ităliѕ, ĭdis, f. 3. i. e. femina Italica. Ovid.

Ităliuѕ, a, um, *Olaszországi, Olasz, Olaszföldi*; Italiſch. gens Italia, Virg.

Ităluѕ, a, um, *Olaszországi, Olaszországból való, Olasz*; in oder aus Italien, dahin gehörig, Italiſch. Virg. Itali, *Olaszok*; Italiäner. Cic.

Ităque, Conj. *ésigy, és igy*; und ſo, und alſo. Cic. 2) *tehát*; demnach, daher. Cic.

Itane? Adv. *úgyé? úgy e'?* iſts denn alſo?

Itărgus, i, m. 2. fluvius Germaniae.

Ităm, Adv. *éppen úgy, szintúgy*; eben ſo, auf gleiche Weiſe, auf eben die Art. Fecisti item, uti praedones, Cic. 2) *hasonlóképpen, is*; gleichfalls, auch. Cic.

Ĭter, Gen. ĭtĕris et ĭtinĕris, n. 3. *út, útazás*; der Weg, die Reiſe. Dicam in itinere Ter. *majd meg mondom az úton*; ich werde es dir unterwegs ſagen. Iter huc habui, Ter. *útam volt ide, v. ide kellett jönnöm*; ich hatte einen Gang hierher. Committere se itineri, Cic. Iter facere, Cic. *útazni, útra menni*; reiſen, eine Reiſe machen. Iter movere aliquo, Liv. Iter inire, Curt. *útra 'indúlni valahova*; aufbrechen. Ex itinere redire, vel reverti, Cic. Iter diei, Liv. *egy napi járás, v. járó föld*; eine Tagreiſe. 2) *menés, menetel*; der Marſch. 3) *folyamat, folyat*; der Lauf. Iter aquarum. Col.

Ĭterābĭlis, e, *ismet elkezdhető, ismétithető, megújitható*; wiederhohlbar. Tert.

Ĭterātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. verborum, Cic. *ismét elkezdés, ismétlés, megújitás, megkettőztetés*; die Wiederhohlung, Verdoppelung. 2) *másodszori szántás, forgatás, keverés*; das zweyte Pflügen. Colum.

Ĭterāto, Adv. *ismét, újra, újolag, megint, még egyszer*; wiederum, abermahls, nochmahls.

Ĭtĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. verba, Cic. pugnam, Liv. *másodszor tenni valamit, ismét elkezdeni, ismétlini, kettőztetni*; etwas zum zweyten Mahle thun, wiederhohlen, verdoppeln. 2) e. gr. vitam morte, Plin. *halottaiból feltámadni*; von den Todten auferſtehen. 3) e. gr. agrum, Colum. *másodszor szántani*; zum andermahle pflügen. 4) e. gr. aequor, Her. *ismét hajóra ülni*; wieder zu Schiffe gehen.

Ĭtĕrum, Adv. *ismét, újolag, újra, másodszor*; wiederum, zum zweyten Mahle. 2) iterumque, Plin. *még azon felyül*; noch überdieß. 3) *viszont, ellenben*; hinwiederum, dagegen. Caes.

Ĭthăca, ae, f. 1. insula maris Jonici, patria Ulyssis. Ithacensis, *oda való, Ithakai*; dahin gehörig, Ithakiſch. Ithăcēsius, a, um, i. q. Ithacensis, Sil. Ithăcus, a, um, i. q. Ithacensis, Ovid. Hinc: Ithacus, i, m. i. q. Ulysses.

Ĭthyphallus, i, m. 2. i. q. Priapus. 2) pudendum virile. Pompon.

Ĭtidem, Adv. *hasonlóképpen, éppen úgy, azon módon*; eben ſo, auf eben die Art, gleichfalls, auf gleiche Art.

Ĭtĭner, ĕris, n. 3. Obs. pro: Iter. Plaut.

Itinĕrārium, ii, n. 2. *útazás leirása*; eine Reiſebeſchreibung. 2) itinerum et metationum designatio, August. *útmenetel, útrend*; eine Marſchroute. 3) *jel, v. jeladás az útazásra, menésre*; das Signal zum Marſche.

Ĭtĭnĕrārius, a, um, *útazásra, v. me-*

Digitized by Google

nésre való, ahoz tartozó, azt illető; zur Reiſe gehörig, die Reiſe oder den Marſch betreffend.

Itĭo, ōnis, f. 3. (eo) *menés, járás, útazás*; der Gang, die Reiſe. Dare itionem domum, Cic. *megengedni a' hazamenetelt*: erlauben, nach Hauſe zu gehen. Obviam itio, *eleibemenés*; das Entgegengehen.

Ītĭto, āre, 1. Freq. *mendegélni, gyakran menni*; oft gehen. Naev.

Ītĭus, (Iccius) portus, Caes. portus Galliae, verisimiliter: Boulogne.

Ĭto, āre, 1. Freq. e. gr. ad coenas, Cic. in ludos, Suet. i. q. Itito.

Ĭtūraea, (Ityr) ae, f. 1. terra, v. provincia Palaestinae.

Ĭtus, us, m. 4. (eo) *menés, járás*; das Gehen, der Gang. Cic.

Ĭtylus, i, m. 2. filius Zethi, videtur idem esse ac Itys. Catull.

Ĭtyraeus (Ituraeus), a, um, ex Ituraea.

Ĭtys, yos, m. 3. filius Terei, regis Thraciae. 2) *fátzán*; ein Faſan.

Iūlis, ĭdis, f. 3. urbs in insula Ceos. 2) genus piscis.

Iūlus, i, m. 2. cognomen Ascanii, filii Aeneae. 2) genus piscis marini. 3) Iuli, ōrum, m. 2. *burka a' fákon, p. o. magyoróbarka*; das Kätzchen z. B. an den Haſelſtauden.

Ium, vide: Ion, i.

Ixamatae, arum, i. q. Iaxamatae.

Ixĭa, ae, f. 1. i. q. Chamaeleon, Plin. 2) *bábakaldts*; die Eberwurz.

Ixĭon, ŏnis, m. 3. rex Thessaliae, quem apud inferos religatum ad rotam serpentibus circumfusam, poëtae fingunt. Volvitur Ixion, et se sequiturque fugitque, Claud.

Ĭynx, gis, f. 3. *nyaktekerts*; der Drehhals, Wendehals, ein Vogel. (Iynx Torquilla L.)

J.

Jabolēnus, v. Javolēnus, i, m. 2. jurisconsultus tempore Antonini Pii.

Jăcĕo, ŭi, ēre, 2. e. gr. ad pedes alicujus et alicui, Cic. *feküdni, fekve lenni valahol, heverni*; liegen. 2) e. gr. graviter, Plin. *igen, erősen, v. nagyon beteg lenni*; ſehr krank ſeyn. 3) *esmeretlen, megvettetett lenni*; unbekannt, verachtet ſeyn. Jacent studia, Cic. Pauper ubique jacet, Ovid. 4) telo jacet. Virg. *agyon lőtték*; er iſt todt geſchoſſen worden. 5) jacet sine fluctibus aequor, Virg. *tsendes a' tenger*: das Meer iſt ſtill. 6) *esni, lenni, feküdni, a' tájjékokról 's helyekről mondatik*; gelegen ſeyn. Jacet super Ciliciam, Claud. 7) e. gr. in luctu, Cic. *nagyon szomorkodni, v. búslakodni*; voll Betrübniß ſeyn. 8) *tzélt nem érni, reménység nélkül lenni*; ſeine Abſicht nicht erreichen, hoffnungslos ſeyn. Multi viri fortes jacebant, Cic. 9) jacent suis testibus, Cic. *elhagyják tulajdon tanúik*; ſie werden von ihren eigenen Zeugen verlaſſen. 10) e. gr. Brundusii, Cic. *valahol sokdig mulatni, v. tartózkodni*; ſich wo lange aufhalten. 11) *urdnak, v. gazdájának nem lenni*; keinen Herrn haben. Sed illa jacentia sustulimus e medio, Cic. 12) *megkissebbedni, aldbbszállítódni*; verringert werden. Jacent pretia praediorum, Cic. 13) *megtzáfoltatni*; widerlegt ſeyn. Jacet igitur tota conclusio, Cic. 14) hic jacent omnia, Cic. *itt minden hever, itt semmit sem tesznek, mivelnek, tsindlnak, v. dolgoznak*; hier liegt alles, hier wird nichts gethan.

Jăcĭo, jēci, jactum, ĕre, 3. e. gr. fundamenta urbi, Liv. *tenni, oda tenni, állítni, feldllítni, tsinálni*; (to gen. hinſetzen, errichten, machen. 2) e. gr. in sublime, Plin. *vetni, hajítni, lőkni, dobni*; werfen. e. gr. ancoras, Liv. *megvetni, lehdnyni*; werfen. e. gr. in praeceps se, Cic. *lebukni*; ſich herab ſtürzen. e. gr. talos, Plaut. *kotzkázni, kotzkával játszani*; würfeln. 2) Trop. e. gr. contumelias in aliquem, Cic sermones in populum, Lucret. *hintegetni, hirlelni*; ausſtreuen, ausſprengen, unter die Leute bringen. 3) *kőlykezni, megkőlykezni, fiadzani, szülni*; werfen, gebären. Canis jacit catulos, Plin. 4) e. gr. verba, Liv. *beszéllni*; reden.

Digitized by Google

Jactăbundus, a, um, e. gr. mare, Gell. *ide 's tova hányó, v. hánykódó, szélvesses*; hin und her werfend, stürmisch. 2) *kérkedő, ditsekedő, kérkedékeny, maga vető*; prahlend. Gell.

Jactanter, Adv. *kérkedve, ditsekedve, kérkedékenyen, magaveti módon*; prahlend, prahlerisch. Comp. -ius, Tac.

Jactantĭa, ae, f. 1. e. gr. sui, Tac. *közönséges helyenvaló magamutatás, magamutogatás*; das öffentliche Zeigen, Sehenlassen. 2) *kérkedékenység, magavetés*; die Prahlerey. Quintil.

Jactantĭcŭlus, a, um, *egy kitsit kérkedékeny*; etwas prahlend. Augustin.

Jactātĭo, ōnis, f. 3 *hányás vetés, rázás, mozgatás*; das Hin- und Herwerfen. 2) *ditsekedés, kérkedékenység, magavetés*; die Ruhmredigkeit, Prahlerey. 3) e. gr. lapidum, Hyg. *hajitás, elhajitás*; der Wurf. 4) e. gr. popularis, Cic. *valaki kedvező indúlatját vadászó*; die Bemühung um die Gunst eines andern.

Jactātor, ōris, m. 3. *ditsekedő, kérkedő*; ein Prahler, Ruhmrediger, Großsprecher.

Jactātus, a, um, (jacio) *hányódott, hányatott, vettetett*; hin und her geworfen, geworfen. Terris jactatos et alto, Virg. *szárazon 's vizen ide 's tova hányatott*; zu Lande und Wasser hin und her getrieben.

Jactātus, us, m. 4. *mozgás*; die Bewegung. 2) *ide 's tova hányattatás*; das Hin- und Herwerfen. 3) e. gr. pennarum, Ovid. *szárny tsattogtatás*; das Schwingen der Flügel.

Jactĭtābundus, a, um, *kérkedékeny, ditsekedő*; prahlerisch. Sidon.

Jactĭto, āre, 1. Freq. *hányni, vetni, hányogatni, vetegetni*; oft werfen. 2) *ditsekedni, kérkedni*; sich rühmen. e. gr. ridicula inter se, Liv. *nevetséges dolgokkal kérkedni*; sich lächerlicher Dinge rühmen.

Jacto, āvi, ātum, āre, 1. (Frequ. a jacio) *hányni vetni, ide 's tova hányni, hajigálni, hányogatni, rázogatni*; werfen, hin und her werfen, rütteln, schütteln. 2) e. gr. jocosa dicta in aliquem, Liv. *valamit közönséges helyen fel, v. előhozni, v. mondani*: öffentlich etwas vorbringen. Hoc vulgi sermone jactatur, Cic. *azt mondják, az a' hire, azt tartja, v. mondja a' világ*; das ist die gemeine Sage. 3) e. gr. se de re aliqua, in re aliqua, v. aliquam rem, Cic. *ditsekedni, v. kérkedni, valamivel*; sich rühmen, prahlen. 4) jactari, *gyötrettetni, kinoztatni*; geplagt werden. e. gr. fluctibus, Cic. *hányattatni*; getrieben werden. e. gr. odiis, Virg. *gyűlöltségbe, v. útálatba lenni*; verhaßt seyn. e gr. conviciis, Cic. *gyaláztatni, rágalmaztatni, ótsároltatni*; geschmähet werden. e. gr. morbo, Hor. *beteg lenni, betegeskedni*; krank seyn. 5) *valaki kedvező indúlatját vadászni, azt meg nyerni igyekezni*; sich um eines Gunst bemühen. Ita se in populi ratione jactarat. Cic. 6) *tetszeni*; gefallen. Non ita diu jactare se potuit, Cic. 7) *igen sebesen v. erősen járkálni tagjait*; gar zu heftige Geberden machen. Nisi a suo more jactavisset, hodie te istic muscae comedissent, Cic. 8) *mozdúlni, mozsdanni*; sich regen. His tu praesentibus gemere et te jactare non audebis, Cic. 9) jactatur numus, Cic. *a' pénz bétse bizonytalan*: der Wrth des Geldes ist ungewiß. 10) e. gr. rem in concione, Cic. *gyakran említeni*; oft erwähnen. 11) e. gr. se in causis centumviralibus, Cic. *valamivel gyakran foglalatoskodni*; sich oft mit etwas beschäftigen.

Jactŭōse, Adv. *ditsekedve, kérkedve*, prahlerisch.

Jactŭōsus, a, um, *ditsekedő, kérkedő, kérkedékeny*; prahlerisch.

Jactūra, ae, f. 1 *vetés, hányás, különösen a' portékáknak tengerbe hányása, v. szórása*; das Werfen, besonders der Waaren ins Meer. In mari jacturam facere, Cic. 2) *minden féle veszteség, kár, kárvallás*; allerley Verlust, Schaden. Jacturam facere, Cic. *kárt vallani*; Schaden leiden. 3) *nagy költség*; großer Aufwand.

Jactus, a, um, (jacio) *tett, vetett, hányt, hajitott, hintett*; geworfen, gelegt, gesetzt, gestreuet.

Jactus, us, m. 4. *hajitás, lökés, dobás, lövés*; ein Wurf, das Werfen, der Schuß. Ad teli jactum pervenire, Curt. *nyil bédrésig menni, v. közelíteni egymáshoz*; so nahe an einander kommen, daß man einander

Digitized by Google

mit Wurfpfeilen erreichen kann. e. gr. fulminis, Cic. *menykő, menyköhullás*; der Blitz. Jactu se dare in aequor, Virg. *tengerbe ugrani*; ſich ins Meer ſtürzen. 2) *háló meg vetés, egy vetésset fogott hal*; ein Wurffiſchzug. Jactum emere, Val. Max. *halászatot venni*. 3) e. gr. vocis, idem. *véletlen ejtett szó*; ein Wort, das ungefähr mitfährt. 4) e. gr. maris, Leg. Antiq. *töltés, gát*; ein Damm. 5) *portékák, v. jószágok tengerbe hányása*; das Auswerfen der Waaren ins Meer.

Jăcŭlăbĭlis, e, e. gr. telum, Ovid. *vethető, hajlható*; was ſich werfen, ſchleudern läßt.

Jăcŭlātĭo, ōnis, f. 3. *hajtás, dobás, lökés, lövés*; das Werfen, Schleudern, Schießen. 2) Trop. e. gr. verborum, Quintil. *vagdalódzó beszéd*; Stichelreden.

Jăcŭlātor, ōris, m. 3. *vető, hajtó, dobáló, lövő, parittyás*; ein Schütze, Werfer, Schleuderer. 2) *halász*; ein Fiſcher. Plaut.

Jăcŭlātōrĭus, a, um, e. gr. campus, Pandect. *hajitásra, v. lövésre való, v. szolgáló, hajigáló, lövöldözö*; zum Werfen oder Schießen dienlich.

Jăcŭlātrix, īcis, f. 3. *hajtó, v. lövő, lövöldözö* (*asszony, v. leány*); eine Werferinn, Schießerinn. 2) cognomen Dianae.

Jăcŭlātus, a, um, *a' ki hajitott, v. lött*; der geworfen oder geſchoſſen hat.

Jăcŭlātus, us, m. 4. i. q. jaculatio, Tertull.

Jăcŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. e. gr. fulmina, Ovid. *hajitni, löni, hányni, parittyázni*; ſchießen, ſchleudern, werfen. 2) e. gr. multa, Hor. *valamin igyekezni, törekedni valamire*; nach etwas ſtreben. e. gr. se in auras, Claud. *felemelkedni a' levegőbe*; ſich in die Luft ſchwingen.

Jăcŭlum, i, n. 2. *nyíl, hajitóddarda*; ein Wurfpfeil, Wurfſpieß. 2) *hajitás, vetés, dobás*; ein Wurf. 3) *háló, vetőháló*; ein Wurfgarn.

Jăcŭlus, i, m. 2. *kurtakigyó*; eine Schießſchlange. 2) *szijj, v. kötél, kurok, melly az ökör szarvára vetődik*; eine Schlinge, die über die Hörner der Ochſen geworfen wird. Colum.

Jădĕra, ae, f. 1. urbs Illyriae.

Jălysus, i, f. 2 urbs insulae Rhodi. 2) m. conditor hujus urbis, Cereaphi et Cydippes filius.

Jam, Adv. *most, mostan*; itzt, jetzt, nun. 2) *már, most már, immár*; ſchon. Jam tum, *már akkor*; ſchon dazumahl. Hoc jam diu fieri desiit, Plaut. *nem történik már, régen megszünt már az esni, v. történni*; es iſt ſchon lange, daß dieſes aufgehört hat zu geſchehen. Jam a principio, Plaut. *már kezdetben*; gleich vom Anfange. 3) jam tandem, Cic. *most már v. egyszer valahára*; nun einmahl. 4) jam, jam, Cic. *mindjárt, egyszeriben, egyszerre, minden haladék nélkül, éppen most*; alsbald, ohne Verzug, eben jetzt. 5) jam primum, Ter. *a' mi már az elsőt illeti*; was nun das erſte anbelangt. 6) jam vero, Cic. *továbbá, továbbá*; ferner. 7) *majd, nem sokára*; bald. Jam adfutura est, Ter. 8) jam-jam, Liv. *most-majd, majd-majd*; bald-bald.

Jămbĕus, Jambicus, et Jambicinus, a, um, ad Jambum pertinens. Hor.

Jāmbĭus, a, um, idem.

Jāmbus, i, m. 2. *egy rövid, 's egy hosszú szótagból álló versláb, v. tag*; ein Versglied, das aus einer kurzen und einer langen Sylbe beſtehet. 2) *jámbusokból álló verset*; ein Gedicht in jambiſchen Verſen. Hor.

Jamdĭu, Adv. *már régen*; ſchon lange.

Jamdūdum, Adv. idem.

Jamjam, Adv. vide: Jam.

Jampridem, Adv. *már régen*; ſchon längſt.

Jāna, ae, f. 1. i. q. Diana. 2) *fogyó, 's neveked hóld*; der ab- und zunehmende Mond.

Jānālis, e, ad Janum pertinens.

Jānĭcŭlum, i, n. 2. urbs penes Romam ab Jano condita, post cum Roma unita.

Jānĭgĕna, ae, e. 1. filius, v. filia Jani. Ovid.

Jānitor, ōris, m. 3. *ajtóndálló, kapus*; ein Pförtner, Thürhüther. e. gr. caelestis aulae, i. e. caeli, Ovid. i. q. Janus.

Janitrix, īcis, f. 3. *kapus, ajtóndálló* (*asszony, v. leány*); eine Thürſteherinn, Pförtnerinn. Plaut. laurus janitrix Caesarum, Plin. i. e. ante aedes se habens.

Digitized by Google

Jānŭs, ae, f. 1. *ajtó, kapu*; eine Thüre, Pforte. Janua maxima, Cato. *kapun által való út*; ein Thorweg. 2) Trop. *hozzámenés, menetel, v. járúlás, béjárás*; der Zugang, Zutritt. e. gr. mortis, Sil. *halál kapuja*; die Thüre zum Tode. 3) Janua animi frons est, Cic. *az ábrázatjából kilátszik az ember indúlatja*; an dem Geſichte kann man des Menſchen Gemüth erkennen. 4) aberrare a janua, Cic. *eltévészteni az igaz útat*; des rechten Wegs verfehlen. 5) quam volui janua ingressus sum in caussam, Cic. *a' mint tetszett azon módon, v. úgy kezdtem a' dolgot*; ich habe die Sache auf die Art, die mir gefiel, anaefangen.

Jānŭālis, e, e. gr. porta, Varr. *Jánusi, átet illető, rólla nevezett*; Janiſch, den Janus betreffend, von ihm benannt. Hinc: Janual, pro: januale, sc. libum, Fest.

Jānŭārĭus, a, um, *Jánusról nevezteteti*; vom Janus benannt. 2) Subst. *Januárius, hónap, bóldog asszonyhava*; der Jänner.

Jānus, i, m. 2. Chaos antiquis appellatus, temporis deus. 2) Janus alter, Prov. *okos, értelmes ember*; ein kluger und verſtändiger Menſch. 3) locus Romae, ubi foeneratores, trapezitae, mercatores, ac librarii sedebant. 4) *általjáró ház, mellyen által lehet járni, általmenés, általjáró hely*; ein Durchhaus, Durchgang, 5) i. q. Januarius.

Jānuspăter, dicebant veteres pro; Janus pater, Gell.

Javolenus, vide: Jabolenus.

Jaxămătae, ārum, m. s. plur. populus circa Maeotim paludem. Val. Fl.

Jaxartes, is, m. 3. fluvius Asiae.

Jĕcŏrōsus, a, um, *májhórságos*; leberſüchtig. Sidon.

Jĕcur, jecŏris, jecinŏris v. jocinŏris, n. 3. *máj*; die Leber. 2) Trop. *okosság*; die Klugheit, Svet. de clar Gramm. 3) ulcerare jecur alicujus, Hor. *szerelmessé tenni valakit*; einen verliebt machen.

Jĕcuscŭlum, i, n. 2. Dim. *májatska*; ein Leberchen, kleine Leber.

Jējūnātĭo, ōnis, f. 3. *böjtölés*; das Faſten. Tertull.

Jējūnātor, ōris, m. 3. *böjtölő*; ein Faſter. 2) *éhező*; ein Hungerleider. August.

Jējūne, Adv. *étlenül, éh gyomorral*; nüchtern. 2) Trop. *soványúl, szárazon, a' beszédben*; mager, trocken im Reden. Jejune et exiliter de re aliqua disputare, Cic. Comp. -ius, Cic.

Jējūnĭōsus, a, um, *étlen, éh gyomrú, ehes*; nüchtern, hungerig. Plaut.

Jējūnĭtas, ātis, f. 3. *étlenség, éhgyomrúság, böjtölés*; die Nüchternheit, das Faſten. 2) Trop. *szükség, szükölködés, szegénység*; der Mangel, die Dürftigkeit. 3) e. gr. legularum, Virtr. *szárazság*; die Trockenheit 4) *szárazság a' beszédben, soványség*; die Trockenheit im Reden, Magerkeit. 5) e. gr. bonarum artium, Cic. *tudatlanság*; die Unwiſſenheit.

Jējūnĭum, ii, n. 2. *böjtölés*; das Faſten. Jejunio laborare, Colum. *éhezni, éhséget szenvedni, koplalni*; Hunger leiden. Jejunia placare, Cic. *éhségét letsillapítni, jóllakni*; den Hunger ſtillen. 2) e. gr. quadragesimale, Liv. *böjt, böjti napok*; die Faſttage. 3) *szomjúság*; der Durſt. 4) *soványség*; die Magerkeit.

Jējūno, āre, 1. *böjtölni, éhezni, koplalni*; faſten, hungern. Tertull.

Jējūnum, i, n. 2. sc. intestinum, *vékony bél a' testben, melly többnyire üres, szélbél*; ein Darm, der meiſt leer iſt, der Winddarm.

Jējūnus, a, um, *étlen, éh gyomrú, ehes, szomjas*; nüchtern, ungegeſſen, hungerig, durſtig. 2) *üres, szükiben lévő valaminek*; leer, oder Mangel habend. Corpora succo jejunia, Lucret. 3) e. gr. terra, Colum. *terméketlen*; unfruchtbar. 4) e. gr. oratio, Cic. *gyarló, v. sildny beszéd, mellynek se sava, se borsa*; eine Rede ohne Saft und Kraft. 5) misera et jejuna plebecula, Cic. *nyomorúlt, és tsekély nép*; das elende und ſchlechte Volk. 6) *száraz, sovány*; trocken, mager. 7) e. gr. ars, Quint. animus, Cic. *kitsiny, tsekély, roszsz, alatsony*; klein, gering, ſchlecht. 8) e. gr. concertatio verborum, Cic. *helytelen, hasszontalan*; ungereimt, unnütz 9) *irigy, neheztelő indúlatú*; mißgünſtig. Comp. -ior, Svet.

Jentăcŭlum, i, n. 2. *reggeli evés, étel v. falatozás, flöstök, fröstök, a' köznépnél kenyéredet*; das Frühſtück. Surgite, jam vendit pueris jentacula pistor, Ovid.

Digitized by Google

Jentátio, önis, f. 3. *flöstököldés, fröstököldés, reggeli evés, falatozás*; das Frühstücken. Jul. Firm.

Jento, āre, 1. *fröstökölni, flöstököt enni, reggel falatozni*; frühstücken. Sueton.

Jēsus, Gen. u. *Idvezitő, Megtartó, Jézus*; der Heiland, Seligmacher, Jesus. Sacr.

Jöcābundus, a, um, *tréfálódó, enyelgő, tréfás*; scherzhaft, scherzend. Val. Max.

Jöcālíter, pro: joculariter, Ammian.

Jöcāsta, ae, f. 1. filia Creonis, uxor Laji, regis Thebarum.

Jöcātio, önis, f. 3. *tréfálódás, tréfálás, enyelgés, tréfa*; das Scherzen, der Scherz. Cic.

Jöco, āre, id. qu. sequens.

Jöcor, ātus sum, āri, Dep. 1. *tréfálni, tréfálódni, tréfálödzni, enyelegni*; scherzen, schäckern. 2) e. gr. permulta in faciem, Hor. *tsúfolni, tsúfolodni*; spotten.

Jöcöse, Adv. *tréfásan, tréfából, enyelegve*; scherzhaft. Comp. -ius, Cic.

Jöcösus, a, um, *tréfás, enyelgő, nevetséges*; scherzhaft, lächerlich. Dicta jocosa, Quint. 2) *vig, mulatságos*; lustig, kurzweilig. e. gr. imago, Por. *tréfás visshang, térthang, v. ekhó*; das scherzende Echo. Comp. -ior, Hor.

Jöcŭlanter, Adv. *tréfásan, tréfálódzva, enyelegve*; scherzend. Sidon.

Jöcŭlāris, e, *tréfás, nevetséges, mulatságos, furtsa*; kurzweilig, lächerlich, possierlich. 2) Subst. *bolondoskodó*; ein Possenreißer.

Jöcŭlāríter, Adv. *tréfásan, mulatságosan, vigan, jó kedvel*; auf kurzweilige, scherzhafte, lustige Art. Suet.

Jöcŭlārius, a, um, *tréfás, mulatságos, nevetséges, furtsa*; kurzweilig, lächerlich, possierlich. Terent.

Jöcŭlātio, önis, f. 3. *tréfálás, tréfálödzás, enyelgés, tréfa*; das Scherzen, der Scherz.

Jöcŭlātor, öris, m. 2. e. gr. senex, Cic. *bolondoskodó, tréfálódó, furtsálkodó*; ein Possenreißer, Schäkerer.

Jöcŭlor, āri, Dep. 1. i. q. Jocor.

Jöcŭlus, i, m. 2. Dim. *tréfátska, tréfa*; der Scherz. Joculo, Plaut. *tréfából*; im Scherze.

Jöcundus, a, um, vide: Jucundus.

Jöcus, i, m. 2. plur. joci, et joca, *tréfa, mulatság, enyelgés*; der Scherz, Spaß, die Schäckerey, Kurzweil. Movere jocum, Sallust. *tréfát indítni*; einen Scherz machen. Per jocum dicta in serium convertere, Plaut. *a' tréfát valónak venni*; Scherz für Ernst aufnehmen. 2) *tsúfolás, tsúfság, tsúf*; ein Spott. Mea cura, ne sis jocus, Hor. 3) *tsekélység*; eine Kleinigkeit. Ludus jocusque, Ter. 4) *játék*; ein Spiel. Jocos facessere, Ovid. 5) *elhálás, velehdlás, párzás, nőszés*; der Beyschlaf, die Begattung.

Jogālis, e, vide: Jugalis.

Johia, Interj. renuentis, et cunctantis, *éh, dh, óh, Isten mentsen, mentsen Isten!* ey, behüthe Gott. Plaut.

Joppe, es, f. 1. urbs maritima Palaestinae.

Jordānes, is, m. 3. fluvius Judaeae.

Jövīālis, e, *Jupitert illető, ő hozzá tartozó*; den Jupiter betreffend, dahin gehörig.

Jövis, is, m. 3. i. q. Jupiter. Varr.

Jövisjūrandum, i, n. 2. *eskütés Jupiterre*; der Schwur beym Jupiter. Enn.

Jövius, a, um, i. q. Jovialis, Arnob.

Jūba, ae, f. 1. e. gr. leonis, Plin. *állatok hosszú nyakszőre, serény*; die langen Halshaare an den Thieren, die Mähnen. 2) e. gr. gallinaceorum, serpentis, Virg. *tarej*; der Kamm. 3) Not. Juba, ae, m. 1. Nom. pr. regis Numidiae, Hor.

Jūbar, āris, n. 3. *égitestek tündöklő világossága, fény, világossag*; das strahlende Licht, der Himmelskörper, der Glanz, das Licht. 2) *hajnaltsillag*; der Morgenstern.

Jūbātus, a, um, e. gr. leo, Plin. *serényes, nyakszőrös*; mit einer Mähne versehen. 2) e. gr. angvis, Liv. *tarejas*; mit einem Kamme oder Strauße auf dem Kopfe versehen.

Jūbĕo, jussi, jussum, ĕre, 2 *mondani valamit valakinek parantsolásképpen, parantsolni, megkagyni*; befehlen, befehlen. Jubeo te salvere, Plaut. *Isten áldjon meg*: Gott grüß' dich. e. gr. silentia dextrā, Lucan. *elnémigattatni, halgatásra jelt adni, halgatást parantsolni*; schweigen heißen. e. gr. aliquid fide sua, Cic. *valamiért jótállani*; für etwas gut sagen. 3) e. gr. leges, Cic. *kelyben hagyni*; genehm halten. Senatus

censuit populus Romanus jussit, Cic. 4) praetor jubet, cum decernit, Cic.

Juberna, ae, f. 1. vide: Juverna.

Jūbĭlaeus, et Jubileus, ei, m. scil. annus, v. Jubilaeum, Jubileum, ei, n. 2. *örömünnep, örömesztendő, örömév*; ein Jubelfeſt, ein Jubeljahr.

Jūbĭlātĭo, ōnis, f. 3. et Jubilatus, us, m. 4. *örvendezés, újjongatás, vigadozás, örömében kiáltozás*; das Jubiliren, Jauchzen.

Jūbĭlo, āre, 1. *örvendezni, vigadni, örömében kiáltani, v. újjongatni*; juchzen, jauchzen.

Jūbĭlum, i, n. 2. *öröm, örülés, örömkiáltás, vigadozás*; das Jubiliren, Freudengeſchrey.

Jūcunde, Adv. *kedvesen, kellemesen, kellemetesen*; angenehm, lieblich. 2) *vigan, örvendezve, örömmel, jókedvel*; fröhlich, luſtig. Comp. -ius, Cic. Superl. -issime, Val. Max.

Jūcundĭtas, ātis, f. 3. *kellem, kellemetesség, kedvesség*; die Annehmlichkeit, Anmuth. 2) e. gr. vitae, Cic. *gyönyörűség, öröm*; die Ergötzlichkeit, das Vergnügen.

Jūcundor, āri, Dep. 1. i. q. Delector.

Jūcundus, v. Jocundus, a, um, *kedves, kellemes, kellemetes*; lieblich, angenehm. 2) jucundum esse alicui, Cic. *kedves lenni valaki előtt*; einem lieb ſeyn. 3) *vig, viddm, örvendetes*; luſtig, fröhlich. 4) e. gr. homo, Cic. *hajlandó, kész, engedelmes*; willig, gehorſam. 5) *termékeny*; fruchtbar. Varr. Comp. -ior, Sallust. Superl. -issimus, Sen.

Jūdaea, ae, f. 1. *zsidóország*; das jüdiſche Land.

Jūdaeus, a, um, *zsidó*; Jüdiſch. 2) Subst. *zsidó*; ein Jude.

Jūdăĭce, Adv. *zsidóúl*; Jüdiſch.

Jūdăĭcus, a, um, e. gr. bellum, victoria, Tac. i. q. Judaeus, a, um, Juvenal.

Jūdăismus, i, m. 2. *zsidóvallás*; das Judenthum. Tertull.

Jūdex, ĭcis, c. 3. *bíró, törvényes bíró, törvényes dolgokban itélő*; ein Richter in gerichtlichen Sachen. Apud judicem causam agere, Cic. Esse judicem de re, Cic. Judicem ferre alicui, Cic. *bírót ajánlani valakinek*; einen Richter seinem antragen oder vorſchlagen. Dicere judicem, Liv. *bírót vallani*; den Richter benennen. 2) *itélő, megitélő, bíró itélőbíró, közönségesen, akármiféle dologban*; ein Richter überhaupt, es ſey worin es wolle. Judex interdum et ipse Consul dictus est, Liv.

Jūdĭcābĭlis, e, *megitélhető, a' miről itélni lehet*; worüber ſich urtheilen läßt. Mart. Cap.

Jūdĭcātĭo, ōnis, f. 3. *olly dolog mellyről törvényt kell tenni, megvizsgálása valaminek*: eine Sache, worüber Recht zu ſprechen iſt, eine Unterſuchung. Longi subsellii judicatio, Cic. *unalmas per*; ein langweiliger Proceß. 2) *megitélés*; die Urtheilung, Entſcheidung.

Jūdĭcē o, Adv. *meggondolva, vigyázva, okosan*; bedächtig, behuthſam. Gell.

Jūdĭcātōrĭus, a, um, *törvényes, törvényhez v. törvényszékhez tartozó*; gerichtlich, zu Gerichte gehörig. Gloss.

Jūdĭcātrix, ĭcis, f. 3. *itélő, megitélő, bíró, (asszsony, v. leány)*; eine Richterinn, Beurtheilerinn. Quint.

Jūdĭcātum, i, n. 2. *végső itélet*; ein Endurtheil. JCt.

Jūdĭcātus, us, m. *bíróhivatal, bíróság*; das Richteramt. Cic. 2) i. q. Judicatio.

Jūdĭcātus, a, um, *itéletet tett, megitélt*; geurtheilt, gerichtet. 2) *itélt, vélt*; geſchätzt, gemeint. 3) e. gr. homo, Plaut. *kárhoztatott*; verurtheilt, verdammt.

Jūdĭcĭālis, e, e. gr. causa, genus dicendi; *törvényszéket illető, arra tartozó, törvényes*; die Gerichte betreffend, dahin gehörig, gerichtlich.

Jūdĭcĭālĭter, Adv. *törvényesen*; gerichtlich.

Jūdĭcĭārĭus, a, um, i. q. judicialis.

Jūdĭcĭŏlum, i, n. 2. Dim. *rossza v. helytelen értelem, itélet, v. vélekedés*; eine ſchlechte Meinung.

Jūdĭcĭōse, Adv. *értelmesen, okosan*; vernünftig. Amm.

Jūdĭcĭōsus, a, um, *értelmes, okos*; vernünftig.

Jūdĭcĭum, ii, n. 2. *törvényszék, törvény*; das Gericht. Cras mihi est judicium, Ter. *holnap meg kell jelennem a' törvényszék előtt*; morgen muß ich vor Gericht erſcheinen. In judicium vocare, Cic. *törvény, v. törvényszék elébe idézni*; vor

Digitized by Google

Gericht fordern. 2) *értelem, ész, értelembeli tehetség, itélőerő, itéltehetség*; der Verſtand, die Urtheilungskraft. e. gr. acre, seu subtile, Cic. *éles ész*; ein ſcharfer Verſtand. 3) interponere judicium, Cic. *értelmét, itéletét, v. velekedését hozzá adni, rólla kijelenteni, v. megmondani*, ſeine Meinung darzu ſagen. 4) judicia, Cic. *érdemeseknek adni szokott tiszteletttel járó hivatalok és megjutalmaztatások*; die Ehrenſtellen und Belohnungen, die denen gegeben werden, die man für würdig hält. Cujus de meritis senatus tanta judicia fecisset, Cic. 5) *a' mi meggondoldssal esik, v. történik*; was mit Überlegung geſchieht. Ut judicium nostrum metus videatur, Cic. 6) judicium, *bírák*; die Richter. Judicium sortiri, Cic.

Jūdĭco, āvi, ātum, āre, 1. (judex, v. jus, et dico) *itélni, megitélni valamit*; richten. e. gr. ex aequo et bono, Cic. *igazságosan, egyenesen*; nach der Billigkeit. 2) judicium facere, Cic. *itéletet hozni, megitélni*; ein Urtheil fällen. 3) *kárhoztatni*; verurtheilen. e. gr. aliquem capitis, Sen. *halálra itélni, v. kárhoztatni*; zum Tode verurtheilen. 4) *úgy gondolni, úgy, v. azzal tartani, vélni, itélni*; dafür halten, meinen, ſchätzen. Ex ingenio tuo me judicas, Ter. *magad szerént itélsz meg engemet*; du meinſt, es ſey mir wie dir. 5) *akarni, jónak tartani, v. taldlni*; wollen, für gut befinden. Cum ab eorum consiliis abesse judicasti, Cic. 6) *büntetni*; ſtrafen. Judicat Deus, quum nemo accusat.

Jūgābĭlis, e, *összve tehető, foglalható, v. kaptsolható*; was ſich zuſammen fügen läßt.

Jūgālis, v. Jogalis, e, (jugum) *jdromhoz, v. igdhoz való*; zum Joche gehörig. 2) os jugale, Cels. *jdromtsont, vakszem, v. haldnték-allytsont*; das Jochbein. 3) *összvefogott, jdromba, v. igdba fogott, v. ragasztott*; zuſammen geſpannt, ans Joch gefügt. 4) *házassághoz tartozó, v. való*; zur Ehe gehörig. Vinculum jugale, Cic. *házassági kötél*; das eheliche Band. 5) *zugolyfához (a' szövőszékben) foglalt*; an den Weberbaum geſügt. Cato. 6) cognomen Junonis.

Jugamento, Jugamentum, vide: Jugumento etc.

Jūgārius, i, sc. servus (jugum), *ökrész, béres*; der die Ochſen wartet, füttert. Colum.

Jugātĭo, ōnis, f. 3. *megkötés, összvekötés*; das Anbinden, die Zuſammenbindung Cic. 2) *szőlőkötés, t. i. a' karókhoz 's a' t.* das Anbinden.

Jugator, ōris, m. 3. *jdromba fogó*; der die Ochſen zuſammenjocht. Arn.

Jugatorius, a, um, *jármas, jdrombeli*; eingeſpannt, am Joche ziehend. Jugatorius bos, Varr. *jármas ökör*; ein Zugochſe.

Jūgātus, a, um, *összvekötött, egyesitett, együvefogott*; zuſammengefügt, verbunden.

Jūge, Adv. *folyvást, folytában*; in einem weg. Prud.

Jūgĕrālis, e, *höldföldbeli*; das Jucert betreffend. Pallad.

Jūgĕrātim, Adv. *höldanként*; von Jucert zu Jucert. Colum.

Jūgĕrātĭo, ōnis, f. 3. *höldakreosztái, t. i. a' szántóföldek felosztása höldakra*; Eintheilung der Äcker nach Jucherten oder Morgen Landes. Frontin.

Jūgĕrum, i, n. 2. *egy höld szántóföld, höldföld, mellynek hoszsza 240, szélessége pedig 120 lábnyi, az az: mindössze 28800 négyszeglet lábnyi föld*; ein Morgen Landes, Jucert, oder 240 Fuß in der Länge, und 120 in die Breite. Varr.

Jūgĭflŭus, a, um, *szüntelen folyó, folytonfolyó*; immer fließend. Paul. Nol.

Jūgis, e, *összvefogott, egyesitett*; zuſammengefügt. Juge auspicium, Cic. *mikor valaki valami jó jelnek tartotta, ha befogott ökrökkel találkozott összve*; wenn einem ein Geſpann Ochſen begegnete, welches es für eine Andeutung hielt. 2) *szüntelenvaló, szüntelentartó*; immer dauernd. Putueus jugis, Cic. Thesaurus jugis mihi in domo est, Plaut.

Jūgĭtas, ātis, f. 3. *szüntelentartás, tartósság*; die beſtändige Fortdauer, Langwierigkeit, Währung, Dauer.

Jūgĭter, Adv. *szüntelen, mind végig, szüntelenül*; in einem weg, beſtändig. Apul. 2) *azonnal, tüstént*; ſofort, ſogleich. Auson.

Jūglans, dis, f. 3. (Jovis glans) *dió*; die Wallnuß, wälſche Nuß. Cic. 2) *diófa*; der Nußbaum. Cic.

Digitized by Google

Jūgo, āvi, ātum, āre, 1. *hozzá kötni, p. o. a' szőlővesszőt a' karóhoz, lugashoz, 's a' t.* anbinden, z. B. Weine, an Weinlatten oder Querlatten anbinden. Varr. 2) v. gr. alicui filiam; *valakihez a' leányát hozzádni, v. férjhezadni*; verheirathen, verehelichen, z. B einem seine Tochter. 3) *összekötni, egyesíteni*; zusammen knüpfen oder fügen.

Jūgōsus, a, um, *hegyes, hegyekkel rakott*; gebirgig. Ovid.

Jūgŭla, ae, f. Varr. jugulae, plur. Plaut. *egy tsillagzat az Orion*; ein Gestirn, sonst Orion genannt.

Jūgŭlāris, e, 3. *torokhoz való, torokbeli*; zur Kehle gehörig. Medic.

Jūgŭlātĭo, ōnis, f. 3. *megölés*; das Erstechen, Tödten, Ermorden Auct. B. Hisp.

Jūgŭlātus, a, um, *megölt, megfojtott*; getödtet, erwürgt. Ovid.

Jūgŭlo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. suem, Cic. *a' torkát megmetszeni, v. a' torkába szúrni a' kést, megölni*; erstechen, tödten, schlachten. 2) Met. suis verbis, aut proprio gladio aliquem jugulare, Cic. Ter. *maga szaván fogni el valakit*; einen mit seinen eigenen Worten überweisen. 3) jugulare Falernum, Mart. *a' Falernumi borba vizet tölteni, 's azzal elrontani*; den Falernischen Wein mit Wasser mischen oder verderben. 4) *megfojtani*; erwürgen.

Jūgŭlum, i, n. et Jūgŭlus, i, m. 2. *torok, gége*; die Kehle, die Gurgel. 2) *nyaktsigolya*; der Halsknochen. Cic. Jugulum petere, Cic. *a' torkának esni, meg akarni fojtani, v. ölni*; einen erwürgen wollen.

Jūgum, i, n. 2. *hegytető, a' hegyek hátdnak a' geréntze vagy ormója, hegyhátgeréntz, hegyormó, bértz*; der Gipfel, der Bergrücken. Juga montium, Liv. Arduo jugo surgit alta rupes, Sen. 2) *jdrom*; ein Joch; detrectare jugum, Virg. *nem akarni szenvedni a' jármot*; das Joch nicht leiden wollen. Juga imponere bestiis (i. e. bobus), Cic. *jdromba fogni az ökröt, vagy marhát*; den Ochsen das Joch anlegen, sie in das Joch spannen. 3) *iga, jdrom, hdm, akármelly húzó szerszám, p. o. a' lovaknak, szamaraknak, 's a' t.* das Joch, das Kummet der Pferde, Esel u. s. w. Demere juga equis, Ovid. Leones jugo subdere, Plin. 4) Trop. Jugum boum, Plin. *egy igabeli v. egy jdrombeli ökör, egy pár ökör*; ein Gespann Ochsen, ein Paar Ochsen. Jugum impiorum, Cic. *egy pár gazember*; zwey Schurken. 5) *szolgai jdrom, elnyomattatás*; das Joch. Jugum servile, v. servitutis, Cic. *a' szolgaság járma*; das Joch der Sclaverey. Jugum exuere, Liv. Jugum ferre, Hor. *kordozni a' jármat*; das Joch tragen. 6) lugos, lugas; *mellyre a' szőlőtő veszszőit felkötőzik*; die Querlatten, um den Wein daran zu binden. Vineam (i. e. vites) sub jugum mittere, Colum. *lugashoz kötözni a' szőlőt*; den Wein an die Querlatten binden. 7) *két földbe szúrt lándzsa volt a' Rómaiaknál, mellyekre felyűl egy harmadik keresztbe tevődött, hogy az alatt a' hadi foglyok elmehessenek, a' mellyre való kénszerítés, a' meghódoltatás jele volt*; zwey in die Erde gesteckte Spieße, über die ein dritter quer übergelegt war, durch welche die gefangenen Soldaten durchgehen mußten. Exercitum sub jugum mittere, Liv. Cic. *innen*, sub jugum mittere, Cic. *meghódoltatni*; unterjochen, bezwingen. 8) *szövőszék zugolyja*; der Weberbaum. Ovid. 9) *a' mérőserpenyő nevű tsillagzat*; die Waage am Himmel. Cum in jugo luna esset, Cic. 10) *a' mérőserpenyő keresztigdja, mellyről a' serpenyők függenek*; die Waagstange, woran die Waagschalen hängen. 11) *evezőpad a' hajóban*; die Ruderbank. Virg.

Jūgūmento vel Jūgāmento, āre, 1. *keresztfával összefoglalni*; mit Querbalken zusammen fügen. Vitruv.

Jūgūmentum, Jūgāmentum, i, n. 2. *foglalófa, kapotsfa, foglaló*; das, womit man etwas zusammen fügt, Querbalken, Schwelle. Cato.

Jūgurtha, ae, m. 1. rex Numidiae, a C. Mario proelio victus, captus, et Romam ductus. Hinc: Jugurthinus, a, um, v. gr. bellum Jugurthinum, Cic.

Jūgus, a, um, v. gr. vasa, Cato. *egyűvetartozó*; zusammen gehörend.

Jūlēus, a, um, i. q. Julius, i. e. a Julio Aeneae filio nomen habens. 2) i. e. Julium Caesarem concernens.

Digitized by Google

Jūliānus, a, um, Julium Caesarem concernens.

Jūlius, a, um, cognomen Familiae Romanae. 1) Subst. Julius, in fem. Julia. v. gr. C. Julius Caesar, Dictator Romae, qui Octavium filium adoptavit, et de eo C. Julius Caesar (Octavianus) dein Imperator, Augustus nominatus. 2) Adject. v. gr. lex Julia, i. e. a Julio Caesare lata, etc. mensis Julius, vel Julius, in honorem Julii Caesaris ita nominatus.

Julus, vide: Iulus.

Jūmentārius, a, um, v. gr. mola, Pand. *marhával járó, marhákat illető, ahoz való*; das Zugvieh betreffend.

Jūmentum, i, n. 2. *igás marha, terhes húzó vagy hordó barom, v. marha*; ein Thier zum Ziehen oder Tragen, Zugvieh, Laſtthier. Jumentis junctis vehi; *szekeren vagy kotsin menni*; fahren. Nep. Jumenta oneraria, Liv.

Jūncārĭa, ae, f. 1. *szittyó*; Binſenkraut.

Juncētum, i, n. 2. *szittyós*; ein Ort voller Binſen.

Juncĕus, a, um, *szittyóból (kákából) való, szittyó*; aus Binſen, von Binſen. Juncea sporta, Colum. *szatyor*; ein Korb aus Binſen, Cederkorb. 2) *súgár, kartsú, vékony*; ſchlank. Virgo juncea, Ter.

Juncīnus, a, um, (juncus) *szittyó, szittyóból való*; aus Binſen. Plin.

Juncōsus, a, um, (juncus) *kákás, szittyós*; binſicht, voller Binſen. Plin.

Junctim, Adv. *egyesítve, együtt*; vereinigt, beyſammen. Gell. 2) *egymásután*: gleich hintereinander. Svet.

Junctĭo, ōnis, f. 3. (jungo) *egyesítés*; die Verbindung, Vereinigung. Cic.

Junctūra, ae. f. 1. (jungo) *összefoglalás, egyesítés*; die Verbindung. Junctura verborum, Hor. *szóegybefoglalás, egybefoglalása a' szóknak*; die Wortfügung. 2) junctura, boum, Colum. *járomba fogása az ökröknek, v. járomba fogott ökrök*; unter ein Joch zuſammengefügte Ochſen. 3) *foglalodás, a' hol valamelly test, vagy p. o. tagok összefoglalódnak*: die Fuge, der Ort wo zwey Dinge verbunden werden. Plin.

Junctus, a, um, *egy sitett, összefoglalt*; verbunden. Cognatione alicui junctus, Liv. *atyafi valakivel*, v. *valakihez*; einem verwandt. 2) puella matrimonio juncta, Liv. *férjhez ment ledny*; eine verehlichte Tochter. 3) *befogott*: beſpannt; rheda equis juncta, Cic. *kotsiba befogott lovak*; ein angeſpannter Wagen. 4) 4) oratio juncta, Cic. *egymásból folyó beszéd*; eine fließende oder harmoniſche Rede. Comp. junctior, Ovid. Sup. junctissimus; *szorosan egyesített*; aufs genaueſte verbunden. Tac.

Junctus, us, m. i. q. junctio, Varr.

Juncus, i, m. 2. *szittyó*; Binſen. Virg.

Jungo, nxi, nctum, gĕre, 3. v. gr. res inter se, Cic. aliquid cum re, Cic. *egyesíteni, egybekötni, összekötni, összefoglalni*; verbinden, vereinigen, zuſammen knüpfen. Amicitiam cum aliquo jungere, Cic. *barátságot kötni valakivel*; Freundſchaft mit einem ſchließen. Pacem cum aliquo jungere, Liv. *békességet kötni*; Frieden ſchließen. Dextram dextrae jungere, Virg. *kezet adni*: einander die Hände geben. Aliquam secum in matrimonio jungere, Curt. v. matrimonio, Liv. *feleségül venni valakit*; eine heirathen. Oscula jungere, Petr. *egymást megtsókolni*; ſich küſſen. Fluvium ponte jungere, Liv. *hidat tsindlni a' folyóvizre*; eine Brücke über den Fluß ſchlagen. 2) *hozzákaptsolni, hozzákötni*; hinzufügen, verbinden mit etwas. Equos curru (pro: currui) jungere, v. equos jungere, Virg. *befogni a' lovakat*; die Pferde anſpannen. 3) Cognatione alicui, vel cum aliquo jungi; *valakivel atyafiságban vagy rokonságban lenni*; einem verwandt ſeyn. Cic. Ovid.

Jūnĭānus, a, um, a Junio nominatus v. originem habens, Cic.

Jūnĭcŭlus, i, m. 2. *szőlőtőke*; eine alte Rebe. Plin.

Jūnĭor, ōris, m. 3. a Juvenis; *ifjabb*; jünger.

Jūnĭpĕrĭnus, a, um, *borókából való*; wacholdern.

Jūnĭpĕrus, i, f. 2. *boróka, gyalogfenyő*; der Wacholderſtrauch. Virg.

Jūnĭus, a, um, cognomen familiae Romanae Brutorum. v. gr. L. Junius Brutus, qui regiam potestatem Romae sustulit. 2) mensis Junius, Cic.

Digitized by Google

Jünix, icis, f. 3. *üszö, üszö borjú*; eine junge Kuh.

Jüno, önis, f. 3. dea, filia Saturni, soror et uxor Jovis. Urbs Junonis, i. e. Argos.

Jünönälis, e, i. q. Junonius.

Jünönïcŏla, ae, c. 1. (Juno et colo), i. e. cultor Junonis. Ovid.

Jünönïgĕna, ae, m. filius Junonis, Ovid. i. e. Vulcanus.

Jünönius, a, um, *Júnói, Júnót illető*; die Juno betreffend, dahin gehörig, Junonisch. Mensis Junonius, Ovid. i. e. Junius. Avis Junonia, i. e. pavo. Ovid.

Jüpïter, Gen. Jovis, m. filius Saturni, frater Neptuni et Plutonis, summus deus Romanorum. 2) i. e. coelum. Sub Jove, Ovid. *a' szabad ég alatt*; unter freyem Himmel. 3) i. e. aër; Jove aperto; *a' szabad levegőn*; in freyer Luft. 4) i. e. planeta Jupiter; *egy bolygótsillag*; einer von den Hauptplaneten.

Jura, ae, f. 1. v. Jurassus, i, m. 2. *a' Jura hegye, melly Frantzia országot és Helvétzia közt fekszik*; der Juraſſer oder Jurtenberg zwiſchen Frankreich und der Schweiz. Caes.

Jürämentum, i, n. 2. *eskűvés*; der Eid, Eidſchwur.

Jürandum, i, n. Idem. Plaut.

Jürätïo, önis, f. 3. *megeskűvés*; das Schwören, der Schwur. Tertull.

Jürāto, Adv. *eskűvéssel, hittel*; eidlich, mit einem Eide. Plaut.

Jürātor, öris, m. 3. (juro) *eskűvő*; ein Schwörer. Macrob. 2) *eskűdtető, esketető*; der ſchwören läßt. Plaut.

Jürātōrius, a, um, (jurator) *eskűvési*; das Schwören betreffend, damit verbunden. Pandect.

Jürātus, a, um, *megeskűdt, eskűdt*; der geſchworen hat. Jurati judices, Cic. *eskűdt birák*; geſchworne Richter.

Jure, Adv. *törvénnyel, törvény szerént*; mit Recht, im Wege Rechtes. 2) *méltán*, mit Recht. Plaut.

Jüreconsultus, vide: Jurisconsultus.

Jürējüro, āvi, ātum, āre, 1. (jus et juro) *eskűdni, megeskűdni*; ſchwören. Ambo in ea verba jurejurarunt. Liv.

Jureperitus, vide: Jurisperitus.

Jürĕus, a, um, (jus) *leves, lévből, v. léből dlló*; aus oder voller Brühe. Plaut.

Jurgātor, öris, m. 3. *veszekedő*; ein Zänker. Fest.

Jurgātio, önis, f. 3. *veszekedés, tzivódás*; das Gezänke. Fest.

Jurgātōrius, a, um, *veszekedési*; zänkiſch. Ammian.

Jurgātrix, īcis, f. 3. *kotzódó, házsártos asszsony, v. leány*; Zänkerinn. Hieron.

Jurgĭōsus, a, um, (jurgium) *tzivódó, tzivakodó*; zänkiſch. Gell.

Jurgĭum, ii, n. 2. *tzivakodás, veszekés, perlekedés*; der Zank, Streit. Cic. jurgia necterе, Ovid. vel jactare. Virg. *perlekedni, tzivódni*; zanken.

Jurgo, āvi, ātum, āre, et Jurgor, ātus sum, āri, 1. v. gr. cum aliquo, Ter. Hor. *perlekedni, peselni, veszekedni*; zanken. 2) *pert folytatni, perlekedni*; gerichtlich ſich ſtreiten, proceſſiren. Justin.

Jürĭdĭcālis, e, *törvényes*; das Recht betreffend. Cic.

Jürĭdĭcīna, ae, f. 1. i. q. jurisdictio. Tertull.

Jurĭdĭcus, i, m. 2. *törvényszolgáltató, bíró*; der Gerichtshalter, Richter. Sen.

Jürĭdĭcus, a, um, *törvényes, törvénymondó*; das Recht handhabend, gerichtlich. Plin. Dies juridicus; *törvényes nap*; der Gerichtstag.

Jürisconsultus, v. Jürĕ consultus, i, m. 2. *törvénytúdó*; ein Rechtsgelehrter. Cic.

Jürisdictïo, v. Jüris dictio, önis, f. 3. *törvényszolgáltatás, a' törvény kiszolgáltatása*; die Handhabung des Rechts. 2) *törvényszolgáltató test, vagy hatalom*; die Gerichtsbarkeit, die gerichtliche Gewalt. 3) *törvényszolgáltatás, törvénymondás*; das Rechtſprechen. Cic.

Jürispĕrītus, vel Jürĕ pĕrītus, i, m. 2. *törvénytúdó*; ein Rechtsgelehrter. Cic.

Jürisprūdentĭa, vel Juris prudentia, ae, f. 1. *törvénytudás, törvénytudomány*, die Rechtsgelehrſamkeit, Rechtsgelahrheit, die Rechtswiſſenſchaft. Pandect.

Jüro, āvi, ātum, āre, 1. *eskűdni, megeskűdni*; ſchwören. Cic. Alicui aliquĭd jurare, Sil. *valamit eskűvéssel állítni valaki előtt*; etwas eidlich verſichern. Jurare jusjurandum. Cic. *eskűdni, a' hitet letenni*; ſchwören

Digitized by Google

Jurare per Jovem, Cic. *Jupiterre eskűdni*; beym Jupiter ſchwören. 2) jurare in aliquem, Ovid. *valaki ellen összeeskűdni*; ſich wider einen verſchwören. 3) in verba alicujus jurare, Caes. *valakinek hűséget eskűdni, v. hűségére megeskűdni*; einem Treue zuſchwören. Jurare in verba magistri, Hor. *tanítójának mindán szavát vakon elhinni*: einem Lehrer ſclaviſch folgen, ihm alles auf ſein Wort glauben.

Jūror, ātus sum, āri, i. q juro; *esküdni, megeskűdni*; ſchwören. Cic.

Jūrŭlentĭa, ae, f. 1. *lév, lé, leves*; die Brühe. Tertull.

Jūrŭlentus, a, um, v. gr. cibus, Cels. *leves, a' minek leve van*; mit einer Brühe verſehen.

Jūs, jūris, n. 3. *lév, lé, leves*; die Brühe, Suppe.

Jūs jūris, n. 3. *igazság, jus, törvények, felsőség rendelései, v. parantsoluti, szokások*; das Recht, die Geſetze, Edicte der Prätoren, die Gewohnheiten. Jus dicere, Caes. *igazságot szolgáltatni*; Recht ſprechen. 2) *a' mi igazságos, szabados, illendő*; was recht, erlaubt, billig, ſchicklich iſt Jus est pugnare, jus non est depellere, Cic. 3) optimo jure, Plaut. *egyenes igazság szerént*; mit ſehr gutem Rechte. 4) *erő, hatalom*; die Macht, Gewalt. Juris sui esse ac mancipii, Cic. *maga uralenni*; ſein eigener Herr ſeyn. 5) *törvényszék, törvényh ly, törvénytévőhely*; der Ort, wo Gericht gehalten wird. In jus vocare aliquem, Cic. *törvénybe, törvény, v. törvényszék élébe idézni*; vor Gericht fordern. 6) *atyafiság, rokonság*; die Freundſchaft, Anverwandtſchaft. Est mihi jus cognationis, affinitatis, Cic. 7) *törvénytudomány*; die Rechtswiſſenſchaft. Jus est ars boni, et aequi, Cels. et Ulp. in Pandect. 8) *jus, hatalom, a' mivel valaki bír*; das Recht das einer hat Jus venandi, piscandi, educillandi JCt. 9) *szokás*; die Gewohnheit Jure etenim id summum, quid dexter senio ferret, scire erat in votis, Pers. 10) jus luxuriae publicae datum est, Sen. *megengedtetett a' közönséges tékozlás, vesztegetés, v. pazérlás*; es iſt erlaubt worden, öffentlich zu praſſen.

Juscellum, i, n. 2. Dim. i. q. sequens. Theod. Prisc.

Juscŭlum, i, n. 2. Dim. *lé, lév, leves*; die Brühe, Suppe. Cato.

Jusjūrandum, jurisjurandi, n. 2. plur. jurajuranda, Pacuv. *esküvés*; der Eidſchwur. Jurisjurandum dare, Ter. *megeskűdni, hitét letenni*; ſchwören, Eid ablegen. Adigere aliquem ad jusjurandum, Caes.

Jusquiāmus, i. q. hyoscyamus, Pallad.

Jussio, ōnis, f. 3. *parantsolat, parantsolás, megparantsolás, meghagyás, rendelés*; der Befehl, das Geheiß, die Verordnung.

Jusso, ĕre, 3. *parantsólni*; befehlen. Cato.

Jussŭlentus, a, um, pro: jurulentus. Apul.

Jūssum, i, n. 2. i. q. Jussio.

Jussus, a, um, *parantsolt, megparantsolt*; befohlen.

Jussus, ūs, m. 4. i. q. Jussio. Jussu vestro, Jussu populi, Nep.

Justa, ōrum, n. plur. *halottak eltemetése*; das Begräbniß der Todten. Ultima justa alicui solvere, Cic. *valakinek megtenni az utolsó tiszteséget*; einem die letzte Ehre erweiſen. 2) e. gr. operum, Colum. *napszám, napimunka*; das Tagewerk.

Juste, Adv. *igazán, igazságosan, illendően, a' mint illik*; gerecht, mit Recht, billig, gehörig.

Justificātrix, īcis, f. 3. *felszabadító (asszony v. leány)*; eine Rechtfertigerinn. Tertull.

Justificatus, a, um, *felszabadított, megigazított*; gerechtfertiget.

Justifico, āre, 1. *igazat, v. igazságot tenni*; recht thun. 2) *felszabaditni, megigazitni*; rechtfertigen. Tertull.

Justificus, a, um, *igazat v. igazságot tevő*; Gerechtigkeit übend, recht thuend. Catull.

Justiniānus, a, um, caesarem Justinum concernens.

Justĭtĭa, ae, f. 1. *igazság*; die Gerechtigkeit. 2) *jóság, szelidség*; die Gütigkeit, Sanftmuth. 3) e. gr. hominis, Cic. *illendőség*; die Billigkeit. 4) *törvény summája*; der Inbegriff der Geſetze. Flor.

Justĭtĭum, ĭi, n. 2. *törvénynyugvás, törvényszünet*; der Stillſtand der Gerichte. Justitium edicere, Cic. *közönségesen kihirdetni a' törvényszünést*; öffentlich bekannt machen,

Digitized by Google

daß die Gerichte eingestellt sind. 2) e. gr. omnium rerum Liv. *megállapodás*; der Stillstand. 3) *országos, v. közönséges gyász, bánat, v. szomorúság*; die Landtrauer, die öffentliche oder allgemeine Trauer. Tac. et Sidon.

Jūstus, a, um, e. gr. causa, Caes. *igazságos*; gerecht. 2) *illendő, helyes, méltó*; billig. 3) *rendes*; ordentlich. Justa statura, quae est inter proceram et exiguam, Colum. 4) *igaz, igazi, valóságos*; wahr. 5) justam operam reddere, Colum. *annyit dolgozni, a' mennyivel tartozik az ember*; so viel arbeiten, als man zu arbeiten schuldig ist. Comp. justior. Superl. justissimus, Cic.

Jūturna, ae, f. 1. nympha, soror Turni. Virg.

Jūtus, a, um, (juvo) *segített*; geholfen.

Jūvāmen, ĭnis, n. 3. (juvo) *segedelem, segítség*; die Hülfe. Aem. Mac.

Jūvāmentum, i, n. 2. idem. Veget.

Jūvĕnālia, ium, n. plur. *örömünnepek, mellyek az ifjúság egészségéért tartatnak*; Freudenfeste, die für die Gesundheit junger Leute gefeyert werden. Tac.

Jūvĕnālis, e, e. gr. corpus, Virg. i. q. Juvenilis. 2) Subst. nomen poëtae satyrici.

Jūvenca, ae, f. 1. *fiatal tehén, borjú, üszö borjú*; eine junge Kuh.

Jūvencŭlus, a, um, Dim. *ifjú, fiatal*; jung. 2) Subst. i, m. *ifjatska, fijú*; ein Jüngling, Knabe.

Jūvencus, a, um, e. gr. equus, Lucret. gallina, Plin. *fiatal, ifjú*; jung. 2) Subst. i, m. *ifjú, legény*; ein Jüngling. 2) *fiatal ökör, ökör borjú, tinó, tulok*; ein junger Ochse. Virg.

Jūvĕnesco, nui, ĕre, 3. *ifjúkort eldérni, ifjúkorra jutni, v. eljütni*; die Jünglingsjahre erreichen. 2) *megifjodni, ifjodni*; sich verjüngen. Ovid. Not. Perf. juvenit, Tertull.

Jūvĕnīlis, e, e. gr. licentia, Cic. aetas, Colum. *ifjú, ifjúi*; jung, jugendlich. Comp. juvenilior, Ovid.

Jūvĕnīlĭtas, ātis, f. 3. *ifjúság, ifjúkor*; die Jugend. Varr.

Jūvĕnīlĭter, Adv. *ifjú módon, módra, v. képpen, ifjan*; jugendlich, nach Art der Jugend.

Jūvĕnis, is, e. gr. ovis, Colum. *ifjú, fiatal*; jung. Comp. juvenior, Plin. Ep. et junior, Hor. Liv. 2) Subst. c. 3. *ifjú, ifjú ledny, v. férfi*; ein Jüngling, eine junge Jungfrau, ein junger Mann. 3) *kátona*; ein Soldat. Turba juvenum, Liv.

Jūvĕnor, āri, Dep. 1. *gyermekeskedni, hijjábanvalóskodni*; läppisch thun, Kindereyen treiben.

Jūventa, ae, f. 1. *ifjúság, ifjúkor*; die Jugend, das jugendliche Alter. 2) *ifjúság, ifjú emberek, ifjak*; die Jugend, junge Leute. Martial.

Jūventas, ātis, f. 3. i. q. Hebe, dea juventutis 2) prima juventas, Virg. *pehej, pejh, gyenge ször*; das Milchhaar. 3) *ifjúság*; die Jugend. Hor.

Jūvēntus, ūtis, f. 3. i. q. juvenilitas, et aetatem virilem apud Romanos, in se comprehensa. Sallust. 2) Juventus Dea, Liv. *ifjúság védistenasszonya*; die Göttin, welche die Jugend in Schutz nahm. 3) *katonaszolgálatra alkalmatos férfiak, ifjak*; junge Leute, Männer, die der Kriegsdienste fähig sind. Plaut. Juventus Romana, Liv. *Római kadisereg*; die römische Armee. 4) *római vitézek*; die römischen Ritter. Princeps juventutis, Cic. *első vitéz, első a' vitézek laistromdban*; der erste unter den Rittern, oder auf dem Verzeichnisse der Ritter.

Jūverna, v. Jūberna, ae, f. 1. *Hibernia, Irland*; Irrland. Mela.

Jūvo, jūvi, jūtum, jūvare, 1. e. gr. aliquem in re, Cic. aliquem auxilio, Ovid. *segítni, gyámolítni*; helfen, unterstützen. 2) *gyönyörködtetni, örvendeztetni*; ergötzen, erfreuen. Juvat, Impers. *gyönyörüségre, v. örömre van az embernek*; es ergötzet, es erfreuet einen. Id demum juvat, Cic. *még az igazán nagy öröm*; das ist erst eine rechte Freude. Cum Dat. Quando ita tibi juvat, vale, Plaut.

Juxta, Praep. cum Acc. *mellett, mellette, igen közel*; neben, nächst. 2) juxta Varronem doctissimus, Gell. *Varro után*; nach dem Varro. 3) *val, vel*; mit. Juxta ancillas lanam facere, Varr. 4) e. gr. praeceptum, Justin. *után, v. szerént*; nach, gemäß.

Juxta, Adv. *épen, mintha, szintúgy*; gleich, gerade, wie. Juxta boni malique, Sallust. *jó, és rossz egy-*

Digitized by Google

szer'sminđ; Gute und Böſe zugleich. Juxta aestimare, Idem. *ugyan annyira betsülni*; gleichviel achten. Juxta ac is meus frater esset, Cic. *úgy, mintha testvér bátyám*, v. *ötödém válna*; nicht anders, als ob er mein Bruder wäre.

Juxtim, Adv. e. gr. flumen, Sisenn. *legközelebb, közel hozzá, mellette*; zunächſt, darneben.

K.

K, a recentioribus Romanae linguae peritis penitus fuit abrogata, sed quia nonnullae voces leguntur in antiquis Inscriptionibus et Diplomatibus: ideo et hic nobis inserenda visa est. Notandum et hoc, ex lege Memmia de Kalumniatoribus, (ita enim, non per C scribebant veteres) frontem inuri solitam fuisse litera K. Cic. Orat. pro S. Roscio Am.

K. v. Kaeso (Caeso), ōnis, m. 3. praenomen, Liv.

Kalendae, vide: Calendae.

Kallĕĭdōscōpium (Callei.) ĭi, n. 2. *szépnézőtsö, nézőtske*; eine Schön-Seh-Röhre. (Inventum recentissimum.)

Kappa, n. Indeclin. litera K Graecorum.

Kārthāgĭnĭēnsis, vide: Carthaginiensis.

Kārthāgo, vide: Carthago.

Kătăpŏtĭa, vide: Catapotia.

Kaŭstĭcus, vide: Causticus.

Kēyri, et Cheiri; *sárga ibolya*; gelbe Violen, Nägelviolen. Alias Leucoium luteum, vel Viola lutea. Cheiranthus Cheiri, L.

Kypēllŏmăchĭa, ae, f. 1. *vetélkedés az ivásban*; ein Wettſtreit im Saufen.

Kypēllŏmăchus, i, m. 2. *vitéz az ivásban*; ein Held im Saufen.

Kyrĭĕlĕis, Indeclin. *esdeklőének, litánia*; ein Bitt- oder Flehgeſang, Litaney. Concil. Unde Kyrieleisare; *esdeklőéneket, v. litániát, énekelni*; die Litaney ſingen. Eccles.

Kyrĭĕlēison, i. q. Domine miserere! *Uram! irgalmazz!* Herr! erbarme dich!

L.

L, nonnunquam transit in X. e. g. paullum, pauxillum.

L, in numeris valet 50. 2) praenomen Romanum: Lucius. 3) LL. i. e. duae librae. 4) LLS. v. HS. i. e. Sestertius, Sestertii, Sestertium etc.

Lăbans, antis, o. 3. *tántorgó, ingadozó, eső, v. dűlőfélben lévő, roskadó*; wankend, baufällig. Aedes labantes, Hor. 2) e. gr. acies, Tac. *hanyatló hadisereg*; eine Armee die zu weichen anfängt. 3) labentes oculi, Catull. *homályosodó szemek*; brechende Augen. 4) e. gr. fortuna, Liv. *vesztihez közelgető*; das ſich dem Untergange nähert.

Lăbărum, i, n. Labarus, i, m. 2. *pompás Római hadizászló*, eine prächtige römiſche Kriegsfahne.

Läbasco, ĕre, 3. *ingadozni, eső, v. dűlő félben lenni*; wanken, den Fall drohen. 2) *hajlani, megadni magát*; überwieſen werden, ſich ergeben.

Läbascor, i. q. labasco, Varr.

Labda, ae, m. 1. i. q. irrumator, Varr. 2) i. q. Lamda, Graecorum L. Auson.

Lăbdăcĭdae, ārum, m. plur. i. q. Thebani. (a Labdaco Rege, sic dicti.)

Labdăcismus, v. Lambdacismus, i, m. 2. *az L. betű rossz hangzása*; der Übellaut des zu oft verdoppelten L. 2) *nyelv hibdja, az R helyett L mondásban*: ein Fehler der Zunge, welche L anſtatt R ausſpricht. Mart. Cap.

Digitized by Google

Labdăcus, i, m. 2. rex Thebarum, pater Laji.

Lăbĕa, ae, f. 1. i. q. labium, Gell.

Lābĕcŭla, ae, f. 1. Dim. *darabotska, fóltotska*; ein Fleckchen. 2) *gyalázat, motsok*; ein Schandfleck. Alicui adspergere labeculam, Cic. *valakit gyalázattal illetni*; einen beschimpfen.

Lăbĕfăcĭo, ēci, ăctum, ĕre, 3. *megbontani, dűlőfélbe hozni, megrongdlni*; baufällig machen. 2) *felforditni, felforgatni*; umwerfen. 3) e. gr. dentes alicui, Ter. *meglógatni, izgatni*; wankend machen. 4) fidem alicujus, Svet. *gyengitni, megtántoritni*; schwächen, in seiner Seele wankend machen. 5) e. gr. ignes, Lucret. *tsendesitni, tsilapitni*; schwächen. 6) e. gr. aliquem, Tac. *megrontani, szerentsétlenné tenni*; stürzen, unglücklich machen. 7) e. gr. contagione aliquem. Colum. *rárагasztani a' nyavalyát*, einen anstecken.

Lăbĕfactātĭo, ōnis, f. 3. *gyengitės, meggyengitės, megtántoritás*; die Schwächung. 2) *mozgatás, izgatás*; die Wankendmachung.

Lăbĕfactātus, a, um, *meggyengitott, elgyengitett, megerőtelenitett*; geschwächt. 2) *feldöntött, eltaszitott, felforditott*; umgestoßen, umgeworfen. 3) *semmivé tett*; zernichtet. 4) *elrontott*; verderbet.

Lăbĕfactĭo, ōnis, f. 3. e. gr. dentium, Plin. *ingás, inogás, lógás, mozgás*; das Wackeln. 2) *gyengitės, meggyengitės*; das Schwächen. 3) *elrontás, eldűtes, elöntögetés*; die Zerrüttung, Umstoßung.

Lăbĕfacto, āvi, ātum, āre, 1. *lógatni, izgatni, dönteni, dűteni, elejteni*; wankend oder fallend machen. 2) e. gr. leges, Cic. *felforgatni*; umstoßen. 3) e. gr. alicujus commoda, Cic. *valakinek kárt okozni*; einen in Schaden bringen. 4) e. gr. fidem alicujus pretio, Liv. *valakit pénzzel megvesztegetni*; einen mit Gelde bestechen. 5) e. gr. aliquem, Cic. *valakit feltett szándékáról leverni*; einen von seinem Vorsatze abbringen. 6) e. gr. sententiam alicujus, Cic. *valaki vélekedését megtsdfolni*; eines Meinung widerlegen. 7) e. gr. dignitatem alicujus, Cic. *gyengitni, megerőtelenitni, megkisebbitni*; schwächen, verringern. 8) e. gr. rempublicam, Cic. *megzavarni, jó állapotjából kiforgatni*; in Unordnung, oder aus seinen guten Umständen bringen.

Lăbĕfactus, a, um, *megtántoritott*; wankend gemacht. 2) *feldöntött, eldűtött, eltaszitott*; umgestoßen. 3) *meggyengitett megerőtelenitett*; geschwächt.

Lăbĕfīo, factus sum, ĕri, 3. *elesni, eldűlni*; umfallen.

Lăbellum, i. n. 2. (Dim. a labrum) *ajakatska*; die Lefze, Lippe. 2) *hordó lyuka, szája. v. aknája*; das Spundloch des Fasses. 3) *kis edény, vizedény, dézsa, tseber, rotska*; ein kleines Geschirr, eine Wasserwanne. e. gr. fictile, Colum. *tserépedény*; ein irdenes Geschirr.

Lăbens, tis, o. 3. (labor) *eső, hálló, dűlő*; fallend. Anni labentes tacito pede, Ovid. *észrevehetetlenül elmúló esztendők*; unvermerkt verstreichende Jahre. 3) *lemenő*; untergehend. Sidera labentia, Virg. 4) labente die, Virg. *alkonyodtakor, estve felé*; da sich der Tag neigte, gegen Abend.

Lăbĕo, ōnis, m. 3. *nagy ajakú*; der große Lippen hat. Arnob.

Lăbĕrĭānus, a, um, *Laberiusi*; Laberisch. Senec.

Lăbĕrĭus, ĭi, m. 2. nomen familiare Romanum. 2) poëta, et comoediarum scriptor.

Lābes, is, f. 3. *földsüllyedés, földrohands, viz, v. égiháború miatt esett kár*; ein Erdfall, ein Wasser- oder Wetterschade. 2) *gyalázat, motsok*; ein Schandfleck. 3) *veszteség*; der Verlust. Labem patrimonii facere, Firm. *örökségét elveszteni, attól elesni*; sein Erbgut verlieren. 4) e. gr. sanguinis, Liv. *folyás*; das Fließen.

Lăbĭa, ae, f. 1. *ajak*; die Lippe, Lefze. Apul.

Lăbĭci, ōrum, m. plur. populus Italiae.

Labicum, i, n. 2. urbs Latii, penes Tusculanum. Hinc: Labicanus a, um, illuc pertinens. Labicanum, Cic. territorium urbis ejusdem. Labicani, Liv. incolae ejusdem urbis.

Labĭdus, a, um, (labor) e. gr. iter, Vitr. *sikos, tsúszós, sikamlós*, a'

Digitized by Google

a' hol könnyen elesik az ember; ſchlüpfrig, wo man leicht fällt.

Lăbiēnus, i, m. 2. bellidux exercitus Caesaris.

Lăbĭlis, e, (labor) *esendő, erőtlen, törédékeny*; zum Falle geneigt, hinfällig. Arnob.

Lăbĭōsus, a, um, (labium) *nagy ajakú*; große Lippen habend. Lucret.

Lăbĭum, ĭi, n. 2. *ajak*; die Lippe, Lefze. Labia demissa, Ter. *ledlő, letsüggő, v. pittyedt ajakak*; herabhangende Lippen. 2) *edény széle*; der Rand an einem Geſchirre. Caes. 3) *kis kád, dézsa, veder*; ein Zuber, eine Wanne. Cato.

Lăbo, sine Praet. et Sup. āre, 1. *esni, esdegélni, esőfélben lenni, dülengezni, tántorogni, tsetleni botlani, botorkázni*; dahin fallen, fallen wollen, anfangen zu ſinken, wanken. 2) *állhatatlan lenni, ingadozni lélekben*; nicht feſt, nicht ſtandhaft ſeyn. Labat ipsi animus, Liv. *minden bátorsága elveszett*; er hat allen Muth verloren. 3) e. gr. sermone, Plin. *beszédében akadozni*: in der Rede ſtammeln. 4) *gondolkozása módját változtatni kezdeni, 's hajlandó lenni más felekezethez való állásra*; anfangen ſeine Denkungsart zu ändern, und geneigt werden, zu einer andern Parthey zu treten. Cum ei labare videretur, Cic.

Lăbor, psus sum, lăbi, Dep. 3. *esni, elesni, dülni, eldülni*; fallen. 2) *folyni*; fließen. 3) *sebesen 's észrevehetetlenül mozogni*; ſich ſchnell und unmerklich bewegen. Sidera labuntur, Cic. 4) e. gr. ad opinionem, Cic. *valamelly vélekedésre jönni*; auf eine Meinung fallen. 5) *rosszabbá lenni, elfajúlni*; ſchlimmer werden. Mores lapsi ad mollitiem, Cic. 6) e. gr. imprudentia, Cic. *hibázni*; irren, fehlen. 7) e. gr. spe, Caes. *megtsalattatni*; getäuſcht werden. 8) e. gr. per funem demissum, Virg. *le ereszkedni*; ſich herablaſſen. 9) e. gr. ut aetas, Ovid *múlni, elmúlni, eltünni*; vergehen, fliehen. 10) e. gr. mente, Cels. *megőrülni*; wahnſinnig ſeyn. 11) *elpusztúlni, semmivé lenni*; zu Grunde gehen, zu Ende gehen. Res lapsa est, Liv. 12) *leesni, lehúllni*; abfallen. Labuntur poma, Colum.

Lăbor, ōris, m. 3. *munka, dolog, fáradtság*; die Arbeit, Mühe. Labores catenati, Hor. Prov. *állandó, folyvást, v. szünetlen való, szakadatlan munka*; eine ſtets währende Arbeit. 2) *nyughatatlanság*, die Strapaze. 3) *munkásság*; die Arbeitſamkeit. 4) *szükség, baj, szerentsétlenség, nyomorúság, viszontagság, veszödség, alkalmatlanság*; die Noth, das Unglück, Ungemach, die Beſchwerlichkeit. Labores solis et lunae, Virg. *nap és hold fogyatkozások*; die Sonn- und Mondſterniſſe. Defungi laboribus, Hor. *veszedelmet állani ki*; Gefahr ausſtehen. 5) *nehézség, teher, terh*; die Schwere, Laſt.

Lăbōrātus, a, um, *munkával készített, ki, v. feldolgozott*; bearbeitet. 2) Laboratae vestes, Virg. *mesterségesen készített ruhák, v. köntösök*; künſtlich gemachte Kleider. Laborati libri, Mart. *jól kidolgozott könyvek*; wohlausgearbeitete Bücher.

Laboriae, vide: Laborinus.

Lăbōrĭfer, a, um, *munkás, dolgos, szorgalmatos*; arbeitſam, fleißig. 2) *sok nyughatatlanságot kiálló*; viele Strapazen ertragend.

Laborīnus, a, um, e. gr. campus vel campi, Plin. v. Laboriae, arum, plur. regio Campaniae, hodie: Terra di Lavoro.

Lăbōrĭōse, Adv. *nagy munkával*; mit großer Arbeit. 2) *terhesen, bajosan, nehezen, nyomorúságosan*; beſchwerlich, kümmerlich. Comp. laboriosius, Superl. laboriosissime.

Lăbōrĭōsus, a, um, *munkás, dolgos, serény, szorgalmatos*; arbeitſam, emſig, fleißig. 2) e. gr. opus Plaut. *fáradtságos, nehéz, bajos*; mühſam, ſchwer. 3) *nyomorúlt*; mühſelig, elend. Quid nobis duobus laboriosius? Cic. Comp. laboriosior, Superl. laboriosissimus, Cic.

Lăbōro, āvi, ātum, āre, 1. *dolgozni, munkálódni*; arbeiten. e. gr. arma, Svet. *fegyvert készíteni, v. tsinálni*; Waffen machen. 2) *ügyekezni, iparkodni*; ſich bemühen, Mühe geben. 3) e. gr. morbo, a morbo, ex morbo, Cic. *beteg lenni*; krank ſeyn. 4) *bástálni, bústakodni*; ſich kümmern. De hac re non laboro, Cic. 5) *keresni, szerezni, munkával nyerni*, erwerben, gewinnen. 6) e. gr. aere

Digitized by Google

alieno, Caes. *sokkal tartozni*, *v. adós lenni*; viel ſchuldig ſeyn. 7) e. gr. malis alienis, Cic. *mások szerentsétlenségét szívére venni*; ſich anderer Leute Unglück zu Herzen gehen laſſen. 8) e. gr. ambitione, Hor. *nagyrovágyó lenni*; ehrgeizig ſeyn. 9) e. gr. dolore, sc. partus, Ter. *szülés fájdalmait szenvedni, vajúdni, szülésben vajúdni*; die Wehen haben, kreißen. 10) e. gr. ingenio, Mart. *fejének*, *v. eszének hasznát venni*; den Kopf brauchen. 11) e. gr. vitiis, Liv. *bűnös*, *v. vétkes lenni*; laſterhaft ſeyn 12) e. gr. desiderio alicujus, Cic. *valakit*, *v. valamit óhajtani*; nach etwas verlangen. 13) nullo in motu laborat, Cic. *minden mozdúlása könnyen esik*; jede Bewegung wird ihm leicht. 14) e. gr. re frumentaria, Caes *az eléséghez szükségben lenni*; an Proviant einen Mangel haben. 15) laborat luna, Cic. *holdfogyatkozás van*; es iſt eine Mondenfinſterniß.

Läbos, ōris, m. 3. forma antiqua, i. q. Labor. Plaut.

Läbōsus, a, um, *esendő*, *romlandó*; zum Fallen, zum Verderben geneigt. Lucil. 2) *dolgos*, *munkás*; arbeitſam. Idem.

Läbradeus, i, m. s. i. q. Jupiter. Plin.

Läbros v. —us, i, m. 2. nomen canis, Ovid. 2) nomen piscis. Plin.

Läbrōsus, a, um, *nagy ajkú*; große Lippen habend. Gell.

Läbrum, i, n. 2. *ajak*; die Lefze, Lippe. Primoribus labris aliquid attingere, Cic. Prov. *kevéssé izelliteni meg*, *v. kevéssé próbálni valamit*; etwas nur ein wenig verſuchen. Versatur mihi labris primoribus, v. inter labra atque dentes mihi latet, Plaut. *a' nyelvemen v. nyelvem hegyén van*, *v. forog a' neve*, ſein Name liegt mir auf der Zunge. 2) *edényszéle*; der Rand an einem Geſchirre. 3) *dézsa*, *tseber*, *mosdóedény*; ein Zuber, ein Waſchfaß. Labrum in balneo, Cic. 4) *teknő*; ein Trog. 5) e. gr. Veneris, Plin. *kerti ártitsóka*; die Artitſchoke, Gartendiſtel. Cynara hortensis. 6) *beretválkozótál*; ein Barbierbecken.

Labrus, i. vide: Labros.

Läbruscus, a, um, e. gr. vitis, Plin. v. solum: Labrusca, sc. vitis, Virg. *vadszőlő*; wilde Rebe. Vitis Labrusca L.

Läbundus, a, um, (labor) *cső*, *hálló*; fallend. Acc.

Laburnum, i, n. 2. *fái zanót*: der Bohnenbaum. Cytisus Laburnum, L.

Läbyrinthus, i, m. 2. *bolyghely*, *labirintus*; ein Labyrinth. 2) Trop. *mindenféle zavaros*, *v. összevesztt 's font dolog*; ein jedes verwirrtes Ding. e. gr. inextricabilis, Plin. *olly zűrzavar*, *mellyből nem könnyű kihatolni*, *kimenni*, *v. kigázolni*; ein verwirrtes Ding, woraus man ſich nicht helfen kann. Labyrintheus, v. Labyrinthicus, a, um, ad Labyrinthum pertinens.

Läc, lăctis, n. 3. *téj*; die Milch. 2) lac gallinaceum, Plin. *tojásfejérje*; das Eyweiß. 3) *ritka dolog*: ein rares Ding. Arist. Prov. 4) lactes, plur. *bél*, *belsőrészek*, *fodorhdj*; Gedärme, Gekröſe, Kaldaunen 5) *vékony*, *az áldaltsontok alatt*; das Weiche, unter den Rippen. 7) *fanedv*, *falév*; der Saft der Bäume. 8) lactis gallinacei haustus, Plin. *külőnös*, *v. szuddatos dolog*; ein ſeltſames Ding.

Lacca, ae, f. 1. *bizonyos ládszárdtsont daganat*; eine gewiſſe Geſchwulſt an den Schienbeinen. Veget. 2) *fű neme*; ein gewiſſes Kraut. Apul.

Lacedaemon, ōnis, f. 3. urbs Peloponnesi, alias Sparta. 2) m. filius Jovis.

Lacedaemonius, a, um, *Lacedemonba*, *v. onnan való*, *Lacedemoni*; in, aus Lacedämon, Lacedämoniſch. Lacedaemonii, incolae Lacedaemonis. Nep.

Lăcer, a, um, *szakadozott*, *rongyos*; zerriſſen. Lacera navis, Ovid. *összetört hajó*; ein zerbrochenes Schiff. 2) *megtsonkított*, *tsonka*; geſtümmelt. Caesis lacer undique membris, Lucr. 3) *szállyal szórt*; zerſtreut. Laceri capilli, Stat. *megszaggatott*, *megtépett haj*; auseinander geriſſene Haare. 4) e. gr. morsus, Ovid. *szaggató*, *tépő*; zerreißend.

Lăcĕrābĭlis, e, *szaggatható*, *tépheto*; was zerrißen werden kann. Auson.

Lăcĕrātio, ōnis, f. 3. *elszaggatás*, *eltépés*, *eldarabolás*; die Zerreißung, Zerfleiſchung. Cic.

Lăcĕrātor, ōris, m. 3. *elszaggató*, *el-*

Digitized by Google

tépő, el, v. szellyeldaraboló; ein Zerreißer, Zerfleischer. Augustin.

Lăcerna, ae, f. 1. *vastag felsőruha, mente, köpönyeg*; ein dickes Oberkleid, besonders wider die Kälte, im Regen, und im Kriege.

Lăcernŭla, ae, f. 1. Dim. *kis köpönyeg*; ein kleiner Regenmantel.

Lăcĕro, āvi, ātum, āre, 1. (lacer) *el v. széllyel szaggatni, tépni, v. darabolni*; zerreißen, zerfleischen. 2) e. gr. morsu, Cic. *elharapni, v. harapdálni*: zerbeißen. 3) Trop. e. gr. famam alicujus, Liv. *rágalmazni*; verläumden. 4) e. gr. aliquem probris, Liv. *szidni, motskolni, ótsdrolni, kissebbíteni*; schmähen. 5) e. gr. rem suam, Plaut. *vagyonját eltékozolni, elpazérolni, elpréddálni*; das Seinige verschwenden. 6) e. gr. diem, Plaut. *kasztalan tölteni, v. elheverni a' napot*; den Tag unnütz zubringen. 7) *szomoritni, gyötreni, nyughatatlankodtatni*; kränken, quälen, ängstigen. 8) e. gr. virgis, Liv. *vérbe fagyba hagyni a' verés által*; wund hauen. 9) e. gr. patriam omni scelere, Cic. *rongálni*: zerrütten. 10) e. gr. reliquias vitae, Cic. *elkötyavetyélni*; durch Auction unter die Leute bringen.

Lăcerta, ae, f. 1. *gyék, gyík, tűzgyék, szalamándra*; die Eidexe, der Molch. 2) *tengeri hal*; ein Seefisch.

Lăcertōsus, a, um, *izmos, húsos, testes, erős*; muskulös, mit Muskeln gut versehen, fleischig, folglich kraftvoll, stark.

Lăcertus, i, m. 2. *szálas, v. inashús inasrészek az egész testben, druahús*; die Maus, oder die nervichten Theile des ganzen Leibes. 2) *felsőkar, a' vállától a' könyökig*; der obere Arm, von der Schulter bis an den Ellenbogen. 3) *gyék, gyík*; eine Eidexe. 4) *bizonyos hal neme*; eine gewisse Art von Fischen. 5) *erő, foganatosság*; die Stärke, der Nachdruck. Lacerti et vires, Cic.

Lăcĕrus, a, um, i. q. Lacer.

Lăcessītio, ōnis, f. 3. *kihivás, megtámadás, ingerlés, bosszantás*; die Herausforderung, der Angriff, die Reitzung. Ammian.

Lăcessītus, a, um, *ingerlett, késztetett*; angereitzt. 2) *bosszantott, megharagított*; böse gemacht. 3) *megtámadt, rdrontott*; angegriffen.

Lăcesso, īvi, et cēssi, ītum, ĕre, 3. e. gr. aliquem injuria, Cic. jocis petulantibus, Svet. *ingerleni, bosszantani, izgatni, késztetni*; reitzen, anreitzen. 2) e. gr. aliquem ad pugnam, Liv. *kihivni*; herausfordern. 3) e. gr. aliquem ferro, Cic. proelio, bello, Caes. *megtámadni, rajta menni, rdrontani*; angreifen, anfallen. 4) *nyughatatlankodtatni*; beunruhigen. 5) e. gr. sermones, Cic. *kitsalni belőle a' szót*; Worte aus einem locken. 6) i. q. titillo. 7) e. gr. pelagus carina, Hor. *hajózni, eveznì*; das Meer mit den Rudern aufwühlen.

Lachanizo, v. Lachanisso, āre, 1. i. q. langveo, Svet.

Lăchănŏpōla, ae, m. 1. *kertész, zöldségáros*; ein Gärtner, der Kraut verkauft.

Lăchănŏpōlis, ĭdis, f. 3. *zöldségáros (asszony, v. leány)*; eine Kräuterfrau.

Lăchănopōlĭum, ĭi, n. 2. *zöldpiacz, zöldség árúló hely*; der Krämermarkt.

Lăchănum, i, n. 2. *mindenféle enni való fű, zöldség*; allerhand Eßkräuter. 2) *pép, lisztből 's fűvekből*: ein Mus aus Mehl und Kräutern.

Lăchĕsis, is, f. 3. Parcarum una.

Lachryma, i. q. Lacryma, Gell.

Laciădes, ae, m. 1. unus ex districtu Laciae in Attica, Cic.

Lacinĭa, ae, f. 1. e. gr. ōrae, Svet. *szárnya, széle, v. tsúttsa a' köntösnek*; der Zipfel eines Kleides. 2) *darab ruha, ruha darab, rongy, a' mibe valamit takar az ember*; ein jeder Lappen oder Tuch, worin man etwas einwickelt. Allium ferunt in laciniis colligatum, Plin. 3) *egész ruha, v. köntös*; ein ganzes Kleid. 4) *minden féle apró fel v. elosztás, elszaggatás, darab föld, v. bokroshely*; jede kleine Abtheilung, z. B. ein Fleck Landes oder Buschwerk. Grex in lacinias distribuatur, Colum. 5) lacinia aliquid obtinere, Cic. *alig, v. nagy bajjal érni el valamit, v. jutni valamihez*; etwas kaum, mit genauer Noth erlangen.

Lacinĭātim, Adv. *darabonként, részenként, hasdbonként*; stückweise, theilweise.

Lăcinĭātus, a, um, *rdntzos, rétegel*

rojtos, prémes; falticht, voll Falten, verbrámt.

Lăcĭnĭo, āre, 1. *ránczolni, ránczba szedni*; falten. Apul. 2) *eldarabolni, el, v. részekre osztani*; zertheilen, zerstückeln.

Lăcĭnĭōse, Adv. *szárnyasan, tsútsosan, rojtos*; zipfelig. Plin.

Lăcĭnĭōsus, a, um, *tsútsos, rojtos, tsipkés*; voller Zipfel, zipfelig. 2) e. gr. sermo, Tert. *bő, környülállásos*; weitläufig. Superl. -issimus, Hieron.

Lăcĭnium, ĭi, n. 2. promontorium Italiae, hodie: Capo della Colonne, v. Nave. Lacinius, a, um, illuc pertinens, e. gr. Dea, i. e. Juno.

Lăcĭo, ŭi, et lĕxi, lăcĭtum, et lĕctum, lăcĕre, 3. *tsalogatni, édesgetni*; locken. e. gr. in fraudem, Lucr. *megtsalni*; betrügen.

Lăco, v. Lăcon, ōnis, m. 3. i. q. Lacedaemonius, Nep. 2) canis magnus, Hor.

Lăcōnĭa, ae, f. 1. i. q. Laconica, Plin.

Lăcōnĭca, ae, et Lacōnĭce, es, f. 1. est terra Peloponnesi, ubi Lacedaemon fuit.

Lăcōnĭce, Adv. i. e. more Lacedaemoniorum. e. gr. dicere; *röviden beszéllni*; kurz reden.

Lăcōnĭcus, a, um, i. q. Lacedaemonius. Laconicum, sc. balneum, Cic. *izzasztó ferdő*; ein Schwitzbad. Laconica, sc. terra, i. q. Laconica.

Lăcōnis, ĭdis, f. 3. sc. terra, i. q. Laconica, Mela.

Lăcōnismus, i, m. 2. *beszédbeli rövidség*; die Kürze im Reden.

Lăcōnĭus, a, um, *Lacedemoni, v. Spártai*; Lacedämonisch oder Spartanisch.

Lacŏtŏmus, i, m. 2. linea recta aequatorem secans, Vitr.

Lăcryma, (Lacrĭma, Lacrŭma), ae, f. 1. *könny, könyű, könnytsepp, könnyhúllatás*; die Thräne, Zähre. Profundere lacrymas, Cic. *sírni*; weinen. Tenere lacrymas, Cic. *megtartóztatni magát a' sírástól*; sich der Thränen enthalten. 2) lacrymae arborum, Plin. *fanedv, fatsipa, matskaméz, fagyantatsipa*; der Saft, das Gummi oder Harz von Bäumen. 3) hinc illae lacrymae, Ter. *ez az oka a' bajnak*; das ist die Ursache des Übels.

Lăcrymābilis, e, e. gr. bellum, Ovid, *megsiratható, siralmas, siratásra méltó*; thränenwerth, beweinenswerth. 2) *sirással, v. könnyekkel megindítható*; einer, der mit Thränen zu bewegen ist.

Lăcrymābĭlĭter, Adv. *könnyezve, siralmasan*; mit Thränen, kläglich. Hieron.

Lăcrymābundus, a, um, *könnyező, sírdnkozó*; thränend, weinend. Liv.

Lăcrymātĭo, ōnis, f. 3. *sírás, könnyezés, könnyhúllatás*; das Weinen, Thränen.

Lăcrymatus, a, um, *sírt, sírdnkozott, könnyezett*; geweint. 2) *tsepegett*; getröpfelt. Lacrymatae cortice myrrhae, Ovid.

Lăcrymo (Lacrimo), āvi, ātum, āre, et Lacrymor, ātus sum, āri, Dep. 1. (Lacryma) e. gr. prae gaudio, Ter. *sírni, könnyezni, könnyeket húllatni*; weinen, thränen, Thränen rinnen lassen. Nemo fuit, qui lacrymaretur, Cic. *mindenek sírtak*; es hat jedermann geweint.

Lăcrymōse, (Lacrim), *könnyezve, sírdnkozva, siralmasan*; mit Thränen. 2) *könny formában*; in Gestalt der Thränen.

Lăcrymōsus, a, um, (lacryma) *könnyes, könnyező, könnyel tellyes*; voller Thränen, thränenvoll. Oculi lacrymosi, Plin. 2) *tsepegő*; triefend. Lumina lacrymosa vino, Catull. *tsipás, v. tsepegő szemek a' sok borivástól*; triefende Augen von vielem Trinken. 3) e. gr. fumus, Ovid. Hor. *könnyeztető, könnyet kitsafaró*; Thränen erregend. e. gr. carmen, Ovid. bellum, Hor. *siralmas*; kläglich.

Lăcrymŭla (Lacrim.), ae, f. 1. Dim. *könnyetske*; kleine Thräne, ein Thränchen. Cic.

Lacta, ae, f. 1. *kázsia neme*; eine Art der Cassia (Cassia).

Lactāris, e, (lac), *szopó*; säugend. Marc. Emp.

Lactārius, a, um, *tejet adó, tejes*; Milch gebend. Oves lactariae, Plin. *fejős juhok*; Melkschaafe. 2) Subst. *tejes étket, ételt, v. eledelt készítő*; der Speisen aus Milch zubereitet. Lamprid.

Lactātus, us, m. 4. (lacto) *szoptatás, téjjeltáplálás*; das Säugen, das Füttern mit Milch.

Lacte, is, n. 3. i. q. Lac. Varr.

Lactĕo, ēre, 2. (lac) *szopni*; säugen.

Digitized by Google

Lactens, *szopó*, *szopós*: szaugend. Lactentibus rem divinam facere, Liv. *szopós állatokkal áldozni*: szaugende Thiere opfern. 2) *tejnek lenni benne*, *tejes lenni*; Milch in sich haben, milchig seyn.

Lactĕŏlus, a, um, Dimin. e. lacteus, *fejér mint a' téj*; weiß wie Milch.

Lactes, vide: Lactis.

Lacte co, ĕre, 3. *téjjé lenni*; zu Milch werden. Cic 2) *tejelni*; säugend werden, Milch zum Säugen bekommen. Plin.

Lactĕus, a, um, *téjből való*, *téj*; aus Milch. 2) *téjjel tele lévő*; voller Milch. Virg. 3) v. gr. porcus, Mart. *szopós*; saugend, Milch trinkend. 4) *tejszínű*, *téj fejérségű*; weiß wie Milch, milchweiß, milchfarbig. Virg. via lactea, Ovid. v. orbis lacteus, Cic. *téjút*, *v. országút az égen*; die Milchstraße am Himmel.

Lactĭcŏlor, ōris, o. 3. *téjszínű*; milchfarbig. Apul.

Lactĭnĕus, a, um, id. q. Lacteus.

Lactis, is, f. 3. *gégebél*, *gégebelek*, *a' vékonyabb belek*; ein Darm, Därme, nähmlich die dünnen vorzüglich. Plin.

Lactĭto, āre, 1. Freq. *szopni*, *szopogatni*; säugen. Martial.

Lacto, āvi, ātum, āre, 1. *tejelni*; Milch enthalten. Ubera lactantia, Ovid. 2) *szoptatni*; säugen, zu saugen geben. 3) *ketsegtetni*, *biztatni*, *tápdálni*, *p. o. reménységgel*; gute Worte geben, trösten. Ter.

Lactūca, ae, f. 1. *saldta*; der Salat, Gartensalat, die Lactuke, der Lattich.

Lactūcŭla, ae, f. 1. *apró saldta*; kleiner Lattich oder Salat. Svet.

Lacturnus, i, m. 2. *a' vetés istene*; ein Gott, welcher der Saat vorgesetzt war.

Lăcūna, ae, f. 1. *vízdrok*; ein Wassergraben. 2) *potsolya*, *tótsa*, *posvánnyos hely v. gödör*; eine Pfütze, Lache. 3) *rés*, *hézag*, *hijjánosság*; eine Lücke, Öffnung, wo etwas fehlt. Lacunam explere, Cic. *a' fogyatkozást*, *v. kárt kipótolni*, *helyre hozni*; den erlittenen Schaden ersetzen. 4) *az orrally gödre*, *a' felső ajakon*; das Grübchen unter den Nasenlöchern.

Lăcūnar, āris, n 3 *a' szoba felső padlázatja*, *padlázat*, *a' gerendák közé*, *a' nem bolthajtásos*, *hanem gerendás szobában*; die Felderdecke, Plafond. Cic.

Lăcūnārius, ii, m. 2. *kárpadlázó*; der die Felderdecken macht.

Lacūno, āvi, ātum, āre, 1. *bémi*, *bévájni*; eingraben, vertiefen. 2) *padlázni*; eine Felderdecke machen. Ovid.

Lăcūnōsus, a, um, *potsolyás*, *tótsás*; voller Graben oder Pfützen. Apul. 2) *drkos*, *gödrös*; voller Lücken oder Vertiefungen. Vitruv.

Lăcus, us, m. 4. *tó*. in plur. *tók*, *tavak*; ein See, Teich. Lacus Pesonis; *a' Fertő tava*; der Neusiedler-See. Lacus Balaton; *a' Balaton tava*; der Plattensee. 2) *kis kád*, *mustos kád*, *tseber*: die Kufe, worein der gepreßte Wein fließt, der Zuber oder Bottich. Colum. 3) *mészvályú*: ein Kalkgefäß, worin Kalk gerührt wird. 4) *kombáj*; ein Kornkasten. 5) oratio de lacu, Cic. *új szókkal kevert beszéd*; eine Rede, in welcher viele neue Wörter angebracht sind.

Lăcuscŭlus, i, m. 2. (Dimin.) *tótska*, *tavatska*, *kis tó*; ein Teich, ein kleiner See. Colum. 2) *fiók*; ein Behältniß oder Fach zur Aufhebung. Colum.

Lăcŭstris, e, *tóbeli*, *tói*; zur See gehörig, aus einem Teich oder See: pisces lacustres; *tóbeli halak*; Seefische.

Lacuturris, is, m. 3. *fejes káposzta neme*; eine Art Kopfkohl. Plin.

Lacydon, ōnis, m. 3. portus Massiliorum prope ad Marsiliam in Gallia Narbonensi.

Lăda, Lēda, ae, f. vel Lēdon, i, n. 2. Cistus creticus, L. *krétai szukar*, *mellyről szedik a' Ladanum nevű orvosi mézgát*; ein Strauch, der kretische Cistus.

Lădănum, i, *szukarméza*; ein Saft oder Harz von dem Strauch Lada.

Lădas, ae, m. Nom. pr. cursoris velocissimi Alexandri, M.

Lădon, ōnis, m. 3. fluvius Arcadiae.

Laedo, si, sum, ĕre, 3. v. gr. naves ad saxa, Lucr. *hozzátsapni*, *v. sujtani*; heftig an etwas schlagen oder stoßen. 2) *megsérteni*, *kárt tenni benne*; verletzen, Schaden zufügen. Plaut. 3) famam alicujus laedere, Cic. *valakit megszóllani*, *v. rágalmazni*; einen verleumden. 4) idem

Digitized by Google

laedere, Caes. *megszegni hitét*, v. *fogadását*; sein Wort brechen. 5) v. gr. aliquem, Nep. *valakit megsérteni, megbántani*; beleidigen. 6) *megszomoritni*; betrüben. Tua me infortunia laedunt. Hor.

Laelius, ii, m. 2. nomen familiae Romanae. Hinc: Laelius, a, um, i. e. Laelium concernens, ab eo oriundus, etc.

Laemargia, ae, f. 1. *tobzódás*; die Freſſigkeit.

Laena, ae, f. 1. *bellett felső ruha, kivált hideg ellen*; ein gefüttertes Oberkleid, beſonders wider die Kälte. Cic. 2) *szür, vastag darótz köpönyeg eső ellen*; ein Regenmantel vom groben weißen Tuch.

Laërtes, ae, v. Laërta, ae, m. 1. pater Ulyssis. Ovid. Hinc: Laertiades, ae, m. i. e. filius Laertae, Ulysses.

Laesio, ōnis, f. 3. (laedo), *sértés, megsértés, bántás, megbántás*; die Verletzung, Beleidigung. Cic.

Laestrygones, um, pl. populus olim Campaniae.

Laesūra, ae, f. 1. id. q. Laesio. Tert.

Laesus, a, um, *megsértett, megsebesitett*; verletzt, verwundet. 2) *megbántott, megsértett*; beleidigt. v. gr. injuria laesus, Cic. 3) laesa fides, Hor. *megszegett hit, v. fogadás*; gebrochene Treue. Laesa pudicitia, Ovid. *elvesztett szüzesség*; verlorne Keuſchheit. 4) laesa seges grandine; *jég által elvert vetés*; durch Hagel niedergeſchlagene Saat.

Laetābilis, e, *örvendetes*; erfreulich. Cic.

Laetābundus, a, um, i. q. Laetans, Gell.

Laetāmen, ĭnis, n. 3. *öröm, örvendezés*; die Freude. Caes. 2) *trágya*; der Dünger. Plin.

Laetans, tis, o. 3. *örvendő, vigadó*; fröhlich. Cic.

Laetanter, Adv. *örvendve, vigan*; fröhlich, freudig. Lampr.

Laetātio, ōnis, f. 3. *öröm, örülés*; die Freude. Coel.

Laetātus, a, um, *megörvendeztetett*; erfreuet. Virg.

Laete, Adv. *örömmel, vigan, örvendve*; freudig, mit Freuden, fröhlich. Cic. Laetissime gaudere, Gell. *feletlebb örvendeni*; ſich ungemein freuen. 2) *termékeny, gazdag, bőtermésü*; fruchtbar, ſchön. Seges laete virens. Plin.

Laetificātio, ōnis, f. 3. *megörvendeztetés*; die Erfreuung. Arnob.

Laetificātor, ōris, m. 3. *megörvendeztető*; der Fröhlichmacher. Tert.

Laetifico, āvi, ātum, āre, 1. *megörvendeztetni, megvidámitni*; erfreuen, fröhlich machen. Cassiod. 2) v. gr. laetificare terram, Cic. *megtrágyázni*; düngen.

Laetificor, āri, Dep. 1. *örülni, vigadni*; ſich freuen. Plin.

Laetificus, a, um. *megörvendeztető, megvidámitó*; erfreulich, Freude verurſachend. Plin.

Laetisco, ĕre, Inchoat. *megörülni*; ſich freuen. Non.

Laetitia, ae, f. 3. (laetus), *öröm, vigság, örvendezés*; Freude, Fröhlichkeit. Laetitiam percipere ex re, Cic. v. capere, Cic. v. laetitia perfrui, Cic. *örülni v. örvendeni valamin, v. valaminek*; ſich über etwas freuen, Freude genießen. Laetitia efferri, Cic. *nagyon örülni*; ſich ſehr freuen. Laetitia aliquem adficere, Cic. *valakinek örömöt tenni, v. szerezni, valakit megörvendeztetni*; einem Freude machen. Res mihi est laetitiae, Nep. i. e. adficit me laetitia. Laetitia effusa, Curt. *szerfelett való öröm*; eine übermäßige Freude. 2) *valaminek örvendetes tekintete, a' mire ránézni öröm*; freudige Geſtalt, fröhlicher Anblick, Anmuth, Schönheit. 3) *termékenység*; die Fruchtbarkeit.

Laetitūdo, ĭnis, f. 3. pro: laetitia, Acc.

Laeto, āre, 1. Obsol. pro. Laetor.

Laetor, ātus sum, āri, Dep. v. gr. de re, vel, re. Cic. aliquid, Ovid. *örülni, örvendezni, örvendeni valamin, v. valaminek, örömét találni valamiben*; ſich freuen wegen etwas, über etwas. In hoc laetor, quod etc. Cic. *azon örülök, hogy 's a' t.* ich freue mich darüber, daß — Laetari malorum, Virg. *a' szerentsétlenségen örülni*; ſich über Unglück freuen. 2) *trágyázni*; mit Miſte düngen. Pallad.

Laetōrius, a, um, cognomen familiae Romanae Cic.

Laetus, a, um, v. gr. homo, Cic. de re, Ter. *örvendetes, vidám, vig*; freudig, fröhlich. Laeta dedi, Virg. *örömmel adtam*; ich gab mit Freuden. Laetus omnibus laetitiis, Cic. *örömmel teljes*; ſehr fröhlich. 2) *meg-*

Digitized by Google

örvendeztető, örvendetes, szerentsés; erfreulich, froh machend, glücklich. 3) *örvendetes tekintetű, a' mire öröm rá nézni, p. o. szép vetés, 's a' t.* erfreuend, angenehm. Armenta laeta, Idem. Virg. *szép nyájak, tsordák, 's a' t.* ſchöne Heerden. Comp. laetior, Curt. Sup. laetissimus, Virg.

Laeva, ae, f. 1. *bal kéz*; die linke Hand. Cic.

Laeve, Adv. *balra, balkézre*; links. 2) *rosszúl, szerentsétlenül*; unrecht, unglücklich. Hor.

Laevis, Laevo, āre etc. vide: Lēvis, Lēvo, etc.

Laevo, Laevor, vide: Levo, Levor, etc.

Laevorsum vel Laevorsus, Adv. *balra, balkézre*; zur linken Hand, linkwärts, links hin. Apul.

Laevus, a, um, v. gr. manus, Cic. oculus, Lucr. pes, auris, Ovid. *bal, balfelől lévő*; link, links liegend. Ad laevum, sc. latus, Ovid. *balra, balfelől*; links. 2) *szerentsétlen, nem kedvező*; unglücklich, ungünſtig. Hor. Not. In auspiciis signif. laevus, malus, v. infortunatus. 3) v. gr. tempus, Hor. *alkalmatlan*; ungeſchickt, unbequem. 4) *ellenséges, ártalmas*; feindſelig, ſchädlich. Laeva numina, Lucr.

Lăgănum, i, n. 2. *lepény*; ein Kuchen. Hor.

Lăgēna, ae, f. 1. *palatzk*; die Flaſche. Hor. 2) *füles korsó, kanta, kantsó*; ein Krug. Colum.

Lăgēos, i, f. 2. *egy szőlő neme*; eine Art Weinreben. Virg.

Lăgēus, a, um, *Égyiptomi*; ägyptiſch. Lageus amnis, i. e. Nilus. Sil.

Lăgōis, ĭdis, f. 3. piscis marinus. 2) avis, dub. Hor.

Lăgŏnōpŏnus, i, m. 2. *hasfágás, kólika*; die Kolik, Bauchgrimmen. Plin.

Lăgōphthălmĭa, ae, f. 1. *nyilt v. nyál szemmel alvás*, (*nyavalya*); Haſengeſicht, eine Krankheit.

Lăgōpŏdĭum, ĭi, n. 2. *nyúlkere*; der Haſenklee.

Lăgōpus, ŏdis, f. 3. *nyúlláb*; ein Haſenfuß. 2) *hófajd, gatyás fajd*; das Schneehuhn. Tetrao Lagopus. 3) *nyúlkere*; der Haſenklee. Plin.

Lăguncŭla, ae, f. 1. *kis palatzk*; eine kleine Flaſche. Colum.

Lăgus, i, m. 2. Nom. pr. regis Aegyptiorum.

Lăĭcus, i, m. 2. *fel nem szentelt, nem pap*; ein Laye. Tertull.

Laicus, a, um, *nem papi, középi*; ungeweiht, gemein. Salv.

Lāis, ĭdis et ĭdos, f. 3. Nom. pr. mulieris Corinthiacae, Cic.

Lăĭus, Lājus, i, m. 2. rex Thebarum, pater Oedipi.

Lălĭsio, ōnis, m. 3. *vadászamár vemke*; das Füllen eines Waldeſels. Plin.

Lallo, āre, 1. *gagyogni, gögyögni*; lallen, trällern.

Lāma, ae, f. 1. *potsolya, tótsa, motsár*; der Sumpf, die Pfütze, der Moraſt. Horat.

Lāmbdŏīdes, et Labdoides, is, f. 3. Sutura cranii posterior, a similitudine Literae Graecae Λ. Anatom.

Lambĕro, āre, 1. *széllyeltépni*; zerreißen. Fest.

Lambĭto, āre. 1. *nyalogatni*; lecken. Solin.

Lambĭtus, us, m. 4. *nyalás, megnyalás*; das Lecken. Aur. Vict.

Lambo, bi, bĭtum, ĕre, 3. v. gr. aliquid, Cic. *nyalni, megnyalni*; lecken, belecken. 2) fluvius lambit ripam, Hor. *a' folyó mossa v. nyalogatja a' partot*; der Fluß fließt am Geſtade hin. 3) *hizelkedni, nyalnifalni*; liebkoſen wie die Hunde.

Lāmella, ae, f. 1. *pléhetske*; ein Blättchen Metall, Blech. Vitruv.

Lāmellŭla, ae, f. 1. Dimin. idem.

Lāmenta, ae, f. 1. id. qu. Lamentatio.

Lāmentābĭlis, e, *siratható, siralmas, szomorú*; kläglich, beweinenswerth. Virg.

Lāmentārĭus, a, um, *siralmas*; kläglich, Thränen erregend. Plaut.

Lāmentātĭo, ōnis, f. 3. *siratás*; das Weinen. 2) *jajgatás, óbégatás, sirva panaszolkodás*; das Wehklagen, klägliches Geſchrey. Cic.

Lāmentor, ātus sum, āri, *sirva panaszolni szerentsétlenségét, jajgatni, óbégatni, sirni*; kläglich thun, wehklagen, heulen, weinen. 2) *siratni*; beweinen. Matrem mortuam, Terent. *megholt annyát siratni*; den Tod der Mutter beweinen.

Lāmentum, i, n. 2. *jajgatás, sirás, sirvapanaszlás*; das Heulen, Weinen, Wehklagen. Cic.

Lămĭa, ae, f. 1. *szemfényvesztő, boszorkány*; die Zauberinn, Hexe. Horat. 2) *egy lapos hal neme*; ein gewiſſer platter Fiſch. Plin.

Digitized by Google

Lamĭna et **Lamna**, ae, f. 1. v. gr. ferrea, Tac. aenea, Liv. argenti, Ovid. *pléh, pléhetske, laposra vert vagy húzott értz, p. o. bádogpléh, rézpléh, vaspléh, kardvas, fűrészvas, 's a' t.* jedes dünne Stück Metall, eine Platte, das Blech, Scheibe. **Laminae doliorum**, Plin. *hordódongák*; die Dauben, Faßdauben.

Lamĭum, ĭi, n. 2. *kanafáf, büdös holt tsalán, bársony, v. árva tsalán*; die Taubnessel. Plin.

Lamna, ae, vide: Lamina.

Lamnŭla, ae, f. i. q. lamella, Tertull.

Lampăda, ae, f. 1. id. qu. Lampas, Plaut.

Lampădārĭus, ĭi, m. 2. *lámpdshordozó, fáklyahordozó*; ein Lampenträger, Laternenträger, Fackelträger. Cod. Just.

Lampădĭas, ae, m. 1. sc. cometes, *fáklyás tsillag, üstökös tsillag neme*; Fackelstern, eine Art Cometen.

Lampădĭon, ĭi, n. 2. *világotska, méts*; ein Lichtchen. Lucret.

Lampas, ădis, f. 3. *fáklya, világlóeszköz, szövétnek, világ*; Fackel, Leuchte, das Licht. Virg. 2) *méts, világító méts*; die Lampe. Ovid. 3) *lámpás*; eine Laterne, Lampe. 4) *fényesség, világló fény*; der Glanz, Schein, Schimmer. Stat.

Lămpĕta, v. Lampreta, ae, f. 1. Plin. *tengeri orsóhal*; Lamprete. Petromyzon marinus.

Lampsăcum, i, n. et **Lampsacus**, i, f. 2. urbs Mysiae.

Lampsăna, ae, f. 1. i. q. Lapsana, Cels.

Lampyris, ĭdis, f. 3. *fénybogár*; Johannis-Würmchen. Plin.

Lămyrus, i, m. 2. *tengeri hal neve*; ein Meerfisch. Ovid.

Lāna, ae, f. 1. *gyapjú*; die Wolle; lanam ducere, Ovid. vel trahere, Juvenal. *gyapjat fonni*; Wolle spinnen. 2) v. gr. leporina, caprina, Pand. *szőr, p. o. nyúlszőr, ketskeszőr*; die weichen Haare einiger Thiere, als Ziegenhaar u. s. w. Rixari de lana caprina, Hor. *tsekélységen veszekedni, v. perelni*; wegen einer Kleinigkeit zanken. Lana anserina, Ulp. *lúdpehj*; Pflaumfedern. 3) *szősz, pehj, p. o. a' leveleken, gyümöltsön, 's a' t.* die Wolle an den Blättern, Früchten u. s. w. Mart.

Lānāmentum, i, n. 2. *tépés*; die Carpie. Veget.

Lānāris, e, v. gr. pecus, Varr. *gyapjas, gyapjúhordó*; mit Wolle versehen, Wolle tragend.

Lānārĭus, a, um, *gyapjat illető, gyapjúval bánó*; die Wolle betreffend, damit sich beschäftigend.

Lanārĭus, ĭi, m. 2. *tsapó, gyapjúmíves*; der Wollbereiter, Wollweber.

Lānātus, a, um, v. gr. ovis, Colum. *gyapjas*; wollig, mit Wolle versehen, Wolle an sich tragend. 2) *szőszös, pejhes*; wollig, pflaumig.

Lancĕa, ae, f. 1. *lándzsa, lántsa, dárda*; Lanze, z. B. im Kriege. Virg.

Lancĕārĭus, ĭi, m sc. miles, *lántsás, dárdás*; ein Lanzenträger. Ammian.

Lancĕlla, ae, f. 1. *érvágó vas*; ein Laßeisen, Lanzette. Med. Dicitur et Lancetta.

Lancĕo, āre, 1. *a' lándzsát forgatni*, die Lanze schwingen. Tertull.

Lancĕŏla, ae, f. 1. *lántsátska*; kleine Lanze. Capitol.

Lancĭnātus, a, um, *széllyeltépett*; zerrissen. Prud.

Lancĭno, āvi, ātum, āre, 1. *eltépni, elszaggatni*: zerreißen. 2) *felkontzolni*; zerfleischen. Sen. 3) v. gr. bona paterna, Catull. *elpazérlani*; verschwenden.

Lancĭŏla, ae, f. 1. i. q. Lanceola.

Lancŭla, ae, f. 1. Dim. *mérőserpenyőtske*: ein Wagschälchen. Vitruv.

Lăndāvĭum, ĭi, n. 2. *Landau városa és vára*; die Stadt und Festung Landau. Geogr.

Lăndgrāvĭātus, us, m. 4. *landgrófság*; Landgrafschaft. Gloss.

Lăndgrāvius, ĭi, m. 2. *landgróf*; ein Landgraf. Latinius: Comes Provincialis. Gloss.

Lăndsbĕrga, ae, f. 1. *Landsberg városa*; die Stadt Landsberg.

Lăndshūtum, i, n. 2 *Landshút városa Bavárországban*; die Stadt Landshut an der Iser in Baiern.

Lăndŭla, ae, f. 1. idem quod Alauda.

Lănĕa, ae, f. 1. idem quod Laniena.

Lănĕus, a, um, *gyapjúból való, gyapjú*; wollen, aus Wolle. 2) *gyapjas, bojhos*; wollig, wollen. Cic.

Langa, et **Languria**, ae, f. 1. *egy dllat neve*; ein Thier. Plin.

Lăngĕdŏcum, i, n. 2. Languedocia, et Langu-doca, ae, f. 1. *Langvedocia, Frantziaországi tartomány*: die Provinz Languedoc in Frankreich. Geogr.

Digitized by Google

Langobardi, ōrum, *Langobárdusok, éjszaki Németország régi lakosi*; ein Volk des nördlichen Deutschlandes. Tacit.

Languefăcio, ēci, actum, ĕre, 3. *ellankasztani, elbádjasztni*; matt, träg, ſchläfrig machen. Cic.

Languĕo, gŭi, ēre, 2. v. gr. morbo, Virg. *ellankadni, elbádjadni*; matt ſeyn, matt werden, träge werden, laß werden, unthätig ſeyn. 2) *elgyengülni, elerőtlenedni, elpuhúlni*; ſchwach oder kraftlos werden.

Languesco, gŭi, ĕre, 3. *elbádjadni, ellankadni, elpuhúlni, elerőtlenedni*; matt, ſchwach, kraftlos, oder träge werden. Senectute langvescere, Cic. 2) *elkókkadni, ellankadni, hervadni kezdeni, mint a' virág*; zu welken anfangen. Virg. 3) *elhervadni, elbetegesedni*; krank, ſiech werden. Ovid.

Languĭde, Adv. *bádjadva, lankadva*; matt. 2) *restűl, álmosan*; träg, ſchläfrig. Colum.

Languĭdŭlus, a, um, Dimin. *bádjadtatska*; etwas matt.

Languĭdus, a, um, v. gr. homo, pecus Cic. *bádjadt, elbádjadt, lankadt, ellankadt*; matt, langſam, träge vor Mattigkeit. 2) v. gr. color, Plin. *halovány, halavány*; matt. 3) *erőtlen, gyenge*; ſchwach, kraftlos. Ovid. 4) *beteges, hervadozó*; ſiech, kränklich. Mart. 5) *puha, lomha, puhaságra hajló, p. o. ember*; weichlich, zärtlich, unmännlich. Cic. 6) *bádjasztó, lankasztó*; träge, ermattend. Otia langvida, Tert.

Languĭfĭcus, a, um, *bádjasztó, lankasztó*; matt machend. Auson.

Languor, ōris, m. 3. *bádjadás, lankadás*; die Mattigkeit, Müdigkeit. 2) *restség, lomhaság*; Trägheit. 3) *erőtlenség, gyengeség, betegség*; die Schwachheit, Unpäßlichkeit. Ovid. Langvor aquosus, Hor. *vízkórság*; die Waſſerſucht. 4) *halaványság, p. o. a' színre nézve*; die Mattigkeit, bleiche Farbe.

Lănĭārĭus, ĭi, m. 2. *mészáros, húsvágó, hentes*; ein Fleiſcher. Varr.

Lănĭātĭo, ōnis, f. 3. *vágás, levágás, marhavágás*; das Schlachten, Metzeln. 2) *felkontzolás*; die Zerfleiſchung. Sen.

Lănĭātus, us, m. 4. *szállyal, vagy fel-vágás, felkontzolás*; die Zerfleiſchung. Cic.

Lănĭcĭa, ae, f. 1. i q. Lanicium, Laber.

Lănĭcĭum, ĭi, n. 2. *gyapjú*; die Wolle. Virg.

Lănĭcŭtis, e, *gyapjasbőrű*; wollhäutig, Wolle auf der Haut habend. Laber.

Lănĭēna, ae, f. 1. *mészárszék, vágószék*; die Fleiſchbank. Liv. 2) *felkontzolás, felmészárlás, mészárlás*, Zerfleiſchung. Prud.

Lănĭfer, a, um, *gyapjas, gyapjúhordozó*; Wolle tragend. Plin.

Lănĭfĭcium, ĭi, n. 2. *gyapjúkészítés, p. o. fonás, szövés*; die Wollarbeit. i. e. Spinnen, Weben ꝛc. Just.

Lănĭfĭcus, a, um, *gyapjúval bánó, p. o. gyapjúfonó, tsapó*; mit Wolle ſich beſchäftigend, z. B. ſpinnend. Tibull.

Lănĭger, a, um, *gyapjas, gyapjúhordó*; Wolle tragend, mit Wolle bedeckt. Lanigeri greges, Virg. oves lanigerae; *juhok, juhnyáj*; das Schafvieh.

Lănĭo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. hominem, Cic. *darabokra vagdalni, szaggatni, szállyeltépni*; zerfleiſchen, zerreißen. 2) v. gr. vestes, Tac. crines manibus, Tac. *tépni, eltépni, szaggatni*; zerreißen.

Lănĭo, ōnis, m. 3. *mészáros, hentes*; ein Fleiſcher. Petron.

Lănĭōnĭus, a, um, *mészárost illető*; den Fleiſcher betreffend, dahin gehörig. Mensa lanionia, Suet. *húsvágótőke, pad, v. asztal*; Fleiſcherbank.

Lănĭpendĭus, a, um, *gyapjúmérő, kimérő és kiosztó, p. o. fonni*; Wolle darwägend, i. e. zum Spinnen austheilend.

Lănista, ae, m. 1. *vívó mester, bajvívást tanító mester*; Lehr- oder ein Fechtmeiſter. Cic. 2) Met. *ídzasztó*; ein Aufwiegler. Cic. 3) *kamarma vezér, főszívnyv, (szidalmazó nevezet)*; ein Schimpfwort, oberſter Bandit, Anführer der Banditen. Cic.

Lănĭtĭum, i. q: Lanicium.

Lănĭus, ĭi, m. 2. *mészáros, hentes*; ein Fleiſcher. Ter. Liv.

Lănōsĭtas, ātis, f. 3. *gyapjasság*; das wollige Weſen einer Sache. Tert.

Lănōsus, a, um, *gyapjas*; voller Wolle, wollig.

Digitized by Google

Lanterna, Lanternarius, vide: Laterna etc.

Lānūgĭnĕus, a, um, i. q. lanuginosus, Apul.

Lānūgĭnōsus, a, um, v. gr. folium, Plin. *gyapjas, bojhos, bannyas*; wollig, ein wolliges Wesen an sich habend.

Lānūgo, ĭnis, f. 3. *gyapjassdg, bojhosság, bojhos szőre valaminek*; die Wolle, oder das wollige oder wollähnliche weiche Wesen. 2) *pejh, pejhes szór, szősz*; der Pflaum, der wollähnliche erste Bart, die Milchhaare. Virg.

Lānŭla, ae, f. 1. *gyapjatska, pejhetske*; ein wenig Wolle Cels.

Lānŭvĭum, ii, n. 2. urbs in Latio.

Lanx, cis, f. 3. *tdlatska, tsésze*; eine Schüssel, Schale. Cic. Virg. 2) *mérőserpenyő, a' mérőfont serpenyője*; die Wagschale. Et videt et justa librat Deus omnia lance. Virg.

Lāŏdĭcēa, ae, f. 1. urbs Phrygiae, Cic. et Syriae, ad mare jacens. Hinc: Laodicensis, e, et Laodiceni, i. e. incolae eius urbis.

Lāŏmĕdon, ntis, m. 3. pater Priami, regis Trojanorum. Hinc: Laodemontiadas, ae, m. 1. i. e. Priamus.

Lāpăthium, i, n. 2. *sóska, mezei nagy soska, lósóska*; der Sauerampfer. Varr.

Lāpăthum, i, n 2. *sóska*; der Sauerampfer. Plin.

Lāphria, ae, f. 1. i. e. Diana.

Lāphrĭa, ōrum, n. plur. festum Dianae.

Lāpĭcīda, ae, m. 1. *kővdgó*; ein Steinmetz. Varr.

Lāpĭcīdīna, ae, f. 1, *kőbdnya*; ein Steinbruch. Cic.

Lāpĭdārĭus, a, um, *kővdgdst illető, kővdgdshoz való*; zum Steinbruche gehörig.

Lapĭdārĭus, ii, m. 2. *kővdgó, kőfaragó*; ein Steinmetz

Lāpĭdātĭo, ōnis, f. 3. *megkövezés*; die Steinigung, Steinregen. Cic. 2) v. gr. grandinis; *jégeső*; das Herabfallen des Hagels. Pandect.

Lāpĭdātor, ōris, m. 3. *megkövező*; ein Steiniger. Cic.

Lāpĭdesco, ĕre, 3. *kővé válni*; zu Stein werden. Plin.

Lāpĭdĕus, a, um, *kőből való, kő*; aus Stein oder Steinen, steinern. Imber lapideus, Cic. *jégeső, kőeső*; der Hagel. 2) *köves*; voller Steine, steinig. Mela.

Lāpĭdo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem, Ovid. *megkövezni, kővel agyon hajigálni*; steinigen. 2) v. gr. aliquem verbis, Mact. *valakit szidni*; einen hart schmähen. 3) lapidat, Liv. *kőeső esik*; es regnet Steine.

Lāpĭdōsĭtas, ātis, f. 3. *kőkeménység*; die steinähnliche Härte. Tertull.

Lāpĭdōsus, a, um, *köves*; voller Steine, steinig Varr. 2) *kőkeménységű*; hart wie Stein, steinartig.

Lāpillŭlus, i, m. 2. *kis követske*; ein kleines Steinchen. Solin.

Lāpillus, i, m. 2. *követske*; ein Steinchen. Ovid. 2) nivei lapilli, Hor. *gyöngy, igaz gyöngy*; Perlen.

Lāpio, īre, 4. *kővé változtatni, úgy megkeményitni mint a' kő*; zu Stein machen, härten, hart machen. Pacuv.

Lāpis, ĭdis, m. 3. *kő*; der Stein. Lapis bibulus, Virg. *tajtékkő, szörönykő*; der Binsstein. Lapis fissilis, Virg. *palakő, foszlókő*; der Schieferstein. Lapis molaris, Quint. *malomkő*; ein Mühlstein. Parius lapis, Non. *márványkő*; Marmorstein. Verberare lapidem, Plaut. Prov. *kijjába fáradozni, falra kanyni a borsót*; vergeblich sich bemühen. Omnem movere lapidem, Prov. *mindent elkövetni, t. i. hogy valamit elérhessen az ember*; alles mögliche thun, allen Fleiß anwenden. 2) lapis, vel lapis sacer; *határkő, megyekő*; ein Gränzstein, Markstein. 3) *olaszmértföld*; eine italienische Meile. Ad quintum lapidem, Nep. *öt mértföldre Rómától*; fünf Meilen von Rom. 4) Jovem lapidem jurare, Gell. *a' Capitóliumi Jupiter köbálványjdra esküdni, az az: erősen megeskűdni*; hoch und theuer schwören. 5) *a' gyümölts kőkeménységű magva, p. o. tseresznyemag, baratzkmag*; der Stein oder harte Kern im Obste.

Lapĭtha, ae, c. et Lapĭthes, ae, m. 1. Plur. Lapithae, populus olim Thessaliae, Ovid. Hinc: Lapithejus, v. Lapithaeus, a, um, Ovid.

Lappa, ae, f. 1. vel Arctium Lappa; *kserűlapu bojtorján*; die Klette. Virg.

Lappācĕus, a, um, *lapuforma, lapunemű*; klettenförmig, klettenartig. Plin.

Lāppōnia, et Lappia, ae, f. 1. *Lappónia, Lapponok földe*; Lappland.

Digitized by Google

Laprius, cognomen Jovis. Lactant.

Lapsăna. ae, f. 1. *vdlupikk*; die Lapsane. Varr.

Lapsĭo, ōnis, f. 3. *esés, bukás*; das Fallen. 2) *hibázás*; das Fehlen, Cic.

Lapso, āre, 1. *kitsuszamodni, megtántorodni*; ausgleiten, wanken, straucheln. Virg. 2) *elesni, leesni*; fallen.

Lapsus, us, m. 4. (labor) *elesés, leesés, esés*; das Fallen, der Fall. Sustinere se a lapsu, Liv. *megtartózkodni 's nem esni el, v. vigyázni magára 's nem esni el*; nicht fallen. 2) *hibázás, hiba*, das Fehlen, der Fehler. 3) volucrum lapsus, Cic. *a' madarak repülések*; der Flug der Vögel Lapsus rotarum, Virg. *a' kerekek sebes forgása*; das geschwinde Rollen der Räder. 4) lapsus fluminum, Cic. *a' folyóvizek folyása*; der Lauf der Flüsse. 5) lapsus vitium, Cic. *a' szőlővesszők felfutása, p. o. lugasra, fára*; das Herumschlingen der Weinstöcke. 6) v. gr. stellarum, Cic. *futás, forgás*; der Lauf z. B. der Gestirne.

Lapsus, a, um, *esett, leesett*; gefallen. 2) lapsus facultatibus, Ulp. *elszegényedett*; verarmt. 3) opes lapsae, Virg. *elpazérlott vagyon*; ein verschwendetes Vermögen. 4) lapsus mente, Svet. *megőrült*; wahnsinnig, 5) *elmult, eltelt, elfolyt*; vergangen. Lapsis paucis diebus, Cic. *eltelvén egynehány nap*; nach dem Verlaufe weniger Tage. 6) lapsus in verbo, Ovid. *a' ki valamelly szóban hibázott*; der in einem Worte gefehlt hat. Lapsus a vera ratione, Liv. *a' ki a' maga józan okosságára nem hallgat*; der seiner gesunden Vernunft nicht folgt.

Lăquĕar, v. Laqueare, is, n. 3. id. q. Lacunar.

Lăquĕātus, a, um, i. e. laqueo captus, Colum. 2) *bédeszkázott*; vertäfelt. Tecta laqueata, Cic.

Laquĕo, āre, 1. *meghurkolni, hurokra kötni, megnyügözni*; fesseln. 2) *a' padlást hédeszkázni*; die Decke beziehen. Manil.

Lăquĕus, i, m. 2 *hurok, hurokra vetett kötél, pányva, 's a' t.* ein Strick oder Band mit einer Schlinge, eine Schlinge. Collum inserere in laqueum, Cic. *az az*: *magát fel akarni akasztani, v. meg akarni foltani*; sich erhängen oder erdrosseln wollen. Laqueum injicere, Liv. *hurkot, v. pányvát vetni a' nyakába, azzal fogni meg*; eine Schlinge über einen werfen. 2) *tőr, hurkokból álló tőr*; ein Fallstrick, eine Schlinge. Laqueo captare feras, Virg. *tőrrel vadászni*; die Thiere mit Schlingen fangen. Alicui laqueos ponere, Ovid. In laqueos cadere, Ovid. vel: incidere, Quint. *tőrbe esni*; in die Schlinge gerathen.

Lăr, lăris, m. 3. Plur. Lares, *házi isten, vagy az istenek kifaragott bálványképetskéi a' házakban, és a' körül, védistenek bálványkái*; ein Hausgott, Schutzgott bey dem Hause. Lares viales, Plaut. *út mellett felállított bálványok*; Schutzgötter der Wege.

Lăra, et Lărunda, ae, f. 1. Nom. pr. nymphae. Ovid.

Lărālis, e, Lares concernens.

Lărārium, ii, n. 2. *házi bálványistennek képolndja*; eine Capelle, worin die Schutzgötter des Hauses standen Lamprid.

Lardum, i, vel Laridum, i, n. 2. *szalonna, szalanna*; der Speck von Schweinen. Plin.

Lăres, um, vide: Lar.

Large, Adv. *bőven, gazdagon*; reichlich. Cic. 2) *eléggé*; hinlänglich. Plin. 2) *bőven, környülállásosan, hosszasan*; weitläufig, weitschweifig. Gell.

Largĭflŭus, a, um, *bőven folyó*; reichlich fließend. Lucret.

Largĭlŏquus, a, um, *bőbeszédű, fetsegő*; reichlich redend, geschwätzig.

Largĭo, īre, i. q. largior. Acc.

Largĭor, ītus sum, īri, Dep. 4. (largus) *adni, ajándékozni, bőven adni*; reichlich geben, oder überhaupt geben, schenken, mittheilen. Populo libertatem largiri, Cic. *szabadsággal ajándékozni meg a' népet*; dem Volke die Freyheit schenken. 2) v. gr. alicui laetitiam, Plaut. occasionem, Plin. *szerezni, adni*; verschaffen, mittheilen, geben.

Largĭtas, ātis, f. 3. *adakozóság, bőven, v. gazdagon való ajándékozás*; die Freygebigkeit, reichliche Mittheilung oder Schenkung. Cic.

Largĭter, Adv. *bőven, gazdagon*; reichlich. Plaut. 2) v. gr. distare, Luer. *nagyon*; sehr. 3) *sokat*; viel. Lar-

Digitized by Google

giter posse, Caes. *sokat tehetni*; viel vermögen. Comp. largius, Sup. largissime, Tert.

Largītio, ōnis, f. 3. *bőkezűség, ajándékozás, adás, adakozóság*: das reichliche Schenken, die Freygebigkeit, das Spendiren. 2) *megadás, közlés valakivel*; die Schenkung, Zugestehung, Mittheilung. Civitatis largitio, Cic. *polgári jusz megadása*; die Mittheilung des Bürgerrechtes.

Largītor, āri, 1. *adni, ajándékozni, kiosztani*; schenken, hergeben, mittheilen. Plaut.

Largītor, ōris, m. 3. *adó, ajándékozó, kiosztó, osztogató*; freygebiger Schenker oder Austheiler, Spendirer. Cic.

Largītūdo, ĭnis, f. 3. i. q. largitas, Nep.

Largītus, Adv. i. q. largiter, Afran.

Largus, a, um, *bőv, bő, bőséges*; reichlich, viel, häufig. Cum sol terras larga luce compleverit, Cic. Vino largiore uti, Liv. *többetske bort inni, bővetskén inni*; etwas mehr Wein trinken. 2) v. gr. homo, Cic. *bőkezű, adakozó*; freygebig, mild. 3) largus opum, Virg. *sok vagyonnal bíró, sok jószágú*; reich an Gütern. Comp. largior, Sup. largissimus, Cic.

Lărĭdum, v. Lardum, i, n. 2. *szalonna*; der Speck. Plaut. Ovid.

Lărĭfŭga, ae, c, *kóborló*; ein Herumstreicher. Petron.

Lărignus, a, um, *veresfenyőből való*; vom Lärchenbaume. Vitruv.

Lărīnum, i, n. 2. urbs Italiae.

Lărissa, ae, f. 1. urbs Thessaliae. Hinc: Larissaeus, a, um, i. e. ex urbe Larissa, etc.

Lărĭus, ĭi, m. 2. lacus, in Italia superiori, hodie: Lago di Como, Virg.

Lărix, icis, c. 3. *veresfenyő*; der Lärchenbaum. Vitruv.

Lăros, vide: Larus.

Larumna, ae, f. 1. urbs Cariae.

Lărus v. —os, i, m 2. *tsüllő, tirdály*; die Wewe. Plin.

Larva, ae, f. 1. *ijjesztő*; ein Gespenst. Plaut. 2) *a' bogarak lárvája, kukattza, v. hernyója*; die Larve. 3) *álortza*; die Larve, Maske. Horat.

Larvālis, e, *ijjesztőforma*; gespensterműßig. Senec. 2) *álorztás*; verlarvt.

Larvatus, a, um, *meglgézett*; bezaubert, behext. Plaut.

Larvo, āvi, ātum, āre, 1. *meglgézni*; behexen, bezaubern. Firmic.

Lăryngŏtŏmĭa, ae, f. 1. *gégemetszés*; ein Schnitt in die Luftröhre. Operatio chirurgica.

Lărynx, yngis, m. 3. *gége, levegőtső, lélekzőtső*; die Luftröhre, Gurgel, Kehle. Anatom.

Lăsănum, i, n. 2. *éjjelimedentze*; ein Nachtgeschirr, Nachttopf. Hor.

Lascīve, Adv. *pajzdnúl, pajkosan, tsintalanúl*; muthwillig, leichtfertig. 2) *bujdn, bujamódon, fajtalanúl*; geil, unzüchtig. Mart.

Lascīvĭa, ae, f. 1. *bujaság*; die Geilheit. 2) *fajtalanság, pajzán beszéd*; Frechheit im Reden, Ausgelassenheit. 3) *pajkosság, szilajság, ledérség, tsintalanság*; der Muthwille, Schőkerey. Svet. Cic.

Lascīvibundus, a, um, *buja, bujdlkodó*; üppig. 2) *pajkos, szilaj, pajzán, tsintalan*; muthwillig, ausgelassen, frech. Plaut.

Lascīvio, ĭi, ītum, īre. 4. *bujdlkodni*; geil seyn, üppig seyn oder thun. Arbores lasciviunt; *bujálkodnak a' fák, az az: igen kövérek, szerfelett nőnek, szaporúlnak, 'z a' t.* die Bäume wachsen üppig. 2) *tsintalakodni, pajkoskodni, szilajkodni*; muthig seyn, muthwillig herum springen, schőkern. Agnus lascivit fuga, Ovid.

Lascīvĭtas, ātis, f. 3. *tsintalanság, pajkosság, szilajság, vásottság*; die Leichtfertigkeit, der Muthwille. 2) *bujasdg, fajtalanság*; die Geilheit.

Lascīvĭter, Adv. *pajkosan, tsintalanúl, szilajúl, vásottan*; muthwillig. 2) *bujdn, fajtalanúl*; geil.

Lascīvŭlus, a, um, Dim. *vdsottatska, pajkosatska, tsintalanotska*; muthwillig. 2) *buja, fajtalan, tisztdtalan, pardzna*; geil, unkeusch, unzüchtig. 3) e. gr. oratio, Gell. *igen tzifra*; zu geschmückt. Comp. -ior, Ovid. Superl. issimus, Svet.

Lăser, ĕris, n. 3. succus Lasarpitii.

Lăserpĭtium, (Laserpicium) ĭi, n. 2. *bordamag*; eine Pflanze.

Lassātus, a, um, *fáradt, el v. megfáradt, elfdrasztott*; ermüdet.

Lassesco, ĕre. 3. *fáradni, el, v. megfáradni*; ermüden, müde werden. Plin.

Lassĭtūdo, ĭnis, f. 3. (lassus) *elfáradds, fáradtság, ellankadds, lan-*

kadtsdg; die Müdigkeit, Mattigkeit. Lassitudine acquiescere, Nep. *megpihenni, magát kipehenni*; ausruhen.

Lasso, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Tibull. Cels. corpus, Ovid. *el, v. megfárasztani*; müde machen, ermüden.

Lassŭlus, a, um, Dim. *fáradtatska, lankadtatska, bádjadtatska*; müde, matt. Lassulus animo a labore, Catull.

Lassus, a, um, e. gr. via, et de via, Ovid. (*az útazástól*; von der Reise) *fáradt, elfáradt, lankadt, bádjadt*; müde, matt. 2) e. gr. animi, Ovid. Plaut. *bosszús, kedvetlen*; verdrossen. 3) e. gr. terra, Plin. *elhasználdt, használás által elromlott föld*; ein abgenutztes Land. 4) res lassa, Plaut. *rossz állapot*; ein schlechter Zustand.

Lastaurus, i, m. 2. *szemtelen, bujaember*; ein unverschämter unzüchtiger Mensch. Sueton.

Lāte, Adv. *szélesen, hosszában*; breit, weit. Longe lateque, Cic. *körülbelől, mindenfelől*; weit und breit. 2) e. gr. omnia perscribere ad aliquem, Cic. *böven, hosszasan, környülállásosan*; weitläuftig. Comp. -ius, Liv. Superl. -issime, Cic.

Lătĕbra, ae, f. 1. (latoo) *rejtekhely, búvóhely, barlang, titkos zugoly, sut, kuszkó*; ein verborgener Ort, ein heimlicher Winkel, Schlupfwinkel. 2) *szín, palást, mentség*; der Vorwand, die Entschuldigung. Quaerit latebram delicto, Cic *igyekszik magát kimenteni*; er suchet sich herauszureden. 3) e. gr. scribendi, Gell. *titkos, v. rejtett írás, titkos betűkkel való írás*; eine verborgene Schrift, z. B. mit Ziffern.

Lătĕbrĭcŏla, ae, c. 1. *odú, v. barlanglakosa*; ein Bewohner der Höhlen.

Lătĕbrōse, Adv. e. gr. se occultare, Plaut. *titkosan, titkon, elrejtezve, rejtekben*; heimlich, in einem Winkel.

Lătĕbrōsus, a, um. *odús, zugolyos, v. barlangos, elrejtett, rejtett, setét, p. o. hely*; voll Höhlen, winklicht, verdeckt, finster.

Lătenter, Adv. *lappangva, rejtezve, rejtekben*; im Verborgenen, insgeheim. Cic.

Lătĕo, ui, ēre, 2. *lappangani, rejtekben lenni*; verborgen oder versteckt seyn. 2) *ismeretlen lenni*; unbekannt seyn. Hoc me, v. hoc mihi latet, Ovid. 3) *a' törvény, v. törvényszék előtt bújkálni*; dem Gerichte zu entgehen suchen. 4) *magát a' vildgtól elvonni, hivatalt nem vállalni*; sich der Welt entziehen, kein Amt annehmen. 5) e. gr. sub umbra amicitiae Rom. Liv. *bátorságban lenni, semmitől nem félni*; sicher seyn, nichts zu fürchten haben.

Lăter, ĕris, m. 3. *tégla, vályog*; ein Ziegel. e. gr. coctus, v. coctilis, Vitr. *égetett tégla*; ein gebrannter Ziegel. Laterem lavare, Ter. Prov. *rostúval merni, v. meríteni a' vizet, az az, hijdban munkálódni*; Wasser mit dem Siebe schöpfen, d. h. umsonst arbeiten.

Lătĕrālis, e, (latus, eris) *oldalt illető, oldalon lévő, oldali, oldal*; die Seite betreffend, da befindlich e. gr. dolor, Lucil. *oldalfdjás, oldalnyilallás*; das Seitenweh, Seitenstechen. 2) Subst. *küséges tábla, ki nem távozik az ember mellől*; ein Gefährte, der stets um einen ist. Petron. Diac

Lătĕrāmen, ĭnis, n. 3. *valami téglából tsinált, téglamív*; etwas aus Ziegeln verfertigtes.

Lătĕrānus, i, m. 2. patricius Romanus. 2) deus socerum. Arnob.

Lătĕrārius, a, um, (later) *téglát illető, ahoz tartozó, v. való*; die Ziegelsteine betreffend, dahin gehörig. e. gr. terra, Plin. *agyagos*; thonig. 2) Subst. *téglavető, a' ki téglát tsinál, v. éget*; ein Ziegelbrenner. Lateraria, sc. officina, Plin. *téglavető, téglaégető, a' hol vetik, v. égetik a' téglát*; eine Ziegelhütte.

Lătĕrārius, a, um, (latus, eris), *oldalt illető, oldalra való*; die Seiten betreffend. Lateraria, sc. tigna, Vitruv. *oldalgerendák*; Seitenbalken.

Lătercŭlensis, is, m. 3. (laterculum) i. e. gerens curam laterculi, Cod. Just.

Lătercŭlum, i, n. 2. (Dim. a later) *az ország minden hivataljainak lajstroma*; ein Verzeichniß aller Ämter des Landes. Cod. Just.

Lătercŭlus, i, m. 2. Dim. *téglátska*; ein kleiner Ziegel.

Lătĕ:ensis, e, (latus, eris) *oldalt, v.*

Digitized by Google

oldalról lévő; zur Seite befindlich. 2) Subst. *drabant*; ein Trabant.

Lateriānus, a, um, vide: Lateritanus.

Lătĕrĭcĭus, a, um, (later) e. gr. murus, Caes. *téglából tsinált, téglából dllő, tégla*; aus Ziegeln gemacht oder bestehend. Opus latericium, Colum. v. tantum latericium, Caes. *tégla munka, téglamív*; Arbeit aus Ziegeln.

Lătĕrīna, ae, f. 1. *tégla égető, téglavető, a' hol téglát vetnek, tégla vető, v. égetőhely*; eine Ziegelhütte. Tertull.

Lateritānus, v. Lateritiānus, a, um, s. gr. pirum, Colum. *körtvély faj*; eine Art Birnen. Vocantur haec pira etiam: Lateriana, Plin. v. Laterisiana, Macrob.

Lăterĭtĭus, a, um, i. q. Laterĭcius.

Lăterna, v. Lanterna, ae, f. 1. *lámpás, méts, métselő lámpás, métslámpás, métses*; die Laterne, Lampe.

Lăternārius, (Lantern.) ĭi, m. 2. *lámpáskordó*; ein Laternenträger.

Latesco, ĕre, 3. (latus) *szélesedni*; breit werden e. gr. in ventrem, Colum. *vastagodni, hasasodni*; dick werden. 2) (lateo) *elrejtezni, elbujni*; sich verbergen.

Lătex, ĭcis, m. 3. *minden a' mi nedves, folyótest, p. o. víz, bor, 's a' t.* allerley Feuchtes, eine Flüssigkeit, als Wasser, Wein. Cupido laticum frugumque, Lucret. 2) *szomjúság, 's ehesség*; Durst und Hunger. Copia laticum, Ovid. i. e. fluviorum. 3) Palladii latices, Ovid. *olaj*; das Öhl. 4) e. gr. niveus, Prud. *tej*; die Milch. 4) *vizér, víz ere*; eine Wasserader.

Lathyris. ĭdis, f. 3. *ebtéjfű neme*; eine Art von Wolfsmilch. Euphorbia Lathyris, L.

Lathyrus, i, m. 2. *bükkön*; eine Art Feldwicken.

Lătīālis, e, *Látiumot illető, Látiumi*; Latium betreffend, Lateinisch. e. gr. sermo, Plin. *Látiumi, v. deák beszéd, v. nyelv*; die lateinische Sprache. Latialis Jupiter, v. Latiarius, qui Feriis latinis a Latii incolis colebatur. Suet.

Lătĭālĭter, Adv. *Látiumi módon, deákúl*; Lateinisch, Lateinisch Sidon.

Lătĭar, āris, n. 3. festum Jovis Latialis.

Lătĭārĭs, e, i. q. Latialis.

Lătĭārĭter, i, q. Latialiter.

Lătĭārĭus, a, um, i. q. Latiaris, e. gr. Iupiter, Plin.

Lătĭbŭlo, āre, 1. (latibulum) i. q. lateo, Non.

Lătĭbŭlor, āri, Dep. 1. i. q. lateo, Acc.

Lătĭbŭlum, i, n. 2. *odú, üreg, rejtekhely, búvóhely, zugoly*; eine Höhle, wo man sich verbirgt. 2) *magánoshely*; ein einsamer Ort.

Lătĭclāvĭa, ae, f. 1. Laticlavium, ĭi, n. et Laticlavus, i, m. 2. tunica senatorum Romanorum propria a clavorum (*veres bársony sújtás*; ein Streifen Purpur) latitudine. 2) dignitas senatoria.

Lătĭclāvĭālis, e, ad dignitatem senatoriam pertinens. Grut. in Inscr.

Lătĭclāvĭus, ĭi, m. 2. senator Romanus. 2) filius senatoris, qui etiam tunica laticlavia vestitus incedit. Suet.

Lătĭclāvĭus, a, um, ad dignitatem senatoris pertinens, e. gr. tunica, i. e. vestis senatorum propria.

Lătĭfŏlĭus, a, um, (latus et folium) *szélesleveli*; breitblätterig. Plin.

Lătĭfundĭum, ĭi, n. 2. *nagy, v. széles kiterjedésű mezei jószág*; ein grosses Landgut.

Lătīne, Adv. *deákúl*; lateinisch. 2) more Latinorum.

Lătīni, ōrum, m. 2. plur. incolae Latii.

Lătīnĭensis, e, i. q. Latinus.

Lătīnĭtas, ātis, f. 3. *deák beszéd, deák nyelv, deák kifejezés, deákság*; lateinische Sprache, lateinischer Ausdruck. 2) jus Latinorum, v. Latii.

Lătīnīzo, āre, 1. *deákra fordítni*; in Latein übersetzen. Coel. Aur.

Lătīno, āre, 1. idem. Coel. Aur.

Lătīnus, a, um, *Látiumot illető, oda tartozó, Látiumi*; Latium betreffend, dahin gehörig, Lateinisch. e. gr. lingva, Cic. *deák*; Lateinisch. Vertere in latinum, Quintil. Comp. -ior, Superl. -issimus, August. 2) e. gr. via, i. e. incipiens a porta Latina. 3) e. gr. porta, quae in vicinio portae Capenae fuit.

Lătīnus, i, m. 2. rex Aboriginum, socer Aeneae.

Lătĭo, ōnis, f. 3. (fero) *ajánlás*; die Antragung, der Antrag. 2) e. gr. suffragii, Liv. *voksolás*; die Votirung. 3) e. gr. auxilii, Liv. *segítés, segítség, segedelem, segedelem nyújtás*; die Hülfeleistung.

Digitized by Google

Lātipes, ĕdis. m. 3. *széles lábú*; breitfüßig. Avien.

Lātitābundus, a, um, *lappangó*; ſich verſteckt haltend. Sidon.

Latitātio, ōnis, f. 3. (l tito) *lappangás*; das ſich verſteckt halten. Quint.

Lātito, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. *lappangani, el-rejtezni, dugaszba lenni*; verſteckt, verborgen ſeyn, ſich verſteckt halten.

Lātitūdo, inis, f. 3. *szélesség*; die Breite. 2) e. gr. verborum, Cic. *hosszas v. bő beszéd*; breite Ausſprache. 3) *bőség az előadásban, 's kifejezésben*: der Reichthum im Vortrage und Ausdrucke, Platonica, Plin. Ep.

Lātium, ii, n. 2. terra Latinorum in Italia, erat duplex: vetus, et novum, Hodie: Campagna di Roma. 2) forum antiquum Romae, cum Deorum consentium aureatis statuis. 3) i. q. Latinitas, i. e. jus Latii.

Lātius, a, um, *Látiumi, Dedk, Római*; Latiniſch, Lateiniſch, auch Römiſch.

Latmus, —os, i, m 2. mons Cariae. Hinc: Latmius, a, um, *Látmusi*; Latmiſch. Ovid.

Lāto, us, f. 4. dea Latona. Varr.

Lātōides, ae, m. 1. filius Latonae, i. e. Apollo. Plur. Latoidae, i. e. Apollo et Diana.

Lātōis, v. Letois, idis, et idos, f. 3. filia Latonae, i. e. Diana.

Lātōius v. Lētōius, a, um, i. q. Latonius. 2) Subst. i. q. Apollo.

Latomia, ae. vide: Lautumia.

Lātōna, ae, f. 1. mater Apollinis et Dianae Hinc: Latonia, ae, f. 1. i. q. Diana Latonius, ii, m. 2. i q. Apollo.

Lātōnigĕna, ae, c. 1. *Apolló, v. Didna*, Latonigenae duo, i. e. Apollo et Diana, Ovid.

Lātōnius, a, um, *Latónai, Latóndt illető, ő hozzá tartozó*; Latoniſch, die Latona betreffend, dahin gehörig.

Lātor, ōris, m. 3. (fero) *vivő, hordozó, a' ki valamit viszen*; ein Träger. 2) legislator, Cic. *törvényadó*; ein Geſetzgeber.

Lātōus, a, um, i. q. Latous, Ovid.

Lātrābilis, e, *ugató*; bellend. Cael. Aur.

Lātrātor, ōris, m. 3. *ugató*; ein Beller. 2) *rágalmazó*; ein Verläumder.

Lātrātus, a, um, *megugatott*; angebellt.

Lātrātus, us, m. 4. *ugatás*; das Bellen. Virg. Colum. Latratus edere, *ugatni*; bellen. Ovid.

Lātrīa, ae, et ae, f. 1. idem quod Cultus, *szolgálat, istenitiszolgálat*; der Dienſt, Gottesdienſt.

Lātrīna, ae, f. 1. *ferdő, fördő*; das Bad. Lucil. 2) *árnyékszék, pervéta*; der Abtritt.

Lātrīnum, i, n. 2. (contr. pro: lavatrinum, a lavo) *ferdő, fördő*; das Bad. Lucil.

Lātro, āvi, ātum, āre, 1. *ugatni, mint a' kutya*: bellen wie ein Hund. 2) *kívánni*; fordern, begehren. Natura nil aliud sibi latrat, nisi, etc. Lact. 3) stomachus mihi latrat, Hor. *igen, nagyon, v. erősen ehetném*; es hungert mich ſehr. 4) suspicione latrato, Cic. *ha gyanútok van, bé, v. megjelentsétek*; wenn Verdacht vorhanden iſt, ſollt ihr es melden. 5) e. gr. aliquem, Hor. *valakit szidni, rágalmazni*; einen mit Schmähworten anfallen.

Lātro, ōnis, m. 3. *katona, drabant*; ein Soldat, Trabant. 2) *tolvaj, útonálló, haramia, gyilkos*; ein Räuber, Straßenräuber, Mörder. 3) *kálkulus, v. közlegény a' sakk, v. ostáblajátékban*; ein Stein im Schach- oder Bretſpiele. Latronum praelia ducere, Ovid. 4) *vadász*; der Jäger. Virg. 5) Porcius Latro, orator et rhetor, Quint.

Lātrōcĭnālis, e, (latrocinium) *tolvajokat, v. haramidkat illető, haramiai, haramia, ragadozó*; die Räuber betreffend, räuberiſch, ſtraßenräuberiſch.

Lātrōcĭnālĭter, Adv. *ragadozó, tolvaj, v. haramia módon*; räuberiſch, ſtraßenräuberiſch. Mart. Cap.

Lātrōcĭnātĭo, ōnis, f. 3. *ragadozás, tolvajság, szivdnyság, útonállás, haramidskodás*; die Räuberey, der Straßenraub. Plin.

Lātrōcĭnĭum, ii, n. 2. *kadiszolgálat, katondskodás*; der Kriegsdienſt. Apud regem in latrocinio esse, Plaut. 2) *tolvajság, ragadozás, szivdnyság, útonállás, haramidskodás, gyilkosság*; der Mord. 3) Trop. *ravaszság, tsaldrdság*; der Rank, die Betrügerey.

Lātrōcĭnor, ātus sum, āri, Dep. 1. *kadiszolgálatot tenni, katondskodni*; Kriegsdienſte thun, Soldat ſeyn. Plaut. 2) *ragadozni, tolvajkodni*,

Digitized by Google

zsiványkodni, haramidskodni, úton állásdgot üzni; Räuberey oder Straßenräuberey treiben.

Lätrōnĭānus, a, um, oratorem Poreium Latronem concernens.

Lätrunculārius, a, um, *ostábla, v. sakkjátékot illető, ahoz való*, das Bret- oder Schachſpiel betreffend. e. gr. tabula, Senec. *sakktábla*; das Schachſpielbret.

Lätrunculātor, ōris, m. 3. *vérbíró*; ein Blutrichter. Ulp. 2) *tömlöztartó, haramianyomozó, porosszló*; ein Profoß, der die Unterſuchung wider die Räuber hat. Pandect.

Lätrunculus, i, m. 2. Dim. *zsiványy, haramia*; ein Straßenräuber. 2) *kalkulus, v. közlegény, az ostábla, v. sakkjátékban*; der Stein im Schach- oder Bretſpiele. Senec.

Lătŭmia, ae, vide: Lautumia.

Lātus, a, um, (fero) *hozott, vitt, adott*; gebracht, getragen, gegeben.

Lātus, a, um, c. gr. via, Cic. flumen, Caes. *széles*; breit. 2) c. gr. culpa, JCt. *tetemes hiba*; ein großes Verſchulden. 3) c. gr. oratio, Cic. *bő, szélesen kiterjedő, 's tzifra*; weitläuftig und geſchmückt. 4) *sikeres, matériával bővölködő, annak bővében lévő*; ergiebig, reich an Materie. Pauca dicemus, non quo non latus locus sit, Cic. 5) rationes latiore specie, non ad tenue climatas, Cic. *közértelmű, köznéphez alkalmaztatott, v. könnyen érthető, nem fellengős okokat*; populäre, nicht ſubtile Gründe. Comp. -ior, Superl. -issimus, Solin.

Lătus, ĕris, n. 3. *óldal*; die Seite. Latus praebere, Cic. (de gladiatoribus) *oldaldt, testét, v. magát nem óltalmazni*; die Seite, oder den Leib nicht decken. 2) *mell*; die Bruſt. Bonis lateribus est, Cic. *erősen, v. nagyon tud beszélleni, jó mellje, v. tüdeje van*; er kann ſtark reden, er hat eine gute Bruſt oder Lunge. Beneficium lateris, Plin. *a' beszélló, v. ordtor jó tüdeje*; die gute Lunge eines Redners. 3) latere recto discedere, Ter. *ép készel lábbal megmenekedni*; mit ganzer Haut davon kommen. 4) homines a latere, Curt. *jó barátok*; gute Freunde. 5) *levél óldal, óldalsumma*; die Seite eines Blattes, oder die Summe. 6) *nemzetség, háznép, familia, házitzeléd*; das Geſchlecht, die Familie, das Hausgeſinde. Plin. 7) *hadirendbe állitott sereg, v. tábor óldala*; die Flanke, oder Seite bey einer Armee, wenn ſie in Schlachtordnung geſtellt iſt. Curt. 8) *víz, v. folyóvíz partja*; die Ufer des Fluſſes. Mela.

Lătuscŭlum, i, n. 2. Dim. *óldalatska, óldal*; das Seitchen, die Seite. Lucret.

Laudābilis, e, *ditséretre méltó, ditséretes*; lobenswerth, löblich. 2) e. gr. mel, vinum, Plin. *jó a' maga nemében, betses, derék*; gut in ſeiner Art, ſchätzbar.

Laudabilĭtas, ātis, f. 3. *ditséretesség, titulus*; die Löblichkeit, als ein Titel. Cod. Theod.

Laudābĭlĭter, Adv. *ditséretesen*; löblich. Comp. -ior, Val. Max.

Laŭdāndus, a, um, *ditsérendő, ditséretre méltó*; lobenswerth. Ovid.

Laŭdānum, i, n. 2. *mákból való álomhozó orvosság*; ein ſchlaferweckendes Arzneymittel aus Mohnſaamen. Med.

Laudāte, Adv. *ditséretesen, ditséretel*; löblich. Comp. -ius, Superl. -issime. Plin.

Laudātĭo, ōnis, f. 3. *ditséret, ditséret, ditsérőbeszéd*; das Lob, die Lobrede. 2) e. gr. funebris, Quint. *halotti beszéd*; die Leichenrede. 5) testimonium, de vita in provinciis a praefectis acta, per legatos Romam missum.

Laudātīvus, a, um, *ditséréthez való, ditsérést illető, ditsérő*; zum Lobe gehörig, das Loben betreffend, lobend.

Laudātor, ōris, m. 3. c. gr. rerum, Cic. *ditsérő, magasztaló*; ein Lober, Lobredner.

Laudātōrĭus, a, um, i. q. Laudativus.

Laudātrix, īcis, f. 3. *ditsérő, magasztaló (asszony, v. leány)*; eine Loberinn, Lobrednerinn.

Laŭdātus, a, um, *ditsért, magasztalt*; gelobt, geprieſen. Comp. -ior, Gell. Superl. -issimus, Plin.

Laŭdicōnus, i, m. 2. *élődi, mds nyakán élőskődő, tdnyérnyaló*; ein Schmarotzer, Tellerlecker. Plin. Ep.

Laŭdĭdĭgnus, a, um, *ditséretre méltó*; lobenswerth. Gloss.

Laŭdĭfĭco, āre, 1. *ditsérni*; loben. Idem.

Digitized by Google

Laudo, āvi, ātum, āre, 1. (laus) *dicsérni, magasztalni*; loben, rühmen. c. gr. aliquem pleno ore, Cic. *tele torokkal, v. igen dicsérni*; sehr loben. 2) *valakire áttalni, valakit említeni, v. felhozni*; sich auf einen berufen, einen anführen. Auctorem aliquem laudare, Cic. *felhozni, megnevezni*; anführen, nennen. 3) c. gr. aliquem testem, Plaut. *tanúnak felvenni*; zum Zeugen nehmen.

Lăvendŭla, ae, f. 1. vide: Lavandula.

Laurĕa, ae, f. 1. *borostyán, v. babérlevél*; ein Lorbeerblatt. 2) *babérfa*; ein Lorbeerbaum. Spissa ramis laurea, Hor. 3) *babérág, babér, v. borostyánkoszorú*; ein Lorbeerzweig, Lorbeerkranz. Etiam: Lorea, Cato.

Laurĕātus, a, um, *borostyánnal, v. babérral koszorúzott, borostyán, v. babérkoszorúval, v. ággal feldíszített, borostyános, babéros*; mit Lorbeeren bekränzt, mit einem Lorbeerzweige oder Lorbeerkranze geschmückt oder versehen. 2) laureatae literae, Lamp. *borostyán, v. babérlevelekbe takargatott levél*; ein Brief, der in Lorbeerblättern eingewickelt ist. 3) lictores laureati, Cic. i. e. laureatos fasces ante imperatorem ferentes.

Laurens, tis, o. *Laurentum városához tartozó, Laurentumi*; zur Stadt Laurentum gehörig, Laurentisch.

Laurentālia, n. plu. Laurentiae festa.

Laurentĭa, ae, f. 1. Romuli et Remi nutrix.

Laurentīnus, a, um, i. q. Laurens, Martial. Laurentinum meum, sc. praedium, Plin. Ep. 2) *Laurentiát illető*; die Laurentia betreffend. c. gr. Laurentinae feriae, Varr. i. q. Larentalia.

Laurentis, ĭdis, f. 3. i. q. Laurentina, Enn.

Laurentum, i, n. 2. urbs Latii.

Laurĕŏla, ae, f. 1. Dim. *babér, v. borostyánkoszorú, babérág*; ein Lorberzweig, Lorbeerkranz. Erat insigne triumphantium, hinc ponitur etiam pro triumpho. Laureolam in mustaceo quaerere, Cic. *tsekélységekben dicsőséget keresni*; in Kleinigkeiten Ruhm suchen.

Laurētum, i, n. 2. *borostyán, v. babérfáskert, v. erdő*; ein Lorbergarten, Lorberwald.

Laurĕus, a, um, *borostyánból, v. babérfából való, borostyán, babér*; von Lorbern.

Laurex, v. Laurix, ĭcis, m. 3. *fiatal v. gyenge tengerinyúl*; ein junges Kaninchen. Plin.

Laurĭcŏmus, a, um, c. gr. mons, Laeret. *borostyánnal, v. babérfával bénött*; lorbeerhaarig, mit Lorbeern besetzt.

Laurĭfer, a, um, c. gr. tellus, Plin. *borostyán, v. babérfatermő*; Lorbeerbäume tragend. 2) *borostyán, v. babérkoszorút viselő*; einen Lorbeerkranz tragend. Lucan.

Laurĭger, a, um, *borostyán, v. babérkoszorút viselő*; einen Lorbeerkranz tragend.

Laurīnus a, um, *borostyánból, v. babérból való, borostyán, babér*; von Lorbern. Plin.

Laurĭōtis, is, f. 3. ex regione Atticae Laurion.

Laurĭpŏtens, tis, o. i. q. Lauriger.

Lauron, ōnis, urbs Hispaniae. Hinc: Lauronensis, e, Plin. illuc pertinens.

Laurus, i, 2. et us, f. 4. *babérfa*; ein Lorbeerbaum. c. gr. silvestris, Ovid. *vad babérfa*; ein wilder Lorbeerbaum. 2) *borostyán, v. babérkoszorú*; ein Lorbeerkranz.

Laus, dis, f. 3. *dicséret, dicsőség*; das Lob, der Ruhm. Magnis in laudibus esse, Cic. *dicséretben lenni*, igen *dicsértetni*; sehr gelobt werden. Laudes congerere alicui, Suet. *dicséreteket halmazni valakire*; einen mit Lobsprüchen überhäufen. 2) *dicséretes dolog, tett, v. tselekedet*; löbliche Sache, That oder Handlung. Quarum laudum gloriam adamasti, Cic. 3) *bets, betse valaminek*; der Werth einer Sache. Coccum in laude est, Plin.

Laute, Adv. c. gr. vivere, Nep. *úri módon, pompásan*; prächtig, herrlich. 2) c. gr. munus suum administrare, Ter. *jól, helyesen*; wohl. Comp. -ius, Cic. Superl. -issime.

Lautĭa, ōrum, n. plur. dona ad victum lautiorem necessaria, quae legatis peregrinis, aliisque nobilibus hospitibus a Romanis dabantur, Liv.

Lautĭtĭa, ae, f. 1. elegantia, mundities in cibo et vestitu.

Lautĭuscŭlus, a, um, (Demin. a Compar. lautior) *alkalmas, v. elégő úri, uras, úri modon való, v. pompás*; ziemlich prächtig. Apul.

Digitized by Google

Lautŭlae, ārum, f. 1. plur. locus extra Romam, ubi thermae calidae erant.

Lautŭmĭa v. Lātŏmĭa, ae, f. 1. *kőbánya*; ein Steinbruch. 2) *foghás, tömlötz*; ein Gefängniß.

Lautus, a, um, (lavo) *mosott*; gewaschen. Lautae manus, Hor. 2) *úri, uras, pompás, tslnos, ékes, takaros, drágalátos, drága*; herrlich, prächtig, nett, köſtlich. 3) *gazdag, bév, bő, bőséges*; reichlich. In lauta et bene aucta parte esse, Ter. *gazdag jövedelmének lenni*; ſein Auskommen reichlich haben. 4) e. gr. homo, Cic. *módos, jeles, udvari*; galant. Comp. lautior, Suet. Superl. lautissimus, Plin.

Lăvācrum, i, n. 2. (lavo) *ferdő, feredő*; das Bad. Gell.

Lăvandrĭa, ōrum, n. 2. plur. *mosdeszkőz, mosdáshoz tartozó, v. való dolgok*; das Waſchzeug, die Sachen die zum Waſchen gebraucht werden.

Lăvandŭla, ae, f. 1. *levendula*; die Lavendel. Linn.

Lăvātĭo, ōnis, f. 3. *mosdás, mosódás, ferdés, feredés fördés*; das Waſchen, Baden. 2) *mosdóedény, mosdó*; ein Lavor, Waſchgeſchirr. 3) *fördő, ferdő, feredő*, ein Bad.

Lăvātrīna, ae, f. 1. *fördő, ferdő*; das Bad. 2) *drnyékszék, pervéta*; ein Privet, Abtritt, Cloak. Varr.

Lăverna, ae, f. 1. dea latronum. 2) cognomen Dianae. 3) portus in vicinio Athenarum. 4) m. *embértolvaj*; ein Menſchenräuber.

Lăvernālis, e, 1. ad deam latronum pertinens. e. gr. porta, Varr. porta Romae.

Lăvernĭo, ōnis, m. 3. *tolvaj*; der Dieb. Fest.

Lavĭci, Lavicum, Lavicanus, i. q. Labici etc.

Lăvīnia, ae, f. 1. Latini filia, Aeneae uxor.

Lăvīnĭum (Lavinum), ĭi, n. 2. urbs Latii, ab Aenea condita. Hinc: Laviniensis, e, illuc pertinens. Lavinienses, incolae ejusdem. Lavinius, a, um, i. q. Laviniensis. Laninus, a, um, i. q. Lavinius.

Lăvīto, āre, 1. Frequ. *gyakran mosni, mosogatni*; oft waſchen.

Lăvo, lāvi (lavavi), lăvātum et contr. lautum et lotum, lavāre. e. gr. manus, Cic. *mosni*; waſchen. 2) *feresztení*; baden. Lavari, Cic. Caes. Lavare, v. lavěre sc. se, Plaut. *faredni, fördeni*; ſich baden. 2) Trop. *elmosni*; wegwaſchen. e. gr. peccatum precibus, Ter. *menteni*; entſchuldigen.

Laxāmentum, i, n. 2. e. gr. sertarum curarum, Plin *engedés, tágitás, aldbbhagyás, enyhítés*; die Nachlaſſung, Lüftung. 2) *nyúgodalom, üresség, üres idő, pihenés*; die Ruhe, Muße. Nancisci pauxillum laxamenti, Cic. 3) *könnyebbség, enyhülés*; die Erleichterung. e. gr. ventris, Macr. *szék, szükség, hasürülés*; der Stuhlgang. 4) *tér, hézug*; der Raum.

Laxātĭo, ōnis, f. 3. *tágitás, megtágitás, tágulás, valaminek tágassága*; die Erweiterung, oder die Weite einer Sache. Vitruv.

Laxātīvus, a, um, *enyhítő*; lindernd. Coel. Aur.

Lāxātus, a, um, *megtágitott*; erweitert. 2) *meg. v. feloldott, v. oldozott*; aufgelöſet, losgemacht. Comp. laxatior, Plin.

Laxe, Adv. *böven, tágasan, téresen*; weit, geräumig. Laxe distare, Plin. *messze lenni, v. fekünni*; weit, abgelegen ſeyn. 2) *határtalanúl, szabadosan, szabadon*; uneingeſchränkt, frey. Comp. laxius, Sallust. Superl. laxissime.

Laxĭtas, ātis, f. 3. e. gr. domus, Cic. *bőség, tágasság, téresség*; die Weite, Geräumigkeit. e. gr. viarum, Colum. *széles út*; ein weiter Weg. 2) *engedés, tágúltság*; die Nachlaſſung, Schlaffheit.

Laxo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. foramina, Ovid. *tágitni, bővitni, szélesitni*; weit machen. 2) *hasat hajtani*; purgiren. 3) e. gr. habenas equo, Curt. *meg, v. neki eresztení a' szabolát*; den Zügel ſchießen laſſen. 4) e. gr. a vinculis, Cic. *felóldozni, megszabaditni*; befreyen, losmachen. 5) e. gr. animum a laboribus, Liv. *megpihenni, magát kipihenni, ki, v. megnyugodni*; ſich ausruhen, erholen. 6) e. gr. tempus, Sen. *meghoszszabbitni*; verlängern. 7) e. gr. spiritum, Curt. *kifúni magát*; verſchieben. 8) e. gr. aliquem curis, Cic. *valaki gondjait elszélesztení, gondjaitól megmenteni*, v.

Digitized by Google

megszabadítani; einen der Sorgen entladen. 9) annona haud multum laxaverat, Liv. *a' drágaság nem igen múlt, v. nem igen szűnt*; die Theurung hatte nicht sehr nachgelassen. 10) e. gr. iram, Stat. *mérsékelni, benne aláb hagyni*; mäßigen. 11) e. gr. manipulos, Caes. *el, meg, v. kibontani*; auseinanderstellen. 12) e. gr. animos judicum, Cic. *meg engesztelni*; besänftigen. 13) e. gr. claustra, Virg. *ki, v. felnyitni*; aufthun.

Laxus, a, um, *lágy, puha*; weich, 2) e. gr. calceus, Hor. toga, Tibull. *tág, bő*; weit, geräumig. 2) *nekieresztkedett, tágúlt*; schlaff. Funes laxi, Virg. 4) *nagy, szélesen kiterjedő*; groß, weitläufig. Laxae opes, Mart. Comp. laxior, Colum. Superl. laxissimus.

Lăa, ae, f. 1. *nőstény oroszlán*; eine Löwinn. Virg.

Lăaena, ae, f. 1. idem. Cic. 2) meretrix Athenis, Plin.

Lăander, dri, v. Lăandrus, i, m. 2. juvenis Abydonensis, puellae Erus amator. Ovid.

Lăarchus, i, m. 2. Athamantis et Inus filius, tenellus a patre in furore occisus. Ovid.

Lăbĭdĭa, ae, f. 1. urbs Boeotiae.

Lăbĕdus (—os), i, f. 2. oppidum Joniae.

Lăbĕrĭs, ĭdis, f. 3. *kígyóbőr*; ein Schlangenbalg. Leberide nudior, Prov. *mezítelen, mezítelen, tsupasz*; nacket, bloß. 2) Masc. Nom. pròpr. viri pauperi.

Lăbes, ētis, m. 3. *tégely, üst, serpenyő, 's a' t. értzből*; ein ehemer Tiegel, Kessel, eine eherne Pfanne.)(

Lĕchaeum, i, n. 2. portus Corinthi.

Lecte, Adv. *kikeresve, vdlogatva*; auserlesen. Superl. lectissime, Cic.

Lectĭca, ae, f. 1. *vivóágy, vivószék, bőrös, v párnás nagy szék, emelő, v. hordó eszköz, gyaloghintó, lektika*; ein Tragbette, Palankin, eine Trage, Sänfte. 2) *testhordó, Szent Mihály lova*; eine Bahre

Lectĭcārĭŏla, ae, f. 1. quae lecticarios amat. Martial. Nomen ridiculum.

Lectĭcārĭus, ĭi, m. 2. *gyaloghintó, v. lektika hordó*; ein Sänftenträger. 2) *halotthordó*; ein Leichenträger.

Lectĭcŭla, ae, f. 1. Dim. l. q. parva lectica.

Lectĭo, ōnis, f. 3. *olvasás*: das Lesen. Accelerare lectionem, Quint. *sebesen olvasni*; geschwind lesen. 2) *választás*; die Wahl. Eam lectionem nemo ratam habuit. Liv. 3) e. gr. lapidum, Colum. *szedés, gyűjtés, hordás*; eine Lese, Sammlung. 4) *letzke*; eine Lection.

Lectisterniātor, ōris, m. 3. *ágyvető*; ein Bettmacher. Gloss. 2) *a' ki asztalhoz, ebédhez, v. vatsorához való székeket vánkósokkal, párnákkal bérakja, 's elrendeli*; der die Tischbänke mit Polstern belegt und in Ordnung setzt. Plaut.

Lectisternĭum, ĭi, n. 2. festa deorum, cum sc. iis, placandi gratia lectos ad altaria sternerent, et epulum apponerent. Liv.

Lectĭto, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. *olvasgatni*; lesen, oft lesen. 2) *szedni, szedegetni*; lesen, sammeln. Val. Max.

Lectĭuncŭla, ae, f. 1. *letzkétske, kis letzke*; eine kleine Lection. Cic. 2) *olvasás*; das Lesen.

Lector, ōris, m. 3. *olvasó*; ein Leser. Cic. 2) *felolvasó, más előtt olvasó*; ein Vorleser. Plin.

Lectŭālis, e, *ágybafekvő*; bettlägrig. In lectualem morbum incidere, Spart.

Lectŭlus, i, m. 2. *ágyatska, kis ágy*; ein Bettchen. Cic.

Lectŭrĭo, īre, 4. *olvasni szeretni*, v. *kívánni*; gerne lesen wollen. Sid.

Lectus, a, um, *kivválasztott, vdlogatott*; erwählt, auserlesen. Cic. 2) *olvasott*; gelesen. 3) *derék, jó*; gut, vortrefflich. Cic. Comp. lectior. Superl. lectissimus.

Lectus, i, m. 2. *ágy, nyoszolya és a' benne lévő ágyboli együtt*; das Bett, Schlafbett. Lecto teneri, Cic. *az ágyban lenni, az ágyat őrizni, feküdni*; das Bett hüthen. Lectus jugalis, Virg. *menyegzői ágy, menyasszonyi ágy*; das Brautbett. 2) *ebédlő ágy, asztali ágy a' régieknél, a' kik ledűlve ettek*; Lagerstatt am Tische, Speisebank, Ruhestätte, darauf man vor Zeiten zu Tische saß.

Lectus, us, m. 4. *választás, vdlogatás, kivválogatás*; die Wahl, Auswählung. 2) *összeszedés, gyűjtemény*; die Sammlung. Tac.

Lēcythus, i, m. 2. *olajos korsó*, Greg.

Digitized by Google

v. palatsk; ein Öhlkrug oder eine Flasche.

Lēda, ae, Léde, es, f. 1. Nom. propr. matris Castoris et Pollucis. Ledaei fratres, Sii. *Castor és Pollux nevű kettős tsillagzat*; die Zwillinge, ein Gestirn.

Lēgālis, e, (lex), *törvényes, törvény szerént való*; gesetzlich, gerichtlich. 2) *törvénybéli*; zum Gesetze gehörig.

Lēgālĭter, Adv. *törvényesen*; gesetzmäßig. Cassiod.

Lēgātārĭus, a, um, *hagyomdnybéli*; im Testamente bedacht. 2) *meghagyott, testamentomban rendelt*, Tert. 3) Legatarius, ii, m. 2. *megtestdlt, testamentom örökőse, hagyomdnyos*; dem etwas im Testamente vermacht ist. Suet.

Lēgātĭo, ōnis, f. 3. *követség*; die Gesandtschaft, das Amt eines Gesandten; legationem suscipere, Caes. *követséget vállalni*; eine Gesandtschaft übernehmen. Legationem obire, Cic. v. administrare, Nep. *követséget viselni, folytatni, követségben járni*; eine Gesandtschaft verrichten. 2) *követség, az az: a' követ eleibe adott izenet, parantsolat, a' követség tzélja, vagy az arra adatott felelet*; der Inhalt der Gesandtschaft, der Auftrag, den ein Gesandter bekommt, oder die Antwort die er bringen soll, Rapport. Legationem renuntiare, Cic. Liv. vel referre; Liv. *a' követséget elő adni, és a' követségre vdlaszt hozni*; das von seinem Principale Aufgetragene vortragen, den Auftrag eröffnen, Antwort darauf bringen. 3) *követség, az az: a' küldött követek*; die Gesandtschaft, die Gesandten. Legationem mittere, Caes. legatio Romam venit, Cic. legationes reverti jubet, Caes.

Lēgātīvus, a, um, *követségi, követséget illető*; die Gesandtschaft betreffend. Pand.

Lēgātor, ōris, m. 3. *testamentom tévő*; der etwas im Testamente vermacht. Suet.

Lēgātōrĭus, a, um, v. gr. provincia, Cic. *követségtől kimutatott, p. o. tartomdny*; die einem als Legaten gegeben wird.

Lēgātum, i, n. 2. *hagyomdny*; ein Vermächtniß, die Stiftung.

Lēgātus, i, m. 2. *követ*; ein Abgeordneter, Abgesandter, Gesandter, Ambassadeur. Legatos legare, vel mittere, Cic. *követeket küldeni*; Gesandten oder Abgeordnete schicken. 2) legatus Imperatoris vel Consulis; *a' főhadivezér vagy a' Consul helytartója*; der Stellvertreter des Feldherrn oder des Consuls. 3) *helytartó valamelly tartomdnyban*; der Statthalter in einer Provinz. Varr.

Legatus, a, um, *hagyott, p. o. testamentomban rendelt*; vermacht, verordnet. Cic.

Lēgĭbĭlis, e, 3. Adj. *olvasható, a' mit el lehet olvasni*; leserlich, was man lesen kann. Ulp.

Lēgĭbĭlĭter, Adv. *olvashatólag*; leserlich. Pand.

Lēgĭcrēpa, ae, m. 1. *törvényótsdrló*; ein Tadler der Gesetze. Plaut.

Lēgĭfer, fĕra, fĕrum, *törvényadó, törvényhozó*; gesetzgebend. Virg. 2) Subst. *törvényadó*; ein Gesetzgeber. Prud. 3) i. e. Ceres. Virg.

Lēgĭo, ōnis, f. 3. *egy seregosztdly vagy regement katonasdg volt a' Rómaiaknál, melly tíz tsapatra* (cohors) *oszlott, 's rendszerént 4200 gyalogokból 's 300 lovasokból dllott, későbben a' Romai Respublica idejében egy Légió őt hat ezer gyalogokból dllott, mivel pedig még a' szövetségesek is majd szinte annyi embert adtak a' Legiókhoz, egy egész Légió szdma* 9009, 10,000 *emberre ment*; — bey den Römern bestand eine Legion aus zehn Coborten, jede zu 420 Mann gerechnet, folglich aus 4200 Mann, wozu noch 300 römische Reiter kamen, doch ist diese Anzahl nicht beständig gewesen, zuweilen größer, zuweilen kleiner, auch wurden zu einer Legion noch mehr als noch einmahl so viel Soldaten von den Bundesgenossen, theils Fußgänger, theils Reiter hinzugefügt, daher man eine Legion für ein Corps über neun bis zehn tausend Mann rechnen kann.

Lēgiōnārĭus, a, um, *légiókhoz tartozó, légióbeli*; zur Legion gehörig. Caes.

Lēgĭrŭpa, ae, m. 1. *törvénym grontő, törvenyszegő*; ein Verletzer der Gesetze Plaut.

Lēgĭrŭpĭo, ōnis, m. 3. i. q. legirupa, Plaut.

Lēgĭrŭpus, a, um, *törvénymegrontő*,

Digitized by Google

törvényszegő; die Geſetze verletzend. Prud.

Lēgislātĭo, ōnis, f. 3. *törvényhozás, törvényadás*; die Geſetzgebung. Gloss.

Lēgislātor, v. Legis lator, ōris, m. 3. *törvényhozó, törvényadó*; ein Geſetzgeber. Liv.

Lēgĭtĭme, Adv. *törvényesen, törvény szerént*; den Geſetzen gemäß, rechtmäßig. Cic. 2) *rendesen*; gehörig. Plin.

Lēgĭtĭmus, a, um, (lex) *törvény szerént meghatározott, törvényes, törvény szerént való, igazi*; durch die Geſetze beſtimmt oder verordnet, geſetzmäßig, rechtmäßig. v. gr. potestas legitima, Cic. *törvényes hatalom valamire*; geſetzmäßige Gewalt. Poena legitima, Nep. Conjux legitima, Ovid. 2) *illő, illendő, igas. ságos*; recht, gehörig, gebührend, ſchicklich. Ovid. Legitimum est, Plin. *illő, hogy 's a' t.* es iſt recht, es gehört ſich.

Lĕgito, āre, pro: lectito, Prisc.

Lĕgiuncŭla, ae, f. 1. *légiótska, regimentetske*; ein Legionchen. Liv.

Lĕgo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem, Cic. *küldeni, követségbe küldeni valakit*; jemanden zum Geſandten machen, als Geſandten wohin ſenden, abſenden. 2) aliquem sibi legare, Cic. *valakit maga helyébe helytartónak küldeni*; einen zu ſeinem Statthalter machen. 3) v. gr. alicui negotium, Plaut. *rábizni valakire valamit, meghagyni, megparantsolni*; auftragen, anbefehlen. 4) v. gr. alicui aliquid, Cic. *hagyni valakinek valamit, p. o. testamentomban*; vermachen. 5) *tulajdonitni valakinek valamit, valakit okolni valamiért*; zuſchreiben, zurechnen, zueignen.

Lĕgo, lēgi, lectum, legĕre, 3. v. gr. libros, Cic. *olvasni*; leſen. 2) v. gr. nuces, Cic. flores, Virg. poma ab arboribus, Tib. *szedni, őszveszedni, felszedni, leszedni*; ſammeln, aufleſen, zuſammenleſen. 3) milites legere, Cic. *katondkat szedni*; Soldaten werben. 4) *választani*; erwählen. Senatum legere, Liv. 5) *vdlogatni, kivdlasztani, kivdlogatni a' többi közül*; ausleſen, ausſuchen, wählen. Capillos alicui legere, Phaedr. *kiszedni v. kiszuggatni valaki hajdt*; die Haare einem ausraufen. 6) v. gr. saltus, Ovid. *dtalmenni rajta, bejárni*; durchgehen, durchlaufen. Oram alicujus regionis legere, Liv. *körül evezni a' partjdt valamelly tdjéknak*; an der Küſte hinſchiffen. 7) *hallgatni, fülelni*; behorchen, belauſchen. 8) alicujus sermonem legere, Plaut. *valakit jól, vagy figyelmetesen meghallgatni*; fleißig zuhören. 9) legere aliquem pugno, Plaut. *valakit megöklözni*; einen derb abprügeln. 10) vestigia alicujus legere, Ovid. *valakinek nyomdba lenni*; einem auf dem Fuße nachgehen.

Lĕgŭla, ae, f. 1. v. gr. auris, id. qu. ligula, *fülgomba*; Ohrläppchen. Sidon.

Lĕgŭlējus, i, m. 2. (lex), *törvénytsplő, a' ki mindég a' törvényes dolgokról beszéll, noha ahoz jól nem tud*; ein ſchlechter Advocat, Geſetzkrämer, Rabuliſt. Cic.

Lĕgŭlus, i, m. 2. *szedő, őszveszedő, szőlőszedő, 's a' t.* ein Leſer, Aufleſer. Varr.

Lĕgūmen, ĭnis, n. 3. *hüvelyes vetemény, p. o. borsó, bab, v. paszály*; die Hülſenfrucht. Cic.

Lĕgūmentum, i, n. 2. i. q. legumen, Gell.

Lĕgumlātor, ōris, m. 3. *törvényadó, törvényhozó*; der Geſetzgeber. Liv.

Leĭda, ae, f. 1. *Lejda városa*; die Stadt Leyden in Holland. Leidensis, *Lejdai, Lejdából való*; von Leyden gebürtig. Geogr.

Lēlĕges, um, et Lelegae, ārum, m. pl. populus Asiae nomadicus. Plin.

Lĕma, ae, f. 1. *szemvdj, szemkab, a' szem szegleiben*; Augenbutter, Eiter in den Augenwinkeln. Plin.

Lĕmannus, v. Lemānus, i, m. 2. scil. (lacus) *a' Genevai tó*; der Genferſee. Caes.

Lembus, i, m. 2. *sebes hajó neme, tsajka, sajka*; ein kleiner Kahn, Boot. Plaut. 2) lembus piraticus, Curt. *rabló hajó*; ein Raubſchiff.

Lemma, ătis, n. 3. *summdja, v. summds előaddsa p. o. valamelly versezetnek*; Überſchrift, Inhalt, z. B. eines Gedichtes. 2) *megmutatds*; der Beweis. Mart. 3) *más tudomdnyból költsönözött dllitds*; ein entlehnter Lehrſatz aus einer andern Disciplin.

Lemnĭcŏla, ae, c. 1. *Lemnus sziget la-*

Digitized by Google

kosa, Vulcán; Einwohner zu Lemnos, so heißt Vulcanus. Lemnicolae stirps; filius, scil. Vulcani, Erichtonius, Ovid.

Lemniscātus, a, um, *pántlikás, rojtos*; mit Bändern oder Franzen geziert.

Lemniscus, i, m. 2. *pántlika, rojt, pántlikák, rojtok*; Bänder, Franzen. 2) *tépés, sebbe való kérő*; Charpie, Wieke.

Lemnĭus, et Lemnicus, a, um, *Lemnusi*; Lemnisch.

Lemnos, vel. us, i, f. 2. insula in mari Aegaeo, locus habitationis Vulcani.

Lemosus, a, um, *tsipás szemű*; triefäugig.

Lĕmŏvĭcum, i, n. 2. urbs Galliae, hodie: Limoges. Caes.

Lĕmūres, um, m. pl. *ijjeszkök, éjjeljáró lelkek*; die Schatten der Verstorbenen, Nachtgeister, Gespenster. Horat. Ovid.

Lĕmŭrĭa, um, id. qu. Lemures.

Lĕna, ae, f. 1. *kerítő, szerető kerítő*; eine Kupplerinn. Ovid. 2) vide: Laena.

Lēnaeus, a, um, *Bacchusi*: Bachisch. Virg.

Lēne, pro: leniter, Ovid.

Lēnīmen, ĭnis, n. 3. *enyhítés, enyhítő eszköz*; ein Linderungsmittel, eine Linderung. Horat. Ovid.

Lēnīmentum, i, n. 2. i. q. lenimen, Tacit.

Lēnĭo, ivi et ĭi, ītum, īre, 4. *enyhíteni, engeszteltni*: gelinder und sanfter machen, lindern, mildern, besänftigen.

Lēnis, e, o. gr. frieatio, Plin. *gyenge, nem erős, nem erőszakos*; sanft, gelinde. 2) v. gr. ventus, Cic. *tsendes*; gelind, nicht stark. 3) v. gr. vinum, Ter. *szelid, nem erős*; sanft, mild. 4) v. gr. homo in hostes, Cic *engedelmes, szelid, nem kegyetlen, jó*; sanft, mild, gelind, gütig. 5) v. gr. passus, Liv. motus, Quint. *lassú*; langsam. 6) v. gr. clivus, Liv. *menedékes, lejtős, nem meredek*; allmählig, nicht steil.

Lēnĭtas, ātis, f. 3. *tsendes, lassú, v. gyenge volta valuminek, tsendesség, lassúság*; sanftes Wesen, das Sanfte, Gelinde. 2) *szelidség, engedelmesség*; die Gelindigkeit. 3) *lassúság*; die Langsamkeit.

Lēnĭter, Adv. v. gr. ire, Ovid. *tsendesen, lassan*; sanft, gelinde, langsam. 2) *gyengén, nem erősen*; sanft, sachte. 3) *szelliden, lágyan, engedelmes módon*; sanft, milde, nachgiebig.

Lēnĭtūdo, ĭnis, f. i. q. lenitas.

Lĕno, ōnis, m. 3. *kurvatartó, kurvákkal kereskedő, bordélytartó*; ein Hurenhändler. 2) *kerítő*; ein Kuppler.

Lĕnōcĭnātor, ōris, m. 3. *hitegető*; ein Anreitzer. 2) *tsapodár, hizelkedő*; ein Schmeichler. Tert.

Lĕnocĭnium, ĭi, n. 2. *kerítés, kurvakerítés*; die Kupplerey, der Hurenhandel. Cic. 2) *hitegetés, édesgetés*; die Lockung, Lockungsmittel. 3) v. gr. corporum, Cic. *tetszeniklvándsból való tzifrálkodás, ékesgető, szépítő eszközök*; der gekünstelte Reitz, der hinzugefügte große oder übertriebene Schmuck. 4) lenocinia verborum, Svet. *slima, v. szines szók, tsapodárság*; glatte Worte.

Lĕnōcĭnor, ātus sum, āri, Dep. 1. *keriteni*; Kuppeley treiben. 2) v. gr. alicui, Cic. *hizelkedni, tsapodárkodni*; schmeicheln, Hurenhandel oder Kuppeley treiben.

Lĕnonĭce, Adverb. *tsapodárkodva*; schmeichlerisch. Lampr.

Lĕnōnĭus, a, um, *kerítői*; kupplerisch. 2) *tsalbító*; verführerisch. Plaut.

Lens, dis, f. 3. *serke*; das Ey einer Laus, plur. Lendes; *serkék*; die Nisse. Plin.

Lens, tis, f. 3. *lentse*; die Linse. Plin. 2) *lentse forma üveg, vagy más test*; ein linsenförmiges Glas, oder ein anderer Körper. Math. Lens crystallina; *szemkristály*; die Crystallinse im Auge.

Lente, Adv. *lassan, vontatva*; langsam. Comp. lentius, Sup. lentissime. Colum. *megindúlás nélkül, tsendességgel, türve*; geduldig, gleichgültig, gelassen. Lente ferre aliquid, Cic.

Lentĕo, ēre, 2. *lassan menni, v. halad, mi előre*; langsam seyn, nicht von Statten gehen. Lentet opus, Lucil.

Lentesco, ĕre, 3. Inchoat. *aldób hagyni, szúnni, tsüggedni*; nachlassen. 2) *megeresztkedni, megidgyúlni, mint a' vlasz*; zähe, biegsam, oder weich werden, wie z. B. Wachs. Plin.

Lentĭcŭla, ae, f. 1. *lentsétske*; eine kleine Linse. 2) *lentseforma lapos test*; die Linsengestalt einer Sache,

Digitized by Google

ein linſenförmiger Körper. 3) *szeplő*; die Sommerſproſſe.

Lentĭcŭlāris, e, *lentseforma, lentseformdjú*; linſenartig, linſenförmig. Apul.

Lentĭgĭnōsus, a, um, *szeplős*; ſommerſproſſig. Val. Max.

Lentīgo, ĭnis, f. 3. *szeplő*; die Sommerſproſſe, Sommerflecken. Plin. 2) *szeplőforma foltotskák*; linſenförmige Flecken. Plin.

Lentĭpes, ĕdis, 3. *lassú járású*; langſam zu Fuße, langſam gehend. Auson.

Lentiscifer, a, um, *masztixtermő*; Maſtixbäume tragend oder hervorbringend. Ovid.

Lentiscĭnus, a, um, *masztixbólvaló, masztixfa*; aus Maſtix oder Maſtixbaume. Plin.

Lentiscus, i, f. et Lentiscum, i, n. 2. *masztixfa*; Maſtixbaum. (Pistacia lentiscus L.) Cic. 2) *mézga vagy olaj a' masztixból*; Harz oder Öhl daraus. Cato.

Lentĭtĭa, ae, f. 1. *szívósság*; die Zähigkeit, Beugſamkeit. Plin. 2) *ragadósság*; Zähigkeit, Klebrigkeit.

Lentĭtĭes, ei, f. 5. i. q. lentitia.

Lentĭtūdo, ĭnis, f. 3. *lassuság*; die Langſamkeit, Unbetriebſamkeit. Tacit. 2) *tsendes hidegség, meg nem indúlás, indúlatlanság*; die Langſamkeit im Affecte, Unempfindlichkeit, Gelaſſenheit, Gleichgültigkeit. Cic.

Lento, āre, 1. *hajlóssá, szívossá tenni*; biegſam oder zähe machen. 2) *húzni halasztani*; in die Länge ziehen, verzögern.

Lentor, ōris, m. 3. *szívósság, hajlósság*; die Zähigkeit, Beugſamkeit. Plin. 2) *ragadós v. mézgás nedvesség*; die Zähigkeit, Klebrigkeit, klebrige Feuchtigkeit. Plin.

Lentŭlus, a, um, *lasstútska*; etwas langſam. 2) *szívos, hajlós*; etwas zähe, biegſam.

Lentulus, i, m. 2. cognomen Romanum. Cic.

Lentus, a, um, *szívos*; zähe. In frangendo lentus, Plin. *szívos, nehezen törő*; zäh, ſchwer zu brechen. 2) *hajlós*; biegſam. Vitis lenta, Virg. 3) *ragadós*; klebrig. Gluten pice lentius, Virg. 4) *tartós, sokáig tartó*; dauernd, lange anhaltend. Amor lentus, Tibull. 5) *lassú, tsendes*; langſam. Amnis lentus, Plin. 6) *lassú, rest, lomha*; träge, faul. Virg. 7) *aluszékony, álmos*; ſchläfrig. Liv. 8) *türedelmes*; geduldig. Cic. 9) *hives, hívős, hideg*; kalt. Nocturnus lentus humor. Virg.

Lĕnuncŭlus, i, m. 2. i. q. leno. 2) *tsajka, sujka, tsónak*; ein kleines Fahrzeug, Barke, Felucke. Caes.

Lĕo, ōnis, m. 3. *oroszlán*; der Löwe. Ovid. 2) *egy tsillagzat, az oroszlán*; der Löwe, ein Geſtirn. 3) *bátor ember, mérész*; ein kühner, herzhafter Menſch. 4) leo marinus, Plin. *egy tengeri rák neme*; eine Gattung Meerkrebſe. 5) Ex ungve leonem, scil. nosce, Prov. *a' madarat tolláról ismerni meg*; an den Federn erkennet man den Vogel.

Lĕōcŏrĭon, i, n. 2. templum Athenis in honorem trium filiarum Leontis erectum, quae se pro salute reipublicae sacrificabant. Cic.

Lĕōdĭum, ĭi, et Leodicum, i, n. 2. *Lüttich városa*; die Stadt Lüttich. Leodiensis; *Lütticki lakos*; ein Lütticher. Geogr.

Lĕōnīnus, a, um, *oroszlánhoz illő, oroszlányi*; Löwen betreffend, von Löwen. Varr. Plin. 2) *Leo tsászártól való*; vom Kaiſer Leo. Cod. Just. 3) versus leonini; *párosrégű* (cadentias, v. rimes) *versek, minémek ez*: Contra vim mortis, non est medicamen in hortis; Reimverſe.

Lĕontĭce, es, f. 1. *kákolya*; das Löwenblatt, eine Pflanze. i. q. Cacalia. Plin.

Lĕontīni, ōrum, pl. urbs Siciliae, et incolae hujus urbis. Cic.

Leontŏdon, tis, n. 3. *pitypang, oroszlánfogfű*; der Löwenzahn. Botan.

Lĕontŏpĕtălon, i, n. *lontika*; das gemeine Löwenblatt. Leontice Leontopetalum.

Lĕontŏpŏdĭon, i, n. 2. i. q. Leontopetalon.

Lĕŏpardīnus, a, um, *leopárdi*; vom Leopard. Marc. Emp.

Leŏpardus, i, m. 2. *leopárd*; der Leopard. Vopisc.

Lĕpas, ădis, f. 3. sc. concha; *tengerimakk, tsiga neme*; Merreichel, eine Art Muſcheln.

Lĕpăsta, et Lepesta, ae, f. 1. *vizeddény*; ein Waſſergeſchirr.

Lĕpĭdānus, a, um, i. e. Lepidum concernens, ab eo originem habens etc.

Lĕpĭdē, Adv. *jelesen, szépen*, disse-

Digitized by Google

sen, kellemesen, jól; artig, angenehm, hübsch, schön, wohl, gut. Plaut. 2) *elmésen*; witzig. Cic.

Lĕpĭdiāna lex, f. *melly a' vendégeskedésbeli pazérlást tiltotta*; ein Gesetz wider die Kostbarkeiten in Gastereyen. JCt.

Lĕpĭdiānus, a, um, i. q. Lepidanus.

Lĕpĭdium, i, n. 2. *szádsa, részuka, saláta-forma*: das Pfefferkraut, die Gartenkresse. Lepidium sativum L. Colum.

Lĕpĭdoptĕra, ōrum, n. pl. *pikkelyesszárnyú bogarak, négy szárnyúk, p. o. a' pillangók, lepkék, és pillék*; Insecten mit vier beschuppten Flügeln. Linn.

Lĕpĭdŭlus, a, um, *jelesetske, furtsa*; nett, zierlich, artig. Mart. Cap.

Lĕpĭdus, a, um, *jeles, kedves, kellemetes, módos, ékes*; artig, angenehm, fein, manierlich, schön, gut. 2) v. gr. dictum, Hor. *elmés, furtsa, tréfás*; besonders in Worten, artig, launig.

Lepidus, i, m. 2. cognomen Romanum.

Lĕpis, ĭdis, f. 3. id. qu. squama, Plin. *pikkely*; die Schuppe.

Lĕpista, ae, f. 1. *víztartó lapos edény volt régen, mindenmű a' tsobány, kulats, v. tsutora*; ein flaches Wassergeschirr. Varr.

Lĕpontĭi, ōrum, pl. incolae ad Alpes Lepontias, in Ducatu Vallisiensi, Caes.

Lĕpor, v. Lĕpos, ŏris, m. 3. *kedvesség, kellemetesség*; die Annehmlichkeit, Anmuth, Lieblichkeit. Sermonis lepor, Cic. *ékes beszéd, kellemetes előadás*; die Annehmlichkeit des Vortrags, Zierlichkeit im Reden. 2) *elmésség, enyelgés, elmés tréfálódás*; der Witz, Annehmlichkeit im Scherzen. Scurrilis lepos, Cic. *trágárság, vastag tréfa*; übertriebener Scherz. 3) *módosság, kedveltető magaviselet*; die Artigkeit, Manierlichkeit im Betragen. Cic.

Lĕpŏrārĭum, ĭi, n. 2. *nyúlaskert, vadaskert*; ein Ort, wo Hasen und andere Thiere aufbehalten werden, ein Thiergarten. Varr.

Lĕpŏrīnus, a, um, *nyúl, nyúlból való, 's a' t.* vom Hasen. Varr.

Lĕpos, ŏris, vide: Lepor.

Lĕpra, ae, f. 1. *mindenféle fekélyes kiütés a' testen, rüh, kosz*; die Krätze, Räude, oder Aussatz, wodurch die Haut mit einer Rinde verunstaltet wird. Plin. 2) *bélpoklosság a' szidóknál*; der Aussatz.

Lĕprōsus, a, um, *rühes, koszos, fekélyes, bélpoklos*; räudig, aussätzig. Sedul.

Leptis, is, f. Nom. pr. urbis 1) magna: urba Africae prope ad Tripolim. 2) parva, urbs in Africa propria, Liv.

Lĕpus, ŏris, m. 3. *nyúl*; der Hase 2) *apllzia, egy tengeri féreg*; der Meerhase, die Giftkuttel. 3) *egy tsillagzat, a' nyúl*; der Hase, ein Gestirn.

Lĕpuscŭlus, i, m. 2. *nyúlatska*; ein Häschen. Cic.

Lĕrĭa, ōrum, n. plur. *paszamdnt*; Werken auf den Kleidern, Gallonen. Fest.

Lerna, ae, v. Lerne, es, f. 3. *egy búdös tó és város volt Görögországban Argos városához nem messze*; ein See und Stadt, unweit Argos im Peloponnes. Lerna malorum, Prov. *minden roszszaknak és gonoszaknak forrása*; die Quelle alles Übels und Unglückes.

Lernaeus, a, um, *Lernai*, Lernisch. Hydra Lernaea, v. bellua Lernae. Virg. i. e. hydra septem capitum, quam Hercules vicit et occidit.

Lesbĭăcus, a, um, *Lesbusi*; Lesbisch.

Lesbis, ĭdis, f. 3. Lesbias, v. gr. Lesbides, sc. feminae v. puellae, *Lesbusi asszonyok, v. lednyok*; Lesbierinnen. Ovid.

Lesbĭus, a, um, v. gr. civis, Hor. *Lesbus szigetéből való, Lesbusi*; aus oder in Lesbos, dahin gehörig, Lesbisch.

Lesbos et Lesbus, i, f. 2. *Lesbus szigete az Aegeumi tengeren, a' neve most Metelino*; Insel des ägäischen Meeres.

Lesbōus, a, um, i. q. Lesbius, Horat.

Lessus, i, v. us, m. 2. *halotti ének v. siralom*; ein Todtenlied, Klagegeschrey. Cic.

Lĕtabĭlis, e, *halálos*; tödtlich. Amm.

Lĕtālis, e, (letum) *halálos*; tödtlich. Virg.

Lĕtālĭter, Adv. *halálosan*; tödtlich. Plin.

Lĕthaeus, a, um, *a' Léthe vizéhez, v. abból való*; Lethisch, vom Höllenfluße.

Lĕthalis etc. vide: Letalis.

Lĕthargĭa, ae, f. 1. *álomkórság*; die Schlafsucht. Plin.

Digitized by Google

Lēthargĭcus, a, um, *álomkórságos*; mit der Schlafsucht behaftet. Hor.

Lēthargus, i, m. 2. *álomkórság*; die Schlafsucht. Horat.

Lēthe, es, f. 3. *feledékenység*; die Vergessenheit. 2) *pokolbeli képzelt folyóvizek a' régiekнek, mellyből a' megholtak árnyéklelkeik ivván, minden világi dolgokat elfelejtettek*; Fluß der Unterwelt, aus dem alle hingehende Schatten tranken, und das Vergangene vergessen habe:. Ovid.

Lētĭfer, a, um, *halálhozó, halálos*; den Tod bringend, tödtlich. Virg.

Lēto, āre, (letum), 1. *megölni*; tödten. Ovid.

Lētum, i, n. 2. *halál*; der Tod; letum sibi consciscere, Plaut. *magát megölni*; sich anthun. Turpi leto perire, Cic. *rút halállal halni meg*; eines häßlichen Todes sterben. Aliquem leto dare, Virg. *megölni*; tödten.

Leuca, ae, f. 1. *Galliai mértföld volt, melly* 1500 *lépést tett*; eine gallische Meile (lieue) von 1500 römischen Schritten. Amm. 2) urbs Joniae.

Leucăcantha, ae, f. 1. *fejérvirágú bogáts*; Weißdorn.

Leucăcanthos, i. q. Leucacantha.

Leucădĭa, ae, f. 1. insula in mari Jonio, hodie: Maura, Liv.

Leucădĭus, a, um, ex insula Leucadiae, v. illam concernens.

Leucanthĕmis, ĭdis, f. i. q. anthemis, *szikfű, székfű*; die Kamille. Plin.

Leucanthĕmon, v. —um, i, n. 2. i. q. Leucanthemos.

Leucas, ădis, f. 3. urbs primaria, in insula Leucadiae. Liv. 2) id. qu. Leucadia, Ovid.

Leuce, es, f. 3. *hódos kanafáf*; die gefleckte Taubnessel. Lamium maculatum L. 2) nomen insularum.

Leuci, ōrum, populus Galliae Belgicae, Caes.

Leucippus, i, Nom. pr. patris Phoebes. Ovid.

Leucocŏmus, a, um, *fejérhajú*; weißhaarig. Plin.

Leucogrăphis, ĭdis, f. 3. *áti begáts*; der Wegdistel.

Leucŏĭon, i, n. 2. *fejér ibolya*; weißes Veilchen, die Levkoje. Colum.

Leucon, i, n. 2. *fejér*; weiß. Plin.

Leucŏnŏtus, i, m. 2. *a' széke szárasztó déli szél, dél- dél-nyúgoti szél*; der weiße, helle, trockene Südwind, bey uns Süd- Süd- West. Auson.

Leucŏpĕtra, ae, f. 1. *fejér kőszál, egy fok Olaszországba a' Siciliai szoros tenger mellett, és egy más illyen nevű Tarentum mellett*; ein Vorgebirge in Italien bey Rhegium an der sicilischen Meerenge, und bey Tarent. Cic.

Leucŏphaeus, a, um, *szőkésbarna*; weißschwärzlich, dunkelfarbig. Vitr.

Leucophthalmos, i, m. 2. *fejérszem, egy drágakő*; Weißauge, ein Edelstein. Plin.

Leuctra, ōrum, oppidum Boeotiae, ad quem Epaminondas belli dux Thebanorum, Lacedaemonios insigni proelio vicit. Hinc. Pugna Leuctrica, Cic.

Lĕvābĭlis, e, *könnyebbíthető*; was erleichtert werden kann. Coel. Aur.

Lĕvāmen, ĭnis, n. 3. *könnyebbítés, könnyebbség*; die Erleichterung, Erleichterungsmittel. 2) *enyhítés, vigasztalás*; die Linderung, der Trost. Cic.

Lĕvāmentārĭus, a, um, *könnyebbségre való, könnyebbítő*; zur Erleichterung dienlich, dahin gehörig. Cod. Theod.

Lĕvāmentum, i, n. 2. i. q. Levamen.

Lĕvātĭo, ōnis, f. 3. *könnyebbítés, könnyebbség*; die Erleichterung. Alicui esse levationi Cic. *könnyebbséget szerezni*; Erleichterung verschaffen. 2) *felemelés, p. o. a' földről*; die Hebung in die Höhe. Vitruv. 3) *vigasztalás*; der Trost.

Lĕvātor, ōris, m. 3. *könnyebbítő*; der Erleichterer. 2) *tolvaj*; ein Dieb. Petr.

Levēna, vel Levenna, homo levi animo. Laber.

Lĕvĭcŭlus, a, um, Dim. *könnyűtske*; etwas leicht. 2) *hiú, állhatatlan*; eitel, leichtfertig. Cic 3) *rosszaska, tsekély*; schlecht, gering. Gell.

Lĕvidensia, e, (lĕvis), *vékony, ritka, p. o. szövésű*; leicht geschlagen oder gewirkt, dünn. Isidor. 2) Trop. v. gr. munusculum, Cic. *rossz, tsekély*; schlecht, gering.

Lĕvĭfăcio, ĕre, 3. *kevésre betsűlni, fel se venni*; gering achten. Gloss.

Lĕvĭfidus, a, um, *tsekély hitelességű*; von schlechter Glaubwürdigkeit, dem man nicht trauen darf. Plaut.

Digitized by Google

Lĕvĭgātĭo, ōnis, f. 3. *sikdrlás, megsikdrlás, kisimítás*; das Glätten. Vitruv.

Lĕvĭgo, et Laevigo, āvi, ātum, āre, 1. *kisimítni, megsikdrolni*; glatt machen, glätten. Varr. 2) *pallérozni*; poliren Gloss.

Lĕvipes, ĕdis, v. gr. lepus, Cic. *könnyűlábú, futós*; leichtfüßig.

Lĕvir, i, m. 2. *sógor*; der Schwager. Fest.

Lĕvis, vel Laevis, e, *sima, síkos*; glatt, nicht rauh, nicht rauch. Cic. laevissima corpora, Lucret. 2) *sima, kopasz, nem szőrös, tsupasz*; glatt, unbehaart, ohne Bart. Juventas laevis, Hor. 3) *síkos, tsúszós*; glatt, schlüpferig. Virg. 4) *igen tsínos, tzifra*; galant, sehr geputzt. Cum vir sit levior ipsa, Ovid. 5) v. gr. oratio, Cic. *egymásból folyó*; wohl zusammen hängend, gut fließend.

Lĕvis, e, *könnyű, nem nehéz*; nicht schwer. Leve pondus, Ovid. Miles levis armaturae, Caes. leves milites, Liv. *könnyű fegyveres katonák*; leicht bewaffnete Soldaten. 2) *könnyű, könnyenfutó, gyors, sebes, sebosfutó*; leicht, schnell, geschwind, flüchtig. Cervus levis, Virg. 3) v. gr. cibus, Cels. levior piscis, Cels. *könnyű, könnyen emészthető*; leicht zu verdauen, leicht. 4) v. gr. dolor, Cic. periculum levius, Caes. genus scripturae, Nep. *tsekély*; *nem nagy, nem valami különös*; leicht, gering. 5) v. gr. homo levis, Plaut. *hiú, állhatatlan*; leichtsinnig, unbeständig. 6) levi brachio aliquid agere, Liv. *valamit tsak imígy amúgy végezni v. tenni*; etwas nachlässig und obenhin thun. 7) v. gr. somnus levis, Hor. *tsekély v. gyenge álom, ébren való álom*; ein leichter Schlaf.

Lĕvisomnus, a, um, *ébren való*; einen leichten Schlaf habend. Luctet.

Lĕvisticum, i, vide: Ligusticum.

Lĕvīta, ae, m. 1. *Lévita, a' Lévi nemzetségéből való*; ein Levit, einer aus dem Stamme Levi. Sidon.

Lĕvĭtas, v. Laevitas, ātis, f. 3. *simaság*; die Glätte. Cic. 2) *síkosság, tsúszósság*; die Schlüpfrigkeit.

Lĕvĭtas, ātis, f. 3. (lĕvis), 3 *könnyűség, p. o. a' testnek könnyű és nem nehéz volta*; die Leichtigkeit, Mangel der Schwere. 2) *könnyűség, p. o. a' gyors menésben, gyorsaság*; Leichtigkeit, Geschwindigkeit. 3) v. gr. animi, Caes. hominis, Cic. *hiúság; állhatatlanság*; der Leichtsinn, die Flüchtigkeit, Unbeständigkeit. 4) *tréfaság, pajkosság*; die Scherzhaftigkeit, der Muthwille. 5) *tsekélység*; die Geringfügigkeit. 6) *aldvalóság*; die schlechte Beschaffenheit, z. B. einer Handlung. Cic.

Lĕvĭter, Adv. *könnyen, nem nehéz szerrel*; leicht, nicht schwer. Leviter armati milites, Curt. 2) *könnyen, nem nehezen, nem nagy bajjal*; leicht, nicht beschwerlich. Leviter ferre aliquid, Cic. 3) *nem nagyon, kevéssé*; leicht, wenig, geringe; leviter aegrotare, Cic. 4) v. gr. aliquid dicere, Ovid. *tsendesen, halkal, alig hallhatólag*; leise, sanft. 5) v. gr. laudare, Plaut. *nem igen, tsak imígy amúgy, rosszúl*; schlecht, nicht sonderlich, nicht sehr.

Lĕvites, vide: Levita.

Lĕvĭtūdo, (Laev.) ĭnis, f. 3. *simaság*; die Glätte. Lactant.

Lĕvĭusculus, (Laev.) a, um, i. e. paulo laevior, Plin.

Lĕvo, v. Laevo, āvi, ātum, āre, 1. *megsimítni, kisimítni, kisikdrolni, kipallérozni*; glatt machen, poliren, glätten. Lucret. Gell.

Lĕvo, āvi, ātum, āre, (levis), 1: *könnyebbíteni, könnyűvé, v. könnyebbé tenni*; leichter machen, erleichtern, Erleichterung verschaffen. Levare alicui onus, v. levare aliquem onere, Liv. *valaki terhét könnyebbíteni*; einem seine Last erleichtern. 2) v. gr. alicui metum, molestias, curam, Cic. *megszabadítni, p. o. valakit valamitől, gondtól, félelemtől, könnyebbséget szerezni valamiben, enyhíteni, p. o. bánatját*; befreyen, Erleichterung verschaffen, verringern, lindern. 3) v. gr. suspicionem, Cic. *oszlatni, kevesíteni*; schwächen, vermindern. Levare sitim de fonte, Ovid. *szomjuságát a' forrásból oltani meg*; den Durst aus dem Brunnen oder aus der Quelle löschen. 4) v. gr. aliquem in sublime, Plaut. *f. lemelni, felvenni, p. o. valamit a' földről*; in die Höhe heben, aufheben, erheben. Levare se, Ovid. *felkelni*; aufstehen. — Levare se aere alieno, Cic. *kiverekedni az adósságból*; sich von Schulden befreyen. 5) ad levandum tem-

Digitized by Google

pus, Gell. *időtöltésből, hogy az idő elteljék*; zum Zeitvertreibe. 6) tributum levare, rand. *felvenni az adot, v. bévenni, beszedni*; die Steuern erheben. 8) levare vesicam, Med. *vizelleni*; den Urin lassen. 8) v. gr. aliquem auxilio, Virg. *segíteni, gyámolítni*; unterstützen.

Lévor, vel Laevor, öris, m. 3. *simaság*; die Glätte. Plin.

Lex, légis, f. 3. *törvény*; ein Gesetz. Opinor esse in lege, Cic. *úgy vélem, v. hiszem, hogy így van a' törvényben meghatározva, v. rendelve*; ich bin der Meinung, es sey also in den Gesetzen verordnet. Legibus solvere aliquem, Cic. *feloldozni, felszabadítni*; einen dispensiren. Lege agere, Cic. *valakit bizonyos törvénynél fogva bévádolni*; einen nach einem gewissen Gesetze verklagen. 2) *feltétel*; die Bedingung. Ea lege, Cic. (ea lege atque omine, Ter.) *ollyan, v. az alatt a' feltétel alatt*; unter der Bedingung. 3) *szokás*; die Gewohnheit. Ego mea lege utor, Ter. *szokásom mellett maradok*; ich bleibe bey meiner Gewohnheit. 4) *bizonyos regula, sinórmérték*; eine gewisse Regel. Hanc ad legem formanda oratio est, Cic. 5) *bizonyos elkészített, v. hidolgozott mustraforma*; ein gewisses abgefaßtes Formular. Lex jurisjurandi, Cic. *eskűvés formája*; eine Eidformel. 6) *törvényjavallás 's annak mustraformája*; ein Vorschlag zu einem Gesetze, und das Formular desselben, Lex fertur, Cic. i. e. populo proponitur, qui si illam acceptet juberi, si non antiquari lex dicitur.

Lexicŏgrăphus, i, m. 2. *szótár-, szókönyv, v. lexiconíró, v. szerző*; der Verfasser eines Lexicons oder Wörterbuches. Gloss.

Lexĭcon, i, n. 2. *szótár, szókönyv, lexicon*; ein Wörterbuch.

Lexĭdĭum, —on, ii, n. 2. Dim. *szótska*; ein Wörtchen. Gell.

Lexĭpyrĕtos (us), a, um. *hideg, v. hideglelés űző*; Fieber vertreibend. Plin.

Lexĭpyrexĭa, ae, f. 1. *hideg, v. hideglelés elmaradása*; das Aussenbleiben des Fiebers. Marc. Empir.

Lexis, is, f. 3. *szó*; ein Wort. Lucil. ap. Cic.

Lexobii, v. Lexovii, örum, plur. populus Galliae. Caes.

Liacŭlum, i, n. 2. (lio), *fejéritő, v. mészelő eszköz, mészelő*; ein Werkzeug zum Tünchen. 2) *vakolókanál*; die Mauerkelle. Vitruv.

Libācuncŭlus, i, m. 2. *kalátsotska*; ein kleiner Kuchen. Tertull.

Libādium, ii, n. 2. *százforintosfű, földepefű*; das Tausendguldenkraut. Gentiana Centaurium. Bot.

Libāmen, ĭnis, n. 3. (libo), *áldozatkori kalács*; ein Opferkuchen. 2) *áldozatkor kitöltött bor*; beym Opfer hingegossener Wein.

Libāmentum, i, n. 2. *kitöltött boráldozat*; ein Opfer von hingegossenem Weine. 2) *áldozatkori kalátsdarab*; ein Stück von einem Opferkuchen. 3) *kis próba, v. probatetel*, eine kleine Probe. Hoc ex historia libamentum tibi dedimus, Gell.

Libānĭos, sc. vitis, *temjén szagú szőlőtő neme*; eine Art Weinstöcke von Weihrauchgeruche. Plin.

Libānŏchrus, i, m. 2. e. gr. gemma, Plin. *temjén színű*; weihrauchfarbig.

Libānŏtis, ĭdis, f. 3. *rozmaring*; der Rosmarin. Plin.

Libānus, i, m. 2. mons Syriae. 2) *temjén, tömjén*; der Weihrauch. Dioscor.

Libārius, ii, m. 2. (libum) *kalátsütő, kalátsáros*; ein Kuchenbäcker, Kuchenverkäufer. Senec.

Libātĭo, ōnis, f. 3. *bor kitöltése valamelly isten tiszteletére, áldozás, áldozat*; das Hingießen des Weins einem Gott zu Ehren, das Opfern. Cic.

Libātus, a, um, (libo), *kóstolt*; gekostet. 2) *meggyengített*; geschwächt. Libatae vires, Liv. 3) *vett, elvett, a' mi mástól vett, v. elvett*; empfangen, als etwas, das von andern weggenommen ist. A natura deorum libatos animos habemus, Cic. 4) *áldozatnál kitöltött*; beym Opfer hingegossen. 5) *áldozott*; geopfert.

Libella, ae, f. 1. (Dim. a libra) nummus argenteus, pars decima denarii, i. q. as. 2) *mérték, mérő sinór, sinórmérték*; eine Richtschnur. e. gr. fabrilis, Colum. *ácsok tsapósinórja*; eine Richtschnur der Zimmerleute. 3) *vízmérték, vízerőmérték*; eine Wasserwage.

Libellāris, e, (libellus), *könyvet, v. könyveket illető, azokhoz tartozó*,

Digitized by Google

v. való; ein Buch oder Bücher betreffend, dazu gehörig. Sidon.

Libellāticus, Libellatici vocabantur christiani, qui ob metum persecutionis, testimonium a praetoribus emebant, quasi ethnice sacrificium peregissent. Cyr.

Libellensis, is, m. 3. qui supplices libellos actis inserebat. Cod. Just.

Libellio, ōnis, m. 3. *levélhordó*; ein Briefträger. 2) *író, író deák, jegyző, notárius*; ein Schreiber, Notarius. 3) *házaló könyváros*; ein Bücherhausirer.

Libellŭlus, i, m. 2. Dim. *könyvetske*; ein Büchlein.

Libellus, i, m. 2. (Dim. a liber, bri) *könyvetske, kis könyv*; ein Büchlein. 2) *írásba tett panasz, vád, v. sérelem*; eine schriftliche Klage. 3) e. gr. supplex, Svet. *kérő, v. könyörgölrás, kérés, instántzia*; eine Bittschrift. A libellis, Idem. *kanczelláriusi*; ein Kanzler. 4) *idézőlevél, v. írás, idézés*; eine Citation. 5) *útazólevél, szabadságlevél az útazásra*; der Paßport. 6) e. gr. famosus, *gúnyoló, v. rágalmazólrás, paskvillus*; eine Schmähschrift, ein Pasquill.

Libens, v. Lubens, tis, e, *hajlandó, kész, örömestvaló*; willig, gern. 2) pro: libenter, e. gr. libens moriar, Ovid. Comp. -tior, Sup. -tissimus.

Libenter, v. Lübenter, Adv. *örömest, örömmel, szívesen, készen, hajlandóan*; gern, mit Vergnügen, mit Willen. Comp. -ius, Superl. -issime.

Libentia, v. Lubentia, ae, f. 1. *vidámság, jó kedv, gyönyörűség, gyönyörködés*; die Fröhlichkeit, das Vergnügen.

Libentīna, ae, f. 1. cognomen Veneris.

Liber, a, um, e. gr. ab aliqua re, Cic. laborum, Hor. *üres, ment*; frey, ledig. 2) *szabados, nem tilalmas*; erlaubt. Mihi liberum est, Quint. 3) *szabad, nem adózó, nem adófizető*; frey, von Abgaben frey. 4) *szabadszületésű*; frey geboren. 5) e. gr. quaestio, Cic. *közönséges, nem bizonyos személyeket illető kérdés*; eine allgemeine Frage, die nicht gewisse Personen betrifft. 6) *szabadon szóllo, v. ítélő, szabadelkű*; freymüthig. 7) e. gr. lectulus, Cic. *nőtelenség, nőtelen állapot*; der Stand eines Unverheiratheten.

Liber, bri, m. 2. *fának belső lágy héjja*; v. *hártyája, sikhéjj, hársoshéjj*; die innere weiche Rinde eines Baumes, der Bast. Colum. 2) *könyv*; ein Buch. Librum edere, vulgare, Cic. *kiadni*; herausgeben. 3) *laistrom, feljegyzés, mutatótábla*; ein Verzeichniß, Regiſter. 4) *levél*; ein Brief, Schreiben. 5) *visszaírás, felelet*; ein Reſcript.

Liber, ĕri, m. 2. i. q. Bacchus. 2) *bor*; der Wein. Sine Cerere et Libero friget Venus, Ter. *kenyér és bor nélkül, v. ha nints mit enni, inni, meghűl a' szeretet*; ohne Brot und Wein erkaltet die Liebe. Flos Liberi, Plaut. *jó bor*; guter Wein.

Liberi, i, m. 2. plur. usitatior, Liberi in plur. *gyermekek*; die Kinder. Liberi adoptivi, JCt. *fogadott, gyermekek*; angenommene Kinder. 2) Liberi, *gyermek*; ein Kind. Fratris liberos (*egyetlenegy gyermekét*; einziges Kind) privare vita, Cic. 3) Liberi, *fi*, baromfi; ein Junges. Liberis orbatae oves, Plaut.

Libĕra, ae, f. 1. i. q. Proserpina. 2) i. q. Ariadne, qua uxor Bacchi. Ovid.

Libĕrālis, e, *Bacchust illető, Bacchusi*; den Bacchus betreffend, Bacchiſch. Liberalia, Cic. festa Bacchi.

Libĕrālis, e, (liber) e. gr. de alieno, Prov. *adakozó, bőkezű*; freygebig. 2) *szabad, v. nemes születésűhöz illő, igaz, v. egyenes szívű, emberséges, betsületes, tisztes*; einem Freygebornen anständig, redlich, aufrichtig, ehrbar. Liberalia judicia, Ulp. *szabadságot illető törvényszékek*; die Freyheit betreffende Gerichte. 4) *önkéntvaló, szabadakaratú, öntetszés szerént való*; freywillig.

Libĕrālitas, ātis, f. 3. *jó, v. nemes indúlat, nemes gondolkozás*; edle Gesinnung, edle Denkungsart. Cic. 2) *jóság, jószívűség, nyájas magaviselet*; die Gütigkeit, gütiges gefälliges Betragen. Terent. 3) *bőkezűség, adakozóság*; die Freygebigkeit. Cic. 4) *önkéntvaló ajándék*; ein freygebiges Geſchenk. Tacit.

Libĕrālĭter, Adv. *adakozóan, bőkezűen*; freygebig. 2) *szabad lélekkel*; freymüthig. 3) *nyájasan, vidámon*; freundlich. 4) e. gr. aliquem tractare, Cic. *jól, jó szívvel, szeliden*;

gütig, gelind. 5) e. gr. educatus, Cic. *szabad, v. nemes születésűhez illően, úri módon*; einem Freygebornen anständig. 6) *szabadon*; frey. 7) *örömest, jó szívvel*; gern.

Libĕrātĭo, ōnis, f. 3. *ki, v. megváltás, ki, v. megmentés meg, v. kiszabaditás*; die Erlösung, Befreyung. 2) *meg, v. kifizetés, megszabadúlas, megmenekedés az adósságtól, kiszabadúlás az adósságból*; die Bezahlung, Befreyung von der Schuld.

Libĕrātor, ōris, m. 3. *ki, v. megváltó, ki, v. megszabaditó, ki, v. megmentő*, ein Erlöser, Befreyer.

Libĕrātus, a, um, *ki, v. megváltott, ki, v. megmentett, ki, v. megszabaditott*; erlöset, befreyet.

Libĕre, Adv. e. gr. educare, Ter. *szabadon, nem szolgai módon*; frey, nicht sclavisch. 2) *szabad lélekkel, v. lélettel*; freymüthig. 3) *tartózkodás nélkül, bátran*; ungescheuet. 7) *bőkezűen, gazdagon, bőven, bőségesen*; freygebig, reichlich.

Libĕri, ōrum. plur. vide: Liber, i, m. 2. plur. usitatior.

Libĕro, āvi, ātum, āre, 1. (liber, a, um), e. gr. aliquem aliqua re, ab aliqua re, Cic. *ki, v. megmenteni, ki, v. megváltani, ki, v. megszabaditni*; erlösen, befreyen 2) liberari voto, voti, Liv. *fogadását betölteni, fogaddsa terhe alól felöldozlatni, v. kimenekedni*; seines Gelübdes los werden. 3) e. gr. fidem suam, Cic. *igéretét betellyesitni, betölteni, annak eleget tenni*; sein Versprechen erfüllen. 4) *el, v. különválasztani*; absondern, scheiden. Divinus animus liberatus a corpore, Cic. 5) *adó alól kivenni, szabaddá tenni, felszabaditni*; von Abgaben befreyen. 6) templa liberata, Cic. i. e. auspiciis peragendis consecrata.

Liberta, ae, f. 1. *szolgaságból felszabaditott, v. szabados asszony, v. leány*; eine Freygelassene.

Libertas, ātis, f 3. *szabadság*; die Freyheit. 2) Dea apud Romanos. 3) *bátorság, rettenthetetlenség, szabadelkűség, a' beszédben 's tselekedetben*; die Unerschrockenheit und Freymüthigkeit in der Rede und That. 4) jura praecipua civis Romani. 5) *szemtelenség, szabolátlanság a' beszédben, 's tselekedetben, v. tettben*; eine Unverschämtheit und Zügellosigkeit im Reden und Thun.

Libertīnitas, ātis, f. 3. *szabadosság, szolgaságból szabadságra ment állapot*; der Stand der Freygelassenen. Pandect.

Libertīnium, ii, n. 2. bonum, v. facultas, quam libertinus morte domini accipit. Calpurn. Decl.

Libertīnus, a, um, e. gr. plebs, Plin. conditio, Pand. homo, Cic, *szabadosok számához, v. állapotjához tartozó, szabados*; zu der Zahl und dem Stande der Freygelassenen gehörig. 2) Subst. i, m. 2. *szabados*; ein Freygelassener. (Respectu libertinorum.)

Libertus, a, um, i. q. liberatus. 2) Subst. *szabados*; ein Freygelassener. (respectu domini).

Libet, v. Lybet, libuit, et libitum est, libēre, Impers. 2) *tetszik, kell*; es beliebt, es gefällt. Libet mihi hoc facere, Cic. *tetszik nékem, v. kedvem van ezt tselekedni, v. tenni*; es gefällt mir, dieses zu thun.

Libēthra, ōrum, n. 2. plur. fons Macarum in Magnesia. Plin.

Libēthrides, um, f. plur. i. q. Musae.

Libēthrus —os, i, m. 2. fons Thessaliae, Musis sacer. Mela.

Libīdinĭtas, ātis, f. 3. i. q. libido, Laber.

Libīdinor, āri, Dep. 1. (libido) *bujdlkodni, fajtalankodni*; Unzucht treiben, Geilheit ausüben. Suet.

Libīdinōse, Adv. *szabad akaratja, v. tetszése szerént, pajkosan, tsintalanúl*; nach bloßem Belieben, muthwillig. Comp. -ius, Tert.

Libīdinōsus, a, um, *pajkos, vásott, tsintalan*; muthwillig. 2) *bujálkodó, buja, tisztátalan, parázna*; geil, unzüchtig, unkeusch. 3) Trop. dapes libidinosae, Colum. *pompás, úri, finom, 's jól készült étkek, ételek, v. eledelek*; herrliche, und wohl zubereitete Speisen. 4) e. gr. gloriae, Tert. *kivánó, vágyodó, kivántsi*; begierig. Comp. -ior, Superl. -issimus, Lamprid.

Libīdo, ĭnis, f. 3. e. gr. peccandi, Plaut. *gonosz kivánság*; eine böse Begierde. 2) *bujaság, fajtalanság*; die Geilheit. Libidines, um, f. plur. *testi kivánságok*; fleischliche Begierden. 3) e. gr. patriae, et parentibus

Digitized by Google

gratificandi, Sallust. *kedv, kívánság, v. vágyódás valami jóra*; die Luſt, die Begierde zu etwas Guten. 4) e. gr. nauseae, Cato. *hányásra, v. okádásra való hajlandóság*; die Neigung zum Erbrechen. 5) e. gr. urinae, Gell. *vizellet nem tarthatás, betegség*; die Krankheit, in welcher einer immer den Urin laſſen muß. 6) *tetszés, szabad akarat, akaratosság*; die Willkühr, der Eigenwille. 7) e. gr. judicum, Cic. *részrehajlás*; die Parteylichkeit. 8) *indúlatoskodás, indúlat*; die Leidenſchaft. Multa libidine, non ratione gessit, Cic.

Lĭbĭtīna, ae, f. 1. dea funerum apud Romanos, in cujus templo res funebres emebantur, v. conducebantur. 2) *koporsóvivó, szent Mihály lova, testégető rakásfa*; die Todtenbahre, der Scheiterhaufen. 3) *sírdásság*; das Todtengräberamt, 4) *haldl*; der Tod. Vitare libitinam, Hor. In libitinae rationem venire, Svet. *meghalni*; ſterben.

Lĭbĭtīnārĭus, ĭi, m. 2. *temetésről gondoskodó, sírdásó*; ein Leichenbeſorger, Todtengräber.

Lĭbĭtīnensis, e, ad. deam Libitinam pertinens. 2) e. gr. porta, Lamprid. verisimiliter porta illa theatri, per quam gladiatores occisi deportabantur.

Lĭbĭtum, i, n. 2. et Libitus, us, m. 4. *tetszés, kény*; das Wohlgefallen.

Lĭbĭtus, a, um, (libet), *tetszett, tetsző*; beliebig geweſen, beliebig.

Lĭbo, āvi, ātum, āre, 1. *kóstolni*; verſuchen, koſten. 2) e. gr. ex variis rebus aliquid, Cic. *kiválasztani*; ausleſen. 3) e. gr. aliquid deo, Ovid. *áldozni*; opfern. 4) *alig illetni, érinteni*; etwas nur berühren. 5) e. gr. oscula alicui, Virg. *megtsókolni*; küſſen.

Lĭbŏnŏtus, —os, i, m. 2. i. q. Austroafricus.

Lĭbra, ae, f. 1. e. gr. farris, Hor. *font, egy font*; das Pfund. 2) *font, mázsa, mérőserpenyő*; eine Wage. 3) e. gr. olei, Svet. *folyótestek mértéke, p. o. ittze, kupa, pint*; ein Maaß flüßiger Dinge. 4) *vízerőnymérő*; die Bleywage. 5) *mérő, tsillagzat*; die Wage, ein Geſtirn.

Lĭbrālis, e, *fontos, egy fontnyi*; pfündig, von einem Pfunde. Colum.

Lĭbrāmen, ĭnis, n. 3. *megmérés, sínór, v. sínórosmértékkel, egyenlőség, mérték*; das Abmeſſen mit der Richtſchnur, die Gleichheit, das Gewicht. 2) *házföld, pádimentom*; der Fußboden. Foditur intra libramen, altitudo pedum circiter duorum, Vitr.

Lĭbrāmentum, i, n. 2. *mértékerőny, fonterőny, fonterőnyűség, mértékegyenlőség*; das Gleichgewicht.

Lĭbrārĭa, ae, f. 1. *könyveshász, v. kamara, könyvtár*; eine Bücherkammer, eine Bibliothek. 2) serva, partiendis lanae pensis praefecta. Juv.

Lĭbrārĭŏlus, i, m. 2. Dim. *könyvíró, tródolók*; ein Bücherabſchreiber, Copiſt. 2) *könyváros*; ein Bücherverkäufer.

Lĭbrārĭum, ĭi, n. 2. *könyvtár*; eine Bibliothek.

Lĭbrārĭus, a, um, (liber), *könyvhöz, v. könyvirásnhoz tartozó, v. való*; zum Buche, oder zur Bücherſchreiberey gehörig. e. gr. taberna, Cic. *könyvosbólt*; ein Buchladen.

Lĭbrārĭus, ĭi, m. 2. *könyvíró*; ein Bücherſchreiber. 2) *könyvnyomtató*; ein Buchdrucker. 3) *könyváros*; ein Buchhändler. 4) *hadipénzbeszedő*; ein Kriegscaſſirer. Veget. 5) *számadásvivő*; ein Buchführer.

Lĭbrārĭus, a, um, (libra), *fonthoz tartozó, v. való*; zum Pfunde gehörig. 2) e. gr. frustum, Colum. *egy fontnyi, fontos*; ein Pfund ſchwer.

Lĭbrātĭo, ōnis, f. 3. (libro), *mérés, megmérés*; das Wägen, Abwägen.

Lĭbrātor, ōris, m. 3. *megmérő, különösen vízerőnymértékkel mérő*; der Abwäger, beſonders mit der Waſſerwage. Plin. Ep. 2) *ágyús, pattantyús, parittyás*; der Geſchoſſe aus großem Geſchütze ſchleudert, ein Schleuderer. Tac.

Lĭbrātūra, ae, f. 1. i. q. Libratio.

Lĭbrātus, a, um, *megmért, fontolt*; gewogen. 2) *forgatott, hajitott*; geſchwungen, geſchleudert. 3) *mérték erőnyba tartott*; im Gleichgewichte gehalten.

Lĭbrĭger, a, um, *könyvhordó*; Bücher tragend. Paul. Nol.

Lĭbrīle, is, n. 3. *font, v. mérőserpenyő rúdja, mellyről a' serpenyők függenek, mázsarúd mellyen a' nehézék elébb 's továbbb vivődik*; ein Wagebalken. 2) in librili perpen-

Digitized by Google

dere, Gell. *aranymérón megmérni*; auf der Goldwage abwägen.

Lībrīlis, e, *fontos, fontavi*; pfündig.

Lībrīpens, dis, m. 3. (libra, et pendo) *funt, v. mázsamester*; ein Wagmeister.

Librītor, ōris, m. 3. i. q. Librator.

Libro, āvi, ātum, āre, 1. (libra) *fontolni, mérni, megmérni*; wägen, abwägen. 2) *kivetni, lelökni*; herab werfen. 3) e. gr. se alte., Plin. *magasságról v. magasról leereszkedni, v. lebotsátkozni*, sich von der Höhe herablassen. 4) e. gr. telum, Virg. *forgatni, hajitni*; schwingen, schleudern. 5) Trop. *megfontolni, megtiszgálni, gondolóra venni*; erwägen, betrachten. 6) *egyenlően osztani, v. felosztani*; gleich theilen.

Libs, libis, m. 3. i. q. ventus Africanus. Plin.

Libum, i, n. 2. *kalács, mézeskalács, lepény, áldozatikalács*; ein Kuchen, Fladen, Honigkuchen, Opferkuchen.

Lībūrna, et Liburnica, ae, f. 1. v. Liburnum, i, n. 2. *sebes, könnyü, v. postahajó*; ein Jachtschiff. Hor. Lucan. (inventum Liburnorum)

Liburnia, ae, f. 1. regio Illyriae. Plin.

Lībūrnus, i, m. 2. *Liburniai, onnan, v. oda való*; einer aus Liburnien. 2) Liburni, *várostelédek*; Stadtknechte. Mart. Juv.

Lībūrnus, a, um, ad Liburniam pertinens.

Libya, ae, et Libye, es, f. 1. regio certa Africae. 2) saepe tota Africa. Virg.

Libycum, i, n. 2. *vad spárga, v. nyúldrnyek*; wilder Spargel. Plin.

Libycus, a, um, *Libyai, Afrikai*; Libysch, Afrikanisch.

Libyphoenices, um, plur. populus Africae e Phoenicia oriundus. Liv.

Libys, yos, m. *Libyai, onnan, v. odavaló*; Libysch, aus oder in Libyen. Hinc: Libys; *Libyai, Libyabeli*; ein Libyer. Ovid. Plur. Libyes; Sallust.

Libyscus, a, um, e. gr. icus, Colum. *Libyai*; Libysch.

Libyssa, ae, f. 1. *Libyai aszszony, v. leány*; ein Frauenzimmer aus Libyen. 2) urbs Bithyniae.

Libystīnus, a, um, *Libyai*; Libysch. 2) Subst. cognomen Apollinis. Catull.

Libystis, ĭdis, f. 3. *Libyai*; Libisch. Virg.

Libyus, a, um, e. gr. citrus, Varr. *Libyai*; Lybisch.

Licens, tis, o. *szemtelen, tsintalan, gonoszságos, gonosz, elvetemedett*; frech, muthwillig, freventlich Comp. licentior. 2) Subst. *valamiest igéró*; der auf etwas bicthet.

Licenter, Adv. *szemtelenül, gonoszúl, tsintalanúl, szabadon, zaboláttalanúl, függetlenül*; frey, freventlich, ungebunden, zügellos, frech. Comp. licentius. Superl. licentissime.

Licentia, ae, f. 1. *engedelem*; die Erlaubniß. 2) *szemtelenség, szemtelen vakmerőség, nagy bátorság*; die Frechheit, allzugroße Frechheit. 3) e. gr. regni, Curt. *az országló független uralkoddsa*; die ungebundene Herrschaft eines Regenten.

Licentiōsus, a, um, *pajkos, tsintalan, magdnak nagy szabadságot verő*; wenn man sich zu viel erlaubt, ausgelassen, muthwillig. Comp. licentiosior, Senec. Superl. licentiosissimus, Augustin.

Licĕo, ui, itum, ēre, 2. *érni, betsínálenni, betsét meghatározni, árúba botsátni, árán tartani*; gelten, geschätzt werden. Parvo pretio licet, *öltsón tartódik*; er wird wohlfeil gehothen.

Licĕor, itus sum, ēri, Dep. 2. a. gr. hortos, Cic. *igérni érte*; auf etwas bieten. Eo licente, contra liceri audet nemo, Caes.

Licessit, pro: licuerit, Plaut.

Licet, uit, et itum est, ēre, Impers. 2. *szabad*; es ist erlaubt, es steht frey. 2) *lehetni*; können. Licet tibi esse bonum virum, v. bono viro, Quint. *betsületes, v. jó ember lehetsz*; du kannst ein redlicher Mann seyn. 3) 3) *-hatni, -hetni*; können. Per me licet tibi hoc facere, Cic. *miattam ezt bátran megteheted*; meinethalben magst du dieses wohl thun. 4) *kell*; sollen. Proinde sciatis, licet, Curt. *ezt tehát tudnotok kell*; das sollt ihr dennoch wissen. 5) *eladó lenni*; feil stehen. Quanti licuisse scribis (hortos Drusii) se emere, Cic.

Licet, Conj. *ámbár, noha, noha is, jólehet, ha szinte is*; wiewohl, obwohl, obgleich, obschon.

Lichănos, i, f. 2. *mutatóujj*; der Zeigefinger. 2) *húr*; die Saite. 3) *hár-*

Digitized by Google

hang; der Ton, den die Saite von sich gibt. Vitr.

Lichas, ae, m. 1. famulus Herculis. Ovid. 2) *arasz, bakarasz*; eine Spanne.

Lichen, ēnis, m. 3. *tarjag, kanyaró, pörsör forma kiütés a' testen, szeplő*; die Flechte, Schwinde, Schwindflechte. 2) *tarjag, hörmök, a' fákon, köveken*; die Flechte auf den Bäumen und Steinen.

Licĕātus, a, um, (licium) *borddba szedett, p. a. fonal, szőtt*; angezettelt, gewebt. August.

Licĭnĭānus, a, um, *Liciniusi, Liciniusrúl, v. tól nevezett*; Licinisch, von einem Licinius benannt.

Licinio, āre, 1. i. q. Lacinio. Apul.

Licĭnium, ii, n. 2. *kéfő, tépett, tépés*; die Wieke, Charpie. Veget.

Licĭnĭus, a, um, e. gr. lex; *Liciniusi*; Licinisch. 2) Subst. nomen familiare Romanum.

Licĭtātio, ōnis, f. 3. *valaminek drágítése, p. o. a' kótyavetyéken, alkudozás*; das Anbiethen eines Preises für etwas, das Bierthen auf etwas, z. B. in Auctionen, das Feilschen.

Licĭtātor, ōris, m. 3. (licitor) 3. *drágító, többet ígérő, draverő, v. árdrágító, drafolverő, p. o. a' kótyavetyéken*; der auf etwas biethet, der mehr biethet, z. B. in Auctionen. Cic.

Licĭte, Adv. *engedelemmel, szabadon, jus szerént*; mit Erlaubniß, auf erlaubte Art, mit Recht. Pandect.

Licĭto, i. q. licio.

Licĭtor, ātus sum, āri, Dep. 1. (liceo) *ígérni érte, alkudni valamire*; bieten auf etwas, feilschen. 2) e. gr. hostium capita, Curt. *jutalmat tenni rá*; einen Preis auf etwas setzen.

Licĭtus, a, um, *megengedett, szabados*; erlaubt, zugelassen.

Licium, ii, n. 2. et Licia, ōrum, n. plur. *nyüstfonal, nyüst, melyhez a' takátsok a' fonalat kötik*; das Trumm, d. h. die Fäden woran die Weber das Garn aufknüpfen. 2) *borda*; das Eintrag im Gewebe. Licia texere, Auson. *szőni*; weben.

Lictor, ōris, m. 3. servus consulum et praetorum Romanorum qui fasces virgarum ligatos ferebat, et captivos ligabat. Gell. Fest. *vdros v. tandtsszolga, hajdú, porosló*; ein Stadtknecht, Rathsbedienter.

Lictōrius, a, um, ad lictores pertinens.

Līdūna, ae, f. 1. *tengerdrapadás, tengerjárás*; die Ebbe und Fluth. Mart.

Lien, ēnis, et Liēnis, is, m. 3. *lép*; die Milz. Plaut. et Cels. Plur. Plin.

Liēnĭcus, a, um, i. q. lienosus.

Liēnōsus, a, um, (lien) *lépkórságos*; milzsüchtig. Plaut.

Lientĕria, ae, f. 1. *hasmenés, mikor az étel emésztetlen megy ki*; der Durchlauf, wo die Speise unverdaut weggeht. Cels. Hinc: lientericus, a, um. *illyen nyavalyában lévő*; daran laborirend.

Līgāmen, ĭnis, n. 3. (ligo) *kötél, kötőlék, kötő*; das Band, die Binde. Ovid. Colum.

Līgāmentum, i, n. 2. idem.

Ligārius, a, um, e. gr. familia; *Ligáriusi*; Ligarisch. 2) Subst. nomen familiae Romanae, Ligarianus, a, um, i. q. Ligarius, a, um.

Līgātio, ōnis, f. 3. *kötés, kötözés, megkötözés*; das Binden. Scrib. Larg.

Līgātūra, ae, f. 1. *kötés, kötözés, kötő*; das Band. Pallad. 2) *nyak kötő orvosság*; ein Amulet. Ammian.

Līgātus, a, um, *megkötött, kötözött*; gebunden.

Ligĕa, ae, f. 1. nomen Nymphae marinae. Virg.

Līgĕllum, i, n. 2. *az a' horgatska az egérfogóban, mellyen a' szalonna, van*; das Häckchen an der Mausfalle woran der Speck hängt. Fab. 2) *házikó, gunyhó, kalyiba*; ein Häuschen, Hütchen. Plaut.

Līger, ĕris, m. 3. fluvius Galliae, hodie Loire.

Līgnārium, ii, n. 2. *fatartókely*; eine Holzkammer. Gloss.

Lignārius, a, um, *fához való, v. tartozó*; zum Holze gehörig. 2) Subs. ii, m. sc. faber; *ács*; ein Zimmermann. 3) Subst. *favágó*; ein Holzhacker. Liv.

Lignātio, ōnis, f. 3. *fagyüjtés, fasszedegetés, favágás*; die Holzung, das Holzhohlen, Holzfällen. 2) *favágó, v. fakordó hely, a' honnét kordják a' fát*; Ort, wo Holz gefällt wird. Colum.

Lignātor, ōris, m. 3. *favágó, fasszedegető*; ein Holzhacker, Holzsammler. 2) miles, in castra lignum ferens. Liv.

Lignĕŏlus, a, um, (Dim. a ligneus)

Digitized by Google

e. gr. lychnuchus, Cic. *fábólvaló, fa*; aus Holz, hölzern.

Ligněus, a, um, e. gr. solea, Cic. *fából tsinált, fából való, fa*, vom Holze gemacht, hölzern. 2) Trop. e. gr. equus, Plaut. *hajó*; ein Schiff. 3) e. gr. putamen, Plin. *dióhéjj*; eine Nußschale. 4) *fához hasonló, fás*; dem Holze ähnlich, holzig. Plin.

Lignĭcīda, ae, m. 1. *favdgó*; ein Holzhacker. Varr.

Lignīle, is, n. 3. *fatartóhely, fáskamara*; eine Holzkammer. Gloss.

Lignor, ātus sum, āri, Dep. 1. *fát hozni, fát szedni*; Holz holen. Caes.

Lignōsus, a, um, e. gr. fructus, Plin. *fához hasonló, fás*; dem Holze ähnlich, holzig.

Lignum, i, n. 2. *fa*; das Holz. e. gr. vitiosum, Plin. *szúette fa*; ein wurmstichigtes Holz. 2) e. gr. hastae, Curt. *ddrdanyél*; der Schaft am Spieße. 3) *fa irótábldtska*; ein hölzernes Schreibtäfelchen. Ovid.

Lĭgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem vinculo, Tac. manus post terga, Ovid. *kötni, kötözni, összekötni, összefoglalni, meg, v. hozzákötni*; binden, knüpfen, heften, anbinden. 2) e. gr. nodos, Senec. *összegombolni*; knüpfen. 3) e. gr. guttura laqueo, Ovid. *kötelet vetni a' nyakára*; einen Strick um den Hals legen. e. gr. vulnera, Ovid. *békötni, békötözni*; verbinden. 5) e. gr. legibus aliquem, Cic. *lekötelezni*; verpflichten. Nimbi ligati, Petron. *jég*; das Eis.

Lĭgo, ōnis, m. 3. *kapa, irtókapa*; eine Haue, Hacke, Rotthaue. Mors sceptra ligonibus aequat, Lucan. *kirdly parasst mindegy a' haldlnak*; dem Tode gilt es gleich, es sey ein König oder Landmann.

Lĭgŭla v. Lingula, ae, f. 1. (Dim. a lingua) *nyelvetske*; ein Züngelchen. 2) *abdrlókandl*; eine Schaumkelle. 3) *lapitzka a' patikában a' kenőtsnek az edényekből v. tartókból való kiszedésére*; ein Schäufelchen, Spaltel, in der Apotheke Salben aus den Büchsen zu nehmen. 4) *fűzőszij*; eine Nestel, ein Band. 5) *kis kard, kossperd*; ein kleiner Degen. Varr. 6) *emelőrúd vége, melly a' tereh alá tétetik*; der äußere Theil des Hebels, der unter die Last gelegt wird. Vitr. 7) *tsók vékonyabb vége, mellyndl fogva egymásba tevődhetnek*; der spitzige Theil der Röhren, womit sie in einander gefügt werden können. Vitr. 8) *tsipintópléh a' flótán*; das Blättchen auf der Flöte. Plin.

Lĭgŭr, ŭris, c. 3. *Liguriai lakos, Liguriabeli*; aus Ligurien, ein Ligurier, eine Ligurierinn.

Lĭgŭrĭa, ae, f. 1. regio Italiae.

Ligurinus, a, um, ad Liguriam pertinens.

Lĭgūrĭo, v. Ligurrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *nyalni, megnyalni, nyaldkoskodni, kóstolni*; lecken, belecken, kosten. 2) e. gr. jus tepidum, Hor. *bákorpólni*; einschlürfen. 3) Trop. e. gr. bona sua, Cic. *elvesztegetni*; verthun. 4) e. gr. rem aliquam, Cic. *valamin rajta lenni, erősen, v. igen kívdnni*; sich an etwas machen, heftig begehren. 5) *keveset elvenni belőle*; etwas weniges von etwas wegnehmen. Non timide nec leviter lucra ligurire, Cic. 6) i. q. studium aliquid paullulum colere. Quoniam jam dialecticus es, et hoc quoque liguris, Cic.

Lĭgūrĭtĭo, v. Ligurrĭtĭo, ōnis, f. 3. *nyelds, megnyalds*; das Lecken, Belecken. 2) *nyaldnkság, nyaldnkoskodds*; die Leckerhaftigkeit. Cic.

Lĭgūrītor, v. Ligurrītor, ōris, m. 3. *nyaldnk, tsemegés, tsemege szerető*; der gern leckt, Lecker, Leckermaul. Auson.

Lĭgŭstĭcum, i, n. 2. *levestikom, lóbőstök*; Liebstöckel. Ligusticum Levisticum. L.

Lĭgustīnus, a, um, e. gr. ager, Liv. i. q. Ligurinus.

Lĭgustis, idis, f. 3. *Liguriai*; Ligurisch.

Lĭgustrum, i, n. 2. *fagyal, fagyalfa*; Hartriegel, Reinweide, ein Strauch. Ligustrum vulgare, L.

Lĭlĭācĕus, a, um, e. gr. oleum, Pallad. *liliomból való, liliom*; aus Lilien.

Lĭlĭētum, i, n. 2. *liliomosdgy, a' kertben*; ein Lilienbeet. Pallad.

Lĭlĭum, ii, n. 2. *liliom*; die Lilie, Plin.

Lĭlybaetānus, a, um, *Lilybaeumbe, v. onnan való, Lilybeumi*; in oder aus Lilybäum, dahin gehörig, Lilybäisch. Cic.

Lĭlybaeum, i, n. 2. promontorium Siciliae. 2) urbs ibidem. Cic.

Digitized by Google

Lilybaeus, a, um, *Lilybaeumi*; Lilybäisch. Lucan.

Lilybe, es, f. 1. i. q. Lilybaeum, Priscian.

Lilybēus, a, um, i. q. Lilybaeus. Virg.

Lima, ae, f. 1. *reszelő, ráspoly*; eine Feile. Lima polire, Quint. *reszelni, simitni*; glatt machen. 2) Trop. *megjobbitás*; die Verbesserung. Ultima lima defuit meis scriptis, Ovid. Lima mordacius uti, Idem. *valamiben erősen, v. tsipősen igazgatni a' hibákat*; etwas scharf corrigiren.

Limācēus, a, um, *sárból, iszapból, földből való*; vom Kothe, Schlamme, irden. Tert.

Limārius, a, um, *sáros, iszapos*; schlammicht.

Limāte, Adv. *meg, v. kireszelve*; ausgefeilt. 2) *tsinosan, kitisztitva*; ausgesäubert, ausgeputzt.

Limātŭlus, a, um, Dim. *kireszelt, kitisztitott*; ausgefeilt, rein gemacht. 2) *finom, mesterséges*; subtil, künstlich.

Limātus, a, um, (limo) *megreszelt, ki, v. megsimitott, v. tisztitott*; gefeilt, ausgepolirt, glatt gemacht. 2) *ki mesterkedett, megjobbitott*; ausgekünstelt, ausgebessert. 3) Trop. limatus ac tersus sermo, Quint. *tsinos beszéd*; eine zierliche Rede. 4) e. gr. urbanitate, Cic. *udvari, emberséges*; höflich. Comp. limatior. Cic.

Limax, ācis, c. 3. *úti tsiga, veteményrágó tsupasz tsiga*; die Wegschnecke, eine nackte Schnecke, welche die Gewächse benagt. 2) *kurva*; eine Hure. 2) *kurva kergető, kurvás*; ein Hurentreiber.

Limbātus, a, um, (limbus) *megprémezett, paszamántozott, megboritott, paszamántal boritott*; verbrämt, bordirt. Gallien. ap. Treb. Poll.

Limbŏlārius, ĭi, m. 2. *prémező, paszamántozó*; ein Verbrämer, Posamentirer.

Limbus, i, m. 2. *ruha, v. köntös szélének megboritása, prém, paszamánt, sinórozás, fodor, rojt, 's a' t.* die Besetzung des Saumes am Kleide, der Besatz, die Falbel, zl. 2) e. gr. duodecim signorum coelestium, Varr. *égijegykerület*; der Thierkreis.

Limen, ĭnis, n. 3. *küszöb*; die Schwelle. 2) ad limina custos; *házőrző, ajtónálló, kapus*; ein Thürhüter. 3) *ház*; ein Haus. 4) religiosa deorum limina, Virg. *templom, egyház, szentegyház*; ein Tempel. 5) e. gr. belli, Tac. vitae, Sen. *kezdet*; der Anfang. 6) e. gr. lucis finitae, Apul. *vég, határ*; das Ende, die Gränze. 7) e. gr. cubiculi, Cic. *bémenetel*; der Eingang. 8) a limine disciplinam salutavit, Sen. *nem merült el a' tudományokba, nem ószült meg a' tanulásban*, er hat sich im Studieren nicht vertieft.

Limĕnarcha, ae, m. 1. *felvigyázó a' kikötőhelynél, rendbíró*; ein Aufseher der Häfen. Pand.

Limentīnus, i, m. 2. deus liminum. Tert.

Limes, ĭtis, m. 3. *gyalogút, ösvény*; der Fußpfad, Fußsteig. Recto grassari limite, Ovid. *jó v. igaz úton járni*; den rechten Weg gehen. 2) Trop. benignitatis laxum limitem aperire, Sen. *nagy szivességgel lenni, v. nagy szivességet mutatni valaki erdnt*; einem große Gefälligkeiten erzeugen. 3) *határ, mesgye, barázda, határjel, határkő, megyekő*; eine Gränze, Gränzstein, Markstein. Partiri limite agrum, Virg. 4) limites, plur. *ország, v. tartomány határ*; die Gränzen, Landmarken. 5) inter limites grassari, Prov. *túl menni az elégen*; über die Schnur hauen.

Limĕum, i, n. 2. *gyilkos szirontók*; eine Pflanze, mit deren giftigem Safte die Gallier ihre Jagdpfeile bestrichen. Ranunculus Thora, L.

Limĭcŏla, ae, c. 1. (limus) *sárban, v. iszapban lakó, v. élő*; der im Kothe wohnt oder lebt. Auson.

Limĭgĕnus, a, um, *sárban nemzett*; im Kothe erzeugt. Apson.

Limĭnāris, e, (limen) *küszöbhöz tartozó*; zur Schwelle gehörig. Vitruv.

Limis, e, *sanda, kantsal, kantsi*; schielend.

Limĭtāněus, a, um, *határos*; angränzend. 2) limitanei milites, ICt. *határőrző katonaság*; die Gränzsoldaten.

Limĭtāris, e, *határozó, elválasztó*; scheidend. Varr.

Limĭtātĭo, ōnis, f. 3. *meghatározás*,

megállítás, megállapítás; die Feſtſetzung, Beſtimmung. Vitruv.

Limitātus, a, um, *elválasztott*; unterſchieden, 2) Trop. e. gr. potestas; *határok közzé szoríttott*; umſchränkt.

Limito, ávi, átum, áre, 1. (limes) *határkövet tenni, határt tenni, hányni, vagy tsinálni megkülömböztetni*; Markſteine oder Gränzen ſetzen, Unterſchied machen. 2) Trop. *határok közzé szorítni*; einſchränken. Varr.

Limītor, āri, Dep. 1. *határt szabni, határt rendelni, megkülömböztetni*; begränzen, unterſcheiden. 2) *kiosztani*; austheilen.

Limma, ātis, n. 3. *félkang*; ein halber Ton. Maer.

Limnae, ārum, f. 1. plur. locus Athenis, ubi in honorem Bacchi Lenaea celebrabantur.

Limne, es, f. 1. *tó*; ein See. Vitruv.

Limnēsia, et **Limnēis**, ae, f. 1. cognomen Veneris, quae portubus praeerat.

Limnioe, ēs, f. 1. *sásliliom*; Schwertelkraut, Apul.

Limo, Adv. *sonddn, kantsin, félre, óldalvást*, v. *óldalra nézve*; ſchielend, auf die Seite ſehend.

Limo, ávi, átum, áre, 1. *reszelni, megreszelni*; feilen. 2) e. gr. gemmas, Plin. *pallérozni, simítni*; poliren, glätten. 3) *kitisztítni*; ausputzen. 4) Trop. opus aliquid politius limare, Cic. *valamelly munkát mindég jobbítni*; ein Werk immermehr verbeſſern. 5) e. gr. veritatem, Idem. *az igazságot szorosan keresni*, v. *megvizsgálni*; die Wahrheit genau ſuchen oder unterſuchen. 6) e. gr. commoda alicujus oculo obliquo (i. e. invido), Hor. *irígy szemmel nézni, gyaldzni*; ſchmählern.

Limo, ávi, átum, áre, 1. (limus) *sárral bétsetskendezni*; mit Koth beſpritzen. Plaut.

Limōnion, v. **Lemōnium**. ii, n. 2. *tekert tziksár* (Polygonum bistorta); Natterwurz, Wieſenholz.

Limōsĭtas, ātis, f. 3. *iszaposság, nyálkásság, enyvesség*; die Schlammigkeit, Schleimigkeit. Constant. Afer.

Limōsus, a, um, (limus) e. gr. aqua, Colum. *iszapos, sáros, motsáros*; ſchlammig, kothig, moraſtig.

Limpĭdus, a, um, e. gr. lacus, Catull. vox Plin. aqua, Vitr. vinum, Colum. *tiszta*; klar.

Limpĭtūdo, ĭnis, f. 3. e. gr. aquae, Plin. *tisztaság, higgadtság*; die Helle, Helligkeit.

Līmŭla, ae, f. 1. (Dim. a lima) *kis reszelő*; *reszelőtske, ráspoly*; die Feile. Terent. Maur.

Līmŭlus, a, um, (Dim. a limus, a, um); *egy kitsit sanda, kantsal*, v. *kantsi, félre néző*; etwas ſchielend.

Līmus, a, um, e. gr. homo. Varr. *sanda, kantsal, kantsi, félre*, v. *óldalt néző*; ſchielend. Limis (sc. oculis) intueri, Ter. *görbe, haragos*, v. *irígy szemmel nézni*; ſcheel anſehen.

Līmus, i, m. 2. *sár, iszap*; der Koth, Schlamm. 2) vestimentum sacerdotum Romanorum, quo ab umbilico usque ad pedes tegebantur. Virg.

Līnāmentum, i, n. 2. *kéré, tépett, tépés a' sebbe*, v. *sebre*; die Wieke, Charpie.

Līnārĭa, ae, f. 1. *kenderike*; der Flachsfinke, ein Vogel. 2) *gyújtványfű*; das Harnkraut. Antirrhinum Linaria. L.

Līnārĭus, ĭi, m. 2. *lenkészítő*; ein Flachsarbeiter. 2) *lenáros*; ein Flachshändler. Plin.

Līnārĭus, a, um, *lenhez való*, v. *tartozó*; zum Flachſe gehörig.

Linctus, us, m, 4. (lingo) *nyalás*; das Lecken. Plin.

Lindus, v. **Lindos**, i, f. 2. urbs Rhodi.

Līnĕa, ae, f. 1. *linea, húzás, vonás*; eine Linie, ein Strich. 2) mors ultima linea rerum, Hor. Prov. *a' halál mindennek véget vet*; der Tod iſt das Letzte bey uns. Nulla dies subeat, quin linea ducta supersit, Apul. *egy nap se menjen el dologtalanúl*, v. *használatlanúl*; es müſſe kein Tag ungenützt vorüber gehen. 4) *korogmadzag*; die Angelſchnur. Linea trahit piscem, Mart. 5) e. gr. margaritarum, Scnev. Ict. *gyöngyfüzér, egy sor gyöngy*; eine Perlenſchnur. 6) e. gr. aequinoctialis, i. q. aequator. 7) *fonal, szál, pórdz, spárga*: ein Faden. 8) *rend*, v. *sor az írásban*; eine Zeile in einer Schrift. Voss. 9) *határ*; die Gränze. Transire lineas, Cic. 10) ad lineam, Cic. *ponterányosan, ponterány szerént, függőlegesen, ponterányra*; nach der Perpendi-

Digitized by Google

fel. Solida corpora ferantur suo deorsum pondere ad lineam, Cic

Linĕālis, e, *linedhoz való, v. tartozó*; zur Linie gehörig. Amm.

Linĕāmentum, i, n. 2. *penna, v. tollvonás, v. húzás, linea*; ein Federſtrich, Federzug, eine Linie. 2) *dbrázatvonás*; die Züge des Geſichts. Cic. Just. 3) *rajz, rajzolat*; ein Abriß. Cic. 4) e. gr. orationis extrema, Cic. *legfelsőbb, v. legnagyobb tökélletesség*; die größte Vollkommenheit.

Linĕāris, e, e. gr. pictura, Plin, *linedkból, v. húzásokból álló, húzásos*; in Linien beſtehend. e. gr. ratio, Quint. i. q. Geometria.

Linĕātio, ōnis, f. 3. *llnedzés, linedzat*; die Ziehung einer Linie, Linienzug, Linie. Vitruv. 2) v. gr. corporis; *ortzavondsok, artzvonások*; die Liniamente. Jul. Firm.

Linĕātus, a, um, *llnedzott, linedkkal bévont*; linirt mit Strichen. Vitr.

Linĕo, āvi, ātum, āre, 1. *llneavondsokkal leábrázolni, lerajzolni*; mit Linien abzeichnen, entwerfen. Plaut. 4) *az egyenes llnedhoz alkalmaztatni, v. szabni*; nach der geraden Linie richten. 3) *llnedt vonni, lineázni*; eine Linie ziehen.

Linĕŏla, ae, f. 1. Dimin. 1. *vondsotska*; kleine Linie, Strichlein. Gell.

Linĕus, a, um, (linum) *lenbölvaló, len*; flächſern, leinen, aus Lein, Flachs. Hor. 2) *vászonból való, gyoltsból való, vászon, gyolts*; aus Leinwand, leinen. Virg. Tacit.

Lingo, nxi, nctum, ĕre, 3. *nyalni, megnyalni*; lecken. Plaut.

Lingones, um, pl. populus Galliae Celticae. Caes.

Lingua, ae, f. 1. *nyelv, (a' szájban)*; die Zunge. Lingvae obligatio; *a' nyelv leragaddsa*; das Anwachſen der Zunge. Lingvam tenere, Ovid. *megfogni a' nyelvét, hallgatni*; ſchweigen Vitemus lingvas hominum. Cic. 2) *nyelv, beszéd, szó*; die Sprache. Lingva latina, graeca, Cic. Gentilis lingva, Solin. *anyai nyelv, nemzeti nyelo*; die Mutterſprache. Doctus sermonis utriusque lingvae, Hor. *mind a' két nyelvet jól érti*; beyder Sprachen kundig. 3) duplicem habere lingvam, Solin. *szinmutaté lenni, kétfelé szántikálni*; falſch ſeyn. 3) *tengerbe benyúló föld*; die Erdzunge. Oppida posita in lingua. Caes. 5) *földtsúts, fok*; das Vorgebirge. Ovid. 6) *egy kandlnyi, p. o. orvosság*; ein Löffelvoll. Plin.

Linguārium, ii, n. 2. *nyelvbirság: büntetés, p. o. rágalmazásért*; das Zungengeld. Senec.

Linguātus, a, um, *nyelves, bőbeszédű, beszédes*; geſprächig, geſchwätzig, beredt. Tert.

Lingula, ae, f. 1. Dim. *nyelvetske*; ein Züngelchen oder Dorn an einer Schnalle. Mart. 3) *tengerbenyúló föld*; die Erdzunge. Caes.

Lingulaca, ae, f. 1. *fetsegő*; ein Plappermaul. Plaut.

Lingŭlātus, a, um, *nyelvformájú, nyelvszabású*; zungenförmig. Vitruv.

Linguōsus, a, um, *nyelves, fetsegő*; geſchwätzig. Petron.

Linĭger, a, um, *gyolts, v. vászon köntösben járó*; in Leinwand gekleidet. Ovid.

Linĭmen, ĭnis, id. q. Linimentum.

Linĭmentum, i, n. 2. *kenöts*; eine Salbe, die Schmiere. Pallad.

Linio, īvi, ītum, īre, 4. id. qu. lino; *kenni, megkenni, békenni, p. o. kenöttsel*; ſalben, ſchmieren, beſchmieren. Colum.

Linītus, a, um, *békent, megkent*; geſchmiert, eingeſchmiert.

Linītus, us, m. 4. *megkenés*; das Schmieren. Plin.

Lino, līvi et lēvi, lītum, līnĕre, 3. *kenni, rákenni*; ſchmieren, aufſchmieren. 2) *megkenni, békenni valamit, p. o. olajjal*; ſchmieren, beſchmieren. 3) auro linere, Ovid. *megaranyozni*; vergolden. Pice linere, Hor. *beszurkozni*; verpichen. Faciem linere, Juven. *kifesteni az dbrázatjdt*; ſich ſchminken. 4) v. gr. luto, Ovid. *elmotskolni, békenni, elkeverni*; beſchmieren, beſudeln.

Linŏmyron, i, n. *lenmagolaj*; das Leinöhl. Plin.

Linōsĭtas, ātis, f. 3. idem quod Abundantia lini, *len bősége*; der Überfluß des Flachſes. Plaut.

Linōspĕrmon, i, n. 2 *lenmag*; der Leinſame.

Linostrŏphon, i, n. 2. i. q. Marrubium; *pemet, pemetfü*; Andorn, ein Kraut. Plin.

Linozostis, is et Idis, *szélfü*; das Bingelkraut. Plin. Mercurialis. L.

Linquo, liqui, lictum, ĕre, 3. v. gr. ur-

Digitized by Google

bem, terram, Cic. *elhagyni*, *odahagyni*; laſſen, verlaſſen. Linqui animo. Sueton. v. linqui, Ovid. *elájulni*; in Ohnmacht fallen. 2) *elhagyni*, *abbahagyni*, *félbehagyni valamit*; laſſen, ſeyn laſſen, unterlaſſen, übergehen. Linquamus haec, Cic. *hagyjuk el ezt*; wir wollen dieß jetzt laſſen. 3) v. gr. monimentum, Val. Fl. *hagyni maga után*;

Lintĕāmen, ĭnis, n. 3. *lepedo*; ein leinenes Tuch, Leintuch. Apul.

Linteamentum, i, n. 2. id. qu. Linteamen.

Lintĕārius, a, um, *vásznat illető*; die Leinwand betreffend. Lintearia negociatio; *vászonkereskedés*; die Leinwandhandlung.

Lintĕārius, ii, m. 2. *vászonkereskedő*; ein Leinwandhändler. JCt.

Lintĕātus, a, um, *vászonban járó*; in Leinwand gekleidet. Liv.

Linteo, ōnis, m. 3. *takáts*; ein Leinweber. 2) *vászonkereskedő*; ein Leinwandhändler. Plaut.

Linteŏlum, i, n. 2. *keszkenó*, *kendő*, *keszkenóforma ruha*; ein leinenes Tüchlein. Plaut.

Linter, tris, f. 3 *tsónak*, *ladik*, *sajka*, *tsajka*; ein kleines Fahrzeug, der Kahn, Nachen. Caes. 2) *itatovdlú*; eine Tränkrinne. 3) *tekné*; ein Trog, Mulde. Virg.

Lintĕum, i, n. 2. *vászon*; die Leinwand. 2) *zsebkeszkenó*; das Schnupftuch. 3) *lepedó*; ein Bettuch. Mart. 4) lintea, ōrum, pl. vitoria; *hajóvitorla*; ein Schiffſegel. Hor.

Lintĕus, a, um, *vászonból való*, *vászon*; aus Leinwand, leinen. Vestis lintea. Cic.

Linträrius, ii, m. 2. (linter) *révész*; ein Kahnführer, Fährmann. Ulp.

Lintricŭlus, i, m. 2. *kis tsónak*; ein Kähnchen. Cic.

Lintris, is, id. qu. Linter.

Līnum, i, n. 2. *len*; der Flachs, Lein. Cic. Virg. Oleum lini; *lenmagolaj*; das Leinöhl. Linum ducere, Cels. *fonni*; ſpinnen. 2) *lenból készült fonal*, *spárga*, 's a' t. ein Faden, eine Schnur. 3) *háló*, *halászó háló*; ein Netz, Fiſchergarn. Pelago tabere humida lina, Virg. 4) *kötél*; ein Seil. 5) *hajón lévő kötelek*; Tau. Ovid. *vászon*; Leinwand. Hor.

Līnus, v. Linos, i, filius Apollinis, poëta et musicus.

Līo, ēre, *kislkárolni*; glatt machen.

Līpăra, ae, et Lipare, es, f. Nom. pr. insulae maris Etrusci. Mela.

Līpărăeus, a, um, in vel ex insula Lipara dicta. Juv.

Lipărensis, e, i. q. Liparaeus.

Līpăris, is v. ĭdis, f. 3. *egy hal neve*; ein Fiſch. Plin. 2) id. qu. Lipara.

Līppio, īvi, ītum, īre, 4. *tsepegő v. könnyező szemű lenni*; triefende Augen haben, triefäugig ſeyn. Cic. Trop. lippiunt mihi fauces fame, Plaut. *nagyon ehetném*; es hungert mich ſehr.

Lippitūdo, ĭnis, f. 3. *szemkönnyezés*, *tsipásság*; das Triefen der Augen, Triefäugigkeit. Cic.

Lippus, a, um, *könnyezőszemű*; *tsipás*; triefende oder eiternde Augen habend, triefäugig. Plaut. 2) *kibásszemű*, *vakoskodó*; nicht wohl ſehend, blind.

Lips, lipis, m. idem ac Ventus Africus; *nyúgoti szél*; der Weſtwind.

Lipsĭa, ae, f. 1. *Lipsia városa*; die Stadt Leipzig. Georg.

Lipsĭensis, e, *Lipsiai*; Leipziger, von Leipzig Mercatus Lipsiensis, *Lipsiai vásár*; die Leipziger Meſſe. Geogr.

Līquābĭlis, e, e. gr. cera, Apul. *olvasztható*, *elolvasztható*, *olvadó*; ſchmelzbar.

Līquāmen, ĭnis, n. 3. *olvasztott kivérség. v. háj, zsir*; zerlaſſenes Fett. 2) *lé*, *lén*, *leve valaminek*; die Brühe.

Līquāmentum, i, n. 2. i. q. Liquamen. Veget.

Līquāmĭnātus, a, um, *leves*, *a' minek leve van*; mit Brühe verſehen. Apic.

Līquāmĭnōsus, a, um, *tsupa lé*, *leves*, *igen leves*; ſaftig, voller Brühe. Marc. Emp.

Līquātĭo, ōnis, f. 3. *olvasztás*; das Schmelzen. Vopisc.

Līquātōrĭus, a, um, *olvasztásra*, *v. megszűrésre való*; zum Schmelzen, Flüſſigmachen oder Durchſeihen dienlich. Liquatorium, sc. vas, Coel. Aur.

Līquātus, a, um, *olvasztott*, *el*, *meg*, *ki*, *v. felolvasztott*; zerlaſſen, zerſchmolzen.

Līquĕfăcio, ēci, actum, ĕre, 3. *olvasztani*, *el*, *meg*, *ki*, *v. felolvasztani*; ſchmelzen, zerſchmelzen, zerlaſſen. 2) *meggyengíteni*, *megerőtelenítni*; ſchwächen. Quos nullae laetitiae futiles liquefaciunt voluptatibus, Cic.

Digitized by Google

Līquĕfăctus, a, um, *el, meg, ki, v. felolvadt*; zerſchmolzen, zergangen.

Līquĕfīo, actus sum, ĕri, 4. *lágyúlni, el meg, ki, v. fel olvadni*; weich werden, zerſchmelzen.

Līquens, tis, o. *folyó*; flüßig. 2) *tiszta*; lauter. 3) liquentes campi, Cic. *tenger*; das Meer. Comp. -ior. Gell.

Līquĕo, līcŭi, līquĕre, 2. *lágyúlni, el, v. meg lágyúlni, el, meg, ki, v. felolvadni, elfolyni*; weich werden, zerſchmelzen, zerfließen. 2) Trop. e. gr. voluptate, Cic. *elpuhúlni*; weich werden. 3) *világos, v. értheto lenni, megtetszeni, kitetszeni valamiből*; klar, hell, deutlich, einleuchtend ſeyn.

Līquesco, ĕre, 3. i. q. Liqueo.

Līquet, Impers. *világos, nyilván van, tudva van*; es iſt klar und offenbar, es iſt bekannt. 2) liquere non poterat, Curt. *nem lehetett látni*; man konnte es nicht ſehen. 3) liquet mihi dejerare, Ter. *bátran megeskúdhetek*; ich kann ſicher ſchwören.

Līquĕ, Adv. *világosan, nyilván, nyilvánságosan*; klar, deutlich. 2) coelum liquide serenum, Gell. *tiszta ég*; der heitere Himmel. Comp. -ius, Superl. -issime, Augustin.

Līquĭdĭtas, ātis, f. 3. *nedv, nedvesség, folyóság, hígság*; die Feuchtigkeit, Flüſſigkeit.

Līquĭdĭuscŭlus, a, um, *kevéssé nedves, v. folyó, nedvesetske, higatska*; etwas naß, flüſſig.

Līquĭdo, Adv. *nyilván, nyilvánságosan, világosan, bizonyosan, redblzhatóképen*; öffentlich, klar, gewiß, zuverläßig.

Līquĭdum, i, n. 2. *folyó, v. hig test, p. o. víz*; ein flüſſiger Körper, z. B. Waſſer. Luer. Ovid. 2) consonantes, i. e. L, M, N, R. Prisc.

Līquĭdus, a, um, *folyó, hig, nedves*; flüſſig, naß. 2) e. gr. tempestas coeli, Plaut. *tiszta, derült*; rein, hell, lauter. 3) e. gr. animus, Plaut. *viddm, vig*; fröhlich. 4) e. gr. vox, Luer. *hangos, harsány*; hell. 5) *kéttségtelen, kéttségen kívül való, bizonyos*; unſtreitig, richtig. Ad liquidum explorare aliquid, Liv. *valamit szorosan megvizsgálni*; etwas genau unterſuchen. 6) e. gr. auspicium, Plaut. *jó, v. szerentsés kezdet*; ein guter Anfang. 7) e. gr. venter, Mart. *hasmenés*; der Durchfall. 8) e. gr. plumbum, Hor. *elolvadt*; zerſchmolzen. Comp. -ior, Superl. -issimus, *igen tiszta és világos*; ſehr hell und klar.

Liquiritia, ae, f. 1. *édesgyökér, higviritz*; die Süßwurzel, das Süßholz. Veget.

Līquis, e, pro: obliquus, Front.

Līquo, āvi, ātum, āre, 1. (liquor) *olvasztani, megolvasztani*; ſchmelzen. 2) *lágyitni, meglágyitni*; weich machen. 3) *tisztálni, általv. megszúrni*; lautern, durchſeihen.

Liquor, ōris, m. 3. *folyó, v. higtest, folyóság, nedv, nedvesség*; etwas Flüſſiges, die Feuchtigkeit. 2) e. gr. animum, Cic. *víz*; das Waſſer.

Līquor, āri, et liqui, Dep. 3. *meg, el, ki, v. felolvadni, elfolyni, felengedni*; zerſchmelzen, zergehen, aufthauen.

Līra, ae, f. 1. *barázdák közzé foglalt föld, mesgye, barázda*; die zwiſchen zwey Furchen aufgeworfene Erde, Furche. Colum. 2) *barázda, mellyet a' szántó vas vet*; die Furche durchs Pflügen. 3) plur. *haszontalan, ostoba, v. bolond beszéd, v. fetsegés*; ein unnützes Geſchwätz. Plaut.

Līrātim, Adv. *barázdánként*; furchenweiſe. Colum.

Līrĭnus, a, um, e. gr. oleum, Plin. *liliomból való, liliom*; aus Lilien.

Līrĭon, ĭi, n. 2. *lilion*; die Lilie. Apul.

Līrĭŏpe, es, f. 1. Nympha marina, mater Narcissi. Ovid.

Līris, is, m. 3. fluvius Campaniae, Hor. hodie Garigliano.

Līro, āvi, ātum, āre, 1. (lira) *barázdát vonni, bé, v. elboronálni*; Furchen machen, den Samen einegen. Varr. 2) *haszontalanságot, v. bolondságot beszélni, bolondoskodni, haszontalankodni*; ein unnützes Geſchwätz machen.

Līroe, *bolondság, hijjdbanvalóság*; Poſſen. Plaut.

Līs, lītis, f. 3. *veszekedés, tzivódás, tzivakodás*; der Zank, Streit. Lites serere, movere, Cic. *veszekedni kezdeni, veszekedést okozni*; Zank anrichten. 2) *törvénykezés, perlekedés, per, ügy*; ein Rechtshandel, Proceß. Lite cadere, Fest. *a' pert elveszteni*; den Proceß verlieren. 3) *pénz, melly felett perlekednek*; das Geld, worüber geſtritten wird. Cic.

Līsābōna, ae, f. 1. *Lisbona, Portugaliának fővárosa*; Liſabon. Geogr.

Digitized by Google

Lissus, i, f. 2. v. Lissum, i, m. 2. urbs Illyriae. Caes.

Lĭtābĭlis, e, (lita) e. gr. victima Lactant. *áldozásra alkalmatos, mellyel szerentsésen lehet áldozni:* zum Opfer tauglich, womit glücklich geopfert wird.

Lĭtāmen, ĭnis, n. 3. *áldozat, engesztelés, engesztelő áldozat;* das Opfer. Stat.

Lĭtānĭa, ae, f. 1. *esdeklődének, v. könyörgés, litánia;* die Litaney. Sidon.

Lĭtātĭo, ōnis, f. 3. *szerentsés áldozat;* das glückliche Opfern. Liv.

Lĭtātus, a, um, *áldozott;* geopfert. Sacris litatis, *véghez menvén az áldozat;* nach dargebrachtem Opfer.

Lĭtera, ae, f. 1. *betű;* ein Buchstabe. Homo trium literarum, Cic. *tolvaj;* ein Dieb. 2) ad literam, Cic. *szóról szóra, betűszerént;* von Worte zu Worte, buchstäblich. 3) plur. literae, ārum, f. *írások;* Schriften. 4) Trop. unam literam longam facere, Plaut. *magát felakasztani;* sich selbst erhenken. 5) literae, plur. *levél;* ein Brief. Dare literas ad aliquem, Cic. *valakinek levelet írni;* an einen schreiben. 6) *tudományok;* die Wissenschaften Graecae literae, Cic. i. e. artes et studia quae a Graecis colebantur.

Lĭtĕrālis, e, i. e. ad literas pertinens. Symm.

Lĭtĕrārĭus, a, um, i. e. ad literas pertinens, e. gr. ludus, Quint. *oskola, iskola;* die Schule.

Lĭtĕrāte, Adv. *tudóson, tanúltan;* gelehrt.

Lĭtĕrātĭo, ōnis, f. 3. *ábétse, betűvesmérés;* das A B C, der erste Unterricht im Lesen. Isidor.

Lĭtĕrātor, ōris, m. 3. *oskolamester;* ein Schulmeister. Suet. 2) philologus, criticus, in lingvis versatus. Gell.

Lĭtĕrātōrĭus, a, um, *nyelvtudományhoz való, v. tartozó, grammatikai;* zur Grammatik gehörig, grammatisch. Tert.

Lĭtĕrātrix, īcis, f. 3. *nyelveket tudó, v. értő asszony, v. leány;* eine Weibsperson, welche die Sprachen verstehet. Quint.

Lĭtĕrātūra, ae, f. 1. *írás;* die Schrift. 2) *nyelvtudomány, nyelvmesterség;* die Sprachkunst. Cic.

Lĭtĕrātus, a, um, *tudós, tanúlt;* gelehrt. Literati viri, Cic. 2) *mé bélyegezett;* gebrandmarkt. 3) *tűkkel megjelelt;* mit Buchstaben bezeichnet. Comp. -ior, Superl. -issimus, Cic.

Lĭtĕrĭo, ōnis, m. 3. *nyelvtanító, nyelvmester;* ein Sprachlehrer, Sprachmeister. Ammian. 2) *tudósotska, ki kevéssé tanúlt, v. tudós;* einer der nur ein wenig gelehrt ist. Marc.

Lĭternum, i, n. 2. urbs Campaniae. Liternus, et Literninus, a, um, *Liternumi;* Literniſch. Literninum, praedium ibidem, Cic. Liv.

Lĭtĕrōsus, a, um, i. q. literatus, e. homo, Cass. Hem. *tudós, tanúlt,* gelehrt.

Lĭtĕrŭla, ae, f. 1. Dim. *betűtske, betű;* ein kleiner Buchstabe. 2) *veletske;* ein Briefchen. Hoc literularum exaravi, Cic. *ezt a' kis veletet, v. leveletskét írtam;* ich habe dieses Briefchen geschrieben. *tudomány;* eine Wissenschaft.

Lĭthāntrax, ăcis, m. 3. *kőszén;* Steinkohle.

Lĭthargyrum, —on, i, n. v. Litharyros, —us, i, m. 2. *ustmáz, ezüstglét;* Steinsilber, Silberglätte verhärtete Silberschlacke. Plin

Lĭthĭzon, tis, m. 3. *Indiai kárbunkulus;* der indische Carbunkel.

Lĭthŏcŏlla, ae, f. 1. *téglaporenyv, kőenyv, téglaporból, vasporból, a' öltatlan mészből) a' kövek össze foglalásdra;* der Kütt, womit man die Steine zusammen löthet, Steinleim.

Lĭthŏglyphus, i, m. 2. *kőfaragó, kőmetsző;* ein Bildhauer, Steinschneider.

Lĭthospermum, i, n. 2. *kőmagfű;* der Steinsame. Linn.

Lĭthŏstrōta, ae, m. 1. *útszakiraló, útkövező;* ein Pflasterer.

Lĭthŏstrōtus, i, m. 2. *kővel kirakott út, v. útsza, kőút;* ein Steinweg, eine gepflasterte Gasse.

Lĭthŏtŏmĭa, ae, f. 1. *kőkivevés v. kimetszés az emberi testből;* der Steinschnitt. Operatio Chirurgica.

Litigans, tis, o. *perlekedő, perlő;* ein Streiter, Processirender. 2) *tsivakodó, veszekedő;* der Zänker. Plin.

Lĭtĭgātor, ōris, m. 3. *törvénykező, perfolytató, perlekedő;* der einen Rechtshandel führet. 2) *veszekedő.*

Digitized by Google

tzivódó, tzivakodó; ein Zänker, ein Streiter. Cic.

Lītigātus, us, m. 4. (lis) *veszekedés, tzivódás, tzivakodás, perelés*; eine Zänkerey, Streitigkeit. Gloss.

Lītigiōsus, a, um, *tzivódó, tzivakodó, veszekedő*; zänkisch, 2) *peres, per alatt lévő, a' mi felett perlekednek*; streitig, worüber processirt wird. Super. -issimus, August.

Lītigium, ii, n. 2. *veszekedés, tzivakodás*; der Zank, 2) *per, ügy, törvénykezés, perlekedés*; der Rechtshandel. Plaut.

Lītīgo, āvi, ātum. āre, 1. (lis) *veszekedni; tzivódni, tzivakodni*; zanken, streiten. 2) *törvénykezni, perlekedni, pert folytatni*; rechten.

Līto, āvi, ātum, āre, 1. *áldozattal engesztelni, kérlelni, áldozat által kívánságát megnyerni, áldozni*: mit Opfer versöhnen, durch ein Opfer seinen Wunsch erhalten, opfern. 2) *eleget tenni*; genug thun. 3) publico litare gaudio, Plin. jun. *közönséges örömöt okozni*; eine gemeine Freude anrichten. 4) hostia litatur pulcherrime, Cic. i. e. bona in hostia exta inveniuntur, quod bonum omen est.

Lītor, ātus sum, āri, Dep. 1. i. q. Lito, *áldozattal megengesztelni*; mit Opfer versöhnen. 2) *eleget tenni*; genug thun. Plin.

Lītŏrālis, e, *parti, parthoz v. tenger parthoz tartozó*; zum Ufer oder Meerufer gehörig. 2) *part, v. tenger szélen, v. parton lakó*; am Ufer, am Meerufer wohnend.

Lītŏrĕus, a, um, *parthoz, v. tengerparthoz tartozó*; zum Ufer, Meerufer gehörig. e. gr. arena, Ovid. *parti fövény, v. homok*; der Ufersand.

Lītŏrōsus, a, um, *parthoz, v. tenger parthoz közel lévő*; nahe bey dem Ufer oder Meerufer.

Lītōtes, ētis, f. 3. figura rhetorica, cum minus dicitur, quam significatur. e. gr. non malum erno, i. e. accipio.

Littera, cum ex inde derivandis, vide: Litera, etc.

Littus, ōris, cum ex inde derivatis, vide: Litus, etc.

Lītūra, ae, f. 1. (litura) *ki, v. eltörlés, keresztülvonás*: die Auslöschung, Durchstreichung. Mendum scripturae tollatur litura, Cic. *a' mit rosszúl,*

hibásan, v. helytelenül írt az ember, vonnja keresztül; was man unrecht geschrieben hat, muß man ausstreichen. 2) *békenés, bémázolás*; die Besalbung, Bestreichung.

Lītūrārius, a, um, *keresztülvonásra való, v. szolgáló*; zum Durchstreichen dienlich. e. gr. liber, Auson. *a' mellybe első gondolatját szokta írni az ember*; ein Conceptbuch.

Lītūrgia, ae, f. 1. *egyházi szolgálat*; der Kirchendienst. Eccles.

Lītūrgus, i, m. 2. *közönséges hivatalt viselő, stádus, v. közönség szolgája*; der ein öffentliches Amt verwaltet, Diener des Staats. Cod. Theod.

Lītūro, āre, 1. *kitörölni, v. keresztülvonni valamit, valamelly írásban*; in einer Schrift etwas ausstreichen. Sidon.

Lītus, us, m. 4. *kenés, kenet*; die Salbung.

Lītus, a, um, (linor) *békent, megkent*; bestrichen. 2) *elmotskolt elkevert, elrútított*; befleckt, beschmiert. Virg.

Lītus, ŏris, n. 3. *part, tenger, v. más folyóvíz partja*; das Gestade oder Ufer des Meeres, oder eines andern Flusses. 2) Litus arare, Ovid. Prov. *haszontalan munkálódni*; vergeblich arbeiten.

Lītŭus, litui, m. 2 *síp, kürt, görbe trombita*; ein Zink, eine krumme Trompete. 2) *jövendőmondópapok horgas botja*; der gekrümmte Stab der Auguren 3) *alkalmatosság szerző, serkentő*; der Veranlasser, Antreiber. Lituus profectionis meae fuit, Cic.

Līvēdo, ĭnis, f. 3. *kékség, kékfölt, p. o. a' nyomástól, szorítástól, ütéstől, veréstől, tasztástól, v. bőkestől*; das Blaue, z. B. vom Drucken, Schlagen, Stoßen. Apul.

Līventer, Adv. *ónszínűen, kékesen*; bleyfarbig, bläulich. Paul. Petron.

Līvĕo, ēre, 2. *ónszínű, feketés, kék, v. kékes lenni*; bleyfarbig seyn, bläulich seyn. 2) e. gr. alicui, Tac. et Mart. *irigy lenni, irigykedni valakire*; neidisch seyn.

Līvesco, ĕre, 3. *elkékülni, elfeketedni*; bläulich oder bleyfarbig werden. Lucret. 2) *irigykedni*; neidisch werden. Claudian.

Līvia, ae, f. 1. *vadgalamb*; eine Holztaube. Perott. 2) *figefa neme*; eine Art von Feigenbäumen.

Digitized by Google

Livĭānus, a, um. e. gr. exercitus, Liv. charta, Plin. *Liviusi, v. Liviai, Liviust, v. Lividt illető, rólok nevezett, 's a't.* Liviſch. den Livius oder die Livia betreffend, davon benannt.

Līvĭdĭnans, tis, o. *irigy, nehezteló indúlatú*; neidiſch. Petron.

Līvĭdo, āre, 1. *ónszínűvé tenni, elfeketítni*; bleyfarbig machen. Paul. Nol.

Līvĭdŭlus, a, um, Dim. *kéketske, kékes*; etwas blau. 2) *irigyetske*; etwas neidiſch. Juv.

Līvĭdus, a, um, *ónszínű, feketés, kékes, kék*; bleyfarbig, ſchwarzbleich, bläulich, blau. Brachia livida armis, Hor. *fegyvertől, v. fegyverkordozástól megkékült karok*; Arme, von den Waffen blau gedrückt. 2) *nehezteló indúlatú, irigy*; mißgünſtig, neidiſch. Comp. -ior, Superl. -issimus, Catull.

Līvĭus, a, um, *Liviusi, Liviai*; Liviſch. 2) Subst. nomen familiae Romanae. 3) T. Livius Patavinus, celebris historiarum Romanarum scriptor. 4) L. Livius Andronicus, poëta dramaticus. 5) Livia, uxor altera caesaris Augusti.

Līvor, ōris, m. 3. *kék tsik, v. fólt az ütéstől, v. veréstől*; ein blauer Strich, ein Fleck vom Schlagen. 2) Trop. *irigység, nehezteló indúlat*; der Neid, die Mißgunſt. Pascitur in vivis livor, post fata quiescit, Ovid. 3) *rothadás*; die Fäulung. Juv.

Lix, licis, f. 3. *hamu*; die Aſche. Varr. 2) *lúg, pdrlúg*; die Lauge. Non. 3) *lúghamu*; die Laugaſche. Plin.

Lixa, ae, m. 1. *táboriszakdts, tábori-ros, markotányos*; ein Feldkoch, Marquetender. 2) *motyó, hútyor, v. bagázsia őrző*; der Troß bey der Bagage. Plin. et Curt Lixis atque calonibus notum est, Prov. *minden, v. minda' vildg tudja*; es weiß jedermann.

Līxābūndus, a, um, *ide 's tova portyázó*; herumſtreifend. Plaut. ap. Fest. 2) *szabadon 's akadály nélkül útját elvégző*; frey und ungehindert ſeine Reiſe verrichtend.

Līxāmen, nis, n. 3. *főzés*; das Kochen. Apic.

Līxio, nis, m. 3. *vízhordó*; ein Waſſerträger. Isidor.

Līxīvia, ae, f. 1. et Lixivium, ĭi, n. 2. *lúg*; die Lauge. Lixivium sapere, Colum. *lúg ízű lenni*; nach Lauge ſchmecken.

Lixīvĭus, a, um, e. gr. cinis, Plin. *kilúgozott, lúgos*; ausgelaugt, laugicht. Sal lixivium, Scribon. Larg. *lúgsó*; das Laugenſalz. 2) *tsepegő, szivárgó*; triefend. e. gr. mustum, Cato. *sajtólás előtt magában szivárgó*; vor dem Preſſen herabſlieſſend.

Lixīvus, a, um, idem.

Lixŭla, ae, f. 1. *pép, v. kása lisztből, ekből és sajtból*; ein Mus oder Brey von Mehl, Waſſer und Käſe. Varr.

Loba, ae, f. 1. i e. culmus milii indici Plin. 2) *kukoricza, tengeri, törökbúza, málé*; türkiſcher Weitzen.

Lŏcālis, e, (locus) *helybéli*; örtlich. Tertull.

Lŏcālĭtas, ātis, f. 3. *helyheztetes*; die Örtlichkeit. Claud. Mammert.

Lŏcālĭter, Adv. *hely szerént*; dem Orte nach. Tert.

Lŏcārĭus, a, um, (locus) *bérbeadást illető*; die Vermiethung betreffend. 2) Subst. *bérbeadó*; ein Vermiether. 3) Subst. locarium, *bérlőpénz, házbér*; der Miethzins. Varr.

Lŏcāticĭus, a, um, (loco) *bérbe kiadott*; vermiethet, verdungen. Sidon.

Lŏcātĭo, ōnis, f. 3. *bérbeadás, drenddbaadás*; die Verdingung, Vermiethung, Verpachtung. Cic. 2) *tevés, odatevés, helyheztetés*; die Hinſtellung, das Stellen oder Ordnen. Quintil.

Lŏcātĭtĭus, a, um, i. q. Locaticius.

Lŏcātor, ōris, m. 3. *bérbeadó, drenddbaadó*; der Vermiether, Verpachter, Verdinger. Plin.

Lŏcātus, e, um, *bérbe, v. drenddba adott*; vermiethet, verpachtet. JCt. 2) *tett, helyheztetett*; geſetzt, geſtellt.

Lŏcellus, i, m. 2. (Dim. a locus) *kis hely, helyetske*; ein Örtchen. 2) *fiók rekesz*; ein Fach, z. B. eines Schranks, Käſtchens. Martial. 3) *almáriom, almáriomotska*; ein Schrank oder Käſtchen. Val. Max.

Lŏcĭto, āre, 1. Freq. *bérbeadogdlni, v. adogatni*; vermiethen. e. gr. agellum foras, Ter. *szántóföldet árenddba kiadni*; einen Acker verpachten.

Lŏco, āvi, ātum, āre. 1. (locus) *tenni, helyheztetni*; ſtellen, ſetzen. 2) e. gr. castra, Cic. *tábort ütni*; das

Lager aufschlagen. 3) e. gr. argentum foenori, Plaut. *interesse*, v. *u szordra adni*; gegen Zins leihen. 4) e. gr. aedes alicui, Plin. *bérbeadni*; vermiethen. 5) e. gr. in matrimonium aliquam alicui, Plat. *férjhez adni*; verheirathen. 6) beneficium male locare, Plaut. *a' jótéteményt rossz helyre fordítni, érdemetlennel tenni jól*; eine Wohlthat übel anwenden, sie einem Unwürdigen geben. 7) e. gr. operam suam ad aliquid, Idem. *valamire rá adni magát, nekifeküdni valaminek*; sich auf etwas legen. 8) *kialkudni*; vereccordiren. 9) e. gr. pecuniam, Plaut. *valamire fordítni, valamibe tenni, v. verni*; anlegen, anwenden. 10) e. gr. nomen, Phaedr. *pénzt költsönözni, v. költsön venni*; Geld borgen. 11) *valamiben állani*; bestehen. Prudentia est locata in delectu bonorum. Cic.

Lŏcrensis, e, (Locris) ex regione Locridis.

Lŏcri, ōrum, m. plur. populus regionis Locridis. Virg. 2) urbs Italiae. Liv.

Lŏcris, ĭdis, f. 3. regio Graeciae.

Lŏcŭlāmentum, i, n. 2. *kalitska, kalitka*; ein Vogelbauer, Vogelhaus, oder Kasten. 2) *fészek*; ein Nest. 3) *házszeglet hol a' galambok, 's madarak fészkelnek, galambdúcz, galambtartó*; ein Winkel im Hause, wo die Tauben und Vögel nisten, ein Taubenschlag. 4) e. gr. apium, Colum. *méhkas, köpü*; ein Bienenkorb. 5) *könyves póltz*; ein Büchergestell. 6) *betűláda a' könyvnyomtatóknál*; ein Schriftkasten in der Buchdruckerey. 7) e. gr. dentium, Veget. *íny*; das Zahnfleisch. 8) *vakablak, fülke, rejtek*; eine Nische. Vitr.

Lŏcŭlātus, a, um, (loculus) *fiókos, a' minek fiókjai vannak*; mit Fächern versehen. Varr.

Lŏcŭlōsus, a, um. *fiókos, fiókkal tele lévő*; voller Fächer.

Lŏcŭlus, i, m. 2. Dim. *kis hely, helyetske*; ein kleiner Ort, Örtchen, Plätzchen. 2) *koporsó, szent Mihály lova, testhordó*; ein Sarg, eine Todtenbahre. Plin. 3) *elrekesztett hely, fiók, fiókos tartó*; ein abgetheilter Ort, ein Fach, ein Behältniß mit Fächern. 4) *zseb, zsebkő, erszény*; ein Schiebsack, Beutel. Svet.

Lŏcŭples, ētis, o. *dús, gazdag, magát jól bíró, vagyonos*; reich, wohlhabend, begütert. 2) Trop. e. gr. oratio, Cic. *bő beszéd*; eine wortreiche Rede. 3) e. gr. auctor, Cic. *hiteles*; glaubwürdig. 4) e. gr. tabellarius, Cic. *küséges és jó lelkű lövet*; ein treuer und gewissenhafter Bothe. Comp. -ior, Superl. -issimus, Cic.

Lŏcŭplētātor, ōris, m. 3. *meggazdagító*; ein Bereicherer. Eutrop.

Lŏcŭplētātus, a, um, *meggazdagitott*; bereichert. 2) *szaporitott, öregbitett, nevelt*; vermehrt.

Lŏcŭplētissĭme, Adv. *igen gazdagon*; sehr reichlich. Spart.

Lŏcŭplēto, āvi, ātum, āre, 1. *meggazdagítni*; reich machen, bereichern. 2) *szaporitni, öregbitni, nevelni*; vermehren.

Lŏcus, i, m. 2. (plur. loci, et loca) *kely*; ein Ort, Platz. 2) locus, quo saturi ire solent, Cic. *rejtekhely, árnyékszék*; ein Secret, Privet, heimliches Gemach. 3) e. gr. primus, v. prior, Cic. *elsőség*; der Vorzug. 4) e. gr. communis, Cic. *közönséges, v. esmeretes próbáló mondás, v. hely*; ein allgemeiner Satz. 5) *állapot*; der Zustand. In eum locum res rediit, Cic. 6) *kedvesség, tekintet, betsület*; die Gunst, das Ansehen. Summum locum apud aliquem tenere, Cic. 7) in loco, Ter. *jókor, mikor helye van*; zu rechter Zeit. 8) loco, de loco summo, Cic. *jeles, v. előkelő nemzetségből*; aus einem vornehmen Geschlechte. 9) e. gr. muliebris, Varr. *méh, asszonyméh*; die Gebärmutter. 10) *alkalmatosság*; die Gelegenheit. Locum loquendi legere, Plaut. *kiválasztani, v. kinézni a' beszélésre való alkalmatosságot*; Gelegenheit zum Gespräche aussehen. 11) *ok*; die Ursache Ter. 12) *idő, kor, időkor, darab idő*; die Zeit und Weile. Ter. 13) *rang, rend, méltóság*; der Rang, die Würde. Cic. 14) *hivatal, tisztség*; das Amt. Cic. 15) pro: in loco Cic. *-ért, helyett*; für, anstatt. In contumeliae loco ponere, Cic. *gyalázatnak tartani*; für eine Schmach halten. 16) *természeti fekvés, v. helyheztetés*; die natürliche La-

Digitized by Google

Castellum loco munitum, Caes. 17) *hely, v. mondás valamelly könyvből*; eine Stelle aus einem Buche. 18) *rész, tzikkely, v. szakasz a' filozofiában*; ein Capitel in der Philosophie. Perpurgatus est locus de finibus bonorum et malorum a nobis quinque libris, Cic. 19) *viaskodó állása*; die Stellung eines Fechters. 20) *dolog*; eine Sache. Cui loco consulite, Cic. 21) locum precibus non relinquere, Cic. *kérését meg nem hallgatni*; *v. nem várni kérést, kéretlen tenni valamit*; eines Bitte nicht anhören, oder etwas ungebethen thun.

Locusta, ae, f. 1. *sáska*; eine Heuschrecke. Plin. (prima brevis) 2) *tengerirák*; ein Meerkrebs. Plin. 3) *kires méregkeverő, v. készitő asszony*; eine berühmte Giftmischerinn. Tac. Juv. (prima longa)

Lŏcūtĭo, v. Loquutĭo, ōnis, f. 3. *szólás, beszélles*; das Reden. Cic. 2) *beszéd*; das Reden, was man redet. 3) *beszédmód*; die Redensart.

Lŏcūtĭus, ii, m. 2. (a loquendo) nomen dei apud Romanos. Liv.

Lŏcūtor, ōris, m. 3. *beszélő*; der da redet. 2) *fetsegő, lotsogó, tsatska, nyelves*; ein Plauderer, Schwätzer. Gell.

Lŏcūtŭlējus, i, m. 2. *fetsegő, lotsogó, tsatska, tsdtsogó, nyelves*; ein Schwätzer, Schwatzmaul. Gell.

Lŏcūtus, a, um, *szólt, szóllott, beszélt, a' ki szóllott*; geredet, der da geredet hat.

Lŏcūtus, v. Loquutus, us, m. 4. *beszéllés, szóllás*; das Reden. Apul.

Lŏdĭcŭla, ae, f. 1. Dim. *ágylepletske, ágytakarótska, ágyteritótske, lepedótske*; eine Bettdecke, ein Betttüchelchen. Svet.

Lŏdix, ĭcis, f. 3. *ágylepel, ágytakaró, ágyteritő, lepedó*; eine Bettdecke, ein Betttuch.

Loedŏrĭa, ae, f. 1. *rágalmazás, kdromlás*; die Schmähung, Lästerung.

Lŏgărĭthmus, i, m. 2. genus numeri artificialis.

Lŏgărĭum, ii, n. 2. *laistrom, naplókönyv a' költségekről, v. kiaddsokról*; ein Register, Tagebuch der Ausgaben. JCt.

Lŏgēum v. Logĭum, ĭi, n. 2. *predikdlószék, katedra*; ein Predigtstuhl. 2) *hely, v. nézószoba, a' theatromban*; ein Ort oder eine Loge im Theater. 3) *könyvtámasz, pulpitus*; ein Pult. Vitr. 4) *adólevéltár*; ein Steuerarchiv. Cic.

Lŏgĭce, es, v. Logica, ae, f. 1. *okoskodástudomány, logika*; die Vernunftlehre, Logik. Cic.

Lŏgĭcus, a, um, logicam concernens, Logica, ōrum, plur. res logicae, v. logica, Cic.

Lŏgista, æ, m. 1. *számtartó*; ein Rentmeister. 2) *adószedő*; ein Steuereinnehmer.

Lŏgistŏrĭcus v. Logistoricum, i, n. 2. titulus libri Varronis deperditi, sermones, historias, et dicteria, continentis, Gell.

Lŏgŏdaedălĭa, ae, f. 1. *munkás és tsinos szófuragás*; eine zierliche Wortkünsteley. Auson.

Lŏgŏgrăphus, i, m. 2. *tiszt a' számadóhlvatalnál*; ein Rechnungsbeamter. Pandect.

Lŏgos, v. —us, i, m. 2. *szó, ige*; ein Wort. 2) *beszéd*; eine Rede. 3) i. q. definitio. 4) *mese, költemény, rege, szófiabeszéd*; eine Fabel, ein Mährchen. 5) *hazugság*; die Lüge. 6) *értelem, okosság*; die Vernunft. Auson.

Lŏlĭăcĕus, a, um, (lolium) *konkolyból, vadótzból, szédité vadótzból, rozsnika vadótzból való*; aus Lolch, Schwindelhafer. Varr.

Lŏlĭārĭus, a, um, lolium, et lolium temulentum concernens. Colum.

Lŏlĭgĭuncŭla, v. Loliguncŭla, (Loll.) ae, f. 1. Dim. *téntaférgetske*; ein Blackfischchen.

Lŏlĭgo (Loll.), ĭnis, f. 3. *téntaféreg*; ein Blackfisch, Tintenfisch. Cic.

Lŏlĭum, ii, n. 2. *konkoly, vadótz, szédité vadótz, rozsnika vadótz*; Lolch, Schwindelhafer. Lolium temulentum L. Virg.

Lolliānus, a, um, *Lolliusi, Lolliusról, v. -tól nevezett*; Lollisch, vom Lollius benannt. Tacit.

Lōmentum, i, n. 2. *babliszt*; das Bohnenmehl. Mart. 2) *pirossító, v. kendózó neme*; eine Art von Schminke. Mart. 3) *kék, vildgoskék festek*; eine himmelblaue Farbe. Plin.

Lonchus, i, m. 2. *dárda, kopja, lándzsa*; ein Spieß, eine Lanze. Tert.

Londinĭum, ii, n. 2. *London, városi Angliában*; London in England. Tacit. Londiniensis, e, *Londoni*,

Digitized by Google

Londonból való; von London. Examen.

Longăbo, ōnis, 3. *hosszú hurka*, *v. kolbász*; eine lange Wurst. Varr.

Longaevĭtas, ātis, f. 3. *hosszú élet*, *nagy öregség*, *idősség*, *korosság*; das lange Leben, lange Alter. Macrob.

Longaevus, a, um, *öreg*, *idős*, *koros*; alt, betagt. 2) *meghólt*, *elhólt*; todt, gestorben. Virg.

Longănĭmĭtas, ātis, f. 3. *hosszútűrés*, *békességestűrés*; die Langmüthigkeit, Geduld. Gloss.

Longănĭmĭter, Adv. *békével*, *békességestűréssel*; langmüthig, geduldig. Fulg.

Longănĭmus, a, um, et Longanimis, e, *békességestűrő*, *hosszútűrő*; langmüthig, geduldig. Gloss.

Longăno, Longănon, ōnis, m. 3. *véghurka*, *végből*; der Mastdarm. Veget. de re vet. 2) *hurka*, *kolbász*; die Wurst. Varr.

Longe, Adv. *hosszan*; lange. Longe lateque Cic. *hosszan 's szélesen*, *v. hosszában*, *és szélessége szerént*; in die Länge und Breite. 2) *messze*, *messzire*, *messzére*; weit, fern. Quam longe (*mennyire?* wie weit?) hinc est in domum vestram? Veget. De longe, Idem. *messziről*, *messzünnen*; von weitem, von ferne. 3) e. gr. errare, Ter. *igen*, *erősen*, *nagyon*; sehr. 4) longe praestantissimus, Cic. *legjeleseb*, *legderekabb*; der allervortrefflichste. Longe aliter sentio, *éppen más az értelmem*, *v. vélekedésem*; ich bin einer ganz anderer Meinung 6) e. gr. antecellere, Cic. *sokkal folyűlmúlni*; weit übertreffen. Longe melior; *sokkal jobb*; weit oder viel besser. 7) longe esse; Virg. *semmit sem használni*, *v. érni*; nichts helfen, nichts nützen. Comp. -ius, Superl. -issime.

Longĭmănus, a, um, *hosszúkezű*; langhändig. Hieron.

Longinque, Adv. *messze*, *messzire*; fern, weit in der Ferne; longinque a domo, Gell. *messze a' háztól*; weit vom Hause.

Longinquĭtas, ātis, f. 3. *az időnek régisége*, *a' helynek távolysága*; die Länge der Zeit, die Ferne des Orts. Cic. 2) *tartósság*; die Langwierigkeit, lange Dauer.

Longinquo, āre, 1. *eltávoztatni*; entfernen. Claud.

Longinquo, (Abl.) vide: Longinquus.

Longinquus, a, um, v. gr. linea, Plin. *hosszú*, *hosszas*; lang. Vita longinqua, Plin. 2) v. gr. morbus, Liv. tempus, Cic. *hosszas*, *tartós*; lang, langwierig, lange dauernd. A longinquo tempore, vel. longinquo, scil. tempore, i. e. diu, Pand. 3) v. gr. locus, hostis, Cic. *távollévő*; weit entfernt. Vulnera longinqua, Lucan. i. e. e longinquo accepta. E longinquo, Plin. *messziről*, *távolról*; aus der Ferne, von weitem.

Longĭpes, ĕdis, o. 3. *hosszúlábú*; langfüßig. Plin.

Longĭter, i. q. longe. Lucret.

Longĭtĭa, ae, f. 1. *hosszúság*, *hosszaság*; die Länge. Veget.

Longĭtūdo, ĭnis, f. 3. v. gr. noctis, orationis, Cic. *hoszsza valaminek*, *hosszaság*; die Länge. In longitudinem, v. gr. diffindere; *hosszába*, *p. o. elhasítni*; in die Länge, z. B. spalten u. s. w. 2) *távolyság*, *messzeség*; die Ferne, Weite. Liv.

Longĭuscŭle, Adverb. *messzetske*, *távolatska*; etwas weit. Sidon.

Longĭuscŭlus, a, um, *hosszatska*; etwas lang. Cic.

Longobardi, ōrum, pl. olim populus Italiae superioris.

Longŭle, adv. *távolatska*; etwas weit. Plaut.

Longŭlus, a, um, *hosszatska*; etwas lang. Cic.

Longŭrĭo, ōnis, m. 3. *magas nyurga ember*, *hórihorgas*; ein langer Kerl. Varr.

Longŭrĭus, ĭi, m. 2. *pózna*, *hosszú rúd*; eine lange Stange. Caes.

Longus, a, um, v. gr. dies, hora, epistola, Cic. tempus, Plaut. *hosszú*; lang. Longus septem pedes, vel pedibus, Colum. *hét lábnyi hosszú*, *v. hét lábnyi hosszasságú*; sieben Schuh lang. Longo tempore, Ovid. *régólta*, *sokdig*; seit langer Zeit, lange Zeit. — Nocte, quam longa est, Virg. i. e. tota nocte. Ex longo, sc. tempore, Virg. *régólta*; seit langer Zeit. In longum sufficere, sc. tempus, Stat. 2) *hosszas*, *messzire nyúló*, *v. tartó*; weit, fern. Longum iter, *hosszas út*, *nagy út*, *messze út*; eine weite Reise. 3) v. gr. oratio, Liv. *hosszas*, *sokdig*

Digitized by Google

tartó; lange, langwierig, lange dauernd. Ne longum faciam, Hor. *hogy hosszasan ne legyek*; daß ich es nicht lang mache. Nolo esse longus, Cic. *nem akarom a' dolgot hosszasan előadnéz* will nicht zu weitläufig seyn. 3) *unalmas, terhes*; langweilig, beschwerlich. Nihil mihi est longius, quam videre hominum vultus, Cic. Comp. longior, Curt. Sup. longissimus, Juv.

Löpas, v. Lepas, ädis, f. 3. *tengeri tsiga, tengerimakk*; eine Meerschnecke, Meereichel.

Löquācitas, ätis, f. 3. *nyelvesség, fetsegőség, tsatskaság*; die Schwatzhaftigkeit, Geschwätzigkeit. Cic.

Löquācuer, Adv. *fetsegőmódon*; geschwätzig. Cic.

Löquāculus, a, um, Dim. id. qu. loquax, Lucret.

Löquax, ācis, *nyelves, tsátsogó, fetsegő*; geschwätzig, schwatzhaft, plauderhaft, gern und viel redend oder schwatzend. Homo loquacissimus, Cic. 2) *mód nélkül beszédes, bőbeszédű*, sehr gesprächig. Senectus loquacior, Cic. 3) Trop. v. gr. aves, Plin. *tsevegő*, schwatzhaft. Ranae loquaces, Virg. *a' rekegő, v. kurutyoló békák*; die quackenden Frösche. 4) lymphae loquaces, Hor. *a' tsergő v. tsergedező patakok*; murmelnde oder rauschende Bäche oder Wässer.

Löquēla, ae, f. 1. *beszéd, szó, szavak*, das Reden, die Worte. Lucret. 2) *szó*; das Wort. Varr. fundit has ore loquelas, Virg.

Löquentia, ae, f. 1. *nyelvesség*; die Schwatzhaftigkeit Sallust.

Löquītor, ātus sum, āri, i. q. loqui, Plaut.

Lŏquor, cūtus, (quutus) sum, lŏqui, Dep. 3. *szólni, szólani, beszélni, szóllani, beszélleni, mondani*; sprechen, reden, sagen. Latine loqui, Cic. *deákúl beszélni*; lateinisch reden. Inter nos locuti sumus; *beszélgettünk*; wir hatten unter uns gesprochen. Merum bellum loqui, Luer. *minduntalan a' háborúról beszélni*; von nichts anders als vom Kriege reden. Absenti male loqui, Ter. *valakit hátamegé megszólni*; einem Abwesenden übel nachreden. Ad aliquem loqui, Virg. *valakihez szólni, valakit megszólítni*; einen anreden, zu ihm reden. Loquuntur. Virg. *azt mondják*; man sagt. 2) Trop. *szólni, kildtsani, kitetszeni belőle valaminek, mintha szólna, megmutatni, bizonyítni*; reden, gleichsam sagen oder deutlich anzeigen. Oculi loquuntur, Cic. res ipsa loquitur, Cic. Ut consvetudo loquitur, Cic. *a' mint köszönségesen szokták mondani*; wie man insgemein zu reden pflegt.

Lora, ae, f. 1. *lőre, tsiger*; der Lauer, Lauerwein. 2) *sajtóallja*; der Nachwein, Trefterwein, Treberwein. Varr.

Lōrācīna, ae, f. 1. fluvius Italiae. Liv.

Lōrāmentum, i, n. 2. *széles szíj, heveder szíj*; ein breiter Riemen. Just.

Lōrārius, ii, m. 2. *a' rabszolgák fenyítőmesterek*; der Zuchtmeister der Sclaven.

Lōrātus, a, um, *szíjal megkötözött*; mit Riemen gebunden. Virg.

Lorēa, ae, f. 1. i. q. lora, Gell.

Lorētum, vide: Lauretum.

Lōrĕus, a, um, *szíjbólvalo, szíj*; aus Riemen. Cato.

Lōrica, ae, f. 1. *mejjvas, páncsél*; Brustharnisch, Panzer. Cic. Libros mutare loricis. Horat. i. e. studia cum militia. 2) *védsánts*; die Brustwehr an Festungen, Schanzen. Caes. 3) *vakolat a' házfalon*; das Tünchwerk, die Bewerfung. Vitr.

Lōrīcātio, ōnis, f. 3. *felpáncsélozás*; die Bepanzerung. 2) *bevakolás*; die Überziehung der Wände mit Tünchwerk. Vitruv.

Lōrīcātus, a, um, *páncsélos*; gepanzert. Liv.

Lōrīco, āvi, ātum, āre, 1. *felpáncsélozni*; bepanzern. 2) *bevakolni, p. o. a' falut, házfalat*; mit Tünchwerk überziehen. Varr.

Lōrīcŭla, ae, f. 1. *páncsélotska*; kleiner Panzer. 2) *védfalatska, védsánts*; kleine Brustwehr. Hirt.

Lorĭŏla, ae, f. 1. i. q. lora, Varr.

Lōrĭpes, ĕdis, *horgasldbú, görbelábú, gatsos*; krummfüßig. Plaut.

Lōrum, i, n. 2. *szíj*; der Riemen. Cic. 2) *kantárszár, fékszár, gyeplő*; der Zügel, Liv. Lora dare, Virg. *szabad szájdra eresztení, neki eresztení*; schießen lassen. Virg. 4) *ostor, korbács*: Geißel oder Peitsche, Karbatsche. Plaut. Cic. Loris operire, Terent. caedere, Ter. Cic. *megkorbátsolni*; einen derb peitschen.

Lŏthăringĭa, ae, f. 1. *Lotharingia*,

Digitized by Google

egy Hertzegség; das Herzogthum Lothringen. Hist.

Lŏthăringus, et Lŏthā us, i, m. 2. *Lotharingiai*; ein Lothringer.

Lŏtĭo, ōnis, f. 3. (lavo) *mosás, megmosás*; das Waschen. 2) *mosdás, mosódas*; das Waschen des Gesichts. 3) *fördés*; das Baden. Vitr. 4) *kristély*; das Clystier. Cels.

Lŏtĭŏlentus, a, um, *kúgyos, büdös*; beharnt, stinkend. Non.

Lŏtis, ĭdis, f. 3. Nom. pr. nymphae. Ovid.

Lŏtĭum, ĭi, n. 2. *húgy, vizellet*; der Harn, Urin. Cels.

Lŏtŏphăgi, ōrum, pl. populus Asiae. Plin. et Africae. Mela.

Lŏtos v. Lotus, i, f. 2. *melegvizi nimfa, és nilusi nimfa*; die ägyptische Wasserlilie im Nil. Nymphaea Lotus, et Nelumbo, L. 2) *kerep*; der Schotenklee. 3) *Afrikai bengefa, mellynek gyümöltsével éltek a' Lotophagusok*; der eßbare Judendorn. 4) *bengesip, v. fióta bengefából*; eine Flöte von Judendorn. Ovid.

Lŏtūra, ae, f. 1. *mosás, mosódás, mosdás*; das Waschen. 2) *fördés*; das Baden.

Lotus, i, f. vide: Lotos.

Lotus, us, m. 4. *mosás, mosdás*; das Waschen. 2) *fördés, mosódás*; das Baden. Cels.

Loxia, ae, f. 1. *magnyitó, egy maddr neme*; der Kernbeisser.

Loxias, ae, m. 1. cognomen Apollinis, Macr.

Lŭa, ae, f. 1. Nom. pr. deae, cui arma hostibus ademta victores offerebant. Liv.

Lubet, Lubido, etc. vide: Libet, etc.

Lūbrĭce, Adv. *sikosan, tsúszósan*; schlüpfrig. 2) *állhatatlanúl, bizonytalanúl*; unbeständig, zweifelhaft. Cic.

Lūbrĭco, āvi, ātum, āre, *sikossá tenni*; schlüpfrig machen. Juven. 2) *sikos lenni, tsúszni*; schlüpfrig seyn. Apul.

Lūbrĭcum, i, n. 2. *sikosság, slmasdg*; die Glätte, Schlüpfrigkeit. Tac.

Lubricus, a, um, *sikos, tsúszós, sikamlós*, schlüpfrig, glatt. 2) v. gr. anguis, Virg. piscis, Plin. *stma, tsúszós, a' kézből könnyen kitsuszamló*; glatt, schlüpferig. 3) v. gr. amnis, Hor. annus, Ovid. *kirtelen elfolyó, alsuhanó, sebes, gyors*; dahin schlüpfend, schnell, flüchtig. 4) Met. *sikamlós, állhatatlan, tsalárd, megejtő*; schlüpferig, betriegerisch, unbeständig, falsch. Spes lubrica, Stat. 5) adolescentia lubrica, Cic. *könnyen elszédíthető ifjúság*; die Jugend die sich leicht verführen läßt.

Lūca, ae, f. 1. urbs Hetruriae, hodie: Lucca.

Lūca, ae, m. 1. Lucas bos, *elefánt*; der Elephant. Varr.

Lucani, ōrum, pl. olim populus Italiae, Liv.

Lūcānĭa, ae, f. 1. regio Italiae inferioris. Hor. hinc. Lucanicus, v. Lucanus, a, um, *Lucániai*; Lucanisch.

Lūcānĭca, ae, f. 1. *kolbász*; die Bratwurst; a Lucanis primum inventa, Varr.

Lucanus, i, m. 2. Nom. pr. poëtae insignis Cordubensis. Quint.

Lucar, āris, n. 3. *a' színjátszók és tántzosok zsóldja*; der Sold oder Gehalt der Schauspieler und Tänzer.

Lucas bos, vide: Luca, ae, m.

Lūcellum, i, n. 2. (Dimin. a lucrum) *kis nyereség*; kleiner Gewinn, Profitchen. Cic. Hor.

Lucens, tis, o. *világló*; scheinend. Virg.

Lūcensis, e, i. e. ex urbe Luca, v. Lucensi.

Lucentum, i, n. 2. urbs Hispaniae, Plin.

Lūcĕo, xi, cēre, 2. *világos lenni, világlani*; licht seyn, helle seyn, leuchten. Stellae lucent, Cic. *világlanak a' tsillagok*; die Sterne leuchten. Nondum luceb.t, cum etc., Cic. *még meg sem virradt, midőn, 's a' t. e.* es war noch nicht Tag, als u. s. w. 2) *tsillámlani, fényleni, tsillogni*; schimmern, glänzen, leuchten. Lucent oculi, Ovid. 3) Active: facem alicui lucere, Plaut. *valaki elött szövétneket, v. fáklyát vinni 's azzal világlani*; einem mit der Fackel leuchten. 4) *nyilvánvaló lenni, világos lenni, szembetünő lenni*; offenbar oder sichtbar seyn, hervor leuchten, deutlich seyn. Res lucet argumentis, Cic. *nyilvánvaló, v. világos a' dolog*; es ist klar, deutlich.

Lūcĕres, um, pl. pars populi Romani sub Romulo. Varr.

Lūcĕria, ae, f. 1. urbs Apuliae.

Lūcerna, ae, f. 1. (luceo) *méts*; die Lampe. Cic. 2) *akármelly világló*

Digitized by Google

eszköz, gyertya, fáklya, szövétnek, lámpás; die Kerze, ein Licht, die Fackel, Laterne. Ante lucernas, Juv. *gyertyagyújtat előtt*; vor Nachtzeit 3) *világító trigla*, (*hal*); die Seelerchte. Trigla lucerna. L.

Lūcernātus, a, um, *gyertyával, fáklyával v lámpással megvilágosíttott*; mit Lichtern, Fackeln, oder Laternen beleuchtet. Tert.

Lūcesco, v. Lucisco, ĕre, 3 (lucco) *világosodni*; leuchten, hell oder licht werden. Lucescit, Liv *virrad*; es tagt, es wird hell. 2) *világolni, fényleni*; hell werden, glänzen.

Lūcetius, a, cognomen Jovis et Junonis, fort. quia lucebant.

Lūci, pro: luce, *nappal*; am Tage. Cic.

Lūcemburgum i, n. v. *Luxemburg városa*; Luxemburg. Geogr.

Lūcide, Adv. *fényesen, világítva*; hell, glänzend. 2) v. gr. dehinc, Cic. *világosan, tisztán, érthetőleg*; hell, klar, deutlich.

Lūcidus, a, um, (lux) v. gr. sidera lucida, Hor. *világító, fényes*; lichtvoll, hell, glänzend. 2) *világos, nyilvánvaló*; lichtvoll, deutlich, hell. Lucidum intervallum, v. lucida interval'a, pl JCt. *Ilyen szempillantásai a' hagymázos betegnek, vagy őrültnek, mellyekben magához tér*; helle Augenblicke bey Irrsinnigen. 3) *vidám, vig*; fröhlich. Stat. 4) lucidus scriptor, Quint. *világosan és értelmesen író, szerző*; ein Schriftsteller, der sehr verständlich und deutlich schreibt. 5) *világos, fényló, fejér, p. o. liliom*; hell, weiß. Prop. Tibull

Lūcifer, a, um, *világosságot hozó*; Licht bringend.

Lūcifer, i, m. 2. *hajnaltsillag, a' Vénus nevű planéta*; der Morgenstern, der Planet Venus. Cic. 2) *a' nappal*; der Tag. Ovid.

Lūcifĭcus, a, um, v. gr. sol; *világító, világosság szerző*; Licht machend, leuchtend. Coel. Aur.

Lūciflŭus, a, um, *világosan folyó, világító*; lichtfließend, hell. Prud.

Lūcifŭga, ae, m. 1. *világosságkerülő*; der das Licht flieht, lichtscheu. Apul.

Lūcifŭgax, ācis, i. q. lucifugus.

Lūcifŭgus, a, um, *világosságkerülő*; lichtscheu. Cic.

Lūcĭlĭus, ii, m. 2. et Lucilia, ae, f. 1. nomen familiae Romanae. Hinc: Lucilius, a, um, Adj.

Lūcīna, ae, f. 1. cognomen Junonis. 2) i. e. luna.

Lūcīnus, a, um, (lux) v. gr. hora, Prud. *világra hozó, t. i. gyermeket*; das Licht bringend, nähmlich die Frucht. 2) *kitsiny szemű*; kleinäugig. Liv.

Lūcĭpărens, tis, 3. *világosságszerző, v. hozó*; Licht gebärend oder bringend. Avien.

Lūcĭpor, i. e. Lucii puer, v. servus, Plin.

Lūcisător, ōris, m. i. e. sator v. auctor lucis, Prud.

Lūcisco, ĕre, vide: Lucesco.

Lūcĭus, ii, m. 2. praenomen Romanum. v. gr. L. Sulla. 2) vide: sequens.

Lūcius, ii, m. 2. *tsuka, közönséges tsuka*; der Hecht. Esox Lucius, L.

Lŭcratĭo, ōnis, f. 3. *nyereség*; das Gewinnen, der Gewinn. Tertull.

Lŭcrātivus, a, um, *nyereséges, hasznos*; vortheilhaft, mit Gewinn und Vortheil verbunden. Pand.

Lŭcrātor, ōris, m. 3. *nyerekedő, uzsoráskodó*; ein Wucherer. Svet.

Lucrētia, ae, f. 1. nobilis Romana conjux Collatini.

Lŭcrētĭlis, is, m. 3. mons Italiae in ditione Sabinorum. Hor.

Lucretīnus, a, um, plaga circa montem Lucretilem, in ditione Sabinorum.

Lŭcrētĭus, a, um, nomen familiare Romanum. 2) Subst. Lucretius, ii, m. et Lucretia, ae, f. nomen familiae Romanae. 3) T. Lucretius Carus, poëta insignis tempore Ciceronis.

Lŭcrĭcŭpīdo, ĭnis, f. 3. *nyereségre vágyás, nyereség kívánás*; die Gewinnsucht. Apul.

Lŭcrĭfăcĭo, fēci, factum, facĕre, 3. v. gr. pecuniam, Cic. *nyerni*; gewinnen. 2) v. gr. nomen, Varr. *venni, nyerni, kapni*; bekommen. 3) injuriam, Plin. maleficium, etc. *az érdemlett büntetést elkerülni*; ungestraft davon kommen.

Lŭcrĭfactus, a, um, *nyert*; gewonnen.

Lŭcrĭfĭcābilis, e, *hasznos, nyereséges*; nutzbar, Gewinn bringend. Plaut.

Lŭcrĭfĭco, āre, 1. *nyerni*; gewinnen. Tertull.

Lŭcrĭfĭcus, a, um, *nyereséges, hasznos*; Gewinn bringend, nutzbar. Plaut.

Digitized by Google

Lŭcrĭfŭga, ae, m. 1. *nyereségmegvető*; den Gewinn fliehend. Plin.

Lŭcrĭnensis, e, *Lucrini tóból való*; Lucriniſch. Cic.

Lŭcrīnus, a, um, v. gr. lacus Lucrinus, Horat. Mela, *Lucrini tó*, *Campánidban*; der lucriniſche See in Campanien. Conchylia Lucrina, Hor. *Lucrini tóba nőtt tsiga*; lucriniſche Auſtern.

Lŭcrĭpĕta, ae, m. 1. *nyereség hajhászó*, *v. vaddszó*; der nach Gewinn trachtet. Plaut.

Lŭcror, ātus sum, āri, Dep. 1. *nyerni*, *megnyerni valamit valamin*, *v. valami mellett*, *p. o. pénzt*; gewinnen, erübrigen, profitiren, z. B. Geld. 2) v. gr. nomen, Hor. *nyernyi*, *kapni*; erlangen. 3) *nyerekedni*, *nyereség után járni*; Gewinnſt ſuchen, wuchern. Cic.

Lŭcrōse, Adv. *nyereségesen*; vortheilhaft. Hier.

Lŭcrōsus, a, um, *hasznos*, *nyereséges*; vortheilhaft. Ovid. Tacit. lucrosior, Plin.

Lŭcrum, i, n. 2. *nyereség*; der Gewinn, Profit. Lucri causa, Cic. *nyereség kedvéért*, *nyereség végett*; aus Gewinnſucht. Lucrum facere, Plaut. *nyerni*, *nyerekedni*; gewinnen, Gewinn ſuchen. 2) *haszon*, *nyereség*; der Nutzen, Vortheil. Lucro esse alicui, Plaut. *hasznos lenni*, *hasznot hajtani*; vortheilhaft ſeyn. 3) *nyereségkívánás*, *nyereségrevágyás*; die Gewinnſucht. Ovid. Lucan.

Lucta, ae, f. 1. *birkozás*; das Ringen, Art des Kampfes, da man mit umſchlungenen Armen einander zur Erde zu werfen ſucht. Auzon. 2) *küzködés*, *bajlódás*, *tusakodás*; das Ringen, das Kämpfen, großes Bemühen. Non.

Luctāmen, ĭnis, n. 3. i. q. lucta, Lampr. Virg.

Luctātĭo, ōnis, f. 3. i. q. lucta, Cic. 2) *viaskodás*; das Kämpfen. Liv. 3) *tusakodás*, *t. i. szóval*; das Streiten. Cic.

Luctātor, ōris, m. 3. *birkozó*; der Ringer, Kämpfer mit den Armen. 2) *küzködő*, *bajnokoskodó*; der Kämpfer, Ringer. Ovid.

Luctātus, us, m. 4. i. q. luctatio, Plin.

Luctĭfer, a, um, *szomorú*, *bánatos*, *siralmas*; Traurigkeit bringend oder verkündigend, traurig. Val. Fl.

Luctĭfĭcābĭlis, e, *szomorú*, *bús*; traurig, betrübt. Pers.

Luctĭfĭcus, a, um, v. gr. clades, Cic. *szomorító*, *szomorú*, *siralmas*; Traurigkeit machend, kläglich.

Luctĭsŏnus, a, um, v. gr. mugitus, Ovid. *szomorúhangú*, *bús*; traurig klingend, traurig, kläglich.

Luctĭto, āre, Frequ. id. qu. luctor, Prisc.

Lucto, āre, i. q. luctor, Terent.

Luctor, ātus sum, āri, Dep. 1. *birkozni*; ringen, ſich balgen, mit bloßen Händen kämpfen. 2) v. gr. cum aliquo, Cic. inter se, Virg. *küzdeni*, *tusakodni*, *viaskodni*; ringen, kämpfen, ſtreiten.

Luctŭōse, Adv. v. gr. canere, Varr. *szomorúan*, *siralmas módon*, *keservesen*; voller Traurigkeit, kläglich.

Luctŭōsus, a, um, *siralmas*, *szomorú*, *keserves*; voller Trauer oder Traurigkeit, kläglich, traurig. Dies leip. luctuosus, Cic. luctuosissimum bellum, Cic.

Luctus, us, m. 4. *siralom*, *sirás*, *kesergés*; das Trauern, die Betrübniß. In luctibus maximis esse, Cic. *nagy bánatba merülve lenni*; ſehr betrübt ſeyn. 2) *gyász*, *gyászolás*; die Trauer. Luctum deponere, Cic. finire, Liv. *a' gyászt letenni*; die Trauer ablegen. 3) *nagy szomorúság*, *bánat*; der hohe Grad der Traurigkeit. Luctum ex re percipere, vel haurire, Cic.

Lŭcu, pro: luce, Terent.

Lūcŭbrātĭo, ōnis, f. 3. *gyertyázás*, *gyertyavilágnál való dolgozás*; das Arbeiten beym Lichte, Nachtarbeit. Cic. Aliquid agere in lucubratione, Colum. *gyertyánál*; bey Lichte. 2) *éjjeli munka*, *a' mit valaki éjjel gyertyánál dolgozott*; Nachtarbeit, was man die Nacht gearbeitet oder verfertiget hat, Lucubrationem meam perire, Cic. i. e. epistolam noctu scriptam.

Lūcŭbrātiuncŭla, ae, f. 1. Dimin. *éjjeli dolgozás*, *éjjeli munkálódás*; das Nachtarbeiten, Nachtſitzen. Apul. 2) *éjjeli munka*; Nachtarbeit, was man bey Nacht verfertigt. Gell.

Lūcŭbrātōrĭus, a, um, *éjjeli dolgozásra való*, *arra készített*; zum Nachtſitzen z. B. Nachtſtudieren dienlich. Sueton.

Digitized by Google

Lũcũbro, āvi, ātum, āre, 1. (lux) *éjjel, v. gyertyándl dolgozni, mulatni, írni, 's a' t.* bey Nacht oder Lichte arbeiten, ſtudieren, ſchreiben ꝛc. Liv. 2) Opusculum lucubrare, Cic. *valami munkát kéziltni éjjeli dolgozással*; bey Nacht etwas verfertigen. Viam lucubrare, Apul. *éjjel útazni*; bey Nacht reiſen.

Lũcũlente, Adv. *világoſan, nyilván, érthetőleg*; hell, klar, deutlich. Plaut. 2) v. gr. scribere, Cic. *jelesen, jól, derekasan*; vortrefflich, herrlich. 3) luculente vendere, Plaut. *drágán, v. haszonnal eladni*; theuer, oder mit Vortheil verkaufen.

Lũcũlenter, Adv. id. qu. Luculente.

Lũcũlentĭa, ae, f. 1. *jelesség*; die Vortrefflichkeit. Arnob.

Lũcũlentĭtas, ātis, f. 3. id. qu. claritas, Non. 2) *jelesség*; die Vortrefflichkeit. Caecil.

Lũcũlentus, a, um, (lux) *világos, könnyen értheto*; lichtvoll, hell, klar. Plaut. 2) v. gr. caminus, Cic. vestibulum, Plaut. *világos, kivilágitott*; lichtvoll, glänzend. 3) v. gr. forma, Ter. mulier, Plaut. factum, Cic. *jeles, derék, szép*; vortrefflich, herrlich, ſchön. Oratio luculenta, Sallust. *szép és értelmes beszéd*; eine ſchöne deutliche Rede. 4) *derék, nagy*; herrlich, anſehnlich. Hereditas luculenta, Plaut.

Lũcullus, i, m. 2. cognomen Romanum. Hinc. Lucullanus, a, um, et Luculleus, a, um, *Lucullusi*; Lucülliſch.

Lũcŭlus, i, m. 2. *kis berek*; ein kleiner Hain. Sueton.

Lũcŭmo, contr. Lucmo, ōnis, m. 3. Nom. pr. Tarquinii Prisci, Cic.

Lucuncŭlus, i, m. 2. *valami sütemény v. lepény neme*; eine Art Gebackenes. Apul.

Lũcuns, ntis, f. 3. *sütemény neme*; eine Art Gebackenes. Varr.

Lũcus, i, m. 2. *valamelly istenségnek szentelt berek, liget*; der einer Gottheit geheiligte Wald, Hain. Cic. Liv. 2) *erdő, tsere*; der Wald überhaupt. Virg. 3) nom. pr. urbium.

Lũcus, us, m. 4. pro: lux; *világoſság*; das Licht. Cum primo lucu, Terent. *hajnalban, virradtakor*; mit Anbruch des Tages.

Lŭdĭa, ae, f. 1. *színjátszó aszszony, föként: táncznos aszszony v. játék-színen*; eine Actrice, beſonders die tanzt, Tänzerinn auf der Scene. Martial.

Lŭdĭbrĭōse, Adv. *tsúfosan*; mit Spott, ſpöttiſch. Ammian.

Lŭdĭbrĭōsus, a, um, *tsúfos*; voller Spott, ſpöttiſch. Gell.

Lŭdĭbrĭum, ĭi, n. 2. *tsúfság, tsúf*; das Geſpött, der Spott. Habere aliquem ludibrio, Ter. *tsúfot űzni valakiből*; zum Geſpötte oder zum Beſten haben, zum Narren haben. Alicui esse ludibrio, Cic. *valakinek tsúfja lenni*; zum Geſpötte dienen. 2) *játék, tréfa, nevetség*; ein Spiel, Spielwerk, die Kurzweile. Ludibrium fortunae, Cic. *a' szerentse játéka*; ein Spiel des Glückes. Vertere in ludibria, Liv. *tréfára forditni*; etwas für Scherz nehmen. 3) *a' kit bolondá tesznek, bolondnak tartanak*; ein Narr, mit dem man ſich luſtig macht. Liv.

Lŭdĭbundus, a, um, i. q. ludens, *tréfás, játszó, enyelgő*; ſpielend, ſcherzend, ſchöckernd. Liv.

Lŭdĭcer, v. Ludĭcrus, cra, crum Obs. *mulatságos, tréfás*; kurzweilig. Ars ludicra, Plaut. *színjátszó mesterség*; Schauſpieler-Metier.

Lŭdĭcre, Adv. *enyelegve*; kurzweilig. 2) *mulattatásból*; aus Kurzweile. Enn.

Lŭdĭcrus, a, um, vide: Ludicer.

Lŭdĭfĭcĭo, fēci, factum, facĕre, 3. *bolondá tenni, tsúffá tenni*; zum Beſten, zum Geſpötte haben. Plaut.

Lŭdĭfĭcābĭlis, e, *mulattató, a' mivel lehet mást megjátszódtatni*; verſpottlich. Plaut.

Lŭdĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *játszódtatás, megjátszódtatás*; das zum Beſten haben, Aufziehung, Verſpottung, Verſpottung. Cic. Liv.

Lŭdĭfĭcātor, ōris, m. 3. *alakaskodó*; ein Betrüger zum Schein. Plaut.

Lŭdĭfĭcātus, us, m. 4. *tsúfság*; das Geſpött. Habere ludificatui, Plaut. *tréfát űzni belőle*; zum Geſpötte haben.

Lŭdĭfĭco, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. aliquem, Plaut. *valakit megjátszódtatni, tréfát űzni valakiből*; zum Geſpötte machen oder haben, zum Beſten haben, bey der Naſe herum ziehen, aufziehen.

Lŭdĭfĭcor, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. aliquem, Ter. *tréfát, vagy tsúfot*

üzni valakiből; sein Gespött treiben, einen zum Besten haben.

Lüdĭmăgister, vel Lüdi măgister, stri, m. 2. *oskolai tanító, tanítómester, oskolamester*; ein Schullehrer. Cic.

Lüdĭo, ōnis, 3. et Ludius, ii, m. 2. *szinjátszó*; ein Schauspieler, Acteur.

Lūdo, si, sum, dĕre, 3. v. gr. pila, Cic. tesseris, Ter. talis. Hor. alea, Cic. vel aleam, Svet. *játszani, valamelly játékot időtöltésből játszani*; spielen, ein gewisses Spiel zum Zeitvertreibe spielen. Tesseris, v. talis ludere, Hor. *kotzkázni*; mit Würfeln spielen. Pila ludere, Cic. *laptázni*; den Ball spielen. Ludere bella Svet. vel: praelia latronum ludere, Ovid. *sakkozni, sakkot játszani*; Schach spielen. Ludere in pecuniam, Plaut. *pénzre v. pénzbe játszani*; ums Geld spielen. 2) *játszani, játékból, időtöltésből, tréfából tsindúlni valamit*; spielen, spielend oder zum Zeitvertreibe etwas thun. Armis ludere, Cic. i. e. ad ludendum arma sumere. Versibus vel versus ludere, Virg. *versekel tsindúlni, verselni*; Verse machen. 3) aliquem ludere, Ter. *tréfát v. tsúfot üzni valakiből*; einen zum Besten haben, spotten. Abi, ludis me! Ter. *eredj, ne üzz tréfát az emberből*; geh, du hast mich zum Besten. Ludere aliquem dolis, Ter. vel: ludere aliquem, Hor. *valakit megtsalni, részedni*; einen hintergehen, betrügen. Ludere operam in aliqua re, Ter. *hijdban munkálódni v. fáradozni*; vergeblich arbeiten.

Lūdus, i, m. 2. *játék*; das Spiel. Ludi, plur. *nézójátékok*; Schauspiele. Cic. Ludi gladiatorii, Liv. *halálig vivó nézójátékok*; Schauspiele der Fechter, worin diese bis auf den Tod fochten. Ludos facere, Cic. *nézójátékot tartani*; Schauspiele geben oder halten. 2) *játék, időtöltés, mulatság*; ein Spiel, der Zeitvertreib, die Ergötzlichkeit. Dare ludum alicui, Cic. 3) *játék, tréfa, tréfaság, a' mi mintegy játszva, v. könnyen megy véghez*; ein Spiel, ein Spaß, was spielend geschieht, keine Mühe macht. Illa perdiscere ludus esset, Cic. Ludos facere, Ter. *trefálódni*: Spaß machen, scherzen. Facere aliquem ludos, Plaut. *valakiből tréfát üzni*; einen zum Besten haben. 4) *oskola, tanúló hely*; jede Schule. Ludus fidicinus, Plaut. *muzsika oskola*; Musikschule. Ludus literarius, Quint. v. literarum, Liv. *tanúló oskola, tudományos oskola*; eine Lehrschule. Ludum aperire, Cic. *az oskolai tanítások elkezdeni*; Schule zu halten anfangen. 5) *tréfákat, múlattató dolgokat magában foglaló könyv*; ein Buch, worin lustige kurzweilige Dinge stehen. In Nevii ludo, Cic.

Lŭĕla, ae, f. 1. *lakolás, meglakolás*; die Büßung, Strafe. Lucret.

Lŭes, is, f. 3. *ragadó nyavalya, elragadandó*; die Seuche. Virg. Ovid. Lues pestifera; *dögkalál, pestis*; die Pest. 2) *elhatalmazó veszély, veszedelem, gonosz, p. o. háború, tűz, vízáradás, 's a' t.* jedes sich ausbreitende Übel oder Unglück, Verderben, z. B. Krieg, Feuersbrunst. Tacit.

Lugdunensis, e, *Lioni, Lion városából való*; Lioner, aus Lion. Plin.

Lŭgdūnum, i, n. 2. *Lion városa, Francziaországban*; die Stadt Lion in Frankreich. Plin.

Lūgĕo, xi, ctum, ēre, 2. v. gr. alicujus mortem, Liv. *gyászolni, meggyászolni*; trauern, in Trauer seyn, in Trauerkleidern seyn. 2) v. gr. vitam hominis, Cic. pro aliquo, Cic. *siratni, megsiratni valakit, v. valaki halálát, szomorkodni, keseregni valakin*; trauern, betrauern.

Lugubria, ōrum, n. 2. plur. *gyász, gyászruha, gyászruhák*; Trauerkleider. Lugubria exuere. Senec.

Lūgūbris, e, (lugeo) *szomorú, siralmas, keserves*; traurig, kläglich. Lamentatio lugubris, Cic. Domus lugubris, Liv. *siralmas ház, halottas ház*; das Trauerhaus. 2) *szomorúsághoz való*; zum Trauern gehörig. Vestis lugubris, Ter. *gyászruha*; ein Trauerkleid. Cantus lugubris, Hor. *halotti ének, v. énekles*; Todtengesang.

Lūgūbrĭter, Adv. *siralmasan, keservesen*; kläglich, trauermäßig. Apul.

Lŭĭtĭo, ōnis, f. 3. *meglakolás*; die Büßung. JCt. 2) *váltság, megfizetés*; das Lösegeld, die Zahlung, Bezahlung. Pand.

Luma, ae, f. 1. *tövis*; ein Dorn. Fest.

Lumārius, a, um, *tövisekre illető*;

Digitized by Google

azokhoz való; die Dornen betreffend. Falx lumaria, Varr.

Lumbāgo, ĭnis, f. 3. *dgyékfdjdalom, tzombfdjás*; das Lendenweh, die Lendenlähmung. Fest.

Lumbellus, i, m. 2. id. qu. lumbulus. Apic.

Lumbĭfrăgĭum, ĭi, n. 2. *a' tzombnak kettétörése*; das Zerbrechen der Lenden. Apul.

Lumbrĭcus, i, m. 2. *földi gelleszta, v. gilisztа*; ein Wurm in der Erde, Regenwurm. 2) *bélgilisztа*; der Spulwurm. Colum.

Lumbŭlus, i, m. 2. *tzombotska*; ein Lendchen, auch bloß Lende. Plin.

Lumbus, i, m. 2. *dgyék, tzomb*; die Lende. Lic. 2) *tsipő*, die Hüfte. Plaut. Lumbos alicujus fuste dolare, Hor. *jól elverni valakit*; einen derb abprügeln.

Lūmĕctum, i, n. 2. (luma) *bajbontsos, v. tövisbokroshely*; ein Ort voller Dornen. Varr.

Lūmen, ĭnis, n. 3. (pro: lucimen, a lucendo) *világosság, világ*; das Licht. e. gr. solis, Cic. *napvilág*; das Sonnenlicht. 2) *nappal és éjtszaka együtt, nap, egy nap*; der Tag. Lumine quarto, Virg. *a' negyedik napon*; am vierten Tage. 3) *szem*; das Auge. Lumine (luminis) orbatus, Plin. Ovid. *vak, világtalan*; blind, des Gesichts beraubt. 4) *magyarázat, megmagyarázás, világositás*; die Erklärung. Doctorem lumenque desiderare. 5) *ablak és minden nyilás, mellyen v. világosság hathat bé*; das Fenster und jede Öffnung wo Licht eindringen kann. Luminibus obstruere, Cic. *béraknі* (*kőmives munkával*) *az ablakot*; das Fenster verbauen. 6) *külsőnös, v. nevezetes ékesség*; eine besondere Zierde. Lumina civitatis, Cic. *város elei, fejei, v. dlszei*; die Zierden, Hauptpersonen der Stadt. 7) *hires, v. nevezetes város*; eine berühmte Stadt. Cic. 8) *élet*; das Leben. Lumine cassus, Virg. *életétől megfosztott*; des Lebens beraubt. 9) *óltalom, védelem, menedék, menedékhely*: der Schutz, die Zuflucht. Roma, lumen gentium, Cic.

Lūmĭnāre, is, n. 3. *világosság, világ*; das Licht. 2) *lámpás, világitó eszköz, méts, szövétnek*; die Leuchte. 3) luminaria; *nagy emberek*; große Leute. Tot luminaribus extinctis Cic. 4) *ablak*; ein Fenster. Cic.

Lūmĭnātus, a, um, *éles látású*; scharfsichtig. 2) *megvilágositott, világossá tett*; beleuchtet, hell gemacht. 3) male luminatus, Mart. Cap. *nem jól látó, hibás látású*; nicht wohl sehend.

Lūmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *megvilágositni, világossá tenni*; mit Lichte versehen, erleuchten, hell machen.

Lūmĭnōsus, a, um, *tiszta, világos, tündöklő*; lichtvoll, klar, hellleuchtend. 2) e. gr. pars orationis, Cic. *szembetűnő*; in die Augen fallend.

Lūna, ae, f. 1. (pro: lucina, a luceo) *hold*; der Mond. Decrescens luna, Plin. *fogyó hold, hold fogyta*; der abnehmende Mond. Plena luna, Caes. *holdtölte*; der Vollmond. Lunae coitus, Plin. et nova luna, Caes. *holdújulás, újhold*; der Neumond. Crescens luna, Plin. *növekedő hold*; der zunehmende Mond. Luna dimidiata, Plin. *fertály*; das Viertel. Lunae defectus, Liv. *holdfogyatkozás*; eine Mondfinsterniß. 2) quarta luna natus, Prov. *szerentsétlen ember*; ein unglücklicher Mensch. Secunda luna natus, Idem. *szerentsés ember*; ein glückseliger Mensch. 3) urbs Etruriae. Lunare regnum, Paling. i. q. Etruria. 4) i. q. Diana.

Lūnāria, ae, f. 1. *holdfü*; das Mondenkraut. 2) e. gr. botrytis, Plin. *holdlevelü osmunda páfrán*; die Mondraute. Osmunda lunaria, L.

Lūnāris, e, (luna) *holdat illető, holdhoz való, holdbeli*; den Mond betreffend. 2) *holdhoz hasonló holdforma*; dem Monde ähnlich.

Lūnāticus, a, um, *holdas, holdkórságos, havas*; mondsüchtig. Plin.

Lūnatus, a, um, (luno) *félhold, v. holdformán alkatott, helyheztetett, v. görbitett*; gestaltet wie ein halber Mond. Colum.

Lunchus, i, m. 2. *lándsa*; ein Speer. Tert.

Lūnensis, e, ex, v. in urbe Luna, illuc pertinens. Liv. Lunenses, incolae ejusdem. Plin.

Lūno, āvi, ātum, āre, 1. *hold, v. sarló formára görbitni, v. hajtani, meggörbitni, meghajtani, meghorgasitni*; mond- oder sichelförmig krümmen, biegen. e. gr. arcum, Ovid.

Digitized by Google

felhúzni a' késlvet; den Bogen ſpannen.

Lūnŭla, ae, f. 1. Dim. *hóldatska, kis hóld*; ein kleiner Mond. 2) *tsat*; eine Spange. Plaut. 3) *kösöntyű, félhold forma asszonyi ékesség*; ein weiblicher Schmuck in Geſtalt des halben Mondes. Plaut. 4) ornamentum in calceis patriciorum.

Lūnus, i, m. 2. deus Carrenorum. Spartian.

Lŭo, lŭi, lŭitum, v. lūtum, luĕre, 3. *mosni, mellette folyni, mosni a' viszével*; waſchen, beſpülen. Graecia luitur Jonio, i. e. mari, Sil. 2) e. gr. peccata, Liv. poenas, Cic. *meglakolni, szenvedni, megszenvedni, eleget tenni valamiért*; büßen, entgelten, genugthun. 3) e. gr. aes alienum, Curt. *adósságát megfizetni*; die Schulden bezahlen. 4) *kiváltani, fogságból kiszabadítni, felóldozni lántzait*; auslöſen, loskaufen, ranzioniren, aus der Gefangenſchaft befreyen. Ulp.

Lŭpa, ae, f. 1. (lupus) *nőstény farkas*; eine Wölfinn. Liv. 2) *közönséges kurva*; öffentliche Hure. Cic.

Lŭpānar, āris, n. 3. *közönséges kurvaház, bordélyház, bordély*; ein Ort wo öffentliche Huren ſich aufhalten, das Hurenhaus, Bordell. Juvenal.

Lŭpānāris, e, *parázns*; hureriſch. Apul.

Lŭpānārium, ii, n. 2. i. q. lupanar, Pandect.

Lŭpāria, ae, f. 1. *farkasölő sisakfű*; die Wolfswurz. Aconitum Lycoctonum. L.

Lŭpātus, a, um, *keméný zabolával zaboldzott*; mit einem harten Gebiß gezäumt. 2) frena lupata, Hor. *keményszabola*; ein hartes Gebiß.

Lŭperca, ae, f. 1. dea, quae lupis praeest, ne noceant. Arnob.

Lŭpĕrcal, is, n. 3. locus Romae sub monte Palatino, Pani consecratus, ubi de capro luebatur, i. e. sacrificabatur per caprum. Serv. ad Virg.

Lŭpĕrcālĭa, ium, n. plur. sacra in honorem Panis, mense Februario celebrata. Varr.

Lŭpercālis, e, deum Panem, qui etiam Lupercus vocabatur, concernens. Svet. Lupercal ludicrum, Liv. i. q. ludi lupercales. Lupercal, pro: Lupercale, sc. antrum, Cic. Virg. i. e. Pani sacrum.

Lŭpercus, i, m. 2. i. q. Pan. Justin. 2) sacerdos Panis. Ovid.

Lupĭa, ae, m. 1. fluvius Germaniae. Mela.

Lŭpillus, i, m. 2. (Dim. a lupinus) *kis figebab, v. violabab*; eine kleine Feigbohne. Claud.

Lŭpīnārĭus, a, um, (lupinus) *figebabhoz, v. violababhoz való, v. tartozó, azt illető*; die Feigenbohnen betreffend, dazu gehörig. Cato. 2) Subst. *figebabáros*; ein Feigenbohnenkrämer.

Lŭpīnus, a, um, (lupus) e. gr. pellis, Plin. *farkasi, farkas*; wölfiſch, von Wölfen.

Lŭpīnus, i, m. et **Lŭpīnum**, i, n. 2. *figebab, violabab, farkasbab*; die Feigbohne. Lupinus albus L. Colum. Ovid.

Lŭpor, āri, Dep. 1. i. q. scortor.

Lŭpŭla, ae, f. 1. (Dim. a lupa) *kis nőstény farkas*; kleine Wölfinn. Apul. 2) *kis kurva*; kleine Hure. Idem.

Lŭpus, i, m. 2. *farkas*; ein Wolf. Lupus non curat numerum, (sc. ovium) Virg. Prov. *nem aggódik a' farkas a' nyáj kereksźámám, v. nem hajt a' farkas esztrengát*; der Wolf frißt auch die gezählten Schafe. 2) lupum auribus tenere, Ter. Prov. *nagy veszedelemben lenni*; in großer Gefahr ſtehen. 3) ovem lupo committere, Ter. Prov. *a' ketskét tenni kertésznek*; den Bock zum Gärtner machen. 4) lupus in fabula, Cic. Prov. *farkast emlegetnek, kert alatt jár*; der Wolf in der Erzählung. 5) Trop. *nagy ehető, v. nagybéllű ember*; ein freſſiger Menſch. 6) *tsuka*; der Hecht. 7) *farkasfogú zabola*; ein Gebiß mit eiſernen Wolfszähnen. Ovid (frenum lupatum). 8) *horog*; ein Haken. Liv. 9) *pók neme*; eine Gattung Spinnen. 10) *félkéz fürész*; eine Handſäge. 11) *komló*; der Hopfen. Humulus lupulus. L. 12) cognomen familiae Rutiliae. Cic.

Lura, ae, f. 1. *tömlő*; der Schlauch. Fest.

Lurcābundus, a, um, *tobzódó*; ſchlemmend. Cato.

Lurco, āre, v. **Lurcor**, āri, Dep. 1. *enni inni, tobzódni,ételben italban*

Digitized by Google

telhetetlenkedni; fressen und saufen, schlemmen.

Lurco, ōnis, m. 3. *nagyevelő, tobzódo*; ein Fresser Schlemmer. 2) *garamber, selma*; Schurke. Plaut. 3) cognomen Romanum. Plin.

Lūrĭdātus, a, um, (luridus) *motskos, elmotskolódott*; beschmutzt. Tertull.

Lūrĭdus, a, um, e. gr. deus, Hor. bilis, Sen. mors, Sil. *ónszínű, feketéssárga*; bleyfarben, schwarzgelb.

Lŭror, ōris, m. 3. *sárgaság, sáppadtság, kalálszín*; die Bleichsucht, Todtenfarbe. Lucret.

Luscĭŏla, ae, f. 1. *filemile, fülemile*; die Nachtigall. Horat.

Luscĭnĭŏla, ae, f. 1. Dim. *filemilétske*; eine kleine Nachtigall. Plaut.

Luscĭnĭus, ĭi, m. 2. *kanfülemile*; das Männchen von einer Nachtigall. Phaedr. 2) *egyszemű, félszemű*; einäugig. Lamprid.

Luscinus, a, um, *rövidlátású, tompaszemű, homályosszemű*; blödsichtig.

Luscĭtĭo, ōnis, f. 3. *tompalátás, homályosszeműség, szemtompaság*; die Blödsichtigkeit, blödes Gesicht. Pandect.

Luscitĭōsus, a, um, i. q. Lusciosus. Plaut.

Luscus, a, um, *egyszemű, félszemű*; einäugig. 2) *tompaszemű, homályosszemű*; blödsichtig.

Lūsĭo, ōnis, f. 3. (ludo) *játszás, játék, időtöltés*; das Spiel, Spielwerk, der Zeitvertreib. Cic.

Lūsĭtānĭa, ae, f. 1. pars Hispaniae, hodie Portugallia.

Lūsĭto, āre, 1. Freqn. *játszogatni, játszodozni*; oft spielen. Plaut.

Lusius, ĭi, m. 2, fluvius Areadiae. Cic.

Lūsor, ōris, m. 3. (ludo) *játszó, játékos*; ein Spieler. 2) *tsaldrd, tsaló*; ein Betrüger. 3) e. gr. amorum, Ovid. *szerelemnekek írója*; der Liebesgedichte macht. 4) *valakiből tsúfot üző, tsúfolódó*; der sein Gespött mit Jemanden hat. Plaut.

Lūsōrĭe, Adv. *játszva, játékból*; spielend.

Lūsōrĭus, a, um, *játékra, v. játékhoz való*; zum Spiele gehörig. e. gr. charta, Plin. *kártya*; eine Spielkarte. e. gr. alveus, Plin. *ostábla, sakk*; ein Bretspiel, Schachbret. 2) *tréfás, mulattató*; kurzweilig. Sen. 3) *ártatlan, nemártó*; unschädlich. 4) e. gr. nomen, Sen. *költött*; erdichtet. 5) lusoria navis, Veget. *mulatságra való hajó*; ein Lustschiff.

Lustrālis, e, *engesztelő*; versöhnlich. e. gr. sacrificium, Liv. *engesztelő áldozat*; ein Versöhnopfer. e. gr. aqua, Ovid. *szentelt vis*; das Weihwasser. 2) e. gr. certamen, Tac. tempus quinquennale concernens, quovis quinquennio contingens.

Lustrāmen, ĭnis, n. 3. (lustrum) *tisztulás, szentelés*; die Reinigung, Weihung. Val. Fl. 2) *megvizsgálás, vizsgálat, tsirkálás, mustrálás*; die Besichtigung, Musterung. Cic.

Lustrāmentum, i, n. 2. idem. Pandect.

Lustrātio, ōnis, f. 3. idem. Liv.

Lustrātor, ōris, m. 3. *tisztító, áldozattal tisztító*; der Reiniger durch Opfer. 2) *vizsgáló, tsirkáló, mustráló*; ein Besichtiger.

Lustrātus, a, um, *megtisztitott, megszentelt*; gereiniget, geweihet. 2) *megvizsgált, megmustrált*; gemustert. Ovid.

Lustrĭcus, a, um, *tisztító, szentelésre, v. tisztulásra való*; reinigend, zum Reinigen oder Weihen gehörig. e. gr. dies, Svet. *keresztelő nap*: der Taufstag. e. gr. pater, *keresztatya*; der Pathe. e. gr. mater, *keresztanya*; die Pathe. e. gr. pecunia, JCt. *komapénz*; das Pathengeld.

Lustrĭfĭcus, a, um, id. qu. Lustralis. Val. Fl.

Lustro, āvi, ātum, āre, 1. *megtisztitni, szentelni, megszentelni, megengesztelni*; reinigen, weihen, heiligen, versöhnen. 2) e. gr. campos, Lucr. *körülnézni, megtekinteni, v. vizsgálni*; besichtigen. 3) e. gr. terras, Virg. *bé, v. végigjárni*; durchwandern. 4) e. gr. aliquid animo, Cic. *elmélkedni, v. gondolkodni valamiről*; einem Dinge nachdenken. 5) e. gr. exercitum, Caes. *rendre vizsgálni, musztrálni*; mustern. 6) *megvilágositni*; erleuchten. Sol lustrat lampade terras. Virg.

Digitized by Google

Lustro, ōnis, m. 3. (lustrum) *kurvakergető*; ein Hurenjäger. Catull.

Lustror, ātus sum, āri, Dep. 1. *kurvák után, v. bordélyházakba járni*; Hurenhäuser besuchen. Plaut.

Lustrum, i, n. 2. (prima brevis, a luo, v. lavo) *fördőhely*; ein Ort wo man sich badet. 2) *posvány, potsolya, fertő, motsár, sár*; die Pfütze, der Morast. 3) *vaddisznók barlangja*; eine Wildhöhle. 4) *kurvaház, bordélyház, bordély*; ein Hurenhaus. In lustris tempus aetatis consumere, Cic.

Lustrum, i, n. 2. (prima longa, a luceo) sacrificium, censu parato institui solitum, Liv. *engesztelődáldozat*; das Sühnopfer. 2) tempus quinquennale.

Lūsus, a, um, (ludo) *játszott*; gespielt. 2) *kitsúfolt, ki, v. megjátszodtatott*; verspottet, mit dem man ein Gespött gehabt hat. 3) *megtsalt*; betrogen.

Lūsus, us, m. 4 *játék*; das Spiel. *időtöltés, mulatság*; der Zeitvertreib. 3) *tréfa*; der Scherz. Lusus jocusque, Mart.

Lūtāmentum, i, n. 2. (lutum) *tapasztás, sár, v. agyagtapasz*; ein Lehmwerk. Cato.

Lūtārĭus, a, um, e. gr. testudo, Plin. *sárban, v. motsárban élő*; im Kothe lebend. 2) e. gr. mullus, Plin. *sárral élő*; vom Kothe lebend.

Lūtātĭus, a, um, e. gr. lex, Cic. *Lutátiusi*; Lutatisch. 2) Subst. nomen familiae Romanae.

Lūtātus, a, um, *bésározott*; mit Kothe beflecket. 2) *meg, v. hozzádragasztott*; geklebt.

Lūtĕa, ae, f. 1. *hegyzöld festék*; ein Nahme des Berggrüns. 2) *rezeda*; das Färbekraut.

Lūtensis, e, (lūtum) *sárban élő, v. lévő*; im Kothe lebend oder befindlich. Plin.

Lūtĕŏlus, a, um, Dim. *sárgás*; gelblich. Virg.

Lūtesco, ĕre, 3. (lūtum) *sárrá lenni, v. válni*: zu Kothe werden. Colum.

Lutetia, ae, f. 1. et Lutetia Parisiorum; *Párizs, város Frantziaországban*; Paris. Caes.

Lūteum, ei, n. 2. *sárgája valaminek, p. o. tojás sárgája*; das Gelbe, z. B. im Ey. Plin. 2) i. q. lutum; *rezeda*; das Färbekraut. Vitruv.

Lūtĕus, a, um, (lutum) *sárga, aranyszín*; gelb, goldfarbig e. gr. palla, Tibull. *halavány sárga asszonyköntös*; ein bleichgelber Weiberrock.

Lŭtĕus, a, um, (lŭtum) *sárból, vagy agyagos sárból való*; aus Koth oder Lehm gemacht. 3) e. gr. homo, *semmirekellő, v. gazember*; ein nichtswürdiger Mensch.

Lŭto, āvi, ātum, āre, 1. *sárral, v. agyaggal békenni, bémázolni, bészározni*; mit Koth oder Lehm beschmieren. Cato. 2) e. gr. capillos, Mart. *elkeverni, v. motskolni*; besudeln.

Lūto, āvi, ātum, āre, 1. (luo) *gyakran kiváltani, v. kifizetni*; oft lösen, bezahlen. Varr.

Lŭtōsus, a, um, (lutum) *sáros*, kothig. Plin.

Lutra, ae, f. 1. *vidra, közönséges vidra*; die Fischotter. Plin. Lutra vulgaris.

Lŭtŭlentus, a, um, (lutum) *sáros, motsáros*; kothig, morastig. 2) *rút, tsúf, otsmány, fertelmes*; garstig, häßlich.

Lŭtŭlo, āre, 1. (lutum) *sárral békeverni, bémotskolni, elkeverni*; mit Kothe beschmieren, besudeln. 2) e. gr. aliquem, Plaut. *motskolni, gyalázni, kissebbítni*; schmähen.

Lūtum, i, n. 2. *fogas rezeda, korbátsfű*; ein Färbekraut zum Gelbfärben. Vitruv. Plin. ist unser Wau, Gilbkraut. Reseda luteola L.

Lŭtum, i, n. 2. *sár*; der Koth. 2) *agyag, siker*; der Lehm, 3) in medio nunc luto sum, Plaut. *most már minden segítség 's tanáts nélkül vagyok*; nun bin ich ohne Hülfe und Rath. 4) ei e meliore luto finxit praecordia Titan, Juv. *különös lelki ajándékokkal áldotta meg az Isten*; Gott hat ihm besondere Gaben gegeben. 5) *gyalázatos ember*; ein schändlicher Mensch. O lutum! Cic.

Lŭtus, i, m. 2. pro: lŭtum, Quadrig.

Lux, cis, f. 3. *világosság, fény, fényesség*; das Licht, der Glanz. In lucem proferre, Cic. *világosságra hozni*; ans Licht bringen. 2) *nappal, nap világ*; der Tag. Ante lucem, Cic. *virradta előtt*; vor Tage oder Tageseinbruch. 3) edi in lucem,

Digitized by Google

Cic. *születni*; geboren werden. 4) mea lux, meum desiderium, Ter. *kedvesem, angyalom, kedves hirdtom*; mein Leben, mein Engel, mein liebster Freund. 5) aestiva lux, Ovid. *nyáriidő, nydr*; die Sommerzeit. 6) brumalis lux, Idem. *téliidő, tél*: die Winterszeit. 7) lux natalis, Idem. *születésnap*; der Geburtstag, 8) *élet*; das Leben. 9) *szemfény, szemvilág*; das Gesicht, die Augen. Damnum ademtae lucis, Ovid. 10) *világosság, érthetőség*; die Deutlichkeit. Lucem ea desiderant, Cic.

Luxatūra, ae, f. 1. *kifitzamodás, kimenyülés*; die Verrenkung. Marc. Emp.

Luxatus, a, um, *kifitzamodott, kimenyült*; verrenkt. Plin.

Luxo, āvi, ātum, āre, 1. *kifitzamitni, kimenyltni*; verrenken. Cato. Plin.

Luxor, āri, i. q. luxuriari, Fest.

Luxŭria, ae, f. 1. et Luxŭries, ēi, f. 5. v. gr. segetum, Virg. plantarum, Col. humoris, Plin. *bujálkodás, szerfelettvaló kövérség, p. o. a' plántákban, a' termés v. a' nedvesség bővsége*; die Üppigkeit der Bäume, Gewächse und des Erdbodens, i. e. die zu große Fruchtbarkeit und der zu reichliche Nahrungssaft desselben. In oratione, ut in herbis, est luxuries, Cic. 2) *nagy bőség, bővelkedés*; der Überfluß, die allzu große Menge. Virg. 3) *bujaság, bujálkodás az ételben, italban, ruházatban*; Schwelgerey, übermäßige Verschwendung im Essen, Trinken, in der Kleidung ꝛc. Cic. Nep.

Luxŭrio, āvi, ātum, āre, 1. et Luxurior, ātus sum, āri, Dep. 1. v. gr. ut seges, humus, Ovid. virgae arborum, Colum. *bujálkodni, mint a' növevények bőv nedvesség miatt virágokkal, kövér levelekkel, 's a' t. a' föld kövér nedvességgel, és vetéssel, 's a' t. terméssel bővelkedni*; üppig seyn, von der Erde, Gewächsen, zu fruchtbar seyn, zu viel Nahrungssäfte haben, überfluß haben, etwas in Menge oder Überfluß haben. Faciem decet deliciis luxuriare novis, Ovid. i. e. valde ornatam esse. 2) *igen szapora lenni, szaporítni, (az állatokról)*; sich zu sehr vermehren, wie einige Thiere. Virg. 3) *termékeny lenni, nagyon tenyésző lenni*; fruchtbar seyn, üppig seyn. Hor. 4) Trop. *jó kedvéből kitsapongani, hivalkodni, tsintalankodni, enyelegni*; üppig seyn, muthig thun, muthwillig seyn, zu sehr in der Freude und Ergötzung ausschweifen. Luxuriant animi rebus plerumque secundis, Ovid. 5) luxuriari, Plin. *tobzódni*; schwelgen.

Luxŭrĭōse, Adv. *bőven, bővségesen*: im Überflusse. 2) *bujálkodva, buján*; wollüstig, schwelgerisch. Cic. 3) *tsintalanúl, kitsapongva*; muthwillig, mit Ausschweifung. Sallust. Comp. luxuriosius, Sup. luxuriosissime, Nep. Augustin.

Luxŭrĭōsus, a, um, v. gr. frumentum, Cic. vitis, Colum. arbor, Plin. *igen termékeny, bővelkedő, szapora, nagyon tenyésző, bujálkodó*; üppig, zu fruchtbar, ausschweifend im Wachsthum. 2) v. gr. homo, Cic. *buja, bujálkodó, tobzódó, kénnyére bőven élő*; ausschweifend in der Lebensart, schwelgerisch, wollüstig. 3) v. gr. dictum, amor, Ovid. *buja, fajtalan, hivalkodó*; geil, ausschweifend, muthwillig. Dictum luxuriosissimum, Colum. *fajtalan beszéd*; unzüchtige Rede.

Luxus, a, um, *kifitzamodott, kimenyült*; verrenkt. Sallust.

Luxus, us, m. 4. *kifitzamodás, kimenyülés*; die Verrenkung. Apul. 2) *bujálkodó termékenység, p. o. a' földnek, fáknak termékenysége*; üppige Fruchtbarkeit der Erde und Gewächse. Virg. 3) *hivalkodás, kitsapongás*; der Muthwille, die Ausschweifung. Tac. 4) *bujálkodás, fényűzés, pompázás, bujakórság, tobzódás*; die übermäßige Verschwendung und Pracht im Essen, Trinken, Kleidung u. s. w. Cic. Virg. 5) *vesztegetés*; die Verschwendung. Sallust. 6) v. gr. regalis, Virg. *pompa*; die Pracht.

Lyaeus, i, m. 2. cognomen Bacchi, *t. i. gondtörő, búkergető*; der Sorgenlöser. Ovid. 2) Trop. *bor*; der Wein. Hor.

Lycăbettus, i, m. 2. mons in Attica. Plin.

Lycaeus, i. q. Lyceus.

Lycambes, ae, m. 1. Thebanus, quem Archilochus poëta maledicus, jambis ad laqueum adegit. Hor. Hinc: Lycambeus, a, um, v. gr. Tincta Lycambeo sanguine tela, Ovid.

Digitized by Google

Lycanthrōpia, ae, f. 1. id. qu. Rabies lupina, Cic. morbi species. 2) *megveszés a' farkas, v. kutya marástól*; die Raſerey von einem raſenden Hunds- oder Wolfsbiſſe. Cic.

Lycanthrōpus, i, m. 2. qui morbo Lycanthropiae laborat.

Lycāon, ōnis, m. 3. rex Arcadiae, ab Jove in lupum conversus. Ovid. 2) i. e. Canis Lycaon, L. *fekete róka, likdon eb*; der ſchwarze Fuchs. 3) *Likaóniai lakos*; Einwohner in Lykaonien Lycaones, pl. Mela.

Lycāŏnia, ae, f. 1. regio Asiae minoris inter Cappadociam, Pamphyliam, Ciliciam et Pisidiam.

Lycāŏnis, idis, f. 3. filia Lycaonis, i. e. Callisto. Ovid.

Lycāŏnĭus, a, um, *Likdoni, Likdont illető*; Lykaoniſch, den Lykaon betreffend. Ovid. Virg.

Lycapsus, i, vide: Lycopsis.

Lycāste, es, f. 1. Nom. propr. filiae Priami, regis Trojanorum.

Lycēum, vel Lycīum, se. gymnasium, fuit Athenis schola Aristotelis, in qua inambulantes disputabant Peripatetici. Nomen ab Apolline Lyceo accepit. 2) nomen gymnasii Ciceronis in Tusculano. 3) Lyceum dicitur hodie de quovis archigymnasio primario, sive loco colendis studiis praecipuis idoneo. Gesn.

Lycēus, i, m. 2. mons Arcadiae, Jovi et Pano sacer. Hinc: Lyceus, a, um, Adj. v. gr. nemus, Ovid. Pan, Virg.

Lychnĕŏlus, i, m. 2. *gyertyátska, kis méts*; ein kleines Licht.

Lychnĭcus, a, um, v. gr. lapis, Hygin. *vildgitó*; leuchtend.

Lychnis, idis, f. 3. *métsvirág, kakukszegfü*; Marienröschen, Himmelsröschen.

Lychnītes, ae, m. 1. v. gr. lapis, Plin. *Párusi fejér márvány*; eine Art weißen Marmors von der Inſel Paros.

Lychnītis, idis, f. 3. *fedelékes farkkóró*; das Wollkraut. Verbascum Lychnitis, Linn.

Lychnŏbĭus, ĭi, m. 2. *napbúvár, a' ki tsak éjjel dolgozik*; der nur des Nachts arbeitet. Sen.

Lychnūchus, i, m. 2. *gyertyatartó*; der Leuchter. Suet. Lychnuchi pensiles, Plin. *falonfüggő gyertyatartók*; Hang- oder Wandleuchter.

Lychnus, i, m. 2. *világ, méts, gyertya, szövétnek*; die Leuchte, Lampe, das Licht. Cic.

Lycia, ae, f. 1. regio Asiae minoris inter Pamphyliam et Cariam. Hinc: Lycius, a, um, i. e. inde oriundus.

Lycidas, ae, m. 1. Nom. propr. unius e Centauris. Ovid. 2) Pastoris cujusdam. Virg. 3) Nom. propr. pueri. Hor.

Lycisca, ae, Lycisce, es, m. 1. nomen canis, Virg.

Lycoctŏnum i, n. 2 scil. Aconitum, *farkasölő sisakvirág*; gelbe Wolfswurzel. Virg.

Lycŏmēdes, is, m 3. rex in insula Scyro, pater Deidamiae, matris Pyrrhi (Neoptolemi).

Lycoperdon, i, n. 2. *pöfeteg*; der Staubpilz, Stäubling. Botan.

Lycŏphos, *hajnalhasadás, hajnali szürkület*; die Morgendämmerung. Fest.

Lycŏphron, ōnis, m. 3. Nom. pr. tragoedi Graeci. Ovid.

Lycopodium, ĭi, n. 2. *korpafü*; die Bärtappe, das Gürtelkraut. Botan.

Lycopsis, is, f. 3. *nyakó, egy plánta neme*; das Wolfsgeſicht, eine Pflanze. Plin.

Lycŏrĭas, ădis, f. 3. Nom. pr. nymphae marinae, Virg.

Lycŏris, ĭdis, f. 3. Nom. pr. libertinae cujusdam, amasiae Galli poëtae. Virg.

Lycorma, ae, m. 1. fluvius Aetoliae. Ovid.

Lycos, i, m. 2. *farkas*; der Wolf. 2) genus araneae. Plin.

Lyctus, vel —os, i, f. 2. urbs in insula Cretae. Virg. Hinc: Lyctius, a, um, i. e. Cretensis, Virg.

Lycurgēus, a, um, *Likurgusi*; Lycurgiſch. 2) Trop. *a' kazafiúi köteles, ségre szorosan vigyázó, azt szüntelen szemei előtt tartó*; ſtreng in Staatsſachen, oder ſtreng patriotiſch. Cic.

Lycurgĭdes, ae, m. 1. filius Lycurgi, i. e. Ancaeus. Ovid.

Lycurgus, i, m. 2. Nom. pr. legislatoris primarii Lacaedemoniorum. 2) oratoris Atheniensis. 3) regis Thraciae. Ovid.

Lycus vel —os, i, m. 2. rex Thebarum. 2) fluvius Germaniae; *a' Lech folyó vize*; der Lech. 3) fluvius Armeniae. Ovid.

Digitized by Google

Lydĭa, ae, f. 1. regio Asiae minoris. *Lidia*; Lydien.

Lydius, a, um, *Lidiai, Lídiából való*; Lydisch. Lapis Lydius; *próbakő, mellyel az aranyat és ezüstöt megpróbálják, v. próbára veszik*; ein Probierstein, Kieselschiefer, Wetzschiefer.

Lygdinus lapis, *alabástromkő*; ein blendend weißer Stein oder Marmor auf der Insel Paros. Plin.

Lygdos, idem.

Lygos, i, m. 2. i. q. vitex, *szűzfa*; Keuschbaum. Plin.

Lympha, ae, f. 1. *víz*; das Wasser. Lympha fluvialis, Virg. *folyó víz*; Flußwasser Lympha putealis, Lucr. *kútvíz*; Brunnenwasser. Lympha interçus, *vízibetegség*; die Wassersucht.

Lymphācĕus, a, um, *tiszta, mint a' víz, v. mint a' kristály*; hell wie klares Wasser, hell wie Krystall. Mart. Cap.

Lymphātĭcus, a, um, *vízi, vízkezeltá*; zum Wasser gehörig. 2) *tébolyodott, meggánkivűl lévő eszement*; betäubt, außer sich, wahnsinnig. Lymphaticus pavor, Liv. *rendkivűlvalo ijjedtség*; ein großes Schrecken.

Lymphātĭo, ōnis, f. 3. *őrültség, megtébolyodás*; der Wahnsinn, Unsinn, die Verstandlosigkeit. Plin.

Lymphātus, a, um, *eszement, őrült*; unsinnig, wahnsinnig. 2) *megijjedt*; erschrocken. 3) *vízzel kevert*; mit Wasser vermischt Lymphatum vinum, Coel. Aur.

Lymphātus, us, m. 4. i. q lymphatio, Plin.

Lympho, āvi, ātum, āre, 1. *megbódítani, megrontani, magán kivűl hozni, p. o. a' nagy megijjesztés által*; einen betäuben, verwirrt machen. Val. Flacc.

Lymphor, āri, Dep. *megbódúlni, megőrűlni, az eszének elmenni*; unsinnig seyn, rasen, wahnsinnig werden.

Lymphor, ōris, m. pro: lympha, Lucil.

Lyncestae, arum, plur. incolae urbis Lynci, in Macedonia.

Lyncestis, is, f. 3 fluvius Macedoniae.

Lyncestius, a, um, a fluvio Lyncesti nomen habens, Ovid.

Lynčus, i, m. 2 unus Argonautarum, qui acerrimo visu omnes sui aevi homines superavit. Hor.

Lyncēus, a, um, Lynceum concernens. Ovid. 2) *hiúzi*; vom Luchse, zum Luchse gehörig. 3) Met. *éleslátású, scharfsichtig*. Quis est tam lynceus, Cic

Lyncides, ae, m. 1. i. e. unus ex posteris Lyncei. Ovid.

Lyncūrion, v. —um, ĭi, n. 2. *hiúzkő*; der Luchsstein. Plin.

Lyncus, i, m. 2. rex Siciliae, in Lyncem conversus. Ovid. 2) urbs Macedoniae.

Lynx, cis, c. 3. *hiúz*; der Luchs. Virg.

Lynxo, ōnis, f. 3. urbs Mauritaniae.

Lyo, āre, 1. *megolvasztani*; zerlassen, zergehen lassen. Apic.

Lyra, ae, f. 1. *lant, hárfa, kóros muzsika*; die Lyre, Laute, Harfe, ein Saiteninstrument. 2) *egy tsillagzat, lant*; die Leyer, ein Gestirn. Ovid.

Lyrcēus, (Lyrcĭus, Lyrcaeus). i, m. 2. fons vel fluvius in Peloponneso. Hinc: Lyrcejus, et Lyrceus, a, um, Ovid.

Lyrĭcen, ĭnis, m. 3. *lantos, hárfás*; ein Lautenist, ein Harfenschläger. Ovid.

Lyrĭcus, a, um, *lantos*; lyrisch. Lyricus vates, Hor. Poeta lyricus. Quint. *lantos verskötő, v. poéta, a' ki ódákat vagy dalokat irt*; ein lyrischer Dichter, Odendichter. Lyrica, ōrum, pl. *ódák, lantos dalok*; Oden, lyrische Gesänge. Plin.

Lyristes, ae, m. 1. *lantos, lantoló*; ein Lautenspieler. Plin. Ep.

Lyrnēsus, Lyrnessus, i, f. 2. urbs Mysiae. Hinc: Lyrnesis, idis, f. 3. i. e. Briseis, vel Hippodamia, ab Achille adamata, Ovid

Lyron, i, n. 2. *vízi hidőr*; Wasserweegerich. Plin. i. q. Alisma Plantago, Linn.

Lysander, dri, m. 2. belli dux Lacedaemoniorum. Nep.

Lysas, antis, q. 3. *őrömb*; Beyfuß, ein Kraut. i. q. Artemisia, Apul.

Lysĭas, ae, m. 1. orator Atheniensis.

Lysĭdĭcus, i, m. 2. *békebíró*; ein Schiedsmann. Cic.

Lysĭmăchĭa, ae, f. 1. *lisinka, egy plánta neme*; der Wegerich. 2) urbs Thraciae.

Lysĭmăchus, i, m. 2. fortis belli dux Alexandri M. 2) nom. pr. virorum.

Digitized by Google

Lysippus, i, m. 2. *kéres képfaragó*; ein berühmter Bildhauer. Cic.

Lysis, is. f. 3. *megoldás, feloldozás*; die Lösung, Auflösung. 2) *megfizetés*; die Bezahlung. Cic. 3) *kinyitása, kitárodása az ajtónak*; das Aufklaffen der Thüren. Vitr. 4) nom. pr. philosophi, praeceptoris Epaminondae. Nep.

Lysistratus, i, m. 2. frater Lysippi, primus statuarum e gypso sculptor, Plin.

Lystra, ae, et ōrum, pl. urbs Lycaoniae. Hinc: Lystreni, i. c. incolae hujus urbis, Plin.

Lythophytum, i, n. 2. *kőtrispalánta*; Korallengewächs. Hist. Nat.

Lythoxylum, i, n. 2. *kőtrisfa*; Korallenholz. Gloss.

Lythrum, i, n. 2. *fűzény*; der Weiderich. Lythrum Salicaria, Linn. *réti fűzény*; der kleine Weiderich.

Lytra, id. qu. Lutra, Vitr.

Lytrum, vel, — on, i, n. 2. *váltság, váltságpénz*; das Lösegeld. Enn.

Lytta, ae, f. 1. *körösbogár*; die spanische Fliege. Lytta vesicatoria. 2) *dühféreg, ebféreg, a' veszett kutya nyelve alatt*; der Hundswurm. Plin.

Finis Partis Primae.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google